Antonij Trombete Patauini minorite theologi opus in Metaphysicã Arist. Padue in thomistas discussum: Cum qõnibus perutilissimis antiquioribus adiectis in optimã seriez redactis: z formalitates eiusdem cũ additionibuz z dilucidatione diligenti exculte.

Cũ priuilegio.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ Reuerendissimo in christo patri ⁊ omniū litteratoꝝ eminentissimo. B. Bño Dominico Grimani ⁊. S. Nicolai inter imagines presbytero cardinali: ⁊ patriarche aquilegiēsi. Fr̄ Antoni⁹ trombeta ordinis minoꝝ humillimus seruus sese supplex comēdat.

Cum pluribus iaz ānis elapsis ex cōi decreto scholariū in hoc gymnasio patauino me ad traditionem metaphysice contulissem: interlegendo difficultates locis cōgruētibus multas exagitandas ediderā: quas scholares satis cōfuse collectas in volumē redegerūt: ⁊ studiosi doctrine doctoris subtilis: vt cōmode his intendere possent: eas imprimendas tradiderūt: quas cum non solum inordinatas: sed plurimuz deprauatas inspicerē: ipsas erroribus abiectis in ordinem aliquem redigere curaui: vt eorum voluntati pariter: ⁊ fructui cōsulerem: quo doctrinam doctoris: quez sequimur: preclaram ⁊ saluberrimam facilius asse qui possent: qua qui prediti sunt: omnem cuiuscz discipline laudem: atcz intelligentiam sibi vendicasse videnē: ⁊: vt vtar teste. B. tua reuerēdissima: q̄q̄ ab ineunte adolescentia omni disciplinaruz genere semper floueris: adeo vt non humanū: sed celestem animum scientiarū omniū ⁊ virtutum ornamētis imbutū preteferre visus sis: quasi platonis sententiā contestans: habitus morales simul ⁊ intellectuales esse nobis innatos: tū cum huius achademie scotice fontem exhauseris: ⁊ de doctrina eius argumenta plurima ⁊ gloriosa prestiteris: te maiorem in modū tancz numen aliqō celo demissum laudant vniuersi: colunt: ⁊ admirantur: Itacz cuz his: alijs etiā non pretermissis: maxime delecteris: qui cōmentaria in expositionē doctoris super sentētias maxima: ⁊ ab oibus desiderata ingeniosissime: ⁊ plusc̄z dici possit argutissime ediderit: quibus ingeniuz tuū excellentissimum ⁊ diuinū maxime cōprobatur: Quasdaz nostras disputationes questionibus supradictis adiectas: eas presertim: quas ad. d. tuā reuerēdissimā scripsimus: dū sese apud nos cōtineret: ⁊ suū patriarchatū aquilegiensem adiret: sacro nomini tuo dicare cōstitui: non quo hec inspectione tua digna existimem: q̄ tenuissima sint: ⁊ inopē mineruam sapiant: sed vt meā in amplitudinem tuam: seruitutem ⁊ obseruantiā aliquo argumēto agnoscas: cui me atcz ingenij mei vires omnes ac studia dedicaui: has questiones cum his prioribus collectis: ideo adiunxi vt suppleant earum defectum diminutionemcz: cum presertim materijs metaphysicalibus in ordine libroꝝ Aristo. deessent plurime: ac locis illis: que posterius edite sunt: maxime cōuenirēt. Has igitur minutas nostras editiones pro tua singulari clemētia benigne digneris excipere: in quib⁹ non rei dignitatem: sed mee in reuerendissimam. d. tuam seruitutis studium: ⁊ voluntatis promptitudinem metieris: quas cum legeris: me tibi dicatissimum seruuz: ac deuotissimuz esse prospicies. Valeat amplitudo tua reuerendissima: cui me humiliter cōmitto. Padue die. XIII. Junij. AD. CCCCC. II.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ Questiones Metaphysicales Eximy sacre Theologie Doc. M. Antony Trombete Patauini ordi. Minozū in Phamosiss. Uniuersitate Pad. ab eodē edite: lecte: ⁊ diſputate ad concurrentiam. M. Frā. Nerito nensis ozd. Predi. sequuntur. Questio. I.

Uoniaz teste Ari. ꝓmo celi tex. ꝯmen. iio. ſigs diuiſo multiplr vtaꝫ tāꝯ idiuiſo imāifeſtū ē ꝫ quā nāz ipſi acciderit qō dr. Iccirco iſiſtendo circa diuiſionē entis: qō cōiter poniꝫ ſubiectum metaphyſice. Querit. ¶ Utz ens prima diuiſiōe diuidaꝫ p finitū ⁊ infinituz. Et anteꝯ arguatur ad partes: ōclaratur titulus qōnis: in quo primus terminus declarādus eſt ly finituz ⁊ infiniti. ¶ Pro cuius itelligētia eſt notandum: q ꝙ vt hz Ariſt. primo phyſicoꝝ. tex. cōmē. 15. Ratio finiti ⁊ infiniti quātitati ꝯgruit. Et hz ibi cōmentatoz q ꝙ quantuz eſt genus infiniti. Quātitas autem eſt duplex: q̄daz eſt quātitas molis: q̄dam eſt quātitas virtutis: quantitas molis eſt quātitas: ſm quā aliqd extendiꝫ: ⁊ eſt dimensionatū aliqua trium dimēſionū. quātitas virtutis eſt quātitas pfectiōalis: de qua hz Aug. 6. ō trinitate. c. 8. In his q̄ mole magna nō ſunt: idē eſt maius qō meli⁹. Scōm hāc duplicē quātitatē poſſumus diſtīguere duplicē infinitatē. q̄daz eſt infinitas in quātitate molis: quedā in quātitate virtutis. ꝓma infinitas eſt priuatio ni ⁊ potētie annexa: ⁊ appellaꝫ tale ifinitū: infinitū potentiale ſeu in potētia. de quo logtur Ariſt. in. 3. pḃyco. tex. ꝯmē. 63. q infinitū eſt cui⁹ quātitatē q̄ꝫtūcunqꝫ accipientib⁹ ſp reſtat aliqd accipe. Infinitū in quātitate virtutis eſt ifinitū in actu. Et ſic deſcribiꝫ. q ē illud qō qōcunqꝫ finitū datū vltra quācunqꝫ ꝓportionē finitaz ſignabilē adhuc excedit: ⁊ tale ifinitū eſt illud qō cōtinet in ſe oēm entitatē ⁊ oēm pfectionē quātū poſſibile eſt talē entitatē ꝙtineri in aliquo vno: qō dico: qz nō eſt poſſibile qōlibet ens ꝙtineri realiter aut fozmalr ī aliquo vno: ſed ſolū virtualr ⁊ eminēter. Sicut dr q de⁹ ē bos: capra: auz: lignū. nō realiter aut fozmalr: ſed ſoluz eminēter: qz oīs pfectio q̄ eſt in creaturis repiꝫ in deo perfectiozi mō q̄ꝫ ſit in ipſis creaturis. Et ſic ꝙtinere ē ꝙtinere virtualr ⁊ eminēter. ſicut ducatus ꝙtinet ſoldū eminēter: qz ꝙtinet ipſuz ſm eē aureū: ⁊ nō ſm eē argēteū: g tñ ſoldus hz eē argēteū in ſeipſo. Sic qōlibz ens ⁊ois pfectio eius (quū cōtineaꝫ ī deo tanq̄ꝫ in p̄n° ⁊ cā ſimplr ꝓma) cōtineꝫ in ō̄o ſub eſſe indepēdēti: ⁊ ēt ſub eſſe actualiſſimo. ⁊ cū talis pfectio ſit ī creatura in eſſe dependēti: ⁊ ī eſſe potētiali: ſequtur q ꝓfectiozi modo in deo cōtineꝫ: q̄ꝫ in creatura. ⁊ cū oēs creature poſſibiles eſſe ſint ifinite: de⁹ cōtinens pfectiones ifinitas: erit ifinitus ītēſiue. ⁊ ſic excedet qōlibet finitū vltra quācunqꝫ ꝓportionē finitā aſſignabilē. Sicut dcīm eſt de dupli ci ifinito: ſic dōm eſt de finito. nā quoddā eſt finitū in quātitate molis: ⁊ q̄ddā finituz in q̄ꝫtitate virtutis ⁊c. Ex his ad ꝓpoſitū: in titulo qōnis nō accipiꝫ infinitum aut finitū in quantitate molis: ſz in quātitate virtutis. ¶ Et argr ꝓmo negatiue ad qōnē. Illa diuiſio nō ē prima: qua daꝫ altera prioz: iſta eſt hō. q̄ eſt p finitū ⁊ ifinitū: ergo ⁊c. maioz eſt nota: ⁊ mioz pbatur. Ens primo diuiditur p ens reale: ⁊ ens rōnis: q̄ꝫ p finitū ⁊ ifinitū: qz finitū ⁊ ifinitū ꝓportat quātitatez virtutis q̄ cōpetit enti reali: ergo qōlibet qō ē finitū vel ifinitū: eſt ens reale. Probaꝫ eadē mioꝝ ēt. qz ens rōnis ē pcciſe reſpcūs rationis: qō cū ſit minime entitatis: nō ꝓportat aliquaz quātitatē virtutis: ergo qōlibet finitū ⁊ ifinitū eſt ens reale. Sz diuiſio q̄ eſt entis realis: preſupponit illā q̄ ē entis realis ⁊ rōnis: ⁊ ſp preſuppoſitū ē pri⁹ preſupponēte. Segtur ergo q illa ē prioz q̄ eſt p ens reale ⁊ rōnis. ¶ Scōo ꝓncipalr argr ex fundamētis Sco. Preſuppono ēdo ꝓmo ſm ipz q finitū ⁊ ifinitū q̄ diuidunt ens: diſtinguunt ex nā rei ab ente. Scōo preſupponiꝫ q vnū quodq̄ p. ppriā vnitatē eſt idiſtinctū a ſe: ⁊ diſtictum a quolibz alio. qz vnitas vniuſcuiuſq̄ rei ē illud ſup qō fundaꝫ ipſa diſtictio. Iſtis ſtātib⁹ argr. Ens diſtinguiꝫ ex nā rei p Sco. a finito. ſz qōcūq̄ diſtinguitur ab alio prius ē vnū in ſe ⁊c. ex ſcōo ꝓſuppoſito: ergo pri⁹ ens eſt vnū q̄ꝫ ſit finitū: ⁊ ylteri⁹ cū ſili mō ſe habeat ad infinitū: pri⁹ ens erit vnū q̄ꝫ ifinitū. Probaꝫ ꝫña ꝓma. In eo ſigno in quo ens diſtīguiꝫ a finito nō ītelligiꝫ ſibi ꝙpetere finitas: qz vt ſic nō diſtīgueret ab ipa: ⁊ ī tali ſigno eſt vnū. aliogn nō diſtīgueret: ergo vnitas ē intimioꝝ q̄ꝫ finitas. ¶ Tertio ꝓncipalr argr. Dō eſt finitus. Aut finiꝫ ī genere: aut in dria vltima. Nō in genere: qz dria vltima ē tota ſuba rei ꝙpletiue: vt vult Ari. 7. metaph̄. tex. cōmē. 43. ergo finitur dō in ipa dria vltia. Ex q̄ ſequiꝫ: q cū dō inquātū aīal ſit vnū ⁊ nō finitū: p pri⁹ aduenit hoī vnitas q̄ꝫ finitas. ¶ Itē q̄r to argr. Illud qō eſt trāſcēdēs eſt intimi⁹ enti q̄ꝫ illud qō nō eſt trāſcendēs. vnitas eſt trāſcēdēs. finitas ⁊ ifinitas nō. qō. pbaꝫ de ifinito: qz infinitū tm̄ vni cōpetit. trāſcēdēs aūt ꝙpetit plurib⁹. ergo ſequtur ꝓpoſitū: q vnitas ē prioꝝ ifinitate ⁊ ēt finitate. ¶ Itē vltio argr. Infinituz eſt illud qō aggregat in ſe oēm pfectionē ſimplr. ſz nō pōt ī ſe cōtinere oēs pfectiōes ſimplr ſine multitudie ⁊ vnitate: ergo pri⁹ aliqd cōtinet in ſe vnitatē ⁊ multitudinez q̄ꝫ infinitatē: qm̄ ifinitas ſequiꝫ ad ꝙtinētiā vnitiuā oīuz perfectionū ſimplr. Cōfirmaꝫ. Nā Scot⁹ ponit ītēr q ditates attributoꝝ diſtōnē formalē. ſed diſtinctio fundatur ſup vnitatem ⁊ preſupponit ipſam. ⁊ qz vnuz eſt qō eſt indiuiſuz a ſe: ⁊ diuiſuz a quolibet alio: ergo anteꝯ attributa intelligantur infinita: preintelliguntur habere vnitatem ⁊ multitudinem.

Ad oppoſitum tamen arguiꝫ. Sicut ſe habz quātitas molis ad ſubſtātiā: ita ſe hz quātitas virtutis ad ipſum ens. Sed ſic eſt q quātitas molis eſt ītimioꝝ ſubſtātie q̄ꝫ qualitas: ⁊ alia predicamēta. ſic ergo erit de quātitate virtutis: q erit intimioꝝ enti. ergo ⁊c. maioꝝ pz p ꝙuenientem ſimilitudinē. qz ſicut quātitas molis inſegtur ſubam rōne materie: ſic quātitas virtutis inſegtur ens ſm rōnem entitatis. minoꝝ pbatur. qz q̄litas ⁊ cetera accidentia materialia de neceſſitate ꝓſupponūt ipſaz q̄ꝫtitatē: aliogn vt dicit. ſ. Tho. q̄litas eēt ſēſibilis ⁊ inſenſibilis: q̄re ⁊c.

In iſta queſtiōe ſunt tres articuli. In ꝓmo declarabiꝫ poſitio Doctozis ſub. In ſcōo ponetur ꝙcluſio reſpōſiua ad qōnez. Deinde tertio reſpōdebitur ad argumēta in ꝓncipio queſtionis.

Circa primum artic. ſunt duo notāda. Eſt primo aduertēduz q ꝙpio Doc. ſubti. eſt q ens prima diuiſiōe diuidiꝫ per quātuz: ⁊ nō quātuz. Intelligēdo p quātuz qō icludit quātitatez virtutis: ⁊ aliquē gradum pfectionalē. p non quātuz itelligēdo relatiōes diuinas. ſicut paternitas in pre: filiatio in filio: ſpiratio paſſiua in ſpū. ſ. Iſta nō poſſunt eē quāta. Declaratur: qz ſi ſic: cū paternitas ſit in patre fozma-

UVA. BHSC. IyR_086_2

liter ⁊ nō in filio: filius careret formaliter aliqua perfe ctione: quā haberet pater. ſ. illa quā includeret ipſa pa/ternitas. ¶ Declarat hoc idē aliter: Si. n. prīnitas cōti/net quātitatē virtutis: illa quātitas virtutis aut eēt fi/nita: aut īfinita. Non eſt dandū ꝑmus: qz oē finitū (cuius habeat rōnem partis reſpectu īfiniti ⁊ excedat ab īpo) bz rōnem impfecti. ⁊ ꝓpter hoc dixit Ariſ. 3. phyſi. text. 2mē. 64. vbi vult q̄ totū ⁊ pfectum ſunt idē: ⁊ ex conſequēti q̄ pars inquātum ps dicit impfectionē: qz excedit̄ a toto: ⁊ cū nullus impfectus inueniat̄ formaliter in deo: nullū finitum pōt repiri in patre formal'r. Nō pōt etiā dici: q̄ paternitas in pſe diuino ſit infinita formaliter. qz oē formal'r infinitus eſt ens primū ſimpliciter: p cui⁹ acceſſus ⁊ receſſum mēſurat̄ q̄libet ens quātum. Sed nullus reſpcūs pōt eſſe ens ꝑmum ſimpl'r: qz abſolutū eſt prius reſpectiuo: ergo prīnitas in patre non pōt eſſe formal'r infinita. Licet ꝯcedat̄ eſſe īfinita fundamētal'r ⁊ idētice. ſ. p idētitatez ad eēntiā diuinā: qz. ſ. eſt eadē realiter eēntie. q̄uis diſtīguat̄ ab ea formal'r.

¶ Inſurgit vna difficultas circa ea que dicta ſunt. Dictum eſt q̄ relatio in diuinis nō eſt formaliter quanta de mēte ſcoti. Cōtra. Magis vī q̄ relatio diuina ſit formaliter quāta: q̄ relatio creata. Sed iſta q̄ eſt in creaturis ſm Doctorē ſubti. eſt formal'r quāta: q̄ probat̄. Tū qz ꝓtinetur ſub ente finito: q̄ eſt formal'r quātū. Tum qz per ipm docto. ſubtilē in ꝑmo ſnīaz. di. 28. q. vltima. Genus relatiōis diuidit̄ per dr̄ias oppoſitas. quaz vna eſt nobilior reliq̄: ergo relinquitur: q̄ multo magis hoc debet ꝯcedi de relatiōe diuina. ¶ Ad hoc nonnulli reſpōdent dicēdo: q̄ nō fuit de intentione doctoris remouere a relatione oēm quātitatē virtutis: ſed ſoluz illā q̄ ſpectat ad rōnem principy actiui: volens q̄ relatio non poſſit eſſe principiū actiuū. ſicut nec pōt per ſe terminare actionē aut motū: vt vult Ari. 5. phyſi. ¶ Sz ꝯtra. qz data iſta reſponſione ſequeret̄ q̄ parifomiter negaſſet q̄ quātitate molis (que ē genus ⁊ p̄dicamētū) quātitatem virtutis: ſicut negauit a relatiōe: qz eque bene q̄ſtitas molis nō eſt de formis actiuis ſicut nec ipſa relatio: ergo ſequeret̄ ꝓpoſitū: q̄ vtrobiq̄ negaſſet huiuſcemodi q̄ſtitatē vtutis: q̄ tñ nō fecit. ¶ Qz ſi tu dicas: quātitas eſt principiū actiuū in ſenſuz actiōe intētiōali. Cōtra: qz ſenſibile cōe non cauſat ꝓpriā ſpēm in ſenſu. ſz ſoluz diuerſificat actionē in ipſo: ⁊ cauſat diuerſuz modū īmutādi. ¶ Ideo dōm ē aliter: q̄ iō relatio diuina nō pōt eē quāta: qz ſibi repugnat finitas aut īfinitas intēſiua. Nō. n. pōt eſſe finita formal'r: qz tūc bret rōnem partis: ⁊ tūc ſeq̄ret̄ q̄ eēt entitas ipfecta. Neq; pt eſſe formal'r īfinita: qz tūc eēt foral'r ens p̄m: vt dcm̄ ē ſupi⁹. p̄m ät. ſ. eē finitū ⁊ eē ptē ñ repugnat relatiōi create. igr̄ ⁊c.

¶ Secundo notandum eſt principaliter: q̄ quantitas virtutis quedam competit rei ſm eſſe eſſentie ⁊ quiditatiuū: q̄dā ſm eē idiuiduale. Prima quātitas inſequtur vltimā dr̄iaz ſpecificā ꝯſtitutiuaz ſpēi: q̄ dr̄ia dr̄ ex 7. metaphy. (vt allegatū eſt) eē completiue ⁊ pfectiue tota ſuba rei. Scōa q̄ſtitas virtutis cōpetit rei rōne p/prietatis idiuidualis: penes quā q̄ſtitatē nō eſt ordo eſſentialis īter idiuidua. Dicēte Ariſt. 3. metaph. text. cō. xi. (in hoc cōmēdante Platonē q ponebat ideas ſpērū ⁊ nō genez) q̄ inter ſpēs eſt ordo eēntialis: ⁊ nō inter idiuidua. volens q̄ in idiuiduis nō eſt hoc pri⁹ ⁊ illō poſterius: ꝓpter aliquā q̄ſtitatē ꝯtem ipm eē indiuiduale. Exēplificatur de iſtis q̄litatib⁹. Certū eſt q̄ albedo eſt pfectior eēntialiter q̄ nigredo. Nigredo tñ vt. 4. ē perfectior accītaliter ⁊ idiuidualiter albedine vt. z. ⁊ idez eſt excedēs eēntialiter aliud: ⁊ ab illo exceſſuz accidētaliter. Perfectio eēntialis ſeu q̄ſtitas eſt demonſtrabilis de ipſa q̄ditate vel eēntia. Sed pfectio accidētalis nō pōt demōſtrari: qz diffinitio ⁊ demōſtratio nō eſt ſingularium: vt habet in primo poſteriorum: ⁊ in. 7. metaphy. tex. ꝯmen. 53.

His premiſſis ō ſcōo art. ponit̄ ꝓ rñſiua ad q̄ſtionē q̄ eſt iſta. Ens prīa diuiſione diuidit̄ p q̄ſtuz ⁊ nō quātū: ſic intelligēdo iſtā diuiſionē eē ſm mēbra diuidētia q̄ ſunt intimioza ipſi diuiſo. ¶ Iſta ꝯclusio ꝓbat̄. ꝓſupponēdo ꝑmo q̄ q̄ñ aliquid eſt intimi⁹ illi q̄ illud qō non ꝯpetit ei in tali eſſe. Preſupponit̄ ſcō: q̄ vnitas: veritas: multitudo: nō cōpetūt rei in eſſe q̄ditatiuo. Tū qz iſta ſunt paſſiōes entis: vt vult Ari. 4. metaph. vbi icipit tex. (Et phi eſt ꝑ ſcrutari ⁊c.) vbi bz q̄ ſicut numeri (īquātū numer⁹ ē) paritas ⁊ īparitas ſunt q̄dā ꝓpria: hoc eſt paſſiōes ⁊ ꝓprietates. Ita entis (inquantū ens ē) ſunt ꝓprietates ⁊ paſſiōes. Tū ēt qz dato q̄ vnitas nō ſit paſſio entis: adhuc nō ꝯcedes q̄ vnitas ſit de q̄ditate entis. Hoc ꝓbatur: qz Auicē. 5. metaph. vult q̄ egnitas eſt trīa egnitas: ⁊ nō eſt vna neq; plures. ita q̄ vnitas ⁊ multitudo non cōpetit egnitati inquātū egnitas eſt. ¶ Dis ſtātib⁹ aſſō. Qō cōpetit rei in eſſe q̄ditatiuo eſt intimi⁹ illi eo qō nō cōpetit ſibi in tali eē: ſed ita ē q̄ quātitas virtutis cōpetit q̄ditati ⁊ nāe in eſſe q̄ditatiuo. Unitas ⁊ multitudo nō: ergo q̄ſtitas virtutis eſt intimior q̄ditati: maior ꝑs ex dictis. mior ꝓbat̄. Quia vnitas ⁊ multitudo: aut cōpetūt rei in ſcō mō: aut ſi nō: ſaltē nō cōpetūt rei in eē quiditatiuo ſm Auic. Quātitas aūt virtutis cōpetit ſic ipſi rei: qō ꝓbat̄: qz accipio egnitatez in eſſe q̄ditatiuo. nō ſecludit̄ egnitas a dr̄ia ſua ꝯſtitutiua: q̄ cōparata ſm ſuā rōnē formalē ad dr̄iam ſpecificaz aſini eſt nobilior ⁊ pfectior illa. q̄ perfectio īmediate ꝯſequit̄ eēntiaz egnitatis rōne ſue ꝓprie dr̄ie: ergo egnitas ſm eē eſſentie ⁊ q̄ditatiuum eſt pfectior q̄ſ nā ⁊ eſſentia aſini: ⁊ in iſto priori nō intelligit̄ vt vna: neq; vt plures: ergo ⁊ in aliquo priori cōpetit tali nāe q̄ſtitas virtutis: in quo trī ſibi nō cōpetit vnitas vel multitudo. ¶ Et cōfirmat̄: qz Ariſ. 8. meta. tex. cōmē. io. vult q̄ eēntie īquātū eēntie ſe hñt ſicut numeri: ⁊ ponit ordinē eēntialē inter nāas ⁊ q̄ditates ſm eē eēntie: ⁊ hoc nō pp aliud: niſi qz quelibz eſſentia ꝯſtituit̄ p aliq̄z dr̄iam eēntialē: loquēdo ſaltem de iſtis eēntys iferiorib⁹: ⁊ qz īpoſſibile eſt repire duas dr̄ias eēntiales eē eque pfectas. ita parifomiter īpoſſibile eſt repire duas eēntias ſeu nāas eque pfectas. Aſſumptū de dr̄ys eēntialib⁹ ꝓbat̄. qz eſſentiales dr̄ie diuidūt aliq̄ vnū gen⁹ cōe: ⁊ q̄cunq; ſūt diuidētia aliquod vnū cōe ſunt oppoſita ⁊ ordiata eēntialr̄ iter ſe: ergo de neceſſitate vna ē nobilior reliq̄. ¶ Et cōfirmat: cū gen⁹ diuiſuz ſe hēat in po⁹ reſpectu dr̄iaz eēntialiū: ⁊ eadē potētia nō poſſit eē eque ꝑmo ad aliquos actus eēntiales ſine tali ordie: ⁊ (cū potētia ipſa generis pri⁹ nata ſit pfici p vnū actū eēntialr̄ q̄ſ p aliū) ſequtur q̄ ipſe genus eque ꝑmo nō reſpiciat ipſas dr̄ias eēntiales: vt pfectibile p ipſas. Quod ēt ꝓbat̄: qz vbi eſt maior inclinatio potētie ad actū ibi potētia pri⁹ nata ē pfici p tale actū: ad quē magis ꝯclinat̄: q̄ſ p aliū. Sed certū ē q̄ maior ē ꝯclinatio potētie generis ad vnū actū eēntiales q̄ſ ad aliū: ergo pri⁹ gen⁹ natū ē pfici p ipm q̄ſ p aliuz. Et q̄ ſequit̄ q̄ ē ordo eēntialis pfectiōis īter act⁹ ipoztatos per dr̄ias eſſentiales ſm ſe: ⁊ in ordie ad potentiā generis q̄ perficit̄ per īpos actus. Et ſi dicas: q̄ dr̄ie eēntiales nō hñt ordinē perfectiōis īter ſe inquātū ſunt diuiſ dentes ipm gen⁹: ſed hñ inquātū ꝯſtituūt ipſaz ſpeciez.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ Cōtra hoc dupl'r. ꝓmo qz nō constituunt ipsam spēm nisi per diuisionē gnis:ꝛ qō nō ꝯstituit aliqd nisi per diuisionē alteri⁹:si ꝯstituit inq̄tū tale.ſ.inq̄tū ens pfectū: segtur q̄ diuidit ēt inq̄tū tale. ¶ 2°ip̄obaf:qz ꝯstitutū nō est pfecti⁹:nisi qz ꝯstituēt̄ia sunt pfectiora.Principia .n.iz°meta.tex.cō.19.sunt ꝓportionata p̄ncipiatis:ita q̄ p̄ncipiatū pfecti⁹ icludit p̄n⁹ pfectiora:qz da q̄ p̄ncipia sint eque pfecta(cū p̄ncipiata hēant oēm suā pfectionē a p̄ncipys:ꝛ nulla sit pfectio in p̄ncipiatis:q̄ nō cōtineaf vtualr in p̄ncipys)segtur ꝓpositū q̄ p̄ncipiata q̄ sūt ipa ꝯstituta:erūt eq̄ pfecta:ſz spēs ꝯstitute hñt ordinē perfectiōis inter se.igit̄ aī istū ordinē ꝯstitutor erit ordo pfectiōis ꝯstituētiū:ſz talia ꝯstituētia sūt dr̄ie dīdētes gen⁹ igit̄ ꝛc. ¶ Itē 2°p̄ncipalr argr̄ p̄supponēdo.q̄ gradus pfectiōis seu intētionis nō distinguiť formalr neq; realr ab eo cui⁹ est gradus. ¶ Qō ꝓbaf.p̄ q; pfectio rei ē inseparabilis a re ꝛ res ab ipsa pfectione.ḡ est eadē realr.ps 2ña.qm̄ sic ex sepabilitate ꝯcludim⁹ distōnē realē eorū que sepanť:ita ex isepabilitate ꝯcludimus idētitatē realē. ¶ Probaf 2°:qz pfectio nō distinguiť formalr a re.qm̄ dato ꝫ:q̄ sic distingueret̄:seqret̄ q̄ glibz gradus in albedine ꝯstitueret aliqd vnū in eē formali ꝛ gditatiuo. Vñ sic dr̄ia eēntialis(qz est distincta formalr a genere)ꝯstituit aliqd in eē formali specifico distictū ab alys:sic eēt de quolibz gradu intētiōis in forma:q̄ glibz talis aduenies gditati forme ꝯstitueret aliqd distinctū ab alys in eē specifico ꝛ formali.2ñs est falsum:qz albedo vt duo:ꝛ albedo vt tria dñr eē eiusdē spēi ꝛ eiusdē rōis formalis: cū hēant eādē diffōnē.ḡ ꝛc. ¶ Oz si tu dicas.Dictū ē pfectio rei ē isepabilis a re:ꝛ ꝓp ꝫ ꝯcludis idētitatē realez iter ista.Contra.certū est q̄ gradus intētionis in albedine.ſ.gradus vt duo:vel vt tria sepanť a nā albedinis.ergo iste gradus nō est idē realr albedini. ¶ Ad ꝫ rndeť: q̄ nō q̄cūq; gradus intēsionis i albedine ꝯsegtur eēntiā albedinis:ſz solū ille qui ꝯsegtur eēntialē dr̄iaz albedis: qui est demōstrabilis de ipsa per diffōnē ei⁹.Sz ille gradus intēsionis qui ꝯsegtur ꝓpetates idiuiduales ꝛ ipaz dr̄iaz idiuidualē:nō ꝯsegtur eēntiā albedis:ſz solū eē individuale ꝛ māle:ꝛ ita sic gradus ꝯñs eēntiā est isepabilis ab eēntia:ꝛ est idē realr sibi:ita gradus q̄ ꝯsegtur esse idiuiduale est isepabilis ab illo idiuiduo cui⁹ ē gradus: ꝛ est idē realr sibi. ¶ Isto stāte argr̄ sic ad ꝛclonē intentā. Illud qō nō distinguiť realr aut formalr a gditate ē itim⁹ gditati eo qō distinguiť formalr ab ipsa:ſz ita est q̄ q̄tas vtutis seu pfectionalis nō distinguiť formalr a gditate.Unitas ꝛ multitudo distinguunť formalr ab ipsa gditate nō solū in spē:verūetiā in ente.ḡ ꝛc. Discursus bonus:maior est nota:ꝛ p̄ⁿ ps minoris ex p̄supposito. 2ª ps ipsi⁹ ꝓbaf.Tū qz vt cōiter tenet̄ vnitas ꝛ multitudo sunt passiões entis:ꝛ passio distinguiť formalr ꝫz oēs ab eo cui⁹ est passio:Tū ēt qz si negaret̄ eē passio:multitudo distinguiť formalr ab ente:ḡ vnitas.ꝫz ña.qz oppositoꝛ eadē rō est.Unitas ꝛ multitudo sunt opposita:tuz ēt qz sic vexꝛ ꝛ bonū dicūt aliquā formalitatē distinctaz ab ente:ita ꝛ vnū. ¶ Et ꝯfirmaf:qz nō est idē ꝛcept⁹ formalis buiⁿqō est eē ens:ꝛ eē vnū.qm̄ si eēt idē ꝛcept⁹ formalis vnitatis q̄ opponiť multitudini ꝛ ipsi⁹ entis:multitudo eēt non ens:qz opposita vnitati. ¶ 3° p̄ncipalr arguiť. Illud nō est itim⁹ enti q̄ q̄tas vtutis qō p̄suppo est manifesta:ꝛ minor ꝓbaf.pfecti⁹.n.est eē vnū q̄ multe multitudinē eēt pfectius:ꝯñs est falsuz:qz maxia multitudo est multitudo eēntialr:ſz ista nō ponit in p° ente: ꝛ ibi ponit vnitas:ḡ vnitas est pfectior multitudie:ergo vnitas cōpata ad multitudinē p̄esupponit pfectionē in ente. ¶ Et ꝯfirmaf:qz vnitas est pfectio simplr:multitudo nō ē pfectio simp⁷:vt tenēt meta⁹.ꝛ theologi.ḡ ꝛc. ¶ Itē 4°arguiť p̄supponēdo:q̄ ordo eēntialis isegtur rōes formales ꝛ gditatias ipoꝛ extremoꝛ:sic ordo eēntialis g ē iter hoiez ꝛ asinū:isurgit ex rōne formali hois: ꝛ ex rōne formali asini:ita q̄ positis ipsis rōnib⁹ formalib⁹ ꝛ specificis(gbuscūq; alys circūscriptis)statiz isurgit iter ista ordo essentialis:qui est:q̄ hō ē ꝓior ꝛ pfectior essentialr ipso asino.Ex ꝫ arguiť:circūscripta q̄cūq; passione ipsi⁹ gditatis:ꝛ circūscripta vnitate ꝛ multitudine gditas ipa hz ordinē eēntialē ad alterā gditatē:ſz iste ordo eēntialis nō est nisi ordo ꝼm pfectionē ꝛ ꝼm q̄tatē vtutis.ergo ipse gditates in esse abstracto a q̄cūq; vnitate vel multitudie:icludūt aliq̄ q̄tatē vtutis:aliogn in tali eē abstracto nō p̄nt eē fundaᵗᵃ ime⁽ᵗᵃ⁾isti⁹ ordis. ¶ Et si dicas iste ordo est relo vel respcūs qui nō aduenit rei in esse gditatiuo.Rndetur q̄ saltē erit ordo fundamentalis iter tales gditates hoc est erunt fundamēta q̄ imediate p̄nt subesse tali ordini. ¶ Ultimo argr̄.hz Aꝛ.io. meta.tex.cō.iz.q̄ oē ens oi enti ꝯparatū aut est idē aut diuersuz:ꝛ ex p̄nti sile aut dissile:eq̄le vel ineq̄le:vñ ꝼm ip̄m vnūqōq; ens est quid:ꝛ quale ꝛ q̄tum.est.n.quid ꝓ quāto hz aliquā gditatez vel essentiā:est equale q̄litate eēntiali:modo quo actus ꝛ forma dicit̄ esse qualitas:ad modū loquēdi Aꝛ.5° meta.c.de q̄li.vbi vult q̄ dr̄ia eēntialis est quedā q̄litas:qz est actus essentialis:ꝛ cū vnūqōq; ens sit in actu aliquo modo:sic est quale.est ēt q̄tū ꝼm ip̄m Aꝛ.ꝓo quāto hz aliquē ordinē in entib⁹ ad ꝑᵐ ens simplr:ꝼm quē ordinē dr̄ eē q̄tū:ꝛ ita oē ens inq̄tū quid:ad aliud ꝯpatū est idē vel diuersuz:inq̄tum quale est sile aut dissile.inq̄tuz q̄tū ꝛ hñs q̄titatē:est eq̄le vl ineq̄le:qm̄ idētitas ꝛ diuersitas imediate fundanť sup eēntiā rei.sil'itudo vel dissimilitudo sup q̄litatē:eq̄litas vel ineq̄litas sup q̄titatē. ¶ Ex ꝫ argr̄ ad ꝓpom. Unūqōq; ens acceptū ꝼz suā eēntiā ꝛ gditatē:ꝛ nō ꝯsideratū vt vnū:aut vt multa:ē q̄tū:vt pz ex dictis.ḡ q̄titas virtutis cōpetit gditati ꝛ eēntie rei:circūscripta vnitate vel multitudine:ꝛ sic pz ad qōnem. ¶ Arguiť q̄ diuisio entis per q̄tum ꝛ non q̄tū nō est p̄ma ꝛ imediata.Presupponiť p̄mo q̄ illa diuisio est eēntialis que euacuat totaz nām diuisi.2°q̄ membra posteriozis diuisionis continētur sub altero mbro ꝓxis diuisiōis. Isto stāte argr̄.diuisio q̄ tum ꝛ non q̄tum non est hꝺ.ergo ꝛc. Assumptū ꝓbaf: qz ens diuidit posteriozi diuisione per absolutū ꝛ respectiuū:tunc quero aut respectiuū cōtineť sub q̄to aut sub nō q̄to:nō ꝑᵐō:qz tūc glibz respcūs eēt q̄tus:qō est falsuz:vt pz in dīis:si vo detur 2ᵐ segtur q̄ finitū ꝛ q̄tum nō diuidit in.x.p̄dicamēta. ¶ Scōo argr̄ p̄supponendo q̄ ꝓo q̄cūq; signo aduenit q̄tū ipsi enti ꝓo eodē aduenit nō q̄tū:qz qñ aliq̄ duo diuidūt vnū cōe ꝓo q̄cūq; signo vnū ꝯstituit. ꝓo eodē reliquū:sic ꝑ q̄cūq; signo coꝛ poreū ꝯstituit coꝛp⁹. ꝑ eoꝺ icoꝛporeū ispñ.Presupponiť 2°q̄ nihil est q̄ᵐ nisi sit gd ꝛ in actu.ꝑᵐ ꝓbaf:ſz sit notū: qz idētitas ē relo itimioꝛ enti q̄ eq̄litas:ſz idētitas fundať in ente inq̄tū gd.eq̄litas inq̄tuz q̄tuz.igr̄ ꝛc. ¶ Et cō firmaf:qz vnūqōq; est illud qō est per eēntiā suā ꝛ nō est alteꝛ ꝛ nō p q̄titatē.2ᵐ ꝓbaf qz nihil pōt absolui a dr̄ia ꝯstitutiua ipsi⁹ que est quidā actus essentialis etiā in vltimata precisione:ſz bene a q̄titate.Ex hoc concludit intantū.ꝓo quocūq; signo competit q̄tum ipsi enti ꝛ constituit aliqō ens in particulari ꝓo eodē nō q̄tuz. sed nihil est q̄tuz nisi sit quid ꝛ in actu.ergo ꝛc. ¶ Et ꝯfirmatur qz sicut q̄titas molis competit enti ꝼz q̄ in potentia ita quantitas virtutis ꝼm q̄ in actu:ꝛ ita diuisio que fit

UVA. BHSC. IyR_086_2

ipſius entis per quid ⁊ non quid erit prior:⁊ ſilitudo per actū ⁊ potentiā. ¶ Ad ꝑmū reſpōdet ꝙ iſte due diuiſiones ſuprascripte nō ſunt ſubordinate ſm ſuperi⁹ ⁊ inferius:aut ſm magis cōe ⁊ minus cōe:ſed vna datur per intimiora q̄ alia:illa.vz.que eſt per q̄tuz ⁊ non q̄tū. ¶ Ad ſcōm reſpondet ꝙ vnūqōq; pri⁹ eſt quid ⁊ quale q̄ q̄tū loquendo de quid ⁊ quali q̄litate eſſentiali:⁊ ſic concedi tur ꝙ pri⁹ eſt in actu eſſentiali q̄ ſit q̄tū:ſz tñ talis actus qditatiuus ⁊ eēntialis:a quo accidit dīa ꝓſtitutiua eēntialis non diuidit ens:qz ſz vnūqōq; ens ſit ſic in actu:nihil tñ:qō eſt ens:eſt in potentia ad talem actū:qz ſic ſimℓ eſſet ens ⁊ non ens:ſz actus qui diuidit ens eſt act⁹ exiſtētie:⁊ potentia obiectiua ſibi correſpondens:⁊ tūc q̄titas virtutis eſt intimior enti q̄ actus exīntie:vt pz de quiditatib⁹ ꝑdicamētalib⁹:que ſunt q̄ta q̄titate virtutis:quū vna ſpēs ſit nobilior alia:⁊ tamē q̄libz ſpēs abſtrahit ab exiſtentia.quare ⁊c̄.

Reſpondetur nunc ad argumēta ꝓncipalia:⁊ ꝑ ad ꝑmū dicēdo:ꝙ cū ens diuidi tur in ens reale:⁊ in ens rōnis:hec non eſt diuiſio alicui⁹ vni⁹ concept⁹ vniuoci:ſz precise vocis in ſuas ſignatōes. qñ aūt loqmur de ꝑma diuiſione entis accipimus ipſuz ens vt vniuocū ⁊ reale:⁊ dicim⁹:ꝙ entis ſic accepti ꝑma diuiſio eſt per q̄tū ⁊ nō q̄tū:qūo aūt enti reali ⁊ enti rōnis:nō correſpondeat vn⁹ cōcept⁹ vniuoc⁹:videas Sco. in.3.⁊.8.di.i. ¶ Ad ſcōm argumētū reſpondet cōcedendo:ꝙ finitū diſtinguit ab ente:⁊ ens a finito tm̄ mō negatiue. ¶ Pro quoꝝ intelligētia:ſūt tria notanda. ¶ ꝑ⁹ ꝙ ens acceptū ſm ſe in eo ꝓri quo precedit vnitatē vel multitudinē:eſt nō idē finito:⁊ ecōtra. Uñ diſtictio (cū īportet negationē inclusaz in ipſa) pōt accipi vel negatiue vel poſitiue. Negatiue accipit q̄tū ad hoc ꝙ eſt: hoc nō eē illud:qz ſi exponat:tu differs ab aſino:ſic exponit. tu es.⁊ aſin⁹ eſt:⁊ tu nō es aſinus:⁊ ita differre vel diſtingui pōt accipi ꝑciſe q̄tū ad iſtā negationē inclusam.que eſt:ℓ nō eſt illud. Sz diſtinctio capit poſitiue:⁊ tūc ꝓſupponit aliquā affirmatiōez ⁊ poſitionē.ſ.ꝙ hoc eſt:⁊ illud eſt:⁊ diſtigui ſic poſitiue:ſemp eſt iter extrema poſitiua: ⁊ iſto mō diſtinctio eſt paſſio entis:⁊ ēt cuiuslibz inferioris ad ens. Sz diſtinctio negatiue ſumpta pōt eē entis:⁊ nō entis. ¶ Z⁹ notandū eſt:ꝙ oīs diſtinctio eſt nō identitas:⁊ nō ecōtra. Aliq̄.n.ſunt nō idē:q̄ tñ nō diſtinguunt: ſic chymera eſt nō idē aſino:⁊ tñ nō diſtinguit ab aſino: qz cū diſtinctio ſit entitas poſitiua:capiēdo ipſam poſitiue:nō pōt fundari niſi in ente poſitiuo:⁊ cū chymera nō ſit ens poſitiuū:nō pōt eſſe fundamētū diſtōnis. ¶ 3° notandū ꝙ non idētitas in aliquo ſigno cōpetit alicui:in q̄ nō ꝓpetit ſibi diſtinctio:Tū qz idē ⁊ nō idē ſunt cōtradictoria:idē vel diuerſuz ſunt ꝓtraria:oppoſitio ꝓtradictoria eſt ꝑ oppōne ꝓtraria:cū ꝑſupponat ab ipſa.ḡ pri⁹ poterit ꝓpetere alicui eē idē ⁊ non idē:q̄ eſſe idē vel diuerſum. Tū etiā qz ſi humanitas abſtrahat ab oī paſſiōe entis:⁊ ab oīb⁹ ꝓprijs paſſionib⁹:certū eſt ꝙ humanitas nō diſtinguit ab aſino:qz diſtinctio eſt paſſio entis:vt dictū eſt:⁊ in iſta ꝑciſiōe ſeu abſtractiōe humanitas nō eſt idē aſino:vt pz:⁊ eſt:ergo eſt nō idē. ¶ Ex gb⁹ ſequitur ꝓpoſitū:ꝙ ens diſtinguit a finito:⁊ ecōtra:añq̄ ſibi aduenīat vnitas vel multitudo:diſtinguit inquā negatiue:ℓ eſt:eſt nō idē. ¶ Sz ꝓtra ea q̄ dicta ſūt iſtatur. Tu dixiſti:ꝙ ens vt ꝑſcindit ab vnitate ⁊ multitudīe eſt nō idez finito.Cōtra. Illud qō eſt nō idē alteri:ꝑ⁹ ē idē ſibiipi. Sz qōlz qō eſt idē ſibiipſi ꝑ⁹ eſt vnū in ſe:qñ idētitas per Aꝛ.5.meta.ca°de ad aliqd.fundat ſup vnitatē.ḡ ſequitur ꝙ iſtud qō eſt ſic nō idē:ꝑ⁹ eſt vnū in ſe:⁊ ſic habet ꝓpoſitū:ꝙ ens in iſta ꝑciſiōe ꝑ⁹ ē vnū q̄ finitū. ¶ Ad hoc rñdet ꝙ idētitas capit vel formaℓr vel fundamētaliter. Idētitas ꝑ⁹mō ſumpta eſt relatio actualis ꝓpponens extrema ſm ꝓpriā rōnez vnitatis.z⁹mō identitas nihil aliud eſt q̄ fundamētū ipm cui nō repugnat idētitas ad ſeipm. Hoc ſtante:dico ꝙ illud qō eſt nō idē alteri:ꝑ⁹ eſt idē ſibiipſi fundamētaliℓr. Ꝫ eſt.eſt aliqō fundamētū cui ñ repugnat vnitas ⁊ idētitas ad ſe:qō nihil aliud eſt:niſi ipm eē ipm. ¶ Ad 3ᵐ argu^m rñdet:ꝙ vnicui q̄ predicato quiditatiuo incluſo in aliquo maxime exīte in genere correſpondet aliq̄ q̄titas vtualis:exquo oīa talia cōtinent ſub finito:⁊ ita ꝓcedo:ꝙ quot ſūt ꝑdicata qditatiua in hoc tot ſūt finitates vtuales:⁊ ita finit hō in rōne aīalis in aīali. Et inq̄tuz hō finit in vltima dīa ſpecifica:⁊ Ꝫ mō itellexit Aꝛ.7.meta.ꝙ dīa vltima eſt finalis ſuba rei. Ex quo pz ꝙ capiēdo boiez inq̄tuz aīal: nō pri⁹ dī eē vnus q̄ finit⁹. ¶ Ad 4ᵐ argu^m rñdet.negādo ꝙ finitū ⁊ infinitū nō ſint trāſcēdētia:⁊ cū tu dicis:trāſcendens dī de oīb⁹:negat. Uñ ſic de rōne gn̄is gn̄alīſſimi nō eſt ꝙ dicat de multis ſpēb⁹ (ſicut fortе eſt de hoc gn̄alīſſimo:qō eſt qñ:qō fortе nullas ſpēs hz:vℓ ſi hz:pauc as hz.Quēadmodū vult Doct.ſubtilis in de vniuerſalib⁹:ſz de rōne generis gn̄alīſſimi eſt ꝙ nō habeat ſuperueniens genus ⁊ accidit ei ꝙ dicat de multis.) Sic etiā de rōne trāſcēdētis eſt:ꝙ nō ſit per ſe in genere:neq; reductiue:⁊ ei accidit:ꝙ dicat de pluribus. ¶ Qz aūt detur tale trāſcēdens qō tñ de vno dī:declarat: qz ens ⁊ paſſiones entis ſunt trāſcēdētes.ens aūt nō tm̄ hz paſſiones ſimplices:verūetiaz paſſiōes diſiunctas:vt pz ex 4° meta.⁊.9.paſſiōes aūt diſiūcte ſunt:neceſſariū:vel poſſibile.depēdēs:vℓ indepēdēs:ſz certū eſt:ꝙ indepēdētia tm̄ vni ꝓpetit:qz ſoli deo:ēt ſm viā pb⁹ : ergo aliqō qō eſt tranſcēdēs tm̄ cōpetit vni. ¶ Et cōfirmat:qz non eſt imaginādū ꝙ paſſio diſiuncta ſit tranſcēdēs:⁊ pars paſſionis diſiuncte nō ſit tranſcēdēs. ¶ Ad 5ᵐ ⁊ vltimū argumētū rñdetur negādo:ꝙ ꝑ⁹ aliqd hēat oēs pfcōnes formaℓr in ſe:q̄ ſit infinitū. Et cū tu dicis.infinitū eſt illud qō continet oēs pfectiones q̄tuz poſſe ē eas repiri in aliquo vno. Rñdeo:ꝙ ꝓtinere in ſe oēs pfectiones pōt eſſe vel formaℓr vel virtualiter ⁊ eminēter. Formaℓr:qñ ꝓtinet illas ſm ſuas rōnes formales:virtualiter ⁊ eminēter:qñ cōtinet illas tanq̄ radix ⁊ fundamētū:⁊ nobiliori modo q̄ ꝓtineant in ſeipſis:eo mō quo dicimus:ꝙ ſoldus cōtinetur in ducato pfectiori mō q̄ in ſeipſo:qz in ducato ſz eē aureū cōtinet:⁊ in ſeipſo ſm eē argēteuz:qō ē lōge min⁹ nobile eē. Iſto ſtāte dī:ꝙ deitas ſeu eēntia dīna cōtinet oēs pfectiōes dīnas radicaℓr ⁊ virtualiter:ēt circūſcriptis formalitatib⁹ ipſarū pfectionū dīnarū:⁊ eſt ipſa eſſentia ꝓncipiū:⁊ q̄ſi cā:a qua fluunt oēs pfectiōes dīne:tanq̄ a radice ⁊ a fundamēto. Uñ ex iſta cōtinētia virtuali ipſa dī eſſe infinita formaℓr ⁊ fundamētaliter:⁊ ipſe pfectiones in ſe ⁊ in ſuis formalitatib⁹ dīr ſolū formaℓr ifinite:⁊ nō fundamētaliter:⁊ ꝓpter Ꝫ Damaſcen⁹ in ꝓmo ſuaꝝ ſniarū appellat eēntiā diuinā pelagus ſubē infinitū:⁊ interminatū. Uñ ſicut a pelago fluunt ⁊ emanant oīa flumina:⁊ ad ipm redeunt tanq̄ ad radicē ⁊ fundamētū:ſic ab eēntia dīna fluunt oēs pfectiōes ⁊ ifinitates:⁊ reducunt in ipſaz:tanq̄ in radicē ⁊ fundamētū:⁊ ita ſe ſola oīb⁹ alys circūſcriptis eſt formaℓr ⁊ radicaℓr ifinita. ¶ Sed ꝓtra iſtat:qz ſi eſſentia dīna eſt vtualiter ⁊ eminēter bona:vera: ſapiēs:⁊ ſic de alys pfectionibus dīnis:vñ eſt ꝙ iſte perfectiones dīne fluunt ab eēntia ſm ꝓpias formalitates earū:Et argī ſic.Cōtinēs aliqd nobiliori mō:non dz ꝓtinere illud mō ignobiliori. Sz eēntia dīna (continendo iſtas pfectōes vtualiter ⁊ eminēter) ꝓtinet pfectiori ⁊ nobiliori mō:q̄ vbi cōtineret eas formaliter.ḡ frustra ponētur

UVA. BHSC. IyR_086_2

formalitates eaꝝ in essentia. ¶ Ad hoc respondetur: ꝙ non est ꝺtra rōnem illius qō ꝺtinet virtualiter aliqd: i quantū sic continens: ꝙ ꝺtineat ipm formaliter: sic̄ substantia cōtinet virtualr ipm accidens: ⁊ tn̄ recipit ipz in se formalr: ⁊ cōtinet ipm continētia formali. Unde veꝝ est quādoqꝫ ꝙ illud qō continet virtualiter aliqd: non continet illud in se formalr. Sed hoc nō est ex cōtinentia virtuali: sed ex aliquo alio: qō cōcurrit cū ipso continente virtualiter: cui repugnat hr̄e illud in se formalr: sicut sol cōtinēs virtualr caliditatē: nō pōt ꝺtinere in se formalr caliditatē: ⁊ hoc ꝓpterea: qz ē coꝝ simplex: vl substātia simplex. nō receptiua qualitatū elemētaliuz: nec passibilis ab hꝺ q̄litatib⁹: ⁊ nō ex cōtinētia virtuali: qz si talis cōtinētia ipediret vt tale ꝺtinēs nō hr̄et in se cōtētū formalr: Saturn⁹: g est frigidus virtualr: ⁊ nō cōtinet caliditatē virtualr: posset in se recipe caliditatem formalr: qō est falsuz. Ueniēdo ad ꝓpm. Dato ꝙ essentia diuina ꝺtineat virtualiter oēs pfectiōes diuinas. ex plenitudie sue pfectiōis hz: ꝙ nō tn̄ ꝺtineat ipsas pfectiones virtualr: verum ēt ꝙ ponat ipsas realiter in esse. ¶ Ad vltimū rn̄deť: qō est ꝺfirmatio p̄cedētis p̄ncipalis rōnis. cū tu dicis. ꝙ infinitū hz plures pfectiōes: ⁊ p ꝺns vnitatē ⁊ multitudinē. Dico ꝙ ꝺsiderādo istas pfectiones in infinito fz suas gditates: non sunt vna pfectio: neq; plures vnitate vel pluralitate formali: sed bn̄ sunt vna aut plures vnitate ⁊ pluralitate fundamtali: qō nihil aliud est dr̄e: nisi ꝙ ipse perfectōes in esse gditatiuo accepte sunt fundamēta: vel tales gditates: aut nāe: gb⁹ non repugnat vnitas: aut multitudo formalis ꝑ aliquo signo posteriozi: ⁊ in scō mō dicēdi p se. ¶ Et cū dicis: iste pfectiones fm suas gditates (ꝑ doc. subtilē) sūt distincte formalr. ergo habent vnitates formales. Respō detur. ꝙ aut itelligis ꝙ iste gditates itelligāt abstracte ⁊ p̄cise in esse gditatiuo: aut ꝙ itelligant simplr ⁊ nō precise in tali eē. Si ꝓmo mō intelligit Sco. ꝙ distinguūtur formalr negatiue: hoc est ꝙ sunt nō idē formalr. Ex quo postmodū nō segtur ꝙ ibi sit vnitas: aut multitudo formalis: qz nō idētitas ꝑsupponit gditatē: ⁊ nō vnitatē formalē. Si autem tu itelligas scō mō ipsas perfectiones diuinas: ꝓcedo ꝙ distinguunt formalr positiue. ⁊ ꝙ includunt vnitatem ⁊ multitudinē formalem: ⁊ hoc nō est contra dicta. Et sic ꝑz ad questionem.

¶ Omnes homines natura scire desiderant. Tex. pr̄ologi. Qō. II.

Queritur. Utrū tres demōstrationes quas fac̄ san. Tho. ad demōstrandā ꝓclonez Arist. a pr̄iozi: ⁊ ꝑꝝ qd (.s. oēs boies nā scire desiderāt) possint eē vna virtualr. ¶ Et argr ꝙ nō. Illa que habent ordinē essentialē iter se: ⁊ vnū depēdet a reliquo: non pñt br̄e vnā demōstrationē. ¶ Ista ꝓpositio pr̄obat a sili. in passionibus br̄ibus ordinem essentialem ad subm ⁊ iter se. nō .n. est vna demōstratio: aut vnū mediū ad demōstrādas quālibz passionem de subto: qz tunc demōstratio nō eēt ex imediatis: sed ita est ꝙ ista tria: scia habitualis: scia actualis: ꝺiunctio cū substātys sepatis: habēt ordinē essentialem inter se. ergo respcū istoꝝ non pōt eē vna demonstratio. ¶ Et cōfirmať. qz Anto. A. in. q. ꝑ⁹. dicit. ꝙ passio vltima non demonstratur de subto per diffōnem subiecti: sed per passionē imediatā. ergo a simili non demonstrabiť coniūctio cū substātys separatis de intellectu humano per rōnē appetitus nālis: sed ꝑ hoc mediuz quod est scire actuale: alioquin demonstratio eēt ꝑ cām remotam: ⁊ ex pr̄incipys mediatis.

Ad oppositum tamē arguiť. Ille demonstrationes sunt tn̄ vna demonstratio: quaꝝ est vnū tn̄ mediū demonstratiuū. Ista ꝓpositio pz: ꝓpterea: qz vnū tn̄ mediū nō pōt eē respectu pluriū demōstrationū: ex sn̄ia Arist. ꝓmo posterioꝝ. Augenť demōstrationes non per media: sed in post assumēdo: sed ista quaꝝ triū demōstrationū est tn̄ vnū mediuz demonstratiuū. ergo ⁊c. Mioꝝ ꝓbať. vbi est tn̄ vna ratio appetibilis: ⁊ vna rō appetēdi ex pte appetētis: ⁊ ex pte appetibilis: ibi est tn̄ vna rō appetitus. ⁊ ex ꝓñti vnum mediū demōstratiuū. sed sic est in ꝓposito: ex pte appetentis est vna rō appetitus nālis: per quā demōstrantur ista tria de boie: ex pte ēt appetibiliū est tn̄ vna rō appetendi. qz quozūcūqz est vna bonitas: eoꝝ est vna rō appetendi. qz bonitas est rō appetibilitatis: sz ita est: ꝙ istoꝝ triū dictoꝝ. s. scie habitualis: scie actualis: ⁊ ꝺiunctionis cū substātys sepatis est tn̄ vna bonitas. ꝓbať hoc: qz quoꝝ est vnus finis: ⁊ vna rō finis: ibi ē vna bonitas in entib⁹ ad finē: qz entia ad finē ꝺsortiunť suā bonitatez a fine: sed ita est: ꝙ ista tria vl saltē duo ordinanť ad vnū finē: qz scia habitualis: ⁊ scia actualis ordinanť ad ꝺiunctionē cū substātys separatis. ergo istoꝝ est vna bonitas. ergo vna rō appetibilitatis. Sz ita est ꝙ ista tria ō̄monstranť de homie ex rōne appetitus nālis: ⁊ ex rōne appetibilitatis: in istis ergo. ex quo mediū ō̄mōstratiuū est rō appetit⁹ ⁊ appetibilitatis: que est tn̄ vna. reliquiť ꝙ respcū istoꝝ est tn̄ vnū mediū demōstratiuū: nec rō adducta in ꝓriuz aliqualiter cogit.

In. q. ista primo p̄mitto vnā distinctionez ex q̄ patebit respōsio ad qōnē. z° soluā rōnē i pr̄incipio. Ultimo mouebo dubium circa vnum dcm̄ Anto. A. vbi tractat istam qōnem.

Quantum ad p̄mū notādū ꝙ duplex est ordo iter aliq̄. Est. n. ordo essentialis: ⁊ ē ordo accn̄talis. Ordo eēntialis ē iter illa quoꝝ vnū ōpendet a reliq̄: vel saltē p̄exigit ipz. Ordo accn̄talis ē iter illa: iter q̄ nulla ē depēdētia aut p̄exigētia. Si loq̄mur de ordie eēn̄l⁹: nō ē ordo eēn̄l⁹ iter ista 3ª: nec q̄m ad eē: nec q̄m ad appetibi⁹cm. Nō. n. scir̄ actuale ōpēdet i esse a scia habituali: qz pt eē scia actualis i itellectu sine scia habituali: qz act⁹ p̄cedit habitū i pō habituabili. Nō ōpēdet ēt scientia actual ab habitu q̄m ad appetibilitatē. qz itell⁹ pt ꝓmo ꝓmitate itētiōis appetere ipz scire actuale. g̃ itellectus i appetēdo scire: nō ōpēdet ab habitu: seu scia habituali. Si loq̄mur ō ordie accn̄tali: Dico ꝙ ordo accn̄tal est iter ista. ¶ Ex ꝑ arti. segtur solo qōnis tenēdo ptem affirmatiuā quā ꝓbat rō supi⁹ ad oppositum inducta.

Quantum ad scōz arti. Rn̄deo ad rōnē in p̄ncipio factā: ⁊ ad ei⁹ ꝺfirmationē. Nō est sil̄itudo de passiōib⁹ respcū subti: ⁊ ō istis trib⁹: qm̄ iter passiones ē ordo eēntial: ⁊ q̄m ad eē: ⁊ ēt q̄m ad cognosci: ⁊ fz hꝺ p̄cedit argu⁹ tuū ō passiōib⁹ entis: qm̄ passio vltia n̄ pōt ōmōstrari de subto ꝑ diffōnē subti: fz solū ꝑ passiones ꝓpinquā ⁊ imediatā: ex eo ꝙ nō ē tn̄ ordo eēntial passionū ad subm̄: vez ēt iter se: qō dici nō ꝑt de istis trib⁹: qz in ipis ē tn̄ ordo accn̄tal: vt dcm̄ ē. qr̄ ⁊c.

Devltimo p̄ncipali dubitatur. Utrum sit verus quod dicit Ant. A. ꝙ appetitus naturalis est de essentia rei ⁊ intellect⁹: ⁊ argr ꝙ nō: qz data veritate isti⁹ segr̄. ꝙ itell⁹ nō ordiabiť ad veꝝ tāq̄ ad obz: neq; appetit⁹ ad bonū tāq̄ ad ꝓpriū obm: ꝺns ē flm: qz veꝝ ē obz itellus: bonum ē obm appetit⁹: vt oēs tenēt: ⁊ ꝺña ꝓbať. Intellus iclinať nāl⁹ ad scīaz: ⁊ appetit ipsaz: aut iclinať ad ipaz scīaz tāq̄ ad bonū: aut tāq̄ ad veꝝ.

UVA. BHSC. IyR_086_2

Si deꝫ pm.g bonũ erit obm itellus:ꝛ nõ vex. Si deꝫ zm arguo sic.qcqd ẽ obz alicui⁹:ẽ obz cuiuscũq; qđ ẽ ỏ eẽntia ei⁹:ſz ita ẽ:q; ſcia tãq; vex ẽ illỏ ad qõ itellus iclinatur:ꝛ appetit⁹:seu iſta iclinatio:q̃ ẽ ipſe nãlis appetit⁹: ẽ de eẽntia intellect⁹.g ſcia.vt ẽ ens vex:erit obm iſti⁹ appetit⁹:ꝛ ita bonũ nõ erit obm appetit⁹:ſz verum.

Ad iſtã difficul[tem] ego rñ:dõo.q; ꝯcurrẽs exponens ſniaz Doc.nõ itelligit itentionẽ ei⁹. ¶ Pro q̃ nõn[m] p̃ q; aliỏ ẽ eẽ idẽ eẽntialr alicui:ꝛ aliỏ ẽ eẽ ỏ eẽn[a] alic⁹. ſz.n.ifert p̃m:ꝛ nõ eo. Eſſe idẽ eẽn[r] alicui ẽ eẽ idẽ realr:ꝛ eẽ eãdẽ rẽ cũ illo:ſz eẽ ỏ eẽntia ẽ eẽ ỏ ꝯceptu formali:ꝛ de gditate ei⁹:ꝛ ỏ ipo p̃dicari i p̃mo⁹ dicẽdi p ſe. Mõ multa ſũt idẽ realr:quoz vnũ nõ p̃dicat ỏ alio i p̃mo⁹.ſic nos dicim⁹,ppriã paſſionẽ ꝛ ſubm eẽ idẽ realr ꝛ eãdẽ rẽ:ꝛ tñ paſſio nõ p̃dicaꝫ p ſe i p̃mo⁹:ſz i ſcõo ỏ ſubiecto. Iſtã diſtictiõez ỏ eẽ idẽ eẽntialr:ꝛ ỏ eẽntia põit. An. An.i.7⁰.meta[cc].q.i.ꝛ doc.ſub.i eodẽ loco. ¶ Scõo nõn[m] q; itell⁹ p̃t accipi dupl⁹r.vno⁹ vt nã.alio⁹ vt p̃n[m] opatiuũ. Si capiaꝫ vt nã:capiꝫ vt ens ordiatũ ad finẽ dñntez ab eẽntia ſua. Si capiaꝫ vt põ opatiua:ſeu vt p̃n[m]: accipiꝫ vt ẽ q̃dã põ actiua vl paſſiua reſpcũ ſue ꝑpe opõnis. vñ ens ordinatũ ad aliq̃ pfectionẽ dñrentẽ ab eẽntia ſua:ñ ſp eſt p̃n[m] reſpcũ illi⁹ pfectiõis:ſic q; iſta pfectio dicaꝫ eẽ ꝑpa opõ ei⁹:eo⁹ q̃ ſupficies ordiaꝫ ad albedinez aut nigre dinẽ:a gb⁹ ipa pficiꝫ:ꝛ tñ neutꝛ iſtoꝝ ẽ ꝑpa opatio ei⁹.

His p̃miſſis. Rñdeꝫ ad arg[m].cũ dicis itell⁹ inclinaꝫ ad ſciaz.aut.n.tãq; ad vex: aut tãq; ad bonũ. Dico q; ſi capiaꝫ itell⁹ vt põ opatiua: ordiaꝫ ad ſciaz tãq; ad vex:ſi capiaꝫ vt nã pfectibil q̃: cũq; mõ pfectiõe dñnte ab eẽntia ſua:ordiaꝫ ad ſciaz tãquã ad bonũ. Et cũ dicis iclinatio ꝛ appetit⁹ nãlis itell⁹ ẽ ỏ eẽntia ipſi⁹. Negaꝫ ß:q; ẽ paſſio ei⁹:ꝛ ẽ eadẽ eẽntia/liter ſibi:nõ tñ ẽ de eẽntia vt ſit ỏ cõceptu formali ipſi⁹. Et i ß tu oñdis q̃[m] ignozes p̃ncipia Doc.ꝛ ita cũ appetitus nãlis nõ ſit ỏ eẽntia itell⁹:p̃t aliq̃d ſub rõne boni eẽ obm ipſi⁹ appetit⁹:ſub q̃ rõne non eſt obm intell⁹. Arg[m] ãt ꝯcluderet vbi appetit⁹ nãl eẽt ỏ eẽn[a] itell⁹. Qó. III.

Queritur. Utꝛ eodẽ appetitu itellect⁹ appetat ſciaz:ꝛ itelligere. ¶ Et argm negatiue. Ubi nõ ẽ eadez põ:ibi nõ p̃t eẽ idẽ appetit⁹:ſz ita ẽ q; i intellectu appetẽte ſciaz ꝛ ipz itelligere nõ eſt eadẽ põ.g nõ p̃t eẽ idẽ appetit⁹. Diſcurſus bon⁹:ꝛ maioꝛ pbaꝫ:qz appetit⁹ ꝛ põ videnꝫ eẽ idẽ:ꝛ maxie ß ẽ vex i itellectu. Naz iſta p̃dica⁹ eſt eẽntialr.itell⁹ ẽ põ.ſilr iſta.itell⁹ appetit nãlr.g iſte p põnes ꝯuertunꝫ.nõ ꝯuerterenꝫ ãt niſi appetit⁹ ꝛ põ eẽnt idẽ.g ꝑpõ maioꝛ ẽ va.minoꝛ ãt pbaꝫ a ſili ỏ põ mãe p⁹:ꝛ ỏ ei⁹ appetitu.põ mãe p⁹:q̃ ẽ ad formã:ẽ eẽntialr:põ q̃ ẽ ad opõnẽ ꝯñtẽ formã:ẽ accñtalr. Mõ eſſentiale ꝛ accñtale diſtiguũt realr.g iſte po⁹mãe p⁹ nõ ſũt vna põ:ꝛ a ſili ta les po⁹ i itellectu nõ erũt vna põ:ex q̃ ſeq̃ q; erit ẽt ali⁹ appetit⁹ eẽntialr ꝛ accñtalr i ipo itellectu. ¶ z⁰ argr. Ille po⁹ nõ ſũt idẽ:quaꝝ vna fundaꝫ in vno fundat⁹:ꝛ alia in alio:ſz ita ẽ q; põ eẽntialr ꝛ accñtalr i mã bñt diuerſa fundat[a]:qz eẽntialr fundaꝫ i mã p⁹:accñtalr i toto ꝯpoſito ex mã ꝛ foꝛ[a].g iſte po⁹ nõ ſũt vnũ:ꝛ ita a ſili po⁹ q̃rũ vna eſt eẽntialr:ꝛ altera accñtalr i itellectu:nõ poterunt eẽ vna ꝛ eadẽ põ:ꝛ ex ñti ſequeꝫ:q; nõ erit idẽ appetit⁹. ¶ 3⁰ p̃n cipalr aꝛ.q; itell⁹ ñ imediate appetit ipaz ſciaz:ꝛ aꝛ ſic. Agẽs pp finẽ p̃us ꝛ imediati⁹ appetit finẽ:q̃ ea q̃ ſũt ad finẽ:ſz ita ẽ q; ꝯiũctio cũ ſubſtãtys ſepatl ꝛ ipz itelligeꝛ ſũt finis reſpcũ ſcie habitualis.ergo itellect⁹ nõ imedia

Ad oppoſitum. te appetit ſciaz bitualez. Et p pte affirmatiua q̃nis argr:q̃cũq; ſũt vnũ ꝛ idẽ realr:multiplicato vno: multiplicaꝫ ꝛ reliquũ:ſz põ eẽntialr ꝛ accñtalr:ſiue i mã p⁹.ſiue in itellu ẽ eadẽ realr mãe ꝛ itellectui:ꝛ p te ñ ſt vna põ. g m̃ltiplicata põ m̃ltiplicabiꝫ mã ꝛ itell⁹:p̃ns ẽ flm:qr tũc eadẽ mã ñ recipet formã:ꝛ opõez ꝯñtẽ formã. Nec idẽ itell⁹ ſciaz bitualẽ recipet:ꝛ ipz itelligeꝛ.g flz ẽ illỏ

Jn.q.bac p̃ p̃mitto tres diſtões. (exq̃ ſeqr, z⁰ pono ꝯclones. 3⁰ ſoluo rões i p̃n⁰.

Quantum ad p̃m. Pria diſtictio quã p̃mitto ẽ q; act⁹ ẽ duplex:qdã act⁹ ſubalis ſiue eẽntialr.qdã ẽ act⁹ accñtalr. Act⁹ eẽntialr ẽ oẽ illỏ qỏ ẽ actus p̃m⁹:ꝛ p̃n[m] alic⁹ opõnis:act⁹ accñtalr ẽ ipa opõ actualr p. ueniẽs ab actu p̃. Et ſic duplex ẽ act⁹:ita duplex ẽ põ correſpõdẽs actui:q̃dã põ corrñdet actui eẽntialr:ꝛ dr po⁹ eẽntialr p reſpcũz ad iſtũ actũ cui oppor:q̃dam põ corrñdẽs actui z⁰:ꝛ dr põ accñtalr. ¶ z⁰ p̃mittẽdũ: q; põ in mã p⁹ q̃dã ẽ põ abſoluta:q̃dã ẽ põ reſpectiua. Po⁹ abſoluta dr eadẽ eẽ realr mãe p̃me:ꝛ eſt vna reſpcũ oium formaruz receptibiliũ i mã. Po⁹ reſpectia diſtiguit realr a mã p̃ma:ꝛ multiplicaꝫ ad multiplicationẽ formaꝝ receptibiliũ i mã. ¶ Tertio notãdũ q; itẽtio eſt duplex:q̃dã ẽ intẽtio ſimplr:q̃dã executionis.intẽtio ſimplr ẽ cũ aliqd p̃ncipalr itẽdim⁹. intẽtio executiõis:q̃ itẽdim⁹ proper aliỏ. Penes vtrãq; intẽtionẽ p̃t accipi ali⁹ ꝛ ali⁹ ordo. Penes itentionẽ ſimplr:accipiꝫ ordo p̃ncipalitatis ꝛ pfectiõis. Penes itẽtionẽ ſcõaz accipiꝫ ordo executionis. Si loq̃mur de p̃ma intẽtiõe:dicim⁹ q; agẽs p̃ intendit finẽ itentiõe ſimplr. ſi loq̃mur de intẽtiõe ſcõa:dicimus q; ordie executiõis agẽs pri⁹ itendit ens ad finez: q̃z finẽ:ꝛ tũc dicim⁹ q; eodẽ appetitu agẽs appetẽs finez p⁹ i vno ordie appetit finẽ:ꝛ p̃ i alio ordie.ſ.executionis appetit ens ad finẽ.ꝛ nõ ẽ icõueniẽs:q; eodem appetitu aliqd ſit pri⁹ ꝛ posteri⁹ appetitũ penes aliũ ꝛ aliũ ordiez.

His premiſſis. Quãtũ ad z[m] ſũt due ꝯclones. p[a] q; eodẽ appetitu fundamentali ꝛ abſoluto:appetim⁹ ſciaz ꝛ itelligere:ß pz:qm eodẽ inclinaꝫ aia itellectiua ad opõnẽ q̃ iclinaꝫ ad habitum ordiatũ i ipaz. ¶ z[a] ꝯclo. Nõ vno appetitu formali:ꝛ reſpectiuo appetimus illa duo. pbaꝫ. Qm̃ ſic mã p aliũ ꝛ aliũ appetitũ reſpectiuũ ordiaꝫ ad formaz aq̃.ignis rẽ. ita intellectus noſter ad ſcientiã ꝛ itelligere.

Quãtum ad 3[m] arti. Rñdeꝫ ad p̃m arg[m]. Qm̃ dicis: ybi eſt eadẽ põ:ibi ẽ idẽ appetitus. Iſta maior poſſet negari. Et cũ dicis.po⁹ ꝛ appetit⁹ ſunt idẽ: nego.certũ ẽ q; aq̃ ẽ in po⁹ ad caliditatẽ:ꝛ tñ aq̃ nõ nãlr appetit ipſam caliditatẽ.ſed ỹ nãliter inclinaꝫ:ergo appetitus nãlis ꝛ po⁹ non ſunt idẽ. Unde appetitus nãlis cãtur ex duob⁹. Uno modo ex potentia ad formam: ſecundo ex conformitate forme ad ſuſceptiuũ. Szybi forma eſt diſformis:ꝛ non conuenit ſuſceptiuo:non dr tale ſuſceptiuũ appetere nãliter ipſaz formã:ꝛ ita potentia ꝛ appetitus nõ ſunt idẽ. Tñ gra diſputationis admittaꝫ illa maioꝛ.ſ.q; ybi nõ ẽ eadẽ potẽtia:ibi nõ ẽ idẽ appetitus:ꝛ negatur minoꝛ. Et cũ tu dicis eẽntiale ꝛ accñtale ſunt realiter diſtincta. Dico q; accñtale ꝛ eẽntiale acciꝑiunt duob⁹ modis. Uno mõ itrinſece ꝛ formaliter:alio⁰ extrinſece:ꝛ denoiatiue. Illud dr eẽntiale ſeu accidẽtale intrinſece:ꝛ formalr:qđ eſt ex ſe tale:ꝛ p aliqd itrinſecũ: ſed extrinſece dr eẽ tale p aliqd extrinſecũ:ꝛ denoiatiue extrinſeca. Mõ dico:q; accñtale ꝛ eẽntiale ex ſe formalr ꝛ intrinſece nõ p̃t eẽ idẽ:ſz neceſſario diſtiguunt:ſz eẽntiale ꝛ accñtale extrinſece:ꝛ denoiatiue nõ diſtinguunt realr.imo p̃t eẽ vnũ ꝛ idẽ. Po⁹ aũt in mã p̃ma:q̃ ẽ vna ꝛ eadẽ cũ mã:dr eẽ eẽntialis p habitudinẽ ad actũ eẽntialẽ:qui ẽ actus p̃mus:ꝛ ſic denoiaꝫ ab iſto actu p̃mo

UVA. BHSC. IyR_086_2

ẽntiali denoiatione extriseca. Silr eadẽ po⁹ dicit acci/
dẽtalis in ordie ad actus z^m ⁊ accñtalem: ⁊ dr accñtalis
ista potẽtia denoiatione extriseca. mõ nõ est incõueniẽs
q aliqõ vnũ ⁊ idẽ posset dici ẽntiale ⁊ accñtale extrise/
ce ⁊ denoiatiue. Ex quo seqtur q nõ variat potẽtia i mã
ꝑma respcũ forme ⁊ opõnis ꝓñtis formã: ⁊ ꝟ idẽ hz dici
de potẽtia essentiali in intellectu ⁊ accñtali ⁊c. ¶ Ad z^m
arg^m. Rñdet: cũ dicis. ille potẽtie sunt distincte que nõ
sunt in eodẽ subo ⁊ fundamẽto. Rñdeo ꝺcedẽdo istam
maiorẽ: ⁊ negat minor: q potẽtia essentialis ⁊ accñtalis
mãe nõ sint in eodẽ subo ⁊ fundamẽto. ¶ Et si dicas. cu
ius est potẽtia: ei⁹ est actus: ſz potẽtia eẽntialis ⁊ accñta/
lis respcũ forme ⁊ opõnis ꝓñtis formam fundant in mã
ꝑma. igit forma ⁊ opatio forme fundat in mã ꝑma: ꝓñs
est falsus. g illud ex quo seqtur. ¶ Ad ꝟ rñdet dicẽdo: q
cui⁹ est po⁹: ei⁹ est act⁹: vel vt receptiui: vel vt illi⁹: qõ est
rõ recipiẽdi: ita q in quocũq fundat po⁹ ad aliqd: in eo/
dem recipit illud: vel saltẽ istud in quo est po⁹ est rõ reci
piẽdi respcũ illi⁹. mõ sic est: q ſz mã ꝑma non sit ꝓximũ
receptiuũ respcũ opationis: est tñ rõ recipiẽdi ipsi ꝓposi
to: qõ est imediatũ receptiuũ ipsi⁹. Qõ declarat. Sic enĩ
actualitas ⁊ actiuitas ꝓpetit ꝓposito rõne forme: ita po⁹
passiua ⁊ receptiua ꝓpetit ꝓposito rõne mãe. g si ꝓpositũ
recipit opõnẽ forᶜ ꝟ ẽ rõne mãe. ¶ Põt ẽt dari z^a rñsio
dicẽdo: q c⁹ est po⁹ ei⁹ est act⁹. verũ est de po⁹ ꝓxima ⁊ i/
mediata respcũ act⁹. Sz po⁹ q fundat in mã ꝑma siue sit
eẽntialis: siue accñtalis nõ est po⁹ ꝓxima respcũ opõnis
receptibilis in ꝓposito: ſz est po⁹ remota. Po⁹ aũt ꝓxima
passiua ⁊ receptiua fundat in toto ꝓposito: ⁊ ita cui⁹ ẽ põ
loq̃ndo de po⁹ ꝓxima: ei⁹ vt receptiui est act⁹. ¶ Sz con
tra istã rñsionẽ istat sic. Certũ est q po⁹ accñtalis in mã
ꝑma est ꝓxima respcũ act⁹: qz oĩs po⁹ accñtalis p Ax.z:
de aĩa. tex. cõ. 5. ⁊. 8°. phy. tex. cõ. 32. est po⁹ ꝓxima. g seqr
q in mã ꝑma imediate recipit opõ actualis. ¶ Ꝑ. 2° in/
stat. Nã data vitate rñsiõis seqr q erũt due po^ᶜ accñta/
les respcũ eiusdẽ. vna cõpositi: ⁊ altera mãe ꝑᶜ. ¶ Ad ꝑ^m
istoꝛ. Rñdet ꝑmittẽdo q aliq̃ po^am eẽ ꝓximã põt esse
vel ex pte act⁹ receptibilis ⁊ ex pte fundamẽti: in q̃ fun/
dat talis po⁹: ita vt sit ex pte vtriusq; tã fundanti q̃ ter
mini. Uel aliq̃ est ex pte termini solũ. Illa ꝺr eẽ ex parte
vtriusq; qñ hz imediatũ ordinẽ ad ipm actũ tã q̃ ad ter/
minũ: sic q ipm respicit nõ mediãte alio. Et vltra ꝟ: qñ
fundamẽtũ ipsi⁹ po^ᶜ est imediate receptiuũ ipsi⁹: ſz po⁹ ẽ
ꝓxia ex pte termini so^m p oppo^m: qñ respicit terminũ nõ
mediãte alio: ⁊ funda^m ipsi⁹ po^ᶜ nõ ẽ imediate receptiuũ
ipsi⁹: ſz aliqd aliõ ꝓsupponit. Dico g: q oĩs po⁹ accñtalis
est ꝓxia ſm Ax. vel rõne termini ⁊ fundamẽti: vel rõne
termini solũ: q respicit ime^te a tali põ: ⁊ nõ p aliqõ me^m: ⁊
sic ꝺcedo potẽtiã accñtalẽ fundatã i mã ꝑ^a eẽ sic ꝓximã
ex pte termini: q ẽ actualis opõ: lz nõ ex pte fundamẽti:
qõ ẽ eẽntia mãe: ſz po⁹ q̃ fundat in ꝓposito est ꝓxima: ex
pte vtriusq;. ¶ Et p ꝟ rñdet ad z^m: q nõ ẽ icõueniẽs q
denr due po^ᶜ ꝓxie re^u eiusdẽ diffor^ter accipiẽ ipsas: ſz bñ
ẽ icõueniẽs accipiendo vnifor^miter: ⁊ hoc est verus etiã
de po⁹ accñtali: q. vz. vbi po⁹ accñtalis ñ accipiat vnifor
miter ⁊ eodẽ mõ: nõ ẽ icõueniẽs talẽ po^am mltiplicari. Et
q dcã sũt de põ eẽntiali ⁊ accñtali i mã: applicenr ad po⁹
eẽntialẽ ⁊ accñtalẽ itellꝰ re^u scie bitualis ⁊ opõnis ꝓñtis
bitũ. ¶ Ad z^m ⁊ vlti^m rñdet dicẽdo: q eodẽ appetitu ap
petr⁹ q̃ ſz istaz pfectionũ. ſ. scias bitualẽ: itellre: ⁊ ꝓiũ
ctionẽ cũ subys sepatis. mõ q dict⁹ est supi⁹ in 3°notãdo.

¶ Causa aũtẽ est quia hic maxime cognoscere
strat. Textu prologi. Qõ. IIII.

Queritur. Utrũ sensus visus sit no
bilioꝛ sensus oĩbus alys: ⁊ faciat magis scire. Et arguit q nõ. Ille
sensus est nobilioꝛ: ⁊ facit magis scire: per
quẽ homo efficit sapientioꝛ. Sed sensus
auditus est hꝰ. Testante Aris. in de sensu
⁊ sensato. Ubi cõcludit q̃re sapiẽtiores a
natiuitate ꝓuatorum vtroq; sensu sunt ceci surdis ⁊ mui
tis. igr ⁊c. ¶ Scõo sic arguit. Ille sensus magis facit sc.
re: per quẽ magis certificat itellectꝰ de re cognoscibili.
Sed sensus tactus est hꝰ. g ⁊c. Maioꝛ ẽ manifesta: q co/
gnitio sensitiua ordinat ad itellectiuaz. minoꝛ aũt ꝓbat
in exẽplo de baculo exñte in aq̃: quẽ visus diiudicat esse
fractũ: Tactus aũt iudicat ipm eẽ integrũ: ⁊ ita cognitio
sensus tactꝰ ꝓformat veritati rei cognoscibilis: ⁊ per cõ
seqẽs itellectus videt quodãmõ rectificari ⁊ certifica/
ri de vitate rei p sensũ tactꝰ: ⁊ nõ per sensuz visus. ¶ Itẽ
3°. arguit. Ille sensus magis facit scire: qui est pluriũ cõ
trarietatũ q̃s ille qui est vniꝰ ꝓtrarietatis. Ista ꝓpositio
pz: qz quuz vnius cõtrarietatis sint ad minus duo extre
ma ſm genus. Ille qui est duarũ cõtrarietatũ est pluriũ
cognoscitiuus q̃s ille qui est vnius tantũ. Sensus visus ẽ
vnius contrarietatis. Sensus tactus est duarũ cõtrarie/
tatũ. testant Ax. z°de aĩa. tex. cõmẽ. 106. igr ⁊c. ¶ Item
vltimo. Prime qualitates sunt per se tangibiles: vt vult
Aris. z. de gnõne. tex. cõmenti. 7. Sed vbicũq; est poste
rius: ibi ⁊ suũ prius. Igitur vbicũq; sunt q̃litates visibi/
les: ibi sunt q̃litates tangibiles. Sz quecũq; habẽt q̃lita
tes tangibiles sunt cognoscibilia tactu. g oĩa sensibilia i
qbꝰ sunt q̃litates visibiles sũt cognoscibilia a sensu tactꝰ.

Ad oppositum tamẽ est Aristo. in ꝑ° metaphꝰ.
in ꝓlogo. qui probat nãlem di
lectionem sensuuz ꝓpter cognitionẽ sensitiuã. ex hoc: q
illuz sensuz magl nãliter diligimus qui est magis cogno
scitiuus: cuiusmodi est sensus visus. Qõ ꝓbat ex duplici
causa. Tuz qz est in cognoscendo certioꝛ. Tuz qz plures
rerũ differẽtias nobis ostẽdit: qz oĩa coꝛpoꝛa: taz superio
ra q̃s inferioꝛa lucẽ ⁊ colorẽ participant: Hãc eandẽ sen
tentiaz habet in de sensu ⁊ sensato: non multũ post ꝓnci
pium: vbi iquit. Multas gdem differentias ⁊ multimo
das visus annunciat potẽtia: ga oĩa coꝛpoꝛa colorez par
ticipant. Et post moduz subdit. Quare ⁊ cõia magis per
hoc sentiunt. Dico aũt cõmunia: magnitudinem: motũ:
quietem: figuram: numerum ⁊c.

In ista qõne. Primo declarat pars: que erit te
nẽda. 2°soluenr rõnes facte i ꝓn°

Quantum ad ꝑmũ. pars affirmatiua questionis
est tenenda sub ista ꝑma conclusione
affirmatiua. Sensus visus est nobilioꝛ ceteris sensibus:
⁊ magis cognoscitiuus: que qdem ꝑma cõclusio ꝓbatur
q̃drupl'r. Primo ex parte obiecti. Scõo ex parte organi.
Tertio ex parte medy. 4°ex parte actus sentiendi.

¶ Ex ꝑma via arguit nobilitas ⁊ perfectio sensus visus
q̃tum ad pluralitatem cognoscibiliuz a tali sensu: ⁊ quo
ad eius prioꝛitatem respectu aliorum sensuuz ex compa
ratione ipsius ad obiectũ proprium. Scõo ex comparatio
ne eius ad obiectũ cõe alys sensibꝰ. Tertio ex vniuersa/
litate obiecti eiꝰ. ¶ Prio sic. Ille sensus est prioꝛ ⁊ vlioꝛ
in cognoscẽdo: cuiꝰ obiectũ est simplr prius ſm naturaz.
Sed obiectũ visus est hꝰ. ergo ⁊c. Maioꝛ est nota: qz oꝛ
do potentiarũ q̃tuz ad suas opationes est ex ordine ob/
iectoꝛ: circa que operantur: vt colligitur de mente Ax.
.z. de aĩa. tex. cõ. 63. minoꝛ aũt ꝓbatur. ꝑ° auctoꝛitate Ax.
.z. de gnãtione. tex. cõmẽti. 7. prẽallegato. vbi vult: q si
cut visus est prioꝛ tactu: Ita ⁊ subm ipsiꝰ: hoc est obiectũ.

UVA. BHSC. IyR_086_2

cuius ratio visibilis (inquit ipse) non est corporis tangibilis passio ſm q tangibile: sed ſm aliud. i. ſm aliquam aliam naturaz vel qualitatem: que est cōmunis corpori generabili ⁊ corruptibili: ⁊ etiā incorruptibili. Sicut est forsan natura perspicui. Et concludit. Et si contingat natura prius. Ex hoc innuens: q illa ratio: ſm quaz corpus est visibile: est por natura qualitate tangibili: ac etiā ceteris qualitatibus sensibilib⁹. ¶ Scōo pbaᷓ hec minor ratione sic. Illa qualitas dicit esse simpliciter prior ſm naturam: que conuenit corpori priori simpliciter: q̄ſ sint qualitates: que tm̄ conueniūt corpori generabili ⁊ corruptibili. Sed qualitas visibilis (sicuti ē lux ⁊ color: exte-dēdo nomē colorīs) reperitur in corporib⁹ celestibus: q̄ sunt prioza simpliciter ⁊ ſm naturam: ⁊ non reperiuntur alie qualitates sensibiles ab alys sensib⁹ exteriorib⁹. igitur ⁊c̄. ¶ Scōo ex ista via arguit principaliter sic. Ille sensus est simplicior ⁊ nobilior cui⁹ obiectū propriuz est simplici⁹ ⁊ nobilius. Sed obiectū propriū visus est bo. igit ⁊c̄. Maior est nota. Minor aūt probaᷓ: qz certū est: q lux que est obiectū propriū visus est simplicior ⁊ imaterialior: q̄ alie qualitates sensibiles ab alys sensib⁹ exteriorib⁹: propterea qa competit corpori simplicissimo: qō est spirituali⁹ ⁊ immaterialius ceteris corporibus: in quo ſm Aristo. nulla est materia: aut forma informans materiam: que est altera pars compositi. Alie autez qualitates sensibiles isequunt composita: vel ratione materie: vel saltem ratione forme a materia cōprehense: Sic apparet discurrēdo per omnes qualitates sensibiles sensuum exteriorz. ¶ Itez ⁊ 3°ex hac via pbatur: q iste sensus est pluriū cognoscitiuus ex vniuersalitate obiecti: qz ille sensus est pluriū cognoscitiuus: cui⁹ obiectū formale ⁊ ppriū reperit in omnibus sensibilib⁹. Sed obiectū sensus visus: sicuti est lux vel color: est bo. igitur ⁊c̄. Maior est manifesta: ⁊ minor etiam patet ex dictis. Et sic ex hac via: scz ex comparatione visus ad obiectuz propriū: p̄mo probatur prioritas nature de ipso. scōo simplicitas ⁊ immaterialitas. tertio vniuersalitas ⁊ communitas in cognoscendo. ¶ Secundo principaliter ex hac via consimilibus rationibus probantur ista tria ex comparatione visus ad sensibile commune: quod est magnitudo: vel quantitas: quia ille sensus videtur esse prior: qui percipit magnitudinem simpliciter priorem. Sensus visus est huiusmodi: quia percipit magnitudinem existentem in corporibus celestibus: ⁊ non contractam ad corpus generabile ⁊ corruptibile: quemadmodum faciunt alij sensus exteriores. ¶ Preterea. Ista magnitudo: q̄ est in corporibus celestibus: non insequitur substantiam ratione materie: sed ratione forme. Magnitudo autem in istis inferioribus insequitur materiam: Sed qualis est ordo forme ad materiā: talis est ordo magnitudinis corporis celestis ad magnitudinem istorum inferiorū. Sed ordo forme ad materiaz est ordo prioris simpliciter ad posterius: vt est de mente Aristotelis. 7. metaphysice. tex. cōmenti. 7. ⁊. 9. metaphysice. tex. cōmēti. iz. vbi vult: q act⁹ est prior potentia simpliciter. igitur ⁊c̄. ¶ Per idem pbatur simplicitas ⁊ immaterialitas de ipso visu ex sensibili cōmuni: quia absolutuz est simplicius ⁊ imaterialius contracto. Magnitudinem absolutam ⁊ indeterminatā ad corpus celeste ⁊ ad corp⁹ generabile percipit sensus visus: ⁊ non aly sensus. igit ⁊c̄. ¶ Et ꝑsimiliter pbaᷓ vniuersalitas: vt pri⁹ argutū est de sensibili cōi. q̄re ⁊c̄.

Ex secunda via arguit etiam tripliciter. primo sic. Ille sensus est nobilior: cuius organum est nobilioris complexionis: Organuz sensus visus est bo. igitur ⁊c̄. Maior videtur nota: quia quuz virtus sensitiua fundetur in organo: Illa virt⁹ est nobilior cuius organum est nobilius: ⁊ melius dispositum ſm cōplexionem. Minor aūt probatur: quia illud organuz est melioris complexionis ⁊ dispositionis: in quo magis residet sensus tactus: sed sensus visus est huiusmodi. q̄ ⁊c̄. maior huius prosyllogismi patet (primo: quia tactus est sensus necessarius ad vitaz animalis: ⁊ ad eius esse. Unde propter hoc concluditur cor esse ꝑncipalissimū membrum animalis: quia in ipso principalius residet virtus tactiua. Unde Arist. in de sensu ⁊ sensato. vult. q sensus tactus ⁊ gustus fundentur in corde) eadez maior prosyllogismi est nota per Aristo. 2. de anima. Qui vult q bomo in tactu excedat cetera animalia. Et vlteri⁹ q quanto complexio corporis humani ⁊ organi est contemperata ⁊ reducta ad quandaz mediocritatem qualitatū ꝑmaruz: tanto magis in ipso est itensior ⁊ efficacior sensus tactus: ⁊ per ipsum sensum viuaciorem melius percipitur obiectuz tangibile. vnde dicit. molles carne mēte aptos dicimus: duros autē ineptos. Et est tex. cōmēti. 94. Minor aūt syllogismi: probatur: quia in illo organo est viuacior sensus tact⁹: quod citissime leditur a nociuis: ⁊ tim sentit contrarium ⁊ nociuum. Sed organuz visus. s. pupilla oculi est huiusmodi. igitur ⁊c̄. ¶ Item scōo principaliter sic. Illud organum videtur esse nobilius: ad cuius conseruationem plura sunt producta a natura. (Ista patet: qz natura non deficit in necessarys: neq; abundat in superfluis. ex. 3. de anima. tex. cōmenti. 45.) Organuz visus est huiusmodi: vt pz de supcilys: palpebris: ⁊ alys: quibus hic sensus cōseruatur: ⁊ a nociuis defenditur. igitur ⁊c̄. ¶ Item tertio. Illud organuz est nobilius ⁊ melioris dispositionis ad actum sentiendi: in quo predominatur elementū quantū ad illud qō est facillime impressionis ⁊ receptionis intentionum sensibilium. Sed sensus visus est huiusmodi. Nam in ipso predominatur aq̄ inquantum perspicua ⁊ diaphona: que q̄litates sunt magis receptiue intentionuz sensataruz: q̄ſ sint qualitates: ſm quas elemēta in alys sensib⁹ predominanᷓ: vt habet videri in. 2. de anima. Et hoc non disputando mō: Utrū oculus sit organū visus: aut nerui obtici: ſz tenendo cōmunem viam: q oculus sit tale organū: hec dicta sint.

Ex tertia via. vz. ex parte medy arguit nobilitas istius sensus. Arguitur etiam tripliciter. p̄mo. nam medium ipsius est simplicius ⁊ purius q̄ſ media aliorum sensuum. Ita q quāto tale medium est subtilius ⁊ limpidius: tanto est melius dispositum ad acceptionem specierum visibilium. Ex hoc arguitur sic. Ille sensus est nobilior cuius medium est simplicius subtilius: ⁊ immaterialius: medium sensus visus est huiusmodi. igitur. ⁊c̄. ¶ Itē secundo. Ille sensus est nobilior: qui recipit intentiones sensatas per medium non solum generabile ⁊ corruptibile: sed etiaz ingenerabile ⁊ incorruptibile q̄ſ sit sensus: qui tātū recipit per mediuz quod est materiale ⁊ corruptibile: sensus visus est huiusmodi: qui immutatur a luce: non solum per aerem: verū etiam per mediū: quod est celum: per quod medium percipit lucē solis ⁊ aliorum planetaruz: aly autem sensus per ista inferiora generabilia ⁊ corruptibilia. igitur ⁊c̄. ¶ Item ꝛ. Ille sensus est immaterialior: ⁊ ex ꝑsequenti certior: qui imutatur per medium: qō recipit spēm sensibilem solum intentionaliter: ⁊ non materialiter. Sensus visus est huiusmodi: ⁊ nullus alius sensus preter ipm. igit ⁊c̄. Maior est manifesta: qz quāto mediū spūalius recipit intentionem sensibilem: tanto organū sensus spūalius immutatur. ¶ Preterea: qz ex scōo de aīa. tex. cōmē. 71. ⁊. 76. ⁊ deinceps: mediū ⁊ organū sunt eiusdem rōnis: quo ad ꝑ

UVA. BHSC. IyR_086_2

Iam qualitatem ſm quam ſpecies ſenſibiles multiplicā
tur in medio ⁊ in orgāno: quia quūz ſpecies ſenſibilis in
medio ⁊ in orgāno ſint eiuſdē rationis: ⁊ paſſiua recipiē
tia ipſas ſpecies erunt eiuſdem rationis. Nam ex ſecun
do de anima. tex. cōmēti. 66. inquit Auerroys. Melius
eſt enīz exiſtimare ꝙ cauſa in diuerſitate materie eſt di
uerſitas formarum: nō ꝙ diuerſitas materie ſit cauſa di
uerſitatis formarū. Unde ſicut diuerſe forme alteri⁹ ra
tionis ſunt in diuerſis ſubis alteri⁹ rationis: Ita forme
eiuſdem rationis ſunt in ſubiectis eiuſdem rationis. Et
ꝓpter hoc Ariſ. in ſcō de anima. concedit orgānū ⁊ me
diū eſſe eiuſdēz rationis: qz ſpecies in medio ⁊ in orgāno
ſunt hȝ. minor ꝓncipalis ꝓbaꝝ: quia mediū per quod
viſus recipit ſpeciem viſibilem tm̄ immutatur immuta
tione intentionali: ⁊ non īmutatione naturali. Uoco aūt
immutationem naturalem: quādo paſſum recipiens for
mam ab agente recipit ipſam formam ſm illud eſſe rea
le: aut ſm diſpoſitionem materie conuenientem forme:
ꝓut forma eſt in agente: Immutationem autem inten
tionalem voco: ſm quam paſſum recipit intentionem ⁊
ſpeciem forme: non autē ipſam formam. Modo ſic eſt:
ꝙ ſenſus viſus tm̄ recipit ſpeciē obiecti viſibilis: ⁊ ſimi
liter mediū: ⁊ non recipit ipm obm̄: aut formaz eius ſm
eſſe reale. Aly autem ſenſus immutanꝫ vtraqz īmutatio
ne: ⁊ ſimiliter mediū ipſorz. Naz in tactu ⁊ in guſtu orga
nū ⁊ mediū alterantur alteratiōe ſimpliciter: quia orga
nū ⁊ mediū in immutatione tact⁹ realiter alteranꝫ ſm
caliditatem aut frigiditatem. Huſtus ⁊ eius mediū alte
rantur etiaz alteratione ſimpliciter recipiendo realiter
ſapozem. Odoratus ⁊ mediū eius ſimiliter alteranꝫ alte
ratione ſimpliciter ſm odozem realiter multiplicatū in
medio ⁊ in orgāno. Similiter dicēdū eſt de auditu ⁊ ei⁹
medio: que non tm̄ immutantur ſm alterationem ſim
pliciter: verū etiam ſm motū localem aeris ſonū deferē
tis. Et fozte ad hanc intentionē dixit Ax. 7. phy. tex. cō
menti. iz. Et ipſi ſenſus alteranꝫ. patiunꝫ enim: act⁹ enīz
ipſorz motus eſt per corp⁹ patiente aliqd ſenſu. q̄re ⁊c.

Ex via vltima ex parte actus arguiꝫ nobilitas: ⁊ di
gnitas: ⁊ perfectio: iſtius ſenſus tripliciter. ꝓ
mo: ille ſenſus eſt perfectior qui cognoſcit duo ꝛtraria ſil
eque perfecte ⁊ diſtincte: ac ſi eſſet vnius: q̄ſ ſint illi ſen
ſus: qui confuſe ⁊ indiſtincte percipiūt hȝ contraria. Sē
ſus viſus eſt hȝ ⁊ nullus alius ꝓter ipm. igitur ⁊c. Ma
ior eſt manifeſta. Minor aūt ꝓbaꝝ. Nam certuz eſt: ꝙ
ſi ponantur ante oculos duo contraria ſcz albū ⁊ nigruz:
ſenſus viſus percipiet vtrūq; diſtincte: ⁊ ꝓceptio vni⁹ nō
impediet perceptionem alteri⁹. Aly aūt ſenſus ſic perci
piunt contraria ⁊ oppoſita: ꝙ vnū impedit cognitionem
alteri⁹. Ratio ꝓ ſenſu viſus eſt: qz obiecta non īmutāt
ipm niſi itētionaliꝫ: ⁊ per ſpecies que ſimul in ſuis actua
litatibus vltimatis poſſunt eſſe in eodem ſubiecto. Qz
ſi obiecta ſunt contraria: ſpecies ipſorū aut etiam ſenſa
tiones non ſunt cōtrarie. Ratio ꝓ alys ſenſibus ē per
oppoſitum ad iſtud qđ nunc dictū eſt: qz aly ſenſus non
tm̄ recipiunt ſua obiecta intentionali: verum etiam re
aliter: recipiendo ipſa ſm eſſe ꝓprium reale ipſorum:
⁊ quia contraria non poſſunt recipi ſimul in eſſe reali in
aliquo ſubiecto in vltima eorum actualitate: ideo nullus
aliorz ſenſuum poteſt percipere ipſa contraria perfecte et
diſtincte ſm ꝓprias eorz actualitates: ſed ſenſatio vnius
impedit ſenſationem alterius. ¶ Item ſcō ex hac via
arguitur ſic. Actus vidēdi eſt vniuerſalioz: ⁊ ad plura ſe
extendens: igitur actus iſte eſt perfectior ⁊ nobilior. ꝓ
ma patet: ⁊ antecedēs ꝓbatur. Nam per actuz videndi ſi
mul attingimus plura obiecta: vt dictū eſt: ſimulq; attin
gimus magnitudinez quātūcūq; magnam: ⁊ etiam figu
ram cuiuſcūq; quantitatis. Tactus aūt non attingit ⁊ co
gnoſcit ſimul niſi magnitudinem determinate quāita
tis ſm ꝓportionem ad orgānum: per qđ exercetur ſen
ſatio tactus: ſimulq; non attingit plures magnitudines
⁊ figuras diſtincte. Et per oppoſitū ſenſus viſus ſil' perci
pit viſibilia plura poſita ante ipſuz. igitur ⁊c. Qđ dixi de
tactu idem dicenduz eſt de alys ſenſibus particularib⁹:
ꝙ non percipiunt: niſi vnum obiectū ſenſibile diſtincte
⁊ determinate quantitatis. ¶ Tertio ex hac via arguiꝫ
ſic. Actus videndi eſt certior ceteris ſenſationib⁹ ſenſuū
exteriorum. Igitur viſus excedit oēs alios ſenſus. Cōſe
quentia eſt euidens: ⁊ antecedēs ꝓbatur. Nam certum
eſt: ꝙ ille actus eſt certior: per quē magis certificaꝫ intel
lectus de re cognoſcibili: vt ſuperius arguebatur. Actus
videndi eſt hȝ: qz vbi aliquod ſenſibile percipiatur per
viſuz: ⁊ per alios ſenſus: ſi cetera ſunt paria quantuz ad
diſpoſitionem orgāni ⁊ medy: magis ſtatur iudicio ſen
ſus viſus: q̄ſ aliorum ſenſuuz. Hoc etiā iudiciuz de re co
gnoſcibili magis inſegtur intellectus: qđ declaraꝫ. Naz
illud qđ percipitur per ſenſuz viſus: magis īprimiꝫ fan
taſie ⁊ imaginatiue: que ſunt virtutes īmediate deſerui
entes itellectui: q̄ſ illa que percipiunꝫ ab alys ſenſibus.
Cuius rei ſignū eſt: qz ſomniātes magis ſomniant de re
bus viſis: q̄ſ de alys: que ab alys ſenſib⁹ percipiūtur. Ex
quo infertur: ꝙ intellectus magis moueꝫ a ſenſibilibus
per viſum: q̄ſ ab alys aliorum ſenſuum. Ex his omnibus
apparet veritas concluſionis ꝓpoſite. ¶ Scōa conclu
ſio eſt iſta. Senſus auditus magis facit ſcire: quo ad ſciē
tiam habitam per doctrinam. Iſta cōcluſio patet ex ſen
tentia Ariſt. de ſenſu ⁊ ſenſato. vbi habet: ꝙ ſermo audi
bilis exiſtēs cā eſt diſcipline nō ſz ſe: ſz ſm accidens. Et
paruz ante. Dozū aūt ipſorz ad neceſſaria qdez melior ē
viſus: ⁊ ſm ſe. Ad intellectū aūt ⁊ ſm accn̄s eſt auditus.
Uñ ſcia quedā eſt habita per doctrinā: quedā eſt habita
per ꝓpriā inuētionē: ⁊ illa que eſt per inuētionē eſt ſim
pliciter ꝑfectior illa que habeꝫ per doctrinā. Uiſus aūt (quū
ſit prior ſenſus prioritate cōmunitatis ⁊ vniuerſalitatis
vt dcm̄ eſt) cōfert ad ſciam ſimplr priorē ſm ſe. Sed ad
ſciam poſteriorē que eſt per doctrinā confert auditus: q
eſt magis limitatus ⁊ determinatus ad determinata co
gnoſcibilia. ¶ Aduertendū tm̄ ꝙ auditus dr̄ plus cōfer
re per accn̄s ad ſciam: ꝓpterea: qz non ſic confert: niſi ex
aliquo qđ eſt accn̄tale obo audibili: inq̄ntum eſt audibi
le: aut īmutatiuū auditus. Ex inſtitutione. n. ⁊ per accn̄s
vox audibilis eſt expreſſiua conceptus: qđ non competit
ſibi ex nā talis obi: ſz preciſe a voluntate humana ſic iſti
tuente ⁊ determināte. Cui obo audibili ſic īpoſitū eſt: vt
ſit ſignū expreſſiuū concept⁹: qz voces audibiles ſunt ſic
promptiſſima ſigna ad hos ꝛcept⁹ exprimēdos pre cete
ris alys ſenſibilib⁹ q̄ ſt̄ oba alioꝛ ſenſuū. ⁊ ſic pz ad qōez.

De vltimo art⁹ Ad argumēta ꝓncipalia rn̄detur.
¶ Ad ꝑm ꝙ Ari. intelligit: ꝙ ceci na
ti ſunt ſapientiores q̄ſtum ad ſciam habendā per doctri
nā: per accn̄s tm̄ vt dictū eſt. Sed ſurdi ⁊ muti habentes
viſuz ſunt ſapiētiores cecis q̄ſtum ad ſciam habitā per i
uentionē ⁊ per ſe: ad quā viſus per ſe ⁊ directe conducit.
¶ Ad zm̄ arg m̄ rn̄deꝫ: ꝛcedēdo maiorē: ⁊ negādo miorē.
Et ad ꝓbationē rn̄deꝫ ꝙ cetera non ſūt paria. Uiſus. n.
iudicat baculū exn̄tē in aq̄ p mediū groſſū ⁊ idiſpoſitū.
Tact⁹ aūt iudicat ſuū ꝓpriū ſenſibile imē tc: aut p mediuz
ſufficiēter diſpoſitū: ⁊ ſic certi⁹ ē iudiciū tact⁹ q̄ viſus: qz
cetera nō ſūt paria. ¶ Pōt ēt dici: ꝙ iudiciū qđ vr̄ fieri
p viſū n̄ ē ipſi⁹ viſus: ſz ſenſus cōis: qz nō hz viſus iudicaꝫ
de ſenſi⁹ niſi de colore: ⁊ de alys: q̄ ſpectāt ad nāz coloris.

UVA. BHSC. IyR_086_2

Similr de magnitudine ⁊ de q̃titate: sed non hz iudicare de his que accidunt magnitudini ⁊ q̃titati: quēadmodū forte est eē cōtinuuz aut discontinuū. ¶ Actū aut intergrū: que ptinent ad iudiciū altioris sensus. Et ꝑm hoc dixit Ar. 2° de aīa. tex. cō. 63. Et nō decipit visus: qm̃ color nec auditus: qm̃ sonus. Hz qd colorati aut vbi: aut qd sonās. Innuens per hec q̄ acc̃tia q̃ adueniunt sensibilibus ꝓprys: aut cōib⁹: nō sunt iudicāda per sensus particulares exteriores. ¶ Pro maiori tm̃ itelligentia hui⁹ responsionis notādū est q̄ sensatio vnius sensus pōt cōparari ad sensationē alterius: vel due sensatiōes possunt cōparari ad aliq̄ vnū obm̃: quod percipitur ⁊ cognoscitur per vtrāq; sensationē. Si ꝑmo modo: dicimus sensationē visus esse certiorem quacūq; alia sensatione. Si 2° modo: cognitio que fit per duos sensus est certior q̃ illa que fit per vnū tm̃. Et ita si vnuz sensibile cognoscit per sensuz tact⁹ ⁊ per sensuz visus certi⁹ cognoscit q̃ vbi cognoscat solū per visuz. ¶ Ad 3m̃ argumentuz respondet cōcedendo maiorē: si cetera sint paria: ⁊ ad minorē dicit q̄ hz sensus visus sit vnius cōtrarietatis tm̃: qz tamē obiectū suū in plurib⁹ reperit q̃ sensus tactus: Ideo visus est pluriū cognoscitiuus. ¶ Pōt etiā dici q̄ sensus tact⁹ non est vnus: vt est duarum contrarietatū nisi māliter ⁊ subiectiue: sic q̄ in quacūq; parte nerui: aut organi tact⁹ fundat potētia pceptiua vnius cōtrarietatis: fundatur ⁊ alia alterius contrarietatis: que potētie se cōsequuntur: quēadmodū extrema istaruz cōtrarietatū pceptibilia a sensu tactus se cōsequūtur: qz sicut qualitates actiue. vz. caliditas ⁊ frigiditas fundātur in qualitatibus passiuis que sunt humiditas ⁊ siccitas: ita tactus pceptiuus contrarietatis inter caliditatem ⁊ frigiditatē vel ipsoz extremoz contrarietatis fundatur in tactu: qui est pceptiuus alterius contrarietatis. Unde qualis est ordo māe ad formā: talis est ordo istarū qualitatum tāgibiliuz: qō declaratur: qz qualitates passiue. s. humiditas ⁊ siccitas consequuntur compositū rōne māe cuius est pati ⁊ recipere. Qualitates aūt actiue consequuntur compositum rōne forme: ergo sicut forma fundat in mā tanq̄ in subiecto: ita tactus perceptiuus qualitatis actiue fundatur in alio qui est pceptiuus q̃litatis passiue. Unde in quacūq; etiam modica parte nerui predominatur aliq̄ qualitas ⁊ dispositio: per quā neruus percipit vnā ꝯrarietatem: in eadem etiā est alia qualitas: per quā neruus percipit aliā contrarietatem: seu extrema ipsius. ¶ Qz aūt sint duo ꝓbatur: ꝑmo sic. Impossibile est vnū sensum tactus bēre simul ⁊ semel duos actus pfectissimos. hoc. n. nō concedit de itellectu: de quo magis videt. Et rō hui⁹ est: qz vnus pfectissimus adequat sibi totā virtutē potētie in p̄° actu. Si g̃ secuz cōpateret aliuz actuz pfectissimū: ꝑmus nō adequaret: ⁊ sic simul adequaret ⁊ nō adequaret. Sed tactus simlr pōt bēre duos actus pfectissimos. Probat: tactus siml sentit aquā frigidā ⁊ humidā esse. Hz non eodem actu. probo. qz impossibile est actuz sentiendi esse respectu talis obiecti: quo remoto eēt iste actus sentiēdi: Hz remota frigiditate ab aqua (qō nō ē impossibile vel p nām: vel p artē vl̄ per potētiā diuinā) adhuc tact⁹ sentit humiditatē ei⁹: ergo actus sentiēdi humiditatē aque non est respectu frigiditatis eius: nec est actus sentiendi frigiditatē. Sunt ergo duo actus ⁊ perfectissimi: quoz vnus ab alio non dependet: vt visum est. ¶ P. 2. ꝓbatur idez sic. Rō obiectoz formaliter diuersoꝝ non est respectu eiusdem actus: quū actus numeretur ⁊ mensuret ab obiecto suo formali. Hz humidum ⁊ frigiduz sunt formalr diuersa. ergo ⁊c. ¶ P. 3°: ab aqua inq̄tum frigida recipit vna species in organo tactus: ⁊ inquātum humida alia species in eodem organo. Spēs. n. frigiditatis non est species humiditatis: hz species in organo est ꝑncipiū actus vel formale: vel saltem inclinatiuum. Quū igit ex duobus ꝑncipys disperatis: non ordinatis adinuicē: non egrediat idez actus: sequitur q̄ actus sentiendi frigiditatem ⁊ humiditatem aque sunt diuersi. Ex quo concluditur: q̄ tactus est vnus materialiter ⁊ subiectiue. non autem formaliter. ¶ Sed contra istam determinationem instatur: qz si tactus sunt duo: aut differunt numero: aut specie. non numero: qz sunt in eodem subiecto: qō non esset ꝑm cōmunem opinionez si solo numero differrent. Similiter alter eoꝝ superflueret: qz quando aliqua sunt eiusdem speciei: a quocūq; potest poni vnum ⁊ aliud. Igitur a quacūq; contrarietate vel specie sensibili imutaretur vnus tactus ⁊ alius: qz que sunt eiusdem speciei: quicquid competit vni: nō repugnat alteri. Nec potest dici q̄ differant specie: qz species vniuersi non sunt eq̃les: quū se habeāt sicut numeri. ex. 8. meta. tex. cōmēti. 10. Ergo vnus tactus erit perfectior alio. Hz hoc videtur falsum. quia eque perfecte tactus sentit vnā contrarietatem sicut aliam. ¶ Ad hoc dicendum est: q̄ illi tactus differunt spē: sicut ⁊ obiecta formalia. ¶ Ad obiectionez dicendū est: q̄ ille perfectior est: qui est perfectioris contrarietatis scz calidi ⁊ frigidi. Et quū dicis. q̄ vnus eque perfecte sentit suum obiectum sicut alius. Dicenduz est: q̄ quilibet eque perfecte ꝑm proportionē attingit suum obiectum: sed non eque perfecte simpliciter: ⁊ ꝑm adequationem actus ad actum: aut potentie ad potentiā: vt diximus in questione precedēte de difficultate in cognoscendo. Exemplum huius est. Oculus bois eque perfecte ꝑm proportionem potentie ad obiectū visibile videt solem: sicut oculus aquile. Sed nō eque perfecte ꝑm adequationez: qz actus videndi aquile est perfectior: quia acutior ⁊ limpidior q̃ actus videndi hominis. Sic dicenduz est in proposito de sensationibus istorum sensuum. ¶ Ad vltimum respōdetur. q̄ qualitates tangibiles non sunt priores simpliciter: vt allegatum est superius de mente Aristo. ibidem. vbi vult. q̄ obiectuz visus sit prius natura qualitate tangibili: sicut superius expositum est ⁊ declaratuz. Hz qualitates tangibiles ex eo dicunt ꝑme: qz in quocūq; susceptiuo sunt qualitates tangibiles: visibiles: ⁊ audibiles. Tangibiles presupponuntur ab alys: vt priores respectu dererminati susceptiui: scz respectu corporis mixti ⁊ elementati. Cum hoc tamē stat: q̄ (nō determinando istas q̃litates visibiles ad corpus mixtū aut elementatū) sint priores simpliciter: sic q̄ eis nō repugnat esse in aliquo susceptiuo sine istis qualitatibus tangibilibus. Dicēdum est etiam ad minorem q̄ vbicūq; est posterius: ibi est prius: verum est vbi prius est de essentia posterioris. Sic animal est de essentia hominis. Hz dato q̄ qualitates tangibiles essent priores: non sunt tamē de essentia lucis ⁊ coloris: loq̄ndo de colore extensiue. Ex quo segtur q̄ alicubi poterit reperiri lux ⁊ color vbi nō erit qualitas tangibilis.

¶ Alia quidem igitur imaginationibus ⁊ memorijs eueniunt. Tex. prologi. Nō. V.

Dubitatur p°. Utrū cogitatiua distinguatur ab extimatiua. Et argr auctoritate. s. Thome ⁊ Auerroys. q̄ virtus cogitatiua nō distinguit a virtute extimatiua sic. Nulla virtus ꝑpo nenda nisi ꝓpter aliquam operationem: que debz sibi competere ⁊ non alys. Sed nulla opatio pōt cōpetere vtuti extimatiue q̃ nō ꝑtet

UVA. BHSC. IyR_086_2

virtuti cogitatiue: ergo extimatiua nō distinguit a cogitatiua. maior est mānifesta: minor ät ꝓbat. extimatiua n. bz cōponere intētiones reseruatas in memoratiua ⁊ imaginatiua. sz ꝫ idē ꝑt facer cogitatiua: g̃ supfluit extimatiua ꝑter cogitatiuā: ita q ꝫ iste vtutes ñ sūt distincte.

Ad oppositum dubꝫ arguit: ois po^{a} organica sensitiua ōterminatur ad certū gen^{us} sensibiliū. qm̃ disp̄o ipsi^{us} ꝫsistit in media ꝓportione illi^{us} generis: vltra qō nō ꝑt se extēdere. Sed cogitatiua est virt^{us} organica: ⁊ ōterminat ad intentōes sensatā: g̃ nō poterit apꝓhēdere intētiones nō sensatas: neq; ipas ꝓponer. g̃ oz dare virtutē supiorē q̃ sit apꝓhensiua istaꝝ intētionū ⁊ ipsaꝝ compositiua.

Respōdeo breuiter. tenēdo opinionē Auic. q extimatiua distinguit a cogitatia. ¶ Pro resp̄sione tñ ad arg^{m} añ op^{m} notādū: q virtutes q̃ bñt ordinē essentialez iter se: sic se bñt: q illa q̃ est supior est plurū cognoscitiua: sicut appet in exēplo ō sensu pticulari exteriori: ⁊ sensu cōi. Et de sensu interiori: ⁊ intellectu. Virtutes sensitiue iteriores: ⁊ maxime cogitatiua ⁊ extimatiua bñt ordinē essentialē: ⁊ vna subordinatur alteri: g̃ illa q̃ est supior. s. extimatiua poterit plura cog̃scere q̃ cogitatiua. ⁊ ita cū intētiōes nō sensate nō apꝓhendant a cogitatiua ꝫ viā Auic. apꝓhendent ab extimatiua. ¶ Et q ꝫ appet rñsio ad arg^{m}. Dicēdo q necessitas ponēdi extimatiuā distictā a cogitatiua: ē apꝓhēsio aliquoꝝ obiectoꝝ: q̃ nō pñt apꝓhendi ab aliquo sensu iteriori: aut exteriori. ¶ Sub eodez tex. q̃ritur.

Vtrum imaginatiua ⁊ memoratiua sint po^{e} apꝓhensiue: ⁊ cognoscitiue. Et arꝫ q sic. q̃ exp̄imur ī nobis q recordamur alicui^{us} ꝑteriti inq̃tū ꝑteritū est: ⁊ sil^{r} imaginamur. Sz ista imaginatio nō ꝑt eē act^{us} cogitatiue aut extimatiue: q̃ tunc cogitatiua aut extimatiua eēnt memoratiua: qō nō ꝓcedit. Neq; ēt ꝑt eē act^{us} sēsus cōis ⁊ sensus ꝑticularis exteriorꝭ: q̃ iste po^{e} nihil apꝓhēdūt nisi ī pñtia rei sensibilis: g̃ act^{us} recordatiōis ē memoratiue ⁊ imagiatiue. Ex q̃ ꝯsequitur q ipe sūt cognoscitiue pfectiori mō etiā q̃ aliq̃ alia po^{a}. q̃ illa po^{a} dicitur eē pfectior ī cognoscēdo q̃ cognoscit difficilioza: sed ita est q difficili^{us} est cog̃scere ꝑteritū inq̃tuz ꝑterituz: aut futuꝝ inq̃tū futuꝝ: ⁊ sic cog̃scere ē act^{us} memoratiue ⁊ imagiatiue: g̃ iste vtutes pfecti^{us} sūt cognoscitiue.

Ad oppositū tñ arg̃. Actiuo totali nāli ⁊ passiuo sil^{r} approxiatis ⁊ nō ipeditis de necessitate sequit actio: sz actiuū totale p te sensatio nis ⁊ nāle est obn̄ sensibile pñs ī se vel ī spē sēsibili. passiuū nāle a tali obiecto ē ipe sensus. ⁊ ista duo sunt ī po^{a} memoratiua ⁊ imagiatiua. g̃ ī ipis sp̄ ꝯsequtur act^{us} memorādi ⁊ imaginādi respcū illoꝝ obiectoꝝ: q̃ꝝ spēs sunt ī ipsis. vl^{r} saltē po^{a} memoratiua sp̄ bēbit actū recordationis respectu illi^{us} obi ad qō ipsa po^{a} memoratiua magis nāliter iclinat. Sed oppositus exp̄imur in nobis: g̃ memoratiua ⁊ imaginatiua: non sunt po^{e} cognoscitiue.

Pro rñsione ergo ad arg^{m} p̄mittit p̄mo q po tētia memoratiua nō ē po^{a} tñ reseruatiua spēi: vez ēt est aliq̃ po^{a} cuius ē apꝓhēdere aliquē actū ī nobis ꝑteritū iquātū ꝑteriit^{us} est obn̄ ꝓximū recordationis. De ꝫ videas sco. in. 4. dis. 45. q. 3. vbi diffinit memoria. Memoria ē recordatio alicui^{us} actus ꝑteriti iquātū ꝑteritus est: qui fuit suppositō recordāti. ¶ Scōm p̄missus est: q ab actu exīte in nobis defluit q̃dā species ī memoratiua: aut in aliq̃ potētia reseruatiua speciꝝ: q̃ retinet similitudinem actus: qua postmodū defluēte ⁊ redeunte ad cogitatiuā seu extimatiuā potest virt^{us} cogitatiua aut extimatiua ꝯsiderare ipm actum non pñtem in se: sed ī spē. ⁊ non tm̄ potest hoc facere talis virtus: verū etiā ꝑt pcipere totuz fluxum tpis inter instās in quo prefuit talis actus in nobis: ⁊ instās pceptiōis pñtis. Nec obstat q iste fluxus dicat esse ens successiuū. q̃ successiuū sicut est motus: est p se sensibile. Silr si dicas q iste fluxus q est mot^{us} sit numerus: hoc non ipedit: quin possit percipi a po^{a} sensitiua: qm̃ numerus est p se sēsibilis. ¶ Q̃ si dicas: q potētia sensitiua non ꝑt pcipere actuz ꝓpriuz: aut sensationē ipaz: qm̃ hoc arguit reflexionē potentie super actū: que reflexio ꝓuenit ex īmaterialitate potētie. ¶ Respōdeo q po^{a} sensitiua non pōt percipe actū proprium in se: dum sibi inest in se: ⁊ in exñtia ꝓpria. Sz bene potest pcipere actuz ꝓpriū pñtez in aliq̃ spē q̃ p defluxum ab aliq̃ potentia reseruatiua: mouet ipaz potentiā ad ꝯsiderationez ipsi^{us} actus repsentati per talez spēm. ⁊ sic cognoscere actū ꝓpriuz nō arguit reflexiōez potentie sup actuz. ¶ Ultimo est notādū q po^{a} memoratiua: ⁊ vl^{r} q̃cūq; potentia reseruatiua speciꝝ ꝯsistit in opposita disp̄sitiōe nāli ei que est apprehēsiua ipoꝝ obiectoꝝ. reseruatiua. n. ꝯsistit in maxima siccitate ⁊ frigiditate. qm̃ sicci aut frigidi ē bene retinere. Sz apprehensiua ꝯsistit ī disp̄one calida ⁊ humida: qm̃ humidi ē facile apꝓhēdere. ⁊ p caliditatē fit defluxus spirituū deferētiū spēs ad ipaz potentiā apprehensiuam.

Ex his oībus apparet rñsio ad arg^{m}. Luz dicis q actus memorādi ⁊ recordādi nō est act^{us} cogitatiue: aut extimatiue. Dico q actus memorandi est act^{us} cuiusdā aggregati ex po^{a} memoratiua: ⁊ ex potētia cogitatiua seu extimatiua. Nā memoratiua nō ē tm̄ ilia po^{a} q̃ reseruat spēs: verū etiā alie po^{e} apꝓhensiue ꝯiūcte cū ipsa memoratiua. Dr̄ tm̄ appropate attribui act^{us} recordādi reseruatiue: ꝓpterea q p spēz reseruataz in ipsa fit īmutatio cogitatiue aut extimatiue. Et qō dixi de actu recordādi: dico ēt de actu imaginādi: dicēdo q imaginatiua non tātum est potentia q̃ reseruat spēs: verum etiā aliqua apprehensiua sibi coniuncta q̃ īmutat a specie aliqua reseruata in ipsa imaginatiua ⁊c̄.

¶ Experientia quidem singulariuz est cognitio. Textu prologi. Nō. VI.

Vtrum natura obiecti sēsibilis sit obn̄ p̄mū ⁊ formale sēsus. Et arguit p pte negatiua. ꝓsupponendo: q qñcūq; ē aliqō vnū p̄mus obn̄ alicuius potētie: pōt illud attingi p se a tali potētia. Jsto stāte arꝫ sic. Qñcūq; aliq̃ potentia hz aliqō vnū p̄mū obn̄: ꝑt illō cognoscere. Sz ita ē q potentia sensitiua hz nām obiecti sensibilis p p̄mo obiecto formali: g̃ poterit cognoscere tale obn̄: ⁊ ulteri^{us} cū cognoscat ꝫ singulare: poterit cognoscere dr̄iaz iter singulare ⁊ nāz cōez obiecti sensibilis: sz cognoscēs extrema alic^{us} dr̄ie: poterit cognoscere ipaz dr̄iaz: q̃ dependet ab extremis: g̃ sēsus particularis exterior cognoscit talez dr̄iā: sz hoc ē falsuz: g̃ illud ex quo sequtur. ¶ Et ꝓfirmat: q cū differētia ista iter nāz cōez ⁊ ipz singulare: nō possit esse nisi dr̄ia rōnis: sequtur q sēsus exterior percipiet differētiā rōnis: ⁊ ita cognoscet relationē seu respcūz rōnis. Et q seq̃tur arguit. q differētia q̃ ē iter albedinē: exēpli gratia: ⁊ hāc albedinē: aut ē subalis: aut accñtalis. Nō substātialis: q albedo nō differt ab hac albedie eēntialr̄. vt pz. Neq; etiaz ista differentia ē accñtalis realis: q si ē accñtalis realis

UVA. BHSC. IyR_086_2

aut est p accñs propriũ: aut p accñs cõe. Nõ p accidens propriũ: qz tale ꝓpetit p se vtriqz: supiozi: ꝛ inferiozi: g̃ p tale accñs nõ distinguunt. Nõ p accñs cõe: qz tale accñs ꝑmo cõpetit iferiozi ꝛ scõdario supiozi: g̃ ꝺria nõ ꝑt sumi penes tale accñs. Si g̃ erit aliq̃ ꝺria: erit precise ſm accidẽs rõnis: ergo ſensus pcipiet talẽ differẽtiã sumptaz ab accñte rõnis. Sed oĩs talis ꝺria q̃ accipit ab accidẽte rõnis: est ens rõnis: g̃ ista ꝺria rõnis pcipiet a ſensu.

¶ Scõo ꝓncipaliter argr. Data veritate iſti⁹ qꝺ nã obiecti ſensibilis ſit obñ ſensus: ſequtur qꝺ ſensus erit po⁹ abſtractiua: ꝓñs est falſus. g̃ ꝛ añs. ꝓña ꝓbat. qz qñcũqz potentia apꝓhẽdit aliqꝺ vnũ obñ realr ꝓiũctũ cũ altero. ꝛ apꝓhendit illud ſine illo: po⁹ cognoſcẽs abſtrahit vnũ a reliquo. ſed ita est: qꝺ nã obiecti ſensibilis ẽ realr ꝓiuncta cũ ſingulari: ꝛ ipſa pcipit a ſẽſu ſub ꝓpria rõne: ꝛ nõ ſub rõne ſingularitatis: g̃ talis po⁹ ĩ cognoſcẽdo: abſtrahit nãz a ſingulari. Et ꝓfirmat. qz scõo phi. Mathematicus abſtrahit q̃titatẽ a mã ſenſibili: qz ꝓſiderat talez quãtitatẽ ſine ipſa mã: cui ꝓiũgit realr. ¶ Tertio argr. Data iſta poſitiõe: ſequtur qꝺ ſpẽs ſenſibilis in ſenſu eodẽ mõ repſentabit obñ ſenſui: ſicut ſpẽs itelligibilis ĩ itellectu. Cõſequẽtia ꝺclarat. Naz ſpẽs ſenſibilis ĩ ſenſu repreſentat ipaz nãm ſub rõne nãe: ꝛ hoc idẽ repñtat ſpecies itelligibilis in itellectu. g̃ habeat ꝓpoſitũ. ¶ Oz ſi tu ꝺicas: qꝺ ſpẽs itelligibilis repñtat nãz vt est ĩ multis. ꝛ vt ꝺ multis. Cõtra: eẽ ꝺ multi ẽ relatio rõnis ꝺpẽdens ab itellectu poti. ſz ſpẽs itelligibilis ꝓcedit oẽz actũ itelligẽdi: g̃ nõ ꝑt repñtare nãz vt est ĩ multis: ꝛ de multis.

Ad oppoſitum tamẽ argr. Illud est obñ formale po⁹ ſenſitiue: qꝺ ẽ ratio mouẽdi ꝛ terminãdi actũ po⁹ ſenſitiue. Iſta ꝓpõ ꝑz qñ obiectus formale ſe hz ad mãle ſicut quo ad qꝺ: ꝛ obiectum formale est id p qꝺ obñ materiale mouet potentiã aut terminat actum eius. ſed ita est qꝺ obñ ſenſibile non mouet neqz terminat ipſaz potẽtiã ſenſitiuã niſi ſub rõne nãe: qꝺ ꝓbat. qz ſicut in actione realı rõ mouendi ꝛ terminãdi est ipſa nã vt ꝓcedit ab oĩb⁹: ita ẽt in actione intẽtionali. ergo in actiõe ſensus nã obiecti ſẽſibilis erit rõ mouendi ꝛ terminãdi actũ ſensus. Et cõfirmat. illud est rõ terminãdi ꝛ mouẽdi potentiã ſenſitiuã: ſub qua aliqd cognoſcit ꝛ attingit a po⁹. ſed ita est: qꝺ obñ ſenſibile attigit ꝛ cognoſcit ſub rõne nãe: ꝛ non ſub rõne ſingularis (vt in qõne de vnitate nature ꝺclarabit: ꝛ ampli⁹ in. 7. metaphy. deo dãte) ergo rõ nãe: est ratio mouendi ꝛ terminãdi: ꝛ ex conſequenti ſequitur ipſam eſſe obiectum formale ſenſus.

In iſta qõne ꝑmo ꝑmittẽt aliq̃ notãda. Scõo respõdebit ad arg⁹ ante oppoſitum.

Pro determinatiõe igr qõnis ꝑmittunt q̃tuoz. p̃m: qꝺ ſẽſus nõ pcipit nãm ſine ſingularitate: ſz neceſſario illã apꝓhẽdit in ſingulari: licet ipſa nã ſit rõ apꝓhẽdendi ꝛ cognoſcendi. Unde ſicut in actione reali nã est rõ agendi. ſingularitas ãt est ꝺditio neceſſaria ꝓcomitãs talẽ rõnem agẽdi. Et ſilr ſicut nã est rõ terminãdi ĩ tali actione reali: ꝛ ſingularitas ꝺditio neceſſario annexa tali nãe: vt est rõ terminãdi huiuſcemodi actionẽ: ita ꝺcim⁹ pariformiter ĩ actiõe itentiõali obiecti ſenſibilis ĩ ſẽſu. ¶ Aduertendũ ſcõo. qꝺ differũt itellectus ꝛ ſensus in apꝓhendẽdo nãm ꝛ ſingularitatẽ. vterqz. n. ꝙuenit in hoc: qꝺ neuter tã ſensus quã itellect⁹ apꝓhendit ſingularitatẽ diſtinctã a nã. Neqz diſtictã ꝓtra aliaz ſingularitatẽ. Intellectus tñ differt a ſensu ĩ hoc: qz nãm ipſaz ſeoꝛſum a ſingularitate percipit ꝛ cognoſcit: qꝺ nõ facit ſensus. Et rõ iſtius ꝺrie ẽ ex pte itellect⁹: qz ſpẽs itelligibilis ipſi mitur. nõ tñ ab obiecto in fantaſmate qꝺ est ſingulare: vex ẽt ab itellectu agẽte: q est virtus abſtracta ſm esſe a mã: ꝛ ẽt ſm opationẽ. qz ei⁹ est abſtrahere ꝺditaz a ꝺditiõib⁹ idiuiduatib⁹: ꝺcente ꝓmen. z. de aĩa cõmen. 18. Si ꝺditates eſſent abſtracte vt poſuit ꝓla. nõ indigeremus itellectu agẽte. qz igr ſpẽs itelligibilis gignit virtute intellect⁹ agẽtis (cui⁹ est abſtrahere tales ꝺditates) repñtat ipſa ſpẽs nãz abſtractam a ſingularitate: ꝛ ita itellectus poſſibilis potest apꝓhẽdere ꝛ cognoſcere ipaz nãm ſine ſingularitate: ſpẽs ꝝ ſenſibilis (qz totaliter cãtur ab obto ſenſibili ſingulari: ſicut a cã totali ꝛ adequata) hz repñtare nãz ipſam: nõ ſolũ ſub rõne nãe: vex etiã ſub rõne ſingularitatis: qz ad ipaz cãndaz nõ ꝓcurrit aliq̃ virt⁹ abſtractiua. ¶ Est tertio aduertẽdũ: qꝺ ſingularitas nõ ſit rõ apꝓhẽdendi ꝛ cognoſcẽdi ĩ actione ſensus: cõcedit tñ eſſe obñ cognituz: vel ꝑs obiecti cogniti. Nunq̃ tñ est mod⁹ obiecti ſub quo obñ cognoſcit: ꝛ vt ſic nõ est rõ cognoſcẽdi. ¶ Ultimo notãdũ ẽ qꝺ cũ potẽtia cognoſcitiua hẽat apꝓhẽdere obñ ſuũ ſz aliquã vnitatẽ: cũ ſensus nõ apꝓhẽdat obñ ſenſibile ſz vnitatẽ ſingularẽ: apꝓhẽdet tale obñ ſm vnitatẽ nãe. Ita qꝺ nã ꝛ erit rõ cognoſcendi ꝛ erit rõ cognita. In qua cognitiõe (vt ꝺctũ est) neceſſario ꝓcurrit ipſa ſingularitas vt ꝑs obiecti cogniti. Oz aũt obñ ſenſibile ſic cognoſcat ſz vnitatẽ nãe: aliqualr ꝺctũ est ĩ ꝓcedẽtibus. Nã obñ ſub ea rõne cognoſcit: ꝛ ſub illa vnitate: ſub q̃ mouet po⁹ cognoſcitiuã: qz eadẽ est rõ mouendi ꝛ terminãdi: ſed obñ ſenſibile mouet ſub rõne nãe: ꝛ nõ ſub rõne ſingularis. ergo ꝛc. Probat. ꝟ ẽt eſſe de mẽte Ari. in. z. de aĩa: tex. ꝓmẽ. 63. vbi vult qꝺ ſensus pticularis nõ decipit circa ſuũ ꝓpriũ ſenſibile: ꝛ hz qꝺ viſus nõ decipit circa colorẽ: qñ color. Neqz auditus circa ſonũ: qñ ſonus: ſed circa qd est coloratũ: aut vbi est coloratuz. ex quo vult hr̃e qꝺ viſus apꝓhẽdẽs colorẽ ſm vnitatẽ nãe non decipit circa tale obiectũ quo ad talẽ vnitatẽ apꝓhenſaz: ſed bene quo ad ꝺditiones cõcomitantes naturam. Ex quo vult habere: qꝺ natura est ratio apꝓhẽdi ꝛ cognoſcendi reſpectu ſenſus.

His poſitis de ſcõo arti. rñdet ad ꝑmũ argu. añ op⁹ ꝛ ei⁹ ꝓfirmationẽ: qꝺ ſensus apꝓhẽdit colorẽ: ꝛ hũc colorẽ. ſed ĩdiſticte: nõ diſtinguendo colorẽ ab hoc colore: qz nõ diſtinguit nãz a ſingulari tate. vt ꝺctũ ẽ: ꝛ ſic ceſſat oĩs qõ. ¶ Ad ſcõz arg. reduco argumẽtũ ꝓtra ipz. Oĩs po⁹ cognoſcens aliqꝺ vnũ obñ ꝓiũctum cũ alio realr: vbi tale obiectũ apꝓhendat ſine illo: potẽtia cognoſcẽs abſtrahit ꝛ cognoſcit abſtracte. Iſta est tua. ſed ſensus q cunq̃ pticularis: ĩmo ẽt interioz ſm recte ſentiẽtes pcipit accidẽtia ſenſibilia ꝓiuncta realiter ipſi ſubẽ: ꝛ pcipit talia accidẽtia ſine ſubiecto: ergo oĩs ſensus cognoſcit abſtracte. ꝟclusio ẽ falſa: etiã ſz te: ergo aliq̃ premiſſaꝝ: nõ mioꝛ vt ꝺ ſe ꝑz: g̃ maioꝛ q̃ est tua. Ideo rñdet ad formã argumẽti: ꝑmittendo: qꝺ duplex ẽ abſtractio: q̃dã est ſpẽi ꝛ ſilitudis ab ipa re: ꝛ iſta cõpetit itellectui ꝛ nõ ſẽſui. ſensus. n. nõ abſtrahit ſpẽm ſenſibilẽ ab obiecto ſenſibili qz ſpẽs ſenſibilis gignit: ſicut a cã totali de obiecto ſenſibili. qcqd ꝺcit nõnulli Scotiſte. ꝟ est de mẽte ꝺoc. ſub. in ꝓ ſnia ꝝ: diſt. 3. q. 6. ꝛ. q. 7. Iſta abſtractio ſpẽi ꝛ ſilitudis nõ est ab aliquo ꝓius cognito: ſed iſta abſtractio est ab icognito: qz intellect⁹ agẽs abſtrahẽs ſpẽs itelligibilẽ a fantaſmate nõ cognoſcit ipz fantaſma. Scõa abſtractio est ſz operationẽ: ꝛ est qñ aliqꝺ vnũ icludẽs plures rõnes cognoſcibiles: precise ꝙcipit ſm vnã illaꝝ: illã abſtrahendo ab alia rõne pri⁹ cognita. Et iſta abſtractio ſp ꝓſupponit illud a quo fit abſtractio eẽ ꝓius cognitũ. Applicãdo ad

UVA. BHSC. IyR_086_2

propositū.sensus non ꝑcipit nām colozis abstrahēdo a singulari:sic ꝙ ferat in colozē post cognitionē singularis.sed fit apphēdit vtrūq;.sed dato ꝙ apphenderet colozē sine hoc colore.qō est falsuz.adhuc nō segtur ꝙ ipe abstraheret:nisi addat ꝙ ꝑcognosceret ipz singulare: ꝛ isto mō nos dicim⁹ mathematicū abstrahere q̄titatez a mā sensibili:qz ꝑ itellectū cognoscit māz sensibilem:a q̄ postmodū ꝑscindit ipsaz q̄titatē ꝑ itellectū: ꝓsiderādo q̄titatē sine ipsa mā sensibili. Et ꝓ B ꝓz ad cōfirmationez. ¶ Ad vltimū argu.negatur ꝓntia:ꝙ species sensibilis ꝛ itelligibilis eodē mō repñtet.spēs.n. intelligibilis repñtat nām sine singularitate:eo ꝙ gignit mediante virtute abstractiua:q̄ ē itells agēs:ꝛ ita spēs intelligibilis ꝛ in essendo ꝛ ī repñtādo est abstractioz q̄z sit spēs sensibilis in repñtādo:qz repñtat obm magis abstracte in ēndo:qz recipit ī subto imāli ꝛ iextēso.spēs vo sensibilis est mālis repñtādo:qz repzesentat singulare materiale:ꝛ est mālis in essendo:qz recipit in subiecto materiali ꝛ extenso.quare instantia nlla. ¶ Et per hec sit sufficienter dictum quantum ad istam questionem.

¶ Cum bis singuloz cognitiones maxime sūt ꝓprie sensibus. Tex. ꝓlogi. Qō. VII.

VLterius mouet alia difficultas. Utz singularitas sit cā sine qua nō.in actiōe sensus respcū nature mouētis ipz sensuz: ¶ Et argt ꝓmo ꝙ nō:qz data veritate isti⁹:seqret:ꝙ singulare non bret ꝓpriā spēz in sensu.ꝓñs est falsuz:ꝛ ꝓña ꝓbat.sic se bz singularitas ad nāz sensibilē: quēadmodū q̄titas ad colorē.quantitas.n.est cā sine q̄ non.respcū colozis ī actiōe ī sensuz:sz q̄titas nō cāt ꝓpriaz spēz in sensu:ḡ neq; ēt singularitas. ¶ Itē scōo argnt.Et est ꝓfirmatio ꝓozis arguñti.si singularitas nō bz ꝓpriā spēm i sensu:ḡ spēs sensibilis repñtabit ipsam nāz vlem.quo dato segtur ꝙ sensus cognoscet nāz vlez. ꝓñs ē flm. Nā si cognitio sensus ē nāe vlis:q̄to aliq̄ po⁸ sensitiua erit cōioz:tāto bēbit obm cōius:quo dato segt (cū cogitatiua ꝑcipiat oēs ītētiones.io. ꝑdicamētoz ℔m Cōmētatorē) ꝙ cogitatiua ꝑcipiet aliq̄z nāz cōem oib⁹ ꝑdicamētis:sz talis nā ē trāscēdens:ḡ cogitatiua cognoscet nāz trāscēdētē.ꝓñs ē flz:igr ꝛ añs. ¶ Et ꝓfirmat:qz vlis poterūt eē ī po⁸ sensitiua. Nā spēs ꝑ te cāta a singulari sensibili repñtat nāz vlez:sz nō ē maioz rō ꝙ vnum singulare sensibile causet vnā spēz vlis q̄ aliō.ḡ qōlibz singularia sensibilia apphēsa a sensu:tot erūt spēs vliuz in sensu. ¶ Itē tertio argr̄ ꝑbādo:ꝙ sensus nō bz spēm tiua ꝑ talē spēz cognosceret nāz vlez sub rōne vlis. ꝓñs est flz.ꝛ falsitas ꝓñtis ꝓbat. Nam ō rōne vlis ē ꝙ sit de multis ꝛ ī oib⁹ suis iferioz ib⁹.ḡ nullū vle ꝑt cognosci:nisi cognoscat:vt ē ī oib⁹ suis iferioz ib⁹:sz illa:ī qb⁹ nā vlis vlez:nisi cognosceret ista ifinita.ḡ sensus nō poterit cognoscere nāz segtur. ¶ Itē vltio argr̄.si cognosceret sensus istā nām vlez:qro quo cognoscit ipm singulare sensibile: aut cognoscit ꝑ eādē spēz:aut ꝑ aliā.si ꝑ eādē:ḡ quot sūt singularia sensibilia:tot erūt spēs vliuz.ꝓñs ē flz.igr ꝛ añs: si ꝑ aliā ꝛ aliā:cū magis vle distinguat ex nā rei a minus vliuz ī sensu:ꝛ ita multiplicabūt spēs vliuz ad multiplicationem singulariū in sensu.

Ad oppositū tiōem argr̄. Illud ē cā sine qua nō:qō est necessario reqsitum ad hoc ꝙ causa possit attingere suum effectū:sine q̄ cā ēt nō est in po⁸ ꝓpinqua ad suum effectū ꝓducendū.sz singularitas ē hꝺ.qō ꝓbat.qz sic ī actiōe reali singularitas est ꝺditio ī cā nēcio reqsita ad causandū:ita etiam in actione intentionali.ꝛ ergo sicut ibi est causa sine qua non.ita ꝛ hic.

Pro solutione istiꝰ difficltat] ꝑmittūt ꝑ duo nōbilia. z⁹ soluēt arguñta.

Quantum ad ꝑm arti.ꝑ ꝑmittit ꝙ sic ē alia rō cognoscēdi:ꝛ alia ratio cognita. ⁊ Ratio cognoscendi ī actiōe sensus (vt dictum est) est ipsa natura. ⁊ Rō vero cognita ē totū obm qō cognoscitur a sensu:ꝛ qōlz qō ē ps obti cogniti:vel q̄si ps ēentialr in ipso inclusa: Ita alia ē rō repñtādi ī spē sensibili repñtāte:ꝛ aliud ē obm qō repñtat. ⁊ Rō repñtādi ē ipa nā.qō adequate ꝛ ꝑ repñtat ē totū singulare. ⁊ Rō repñtata.vt ps. est ipa singlaritas. Ex q̄ ꝓcludit:ꝙ spēs sensibilis ꝑ repñtat ipm singulare:sz ñ nisi sub rōne nāe. ita ꝙ sz singularitas dicat eē rō repñtata idistincte:nūq; tñ ē modꝰ: aut rō repñtādi:sz solū nā:qō ꝓbat:qz spēs sensibilis repzesentat obz sub ea rōne sub q̄ ipzimit.sz nō ipzimitur sub rōne singularitat]:sic ꝙ singlaritas sit rō ipzimēdi: vt ꝑn⁹ formale agēdi ī ipz sensum:sed solū ipa nā:ḡ spēs sensibilis repñtabit obm sub rōne nāe.qūo āt singularitas ñ sit rō agēdi:neq; ī sensuz neq; ī itellcm̄:dicet in.q. 35. Utz singulare sit ꝑ se itelligibile a nobis. ¶ z⁹ nōn⁹ est ꝙ sz nā apphēdat a sensu:nō tñ apphēdit sub ratiōe vlis ī actu:ꝛ rō ē:qz nā vt ē vlis in actu:est nā ī se abstracta ab oi supposito:ꝛ indifferēs ad qōlibz tale. Sensus aūt non percipit naturam sic abstractaz:sed solū in singulari:ḡ nō ꝑcipit naturaz sub rōne vlis in actu.

Ex his de scōo arti.rñdet ad ꝑm argu⁹ m añ oppositū: ꝓcedēdo ꝙ quēadmodū se bz q̄titas ad colorē:sic se bz singularitas ad nāz.ꝛ ꝓcedit vlteri⁹: ꝙ sic q̄titas nō ipzimit ꝓpriā spēz ī sensuz:ita nec singlaritas: ꝓcedo tñ ꝙ ipz singulare sensibile bz ꝓpriā spēm repñtatiuā ipsi⁹:sz nō sub rōne singularitat]:sz sub rōne nāe: vt dcm̄ ē. Uñ aliō ē dꝛe:ꝙ aligd sit illud qō repñtat.ꝛ aliō ē dicere ꝙ sit rō repñtādi. Ut dcm̄ ē.singulare ē illud qō repñtat. sed singulare vt singulare (B ē sub rōne singularitat]) nō ē rō repñtādi:sic nō ē rō cognoscendi. ¶ Ad z⁹ argu.rñdet. ꝙ spēs sensibilis nō repñtat ipaz nām sub rōne vlis in actu:sz nām in singulari:ꝛ ita etiā cognoscit ipam. Et ad aliud qō tu infers:ꝙ si sensus cognoscit obm sensibile sub rōne nāe:ꝙ cogitatiua cognoscet nāz trāscēdētē.ꝓcedo ꝓñs ꝛ ꝓñtiā:isequēdo opionē illā q̄ dicta ē. Dico tñ ꝙ talis nā trāscēdēs nō ꝑcipiet a cogitatiua nisi in aliq̄ singulari:ꝛ cū aliq̄ singularitate: ꝛ ex B nihil mali segtur. ¶ Ad aliud qō erat scōa cōfirmatio.negat ꝓña.qz plitas spērū ē ex pluralitate repzesentabiliū:sz cū nā vlis sit vna:quot q̄t spēs repñtabunt ipsaz:repñtabūt tāq; vnā nāz vlez. Uerūtñ ꝓcedo ꝙ q̄libet spēs singularis imꝑssa ab obto sensibili: repñtabit ipsaz nāz:ꝛ repñtabit vt vnā:nō vt ples: Loq̄ndo ōvnitate sibi ꝓpetēte. Ex q̄ segt:ꝙ oēs spēs repñtātes naturā vlez:erūt ꝑcise vna obiue ꝛ repñtatiue.licz possint eē plures formalr. ¶ Ad z⁹ ꝑncipale negat ꝓña.cognoscere.n.nāz vlez ī po⁸ sufficit cognoscere ipaz ī B singulari: aut ī illo.ꝛ nō oz cognoscere ipaz vt ī oib⁹:imo ēt nec intellect⁹ itelligēs nām vlez ī actu ō necessitate cognoscit oia illa:ī qb⁹ nata ē eē ipa nā:qz ad B ꝙ cognoscat talis nā sub rōne talis vlitatis:sufficit cognoscere ipaz sic abstractā a q̄libz supposito:ꝛ idifferētez ad qōlz suppositū indistincte:i q̄ ipa nata ē repiri.sz nō oz qōlibz suppositū: ī quo nata ē eē distincte: ꝓcipi ab itellectu:ꝛ ita argumē-

UVA. BHSC. IyR_086_2

tū nihil ꝯcludit. ¶ Ad vltimū rñdeť: ꝙ p eādē ſpēz cognoſcit ſingulare ⁊ vl'e: qz ſic ſe hz obz ad obm: ſic ſe hz repñtatiuū ad repſentatiuū: ⁊ ſpēs ad ſpēm. ſz ſingulare ꝯtinet eēntial'r oīa ſupiora ⁊ vl'ia. ḡ ꝯtinet oīa iſta cognitiue: ſic ꝙ poterit facere oīa iſta actu cognita in poⁿ cogniſcitiua ipoꝛ: ḡ ſic ſe hz ſpēs multiplicata a tali obto: ꝙ ſic p̄mo repñtat tale obm: ita repñtabit virtual'r qōlz inclusum in tali obto eēntial'r vel virtual'r: ⁊ ita potentia p eandez ſpēz ſingularis poterit cognoſcere vl'ia cōtēta in ſingulari. Nūq̄z tñ ſenſus iſta cōtēta in ſingulari cognoſcet ſub rōne vl'is i actu: vt dcm̄ ē freq̄nter. qr̄ ⁊c.

¶ Actus eniz ⁊ gnātiones circa ſingulare ſunt.

Tex. prologi. Qō. VIII.

Uia cōcurrēs arguit cōtra vnū dcm̄ doctoris ſub. p̄ meta^cc. q. 6. ꝙ ab hoc moueri ⁊ ab illo moueri non p̄ot abſtrahi aliq̄ vnū cōe qđ ꝯpetat alicui vl'i p̄mo. Ut argu^m ſoluat adducit ipugnatio ſua. ¶ Et argr̄ ſic ꝺ Doc. p̄ſupponēdo ꝙ eſt dr̄ia iter accn̄s cōe ⁊ ꝓpriū: qm̄ accn̄s ꝓpriū fluit a ꝓpꝛis p̄ncipys ſpēi: ⁊ p ſe p̄ ꝯpetit vl'i: ſed accn̄s cōe p̄ fluit a p̄ncipys idiuidui: ⁊ p̄ ꝯpetit ſingl'ari. iſto ſtāte argr̄ ſic. Data veritate iſti^o pōnis ſeq̄t ꝙ nulla dr̄ia ē iter accn̄s ꝓpriū ⁊ cōe: qđ ꝓbať: qz p te ab ℔ moueri: ⁊ ab illo moueri abſtrahit vnū cōe qđ ꝯpetit ſubto vl'i p ſe p̄. Sz ita ē ꝙ ipz moueri ē accn̄s p accn̄s: ⁊ accidēs cōmune. Igitur accidens per accidēs habebit aliquod vnū cōe: p qđ tale p̄dicatū ineſt plurib^o vniuoce.

¶ Itē ꝓfirmať ℔. Nā qđ ineſt plib^o p ſe: ineſt eis ex aliq̄ cā intrinſeca: qm̄ pſeytas iherētie p̄dicati formalis ad ipz ſubm̄ ē ex cā itrinſeca: vt alſ dcm̄ eſt. Sz talis cā itrinſeca i ſubto: nō ē aliqd ꝓpriū alicui ſingulari ⁊ idiuiduo: qz tūc p̄dicatum tm̄mō ineſſet illi ſingulari: i quo eēt cā ꝓpria illi^o p̄dicati. Igiť dabiť aliquod vnū cōe: p qđ tale p̄dicatū ineſt plurib^o vniuoce.

¶ Itē ꝓfirmať ℔: qz ſcia nālis: q̄ ē vera ſcia: nō ē niſi de gditatib^o rer̄ ſz phz. 6° metaphyce: ſz ō gditate coꝛpis phyci p̄t iſta paſſio ōmōſtrari. vz. mobilitas. Quiditas aūt coꝛpis phyci nō ē pticularis: ſz poti^o vl'is: aut plibus cōicabilis. Igiť mobilitas vel eē mobile poterit ōmōſtrari: nō ſolū qz ℔ coꝛpus ē mobile. cum ōmōſtratio ſit vl'ius ſiť ⁊ ſcia. ex. 7° metaphyce. tex. c. 53. ⁊ p̄ poſterioꝛ. Igitur boc erit per medium cōe ⁊ vniuerſale. Tale aūt non erit niſi natura cōmunis. Igitur ⁊c.

His premiſſis reſpōdeť ad arguñtū adductū i p̄n^o. Dōo: ꝙ moueri capiť duobus mōis. Uno mō i actu. alio mō in aptitudine. Si p mō eſt accn̄s p accn̄s. Si 2° mō ē accn̄s ꝓpriū: ⁊ vt accidēs ꝓpriū: hz aliq̄ vnuz cōmune: cui per ſe primo cōpetit qđ nō hz: vt accn̄s p accn̄s. Et qñ Anto. An. dicit ꝙ ab ℔ moueri: ⁊ ab illo moueri abſtrahiť vnū cōe moueri: accipiť moueri: vt dic̄ aptitudinem ⁊ nō actum. Et ad ℔ facit qđ dic̄: ꝙ ipz moueri ē aliq̄ paſſio ꝯſiderata ō aliquo ſubto. ſ. i phia nāli. ¶ Uñ ꝯcedo ꝙ accn̄s ꝓpriū differt ab accīte cōi i duob^o: quoꝛ p^m ē: ꝙ cōpetit alicui ſubto nec̄io p cāz itrinſecā ⁊ nec̄iam: qz ſubm̄ ꝯtinet tale accn̄s virtual'r ꝯtinētia nec̄aria ⁊ effectiue ⁊ cognitiue. Effectiue: qz cauſat tale accn̄s: vl' ſaltez icludit p̄ncipia eēntialia effectiua talis accn̄tis. Sic ꝙ ſi diſtiguerentur real'r tale accidēs ſufficiēter ꝓduceret ineſſe: vt alſ dixim^o. Cognitiue. qz cognoſcēdo ſubm paſſiōis cognitiōe diſtincta: poſſum^o facil'r cognoſcere paſſionem: ſic cognoſcēs cāz diſtincte cognoſcit effectum ſcōz i quo differt: qz tale accn̄s (ex q̄ hz cāz itrinſecaz nec̄iaz i tali ſubto) inſequitur rōnē formalē ſubti i quocūq̄z repiť talis rō formalis. Ecōuerſo aūt accn̄s cōe i nullo ſubto: ſic neceſſario ꝯtineť: quin tale ſubz poſſit ſepari a tali accīte: ſaltē q̄tū ad itellectū eēntialē ipi^o: ita ꝙ nō repugnat ſibi eē ſine tali accīte. Ulterius tale accidens nō ſequitur nām ſubti: vt nā eſt: ſed vt in aliq̄ eēntia ſingulari: ⁊ vt exñs: ⁊ hz eſt qđ dr̄: ꝙ tale accn̄s fluit ex p̄ncipys idiuidui: qz inſequitur idiuiduum quo ad exiſtentiam actualez ipſi^o. Et ſic patet reſponſio ad queſtionem.

¶ Primū exiſtimamus ſapientem omnia maxime ſcire vt cōtingit. Tex. plogi. Qō. IX.

Ueritur. Utz de mente doctoris ſubtilis ſit: ꝙ metaphyſicus ꝯſideret gditates rerū ſolū in vniuerſali. ¶ Uideť ꝙ nō. Nā in p^o ſniarū. dis. .z. q. i. arguēdo ꝓtra. ſ. Tho. dicit. ꝙ metaphyſicus cōſiderat ad qđ gen^o ꝓtineat linea: ⁊ ꝙ ꝯſiderat iſtā. Linea eſt ſpēs q̄titatis ꝓtinue: diſtincta ꝓtra coꝛp^o ⁊ ſuperficiē. Sz iſta ꝓpō nō cognoſcit a metaphyſico diſtincte: niſi ꝯcipiať quidditas lineę in ꝑticulari. ḡ ⁊c. ¶ Itē z^o in eodē. di. 3. q. 2. igt. Principia aliarū ſciarū ſunt per ſe nota ex ꝯceptu ꝓſulo terminoꝛ: ſz ex metaphyſica ſcita: poſtea eſt poſſibilitas ingrendi gditatē termioꝛ diſtincte. Poſtmodū ſubdit: tūc. n. multa poſſunt patere metaphyſico geometro: que non erant p̄ius nota geometro ex ꝯceptu ꝓſulo. ¶ Et cōfirmať ℔ idē per illud qđ hz ipſe in. 2. ſniarū. di. 3. q. 6. circa mediū. ingt. n. ꝙ nā p̄us eſt nāliter: q̄ hec nā: ⁊ vnitas ꝓpria ꝓñs nām vt nā eſt: ꝓz eſt nāliter vnitate ei^o: vt hec nā: ⁊ ſub iſta ꝓſideratiōe eſt de ea ꝓſideratio metaphyſica: ⁊ aſſignať diffō ei^o: ⁊ ſunt ꝓpōnes per ſe mō: hec ibi. Auctoritas ē exp̄ſſa. ¶ Hāc eādē ſniaz hz in eodē lib^o. ⁊ di. eadē. q. i. in coꝛpe qōnis. vbi hz ℔ vba. Egnitas nō eſt ex ſe vna vnitate nūeralī: nec ples p̄alitate oppoſita illi vnitati. Nec vl'is actu: eo mō quo aliqd eſt vle factū ab itellectu: nō vt eſt obz itell's: nec ē ꝑticularis de ſe: lz. n. nunq̄z ſit real'r ſine aliq̄ iſtoꝛ: nō tñ eſt de ſe aliqd iſtoꝛ. Sz eſt p̄us nāl'r oīb^o iſtis: ⁊ p̄m iſtā p̄ozitatē nāliez eſt p ſe obm itell's: ⁊ per ſe: vt ſic ꝯſiderať a metaphyco: ⁊ exp̄imiť per diffōnē: ⁊ ꝓpōnes ve p̄^o mō: ſunt ve rōne gditatis ſic accepte ⁊c. Hec auctoritas vł exp̄ſſe ad oppoſitū hui^o: ꝙ metaphyc^o tm̄ ꝯſiderat i vl'i. ¶ P. p̄mo. ꝓnes. p̄ma. qz ſic ſe hz ens: vt eſt obm itellēs ad intellcm̄: ita vł ſe hr̄e ens vt eſt ſubm metaphycuz: ad metaphycā: qz ſic ſe hz obm ad po^m: ita ſe hz ad habitū. Sz itell's eſt tot^m entis: vt obti: ⁊ p̄m oēm ambitū entis. ex 3° de aīa. ḡ ⁊ habitus metaphicus. ¶ P. z^o. metaphycalia ē ſcia p̄fectiſſima. ex p̄ meta. ⁊. 6. ſed noticia rei in vl'i eſt iperfecta. ergo ⁊c. ¶ Itē vltima rō. Cōſiderās dr̄iaz aliquoꝛ exterm^o ꝓ p̄m. ꝓpas rōnes: hz ꝯſiderare illa p̄m. ꝓpria rōnes ipſoꝛ. Sz metaphycus eſt hz. igr̄. maioꝛ ē nō. ex ſnia Arz. .z. de aīa. ca^o de ſenſu cōi. minoꝛ ꝓbať. Qz aliquis artifex ponit dr̄iaz iter lineā inq̄tū linea eſt: ⁊ hoiez inq̄tū hō. Sz iſte artifex nō erit matbe^co: qz taľ nō ꝯſiderat hoiez: vt hō: nz nāl: qz nō ꝯſiderat lineā vt linea. ḡ metaphyc^o.

Ad oppoſitum. ꝙ ſ. ℔ ſit itētio Sco. ꝙ metaphyſicus ꝯſideret gditates in

UVA. BHSC. IyR_086_2

vniuersali argr̃ auctatib⁹ ei⁹.p⁹ ēi ꝓlogo p̄mi sn̄iaz.q.i. argūēto.z.ꝓ pbos vbi hñtur hec vba. Si ī aliq̄ scia natural' possibili traderēt h ꝓpa: B eēt ī metaphyca. Sed ipsa nō ē possibilis nāl'r a nobis hr̄i ō ꝓpzys passiōibus subaz sepataz: vt satis pz: qz illa nō icludunt virtual'r ī ꝓmo subto metaphyce. s. ente. B ēt ē qō dicit pbs. ꝑ metaphyce. q oz sapiētē oia cognoscere aliq̄l'r. i. i vl'i. z non in pticulari. ¶ Ad B ꝓfirmādū subifert (qō addit Aristo.) dicēs: z subdit. s. Az. q. n. nouit vl'ia nouit aliq̄liter oia subta. Sapiētē āt vocat metaphycū: sic metaphycā pbat ibi eē sapiaz. Ecce eꝫ exꝑsse B exꝑmit Sco. suā intētionē. Poc ēt ē qō hz ipse ī ꝓlogo metaᶜᵉ. ingt. n. ꝓpriū ē hui⁹ scie ōmōstrare ꝑ cās vles: passiōes vl'issimas ꝑ eēntialia cuiuslibz: nō inq̄ᵐ h: sz inq̄ᵐ sūt. ¶ Item idē ī eodē ꝑ metaphyce. q. 8. Metaᶜᵃ nō ē ꝑᵃ scia pticularis ō boie: siue ō boie ī pticulari: sz ē ꝓma vl'is ō ipo ī quātū ens vel suba: z sic cognoscit qō ꝑ sibi inest in vl'i: vt ens. Dec ibi. Et. 6. metaphyce. q. i. ō q̄cūq̄ subto spāli ꝓma cognitio hētur ī scia ꝓpa ō ipso. scōa āt ī metaphyca. Essentialiᵉ ēt cognoscit qlibet scia spālis gd ꝓpriu subt': q̄ metaphycus. Metaphycus ēt sine ipa ꝓfectus est: pticularis sine illa nihil scit. tñ applicādo metaphycā ad noticiā ꝓfusaz ꝑt ꝓfectioz hr̄i ō subto: q̄ hēat pticular' inq̄ᵐ tal': B ibi. Et ī eodē. 6. q. eadē ingt. ꝓpria scia speculatiua ē ō ente. nullā passionē ꝓpriā alicᵘ entis inferioris ꝓsiderās: sz solū passiões entis ꝑ mō ō ipo z per se nō p̄imo ō quocūq̄ iferiori.

¶ De auctoritates sunt expressime: nisi dicas vt nōnulli dicunt ꝓteruientes: qui ad fugam miserorum confugiunt: negando (quod ab auctoribus antiquis concedit) vz. q istе liber metaphyce non fuerit Sco. sz alteri⁹: qō ē volūtarie ac temere dcm: nullāq̄ ō B rōnē habere pñt: q B opus nō fuerit ab ipo ꝓfectū. Nanc sn̄iam Doc. sub. auctores ei⁹ seq̄ces imitant': vt Ant. An. Scoti fidel' interps: z Landulphus Neapoli. z plures alij.

¶ Probat ēt q B opio sit vera ī se: q metaphy. cōsiderat gditates rez ī vl'i p rōnes ꝑ gnāles. z⁰ p rōnes specales. ꝑ sic. si metaᶜᵃ consideraret oēs gditates ī pticulari. seq̄ret q q̄libz alia scia pticularis supflueret: cñs ē fl'z: igr̃ z añs: cña ꝓbat': qz qōlz ens ꝓsiderat' ī metaphy. ꝟm ꝓpriā rōnē formalē z gditatiuā. Sz pfectissima cogni⁹ q pōt hr̄i ō re ē ꝟm rōnē gditatiuā: vt hētur. 7. metaᶜᶜ: z ps rōne: qz ois alia cogni⁹ resoluit' i istā tāq̄ ī p̄mā simp'. ergo vnūqōq̄ pfectissime cognoscere' in metaᶜᵃ. ¶ Et ꝓfirmat': qz ꝓsiderās subz aliqō fz ꝓpriā rōnē: bz ꝓsiderare ꝓpriā passiōez. ꝓbat' ista. Nā ꝓsiderās cāz: bz cōsiderare effectū: qz cognita cā distincte: statiz cognoscitur effcūs. Nō posliz. n. cognoscere cāz distincte: nisi cognoscā vtutē ei⁹: aut pōz: z ex ñti illō ad qō terminat' pō: qō est effcūs. subz āt ē cā cuiuscūq̄ passiōis: g̃ si metaᶜᵃ ꝓsiderat q̄libz gditatē in pticulari: z sub ꝓpria rōne: nihil remanebit ꝓsiderādū i sciētys spālib⁹. ¶ Ad B respondet. q metaphyca ꝓsiderat q̄libz gditatē i se: sz alie scientie spāles ī ordie ad accñtia q̄ ꝓpetūt sibi ꝑ accidens.

¶ Cōtra hāc rñsionē: ꝑ qz dato isto segt': q q̄lz alia scia ꝓbat' accñs ꝓpriū nō facvnā ꝑ se cū subto: cui⁹ē accñs: qōlz subñ ꝑᵐ ī scia dz ꝓsiderari fz ꝓpriā rōnē gditatiuā in scia cui⁹ē subñ ꝑᵐ. Tū qz talis scia ē scia ꝑᵃ ō ipo. Tū qz ē pfectissima cogni⁹ei⁹: z dcl'at' ī exēplo. Si. n. eēt scia de boie: ꝑᵃ scia ō ipso nō eēt ō ipo inq̄ᵐ anial vl'i suba: qz ista ē ꝓfusa: neq̄ inq̄tū risibilis: qz reducibilis ī cōceptū subti: z iō talis cognitio nō ē ꝑᵃ q̄ ē de boie ī ꝓceptu passiōis: neq̄ talis scia ꝑᵃ eēt ō boie ī respectu ad aliō. s. vt ē aial māsuetū nā: qz conceptus respectiuus reducit' ī ꝓceptū absoluti: g̃ noticia ꝑᵃ z pfectissima ō boie eēt ō ipso fz ꝓpriā z gditatiuā rōnē. q̄ falsuz est q scia spālis sit ō gditate ī ordine ad accña.

¶ Probat scōo ꝫ eādē rñsionē gnāl'r: q nulla ꝑba passio alicᵘ subti possit eē rō formalis obtiua: seu rō ꝓsiderādi subm ꝑᵐ sciētificū ī scia cui⁹ē subñ ꝑᵐ: z ꝑ ꝑsupponit q subñ ꝑᵐ fz rōnē formalē obtiuā: sub qua ꝓsiderat' ī scia: cui⁹ē subñ p̄mū: ē simp'r ꝑᵐ ad qō stat vltimata resolō oiuz cognoscibiliū ī tali scia. ¶ Istud ꝑsuppositū ꝓbat': ordo eēntialis stat ad aliqō vnū ꝑᵐ z supmū: sz iter obta ꝓsiderata ī scia ē ordo eēntialis: igr̃ talis ordo terminabit' ad aliqō vnū ꝑᵐ: sz tale nō ē nisi subñ p̄mū sciētificū fz rōnē eⁱ⁹ formalē: q̄ ē rō ꝓsiderādi q̄cūq̄ ꝓsiderata ī scia. igr̃ z̄c. ¶ Ex isto p̄misso aī sic: subñ sciētificū ꝑᵐ z adeq̄tū toti scie) sic qō ad quo: vl' sic effcūs formalis ad p̄nᵐ formale. sz p̄nᵐ formale ē pri⁹ ex nā rei: vel saltē fz ꝓsideratione effcū suo formali: g̃ rō formalis obiectiua ē prioz obto ꝑ z adeq̄to ipsi⁹ scie. Sed rō formalis passiōis ē posterioz subto p̄mo sciētifico. g̃ nō poterit eē rō formal' obtiua. ¶ Et ꝓfirmat' B: qz nullū posteri⁹ ē rō ꝓsiderādi suū ꝑus: qz pri⁹ non ꝑdet a posteriori: nec q̄tū ad eē: nec q̄tū ad cognosci: igr̃ passio non poterit eē sic rō ꝓsiderādi subñ: cui⁹ est passio.

¶ 2⁰ arguo ad B idē p̄mittēdo: q subñ ī scia ꝑᵐ z adeq̄tū est ꝑ notū duplr ī scia. s. quo ad nās: z quo ad nos: vl' q̄tū ad qd est: z qz ē: ex ꝑ posterioz: z hoc ex sn̄ia Auerroys in pleriſq̄ locis. ī 2⁰ phycoꝝ ī cōmēto. zz. z ī 2⁰ ō aia. cōmēto. z7. q̄ opio est ēt Auic. sz Albertus z Doct. snb. al'r sentiāt: q̄tū ad noticiā: qz ī B tñ oēs cōueniunt: q subñ p̄mū ē notissimū ꝑ se: z quo ad nām: z nō pōt cognosci p aliqd ꝓus ptinēs ad ipsaz scīaz. ¶ Ex B argr̃ sic. Illō qō est p̄mū z notissimū ī scia vtraq̄ noticia ꝑdicta vel saltē quo ad nāz: nō cognoscit' sub aliq̄ cōceptu reducibili ad aliquē ꝓceptū ꝓrē ad istā scīaz ptinentē. Sz ita ē q ꝓcept⁹ passiōis ē reducibilis ī ꝓceptū subti gditatiuum prioꝛē ptinētē ad eādē scīaz. igr̃ talis ꝓcept⁹ passiōis nō est rō ꝓsiderādi tale subñ ī scia cui⁹ē subñ ꝑᵐ.

¶ Itez 3⁰ aī vt supza: subñ p̄mū ī scia cui⁹ē subñ ꝑᵐ: ꝓsiderat' pfectissimo mō q̄ pt ꝓsiderari ī aliq̄ scia. (qō ōclarat'. Nā de ꝟpositū cū tale subñ possit cognosci perfectissimo mō ī aliq̄ scia: si nō cōsiderabit' sic ī illa scia cuius ē subñ p̄mū: sz ī alia: nō eēt rō: qr̃ magis eēt subñ ꝑᵐ p̄mo itētū ab artifice B q̄ ibi: quuz ꝑsertim scia intēdat p̄ncipal'r venari noticiā pfectā z distictaz ō subto ꝑ: qō ē finis obiectalis vltimᵘ toti⁹ scie: qz ē illō ꝑ qō alia considerātur: z ad qō oia alia cōsiderata ī scia hñt eēntialem attributionē. Ista maioꝛe ꝓbata: assumo istā minoꝛe:) noticia subti sub rōne passiōis nō ē pfectissima noticia. Tū qz ē respectiua: qz ois aptitudo nālis ē respcūs aptitudialis. cōcept⁹ āt absolutus ē pfectioꝛ respectiuo. Tū etiā qz cōcept⁹ passiōis nō ē p̄mᵘ simp'r: sz reducibilis in aliū cōceptū prioꝛē. Cōcept⁹ āt pfectissimᵘ simp'r p̄mᵘ: ē cōceptus gditatiuᵘ rei: vt ē ēt de mēte Az. 7. metaphy. tex. cōmenti. 4. Igit̃ passio nō ē rō formal' obtiua subti sciētifici ī scia. cui⁹ē subiectum p̄mum.

¶ Item quarto. omnis passio est demonstrabilis de subiecto suo: sed nihil demonstrabile in scientia de subiecto ē ratio cōsiderādi p̄ma. qz ista p̄cedit oē scibile de subiecto ꝑ. igr̃ z̄c. ¶ Respōdet' ad maiozem cōcedēdo ipaz: nisi passio sit p se nō de subto. ¶ Cōtra. sz passio sit p se nō ex euidētia termioꝝ, ꝓpōnis ī q̄ ꝑdicat' de subiecto: nūq̄ tñ ē p se nota ex noticia cāe quā hz in subiecto.

¶ P. gnto z spāl'r de nāli z matbeᶜᵃ. nulla scia ꝑᵃ ꝑ diui-

UVA. BHSC. IyR_086_2

dēs gen⁹ scie ē ō aliq̄ vno p accñs:quocūq; mō accipiat̄ per accñs:qz talis p̄supponit duas ad min⁹ tractātes de qualibet pte subiecti:vt pz ō pspectiua q̄ p̄supponit nā/lez ⁊ mathematicā.lz scia nālis ⁊ mathematica sūt scie p̄me p̄ diuidētes gen⁹ scie speculatiue.g̃ ⁊c. ¶Et cōfir/mat̄:qz ens p accñs quocūq; mō nō ē ens p se.ergo non pōt esse p se cā alicui⁹ passionis:qz cālitas cū sit cōditio entis:eo mō quo aliqd ē ens:eo mō ē cā:ergo si ens p ac/cidēs:erit cā p accñs. Ex quo segtur:q; nō ōmonstrabit aliq̄ passio p se ō toto p accñs:lz p̄cise ō pte:⁊ ita scit de illa lz nō de toto. ¶Sed rñdet̄:q; lz gditas cuz accñte faciat vnū p accñs in eē:tñ cōsiderata sub illo accñte.nō est vnū p accñs. Exēplū.lz corp⁹ mobile sit vnū p accñs in eē:tñ corp⁹ lz q; mobile vt sic cōsiderat̄ū:nō ē vnuz p accñs. ¶Cōtra.corp⁹ lz q; mobile:aut dicit p̄cise corp⁹: aut p̄cise mobile.aut vtrūq;:nō p̄mo⁰:qz tūc idē eēt cor/pus lz q; mobile:⁊ corp⁹ lz q; corp⁹:qō ē flz. Neq; ē dā/dū z^m:qz tūc idē eēt corpus lz q; mobile:⁊ mobile lz q; mobile:qō adhuc ē flm:g̃ est dādū tertiū. Sz corp⁹ ⁊ mo bile nō ē aliqō vnū p se:neq; vnū p se cognoscibile:ergo corp⁹ lz q; mobile nō erit vnū p se cognoscibile. ¶P z⁰.si corp⁹ lz q; mobile cōsideratur in scia nāli:poterit mobilitas cōsiderari sine corpe:⁊ ita stabit q; physicus cognoscat mobilitatē ignorato corpe. pbat̄ cōsequētia. Nā dic̄ phs i Elenchis:q; ꝑ est fallacia accñtis5. Cognoscis corisicuz:⁊ ille ē veniēs:g̃ cognoscis veniētē.stat.n. te cognoscere subz ignorato accñte:⁊ eō.stat similr q; co gnoscas accñs:ignorato subto:sic̄ stat q; cognoscas veni/entiā q̄ ē i subto:ipo ignorato:g̃ stabit sil'q; physc⁹ ꝓside/ret ⁊ cognoscat mobilitatē ignorato subto: qō ē corpus. ¶P tertio.si physcus ꝓsiderat mobilitatē circa corpus: aut cognoscit ipaz p se:aut p accñs. Nō scdo mō:qz non eēt p se rō formalis ꝓsiderandi i phica: neq; p se rō for/malis obtiua. Et tūc vltra eēt q̄rēdū ō illo rōne cui⁹ mo/bilitas ꝓsiderat̄:⁊ sic i ifi^m. Si p se:g̃ mobilitatē ꝓside/rabit inq̄tū gd:lz eadē mobilitas ꝓsiderat̄:vt gd i me/ta^ca:g̃ erit eadē rō formalis ꝓsiderata in duab⁹ sciētys. ¶Itē q̄rto.nālis ꝓsiderat corp⁹ inquantuz mobile: aut in eadē scia ꝓsiderat mobile iquātum mobile:aut nō:si nō:g̃ physca nō ꝓsiderat mobilitatē p se:qz nō cōsiderat mobilitatē sub rōne mobilitatis:⁊ inq̄tū tal'.si sic:g̃ co/gnoscit mobilitatē inq̄tū gd:⁊ tūc segtur q; idē sub ea/dē rōne formali cognitū cōsidereē p se a diuersis scien/tys:qz eadē rō cognitiōis ē q̄ cognoscitur corp⁹ inq̄tuz mobile:⁊ mobile inq̄tū mobile:⁊ mobilitas ē rō ꝓside/rādi physca. ¶Sz rñdet̄.q; nō ē eadē rō formal' ꝓside/rādi corp⁹ inq̄tū mobile:⁊ mobile lz q; mobile:qz mo/bilitas accidit corpi:⁊ p se ineſt mobili. ¶Cōtra.lz mo/bilitas possit hr̄e diuersas ꝓparationes ad cognita:sub ipsa tñ sp remanet eadē rō formalis mobilitat|. eadem .n.rō formalis mobilitat| nō variata:q̄ accidit vni:ē ea/dē eēntial'r alteri:⁊ tūc reducit̄ argumētū vt p̄us:q; ea/dē p se rō nō variata ꝓsiderabit̄ i diuersis sciētys. B āt est exp̄sse fl'z:qz cū diuerse scie bēant diuersas rōnes for/males:ñ pt vna rō formal'p se ꝓsiderari ab vna ⁊ ab a⁹.

Ex quibus oīb⁹ lz pateat veritas qōnis in se:tñ pro ōcl'atione qōnis erunt duo arti/culi vidēdi. ¶Primus adducet aliq̄ notāda. ¶Scōs vo ꝓclones. ¶Deiñ rñdebit̄ ad arguñta facta i p̄n.q.

Quantum ad p^m sūt gnq; notanda:quoz p^m ē:q; duplex ē gditas. vna ē in eē coniūcta māe:alia ē sepata. Exēplū p̄mi:būanitas i sua rōne for/mali icludit māz (sic q; ipsa ē de eēntia būanitat|:vt te/net Sco.i.3.cū quo ꝓuenit.S.Tho. Uel saltē būanitas ꝓcernit māz. Lz nō sit ō gditate ei⁹:vt tenet Albertus ⁊ Auer.7.metaphyce.) Exēplū scōi. deitas ⁊ ōlz itelli/gētia ē gditas sepata. ¶2° nōn^m:q; ō gditate sepata p̄t hr̄i q̄druplex ꝓcept⁹. vn⁹ ⁊ p̄mus ē trāscēdēs.⁊ ē duplex. gdā gditatiu⁹:gdā q̄litatiu⁹:gditatiuus sic̄ ē ꝓcept⁹ en/tis:g ē gditatiu⁹ respcū taliū subaz:qz p̄dicat̄ i gd tran/scēdēs. q̄litatiu⁹:sic̄ passiōes entis:q̄ p̄dicāt̄ur i q̄le:⁊ per modū act⁹ seu ōterminātis. Scōs ꝓcept⁹ q; habet ō suba sepata ē ꝓcept⁹ q̄si gnis gnālissimi:sic̄ ē ꝓcept⁹ substan/tie:vt suba ē. Tertⁱ⁹ ꝓcept⁹ ē q̄si gnis subalterni:sic̄ ē cō/cept⁹ spūs:vl' sube icorpee. Et ista duo.s.suba:⁊ suba icor/porea se hñt vt gen⁹ gnālissimū:vl' subalter^m. qz vl' itelli/gētie sūt i p̄dicamēto:exepcta p⁹ (vt tenet̄ cōiter) ⁊ sic ista sūt gnā respcū itelligētiaz.vl' nō sūt in p̄dicamēto (vt tenet Com.) ⁊ tūc ista se hñt vt gnā:⁊ nō sūt p̄pe gnā ipa/rū. Quart⁹ ꝓcept⁹:g nat⁹ ē hr̄i ō gditatib⁹ sepat| ⁊ ꝓcept⁹ p̄p⁹ ⁊ specific⁹ i q̄ ꝓcipiūt sub p̄pa ⁊ spāli rōne. Sic̄ cō/cept⁹ deitat| respcū dei. Tres p̄mi ꝓcept⁹ hēnt a nobis nālr:qñ isti possūt abstrahi a sensibilib⁹ ⁊ imaginabili/bus. Quartus āt nō bētur a nobis nālr:qz ex sensibilib⁹ nō p̄t abstrahi. Ex q̄ segt̄:q; ō substātys sepatis nat⁹ est hr̄i duplex ꝓceptus p̄p⁹. Un⁹ mixt⁹ ⁊ aggregat⁹:vt cō/cipiēdo deū sub rōne entis ifiniti:g ē cōcept⁹ aggregās i se duos ꝓcept⁹.⁊ tot⁹ iste ꝓcept⁹ soli deo ꝓuenit:⁊ nō alij. Alius cōceptus p̄p⁹ius de substantys sepatis:ē simplex ⁊ intuitiuus:vt est cōceptus specifícus cuiuscūq; itelli/gētie. Prim⁹ est pōlis nobis ex nālib⁹.secundus non. ¶3°nōn^m:q; metaphycū ꝓsiderare gditates rez i vl'i p̄t intelligi duob⁹ mōis. Uno⁰ q; ipe gditates considerate a metaphyco i se sint vl'es:⁊ sub rōne vl'i ꝓsideret. Alio mō q; lz i se eēnt pticulares:nō tñ ꝓsiderāt sub rōne pti/culari:lz solū vl'i. Cōsil'r p̄t dici:q; ꝓsiderare gditatē i p/ticulari p̄t eē duob⁹ mōis. Uno⁰:q; ipa gditas ꝓsiderata sit pticularis:alio⁰ vt vltra hꝫ ꝓsideret sub rōne pticlari. ¶Ultio ē nōn^m:q; ꝓsiderationē metaphy.eē ō aliq̄ g/ditate pticulari p̄t eē vno mō absolute:sistēdo vltimate in tali ꝓsideratiōe pticulari:alio mō respectiue: referē/do talē ꝓside^enez ad ens:⁊ ad p̄n^a sūpta ab ente iq̄^m ens ē.

His p̄missis. Quātū ad z^m arti.ponūt ꝓclones. 4. Pria ē ista. Metaphyc⁹ ꝓside/rat gditates sepatas:nō solū i vl'i. vez ēt in particulari. ¶Pria ps isti⁹ ꝓclonis pz. Nā gditas sepata siue cōci/piat̄ sub rōne trāscēdēti:siue sub rōne gnis gnālissimi: vl' q̄si gnis:ptinet ad metaphy^m. Probat̄. q̄cūq; ē ali/qō subz p̄^m alic⁹ scie p̄mitate adeq̄tiōis:gcgd icludit rō/nē ei⁹:vt icludit illā ptinet ad illā sciaz:lz ens inq̄^m ens est subz p̄^m meta^cc.g̃ sube sepate sub rōne entis ptinēt ad meta^m. Sil'r vt icludūt passiōes entis ⁊ p̄mas ptes subie ctiuas sic ptinēt ad meta^m. qz artifex ꝓsideās aliquid vnū subz p̄^m ꝓsiderat p̄mas ptes ei⁹ subtiuas: g̃ ⁊ q̄cūq; inq̄tū icludūt illas:vt ē ō mēte Com. z° phyco^r.cō.21. dū dic̄:ꝓsideratio ō mā.vt.s.allegatū ē.⁊ ē sensus.lz nāt cōsideret ō mā lz p̄dicata hñtia hītudinez ad formam: metaphyc⁹ tñ ꝓsiderat māz lz q; ens:⁊ modi ent| i sūt il/li. Hoc idē hz Cōmē.z.ō ania.cō.27.vbi ingt.artifex.n. ponit subiñ sue art|:⁊ diuidit gnā ei⁹ q̄si manifesta ineē ergo (cū metaphy.cōstituat subiñ sue artis ens inq̄tuz ens:vt ē ō mēte Aq̄.4.meta.i p̄n.⁊ hēat cōsiderare q̄si māifesta ineē p⁹ gnā ei⁹ q̄ sūt.10.gnā gnālissima) hz cō/siderare oīa ista ⁊ q̄cūq; pticipant rōnē eoz:⁊ ita subas sepatas inquātū sube sūt. ¶Scda ps cōclonis probat̄. sube sepate si cōsiderēt̄ sub rōne gnis:vel q̄si gnis sub/alterni ⁊ i cōceptib⁹ p̄p⁹ys mixtis ⁊ aggregat|.s.sub rō/ne entis ifiniti q̄tū ad deū.vel sube imālis.q̄tū ad ali/as:⁊ inq̄tū sūt nāe itellectuales necesse eē act⁹ puri:q̄^m ad istos cōcept⁹ p̄p⁹ios eis ⁊ alys nō cōpetētes ptinent

UVA. BHSC. IyR_086_2

ad metam, ꝓbatur. ille gditates ptinēt ad metam: q̄ cōcipiunt sub rōne entis: sic sūt ista. Necessitas: actualitas: simplicitas: idepēdētia: infinitas: ⁊ hꝰ: sed sube separate cōcepte i cōceptu pticulari cōcipiunt sub istis. g̃ ꝛc. Sz lo quēdo ō cōceptu pticulari ꝓpo simplici ⁊ ituitiuo. gditates subaz separataz nō ptinent ad metacam, put tradit ab Az. ꝓbat. Illa ptinēt ad metaphycaz. Az. q̄ cōsideraūt sub rōnib⁹ abstrahibilib⁹ a sensibilib⁹ ⁊ imagiabilib⁹, ⁊ sub passionib⁹ entis q̄ pñt sciri via sensus ⁊ fantasmatū: sz tales cōcept⁹ ꝓpry simplices nō sūt abstrahibiles a sēsibilib⁹. g̃ ꝛc. ¶ Et si q̄ras ad quā scias spectat ꝓsiderare tales cōcept⁹: ¶ Rndeo q̄ q̄stū ad subas separatas citra deū spectabit ad metaphy. i se nō put hꝫ ab intellectu cōiūcto: q nihil cognoscit nisi abstrahēdo a sensibilib⁹: sz q̄stū ad deū spectabit ad ipsam theologiam. ¶ Uel dōz ē: q̄ q̄stū ad oēs subas separatas spectabit talis cōsideratio ad theom. ⁊ hꝫ si tales cōcept⁹ hrent virtute obti theologici qō i itellu disposito pt facere oia i telligibilia actu cognita: cū ex sui illimitatiōe non ōtermineť ad certū gen⁹ cognoscibiliū: ⁊ ita causando noticiā ō gditatib⁹ separatl i itellectu nro sub ꝓpria rōne ipaz ⁊ de passiōib⁹ ꝓpriis cābit noticiā theocas ō istis: q̄z noticia theoc est noticia quā obz theologicū natū ē causare in intellu nro. ¶ Aduertēdū tn q̄ si notia specificeť vel denoieť nō tm ab obto a q̄ cāt: sz ab obto ō q̄ ⁊ termiatiuo: cui⁹ ē pncipali⁹ specificare: vt dicem⁹ i qōne. 38. ō regressiu: cognitio ō istis gditatib⁹ citra deū magl diceret metha q̄ theologica: ēt dato q̄ cāreť ab obto theoc: q̄z nō eēt ō obto theologico: sz ō alys ab illo: sic geometria eēt illa cognitio q̄ eēt ō linea ēt si talis cognitio cāretur ab obto theologico. seu ab aliq̄ supplēte vicē obti theologici. ¶ Oz si tu dicas. Sco. i qōne de subto theolocdic ista ē theologica. ¶ Rndeo. ipse accipit sciam specificari ab obto a q̄ cātur: ⁊ hꝫ tenet, ꝓbabilr: sz nō negat. q̄n possit ꝓbabilr teneri ipsaz specificari ab obto de q̄ est. Uñ nō valz: nō posuit istū modū: g̃ negauit ipz. Loc⁹ auctē negatiue nō tenet: ⁊ forte istū modū specificandi tetigit i qōne ō subto theolc. cū dic in p arti. theo⁹. i nobis talis ē cognitio q̄lē itellus nr natus ē hre ō obiecto theo. ¶ Oz si tu dicas: g̃ ōs hret distictos habit⁹ scialeś: ⁊ tūc theo. dei nō eēt oīs scia dei: qō negat Sco. ¶ Respōdeť negādo ꝓñaz tenēdo pm fundamtū. s. q̄ tm specificař scia ab obto a q̄ cātur. Sz tenēdo zm fundamtū: cōcedit ꝓñs ⁊ cōsequntia. Scōz pm fundamentū locut⁹ est Sco. ñ ꝫz zm. ¶ Uel dōz ē ⁊ meli⁹: q̄ ñ silr specificař scientia i itellu diuino ab obto creato: sic specificař i itellu creato: q̄z respcū itellus diuini nihil aliud ab eēntia diuina pōt p se termiare actū ei⁹: sz solū eēntia sic p se terminat ēt qōcūq̄ aliō vtute eēntie (vt ōclarat Sco. i reportatiōib⁹ pisiesib⁹ lib. i. dis. 36. q. i.) In itellu vō creato nō solū eēntia pōt p se termiare actū ei⁹, vez ēt qōlibz aliud creatū. Rō vo hꝰ dr̃ie in obto creato terminante videař i. q. allegata, ⁊ sic saluabis q̄ oīs scia dei ē theologia. ¶ Zª cōclusio pncipal loq̄ndo ō cōsideratiōe gditatis i vli p ⁊ scdo mō. Ad meta. spectat ꝓsiderare gditates i vli. Ista ꝓ pz ex dictis. p. q̄ cōissimū ⁊ passiōes cōissimas cōsiderās aliq̄ō vnū obiectum ꝓ ens ⁊ gditates ipsaz sub talib⁹ rōnib⁹: hz cōsiderare ens ꝓm ē illud p cui⁹ rōnē cōsiderať q̄cūq̄: ⁊ vlteri⁹ si sit quin obz excederet scias: q̄z i aliq̄ icluderet rō obti pri mi: q̄ nō ptineret ad ipaz scias: ⁊ ita subm excederet.) Sed metaphy. cōsiderat ens inq̄tū ens: ex q̄rto meta. in pn. qō ē cōe oīb⁹: ⁊ ēt ꝓsiderat passiōes oīb⁹ ꝓpetētes. ergo ꝛc. ¶ Tertia ꝓ. Ad meta. spectat ꝓsiderare gditates rez in pticulari respectiue: resoluendo tales gditates in ens: ⁊ in pncipia entis. Ista ꝓ ꝓbař. Illa gditas ptinet ad meta. sub ea rōne: sub q̄ pcise ꝓsiderata: icludit ens vel idētice vel formalr sed gditas q̄cūq̄ mālis ⁊ imālis: pcise ꝓsiderata: inq̄tū talis icludit ens formaliter vel idētice. g̃. maioz pz. q̄z sicut illa sunt cognoscibilia ab aliq̄ potētia: gb⁹ obiectū eius ꝑm ē cōe: sic q̄ō pdicatur de illis idētice vel formalr. (vt est de mente doct. subt. in p sniaz. dist. 3. q. 3.) sic illa sunt cōsiderabilia a scia gb⁹ subiectum ꝑm scie sic est cōe. minoz ēt pz. q̄z de q̄cūq̄ gditate q̄tūcūq̄ abstrahař ⁊ pscindař ab his que non sunt de gditate eius (dūmō abstractio fiat per noīa pmaz intentionū.) sp ens pdicař saltez idētice. Uñ ista est va. humanitas est entitas in pdicatiōe identica: vt vult Sco. in. 8ª dist. pmi. q. de attributis. in fine: ⁊ tñ nō ꝓcedit ista apō ipz. humanitas ē aialitas. neq̄z in pdicatiōe formali: neq̄z in pdicatiōe idētica: vt pz p ipm in 3ª meta. q. vnica: ⁊ in. 2. dist. 16. q. 2ª. ⁊. q. 16. in de vlibus. Rō istius dr̃ie videař ibi. ex quo seq̄ť. q̄ (cū gditas in pticulari accepta ⁊ ꝓsiderata sub rōne qua talis sit identice ens: vna: va: bona: ⁊ sic de alys passiōibus entis.) vt sic nō subterfugit ꝓsideratōez meta. nō tñ dico q̄ ꝓsideretur sub rōne pticulari sistendo in tali rōne pticulari: aut in pncipys ipsi⁹. sz solum referēdo ipsam ad ens. et ad pncipia entis: seu q̄ sumūť ab ente. Uñ aliud est cōsiderare humanitatē inq̄tū gditas icludēs māz sensibilez: seu māz, put est pnm potētiale ⁊ mobile: hñs ordinez ad formā nālē vt subiectū ipsi⁹: ⁊ silr ꝓsiderare formaz humanitatis, put ē pnm opatiōis ⁊ mot⁹ in ipsa. Aliud ē ꝓsiderare hūanitatē vt q̄dā entitas i se: ⁊ vt icludit māz ⁊ formaz: vt ista sunt pncipia eēntie ipsi⁹: circūscripta oī rōne mot⁹ ⁊ mutatiōis. Uñ sic ens: qō ꝓ ꝓsiderat meta. abstrahit a motu ⁊ quāto: ⁊ ab oi q̄litate sensibili: sic et qōlz iq̄m ꝓsideraťa meta. sic abstrahit. ⁊ sic meta. ꝓsiderat gditatē mālē in pticulari respectiue in ordīe ad ens ⁊ ad pncipia entis. Artifex aūt spālis ꝓsiderat ipsaz gditatē pticularē in se: sistēdo in ipsa: ⁊ in pncipys eius: vt sunt pncipia hui⁹ inq̄tū h⁹. Uñ lz phs nālis ꝓsiderādo gditatē ignis pcisiue ⁊ abstractiue abstrahat a motu et mobilitate: tñ gditas ignis vt ꝓsiderať a nāli nō abstrahit a pncipys mot⁹ ⁊ mobilitatis: sz de neēitate icludit talis gditas māz: vt mā est pn⁹ potētiale ⁊ mobile: vel vt vtar vbis Auerroys in. 2. phys. includit mām vt est subz fore: q̄ est pnm opatiōis ⁊ mot⁹: ⁊ pz ista ꝓ. ¶ Ultia ꝓ. Meta. nō ꝓsiderat gditates māles i pticulari: put gditas in se est pticularis: ⁊ sub rōne pticulari. Ista ꝓ pz ex dictis: p q̄ faciūt argumēta adducta p ꝓfirmatione opi. doct. subt. ¶ Sz ex ista vltia ꝓne isurgit vna difficultas: pp qd est q̄ gditates separate cōsiderāt ur a meta. sub rōne pticulari magis q̄z gditates māles. Uideť. n. q̄ sit ꝓsilis rō de vtraq̄: cū vtraq̄ fm Sco. in esse gditatiuo abstrahat a motu. ¶ Rndeť q̄ ppriū ē scie metaphy. ꝓsiderare gditatē abstrahēdo a motu ⁊ a mā sensibili. g̃ ad ipsaz maxie ptinēt illa q̄ fm eē sūt sic abstracta: g̃ cū mod⁹ ppri⁹ ꝓsiderādi i metaphy. (q ē abstrahere fz cōsiderationē) cōueniat istis gditatib⁹ separatis fm eē: maxie videť ptinere ad metaphy. ⁊ nō iste gditates que pcise abstrahūt fm cōsiderationē ⁊ nō fm eē q̄ licz abstrahāt fz cōsiderationē a motu ⁊ mobilitate (loq̄ndo ō ea. eē gditatiuo i pticulari) nō tñ vt sic abstrahūt a pncipys mot⁹ ⁊ sensibilitat: q̄z nō abstrahunt a forma (nāli q̄ ē pnm mot⁹ ⁊ sensibilitis: ⁊ sic pz ad. q.

Hunc rndeť ad argūta pncipalia, ⁊ p ad pmā au-

UVA. BHSC. IyR_086_2

ctoritatē: q̄ null⁹ artifex p̄t ꝯsiderare lineā ad qđ genus ptineat: nisi cui⁹ ē ꝯsiderare ipa gnā gnālissima. Hoc ā ptinet ad metaphy. q ꝯsiderat q̄titatē: vt ē ō p̄mis ptibus subtiuis entl: ꝛ ita sine hitu meta. nūq̄ mathe. distincte cognoscit lineā: ꝛ ex ꝯnti an sit distincta a supficie ꝛ a corpe. Sed ad ℔ cogn̄scēdū dirigitur p ꝯcept⁹ metaphy.

¶ Ad scōaz auctoritatē pz rūsio. Nūq̄.n. aliqđ p̄n̄m cognoscit distincte: nisi resoluat ī oīa ea ī q̄ p̄t resolui: ꝛ ita ī ens: ꝛ ī alios ꝯcept⁹ metaphy. q̄s icludit: ꝛ ita si termini subales ꝯcipiunt distincte nō sistēdo ī ipis: sz resoluēdo ī ens: ꝛ ī p̄ncipia sumpta ab ente: ℔ erit per habitū meta.

¶ Ad ꝯfirmationē p auctes. ī cō snīaz rūdet quemadmodū dcm̄ ē ī corpe qōnis: q ō gditatib⁹ spālib⁹ ī ordie ad ens: ꝛ ad p̄ncipia ei⁹ hr̄ ꝯsidera⁹ meta. sz nō ō talib⁹ gditatib⁹ sisten⁹ ī p̄ncipys ppryꝯ ipaz: ꝛ sic itellexit Sco.

¶ Uel dōz ē q ꝯsidera⁹ abstracta appropriate dr̄ meta. cū meta. p̄ncipal⁹ sit abstrabere. oēz.n. ꝯsideratōez realē abstractā possum⁹ appellare meta.

¶ Et si dicas. Artifex spāl cē abstrahit gditatē quā ꝯsiderat ab his q̄ isūt p accn̄s: cū diffiniat ipaz: ꝛ ꝯsiderat ipam gditatiue: sic etiā meta. qr̄ igr̄ magl ista abstractio gditat] dr̄ meta. q̄ nālis vl⁹ mathe⁽ᵃ⁾.

¶ Rūdet q meta. magis abstrahit a motu ꝛ q̄titate q̄m ad ea q̄ p̄ ꝯsiderat: ꝛ a p̄ncipys istoꝝ vt istoꝝ p̄ncipia sūt: a gb⁹ nō abstrahūt artifices spāles. g ꝯsideratio abstracta magl appropate p̄t dici metaph.

Alia rō eiusdē p̄t assignari: qr cū gditas q̄tūcūq̄ abstracta sp icludat ens. saltē idētice: ꝛ nō icludat p̄pa p̄ncipia nālia: aut mathema. sic q talia p̄ncipia p̄dicēt ō gditate q̄cūq̄ p̄dicatiōe: segr̄ q ꝯsideratio abstracta magl dz dici meta. q̄ phyca: aut mathema.

¶ Sed ℨ argr̄. qr sic ista ē va. hūanitas ē entitas: ita vr̄ ista ꝯcedenda: hūanitas ē aialitas ꝛ rōnalitas: qr ista icludūt eēntialr̄ ī hūanitate. Et ꝯfirmatur: qr dic̄ ꝑmē. 7⁹ meta. cō. 20. q Soꝝ. nihil aliō ē q̄ rōnalitas ꝛ aialitas.

¶ Rūdet: negando ista. Hūanitas ē aialitas ꝛc. qm̄ sz aialitas ꝛ rōnalitas sic ī abstracto icludāt eēntialr̄: ꝛ vt ptes eēntiales ī humanitate: nūq̄ tn̄ p̄dicāt ī recto p̄dicatōe eēntiali: qr ps sūpta p modū ptis nō p̄dicat ō toto. ī abstracto āt sic significat: ꝛ ī ꝯcreto p modū totī⁹: qr ꝯcretū significaꝝ formā significat ipaz ī hitudie ad totū. qr p modū ōnoiantis ipz totū. ꝛ ita ꝯnotat totū. licz significet p̄ ptē.

¶ Ad ꝯfirmationē ꝛ ad Auerroys dr̄ vno⁰. q ipse intelligit q Soꝝ. nil aliō ē q̄ aialitas ꝛ rōnalitas integratiue ꝛ ꝯstitutiue: sic ꝯcedit q totū ē sue ptes ꝯstitutiue ꝛ integratiue: qr ptes itegrāt ꝛ ꝯstituūt ipz totū. sz nō ē vez q ptes sint ipz totū ī p̄dicatiōe formali: ꝛ p idētitatē.

¶ Ul⁹ dicēdū ē ad itētionē ei⁹: q Soꝝ. nihil aliō ē q̄ aialitas ꝛc. qr tenet ipe: q totū nihil aliō ē q̄ sue ptes sil⁹ sumpte: vt hz videri ī p̄ phy. cō. 17.

¶ Uel 3⁹ Al⁹ dōz ē(ꝼm Sco. ꝛ Tho. q tenēt oppo⁽ᵐ⁾.) q ab vtroq̄ negāda ē ista. Hūanitas ē aialitas ꝛ rōnalitas: ī p̄dicatiōe eēntiali ꝛ p idētitatē: qr subz se hz p additionē ad p̄dicatū: qr subz significat totū: p̄dicatū ptes: ꝛ totū addit ad ptes ēt sil⁹ sūptas: ꝛ ita ista ñ ē formal⁹: neq̄ idētica hūanitas ē aialitas ꝛc.

Ista tn̄ ꝯcedit p idētitatē: ꝛ ē va idētice. hūanitas ē entitas: qr q̄tuis ista extrema sint abstracta remāet tn̄ alterū extremū: qđ ē entitas ifi⁽ᵐ⁾ saltē p̄missiue. pp quā ifinitatē idētificat alteri extremo pfecta idētitate: q ē idētitas real⁹. Nā ifi⁽ᵐ⁾ siue sit tale actual⁹: siue permissiue: sp idētificat sibi real⁹ gcgd ē sibi ꝯpossibile. Et ℔ fz Sco. ī p⁹ dis. 8. q. penul. Ex q̄ appet q nūq̄ p̄t fieri tāta abstractio in p̄mis itētiōib⁹ q hūanitas abstrahat ab ente: ꝛ a p̄ncipys entl: p q̄ p̄t ōmr̄ari aliqđ ō hūanitate ōmr̄atiōe metaphy. sz bn̄ ī ista abstractiōe humanitas abstrahit a p̄ncipys nālibus: qr vt sic abstrahit a mā sensibili: ꝛ ab aialitate: qr hec non predicatur de ipsa.

Ad rationes rūdet: ꝛ p̄ ad p̄mā negando maiorē. obz.n. se hz ad pōz: sic̄ motiuus ad mobile: vl⁹ sic̄ actiuū ad passiuū ꝛc. z⁰ ō aia: ꝛ ex plib⁹ alys locis. sz obz se hz ad hītuz: sic̄ cā efficiēs ad effcūm: ꝛ sic̄ mēsura ad mēsuratū. scibile.n. causat sciaz: ꝛ mēsurat ipaz: ex. 5. meta. ꝛ nō causat pōz: neq̄ mēsurat: sz bene agit ī ipaz: ꝛ mouet. Sil⁹ scōo. sic se hz obz p̄m⁹ ad pōz: q si aliqō obz mouet aliq̄ pōz: ꝛ cognoscit ab aliq̄ pō: qō, cūq̄ ī q̄ saluat rō realis obti ē cognoscibile a tali pō: ita q pō respicit tale obz fz oēz modū q̄ icludit rōnez obti p̄mi: vt pz iducēdo ī oīb⁹ potētys: ꝛ maxie ℔ ē vez ō intellectu ꝛ obto ei⁹: qr itellīus itelligit vl⁹ p̄t itelligere: q̄m est ex nā itellīus: qōlz ens: nō solū ꝼm rōnes gnāles ꝛ cōmunes: vez ēt ꝼm ꝓpias rōnes. Et ℔ ē qō dic̄ Ax. 3⁰ de aīa. oz itellīuz eē imixtū ad ℔: vt oīa itelligat: tex. cō. 4. sz obz respicit tn̄ hītuz fz rōnes aliq̄s ꝛ nō ꝼm oēs: vt pz discurrēdo p oēs. ꝛ rō ē: qr distincti habit⁹ hñt distincta ꝛ determiata p̄ncipia: q̄ nō excedūt: ꝛ ita limitatio ipoꝝ stat ad illa p̄ncipia: ꝛ qr meta. ē hit⁹ vl⁹ is: ē tn̄ rō cognoscēdi obta ī vl⁹: nō ī pticulari.

¶ Ad rōnē 2⁹ p̄n. Rūdetur: q meta. ē scia pfectissima q̄tū ad subas sepatas q̄s ꝯsiderat pfectissimo mō: quo pñt ꝯsiderari ī aliqua scia hūanitus iuēta: ꝛ ēt pfectissima ē q̄tum ad trāscēdētia q̄ ꝯsiderat q̄ sūt certissima cognoscibilia certitudie euidētie.

¶ Pro quo nōn⁽ᵐ⁾ ē: q obz eē certi⁹ ꝓtigit duobus modis. Uno⁰ qr ī se pfectius ꝛ actualius ens: alio⁰ qr sit euidēti⁹ apō itellcm̄: ꝛ ō quo itellīus plēs grad⁹ cognoscibilitat] attīgit: ꝛ iste due certitudies sūt sepabiles. Aliqđ. n. p̄t eē certi⁹ p̄ mō qō nō ē scōo mō: sic̄ ē ōs ꝛ itelligētie. hñt. n. certitudinē actualitat] ꝛ pfectiōis: q̄m ē ex p̄te ipaz: ꝛ tn̄ nō hñt certitudinē euidentie. ꝛ pp ℔ dixit Ax. ii. ō aialib⁹: q q̄tus ō imālib⁹ minimā cognitionē hēamus: ista tn̄ ōsiderabiliōz ē cognitiōe magna q̄ pōt hr̄i ō mālib⁹. vnde mālia ꝛ sensibilia sūt certioza nobis certitudie euidētie: sz nō certitudie pfectōis. Nā loq̄ndo ō ista certitudie: sic̄ aliqđ ē ens: ita ē in se certū: ita q talis certitudo ī segtur entitatē: ꝛ ō vtraq̄ certitudie fecit mētionē Ax. ī p̄ ō aia ī p̄n. De ista ēt certitudie fecit mētionē ī p̄ posterioꝝ: vbi ꝓpat ōmōstrationē vl⁹ em ad pticularē: ꝛ vult q vl⁹ sit certioz: ꝛ facit magis scire q̄ pticularis. Applicādo ad ppositū: meta. ē pfectioz q̄cūq̄ alia scia quo ad subas sepatas fz p̄mā certitudinem. Quo ad trāscēdētia ē pfectioz rōne scōe certitudis: ꝛ fz ppoꝛtionē obti ad pōz q̄ alia pticularis: qr plēs gradus cognoscibilitat] attīgim⁹ ō vl⁹ q̄ ō pticulari.

¶ Sz ar. Cognitio alic⁹ pticulari ē pfectioz q̄ cogni⁹ ei⁹ ī vl⁹ qđ pbat z⁹. Tū qr cognitio alic⁹ ī vl⁹ ē ꝛfusa: g ipfecta. Tū scōo qr pticulare icludit vl⁹: ꝛ nō e3. g sic̄ pticulare ē pfecti⁹ vl⁹: ita cogni⁹ pticlar] ē pfectioz vl⁹.

¶ Ad ℔ rūdet. ad p̄m⁽ᵐ⁾: q cogni⁹ alic⁹ pticlaris ī vl⁹ ē ꝛfusa: qr cogscet cōfuse ē cogscet aliqd: sic̄ dr̄ p nomē: vl⁹ cogscere ipz solū ī vl⁹: qr vl⁹ cōtinet pticulare cōfuse ꝛ idistincte. tn̄ cogni⁹ vl⁹ ī se nō ē ꝛfusa. Uñ aliō ē dr̄e q pticulare cognoscit in vl⁹: aliō q vl⁹ ī se cognoscat. p⁹ ē cōfusa scōa distincta. Metaphy. ē ipoꝝ vl⁹uz ī se: qr p se p ē vl⁹uz: p accn̄s pticulariū: ꝛ iō meta. q̄m ad suū obz qđ respicit p se est distincta: ꝛ vt ē cognitio p se. q̄m vo ad obz p accn̄s ē ꝛfusa: ꝛ vt cognitio p accn̄s: ꝛ ℔ nō iconuenit q cognitio aliq̄ sit p se distincta: p accn̄s ꝛfusa.

¶ Sz ℨ qr cuicūq̄ ꝓtit vnū oppositoꝝ p se: reliquū oppo⁽ᵐ⁾ nō ꝓtit sibi nec p se: neq̄ p accn̄s: sz cōfusuz ꝛ distinctū sūt opposita: ꝛ metaphy. ē p se distincta: g ꝛc.

¶ Rūdet. q p se p̄t ōtermiare vl⁹ cōpōnē ipaz ꝛ iherētiaz formalē p̄dicati ad subm: vel p̄t ōtermiare ipz p̄dicatū. p̄mo⁰ maioz ē vera: ꝛ nego

UVA. BHSC. IyR_086_2

minoꝛ ẽ sub isto sensu. 2° mõ ꝓpõ maioꝛ ẽ falsa: ꝛ mioꝛe ratione ista. ꝓfusũ ꝑ accñs ꝛ distinctũ ꝑ se sũt opposita: vt ꝑ se ꝛ ꝑ accñs ɔterminãt ipꝫ ꝑdicatũ: sic albuꝫ simplr ꝛ nigrũ ꝫ gd ꝛ ꝑ accñs nõ opponunt. ¶ Ad 2m rñdet. ꝙ ꝓticulare put icludit vle ẽ pfecti°: ſz vbi nõ icludit: non est pfecti°. Dat exẽplũ a Dyonisio dicẽte. ꝙ eẽ dei ꝓcise sumptũ: vt distinguit ꝫ alias pfectiões attributales. s. sapiaz ꝛ itellcm ẽ gd pfecti°: tñ accipiẽdo eẽ sapiẽ put icludit eẽ diuinũ: nõ ẽ pfecti° ipꝫ eẽ i deo cꝫ sapia. Applicãdo ad ꝓpositũ ipꝫ ꝓticulare put cõsiderat ab artifice spãli: nõ icludit vle: qꝛ ei° nõ ẽ ꝫsiderare tales rationes vle: ſz solũ ꝓticulares: ꝛ iõ talis cognitio nõ ẽ pfectioꝛ. Neq; ẽ veꝝ: ꝙ sic obz ad obz: sic se hẽat cognitio ad cognitionẽ: qꝛ obz simplr icludit obz: ſz ñ cognitio cognitionem: qꝛ cognitio sciẽtifica habz ɔterminata ꝓncipia scibil: vltra q̃ ñ se extẽdit: qõ nõ ẽ dõz ɔ obtis. quare ꝛc. ¶ Ad rõnẽ vltimã rñdet ꝙ ꝑ vnũ hitũ nõ cognoscitur vtrũq; extremũ: ꝛ dꝛia eoꝝ: ſz distinctis hitib°. vnde siue relatio specificet a termino: siue a fundamento �. ꝫm diuersas opiniones talis erit habitus vel actus cognoscitiuus dꝛie: quale erit fundamentũ aut termin°. q̃re ꝛc.

¶ Fere autẽ ꝛ difficillima sunt hoibus ad cognoscẽdũ q̃ maxie sũt vlia. Tex. plo. Nõ. x.

Veritur. Utruꝫ magis vlia sint nobis notioꝛa q̃z min° vlia. ¶ Et argt ꝑ pte affirmatiua ꝑ illã auctez vulgarẽ i ꝑ phys. Ex vlib° ad singularia oꝛ ꝓcedere. Habz ibi Ax. ꝙ ꝓcedẽdũ ẽ i nãlib° ex notioꝛib° nobis ad ea q̃ sũt min° nota nobis: ꝛ notioꝛa nãe. Sz in nãlib° ex vlib° ẽ ꝓcedẽdũ. g̃ vlia sũt nobis notioꝛa. ¶ Sz ad ꝟ rñdẽt Scotiste. Oꝛ vlia dñr notioꝛa notitia distincta. ¶ Sz ꝫ. Ax. ꝓbat vlia eẽ notioꝛa ꝑ ꝟ: ꝙ vle ẽ qõdã totũ ꝓhẽdẽs plura sub se: vt ꝓtes. Sz totuꝫ cognoscit cognitione ꝫfusa (vt dic ipe.) g̃ vle est nobis noti° notitia ꝫfusa. ¶ Et ꝫfirmat. ꝓbat. n. vle eẽ noti° ꝑ exẽplum ɔ toto itegrali: qõ ẽ noti° apud sensuz: ꝛ ɔ toto eẽntiali qõ ẽ noti° cꝫ ꝓtes diffiniẽtes vl eẽntiales. Et ꝑ exẽplũ ɔ toto vli i cognitiõe pueri: sed oĩa ista tota cognoscũt cognitiõe ꝫfusa. g̃ ipꝫ magis vle cognoscitur a nobis ꝓus cognitiõe ꝫfusa. ¶ Itẽ argt. Illa dñr nobiꝫ eẽ ꝓus cognita: quoꝝ singularia ꝓus ꝛ efficaci° mouent sẽsũ: ſz ita ẽ ꝙ singlaria magl vlis ꝓus ꝛ efficaci° mouẽt sensuz. g̃ segt ꝓpositũ. ¶ Itẽ 3° argt. Intellus sp ꝓcedit de iperfecto ad pfectũ ꝑ mediũ: ſz ita ẽ ꝙ medium iter purã ignoꝛãtiã ꝛ cognitionẽ pfectã ẽ cogni° ꝫfusa magl vlis. g̃ relingt ꝙ itellus ꝓus ɔuenit i noticiã ꝫfusaz magis vlis: cꝫ ad noticiam alicuius particularis.

Ad oppositũ. Illa q̃ sũt ꝫpositioꝛa sunt nobis magis ꝛ ꝓus nota: ꝑ ꝟz loco ꝑ dicto: ſz min° vlia sũt ꝫpositioꝛa cꝫ magl vlia. g̃ magis cognita. ꝓbat minoꝛ: min° vlia ꝫponũt ex magl vlibus. ¶ Itẽ ꝫpositio actualis ẽ maioꝛ ꝓpõ ꝛ itẽsioꝛ cꝫ sit ꝫpõ potẽtialis: ſz min° vlia ꝫponũtur ꝫpõne actuali ex magl vlib°. magis ãt vlia ſi ꝫponunt ex min° vlib° cõponũt ꝫpõne potẽtiali. g̃ maioꝛ ꝛ actualioꝛ ẽ ꝓpõ min° vlis cꝫ ꝓpõ magis vlis. ¶ Itẽ illa q̃ sũt ꝓza ꝫm nãm: ꝛ ꝓncipia eẽntialia rei: sũt nobis min° nota: ꝛ magis nota nãe: ſz magis vlia sunt ꝓncipia essentialia respectu minus vlis: ꝛ sunt pꝛioꝛa ꝫz nãz. g̃ min° nota nobis.

In ista. q. quinq; faciem°. ꝓmittemus distinctiões q̃sdã. 2° ponem° cõclusiones 4° inducemus opinionem San. Tho. nostre determinationi contrariam: ꝛ eam impugnabimus. Quinto ꝛ vltimo soluemus rationes ante oppositum. q.

Quantũ ad ꝑm arti. ꝓpia distõ sit ista. ꝓmitas capit trib° modis. Uno° ꝑ ꝓmitate oꝛiginis. 2° mõ ꝑ ꝓmitate pfectiõis. 3°. ꝑ ꝓmitate adeq̃tiõis: seu causalitat] ꝑcise. sic ꝫz triplicẽ ꝓmitatẽ est triplex oꝛdo. ꝓmus ẽ oꝛdo oꝛigis. iste oꝛdo ẽ iter illa quoꝝ vnũ ꝓcedit altez via oꝛigis ꝛ gnõnis. Alio° ẽ oꝛdo perfectiõis q̃ ẽ iter illa: quoꝝ vnũ ẽ ꝓus altero ꝫz pfectionez. De istis duob° oꝛdib° fat mẽtionẽ Axꝝ. i. 9. meta. ꝙ illa q̃ sũt ꝓza via gnõnis: sũt posteꝛioꝛa ꝫz subaz ꝛ pfectionẽ. Et iste oꝛdo duplex accept° ex ꝓmitate oꝛigis: ꝛ ex ꝓmitate pfectiõis ẽ opposit° i nobis. ita ꝙ illa q̃ sũt ꝓza ꝫm gnõnẽ sũt posteꝛioꝛa pfectiõe. ¶ Et ẽ aduertẽdũ ꝙ isti oꝛdies sũt oppositi: vbi sint iter aliq̃ eiusdẽ rõnis vel ifra idẽ gen° subale aut accñtale. Sz si isti oꝛdies accipiant iter diuersa gnã: nõ ẽ veꝝ ꝙ illud qõ ẽ ꝓus via gnõnis: sit posteri° pfectiõe. sic foꝛ subalis ẽ illa quã segtur foꝛma accñtal: ꝛ tñ nõ segt: ꝙ foꝛma accñtalis sit pfectioꝛ foꝛma subali. De istis oꝛdib° videas Sco. i ꝑ sniaruz di. 3. q. 2. ꝓmitas cãlitatis ẽ ꝓmitas adeq̃tiõis: ɔ qua ꝓmitate logt pbs i ꝑ posteriozꝝ. cap. ɔ vli: volẽs ꝙ vle qõ ẽ ꝑpa passio ꝓpetit subto ꝑ ꝓmitate cãlitatis ꝓcise. ¶ Scõa distictio. Aliꝰ ẽ itelligere ꝫfusuz: ꝛ aliꝰ itelligere ꝫfuse. Intelligere ꝫfusuz ẽ itelligere aliqɔ vnuz in quo pla ꝫfundunt vt ptes. Sz itelligere cõfuse: ẽ aligd intelligere sic exꝓmit ꝑ nomẽ: vel sicut inferius ꝛ particulare intelligitur i vli. Ita ẽt aliꝰ est itelligere distictũ: ꝛ aliꝰ itelligere distincte. itelligere distictũ ẽ itelligere aligd idistiguibile i ptes. sic itelligo Soꝛ. q Soꝛ. ẽ idistiguibilis i ptes subtiuas. Sz itelligere distincte ẽ intelligere sic exꝓmit ꝑ diffõnẽ. Uñ ꝫfusuz vel distictũ itelligere iꝑtat ꝓditionẽ se tenẽtẽ ex pte obti. ſz distincte itelligere vl ꝫfuse iꝑtat ꝓditionẽ se tenẽtez ex pte cognitiõis. Oꝛ ãt aliq̃ cognitio possit eẽ distincta ex parte obti: ꝛ nõ ex pte cognitiõis ɔclaz a sili. Dicim°. n. ꝙ aliq̃ cognitio ẽ certa ex pte obti: ꝛ icerta ex pte cognitiõis: ꝛ aliq̃ ẽ. vñ cognitio q̃ est ɔ deo dr eẽ certioꝝ cꝫ cognitio mathe^ca ex pte obti. Tñ cognitio mathematica ẽ certioꝝ certitudie se tenẽte ex pte cognitiõis cꝫ sit cognitio ɔ deo. ¶ 3ª distictio. Aligd ꝑt cognosci triplr. vno° cognitiõe actuali. 2° mõ cognitiõe bituali. 3° mõ cognitione virtuali. illo dr cognosci cognitiõe actuali: quãdo aligd actu cognoscit. Cognitiõe bituali: qñ ẽ i ꝓxima dispõne ad cognosci: nisi aligd ipediat. Cognitiõe virtuali aligd cognoscit: qñ cognoscit vtute alic° qõ ꝙ se ꝑ termiat intellectionẽ. sic ꝓticulare cognoscit i vli: qñ tale vle ꝑ se ꝛ ꝑ termiat itellectionẽ. ꝛ breuiter ptes oẽs vtualr itelligunt in toto: qñ ipsum totum per se ꝓmo intelligitur.

De secũdo arti. Dis premissis ponit ꝑ° ꝫ. (Loquẽdo de cognitiõe actuali via oꝛiginis.) ꝓimũ cognitũ cognitione ꝫfusa ẽ spẽs spãlissima: cuius singlare foꝛti° ꝛ efficaci° mouet sensũ: (ꝛ ꝟ dimittẽdo difficultatẽ: ɔ cognitiõe singularis ad qõnẽ. 35. An ꝑ se intelligat a nobis.) Ista ꝫ ꝓbat. ꝓmittendo: ꝙ oẽ agẽs nãle agit ꝫz vltimũ vtut] sue i passuz ꝓportionatũ sibi sufficiẽter approximatũ: ꝛ obite disposituz. Istõ ꝓmissuz ꝑ. Agẽs nãte nec̃io agit: ꝑ Ax. 2°. phyco. ruz. Distiguẽtez agẽs nãle ab agẽte a ꝓposito penes oppositũ modũ agẽdi. Agẽs nãle sic agit: ꝙ i ptãte sua non est nõ agere: ſz agẽs a ꝓposito sic agit: ꝙ ꝑt non agere. ẽt pãte passo. Mõ argt sic. qõ ɔ necessitate agit: agit ꝫz vltimũ vtut] sue: qꝛ sic i ptãte sua ñ ẽ agere: ꝛ nõ agere: ita i ptãte sua ñ ẽ mod° agẽdi. s. agt itẽse: aut remisse: ſz agit quãtum potest: nisi sit impediens. ¶ Dis ꝓmissis ꝓbat

UVA. BHSC. IyR_086_2

cl'o sic. oē agēs qđ agit ꝟz vltm vtut] sue ꝓducē efficūz pfectissimū quē pt ꝓducere. Sz taꝫ ꝛcept9 pfectissimus ꝛcept9 spēi spālissime ꝛfusus: ꝯducūt istū ꝛceptū i itellū poti. Maior ꝓ. nā ex oppo ꝓdicati iferī oppm subti. Da. n. q agēs nō ꝓducat efficūz pfectissimū quē pōt ꝓducerē: ꝯ nō agit ꝟz vltm vtut] sue: sz agit citra vltm vtutis sue. mior ē mānifesta. qz cātio ꝑmi ꝛcept9 ꝑcedit oēm actū volūtat]: r ē nālis ꝓueniēs ab agētib9 nālib9 q̄ sunt spēs itelligibilis. itellis agēs: r itellis potis. sz agentia nālia agūt ꝟz vltm vtut] sue: vt ex ꝑmisso ꝓsupposito pz: ꝯ ista agētia cānt pfectissimū ꝛceptū. q ād ꝛcept9 spēi specialissime ꝛfusus dicaꝫ eē pfectissim9 appet. qz includit oēs alios ꝛcept9 supiores: r aliqd supaddit ad ipos: iste ēt ꝛcept9 subest po r vtuti istoꝝ agētiū i ꝑ istāti nāe: qđ nō ē dōz ō ꝛceptu distincto spēi spālissime vt videbiꝫ iferi9. ¶ Cōfirmaꝫ ista rō: qñcūq; sūt aliq̄ duo agētia nālr eque approximata alicui passo ōbite dispōsito: illō qđ ē actuali9: ꝓuenit illō qđ ē min9 actuale i agēdo circa passuz. Sz rō spēi spālissime: r ratio supiozis puta gnis sūt duo agētia nāliter i itellūz possibilē q ē passuz dispōsitū ad receptōez vtriusq; ꝛcept9: r rō spēi spālissime ē actualioz cūq; sit rō gnis: ꝯ rō spēi i mouēdo itellūz possibilē ꝓuenit rōnē gnis: r alioꝝ supioꝝ. mioꝛ ꝑ pte pz. scōdo pbaꝫ. qm i ordīe eēntiali supioꝝ r iferioꝝ cūq; to rō ē iferioꝛ: tāto ē actualioꝛ. Alias pbatiōes isti9 ꝟnis videas a Sco. i ꝑ snīaꝝ. dis. 3. q. 2. ¶ 2a ꝟ ꝑncipalis ē ista. Primū cognitū (via origis i cognitiōe actuali r distincta) ē ens. pbaꝫ. ꝓsupponiꝫ. n. q cogni9 actualr distincta attēdiꝫ penes illō qđ pauciora ꝛcludit: r qđ ē min9 distinguibile i ptes eēntiales. Jncluſio. n. ptiū eēntialiū ē actualioꝛ ꝛclusio: cūq; ꝛclusio ptiū subtiuaꝝ: qz ꝑ9 ē actualr. 2a ē potētialis. Jsto stāte argr sic. Illō ꝓus cogſciꝫ ꝓcise ordinate in cognitiōe actuali r distincta qđ ē min9 distinguibile i ptes essentiales: ꝟz tale ē ens inq̄tm ens. ꝯ ens inq̄tū ens dr esse ꝑmū cognitū via origis i cognitione actuali r distincta. Maioꝛ pz ex ꝑmisso. Nā ꝛcept9 distinct9 ē ille ꝛceptus q resoluiꝫ i ꝑncipia eēntialia r exꝑmiꝫ noie diffōnis: sicut ꝛcept9 ꝛfusus ē ille q nō resoluiꝫ i ꝑncipia eēntialia seu in ptes eēntiales: ꝯ exꝑmiꝫ noie diffinitiꝫ. ꝯ maioꝛ ē vā. ¶ Et ꝛfirmaꝫ ista rō. illō dr ꝓus cognitū cognitiōe distincta qđ ꝑt cognosci sine alys: r alia nō sine ipso. ꝫ pz ꝑ rōnē ꝓris positā a ꝑbo. 5. meta. ca. ō ꝓxi. Prioꝛa ꝟz nāz sūt q̄cūq; ꝛtigūt eē sine alys r alia nō sine ipis. Sz ita ē: q ens ꝛcipi ꝑt sine alys iferiozib9 q̄tm ad suū ꝛceptū qdtatiuū r distinctū: r iferioꝛa nō sine ente: ꝯ ꝛcept9 entis dr ꝓus cogſci cognitiōe distincta ordīe origis. Alias q̄z pbatōes isti9 ꝟnis videas a Sco. i ꝑ snīaꝝ: loco ꝓus allegato. ¶ 3a ꝟ ē q magl vlia ꝓus cognoscūꝫ cognitiōe bituali r virtuali. Premitto ꝑ ei9 pbatōe (ꝑter ea que dixi ō cognitiōe bituali) q cognitio bitualr obti nō est nisi pntia obti ad itellcm ꝟz quā pntiā obz ē pns itellectui sub rōne actu itelligibilr. Et cognitio vtualis ē cognitio ꝟz quā aliqd itelligiꝫ: vt ps obti ꝑ itellecti. Uñ cognitio bitualr seu vtualis nō ipoꝛtat aliquē actū 2m cogſcitiuū itellus. ¶ Jsta ꝟ (ꝫ stāte) pbaꝫ sic. q̄lis ē ordo aliq̄rū i entitate: talis ē ordo i cogſcibilitate: vbi talia sūt pntia itellectui sub rōne actu itelligibiliū: ꝟz talis ē ordo aliq̄ꝝ i entitate q illa q̄ sūt ipfectioꝛa si sūt susceptibilia i aliq̄ susceptiuo: nata sūt ꝓus pficere susceptiuū: cūq; illa q̄ sūt pfectioꝛa. ꝯ talis erit ordo i cogſcēte. q illa q̄ sūt ipfectioꝛa ꝓus nata sūt pficere itellcm cūq; pfectioꝛa: ꝟz magl vlia sr ipfectioꝛa min9 vlib9. ꝯ magl vlia ꝓus cogſciꝫ cognitōe bituali: r ita ꝑm cognitū cognitōe bituali ē ipz ens: ꝫ idē dico ō cognitōe vtuali. videas q ꝫ qōnē ꝓallegatā in ꝑ snīaꝝ. ¶ 4a ꝟ. ꝑm cognitū ordie pfectiōis ē de9. ¶ Pro intellcōne istiꝫ ꝟnis ē aduertēdū: q cognitio ꝑt intelligi eē pfectioꝛ duob9 mōis. Primo mō q ꝟt pfectioꝛ simpr. Alio q ꝟt pfectioꝛ ꝟz ꝓportionē poc ad obz. Illa cognitio ē pfectioꝛ simpr: q ē ō obto ꝟz se pfectioꝛi. illa āt ē pfectioꝛ ꝟz ꝓportōez ꝟz quā pō cogſcēs plēs grad9 cognoscibilitat] attigit ō obto cogſcibili. Jsta distinctio ē ō mēte phi in ꝑ ō ania i ꝑn. Bonoꝝ bonoium ꝛc. ¶ Loq̄ndo ō cognitiōe pfectioꝛi simpr. Nra ꝟ ꝑbaꝫ. illō ē ꝑm simpr tale: c cognitio ē actualiō simpr: ꝟz cogni9 ō ōo ē bō. ꝯ ꝛc. maioꝛ nō. mioꝛ ꝑ. Nā cogni9 ōi bz oēz actualitatē r pfectiōez quā hñt oēs ac cognitōes ex pte poc. r vltra ꝫ alia supaddit ad actualitatē cognitōis q̄ ē ō alys obtis: que actualitas supaddita ē ex pte ōi: ꝯ supaddit actualitatē ad oia a9 obta itelligibilia: r cū cogni9 nata sit bre aliq̄ actualitatē ab obto: illa q̄ erit ō deo erit actualioꝛ: cūq; sit q̄cūq; ō alys. ¶ Sz loq̄ndo ō cognitōe pfectioꝛi fm ꝑ portiōez. illa q̄ sr magl sensibilia r mālia: sr nobis magl cognita ordie cognitōis ꝟz ꝓportionem. ¶ Jsta ꝟ ꝑ. Illa q̄ ꝓus r efficaci9 mouēt sensū: sūt ꝓus cognita in isto ordīe: qz ō ipis plēs grad9 cogſcibilitat] attigim9. ꝫ illa q̄ sūt magl sensibilia r mālia: ꝓus r efficaci9 mouēt sensuz: ꝯ ista sunt nobis magis r efficaci9 cognoscibilia.

¶ Pro ōclatiōe dictaꝝ ꝟnū imediate ꝑcedētiū. Nōdū q nō ē icōueniēs: q aliqd dicaꝫ pfecti9 simpr cognitū ō q̄ tū nō plēs grad9 cogſcibilitat] attigim9 cūq; ō a9 minus cognito: qđ ōclaꝫ i exēplo. Certū ē q lum̄ solis est aliqd pfecti9 visibile a nobis cūq; lum̄ cādele. Esto. n. q lum̄ sol sit visibile ꝟz. 10. grad9: po9 nra visiua nō erit vtut] visiue nisi q̄ ad. 4. grad9: qz ex q̄ ē inadeq̄ta fm vtutem maioꝛ erit visibilitas ex pte solis: cūq; sit vt9 visiua ex pte po visiue videtis. Esto ēt q lum̄ cādele sit visibile ꝟz. 4. gradus: pō nra visiua q̄ erit vtut] visiue: exempli gra ꝟz. 4. grad9 adeq̄biꝫ ei: r tūc tot grad9 visibilitat] attigit ō ipo lumie cādele: q̄t grad9 bz ō vtute visiua. Si ꝛcēt ād visio poc vidēt] ad vtrūcūq; visibile: illa visio q̄ erit ō lumie solis erit pfectioꝛ simpr: qz ō pfectioꝛi visibili ꝟz eē. illa a9 erit pfectioꝛ ꝟz ꝓportōez: qz cūte visibilitat] ē ipm obz: tāte vtut] ē pō vidēs: ita q plus ō visibilitate attingit pō vidēs ꝟz ꝓportiōez sue vtut] ad visibile de lumie cādele: cūq; attīgat ō lumie solis ꝟz talē ꝓportionē. ¶ 6a r vltia ꝟ. ꝑm cognitū ꝑmitate adeq̄tiōis (vt obm nāle ex nā poc) ē ens inq̄tm ens. Declaro. Illō ē obm nāle ex nā poc ꝑm r adeq̄tū: ad qđ pō nālr ordinaꝫ: r ad qōlibet ꝛtētū sub ipo: sic q i q̄cūq; iueniꝫ rō taꝫ obti: ad ipz ē nālr iclinatio poc: r ad nihil pō nālr iclinaꝫ: qn i illo iueniaꝫ rō talis obti: ꝟz ens inq̄tū ens ꝟz totū ambitū ei9 ē illud ad qđ pō itellectiua nālr iclinaꝫ: ꝯ ens iquātuz ens ē sic ꝑm obz nāle. Maioꝛ pz ex adeq̄tōe obti ad pōz. mioꝛ ād ꝑ. qz ꝫ ē ō mēte Aꝛ. 3. ō aia vbi dic: q oz eē itellcm imirtū ad ꝫ vt oē itellīgat. Probaꝫ ēt rōne. vnūqōq; nālr iclinaꝫ i suā ꝑfaz pfectōez: ꝟz pō itellectiua gficiꝫ ꝑ itellectiōes cuiuscūq; ent]: ꝯ nālr iclinaꝫ ad qōcūq; ens.

His ꝑmissis deuenio ad 3um arti. i q obycio ꝛ ōcta: r ꝛ ꝛnes positas i 2o arti. ¶ Et ꝑ obyciꝫ ꝛ rōnē ꝑc ꝟnis. Deide ꝛ ꝛfirmatiōez eiusdem. 3us ꝛ ꝛnē ꝑmā i se multiplr. Prio istatur sic. Tu assumis istā ꝓpōnē: q qñcūq; ē aliqđ agēs nāle approximatum passo sufficiēter dispōsito: ꝓducit effm pfectiorē quez ꝑt ꝓducere: sub ista maioꝛi accipio istā mioꝛē: ꝟz effectus pfectissim9 q nat9 ē ꝓduci i itellū poti vtute itells agētis: r spēi itelligibilr: r alioꝝ ꝛcurrētiū ad itellectōez ē ꝛceptus spēi spālissime distinct9 r pfect9: igr ista ꝛcurrētia ad

UVA. BHSC. IyR_086_2

intellectōnē p̄ ꝓducūt istū ꝓceptū: ꝑñs ē flz: ḡ aliq̄ ꝑmissa: nō mior: ḡ maior q̄ ē tua. ¶ Zo argr̄ ℈ ꝓfirmatiōez: Tu accipis istā ꝓpōnē qñcūq; sūt aliq̄ due rōnes: quaꝝ vna ē actualior ꝛ pfectior alia: illa q̄ ē perfectior ꝑuenit min⁹ pfectā i agēdo i passū sibi approximatuz ꝛ disposit: nb ista maiori accipio istā minorē. Sz ita ē ꝙ rō generis ē magis vlis: ꝛ magl vle ꝑuenit rōnē spēi i agēdo i intellcūz polez: ḡ rō gnis erit pfectior q̄ sit rō spēi: ꝑñs ē flz: ḡ aliq̄ ꝑmissaꝝ: nō mior: vt pz ꝙ expiētiā: ḡ maior q̄ ē tua: ꝛ ita rō assumit flz. ¶ Possum⁹ ēt alr formare argm sic assumēdo eāde maiorē addēdo: ꝙ illa rō q̄ ē actualior ꝛ pfectior ꝑuenit min⁹ pfectā i agēdo i passuz i q̄cūq; distātia ponaf: sz ꝙ te rō spēi ē actualior ꝛ pfectior rōne gnis: ḡ mouebit itellcūz polez i q̄cūq; distantia maiori: qđ ē flz: vt pz ꝙ expiētiā. ¶ 3o argr̄ ℈ ipaz ꝟnē i se. primo. Qualis ē ordo aliquoꝝ apđ sensuz: talis ē ordo eoꝝ apđ intellcūz. Sz magis vle ꝑus ꝓcipif a sensu q̄ min⁹ vle: ḡ talis erit ordo apđ itellcūz ꝙ magis vle ꝑus ꝓcipif ab itellu q̄ min⁹ vle: maior pz fz oēs: mior ē nō ꝙ expiētiā. ꝛ ℬ ꝑbat ꝑbs a signo ō puero. ¶ Et ꝓfirmaf ista ratio. Qualis ē ordo aliquoꝝ i eēndo: taf ē ordo eoꝝ i mouēdo: ꝛ agēdo: sz ita ē ꝙ i obto itelligibili taf ē ordo rōnuz intelligibiliū ptētaꝝ i tali obto fz eē: ꝙ illa q̄ ē vlior est prior i eē: ḡ taf erit ordo: ꝙ illa ꝑus mouebit intellectū. ¶ Itē argr̄ scōo ad idē. qcūq; cogscit iferi⁹: cogscit supius (p locū a pte subtiua) ꝛ nō eℨ: qz tūc cōmitteret fallacia ꝟntis. Sz ita ē ꝙ supi⁹ ē magl vle: ḡ qcūq; cogscit inferi⁹ cogscit magl vle: ꝛ nō eℨ. Sz illō ꝑus nā cogscit: a q̄ nō ꝟuertit subsistēdi ꝟña. ḡ magis vle ꝑus nāl cognoscit. ¶ Itē 3o argr̄. sic se bz ob3 ad babitū: sic se babz ad itellcūz. Sz sic se bz ob3 ad bitus: ꝙ i q̄cūq; bitu scientiali magl vlia ꝓcedūt ordie doctrie min⁹ vlia: ḡ sic se bz ad itellcūz: ꝙ magis vlia ꝑus nata sūt ꝓcipi q̄ min⁹ vlia: maior appet ꝙ ueniēte silitudinē: qñ idē vr ordo obtoꝝ ad bitus ꝛ potētias q̄rū sūt bit⁹: ꝑbaf mior: qñ i scia q̄cūq; aut cōi: aut spāli ē ꝓcessus ab vlib⁹ ad ꝑticularia. ¶ Et ℬ ꝓfirmaf ex ꝓcessu scie nāl. Nā liber physicoꝝ ordie doctrie ꝓcedit oēs alios libros nāles: ꝛ i libr̄ coꝝ ptractaf ō pncipys vlissimis: ꝛ cāis rez nāliū. ḡ segf ꝓpositū ꝙ magl vlia sint nobis magl nō. ¶ Itez argr̄ 4o ꝑsupponēdo: ꝙ quotiēscūq; aliq̄ vnū cogscibile ōpedet i cogsci ab ao diffinif ab illo. Isto stante argr̄ sic: ꝙ te min⁹ vlia cogscūt ꝑus q̄ magis vlia: aut iste ordo fz quē cogscit min⁹ vle ꝑus ē ordo eēntial. aut accīalis: nō accītalis: qñ iste ordo nō eēt necīus: ꝛ posz eē do ē eēntial: ḡ ō necitate ad ℬ ꝙ itellus itelligat magis vle: oz ꝙ ꝑus itelligat min⁹ vle: sz (p suppom) qđ ōpendet i cogsci ab ao bz diffiniri p illō: ḡ magis vle diffinif p min⁹ vle: ꝛ ita aial p boiez. ¶ Oz si tu dicas: ꝙ qñ aliq̄ diffinif p illō: sz magis vle nō ōpedet a min⁹ vli i cognitiōe distincte distincta: sz i cognitōe ꝓfusa. ḡ nō bz diffiniri p ipm. ¶ Cōtra. bō ꝙ te exēpli gra cognoscif cognitōe ꝓfusissima: aial: qđ posteri⁹ cognoscit nō ꝑt cognosci cognitiōe i tāto gradu ꝓfusiōis: ḡ aial distincti⁹ cogscit q̄ cogscatur cogsci ōpedet ab aiali: ḡ ñ nisi i cognitiōe distincta: ḡ coꝝ ꝑus saltē diffiniet p aial. ¶ Itē argr̄ 5o: illō est ꝑus cognitū: qđ ē magl ꝓfusū: sz ita ē ꝙ magis vle ē magis ꝓfuz q̄ min⁹ vle: ḡ ꝛc. ꝑbaf mior: qz qđ ꝟtinet aliq̄ idistinct aliqđ ordiate: sz magl vle ꝟtinet sine ordie minus vlia: ꝛ min⁹ vle ꝟtinet ordiate magl vlia: ḡ maior ꝓfusio est i magis vli q̄ i min⁹ vli. ¶ Et ꝓfirmaf: qz bō ꝟtinet supioza iclusa i ipo puta subaz limitate ꝛ ōtermiate: sed suba ñ ꝟtinet boez: nisi illimitate ꝛ idetermiate: ḡ maior ꝓfusio ē i suba: q̄ i boie: ꝛ ꝙ ꝑñs segf ꝙ magl vlia: qz magis ꝓfusa: ꝑus cogscūt a nobis. ¶ Argr̄ 6o ℈ eādez ꝓnē ꝛ ꝑsupponūt duo. pm ꝙ itells spcedit ō pō ad actū: ꝛ nō pcedit ō extremo ad extremū nisi p mediū. Exempli gra. Si oz i aliq̄ passo itroduci aliq̄ forma itēsa: ꝑus introducit forma remissa: ꝛ itroducet i ꝑ gradu añq̄ itroducat forma sub pfectissimo gradu: ꝛ ℬ bz vitatem i oib⁹ formis acqsibilib⁹ succcessiue. Presupponit ꝛo ꝙ itellectio est forme itēsibil ꝛ remissibil: ꝛ successiue aegrit. Isto stante af sic. itells ꝑus recipit itellectōez ipfectā q̄ itellcōez pfectā: sz itellectio ipfecta ē itello ent]: qz i ista itellcōne ꝓueniūt oia q̄ actualr cogscūt ab itellu: ḡ ꝑ itells itelligit ens q̄ aliqd aliō: ꝛ ꝓñs magl vle. ¶ Argr̄ 7o ꝙ 3a ℈ dicat pe ꝑni. Nā ocm ē i 3a ꝓne ꝙ ꝑus obz ē pñs itellectui sub rōne ent] q̄ sub rōne alice iferioris. Ex ℬ af sic. eo mō q̄ obz ē pñs itellectui eo mō mouet: sz ꝑus obm ē pñs itellectui sub rōne magl vlis vt bitū ē in illa ꝓne. ḡ obz pñs ꝑus mouet sub rōne magl vlis q̄ sub rōne min⁹ vlis. ¶ 8o ꝛ vltio af ℈ vltimā ꝓnē ꝑbādo. ꝙ ens ñ ē obz pm ꝑmitate adeq̄tiōis itells ex nā po. Illō ē obm ex nā po qđ ꝓportiōaf po cogscēti: sz gditas rei māl ꝓportionaf po itellectiue nře: ḡ gditas rei mālis ē sic obz pmū. maior ē nota. mior ꝑbaf. Nam po itellecitua ē ꝟiuncta māe ꝼm eē: abstracta fz ꝓsideratione: qz nō depēdet ab ozgano. Sed talis est gditas rei materialis.

Respondetur ad oēs istas obiectiones: ꝛ ꝑmo ad ꝑmā: ꝑmittēdo ꝙ agēs naturale respiciēs aliquos duos effcūs eēntialr ordiatos inter se: ꝛ ad ipz agēs: ꝑus bz ꝓduceꝛ effm ipfectū q̄ pfectū: ꝛ ℬ bz ex ordie eēntiali ipoꝝ effcūuz iter se: ꝛ ad ipz agens: ꝛ ex limitatiōe ipsi⁹ agētis. Agens. n. limitatū ꝛ iperfectū ex sua iperfectiōe bz ꝙ nō possit attingere terminū vltimate itentū: ḡ ē termin⁹ pfect⁹: nisi ꝑus attingat mediū eēntialr ordinatū. Ex quo segtur: ꝙ cuz cognitio ꝓfusa spēi spālissime fit mediū essentialr ordinatuz respectu cognitiōis distincte i ordine ad ipz agēs: qđ est itellectus ꝟiūct⁹ ꝑus intellectus cū alys ꝛcurrentibus ad actū itelligēdi ꝓducet noticiā ꝓfusaz spēi spālissime q̄ ꝓducat noticiā distictā. ¶ Et p ℬ rñdet ad formā argumti: qñ tu subsumis: sz noticia distincta ē effcūs pfectissim⁹ q natus est bri ō spē spālissima. ḡ itellectus prius ꝓducet ꝛ recipiet ꝓceptū distinctuz spēi spālissime: q̄ aliquē aliū ꝓceptū. ¶ Rñdeo negādo argm: sz oz addere i mior: ꝛ talis ꝓceptus distinctus ꝑt ꝓduci i tali instāti ab itellectu: ꝛ subest i tali in instanti ptāti ei⁹ actiue. Sed negaf ista mior ꝓo secūda pte: ꝛ ꝓp ℬ additū ē in mior agēs nāle approximatū passo ꝛc. ꝓducit effcūs pfectissimū quē pōt producere. Unde notāda ē illa additio: quē pōt: qz in ꝑmo instāti pōt i cōceptū confusuz: ꝛ nō i cōceptū distictū ꝓp rōnes adductas. ¶ Ad zm argumentū respōdetur. ꝑmittēdo duo. ꝑmum ꝙ aliqd dr esse actualius ꝛ pfectius duob⁹ modis. Uno mō itensiue. Alio mō extēsiue. illud dr actualius itensiue qđ maiorē pfectionē icludit i se vtualr. illud aūt ē actuali⁹ extēsiue: qđ ad plures pfectiōes se extēdit: ꝛ ē i se magis indetermiatū ꝛ vle. Premitto scōo: ꝙ illud qđ ē actuali⁹ alio. Uel ē eiusdē rōnis cū illo. Uel ē alteri⁹ rōnis. Exēplū ꝑmi. dicim⁹ ꝙ calz: vt. 8. ē eiusdē rōnis cū calido vt 4. Exēplū scōi: calidū vt. 8. ē alteri⁹ rōnis a frido: vt. 4. Si loq̄mur de magis actuali ꝛ min⁹ actuali q̄ sint eiusdē rōnis: certū ē ꝙ magis actuale approximatum passo cū min⁹ actuali ꝑuenit minus actuale i agendo: sed vbi magis actuale ꝛ minus actuale sunt alterius rōnis: non

UVA. BHSC. IyR_086_2

oportet: neq; ē necessariū q; magis actuale preueniat minus actuale: sicut forma subalis q̄ ē actualior caliditate ī igne nō ꝓuenit caliditatē ī agēdo circa passuz: sed caliditas ꝓuenit formā subalē. Applicādo ad ꝓpositum. Rō spēi spālissime: ꝛ rō gnīs dr eē alterius rōnis: ꝛ ita nō oz q; illud qđ ꝓuenit ipaz rōnē spēi ī agēdo: dicat esse actualius ꝛ pfecti⁹: ꝛ p ℔ pz ad formā argumēti. ¶ Pz ēt ad scđaz formā eiusdē argumēti cū tu assumis: q; qñ sūt due res: quaz vna ē actualior reliq; ꝛc. Ista maior ē vera vbi rōnes tales sūt eiusdē rōnis. Sicut si calm: vt .8. ꝛ calidū vt .4. approximētur alicui passo: calidū vt .8. ꝓueniet calidū vt .4. ꝛ tūc minor ē va: q; rō spēi spālissime ē actualior rōne gnīs. Et cū iferr: g̃ ꝓuenit rōnē gnīs in q̄cūq; distātia ponat: negat arg⁹: qz oē agēs limitatū regrit ōterminatā distātiā: vltra quā nō pt. ¶ Pōt etiā dari alia rōsio dđo: q; qñ sūt aliq; duo agētia: quoz vnuz est actuali⁹ reliquo intēsiue ꝛ extēsiue: sp actuali⁹ in q̄cūq; distātia ponat ꝓuenit illō qđ est min⁹ actuale. Sz vbi agēs actuali⁹ sit actuali⁹ itēsiue ꝛ nō extēsiue: ꝛ aliō min⁹ actuale itēsiue sit actuali⁹ extēsiue: istud scđz ꝓuenit min⁹ actuale ī aliq; distātia: ꝛ pōt istud actuali⁹ extēsiue (lz nō itēsiue) mouere passuz ī maiozi distantia pp suā illimitationē: sz vbi cetera sint paria: q̄tū ad itēsionē ꝛ extēsionē: actuali⁹ ꝓuenit min⁹ actuale. Sic ī ꝓposito: rō gnīs q̄ ē actualior extēsiue q̄ sit rō spēi. ex sua illimitatiōe poterit ī aliq; distātia mouere itellcm̄ polem: ī qua nō poterit mouere rō spēi q̄ nō ē sic illimitata. Nec est vez q; sp illō qđ ē pfecti⁹ ꝛ actuali⁹ intēsiue: ꝓpius agat vl' possit agere ī maiozi distātia. Certū ē. n. q; forma substātialis ē pfectior forma accñtali: sic̄ forma subal' ignis caliditate: ꝛ tñ ī aliq; distātia ignis calefacit p caliditatez: ī q; distātia nō pt ignire p formā subalē suam. ¶ Ad 3m arg⁹ cū dicis: qualē ordinē hñt aliq; apud sensuz: talē hñt apud itellz: cōcedo ista. Et cuz tu dicis: q; apud sensuz talis ē ordo cognoscibiliū q; aliqd ꝓius cognoscitur sub rōne magis vlis. ¶ Dico q; ℔ est pp imoderatā distātiā ꝛ idebitā approximationē obti ad pōz: sz vbi obz sit debite approximatū po⁹ius mouet sub rōne spēi spālissime q̄ sub rōne gnīs: ꝛ sic itelligit: q; qñ agēs ē debite approximatū passo (si sit nāle) ꝓducit effcm̄ pfectissimū: quē pōt ꝓducere. ¶ Ad ꝓfirmatiōez dicte rōnis cū dicis. Qualē ordinē hñt aliq; ī eēndo: talē ordinē hñt in mouēdo. Nego ista ꝓpōnē. Non. n. oz q; bēant ī mouendo ordinē talē: q̄lē ī eēndo. Nā certū ē q; forma subalis pri⁹ inest ꝓposito: q̄ forma accñtalis: ꝛ tñ forma accñtal' preuenit ī agēdo: qz agēs p formā accñtalē ꝓius alterat: q̄ p formam substantialem generet.

Ar tamen clarius itelligātur solutiones ad 3m ar. ꝛ ad tertium: instatur cōtra ipas. Naz ex ipsis solutionib⁹ segtur destructio ꝓme ꝛclusionis scūdi arti. qđ ꝓbatur. Tu dixisti in solutione secūde rōnis: q̄ erat ꝛfirmatio p⁹ rōnis ad ꝓmā ꝛclonē. q; qñ sunt duo agētia: q̄z vnū est pfectius reliquo respectu alicui⁹ passi: nō oz q; pfecti⁹ ꝓueniat minus perfectū: vbi perfectius ꝛ iperfectius sint alteri⁹ rōnis. Sed bene vbi talia agentia sunt eiusdē rōnis. Ex ista respōsione ōstruo rōnez dicte ꝛclonis ante positā: ꝛ ostēdo q; ipa nihil ꝛcludit: ꝛ arguo sic. Qñcūq; sunt aliq; duo agētia respū alicuius passi: quoz vnū est perfectius reliquo: si sint alterius rōnis nō oz q; pfectius ꝓueniat iperfecti⁹ in agēdo in passuz: sed bñ ℔ est vez vbi agētia sunt eiusdez rationis: sed rō spēi spālissime est alterius rōnis a rōne gnīs: ꝛ ista sunt duo agentia sic ordinata respectu intellectus polis: q; spēs ē pfecti⁹ ꝛ actuali⁹ agens ipso genere. ergo non oz q; rō spēi ꝓueniat rōnem generis in mouendo ī tellectū pol'ez: cui⁹ oppositū dicit ꝓma conclusio. ſ. spēm spālissimā eē ꝓmū cognitū ꝛc. Quare solutio ōstruit cōclusionē. ¶ Secūdo ꝓra aliam solutionez istatur. Tu dixisti ad tertiū ar. q; qualez ordinē hñt aliq; apud sensuz talē ordinē hñt apud itellz. ¶ Uez est vt dicis: vbi ista sunt sufficiēter approximata sensui ꝛ itellectui. Sz cōtra hoc argr. Ubi agens est sufficienter approximatū passo debite dispositō: illud agēs agit ī istāti: ꝛ producit effcm̄ pfectissimū quē pōt: sed p te obm qđ debet mouere itellectū: oz vt sit sufficiēter approximatū itellectui: ergo aget in istanti in itellectu pol': cū itellect⁹ sit sume dispositus: ex quo nō ꝓuenit aliqua resistētia ad obz: ipz obm cāpit conceptū pfectissimū: ꝛ ita cāpit ꝛceptuz distinctissimū spēi spālissime: cui⁹ ēt oppo⁹ asserit pfata ꝛ: que ponit spēz spālissimā ꝓmū cognitū in noti⁹ ꝛfusa.

Ad hec rñdetur. ꝛ pmo ad ꝓmum: dicēdo q; rō accepit: q; q̄cūq; sūt duo agētia sufficienter approximata alicui passo debite dispositō: illud qđ ē actualius ꝛ pfectius ꝓuenit illud qđ ē minus actuale in agēdo: sīue sint agētia eiusdē rōnis: sīue alterius. ¶ Intelligo agētia eē sufficienter approximata passo: qñ qđlibz ipsoz est in tali distātia ꝛ presentia: vt possit passum attīgere: ꝛ perficere per aliquaz formam. Unde non eodē modo dr eē sufficienter pñs agēs perfectū ꝛ iperfectū respū passi: vbi talia agētia sūt alterius rōnis: qz maioz pñtia regritur passi ad agēs perfectius q̄ ad agens iperfectius: sicut exēplificatuz est ō igne qui in aliqua distantia ꝛ presentia ad combustibile potest calefacere in qua non pōt ignire: sed vbi ista agētia habeant sufficientez approximationē: ꝛ passuz sit sume dispositū: qđ erit perfectius agēs: ꝓueniet minus pfectū. Unde si ignis eēt sufficiēter approximatus alicui cōbustibili sume disposito: non hñte ōrīū formе ignis: ꝓius p formā suā subalē igniret: saltē ordie nature: q̄ calefaceret: ꝛ q; alteratio seu calefactio p̄cedat: hoc est pp formā ōrīā formе introducēde. ꝛcedo g̃ illā maiorez sic q; q̄cūq; sunt aliq; duo agētia: quoz vnū ē pfectius reliquo: ꝛ sunt sufficienter approximata alicui passo sume disposito: agēs pfectius: sīue sit eiusdē rōnis: sīue alteri⁹: ꝓuenit ī agendo illud agens quod est minus perfectus. ¶ Ad secūdā istantiaz respōdetur cōcedēdo q; obiectū in debita approximatione ad itellectū mouet in istanti. Et cum tu dicis. g̃ causat ꝛceptū pfectissimuz. Nego argumētū: loquēdo de ꝛceptu pfectissimo distincto speciei specialissime. Et cū tu dicis: in passo nulla est resistētia ad agens: g̃ subito forma pfecta introducitur. Rñdeo q; forma pfecta nō sp introducit. Et hoc vl' ex ordie eētiali formе pfecte ꝛ iperfecte. Uel ex limitatiōe agentis nālis. Uel ex dependētia ipsi⁹ agētis ad aliqō agēs cui⁹ pri⁹ est opari seu ꝓducere iperfecte. Ita ī ꝓposito dico q; est ordo eēntial' iter ꝛceptū pfectū spēi spālissime ꝛ iperfectū. qz ordo est iter istas formas respū itellectus ꝓiuncti: nō ex pte itellus iquātū itell's est: qz itell's ꝓiūct⁹ respicit istos ꝛceptus ordie quodā eēntiali. ¶ Uel 2° qz intellect⁹ ꝓiūctus ē q̄dā nā limitata: q̄ nā bz ab istituente eā: q; ꝓius deueniat ad mediū q̄ ad extremū: qđ medius est ꝛceptus ꝛfusus spēi spālissime. Uñ ordo pfixus a deo bz seruari ab oi agēte nāli: q; ordo pfixus ē: q; agēs nāle ꝓueniēs ad extremū: prius ordie tpis vel nature deueniat ad mediū. Uel pōt tertio eē iste ordo pp dependētiā intellectus ad sensum: cui⁹ ē opari circa obm ꝓfuse ꝛ idistincte: qz sensus nō ē distīguere ꝛ resoluere obm sensibile ī sua pn⁹: ꝛ qz eo mō itell's itelligit (in p⁹ ei⁹ pōne) quo fantasia fantasiat': iō itell's tñ apphēdit obz ꝓfuse. ¶ Ad 3m ar⁹ ꝛtra ꝓmā ꝛclusionē. Quum tu dicis: intel-

UVA. BHSC. IyR_086_2

lecto inferiori intellr superius: ⁊ nō ecōtra. ḡ supius ꝑus nā itellr. Dico ꝙ locus a parte subiectiua ad totū in prē dicametis cōcernentib⁹ vel cōseq̄ntib⁹ actū intelligēdi non tenet. Uñ nō valet hō intellr. ḡ aīal intellr: ſz bñ valet in exñtia (vz. Illud qō intellr est hō. ḡ illud qō intelligit est aīal) cuz ly est. ¶ Ad 3m quum tu dicis. Qualez ordinē habēt obiecta ad habitū: talē ordinē hñt ad potiā. Ista poſſet ſimplr negari: tñ gra diſputatiōis admittatur. Et cū tu dicis: ꝙ in habitib⁹ ⁊ sciētys: scia de vlīb⁹ precedit scias de ꝑticularib⁹. ℟ Ñdetur ꝙ alius est ordo in sciētys diſpatis: ⁊ ali⁹ in sciētys partialib⁹ cōtentis in vna scia totali. Primo est talis ordo: ꝙ scia de ꝑticularibus p̄cedit scias de vlīb⁹: vt ꝑz in matbe^ca ⁊ phyca: q̄ pcedunt metaphycā. Sz in sciētys ꝑtialib⁹ sub vna scia totali: scia vlis p̄cedit scias ꝑticulare. ℟ Nō ꝑmi est ex ordie cognoscibiliū. Particularia. n. sunt ꝑus cognita nobis: ⁊ magis vlia nāe: q̄re a ꝑticularib⁹ tanq̄ a notioꝛib⁹ est iꝛchoandū. ℟ Nō scōi est: qz scia totalis icipit a notitia subti ſubm ꝑmi: cui⁹ notitia seu cognitio ꝑncipalr itendit. Cum aūt ſubm ꝑm est qōdā cōe ad oīa cōſiderata in scia: maxie in sciētys hūanit⁹ inuētis: hinc est: ꝙ scia vlis in his p̄cedit scias ꝑticulare. Alia via ad ꝓbandū: ꝙ in scia vna totali ſit incipiēdū ab vlīb⁹ sumit ex ꝓtinētia virtuali subiecti. In scia. n. totali subm ꝑm cui⁹ cognitio distincta ꝑncipaliter iuestigat in scia: ꝑ⁹ vtualr ꝓtinet ꝑn^a toti⁹ scie: a qb⁹ depēdet tota certitudo ⁊ notitia oīuz ꝛclusionuz: ⁊ cū in scia inuestigēt distincta cognitio cognoscibiliū: opz pcōcipere ꝑn⁹: ⁊ ita vlia. Et ꝛſilis ē ordo in sciētys subalternatis: quēadmodū dictū est de sciētys ꝑtialib⁹. Alia ⁊ 3a via pōt assignari ad eandē ꝛclonē (. vz. ꝙ in scia vna totali incipiendū ſit ab vlīb⁹) ex mō ꝓcedendi in notitia sciētifica: in qua est ꝓcessus ab vlibus ad ꝑticularia. ⁊ rō est: qm̄ scia intēdit venari notitiā distinctā cognoscibi^m in ꝑticulari seu in spē. Modus aūt deueniēdi ad notitiā distinctā ipſoꝛ est per diuisionē vliuz ī ipsa ꝑticularia. ḡ ipsa scia hz incipe ab vlīb⁹: ⁊ ita a cāis vliozib⁹: que sunt notiozes apud nos in notitia distincta: q̄ cāe ꝑticulares: ⁊ boc ē qō vult phs ꝑ phy. in ꝑn⁹. Ex vlīb⁹ ad ꝑticularia opz ꝓcedere. Dec tñ q̄ dicta sunt: ꝙ ꝓcedēdū est ab vlibus ad ꝑticularia: nō itelligant de sciētys diſperatis: vt dixi. ¶ Qz ſi dicas: ꝙ h ꝛcludit de sciētys diſpat]: ⁊ ſilr de oīb⁹. ¶ ℟ Ñdet ꝙ in sciētys ſpālib⁹ totalib⁹ nō babetur distinctiſſima cognitio cognoscibiliū in ipa scia ante metaphycā. Iz bñ distincta habeat: ſic pōt esse bēri in tali scia ſpāli: ⁊ ita nō opz icipere ab vlīſſimis ad habēduz notitiā de cognoſcibilib⁹: ſz ſufficit incipe ab vlīb⁹ ꝑtinē scire ꝙ nūerus est q̄titas discreta: ⁊ nō ꝓtinua: ad boc ꝙ ſit ſuba vel accīs. Applicādo ista q̄ dcā ſunt ad rñſionez q̄lis est ordo cognoſcibiliū apud intellcm: qz ſic itellcūs habit⁹ ꝑticulares ordine doctrine p̄cedunt habit⁹ vles. In quo partractant vlīſſima. Dico ꝙ scia nālis vt cōtinet oēs alios libꝛos nāles est vna scia totalis: ⁊ in sciētys ꝑtialib⁹ ꝓtētis in vna scia totali: icipiēdū est ab vlīſſimis: ꝓpter rōnes predcās. ¶ Ad 4m qñ dicis. Data vitate ꝑ⁹ ꝙ min⁹ vle ꝑus cognoſcat: q̄ magis vle: ſequeret ꝙ magis vle diffiniret per min⁹ vle. Negat ꝛña. Et ad ꝓbationē qñ tu dicis: aut ordo iſte cognoſcēdi minus vle ꝑuſq̄ magis vle est essentialis: aut accñtalis. Dico ꝙ iſte ordo est eētialis respcū intellcūs ꝛiuncti qui itelligit per depēdentiā ad ſenſuz. Et ad ꝓbationē cū tu assumis iſtā ꝓpōnē. oē qō depēdet ab alio eētialr in cognoſci: hz diffiniri per illō. ℟ Ñdeo quēadmodū iſte arguēs ñdit in lra: ꝙ vera est iſta ꝓpō vbi aligd depēdet essentialr in cognoſci ab alio in ordine cognitiōis distincte: ſz falſa est iſta ꝓpō in ordine cognitiōis ꝛfuse: ⁊ rō est: qz cōceptus diffinitiuus est ꝛceptus distinctioꝛ q̄z ꝛcept⁹ diffiniti: qōcūq̄z igit depēdet ab alio in cognoſci cognitiōe distincta (ſic ꝙ illō per qō cognoſcit distincti⁹ cogſcit) habet diffiniri per illud: ſed non est ſic in ꝓpoſito: quia magis vniuersale depēdet a minus vniuersali in ordine cognitionis confuſe. Et ad illud qō dicis contra hanc reſponſionem: ꝙ quando cognoſcitur homo: ⁊ poſtmoduz aīal: aīal distinctius cognoſcitur q̄z homo: qz non in tanto gradu cōfuſionis. Concedo: Et cū tu dicis. ergo dependet coꝛpus a cognitione aīalis in ordine cognitionis diſtincte. Nego ꝛſequentiā: qz qō dependet ab alio ordine cognitionis distincte: opz ꝙ illud per qō cognoſcitur distinctius cognoſcat: ſz nō est ſic in ꝓpoſito: qz aīal nō distinctius cognoſcit q̄z coꝛpus: cū cōceptus distinctus ſit conceptus minus reſolubilis in alios cōceptus. ¶ Pōt etiā dici: ꝙ ſz coꝛpus dependeat a cognitiōe aīalis: quātum ad cognosci in aliquo gradu cognitionis distincte: non tñ ſeqūtur: ꝙ poſſit diffiniri per ipſuz: qz diffinitio 6⁹ topicoꝛū est per diffinientia que sunt prioza ſimpliciter ⁊ ꝑncipia essentialia diffiniti: ſed animal non est ꝑus coꝛpoze: nec ꝑncipium essentiale reſpectu ipſius. ergo coꝛp⁹ non habet diffiniri per aīal. ¶ Ad 5m quando dicit. Illa que ſunt magis confuſa: ſunt nobis ꝑus cognita: dico ꝙ duplex est confuſiuz: quoddā distinguibile in partes eētiales: quoddam confuſum distinguibile in partes ſubiectiuas quodlibet iſtoꝛum dicit esse confuſum ⁊ distinguibile in partes ſuo ordine: ſed comparando confuſum distinguibile in partes essentiales: quod appellatur confuſum essentiale: ad cōfuſiuz qō est distinguibile in ꝑtes ſubiectiuas: qō dicit confuſum vle: confuſum essentiale est magis confuſiuz: q̄z confuſum vle: Qō ꝓbatur: qz tale confuſiuz essentiale actualiter cōfundit partes eētiales quas actualr includit: ſz confuſiuz vle potentialr confundit partes ſubiectiuas: quas ſoluz potentialr includit: ⁊ boc est qō dicit ꝓmo pḥyco ꝓ tale confuſiuz componitur cōpoſitione potētiali ex partibus potētialibus.

¶ His ꝓmiſſis: ñdet ad foꝛmā arguméti cū dicis. Illud ꝑus cognoſcit quod est magis ꝛfuſuz. ꝛcedo iſtā. ſz nego minoꝛē ꝙ magl vle ſit magis ꝛfuſuz: ⁊ ad ꝓbationē ipſi⁹: qz magis vle ꝓtinet suas ꝑtes ſine ordine: ⁊ min⁹ vle ꝓtinet suas ꝑtes ordinate: ⁊ cū maxio ordine. ℟ Ñdeo negādo assumptū ꝓ ꝓma ꝑte. Uñ dico ꝙ magis vle ꝓtinet ꝑtes ſubtiuas ordinate. Propterea: qz nō icludit in ꝑtibus ſubiectiuis neq̄z respicit ipſas niſi mediantib⁹ dr̄ys eētialib⁹ dīd ētib⁹ ipſz: qz iferioꝛa nō respiciūt p̄dicationē ſupioꝛ: niſi ꝑ diſionē ipſi⁹ ꝑ dr̄ias eētiales: ⁊ cū dr̄ie eētiales bēant iter ſe ordinē eētialē: ſeq̄t ꝙ magl vle respicit ordinate ipſas ꝑtes ſubtiuas. Itē cū magl vle p̄dicet ſm̄ ꝑus ⁊ posteri⁹ de ſuis ꝑtib⁹ (⁊ vbi ē ꝑus ⁊ posteri⁹ eētialr dcā: ibi ē ordo eētialis: qz ꝑus ⁊ posteri⁹ ſūt passiōes ordis.) ḡ magl vle respicit ſuas ꝑtes: ⁊ continet ipſas ordinate: ⁊ ita ſic min⁹ vle cōtinet magis vle: ordinate: ita magis vle min⁹ vlia ordinate. ¶ Sz adhuc instat: qm̄ min⁹ vle ꝓtinet magis vle limitate ⁊ determiate: ⁊ magis vle ꝓtinet min⁹ vlia indetermiate ⁊ illimitate. ḡ vr ꝙ magis distincte ⁊ ordinate ꝓtineat min⁹ vniuersale magl vniuersalia: q̄z eꝫ. ¶ Ad 6m ñdet. ꝙ min⁹ vle continet magis vlia limitate ⁊ determinate actualiter. Sz magl vle ꝓtinet min⁹ vlia ſolū limitate ⁊ determiate potētialiter: ⁊ qz actualis limitatio reſpcū pluriū dic

UVA. BHSC. IyR_086_2

maiorē ꝯfusionē: vt dicit est supius: q̄z limitatio potētialis: sequitur ppm: q mino vle est magis confusuz. ¶ Sed adhuc instat: magis vle est ideterminatū rōne vltatis: siz mino vle est determinatū rōne minoris vltatis. g̃ minus vle est magl distinctū. ¶ Ad ꝟ rndet dicēdo: q duplex est indeterminatio. Una est ideterminatio vlis ad pticularia: alia est ideterminatio toti ad ptes: ideterminatio vlis est: fm quā gditas vlis est indrnīs ad qōlz pticulare. scōa ideterminatio est fm quā totū nō determiatur magis ad vnā ptē q̄z ad aliā: q̄tū ad iclusionē eentialē: qz totū eq eentialr icludit vnā ptē eentialē sic aliā cū ab oib⁹ ptib⁹ itrinsece z eentialr ꝯponētib⁹ dependeat sic eentialr. Utrū aūt magis dependeat ab vna pte eentiali q̄z a reliq̄ ipm totū eentiale videbit als. Applicando ad ꝓpositū. si loq̃mur de ideterminatiōe vlis: q̄to aligd ē minus vle: tāto magis est determinatū determinatione opposita tali ideterminationi. Si loq̃mur de ideterminatiōe toti⁹ ad ptes: q̄to aligd est min⁹ vle: tāto magis ē ideterminatū: z q̄to aligd est magis vle: tāto magis determinatū determinatiōe opposita ideterminationi totius ad ptes. Rō p⁹. qz tale est magl resolubile i ptes eentiales. Rō scōi: qz est min⁹ resolubile in ptes eentiales. Et per ꝟ pz ad ꝯfirmationē ibi factā. ¶ Et si q̃ras. q̄ est maior indeterminatio vel ideterminatio totius ad partes: vel ideterminatio vlis ad pticlare. ¶ Dico q est maior intēsiue z actualior ideterminatio toti⁹ ad ptes: q̄ sit ideterminatio vlis ad pticularia: qz illa est actualis cuz respiciat ptes actualr inclusas: ista est pōlis cū respiciat ptes pōles. ¶ Ad 6ᵐ arᵐ rndet admittendo ꝓpositū p̃m. q pō ꝑus deuenit ad mediuz: q̄ ad extremū: z actū iperfectū q̄ pfectissimū: vbi iter istos actus sit ordo eētialis: aliter nō. Admitto ēt q intellcūs ꝓcedit de pō ad actū. ¶ Et ad arᵐ: quū tu dicis. Intellis recipiēs intellectiones: ꝑus recipit itellcōnē iperfectā: q̄ pfectā. Ista posset negari: loquēdo de itellcōne pfecta z iperfecta diuersoz oboz: vt declarabit iferi⁹: siz sit va de itellcōne respectu eiusdē obti. ꝓpter ordinē eentialē ipsarū itellcōnuz. Et ad ꝓbationē q fo⁹ q̄ acgrit successiue: ꝑus acgritur sub gradu iperfecto: q̄ pfecto. Ista posset negari: qñ fo⁹ acgrit in subo sume dispositio. Sic lumē acgrit ipsi me⁹ aereo bīti sūmā dispōnē respcū illumiatiōis. acgrit iq̄ sub gradu pfectissimo. Uñ aūt sit va ista ppō: q pō recipiēs actū: ꝑus recipit actū iperfectū q̄ pfectū: dcm est superi⁹ in 3ᵒ arti. rndendo ad instātiā ꝓtra solonē tertij argumēti. q est ex triplici cā ꝛc. vt ibi. Et cū tu dicis: q fo⁹ ma que est itellectio acgrit successiue: qz est intēsibilis z remissibilis: ꝓcedo q acgritur successiue: q. vz. cognitio de vno z eodē obo ꝑus acgrit sub gradu iperfecto: q̄ sub gradu pfecto: vbi est ordo eentialis iter istas itellcōnes: Siz tñ nō cōcedo q itellectio icludēs aliq̄s gradus intensionis acgrat successiue in tpe fm istos gradus. Siz que cūq̄ intellectio in aliquo gradu acgritur: in eo instāti in quo pducit hz oēm gradū sibi ꝓpetētē. ¶ Aliter pōt responderi. Admittendo q intellcūs ꝑus simplr recipit itellcōnē iperfectā: q̄ pfectā. (z hoc admittat gra disputatiōis.) Et cū tu dicis: q itellectio remississima z iperfectissima est intellectio entis. Rndeo: q pfectio in cognitione pōt eē vel fm certitudinē z euidentiā cognitiōis: vel q̄tū ad obz z entitatē obi. Si ꝓmo mō accipiat perfectio in cognitōe: q̄to cognitio est de aliquo magis vlī: tāto est pfectior: qđ declarat de mente Ar. pº meta. vbi vult. q q̄to cognitio est de aliquo qđ pauciora icludit z cōcernit: tāto est certior. Et iō scia metaphy. q̃ est de vlissimis q̃ pauciora includunt: certissima est z pfectissima pfectiōe euidētie. Si vo loq̃mur de cognitiōe pfectiōis q̄tū ad obm: q̄to cognᵒ est de minᵒ vlī: tāto est pfectior qz minus vle addit ad entitatē magis vlis: z talis cognitio est pfectior: qz de pfectiori obo q̄ cognitio magl vlis: licz sit iperfectior iperfectiōe euidētie. Et istos dicimus q cognitio q̃ est de ente est iperfectissima rōne obi. cum obm tale cōe positiue z actualr nō icludat aliq̄ pfectionē: cū possit stare cū oi ente: z ꝓdicet de ipo. Siz tñ cognitio entis est pfectissima pfectiōe euidētie: qz certissima z euidētissima est: cū ꝓceptus entis non sit resolubilis in aliquē ꝓceptuz ꝑotē. ¶ Ad 7ᵐ arᵐ qđ fit: q. vz. siᵒ ꝓtra dicat pᵉ: in qua dcm est q cognitione bituali magis vlia ꝑus cognoscunt. Cū dr. quoᵒ aliq̄ sūt pñtia itellectui: eo mouent. Rndet negādo ꝟ assumptū: vbi sit aligd impediens motionē ipsi⁹ vlis. Uñ q̄tūcūq̄ obz sit pñs itellectui sub rōne magis vlis: tñ (qz itellcūs in intelligēdo z in mouēdo dependet a sensu: z sensus mouet ab obo extra sub rōne nāe specifice) qñ obm est in debita distātia ad sensuz: opz itellcm moueri ab obo sub rōne nāe specifice: z ita obm pñs sub rōne vlis: nō pōt mouere sub tali rōne: ex ipedimēto singularis sensibilis ad extra mouētis ipz sensuz. Cōcedo g. q quecūq̄ sunt pñtia itellectui eo ordine mouent itellcm quo ordine sunt pñtia: nisi eorū motio ipediat ab aliquo sensibili ex. ¶ Ad 8ᵐ z vltm ꝓtra vltimā ꝓnē: cū tu dicis. quidtas rei mālis est obm pᵐ poᵉ itellectiue. nego istā: z cuz dicis: obm ꝓportionat poᵉ: dico q verū est: z ex hoc segtur: q obm z poᵗ nō hīt silez modū eēndi nālez: qz ꝓportio est relatio inter dissimilia z oppositā: sic iter actiuū z passiuū: iter totū z ptes: iter finitū z infinitū. vñ ꝓportio est iter disperata z opposita q̃ sunt oīno dissimilia: siz silitudo seu relatio silitudinis est iter silia fm modū eēndi nālez. Mō relatio similitudinis nō est inter obm z poᵃᵐ: siz soluz relo ꝓportiōis. Et ꝟ ꝓbat de mēte. S. Tho. Quia bitudo z relo que est obti ad poᵃᵐ est relatio motiui ad mobile: que sunt opposita relatiue: sic actiuū z passiuū: z illa que sunt opposita: nō opz vt ꝙueniāt in esse nāli. ¶ Qz si tu dicas. siz pō actiua fit dissimilis in esse nāli poᵉ passiue: non tñ obm oz eē dissimile poᵉ itellectiue: qz itellectio fit per assimilationē cognoscētis ad cognitū. ¶ Dico q poᵉ itellectiua assimilat obo q̄tū ad actū cognoscēdi z intelligēdi que est silitudo obti: z q̄tum ad spēm intelligibilē receptam ab obo. Siz nō opz q assimileť obo in esse nāli: Siz solū per silitudinē receptā ab obtis: que est actus itelligendi: aut spēs itelligibilis. Et declat in exēplo. Certū est q visus mouet a coloze māli: z recipit spēz colozis sine mā: z per talē spēm assimilabit colozi: z fit actu coloz. per ꝑm. z. de aīa. z tñ visus nō assimilabit in esse nāli colozi māli a quo mouet. Si g̃ hoc est verū de visu: q nō opozteat ad hoc q moueat a coloze assimilari sibi in esse nāli: multo minᵒ ꝟ regrit in pō itellectiua respcū sui obti. Et ita negat q (pp ꝙueniētiā z silitudinē nālez ad itellcm) ꝓpozteat talē gditatē mālez eē obm nāle itellcūs ex nā potētie itellectiue. Quare appet veritas nrārū ꝛclusionū.

Quantū ad 4.ᵐ artᵐ p ꝯfirmāda vitate qōis determinate adducunt rōes ꝑ fundaᵐ. Thomistaz ponētiū opᵐ istaz ꝯnū. Et p ponā eoz fundaᵐ z ōnē ex eo seqntē. z ꝛc ipugnabo vtrūq̄. ¶ Circa pᵐ. ponit. S. Tho. in pª pte. q. 85. ar. 3. in determiatiōe qōis: q rō pp quā itellis nr ꝑus itelligit magl vlia est: qz intellis nr ꝓcedit de pō ad actū. Uñ ꝟ sūt vba ei⁹ i foᵗ. Cōsiderare oz q itellcs nr de pō ad actū ꝓcedit. oē aūt qđ ꝓcedit de pō in actū: ꝑus ꝙuenit ad actū icōpletū: q est mediᵘ iter poᵗᵉ z actū: q̄ ad actū pfectū. Actus aūt pfectᵘ ad quē ꝙuenit intellectᵘ est scia pfecta: per quā distincte z determinate res cognoscunt. Actus aūt icōpletᵘ est scia ipfecta: p quā

UVA. BHSC. IyR_086_2

sciunt res idistincte sub quadã ꝓfusione. Qõ.n. sic cognoscit: fm qd cognoscit in actu: ꝛ quodãmõ in põ. Unde pbs dicit ꝓ pby. q̃ sunt nobis ꝑmũ manifesta ꝛ certa confusa magis. posteri⁹ aũt cognoscimus distinguendo distincte ꝑn⁹ ꝛ elta. Manifestũ est aũt q̃ cognoscere aliqd in quo plura ꝯtinent sine p̃ q̃ hẽat ꝓpa no⁹ vniuscuiusq̃ eorũ q̃ ꝯtinent in illo: est cognoscere aliqd sub ꝓfusione q̃dã. sic ãt põt cognosci totũ vle ꝛc. Et postmodũ subdit. ꝓri⁹ igit occurrit itellectui nr̃o cognoscere aĩal q̃ cognoscet boiez. ꝛ eadẽ rõ ẽ: si ꝓparem⁹ qõcũq̃ magis vle ad min⁹ vle. Et qz sensus exit de põ in actũ: fit ꝛ intells: idez ordo cognitiõis appz in sensu. Nã ꝓ fm sensus diiudicam⁹ magis cõe q̃ min⁹ cõe: ꝛ fm locũ: ꝛ fm tps ꝛc. ¶ Ex isto textu nos elicim⁹ istã ꝓnẽ: q magis vlia ꝑus cogñscunt a nobis q̃ min⁹ vlia. ¶ Cõtra hãc q̃ ꝓnez in se instat. Deide ꝓtra fundat⁹. ꝓ q magis vle ꝑus itelligat q̃ min⁹ vle: apparet ee fl̃m duplici via. ꝑ⁹ ex qbusdã auctib⁹. z⁹ ex rõnib⁹. Pria auctas est pbi in ꝓ pby. tex. cõ. 5. vbi hz. sustinẽt fit ꝑus notũ q̃ sint sue ptes: no⁹ ꝓfusa: fz diffinitũ est minus vle q̃ sint ptes diffiniẽtes. q̃ min⁹ vle est nobis ꝑus cognitũ. ¶ Alia auctas ẽ Aẽ. ꝛ Cõ. in. 3. de aĩa. 2⁹. io. vbi habet. q ꝑ⁹ fo⁹ itellecta est qditas abstracta a singulari: q̃ est nã specifica: ꝛ posteri⁹ itelligit qditatẽ abstractã a tali nã q̃usq̃ deueniat ad qditatẽ simplicez. Et ista sunt vba Cõmẽ. Et neẽ est vt forma exprimẽtet ꝑ aliq̃s vtutẽ: ꝛ b erit ex hac vtute aut ꝑ dispõnẽ silez linee recte: cuz itellexerit ꝑam formã exñtẽ in hac re singulari: aut fz dispositionẽ silez linee sperali qñ fuerit reuersa: q̃redo itelligere qditatẽ illi⁹ deide qditatẽ illi⁹ qditat⁹: q̃usq̃ perueniat ad simplicẽ qditatẽ in illa re. vbi gra. q ꝑ itelligit qditatẽ carnis: deide q̃rit itelligere qditatẽ isti⁹ qditat⁹: ꝛ b erit duz iueniet qditatẽ in qditate: ꝛ nõ cessabit: q̃usq̃ deueniet ad formã simplicẽ. ¶ Hoc idẽ habet in eodẽ z. in 2⁹. 36. vbi cõmẽdat Cõmẽ. opionẽ Auẽpa. ꝛ vult. q itell⁹ natus est abstrahere qditatẽ a singulari ꝛ itelligere ipsam: ꝛ vlteri⁹ abstrahit qditatẽ a qditate: ꝛ sic successiue itelligẽdo qditatẽ post qditatẽ: deuenit vltimate ad qditatẽ simplicẽ. ¶ Est ẽt auctas Aẽ. in ꝑ poste. cap⁹ 2⁹. ꝑmi tractat⁹. vbi Aẽ. ponit: q non est idẽ ꝑus nã: ꝛ ad nos: nec q̃ noti⁹ nã ꝛ nobis. Et subdit Aẽ. Dico ãt ꝓza ꝛ notioza q̃ ad nos ꝓxima sensui: simplr aũt ꝓza ꝛ notioza que longius sunt. Ex quo tex. vult q illa dicañr eẽ notioza apud nos que ꝓxima sunt sensui: ꝛ minus nota que remotioza sunt. Et declarat q̃ sunt longioza a sensu ꝛ minus nota nobis. notioza qdẽ apd nãm sunt (ingt ipe) lõgioza qdẽ vlia. maxie aũt ꝓxima singularia: ex qua snia vult: q ꝑticularia ꝛ singularia sunt nobis notioza.

Deinde istatur q̃ttuor rõnibus: quarũ ꝑma est ista: si intellcũs noster ꝑus itelligit magis vlia q̃ minus vlia: aut iste ordo est essentialis: aut accñtalis (vt ẽt arguebat cõcurrẽs ꝓtra Sco.) Si dicas q iste ordo intelligẽdi ꝑus magis vlia sit accñtalis. q̃ intellect⁹ põt indifferẽter ꝑus intelligere magis vle: ꝛ minus vle. Si iste ordo est eẽntialis. ergo necessari⁹: qz nullus ordo est essentialis: nisi sit necessarius. q̃ nec̃io ꝑus cognoscet magis vle ante q̃ cognoscat minus vle. Sz hoc est falsuz: qz tunc nec̃io ad cognitionẽ spei spalissime opz nos cognoscere oia supioza ꝛ vlia: ex quo notitia ipsoꝝ haberet ordinẽ essentialẽ ꝛ nec̃ium ad notitiã spei. Sed hoc est falsuz. f. q nos cognoscamus oia magis vlia: qz supioza gnãliales ipsoꝝ generũ sunt nobis icognite. q̃ iste ordo nõ ẽ eẽntialis nec accñtalis. q̃ nullo mõ põt dici q ꝑus itelligatur magis vle q̃ min⁹ vle: qõ tñ nõ segtur: ponẽdo minus vlia ꝑus cognosci ab intellectu nostro. ¶ Scõo ꝓncipaliter argr̃. Illud est difficili⁹ ad cognoscendũ cuius abstractio est difficilioz. Sed abstractio magis vlis est difficilioz: q̃ abstractio min⁹ vlis. ergo ꝛc. ꝓña nota. maioz ꝑbat: qz itellectus nihil intelligit nisi abstrahẽdo vl abstractione spei ꝛ silitudinis a re: vel abstractione magis vlis a min⁹ vli. q̃ vbi difficilioz abstractio: ibi difficilioz intellectio: sz ꝑbat minoz: qz abstractio a magis dissimilib⁹ ꝛ oppositis dr̃ esse difficilioz: qz quãto aliq̃ magis ꝙueniunt: tãto facili⁹ ab illis põt abstrahi aliqd vnũ cõe: sz ita est q abstractio generis est ex magis dissimilibus ꝛ oppositis: q̃ abstractio spei: qz abstractio gnis ẽ a diuersis fm spẽm: ꝛ abstractio spei a similib⁹ in spẽ. ergo illa est difficilioz ista ꝛc. ¶ Itẽ 3⁹ arguit sic. qualis est ordo sciarũ: talis est ordo cognoscibiliũ in scientys: sz talis est ordo sciaruz q metha^ca est vltima ordine doctrine: ꝛ scie spales ꝓcedunt in tali ordine. q̃ cogñscibilia i meta^ca posterius cognoscuntur ordine doctrine: q̃ cognoscibilia in sciẽtys spalib⁹: sz cognoscibilia in metaphy. sũt magis vlia. q̃ magl vlia posterius cognoscunt. discursus bonus: maioz assumpta pz: qz ordo sciarum est ex ordine cognoscibiliũ. minoz aũt est Auic. ꝑ metaph̃. ca. 3. ꝛ Cõmẽ. cõmẽ. 3⁹. 6⁹ meta. Cui⁹ vba hec sunt. manif^m est aũt q si aliqua suba imobilis est: q ista suba est ꝑma: ꝛ scia istius est scia vlis: ꝛ phia ꝑma: ꝛ dixit (supple Aẽ.) in esse: qz ordo adiscendi ista sciam est posterius: ꝛ iõ discimus eaz post phicam: ex qua snia cõcluditur: q phica est prioz ordine doctrine q̃ metaphy. ¶ Itẽ 4⁹ arguit sic: illud vle prius cognoscit ab intellectcu cui⁹ singulare fortiꝰ mouet ipm sensum: sed singulare minus vlis fortius mouet ipm sensuz. ergo minus vle ꝑus cognoscitur ab intellectu. maioz pz. minoz ꝑbatur dupl̃r. ꝓmo sic. Sensus mouet a singulari. ergo maxime mouet a maxime singulari: sz maxie singulare ẽ singulare spei spalissime. Unde cũ singulare sit ens determinatũ vltima determinatõe. ꝛ singulare spei spalissime sit determinatũ nõ solũ determinatiõe singularitatis: sz determinatiõe nãe: qz hz nãm determinatissimã nõ determinabilẽ vlterius per aliquã dr̃iam essentialẽ: segtur q tale singulare est singulare simpl̃r. q̃ cum sensus moueat a singulari: hz ꝑ⁹ moueri a tali singulari simpl̃r: qõ est ĩ vltima ta actua^re: ꝛ ex pte nãe: ꝛ ex pte singularitatis. ¶ Itẽ 2⁹ eadẽ minoz ꝑbat: qz tale ẽ actuali⁹ ꝛ sing^re magl vlis ẽ põli⁹. ¶ Itẽ ẽ pfecti⁹ cũ supaddat aliqd pfectiõis ad sing^re magl vlis. mõ qõ est actuali⁹ ꝛ pfecti⁹: fortiꝰ mouet ipz fsũ (vbi sit ĩ obita distã^a ad ipz) q̃ illõ qõ ẽ põli⁹ ꝛ ipfecti⁹. q̃ tale sin^re spei spali^me fõti⁹ mouet

His habitis opionẽ in se: iaz argr̃ ꝺ fundamẽto S. Tho. Tenet. n. ꝑ q qcqd ẽ ĩ re: ꝛ ex nã rei ẽ singl̃are. ex q̃ funda^to argr̃ opp^m sue ꝺnis. ꝓsupono tñ ꝑus q illud qõ ꝓcedit actũ itelligẽdi ẽ reale. maxime si ꝓcedat actũ ꝑ^m itelligẽdi: qz ens rõnis est illõ qõ depẽdet ab actu collatiuo itellcũs aut alteri⁹ po^c ineẽsse. ¶ Probat ẽt tripl̃r idẽ suppo^m sic. Tũ ꝑ qz tale obm est cã effect⁹ realis: qui est act⁹ ꝑmus itelligẽdi. Tũ z⁹ qz talis ꝑm⁹ act⁹ refert ad ipm obm rel'one reali: ꝛ relatio realis est ad terminũ realẽ. Tuz vlti⁹: qz talis act⁹ ꝑmus depẽdet ab obo: vt a mẽsura ꝛ ens reale nõ põt ꝺpẽdere ab ente rõnis vt a mẽsura. Isto stãte argr̃. Intellcũs in ꝑmo actu itelligẽdi itelligit aliqd in re. Aut. n. tale est vle: aut singulare: si dicas q est vle. q̃ dabit vle in re. si singulare ergo ꝑmo itelligit singulare. ergo nõ vle: aut magis vniuersale. q̃ ꝛc. verbi gra. reducit ad formã: vt ipsi rñdeat ad maiorẽ vel minorẽ: vel ad ꝓñam. Et arguit sic. Quicquid est in re est singulare: sz qcqd ꝑma intellcõne itell⁹ est in re. q̃ qcquid ꝑma intellcõne itelligit est singulare.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ Arg^m est in ꝑmo ꝑme. maior est. S. Tho. minor ꝓbata est: qz qđ ꝑ causat actū itelligẽdi ipm ẽ reale. ¶ Sed ad ℔ fortẽ rñdebūt: dicẽdo ꝙ illud qđ ꝑma itellectiõe intelligit ẽ singulare magis vl'is: ⁊ nõ singulare min⁹ vl'is. ¶ Sz ꝓtra. dupl'r. Prio qz ponit. S. Tho. in ꝑ^a ꝑte. q. 86. arti. ꝑ. ꝙ singulare nõ itell'r nisi reflexe: ⁊ indirecte. g̃ nullū singulare magis: aut min⁹ vl'is ꝑma itellcõne itell'r ℈z ipm. ¶ Z° añ ad idẽ: qz si itell'r ꝑus singulare magis vl'is q̃ min⁹ vl'is: sit singulare magis vl'is a. ⁊ singulare min⁹ vl'is b. si a. ꝑus itell'r q̃ b. Aut est aliq̃ distinctio inter a. ⁊ b. aut nulla. si z° mõ: vnū nõ põt terminare intellcm̃ sine altero: ⁊ ita intelligẽdo vnū: itelligit reliquū. Si est aliq̃ distictio: aut realis: aut rõnis. (Scõz ipm) nõ realis ꝓz. Neq̃ rõnis. ꝓbo: distinctio rõnis est illa q̃ cãtur p actuz collatiuū itellcs: aut per actū alteri⁹ po^c collatiue: ſz obm mouẽs intellcm̃ ad ꝑmã itellcõnẽ ꝓcedit oẽm actū collatiuū itellcũs: ⁊ ẽt actū cuiuscũq̃ alteri⁹ po^c collatiue. ergo nulla ℔ põt eẽ distinctio rõnis. ¶ Z° añ. Ꝺ aliud fundamẽtū. Assumit. n. istã ꝓpõnẽ: ꝙ intellcũs nr̃ ꝓcedit de põ ad actū: ad ꝓbãdū ꝙ magl vl'e ꝑus itell'r. Cõtra. ista ꝓpõ assumpta: aut nihil ꝛcludit ꝓz opione istius: aut ipsa est simpl'r falsa: qz cũ dicis: ꝙ itellcũs ꝓcedit de põ ad actuz aut itelligis: ꝙ ꝑus itellcũs aliqd itelligat in põ anteq̃ intelligat in actu. Et si sic: ista ꝓpõ est vã: ſz nõ est ad ꝓpositũ: qz cũ itellcũs intelligit ſpẽm ſpãlissimã: ꝑus itelligit talẽ ſpẽz in põ: q̃ in actu: ⁊ isto mõ ꝓcedit de põ ad actũ. Et ex ℔ nõ ꝛcludit: ꝙ oporteat intellcm̃ ꝑus brẽ ꝛceptũ vl'iorẽ: q̃ min⁹ vl'em. Si intelligas ꝙ itellcũs ꝓcedit de põ ad actũ ℔ ẽ de notitia ipfecta ad pfectã. Cõtra. qz ista nõ est vl'r vã. Nã cũ intellcũs ꝓcedit a notitia ꝑmissarũ ad notitiã ꝓnuz: nõ ꝓcedit de notitia iperfecta ad pfcãz: ſz ecõtra. Qz notitia ꝑmissarũ est pfectior. Sil'r cuz ꝓcedit a notitia cãe ad notitiã effect⁹ nõ ꝓcedit de notitia iperfectiori ad pfectiorẽ: ⁊ per ℔ ꝓz illõ eẽ falsuz: ꝙ oẽ qđ ꝓcedit de po^a ad actũ: ꝑ^o ꝓcedat de actu ipfecto ad actũ pfectũ. Nã certũ est ꝙ aer illuminat⁹ a sole nõ ꝑus recipit aliquẽ actũ icõpletũ ante actũ ꝛpletũ. Sil'r itellect⁹ ꝑus recipit actũ: q̃ habituz: ⁊ tñ act⁹ est pfectior habitu. Uolũtas ẽt qñq̃ ex dilectiõe dei diligit ꝓmũ: ⁊ tñ dilectio dei est pfectior: ⁊ sic q̃si per infinitas instãtias appz falsitas isti⁹ ꝓpõnis. Uñ ad ℔ ꝙ ꝓpõ sit vã oporteret ꝓbare ordinẽ eẽntialẽ act⁹ icõpleti ad ꝛpletũ. qđ ipse non ꝓbat. Sz ℔ declaratũ fuit a nobis supi⁹: qũo actus ipfectus ꝓcedit actũ pfectũ. ¶ Itẽ 3° añ ꝓtra aliud fundamẽtũ. Dicit. n. ꝙ scia qua sciunt vl'ia est scia incõpleta. Contra: qz ꝑ poste. h℥ Aꝛ. ꝙ demõstratio vl'is est potior ꝓticulari. g̃ notitia vl'is q̃ acq'it̃ per demõstrationẽ vl'ez est potior q̃ sit notitia ꝓticlaris: sic pfecti⁹ est scire (ꝑm ipm Aꝛ.) ꝙ oĩs triãglus h℥ tres q̃ ꝙ ysocheles h℥ tres. ¶ Itẽ 4.^m falsuz est illud qđ dicis: ꝙ scia vl'is est scia ℈z qđ ⁊ in po^a: ꝓpterea qz in ipso vl'i itelliguntur ꝓticularia sub q̃dã confusione. Ex quo ifers: ꝙ notitia vl'is est notitia ꝛfusa. Cõtra. Illa ꝓbatio nulla est q̃ ꝓcedit ℈z fallaciã equocationis. Sed tua ꝓbatio est h℥: qđ declarat̃: qz aliud est log de notitia actuali alicui⁹ obi. Aliud de notitia vtuali aliquoz q̃ in ipso ꝛtinent̃. Licz notitia vtualis ꝓticulariũ in vl'i sit ꝛfusa respcũ ipsoz in tali vl'i: vtute cui⁹ illa itelligunt̃: notitia tñ actualis ipsi⁹ vl'is: est distincta notitia. vñ nõ dr̃ eẽ ꝛfusa penes illa q̃ sunt extrinseca ab aliq̃ obo: ⁊ extrin^ce in ipso ꝛfundunt̃: ſz solũ penes illa q̃ in ipso cõfundunt̃ intrin^ce. ꝓticularia vo sunt extrinseca a magis vl'i: ⁊ in ipso extrinsece ꝛfundunt̃. g̃ nõ dz dici cõfusa penes illa. maior ꝓz: qz notitia h℥ specificari ab obo: ⁊ ab his que sunt intrinseca obo: vt ẽt per se ꝓz. ¶ Arguit̃ 5° Ꝺ aliõ fundamẽtũ qđ est: ꝙ cũ sensus ꝓcedit de põ ad actũ: idẽ ẽ oz do cognitiõis apud sensuz: ꝙ est apud intellcm̃: sic ꝙ sensus ꝑus cognoscit obm sub rõne magis cõis: q̃ sub rõne min⁹ cõis. Cõtra ℔ añ. Sensus nõ cog̃scit nisi singulare. g̃ nõ cog̃scit sub rõe magis cõis. ¶ Qz si dicas ꝙ sensus nõ cog̃scit magl cõe in se: ſz bñ in singulari. ¶ Cõtra. aut eni cognoscit cõe in singulari: sic ꝙ singularitas est rõ cognoscẽdi. Aut sic ꝙ nã cõis sit rõ cog̃scendi: nõ põt dari ꝑmũ (sequẽdo ꝑn^a tua: ⁊ ꝑm vitatẽ) qz illud nõ est rõ cognoscẽdi qđ nõ est rõ mouẽdi. (qz illud est rõ mouẽdi in quo agẽs assimilat sibi passiuz: ſz agens non assimilat passiuz sibi in singularitate. g̃) singularitas nõ est rõ mouendi: ⁊ ꝓ ꝙs nõ ẽ rõ cognoscẽdi. maior ꝓz. qz obz sub ea rõne cognoscit̃: sub q̃ mouet po^a^m cognoscentem: Si ꝙ ꝺatur z^m. vz. ꝙ nã cõis in singulari sit rõ cognoscẽdi: boc iõ est: qz singulare sub rõne nãe mouet. Cõtra. Illud nõ est rõ mouẽdi: qđ est oĩno idez re ⁊ rõne illi cui repugnat rõ mouendi: ſz nã cõis est oĩno eadẽ singularitati re ⁊ rõne in eo instanti in quo obm sensibile mouet sensum. g̃ nã cõis nõ põt esse rõ ⁊ ꝑn^m mouendi. Totus ꝓcessus est clarus: ⁊ assumptũ ꝓ minori ꝓbat̃. Nã per te nã nõ distinguit̃ realr̃ a singulari: neq̃ ex nã rei. Nõ distinguit̃ etiaz in isto instãti quo mouet sensuz distinctione rõnis. Rõ est: qz distinctio rõnis cãtur per actũ collatiuuz itellcũs: aut alteri⁹ po^c collatiue: ſz in isto instãti nullus actus collatiuus ꝓcedit obm sensibile aut sensationez. g̃ nulla ibi põt esse distinctio rõnis. ¶ Et ꝛfirmat̃ minor de distinctione rõnis: qz actus realis nõ põt dependere ab ente rõnis. Ista est manifesta: ſz sensatio est act⁹ realis. g̃ nõ dependet ab ente rõnis: ſz obm sensibile habẽs in se aliquã distinctionẽ rõnis est ens rõnis: vel saltẽ aggregatum ex ente reali ⁊ rõnis. ergo sensatio nõ põt dependere ab obo aliquo in se icludẽte talẽ distinctionẽ. ¶ Et ꝛfirmat̃ rõ ꝑncipal'. q̃cũq̃ sunt idistincta oio ꝑm rẽ: si vnũ terminat aliquã actionẽ realẽ: ⁊ reliquũ: ſz nã magis cõis: ⁊ nã minus cõis sunt idẽ ℈z rẽ oĩno. g̃ ipos'e est ꝙ nã magis cõis terminet aliq̃ sensationẽ realẽ: nisi eã ẽt termiet nã minus cõis. Et hoc: ꝑsupposito ꝙ obz sensibile sit in debita distãtia ad sensuz: qz vbi nõ est debita distãtia ex illimitatione nãe cõis q̃ maior est q̃ sit illimitatio nãe minus cõis: põt obm sub rõne magl cõis in maiori distãtia mouere sensuz: q̃ sub rõne min⁹ cõis. ¶ Cõfirmat̃ z° ista ratio: qz illud obm sensibile ꝑ apprehendit̃ a sensu: qđ ipes sensibilis ꝑ^o repꝛesentat. Sz ipes sensibilis ꝑ^o repꝛesentat. Sz ipes sensibilis ꝑ^o repꝛesentat singulare ipei ſpãlissime: posita debita distãtia: vt dictũ est. g̃ ꝛc. maior est manifesta. minor ꝓbat̃. Ipes sensibilis ꝑmo repꝛesentat obm sub ea rõne sub qua ipimitur in sensu: ſz ipimit̃ ipes ab obo sub rõe nãe specifice. Tuz qz ista est actualior ⁊ pfectior. Tũ qz ipes talis sensibilis est nãlis filitudo cãta ab obo repñtans ipm adeq̃te ℈m rõnẽ sibi eẽntialr̃ cõpetentẽ. g̃ magis repꝛesentat ipm sub rõne que sibi essentialius ⁊ pfectius cõpetit: q̃ sub illa rõne que sibi remote ⁊ min⁹ ꝑncipalr̃ cõpetit. Et ꝓbus oĩbus apparet falsitas istius opinionis.

Quantum ad vltm̃ arti. Restat rñdere ad argumẽta adducta añ oppm. ¶ Ad ꝑ^m rñdeꝺ ꝛcedẽdo: ꝙ in scia nãli nos ꝓcedimus a notioribus ad ea q̃ sunt min⁹ nota nobis. Et ꝑ intelligẽtia h℥ premittit̃: ꝙ duplex ẽ modus ꝓcedẽdi in scia nãli. Un⁹ ẽ a ꝓpositis ad ꝑn^a ⁊ cãs. Ali⁹ est a ꝑncipys ⁊ cãis ad ipsa cõposita seu ꝑncipiata. In ꝑ ꝓcessu ꝓcedim⁹ in no^a ꝛfusa. i z°. ꝓcessu ꝓcedim⁹ in no^a distincta. Scõs ꝓcessus cõtinet duo mẽbra. Prim̃ mẽbz est ꝓcedere a cãis vlib⁹: ad cãs ꝓticulares: Aliõ mẽbz est ꝓcedere a cãis ꝓticularib⁹ ad ipsa ꝓposita: ⁊ tot⁹ iste ꝓcessus ẽ in ordiẽ distincte cog̃scẽdi. Ex boc habet̃ ꝙ q̃ñ Aꝛ. dicit: ꝙ ex vlib⁹ ad singula-

UVA. BHSC. IyR_086_2

ria oz ꝓcedere: ℔ bz veritatē in ꝓcessu distincte cognoscēdi: ꝛ ℔ ꝓsonat intentioni Ax. g intendit tradere notitiā scientificā ꝛ distinctā rei ꝛ nāliuz: q̄ notitia scientifica oz eē p cās: ꝛ cū cāe vliores sint notiores cāis singularib⁹ ipōrū ꝓsitoꝛ nāliuz: in notitia distincta icipiēdū ē a cāis vlissimis: ꝛ pp ℔ dixit: q ex vlib⁹ ad singularia. i. in spēs vlissimas: ꝛ pp ℔ dixit: q ex vlib⁹ ad singularia ꝛc. accipit magis vle est notius ꝓcedere. ¶ Sz ꝑ ōa. q2 Ax. pbat: q magis vle est notius ꝓcedere. ¶ Ad ꝑ ꝛndet: q totū gditatiuus ꝑticulari p exēplū de toto itegrali: ꝛ de toto gditatiuus ꝑticulari p exēplū de puero: sz certū ē q oīa ista ex⁹ ꝓcedunt de notitia ꝓfusa ꝛ idistincta. g̃ ex istis exemplis ꝑbat q magis vle est notius notitia ꝓfusa. ¶ Ad ꝑ ꝛndet: q totū vle icludit duo: icludit rōnē totiꝰ: ꝛ rōnē vlitatis. Lōtū vle icludit duo: icludit rōnē totiꝰ: ꝛ rōnē vlitatis. Lōsilr dōm est de toto itegrali: ꝛ de toto eēntiali: penes rōnē totiꝰ: vnūqōq; istoꝝ dr eē simplr ꝛ abꝛc notiꝰ: sz penes rōnē vlitatis eēntialitatis: aut itegralitatis: q̄ sūt rōnes cōmitātes ipsaz tōlitatē seu rōnē totiꝰ: dicim⁹ tom cognosci: vel ꝓfuse: vel distincte. Rōe vlitatis dr cognosci distincte. rōne itegralitatis: aut eēntialitatis: dicim⁹ ipm cognosci ꝓfuse: ꝛ sic ille rōes ꝓcomitātes aduenīūt toti a posteriori ꝛ p accīs: ita dicim⁹ q ipsi toti accidit q sit notius tali vel tali notitia. puta ꝓfusa vel distincta. Probādo ār Ax. q cā vlis est notioꝛ cā ꝑticlari: accipit q vle ē q̄dā totū ꝛ cā ꝑticularis est ps: ꝛ totū inq̄tū totū abꝛc ꝛ simpr est notiꝰ sua pte. g̃ ex ℔ ꝓcludit q cāe vliores dīr eē notiores notiores cāis ꝑticularib⁹: ꝛ ad ℔ ꝑbandū: q totū est abꝛc notiꝰ sua pte: īducit exēpla de toto itegrali: ꝛ de toto eēntiali: qm̄ qōlz istoꝝ ex rōne tōlitatis est notiꝰ suis ptib⁹: siue apō sensuz: siue apō itellz: sz dissilitudo ē: qm̄ ista tota ex rōnib⁹ ꝓcomitātib⁹ tōlitatē: sunt notiora notitia ꝓfusa: totū ār vle ex rōne ꝓcomitāte: est notiꝰ notitia distincta. vñ in exēplis apō auctores sp est ꝓsiderare sile ꝛ dissile: vt ḃz Dam̄. p li: suaꝝ sen. ingt. n. Qō in oib⁹ ē sile: idē vtiq; erit. Et Ax. p poꝝ. Exponim⁹ nō vt ita sit: sz vt sentiāt q adiscūt. ¶ Alr ndet ad ℔ Ladulphus neapolitanus imitator Scoti. Dicit. n. q zr est ꝓfusuz (quēadmodū dcm fuit in corpe qōnis) ynū vle. altez eēntiale. Essentiale ē distiguibile i ptes eēntiales: vle i ptes subiuas. ꝛ penes vtrāq; distiguibilitatē pōt accipi aliq̄ notiꝰ: seu aligs ꝓcepꝰ ꝓfusus: q2 ꝓcepꝰ ꝓfusus ē ille q nō resoluit in ptes rei ꝓceptibilis: sic ꝓcepꝰ diffinitiuꝰ ē ille qui resoluit in ptes diffiniētes. Si capiam⁹ ꝓfusuz eēntiale: q̄to aligd ē minꝰ vle: tāto magis ꝓfuse cogscit penes distinguibilitatē in ptes eēntiales. Si capiaꝝ ꝓfusum vle: q̄to aligd est magis vle: tāto magl ꝓfuse cogscit: ꝛ ℔ penes distiguibilitatē in ptes subiuas: q2 nunq̄ tale ꝓfusū vle distinc cognoscit: nisi qñ resoluit i ptes subiuas. Dicit q̄ Ax. dicit: q vtrūq; ꝓfusum cogscit a nobis notia ꝓfusa. Vñ qñ dicit: q ex vlib⁹ ad singlaria ꝛc. accipit magis vle: vt est q̄dā totū distiguibile in ptes subtiuas: ꝛ vt sic est notiꝰ minꝰ vlib⁹. Sed qñ Scotiste accipiūt q magis vlia sunt notiora notitia distincta: parāt magis ꝛ nō est icōueniēs: q idē dicaꝝ eē ꝑus ꝛ posteriꝰ cognitū ꝛ ꝓfusuz eēntiale vt tale cōfusuz est: ꝛ ꝓfusuz vle vt tale deꝝ q ꝓfusū eēntiale: pp iclusionē eēntialē ꝛ actualē partiū ipsarū (qz vle) solūmō pōliter includit ptes. ¶ Et si q cognoscaꝝ distincte: accipiendo ipm vt q̄dā ꝓfusum. ¶ Ad ℔ ndet negādo ꝛ. q̄ daꝝ latitudo ꝛ gradus in genere cognitiōis ꝓfuse. Nō. n. latitudo cognitiōis cōfuse ꝓfusit in idiuisibili. ¶ Et vlteriꝰ est aduertēduz: q ꝓfusi: respcū vniꝰ ꝛ eiusdē eē magis ꝛ minꝰ notū. Nō sꝫ in diuerso gñe notitie: sz ēt in eodē: nō tū ꝼm eādē distinguibilitatē: sz penes aliā: ꝛ aliā: vt dictū est. Alia est. n. distinguibilitas in ptes eēntiales. alia in ptes subiuas. Et iste distinguibilitates sunt alteriꝰ rōnis. Si cōpareꝝ magis vle ad minꝰ vle penes distinguibilitatē in ptes essentiales: minꝰ ꝓfuse cognoscit q̄ minꝰ vle. Si penes distiguibilitatē in ptes subiuas: magl ꝓfuse cognoscit penes talē distiguibilitatē magis vle q̄ minꝰ vle. ¶ Per hoc ndet ad exm de puero: dicēdo q illa auctas faꝝ ꝓ ꝓnra. Auctas. n. sonat: q puer ꝑus cogscit singlare. sub rōe spēi: q̄ singulare vt singulare est: ita q ibi nō ē ꝓparatio magl vlis ad minꝰ vle: sz est ꝓpatio spēi ad singulare ꝛ idiuim: ꝛ ꝓcedit q spēs ꝑintelligit ab itellcū nro ipsi singulari signato (qcqd sit de singulari vago) ꝛ rō qz itellis eo mō itelligit q̄ mouet ab obo: sz singulare iq̄m singulare nō mouet: qz singularitas nō est rō mouēdi. mouet ār sub rōe spēi: ꝛ nāe specifice. g̃ itellcs nr ꝑus itelligit spēz q̄ ipm singulare: ꝛ ℔ est qō ingt pbs: q puer ꝑus cogscit boiez sub rōne hois: distiguēdo ipz a nō boie: q̄ cogscendo būc boiez: distinguēdo ipz ab eo qō nō ē ḣ hō. Alia rō est: qz vle itelligit directe ꝼz nos: seu nā specifica. singulare signatuz reflexe: ꝛ pp ℔ dixit Ax. illud qō dcm̄ est. ¶ Ad zm ꝑn⁹ qñ dr. Illud dr eē ꝑus cognitū ꝛc. Lōcedo maiorē: sz nego minorē: qz dato q obz sensibile sit approximatū sensui in debita distantia: ꝑus obm sensibile mouet: vt dictū est sub rōne nāe specifice: q̄ sub rōne gnis: aut alteriꝰ magis vlis. Et cetera q̄ dicēda sunt ad ℔ argm habent in corpe qōnis. ¶ Ad vltim qō est potissimū fundamētū. S. Tho. dōm est: q ipse fuit valde decepꝰ: ponēdo magis vle ꝑus cognosci ex ℔ fundatᵒ. q notitia cōfusa dicaꝝ eē mediū iter purā ignorātiā ꝛ notitiā distinctā. ¶ Pro quo nōm q cognosci distincte (vt hituz est ꝑus) pōt eē duobꝰ modis. Unoᵒ qñ aligd itellr sic exꝑmitur p nomē. Alioᵒ qñ itellr in suo vli: sic qñ itellr hō i vli: vñ licz itellectio aialis in se dicaꝝ eē distincta in ꝓpatiōe ad itellcōnē q̄ per se termiaꝝ ad boiez: tñ itellectio aialis vt est ipsoꝝ ꝓtentoꝝ in aiali est ꝓfusa: ꝛ nō est icōueniens q aliq̄ obz per se terminās itellcōnē adequās ipaz itelligaꝝ distincte: lz cōtenta in ipso itelligant cōfuse: sic cognitio cāe dr esse distincta: sed cognitio eadē vt ē effectꝰ vtualr cōtenti in ipsa cā est cōfusa. Et sic possum⁹ distinguere de duplici cognitiōe respcū cāe. Una ē actual: ꝛ est illa q̄ p se terminaꝝ ad cām. Alia est vtualis: ꝛ est illa eadē q̄ p se terminaꝝ ad cāum: vt ē vtualr effectꝰ ꝓtenti in cā: Ita q illa q̄ est actualis cāe: ē vtualis effectꝰ. Ex ℔ accipit ista ꝓpō. oē q̄ cognoscit cōfuse: pōt eē ex altera duaꝝ cārū: aut qz cognoscit sic exꝑmit per nomē: aut qz cognoscit vtualr in suo vli vel supiori: ꝛ ex ℔ cōcedo q cognitio cōfusa est media iter purā ignorātiā ꝛ cognitionē distinctā: ꝛ q itellcs in ꝓcessu cognitiōis nālis ꝑ⁹ deuenit ad cognitionē cōfusaz q̄ ad cognitionē distinctā. Et cū tu arguis. ꝑus obm nāle cognoscit cognitiōe cōfusa q̄ distincta. g̃ ꝑus cogscit cognitiōe vli: Tu cōmittis fallaciā ꝓntis: arguendo a ꝓpōne ḣne duas cās vitatis: ad alterā illarū. Argm est sile: ac si q̄s argueret a disiunctiua va: ad alterā ptē: Uñ ista ꝑa est bona: hō cognoscitur cōfuse. g̃ cognoscit: vel sic exꝑmit per nomē: vel cogscit in suo vli. Sz arguendo: hō cognoscit ꝓfuse. g̃ cognoscitur in suo vli: tu arguis implicite a disiūctiua ad alterā ptē. ꝛ ē ac si tu argueres. hō cogscit vel sic exꝑmit per nomē: vel in suo vli. g̃ hō cognoscit in suo vli. ꝑa nulla est. Dico g̃ q mediū eēntialr ordinatū ad cognitionē distinctā (quēadmodū habitū est in corpore qōnis) est: qñ obm itelligit ab intellectu nro: sicut exꝑmit per nomē: ꝛ cōcipit in cōceptu spēi spālissime: ꝛ in conceptu diffiniti. Et sic patet qd est dōm quātū ad istam qōnem.

¶ Scientiaruz vero certissime sunt que maxi-

UVA. BHSC. IyR_086_2

me prioꝛuꝫ sunt. Tex. plogi. Qó XI.

VTrum iferi⁹ dicaꝫ eē pfectius ꝗ̄ superi⁹ ꝛ magis cōe vel ecōtra. Et arguit cōcurrens ꝙ supi⁹ sit pfecti⁹ ꝗ̄ iferi⁹. ℞ri⁹ tñ notat ipse: ꝙ nō ꝓparaꝫ iferius ad supius: vt iferi⁹ icludit supi⁹: ſz vt inferi⁹ accipiꝫ in se vt distinctū a supioꝛi. Exēpli gr̄a. Accipiaꝫ gradus itellectiu⁹ vt distinguiꝫ cō tra gradū sensitiuū. Et q̄riꝫ. Utrū talis gradus itellectiuus sit pfectioꝛ gradu sensitiuo. Et arguit ꝙ gradus sensitiuus sit pfectioꝛ gradu itellectiuo. Illud qō ē cōicabilius ē pfecti⁹ eo qō ē min⁹ cōicabile: ſz ita ē ꝙ gradus sensitiu⁹ ꝛ aialis ē cōicabilioꝛ gradu itellectiō. ġ ē pfectioꝛ. maioꝛ ꝓbaꝫ. Bonū iō bonū: qꝛ cōicabile. ġ ꝗ̄to magꝭ bonū: tāto magꝭ cōicabile. minoꝛ aūt māifesta ē de se. ¶ Zº p̄ncipaliꝫ arguit. ꝗ̄to aliqd est magꝭ depēdēs: tāto est magis ipfectū: ſz ita est ꝙ gradus itellectiu⁹ ꝛ vlr qōlibz iferi⁹ dꝫ eē magꝭ depēdēs. ġ ꝛc. maioꝛ est māifesta: qꝛ depēdētia arguit ipfectionē. minoꝛ ēt appet: ꝛ ꝓbaꝫ sic: qñ aliqua duo sic se hñt ꝙ (si vnū sepaꝫ a reliq̄) vnū illoꝝ remanet in eē ſm rē: aliud remanet in esse ſm ymaginatione: qō remanet i esse ſm rē ē min⁹ depēdēs: ꝗ̄ sit illud qō remanet i esse ſm ymaginationē. Sz ita ē ꝙ supi⁹. ſ. aial si sepaꝫ ab itellectiuo: remanet i esse ſm rē. ꝛ itellectiuus sepatū a sensitiuo remanet i esse ſz ymaginationē. ġ segꝫtur ꝓpositū: ꝙ sensitiuū est min⁹ dependens. ¶ Tertio arguiꝫ. Illud qō ꝓdicaꝫ in qd est pfectius eo qō ꝓdicaꝫ in quale: ſz gradus sensitiuus ꝓdicaꝫ in qd. Intellectiuus ꝑdicaꝫ in quale. ġ gradus sensitiuus est pfectioꝛ.

Ad oppositū argr̄. In q̄cū ꝗ̄ gñe ē ordo eēntialis in istis iferioꝛibꝰ: illa q̄ sūt posterioꝛa via gnōnis in eodē gñe: sunt ꝓꝛa ſz subaz ꝛ pfectionē: ſz gradus itellectiu⁹ hz ordinē eēntialē ad gradū sensitiuū: ꝛ est posterioꝛ via gnōnis. ġ ꝓꝛ ſz subaz ꝛ pfectionē. maioꝛ est Aꝛ. 9. meta. expſſe: ꝛ appet inducēdo in oīb⁹ formis subalib⁹ ꝛ accñtalib⁹. Alia. n. itellectiua: qꝛ posterioꝛ ꝗ̄ aia sensitiua ē pfectioꝛ: ꝛ sensitiua qꝛ posterioꝛ vegetatia ē pfectioꝛ ea ꝛc. ¶ Itē Aꝛ. 7. politicoꝝ. vult: ꝙ pfectiōis sit in sensitiua in hoīe attingere itellectiuā. Exꝫ cludit ꝙ qꝛ sensitiua iperfectioꝛ itellectiua attingit ipaz itelle[ui]⁹ pfectioꝛē: iō ipsa est pfectioꝛ. ¶ Exꝫ gb⁹ rñdeꝫ ad argu[m]. ¶ Nōn[m] tñ pus: ꝙ ista pō: ꝙ inferi⁹ dicaꝫ eē nobili⁹ positiue suo supioꝛe: ē Sco. i. 4. sen. di. 45. q. i. in coꝛpe qōnis. ꝛ fundamētū suū est: qꝛ qōlibz iferi⁹ ꝛ min⁹ vle icludit magꝭ vle vel actualr̄ vel v̄tualr̄: ꝛ eminēter. Itaq̄ distinguēdo formā itellectiuā a forma sensitiua: adhuc forma itellectiua ꝓtinet virtualr̄ ꝛ eminēter formā sensitiuā: ꝛ hoc est qō dicit Aꝛ. 2º de aia. ꝙ sensitiuū cōtineē in itellectiuo sic trigonū in tetragono.

In. q. ista p̄ soluem⁹ arg[ta]. i p̄n⁹. Exꝫ gb⁹ patebit determiatio qōis. 2º soluenꝫ q̄dā obones. ad p̄⁹. ℞ndeꝫ ad p̄[m] arg[m] ꝛ reduco p̄ ipm ꝺ arguētē. Qō ē cōicabili⁹ ē pfecti⁹: ſz ita ē ꝙ ſba gnīca ē cōicabilioꝛ ꝗ̄ sit eēntia dīna. ġ ſba ē nobilioꝛ ꝛ pfectioꝛ. minoꝛ ꝓbaꝫ: qꝛ suba gnīca cōicaꝫ plurib⁹ dñtib⁹ spē ꝛ nūero: ſz eēntia dīna tñ cōicaꝫ plurib⁹ differētib⁹ nūero suppositalr̄. ġ rō tua nulla ē. ¶ Ad formā ġ arg[ti] rñdeꝫ: ꝙ oē qō est magis cōicabile sine sui diſiōe: ꝛ in maioꝛi vnitate est pfecti⁹: ſz nō est sic magis vle re[u] min⁹ vlis: imo eꝺ. ġ ꝓpō assumpta ē falsa. Un duo ꝛcurrūt i vli. ſ. rō cōicabilitatis: ꝛ rō diſibilitatis. ℞ria rō dicit pfectionē: ꝛ ad hūc sensū dixit Diony. ꝺ sūmo bono. Bonū ꝗ̄to magis bonū: tāto magis suiipsi⁹ diffusiuū: ꝛ cōicatiuū. Et ꝓp̄ ꝺ dicim⁹ eēntia dīnā eē pfectissimā: qꝛ est maxie cōicabilis sine sui diſiōe: ꝛ in vnitate singularitatis. Alia rō ꝛcurrēs i vli est diſibilitas q̄ arguit ipfectionē: qꝛ oē diſibile expectat aliquā pfectionē a diuidētibꝰ: ꝛ est pōle ad illa. Sic̄ gen⁹ hz suā pfectionē a diuidētib⁹: ꝛ est i pō ad ipsas. Exꝫ q̄ segtur: ꝙ (cū ꝗ̄to aliqd ē vli⁹: tāto sit diſibili⁹) tale ꝺr̄ eē ipfecti⁹ ꝛc. ¶ Ad 2ᵐ argumo maioꝛē in q̄ dicebaꝫ. Quāto aliqd magꝭ depēdet ab alio tāto ē ipfecti⁹: tc̄ addo: ſz ita ē: ꝙ ꝓpositū subale magis ꝺpēdet ꝗ̄ ptes eēntiales itrinsece: q̄ sūt mā ꝛ forma. ġ ꝓpositū est magis ipfectū: ꝗ̄ ptes itrinsece. ꝓñs falsus. ġ aliq̄ p̄missarū: nō miꝺoꝛ. ġ maioꝛ. Qꝛ aūt ꝓpositū magꝭ depēdeat. ꝓbaꝫ: qꝛ depēdet a suis cāis itrinsecis: ꝛ cāe itrinsece nō depēdēt ab ipso. ġ segtur ꝓpm. ¶ Itē 2ª ista. tia ꝺ eādē maioꝛē. pl⁹ depēdet suba cōposita ꝗ̄ accñs: qꝛ ſba ꝓposita ꝺpēdet ab effi[ic] a mā ꝛ forma: accñs aūt tñ ab effi[ic] ꝺpēdet. ġ suba ꝓpo[ta] erit ipfectioꝛ. ¶ Qꝛ si tu dicas: ꝙ accñs ꝺpēdet a subō. ¶ Cōtra. depēdētia ē eēntialioꝛ ipi⁹ sube ꝓposite ad p̄n[a] itri[ca] ꝗ̄ sit accñs] ad subm̄. ℞ndeꝫ baꝫ ℞: qꝛ p nullā po[as] p̄t suba ꝓposita nō ꝺpēdeꝫ a cāis intrīsecis: ſz hñ accñs p̄t p aliq̄ po[as] nō ꝺpēdeꝫ a subo: qꝛ p dīnā po[am]. ġ ꝺpēdētia ad cās itrī[cas] ē eēntialioꝛ sube ꝓposite. ¶ ℞ndeꝫ ġ ad foꝛ[am] argu. ꝗ̄to aliqd plꝰ ꝺpēdet ꝛc. dico ꝙ ista ē ꝺa ceterꝰ] pib⁹ ꝗ̄tū ad actualitatē ꝛ pōlitatē depēdētis: ita ꝙ sic̄ aliqd ē ꝺpēdēti⁹ alio: ita ista sint eēntialia i actua[tc]: ꝛ pōlitate. vel ꝙ maioꝛē depēdētiā ise q̄t maioꝛ pōlitas: ſz vbi illō qō magꝭ ꝺpēdet sit magꝭ i actu: seu actuali⁹: ꝛ illō qō min⁹ ꝺpēdet sit min⁹ i actu: ꝓpō nō est ꝺa. Mō ita ē i ꝓpōsito: ꝙ ꝛ iferi⁹ plꝰ depēdeat ꝗ̄ supi⁹: tñ iferi⁹ ē magꝭ i actu ꝗ̄ supi⁹. ¶ Exꝫ ℞ ꝓfirmaꝫ ꝓ nra. qō. cūq̄ ē simpr̄ pōli⁹ ꝛ magꝭ i pō. ꝺr̄ eē ipfecti⁹: ſz supi⁹ ꝛ vli⁹ vt distinctū ꝺ min⁹ vle ē pōli⁹ re[u] min⁹ vlis: qꝛ i pō ad ipsz sic̄ aia ꝛ sitia ad itellz. ġ supi⁹ ē ipfecti⁹. ¶ Ad vlt[m] rñdeꝫ: cū tu dicis: qō ꝑdicaꝫ i qd: ē pfecti⁹ eo qō ꝑdicaꝫ i q̄le. dico ꝙ ꝑdicari i qd p̄t accipi duob⁹ mōis vl ꝗ̄[m] ad rē ꝑdicatā: vl ꝗ̄[m] ad modū ꝑdicādi. Illō ꝑdicaꝫ i qd ꝗ̄tū ad rē ꝑdicatā qō idicat qdi[tꝫ] ꝛ eēntiā rei. Illō ꝑdicaꝫ ꝗ̄tū ad mōz ꝑdicādi qō ꝑdicaꝫ p mōz pōl ꝛ ꝺhibil. ℞ria ꝑdicaꝫ i qd ꝗ̄[m] ad rē ꝑdicatā: qꝛ idicat qdi[tꝫ] ꝛ eēntiā spēi ō q̄ꝑdicaꝫ: ñ tñ ꝑdicaꝫ i qd ꝗ̄[m] ad mōz: ſz i q̄le. ¶ ℞o ꝙ nōn dū: ꝙ sic̄ ē i ꝓpo[to] reali: ita i ꝓpo[to] rōis. i ꝓpo[to] reali qō ē p se vnū: ē assignaꝫ aliqd vt pōz: ꝛ aliqd vt actū: qꝛ ista duo ꝓcurrūt ad oē ꝓpm. Et si pō ē p[c]: ꝛ act⁹ p[c]: faciūt vnū ꝓpositū p[c]. si p accñs: p accñs. In ꝓposito rōis ista ēt ꝓcurrūt. vz. act⁹ ꝛ pō: ꝛ ita cū gen⁹ ꝛ ꝺria cōstituūt vnū ꝓpm p se: ꝺria ñ p̄t hre rōz po[c]: qꝛ ñ ē ideteriata nz pōlis re[u] gnis. ġ ñ poterit ꝑdicari p mōz po[c]: ſz ꝑdicabiꝫ p mōz act⁹. Act⁹ aūt foꝛ: ꝛ q̄litas (loq̄ndo ō q̄litate eēntiali ꝛ trāscendēti) sūt idē apō Aꝛ. ġ cū ꝺria sumaꝫ a q̄li[tc] ꝛ a foꝛ[a] trāscēdēti: ꝑdicabiꝫ p mōz q̄lis. ¶ Aduertēdū tñ ꝙ act⁹ gdā ē adueniēs po[c] ꝓstituēs vnū p[c] cū po⁹: gdā act⁹ aduenies po[c] ꝓstituēs vnū p accñs ꝛ ꝛz gd cū pō: sic̄ accñs aduēiēs ꝺhe. ℞ria eēntialr̄ nō sumiꝫ ab actu ꝓstituēte vnū ꝛz gd: ſz ab actu ꝓstituēte vnū p[c]: ꝛ eēntialr̄. ꝛ ℞ ē qō ꝺr̄: ꝙ ꝺria ꝑdicatur i q̄le eēntiale: qꝛ sumiꝫ ab actu ꝛ a q̄li[tc] eēntiali. Qñ ġ ꝺr̄. illō qō ꝑdicaꝫ i qd ē pfecti⁹ eo qō nō ꝑdicaꝫ in qd. si tu itelligis ō ꝑdicari i qd rōe rei ꝺe q̄ ꝑdicaꝫ: ꝓcedo tibi ista. Si itelligis ꝛ rōe rei: ꝛ rōne mōi ꝑdi[ti]. nego tibi ista qꝛ qō ꝑdicaꝫ i qd ꝗ̄[m] ad rē: ꝛ ꝗ̄[m] ad mōz: ꝑdicaꝫ p medū po[c]: ꝛ p mōz ꝺhibilis: qō ꝑdicaꝫ i qd ꝗ̄tū ad rē ꝑdicatā: ꝑdicaꝫ p mōz act⁹: ꝛ qō ꝑdicaꝫ isto⁹ ē perfecti⁹ ꝛc.

Ex his q̄ dcā sūt appet rñsio ad q̄sdā obones gb⁹ p. baꝫ: ꝙ ꝺs nō sit ens pfectissime. Tū qꝛ ꝺaret aliqō vnū qō eēt cōicabili⁹ ꝺeo. Tū qꝛ ꝺs magis ꝺepēderet ꝗ̄ illō supi⁹ ꝛ cōe. sub q̄ ꝺs ꝓtineē. ¶ ℞ndeo negādo q̄libz ꝓnaz. Nā esto ꝙ ꝺer aliqd cōi⁹ ꝺeo: qō sit cōicabili⁹: illō tñ est iperfecti⁹: ꝓpea qꝛ cōicaꝫ in sui diſione: ꝛ in minoꝛi vnitate: q̄ ꝺs cōicer̄: ġ segtur ꝙ tale ē ipfecti⁹: ꝛ

UVA. BHSC. IyR_086_2

dañ est supi⁹. Silr z⁹ᵐ ꝓñaz. s. q ōs mag⁹ depēderet: ne/go: qz depēdētia sp ē ad aliqd ꝑus ꝯz rē z in eē: cū āt in re z in eē nihil dicaī eē ꝑus deo: g repugnat deo simplr de/pēdere. Uñ si ē aliq̄ ꝑositas entis ad ipm deuz: ista ꝑosi/tas ē tm̄ p actū itellēs abstrabētis z ꝑdicātis: z g ad tale ꝑus nulla pōt eē depēdētia dei. ¶ Sz arguebaī postmo dū. si. n. eēt vez q cōi⁹ z vlius dicaī eē pfecti⁹ pmissiue: sequereī q̄ vareī aliqd pfecti⁹ deo. ¶ Rñdeī negādo ꝓñaz. Dicim⁹. n. supi⁹ eē pfecti⁹ pmissiue: vbi tale ꝓdaī ad iferi⁹ qđ nō ꝓtinet i se vtualr z emineter oēz pfectio nē supiozis: cuz āt ōs ꝓtineat eēntialr vel emineter vnū/qđq; ens: nō pōt dici q deī aliqd pfecti⁹ pmissiue. Uñ i/finito nulla pōt fieri additio: qz tale infi^m ꝓtinet oē ens: vel eēntialr vel emineter. Et ēt si dreī: q deo vareī ali/qd pfecti⁹ extēsiue: lz ñ itēsiue: nō eēt icōueniēs. pfecti⁹ extēsiue est illō cui⁹ eē repiī in plib⁹ vel realr: vel foralr. mō ens sic repiī in plib⁹ q̄z ōs: g vt sic videreī eē pfecti⁹ extensiue: sz tale pfecti⁹ extēsiue nō icludit de se aliquā actualitatē intēsiue. De⁹ aūt oēm actualitatē icludit q̄z possibile est oēm talē actualitatē icludi in aliquo vno: g de⁹ est ens pfectissimū intensiue. quare ꝛc.

¶ De vitate qdē theozia sic qdē difficil. z infra. ¶ Quare si sic vr hre vt ꝓuerbialr dicimus in fozib⁹ qs delingt. Tex. cō. I. Nō. I.

Utrum ꝑ⁹ ꝓn⁹ ꝓplexa sint p se nō aut depēdeāt a sensu. ¶ Et argr mltiplr q sic. ꝑ ꝑsupponēdo q q̄cūq; sba nō ē ens i tpe opatio ipsi⁹ nō mēsuraī tpe z si tpe mēsuraī: nec̄io depēdet ab aliquo exīte i tpe. Isto stāte arguiī. Propōnes z sylli sunt opōnes (aie) q̄ fiūt i tpe. g depē dent ab aliq̄ qđ tpe mēsuraī. Sz ita ē q intellēs z aīa itel lectiua nō mēsuranī tpe. Sz ꝑcise aīa sensitiua aut opa/tio ei⁹. g, ꝓnes z sylli eēntialr depēdēt ab aīa sensitiua z a cognitiōe ipsi⁹. minoz ꝓbaī zr. p: qz scq̄reī q aīa sepa ta opareī in tpe. ons ē falsuz. z eadē miōz ꝓbaī sic. Qđ ē ens in tpe subiacet motui: sz aīa itellectiua nō pōt sbia/cere motui cū sit idiuisibilis: z idiuisibl'e nō pōt moueri. ex. 6. phy. g reliq̄ q aīa itellectiua nō subiacet motui nz tpi. ¶ Qz si dicas idiuisibile eē p se mobile. ¶ Cōtra: qz ꝑz aduersarios idiuisibile si moueī: bz successionē z diui sionē mot⁹ nō ex pte sui: sz ex pte magnitudis sup quā fit mot⁹. g a silī si ꝓnes z sylli fiāt i tpe divisibili: ꝑ erit vir tute sensus z alic⁹ qđ subiacet motui z tpi. ¶ Z⁹ pncipalr arguiī. qđ ocurrūt ad aliq̄ vnā actionē agēs vl'e z pticu lare: nō pōt agēs vl'e in actionē: nisi ocurrēte pticulari: sz ita ē q intellēs ē agēs vl'e re^u, ꝓnū: siue sit intellēs polis siue agēs. g nō poterit talis intellēs fozmare ꝓnes nisi ocurrēte aliq̄ agēte pticulari: sz tale agēs pticulare ē ipz a fan^te. ¶ Z⁹ pncipalr argr. ꝑsupponēdo. q lz in ꝑ actu cō/lecti: nō tm̄ intelligit ipaz ꝓnē fozmatā ab ipso itel in se i ꝑ actu recto: sz solūmō i z⁹ actu z i actu reflexo. isto stāte argr sic. Intellēs i ꝑ actu qđ intellit istā. ꝓnēz. exēpli gra. bō ē aīal. q̄ro ad qd termiaī ista itellec⁹. Nō ē dōz q termieī ista itellec⁹ ad ꝓnēz seu ad ꝓplonē. ꝓnis pmisso. g termiabiī ad termios simplices ipi⁹. ꝓnis: ita q ꝑ actu cū itelligo boiez eē aīal: itelligo boiez: itelligo aīal z vnionē istoz. Sz no^a termioz simpliciū ōpēdet a sensu: z a cognitiōe sensitiua p aduersarios. g nō poterit itellēs itellre aliq̄. ꝓnēz: nisi ꝑ ōpēdētiā ad sensū. ¶ 4.⁹ nō depēderet a sensu seq̄reī q lesō ozgão fan^te itellēs possz itellre ipa ꝓn^a z fozmare ꝓnes ꝓ^as z imediatas. ꝓña ꝓba tur: qz p te bīt⁹ termis i itellcū: itellēs ꝑt ꝓponeī ipsos ter/minos adiuicē: z fozmaī ipa ꝓn^a sine q̄cūq; ōpēdētia a sē su. Sz i casu posito termi pñt bri i itellcū p spēs itelligi/biles. g itellcūs in isto casu poterit ꝓponere z fozmare p/pōnes: z ex pñti itelligere vitatē istarū ꝓpositionū.

Ad oppo tuz ē phs ꝑ poste. ꝓncipia cogscim⁹ iq̄^m . termios cogscim⁹. g no^a ꝓplexa ꝓn^oz eēntialr nō dependet nisi a teris: z a no^a termioz itelle^us ¶ Itē arguiī. 6. ethi. distinguit Azr. itellcm̄ g ē bīt⁹ ꝓn^oz a scia: qz itellēs ē bīt⁹ euidēs ex se. i. bz euidētiā nō mēdi/catā aliūde q̄ ex se. Scia āt ē ex alys. ꝑ ē bz euidētiā ac/

Inista. q. (ceptā a ꝓncipys cognit] i itellcū. sūt. 4. arti. In ꝑ dicā. q̄lr cognitio itelle ctiua ōpēdet a sensitia cognitiōe. In z⁹ ponā ꝓnē. ꝑ q̄oe. In z⁹ mouebo dubia ꝯ z^m art^m z soluā. 4.⁹ z vlt⁹ rñdebo

Circa (ad argumēta in pede. q. ꝑ^am ptē nōn^m q z^r ē itelln^a icōplexa. q̄daz bī ꝑ ꝑ^az opōnē de obo. q̄dā bī ꝑ abstractōez ab obo ꝑ mouēte. itellec⁹. ꝑ⁹ sūpta appellaī ꝑ^a itellec⁹ z^o⁰ appellaī z^a. ¶ Lo quēdo de ꝑ^a itellcōne: pōiī ista ꝓ. q ois talis itellec⁹ eēn^r ōpēdet a fan^tc: z ab actu fātasiādi. Ista ꝓ pz de mēte phi .3. de aīa. specl'amur igt ipe q̄gdest i fan^tia^b. Et itez ibi. Neēe ē itellntē fan^ta speculari. Et alibi ēt i eoō z⁹ t. c. 30. Neq̄q̄ sine fan^tc intelligit aīa. Probaī ēt rōne. Illa opō eēntialr ōpēdet ab aliq̄: sine q̄ nō ꝑt eēntialr cāri. Sz ꝑ^a opō nō ꝑt eē i itellcū: nz cāri sine fan^tc. g eēntialr ōpēdet ab ipso fan^tc. ¶ Sz si loq̄mur ō z^a itellcōne: dico talē ꝓ. nē. q lz illa z^a itellec⁹ bēat ozdinē eēntialez ad fan^ma, seu ad actū fātasiādi: nō tm̄ eēntialr depēdet a fan^tc. Neq̄ ē icōueniēs q sit ozdo eēntialr iter aliq̄ (g ē si: plr neci⁹) sine depēdētia eēntiali: qz vt bz Sco. i ꝓ ꝑn⁹ē ozdo eēn tialis iter boiez z asinū: z tm̄ ꝑ nulla ē ōpēdētia eēntialis. Depēdētia eēntialis sp ē ad ꝑ⁹ i aliq̄ gñe tāe. Sz certū ē q fan^ma nō sp cāt ista z^am itellcōne: nz ē cā i aliq̄ gñe cāe re^u ꝓncipy imediati isti⁹ z^e itellcōnis. g z^a itellec⁹ nō de/pēdet eēntialr a fan^te. Et pp ꝑ dixit Aug. q fan^ma ē vehi/culū spēz itelligibiliū ad itellm̄ gb⁹ bīt] itellēs nō curat āpli⁹ de fan^te: imo fan^ma ē poti⁹ sibi i onus. Sīc exēplifi/cat de iumēto. iumētū. n. ē nec̄iuz boi i itinere: sz q̄n pue/niī ad terminū: ē sibi i onus. Cōcludiī tm̄ de mēte Azr. q sp est ozdo eēntialis itellcōnis ad ipz fan^ma: seu ad vtutē fātasticā: z pp ꝑ dr q itellēs i q̄libz itellcōne reglr quer tiī ad fan^ma: q̄ quersio ꝑt itell'i duob⁹ mōis: vel q sit ꝓfor mis opō circa idē obz vtriusq; vtut] itelle^uc z fan^tc. z sic ē vez q ista quersio fit i q̄libz itellcōne: qz q̄n̄cūq; itellēs itellit aliqd vl'e fātasia fātasiaī circa sin^tc illi⁹ vlis. Uñ ista ꝓformis opō ē iter po^os subozdiatas: qz pō supioz nō ꝑt pfecte opari: seu hre pfcāz opōnē: nisi pō iferioz q̄ pōt opari circa idē opeī. Sīc pz de ꝑsu cōi z ō ꝑsu exteriozi. Uel ista quersio ad fan^ta ꝑt itell'i quersio passiui ad acti/uū: z tc̄ ista quersio ē i pō i ꝑ^a itellcōne: qz itellēs polis nō itell'it nisi p receptiōez spēi itell'ibil'a fan^tc. Ita q nō tm̄ in ꝑ^a itellcōne ē quersio ex ꝓfozmitate opōnis: vez ēt qz itellēs agēs nō abstrahit spēz a fan^tc: nisi fan^a fātasiāte. ꝑt et itell'i ista quersio itellēs ad fan^ma: sic̄ pa^ui ad actiuū: non gō q tale passiuū recipiat fozmā ab actiuo: sz aliquā pfe ctionē i foz^a: z ita itellēs polis a fan^tc recipit itēsiones spēi itell'ibilis. Ex gb⁹ oib⁹ segī: q ista quersio nō ē ad fan^ma: sic̄ ad ꝓpriū obm itellēs: nz ad repñtatiuū ipsi⁹ obi: nz ad illō a q̄ sp recipiat spēz itelligibilē aut actū itell'ndi. Sz ista quersio nō ē nisi ꝯ fozmitas opōnis: qz q̄cūq; itellēs itelligit: circa idē fan^a fātasiaī: vel circa aliqd ad qđ obz itellcōnē bz habitudinē. ¶ Ex ꝑ argr sic. Illa intellectio nō depēdet eēntialr a fantasmate: respectu cuius ipz fan

UVA. BHSC. IyR_086_2

tasma nō est p̄n̄m aut cā ipsi⁹: sz respcū z⁹ itellectiōis fan/
tasma nō est p̄n̄m aut cā: sz solū spēs itelligibil' cāta p p̄a̅m
īmutationē itell's. g̃ a fan⁹ nō dependet eēntial'r z⁹ itellec:

Quantum ad z̄m qō bz videri i ista qōne pono ta
lē p̄nem. s. q̄ notitia ꝓplexa p̄ncipioꝝ
nō dependet a notitia sensitiua z experimētali: per quaz
appēhēdant extrema eē ꝓiūcta in re: z in effectu. ℂ Jsta
ꝛcl'o ꝓbat̄ ꝓsupponēdo tria. p̄m̄ q̄ cōformitas p̄dicati ad
subm ipsi⁹ p̄ncipy: z cuiuscunq; ꝓpōnis est vītas p̄ncipy:
B bz declari in. 6. meta. qñ. n. p̄dicatū ē ꝓforme subo: cō/
plexio est va. qñ aūt est difforme: ꝓplexio est falsa. ℂ z°
p̄supponit̄: q̄ cā neċia z p̄cisa isti⁹ ꝓformitatis in p̄n° cō
plexo est ꝓpositio terminoꝝ in itellectu: z appēhēsio ipo/
rū: q̄ sic ipossibile est eē albedinē a. z albedinē b. gn iter
ista isurgat ꝓformitas vel difformitas: ita ipol'e est extre
ma p̄ncipy eē in itellectu: z eē ꝓposita ad seiuicē: gn isur/
gat ꝓformitas toti⁹ ꝓplexionis ad terminos. ℂ Premit
tit̄ 3° q̄ euidētia p̄ncipy ꝓplexi tm̄ dependet a terminis:
vt p̄z per Aꝝ. p̄ poste. z 6° ethi. Jn B distinguit̄ euidentia
p̄ncipy ab euidētia p̄nis: q̄z euidētia p̄nis bz cām extrin
secā a q̄ eēntial'r dependet. Sz euidētia p̄ncipy dependet
tm̄ a cā itrinseca: q̄ cā itrinseca sunt termini ꝓcepti ab i/
tellcū: z ꝓpositi ad seiuicē: z B est qō ingt̄ Linco. p̄ poste.
q̄ ꝓpositio per se nota est illa que non habet cām cōpar/

His premissis (ticipē z exneā: sz bñ itraneā.
probat̄ ꝛcl'o sic. Posita cā neċia
alicui⁹ effect⁹ de neċitate sequtur effect⁹ (si illa cā est tota/
lis z sufficiēs) sz ita est q̄ cā neċia z totalis sufficiēs (re/
spectu vītatis p̄ncipy z euidētie ipsi⁹) est appēhensio ter/
minoꝝ simpliciū: z ꝓpō ipsoꝝ in itellcū. g̃ istis positis in
itellectu: de necessitate sequtur vītas p̄ncipy: z euidentia
ipi⁹. z B circūscripto q̄cūq; alio. g̃ circūscripto B: q̄ extre
ma p̄ncipy appēhēdant̄ eē vnita in re p̄ sensuz: nō minus
itellcs ꝓcipiet vītatē p̄ncipy: z ēt euidēter cogscet ipm.
Et tūc vltra. illud nō dependet eēntial'r ab aliquo: quo cir
cūscripto nihil min⁹ illō bz eē: g̃ (si circūscripta ꝓceptio/
ne in sensu ꝓiūctiōis extremoꝝ in re veritas p̄ncipy pos
sit eē euidēs itellectui) sequtur q̄ talis vītas nō dependet
ab aliq̄ cognitiōe in sensu. ℂ Scōo argr̄. Si. n. eēt verū
q̄ stāte ꝓceptiōe extremoꝝ p̄ncipy in itellectu z cōpōne
ipsoꝝ nō imediate ipm p̄n̄m euidēter cognoscat̄ ab itelle
ctu: sequtur q̄ erūt in itellcū due notitie vtual'r repugnan
tes. Cōsequēs est falsuz: q̄ñ sic due notitie formal'r repu
gnantes. vel (vt cōiter dicā) duo opposita formal'r repu
gnātia nō p̄nt eē in eodē subo: neq; duo opposita vtual'r:
q̄z sic albū simpl'r z nigrū simpl'r: nō stāt sil' in eodē: ita al
bū z illud q̄ est cā neċia z simpl'r nigri nō stāt sil': q̄z ista
duo vtual'r repugnāt. ꝓña ꝓbat̄. Et accipiam⁹ B p̄n̄m. Oē
totū est mai⁹ sua ꝑte. cā totalis z neċia notitie vītatis to
tius ꝓpōnis est notitia toti⁹ z ꝑtis z ꝓpō ipsoꝝ. Aut enī
posita notitia istoꝝ terminoꝝ z ꝓpōne ipoꝝ in itellectu:
habeb̄ notitia: q̄ B ꝓplexio ē va. Aut nō. Si dicas q̄ sic.
habeo ꝓpo̅m: q̄z istis positis q̄buscūq; alys circūscriptis
īsurgit in itellcū notitia isti⁹ p̄ncipy: z vītatis ei⁹. Si aūt
dicis: q̄ nō isurgit notitia vītatis p̄ncipy in itellcū. g̃ cuz
notitia toti⁹ z ꝑtis z ꝓpōne istoꝝ: poterit stare opinio q̄
ꝓpō isti⁹ p̄ncipy est falsa. Sz ista opinio vtual'r repugnat
notitie toti⁹ z ꝑtis: z ꝓpōni ipoꝝ: q̄z B duo icludūt (vt cā
neċia) vītatē toti⁹ p̄ncipy z euidētiā ei⁹: z ita sunt cā ne/
cessaria notitie oppositē isti opioni quā habes: q̄ B ꝓpo
est falsa. g̃ stabūt i itellcū due notitie vtual'r repugnātes:
q̄z notitia totius z ꝑtis cū ꝓpōne istoꝝ terminoꝝ q̄ ē cā
neċia oppositē notitie ipsi opioni. g̃ sic illa notitia oppo/
sita opioni: formal'r repugnat ipsi opioni: ita gcgd est cā
neċia ipsi⁹ dr̄ vtual'r repugnare tali opioni. ℂ 3° argr̄. Jl/
la notitia q̄ est certissima notitia nō dependet ab aliq̄ no/
titia ipfectioꝝ: sz notitia itellectiua maxe p̄ncipy dr̄ esse
certissima noti⁹: z certioꝝ q̄cūq; cognitiōe sensitiua. g̃ no
titia isti⁹ p̄ncipy nō dependebit eēntial'r ab aliq̄ noti⁹ sen
sitiua: maioꝝ ē mā ifesta. minoꝝ āt ꝓbat̄. Tū p̄ q̄z illa noti
tia ē certioꝝ q̄ iudicat de alia q̄lis ipsa sit: bz ē noti⁹ itelle
ctiua maxīe p̄ncipioꝝ. Tū z°. q̄z illa cognitio est certioꝝ
p quā vez dr̄ discernit̄ a visili: sz p itellcm̄ z nō p sensuz ve
rū dr̄ discernit̄ a visili: q̄z sensus q̄q; vtiť ipē p re. nō itel/
lect⁹. g̃ cognitio itellectiua ē certioꝝ sensitiua. Tuz 3°. q̄z
illa notitia ē certioꝝ p quā vītas obi ꝑcipit̄: sz veritas rei
nō ꝑcipit̄ a sensu: sz ab itellcū. g̃ notitia itellcūs dr̄ eē cer
tioꝝ. minoꝝ ꝑ syllī ꝓbat̄: q̄z vītas rei nō itell'r nisi p actū
reflexū: z p po⁹ reflectēte se sup obm cognitū z ꝓpantez
ipz ad actū ꝓpriū inq̄tū sile vel dissile. cū vītas obti nō
sit nisi ꝓformitas rei cognite ad actuz cognoscitū. nulla
aūt po⁹ pōt reflectere se sup obm aut sup actū cognoscibi
lū nisi itellect⁹: g̃ sequtur ꝓpositū. s. q̄ cognitio intellecti/
ua ē certioꝝ cognitiōe sensitiua. Eadē mioꝝ p̄z p btm̄ Anſ.
li°. ō vītate dicētē. Veritas ē rectiᵈ⁰ sola mēte ꝑceptibil.

Quātum ad z̄m arti⁹ p̄ p̄ z⁹ a̅m̄ p̄nē p̄mi articuli argr̄
dupl'r. p̄ p te ordo ē eēntialis itellectiōis
ad aliquā opationē in sensu: aut iste ordo est p̄oris ad po/
steri⁹: aut posterioris ad p̄us. Si p̄oris ad posteri⁹: vr q̄
itellectio pōt eē sine opatiōe in sensu. Si posterioris ad
p̄us: g̃ est dependētia eēntialis. ℂ Rñdeo q̄ est ordo eēn
tialis p̄oris ad posteri⁹: z dico q̄ nō repugnat itellectiōi:
nec ex ꝑte sui: nec ex ꝑte obti eē sine opatione in sensu: sz
si nō pōt sine tali opatione: B est inq̄tū cōnectit̄ sensui: z
potētia opatiua circa aliq̄ vnū obm non ꝑfecte opatur
(quēadmodū dictū est) nisi po⁹ iferior subordinata ope
tur circa illō: si pōt opari. Ex quo sequtur q̄ ex nā itellcūs
z ex nā itellectiōis nō repugnat ipsi itellectioni separi a
sensu. Prioritas aūt nāe ē ex p̄ se rōne q̄ditatiua rei: z nō
est ex aliq̄ ānexo cui aliq̄ mō p̄ accīs ꝓiūgit̄. ℂ z° Jdez
instat̄: certū est q̄ obm respcū itellectiōis ē mouens non
motū: z itellect⁹ est mouēs motū: sz mouēs motū depen
det a mouēte nō moto. g̃ vr̄ q̄ itell's in cāndo itellectio/
nē dependeat ab obo q̄ relucet i fantasmate. ℂ Ad B rñ
detur q̄ duplex est act⁹ itellcūs. vn⁹ est act⁹ p̄mus: qui ē
spēs itelligibilis. alius est act⁹ scōs q̄ est ipsa actualis in/
tellectio. obz ꝓcurrit ad vtrūq; actū cū itellcū agēte aut
possibili: sz in neutra istarū motionū respcū act⁹ p̄mi aut
scōi itellcūs mouet̄ ab obo: sz solū itellcs cū obo ꝓcurrit
respcū vtriusq; motiōis: tāq̄ due cāe ptiales ꝓximētes
vnā totalē: in q̄ cā totali itell's ē cā p̄ncipalioꝝ z ꝑfectioꝝ
z nullo mō mot⁹ neq; aliqd recipiēs ab altero ptiali p̄n°:
q̄ est ipm obm pñs in fantasmate: vel in spē itelligibili:
z ita in agēdo itell's nullo mō dependet eēn̄ ab ipso fan/
neq; a spē itelligibili: q̄tūcūq; q̄libz istoꝝ neċio cōcur/
rat. ℂ Et p B rñdet̄ ad arg̃m q̄ itellcs respcū intellcōnis
est mouēs motū p̄ri motione: q̄ est ad spēm itelligibilē.
Jta q̄ q̄ñ dr̄ itellcs ē mouens mot⁹: est ꝓpatio duarū mo
tionū pueniētiū ab eodē p̄n° ordine quodā: sz nō est ꝓpa/
tio p̄ncipy ptialis ad altez p̄n̄m ptiale.

ℂ Cōtra p̄nē z arti. argr̄. Sic̄ se bñt p̄n⁹ ad p̄nes: sic se bñt
exma ad p̄n⁹. Sz p̄n⁹ sic se bñt re⁹ p̄nū: q̄ ipa sī notioꝝ p̄
ne. g̃ sic se bębunt extrema respcū p̄ncipy: q̄ erūt notio/
ra ipso p̄ncipio. Sed extrema z termini simplices nō co
gnoscunt̄ nisi per sensuz. g̃ cognitio sensitiua erit certioꝝ
z euidētioꝝ notitia itellectiua terminoꝝ p̄ncipy. ℂ Re
spondeo ad hoc p̄mittendo q̄ ꝛz itellectus in acq̄sitione
spēi itelligibilis dependeat a sensu: vt dixi in p° p̄nē p̄mi
arti. hui⁹. q. nō tñ dependet quo ad vsum ipsi⁹: vt p̄z in z°
p̄ne eiusdē arti. pōt enim itellcs vti spē intelligibili p̄us

UVA. BHSC. IyR_086_2

babita p sensū ad itelligēdū qōcūqz obz iclusū i spē(qc/
qd sit ō sēsu)r opōne i sēsu r ita pt itells abstrahere oēz
ceptū iclusuz i p obto repītato p spēz:r ipz ꝓponere cū
alio:r sic ꝓponere r diuidere vtute ꝓpa dato ēt(p ipole
vel fz qꝫ imagiant theolo.)qꝫ i aīa sepata nulla eēt opō
in sensu:tūc i ista abstractiōe r ꝓpōne nō ōpēdet itellus
a sensu nisi occasiōaliter:r remote. Dico tn qꝫ(qz itells cō/
nectit sensui)nlla ē opō i itellu quā nō comitet aliq in
sensu:r sic ē ordo eēntial cognitōis itellectiue ad aliquā
cognitiōez i sensu: lz nō sit ōpēdētia eēntialis tāqz a cā p/
rima ipi⁹:loqndo ō itellcōne q fit p abstractiōez post p/
mū cognitū:r p ꝓpōnē r visionē:vt pz in palle.z⁹ ꝓne.qꝫ
aūt aliqō passuz ōpēdeat ab agēte eēntialr qꝫ^m ad acqsi/
tionē fozme:r nō qꝫ^m ad vsuz:dclarat i exēplo.mā dispo/
sita p fozma subali ignis ōpēdet eēntialr q ad acqsitio/
nē fozme subal ignis ab igne gnāte:r tn nō depēdet es/
sentialr q ad calefacere.pt.n.suppositū hns fozmā suba/
lē ignis calefacere ōstructo igne gnānte. Sic dōz ē ō in/
tellu i acqsitiōe spēi itelligibil. Ex his oib⁹ rndet ad foz
mā:cū tu dicis. Sicut se hnt pn⁹ ad ꝓnes.ita extrema ad
principia:ꝓcedo istā. Sed cū tu dicis:extrema sunt no/
tiora pncipys:trāseat ista:sz extrema cogscūt tn p sen/
suz. Dico qꝫ extrema pncipiorz vt abstracta a sēsibilib⁹:
r vt ꝓposita:nō ōpēdent a sensib⁹ nisi occasionaliter.qz ab/
stractio r ꝓpō ipsorz termiorz pncipali⁹ fit virtute lumi
nis nālis itells:r nō vtute fantasmatū. Possuz ēt di/
cere aliter fz viā cōem ꝓcedēdo:qꝫ notitia i itellectu ōpen
det eēntialr a sensu. Dico tn qꝫ nō ꝓsili ōpēdētia eēntia/
li ōpēdet qli ōpēdētia ōpēdēt ꝓnes a principys aut pn⁹
ab extremis.sic.n.depēdent pncipia ab extremis qꝫ de/
pēdēt i eēndo r cāndo ipas ꝓnes. Sz extrema pncipio
ruz i itellcū sic depēdēt a sensu qꝫ lz depēdeant i eēndo
nō tn in cāndo.qz itellcūs ꝓcurrentib⁹ terminis r notiti/
cia ipsorz:causat euidētē veritatē r notitiā ō pn⁹(qcqd
sit de sensu)ita qꝫ dato p ipole qꝫ sensus nō eēt:itellcūs
ex no⁹ termiorz r ꝓpōne ipsorz causaret adhuc talē noti/
tiā euidētē de pn⁹. Cōtra mīorē tertie rōnis p addu/
cta.vz.qꝫ notitia itellectiua ē certior sensitiua: q̄drupl
ar. ꝓio Az.in.8.physi.tex.cō.26.dicit qꝫ frustra ē q̄re/
re rōnē.vbi br aliqd dignius rōne. Illud aūt qō dr eē di
gnius rōne(vt expmit Cōmē.)est noticia sensitiua: er/
go segtur oppositū isti⁹:qō deduxit rō tertia. Ad hoc
respōdet tripl vno mō(fz mētē Cōmē.)qꝫ illud qō est
digni⁹ rōne ē ꝓgregatio oiuz sensuū:p quā appēditur r
cognoscit motū eē:r vez est qꝫ cognitio sensitiua ō aliq
vno obto p iudiciū cuiuscūqz sensus exteriorīs:ē certior
intellectiua ō eodē obto.cōparādo tn itellectiuā ad q̄/
libet sensitiuā cuiuscūqz sensus seorsuz:nō erit cognitio
sensitiua certior r euidētior itellectiua de eodez obto: r
circa idē. Uel possumus dicere qꝫ p digni⁹ rōne itel/
ligit ēt vnica cognitio sensitiua vnius sensus circa idez
obz:itelligēdo tn p rōnē:noticiā discursiuā sophysticaz
ꝓcedētē ex falsis:r B facit ad rōnē Az.destruētē opio/
nez Zenonis negātis motū p rōnes sophysticas r falsas.
Mō dignior ē cognitio sensitiua q̄cūqz rōne falsa r so/
phystica.r sic logt Az.in.tex.cōmē.zz.eiusdē.8.phyco.
vbi dic:qꝫ dimittere sensū:r seq rōnē:ē ifirmitas itells:
r in B loco iuehit 3 rōnē sophysticā Zenonis. Uel 3⁹
possum⁹ dre ēm qꝫ dic Sco.in p meta^ce.q.4.qꝫ p digni⁹
rōne Az.itellexit itellcm q ē habit⁹ pmoz pncipiorz: q̄
adherem⁹ pncipys p se notis. Isto mō frustra q̄rit rō:B
est cognitio discursiua r demōstratiua etiā nō sophysti/
ca:vbi br aliqd digni⁹ rōne.i. vbi br habit⁹ itellcūs:q p
se r euidēter cogscim⁹ vitatē rei:r vult dre.qꝫ qñ aliqd
est p se notū apud itellcm:ei⁹ nō ē q̄rēda rō demōstrati/
ua:r B facit ad ꝓpositū ipi⁹:qm arguit 3 negātes motū
r dicētes oia gescere.mō motū eē ē p se notū ñ solū apō
oēz sēsuz(cū sit sensibile cōe)vez ēt apud itellcūm:qz ē
pn^m cognitiōis in scia nāli.qō pn^m cognitiōis i scia non ē
demōstrabile:aut saltē nō ē necūz demōstrari. Diffi/
cultas ē z⁰ 3 idē:qz itellcūs diiudicās aliqd ō aliq obto
diiudicat p noticiā acceptā a sensu:sz ois illa noticia vr
eē certior:a qua depēdet alia:q̄ sit illa q depēdet. Igit
noticia sensitiua ē certior noticia itellectiua. Ad hoc
rndet quēadmodū dic Sco.i metaphy.sua i hac eadez
qōne.si itells iudicat ō aliq obto p aliq noticiā sensiti/
uā diiudicat p talē noticiā acceptā a sensu occasionalr r
nō p se.ita qꝫ noticia i sensu nō ē p se r eēntialis cā noti/
cie itellectiue. Uñ si noticia i sensu hz aliq cālitatē pfe
ctiorē supra noticiā itellectiuā:q̄ sit cālitas occasiōalis:
ista cālitas nō ē nisi q ad apphēsionē simplicē termiorz.
nō aūt q ad ꝓpōnē r diuisionē pncipiorz r cl̄onē:q ōdu
cunt ex pncipys. Tertio ad idē sic. Si noticia itelle/
ctiua ē certior q̄ noticia sensitiua:B iō ē:qz itellus refle
ctit se sup actū ppriū:r sup ppriū obz diiudicādo ō veri
tate act⁹ r obti:sz ita ē qꝫ iste act⁹ reflexus nō ē verus:ni/
si ex vitate pmi act⁹:r act⁹ recti:g in oi actu:itells nō ē p
verus respcū sui ppry obti:sz sensus respcū sui ppry obtī
sp est verus i oi actu stāte dispōne medy orgāni r ōbita
distātia:g sensus vr certior q̄ itells. Ad B rndet dōo:
qꝫ certitudo maior i cognitiōe itelle^ua nō ponit solū pp
actū reflexū:sz ēt pp ꝓpōnē r diuisionē:q ē p se nota itel/
lectui:aut ex p se nota ifert:in q̄rū neutra depēdet noti/
cia itellectiua seu itells a sensu:nisi occasiōaliter. Et p
maiorī itelligētia isti⁹ rnsiōis ē aduertēdū:qꝫ sic sensus
in p actu respcū sui ppry obti sp est verus(loquēdo de
sensu pticulari exteriorī:vbi ꝓcurrūt tres ꝓditōes posi/
te in z⁰ ō aīa.s.dispō orgāni.dispō medy:ōbita distantia
obti sensibil ad sensuz)ita itells in p actu sp ē verus re/
spectu sui ppry obti:r q ad apphēsionē simplicē ipsi⁹:r
(qō plus ē)dato qꝫ sensus erraret circa ppriū obz sensi/
bile:itells tn in apphensiōe simplici nō errat. Dato.n.qꝫ
visus pcipiēs aliqd qō ē nigrū:diiudicaret illud esse al/
bū:itellcūs tn itelligēdo ipaz albedinē r apprehēdēdo
apphēsiōe simplici:sp erit verus. Ita.n.ꝓcipit ab itelle/
ctu albedo p visuz iudicātē illud qō est nigrū ac si esset
albū:sicut ꝓcipit albedo ab itellectu per visuz vere vi/
dentez albū:qz ad B qꝫ intellectus aliquid vere pcipiat:
sufficit qꝫ ad ipz pueniat aliq spēs repītatiua ipsi⁹ obti
intelligibilis:r cū p visuz iudicātē eē albū illō qō est ni/
grū deferat spēs repītatiua albi ad itellcm: eq bn: r eq
vere p itellcm ꝓcipiet albedo nūc sic als. Ex B cōcludi/
mus qꝫ certitudo i noticia itellectiua cōpetit sibi ex tri/
bus.p ex B qꝫ itellect⁹ ē reflexiuus supra se.sup actū p/
priū.r sup obz.qō non ꝓpetit sensui.z⁰ ꝓpetit certitudo
noticie itellectiue:qz itellcūs semp vere apphēdit obm
simplex simplici apphēsiōe.r 3⁹ pp cōpōnē r diuisionez
vt stati dicet. Ad fozmā g argu.cū dic] noticia itelle
ctiua dr eē certa ex hoc:qz intellect⁹ reflectit se supra se.
Rndeo qꝫ nō tn pp istud itells ē cert⁹:vez ēt pp cōpo/
sitionē:r diuisionē:q ꝓprie ptinet ad ipm intellectuz r
nō ad sensum. Loquēdo de ꝓpōne pncipiorz r cōclusio/
nū:q deducunt ex pncipys in quibus itellect⁹ nullo mō
depēdet eēntialr a sensu. Aduertēdū tn qꝫ itellectus
bn pōt errare in aliq noticia ꝓplexa:q non ē noticia pn/
cipy vel ꝓnis deducibilis ex pncipys:sz est noticia tota/
liter depēdēs a sensu:r si sensus errabit circa suū ppriū
obz:errabit ēt itells i tali noticia ōpēdēte a sēsu. Dico tn
nō eē neēe itellz errare i tali noti^a ꝓplexa i q itells segt
sensū errātē. pōt.n.yl p aliqz noticiā sumptā a sēsu ve/

UVA. BHSC. IyR_086_2

riozi: vl' sūptā ab eodē sēsu als meli⁹ disposito diiudicaī ō erroze sēsus. Dico āt sensū eē meli⁹ disposi tū: qñ ñ ē impedit⁹ p aliqō extrīsecū ipediēs: aut p īdispōnē orgāni: aut p īmoderatā distātiā. ¶ Sz isurgit ħ vna difficultas: qūo itellus pcipiat sensū aliquē ñ errar: vl' sēsū eē meli⁹ dispositū: ¶ Dico q̄ pt diiudicaī p aliq̄ ꝓpōnē p se notā gescētē i aīa q̄ ñ ōpēdet a sēsu nisi occasionaliꝛ. e. n. ꝓpō p se nota apō itellz. pō nāl' nō libera vt i plib⁹ recte agit: g̃ q̄ tiēscūq̄ itellus pcipiat aliq̄ pōz sensitiuā sic sentire obz aut sic opari vt i plib⁹: diiudicabit talē sēsuz nō errar sz recte ager: ꝛ qñ pcipiet itellus q̄ sēsus circa pozpriū obz opaī i pauciozib⁹: diiudicabit itellus sēsū errar. ¶ Ex q̄ ꝓcludim⁹ vnū cozrelariū: q̄ nūq̄ ōcipiī sēsus iquātū ōseruit itellectui q̄ ad appbensionē simplicē terminoz: neq̄ q̄ ad ꝓpōnē ꝛ diuisionē pncipioz ꝛ ꝓnū ōducibiliū ex pncipys: sz bñ pt ōcipi in q̄ m ōseruit itellectui q̄ ad aliq̄ noticiā ꝓplexā: q̄ ñ ē ō ꝓn⁹: aut ō ꝓne ōducēda ex pn⁹: q̄ segī sensū errātē: i q̄ tñ nō ē neciuz ipz intellcm errare: qz pt cozrigere actū ꝓpriū: ꝛ actū sensus p aliq̄ noticiā ꝓplexā p se notā itellectui ꝛ euidētē ex terminis. ¶ 4° ꝛ vltio istaī ꝫ eādē miozē. Nā hī ex p̄ ō aīa q̄ scīa ō aīa ē certissima scīa iter oēs nāles. Tum qz ē ō certiozi obto. Tū qz certiozi mō pcedit: sz pcessus ꝛ modus ꝓcedēdi ñ dī eē certioz: nisi qz ē pcessus ex sēsibilib⁹. g̃ sēsibilia sī certioza: ꝛ noti⁹ ipoz ē certioz apō itellz. ¶ Hoc idē ꝓfirmaī p̄ ō sciētys mathema. Scie. n. mathema. dñr eē i p̄ gradu certitudis: ñ pp aliud: nisi qz ex sēsibilib⁹ pcedūt. ¶ 2° ꝓfirmaī p illō p̄mi posterioz. pp qō vnūqōq̄ tale: ꝛ illō magl: sz ita ē q̄ p̄n⁹ cognoscūt pp termios: termini āt pp sēsū g̃ sensus ē certioz i cogīscēdo q̄ itellus. ¶ Ad ħ ñdeī p̄mittēdo vnū. vz. q̄ cū certitudo magl p̄ꝑe ꝓueniat ꝓpōni ꝛ diuisiōi: q̄ simplici appbē siōi rei cogīscibil (vt dcm̄ ē supi⁹) aliq̄ ꝓplo seu ꝓpō rez cogīscibiliū pt eē ex se euidēs. vl' euidētia solū apō sēsuz. ꝛ sic ista ꝓplo: nix ē alba: ē euidēs apō sēsū: ꝛ nō apō itellectū: q̄ñ itellus appbēdēs termios ꝛ ꝓponēs ipos adinuicē: nō assētit ꝓploni. Dato q̄ nō sit pcepta a sēsu. Aliq̄ vo ꝓplo ē euidēs apō itellz: ꝛ nō apō sēsuz. sic icozpalia nō eē i loco: q̄ ꝓplo nō pt pcipi ab aliq̄ sēsu. Aliq̄ vo ꝓplo est euidēs ꝛ apō sēsuz ꝛ apō itellz: sic ista: bō viuit: bō sentit. Loq̄ndo ō ꝓplone actuali: vl' aptitudinali. Dico mō q̄ licz illa ꝓplo q̄ ē euidēs apō vtrāq̄ pōz cogīscitiuaz ꝛ intellz ꝛ sēsuz dicaī eē certioz ꝛ euidētioz q̄ sit illa q̄ tm̄ appbēdiī ab itellu: nō tñ ē vez: q̄ cūq̄ ꝓplo appbēdiī a sensu: sīt certioz illa q̄ appbēdiī ab itellu tm̄. imo ꝓtigit oppo⁹. ¶ Ex ħ ñdeī ad arg⁹. Scia nāl' libri ō ania est certioz: nō tm̄ qz sit ō certiozi obto: sed qz certiozi mō pcedit. ꝓcedit. n. ex his q̄ sī p se euidētia apō sensū: ꝛ apō itellz: vt pz discurrēdo p ea: q̄ sī me⁹ i ɛ ꝛatoib⁹ ō aīa. ¶ Per ħ ét ñdeī ad illō ō mathematicis. pcedūt. n. ille scie ex his q̄ sī p se nō ꝛ apō sēsuz: ꝛ apud itellcm. ¶ Ad aliā auctozitatem p̄bi p̄ posterio. pp qō vnumqōq̄ ꝛc. Dico q̄ illa auctas bz itelligi ō cāis p se ꝛ eēntialib⁹ vniuocis ꝛ adeq̄t: mō si termini sūt cā no⁸ pncipy: nō sī cā vniuoca vniuocatiōe ꝓpleta: sz tm̄ vniuocatiōe icōpleta eo mō q̄ Arz. 7. meta⁸ vocat gnōnē domus ad eī eē vniuocā. ñ sī ét cā adeq̄ta: sz itellus ex lūine suo nāli ꝓcurrētib⁹ termis ꝛ noti⁹ ipoz cāt euidētē noticiaz ꝓplonis pncipy. Sil' r termini ñ cogīscūt p sēsuz: vt p cāz eēntialē oīno: vt dcm̄ ē in p̄ arti. ꝓne z°. ꝛ in rñsiōe ꝑme

Quātum (rationis huius articuli.

ad vltm arti. Ad arg⁹ pncipalia. ad p̄m rñdeī q̄ nulla opatio actual' ipsius anie itellectiue: siue sit simplex appbēsio. siue ꝓpō ꝛ diſio siue discursus p se mēsuraī tpe: sz solū p accñs p q̄to ista nō pcipiūt ab itellu: nisi p delationē spēz ad itellum q̄ fit mediāte sēsu. ꝛ mediāte motu ꝛ alteratōe facta i sēsu: vt bī. 7. phycoz. Inductio spēz itelligibiliū i itellu: segī iductionē aliqui⁹ foz⁹ i sēsu. cū āt sēsus altereī ꝛ moueaī (aucte Arz. palle gata) segī q̄ foz⁹ i itellu acgrīt ex tpe ꝛ motu p accñs. q̄z tñ taī foz⁹ fz totū suū eē idiuisibil' r acgrīt. ꝛ nō p ptē post ptē. Tū ex pte ipaz formaz. Tū ex pte subti q̄ p ficiī ab istis formis. Sñt tñ iste foz⁹ itēdi ꝛ remitti per maiozē conatū po⁸ itellectiue se ferēt (supza obz. Uel p ꝺsideratiōnē illoz a gb⁹ iste forme ōpē dēt. Nūq̄ tamē ista itēsio ꝛ remissio q̄ m ad quēlz gradū acgsituz foz⁸ fit in tpe. neq̄ successio grad⁹ ad gradū fit i tpe. q̄. vz. gradus ipe diuisibil' r aut q̄ tū ad subz: aut q̄ m ad eēntiā ei⁹ acgraī: sz gcqd acgrīt ō istis: acgrīt i istāti: ita q̄ ex pñtia obti mouēt (ad itellum polez: i istāti segī illud eē foz⁸ q̄ acgrīt. ¶ Et p ħ ñdeī ad illō ō sylls ꝛ discursu: ꝛ ō alys. discursus. n. nō fit i tpe nisi p accñs: ex ozdie essentiali itellus ad sēsuz: neq̄ discursus vt discursus est: icludit eēntialī r successionē tpis sz solū mō successionē ozdine nāe: q̄. vz. vnū cogīscaī post aliō ozdine nāe: ꝛ ex no⁸ vni⁹ dueniaī i noticiā alteri⁹: qz ēt vt dicūt theologi: aīa sepata sic discurrit: ꝛ tñ ñ successiue nec i tpe. Et p ħ ét appet rñsio ad illō q̄ accipiebaī ō motu aie itellectiuo. nō. n. p se subiacet motui: sz p accñs. Dī. n. i. 4. phyſi. cō. 45. q̄ aīa ē i loco p accñs: qz. s. ē ps cozpis q̄ ē i loco per se: sz eo mō q̄ aligd ē i loco eo mō mouet: aīa p accñs ē i loco: g̃ p accñs mo⁸. Dī ét ibi q̄ celū ē in loco p accñs. tñ ħ. s. eē i loco p accñs inest celo p se: ꝛ ñ p accñs. Dī tñ q̄ rō q̄ adducīt ad ħ q̄ aīa itellectiua ñ mo⁸: qz ipa ē idiuisibil': ñ ꝓcludit: vt bitū ē i ꝓcedētib⁹ q̄nib⁹. s. ii. ꝛ. zz. Et cū dī q̄ accñs visibile ñ pt fūdari i idiuisibili. dcm̄ ē ibi q̄ accñs visibile hñs ptes sīl' exñtes ñ pt fūdari i aliq̄ idiuisibili: sz accñs visibile c⁹ nihil ē i actu sīl' nisi idiuisibile: pt fūdari i idiuisibili. sic ē mot⁹: ꝛ ita lz ꝓcedaz q̄ aīa ñ possit mo⁸ p se seq̄ndo p̄n⁹ Arz. tñ rō quā tu adduxisti minus ꝓcludit. ppo m ꝛ itētū tuū. qūo āt valz rō Arz. 6. phyſi. q̄ idiuisibile ñ pt mo⁸. dcm̄ ē loco pallegato ꝛ apli⁹ dicēī i seq̄ntib⁹. ¶ Sz ꝫ istā rñsionē datā ad p̄m arg⁹ p̄n cipale isurgūt due difficultates. ¶ Pria difficultas: qz dcm̄ fuit q̄ opō aīe itellectiue acgrīt i istāti ꝛ idiuisibiliter i eo istāti i q̄ acgrīt. ¶ Cōtra. qz Arz. z. ō aīa dic q̄ nos itelligim⁹ cū ꝓtinuo ꝛ q̄to: g̃ vī q̄ opō itellus mēsuraī ꝓtinuo ꝛ q̄to: ꝛ p ꝓns tpe. ¶ 2ª diffi. qz ꝓcessuz fuit itellcōez itēdi ꝛ remitti: sz ois itēsio ꝛ remissio foz⁸ vī eē mot⁹ tpe mēsurat⁹: g̃ itellectio acgrīt tpe. ¶ Ad p̄mam difficultatē rñdeī dōo: q̄ auctas Arz. bz itelligi q̄ itelligim⁹ i tpe ꝛ ꝓtinuo ꝓseruatiue: qz formā acgsitā i istāti ꝛ idiuisibil' r possum⁹ ꝓseruaī i tpe: ꝛ sic itelligim⁹ cū ꝓtinuo ꝛ q̄to: ꝓcuādo ipaz itellcōez ñ pducēdo ipaz i aliq̄ mēsura visibili. ¶ Ad 2ª⁵ dico: q̄ itēsio ꝛ remissio q̄dā ē re⁸ foz⁸ hñt (ꝫ riū ꝛ dispōnē ꝫ riā i subto: ꝛ sīl' re⁸ ibī dibil: q̄ ꝑus natū ē pfici fz vnā ptē q̄ fz aliā. q̄dā ē itēsio foz⁸ idiuisibil' ꝛ re⁸ subti idiuisibil'. Pria itēsio. i. re⁸ forme hñtis ꝫrium ꝛ subm diuisibile fit in tpe: ꝛ p motuz. Scōa aūt itēsio fit i istāti. sic est ō itellcōne. itellectio. n. ē forma idiuisibilis. i. idiuisibil' r acgsita cui nihil opponiī nisi ꝑuatio q̄ ē ignoratia: sz nihil ꝫrie ei opponiī. Sil' r itēsio ipsi⁹ ē respcū subti idiuisibil' nullū hñtis ꝫriū: g̃ ista itēsio pt fieri i istāti. ¶ Ad z^m argu^m p̄ncipale rñdeī dōo q̄ duplex ē idetermiatū: vt colligit de mēte Scoti i p̄ sniaz dis. 7. q. vnica: ꝛ i. 35. di. q. vnica. In vtraq̄ dis. arguēdo ꝫ. S. Tho. ꝛ i. 3. dis. p̄. q. 7. Quoddā ē indeterminatū idetermiatiōe po⁸ actiue. q̄dā indeterminatū idetermiatiōe po⁸ passiue. idetermiatū indeterminatiōe po⁸ actiue: est de se sufficienter determina-

UVA. BHSC. IyR_086_2

tū: limitatū respcū sue actiōis: qz si determiatū ⁊ limitatū respcū vnius actiōis pōt ex se sufficiēter agere sine quocūqz determināte: multo magis illō qō ē idetermiatū idēterminatiōe respcū pluriū actionuz: qz ista illimitatio seu idetermiatio actiōis oīno nō tollit aliquaz cālitatē ⁊ pfectiōez ab agente: sed posita cālitate respcū vni⁹ effcūs ponit cōsimilē respcū alteri⁹. ḡ vbi tm̄ vnaz cālitatē bret si posset ex se sufficiēter in effcm̄: mlto magis vbi bēat aliā ꝓsimilē poterit vtrūqz effcm̄ ꝓducere: ⁊ B ꝓsuppositō passo sibi sufficiēter approximato: ⁊ obiecto dispōsito: sed ideterminatū idetermiatione scōo mō (sicut ē mā ꝑma respcū pluriū formaz subaliū) oz q ō determineť aliūde qz ex se: ⁊ ab aliq̄ agēte pficiēte ipz per aliquā formā. Mō ad ꝓpositū applicādo. itellus agens seu possibilis cāns ipaz ꝓpositionē ē ideterminat⁹ inde terminatōe po⁹ actiue: ḡ nō oz ipz aliūde ōtermiari. Ut possimus dicere q si ōtermineť ab aliq̄ agēte pticulari (eo mō quo dī cā iferioz determiare supioreז) determinať poti⁹ ad vnā ꝓpōnē qz ad aliā p spēz itelligibilez que exns i itellectu magl mouet ad vnū obz ꝓcipiēdum qz ad aliud. ¶ Ad 3m̄ ꝑncipale rndeť ꝑmittendo: q duplex ē ꝓpositio. s. mālis ⁊ formal'. ꝓpō mālis ē ꝓpō i re q̄ nihil aliō ē qz vnio realis extremoz. ꝓpositio formalis diuidit. qdā ē act⁹ cōpositiuus itell's: qdā ē ꝓpositio formata ab itellectu q̄ ē obz ꝑozis cōpōnis formalis ⁊ act⁹ cōpositiui. In ꝑma ꝓpōne qua itell's cōponit vnū extremū cū reliquo: affirmādo vnū ō alio (sicut formādo istā ꝓpōnez: bō ē aial) intell's bz actū quo affirmat ꝑdicatū de subto: ⁊ iste act⁹ appellať cōpositio formalis. scōa cōpositio formalis obtiua bz eē obtiue i itellectu. Loquēdo ō ꝓpōne formali: siue de actu ꝓpositiuo: siue ō ꝓpōne formata q̄libz talis bz veritatē a ꝓpōne māli i re: ⁊ B est qō dī ab Ax. in ꝑdicamētis. Ex eo q res ē vel nō ē: ꝓpō dicit eē vera vel falsa. Si loq̄mur ō cōpōne māli: illa itelligiť ꝑ actu itell's ⁊ actu recto. Si loquamur ō ꝓpōne formali q̄ ē actus ꝓpositiu⁹ itellectus: ista itelligiť actu reflexo: ⁊ veritas isti⁹ cōpōnis formalis bz itelligi nō soluz p actū reflexū: sed ēt p actū collatiuū itell's cōparantis ipz actū cōpositiuū ad ꝓpōnem i re sub rōne sil'is vel dissimilis: ⁊ cognoscēdo ipz actū cōpositiuū eē sil'ez cōpositiōi māli i re: cognoscit veritas isti⁹ act⁹: cū veritas act⁹ nō sit nisi ꝓformitas act⁹ ad rē cognitā. si āt cōparatur vt dissimilis: cognoscit falsitas ipsi⁹ actus: ⁊ ꝓpōnis formalis. Si vo loq̄mur ō ꝓpōne formali obtiua formata ab itellectu: dico q ista itelligiť seu pōt intelligi actu recto: q̄tūcūqz nō itelligať ipaz eē ꝓpōnē aut ꝓpōnē nisi actu reflexo. Vñ aliō ē itelligere ꝓpōnē i se formatam ab itell'u. aliō ē itelligere ipaz cōpōnē eē ꝓpōnez ⁊ ꝓpositiuū itell's. Sz ꝑ mō nō ꝑt itelligi: nō itellecto actu ꝓpositiuo. sic nō possuz itelligere istā ꝓpōnē (bō ē aial) eē ꝓpōnē formatā ab itellcū nisi itelligā actū p quem formať ꝓpositiui. ¶ Qñ ḡ tu dicis: cū itelligo ꝓpōnē ⁊ prominať ad ꝓpōnē i re q̄ bz eē obtiue ⁊ repñtatiue i itell'u: positionē formalē. Licz nō termineť ad talē ꝓpōnē formalē bñtē eē obtiuū i aia sub ea rōne sub q̄ bz esse obiectiuū. ita q cognoscit ⁊ itelligit illud qō obycit itell'e arg⁹. B obycit itellectui: ⁊ B itelligit: ḡ itelligit sub rō ne q̄ obycit. Falsitas ꝓne pz ex logica: qz ē fallacia ꝓnt dō: q lesō organo fantasie itell's possit formare ꝓpōnes ⁊ syllogismos: ⁊ rō adducta ē i corpe qōnis. nō. n. ē ꝓpea: qz ꝓceptio vitat ꝑncipy ꝓplexi ōpēdeat eēntialr a ꝓceptiōe vniōis extremoz ꝑncipy i re: sz B ē pp ordinē essentialē quē bz itell's ad sensum. lesō. n. organo fantasie fit inordinat⁹ discursus fantasmatū: pp quē nō ꝑt itell's intelligere ita vnuz q nō aliō. ⁊ p ꝯs nō ꝑt recte discurrere syllogizare: ⁊ formare ipsas ꝓpōnes. qī appet q argūnta adducta ꝑ itētōez Doctoris min⁹ ꝓcludūt. qī ⁊c.

¶ Forsan autez ⁊ difficultate duobus modis existēte non in rebus sed in nobis est eius cā.

Tex. cōmē. ꝑmi. Qō. II.

Queritur. Qūo difficultas itelligēdi sit. ex ꝑte itell's: aut ex ꝑte rei. Ut ōtermiat Anto. An. ⁊ Scot⁹. ¶ Ur. n. q ex ꝑte rei sit difficultas cognoscēdi. qō ꝓbat sic. Qō ē pō itelligibile: ⁊ ñ actu itelligibile ē cū difficultate cognoscibile: qz facili⁹ itelligiť qō ē actu itelligibile q̄ illō qō ēpo⁹ itelligibile: Sz ita ē q res māles sūt pō itelligibiles: ⁊ īmāles actu itelligibiles: vt colligiť ō mēte Auerroys. 3. ō aia Cōmē. 18. Jgiť difficultas itelligēdi nō tm̄ ē ex ꝑte itell's nr̄i. ¶ Et ꝓbat'. vnūqōqz cognoscit ꝑz q ē i actu: vt ē de mēte Ax. 9. metaᶜᶜ. tex. cōmē. 20. ḡ q̄ sūt in poᵗ sūt cū difficultate cognoscibilia: ita q difficultas se tenet ex ꝑte ipsoz. ¶ Itē ar 2⁹ qñ passuz ē sume dispositū respcū actiōis alic⁹ agēt] nulla ē difficultas ex ꝑte ipsius passi: ⁊ ꝑsertiz B ē ver vbi passuz p actiōez agēt] pficit. Sz ita ē: q itell's nr̄ polis ē passiu⁹ respcū cuiuscūqz obti itelligibil' ⁊ p ipz nāl'r pficit: quū ad qōlz tale nāl'r iclineť: igr nulla difficultas ē ex ꝑte ipi⁹ i recipiēdo actū intelligēdi a q̄lz itelligibili. ¶ Itē 3⁹ ar. Si eēt difficultas ex ꝑte itell's nr̄i i itelligēdo aliqō itelligibile: maxie eēt respcū subaz imāliū q̄rū itellibilitas excedit vtutē cognoscitiuā itell's nr̄i. Sz B ē fl'z: qz in B differt sensus ab itellū: qz sensus corrūpit ab excellēti sensibili. Intellus aūt habilitatur ⁊ confortať ab excellēti itelligibili: igr nulla difficultas ē ex ꝑte nr̄i itell's itelligeť subas sepatas.

Ad oppositū tm̄ est Ax. 2. meta ᶜᶜ i ꝑn⁰: q dic: q difficultas: vl' cā difficultat] nō ē in reb⁹. sed i nobis: qō ꝓbat: qz sic oculi noctue. ⁊c.

In ista. q. ꝑ recitabi⁹ opīo Cōmētato. ⁊ excludeť. 2⁰ loco ponet opīo ꝓpria. 3⁰ loco soluentur rationes in principio. q.

Circa ꝑm̄ est opīo Cōmētatoris i. 2. meta ᶜᶜ. in cō. ꝑ: q intell's nr̄ ꝑt ꝓparari vl' ad res īmāles: vl' māles. Si ꝑ mō. difficultas cognoscēdi ē ex ꝑte itell'us nr̄i: qz tales sube ex se sūt actu itelligibiles: ⁊ ex se sufficienter i actu vt possint mouere itellcm̄ sibi ꝓportionatū: sz intell's nr̄ ē ipropoꝛtionat⁹ talib⁹ cognoscibilib⁹: sic sūt sube sepate: qm̄ cognoscibilitas ipaz excedit vtutē cognoscitiuā itell's nr̄i. Jgr si itelligūt a nobis: cū difficultate itelligūt: q̄ difficultas ē ex ꝑte itell's nr̄i. Sz si itell's nr̄ ꝓpareť ad subas māles: tales sube sūt ipropoꝛtionate itellectui nr̄o: ex ōsectu se tenēte ex ꝑte ipaz. Qm̄ eaz cognoscibilitas excedit a vtute cognoscitiua itell's nr̄i. Et etiam (quū talia itelligibilia sint tm̄ itelligibilia i po⁰: ⁊ fiūt i actu p opationē itell's agētis.) segtur q si q̄ est difficultas itelligēdi ⁊ cognoscēdi: ista difficultas se tenebit ex parte ipsaz rerum: ⁊ non ex parte itellectus. ¶ Sz istū modum dicendi impugnat Sco. ⁊ Anto. An. sic. Si est difficultas ex parte intellectus nostri i itelligendo res materiales ex ꝑte reruz māliū: Jgitur cōparate ad quēcūqz intellectuz: erūt ex se cū difficultate cognoscibiles ⁊ ita ꝓparate ad itellectū ꝓiuinū: cū difficultate intelli:

UVA. BHSC. IyR_086_2

gent. ¶ Ista ipugnatio cōtra Auerroyz nulla ē: ppea: qz ſm ipm in .ix. metaphyce ꝓmēto. ſi. ⁊ in .3. de aia. ꝓmento. ſ. ⁊. 8. Intelligentia ꝑma q̄ est deus nihil itelligit ex se. Tñ ꝓsupponēdo q aligd itelligat extra suā essentiā. respondetur q qōcūq itelligibile qō est ex se cū difficultate cognoscibile cōparatum ad quēcūq itellectum mobilē a tali obto: aut saltez p se ꝑmo terminabilē: ⁊ nō virtute alteri⁹: erit a tali itellectu cū difficultate cognoscibile. Modo itellectus diuinus: neq est mobilis a rebus mālib⁹: neq terminabilis ab ipsis quēadmodū dictum est in qōne. z ſ. vz. de itelligere diuino. Igit tales res nō cognoscent cū difficultate ab itellectu diuino: q virtute eēntie vt obti mouētis: aut ꝓximo terminātis itelligit quicquid intelligit.

Quantum ad z^m arti. dōm est: q oīs difficultas i cognoscēdo se tenet ex pte itellectus nostri. qō declarat ꝓnotādo duo. ꝓmū q potētia itellectiua hz difficultatē in cognoscēdo quādo est ip̄proportionata obto cognoscibili. Est aūt ip̄proportionata: aut ꝑpter maximā entitatē obti: aut ꝓp minimā: sed q̄lz ista ip̄proportionū est ex defectu virtutis cognoscitiue qō ꝓbat. Naz q itellectus nō possit itelligere maxime cognoscibilia: ꝟ est: qz virtus ei⁹ cognoscitiua excedit a cognoscibilitate obti: ergo defectus ē ex pte ipsi⁹. Imp̄portio ēt respcū eoz que sūt minime entitat] ꝓuenit ex defectu ipsius itellectus: qō ꝓbat. per Aristo. in de sensu ⁊ sensato: q vult: q si visibile decrescit in min⁹ i infinituz: necesse est visuz crescere in mai⁹ i infinituz si debeat visibile ꝓcipere. ergo ad cognitionē minimi cognoscibilis regrit pfectior virtus i cognoscēdo. ergo q itellect⁹ non possit itelligere minima: ꝟ est ex defectu virtut] cognoscitiue i itellectu. ¶ Scōo nōndū ē: q cognitio pfecta ſm ꝓportionē est duob⁹ modis. Uno mō ſm ꝓportionē rei ad virtutē suā motiuā: aut terminatiuā itell⁹. Et sic vnūqōq eque pfecte cognoscit ſm ꝓportionē: qz (quū virtus sequat subaz ⁊ eēntiaz rei) in q̄to gradu: ⁊ in quāta ꝓportiōe est entitas sua: in tāto gradu ē eius virtus motiua. Et q̄tū est ens: tātū ꝓportionabil⁹ mouet. Scōo mō pōt itelligi cognitio pfecta ſm ꝓportiōez rei ad potētiā tendētē in ipsaz rē: ⁊ qz intellectus noster plus tendit in sensibilia ⁊ mālia: ⁊ ꝟ qz plures grad⁹ cognoscibilitatis attigit de sensibilib⁹ q̄ isensibilibus pp ordinē itellectus itelligētis ad sensuz: iō (ſm ꝓportiōez hoc secūdo mō po^c tendētis in obm) sensibilia pfectius cognoscunt: q̄ isensibilia. ¶ Et per ꝟ soluit ꝺictio: q̄ vī esse inter Doc. sub. in p. dis. z. q. z. et eūdez in z^o metaphysice. Dabet. n. in p loco ꝓallegato: q itellectus nr̄ pfectius ſm ꝓportionē cognoscit sensibilia ⁊ mālia: q̄ isensibilia ⁊ imālia. Et in scōo metaphyce vult: q eq pfecte ſz ꝓportionē cognoscant ab itellectu mālia: sicut imālia. Ex his q̄ dicta sūt appet dissolutio difficultatis.

Ad argumenta ꝓncipalia. Ad ꝓmū pz rñsio ex dictis: q eque facilr ſz ꝓportionē entitatis ad vtutē motiuaz vel terminatiuam obti ⁊ eque perfecte mouēt: aut terminat intellectū res māles sicut imāles. Sed si qua difficultas est in cognoscēdo: ista est solūmodo ex ōbilitate virtutis cognoscitiue: tā respcū eoz que sūt maxīe cognoscibilia q̄ respcū eoz que sūt minime cognoscibilitatis. Nec obstat q intellectus agēs respcū mālīū faciat actu itelligibile: qō ē potētia itelligibile: qz solūmō hoc est pp ordinē eēntialez itellectus nostri itelligētis ad fantasmata: qz nihil itelligit ꝓmo ⁊ motiue: nisi abstrahēdo a fantasmatib⁹. Unde obm relucēs i fantasmate: quū hēat eē māle ⁊ extēsuz nō pōt mouere itellectū possibilē q est imālis ⁊ inextēsus: qz oz agēs ⁊ patiēs in quocūq ordine eē ꝓportionata q̄tū ad eē māle: ⁊ imāle: ⁊ ita quū obm i fantasmate nō possit sic mouere itellectū potez: necesse ē itellectū agentez de ipso ꝓducere spēz itelligibilez: i qua relucet obm qō ē ꝓportionatū mouēs respcū itellectus possibilis: qō obm i spē hz eē imāle: ⁊ iextensuz. Et p ꝟ apparet ad istantiaz de potētia itelligibili ⁊ actu itelligibili. Et per ꝟ ēt pz respōsio ad ꝓfirmationē. ¶ Ad z^m ꝓncipale respōdet. ꝓmittēdo q itellectus hz vno mō cōsiderari vt passiuus ⁊ receptiuus actus itelligēdi: ⁊ vt ē in pura potētia passiua respcū obti itelligibil⁹. Alio mō vt actiu⁹ ⁊ opatiuus: qz pono itellcm possibilē etiā actiue ꝓcurre re ad actū itelligēdi. Si ꝓmo mō accipiat itellcūs: sic ē summe dispositus nullā hūs resistētiā ad obz cognoscibile vl ad actū itelligēdi quē recipit. Si secūdo mō: cōsidereť vt ē actiuus actus itelligēdi: ⁊ opatiu⁹ (ꝟ est vt per actualē opationem que est actus itelligēdi formal⁹ intelligat) sic itellectus hz aliquā resistētiā ad obm intelligibile ⁊ ad actuz itelligendi circa ipm pp debilitatez virtutis cognoscitiue: aut actiue i agēdo ⁊ operando circa ipm obm: que resistentia est: q virtus ei⁹ cognoscitiua: aut actiua nō ꝓportionat cognoscibilitati obti pp eius maximā: aut minimā cognoscibilitatē. Nec obstat q respcū alicuius itelligibilis virtus cognoscitiua itellectus excedat eius cognoscibilitatē: qz ad cognoscēdū tale ip̄fectū cognoscibile regrit acutior ⁊ pstātior virtus in cognoscēte: q̄ sit vtus intellectus nr̄i. p Ar. in de sensu ⁊ sensato: vt supi⁹ allegatū est. ¶ Ad z^m ⁊ vltimuz argumentū pz per ea que dicta sunt. Nā licz itellectus confortet ab excellēti intelligibili ⁊ vigoret ⁊ nō corrūpat: quemadmodū sensus ab excellēti sensibili: tamē q virtus intellectus est debilis in cognoscēdo: ꝓpter quā debilitatez non potest attingere obm ſm omnem graduz sue cognoscibilitatis. Aut si attigit imperfecte attigitur: difficultas ⁊ defect⁹ isti⁹ cognitionis nō ē ex pte rei: sed ex parte intell⁹ cognoscentis.

¶ Nescimus autem vez sine causa vnūquodq̄ maxime ipsum aliorum est per quod alīs ineſt vniuocatio. Tex. cō. IIII. Nō. III.

Ueritur. Utrū si ōmonstret cā p effcm: possit dari regressus. ¶ Quidā arguūt q nō: ꝑsupponēdo q ōmratio sit ex notioribus. z° ꝑsupponūt q itell⁹ nūq̄ pt aligd itelligere nisi fantasia exīte i actu. 3° ꝓsupponūt q vna noti^a i itell'u sit itēsior alia. Et 4° ꝓsupponūt q ista itēsio nō fit i aīa itellectiua vt itellectiua ē: ſz ī virib⁹ sensitiuis. Tū qz i. 7. phycoz. in pte itellectiua nll'a ē alteratio. Tū qz itēsio ⁊ remissio fiūt successiue: ⁊ i tpe: ⁊ aīa ñ subiacet motui ⁊ tpi: g ⁊c. Quibus supposit] stātib⁹ aī sic. Si p effcm ōmraī cā. tūc oz q in ipa cogitatiua fiat itensior noti^a effcūs: siue q sit magis not⁹ effcūs q̄ cā: tenet ꝓña p p^m ꝑsupp^m. si postmodū fiat regressus ōmraibit effcūs p cāz: ſz cū effcūs sit min⁹ not⁹ q̄ cā: g p min⁹ notū ōmraibit magl notū. ¶ Oz si tu dicas: q cū itell⁹ accipit aliq̄lē cognitōez ipi^a cāe: tē itell⁹ negociat circa illā cāz: ⁊ negociādo venit i maiorē noticiaz ei⁹. ¶ Cōtra. certū est q ista negociatio ē gdā actus itelligēdi ⁊ cū itellect⁹ nō possit aligd itelligere nisi fantasia sit in actu. si ergo ista itensio fit in aia intellectiua: nō fit in ipsa: nisi qz fit in aia sensitiua: ergo itēditur noticia effectus. ¶ Scōo ꝓncipal⁹ argr. Concesso isto regressu: seqret q aliqua cognitio ꝓtinue itenderet: ⁊ tñ i fine intensionis illa cognitio ꝑfecta corrumperetur.

UVA. BHSC. IyR_086_2

pbaꝫ ꝟña. ꝑsupponẽdo: ꝙ scia qz. ꝛ pp gd. ſpẽ diſtiguũꝫ: ꝛ ex ꝟñti nũero. Tũc ſic. ſi ꝑ cãz ỏmõſtraꝫ effcũs: tũc acquiriꝫ notícia ipſi⁹ effcũs pp gd. ſz ℔ diſtiguiꝫ ſpẽ a ꝑo ri: g̃ ꝑoz coz rũpereꝫ. qſ ꝛc. ¶ 3° ꝓncipal⁹ aꝛ. Data vitate iſti⁹: ſcꝛeꝫ ꝙ pfecti⁹ cognoſcerent ſupioza q̃z inferioza: ꝟña ẽ fz: ꝛ pbaꝫ ꝟña: qz nũq̃z ꝓcedim⁹ a cã ſup effcm̃ in regreſſu: niſi habuerim⁹ ite ſioꝛẽ cognitiõez cãe. ℔ ãt nõ erit: niſi cognouerim⁹ cãz illi⁹ cãe. Sz cãe iſtoꝝ iferiozũ ſunt cãe ſupiozes: g̃ oz nos cognoſcere cãs ſupiozes: ꝛ cũ ꝑ illas demõſtrabim⁹ cãs ꝓpinq̃s effcũz iferioꝝ: erũt cauſe ſupiozes notiozes ipſis effectib⁹ inferiozibus.

Ad oppoſitũ tam̃ eſt cõis ſnia pboꝝ. Et totus ꝓceſſus Aꝛ. ꝑ ꝛ ſcõ poſterioꝝ.

Pro declaꝛãda iſta q. ſunt tres arti. In ꝑ ꝓmittẽꝫ aliq̃ necia. In 2° poneꝫ ỏtermiatio qõnis. In 3° rñdebiꝫ ad argᵃ in ꝓn. q.

Quãtum ad ꝑm̃ ꝓmitto diſtõnes. Prima ꝙ multipliciter itelligere poſſum⁹ dari regreſſuz. Uno mõ ꝙ cognito aliq̃ qz. poſſit cog̃ſci cognitione pp gd. ꝛ ℔ ꝑ diuerſa media: q̃rũ vnũ ſit qz. alterꝝ pp gd. vt ſi cog̃ſcim⁹ ꝑ eclypſiz lune: ꝙ terra ĩterponit iter ſolẽ ꝛ lunã: poſſum⁹ poſtea ꝑ ſolẽ eẽ ĩ capite draconis ꝛ lunã in cauda vel eꝫ: cog̃ſcere euidẽti⁹ ꝛ certi⁹ ĩterpõnẽ terre dyametraliꝛ: qõ fuit ꝓus ỏmõſtratũ ꝑ eclypſiz lune. ꝛ iſte ẽ ꝓmus mod⁹ dãdi regreſſuz. Scõo mõ poſſum⁹ itelligere dari regreſſuz itelligẽdo ꝙ aliq̃ vnũ cognoſcaꝫ cognitiõe qz. ꝑ aliud: ꝛ illud ꝑ qõ cog̃ſciꝫ poſtmodũ cognoſciꝫ cognitiõe pp gd. ꝑ ipz: vt faciliter appet ĩ ꝓmiſſo exẽplo ỏ eclypſi reſpcũ terre ĩterpõnis iter ſe ꝓcciſe. De ꝑ mõ dãdi regreſſuz nõ ẽ difficultas: ſz ỏ 2°. De ꝓmo mõ ẽ textus Auerroys 2° ꝑbycoꝝ ꝟmẽto. zz. ỏ Auicẽ. q volebat ꝙ nullus artifex poſſz ꝓbare ſuũ ſubz eẽ. Necq̃ cãs ſubti in aliq̃ genere ỏmõſtrationũ: ỏ quẽ iuebiꝫ Lõmen. ꝙ ꝓñt demõſtrari demõſtratione ſigni: ꝛ ſi ille cãe habuerint cãs ꝓzes: poterũt ỏmſari ꝑ illas ỏmonſtratiõe ſimpliꝛ: ꝛ ỏ ℔ videas cõmẽtũ allegatũ. ¶ 2ª diſtõ ẽ iſta. dari regreſſuz ꝓt eẽ dupliꝛ vl ĩ eadẽ ſcia: vl ĩ diuerꝛ.

Quãtum ad 2ᵐ artic. pono ỏnes. Prima ẽ. De regreſſu ĩ diuerſis ſciẽtys nõ ẽ difficultas quin taliꝛ dari poſſit ꝛ ỏ facto deꝫ. pz. Nã ꝓnᵐ aliq̃ ĩ ſcia inferiozi notũ qz. ꝑ effcm̃ aut expiẽtiã: ĩ ſcia ſupiozi põt eẽ notũ pp gd. loq̃ndo. ſ. de regreſſu ꝓmo mõ ĩ ꝑᵃ diuiſione poſita ĩ ꝓcedẽti arti. bª. q. ꝛ aliqualiꝛ tãgeꝫ in. q. ſeq̃nti. arti. 2°. rõne 2ª ỏ Egidiũ Romanũ ĩ fine. ¶ 2ª ỏ. In eadẽ ſcia �non ꝓncipia Aꝛ. nõ ẽ ipoſle dari regreſſum. ſ. ꝙ ſtret effcm̃ ỏmõſtratiõe pp gd. loq̃ndo de 2° mõ ꝓme diſtictiõis in ꝑ arti. bª qõnis. Nec ỏ ꝓbaꝫ auctoꝛitatibus ꝛ ſtrat dr̃iaz iter ỏmõſtratione qz. ꝛ pp gd. ꝛ ℔ vel reſpcũ eiuſdẽ ſcie: vel reſpcũ diuerſaꝝ: ꝛ dicit ꝙ poſſum⁹ ỏmõſtrare ꝙ planete ſũt ꝓpe: qz nõ ſintillãt: ꝛ ſic ỏmõſtraꝛ eẽ ꝓpe ꝑ nõ ſintillare: tãq̃ ꝑ effcũz: ꝛ poſtmodũ poſſum⁹ demõſtrare nõ ſintillare ꝑ eẽ ꝓpe. pp gd. ꝛ a ꝓzi. Lõſiliꝛ ỏmõſtraꝛ circularitas ỏ luna ꝑ augmtũ circulare lumiſtrãdũ augm circlare lumiꝫ ꝑ circlaritatẽ. cozꝓis pp gd. Nec valet dr̃e: ꝙ Aꝛ. loqꝫ hic ꝟditionaliꝛ. qz Aꝛ. docet quo ꝺita ỏmſatiõe qz. ꝓt bri ỏmſatio. pp gd. ſic. Si b. ſit mediũ a. maioꝛ extremitas c. mioꝛ. Fiat inqt a. mediuz b. maioꝛ extremitas c. mioꝛ: ꝛ tũc bꝛ ỏmſatio. pp gd. Si aũt loqꝛeꝫ ꝟditiõaliꝛ ſi daꝛeꝫ regula nulla eẽt: qz nullibi iſta regula exerceri poſſet ſeu bꝛet locũ. Mõ non ẽ mos Aꝛ. aliqd docere aut tradere qõ nullibi bẽat veritatẽ. ꝛ ſit ſimpl⁹ ipoſle. qſ ꝛc. ¶ Ad ℔ fac. qõ diꝫ Auerroys ꝑ poſterioꝝ ꝓmẽto. 30. ſi ſciuerim⁹ ꝙ luna ẽ ſpice figure. pp lucẽ q̃ augm̃taꝫ in figura lunari: ẽ poꝛe nobis: vt ꝟuertamus ꝓpõnẽ maioꝛẽ. ꝛ dicam⁹ cãm ĩ eẽntia lumis cũ bac diſpõne: ꝓpea ꝙ ipa ẽ ſpica: ꝛ ꝓponeꝫ ỏmſatio hoc mõ. Luna ẽ ſpice figure: ꝛ qõ ẽ ſpice figure: oz ꝙ lux ei⁹ augm̃teꝫ cũ hac diſpõne. qm̃ ẽ cũ hac figura. Jã. n. venim⁹ cuz hꝫ dictiõe ĩ cãz: pp quã vꝫ luna cũ bac diſpõne: ꝛ ℔ ẽ illõ qõ ỏnoiaꝫ ỏmõſtratio qz: ℔ ille. Ecce qũo exꝑſſe ꝟmẽtatoꝛ põit regreſſuz. ¶ Dãc eãdẽ ſniaz hꝫ Aꝛ. ꝑ pbycoꝝ. Et Lõmẽtatoꝛ. ꝑ. z. 3. ꝟmẽ. Dabz Aꝛ. ꝙ ĩ noticia cãruz reꝝ nãliũ venim⁹ ex ꝟpoſitl reſoluẽdo ĩ ptes: ꝛ ĩ cãs. Et hꝫ idẽ Lõmẽ. ꝟmẽto. 3. cº text. ẽ ℔. Et illa q̃ ſũt nota apõ nos ꝑ ỏ reb⁹ nãlib⁹ ſũt ꝟpoſita cãta ab elẽntl: ꝛ illa q̃ ſũt ignota apõ nos nãlr ſũt cãe: ꝛ certũ ẽ ꝙ cog̃ſcim⁹ ipa cõpoſita ꝑ cãs: dicẽte pho. Tũc vnũqꝺq̃ arbitramur cog̃ſcere: cũ cãs cognoſcimus ꝓmas: ꝛ ꝓncipia ꝓma: vſq̃ ad elemẽta. ergo ꝛz ipm datur regreſſus. ¶ Hoc idẽ habz Aꝛ. 8. pbycoꝝ. vbi ꝓbat eternitatẽ ꝓmi motoꝛis ꝑ eternitatẽ motᵒ: in ꝓnº. 8. Et circa finẽ: ꝓbat eternitatẽ motus: ꝑ eternitatẽ ꝓmi motoꝛis. ỏmõſtratiõe ꝓp gd. Et ℔ dicit Lõmẽ. cõmẽto. 53. Jnnitimur ingt ĩ ℔ ꝓmone iducere cãz ꝓp quã fuit neceꝫ: vt ꝑm motũ a motoꝛe nõ tranſmutabili ſit eternũ ꝛ motũ i loco: ꝛ eſt ecõuerſo ei qõ ỏclaratũ ẽ ĩ ꝓnº iſti⁹ tractatᵒ. ſ. ꝙ ex ꝓbatiõe eẽntie iſtius motus fuit ꝓbatũ ꝑm motoꝛẽ eẽ: ꝛ ex hoc appet ei illud qõ q̃ſiuit a ꝓnº. ℔ ibi. ¶ Rñdeꝫ ꝙ Aꝛ. qñ regrediꝫ ꝑ bãdo eternitatẽ motᵒ ꝑ eẽntiã motoꝛis: ẽ regreſſus topicus. ¶ Contra. ſegtur: ꝙ cum regreſſus topicus ſeu ſillogiſmus topicus non aggeneret ſciam: ſed opinionem: de eternitate motus per eſſentiaz ꝓmi motoꝛis erit tm̃ opinio non ſcia. ¶ Oz ſi tu ꝓcedas ꝟſequẽs: ſegtur ꝙ cũ nulla ſit cognitio certioꝛ q̃z illa que eſt per ſuaz cãz: maxime vbi ſit cauſa ꝓxima: nulla alia notícia certioꝛ habebitur de eternitate motus. ¶ Si dicatur ꝙ motus ẽ eternus: qz mobile nũquã incepit eſſe: hoc eſt per cãm.

¶ Contra. maioꝛ eſt dependentia motus ad efficiẽs q̃z ad ſubm aut materiam: ꝓbatur. qz dependentia motᵒ ad ſubm non eſt niſi per efficiens tranſmutans. ¶ Jtez habitudo efficiẽtis ad motũ eſt neceſſaria per Ariſ. ſed mobilis ad motũ eſt contingens: qz circũſcripta itelligentia mouente: mobile eſt ſine motu: ergo ꝛc. ¶ Et cõfirmatur: oꝫ potẽtia paſſiua eſt cõtradictionis. 9. meta. tex. cõmenti. 17. Sed mobile eſt ĩ potẽtia paſſiua reſpectu motus: ergo ꝟtradictiõis: ſed potẽtia efficiẽtis ꝓmi ad motũ eſt ſimpliꝛ neceſſaria. ¶ Ꝑ ad. ꝓncipale arguit. Aꝛ. z. de aĩa ꝓmo inueſtigat diffõnem cõem ipſius aĩe. Poſtmodũ ex ipa iueſtigat ꝓpriã vniuſcuiuſq̃ ptiũ aĩe. Et tertio demõſtrat diffõnem mãlem ꝛ cõez ꝑ ꝓpriã ipſi⁹. pp gd. ꝛ a ꝓzi. cõſimilẽ ꝓceſſuz hꝫ ꝑ posteriorum de diffõne mãli ꝛ formali ipſi⁹ ỏmõſtratiõis: qſ ꝛc. Sz qz locus ab auctoꝛitate eſt debiliſſimus: Scõo ꝑ rõnes ỏ nr̃a ꝓbaꝫ: ꝓmo ſic. Qñcũq̃ ꝺita noticia de cã ꝑ effectũ põt bri noticia ĩteſioꝛ de cã q̃z ſit illa q̃ bẽtur ꝑ effectũ: poſſumus regredi a cã ſup effcm̃: ſz ſic ẽ ꝙ ỏ cã cognita ꝑ effcm̃ poſſum⁹ bꝛe cognitiõez certioꝛẽ ꝛ pfectioꝛez ỏ ipſa ſine effectu: g̃ ꝛc. Maioꝛ ẽ a te ꝓceſſa. mioꝛ ꝓbatur. ꝓſupponẽdo ꝙ q̃cũq̃ due poᶜſe bñt ſicut excedẽs ꝛ exceſſuz: ſe bñt ĩ ꝓpoꝛtione geometrica iter ſe: ſed inter actᵘ aut bitᵘ ipſaꝝ ẽ ꝓpoꝛtio Arithmetica. ꝓpoꝛtio Geometrica ẽ vbi ẽ ſilitudo ꝓpoꝛtionũ: q̃lis ẽ ꝓpoꝛtio. 9. ad. 6. ꝛ. 6. ad. 4. vbiq̃ ẽ ꝓpoꝛtio ſexgaltera: ſed eſt diſſimilitudo exceſſuũ. 9. excedit. 6. per. 3. ſed. 6. 4. per. z. ꝓpoꝛtio Arithmetica eſt diſſimilitudo ꝓpoꝛm: ſz ſilitudo exceſſuũ: talis eſt. 8. ad. 6. ꝛ. 6. ad. 4. 8. ad. 6. eſt ꝓpoꝛtio ſexgtertia: ſed. 6. ad. 4. ſexquialtera: ℔ tñ eſt ſimilitudo

UVA. BHSC. IyR_086_2

excessuū. Nā. 8. excedit sex. p. z. r. 6. 4. p. z. Luz igr due potētie ineq̄les nūq̄ cōsimili excessu excedāt act⁹ suos: inter ipsas est ꝓportio geometrica: r si aliq̄ ꝓportio dicatur esse i ipsis actib⁹ potētiaꝝ ineq̄liū: erit tm̄ ꝓportio arithmetrica ꝓpando ipsos ad suas potētias. B hz Sco. in p̄ sniaꝝ di. 17. circa fine: r i tertio sniaꝝ dis. 27. q. vnica i fine. ¶ Dis stātib⁹ aī sic. Quecūq̄ due po' st ineq̄les ꝓducūt vel ꝓducere possunt suos effectus ineq̄lis itensiōis. ꝓbaī. sicut po⁸ pfectior ꝓducit pfectiorem effcm̄ i entitate: ita pōt in excessu ineq̄li ipz itendere: dato q̄ cooperet sibi po⁸ iferior. ita q̄ cū po⁸ superior sit efficacior ad ꝓducendum suū actū: erit et efficacior ad itendendū r augmentandū: sz ita ē q̄ itellect⁹ r sensus sunt due po': quaꝝ vna operaī ad noticiam cause. s. intellectus: r alia ad noticiā effcūs per te: ergo cū itellectus sit perfectior virtus: poterit magis itendere noticiaz cause: q̄ poterit itendere sensus noticiam effectus. ¶ Et confirmatur: qr aut itellectus r sensus operantur simul ad noticiā cause hīta p̄ma noticia de cā p effectū: aut simul ad noticiā effcūs: aut itellect⁹ ad noticiā cāe: r sensus ad noticiā effcūs. Nō scdo mō vt pz: qr itellect⁹ habita noticia ō cā discurrit circa ipaz: r nō circa effcm̄. Neq̄ tertio mō: qr itellect⁹ r fantasia subordiata sunt i opando. circa qōcūq̄ opatur itellect⁹: circa idez opatur fantasia: qr iste po' sunt subordinate: r oz potētiā iferiorez hr̄e actū circa idē: circa qō opatur po⁸ supior: pp ordinē eēntialē. Habiī g̃ p̄m⁹ mod⁹: q̄ vterq̄ opabit circa cāz: g̃ hēbiī itentū: q̄ efficacior r itēsior noti' hēbiī ō cā p vtrāq̄ pōz opantē circa eādē: q̄ fuerat illa q̄ erat ō effcū. ¶ ꝑ z°. si nō possz hr̄i itēsior noticia ō cā i itellu: nisi itēderet noticia effect⁹: B eēt vt dicis: qr itēsio non posset fieri i itellu i istāti: qr talis itēsio est successiua r i tēpore. Sz contra: qr oīs illa intensio pōt fieri i istanti q̄ fit respectu subti idiuisibilis nullū hn̄tis ꝑtium: sz intēsio que fit i itellectu est hꝺ. Nam itellectus ē idiuisibil' nullū hn̄s ꝑtium scie: cui nihil opponiī nisi ignorantia. Est et sūme dispositus p abiectionē ꝑty: nō dico p eq̄lē inclinationē ad itelligibile: g̃ ois itensio in ipso poterit fieri i istanti. ¶ ꝑ 3°. si non daretur regressus: hoc esset vt tu dicis: qm̄ noticia qr. r pp gd. ipsius effectus vna ex altera non posset itendi: qr sunt alterius spēi: r ex pluribus differentib⁹ spē nō fit aliqd itensius. Sed cōtra. q̄cūq̄ due noticie sunt de eodē obto: oīno sunt eiusdē rationis formal': sz noticia qr. effcūs: r pp gd. eiusdem sunt de eodē obto oīno. Nā si cognoscaī q̄ hō ē risibil' ex sensu: r cognoscaī q̄ sit risibil' per B: qr ē aīal rōnale: pria cognitio r scda nō distīguunt: nisi ꝑm magl pfectū r minus pfectū: r isti gradus nō variant rōnē formalē alic⁹: sicut albedo itensa r remissa sunt eiusdē rōnis formal'. ¶ Et si dicas ꝓtra. demōstratio pp gd. r qr. sūt distincta ꝑm spēm: g̃ r scia. ¶ ꝑ. p̄ncipia demonstratiua i demōstratiōe qr. r pp gd. sunt p̄ncipia scie: sed ista sunt distincta ꝑm spēm: g̃ r noticie. ¶ Ad p̄mū respōdeī: q̄ cāe efficientes istrumētales distincte ꝑz spēm nō distīguūt effectū spē. sicut sanitas iducta a nā r a casu nō distīguunt spē. sīlr sectio q̄ fit mediāte securi r alio istrō: nō hz distinctiōez specificā. Et q̄ cāe efficiētes istr̄ales nō distīguāt suos effcūs: maxie appet eē de mēte Sā. Tho. q̄ vult q̄ cā istr̄alis nō agit neq̄ ē mouēs: nisi qr mota a p̄ncipali agēte. demōstratio pp gd. r qr. cōcurrūt p̄cise istrumentalr: qr r̄c. ¶ Ad z^m^ qō hz maiorē difficultatē. R̄ndeo q̄ q̄cūq̄ due cāe efficiētes ꝓxime effcūs si sint cāe p se distīguūt suos effcūs: si vna nō ꝓtineī i alia: neq̄ ambe in vna 3ª. nō sic ē: q̄ p̄ncipia ōmfatiōis: quoꝝ vnū ē pp gd. alterꝝ qr. ꝓtinētur virtualr i subto. de quo demōstratur passio: r p̄ncipia demōstratiua nō cānt noticiā ō cōclusione nisi vtute subti de quo aliqd ōmōstraī: vt statī dicet. q. seq̄nti ō medio ōmōstratiōis. g̃ exquo virtute subti sic cānt noticiā ō ꝓclone nō distīguēt ipaz noticiā ꝑz spēz: sz solū ꝑz magis pfectū: r min⁹ pfectū i eadē spē. ¶ Itē ꝓfirmaī hec rūsio. Habitus seu noticia specifica tur magis ab obto: de quo ē scia: q̄z a p̄n° efficiente: r declaraī i pulcherrimo exemplo. Geometria si ifundaī intellectui nr̄o a deo erit eiusdez rōnis cū illa q̄ erit nālr acq̄sita p ꝓpaz spēm. r tm̄ hec r illa q̄ sunt ō eodē obto nō erūt ab eodē efficiente ꝑm spēz: sed a distīctis. g̃ p̄n⁹ efficientia nō sp distīguūt spē. qr r̄c. ¶ Sed hic isurgit vna difficultas. si p̄n⁹ demonstratiua nō distīguūt scias: seqtur q̄ scia nālis erit mathe^ca^. ꝓbaī. ꝑs ꝑm: g̃ r̄c. ꝓña. probatur. eadē ꝑ ꝓsideraī a nāli r mathe^ca^: puta q̄ terra ē rotūda: sed a nāli p br̄e ptes equalr tēdētes ad cētrū. a mathe^ca^. s. astrologo p vnifōrmē oītū r occasuz signoꝝ. g̃ si p̄n⁹ ōmfatiua nō distīguūt: sz obz de q̄ aliqd ōmfaī: legr̄ q̄ scia nāliz sit mathe. ¶ Ad B r̄ndeī: q̄ noticia qr. r pp gd. de eodē r i eisdē termis: vl'q̄ nō excedūt p̄n⁹ alicui⁹ vni⁹ scie ꝑz gen⁹ sūt eiusdē spēi: alr nō: mō nō ē sic i ꝓposito. ¶ Uel pt dici: q̄ nō ē eadez ꝑ formaī ꝓsiderata ab vtroq̄ artifice. licz sit eadē mālis: neq̄ circularitas ꝓsideraī eodē mō a nāli: r a mathematico. Circularitas a nāli ꝓsideraī vt ē passio corpis nālis: aut termin⁹ ei⁹: sz a mathematico vt ē passio q̄titat⁹: r ita nō ē eadē circularitas formal' vtrobiq̄ r talis noticia seu ꝓsideratio distīguiī ex B q̄ tale obz ō quo ē noticia hz i se multiplicē rōnē formalē ꝑz quā multiplr̄ pt ꝓsiderari. r nō tm̄ vno mō. r addendū est: q̄ iste rōnes formales: per quas ꝓsideraī a mathe^ca^ r a nāli sunt disperate: r vna non subordinat alteri. Nā aliud est cōsiderare q̄ aliqd sit circulare: qr nā corpis circularis determinat sibi talem figuram: r aliud est considerare aliquid esse circulare: q̄ q̄tuz. aut rōne alicuius alterius ptinentis ad quātitatem. Sz rōnes cognoscēdi qr. r pp gd. sunt subordinate. Nā ex accītib⁹ seu ex opationib⁹ cognoscim⁹ effcūs. Sic ex ridere cognoscim⁹ boiez eē risibilē. Mō opationes iste quunt nāz r gditatē rei: g̃ rōnes cognoscēdi qr. r pp gd. ad se iuicē consequunt: r subordinaī: qr r̄c. Qr āt de eodē diuerse scie ꝓsiderēt: appet ex. z. phycoꝝ. Nā ō linea supficie: r corpe ꝓsiderāt nālis r mathematicus sub diuersis rōnib⁹: r hoc hz Cōmē. ibi. cō. 16. Sīlr Doc. subt. i 6° meta^ca^. Nālis r mathema. ꝓsiderant subaz corporeā r quātitatē circa ipsam. Mathema. n. cōsiderat subam corporeā p quāto suba corpea icludit p̄ncipia q̄titatis: quēadmodū est mā p̄ma: r ita necessario ꝓsiderat māz: sz nō vt p̄n^m^ potētiale siue mobile: r ita mathematicus diffinit p māz: nō inq̄^m^ p̄n^m^ mot⁹. phycus vero ꝓsiderat eādē subaz corporeā iquātū i ꝓceptu: quē ō corpe hz: includūtur p̄n⁹ motus r opatiōis: ió p māz sic diffinit: nō q̄ motū ponat i diffōne: qr ille ē passio apud eū: sz māz ꝑm ꝓsiderationē ꝓctā: ꝑz quā ē p̄n^m^ motus. ¶ Qr si tu di ꝑm ꝓsiderationē ꝓctā: ꝑz quā ē p̄n^m^ motus. ¶ Qr si tu dicas: iste diuerse ꝓsiderationes seu diuerse rōnes formales: sub gb⁹ aliqō vnū obm ꝓsideraī: videnī eē distincta media ad demōstrādū diuersas passiōes: vel eandē passionē alr r alr ꝓsideratā: g̃ scie diuerse ꝑ ex diuersis medys demonstratiuis. ¶ ꝑ. diuerse rōnes formales: sub gbus aliqō vnū obz ꝓsideraī: arguūt diuersas diffōnes r diuersiz modū diffiniēdi: r distincte diffōnes sunt distincta media demōstratiua: g̃ scie distīguunt ex medys: qō ē ꝓpositū. ¶ Ad ista r̄ndeī: q̄ distincte scie bñt distinctos modos diffiniēdi. Metaphycus. n. i diffiniēdo oīno abstrahit a mā: qr sicut ens qō ꝑ cōsiderat: ita r gōz inquantū sub ei⁹ ꝓsideratiōe cadit: non icludit materiā.

UVA. BHSC. IyR_086_2

Mathema. ꝛ nālis diffiniunt ꝑ mām alio ꝛ alio mō vt dcm̄ est: ꝛ ita ex diuersis modis diffiniēdi ꝯcludit distinctio sciaz. ¶ Ex b rnd̄et ad vtrāq; istantiā ꝯcedendo totū ꝓcessum vsq; ad vltimā ꝓnaz: cū tu ifers: g̃ scie distinguunt ex medys. Dico q ꝛ si media aliq̄ mō distinguāt: qō nō est negatū: nō tn̄ q̄cūq; media: sz solū illa q̄ sūt essentialr ordinata: ꝛ in eodē ordie eēntiali: ꝛ de istis loquitur Cōmē. 3. meta^ce. cō. 2. Si. n. sube fuerint diuersoruz ꝑncipioz: relingt̄ q ꝯsideratio ipoz sit plib⁹ q̄z vni scientie ꝛc. media acciāt̄alr ordiata nō distinguūt: neq; media i diuersis ordinib⁹: sicut est mediū ꝑ qd: ꝛ q. Medium ꝑ qd ē eēntialr ordiatū: nō aūt mediū q: g̃ ꝛc.

His ꝑmissis quātū ad 3^m arti. rnd̄et ad arg^a ꝑncipalia admittendo ꝓsuppositā ꝓpter vltimum. Cōcedo intensionē fieri in habitu ꝛ in actu itells iquātū ista sūt i itellectu. Et ad illō q̄ addu cit i. 7. phycoz ꝯcedit: q i parte itellectiua ꝛ i itellectu nō fit ꝑpe alteratio: q̄ ē motus successiu⁹ ꝛ i tpe. Jsta. n. alteratio nō est i ꝓte itellectiua: ꝛ ita intēsio ꝛ remissio. ¶ Sed contra. eo mō quo Az. negat ꝓtē itellectiuā alterari: eo mō ꝯcedit sensuz sic alterari. Jngt. n. ꝛ ipsi sensus alterant̄. patiunt̄. n. Actio. n. ipsoz mot⁹ ē ꝑ cozp⁹ patiente aliqd sensu. Sed certū est: q sensus nō alterat̄ alteratiōe q̄ sit motus successiuus: ꝛ i tpe (loqndo ō oi sensu) vt ꝓz de visu: g̃ negat ēt alteratiōez istantaneā ab intellectu: iquātū itellcūs ē: ꝛ ita itēsionē. ¶ Rndeo Az. nō ꝯcedit alterationē eē ad aliq̄ q̄litatē: nisi q̄ pōt ꝑmo acqri. Sic q ipsa nō tn̄ nō ꝓsequat̄ ꝑ accns ad formā inductā: quēadmodū ē relatio: sz nec ei⁹ inductio nec̄io seq̄tur inductionē alic⁹ forme ꝓtis; ꝛ tūc fm ipz i nllo subiecto ē alteratio: nisi illa sit ꝓxima ꝛ imediata ꝑmo alterāti i ordie alteratiōis: ꝛ illo mō ad sciaz vel ad ꝯsiderationē nō ē alteratio imediata ꝑmo alteranti i illo ordie: qz ꝑmū alterās ē obm ex̄. cognitio aūt i itellectu nō imediate causat̄ ab obto ex̄: sed ab aliquo i aia. s. a spē. qz intelligim⁹ cū volum⁹: ex. z. de aia: qz ad itelligēdū habemus obm ītra: ad sentiēdū regrit obz ex̄. Oz autē itelligat de tali alteratiōe de qua dcm̄ est: appet: qz paz ante ꝯcedit sensuz alterari dicens: quēadmodū allegatū ē in opponēdo tex. cōmē. iz. ipsi sensus alterant̄: ꝛ postmodū negat ꝓtē itellectiuā alterari: i tex. ꝰmē. zo. ꝛ vr assignare ꝑ rōne: qz noticia itellectiua accipit̄: nō imediate ab obto ex̄: q̄ est ꝑmū alterās i isto ordie: sed mediante cognitiōe sensitiua. vñ ad ꝓbandū q nulla mutatio est ad sciaz ait. Ex ea. n. q̄ est fm ptem experientia: vlem accipimus sciam: ꝛ sic illud verbū (sciens maxime ad aliqd dr) oz itelligi sic: ad aliqd. i. ad obm ītra: ꝛ nō imediate ad obm ex̄: q̄ est ꝑmuz alterans: ꝛ ista ꝯclo sic ꝓticulariter itellecta de alteratiōe ꝑma sufficit ad ꝓpositū suuz ibi: qz cōclusionē illā q moues ꝛ motū simul sunt: itendit ꝓbare inductiue i oibus motib⁹: ꝛ spāliter i alteratiōnib⁹ vr̄ hr̄e istantiaz ō illis q̄litatib⁹ q̄ nō imediate iducunt̄ a ꝑmo alterāte: qz alteratū: ꝛ si simul sit cū ꝓximo alterāte: nō tn̄ cū ꝑmo i illo ordie. ¶ Uel ꝑt dici q Az. intelligit ō alteratione q̄ est mot⁹: vel si ē idiuisibilis: ē mutatio termiatiua vel cōtinuatiua mot⁹: vel saltē que est subti mobilis vel mutabilis: ꝛ ab aliquo agēte nāli. Nullū istoz iuenit̄ in parte itellectiua: nā ipsa est idiuisibilis: ꝛ ita nō susceptiua motus g regrit subz diuisibile. Jpsa ēt qz idiuisibilis: iō nō est localr ꝓns alicui agēti nāli: qz nō replet locū. Agēs aūt ꝓbycū nō est actiuus: nisi i passuz sibi localr ꝓns. sensus aūt ꝑ oppositū pōt dici alterari: qz sensus ē subz q̄tū recipiēs formā: ꝛ ab agēte nāli cui ē localr ꝓns. Et ꝑ b ꝓz qd dōz sit de itellectu. Sed ad illud q̄ dr. itensio ꝛ remissio ē successiua: g̃ fit in tpe. Dr̄ q lz itensio ꝛ remissio fiat cū aliq̄li successione: nō tn̄ oīs itensio successiua fit i tpe: sed solū illa q̄ fit subito diuisibili hñte ꝓriū: ꝛ disp̄onem oppositaz formeī.

¶ Ad z^m ꝓncipale ꝓz rnsio ex dictis i. z. ar^o. rndendo ad ꝓmaz istantiā ꝓtra tertiā rōnem ꝓncipalem: ꝛ ēt ad difficultatē deīde motā: q noticia qz. ꝛ ꝑ qd. de eodē ꝛ in eisdē termis. vel q̄ noticie nō excedūt ꝑpa ꝓncipia scie sunt eiusdē spēi. ¶ Pōt ēt dici: q ille noticie distinguūt spē ꝛ vna aduenīte alia nō corrūpit̄. Et q noticia q̄ est ꝑ qd. pōt itēdi: lz alia q̄ est qz. nō itēdat̄: neq; icōuenit: q plres noticie actuales distincte fz spēz sint i eodē: sicut plres bitus: aut plres spēs itelligibiles q̄rū q̄lz pōt itendi sine alia. ¶ Oz si tu dicas. Az. z. topicoruz hz q ꝓtigit pla scire: fz nō itelligere: qō nō vr̄ vez: si possum⁹ hr̄e sil̄ distinctas itellectiones actuales. ¶ Rndetur dupl̄r. ꝑ q ꝑbs vult ostēdere q scire bituale nec̄io ē pluriū: fz itelligere actuale nō nec̄io ē pluriū: qz pōt eē vni⁹. Oz ād sic intelligat. ꝓbo: qz aut itelligit q scire possum⁹ plura bitualr: ꝛ nō itelligere pla bitualr: ꝛ pz q nō: qz sūt idē. s. scire bitualr ꝛ itelligere bitualr. Aut itelligit q pla possum⁹ scire actualr: ꝛ nō itelligere actualr: ꝛ b ēt est flz: qz sūt idē. g̃ itell'it ō scire bituali qō nec̄io ē pluriū: fz ñ itelligere actuale: nec̄io ē pluriū: q̄uis possit eē. ¶ Alr rndet̄: q scia ē ꝑnū itellus ꝓncipioz: ex. z. posterioz. scire ergo nec̄io ē pluriū: qz ad sciaz nec̄io cōcurrit tota deductio syllogistica: fz itellectus ꝓncipioz nō est pluriū: sed vni⁹: nō accipiēdo ꝓncipia ꝑ dignitatib⁹: q̄ sūt ꝓpones cōplexe: fz ꝑ diffōnibus q̄ nō signāt eē vel nō eē ex primo posterioz: ꝛ taliū suppōnū bitus ē itells: qz ē mediū in demōstratiōe. ¶ Sz ē aliō dubiū vtz pres intellcōnes actuales eiusdē spēi possint eē i eodē itellectu. De b alȝ. ¶ Ad 3^m ꝛ vltimū negat̄ ꝓna. q ꝙ seq̄tur: q supioza pfecti⁹ cognoscant̄ a nobis: q̄z ista iferioza ꝛ sensibilia. Ad ꝓbationē rndet̄: q nō oz cognoscere cām alicui⁹ effcūs simplr ad b q talis effectus cognoscat̄ ꝑ qd. ꝛ fz cōez modū sue cognitionis: sed sufficit q cognoscatur sub ea rōne sub q̄ est cā. Unde cognoscēdo deū in rōne cāe ꝓme sufficit cognoscere q ē ꝑmū ens: ꝛ idepēdēs: ꝛ q agit a se: ꝛ hoc sufficit vt cognoscat̄ eē ꝑmū efficiēs: ꝛ qō ē sūmū bonū: vt cognoscat̄ eē cā finalis: ꝛ isto modo supiora pfectius cognoscūt ꝑ discursuz: ꝛ p negociatiōez itellectus q̄tuz ad aliquā rōnē sue cognitiōis: q̄ isti effcūs inferiozes. Et ista perfectioz ꝛ maioz cognitio superioz facit ad hoc q effectus isti iferiozes possint cognosci ꝑ quid ꝛ sic patet ad questionem istam.

¶ Et manifestū ē q res hñt ꝓncip iū ꝛ q cāe rez oiuz nō sūt ifinite. Tex. cō. V. Nō. IIII.

Ueritur. Utrum detur status in omni genere cāruz. Et argr̄ q non. Primo. qa gnātio est eterna: ꝛ nūq; icepit esse: ꝛ hoc successiue vna post aliaz: sed cuilibz gnōni correspōdet propria mā: ꝓpria forma: efficiens: ꝛ finis. igr̄ ꝛc. Maior ꝓz. qa motus nūq; incepit esse: ex. 8. physicoz. text. cōmē. 4. 5. ꝛ. 6. Motus āt est cā gnātionis in istis iferiozib⁹: ex z^o. de generatione tex. cō. 54. ꝛ. 55. igr̄ ꝛc. ¶ Scdo. iter ꝑmam cām ꝛ quālibet aliam est distantia infinita. Jgitur inter ꝑmam cāz ꝛ quālibet aliam possunt accipi infinita media. ergo ꝛc. Antecedēs declarat̄: qz quādo distantia non accipitur penes quātitatem interiacentez inter extrema: tāta est distātia: q̄tus ē excessus pfectionis extremi: qz distātia nō tn̄ repitur in q̄titate molis: fz etiaz in quātitate perfectionis suo modo: sed prima causa excedit in infinitū

UVA. BHSC. IyR_086_2

qualibet aliam causam. Igitur ꝛc.

Ad oppositum est Aristo. scdo metaphy. tex. cōmē. 5. ꝛ Cōmentator.

In ista. q. primo ponent distinctões. Secūdo respondebitur ad. q. Et tertio obycietur contra determinationem.

Quantū ad ꝓmuz. Prima distinctio ē hec. Cāruz quedā est p se: q̄daz p accīs. Illa est p se: que ꝑm proꝓriaz nām aliqd causat: sic q̄ eius nā est p se ꝛ ꝓꝓria ratio formalis agēdi: vt edificator respectu edificatiōis. edificator enī importat artē edificādi: q̄ ē p se ratio formalis edificādi: ꝛ p se ꝛ eentialr ordiat ad edificiū: sicut ad ꝓꝓriū effm̄. Alia est cā: que dr p accīs: q̄ non ꝑm ꝓꝓriā nām causat: sed est accīs ꝓiūctū: cū eo: qđ est p se rō formalis agēdi: vt musicū edificat. musica. n. est accīs eius: qđ ē per se ratio formalis agēdi: qz musica ꝓiūgit cū arte: ꝛ ꝓꝓ tāto musicū edificat: qz edificator est musicus. ¶ Scda distictio cāruz: q̄dā sūt eentialr ordiate: q̄daz accītalr ordiate: ꝑme sunt que ordiequodaz eentiali ꝛ necessario ꝓcurrūt ad aliquē effm̄ causandū: vt sol ꝛ hō: respcū gnātionis hois. Cause accidētaliter ordiate sunt: q̄ ordie quodā accītali ꝓcurrunt ad aliquē effm̄ cāndum. vt Sor. ꝛ pr̄ ipsius ꝓcurrunt ad gnōnē Martini: sī Martin⁹ sit fili⁹ Sortis. ¶ Et ē aduertēdū: q̄ ex alio oriř distictio cārū p se: ꝛ p accīs: ꝛ ex alio scda distictio. Prima oriř ex ꝓparatõe cāe ad effectū. 2ª oritur ex ꝓparatiõe duaꝝ cāruz. iquātū ab eis puenit aligs effcūs ordine quodā essentiali vel accītali: ꝛ iter causas assignař triplex dria in vtraq̄ distictõe. Prima est: qz cause eentialr ordiate sunt: quaꝝ vna dependet ab alia in cāndo gcgd sit de eē ipsi⁹: vtrū. vz. in esse ōpēdeat cā supioze vel nō: Unde q̄q̄ cāe eentialiter ordiate dependent in esse: ꝛ in cāndo: q̄q̄ dependēt nō q̄tuz ad eē: sed q̄tuz ad aliquē influxū: aut aliquam formā receptaz a supioze: sp tñ dependet in agēdo a superioze. Q̄q̄ vero ꝛ tertio: cāe eentialr ordiate nō ōpendent q̄tuz ad esse: nec q̄tuz ad influxū: sed imediate attingūt effcūm ordie quodam eentiali: sic q̄ vna pfectius ꝓcurrit q̄ reliqua: vna tñ nō mouetur ab alia: neq̄ recipit aliquaz formā: aut influxū. Exēplū ꝑmi. celū ꝛ ignis in gnōne ignis. Exēplū scdi. manus ꝛ baculus in mouēdo pilam: ꝛ ꝑm Auerroyz motor sepatus ꝛ motor ꝓiunctus in mouēdo celū: vt in. ix. meta^cc. cō. 4. i. Exēplū tertij. pater ꝛ mater in gnōne prolis ꝓcurrit semē viri ꝛ semen femelle: ordie quodā eentiali: sic q̄ quātūcūq̄ itēderet in ifinitū: virtus seminalis viri nō posset sine semine femelle in gnōnē fetus. ¶ Si loquamur ō causis accītalr ordiatis: nulla dependet ab alia ī cāndo: licz forte in esse: ꝛ ꝓ ꝑsupposito q̄ idētitas agentis regratur ad idētitatez numeralē effcūs. Qđ hz videri. 8. meta^cc. tex. cō. ii. ꝛ comti. iz. vbi Arīs. nō assignat diuersitatez effectus: nisi pp diuersitatē mouētis aut mãe. Qz aūt cā accidentalr ordiata nō dependeat ab alia in cāndo pz. qz Sor. pōt generare patre suo existēte mortuo. ¶ Scda dria que segtur ex ꝑma est: q̄ in essentialr ordinatis. cā prior semp est pfectior: ꝛ alteri⁹ spēi seu rōnis a scda: ꝛ ī ꝑma ꝓcurrit cōiter triplex ꝓpositas: ꝑma ē nature: qz ꝓpr cōiter est vlior q̄ posterior in cāndo: ꝛ ad ꝑles effectus se extēdit: vt pz de deo ꝛ itelligētia 2ª. Scda ꝓpositas est ex pfectionē eentialē in cāndo: qz prior semp est eentialiter pfectior: ꝛ ꝓ competit oibus priorib⁹. Tertia ꝓpositas que segtur ex scda est: q̄ cāe eentialr ordiate semp sunt alterius rōnis: sed cāe accītaliter ordinate: nō hñt istas cōditiones dictas: vt pz intuenti. Et hec scda dria segtur ex ꝑma: qz ex quo posterior dependet a priore: eentialiter in causando: ꝛ qđ est vnius rationis non dependet essentialiter ab alio eiusdē rōnis: qz vnum istoꝝ ꝑt tantuz intēdi in sua virtute: q̄ alteꝝ superfluet. igř ꝛc. ¶ Tertia dria est: q̄ cause essentialiter ordinate simul actu sunt: ꝛ actu causant. Accītaliter ordiate sunt: ꝛ causant successiue: vna post aliā: ꝛ hec segtur ex ꝑma ꝛ secūda. Nam qz causa scda dependet in causando a ꝑma: nō poterit scda causare: nisi causante prima: ꝛ ex cōsequenti esse sine prima. Similr ex eo q̄ superior habet perfectiorē causalitatez supra effectuz q̄ inferior: ops q̄ causante inferiore: supior causet: aliogn effcūs possz eē sine eo: a quo eentialius dependeret: qđ est ipossibile. q̄ tūc non dependeret effcūs essentialr ab ipsa: ꝛ vlterius aliq̄ per se causalitas deesset effectui: nisi omnes simul concurrerent ad causationem effectus.

De secundo articulo dicř ad. q. q̄ datur status in causis in quolibet genere cause: Tum qz hoc ꝓbat Aristo. z. metaphysice. tex. com. 5. ꝛ postmodum sigillatim in quolibet genere cause: ꝛ vt videař intentio Aristote. ponuntur tres ꝓpositiones. ¶ Prima est ista. In causis essentialr ordiatis non est possibilis infinitas. ¶ Scda. in accītaliter ordiatis nō est possibilis infinitas: nisi ponatur status in essentialr ordinatis. ¶ Tertia. q̄ negādo ordinē essentialē i causis: adhuc ifinitas est ipossibilis. ¶ Iste tres ꝓpositiones colligūtur de mēte Cōmēta. z^o metaphy^cc. cōmē. 6. Inquit. n. Cōmētator. Necesse ē si aliqua res nō fuerit primū: vt vniuersuz: non habeat cām oīno: ꝛ hoc manifestum est in motis que mouent se: adinuicez habētibus situz. s. que sunt insimul: ꝛ ista ipossibile est vt sint infinita: essentialr aut accītaliter. Si autez fuerit positum in vniuerso carēti situ: tūc erit impossibile essentialiter qz vniuersum non habebit motorez oīno: sed est necessarium accītaliter. Qñ ꝑmus motor fuerit positus: non motus oīno: qz tunc erit eternuz: ꝛ mouebit vnum post aliud in eternū: ꝛ hec omnia sunt ōclata i. 8°. physicoꝝ: hec Cōmētator. Ponit hic Cōmē. aliquas ꝓpositiões. Quarū prima est ista. Si cause essentialr ordiate procedunt in infinitū: nulla erit causa. Scda est. In causis habentibus situz: siue essentialiter: siue accidētalr ordinatis: non est possibilis ifinitas. Tertia est. In causis eētialiter ordinatis non habētibus situs est impossibilis infinitas eentialis. ¶ Prima ꝓpositio ꝓbatur ab Aristotele sic. text. cōmēti prefati. Si cause essentialiter ordinate procedūt in infinituz: ꝛ maxie efficientes: nulla erit causa efficiens. cōsequens est euidenter falsuz: ꝛ cōtradicit antecedēti. igitř antecedēs: consequentia probatur. presupponēdo: q̄ vbi datur in causis aliquid prius: ꝛ aliqd posterius: ꝛ aliqd mediuz: semper prius est causa motionis medio ꝛ vltimo: qz omnia mouent in virtute primi: ita q̄ si ꝑmum non mouet: non mouent alia: ꝛ si primuz non efficeret: nō efficerēt alia: ꝛ sic remota causalitate primi: remouetur causalitas ab oībus alys: sed vbi est infinitas: ibi nō est ꝑmuz. ergo vbi est infinitas: ibi non est causalitas in ꝑmo: sed si non est causalitas in primo: non est in alys. igitur ponere infinitatē in causis agentib⁹ est remouere omnez causalitatez: sed hoc ē impossibile. igitř ꝑmuz. s. esse ifinitatem in causis agentibus. ¶ Scdo ꝓsupponit. q̄ vbi est infinitas: ibi nō est primū: sed in ifinito omnes partes sunt medie. ¶ Pro cuius declaratiõe notandū est: q̄ mediuz qđ accidit in agētibus ꝛ causis habet tres conditiones. Quaꝝ prima est: q̄ eo ipso q̄ est medium: non est primum in causatibus: nec habet virtutem super omnia causata: qz ipm causatuz non habz virtutē super seipz. Scda additio est.

UVA. BHSC. IyR_086_2

ꝙ mediuz habet respectum ad ꝑmum: ita ꝙ sua causalitas per quã potest causare non est nisi in virtute ꝑmi: iõ est mouens motuz. Ultima conditio est: ꝙ omne agens mediũ est mouens motuz: quuz enĩ medium moueat postea: est mouens: quuz aũt moueat ỽtute ꝑmi est motum: si aũt dareť ifinitas in causis: cause essent medie ꝟz ꝑmã ꝓprietatem: qz nulla ipsarũ esset ꝑma: nec haberet ỽtutẽ super oĩa causata. tamẽ ꝟm scõam ꝓprietatẽ non essent medie: qz non hẽrent habitudinẽ ad aliqõ ꝑmuz. Similr cause non essent medie ꝟm tertiã ꝓprietatez: qa ꝟz quelibz esset mouẽs mota: nulla tamẽ moueret in ỽtute ꝑmi. ¶ Et per hoc soluiť obiectio ꝓtra Ax. ꝙ ratio ꝑbãs statum in causis petit ꝓncipiũ: qz assumit ꝙ in causis datur ꝑmũ ꝛ vltimũ. rñsio ꝑz. qz accipit mediũ tantũ negatiue per ꝓuationẽ ꝑmi ꝛ vltimi. nõ aũt positiue: qõ habet habitudinẽ ad ꝑmuz ꝛ vltimũ. ¶ Scõa ꝓpositio Lõmẽ. ꝙ in causis habentib⁹ situm nõ est possibilis ifinitas: neq; essentialis: neq; accñtalis. Hec ꝓpositio probatur ꝑsupponẽdo ꝙ Lõmẽ. per causas habẽtes situ intelligit causas que nõ tantũ cõcernũt situm positionem ꝛ q̃titatẽ. verũ etiã sunt simul: quẽadmoduz corpora celestia: elemẽta: mixta: que simul actu existũt: per causas nõ habẽtes situm: intelligit causas nullam cõcernentes q̃titatem in esse: quẽadmodũ deus ꝛ intelligentie. Hoc ꝑsupposito ꝓbať ꝓ. Nã dato oppositio ipsius sequereť ꝙ dareť ifinitũ in actu. ꝓñs est ipossibile. ex ꝛ: ꝑbyc cor. ꝛ ꝑ⁹ celi. igiť añs. ꝓña ꝓbať: qz ex oĩbus istis causis infinitis actu exĩtibus fit vna magnitudo ifinita: ꝛ vlterius: quũ omne corpus sit mobile: in tpe finito mouereť corpus ifinitũ: cuius oppositũ demonstrať. 6. ꝑbyc. ¶ Tertia ꝓpositio Lõmẽtatoris est: ꝙ si cause nõ habẽt situz in istis est impossibilis ifinitas eẽntialis. Hec ꝓbať: qz in istis ẽ deuenire ad motorẽ oĩno ĩmobilem: tam per se q̃ per accidens: vt demõstrať. 8. ꝑby. ¶ Aly exponũt Lõm. dicẽdo. ꝙ ꝟm ipm duplex est vniuersum: qõdam habẽs situz ꝛ ista vniuersitas est causarũ essentialr ordinatarũ. Aliõ est vniuersum carens situ: ꝛ est vniuersitas causarũ accidentalr organicarũ: quarũ vna est post alias: ꝛ nõ simul. In ꝑ⁹ vniuerso nõ est possibilis ifinitas neq; essentialis: neq; accñtalis: qz tunc dareť ifinitũ in actu: vt argutum est. In alio vniuerso est possibilis ifinitas accñtalis: non eẽntialis. nam tale vniuersuz est multitudo indiuiduorũ que est accñtaliter ordinata: vt homo ab hoĩe: in eadẽ specie. ¶ Sz pretermissa expõne Lõmẽtatoris. Uidenduz est de trib⁹ ꝓpõnibus: quas ponit Doctor subtilis in ꝑ sen. di. z. q. z. ad mentẽ Aristo. in hoc. z. meta. ꝛ postmodũ arguendũ est ꝓtra ipsas: ꝛ rõnes soluẽde sunt. ¶ Prima ꝓpositio de mente Aristo. ꝟm ipm est ista. In eẽntialiter ordinatis nõ est plis ifinitas: in q̃cũq; genere cãe. ¶ Scõa. In accñtalr ordinatis nõ ẽ plis ifinitas: nisi ponať status in eẽntialiter ordinatis. ¶ Tertia ꝓpõ. In accñtaliter ordinatis nõ est plis infinitas: etiã si negeť ordo eẽntialis. ¶ Prima ꝓpter breuitatẽ dicať a. z⁹ b. z⁹ c. ꝓma ꝓbať ꝑsupponendo: ꝙ oĩs causa in eo ꝙ cã nõ est vltima: qz vltima nihil causat: similr oĩs cã causans ĩ virtute alterius nõ est ꝓma. Ex his duab⁹ suppõnibus segr ꝙ si cause eẽnt ifinite: quelibet causaret in virtute alterius: ꝛ ita non esset ꝓma nec vltima: ꝟz oẽs medie. ꝓña ꝓbatur: qz cause eẽntialr ordinate sunt: quarũ vna dependet ab alia in causando ex dictis supi⁹. ꝙ vna causaret in virtute alteri⁹: ꝛ ita oẽs eẽnt medie per abnegationẽ prime ꝛ vltimi. Ex hoc arguiť. Omnes cause medie ſil' accepte habẽt causalitatẽ ab aliq̃ vna cã: aliogn vniuersitas causarũ mediarũ nõ eẽt cãta. Qõ enĩ est causatũ bz causalitatẽ ab eo a quo causať: qz bz virtutẽ causatiuã ab illo. ꝟz quelibz causarũ mediarũ est cãta. ꝙ quelibz istarum causarũ mediarũ bz causalitatẽ ab aliqua vna cã. ista nõ est aliqua istius vniuersitatis: qz tunc eẽt cã suiipsius. ꝙ est extra istaz vniuersitatẽ: ꝛ per ꝓns est incausata ꝛ ideꝑpendens. ꝙ ista causa est ꝑma. ¶ Scõo ꝓbať eadẽ ꝓclo. Illa que oĩa sunt simul in actu: nõ possunt eẽ ifinita. sed oẽs cãe eẽntialiter ordinate sunt simul in actu. igiť ꝛc. maior ꝑz per Aristo. ꝛ oẽs ꝑbantes. minor ꝓbať ex ꝑma dria posita superi⁹ iter causas eẽntialr ordinatas ꝛ accñtaliter ordinatas. Nã ifima cã eẽntialiter ordinata causante q̃libet alia necessario causat. ¶ Tertio. vbi nõ est ꝑmũ ibi nõ est eẽntialiter ꝑus: ꝟz vbi est ifinitas: non est ꝑmuz. ergo ibi non est eẽntialiter ꝑus. maior ꝑz: ꝛ minor ꝓbať: qz illud est ꝑus qõ est ꝓncipio ꝓpinquius. ꝟ. meta. ꝟz vbi est ifinitas nõ est ꝓncipium. igiť nec; prius. ¶ 4: in eẽntialiter ordinatis quãto causa est ꝑor aut superior tanto est perfectior. ergo in ifinitũ superior: est in ifinitũ perfectior. ꝛ si sic. ergo erit indepẽdẽter causans: ꝛ nõ in virtute alterius: ꝛ per ꝓns prima.

Sed vt videať q̃tuz iste rõnes cõcludunt. Arguitur cõtra ipsas. ꝑmo contra ꝑmã: ꝙ eque bene ꝓcludat de causis accñtaliter ordinatis sicut de eẽntialr ordinatis. Qz accipio oẽs ꝑres gene rãtes si sint ifiniti. igiť oẽs sunt medy: ꝛ si sint medy: causalitas oĩum est ab aliqua vna cã. Illa nõ est aliqua vna illarũ: qz si sic illa eẽt causa suiipsius. Igiť est aliq̃ causa ꝑma que est cã omniũ. ¶ Item est dubiũ circa cõmentuz gntum. vbi Aristo. ponens: ꝙ cause non ꝓcedunt in ifinitũ ꝟm rectitudinẽ. Lõmen. exponit ꝙ Arist. forte intelligit per causas ꝟz rectitudinẽ: causas que sunt eiusdẽ spẽi: vt homo ab homine: ꝛ per ꝟm speciẽ: intelligit causas que sunt de diuersis spẽbus collocatis sub eodẽ genere: ꝟz cause que sunt eiusdez spẽi sunt accñtalr ordinate: ꝛ in istis est ꝓcessus ifinitus. Et Arist. itendit: ꝙ in causis ꝟm rectitudinẽ nõ est ꝓcessus ifinitus. ergo cõtradictio: vel Lõmen. nõ exponit ad intẽtionẽ Aristo. ¶ 3° si esset ꝓcessus in ifinituz in causis accñtaliter ordinatis: esset numerus ifinitus: ꝛ spẽs numeroꝝ sunt eẽntialr ordinate. Igiť ponẽdo ifinitatẽ in causis accñtalr ordinatis ponitur ifinitas in essentialiter ordinatis. ¶ 4.° arguiť. ꝙ rõ adducta ꝑma: per quã ꝓbať status in causis petit ꝓncipiũ: qz assumit omnes causas eẽ medias. Igiť rõ ponit ꝑmũ ꝛ vltimũ: qz mediũ bz habitudinem ad vtrũq; vnde ponere mediũ sine extremis est ipossibile. ¶ Itez rõ assumit ꝙ oẽs cause medie simul accepte habẽt cãm aliquã. Rñdens dicet: ꝙ licz quelibz cã in ordine causatorũ ꝛ dependẽtiuz sit causata ꝛ dependẽs ab aliqua causa ſ. hec cã ab aliq̃ ꝑore: ꝛ alia ab alia succesſiue: nõ tñ segr: ꝙ omnes simul accepte sint causate ab aliq̃ vna: sed est fallacia figure dictionis. cõmutatur. n. singulare in plurale. ¶ Itẽ arguiť cõtra aliã rõnẽ: quuz dicit ꝙ causa in ifinitũ superior est in ifinitũ perfectior: diceť: ꝙ non datur causa in ifinitum superior: accipiendo ifinituz cathegoreumatice: ꝟz sincathegoreumatice: ad hunc sensuz: ꝙ q̃cũq; cã data: poterit dari supior: ꝟz tñ nunq̃ deveniť ad aliquã que hẽat ifinitã distãtiã ad quãlibet assignabilẽ.

Ad hec respõdeť ꝛ ꝑ⁹ ad ꝑm dicendo: ꝙ ista ꝓña est bona. Omnes cause se sunt medie. ergo omniũ cãlitas est ab aliq̃ vna cã: ꝓpposito ꝙ sint eẽntialr ordinate. Nam si sic: iste cause sunt ſil' ꝛ vna agit in ỽtute alterius: ꝛ per ꝓns quelz pars istius multitudis agit in virtute vnius: sic ꝙ oĩuz causalitas istius multitudis est ab aliq̃ vna cã. Igiť oĩuz causalitas istarũ causarũ essentialr ordinatarũ erit ab vna. ꝑz ꝓña. qz illud qõ per se competit cuilibz parti alicui⁹

UVA. BHSC. IyR_086_2

totius: videl per se competere toti. ¶ Et confirmat: qz multe cause simul accepte in ꝓposito: habēt causalitatē ab aliq̄ vna cā: qz oēs iste simul accepte sunt medie. Igitur quuz in toto ordine causarū eēntialr ordinatarū oēs sint medie: segtur ꝙ oīum cālitas totiꝰ vniuersitatl erit ab vna. Neqz vlteriꝰ ista ꝟña valz simplr. Oēs cause sūt medie: igit oīum cālitas est ab vna: vt ꝓz in instātia adducta de patribꝰ generātibus: qz iste cause sunt accñtaliter ordinate: z vna nō agit in virtute alterius. Neqz etiā simūl regrunt: z ita non valz ꝟña in istis: sz bene in essentialiter ordinatis: valet etiā ꝟña ex alio medio: qz si cause sunt essentialr ordinate: opz ꝙ in istis sit aliqd eēntialiter ꝑus: qz ꝑus z posterius sunt passiões ordinis: z si est ordo essentialis: in tali est ꝑus z posterius eēntialr: sz nō est ꝑus essentialr nisi sit ꝑmū eēntialr. qz 5ꝰ meta. cap. de priori. ꝓriꝰ est illud qō est ꝑnꝰ ꝓpinquiꝰ. igit ꝛc. ¶ Sed cōtra. qz in tempore z motu est ꝑus z posteriꝰ. ex 4ꝰ ꝓhy. quū tempus sit numerus: motus ſm ꝑus z posterius. igitur ꝛc. ¶ Rñdetur ꝙ ꝑus z posterius in tempore sūt ex assignatione nostra assignādo aliqō vnū nunc ꝓ ꝑn: respectu cuiꝰ aliq̄ pars temporis dicit ꝑor: z alia posterior: z hoc declarat ꝓbs 5ꝰ meta. ¶ Ad zm qō est ꝟa Cōmen. dōm est vno mō: ꝙ Arist. ꝓbat statuz in causis etiā accidentalr ordinatis ex testimonio aliorz: z maxime platonis: qui posuit mūdū icepisse ex tēpore: z ex ꝟsequēti habuit ponere causas eiusdē spēi nō ꝓcedere i infinituz: z ita datur status in causis ſm rectitudinē tam accñtalr ordinatis: q̄z eēntialr ordiatis. Cōmētator aūt bñs respectuz ad opīonē platonis dixit: ꝙ forte Aristo. intēdit per cās ſm rectitudinē causas eiusdē spēi: vt bō ab boie. Uel dicēdū est: ꝙ Cōmē. in ista expōne scda logtur dubitatiue z cū forte: z istā nō approbat: neqz acceptat: sz scdaz solū. ¶ Ad 3m rñdet. ꝙ cause accñtaliter ordinate sunt successiue vna post aliā in infinitū: z sic cōceditur ꝓcessus infinitus in nūeris z figuris: in potētia tātū z nō in actu. ¶ Et si dicas. ordo eēntialis stat ad aliqō vnuz ꝑmū z suppremū oīum. ꝯ quuz spēs numeroꝝ sint essentialr ordinate: dabit aliq̄ spēs numeri infinita z suprema: z ita numerus infinitus. ¶ Rñdeo ꝙd sit de numero infinito. Utꝝ sit dabilis vel nō: de quo aliq̄liter tetigimus in. q. de ꝓscia dei futuroꝝ cōtingentiū: saltē ꝓ nunc dicit ꝙ in spēbus seu formis: que sunt de ꝓfectione vniuersi: datur status numeri nō sunt de ꝓfectione vniuersi: z in istis nō incōuenit esse ꝓcessuz in infinitū. ¶ Uel dicit ꝙ nūeri nō sunt forme z spēs: qz vna sola est forma specifica oīuz numeroꝝ. Nā trinariꝰ nō differt a binario in spē: sic nec linea maior z minor: z ꝫ pōt ꝓbari ex. 8. meta. tex. cō. io. vbi Arist. ponit numeri diffōnes assimilari diffōnibꝰ naturarū z gditatū. Ult. n. vt exponit Cōmē. ꝙ diffiꝰ superioris. s. aialis ex additione alicuiꝰ dīe fit diffiꝰ iferioris. s. boīs: quēadmodū ex additione vnitatis nāvniꝰ numeri transfert ad aliā nām: videas Cōmē. ibi. Quemadmodum qñ ab aliquo nūero. Ex gbꝰ verbis cōcludit: ꝙ vnitas in nūero addita vel variata cōstituit nūerū maiorez aut minorē: superiorē z inferiorē. Sz rō z diffiꝰ supioris z iferioris nō distinguit ſm spēm: vt diffiꝰ aialis z boīs. ¶ Itē numeri nō ꝟponunt nisi ex vnitatibꝰ. ꝯ ptes vnius nūeri que sunt vnitates: nō differunt a ptibꝰ alterius: z sic omne qō est realr in vno nūero: est in alio realr: siue hꝫ sint vnitates: siue aliq̄ alia forma: vt dīa formalis: qz talis forma aut dītia formalis nō pōt sumi nisi ab vnitate: ex quo ꝟcludit: ꝙ nūerꝰ est spēs spālissima de genere q̄titatis: z nūeri distincti sunt idiuidua i eadē specie: modo iter idiuidua nō est ordo eēntialis. igit ꝛc. ¶ Sz ista rñsio nō pōt stare: quū ex hac rñsione segtur: ꝙ arithmetica nō esset scia: qz est de nūeris. si igit numerus est spēs spālissima: segtur ꝙ nūeri idiuiduales erunt de consideratiōe arithmetici: sz singulariū z idiuiduoꝝ nō est scia. igit ꝛc. ¶ ꝑ. Arithmeticꝰ aliā passionē ꝓbat de trinario: quā nō ꝓbat de binario. ꝯ per alia ꝑn ꝰ que sunt per se. z si sic: segtur ꝙ illa passio cōpetit per se trinario: tunc sic: quecūq̄ sunt idiuidua eiusdē spēi: gcgd per se ꝓpetit vni: competit alteri: sz binarius z trinarius sunt eiusdez spēi. ꝯ. gcgd arithmeticꝰ demonstrabit de trinario: poterit demōstrare de binario: ꝟñs est falsuz. igit illō ex quo segtur. Uñ oportebit dicere ꝙ nihil poterit demōstrari de binario z trinario: nisi per rōnē nūeri: nō aūt sub rōne qua trinariꝰ aut binariꝰ: qō ē falsuz in arithmetica. Igit dōm est aliter: ꝙ nūeri distinguunt ſm spēm. ¶ Ꝓ ꝙ notādū ꝙ numerꝰ minor nō est ꝑs nūeri maioris nisi potētialr accept: z q̄tū ad vnitates māles: vñ si nūerꝰ trinariꝰ cōstituit ex binario: hoc iō est: qz binariꝰ ꝛtinet gemināvnitatē: ex q̄ cū alia vnitate cōstituit trinariꝰ. Sz q̄tuz ad formā specificā quā ꝛportat binariꝰ: vt est distincta spēs ab ipso: z q̄tū ad vnitatē formalē isequētē formā specificā ſm quā binariꝰ est per se vnꝰ vnitate specifica: binariꝰ nō ꝟstituit trinariū: z sic pōt saluari Euclides in 5ꝰ Heoc. z Aristo. 5ꝰ meta. cap. de colobon. vbi hz: ꝙ nūerꝰ minor est pars nūeri maioris: z sic itellexit Cōmētator: ꝙ per additionē vnitatis: nūerꝰ trāsfert ad aliā nām. ¶ est verū q̄tū ad eē māle in nūero: nō q̄tū ad esse formale. ¶ Ad istātiā ergo que adducit ꝙ datur ifinitas in potētia in eēntialr ordinatis. s. in nūeris. Rñdetur: ꝙ Az. negat ꝓcessuz ifinitū in eēntialr ordinatis: vbi est ordo cū dependentia essentiali posteriorꝫ ad ꝑus. Nō sic ē in nūeris: q̄tū ad suū eē formale: vt dcm̄ est. ¶ Ad 4m rōnē ꝓncipalē rñdet: ꝙ rō nō petit ꝑnm: qz assumit mediuz ꝓuatiue nō positiue. ꝓriuatiue: hoc est per abnegationē ꝑmi z vltimi: nō ꝙ cause sint medie per habitudinē z respectū positiuū ad ꝑmū z vltimū. ¶ Ad 5am istantiā rñdet: ꝙ ista ꝟña nō valz de forma. Quelibet cā media est causata. igit oēs sil sunt causate: neqz valz ista ꝟña. Uniuersitas cārū mediarū nō est causata. Igitur aliq̄ nō est causata: sz tenet gratia mātē: qz si vniuersitas cāruz nō sit ab aliq̄ vna cā: nō esset aliq̄ cā ꝑma oīum: neqz esset iter illa aliq̄ ꝓor eēntialr alia: qz vt dcm̄ est: ꝑus essentialr est illud: qō est ꝑnꝰ ꝓpinquius. ergo si nullum ꝑmū: nihil est eēntialr ꝑus. Ex quo ꝟcludit ꝙ si oēs cause sunt medie: z sit ordo eēntialis iter illas: oīuz cālitas ē ab aliq̄ vna in accñtalr ordinatis: nō valz ꝟña. q̄re ꝛc. ¶ Ad vltimā instantiā rñdet: iō dari cām in infinitū superiorē in eēntialiter ordinatis: qz tales cāe sūt simul in actu: z vna ē ꝓfectior reliq̄. Uñ sic in numeris si daret multitudo ifinita in actu daret nūerus actu infinitus cōtinēs in se infinitas vnitates. s. nūerꝰ qui cōprehēderet in se totā infinitā multitudinē: ita si darent cause infinite simul in actu: quaruz vna cōtineret ꝓfectionē alteriꝰ: oēs ꝓfectiones q̄ essent in istis infinitis causis vnitiue continerent in aliq̄ vna: ita ꝙ alicuiꝰ cause assignate ad aliquā cās supiorē cēt distā nō solū infinita: hoc est idetermiata: sz infinita per continētiā vnitiuam infinitarū ꝓfectionū. Nō enī repugnat istas infinitas perfectiones vnitiue cōtineri posse in aliq̄ vna ꝓpter ordinē eēntialē causarū: ſm quē vna cōtinet ꝓfectionē alteriꝰ. Ex quo videt ꝙ aliq̄ cā iferiore data: posset dari distantia infinita actualis ad aliquā cām in infinitū superiorē. Si. n. quacūq̄ distātia finita data actuali alicuiꝰ cause ad aliā dat maior actualis. ꝯ dat distātia maior in infinitū q̄cūq̄ finita assignabil: sz distantia maior q̄cūq̄ finita assignabili est infinita. ꝯ ꝛc. ¶ Scda ꝙ positio doctoris subtilis ē. In eēntialr ordinatis nō est

UVA. BHSC. IyR_086_2

possibilis infinitas: nisi ponat status in essentialr ordinatis. ¶ Probat: nulla successio aliquor eiusdē rōnis pōt perpetuari nisi ab aliq̄ cā perpetuante in infinitū durāte: a qua tota successio: r qōlibz ei⁹ depēdet: sz successio accidentalr ordinator est aliquor eiusdē rōnis: sic successio bois ab boie: r equi ab equo. ergo bz aliquā cām in infinitū durāte: a qua tota successio: r qōlibz ipsius depēdet: talis cā nō est aligd isti⁹ successiōis: qz oia in ista successiōe q̄cz sunt: r nō sunt: r vnū desinit ee post aliud. Ergo ista cā erit alteri⁹ rōnis r ordinis ab istis: r p ꝓns erit aligd a q̄ tota ista successio eentialr dependet: sz in isto ordine e stat⁹: vt pbatū est. ergo r̄c. Tot⁹ iste ꝓcessus est clarus: r maior ꝓncipalis est nota: qz sic aligd nō pōt esse nisi a sua cā: ita nō pōt ꝓpetuari nisi ab aliq̄ cā perpetuāte. Unde Ax. perpetuitatez successionis in generādo r corrūpēdo reducit ad aliqō perpetuū dicens. z. de gnōne. tex. cō. 55. Propter motū solis in obliquo circlo fiūt gnōnes r corruptiōes in istis iferioribꝰ. ¶ Tertia ꝓpō Docto. subtilis est. q negato ordie eentiali: adhuc dat stat⁹ in accūtate: vt de se pz. g̃. vel a se: vel a nullo: vel ab aliquo alio. nō a nullo: qz qō nihil est: nulli⁹ est cā: neq̄ a se: qz nulla res ē que seipsaz gignat vt sit. ex ꝓ de trini. c⁹ ꝓ: r z⁹ de aīa. tex. cō. 47. si ab alio: habet ꝓpositū: qz ista cā est simplr ꝓma r incāta negādo ordinē eentialē. ¶ Sed dices forte: q ista cā nō est ꝓma: neq̄ incausata. ¶ Cōtra: qz ista cā aut causat a se r idependēter aut causat ab alio dependēter: r in vtute alicui⁹. si ꝓmo mō habet intētū: q est ꝓma. si z⁹ mō: stati pōit ordo eentialis: r sic ponis ordinē eentialē: negādo ordinē eentialē. Et sic pz ad qōnem.

Ad argumenta in ꝓn⁹ rñdet: q posita gnōne petua: cāe infinite accūtalr ordinate: in quocūq̄ genere cāe ꝓcesserūt vna post aliaz. sz dubiū est de cā māli: q manet eadē in gnāto r corrupto. Dōm est: q mā quedā est propinq̄: q̄dā remota: mā ꝓmo mō ē mā dispositā q̄titatiue: r q̄litatiue pro forma subali introducēda: r si ista mā bz disponēs alteri⁹ r alteri⁹ rōnis: r vna est subm forme in vtute alteri⁹: Iste māe sunt eentialr ordinate: quēadmodū est mā ꝓ⁹ respcū for⁹ elti r elemētū respcū mixti: r mixtū respcū alteri⁹. Nā eltuz nō est subm forme mixtiōis: nisi rōne māe ꝓme: r in istis nō ē ꝓcessus in infi⁹: vt oñdit Ax. in lra. tex. cō. 5. z⁹ meta. si vo mā sic dispositā nō bz ordinē ad aliaz i rōne subi: vt est mā ligni r lapidis: iste accūtalr ordiant⁹: r iste pōt ee infinite. si loq̄mur de mā ꝓma r nuda: ista pōt ee vna nūero oīum formaz ad seinuicē succedētiū: alia tñ est in generāte r alia i genito: r ꝟ declarauim⁹ i q̄dā. q. ordinaria de hac mā. Ex quo ꝓcedit: q infinite māe accūtalr ordiate successiue fūt pones. ¶ Ad vlti⁹ rñdet: q z⁹ est distantia. q̄dā dimēsionalis: q̄dā pfectionalis. Prīa est ꝼz quā aliq̄ distāt penes q̄titatē interiacentē: vt de se pz. Scōa est per excessuz pfectiōis vni⁹ sup aliud: vt ista distātia nihil aliud sit: nisi excessus pfectiōis vni⁹ extremi super aliud extremū. Prima distātia est q̄nta ꝼm q̄titatē medy interiacentis: r ista distātia nunq̄ est iter imediata: ꝼz mediata. Scōa distātia est q̄nta ꝼm q̄titatē pfectiōis extremi: vt tāta sit: q̄nta est pfectio eius: r ista pōt ee iter illa que fūt imediata: quēadmodū ponit Ax. to. meta. r in p̄dicamētis. Cōtraria sunt q̄ maxīe distant sub eodē gīe: r tñ aliq̄ ꝼria sunt imediata per ꝓuationez ad ꝓpositū. Deꝰ distat in infinitū a creatura distātia pfectionali nō solū ab illa que bz aliqō me⁹ ꝼm pfectionē ad ipm: verū ēt a creatura ſtuma possibili. ¶ Sz ꝓtra ꝟ arguit: qz si deꝰ distat in infinitū a q̄cūq̄ creatura. g̃ vī q ꝓ possit ꝓducere creaturaz nobiliorē q̄cūq̄ data in infinituz: Qz potētia infinita quēadmodū est potētia diuina nō adequat per qōcūq̄ finitū. ¶ Ad hoc rñdet: q licz deꝰ forte posset ꝓducere nām pfectiorē in infinituz q̄cūq̄ data q̄ntum est ex se: tamē ex pte nāe factibilis in istis naturis datur status: nō qdē ex pte dei: sz ex parte nature: sic forte nō repugnat deuz ꝓ se facere albedinē r nigredinē simul: q̄nis ex pte ipsarū formarū repugnātiū r icōpossibiliū hoc nō sit pole. Tenendo: q ipossibilitas rei fiende sit ex pte rei factibilis: nō ex pte dei faciētis: qō bz videri in p⁹ sen. di. 43. Et sic patet determinatio. q. r finis.

¶ Non enim fit ex generatione quod fit sed est post gnātionē. Tex. cō. VII. Nō V.

Quetur qō. Utr gnātio subalis distinguat a termino. ¶ Et arguit negatiue trib⁹ argumtis: quoz ꝓ⁰ est: ꝓsupponēdo q illa q̄ distinguunt realiter: bnt aliquē ordinē. Isto stāte ar sic. si est distin⁹ iter gnōnē subalem r terminuz ei⁹: erit aligs ordo iter gnōnez r formā genitam. Aut. n. erit ordo tēporis: aut ordo vlis ad pticulare: aut ordo nāe. Nō est dōm q sit ordo tēporis: ꝓpterea qz gnātio est mutatio instātanea. Neq̄ est ordo vlis ad pticulare: de quo logtur Ax. in p̄dicamētis: r in 5⁹ meta. q est inter illa: a quoz vno non cōuertit⁹ ꝓna: cū hoc vbo Sum es est. sz nō pōt ee talis ordo iter gnōnem r formā. Tum qa generatio non est vlior forma: neq̄ econuerso. Tuz qz nō saluat regula nō cōuertendi ꝓnam inter gnōnez r formā. ergo nec talis ordo pōt esse iter ista. Nec ēt pōt esse ordo nāe: qñ talis ordo est duob⁹ modis iter alia: aut. n. qz vnū est ꝓus origine reliquo: aut qz vnū est cā r ꝓn⁹ alteriꝰ. Nō est dōm q gnō sit prior origine forma: qz tunc eēt gnō sine forma. Nec z⁹ mō: ꝓpterea quia gnō non est cā formē: r preterea qō est prius nā ꝓmo r z⁹ mō est prius ꝼm esse. g̃ si sic esset prior gnō forma: staret gnōnem esse sine forma. Neq̄ pōt dici q gnō habeat ordinem dignitatis ad formā: q. vz. ipa sit dignior forma: qz gnātio est respectus: r forma est ens absolutū. g̃ nullo mō gnātio pōt dici esse prior forma. ¶ Et per easdez rōnes ꝓbatur: q forma nō sit ꝓr gnātione. Nō priozitate tēporis: vt pz. Nec priozitate que est eius a quo nō cōuertitur subsistēdi ꝓna. Nō priozitate nāe ꝼm originem: q. vz. ipa prius originet⁹ q̄ gnātio: vt pz. Nec etiā vt forma dicatur esse prior gnātione q sit ꝓn⁹ r cā ei⁹: qz gnātio fundaret⁹ in forma tanq̄ in subo: r subz bz ꝓus esse q̄ accūs: qō fundat⁹ in ipso. g̃ ꝓus forma bñt esse q̄ gnāret⁹: qō est falsuz. Neq̄ potes dicere q forma sit prior ꝼm dignitatē r perfectionez: qz si sic eēt prior: aut gnātio fundaretur in forma tanq̄ in subto: aut fundaret⁹ in mā ꝓ⁰. Non est danduz scōz: qz nullū accūs fundat⁹ in mā: nisi media te forma subali: vt colligit⁹ de mēte Ax. ꝓ⁰ pbyco. Mā r forma subalis sunt cā omniū accūtium. Si det ꝓmū redit arg⁹ qō ꝓus: q forma cū sit subm ipsi⁹ gnōnis: ꝓus habebit esse q̄ gnātio. g̃ poterit esse: r itelligi esse forma sine gnōne. ꝓns est falsum: qz tunc forma nō acciperet esse per gnōnez. Si vo tu dicas: q gnātio r forma sunt simul. Quero q̄ simultate sunt sil. nā vt bz Ax. in postp̄dicamētis: r 5⁹ meta. aliq̄ sunt simul simultate tēporis: aliqua simultate nāe: r hoc duob⁹ modis: aut loquēdo de simultate nature regsita ad naturā correlatiuoz: aut de simultate nāe: que est eoz que cōueniunt in aliquo vno genere: eo mō quo asinus r hō dicunt esse simil in natura aīalis. Si tu des ꝓmū: ꝓtra. illa que sunt simil simultate tpis habent aliquē ordinē nāe inter se: sz forma r gnātio nō bñt

UVA. BHSC. IyR_086_2

ordinē nature.g nō pñt dici sil'simultate tpis. ¶Si dicas q̄ sint sil'simultate nature.Cōtra.forma ⁊ gnātio nō sunt cozrelatiua:qñ vnū est de genere substātie:⁊ alterū de genere passionis:aut alterius p̄dicamēti:neq; etiā sūt simul natura:q̄ cōueniāt in aliquo genere:vt de se pz.ergo nullo mō sunt simul.Ex hoc arguit sic.Illa que nullo mō sunt sil:⁊ nō habēt aliquē ordinē inter se:vident esse idē realr:ſz gnātio ⁊ forma sunt hm.g gnātio ⁊ forma sūt idē realr. ¶Scōo p̄ncipalr arguit p̄supponēdo duo. p°. q̄ gnātio instātanea de necessitate p̄supponit aliquē motū factū in tpe.Hoc dr eē de mēte Cōmē.4.°phy.cō.129. vbi vult q̄ si illuminatio fiat respcū aeris:que illuminatio est actio īstātanea:hoc hz fieri per motū localē corporis luminosi ad aerē illuminabilē:ita q̄ si nō eēt talis motus:non posset assignari rō ppter quā iste aer magis illuminat in hoc instāti q̄z pus. ¶Scōo p̄supponit:q̄ mutatio īstātanea si hz terminū a quo:qui est p̄uatio forme: nō hz rōne sui:ſz rōne mot°p̄cedētis:qō declarat.Naz si dek oppo^m:qō.vz.mutatio īstātanea bēat terminū a quo rōne sui:seqret q̄ duo ☞dictoria eēnt sil'in eodem īstāti, vel mutatio īstantanea esset diuisibilis:⁊ ex ☞ñti in tpe. ☞ña ꝓbat:q̄ mutatio īstātanea est in īstāti.g hz suos per se terminos in īstāti:ſz termin° a quo ⁊ terminus ad quē sunt per se termini isti°mutatōis.g isti termini sunt in īstāti:ſz isti termini sunt ☞dictozy:q̄ p̄uatio ⁊ forma sunt ☞dictoria circa subm aptū natū.g duo ☞dictoria eēnt sil' in eodē īstāti,Si aūt dicas q̄ isti termini.puta p̄uatio et forma sint in alio ⁊ in alio īstāti:⁊ iter q̄cūq; duo īnstātia cadit tēpus mediū.g mutatio media iter. terminos esset in tali tpe itermedio.⁊ ita mutatio instātanea eēt in tpe.⁊ per ☞ñs diuisibilis.Ex istis arguit sic.oīs mutatio distincta realr a termino:accipit vt via realis ī terminū realē: ſz gnātio forme subalis nō pōt accipi vt via realis in terminū realē.g nō distinguit realr a termino.maioz videtur nota.Qñ mutatio aut accipit vt via in terminū:aut accipit vt termin°.Si accipiat vt termin°:nō distingui tur a termio:si vt via in terminū(cū via distinguat⁊ a termino vie)vt sic accipit vt distincta a termio.minoz aūt ꝓbat:qz mutatio vt via hz p se terminū a quo:⁊ terminū ad quē:qz nō possum° imaginari viā eē sine termis:ſz generatio nō hz de se istos termios.g nō pōt accipi vt via. g accipiet vt termin°:ex q̄ segtur:q̄ nō distinguet a termino. ¶Ultio p ista pte arguit:p̄supponendo ex fundamētis Sco.q̄ illa sunt idē realr:quoz vnū nō pōt separi a reliq̄. Dabita ista maioze assumo istā minorē:ſz forma subalis ⁊ termin° gnōnis nō pñt separi a gnōne.g gnātio subalis ⁊ termin° ei° sunt idē realr.minoz ꝓbat.Certū ē ꝑm Sco.q̄ suba genita in eodē īstāti cōseruat a cozpib° celestib°:a deo:⁊ itelligētys:ſz ista ☞seruatio ē gnātio:qō ꝓbat:qz certū est q̄ cozpa celestia aliqd ifluūt in subam genitā:aut cozpora celestia ifluūt p̄cise per assistētiā:aut per hz q̄ dant aliquā entitatē:⁊ aliqō eē sube genite. Nō est dicendū p̄mū:qñ assistētia illa cozpoz celestiū est relatio.per ipsaz aūt relationē cozpa celestia nō influūt in hec iferioza aut ☞seruāt ipsa.g influūt dādo aliquā entitatē.ſz vbi aliqō vnuz recipit aliquā entitatē ab alio.ibi est actio ⁊ passio:actio aūt ⁊ passio fundant ī motu.ex 3° phy.aut mutatiōe.g ibi erit aliq̄ muta°:aut illa erit mutatio subalis:aut accītalis:non accītalis:qz erit aut loci mutatio:aut augmētatio:aut diminutio:aut altera°.Nullū istoz̄ est:vt pz discurrēdo per singula:qñ suba genita ☞ſuat in īstāti seqnti p̄ductionē ipsi°.g ista mutatio erit subalis:ſz oīs talis mutatio est gnō vel cozruptio. g suba genita qñ ☞ſuat semp gnātur. ¶Et ☞firmat:q̄ ista mutatio nō sit alteratio:qz aut eēt ad accīs ☞ueniēs:aut ad accīs discōueniēs subo ⁊ subē genite. ¶Nō est dicēdū q̄ sit ad accīs discōueniēs:qz tūc per tale accīs nō ☞seruaret:ſz magis cozrumpet suba:si sit ad accīs ☞ueniēs (cū tale accīs dep̄dēat ī eē ⁊ ī ☞ſuari a suo subo) oporteret p̄us subiectū ⁊ subam cōseruari in se:q̄z cōseruaret per accidēs.⁊ tunc ista cōseruatio p̄cedēs erit termina ta ad subam rei:⁊ nō ad accīs.ergo erit gnātio.

Ad oppositum tñ arguit ex auct̄e Azz. i 2°b°. vbi habet q̄ illō q̄ fit est post gnōnē:qō nō tñ ē verū de ☞posito:ſz etiā de forma.Et ē rōne sic.Illa q̄ sunt in distinctis p̄dicamētis:distinguunt realr:ſz gnō subalis ⁊ termin° siue formalis:siue totalis sunt in distinctis p̄dicamētis.g ⁊c.maioz ꝓbat:qz p̄dicamēta sunt p̄ diuersa.ex.5.meta.⁊ sunt simplr diuersa entia:ex.10.meta.g nihil vni°est idē ens alicui alterius.minoz aūt ꝓbat. Nam gnātio vel est de p̄dicamēto passiōis: loquēdo de gnātione formalr sumpta:vel de p̄dicamēto relōnis.Forma autē subalis est de p̄dicamēto subē.g ⁊c.

In ista.q. p̄mo p̄mittent distōnes. 2° loco determiabit qō. 3° ⁊ vlt°soluent arg^ta in p̄n°

Quātum ad p̄muz. °P̄ria distinctio ē ista.Gnātio subalis pōt accipi duob° modis:vno mō sub rōne mutatiōis.alio mō sub rōne p̄ductōis.Uel sub alys ꝟbis:vt est actio trāsmutatiua:vel vt est actio p̄ductiua.si p̄mo mō sic est act° māe p̄me. si 2°mō sic est act° forme:vt termini formalis:vel cōpositi vt termini totalis.p̄ma rō in gnōne respicit subm mutatū.2ª respicit terminū p̄ductū. ¶Scōa distinctio est ista.q̄ cū gnātio ipoztet respectū.duplex est respectus ipoztatus in gnōne. °P̄rimus est extrinsecus adueniēs. Scōs est intrinsecus adueniēs:gnātio vt mutatio est respectus extrisecus adueniens.ſz gnātio vt p̄ductio est respect° intrinsecus adueniens.Qz aūt gnātio vt mutatio sit sic respcūs extrinsecus adueniēs declarat: qz ille respcūs est extrisec° adueniens:qui nō nēcio oritur ex nā fundamēti posito termino:ſz posita mā p̄ma ⁊ posito gnānte:ℓ est illo qō generat:nō de nēcitate ponit mutatio in mā p̄ma.g mutatio est respcūs extrisec° adueniēs:ſz posito p̄ducto inq̄tū p̄ductū est de necessitate ponit p̄ducens:⁊ ex vtroq; posito nēcio insurgit p̄ductio:qz nō est imaginabile esse aliqd qō p̄ducat:⁊ q̄ sit p̄ducēs sine p̄ductiōe in eo qō p̄ducit.igit gnātio vt p̄ductio est respcūs intrinsec° adueniēs:qō nō est de ipsa mutatione:qz ad hz q̄ mutabile mutet ab aliq̄ trāsmutāte vltra māz trāsmutationis requirit debita applicatio:approxiatio:⁊ dispō in trāsmutabili.g mutatio ipa nō de nēcitate oritur ex ipsis extremis positis in esse solū:ſz multa alia requirit:que nō requirunt ad rōnē p̄ductionis:qz statim q̄ ponit p̄ductū ⁊ p̄ducēs:imediate seqtur p̄ductio in p̄ducto.

His p̄missis. Quātū ad 2^m p̄ncipale ponunt 4^or ☞nes. ¶°P̄ria est ista.Gnā sub rōne mutatiōis est respcūs de p̄dicamēto passionis. °P̄robat. Illud quo passuz formalr refert ad agēs est de p̄dicamēto passiōis:qz passū nō refert ad agēs nisi mediā te passiōe:ſz subm mutabile inq̄^m mutabile est:refert ad agēs.g mutatio ipsa ē ō p̄dica^to passiōis.minoz pz:qz gegat trāsmutat:trāsmutat ab agēte ⁊ trāsmutat inq̄^m agens agit in ipz,p̄ducēdo aliq̄ formā in ipso trāsmutabili.vñ sic actio ē respcūs agētis ad passū:ita trāsmutatio ē respectus passi ad agēs. ¶Cōfirmat hz.Qz oīs respcūs extrisec° adueniēs aut ē de p̄dica^to passiōis:aut in aliq̄ aliorū generū:de qb° ptractat auctor.6.p̄n°^or.ſz non vr q̄ possit reduci ad aliqō gen° q̄z ad p̄dicamētū passiōis:vt pz discurrendo p singula.g ⁊c. ¶Scōa ☞ est ista.Gnō vt p̄dū ctio est de p̄dica^to relonis. Ista ☞ pz.Dis respcūs intrisec°

UVA. BHSC. IyR_086_2

aduenies:qui de necessitate ꝛ eentialr oritur ex ipsis extremis positis in esse ptinet ad pdicam relonis:qz ibi ponunt illa q̄ fz se ꝛ eentialr sunt ad aliqd:fz ita est:ꝙ pductio est bo:vt dcm est.g est de pdicato relonis. ¶ Tertia ꝑ est ista.respcus mae vt pfectibilis:ad formā vt pfecti mā ipsi⁹ mae:ꝛ respcus mae ad formā pus pficiētē ipsaz vel ad puationē forme:fm quā pficit isti duo respcus sc de eentia mutationis. Et qz isti duo.s.ꝙ mā pficiat p formā:ꝛ ordo ipsi⁹ ad puationē pcedētē formā dependet ab agēte:qz forma nō pficit mām nisi ab agēte: coexigitiue regrit respcus mae ad agēs ad rōnē mutatōis:ita ꝙ mutatio est respcus mae vt pfectibilis ad formā pficiētem vna cū re ad puationē pcedētē formā:ꝛ vltio cū ordine ipsi⁹ mae q̄ pficit a forma ad ipm agēs. ¶ Ista ꝑ sic itel lecta ꝓbat ex snia Ax.6°phy. Mutari (ingt ipse) est alr se bre nūc q̄s pus idē manēs. Per b ꝙ dic idē manēs:eximit subz in ipsa mutatiōe.p b ꝙ dr alr q̄s pus:eximit formā fz quā subz se alr hz nūc q̄s pus. p b ꝙ dr nūc alr q̄s pus:eximit respcus mae ad puatōez oppositā forme. ꝛ qz forma vt dcm ē:nō ē pfectio fm quā subz alr se hz nūc q̄s pus:nisi vtute agētis:iō coexigitiue vel ꝯcomitanter ponit respcus mae ad ipm agēs. ¶ 4ª ꝛ vltia ꝑ est ista. Generatio distinguit realr a termio. Ista ꝑ ꝓbat multiplr: ꝑ sic:illud q̄ manēte:alterū nō manet:ꝛ q̄ corrupto:alterū nō corrūpit:distinguit realr ab illo altero:fz ita ē ꝙ terminꝰ gnōnis formalis:q ē forꝰ:manet nō manēte gnōne. g relingit ꝙ gnō distinguit a forma realr.maioꝛ pz.ex ꝑ pn: qz ipole ē idē realr sil ee ꝛ nō ee. Probōnē istius ꝓponis videas in Doc.subti.i 2° sen.di.i.q.5.circa pn. minoꝛ ātem ꝓbat.hz Ax.ꝛ cō.6.phy.tex.ꝛ cō.44. Qz ipole sit idem sil ee sub trāsmutari:ꝛ vltio trāsmutato ee:fz ita ē:ꝙ gnō nō ē nisi ipm trāsmutari.g q̄n forma hz genitū ee seu ꝯpo per formā nō est amplio gnō. ¶ Doc idē ꝓfirmat p Ax. in p de gnōne.tex.cō.55.bitibꝰ exn̄tibꝰ in mā cessat motꝰ. ¶ Probat ēt rōne sic. Illō dr gnāri in aliq̄ instanti in q̄ ꝑ capit ee:sic ꝙ eiꝰ ee immediate succedit nō esse:fz forma ꝑ capit ee in ꝑ instāti quo res gnat ꝛ fit:ꝛ nō in aliq̄ instāti sequenti:neq; suū ee immediate succedit nō ee.g tm̄ mō in ꝑ instāti sui ee gnatur:ꝛ nō i aliq̄ alio. ¶ Et ꝓfirmat. Qz sil accipit in ꝑ instāti:ꝙ idē ee manet in q̄cūq; istāti sequēti:qz deꝰ oppo ꝙ nō maneat idē.g suū ee eet successiuū ꝛ fluxibile.g nō distingueret res pmanēs a successiua:fz ita ē ꝙ res pmanēs totū suū ee capit in ꝑ istāti.g tm̄ mō in ꝑ istāti gnatur. ¶ Et ꝓfirmat b 2°:qz sic motꝰ ad terminū motꝰ:sic gnō ad terminū subalē. Sz motꝰ distinguit realr a termio:qz bito termio motꝰ:cessat motꝰ.g et ꝓfirmat vltio. Qz sic corruptio ad terminū corruptiōis: ꝛ terminꝰ formalis.s.forꝰ corrūpēda tūc nō ē.igr ꝛc. ¶ Ité hec eadē ꝑ pz de mente Cōmē.4.meta.c굒.z. vbi vult:ꝙ gnō ꝛ corruꝓ sunt via in subaz:aut in negatiōes sube. Uia autē distinguit realr a termio vie:qz vt vult ipse Cōmē. ibi.ens aliō vt via:aliud vt terminꝰ vie. ¶ Ex quo seq̄t. Qz sic motꝰ distinguit a termio vt via:ita gnō sic distinguet a termio subali. ¶ Ité argt sic. Nihil ē idē realr alicui qō ē cā effectiua:vl rō productiua eiusdē. Sz gnō ē bo. g ꝛc.maioꝛ ē mānifesta:qz nihil gnāt seipm:aut ē rō gnāndi ipm ꝓseruet. ¶ Probat ēt rōne. Qz tūc idē eet ꝑus ꝛ potens ꝓductiua vel gnātia re termini subalis:qō ꝓbat:qz ad idē genꝰ cāe ptinet ars ꝛ artifex.5.meta.tex.cō.3. Sz ita est ꝙ gnō est ꝑnꝫ formale gnāndi saltē vt via.g distinguit realr a termio. ¶ Ité arguit sic. Gnō actiua nō est eadē realr termino subali ꝓducto.g neq; gnō passiua.pz ꝓña fz Tho. Actio ꝛ passio sūt idē realr.g si vnū identificat alteri:ꝛ reliquū. Probat mō añs. Gnō actiua aut dependet eentialr ab agēte vl solū:aut ab agēte pticulari solū:aut ab vtroq; sil. Nō ē dandū pꝫ aut zꝫ. Qm̄ in gnōne est ordo eentialis iter agēs vle ꝛ pticulare. g vnū nō generat sine reliq̄.g nō gnāte agēte pticlari:nō gnāt:agēs vle:fz bito termio subali gnōnis agēs pticulare nō gnāt:qz nihil ifluit in ipz genitū:neq; ab ipso genitū eentialr dependet. Qō pz:qz nō exīte agēte pticulari:terminꝰ subalis manet in ee.g relingtur.ꝙ agēs pticulare nō gnāt in q̄cūq; istāti quo genitū est:fz desinēte gnōne actiua:desinit ee gnō passiua. Tū qz ista sūt sil nā:cū sint respcus se inuicē ꝯsites. Tuz ēt qz p te sūt idē realr q̄z corruptovno corrūpit ꝛ reliquū:relingt ꝙ nulla gnō erit manēte termino subali.g gnō nō est eadē genito:seu termino subali gnōnis. ¶ Et ꝓfirmat. Illa nō sunt idē realr:quoz vno multiplicato realr:reliquū nō multiplicat:fz gnō multiplicat (maxie gnō actiua) nō multiplicato termio subali. Qō declat. hz.n. Cōmē.5.phy.cō.38.ꝙ si forma ē alia: ꝛ actio erit alia:fz ita ē ꝙ forma gnāntis vlis ꝛ forma generātis pticularis (q̄ sūt ꝑnꝰ gnātiua) sūt realr ꝛ eentialiter distincte.g erūt distincte actiōes. ¶ Ité argt sic. Nullus respcus extrīsecꝰ aduenies est idē realr fundato:fz ita est ꝙ gnō sub rōne mutatiōis est bo:vt pz in ꝑ arti.supi⁹. g ꝛc.maioꝛ ꝓbat. Ille respcus est nō idē realr fundato et termio:per quoz pōnē realē nō ponit realr:fz ita ē ꝙ talis respcus extrīsecꝰ aduenies est bo:qn̄ non de necitate ponit:posito fundato realr:ꝛ termio ipsi⁹:regrit.n.realē positionē alicꝰ distincti eentialr a fundato ꝛ termino. Naz actio ꝛ passio nō ponunt realr in ee:posito actuo ꝛ passiuo:nisi ponat realr approximatio passi ad agēs:q̄ approximatio distinguit eentialr ab vtroq; extremoz.s.actiuo ꝛ passiuo.g per realē pōnē extremoz.s.māe ꝛ agentis nō ponet gnō in ee de necitate.g distinguet gnō vt mutatio eentialr a termio. ¶ Et ꝓfirmat:qō fundat subtiue i mā ꝑma añ forma subalē:distinguit eentialr a termino substātiali:fz gnō ē actꝰ mae pc ꝛ fundat in ipsa añq̄ forma isit ipsi mae:qz mā pus ē sub trāsmutari q̄s sub transmutato ee.g segtur ꝓpositū. ¶ Ité ille respcus nō ē idē eentialr fundato qui est ad terminū polez nō ee:ista ꝓpō pz:qz cū respcus magis dependeat eentialiꝰ a termio q̄s a fundato:(cū diffiniat per ipm:ꝛ nō per fundamētū):remoto termio desinit ee respcus:ꝛ cū terminꝰ distinguat eentialr a fundato respcus:remoto termio eentialr distincto a fundamēto:poterit remanere fundamētū q̄tuz ad oēs suā realitatē:ꝛ tm̄ nō remanebit respcus. g relingtur ꝙ respcus nō erit idē realr fundamēto:fz gnō passiua est ad terminū.puta ad agēs qō est polē nō ee:qz est a gnānte ꝓximo pticulari:qō agēs ꝓximū pōt nō ee. ¶ Qz si tu dicas:ꝙ talis gnō nō est ad b agēs pticulare:fz ad agens in cōi. ¶ Cōtra. Eo mō q̄ gnō actiua est ad terminū substātialē:eo mō gnō passiua est ad agēs:fz gnō actiua ē ad terminū substātialē in pticlari. Probat. Ad illud ē gnō vt ad terminū:qō ꝑ iducit per motū:fz ita est:ꝙ singulꝛ pticulare iducit ꝑ per motū.ex snia Ax.ꝑ meta. Actus ꝛ gnōnes sūt circa singularia.g isto mō gnō erit ad agens pticulare:qz nō ē maioꝛ rō ꝙ sit ad terminū substātialē pticularē q̄s ad agēs. ¶ Rndet ad b:ꝙ manēte fundamēto alicꝰ respcus:manet tota realitas respcus:fz nō manet respcus sub oi rōne:qz nō sub illa rōne:sub q̄ erat respcus:ita ꝙ desinit ee q̄tū ad rōnē respcus:ꝛ nō q̄tū ad ꝓpriā realitatē respcus:qz nō hz aliā realitatē a realitate fundamēti. ¶ Cōtra. q̄ro de illa rōne respcus sub qua

UVA. BHSC. IyR_086_2

nō manet:aut illa fuit aligd qñ erat fundamēto:aut nihil.si dicas ꝙ nihil.g̃ nunq̃ rō respcūs fuit:z ita gnō sub rōne respcūs est nihil.si āt dicas ꝙ fuit aligd:aut fuit aligd idē fundamēto:aut fuit aligd aliud a fundañto. Si dicas ꝙ fuit aligd idē fundato.g̃ aligd idē ipsi fundamē to nūc nō est manēte ipso fundamēto:z ita aligd simplr idē sil'est:z nō est. Est gdez ad eē fundamēti:z nō est ad desitionē isti⁹ rōnis:quā tu ponis eē eandē fundamēto: z ita idē sil'erit z nō erit. ¶ Itē vltio arguit sic. ꝓncipia distinctiua relationū:z effectiua distiguunt eēntialr a relonib⁹:z ß vlr est verus de oib⁹ ꝓncipys q̃rūcūq; respectuū:sz ꝑn⁹ effectiua gnōnis sunt fundam⁹ z termin⁹:g termin⁹ est forma substātialis īducta. g̃ relingtur.ꝙ forma substātialis distiguit eēntialr a gnōne. ¶ Nūc z°rñ det ad arg⁹ ꝓncipalia:z ꝑ ad p⁹ ꝑmittēdo:ꝙ triplex est ordo:qdā est ordo tpis:qdā est ordo nāe:qdā ē ordo originis:ordo tpis est iter illa:quoz vnū ꝓcedit tpe z actuali duratiōe aliud:ordo nāe ē iter illa:quoz vni nō repugnat eē sine ꝺdictiōe absq; alio. De q̃ ꝓzitate nāe logt Az.5.meta.ca.de ꝓzi.z in.7.meta.tex.cō.4.vbi vult.ꝙ q̃lz suba ꝓcedit qlz accūs tpe:capiēdo tps nō pro actuali duratiōe:sz pro sepabilitate:ſz quā aliqō vnū est sepabile ab alio:z ī nullo implicat ꝺdictionē eē sine illo. Ordo originis ē iter illa:quoz vnū originat ab alio:vel coexigit aliud:aut ꝑsupponit ad suū fieri z gnāri. Isti ordines sic se hūt:ꝙ cū simultate opposita vni ordini stat ali⁹ ordo alteri⁹ rōnis. Aliq̃.n.sunt sil'tpe:q̃ tñ hūt ordinē nāe. sic subm z ꝑpa passio sunt in eodē īstāti tpis z ꝓducunt: z tñ subm ē ꝓus nā ꝓpria passione. Sil'aliq̃ sunt sil'nā: quoz vnū ē ꝓus origine alio:sic cā z cātū sūt sil'nā:inq̃m sunt correlatiua:z tñ cā origine ꝓcedit ipm cātū. ¶ Dis stātib⁹.rñdet ad argum discurrēdo per singulas ꝑbationes. Et dr ꝙ terminus subalis ē ꝓz nā q̃ sit gnō sub rōne mutatiōis:z etiā sub rōne ꝓductiōis:lz gnō sub rōne mutatiōis nō sub rōne ꝓductiōis sit ꝓz origine termio formali g ē ipsa forma. Dico g̃ ꝙ termin⁹ formalis gnōnis est ꝓz nā gnōne:qz ab ipso nō ꝓuertit subsistēdi ꝺña qz segtur.gnō mutatio est. g̃ termin⁹ est:z nō eꝺ.termin⁹ mutationis est ß est ipsa forª subalis:g est termin⁹.g̃ gnō est.ꝑª ꝺña ꝓcedit.zª negat. ¶ Aduertēdū tñ ꝙ ipsa forª pōt accipi vel vt in fieri:vel vt in eē. Si accipit vt in fieri:ꝓcedit ꝙ est sil'nā:ß est nāli itelligētia cū ipsa gnōne: q̃ simultas nāe regrit ad nām correlatiuoz:z ita cū fieri ipsi⁹ forme z ipm mutari in subo mutabili sint correlatiua:forma vt in fieri est sil'cū ipso mutari:z ex ꝺñti cū generatiōe sub rōne mutatiōis. Dr ét ꝙ termin⁹ qui est forma est ꝓz nā zº mō q̃ sit ipsa gnō:z cū tu ifers poterit ergo eē termin⁹ gnōnis:z ét itell'i sine gnōne:ꝓcedit. ¶ Oz si tu dicas ꝺ. Hnō vt via ꝓcedit terminū vie. ¶ Dico ꝙ ꝓcedit ordie originis:z ꝓcedo ꝙ gnō est ꝓz origine ipsa forª:qz ꝑsupponit a fieri ipsi⁹ forme:nō tñ segt:ꝙ sit ꝓz nā. Uñ nō oē ꝓus origie ē ꝓus nā. ¶ Et si tu arguas. Qō est ꝓus nā:est ꝓus tpe:vt vult Az.7.metaphß. ¶ Rñdeo ꝓzitas tpis nō est ꝓzitas fm actualē durationē:ſz ꝑcise fm sepabilitatē ab alio:quēadmodū dcm̃ est:z cū nō implicet ꝺdictionē subam posse separi ab accīte:relingtur ꝙ suba sit ꝓz isto° quolibet accīte. ¶ Oz si tu dicas. Si termin⁹ subalis est ꝓz quolibz accīte nā isto°. g̃ poterit suba ꝓducta eē ꝓus q̃ sit eius ꝓductio:z ī aliq̃ īstāti nāe erit suba accipiēs eē:in quo nō erit ipsa ꝓductio fm quā accipit eē. ¶ Rñdet ꝓcedēdo ꝺñs z ꝺñaz:ꝙ ꝓus in aliq̃ īstāti nāe est absolutū in effectu:qō est fundam⁹ ꝓductōis passiue q̃ sit ipsa ꝓductio passiua.z ß de mēte Doc.sub. ꝑ sen.di.35. Qui vult:ꝙ ad absom in cā sine q̃cūq; respcū rei z rōnis:seq̃tur absom in effectu:ita ꝙ in ꝑ signo nāe ē cā sub rōne mere absotr:z in z°signo nāe est absom in effectu:qō segtur ab ipsa cā. In 3°signo nāe est respcūs in absoluto effect⁹ ad absom in cā. In 4.°signo nāe z vltio segt respcūs cause ad effectū:ita ꝙ ꝓductio passiua nō est nisi in 3° signo nature:z effect⁹ sub rōne mere absoluta est in z°:z ita ꝓcedit ꝙ lz in z°signo effect⁹ nō ꝓducat ꝙ actua lē ꝓductionē passiuā in ipso:ꝓcedit tñ ꝙ in tali signo segtur absom in cā. Probationez isti⁹ ꝑsuppositi videas loco allegato. ¶ Cōcedit vlteri⁹ ꝙ termin⁹ subalis ē ꝓz dignitate q̃ sit gnātio. Et cū tu dicis:ꝙ gnātio tunc erit in forª subiue. Dico ꝙ lz gnātio sub rōne ꝓductiōis sit in forma tanq̃ in subō:vel in toto ꝓpositō:tñ sub rōne mutatiōis ē in ipa mā ꝑma. Et cū tu dicis. Nullū accūs pōt fundari in mā ꝑma.rñdeo ꝙ nullū accūs absom z pfectū pōt fundari in mā ꝑª. Sed si loq̃mur de accīte respuo.z de accītib⁹ ipfectis:multa talia fundant in mā ꝑª:sic est pō respua ad q̃lz formā gnābilez z corruptibilē:q̃ pō respectiua:lz dicat eē respcūs rōnis:qz ē ad nō ens:nō tñ ē respcūs rōnis fabricatus per opus itellectus:qz circūscripto oi opere itellectus.mā sic est in poª ad talē formā generandā.z ita iste respcūs lz sit rōnis ex pte termini:non tñ est rōnis ex pte fundamēti:ſz ꝓpetit sibi ex nā rei.

Sed contra rñsionē datā adducunt q̃dā sophismata. Tu dixisti:ꝙ termin⁹ subalis gnōnis est ꝓz nā q̃ sit gnātio. ¶ Ex ß argr sic.data ista ꝓpone:segtur ꝙ termin⁹ subalis nō iciper eē per gnōnē: ꝺñs est falsum:z ꝓtra oēs pbos.g̃ z añs.ꝺña.pbat.Sim⁹ in illo īstāti nāe in quo termin⁹ subalis ꝓcedit gnōnem salte sub rōne ꝓductiōis.Certū est ꝙ in illo īstāti natu re nō est gnō:z iste termin⁹ bz eē.g̃ talis terminus icipit eē:z non per gnōnē. ¶ Ꝑ.arguit. Tu dixisti:ꝙ absom in cā ꝓcedit absom in effectu sine oi respcū rei z rōnis. Argr tūc sic.Termin⁹ subalis in ipso ꝓzi in quo ꝓcedit respectū bz eē a sua cā:qz aut est ens a se:aut ab alio:sed:qō bz esse ab alio:bz respcñ ad illud vt ad dans eē.g̃ ante oēm respcñ rei z rōnis erit aliqs respcūs in ipso effectu:qō ꝺplicat ꝺdictionē. ¶ Cōfirmat ß. Oz Az.bz.3.phy.ꝙ eē ab alio ꝓstituit ipaz passionē:z esse a q̃ aliō ꝓstituit ipsaz actionē.g̃ si effect⁹ est ab alio in isto ꝓzi:icludit respcñ passiuū ad ipm agēs:qui est passio:z omni passioni correl det actio.g̃ effect⁹ est ab alio per actionē z passionez:qui sunt respectus generationis passiue z actiue.

Ad primum rñdet ꝑmittēdo ꝙ incipere eē per gnōnez pōt intelligi duob⁹ modis. Uno°:formalr per gnōnē sibi formalr inexñtē, alio° fundamētalr sic ꝙ sit fundamētū cui non repugnat gnātio: ſz ei ꝓpetit simplr z absolute sine determinatione signi. Si ꝓmo mō itelligat:negat ß ꝙ oē qō icipit eē incipiat eē per gnōnē.z°mō ꝓcedit:qz talis termin⁹ est fundamētū cui simplr z absotr ꝓpetit gnāri sine q̃cūq; determiatiōe signi vel īstātis:maxie loq̃ndo de signis nāe. ¶ Adz⁹ sophisma:cuz tu dicis.eē ab alio z̃. ¶ Dico ꝙ esse ab alio formalr nec̃io icludit respcñ passiōis ad agens:z sic itellexit Az.3°phy.ſz eē ab alio fundamētalr:nō est verū ꝙ tale icludat aliquē respcñ ad agēs:maxie ꝑ illo signo pro quo nā ꝓcedit respcñ. ¶ Uel possum⁹ dicere:ꝙ esse ab alio pōt itelligi vel positiue vel negatiue.illud est ab alio positiue qō realr ponit in eē ab agēte per aliquē respectū ad ipz agēs. Negatiue aligd est ab alio:qz nō est a se:ſz ad sui esse ꝑsupponit aligd dans eē.dicimus tunc ꝙ effect⁹ sub rōne absotr est ab alio negatiue:qz non est a se: qz si eēt a se:eēt de⁹. Sz tñ cū ß nō ē ab alio positiue per iclusionē alicui⁹ respcūs ad ipm agēs ꝓducēs. ¶ Ad zm arg⁹ ꝓncipale. Rñdet ꝓcedēdo:ꝙ mutatio īstātanea ratione sui bz terminū a quo z terminuz ad quē:z nō rōne

UVA. BHSC. IyR_086_2

motus ꝓcedētis:qđ declarat̄:qz sic̄ termin⁹ ad quē muta
tionis istātanee distinguit̄ a termio motus:ita ꝓuatiões
corrñdētes istis termis sunt alie ⁊ alie:⁊ iter se distincte:
ꝓbat̄. ꝓuatões multiplicant̄ ad multiplicationē habituū
oppo⁹ter. g̃ si habit⁹ sunt distincti:ꝓuatiões erunt distincte.
ꝟz ali⁹ est termin⁹ ad quē alterationis ꝓcedētis gnõez ⁊
ali⁹ ipsi⁹ gnõnis.g̃ erũt distincte ꝓuatões corrñdētes istis
termis positiuis:ꝟz 4.or termis corrñdent due mutatões
per se distincte.g̃ muta⁹ istātanea ⁊ mot⁹ sunt mutatiões
distincte.Et cũ tu dicis.si muta⁹ istātanea hēret termi⁹
a quo rõne sui:seq̃ret̄ ꝙ aut duo ↄdictoria eẽnt in eodez
instāti:aut ꝙ muta⁹ istātanea eẽt divisibilis. Nego vtrãqz
ꝓñaz.Et cũ tu dicis.Muta⁹ istātanea est in istanti.g̃ ter
mini qui sunt de rõne sui sunt in istāti. Nego ꝓñaz:qz ad
eẽ mutatiõis istātanee sufficit ꝙ termini oppositi sint i
mediati:sic ẽt in ꝓpositio:qz ꝓximatio forme subalis est in
toto tpe ꝓcedẽte instãs gnõnis:⁊ ipsa forma est in ipo in
stanti imediate seq̃nte.sic ꝙ inter illud instãs ⁊ tẽp⁹ mẽ
surãs ꝓuationē forme nihil mediat. Oz si tu dicas. Di
uisibile nõ est imediatũ idiuisibili.ꝓpterea qm̃ gcgd ac
cipit̄ in ipso divisibili iter ipm ⁊ idiuisibile aligd mediat.
Rñdet̄ imediatũ capit̄ duob⁹ modis. Uno⁰ dr̃ vnũ esse
imediatũ alteri inter qõ ꝟz se totũ ⁊ aliud nihil mediat.
alio⁰ capit̄ imediatũ qõ ꝑm se totũ seqtur alterũ.si capi
tur imediatũ ꝑmo:dicim⁹ ꝙ divisibile est imediatũ idiui
sibili:qz iter divisibile ꝟz se to⁹ ⁊ idiuisibile nihil mediat.
si vo capit̄ imediatũ 2o mõ:sic̄ idiuisibile ẽ imediatũ di
uisibili:⁊ nõ ecõtra:qz divisibile ꝟz se totũ ⁊ q̃lz ei⁹ ptẽ nõ
põt eẽ imediatũ idiuisibili.ex q̃ appet:ꝙ ꝓuatio est ime
diata forᵉ itroducẽde eo mõ q̃ mẽsura ꝓuatiõis est ime
diata istāti gnõnis. Ex q̃ seqtur:ꝙ cuz gnõ bẽat termi⁹ a
quo:⁊ termi⁹ ad quē:rõne sui gnõ põt accipi vt via in ter
minũ subalẽ:⁊ gnõ accipit̄ sic̄ via inq̃tũ est muta?⁊ act⁹
ipsi⁹ mutabilis:qz sic origine ⁊ ordine gnõnis ꝓcedit ter
minũ subalez. Ad vlt⁹ arg⁹. rñdet̄ ꝑmittẽdo duo. ꝑ⁹
ꝙ respcũs effect⁹ ad cãm dantẽ eẽ põt ↄpari vel ad nõ eẽ
ipsi⁹ effect⁹ imediate ꝓcedẽs eẽ:vel põt ↄpari ad esse q̃si
prebabitũ.si ↄpareт ad nõ eẽ imediate ꝓcedẽs eẽ:sic iste
respcũs dr̃ eẽ gnõ:vel ꝓductio:si ↄpeт iste respcũs ad ipz
eẽ q̃si prebabitũ:sic dr̃ ↄseruatio. Uñ gnõ ⁊ ↄseruatio nõ
distinguunt̄ nisi penes istos respcũs:siue isti respcũs ↄco
mitates respcñ effect⁹ ad cãz dãtẽ eẽ sint reales: aut rõ
nis:in ꝟ nõ est cura. Scõz nõnduz est ꝙ ↄseruatio nõ
est ꝓductio vel cãtio alic⁹ noue entitatis ⁊ ↄseruare non
nere vel facere pſistere. Uñ ↄseruatio describit̄ a theolo
gis sic. Cõseruatio est ciusdẽ entitatis in nũero pſistẽtis
manutenẽtia per efficiẽtiã po⁰ potẽtis ipsaz ↄseruare. Ex
his seqtur.ꝙ cãtio cãe dantis eẽ nõ est gnãtio:nisi in ꝑ⁰i
stāti:qz in eo istāti cãtio est gnãtio in quo eẽ rei cãte ime
diate succedit nõ eẽ. Sz ita est ꝙ in ꝑ instāti eẽ ipsi⁹ rei
cãte ime⁽ᵗᵉ⁾ succedit nõ eẽ.g̃ ꝛc̃. Per ꝟ rñdet̄ ad formã
argu⁽ⁿ⁾ negãdo:ꝙ gnãtio semp maneat cũ re gnãta:qz tm̃
manet i ꝑ istāti:vbi ẽ ordo imediatiõis eẽ ad nõ eẽ ime
diate ꝓcedẽs:⁊ desinẽte isto ordine.ipsa cãtio nõ est am
pli⁹ gnãtio. Et cũ tu dicis.agẽtia sic̄ sũt corpa cele⁹ cõ
seruãtia:aut aligd influũt in rẽ ↄseruatã:aut nõ. Rñdeo
ꝙ nõ influũt aliquã entitatẽ nouã ptinẽtem ad eẽntiã seu
subaz rei:ꝟz ꝑcise influũt ad eãdẽ entitatẽ ꝑus hĩtã:facien
do ipsaz pſistere:⁊ tenendo ipsaz rẽ in entitate ꝑus hĩta.
Et si q̃ras. Utrũ corpa cele⁹ agãt i rẽ ↄseruatã.dico ꝙ
agũt:nõ ꝓducẽdo aligd de nouo:ꝟz agũt manutenẽdo et
ↄseruãdo subaz rei iã hĩtã. Et cũ tu dicis:ꝙ actio fũdat̄
deт in motu:aut in mutato eẽ:qz mutatio est vbi passiuz
trãsit de ꝑuatiõe ad actũ:ꝟz vbi nullus est trãsitus de ꝑti
uatiõe ad actũ:ibi nulla est mutatio. post ꝑmũ instãs:in
quo res accipit esse:nõ trãsit ipsa res cãta de ꝑuatione eẽ
subalis ad ipm esse subale.g̃ ibi nulla mutatio. Et cõ
firmat̄:qz qñ forma est coeua subo:ibi ẽ actio respcũ for
me in subõ ↄseruãte formã:⁊ tm̃ nulla est mutatio in sub
iecto:qz cũ talis mutatio sit de ꝑuatione ad actũ:in eodẽ
instāti subm̃ eẽt sub ꝑuatiõe ⁊ forma coeua ipsi subõ.g̃ ꝟ
nulla mutatio dato ꝙ hic sit aliqua actio:sic est in ꝓposi
to. Conseruat̄ res subalis per aliquã actionẽ agẽtis ↄser
uantis:sine q̃cũqz mutatiõe. Sz instat̄ adhuc.Corpa
celestia influũt cãndo aliqõ accñs in re ↄseruata:ꝟ ẽ mu
tatio:aut g̃ erit causatio subalis:aut aliq̃ alia mutatio p
tinẽs ad alterũ genus mutationis.Sz nõ vr̃ ꝙ possit pti
nere ad aliqõ genus mutatiõis alteri⁹ a mutatione suba
li.g̃ opz ꝑus subam mutari in se: q̃s mutet̄ ad tale accñs.
Et ↄfirmat̄:qz si est accñs ↄueniẽs:tale accñs ↄserva
tur a suba.g̃ nõ põt ipsaz talẽ subaz ↄseruare. si est accñs
discõueniẽs qõ influit̄ a corpore celesti:tũc nõ cõserva
bit subam:ꝟz corrumpet. Ad ista rñdet̄ cõcedendo:ꝙ
corpora celestia influunt aliqõ accñs cõueniẽs:⁊ ex ↄñti
cõcedit̄:ꝙ mutatio rei ad tale accñs est alteratio.Et cuz
tu dicis ꝙ non põt esse mutatio in re quo ad illud accñs:
nisi sit mutatio in suba. Negat̄ hoc. Ad cõfirmationẽ
cũ tu infers ꝙ accñs cõseruat̄ a suba ꝛc̃. Rñdet̄ ꝙ suba
ↄseruat ipm accñs cõueniẽs q̃tũ ad esse:substãtificãdo
ipm. Sz accñs nõ cõseruat eẽ sube:nisi dispositiue:qz sic̄
accñs nõ generat subam:nisi ꝓ quãto disponit mãz ad
terminũ subalez:nõ attingendo talẽ terminuz: ita accñs
nõ põt cõseruare subam: nisi disponẽdo ad ꝟ ꝙ corpora
celestia possint effectiue cõseruare subaz:q̃tũ ad suũ eẽ.
Sz instat̄:qz corpora celestia ⁊ suba genita vnifozmi
ter se hñt:ita ꝙ nulla est variatio:neq̃ ex pte corporis ce
lestis:neq̃ ex pte eẽ subalis ꝓducti.ꝟz agente ⁊ passo vni
formiter se hñtib⁹:semp ẽ eadẽ actio.ergo sic̄ actio ꝓue
niens iter ista erat gnãtio:ita ⁊ in quocũqz instãti seqtẽ
ti erit gnãtio. Ad hoc rñdet̄ ↄcedendo istã ꝙ agente
⁊ passo vnifozmiter se hñtib⁹:ſp seqtur eadẽ actio vnifoz
miter se hñs. Sz negat̄ ꝙ agẽs gnãns:⁊ ipz eẽ subale ꝓ
ductũ vnifozmiter se bẽat in quocũqz instãti:qz vt dcm̃ ẽ:
aliũ ordinẽ hz ipm eẽ subale in ꝑ instãti:⁊ aliũ ordinẽ in
quocũqz instãti seqtẽti. Ordo.n.quez hz in ꝑ instãti:qui
est ad nõ eẽ imediate ꝓcedẽs eẽ:corrũpit̄ ⁊ desinit eẽ in
quocũqz instãti posteriori:⁊ ita nõ vnifozmiter se hz actio
agẽtis in ꝑmo instãti:⁊ in alys seqtẽtib⁹. Ita ꝙ ꝟz dareт
ꝙ esset eadẽ actio qua agens generat:⁊ qua cõseruat:ea
dem inquã mãliter:nõ tm̃ est eadẽ formaliter vt dictũ ẽ pe
nes aliuz ⁊ aliuz respcñ ad nõ esse ꝓcedẽs esse ⁊ ad eẽ
prebabitũ. Et sic est finis istius questionis.

Quedã ꝟo ad scinuicẽ reflectunt̄. alteri⁹. n. corruptio est gnõ alteri⁹. tex. cõ. VII. Mõ. VI.

In materia de rõnib⁹ semialib⁹. Cõcurrẽs me⁹ arguit
ↄtra Sco. ꝙ aia sensitiua non ꝓducat̄ im
mediate a deo. Propterea:qz sequereт:ꝙ
agẽs gnãns nõ posset corrũpere ipz viuẽs
aia sensitiua:⁊ ꝓbat ipse sic. Difficili⁹ est
corrũpe q̃s gnãre:ꝟz ꝙ te agẽs gnãns nõ pt
gnãre aiaz sensitiuã.g̃ nõ põt ipsaz corrũpere. Assumptũ
ꝓ maiori nitit̄ multis rõnib⁹ ꝓbare. Cõtra quẽ in
tendo arguere:⁊ vt ordo bẽat in dcis nris. Quero. Utrũ
ꝟ sit verũ qõ ipse dicit. vz. ꝙ difficili⁹ sit corrũpere q̃s ge
nerare. Et arguit̄ ꝙ sic:qz sile põt gnãri a sili:ꝟz qõ corrũ
pit̄ nõ corrũpit̄ a sili:ꝟz regrit agẽs corrũpens itẽsi⁹⁽ᵘ⁾⁽ᵐ⁾⁽ᵐ⁾⁽ᵐ

ctiº. Nã exẽpli gra. calm vt 4or põt gnãre calm vt 4or: et frigidũ vt 4or nõ põt cozrũpe calz: vt 4or: ſz bñ frigidũ vt 4or cozrũpit calm vt duo. g relingt q difficiliº erit cozrũ pere q̃ gnãre: qz illa actio eſt difficilioz que requirit intenſius ⁊ perfectius agens in agendo: ſed actio cozruptiua eſt hº: ⁊ non actio generatiua. ergo ⁊c.

Ad oppoſitum tñ arguit. Sic eſt in artificialibº: ita eſt in nãlibº. ex. z. pºy. ſz ſic eſt in artificialibº: q facliº eſt deſtruere q̃ cõſtruere. g ſic erit in nãlibº. ¶ Itẽ zº ſic ẽ in actibº itellis ita in actiõibº exi itellcm: ſz in actibº itellcs facliº eſt deſtruer q̃ ꝟſtruere: qz difficiliº ẽ ꝟſtruer ꝓpõnẽ vlez foꝛatã ab itellu: q̃ deſtruere: vt hz Ax. ꝓ ꝓoꝛ. c. z3. g ſegtur ꝓpom.

In hac. q. ꝓ ꝓmittent aliq diſtões. zº ponent ꝟ/nes. Deiñ ſoluent rões in ꝓnº. q.

Quantum ad ꝓm. ꝓzia diſtinctio ẽ iſta. aligd eẽ pfectius alio: vel eq̃ pfectũ cũ illo: aut minº pfectũ põt eẽ duobº modis. Unoº eẽntialr ⁊ gditatiue. Alioº accñtalr. ꝓzio mõ illud eſt pfectiº vel eq̃ pfectũ: qõ ſz ſuã eẽntiã ⁊ gditatẽ excedit aliud: vl alteri eq̃tur: ſic nos dicimº q hõ ẽ pfectioz gditatiue aſino: qz cũſcriptis oibº accñtibº ⁊ oibº bis q̃ non ſunt de gditate hoꝛis: ⁊ ſilr de gditate aſini: adhuc eſt verũ dre: q hõ gditatiue eſt pfectioz aſino. Scõdoº aligd dr eẽ pfectiº accñtalr: ſic albedo vt q̃ttuoz eſt pfectioz albedĩe vt duo: que maioꝛ pfectio ⁊ minoꝛ nõ attedit ſz eẽ ſpecificũ: ſz ſoluz ſz eſſe mãle: ⁊ indiuiduale: ⁊ fm hº nõ icõuenit vt aligd dicat eẽ pfectiº alio accñtalr: qõ tñ eſt ipfectiº eẽntialr ⁊ gditatiue. Exm frigiditas vt q̃tuoz eſt pfectioz intenſiue accñtalr calitate vt duo: tñ calitas vt duo ẽ pfectioz frigiditate vt q̃tuoz eẽntialr: qõ decat. Qõ eſt demonſtrabile de aliq ſpẽ: eſt demõſtrabile de q̃libz idiuiduo illiº ſpẽi: ſz demr de calitate: q eſt q̃litas pfectioz eẽntialiter frigiditate. g demõſtrabit de q̃lz idiuiduo calitat]: q habeat ꝟſilez ozdinez pfectõis ad qõlibz idiuiduũ frigiditatis. Lz frigidũ accñtalr poſſit excedere calm: vt i exemplo dato. ¶ Scõa diſtinctio eſt iſta. Aligd eſſe pfectiº vel eq̃ pfectũ alio põt eẽ duplr vel in eodẽ gñe: vel i diuerſis. Exm ꝓmi. Quelibz ſuba cũ alia ſuba eſt pfectioz vel eq̃ pfecta in eodẽ gñe: qz in gñe nãe ſubalis. Exm ſcõi. q̃libz ſuba cũ q̃libz accñte. aliõ. n. genº ẽ nãe ſubalis: ⁊ aliõ nãe accñtalis. ¶ 3a diſtictio ẽ. Hnõ ſiue cozruptio q̃dam ſimplr: q̃dã ſz gd. ꝓzia ẽ gnõ ſube. Scõa eſt accñtis.

Quantum ad zm articulum. ꝓzimo ponam concluſiões pambulas. zº ad. q. rñſiuas.

Circa ꝓmã ptẽ qõnis pono .ſ. ꝟnes. ¶ ꝓzia ꝟ ẽ iſta. Hnõ ſiue ſimplr ſiue ſz gd regrit agẽs eq̃ pfectũ ſine pfectiº eẽntialr ⁊ gditatiue. nõ ſolũ in eodẽ gñe: verũ etiã in eadẽ ſpẽ: cũ termio formali gnõnis. ꝓzia ps iſtiº ꝟnis ꝓbat. Nullus effectº ꝑt excedere ſuã cãz. ¶ Nã effectº vel ẽ vniuocº vel equocº: ſi vniuocº g ẽ eq̃ pfectº cũ ſua cã: qz eiuſdẽ ſpẽi. ſi equocº. g eſt ineq̃lis pfectiõis: aut g maioꝛis pfectiõis: aut minoꝛis. nõ mioꝛis: qz oĩs pfectio effectº cãe equoce vtualr ꝟtinet in cã. g nulla pfectio ẽ in effectu q̃ nõ ſit in cã: ⁊ ꝟ vez ẽ de cã eqca totali i ſuo ozdie: aut ptiali: ſaltẽ ꝑncipali. Iſta ãt ꝓpõ. q ipfectiº ſimplr ſz genº aut ſz ſpez nõ ſit neq poſſit eẽ totale ꝑnm re pfectioꝛis: ẽ eq̃ nota ſic aliq in pbyca: q̃ negata: nemo poſſz pbaꝛ aliquẽ ozdinẽ entiũ. Uideas Sco. i 4º. di. iz. q. z. in cozpe qõnis. rñdendo ſz mẽtẽ ꝓpziam. Iſta ſic ꝓbata: addo mioꝛẽ iſtã. Sz terminº foꝛal ꝓducꝰ p gnõnẽ ſimpr aut ſz gd ẽ aligs effcũs. g nlls effcũs ꝓducꝰ p gnõnẽ excedit ſuã cãz. ¶ Ex ꝟ pz zª ps ꝟnis. Qz ſi ipfectius ſz genº poſſet gnãre pfectiº: accñs poſſz gnãre ſubaz: ꝟns ẽ flin. g ⁊ illõ ex q̃ ſegtur. ¶ Et ſi dicas q accñs in vtute ſube põt gnãre ſubaz. ¶ Cõtra. aut illõ i vtute cuiº agit: tute cuiº aligd agit: niſi inq̃ntũ ſuba. g ſuba vt ſuba eſt cã efficiẽs ſbe. qõ negat. ¶ Et ſi dicas q ẽ efficiẽs remotũ. Eo hr mag] ꝓpom: qz cã q̃to ꝓoꝛ: tãto veriº cauſat. ex ꝓma ꝓpõne de cãis. ¶ Si dicas q ſuba nõ agit ſz ẽ aligd i eº vtute agit accñs. ¶ Cõtra. i nullo gñe cãe vl aligd cãre i vtute alteriº: niſi illud alterũ ꝓncipali cãet in eodẽ gñe. ¶ Ꝑ. ſi ſuba non agit. g effectº ẽ pfectioꝛ ſua p ſe cã effre. Nã illõ p te: i vtute cuiº agit nullo eſt efficiẽs. Cõſequẽs dat ab aduerſarys. ¶ Sz ꝟ. qz lz effectº cẽt ſimplr i re: tñ fz itellm põt diuidi in duo. ſ. i illõ in q̃ eq̃tur ſue cãe: ⁊ illud in q̃ excedit cãz. ꝓm dicat a. zm dicat b. Iſte effectº fz a. ꝑciſe ẽ effectº adeq̃tº ſue cãe: qz ſimplr eq̃ pfectũ ens ſic ſua cã. g b. vel erit a ſeipſo: vel a nllo. Nõ. n. põt b. eẽ ſic a p ſe cã a cã effectº fz a. qz cã nõ põt vltra effectum ſibi adeq̃tũ: qz iã effectº nõ eẽt adeq̃tº: ſz effectº fm a. eſt effectº adeq̃tº. g ⁊c. ¶ Alias ꝓbõnes hº zc ptis videas i 4º ſen. Doct. ſubti. di. ⁊. q. allat]. ¶ Scõa ꝟ. cozrupº ſiue ſimplr ſiue fm gd lz regrat pfectiº cozrũpens vel eq̃ pfectũ eẽntialr fz genº. Nõ tñ ſp regrit pfectiº ſpẽ. ꝓ ps ꝓbaꝛ: qz accñs nõ põt cozrũpe ſubam: ſz ſolũ ſuba cozrũpit ſubaz. g ⁊c. za ps pbaꝛ: qz aq̃ q ẽ ipfectioz igne: qñz cozrũpit ipz. ¶ Et ſi q̃ras. Uñ ẽ: q ipfectiº actiuũ fm genº nõ põt cozrũpe pfectiº: ⁊ tñ ipfectiº fz ſpẽm põt. ¶ Rñdeo ipfectiº actiuũ fz genº nõ põt cozrũpe pfectiº ens fm genº: qz nõ põt ducere ſiue gnãre niſi ipfectiº ens fm genº illõ qõ ipfectiº nõ ꝑt eẽ ſuccedẽs cozruptõi pfectionis fz genº. Nõ. n. ꝑt accñs oẽ ſuccedẽs cozruptiõi ſube: qz ſi illud ſolũ ſuccederet: ſuba vt ſuba eẽt q̃ſi ãnihilata. Sz ipfectiº fz ſpẽz nõ ẽ ſic: qz ipfectiº in ꝟ qõ põt ducere aliqd ſile ſibi: põt ducere aliqd qõ põt ſuccedere ipi corrupto eiuſdẽ gnis: ⁊ ita ſuba nõ ãnihilat. q̃re ⁊c. ¶ Tertia ꝟ. Lz gnõ ſimplr aut fz qd qñz ſit ab agẽte pfectioi pfectõe accñtali q̃ ſit eiº terminº formalis: nõ tñ ſp. nec iſtõ nec̃io regrit. ꝓbt. n. eẽ ab agẽte eq̃ pfecto tali pfectiõe. Dec ꝟ pz. Nã calz: vt. 8. põt gnãre calm vt. 8. Silr i ſubſtãtys. Dato q foꝛe eloꝛ itẽdant: foꝛa ſubalis ignis vt. 8. itẽſa põt gnãre ignẽ itẽſuz vt. 8. q̃ ⁊c. ¶ 4a ꝟ. cozruptio ſiue ſimplr ſiue fz qd de necitate regrit pfectiº agẽs accidẽtalr q̃ ſit foꝛa cozrũpẽda. Nã calz vt 4or nõ põt cozrũpere fridũ vt. 8. qz a ꝓpoꝛtiõe mioꝛis ineq̃litatis nõ ꝓuenit actio. neq calm vt. ſ. põt cozrũpe frigiduz vt. 8. g ⁊c. ¶ 5a ꝟ. lz cozruº regrat pfectiº agens accñtalr: nõ tñ eẽntialr. Iſta ꝟ pz ex za ꝟnc: qz aq̃ q ẽ ipfectioz igne: põt cozrũpe ignẽ. ¶ Ex his ꝟnib ⁊ maxie pº ſequunt duo corollaria: quoꝝ ꝓmus eſt tale. Hnãtio nõ põt eẽ ab ipfectioꝛi agẽte: neq eẽntialr: neq accñtalr: ſz ab eq̃ pfecto: vl a pfectioꝛi: vt pz ex dictis. ¶ Scõm cozrem. cozruptio lz nõ poſſit eẽ ab imperfectioꝛi accñtalr. põt tñ eſſe ab imperfectioꝛi eſſentialr. Doc pz ex dictis.

Quantum ad zm ptẽ qõnis pono duas ꝓncipales ꝟnes. ¶ ꝓzima quaꝝ eſt iſta. Hnãtio per ſe ⁊ eẽntialr eſt difficilioz cozruptõe. Iſta ꝟ pbaꝛ ſic. Illa actio eſt difficilioz q̃ regrit agẽs ſimplr pfectiº eẽntialr. ſz gnõ eſt hº. ⁊ nõ cozruptio. g ⁊c. maioꝛ pz: ⁊ minoꝛ eſt euidẽs ex dictis. ¶ Itẽ zº. illa actio ſimplr eſt difficilioꝛ q̃ nec̃io a pluribº depẽdet: ſz gnõ ẽ hº: ⁊ tñ cozruptio. g ⁊c. maioꝛ pz. mioꝛ vo ꝓr. Hnõ eſt actio acgſitiua: cozruptio ẽ actio depditiua. Mõ in nãlibº mutatio acgſitiua ꝓſupponit ordie nãe mutaonez̃ depditiuã: qz agẽs nãle ñ ducit formã: niſi aliã cozrũpendo. g ⁊c. ¶ Qz ſi tu dicas: q ſic gnõ ꝓſupponit cozruptionẽ: ita ecõuerſo. ¶ Rñdetur negãdo iſtõ. Nã poſteriº ordine nãe ꝓſupponit puſ: nõ ãt eẽ. Mõ ſic eſt: q cozruptio ordie nãe pcedit gnã

UVA. BHSC. IyR_086_2

tionez. Nā ꝉz corruptio formę corrūpende: ꝛ gnō formę gnāde ſil' ꝛ i eodē iſtāti tpis ſint: pus tñ nā corrūpit formā corrūpēda: ꝙ itroducat for[a] gnānda. Aliogn poſſz intelligi forma gnānda cū forma corrūpēda ſil' eē i eodez ſubto. Pōt āt itelligi forma corrūpēda corrumpi abſq; ꝯ forma gnānda itelligat itroducta. imo ꝫ pt eē in re ꝫ pōz diuinā. ſi. n. i illo iſtāti i quo agēs corrūpit formaz ſuſpēderet de[a] actionē productiuā agētis: agēs corrūperet: ꝛ nō gnāret. Nō pt āt de[a] facere ꝙ agens itroducat formaz: niſi expellat incōpoſſibilē. Aliogn due for[e] formal'r repugnātes eēnt ſil'. qr ꝛc. ¶ Cōtra tñ iſtā ꝓnez ar. ſic. Illa actio difficilior ē ꝙ eſt iter termios formal'r repugnātes: ꝉz corruptio ē hꝺ ꝛ nō gnō. ꝯ ꝛc. Diſcurſus ē bonus cū maiori: ꝛ mior pbat. Nā gnō eſt iter termios ſimiles: qz ois gnō eſt aliquo[a] ſil'i. ex. 7. meta. Corruptio āt eſt iter diſſimiles termios: iter ꝙs eſt repugnātia formalis: vl' vtual'. Hnō iter termios ſimiles formal'r vl' virtual'r. ꝯ ꝛc. ¶ Rñdet ꝙ maior ē va vbi cetera ſint pia. ſic ꝙ illa ꝙ ē iter ſil'ia nō ꝓſupponit neceſſario actōez ꝙ ē inter termios diſſiles: ꝙ'r nō ē i ꝓpoſito. qr ꝛc. ¶ z[a] ꝓ. Corruptio accñtal'r ē difficilioz ꝯ gnātio. Probat. Illa actio ē difficilioz accñtal'r ꝙ ꝺpēdet ab agente pfectiori accñtal'r. corruptio eſt hꝺ: vt pz ex dict]. ꝯ ꝛc. ¶ Ex iſtis ſeꝙt vnū corelariū: ꝙ nō icōuenit eādez actiōez eſſe facilioreꝫ ꝛ difficilioreꝫ diuerſis mōis. Nā corruptio eſt facilior eēntial'r. difficilior āt accñtal'r: ꝛ iſta ñ repugnāt. ¶ Oꝛ ſi qrat ꝙ iſta ꝫ pt dici facilior ſimpl'r. ¶ Rñdet ꝙ corruptio. qꝺ pbat. Qñcūq; aliq; duo dependent a duob[o]: ꝛ vnū eſt tale ſimp[r]: alterꝫ ē tale ꝉz gd: illꝺ ē ſimp[r] tale qꝺ ꝺpendet a ſimp[r] tali. Sz facilitas ꝛ difficultas in actiōe attendit i ordie ad agens pfecti[o] vl' iperfectius: ꝛ agens pfecti[o] eſſential'r ꝛ gditatiue eſt ſimp[r] pfecti[o]: ꝛ ñ agēs pfecti[o] accñtal'r. Hnō āt regrit agens pfecti[o] eēn[l] ꝙ corru[o]: ꝛ ꝺpēdet ab ipo: ꝯ gnō ē difficilioz ſimp[l] ꝙ cōru[o].

Et ſic pz ad qōnē: ꝛ ad arg[a] adducta i ꝓn[o]. Ex ꝙ pz ꝙ ignoꝛāter locut[o] eſt i iſta mā. Cōcurrens me[o] in. 7. meta. ꝛ multū equocauit ꝺ difficultate actiōis a facilitate: ꝺterminādo qōnez ꝺ Arz. ꝛ oēs perypatheticos ꝓpp ruditatez ꝛ idiſpōnez ſue virtutis fantaſtice. qr ꝛc.

¶ Neceſſe eſt aggredi ad ꝙſitā ſciētiam. ꝛ ifra.

¶ Quo nāq; modo poſſibile eſt motus prīcipium eſſe in imobilibus. Tex. cō. III. Nō. I.

Veritur. Utruz in intelligentys poſſit eē mot[o] ſubtiue:

¶ Et arg[r] ꝙ nō. Nulluz accñs diuiſibile pōt fundari in ſubto idiuiſibili Angelus ſeu intelligētia eſt idiuiſibilis. ꝯ ꝛc.

¶ Ꝓ. ſi eſſet verꝫ ꝙ angelus poſſz mouere ex mutatis eē: ꝛ ſil'r magnitudo ſup quā moueret aliquā magnitudinē ſp ꝺū mouet eſt in ſpacio ſibi eqli. per mutatū eē imediate poſt ꝫ erit i ſpacio ſibi eqli. ſed ſpaciū ei eqle ē idiuiſibile ꝛ pūct[o]: ꝯ pūctus erit imedia tus pūcto: ꝛ ſic cōmenſurādo totā magnitudinē: tot[o] flux[o] ipſi[o] ꝓponet ex mutat] eē: ꝛ magnid[o] ſil'r ex idiſibilib[o].

Ad oppoſitū tñ arg'r: oē receptiuū aliq̄rum fozmaz qꝺ non ē ex ſe ꝺtermiat[m] ad vnā illaz: neq; illimitatū ad oēs ꝙ[m] ē ex ſe: pt mutari ab vna i alterā. Iſta ꝓpō pz: qñ ex oppoſito ꝓdicati ifertur oppo[m] ſubti. ſi. n. nō pt mutari ab vna i alterā vl' ꝫ erit ꝓpter ꝺtermiationē ad vnā. vl' pp illimitatiōem ad oēs: eo mō quo ꝓ ꝙ de[a] ē illimitat[o] ad oia ybi: ꝛ iō nō pt mo ueri ab vno vbi i alterꝫ: ꝉz angel[o] ē receptiu[o] vbi: loq̄ndo de vbi diffinitiuo: ꝛ nō ꝺterminatur ad vnum: vt pz �fm theologos: neq; eſt illimitatus ad omnia vbi: qz non eſt immēſus: ergo poterit mutari ab vno vbi in alterꝫ vbi.

Circa iſtā qōnē ſunt tres arti. ꝓmo ponet vna opi. cū ſuis motiuis quā nō teneo. zº al'r dicā ad qōnez. ȝº ꝛ vlti. ſoluā rōnes ꝓoris opionis: ac ēt ad arg[a]

Quātum (in principio facta reſpondebimus. ad ꝓ[m] ē opinio quoꝛūdā q̄ tenet ptez negatiuā qōnis. Pro q̄ adducūt rōnes Arz. hinc ide. ꝓ[a] rō eſt in. 6. phyſi. vbi Arz. pbat: ꝙ oē qꝺ mouet ē coꝛp[o]. Et rō ē talis: oē qꝺ mouet: ptiz ē in termio a quo: ꝛ ptiz i termino ad quē (loq̄ndo ꝺ ptibilitate ſe tenēte ex pte mobilis:) ſz angelus nō pt eē ptiz i termio a quo: ꝛ ptiz i termino ad quē rōne ſui: qz nō hz ptez ꝛ ptē: ꝯ nō pōt moueri. ¶ z[a] rō eſt iſta: quā hz Arz. i. 4. phyſi. probādo ꝙ motus nō pōt eē i vacuo: q̄lis ē ꝓportio medy ad mediū in ſubtilitate: talis ē proportio mot[o] ad motū i velocitate ꝛ tarditate: mō ꝫ rō applicat ad propoſitū ſic. q̄lis ē ꝓportio mobilis ad mobile i ſubtilitate: talis eſt ꝓportio motus ad motū in velocitate: vt ſupra: ſed angeli ad coꝛpus nulla ē proportio i ſubtilitate: ꝯ motus angeli ad motuz coꝛpis nulla ē proportio i velocitate ꝛ tarditate. Sz ois mot[o] poſitis ad aliū motū poſitez ē aliq̄ ꝓportio: ꝯ mot[o] angeli nō ē poſitis. ¶ Itē ȝº. ſi angelus poſſet moueri: poſſz moueri i eq̄li tpe ꝙ aliqꝺ mediū cū coꝛpe: ꝓñs ē flz: qz vī ꝙ mediū minus reſiſtat idiuiſibili ꝙ diuiſibili: ꝓña ꝓbatur a ſimili eo mō q̄ arguit phs. loco ꝓallegato. ꝓbās. ꝙ ſi eēt motus i vacuo: ꝙ aliqꝺ coꝛp[o] moueret in eq̄li tpe per vacuuz ꝛ plenū. Probat a ſil'i. ſit ita ꝙ angelus moueat in tpe a. coꝛpus moueat i tpe b. tps b. hēat ꝓportiones millecuplā ad a. ita ꝙ ſit maius b. in millecuplo ꝙ a. Accipiat aliud coꝛp[o] qꝺ ſe hēat in ſubtilitate in tanta proportione ad ꝓmū coꝛpus qꝺ mouet in tpe b. ꝙ ta ꝓportio ē ipſi[o] b. ad a. ꝛ tūc tale coꝛpus datū erit ſubtilius alio ꝉz gradū millecuplū. Sed quāto aliqꝺ coꝛp[o] ē ſubtilius: tāto veloci[o] mouebit: ꝛ in minori tpe: ꝯ tps i quo tale mouet eſt min[o] tpe b. in millecuplo: ſed tps minus ꝫm gradū millecuplū ipſo b. eſt eq̄le tēpori a. ꝯ iſtud coꝛpus mouebit i eq̄li tpe cū angelo: qꝺ vī abſurdum.

Quantum ad z[m] principale. nō obſtantibus iſtis rationibus: teneo partez affirmatiuaz queſtionis: pro cuius determinatione premittenda ſunt duo poſita in. ii. q. de duplici ſucceſſione ꝛ de duplici cōparatione motus ad mobile ꝛ ad magnitudinem ſuper quaz fit motus: que fuit vtruz ſuba nālis ſit ſubiectum in pbia nāli: reſpondendo ad ꝓmuz principale. ¶ Quibus premiſſis pono hanc cōcluſionē ꝙ angelus pōt moueri motu cōtinuo ꝛ nō repugnat indiuiſibili de genere quātitatis: aut de genere ſube ꝙ ſe moueri: (ꝛ hoc loq̄ndo de motu habente ꝓtinuitatē ꝛ ſucceſſionē a ſpacio.) Iſta concluſio probatur: qñcūq; aliqua duo alicui competunt: quoꝝ vnū eſt per ſe: ꝛ alterum per accñs: remoto eo qꝺ ē ꝙ accñs remanet illud qꝺ eſt ꝙ ſe: ſed motui competit hīe ꝙtitatē ꝛ diuiſibilitatē ex ſpacio ꝛ magnitudine ſuper quā mobile mouet: ꝛ hoc cōpetit motui ꝙ ſe. ꝙ aūt hēat ꝙtitatē ſeu diuiſibilitatē ex mobili ꝓpetit motui ꝙ accñs. ꝯ remoto ꝫ ꝙ mobile ex ſe hēat diuiſibilitatez ꝛ ꝙtitatē remanēte ꝙtitate ſpacy: poterit mot[o] eſſe ꝙtus ꝙ ſe: ꝛ ex ſpacio. Maior ē manifeſta ex termis: minor āt ꝓbat ꝙ Arz. 5. meta. capi. de ꝙto. vbi hz Arz. dico autē nō qꝺ mouetur: ſed quod motuz eſt. nam ꝙ eē ꝙtuz illud: ꝛ motus ē ꝙtus: vt ꝺclaratū eſt i ꝓallegata. q.

De tertio arti. Dis ꝓmiſſis ꝓ rñdet ad rōnes alteri[o] opi. ꝛ ꝓ ad ꝓmā. ꝙ illa rō Arz. ñ plus

UVA. BHSC. IyR_086_2

ꝯcludit nisi ꝙ illud qđ mouet motu hñte ꝯpletā succes/
sionē ⁊ ꝯtinuitatē est q̄tū ⁊ diuisibile. Si aūt intelligit
illa rō de oī motu petit ꝑncipiū: qm̄ illa maior assumpta
que dicit: ꝙ oē qđ mouet ptiz est in termio a quo: ⁊ ptiz
est in termino ad quē: aut itendit de partibilitate mobi
lis: aut de ptibilitate forme q̄ acgrit: seu spacy: sup quo
aliquid mouet localiter. Si ꝑ mō petit ꝑn̄m: nisi intelli/
gat de motu hñte ꝯpletā successionē ex vtraq; cā succes/
sionis: vt dcm̄ ē in q̄one ꝑdicta. nā itēdit ꝓbare ꝙ oē qđ
mouet ē corpus: ⁊ accipit istā maiorē: ꝙ oē qđ mouet hz
ptē ⁊ ptē: ⁊ p ꝯns est corpus: g̃ assumit qđ dz ꝓbare. Si
vero itelligat ptiz ⁊ ptim ꝑ ptibilitate forme: vel spacy
sup qđ aliqd mouet: sic nō est cōtra ꝓpositū nr̄m. ¶ Ad
z̄m respōdet: ꝙ illa ꝓpositio. q̄lis est ꝓportio medy ad
mediū ⁊c. vera ē ceteris parib⁹. Et iō seq̄t motū nō esse
in vacuo. aut saltē vera est ꝯtra eos q̄ posuerūt vacuum
eē totā cām mot⁹: vel successiōis i motu. Sz in ꝓposito.
arguēdo hic silr de mobilib⁹: sicut ibi de spacys: ista ꝓ/
positio pōt negari. vz. q̄lis ē ꝓportio mobilis ad mobile
in subtilitate: eadē est ꝓportio ⁊c. Et si accipias q̄ ē pro/
portio hui⁹ sub rōne qua mobile: ⁊ alteri⁹ sub rōne q̄ mo
bile. Cōcedo. sz tūc mior ē falsa. Angelus. n. nō solū vt i
diuisibil' mobilis ē motu ꝯtinuo: quēadmodū dcm̄ est:
vez ēt est mobilis ꝯtinue inq̄m̄ hz virtualē q̄titatē ſm
quā pōt coexistere loco q̄to: ⁊ ita ē proportio angeli ad
corp⁹ sub rōne q̄ mobilis: ⁊ tūc nō ē vez ꝙ angelus vt sic
sit idiuisibil: sz ſm q̄titatē virtualē ē diuisibilis. ¶ Per
B rndet ad tertiā rōnē: ꝯcedēdo illō qđ infert: ꝙ in eq̄li
tpe poterit moueri angelus ⁊ corp⁹. ¶ Pro quo nōndū
ꝙ motus hz duplicē successionē vltra ea q̄ dicta sunt de
successiōe mot⁹ i iā sepe dcā. q. vna ē successio eēntialis:
alia ē successio accn̄talis. successio eēntialis cōpetit mo/
tui ex diuisibilitate spacy seu medy p qđ mobile moue/
tur: sed successio accn̄talis ꝓpetit motui ex aliq̄ q̄litate
supaddita spacio: vel medio q̄ est raritas vel dēsitas: pe
nes quas mediū ē ꝑmotiuū vel ipeditiuū ipsi⁹ mot⁹. vz.
penes subtilitatē mediū ꝑmouet. penes dēsitatē ipedit
ipz motū. Et rōne istaz q̄litatū seu ꝯditionū accn̄taliū
q̄ supaddunt spacio aut medio: mot⁹ hz successionē acci/
dentalem: ⁊ velocitatem: lz a spatio ⁊ medio habeat suc/
cessionem essentialem ⁊ velocitatem essentialem. inq̄/
tum ista sunt quanta. s. medium ⁊ spacium. Dicendum
est igit ꝙ si Angelus ⁊ corp⁹ mouentur in equali spacio
(si cetera sint paria) nata sūt moueri motu eq̄ velociue
locitate eēntiali: ⁊ in eq̄li tpe: inq̄m̄ tps mēsurās ꝯpatur
ad motū eēntialez: seu includētē successionē eēntialez.
¶ Et cum tu dicis. mediū plus resistit corpi q̄ angelo.
Rndet negādo: loq̄ndo ō medio inq̄m̄ hz ptes q̄titati/
uas: ⁊ iquātuz est quātū. Nā sicut corpus nō pōt ptransi/
re de extremo ad extremū. nisi p oia media: ⁊ p oēs ptes
q̄titatiuas: ita ēt Angelus isto ordie ptrāsibit totū spa/
ciū: ⁊ hoc si mouet motu icludente totā realitatē mot⁹.
ordo. n. p̄fixus a nā q̄ est iter aliq̄ ordinata: est idē re" cu/
iuscūq; nāe limitate. cū igit ordo ptiū inter se: ⁊ respcū
extremoz sit p̄fixus a nā talis: ꝙ vna ps est prior altera
pte: ⁊ ptes itermedie pcedūt altez extremoz: iste ordo
hz seruari a q̄lz nā limitata: ⁊ ex ꝯnti ab angelo. Et ergo
sicut corpus ꝑus ptrāsibit i aliq̄ tpe ptē ꝓxē: q̄ ptez po/
steriorē: ⁊ ꝑus ptes iter medias: q̄ ꝓueniat ad extremū
sic ēt angelus ꝑsili ordie mouebit ⁊ ita ab equali spacio
erit eq̄lis successio eēntialis ⁊ eq̄lis velocitas essentia/
lis. lz forte angelus vt idiuisibiliter mot⁹ velociꝰ move/
retur velocitate accn̄tali q̄ corpus. Quia ꝯditio accn̄ta
lis supaddita ipsi medio nō tm̄ resisteret ipsi angelo sic
corpi: licz ꝯcederet ꝙ angelus motus diuisibil' ⁊ coexi
stens loco q̄to: motu eque veloci velocitate essentiali ⁊
accidentali moueretur cuz corpore in eq̄li tempore.

Jam secundo i B arti. rndet. Ad arg^m̄ ꝑncipa
lia: ad ꝑm̄ pz ex dictis i. q. ii. vtz
suba nālis sit subz phīe nālis. ¶ Ad z̄m respōdet. nega/
do ꝓnam: ⁊ cū tu dicis. ꝙ sp est in spacio sibi eq̄li. aut ly
semp distribuit ꝑ oī īstanti: ⁊ sic cōcedit ꝙ in quolz in/
stanti est in spacio sibi eq̄li: seu in aliquo idiuisibili sup
posito. si aūt ly sp. distribuat tā ꝑ īstanti q̄ pro tpe: vt sit
sensus ꝙ in oī īstāti: ⁊ in oī tpe est in spatio sibi eq̄li. ne
gatur. nā in. A. instāti est in spacio sibi eq̄li: ⁊ in tpe ime/
diate terminato ad. A. instās ē in spacio sibi ineq̄li. Nō
. n. indiuisibile est imediatum idiuisibili: ⁊ ita post indi
uisibile imediate nō est i spacio idiuisibili: sed diuisibi/
li: ⁊ ita lz in quolibet instāti sit in spacio idiuisibili: in q̄
libet tn̄ tpe. ⁊ in q̄libet pte tpis est in spacio diuisibili.
¶ Pro quoz itelligentia maiori est nōn^m ꝙ cū dicim⁹
indiuisibile moueri sup aliquā magnitudinez dicimus
ipsuz in quolibz instāti eē in pūcto sibi equali. In parte
tn̄ accepta iter quelibz duo īstantia est sup ptez magni/
tudinis supposite fluēdo. qz mouet cōtinue: nō signādo
actualr pūcta in magnitudīe suppositā: sz potiꝰ ꝯtinuū
fluxū ⁊ motū ꝯtinuādo pūctuz suppositū linee vel ma/
gnitudini. ⁊ magnitudinē pūcto: ⁊ hāc ptez magnitudis
alteri pti magnitudis p mediū punctū: qz nō mouet de
puncto in pūctum ⁊ de idiuisibili ad idiuisibile i spacio
magnitudis supposite: sz fluit potius. ꝯtinuādo oia que
sunt in spacio. Ex qbus appet respōsio. ꝙ Angelus non
mouetur cōmēsurādo semp magnitudinē suppositā: sed
solum in quolibz instāti tpis mēsurantis. quare ⁊c.

¶ Impossibile autem predicari aut species de proprijs differentijs aut genus sine suis speciebus. Tex. cōmen. X. Questio. II.

Queritur. Utz ꝑpō ꝑ se quertā i
ꝑ se. ¶ Et arg ꝙ sic. Ista
est ꝑ se. Ens ē vnū: ⁊ quertiť i istā. vnū est
ens: sz ista ē ꝑ se: i quā quertiť. g̃ ꝑ se quer
tiť i ꝑ se. Assūptū ꝓbať ꝑ mior: ⁊ z⁹ ꝑte
ipi⁹: qz ista. vnū ē ens: ē nēcia. g̃ ꝑ se: añs ē
euidēs: qz alr extrema isti⁹ ꝑpōnis vnitē
tur ꝯtigēter: sz B ē fl'z. g̃. ꝓna ꝑ⁹. Qz si ista. vnū ē ens: ñ ē
ꝑ se: sz ꝑ accn̄s: aut ē ꝑ accn̄s eo mō q̄ logť metaphyc⁹: q
vult ꝙ illa ꝓpō sit ꝑ accn̄s qñ ꝑdicatū ē exť rōnē forma/
lez subti: aut ē ꝑ accn̄s eo mō q̄ logť logicus: ⁊ Arz. ꝑ po/
steriō. qñ ꝓpō ē talis ꝙ ei⁹ subm̄ nō hz rōnē formalē ibe
rētie ꝑdicati. Si tu itelligas ꝑ accn̄s ꝑ mō. ꝛ. eq̄ bñ ista
est ꝑ accn̄s. ens ē vnū. qz ꝑdicatū ē exť rōnē formalē sibi.
sic ista. vnū ē ens. g̃ ñ pt dici ꝙ ista sit ꝑ accn̄s ꝑ mō. Si
vo tu dicas ꝙ ista sit ꝑ accn̄s z⁰⁰. s. vnū ē ens. ꝛ. si ista ꝑ/
pō. vnū ē ens: ē nēcia: aut a se: aut ab a⁹ hz suā nēcitatē.
si dicas ꝙ a se ē nēcia ꝑ se. g̃ ē ꝓpō ꝑ se. Si tu dicas: ꝙ hz
necessitatē ab alio: q̄ro ō cā ipi⁹ necessitat': aut cā ista cāt
nēcio istā ꝓpōnē q̄m̄ ad suā vitatē: aut cāt ꝯtigēter. Nō
est dōz ꝙ causat ꝯtigēter: qz tūc ista ꝓpō ēet ꝯtigēs: ⁊ cō/
tingēter vā. Si dicas ꝙ cāt nēcio vitatē ipi⁹. g̃ ista ꝓpō:
vnū est ens. depēdebit a cā ista nēcio cānte ōpēdētia eſ/
sentiali: sz ōpēdētia sp est ad prī⁹. g̃ ista ꝓpō. vnū ē ens:
bñet aliqđ ꝑus: sz ñ pt bñe aliqd ꝑus: qz extremis isti⁹ ni
bil est prī⁹. g̃ ista ꝓpō q̄m̄ ad suā vitatē nō pt ōpēdere
ab aliq̄ cā nēcio cānte. ¶ Itē ꝓbať. Oē p accn̄s hz re/
duci ad ꝑ se: sic ad ꝑus: sz nulla ꝓpō ē prior ista. vz. vnū
est ens. g̃ ista nō pōt eē vā p accn̄s. maior ē Arz. z. physi.
minor ꝓbať. qz ꝓpō illa est prior q̄ est ex termis po/
rib⁹: sz nihil ē ꝑus: vt dcm̄ ē: termis isti⁹ ꝓpōnis. g̃ ⁊c.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ Secõ ꝛ vltio argr. Qñcũqꝫ sũt due ꝓpõnes: in quarũ vna ē dependētia ad ꝑdicatũ: ī altera ē ōpēdētia ad subz: illa cui⁹ ōpēdētia ē ad ꝑdicatũ dr̃ eē magl per se q̃ alia. Probaꝫ ista: qz ōpēdētia ad ꝑdicatũ ē ōpēdētia ad formā: cũ ꝑdicatũ se hēat ad modũ forme. ōpēdētia ad ſbz est ōpēdētia ad mãz: qz subz se hz vt mã respcũ ꝑdicati. Sz ēntialioꝛ ē ōpēdētia ad formã q̃ ad mãz. g̃ ꝓpõ in qua ē ōpēdētia ad ꝑdicatũ dr̃ eē magl p se: q̃ ꝓpõ cõpē dētia ē ad subz. ſz ita ē: qꝫ ī ista ꝓpõne: dõo. vnũ est ens. subz ōpēdet a ꝑdicato: ꝛ ī ista. ens ē vnũ. ꝑdicatũ ōpēdet a subiecto. ergo ista ꝓpositio. vnum est ens: dicitur esse magis per se: q̃ ista. Ens est vnum.

Ad oppositũ ꝛ ꝓo pte negatiua ar̃. Aꝫ. p̄ poste rioꝛ hz: qꝫ ꝓpones p se nõ cõuertunt̃. Ita qꝫ p se nõ ꝟuertit̃ ī p se: ſz ista ē p se. hõ ē risibil̃ g̃ ista in quã ꝟuertit̃. vz. risibile est hõ: non est per se.

Jn ista. q. p̄mo p̄mittã distões. z° rñdebo ad. q. z° ad rationes in p̄ncipio.

Quãtum ad p̄m̃ p̄mitto distões. Pria ē: qꝫ ꝓpõ ē duplex: q̃dã p se: q̃daz p accñs: ꝓpõ p se est illa c⁹ ꝑdicatũ hz rõnē formalē ītrīsecã ībērētie ī ſbo. Prꝛopõ p accñs p opp̃m ē illa c⁹ ꝑdicatũ non hz rõnē formalē ībērētie ītrīsecã ī subo. ꝓpõ q̃ hz talē ītrīsecã rõnē formalē ī subto adhuc ē duplex: q̃ñ q̃dã sic hz talē rõnē formalē ītrīsecã ī subto: qꝫ ꝑdicatũ ē ītra gditatē subti: ꝛ isto⁹ q̃ñ idē ꝑdicaꝫ ō seiꝓo: vl̃ diffō ō diffinito: vl̃ ps diffinitiõis ō diffinito: ꝑdicatũ sic ē ītra subz. Qñqꝫ vo ꝑdicatũ ꝓpõnis lz hēat talē rõnē formalē ībērētie ī subto: ē tñ ex gditatē subti. Et ista ꝓpõ c⁹ ꝑdicatũ ē ex subz bñs talē rõnē formalē ībērētie ī subo ē duplex. Quedã. n. ē ī cui⁹ subto icludiť rõ nēcia formal̃ ībērētie ꝑdicati. q̃dã vo c⁹ ꝑdicati ībērētia nõ ē nēcia ī subto. p̄ª ꝓpõ ē p se in 2ª mõ. zª ꝓpõ ē p se in 4° mõ. Exm̃ ꝓmi. hõ ē risibil̃. Exm̃ se cũdi. volũtas vult. calz calefacť. Jn subo zª ꝓpõnis nõ est rõ nēcia reu ꝑdicati: ꝛ hz fz Sco. ī. 3. sniaꝫ. dis. 7. distīguẽ. tẽ ꝓpõnẽ p se scõi mõi a ꝓpõne p se q̃rti mõi: p hz qꝫ subz vni⁹ hz rõnē ꝛ cãz nēciaz ībērētie ꝑdicati. ꝛ altera ñ. Exquo fz ips ꝛ fz rei vitatez: ois ꝓpõ p se hz cãz ītrīsecã in subto: p quã ꝑdicatũ iest tali subto. Et hz ē snia Auer. z. ō aia. cõmẽ. 66. sup illud. visibile ē color. Jnqt. visibile. n. ī rei vitate ē color: aut ē illud qõ p se ē visibile: ꝛ ē ore p se: nõ fz pmã ītẽtionẽ ītẽtionũ ō gbª dr̃ illõ qõ ē eẽntialr: ꝛ est modª ī q̃ ꝑdicatũ ē in sba subti: ſz fz ītẽtiõez scõaz: ꝛ ē illõ ī q̃ subz ē ī diffõne ꝑdicati. Color. n. ē cã vt res sit visibil̃. Sz p hz qõ dixit: ſz ī eo iueniť cã: ītẽdit fm qꝫ color ē cã: vt ī eo iueniť cã vt aligd sit visibile. hz Auer. Ex qbª ꝛcludit: qꝫ iõ ista ē p se. color ē visibil̃: qz ꝑdicatũ hz cãz ī subto. Et p̄mª ꝛ scõs modª hñt ꝛsillez cãlitatē ī subto reu ꝑdicati q̃m ad ībērētiã: ſz ñ q̃m ad iclusionẽ eẽntialez p̄ dicati ī subto. hz idẽ hz Cõmẽta. ī cõ. 67. Uñ hz sť ẏba cõmẽtato. Aꝫ. posuit p̄nm: qꝫ color ē visibil̃ p se: ꝛ qꝫ sile est dr̃e color ē visibile: ꝛ hoiez risibile. s. ō gñe ꝓpõnis eẽntialis ī q̃ subz ē cã ꝑdicati: nõ ꝑdicatũ cã subti. Hec Cõmẽ. Et itelligit ꝓpõnẽ eẽntialẽ p se: q̃ p tãto dr̃ eẽntial: qz p̄ dicatũ icludiť eẽntialr realr ī subto: ñ tñ eẽntialr qdita tiue: sicť p̄ mõ vbi ē iclusio ꝑdicati ī subo qditatis. ¶ zª dista sit ista. Dria ē iter ꝓpõnẽ p se: ꝛ ꝓpõnẽ p se notã. il la ꝓpõ ē p se: vt dcm̃ ē: q̃ hz ītrīsecã cãz ꝛ nēciaz ībērētie ī subto reu ꝑdicati. illa ē p se nēcia c⁹ extrema hñt īmutabilẽ bitudinẽ vniõis ī ter se: q̃lecũqꝫ eẽ hēant ipsa extrema siue ī re siue ī itellu. Prꝛopõ pr̃ nota ē illa q̃ hz euidẽtiã ex termīs. ꝓpꝛys vt sui sũt: ꝛ nõ ab aliq̃ ꝓpõne ꝓoꝛ.

His p̄missis. Quãtũ ad zm̃ ponit̃ ista ꝑ. qꝫ ꝓpõ p se ñ ꝟuertit̃ in p se. hz ꝑ. pr̃. ꝓsuppo nẽdo qꝫ ñ ē circlus ī ōpēdētia eẽntiali ī eodẽ gñe cause.

Jsto stãte aī sic. cuiuscũqꝫ ꝓpõnis ꝑdicatũ ōpēdet a ſbto q̃m ad rõnẽ formalẽ ībērētie ītrīsecã ī subto: subz ipi⁹ nõ pt ꝟsili ōpēdētia ōpēdere a ꝑdicato: ſz ī q̃lz ꝓpõne p se: ꝑdicatũ sic ōpēdet a subto. g̃ eꝫ subz ñ pt ōpēdere a ꝑdicato. g̃ p se ñ ꝟuertiť ī p se. ¶ Et ꝟfirr. Qz ista dependētia vr̃ eē ad aligd ī rõne p̄ncipy formal̃: qz ois ōpēdētia q̃ ē fz rõnẽ formalẽ ītrīsecã: reducit̃ ad genª cãe formal̃. ſz ī tali ōpēª eẽntiali ī eodẽ gñe ñ ē circlus. g̃ segr̃ ꝓpositus. ¶ Et ꝟfirr z°: qz si p se ꝟuertereť ī p se: maꝛie ꝓpõ p se p̄mi mõi ꝟuerteret ī ꝓpõnẽ p se: qz ñ ē maioꝛ rõ: qꝫ ꝓpõ p se scõi mõi ꝟuertať ī p se: q̃ ꝓpõ p se p̄mi mõi. Sz ꝟñs ē flm: qꝫ ꝓpõ p̄mi mõi ꝟuertať ī p se. Qñ sic ista. hõ ē aial. ꝟuerteret ī istã: aial ē hõ: sicť ī ꝓpõnẽ p se. Sz cũ p se ꝓre supponat ō oi: vt hz Aꝫ. p̄ poste. g̃ ꝓpõ vlis affirmª ꝟuerteret simpr̃. ¶ Itẽ z° p̄nr aī. Aꝫ. p̄ poste. vult: qꝫ passio ꝑdicať p se z°° ō subto. g̃ ī diffõne passiõis subiñ cadit vt additũ. ex. 7. meta. tex. cõ. 17. ꝛ. 19. ī ex° ō simo. Sz qō cadit ī diffõne alic⁹ vt additũ ñ ē ītra gditatẽ ei⁹: nec ꝟpetit ei pc p̄ mõ: qz nihil aliō ē eẽ aligd additũ alicui: nisi eē exneu a rõne ei⁹ fofali. g̃ ꝓpõ ī quã ꝟuertit̃ ꝓpõ z° mõi ñ est p se. ¶ Et ꝟfirr ℔ p illõ qō dic Aꝫ. ī p̄ poste. ō statu p̄nciꝓz: vbi vult: qꝫ ꝓpones p se ñ ꝟuertũť: ꝛ ℔ hz vitatẽ fz ipz: tã ī ꝑdicatis eẽntialib⁹ q̃ acciñtalib⁹. g̃ ꝛ nr̃a vera.

Quantũ ad zm̃ arti. Rñdeť ad argª añ oppm̃. Ad p̄m cũ dicis. ista ē p se. ens ē vnũ: ꝛ ꝟuertit̃ ī nista. vnũ ē ens. ista ē nēcia. vnũ ē ens. g̃ p se. Rñdeo ꝟcedẽdo: qꝫ ista. ꝓpõ. vnũ ē ens: est nēcia: ꝛ cũ tu dicis. g̃ p se. Nego ꝟñaz. Ad ꝓbatõez. ista aut ē nēcia de se: aut ab aº. Rñdeo qꝫ ista ē nēcia ō se ītrīsece ꝛ formalr. ꝛ tñ ñ segr̃ qꝫ sit p se. vñ ab aº hz ꝓpõ qꝫ sit nēcia ō se: ꝛ ab aº hz qꝫ sit p se. Dicimº ꝓpõnẽ eẽ nēciaz ō se: qñ extrema ipi⁹ st imutabilr vnita ī q̃cũqꝫ eẽ ꝟcipiãť: siue ī re: siue ī itellu: ita qꝫ nēcitas ꝓpõnis ē ex īmutabili bitudie termiꝛ: ſz ꝓpõ ē p se: qñ ī subto icludiť rõ formal̃ ībērēc ꝑdicati ad ipz. Mõ stat aliq̃ extrema ꝓpõnis eẽ īmutabilr vnita: ꝛ bñe nēciaz bitudinẽ ad se iuicẽ: ꝛ vnũ ñ icludere rõnẽ formalẽ ībērētie alteri⁹. sicť ē ī ista. vnũ ē ens. ly vnũ. nõ pt bñe rõnẽ formalẽ ībērētie ꝑdicati: cũ ī ꝑdicato sit rõ formal̃ ībērētie subti. Et cũ tu dicis. si ista est p accñs. vnũ ē ens. g̃ ꝓsuppoit aliq̃ ꝓoꝛẽ. Cõcedo ꝛ dico: qꝫ ista. ens ē vnũ. ē ꝓoꝛ q̃ ista. vnũ ē ens: ꝛ cũ tu dicis: qꝫ termis isti⁹ ꝓpõnis vnũ ē ens: ñ ē aligs terminº ꝓoꝛ. g̃ nulla ꝓpõ ꝓoꝛ. Nego argm̃: qñ ex eisdẽ termis pt fozmari ꝓpõ ꝓoꝛ ꝛ posterioꝛ. ꝓoꝛ vbi ꝑdicam̃ directe ꝑdicať ō subto. posterioꝛ: vbi terminº in ꝓoꝛi ꝓpõne ꝑdicať idirecte: mõ passio q̃ se hz vt actº ꝛ foꝛª reu ſbti ꝑdicať directe. ſbz ãt cũ se hēat vt mã: ꝑdicať idirecte. ¶ Ad altez argm̃. Rñdeť negãdo assũptũ: qꝫ qñ ī aliq̃ ꝓpõne ē depēª ad ꝑdicam̃: ꝛ iª ad subz: illa in q̃ ē ōpēª ad ꝑdicam̃ dicať eẽ magl p se: qz pseytas ī ꝓpõne ē ex ōpēdēª ꝑdicati ad subz. ñ ãt ex ōpēª subti ad ꝑdicatũ. ¶ Pōt ēt argui reducẽdo argm̃ ꝏ ipz. Qñcũqꝫ ī aliq̃ ꝓpõne ē ōpēª ad ꝑdicatũ: illa ꝓpõ ē magl p se q̃ sit illa vbi ñ ē talis ōpēª. ista ē tua: ſz ī ista ꝓpõne. ens ē vnũ: ē magl ōpenª ad ꝑdicatũ q̃ ī ista. vnũ ē ens. Probaꝫ. illud magl hz rõnẽ ꝑdicati: qō magl hz rõnẽ foꝛc: ꝛ illõ hz magis rõnẽ subti: qō magl hz rõnẽ mãe. Jsta ē tua: ſz passio hz rõnẽ foꝛc reu subti: ꝛ ñ eꝫ. g̃ maioꝛ erit ōpenª ī ista ꝓpõne. Ens ē vnũ: q̃ ī ista. vnũ ē ens. ¶ Pōt ēt z°° rñderi: qꝫ vbi ē ōpenª ad illõ qō ē ꝑdicatũ fz cē: ꝛ fz dici: ibi ē eẽntialioꝛ: ꝛ maiō ōpēª. Et cũ dicis: qꝫ ī ista. ꝓpõe. vnũ ē ens: ē ōpēª ad ipz ꝑdicatũ. Rñdeo qꝫ ls ens dicať esse ꝑdicam reu vniº fz dici: nõ tñ ē ꝑdicatũ fz eē. Uñ ens ē p̄m̃ ꝑdicatũ fm eē reoꝛ q̃ sũt ī recta linea ꝑdicamẽntali: ſz reu passionũ. ꝓpriaꝛ ꝛ dr̃iaꝛ: seu modoꝛ ꝏhentiũ: nõ est p̄m̃ ꝑdicatũ: ſz respectu istoꝛ est ꝓmũ subiectũ. quare ꝛc.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ Est scia que speculat ens iquātū ens. z ifra. ¶ Unde nobis entis inq̄tuz est ens prime cāe sunt accipiende. Tex. cō. primi. Nō. I.

Queritur. Utrū ens inq̄tū ens habeat pncipia. loquēdo ō pncipys incōplexis: z vt inq̄tū. tenet specificatiue. ¶ Et argr q nō. Nā quādo dr ens inq̄tū ens hz pncipia. aut ly inq̄tuz. specificat rōnē entis cōez: aut aliquā pticularē: nō rōnē cōez. qz rō cōis abstrahit a cā z a cāto. Neq; ēt specificat rōnez entis vt ē limitata z ōtermiata ad sua iferiora: qz hinc seq̄ret q ī aliquo inferiori ad ens eēt duplex entitas: vna cōis: altera pticularis: cōis ī qua conueniret ens creatū cū deo: pticularis fz quā ens creatū eēt cātuz. ¶ Scdo pncipaliter argr sic. Cōfirmando pcedēs argumentū q̄tū ad hz: q ens vt limitatū nō hz pncipia: z ar sic. Ens inq̄tū subz meta. habet pncipia: fz ens inquātū subz metaphysice nō est ens limitatū: ergo ens vt limitatū non habet principia.

Ad oppositū est Ax. in pncipio q̄rti metaphy. Ubi hz: q scia metaphy. ꝓsiderat ens inquātum ens: ex eo q ꝓsiderat pmas cās: q̄ sūt cause entis inq̄tū ens ē. z hāc eādē sniaz habz in pncipio. 6. ¶ Et pbat rōne. Effectus vlis hz reduci in cās vles: fz esse est effectus vlissimus: ergo habz reduci in cās vlissimas: sed tales cause sunt deus z intelligentie. igit z̄c.

In ista. q. pmo ponētur q̄dā distōnes. 2° recitabitur opinio q̄ non teneт. 3° rndebit fm mētē ppriaz. Ultimo soluent rōnes in pncipio.

Quācum ad pmū. ¶ Prima distinctio est ista. pn̄a entis q̄dā sūt cōplexa. q̄dam incōplexa. cōplexa sūt pncipia inherentie ꝓprietatū z passionū ad ens. pn̄a incōplexa sunt pn̄a entis q̄tuz ad eē. ¶ 2ª distinctio ē ista: q ens pōt ꝓsiderari q̄tū ad eēntiā z rōnē entis. Alio q̄tū ad ei⁹ scibilitatē: z vt ō eo aliqd ē scibile.

His stātibus de scdo. Rndet a nōnullis z ē sententia San. Tho. in p̄ª pte. q. 45. ar. 5. q ens z eē est effcūs ipsi⁹ dei: ita q ad eē nō cōcurrit agens gnāns: fz pcise agēs pmū: qō est de⁹. z fundamētuz suū est illud qō adductū est ad oppm. s. effcūs vlissimus hz reduci in cāz vlissimā. eē est hz. ergo z̄c. ¶ Uñ imaginat q in effectu ꝓducto plures gradus cōcurrūt quoz qlibz est termin⁹ actiōis ōterminati agētis. Nam in aiali cōcurrit eē q est qdaz gradus pfectiōis ī ipso. cōcurrit gradus subē. gradus corporeitat. gradus viuētis. gradus sensitiui. Hgradus pm⁹ q ē eē: determiate ē a deo. z grad⁹ subē ē ōtermiate z pcise ab aliq̄ itelligētia citra deū. Et sic de oib⁹ alys gradib⁹: quoz qlibet cōcomitat ipz ꝓpositū vt termin⁹ ōtermiate actionis respcū determinati agētis. ¶ Cōtra istā opinionē ista: pbando q eē nō tm ē a deo: verū ēt a generante. ¶ Et ar sic. a quocūq; gnātur cōpositū: ab eodē est esse cōpositi. Sz ꝓposituz ē a generante. Igit ab eodē ē eē ꝓpositi: maior pz: qz gnō est via ad eē. Et probat ēt alia rōne: qz a q̄cūq; gnātur ꝓpositū p ei⁹ actiōez forma ē in mā. Sed forma esse in mā ē cōpositū hre eē: qz nō est imaginabile q forma sit in mā: z cōpositū nō beat eē: qz aut eē pcedit ꝓpositū: aut seq̄t ipz. Si pcedit: ergo ī aliq̄ istāti potest erit esse cōpositi in quo nō erit ipz ꝓpositū: qō ē absurdū. Si vo sequitur ipz ꝓpositū: in aliquo istāti erit ꝓpositū ī quo nō erit esse cōpositi: z tūc segtur q quū in aliq̄ potest sit ipm cōpositū in quo nō est ei⁹ eē: poterit sine ꝑdictione ꝓpositū separi a suo eē: qz potest fm nāz sunt q̄cūq; ꝓtigūt eē sine alys: z alia nō sine ipsis. Testāte Ax. 5. meta. ca. de

prioz. Quū igit ꝓpositū pus generet q̄z suū eē: nō repugnabit cōpositō fieri z gnāri sine suo eē. Nec valet dicere q eē necio ꝓcomitat cōpositum: qz nō cōcomitat ipm vt terminus actionis agentis naturalis: sed vt terminus actionis diuine: z (quum deus non agat ex necessitate nature: sed libere ad extra: quuz cōpositum fiat a gnāte) poterit deus non dare esse ipsi cōpositō. ¶ Nec ratio adducta ō effectu vniuersali: z cā vniuersali aliqualiter cogit. Nam aut ipsa peccat per fallaciaz equiuocationis. Aut minor rōnis erit falsa. ¶ Pro quo notandū q vniuersalius dicit duobus modis. s. fm predicatiōez z perfectionez. Illud est vniuersalius predicatione: cui⁹ ratio dicitur aut reperitur in plurib⁹. Illud aūt ē vlius fm perfectionem: cuius rō est pfectior: aut pluriuz perfectionū cōtentiua. Quando ergo tu dicis. effectus vniuersalis hz reduci in causas vles: aut tu intelligis de vsi fm perfectionē (in maiori: z in minori) aut fz pdicationem: sic q in vtraq; pmissa vniformiter accipiat vlius: si sic: minor est falsa: q esse sit effectus vlior fm pfectionē: qz quod stat cū imperfectissimo ente: nō pōt eē vlius fz pfectionē: qz nihil est ꝓprimū imperfectissimo: aut stat cū ipso: nisi sit iperfectū. Esse aūt ē hȝ: igitur minor ē falsa. Si vero tu assumas ī vtraq; pmissa vlius fz pdicationē. maior est vera: z adhuc minor est falsa: q̄tū ad istā partez: q de⁹ sit cā vlior fm pdicationez. Si vero aliter sumas vlius ī maiore: z aliter in minore: argumētū ē in q̄tuor terminis: z peccat fz equocationez. ¶ Dom ē igit: q genitū fz eē ē nō soluz a deo: verū ēt a gnāte: z aboibus causis eēntialr ordinatis: ita q ad eūdez effcūm fm eūdez gradū cōcurrūt oēs cāe pdicte ordie eēntiali. Nō q dez sic q ī aliq̄ potest nā deus causet esse cōpositi: in quo non causat generans: aut aliqua causa secunda. ¶ Pro quo notandum: q ordo nature vno modo est inter aliq̄ que possunt esse sine seinuicē (aut causare) sine contradictione. Alio modo ordo nature est inter aliqua: quoz vnum est perfectius reliquo: aut perfectius z principalius agit. Si loquamur de ordine nature primo modo: non est ordo talis inter primam causam causantez esse: z ipsum generans: sed in quocūq; instanti nature prima causa causat esse compositi: in eodē instāti nature generans causat idē esse. Licet (scdo mō loquēdo) prima cā pncipali⁹ causet q̄z cā scda aut gnāns. ¶ Aduertēdū tn q lz ipsum esse sit a causa prima z scda simul: eē tamē in tali gradu determinato z determinate pfectionis: est a cā scda. s. a gnānte z nō a pma. Nam causa scda nō addit prime ad ꝓducendū effectū fm eē: nisi vt addat ordinata z limitata pfectio effectui: que limitatio perfectionis non posset esse a causa prima solū: z maxime fz pncipia Ax. ponētis pmā cām agere ex necessitate nāe. Quecūq; q. n. causant ab aliqua cā imediate agente fm vltimuz virtutis sue (sicuti est causa naturalis) sūt eque pfecta z in eodē gradu pfectionali. Igit si oia eēnt imediate a deo causante ex necessitate nature essent eque perfecta. ¶ Sed insurgit difficultas pp qd deus z intelligētie dicunt eē cāe entitatis rei fz Ax. vt supi⁹ allegatu ē in. 4. z in. 6. meta. ¶ Rndet p: q sic dnr: qz entitas tāq̄ effectus primus eis pncipalius attribuit. Sunt. n. principiatus primus causarum in essendo: z in causando. Igitur (cuz primus causatum in re sit rei entitas: dicente Proculo libro de causis. Prima rez creata est esse. hoc est. primum habitum z productum in re: est esse) entitas z esse tāquaz primus effectus causis primis pncipalius dz attribui: z ita ap concurrant: sed qz non sic primo z pncipaliter causant. ¶ Alio mō pōt exponi textus Ax. qz entitas simplr pō

UVA. BHSC. IyR_086_2

ēe a talib⁹ causis:qz specificatio ⁊ ōterminatio effectus ist ab agēte pticulari:⁊ ab alys causis pticularib⁹:vt dicti ē supi⁹. Nā qz vles cause nō specificāt:ſz pticulares: iō dr:q talis entitas ē a pticularib⁹:ſz entitas absolutis accepta ab vlib⁹. ¶Tertio mō pōt dici:q pxime cause dicunt cāe entitat:qz aligd cānt ēt effectiue ſine motu vt alias dixim⁹ in qōne. Utrū metaphycus possit ꝓbare ſubas ſepatas eē. Et tale causatū ſine motu ⁊ mutatione eſt iſenſibile ⁊ imāle. Eſſe g̃ ſimplr ē a causis vlibus. Sed eē ſenſibile aut materiale a particularibus q̄ non (causant ſine motu.

Ex his quātū ad 3m arti. Rñdeť ad qōnē ꝑm dupliciez ꝺnē. ꝓma eſt hec. Ens inq̄m ens (ſpecificatiue) habz ꝓncipia icōplexa ꝓut ens icludiť i ſuis iferioꝛib⁹:q̄ ꝛ ꝺclarať. Nā qꝺ ꝓpetit alicui iferioꝛi ꝓtēto ſub ente:nō repugnat rōni entis:ſz aliqꝺ ꝓtētū ſub ente ē ꝓncipiatuz ⁊ habz ꝓncipia icōplexa. igr nō repugnat enti ſub rōne abſoluta entitatis hre ꝓncipia icōplexa. ¶3a ꝛ ē:q ens inquātū ens habz ꝓn⁹:vt ly inq̄m. teneť reduplicatiue q̄ ſunt ꝓncipia iherentie ꝓprietatū ad ipm ens. Iſta ꝛ ꝓbatur. Oē ſubz hñs ꝓprietates ⁊ paſſiões p ſe ꝑ ſibi iherentes habz ꝓn⁹ q̄ tales ꝓpetates pñt ſciri ⁊ ōnſtrari ꝺ ipſo. ens eſt hꝺ. g̃ ⁊c. De iſtis autez ꝓncipys locut⁹ ē Ar. ꝑ poſterioꝛ. quuz ait ſubz hre ꝓprietates ⁊ ꝓncipia. Nō.n.intellexit ꝺ ꝓncipys in eſſe nāe vt itelligať ſubz ſciētificū neciocꝛ hre talia ꝓncipia:ſz ſolū ꝺ ꝓncipys iherētie: q̄ ſūt ꝓncipia ſubti nō ꝼz eē:ſz i eo q̄ ſcibile. Et ſic pz ad qōez.

De vltimo arti. Ad arg⁹ ꝓncipalia:ad ꝑ⁹ rñdeť q̄ ens pt ꝛſiderari vel i ſe:vel i ſuis inferioꝛib⁹. Si i ſe ⁊ i cōi:nō habz ꝓncipia icōplexa. Si vt includiť i ſuis iferioꝛib⁹:ſic habz ꝓncipia. Et ad iprobationē cū dicis:q tūc darenť due entitates i re. Rñdeť negādo ꝓnaz. Et ad ꝓbationē:q entitas pticularis limitata diſtinguiť ab entitate i cōi. Dico q entitas q̄ accipiť vt limitata:ē eadē cū ſeipſa accepta i cōi. eadē.n. entitas pt ꝛcipi cōceptu ōtermiato ⁊ adeq̄to ipſi rei:vel pōt concipi cōceptu ideterminato:⁊ inadeq̄to rei a q̄ accipiť:⁊ ita q̄tūcūq̄ ſit vna entitas i re ⁊ in effcū:in intellu tñ exñs obtiue diſtinguiť ꝼz cōceptū determinatū:⁊ ideterminatū:⁊ ita nō habes q̄ alia ſit entitas pticularis i re ab illa q̄ cōcipiť vt i cōi:cū ſp ſit eadē ꝼz rē:differēs ꝼz itellectū abſtrahētē ⁊ ꝼz cōceptū abſtractū. ¶Ad 2m reſpōſuz ē i cozpe qōnis:q ens vt ſubz metaphy. nō habz ꝓncipia incōplexa:qz vt ſic accipiť in cōi. Sz bñ habz ꝓncipia cōplexa: q̄ nō ſūt ꝓncipia ipſi⁹ q̄tū ad eē:ſed ſolū q̄tū ad ei⁹ ſcibilitateť:⁊ ſic dicunť poti⁹ ꝓncipia iherētie paſſionū:q̄ dicanť ꝓncipia entis. Et quuz tu dicis q ens limitatū non habz talia ꝓncipia. Negať:ꝓpea qz qcqd ē mediū ad ſcien dum aliq̄ paſſionē ꝺ ſuꝑioꝛi:ē mediū ad ſciēdū eādem paſſionē ꝺ iferioꝛi:g̃ ens limitatuz habz talia ꝓn⁹. ¶Pōt ēt dici negādo argumētū i ea foꝛma q̄ ꝺducť:qz i ipo cōtis currit duplex fallacia:ꝓma ē:qz ꝓcedit ex puris idefinitis. Ex qb⁹ nihil ꝛcludiť. Alia fallacia ē:qz argumētū ē 3a figura mioꝛe exñte negaua:⁊ ſic nihil ꝛcludiť. qꝛ ⁊c.

¶Ens autem multis modis dicitur ⁊ ad vnā aliquam naturam. Tex. cō. II. Qō. II.

Quetur queſtio. Utrū ens qꝺ eſt ſit vniuocū:ſic q̄ bēat aliq̄z vnaz rōnem formalē cōez ꝺo ⁊ creature: gatiue. ꝑſupponēdo tria. ꝑm q̄ nihil ē intelligibile:niſi icludat ipz en5 gditatiue. Iſtud ꝑſuppoſitū ꝓbaťur. itelligibilitas ē paſſio entis. paſſio nō pt cōpetere alicui niſi cui cōpetit rō formalis ſubti. ſic nihil pt eē riſibile niſi ſit hō. ⁊ icludat rōnē formalē hois. ¶Scōo ꝑſupponiť:q nullū cōe diuidiť niſi ſit i ſe vnū ⁊ vniuocū. Iſta ꝓpō pz:qz qꝺ ē in ſe diuiſuz nō pt diuidi. ¶3m ꝑſuppom⁹ ē. q ꝛbēs nūq̄z includit gditatiue ipz ꝛbibile. Silr diuidēs nūq̄z icludit gditatiue ipm diuiſum. Iſta ꝓpō ꝓbaťur. qz ſi ſic:aut icluderet p̄ciſe ipz diuiſuz:aut aliqd aliud. Nō ē dandū ꝑm. qz tūc i diffone cōmittereť nugatio. qz in ea ponit diuidens ⁊ diuiſuz (ſic i diffone hois ponit anial ⁊ rōnale.) Et ſi idē ipoꝛtareť ꝑ vtrūq̄z:idē bis repetereť. ſi daꝛ 2m ſegtur idē qꝺ ꝓpus. ſ. q aligd idē bis ꝺr. ¶Dis ꝑſuppoſitis aſſ ſic. ſi ens ſit cōe:vt ꝺcm ē (cū ſit vnū ⁊ vniuocuz) diuideret ꝑ aliq̄ diuidētia. ſint illa exēpli gra finitū ⁊ infinitū. Aut finitū icluderet ens gditatiue: aut nō. Nō ē dādū ꝑmū ex tertio ꝑſuppoſito. g̃ dādū ē 2m. ſ. q nō icludit ipz ens gditatiue. ſz qꝺ nō ē ens gditatiue:nō ē itelligibile. igiť finitū nō eēt itelligibile. igr nec vez. ¶Sz ad B reſpōdēt Sco. q nō oz q illud qꝺ ē itelligibile ſit ens gditatiue:ſz ſufficit q ſit ens realr ⁊ idētice. ¶Cōtra. ois ꝛceptus vniuocꝰ habz vnā rōnē formalez tm̄: g̃ rō formalis entis erit tm̄ vna. Añcedens eſt euidens: qz ſi conceptus habet multiplices rationes formales: nō eēt vniuocus: vt pz ex diffinitione vniuoci ⁊ equiuoci. Tūc ſic iſta vna ratio formalis entis aut ē realis: aut quiditatiua. Si eſt realis:g̃ tm̄ realiteri ncludetur in diuidēte: ergo ipm diuidēs nō erit itelligibile: vt pz⁹ argutuz eſt. Si autem eſt gditatiua:ergo gditatiue icludeť i diuidente: qz qꝺ eſt in ſe gditatiuum: eſt cuilibet alteri gditatiuum. ꝓñs eſt falſum: ⁊ contra tertiū ꝓſuppoſitū: igitur ⁊ añs. ¶Itez q tantū realiter ens includatur in diuidente. ſ. finito: improbatur. qz certum eſt q finituz diuidens ens diſtinguitur ab ente: ergo eſt vnum. quod eſt vnum: eſt ens etiam quiditatiue: qz impoſſibile eſt q paſſio (vt dictum eſt) competat alicui: niſi illi cōpetat ratio ſubiecti. ¶Ꝑ. ſi in ente concurrunt realitas ⁊ quiditas. ita q ratio entis ſit realis ⁊ quiditatiua: aut realitas entis eſt ꝓpioꝛ quiditate entis ſaltem ꝼm rōnē. aut econtra. ſi dicas q eſt ꝓpioꝛ: ergo diuidentia in illo ꝓpioꝛi erunt ꝓcieſe ens realiter: ⁊ ſic non erūt intelligibilia ex ꝓmo ꝓpoſito. Si autem quiditas eſt ꝓpioꝛ: ergo diuidentia icludēt rōnez entis gditatiue: ⁊ ita erit contra tertiuz ꝓſuppoſitū. Ex quo ſequitur: q ens nullo mō pōt diuidi: ⁊ ex ꝛſti nō ē vniuocū. ¶Scōo ꝓncipaliter arguiť. illa q̄ vniuocanť in aliquo cōi: hñt aliq̄z ſilitudinem: ſed inter ens creatū ⁊ icreatū nulla pōt eē ſilitudo. Tū qz in ifinitū diſtant. (qz tanta diſtantia ē iter extrema: q̄tus ē exceſſus pfectionis extremi. extremuz pfecti⁹ē ens icreatū: ⁊ excedit creaturā exceſſu ifinito: g̃ diſtātia iter deū ⁊ creaturā erit ifinita. Ex B iferť: q cū inter iſta nulla ſit ſilitudo: ab iſtis nō ꝑt abſtrahi vnus cōceptus cōis vniuocꝰ) tū ēt qz plus ꝛueniūt ars ⁊ artificiale: q̄ ꝺs ⁊ creatura: qz iter artē ⁊ ipz artificiale nō ē diſtātia ifinita: ⁊ tm̄ ab arte ⁊ artificiali. ſ. a domo nō ꝑt abſtrahi vn⁹ cōcept⁹ vniuoc⁹ imediatus: ex eo: qz dom⁹ eſt effcūs equocus reſpcū art): g̃ ſi ab iſtis nō abſtrahiť aliqꝺ vnū cōe vniuocū imediatū: multo min⁹ a deo: ⁊ a creatura. ¶Argr tertio principaliter. preſupponēdo q ens: quod predicatur de deo: ſit illud idem ens quod eſt in deo. Quo ſtante aſſ ſic. aut ens qꝺ predicať de deo eſt ſūme neceſſe eē: aut nō ſūme neče eē: ſi daꝛ ꝑm (cū iſtud ens icludatur in creatura:) ſequitur q creatura erit ſūme neceſſe eē. ſi autē rō entis in ſe nō ſit neceſſe eē. ⁊ iſta rō incluꝺitur in deo: g̃ aligd icludetur in deo q̄tatiue ⁊ foꝛmal⁹: quod nō erit neče eē: ergo deus non erit ens ſūme nečium: ꝓñs eſt ipoſſibile. g̃ illud ex quo ſequitur.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ Quarto argꝝ. ſi ens ipoztaret vnū ꝛceptū realē ⁊ cōez vniuocū ſeqret qꝫ i deo eēnt due entitates: vl' due rōnes formales entitat'. ꝟñs ē flm. ġ ⁊ añs. ꝟñs ſic deducit'. ſic ſe hz aīal i cōi ad hoīez (ꝼz viā Sco.) ſic ſe hz ens in cōi ad ℔ ens qđ ē de⁹: ſz ſic ſe hz aīal qꝫ ipoztat aiaz ſenſitiuā cōez diſtictā ex nā rei ab hac aīa ſenſitiua pticulari i hoīe (qđ pbaꝝ: qz aīal i cōi ꝼz Sco. diſtiguit' ex nā rei a ſuo iferioꝛi: ġ aīa ſenſitiua cōis: ſic diſtiguet' ex nā rei ab hac aīa ſenſitiua pticulari: q̄ dato ſegꝝ qꝫ i hoīe erūt due aie ſenſitiue ex nā rei diſticte (ex ℔ iferꝝ ꝓpoſitū qꝫ (cū entitas cōis diſtiguaꝝ ex nā rei ab hac entitate pticulari.) in deo erūt due entitates diſticte ex nā rei. ¶ Itē 5° ꝑncipal'r aꝝ. ꝓſupponēdo: qꝫ qñ ſ̄t duo termini ꝛuertibiles: ⁊ vn⁹ ꝑdicaꝝ đ altero cū iſta diſtōne inq̄m. ly inq̄tū. nō reduplicat aliqd aliđ a ſubto: ſz tm̄ illud qđ ē ſubm. Ut đo: hō iquātū hō ē riſibil': ly inq̄tū. ꝓcciſe reduplicat illđ qđ ē hō: ſz qñ termini nō ſūt ꝛuertibiles ly. inq̄tū. reduplicat aliqđ cōe ad ſbz. Ut đo: hō inq̄tū aīal ē ſenſitiu⁹. Iſto ſtāte aꝝ ſic. Axꝝ. 7. meta. hz qꝫ accñs inq̄m ens diffinit' ꝓ ſubaz: aut ly. inq̄tū. reduplicat aliqd conuertibile cū accñte: aut aliqd cōe. Si ꝑmo⁹ bꝝ itentū: qꝫ ens qđ ꝑdicaꝝ đ accñte ꝛuertit' cū ipo. Si vero dicas qꝫ reduplicat aliqđ cōe: tūc ſegt': qꝫ oē ens diffinit' ꝓ ſubaz: qz ſic ſegt': hō inq̄tū aīal ē ſenſitiu⁹: ġ oē aīal ē ſenſitiuū: ita i ꝓpoſito: ⁊ tūc vltra. Oē ens diffinit' ꝓ ſubaz: ġ ſuba diffinit' ꝓ ſubaz: ⁊ ſic i infi^m. ¶ Ultio aꝝ. ſi ens ſit ſic cōe vniuocū. ġ ens đ ſe erit potētiale: ġ (cū icludaꝝ in deo) aliqd potētiale erit i đo: qđ ē fl'z. z° ꝟña pz. ꝟria pbaꝝ: qz oē ꝟbile ē i po⁸ reſpcū ꝟbētis: ens ē hꝫ: ġ ⁊c. ¶ Necva let dicere qꝫ ens ꝟbit' ꝓ modos itrinſecos q nō diſtiguūt' realr: nec formal'r ab ente. ¶ Quia ſtante iſta idētitate reali ac ēt formali: quā tu ponis: cū ꝛcedas modū itrinſecū ꝟbētē nō eē đ eēntia entis: neq̄ icludi i eius gditate. ita qꝫ ens ꝛſideratū ꝼz ſuā gditatē nō includit modū ꝟbētē: ġ vt ſic: ē i po⁸ ad ipz: ⁊ cū vlterius ex po⁸ ⁊ actu fiat vnū ꝓ ꝓpōnē: ſegt' qꝫ ex ente ⁊ mō: fiet vnū ꝛpoſitū: ⁊ cū tale includatur in deo: vel ſit ipſemet deus: dabitur aliqua compoſitio in deo: qđ ſapit bereſim.

Ad oppoſitū tñ aꝝ. Nullū equocū p̄t eē ſubz p̄mū alicui⁹ ſcie: neq̄ obz p̄m itelle ctus. Sed ita ē qꝫ ens ē ſubz p̄m ſcie meta^cc: ⁊ obz p̄m itellectus, ġ ⁊c. maioꝛ ꝑbaꝝ. q̄z^m ad ꝑmā ptē: qz equocū ipoꝛtat tm̄ mō vocē cōez: ſz đ voce nulla paſſio ſciri p̄t ſimil'r ſcia đm̄rat paſſiōes đ ſubto: ſz ℔ nō p̄t eſſe đ aliq̄ ꝛceptu equoco. dicēte Axꝝ. i. poſterioꝛ. ſcia ē vni⁹ gnis ſubti: ℔ ē. ſcia ē de ꝛtinēte paſſionē ſcibilē đ ſubto: qđ ſubz ē vnuz ꝼz rōnē formalē ⁊ vni⁹ gnis: ℔ ē hñs aliq̄z vnitatē genericā: vl' q̄ſi genericā. equocū āt non hz talē vnitatē. ġ ⁊c. ꝓbaꝝ ēt z^a ps. qz obz p̄m po^c cōparaꝝ ad ipaz pōm: vt motiuū ad mobile: aut vt terminatiuū ad termiabile: ſz qđ mouet aliq̄z pōz: đ neceſſitate hz aliq̄z formā: ſeu aliquā vnā rōnē formalē ꝓ quā mouet: aliogn nō moueret. Equocū āt nullā vnā rōnē formalē hz: ġ vt ſic nō p̄t eſſe obz p̄m po^c. Hoc idē ponit' ex rōne terminandi actū po^c. qz qđ i ſe termiat actū po^c ē i ſe vnū: ⁊ pp ℔ dixit Axꝝ. 4. meta. tex. cōmē. io. q vnū nō itelligit: nihil intelligit. q̄ſi dicēs qꝫ qcqd itelligit' itelligit ſub rōne vni⁹: ⁊ ex ꝛñti qđ terminat actū itelligēdi: termiat vt vnū. Mioꝛ ꝓnci paꝝ ꝑbaꝝ q̄tū ad ꝑmā ptē. Tū ex. 4. meta. i ꝑn°: ⁊ ex cō. ꝓ eiusdē. Tū qz ſi ens ꝛſideraꝝ i meta. aut ꝛſideraꝝ tāq̄ ſubz p̄m: ⁊ ſic bꝝ itētū aut aliqd ꝛtētū ſub ſubto ꝑ: ⁊ ℔ non p̄t vari. qꝫ ⁊c. Scōa ps eiusdē mioꝛis ꝑbaꝝ per Auic'. i. metaꝑh'y. ca. 5. dicēte. ens ꝑ^a ipreſſiōe iprimit' i ania: nec p̄t manifeſtari ex alys notioꝛib⁹ ⁊ certioꝛib⁹ ſe. Ex qua ſnia aꝝ ſic. qđ ꝑ occurrit po^c cognoſcitiue ⁊ ē notiſſimū inter oīa cogſcibilia a po⁸: ē obz ei⁹ p̄m: qz ſic ſubz i ſcia eſt notiſſimū i ipſa: ⁊ ē ꝑmū qđ occurrit itellectui i tali ſcia: ſic eſt đ obto ꝑ reſpcū po^c. qđ ꝑ occurrit ei vt ſibi notiſſimū: ſz ens ē hꝫ. ꝑ Auic. reſpcū itell⁹ nr̄i. ergo ⁊c.

In iſta. q. ſūt tres arti. p̄ ponēt' diſtōnes. z° loco ꝑ reſpōſiua. 3° ⁊ vltio rñdebit' ad arg^a.

Circa ꝑmū arti. ſunt gnq̄ notāda. ¶ ꝟimo nōn^m eſt: qꝫ ꝛceptus vno mō accipit' ex pte itellus: alio mō ex pte obti. ꝟrio mō ꝛceptus appellaꝝ ꝛceptus formalis. z° mō appellaꝝ ꝛcept⁹ obtiuus. ꝑm° ꝛcept^c eſt actus itelligēdi q̄ aliqd ꝛcipit' ⁊ itelligit'. ſcōs ꝛcept^c eſt ipz obz ꝛceptibile qđ cōcipit' ⁊ itelligit'. ¶ ꝟio q̄ ē notādū: qꝫ talis cōcept⁹ obtiuus ē obz pñs itellectui ſub ratiōe mouētis: aut terminātis actū po^c: vel ꝼz aliq̄s qđ ē in ꝓxima diſpōne ad mouēdū itell'm vel terminādum: quēadmodū ē obz relucēs i ſpē itelligibili: que vel actu mouet itell'z: vel ſaltē ē i po⁸ ꝓxima ad mouēdū. Sco. tñ in theoꝛematib⁹ vr̄ dicere: qꝫ obz hñs relationē actualē ad itell'z ſub rōne mouentꝫ aut terminātis eſt concept⁹. Uñ dicit: cōceptū dico oē actu cognitū, put hz eē i itellu nō ſicut forma in re: ſz ꝓut cognitū ē in cognoſcēte: ⁊ talē eē in. dicit relationē obti ad itell'm vel ecōuerſo: vel vtriuſq̄ ad vtrūq̄. Jn. 9. tñ theoꝛemate extēdit nomen cōceptus ad obm itelligibile. Uñ hz hec ꝟba. Cōceptus dico: qꝫ actū itelligēdi terminat. hoc obm đr̄: vel itelligibile vel itellectū vel itētio. p̄mū cōiſſimū eſt ad oēs potētias. ſcōm ad obm̄ itellectus in po⁸ vel in actu. tertiuz ad obiectum intellectus in actu. quartum Arabes i vſu habent: vt Auic. ⁊ Auerroys. Unde ſicut intentio dicit equiuoce de obiecto ⁊ actu: ſic ⁊ conceptus. hic aut̄ accipitur per obiecto. Hec Sco. Ex quo cōcludit: qꝫ nō tm̄ obiectum actu intellectuz: ſeu actu terminans intellectionē eſt conceptus: ſed etiam obiectum qđ terminat in potētia. ¶ Ulterius eſt aduertēdum circa hoc qꝫ conceptus obiectiuus eſt ꝓꝛ ꝛceptu formali reſpectu cui⁹ eſt cauſa ⁊ ꝓncipium: qz actus intelligendi cauſat' effectiue ab obiecto conceptibili repꝛeſentato in ſpecie intelligibili. Ex quo ſequitur. qꝫ cum queritur. Utruz ens imꝑtet vnum cōceptum cōem deo ⁊ creature: non q̄ritur de conceptu formali: ſed de conceptu obiectiuo: qz de conceptu formali nō ē difficultas vtrū eodē actu intelligēdi poſſim⁹ itelligere ens qualitercūq̄ cōe đo ⁊ creature. Sz q̄rim⁹ vtrū huic noi ens. coꝛrñdeat aliq̄ rō obiectiua q̄ de ſe poſſit terminare vnū actū itelligēdi: q̄ rō ſit cōis deo ⁊ creature. ¶ Scōo ꝓncipal'r ē nōn^m qꝫ inter cōceptū obiectiuū ⁊ ꝑmā itentionē nō eſt alia dr̄ia: niſi qꝫ cōcept⁹ ē ipſa res cōceptibilis ſub ea rōne q̄ ē ꝓ ſens itellectui vt actu itelligibilis vel itellecta: ſz p̄ itētio ē ipſa res poſita in eſſe cognito ꝼm aliquē cōceptu⁹ imediate abſtrahibilē ab ipſa re: ſic̄ hō cōcept⁹ vl' itell⁹ inq̄tū hō: hoc ē ſub rōne hūanitatis vel ſub rōne alia. l. aīalitatis. viuētis. ⁊c. q̄ ſit imediate abſtrahibilis: đr̄ ē ꝑma ꝑma itētio. Uñ diffinit' itentio ꝑma a Docto. ſubtili in ꝑmo ſnīaꝝ. diſ. 23. qꝫ ē cōceptus imediate abſtrahibilis a re: qđ nihil aliud eſt dicere: q̄ꝫ qꝫ rō conceptibilis imediate abſtracta a re ⁊ ab itellectu cōſiderata đr̄ ē ꝑma intētio. ex quo ſequtur: qꝫ cū cōcept⁹ entis ſit aliq̄ rō conceptibilis: a re ipa: imediate abſtrahibilis: ꝓ q̄to iſta rō ꝛſideratur ab itellectu: ⁊ ē actu cognita ꝓ actū ſimplicez itelligēdi đr̄ intētio ꝑma: vel cōcept⁹ ꝑme itētionis. ¶ Tertio ꝓncipal'r nōndū qꝫ itellectus agens vel poſſ pōt abſtrahere ab obto oēm rōnē itelligibilē ſeu conceptuūicluſuz i obto eſſential'r vel ⁊tual'r: puta ab albedine relucēte i ſpē itelligibili pōt abſtrahere rōnē coloris q̄ litat'l: ⁊ entis: ⁊ pōt ferri ipſe itellectus ſup ipſaz rōnem

UVA. BHSC. IyR_086_2

abstractã: absq; hoc q; ferat sup illud a quo abstraxit. qz (cũ sit vtus abstractiua) ea q̃ sunt vnita i re: põt separe z diuidere a se iuicẽ: z tũc poterit ꝓsiderare rõnez entis abstractã a re sensibili: nõ ꝓsiderando rẽ ipsaz sensibilẽ: z cũ rõ entis sic abstracta sit: illud i quo non tm̃ cõuenit obz sensibile: verũ ẽt isensibile (qz vez est dre q; rõ entis cõpetit tali obto: z vere enũciat z ꝑdicat de ipso) iõ rõ entis est rõ cõis vtriq;. ¶ Quarto notãdũ ẽ: q; cõceptus obtiuus gdam est nois tm̃ z vocis: gdã ẽ nois z rei. ꝑmo mõ est qñ aliq̃ nomẽ ꝓcipit ab itellectu imediate significãs plura: cui nõ rñdet vna res significata. Ita q; nulla vna res itelligit sub vno noie significãte. Sz pluranti cozrñdet vna res significata que remanet eadẽ vt cõcepta apud oẽs ꝓcipiẽtes: Ita q; q̃tũcũq; vox z noñ variaret: semp remanet eadẽ res itellecta: z fm̃ B distinguit Arz. voces a ꝓceptib⁹ ꝑ ꝓyermenias: volẽs: q; cõceptus idez sit apud oẽs. Licet non voces. ¶ Ultio nõn^m est: q; ꝓceptus entis cõis ẽo z creature nõ dr̃ realr realitate subtiua z exñtie: qz q̃lz q̃ est sic reale ẽ exñs z singulare: q̃ nõ cõpetit cõceptui vl̃i entis: sz bñ ẽ realr realitate obtiua: qz est aliq̃ vnũ obm cõceptibile ex natura rei: bñs eẽ obtiuuz i itellectu mediante aliqua spẽ itelligibili repñtante: Q̃ obm cõceptibile i itellectu ꝑcedit oẽm actũ itelligẽdi z oẽm actũ collatiuũ: cũ cãet i intellectu actũ itelligẽdi ẽ se vna cũ itellectu agẽte aut possibili: z qz cã nã ꝑcedit effcm̃: iõ ꝓceptus ent] obtiu⁹ est ꝑ actu itelligẽdi: z vt sic dr̃ realis: qz non depẽdet ab actu itelligendi in fieri z in ꝓseruari: cũ maneat habitualr i itellectu manẽte spẽ itelligibili. nõ depẽdet etiã ab actu collatiuo itellectus: g̃ vt sic est realis: qz ens rõnis ppryssime dictũ est: q̃ cãtur p actũ collatiuũ itellectus: sicut oẽs itentiões scõe: g̃ vt sic est ens reale. Est ẽt ꝓceptus entis realis: qz imediate abstrahit a re: z ei subsistit aliq̃ res i effectu z extra animam.

Quãtum ad z^m arti. pono hãc ꝑnẽ: conceptus entis est vn⁹ ꝓcept⁹ vniuocus ẽo z creature. Primo ꝓbat. Impole est eundẽ ꝓceptũ eidẽ intellectui oĩno fil̃ eẽ certũ z dubiũ: sed aligs itellectus est certus ẽ aliquo q̃ est ens: dubitando: vtrũ sit de⁹ vel creatura: ergo ꝛc. ¶ Ad hoc respondet ab aduersarys cõcedendo maiorẽ: z ad mĩorẽ dr̃. q; itellectus ẽ certus ẽ aliquo vno disiuncto qñ dr̃ q; deus est ens: z fil̃r creatura: dubitat tm̃ de q̃libz pte disiuncti. ¶ Sed ꝺ istã rñsiõez instat. Impole est eũdẽ ꝓceptũ oĩno bñ sub disiũctione z sine disiũctione. Sed ꝓceptus entis a disputãtib⁹ ẽ ꝑncipio bñ sine oĩ disiunctiõe: z ꝓceptus iferiorez ꝓcipiuntur ab ipsis cũ disiunctiõe: g̃ nõ sunt idez cõcept⁹. maiorẽ ãt ꝓbat. Quia tã pbz: q; ponebat illẽ q̃ ponebatur ꝑmum ꝑn^m eẽ icreatũ: cui ille q; ponebat tale ꝑn^m eẽ creatuz: affirmabat illud ꝑn^m esse ens. Dubitabat aũt vtruz hoc vel illẽ. Disiũctio g̃ nõ cadebat sup ꝓceptũ ent] certũ: sz sup ꝓceptus dubios: g̃ ꝓceptus entis ẽ aliq⁹ a conceptu dubio. ¶ Scõo alr rñdent dõo: q; ens q̃ dr̃ ẽo creature nõ iportãt vnũ cõceptũ: sed duos cõcept⁹: q; pp maximã ꝑpingtatẽ z fil̃itudinẽ: videnr eẽ vnus ꝓcept⁹. z dñt vlteri⁹ q; ꝓceptus entis q̃ dr̃ ẽo creatura: causat ꝓceptũ entis q̃ dr̃ ẽo. ¶ Primũ dcm̃ impugnat. Impole est itellectũ ꝓcipe aliquos duos ꝓcept⁹ bñtes analogiã z ordinẽ eẽntialẽ iter se: nisi vnũ ꝓceptũ distiguat ab alio. ¶ Probo istã ꝓpõnẽ. Q̃ñ sicuti ẽ ordo eẽntialis z analogia iter aliquos ꝓceptus in essendo: ita z i itelligẽdo. Q̃ñ sicut res se bz ad eẽ: ita se habz ad cõcipi z itelligi. Sed ꝓcipiẽdo ꝓceptus g fm̃ eẽ bñt tales ordinẽ eẽntialẽ iter se de necessitate itellus distiguit vnũ a reliquo. Q̃ñ cũ ordo eẽntialis sit respcũs fundatus i ipsis ꝓceptib⁹ fm̃ se: z respcũs nõ possit concipi nisi cõceptis extremis. s. fũdamẽto z termio. respcũs g̃ itellectus nõ cõcipiet istos ꝓceptus i se: nisi distiguat vnum a reliquo. Et ꝓfirmat ꝑ Arz. z. de aĩa. ꝓbante dari sensum cõem: q; arguit: q; qz ẽ aligs sensus q̃ ꝓcipit dr̃ias iter sonuz z colorẽ: iõ est dare sensuz ꝓcipiente sonũ z colorẽ q est sensus cõis. Sic i ꝓposito de ꝓceptib⁹ hũtib⁹ ordinẽ essentialẽ iter se q; vterq; erit ꝓpr⁹ z distictus a reliq̃. ¶ Et ꝓfirmat: qz qñ itellectus itelligit q; deus ẽ ens z creatura ẽ ens: q̃ro ad qd terminat illa itellectio. aut terminat ad ꝓceptũ cõez entis: aut ad ꝓceptũ ꝓpriũ. Nõ ꝑ mõ p te: g̃ scõo mõ. Sed itellus ꝓcipiẽs ꝓceptũ ꝓprium alic⁹: ꝓcipit sub rõne illi ꝓpa. Sz rõ q̃ ẽ ꝓpria vni obto ẽ alteri icõpossibil: g̃ itellus sic ꝓcipiẽs ꝓcipiet ipz ꝓceptuz sub rõne alteri icõpossibili. Sz itellus ꝓcipiẽs rõnẽ alteri icõpossibilẽ: distiguit talẽ rõnẽ a q̃cũq; alia: g̃ bñ ꝓpositũ. ¶ Et ꝓfir^r. nõ mag] isti duo ꝓcept⁹ ent] dicti ẽ ẽo z de creatura sũt vn⁹ vl̃ vr̃ vn⁹ q̃z duo ꝓcept⁹ ẽ duob⁹ idiuiduis i eadẽ spẽ. Sz gcũq; itellus bret ꝓcept⁹ duoz idiuiduoz: distigueret vnũ a reliq̃: g̃ sic erit i ꝓposito. ¶ Itẽ ꝺ z^m dcm̃ cũ dr̃ q; ꝓcept⁹ ent] dicti ẽ creatura: cãt conceptũ entis dicti ẽ ẽo Argr̃. sic. Nullũ obz creatũ ꝑt cãre ꝓceptũ ꝑfectiorẽ suo ꝓꝑo ꝓceptu gditatiuo: sz ꝓcept⁹ entis dicti ẽ ẽo ẽ ꝑfectior: q̃z ꝓcept⁹ entis dicti de creatura (qz iste ꝓcept⁹ creature bz attributionẽ z analogiaz ad illũ ꝓceptũ dcm̃ ẽ ẽo: z analogia seu ordo eẽntialr sp̃ ẽ ad ꝑius z ꝑfecti⁹) g̃ ꝓcept⁹ creature vl̃ entis creati ñ poterit cãre ꝓceptũ entis dicti ẽ ẽo. maior p^r. qz cã eguoca ꝓpria: z totalr i suo ordine: nãlr agẽs: nõ ꝑt cãre effcm̃ ꝑfectiorẽ effcũ sibi adeq̃to: z sibi fil̃imo. Sz obz (re^n ꝓcept⁹ gditatiui) ẽ hȝ. ẽ. n. cã totalr in rõne cãe ꝑticularis: z ẽ cã eguoca respcũ ꝓcept⁹ gditatiui: quẽ cãt vt effcm̃ ꝓpriũ z sibi fil̃imũ: ẽ ẽt cã nãlr agẽs: z cũ cãet fz vlt^m vtut] sue ꝓducit ꝓceptũ sibi adeq̃tũ: aliogn ñ ageret fz vlt^m vtut] sue: ex q̃ sequit q; nõ poterit cãre illũ ꝓceptũ ẽ ẽo. ¶ Itez z^o ar ad idẽ. Nã data vitate isti⁹ q; ꝓcept⁹ ent] creati cãret ꝓceptũ entis dicti ẽ ẽo: seqret q; aliq̃ creatura possz cãre notiã ꝑfectissimã z ituitiuã q̃ appellat visio ẽ essentia diuina: ꝓñs ẽ fl̃z: g̃ añs. ꝓña p^r. z accipio illũ cõceptũ ẽ ẽo q; cãtur vtute creature: q̃ creatura cãns talẽ ꝓceptũ sit exẽpli gfa albedo. Iste cõcept⁹ cãtus ab albedie bz certũ z ẽtermiatũ gradũ ꝑfectiõis: z accipio cõceptũ ꝑfectissimũ ẽ eẽntia diuina. Iste cõcept⁹ (q̃tũcũq; ꝑfectior ꝑ: cũ sit creatura z ens creatũ) bz aliq̃ ꝓportionẽ i rõne excedẽtis ad illũ ꝓceptũ q; cãtur i nobis nãlr vtute albedis. Sit g̃ ꝓpõtio exẽpli cã millecupla: ita q; ista visio q̃ ẽ excedẽs: excedat i millecuplo illũ aliũ cõceptũ in nobis nãlr cãtũ. Tũc accipiat aliq̃ vna creatura que bẽat talẽ ꝓportionẽ ad albedinẽ data fz excedẽtia: q̃lis est ꝓportio visiõis ad cõceptũ datũ. Ita q; sic illa visio est ꝑfectiõ i millecuplo ꝑori ꝓceptu: ita h̃ creatura sit ꝑfectior albedine fz gradũ millecuplũ: z tẽ seqr̃: q; sic albedo potuit cãre mãlr illũ ꝓceptũ ꝓrẽ entis: ita h̃ creatura poterit cãre visiõez ẽ eẽn^r: rõ ẽ euidẽs. Q̃ñ q̃l ꝓportio est albedis ad ꝓceptũ ent] datũ: talꝭ ꝓportio ẽ creature nũc date ad visionẽ ẽ eẽntia diuina. ꝓñs ẽ fl̃z: qz fz oẽs nõ ponit talis visio posse cãri i nobis nisi vtute essentie diuine. ¶ Scõo ad ꝓnẽ ꝑncipalẽ ar. Impole ẽ aliq̃ pl̃a in eodẽ cõceptu oĩo fil̃ cõuenire z differre. Sz ẽs z creatura cõueniũt i cõceptu entis: z dr̃nt i cõceptib⁹ ꝓprys. g̃ rẽ. maior ꝑz: qz ipole ẽ idẽ fũdamẽtũ fũdare i se oppositos respcũs: z re^n eiusdẽ termi: q̃ñ tẽ seqret ꝺictio cũ in q̃lz spẽ oppõis icludat ꝺictõ: sz quenie^s z discõueniẽtia

UVA. BHSC. IyR_086_2

sunt respcūs oīno oppositi:g̃ ꝛc. ¶ Et ꝓfirmaꝫ. ipole est idē agēs respcū eiusdē passi vnifozmiter se hñt cāre distictos ꝛ oppositos effcūs. Sz ita ē ꝙ ꝟcept⁹ q̄ de⁹ cōuenit cū creatura:ꝛ ꝟcept⁹ quo differūt:sūt oīno oppositi i intellū poli vnifozmiter se hñte.g̃ nō pñt cāri ab eodez obto:g̃ obz cāns vnū istoꝝ ꝟceptuū nō causat reliquū. ¶ Sz ad ß rñdeꝫ:ꝙ de⁹ ꝛ creatura secluso oī ope itellꝰ nō ꝟueniūt i aliq̄ vno ꝟceptu:ppea q̄ repugnat eis bre aliquē vnū ꝟceptū cōez q̄ sit ꝟcept⁹ realis:aut ex nā rei. ¶ Cōtra istā rñsionē istaꝫ:p̄ i gbuscūq̄ eēntialr ꝛ realr icludiꝫ vnū extremū ꝟdictiōis:illis ō nēcitate ē aliqua vna rō cōis realr ꝛ eēntialr. Sz i deo ꝛ i creatura sic icludiꝫ vnū extremū ꝟdictiōis:g̃ ꝛc. maioꝛ ꝓbaꝫ. Quia extremū ꝟdictiōis ꝛ ꝓsertī positiuū nō tiñ hz vnitatē nominis:sz noīs ꝛ rei:vt dr̄ ꝑ elencoꝝ. Tūc isto stāte accipio ß extremū ꝟdictiōis qđ ē. aliq̄ res huic extremo opponiꝫ ꝟdictozie. nulla res seu nihil. Tunc q̄riꝫ:aut deus ꝛ creatura sūt aliq̄ res:aut nihil. si dicis ꝙ sunt aliq̄ res: habeo ꝓpositū:qz tūc q̄ro:aut sūt aliq̄ res realr ꝛ essentialr:aut p rōnē ꝛ itellz. Nō scđo mō:qz tūc segr̄:ꝙ deus nō cēt vere ꝛ realr ens:sz p̄cise p itellz:g̃ ꝑ mō:de⁹ ē res: ꝛ silr creatura. Ex q̄ segr̄ ꝙ i istis icludiꝫ ß extremū cōtradictiōis:qđ ē aliq̄ res realr ꝛ eēntialr. Si āt dicas ꝙ de⁹ ꝛ creatura nō sunt aliq̄ res. g̃ sūt nulla res:ꝛ per ꝟns nihil. ¶ Itē ꝟ rñsionē ꝛ⁰ argr̄:q̄cūq̄ distiguunt eēntialiter ꝛ nō fm cōez rōnē iclusaz in eis hñt aliq̄ vnā rōnē cōez in qua ꝟueniūt:sz de⁹ ꝛ creatura sūt hꝫ:g̃ ꝛc. Maioꝛ ē nota:qz ex opposito p̄dicati iferꝫ oppoᵐ subti:maioꝛ ꝓbaꝫ:qz si distīguiꝫ de⁹ a creatura:aut distīguiꝫ inq̄tū res ꝛ ens:aut nō:si dicas ꝙ non:habeo ꝓpoᵍ:si dicas ꝙ sic:g̃ oē ens ꝛ res distīguiꝫ a creatura. ista ꝟña pz. ab inquātū reduplicatiue tētū ad ipz vle valet ꝟña eo mō:q̄ arguit Ax. p̄ poꝝ. s. si iustitia eēt bonū iquātū bonuz:iustitia eēt oē bonū. sic i ꝓposito. ꝟns tñ ē fim:qz tūc creatura cū sit aliq̄ res:distīgueret a seipa. Si āt dicas ꝙ ds nō distīguiꝫ inq̄ᵐ res ꝛ ens:habeo ꝓpoᵐ ꝙ deo ꝛ creature ꝟuenit rō entis ꝛ rei. ¶ Et ꝓfirmaꝫ. Nulla rō ē distīctiua alicᵘ ab aliquo qđ nō cadit sub ꝟdictozio illiᵘ rationis (exēpli gra. Albedo nō distīguit aliqđ nisi ab eo qđ cadit sub nō albo. Nō. n. albedo distīguit albū ab albo. sed albū a non albo) sz ita ē ꝙ creatura nō cadit sub ꝟdictozio ent] ꝛ rei:g̃ ens ꝛ res nō distīguūt deū a creatura. ¶ Ad ß rñdeꝫ. ꝙ ens nō hz ꝟdiᵐ. ppea q̄ in equocis nō daꝫ ꝟdictio. ¶ Cōtra. Ax. 4. meta. reducit oēz ꝟdictionē ad eē vel nō eē. Unꝫ ꝓbādo pᵐ ꝑnᵐ. tex. cōmē. 9. pbat:ꝙ oppoᵐ ꝑmi ꝑncipij nō ꝑt venire i mētē:qz tūc opiniōes ꝟrie essent in mēte vna:ꝛ ꝓbat ß:qz ꝟdictōis opiniones sūt ꝟrie. ¶ Ex q̄ ifert:ꝙ cū eē ꝛ nō eē sint ꝟdictoria:nō possumᵘ opinari idē eē ꝛ nō eē. silr ꝓbat:ꝙ cōtradictiōis nullū ē mediū:p ß ꝙ nō est mediū inter vex ꝛ flz. ꝛ ß ꝓbat tex. cō. 27. ¶ Probat āt assumptū p ß:ꝙ vex est eē qđ ē: flz est eē qđ nō ē: sz sic nō ē mediū iter dicere ꝛ opiari aliqd eē qđ ē: ꝛ opiari aliqd eē qđ nō est: ita iter vex ꝛ flz nō est dare mediū. Ex quo ifert ꝙ iter ꝟdictoria multo minᵘ dabiꝫ meᵐ. ¶ Itē ꝛ⁰ ipse ꝓbat:ꝙ si iter esse ꝛ nō eē dareꝫ meᵐ: iter gnōnez ꝛ corruptionē dareꝫ aliq̄ mutatio media:q̄ rō nō valeret:nisi eē ꝛ nō eē eēnt ꝟdictoria. ¶ Ꝑ argr̄ tertio. Oēs spēs oppōnis hñt reduci ad aliquā ꝓmā oppositionē:g̃ ois oppō ꝟdictoria hz reduci ad aliquā ꝓmā oppōnem contradictoriā. Sz talꝭ ꝓma oppō non pōt eē iter eē ꝛ nō esse alicuᵘ in particulari. (qz qua rōne eēt iter ß eē:ꝛ illud esse: parifozmiter ēt iter qōlibz aliō eē ꝛ nō eē sibi oppoᵐ.) ꝛ ita stabit ꝓpoᵐ. ꝙ enti est ꝟdicᵐ. s. non ens. ¶ Ꝑ ad ꝑncipale. vl. imo argr̄. Uniᵘ poᶜ est ynum obm ꝓmū fm aliquā ynitatem. ¶ Probatur ista:qz obm cōparatur ad potentiā sicut motiuū ad mobile:ꝛ sicut actiuū ad passiuū. Nō si mobile est in se vnū:ꝛ motiuuz erit vnum:qz ista sunt correlatiua:ꝛ multiplicato vno:multiplicaꝫ ꝛ reliquuz: ergo si datur aliqua vna potentia que sit ꝓmo mobilis: dabitur aliquid quod erit ꝓmo motiuum. Sed ita est ꝙ itellectus est potētia mobilis ad omnem actum itelligendi. ergo oportet assignare aliquod vnum qđ sit ꝓmo motiuum:per cuius rōnem cetera moueant ipz intellectum. aut saltem terminent actum itelligēdi. Sed tale nō ē nisi ens iquātū ens:qz itellꝭ possibilis inclinatur ad ens:ꝛ ad qōlz ꝟtētū sub ente:ꝛ nāl̄r pficiꝫ p qōlz tale. g̃ ens inq̄ᵐ ens sic erit obz poᵘ itellectiue:ꝛ tale nō ē vnū ß rōnē (qz p̄cedit actū itelligēdi:cū sit cā effectiua ipsiᵘ actus:g̃ nō erit aliqđ vnū ꝟstitutum i suo cē:ꝛ i sua ynitate p actū itelligēdi) g̃ vnitas eius erit realꝫ. ¶ Ad hoc rñdeꝫ. ꝙ obm ꝓmum poᶜ itellectiue comparaꝫ ad talē pōm mediante actu itelligendi:ꝛ est aliqđ vnū cōstitutum in suo esse per actuz itelligendi. Unde non est imaginandū ꝙ sit aliqđ vnū cōe ex nā rei qđ moueat itellcm̄ polem. sed solū ens i ꝑticulari sic mouet. ¶ Cōtra hoc ꝑ argr̄. ꝑnoꝛ ē hitudo obti ad pōz q̄ sit ad actū. Quia ꝑnoꝛ est hitudo agentꝭ ad passiuz:q̄ ad formā iductaz i passo:que forma non iducit nisi agēs ꝛ passiuz sint approximata. Sz ita ē ꝙ obz se hz vt agens respcū poᶜ. ergo ꝛc. ¶ Item ꝛ⁰ sic causa nā ꝑcedit effcūm. g̃ obz intelligibile nā ꝑcedit itellcōnē:ꝛ p ꝟns nō constituitur i suo esse p ipsaz. ¶ Itē ꝛ⁰ cōtra illud qđ dicis ꝙ ens ꝑticulari mouet:certū ē ꝙ ß ē vnū ꝓncipium metaphisicale. Ens ē vnū. Hoc totū complexū itelligiꝫ:ꝛ q̄lz pars ipsius:g̃ ꝛ subm istiᵘ ppōnis. Sed tale ens vel subm nō est aliquod ens particulare:(qz nullum ens particulare pōt esse ꝓmum subiectū respectu ꝓncipy simpliciter ꝓmi i scia cōissima:qz qua rōne vnū:eadē rōne ꝛ qōlibet aliud) g̃ stabit ppositū. ¶ Et confirmatur. qz intelligo ens qđ est obm itellectus ꝓmum ꝛ adequatū vnica itellectione simplici:quod vnica intellectione itelligiꝫ habet vnū ꝟceptū ꝛ vnā rōnē itelligibilem. sed ens sic itellectū nō est aliqđ ens ꝑticulare:g̃ ꝛc. ¶ Multe alie rōnes ad hāc eādē ꝓnē (q̄s cā bzeuitatis omitto) ꝑtractātur ab Anto. An. i. 4. meta. ꝛ a doc. subtili in ꝑ sniaꝝ dist. 3. ꝛ. 8. ¶ Cōfirmaꝫ ꝑ ꝓncipalis auctibᵘ. Auctas ē Ax. 2. meta. tex. cō. 4. vbi hz ꝙ ꝓmū ens qđ est deᵘ:ꝛ vlr ꝓncipia sempiternoꝝ sunt maxie vera:ꝛ maxie entia:qz sūt cā veritatis ꝛ entitatꝭ i alys. Unꝫ facit istā ꝟñaz. ꝓncipia sempiternoꝝ sūt cā entitatꝭ i alys ꝛ silr vitatl. g̃ sūt maxie entia:ꝛ maxie va. Ista ꝟña tenet fm ipm p ß ꝓnᵐ qđ ponit ibi. Unūqđq̄ maxie ipsum alioꝝ est:ꝑ qđ alys ineſt vniuocatio. Ult. n. ex hoc sensu q̄ illđ ē maxime ens:qđ est cā entitatꝭ i alys vniuoca:ꝛ nō equoca:ꝛ ß apparet ex ſnia eiᵘ. Tū qz dicit:ꝑ qđ alys ineſt vniuocatio. Tū scđo qz exēplificat de igne:qui est maxime caliduꝫ: qz est cā calozis in alys. Sed certū est ꝙ ignis est causa vniuoca respectu calozis:ergo ꝓpositio assumpta p quā tenet ꝟsequentia Ax. habet intelligi de causa vniuoca. Tum tertio:qz hoc dicit Cōmenta. in cōmē. exemplificando de igne:volens ꝙ hoc nomen ignis magis sit dignuz habere hāc intētionem calidū:qz est causa calidꝰ tatis in alys. Tunc argr̄ sic. Illud qđ est causa vniuocatis ꝛ veritatis in alys est maxime ens ꝛ maxime verū. deus est hꝫ fm ipm Ax. ergo ꝛc. Aut. n. in minoꝛ accipitur ꝙ deus est causa vniuoca: vel equoca: seu analoga. Si ꝑ mō hr̄ ītētū:qz cū cā vniuoca ꝛ effcūs eiᵘ sint eiusdē rōnis. Segr̄ ꝙ ds ꝛ creatura i ente sint eiusdē rōnis. Segr̄ ꝙ ds ꝛ creatura i ente sint eiusdē rōnis. Si vo accipiat i minoꝛ ꝛ⁰ mō: argᵐ ē i. 4. termis: ꝛ nō

UVA. BHSC. IyR_086_2

bil ꝛcludit. ¶ Ad ideꝫ faĉ qđ dic̃ Lõmẽ. i 4°. meta. cõ. z. vbi vult q̃ ſcia meta^ca ꝓſiderat de ente inq̃tuꝫ eſt ens. ⁊ ſubdit: q̃ in hoc gñe ſueniunt ꝑdicata eẽntialia ſic̃ iue niunt in gñe qđ dr̃ vniuoce: ⁊ hꝫ q̃ ꝑdicata eẽntialia nõ iueniunt in gñe qđ dr̃ eguoce. Auctozitas ẽ expſſa: q̃ cuꝫ in ente ſint ꝑdicata eẽntialia: ens nõ dr̃ eguoce. ¶ Nec obſtat q̃ dicas q̃ ens dr̃ m'tipl'r. Qz ſm ipm ly multipli citer intell'r analogice q̃ analogia (ſz nos) ſtat cũ vniuocatione. ¶ Nec obſtat z°. q̃ dicat q̃ ens nõ dic̃ vnã intẽtionẽ cõez. Qz forte itelligit de intẽtione cõi q̃ hꝫ eundẽ modũ eẽndi ⁊ deſcẽdendi in ſua iferiora: q̃ vnitas intentionis nõ ſtat cũ analogia: qz analogũ eſt illud qđ ꝑdicat ſm ꝓius ⁊ poſteri°: ⁊ ita cũ ens ſic ꝑdicet nõ hꝫ talẽ intentionẽ cõez. Et hoc eſt qđ ſepenumero dicit: q̃ ens dr̃ analogice nõ eguoce. ¶ Ad ꝟ ẽt eſt auctozitas Aui. ꝑ meta. ca. z. vbi hꝫ q̃ ſuba ⁊ q̃litas ⁊ cetera ꝑdicamenta nõ hñt aliquã vnã cõez intẽtionẽ: niſi intẽtionẽ eſſendi: hoc eſt entis inq̃tuꝫ ens eſt: cui° q̃dã ſunt ei q̃ſi ſpẽs: q̃dã ſunt ei q̃ſi accñtis ꝓpria. Et in ca. 4. faĉ Auic. ar^m qđ facit Sco. de ꝛceptu certo: ⁊ dubio. Ingt. n. oẽs imaginanť certitudinẽ entis: dubitãt aũt. Utꝛ ſit agẽs vel patiens: ⁊ mihi hucuſq̃ nõ patuit niſi per diſcurſuꝫ. Uñ vult q̃ cũ certitudine entis ſtat dubitatio: an aliq̃d ſit agens vel patiẽs. ¶ Cui° opi. eſt Algaçel in metaphyca ſua in ꝑ tractatu. vbi hꝫ q̃ qdã hoies putauerũt: q̃ ens nõ ꝑdicat aliũ ꝛceptũ a ſuis inferioribus dicentes: q̃ eſſe accñtis nihil aliud ſit ab eſſe ſube. i. ordo ad ſubam: ⁊ hoc eſt falſum. Nã certũ ẽ q̃ qõ q̃ q̃rit de aliq̃: an ẽ: ẽ alia a qõe q̃ q̃rit qđ ẽ. Uolẽs q̃ ꝑdicatũ qđ eſt eẽ ſimpl'r: ſit aliꝺ a ꝑdicato qđ ẽ eẽ in ꝑticulari qm̃ qões diſtincte ſũt de obtis diſtinctis.

Sed contra p^m rõnẽ inſtat ꝑ: qz ille mod° arguẽdi de itellcũ certo ⁊ dubio nõ valet: qđ declarať: Sint exẽpli gr̃a. tres in vna camera obſcura qui vocenť ꝟ noie ſoz. volo q̃ aliqs iſtoz̃ ꝓcutiat me exñtez in illa camera. Nũc cert° ſuꝫ q̃ ſoz. me pcuſſit: dubito aũt vtꝛ ꝟ ſoz. vel ille. q̃ ſoz. ipoꝛtat vnũ ꝛceptũ cõez plurib°: qđ eſt ipoſſe. ¶ Itẽ z°. ſilr exẽplũ põt bẽri: ſi ponať piſcis marin° qui vocať canis: ⁊ canis latrabilis: in vno ſacho moueať aliqs iſtoz̃: ſum cert° q̃ illud qđ mouet̃ eſt canis latrabilis: vel piſcis marin°: dubito tñ vtrũ hoc vel illud determinate. q̃ canis ipoꝛtat vnũ ꝛceptum cõez ad vtrũq;. ¶ Itẽ 3°. certũ eſt q̃ Sco. ꝛcedit vl'e eſſe ens reale. S. Tho. dicit ipm ens rõnis: vterq; iſtoz̃ ẽ certus q̃ eſt ens: dubitat aũt vtrũ ſit reale: vel rõnis. q̃ intellectus hꝫ ꝛceptũ entis vnũ ⁊ aliuꝫ a cõceptu entis realis ⁊ rõnis. q̃ vniuocũ qđ eſt falſuꝫ: vt patet.

Pro reſponſione ad iſta ſũt tria ꝓmittẽda. ꝓmo (ꝓpter ea q̃ diximus de ꝛceptu noſis ⁊ rei) eſt aduertẽdũ: q̃ ad ꝟ q̃ ab aliq̃b° duob° vel plurib° poſſit abſtrahi aliqs vn° ꝛcept°: opz q̃ in aliq̃ ꝛueniãt: ⁊ in aliq̃ differãt. Si. n. in oĩb° cõueniret: eẽnt idẽ: ⁊ per ꝛñs ꝛcept° abſtract° nõ eẽt cõis: ſz ꝓpri° illis. Si ẽt oĩno differret ⁊ eẽnt ꝑ diuerſa: ab eis nõ poſſet abſtrahi aliqs vn° ꝛcept° cõis: qz ꝑ° diuerſa in nullo conueniũt. ex ſnĩa Azꝛ. io. meta. tex. cõ. 12. z. ⁊ in 5°. meta. c. ꝺ eodẽ vel diuerſo. ¶ ꝓſuppoſiť z°. q̃ canis latrabilis ⁊ piſcis marin° nõ pñt ꝛuenire in aliq̃ rõne magl ſpãli: q̃z ſit in aliq̃ rõne magis ſpãli illa rõ eẽt media iter rõnez aĩalis ⁊ ꝓpriã rõnez ſpecificã q̃ nõ vr̃ poſſe dari: ꝓpterea qz dr̃ia ſpãlis ſpecifica cuiuſlz ſtoꝛ adueniẽs aĩali ꝛſtituit ſpẽz ſpãliſſimã vtriuſq;: vel ſaltẽ ſpẽz ſubalternã: dato q̃ ipſa ſpẽs ꝛſtituta nõ eẽt vltĩa ſpẽs. ¶ Tertio nõn^m eſt: q̃ a plurib° ſuppoſitis nõ põt abſtrahi aliqs ꝛcept° cõis ſup poſitalis: qz ꝛcept° ſuppoſitalis eſt ſimpl'r incõmunicabilis: vt alias declarauimus: qz ſuppoſitũ vt ſuppoſituꝫ eſt vltimũ in genere ſube: ⁊ eſt ens ſubſiſtens ⁊ incõicabile: ꝛcept° aũt cõis cõicabilis. ergo nõ ẽ ꝛcept° ſuppoſitalis.

His ſtantibus rñdeť ad oĩa argumẽta vnica reſpõſione: q̃ cũ intell's eſt certus de iſtis q̃z^m ad caſuꝫ datũ. ſ. q̃ ſoz. pcuſſit: aut q̃ canis mouet̃: ⁊ q̃tum ad 3^m: q̃ vl'e eſt ens: loquẽdo de ente cõi enti reali: ⁊ enti rõnis. Dico q̃ intellcs nõ hꝫ aliqđ vnũ cõceptũ obiectiuũ ad illa: ſz ꝑciſe ꝛceptũ noĩs ⁊ vocis. Unde ſi ſuꝫ certus: q̃ ſoz. me pcuſſit: nõ ſuꝫ certus niſi q̃ aliquis hõ cui impoſitũ eſt hoc nomẽ ſoz. me pcuſſit. Ita q̃ certitudo cadit ſup ꝛceptũ hoĩs: ⁊ nõ ſup cõceptũ aliquẽ ſuppoſitalẽ cõem attenuitate qui ſit iferioz ad ꝛceptum ſpecificũ: qz ipoſſibile eſt dari talẽ conceptũ: qz ſeq̃reť q̃ concept° hoĩs: nõ eſſet concept° ſpẽi ſpãliſſime: aut q̃ cõceptus ſuppoſitalis eẽt plurib° cõicabilis: ⁊ ita cũ ſuꝫ certus q̃ ſoz. me pcuſſit nõ ſum certus: niſi q̃ hic homo: aut ille homo q̃bus ipoſitũ eſt ꝟ nomẽ ſoz. me pcuſſit. ¶ Qz ſi tu dicas. Idẽ dicã de ente: q̃ cũ ſum certus q̃ aliqd eſt ens: ſum cert° q̃ eſt hoc ens aut illud ens: ⁊ dubito de q̃libet iſtoz̃ determiate. ¶ Rñdeť q̃ nõ eſt ꝛſilis ipoſſibilitas abſtrahẽdi conceptũ cõem a plurib° entib°: ſicut a plurib° ſuppoſitis eſt poſſibile abſtrahere conceptũ cõez inferiorẽ cõceptu ſpẽi ſpãliſſime ꝓpter rõnes adductas. Et per hoc reſpõdeť ad aliud q̃ nõ ſum certus de aliquo conceptu obtiuo: q̃ ſum certus q̃ canis mouet̃ in ſacho: niſi de conceptu aĩalis ꝛtracti ad hoc aĩal vel ad illũ. Et ſum cert° q̃ aliq̃ aĩal cui ipoſitũ eſt hoc nomẽ canis: mouetur: ⁊ nõ ſum certus de aliquo vno ꝛceptu imediate ſignificato per hoc nomẽ canis: q̃ cõcept° ſit nomini ſignificãti adeq̃tus. ⁊ hoc qz hoc nomẽ eguocũ canis imediate ſignificat plura ſub vno noie ſignificãte. ita q̃ variato iſto noie canis apud diuerſos ⁊ diuerſa idiomata non remanet aliqs vnus cõceptus qui ſit idẽ apud oẽs in mẽte ꝛcipientis: qui ꝛcept° huic nomini coꝛrñdeat adeq̃te: ſz nõ ẽ ſic de ente. Qz q̃tũcũq; vox variet̃ ipoſtãs rẽ ſignificataz per ꝟ nomẽ ens: ſemper remanet idem cõceptus apõ oẽs. Et p ꝟ rñdeť ad 3^m q̃ cũ Sco. ẽ cert° q̃ vl'e ẽ ens: ⁊ ſilr. S. Tho. iſti nõ ſũt certi niſi de ꝛceptu noĩs ⁊ voc': ⁊ nõ de aliq̃ ꝛceptu obtiuo quẽ oĩo ipoſſe ẽ ab iſtis abſtrahere: ⁊ certitudo nõ ẽ in itellcũ niſi re^m bui°: q̃ vl'e aut eſt ens reale: aut rõnis: ita q̃ certificať intellcs imediate de plurib° ideterminate acceptis. q̃ ⁊c. ¶ Inſurgit alia difficultas circa ea q̃ dcã ſũt. Nã ſi ens ẽ vniuocũ: erit ꝟibile ⁊ diſibile: ſz oẽ tale ẽ põſſe: ⁊ in põ reſpcũ ꝟbẽtis. q̃ ſegť q̃ ens de ſe icludit aliquã põſſitatẽ: qđ repugnat ipi deo. ¶ Ad ꝟ rñdeť ꝓmittẽdo q̃ põ eſt triplex. ſ. phyca. metaphyſica. ⁊ logica. Iſta diſtinctio accipiť penes ꝓpõnes: ꝺ qb° ꝓſiderãt diuerſi artifices. Potẽtia phyca eſt q̃ aliqd caret aliq̃: ⁊ ẽ capax ei°: ſic q̃ illud cui° ẽ capax nõ ꝛpetit ei in actu: ſic̃ ſupficies carẽs albedine ẽ i põ phyca ⁊ nãli ad ipſaz albedinẽ. z° ẽ q̃ aliqd nõ icludit aliꝺ gditatiue: ſiue in re: ſiue in ꝛceptu. 3^a põ ẽ qua aliqd nõ icludit i ſuo cõceptu repugnãtiã aut cõtradictionẽ. ꝓma repugnat ei qđ ẽ nec̃iuz ex ſe: ⁊ ẽt cõceptui entis: qđ ẽ nec̃ium ꝓmiſſiue. z^a aut 3^a nõ repugnat neq; nec̃io: neq; ꝛceptui entis: ⁊ iſta põ nõ ponit aliquã ipfectionẽ. ¶ Qz ſi tu dicas: q̃ ẽt talis põ metaphy. nõ ſolũ repiť in ente: verũ ẽt repitur i quolibz alio vl': vbi vl'e nõ includit gditatiue ipm ꝛtrahẽs. q̃ non erit magl in ente potẽtia metaphy. q̃z in alys. ¶ Rñdeť negãdo ꝛñam: ꝓ quo ẽ notandũ q̃ qõlz aliud ab ente qđ ẽ vl'e ꝛtrahiť p aliqd hñs diſtinctã realitatẽ ⁊ formalitatẽ ab ipſo contrahibili: qz qõlibz vl'e exñs in recta linea ꝑdicamẽtali contrahitur p dr̃iaz eẽntialẽ q̃ ipoꝛtat diſtinctã realitatẽ ⁊ formalitatẽ a cõtrahibili.

UVA. BHSC. IyR_086_2

Ens aũt ꝛ qõlibꝫ vle transcendẽs cõtrahiť ad sua iferio-
ra solũ ꝑ modos ītrīsecos nõ dicẽtes distinctas formali-
tates: aut realitates ab eo qõ cõtrahiť: ꝛ ita ens includit
ipm cõtrahẽs realr ꝛ formalr: ꝛ hꝫ ex se (pp infinitatẽ p-
missiuã q̃ sibi cõpetit: vl sub alys vbis ex sua maxima il-
limitatiõe:) vñ sic includat idẽtice ꝛ formalr ipm cõtra
hẽs qõ ẽ modus intrinsecus: Cetera vo vlia q̃ nõ sũt trã-
scẽdẽtia non includunt idẽtice ꝛ formalr ipm cõtrahẽs
pp eoꝝ limitationẽ ꝛ finitatẽ: qz qõlibꝫ tale: cũ sit finitũ
ꝛ limitatũ: nõ hꝫ ex se: vñ includat ipm cõtrahẽs realr: ꝛ
p idẽtitatẽ. Uñ si cõtrahẽs ẽ idẽ realr ꝯtrahibili in istis
vlibus ꝑdicamẽtalibꝫ: hoc est solũ rõne tertij: in quo cõ-
ueniunt contrahẽs ꝛ cõtrahibile: sicut aial ꝛ rõnale: dñr
ee idez realr rõne hoīs: qz rõne huiꝰ sunt īsepabilia in ee:
q̃ ẽt cõtrahibile non ĩcludat formalr contrahẽs appet ī
istis: qz sp genꝰ est ex rõnẽ formalẽ dñe: ꝛ eꝫ. Ex quo seq-
tur: q̃ in istis vltra põm metaphy. est ẽt põ phyca: q̃ ẽ q̃
tale ꝫhibile nõ hꝫ ex se vñ ĩcludat p idẽtitatez seu iden-
tice: qõlꝫ qõ est secũ ꝯpole. Illud aũt dr esse in põ phyca
ꝛ nãli: qõ nõ hꝫ ex se vñ ĩcludat actualitatez alteriꝰ: ꝛ ex
ꝫ vlteriꝰ segtur: q̃ ex alio est põ phyca in istis: qz cũ qõlꝫ
istoꝝ sic ex se careat actualitate alteriꝰ. ſ. ꝯtrahentis: ꝛ p
ꝫñs sit finitũ: ꝛ qõlꝫ finitũ dicať esse ꝑuatuꝫ respcũ alicꝰ
gradus entitatis: qui natꝰ est ꝯpetere ei inc̃tum est ens:
pp hoc dr esse in põ ad talez gradũ entitatis: ꝛ ita carere
simplr eo gradu: sic talpa dr ꝑuata visu: qui natꝰ est ei cõ-
petere inc̃tũ est aial. Sz ista ꝑuatio ꝛ põ nõ repitur ī en
te inc̃tũ ens est: ꝛ ita in eo nulla est põ phyca: ſz solũ poª
metaphy. ¶ Oz si tu dicas: ꝯtrahens distinguiť forałr a
ꝯtracto. ġ ꝛ modus ītrinsecꝰ distinguet formalr ab ente.
¶ Rñdeť q̃ modũ ītrinsecũ distinguit formalr ab ente
põt esse vl positiue vel negatiue. positiue: q̃ hẽat distin-
ctã formalitatez. negatiue: q̃ nõ sit de essentia ītrica ꝛ rõ-
ne forali illiꝰ cꝰ est modus. ꝑ mõ negať q̃ modus ītriꝰ ꝛ
vlr qõlꝫ ꝫhens sic distiguať forałr a ꝫcto. z. mõ ꝓcediť:
q̃ modus nõ est de itellũ forali gditatis: qz si ipsa diffini
reť: modus nõ caderet ī diffõne eiꝰ: ſz ex ꝫ nõ segtur mo-
dũ hr̃e distinctã forałitatez: nec segtur. modus nõ est de
eẽntia. ġ hꝫ distinctã forałitatẽ: negať argm. alꝫ ista decla
rabunť. Ulteriꝰ ꝓcediť q̃ ente ꝫhibili est põ logica: q̃ ẽt
nõ repugnat neċio. Nã ꝑpõ formata ex ꝫhibili ꝛ ꝫhẽte
dr eẽ polis põ logica: qz oẽ tale ẽ sic polẽ cuiꝰ exma p itel-
lectũ ꝯposita nõ iplicãt ꝫdictiõez: ꝛ istoꝝ ista ꝑpõ ẽ polis
põ logica. deꝰ ẽ. ġ ꝛc̃. ¶ Per ꝫ soluiť obiectio q̃ solet fie-
ri dõ: q̃ oẽ disibile ẽ põle: ꝛ ens ī põ. ¶ Rñdeť q̃ oẽ di
uisibile p aliq̃ realr vel forałr distincta ẽ ens in põ: ſz vbi
dicit aut ꝫhi p ea q̃ sunt sibi idẽ forałr ꝛ realr. nõ ẽ ve-
rũ: q̃ sit ens in põ nisi eo mõ q̃ dcñ ẽ. ¶ Sz adhuc istať
sic. oẽ ꝑdicatuꝫ in q̃le ẽ actꝰ respcũ illiꝰ de q̃ ꝑdicať: qz q̃-
litas ꝛ actꝰ ꝯuertunť. ex ſ. meta. tex. cõ. 19. modi intriseci
ꝑdicanť in q̃le de ente vt cõcedit Sco. in .8. di. ꝑmi. q. 3.
rñdendo ad ꝑmũ argm. igit modi erũt actꝰ respcũ entis.
actꝰ referť ad põm. igit ens erit põ respcũ modi: nec valz
illa ꝯtinẽtia idẽtica ꝛ forałis entis ad modos: qz saltẽ di
stiguunť ex nã rei. ġ vt sic videnť q̃lificare ꝛ pficere ipz
ens. Hoc argm est difficile tñ pro nũc rñdeť q̃ eo mõ quo
modus ẽ actꝰ eo mõ ꝑsupponit põm: est. n. actꝰ q̃lificans
ꝛ nõ pficiẽs essentialr ꝛ gditatiue: ꝛ sic ꝑsupponit aliqd
nõ sic q̃lificatũ ꝛ pfectũ: ꝛ si tale debet dici esse in põ: hec
est solũ põ metaphyca aut logica. ꝛ hec põ est q̃ hoc non
ĩcludit illõ gditatiue seu hoc nõ repugnat illi. ¶ Sz cõ-
tra. dato q̃ modus non pficiat ens gditatiue: tñ videť q̃
pficiat aliq̃ mõ ſz Scotũ: qz cõcepꝰ quo res cõcipiť sine
mõ est iperfectꝰ. ¶ Rñdeť q̃ scotꝰ ꝑ tãto ꝓcedit ꝓceptũ
eẽ ipfectũ: qz nõ adequať rei q̃ ꝓcipiť: ſz nõ ipfectꝰ qz sit
rei iperfecte ī se. ¶ Sz cõtra. ꝑscindať res a modo. cer-
tũ ẽ q̃ est ipfecta respcũ suiipsiꝰ cũ mõ. ¶ Rñdeť q̃ est
iperfecta q̃tũ ad ꝓceptũ nõ q̃tũ ad rẽ: qz illũ realr ꝛ for-
malr cõtinet. ¶ Sz ꝺ. res ꝓcepta in esse gditatiuo nõ hꝫ
illũ modũ. cũ postmoduꝫ aduenit ei aut addit aliqd aut
nihil. nõ zcꝰ mõ. ġ ꝑmõ. ꝛ si sic ꝑꝰ res erat ipfcã. ¶ Ad ꝶ
dr̃ q̃ modus addit aliqd rei modalr ꝛ ex nã rei. ſz cũ iser
tur. ġ ꝑus res erat iperfecta. negať ꝯña. tũ qz nihil dr̃ im-
perfectũ nisi careat pfectione ꝛ signo in quo perfecto na
ta est in esse: sic catulus nõ dr̃ iperfectꝰ ꝑm visuꝫ ante no-
nũ diẽ: tũ zꝰ qz res virtualr ꝯtinet modũ sic subñ. ꝑpriã
passionẽ: ꝛ ens ex sua illimitatõe ꝛ ifinitate pmissiua cõ-
tinet quẽlibꝫ modũ sibi cõpossibilẽ etiã ī ꝑ signo nature
vtualr. ¶ Sz ad ꝑncipale isurgit difficultas: qz si ens di-
uidiť: segť q̃ ens ꝭz ꝑriã vnitatẽ nõ erit ī deo: ꝛ in crea
tura: qz oẽ qõ diciť corrũpiť ꝑm ꝑriã vnitatẽ. ¶ Itez
aut ens ꝑm se totũ q̃tũ ad ꝑriã vnitatẽ ẽ in deo: aut nõ.
si deť ꝑm: ġ exť deũ nihil est entis: qz tom est illud exť qõ ni-
hil est. ex ꝫ phy. ꝛ ita segtur q̃ creatura nõ erit ens: si vo
dať zm: segtur q̃ deꝰ erit ens ꝭz qd: qz nõ ꝑm totalẽ rõnẽ
entis. ¶ Ad ista rñdeť: ꝛ ꝑ ad ꝑm: dicẽdo: q̃ nunc ꝫ vnitas
aliq̃ corrũpiť: nisi per plalitatẽ oppositã tali vnitati ꝛ ꝫ:
qz vnũqõq corrũpiť per eiꝰ oppom: ꝛ icõpole: ſz si plurali
tas nõ opponiť vnitati: ſz est soluz dispata ꝛ ꝯpolis: talis
vnitas nõ corrũpiť. exm hꝰ. aial est vnũ vnitate generica,
eius vnitas nõ destruiť nisi per plalitatẽ genericã: ita q̃
si diuidereť in plura gnã aialis: aial nõ esset vnũ genere:
nec remaneret sic vnũ: ſz qz dr̃ie aialis diuidẽtes aial ha
bẽt vnitatẽ specificã: ꝛ ipse sil hñt multitudinẽ specificã
solũ dispatã: ꝛ nõ oppositã eiꝰ vnitati. iõ disio facta p ta-
les dr̃ias nõ tollit eiꝰ vnitatẽ: qz cũ pluralitate specifica
stat vnitas generica q̃ tali pluralitati nõ opponiť. Et per
ꝫ rñdeť de disione: qz qõ diciť disione opposita sue vni-
tati nõ remanet vnũ. Sz falsũ ẽ: qñ solũ diuidiť disione
dispata. ¶ Ad aliud rñdeť: q̃ tota rõ entis ẽ in deo: ꝛ cũ
tu dicis. ġ nihil entis erit ī creatura. Negať argm. ¶ Ad
ꝓbationẽ dico: q̃ auctas Azr. sic itellr. Tom ẽ illõ exť qõ
nihil est: ꝫ est cui nihil deest regsitũ ad nãz totiꝰ: ꝛ istoꝝ
ꝓcedo: q̃ totũ ens est in deo: qz deo nihil deest regsitum
ad nãz entis. Sz cũ ꝫ stat: q̃ totũ ens nõ sit ꝑcise ī deo. sic
nõ itellr illõ Azr. q̃ aliqõ tom sit ī aliq̃ sic q̃ sit ꝑcise in illo.

Respondeť mõ ad argtam ꝑncipalia adducta ī ꝑn? ꝛ ꝑ ad ꝑm. negãdo ꝑm ꝑsuppositũ. ge-
qd sit de alys. ¶ Pro q̃ ẽt nõnm: q̃ ens hꝫ duplicẽ cõita-
tẽ ad sua iferiora. vna est cõitas ꝑdicatiõis gditatiue re-
spectu dei ꝛ creature. x. ꝑdicamẽtoꝝ: ꝛ oĩuꝫ q̃ sũt in recta
linea ꝑdicamẽtali: ꝛ ẽt ptiũ eẽntialiũ generuꝫ ꝑter dr̃ias
vltias. Alia ẽ ꝑdicatiõis denoiaue seu idẽtice quã cõita-
tẽ hꝫ ad dr̃ias vltias ꝛ passiões, ꝑpas: ꝛ modos ītricos, mõ
dr̃: q̃ qõlꝫ qõ est itelligibile vl ẽ ens gditatiue: vel iden-
tice ꝛ realr. Et si tu dicas ꝓceptꝰ entis ẽ simplr simpr: aut
ꝓceptꝰ eiꝰ erit realis aut gditatiuus. dico q̃ est vtrũq: ꝛ
ꝫ qõ dico reale ꝛ gditatiuuꝫ ī ente nõ iportat duas rões:
imo vnã: ꝛ eãdẽ: qz eadẽ rõ entis q̃ est gditatiua: q̃ ad ꝑdi
cationẽ respcũ aliq̃rũ est realis seu denoiatiua reᵃ aliorũ
de qbꝰ repugnat aliqd ꝑdicari gditatiue: sicuti sunt ꝑ di
uersa. q̃ ex sñia Azr. io. meta. nõ sũt aliqd idẽ ens gditati
ue. ¶ Ad illõ cũ iferebať. ġ finitũ vidẽs ens nõ ẽ intelli
gibile. ġ nec vez. Nego realr ꝛ dnoiatiue: Locedo tñ q̃
ditatiue. Tũ qz vez ꝛ q̃lꝫ alia paᵉnt ñ ꝑdicať ꝺ aliq̃ q̃
ditatiue: ſz solũ idẽtice. Tũ ẽt qz ipm videns (cũ sit sim-
plr simplex ꝛ modus ītrisecꝰ entis) nihil ĩcludit gditati
ue: qz est ꝑ diuersuꝫ ab oĩ gditate: vt alꝫ declarabitur. Et
pro nunc sic declať: qz si modus ītrisecꝰ ipoꝛtaret aliquã
gditatẽ vel ĩcluderet aliqd gditatiue: tunc glꝫ modus ꝛ

UVA. BHSC. IyR_086_2

gradus itrisec⁹ aduenies alicui ꝓstituere illud cui adue
niret i eē gditatiuo distincto (quēadmodū dr̄ie eēntia
tes: q̄ iportant distinctā gditatē ex se cuicūq; aduenīunt
ꝓstituūt distinctū eē specificū ⁊ gditatiuū) ons aūt ē fal
suz: q; tūc quotcūq; gradus intēsionis aduenirēt gditati
albedis: ꝓstituerēt in ea distincta esse specifica ⁊ gditati
na: qđ est falsuz: cū oēs albedies (q̄liscūq; intēsionis aut
remissionis) sint eiusdē spēi: ⁊ bēant eandē diffōnē. Ex q̄
segtur: q; (cū dīdēs ens sit modus seu grad⁹ itrī⁹) nihil
icludit gdi⁹: neq; est ex se gditas: ⁊ ita si dīdēs dicaī esse
itelligibile ⁊ verū: est solū tale ōnoīatiue ⁊ realr: ⁊ ex ons
ti isto⁹ est ens. ¶ Aduertēduz tn̄ ꝑ maiozi euidētia isti⁹
rnsiōis: q; nō solū ꝓcept⁹ entis dr̄ gditatiuus ⁊ realis q̄m
ad modū ꝑdicādi: sz ēt dr̄ realis ⁊ gditatiuus q̄m ad mo
dū eēndi. Est. n. gditatiuus in mō essendi: q; est determi
nabilis saltē per modos itrīsecos: ⁊ oīs ꝓcept⁹ determīa
bilis per ꝓcept⁹ ōterminātes dr̄ gditatiu⁹ ⁊ ꝓcept⁹ deter
minās q̄litatiu⁹: sic̄ appet i exēplo de gñe ⁊ dr̄ia. est ēt cō
cept⁹ entis realis: q; bz esse ex nā rei ēt abstractū ꝑ aliq̄d
repñtatiuū ipsi⁹ añ oēm actū itelligēdi: ⁊ ita in ipso ꝓcur
rit: q̄tū ad eē realitas: ⁊ ēt gditas: nō tn̄ itelligēdo q; ista
iportēt distīctas rōnes forales. ¶ Per ℔ rn̄deť ad aliō
cū tu dicis, dīdēs ipm ens distīguit ab ente. q̄ est vnū. cō
cedo: ⁊ cū tu ifers. q̄ ē ens: q; vnū est passio ons ens. R̄n
deo q; est ens realr seu ōnoīatiue: q; dīdēs eo⁹ quo ē vnū
realr ⁊ denoīatiue: ⁊ nō gditatiue: est ens. ¶ Et per ℔ ap
paret ad aliō: cū tu dicis: aut realitas entis ꝑcedit: aut g
ditas. dr̄ q; ℔ nō est ordo realis realitatis ad gditatē ei⁹:
q; ordo est iter diuersa: mō eadē rō formalis entis ē gdi
tatiua ⁊ realis. Uñ ℔ qđ dico reale ⁊ gditatiuuz: lz cōpe
tat vni ⁊ eidez rōni entis: ipotat tn̄ diuersuz modū ꝑdi
candi: vt dcm̄ est: qui modi diuersi in vna ⁊ eadē rōne cō
currunt: ⁊ nō est incōueniēs: q; illud qđ est simplr simp⁹
sic bēat diuersuz modū ꝑdicādi: dūmō bēat vnā simpli
cē rōnē formalē. ¶ Oz si tu q̄ras de istis modis ꝑdicādi:
gs istoz sit ꝓz: vel modus ꝑdicandi gditatiue vel deno
minatiue: seu identice. ¶ R̄ndeť. q; cū modus ꝑdicādi
sumaī in ordie ad ea de gb⁹ rō formalis ꝑdicaī: q̄lis erit
ordo eoz de gbus ens ꝑdicatur talis erit ordo in mō ꝑdi
candi: cui⁹ declarationē als discutiendā relinquo. ¶ Ad
2m ꝓncipale rn̄deť. Dicēdo q; de⁹ ⁊ creatura cōueniunt ⁊
sunt sīlia cōueniētia ⁊ sīlitudine in aliq̄ ꝓcepto transcen
dēte. Dissīlia autē in rōnib⁹ specificis ⁊ ꝓprijs: ꝑm quas
distant in ifinitū. Et cū arguit ꝓbādo minorē ꝑ: q; a duo
bus distātib⁹ in ifinitū nō ꝓt abstrahi aliqs ꝓcept⁹ cōis:
dr̄ q; eo⁹ q̄ distant: ab eis nō ꝓt abstrahi ꝓcept⁹ cōis: sed
distāt de⁹ ⁊ creatura in ifinitū solū i cōceptib⁹ specificis.
g; vt sic nō ꝓt ab eis abstrahi aliqs cōceptus specifīc⁹. i
mo nec genericus. Tū q; de⁹ nō est in genere. Tū q; glz
cōceptus genericus distat in ifinitū a conceptu deitatis.
¶ Sz ꝓtra istā rn̄sionē instaī: q; opz illa a gb⁹ abstrahī
cōceptus q̄litercūq; cōis aliquo mō ꝓuenire ⁊ eē sīlia: sz
g; eē. ¶ Ad ℔ rn̄deť dđo: q; iō ꝓueniūt de⁹ ⁊ creatura: q;
realitas eēntie dine ⁊ creature nata ē ꝓcipi seu abstrahi
ꝑ intellm a ꝓpo gradu itrīseco: ⁊ cuz realitas sic abstra
cta causet ꝓceptū cōez: ꝓto tāto ab istis ꝓt abstrahi vn⁹
ꝓcept⁹ cōis. ¶ Pro quo est notādū q; oīs realitas in effe
ctu ⁊ in re bz gradū itrīsecū insepabilē ꝑz eē: sepabilē tn̄
ꝑm ꝓceptū: per actū intellcūs abstrabētis: ⁊ tūc realitas
sic abstracta ꝓcipiī ab itellectu ꝓceptu cōi iperfecto: ⁊ i
lectu a tāto gradu intēsionis: ⁊ cōsideret inq̄tū albedo:
in quo nō tn̄ ꝓuenit albedo vt. 3. verū etiā albedo vt. 4.
⁊ vt. 5. ꝓt ēt cōcipi ipsa realitas albedinis: cū tanto gra
du: ⁊ sic cōcipiī ꝓceptu ꝓprio sibi: ⁊ adequato. Ad ꝓpo
situ applicādo eēntia q̄ est in deo bz gradū intrīm⁹ ifini
tatis: qui lz sit insepabilis ꝑm rē: est tn̄ sepabilis ꝑm itel
lectū abstrahentē: ⁊ tunc ꝓt ꝓcipi eēntia in se: nō ꝓcepta
ifinitate: ⁊ cū in tali ꝓceptu eēntie vt eēntia est: nō tm̄ cō
ueniat eēntia ifinita vez ēt eēntia finita (q; verū est dī
cere q; q̄libz istarū est eēntia) ꝑ tāto dicimus q; a deo ⁊
a creatura abstrahibilis est cōceptus cōis: qui natus est
vtriq; cōuenire. Ex quo ꝓcludo q; de⁹ ⁊ creatura in ℔ cō
ueniunt: ⁊ sunt sīlia: q; realitas cuiuscūq; ipsoruz nata est
cāre in itellectu vnū ꝓceptū obiectiuū cōez in quo cōue
niunt. ¶ Oz si tu dicas ꝓuenientia ista ⁊ sīlitudo bz fun
dari sup aliquā vnitatē. ex 5ᵒ meta. caᵒ de ad aligd: ⁊ tunc
querēdū est de ista vnitate. ¶ Ad ℔ rn̄deť. q; ista conue
niētia fundaī sup vnitatē ꝓceptus obiectiui abstrahibi
lis a deo ⁊ a creatura. ¶ Et si tu dicas: iste ꝓceptus ante
abstractionē intell⁹ nō est in actu. g; rōne ipsius non erit
cōuenientia actualis iter deū ⁊ creaturā. ¶ R̄ndeť con
cedēdo ons ⁊ ons: q; ante abstrationē ꝓceptus: iter deū
⁊ creaturā nulla est ꝓueniētia actualis seu sīlitudo: sz bñ
est cōuenientia fundamētalis ⁊ aptitudinalis: q̄ cōueniē
tia ꝑsupponit fundamētū in aptitudine ⁊ nō in actu: ⁊ ta
lis cōueniētia fundamētalis est: q; q̄libz istoz natū est
cāre cōceptū cōem eodē mō quo dcm̄ est. ¶ Ad 2ᵃᵐ pba
tionē minoris scē ꝑncipalis rōnis: cū tu dicis minus cō
ueniunt de⁹ ⁊ creatura q̄ ars ⁊ domus artificialis. R̄n
deť: negādo illud: imo dico q; plus distant ars ⁊ domᵘ ar
tificialis in cōceptu abstrahibili specifico: q̄ de⁹ ⁊ crea
tura in cōceptu abstrahibili trāscēdēti: q; a domo ⁊ arte
⁊ vlr ab oī effectu equoco: ⁊ cā equiuoca: nō ꝓt abstrahi
aligs cōceptᵘ cōis specificus: qui sit vniuocᵘ illis: sz bene
a deo ⁊ a creatura ꝓt abstrahi cōceptᵘ cōis vniuocᵘ trā
scendens: nec distantie ꝓfectionalis ifinitas q̄ est dei ad
creaturā tollit talē cōueniētiā iter illa: sz accidit: qđ sic
vniuoca paruz vel multū distent. ¶ Ad 3ᵐ ꝓncipale rn̄
detur: ꝑmittēdo q; rō formalis entis: ⁊ q̄cūq; gditas ꝓt
ꝓsiderari bñe duplex eē. vnū qđ est eē obiuū in itellectu:
qđ bz eē per actū ei⁹ abstractiuū: Aliud esse est eē subie
ctiuū: qđ bz in suis iferioīb⁹. Isto stāte rn̄deť: q; si consi
dereť ens ⁊ accipiaī ꝑm ꝑm esse: nō est de se neče esse: neq;
de se nō necesse esse: sz abstrahit ab vtroq;: ⁊ est q̄lz isto
rū ꝑmissiue. Si vo ꝓsidereť z⁹ mō: sic in deo est neče esse
actu ⁊ positiue. Et quuz dr̄ oē qđ est in deo est de se neče
eē. R̄ndeť q; oē qđ est in deo icōicabile ab ex sic̄ est dei
tas: ⁊ alia q̄ cōpetunt deo: ⁊ non alys: sunt de se neče esse.
Sz vbi rōnes aliq̄ formales sint in deo q̄ nō repugnant
creaturis cōicari: nō oz q; sint de se neče esse: qz per actū
intellcūs abstrahētis pñt eē indr̄ntes ad neče esse. ⁊ non
neče eē: lz in eē subtiuo eēntialr sint neče esse. ¶ Ad 4ᵐ
rn̄deť negando: q; si ens est vniuocū: q; due rōnes entis:
vel due entitates sint i deo. Et ad ꝓbationē posset negari
sīlitudo. Tn̄ admittīt vt videaī q̄tū illa sīlitudo ꝓclu
dat veritatē. Et ad minorē dr̄: q; rō sensitiui in cōi distin
guiť ex nā rei ab hac aīa sensitiua: q̄ distinctio est: q; hec
aīa sensitiua supra sensitiuā in cōi: addit dr̄iam idiuidua
lē. vel forte eēntialē: loq̄ndo de sensitiua in boīe: vt distī
guiť a sensitiua in bruto: ⁊ tūc illa ons. (Ista sunt distīn
cta ex nā rei: q; vnū addit supra aliō aligd distīctū ex nā
rei. g; ℔ ⁊ illō sūt duo entia realr distincta) negaī. nā ad ℔
q; aliq̄ dicātur eē duo talia: regrunt due ꝓditiones: q̄rū
ꝑ⁹ ē: q; ābo ꝓueniūt in vna rōne cōi. Et z⁹: q; illa rō realr
nūereť ⁊ pluificeť in illis ꝑz eq̄lē vnitatē: aut plalitatē.
Uñ bō ⁊ asinus. soz. ⁊ pla. dnr duo aīalia: ga ista hñt has
duas cōditiōes: vt de se pz: ⁊ pp ℔ supi⁹ ⁊ iferi⁹ nō dnr eē

UVA. BHSC. IyR_086_2

duo in rōne ipsi⁹ supiozis:qz nō ꝓueniūt in tali rōne:sed vnum cōtinet sub alio. Rō ēt superiozis: nō numerat & plurificat in supiozi & iferiozi fm equalē vnitatē:qz vnitas supiozis est minoz vnitate iferiozis:nō disparata:neq; opposita respcū illi⁹:& ita hec aia sensitiua & aia sensitiua cōis nō sunt due ꝑpter rōnes ꝑdictas:qz eadē realitas & eadē res ipoztat̄ per sensitiuū:vt sensitiuū est:& per ℔ sensitiuū differēs solūmō per dr̄iaz idiuiduale:q̄ oīno est ex rōne sensitiui. ¶Et per ℔ rn̄deť ad rōnē de ente:dicēdo q ℔ ens qō est in deo:& ens in cōi acceptuz a pte rei sunt vnū & idē:& nō dr̄ñt nisi rōne alicui⁹ extrinseci a gditate & rōne entis. Ex pte aūt itellc̄s differt ℔ ens:& ens in cōi penes cōceptū determinatū & ideterminatū:& ita nō habes q ℔ ens sit aliud ab ente in cōi accepto in rōne entis: ſz solūmō q ℔ ens addit aliqd ad rōnez entis:qō est extraneū ab ipso:& nō est de rōne ipsi⁹. ¶Ad 5m rn̄deť.qd gd sit ō auctē adducta:q ly inc̄tū.in ista auctē.accñs inc̄tuz ens diffinit̄ per subaz.tenet̄ specificatiue:& est sensus q accñs acceptū sub rōne entis diffinit̄ per subaz. Et ista ꝓpō est va. Et cū tu ifers.g oē ens diffinit̄ per subaz: negatur arg⁹:qz nō valz a ly inc̄tū.ad ipz vle.nisi qñ tenet̄ reduplicatiue. ¶Pōt z:rn̄deri tenēdo ly inc̄tū.reduplicatiue:& tūc ly inc̄tū.reduplicat ꝛceptū cōez entis diffinibilis:& tūc segtur q oē ens diffinibile diffinit̄ per subaz:qz ens diffinibile aut est suba:aut accñs.si suba diffinit̄ per subaz:si accñs etiā diffinit̄ per subam.ex eodez 7o meta. ¶Pōt z:rn̄deri:q ens reduplicatū per ly inc̄tū.est ens qō est in alio sic̄ i subo:siue sit accñs:siue suba: & tūc dicendū est:q ens:qō est accñs diffinit̄ per subaz q̄ est ei⁹ subm. Silr ens qō est suba exñs in alio sic̄ in subo diffinit̄ per ipm subm:sic̄ pz ex z⁰ de aia. de forma subali q̄ est aia:q̄ diffinit̄ per corp⁹:& vlr ois act⁹ qui est in alio: sic̄ in subō:siue sit subalis:siue accñtalis diffinit̄ per ipm subm. ¶Ad vltimū pz rn̄sio in corpore qōnis.

¶Quoniā sicut sunt numeri inc̄tuz numerus ꝓpꝛie passiones vt paritas & imparitas &c. sic enti inquantum ens! sunt quedam ꝓpꝛia.

Textu cōmenti. V. Questio III.

Queritur. Utz ens trāscēdēter sumptuz:& vt subm metaphyc̄ beat veras & ꝑpꝛias passiones de se demōstrabiles. ¶Et arguit̄ q nō. ꝑ⁰ sic arg⁰ cōi oīum tho. Si ens hz veras & ꝑpꝛias passiones:seq̄ret̄ q ens eēt cā respectu istarū passionū:ſz ℔ ē falsuz.ſ.q ens sit cā respcū suarū passionū.g añs. ꝓña ꝓbat̄:qz passio ꝓpetit subo per se in z⁰ mō:ſz nullū ꝑdicatuz cōpetit in z⁰ mō dicēdi per se: nisi beat cāz itrīsecā in subto.g ſi ens bēret passiones:eēt cā ipsaruz. Falsitas ꝓntis ꝓbat̄:qz aut erit cā finalis:aut mālis:aut formalis:aut efficiēs (per sufficientē diuisionē) Sz nulla istarū.g &c. Nō.n.est cā finalis:qz finis habet rōnē boni:vt habeť z⁰ & 5o meta. & z⁰ phy.ſz ens i isto ꝑdicamento ꝓpozi q̄ ꝑcedit suas passiones:nō pōt br̄e rōnē boni:qz ꝑs ens est vnū:verū q̄ sit bonū. Si g ens diceret in isto ꝑdicamento ꝓpozi q̄ ꝑcedit passiones suas:eē bonuz:seq̄ret̄ q bonitas ꝑcederet alias passiones. Nō ē ēt cā formalis aut mālis:qñ tales sunt cāe itrinsece & gditatiue rei:ſz ita est q ens nō ē de gditate istarū.g ens nō pōt eē cā mālis:neq; formalis suarū passionū. Probat̄ ēt sepatim q nō sit cā mālis: qz aut mā ꝑma. Aut mā ꝓposita. Nō ꝑma.qz nullus diceret. Neq; ꝓposita:qz tūc ens nō eēt simplr simplex. Nec pōt dici q ens sit cā efficiens respcū suarū passionū:qñ efficiēs & effcūs distīguunt̄ realr. Sz ita est q ens nō distinguitur realr a suis ꝓprijs passionib⁹.g ens nō pōt eē cā efficiēs suarū passionū. ¶Scdo arguit̄.d subo passionuz ꝑsupponit̄ in scia gd est:& qz ē. Sz ita est q ℔ Sco. qz est.distīguit̄ realr a quid est.& gd est.est respcū passionis:& nō qz est.g distinguit̄ realr passio a subo.

Ad oppositum est Az.i 4o meta.tex.cō.5.vbi hz:q sic nūeri inc̄tuz nūerus est:sunt q̄dā ꝓprie passiōes:vt iparitas:paritas:cōmēsuratio:eq̄litas:excedētia:& defectio: sic entis inc̄tuz ens est:sunt q̄dā ꝓpꝛia:& ea sunt de gb⁹ est pbi pscrutari veritatē:& in eodē 4o in ꝑn⁰ hz Az.q est scia q̄ speculat̄ ens inc̄tū ens:& q huic ilsunt ℔ se:vbi Cōmē.2⁰ ꝑ.hz:q manifestū est q se ℔ eē aliquā sciaz q̄ ꝓsiderat de ente:inc̄tuz ens est:& de accñtib⁹ eēntialib⁹ enti in eo q est ens:hec Cōmē. ¶Or si forte diceres:q ista accñtia eēntialia entis nō sunt passiōes entis ic̄tū ens est:ſz iferiozz ad ens. ¶Contra ℔ argū dupl̄r. Tū qz dicit q ista cōsideratio de accñtib⁹ eēntialib⁹ entis nō est alicui⁹ scie sciarū ꝑticulariū. Manifestū est.n.ingt ipse:q nō est alicui⁹ scie sciaz ꝑticulariū ꝓsideratio de ente fm q ens ē. Sz tñ ē sciaz ꝑticulariū ꝓsideratio de accñtib⁹ q̄ accidunt alicui parti partiū entiū accipiēdo illā partē q̄ distinctā ab ente:sicut faciunt scie meta⁶⁶ &c. Tuz ēt qz iferius dicit:manifm est q nos q̄rim⁹ in hac arte ꝑn⁹ vltima:q̄ sunt ꝑn⁹ simplr: & subdit. Et intēdit q ꝑn⁹ simplr debēt q̄ri de entib⁹ que sūt simplr:& si acciderit gbusdā vt sint sensibiles nō simplices:tūc nō q̄runt̄ ista ꝑn⁹ nisi fm q sunt entia simplr: nō fm q sunt entia.vbi gra.mobilia aut mathe⁶⁶. Modo ex ℔ textu:arguit̄ sic. Metaphysic⁹ nō demōstrat aliquā passionē de subto suo.ſ.de ente:nisi per ꝑn⁹ simplr entis:inc̄tuz ens est:Sz talia ꝑn⁹ nō ꝓtinēt pp gd passiōis ꝑticularis entiuz ꝑticulariū:igit̄ metaph⁹c⁹ nō demonstrat aliquā passionē alicui⁹ entis ꝑticularis de ente:igitur demrabit aliquā passionē entis ic̄tū ens ē de ipo ente in se:nisi diceres q meta⁶⁶ nullaz hz demonstrationē.

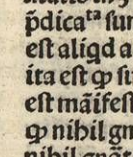

Ed quoniā soo isti⁹ q̄nis dependet ab vna q̄ne gnāli. Utrū .vz.passio sit eadē realr cū subo:iō ad soluēdā q̄nez ℔ spālr motā insisto ꝑus circa gnālem. ¶Et arguit̄ ꝑ⁰ q nō:qz passio est in ꝑdica⁶⁰ q̄litatis in 3ª spē q̄litatis:subm q̄q est in alio ꝑdica⁶⁰. Sz ꝑdica⁶ª sunt ipmixta:& ꝑ diuersa:ex 5o meta.g nihil vni⁹ est aliqd alteri⁹. ¶Ꝑ.z:cā & cātū distīguunt̄ realr. Sz ita est q subm est cā respcū ꝓprie passiōis.igit̄ &c. maioz est mānifesta.ex snia Az.z. de aia.tex.cō.47.vbi hz Az. q nihil gnāt se:ſz seipm saluet. Ex ℔ ꝛcludit̄ ꝓpm.q sic nihil gnāt seipm:ita nihil cāt seipm quo ad esse simplr:& ita cā & cātū in eē simplr distīguunt̄ realr. minoz est manifesta:q̄n passio fluit & cātur a ꝑncipys subi. ¶Et ꝓfirmat̄ hoc:qz passio demonstrat̄ de subo per diffōnez subi ℔ cōez viā. Sz demōstratio est per ea q̄ sunt cāe in eēndo & in iferēdo:vt vult Az.ꝑ⁰ posterioz.igit̄ &c.

Ad oppositum tñ arguit̄. Oē absm ꝑus essentialr & realr distinctū pōt ꝑ aliquā potētiā esse sine posteriozi.ista ꝓpositio pz:qz prius essentialr non dependet a suo posteriozi in eē. Mō vnū qōcq; pōt esse:vel saltē sibi nō repugnat esse sine eo a quo eēntialr non dependet. ¶Et ꝓfirmat̄ ista maioz:qz fm Az.5o meta.ca⁰ de ꝓzi.illa sunt ꝑoza fm nām & eēntiam q̄cūq; ꝓtingunt eē sine alys & nō alia sine ipsis:ista maioꝛe sic ꝓbata:accipio hanc minoꝛē) sed subiectū est prius essentialiter ꝓpꝛia passione & distinctū realr ab ipsa & est etiam absolutum respectu ipsius.ergo &c.

Quoniam cōia sunt ꝓponēda ꝑticularib⁹ via doctrine.ex snia Az.ꝑ phy.in ꝑn:iō questio z⁰ mota ꝑ est determinanda:qz est gnālioz q̄ questio

UVA. BHSC. IyR_086_2

ma: que est de passionibus spālibus entis: pro cui⁹ determinatione tria sunt videnda. Primo opinio thomistarum ponetur & impugnabit. Scdo opinio quā sequimur ex pōsitis ipugnatione concludet. Tertio contra determinationem instabit & soluetur.

Quantum ad pmū est aduertendū: q opinio thomistaruz tenet partē negatiuā qōnis. vz. q passio nō est eadem realiter cū subto: cuius fundamenta sunt habita in pncipio questiōis. ¶ Contra quā opionē arguit multipliciter. Pzio sic. Si eēt vez q passio sic distingueret a subo sequeret ꝓcessus in infinituz in passionib⁹: ita q daret passio ante passionē in infinitum. qđ est falsum. Qđ scibilia non sunt infinita q̄ pnt de aliquo sciri: passio scitur de subo. igit &c. Pzima ꝓbatur. qz certū est q passio ē nālis aptitudo ad aliquē actum sicut risibilitas ad actum ridendi: inhibilitas ad actum inhiendi. Tūc sic. aptitudo ista nālis distinguit realiter a subtō: & nō repugnat subto habere istā aptitudinem nālem. ergo subiectū erit capax istiⁿ aptitudinis. ergo erit aptū natum recipere istā aptitudinē. ergo ante aptitudinē habit aptitudo in subo. ¶ Et confirmat. qz circūscripta risibilitate ab hoīe per intellectū: aut homini repugnat ipsa risibilitas: aut nō. Non est dicenduz q sibi repugnat: qz passio egreditur a ꝓpzys pncipys subiecti: ei aūt nō repugnat actus: qđ icludit ipsa pncipia eētialiter ordinata ad actum. pncipia speciei seu subiecti specifici sunt hūi: & passio est actus ad quē essentialr ordinant ipsa pncipia. Igit passio nō repugnat subovbi ipsa per intellectū circūscribit a subo. Sed illud cui nō repugnat aliquis actus est capax & receptiuum eius. igit ꝓpria passio pōsupponit in subo aliquā aptitudinē & capacitatem nālem: & tunc vlterius quirit de pzoe aptitudine & capacitate vtz sit eadem realiter: vel distinguat. si est eadem: pariformiter standū erat in pmo: & dicendū erat: q aptitudo nālis. s. risibilitas respectu hois erat eadez sibi: si aūt distinguat realiter: pcedit vt pus: & sic in infinitum. Si vo det scōm mēbrū pncipale: q ꝓpria passio circūscripta a subo per intellectū nō repugnat subo: seqtur idem qđ pus. ¶ Scdo pncipalr arguit. sicut se habz passio nature intellectualis ad ipam nāz: ita se hz passio nature corporalis & mālis. Sed passio nature itellectualis est eadem realiter sibi: qđ ꝓbat: qz si circūscribat nā intellectualis per intellectū aut ꝑm rez ab omni re realiter differente: adhuc ipsa est intellectiua: & est apta nata intelligere & capax actⁱ intelligendi. ergo talis aptitudo que est eius ꝓpria passio nō distinguit realiter ab ipsa. ¶ Et confirmat. qz circūscripta ab itelligētia omni re ab ipsa realiter differente: adhuc ipsa est motiua celi vel alicuius alteriⁱ mobilis: igit motiuitas nō est aliqd realiter differens ab ipsa. Sed motiuitas est eius ꝓpria passio. ergo &c. ¶ Itez confirmat hoc idem: & accipio corpⁿ nāle vt nāle est & vt includit pncipia essentialia ipsiⁿ: dicit finitiua sibi cōpetētia per se in pmo modo: in quo signo pcindimus ab ipso oēs qualitates sensibiles & nāles: sz nō includit pncipia subalia habētia habitudinē ad tales qlitates nāles: vl saltem pncipia qbus nō repugnāt tales qualitates sensibiles nāles: & tunc quirit: aut in ista precisione corpus nāle est mobile: aut nō. nō est dicendū q non: qz tale corpus includit mām: que est pncipiū potentiale & mobile & includit mām & formā: quarū qlibz est nā. nā aūt est ꝑm mouendi & quiescēdi eiⁿ: in quo est. 2ª ꝓbr. ergo oē illud in quo sunt talia ꝑm est capax ipsiⁿ suz ab oi re realr ornte est mobile. ¶ Itē ad idē arguit. Posita cā in actu alicuⁱ effectⁿ: de necessitate ponit effectus. z. phy. & 5ª meta. (qđ nō tn est verū de istis vt sunt relatiua: verū etiā de istis quo ad absoluta: vt subsunt relationib⁹ actualib⁹ cause in actu & effectⁿ in actu) sed ita est q posita nā specifica (ḡcūqz ab ipa realr ornte circūscripto) ponit cā in actu q̄ est sufficienter pductiua ipsiⁿ passionis (cū passio fluat ꝛmediate a ornātia vltima cōstitutiua spēi) igit nec̄io (quocūqz realr ornte a nā specifica circūscripto) ponet effectⁿ in actu spēi qui est ipsa passio. ¶ Qz si tu dicas: q ista ꝛplicant ꝛtradictionē: q passio sit effectⁿ: & nō distīguat realr. ¶ Cōtra. cā habēs ordinē essentialē ad actū pducēdi: distinguit realr ab effectu: sz cā que tn hz ordinē ad pncipia pductiua (q̄ ḡtuz est ex se nata sunt pducere ipm effectū nisi esset effectus in actu preueniens eius causalitatē) nō distinguit realr ab effectu. hoc declarabit amplius inferius. ḡ &c.

Quantum ad zm huiⁿ qōnis. Ex his oībus teneo istā ꝓnem quā inducunt rationes adducte: q passio sit eadem realiter cuz subiecto: que tn distinguuntur formaliter & ex natura rei.

Quantum ad 3m huiⁿ pme qōnis cōtra istas rōnes instatur. naz videt q argumenta adducta eque bene cōcludunt cōtra scotistas ponentes distinctionē formalē & ex nā rei inter passionē & subz: sicut cōtra thomistas ponentes distinctionē realez: qz ex quo hō distinguit ex natura rei a risibilitate: prescindendo hoīem per intellectū a risibilitate: tunc quero: vtruz homini repugnet actus ridēdi. vel nō. & pcedit vt pus. ¶ P̄. cōtra ꝓnem in se arguit. vz. q passio sit eadē realiter. Nihil est pus naturaliter seipso: sed subm est pus naturaliter passione. igit passio nō est idez cū subiecto. ma ioz est manifesta: & minoz est etiā cuidēs: qz subm nā precedit passionē. ¶ Tertio arguit. Nihil demonstrat de seipso: qz tunc idem esset precognitum ḡtum ad qz est. & etiā ignotū: qz de subo pōsupponit quid est: & qz est: nō aūt de passione: qz est: sed solū quid est. Sed ita est q passio demōstrat de subo. igit &c. ¶ Ad hec rndetur. & pmo respōdet ad pmuz: q aliud est loqui de p̄cisiōe subiecti in esse qditatiuo. aliud de precisione in esse reali. pma precisione abstrahit subm ab oībus que sibi nō cōpetūt in pmo mō dicendi per se: & in ista precisione nulla capacitas seu aptitudo nālis sibi cōpetit. qz ista aduenium in scdo modo: & ita in tali p̄cisiōe subm est tn capax puatiue seu negatiue: sic q in tali p̄cisione nō est capax actus cuius est aptitudo. nō tamen includit aliqd repugnans: sed in p̄cisione reali subm est capax positiue & actu: qz in tali abstractione sibi non repugnat capacitas positiue & actualis. cum subm tantū accipiat cum his que sibi idētificant realiter siue sint qditatiua sibi siue non. ¶ Ad zm rndet: ac etiaz ad 3m q hz passio dicat esse eadē realiter subo: distinguit tn formalr: & hec distictio sufficit ad hoc q aliquid idez realiter possit pcognosci & demōstrari. Silr idem oīno nō pōt esse pus nā & posterius seipso. Sed bene illud qđ est idē realiter: & distictū formalr.

Ex hoc determinatur pma questio tenendo partē affirmatiuā questionis. vz. q ens hz veras & ꝓprias passiones de ipso demōstrabiles. circa quā partē. Pzio ꝓ intēta ꝓbabit. 2° cōtra dicta arguet & soluet. Ultio ad argumēta in pn° vtriusqz. q. rndebitur.

Quantum ad pmū cōclusio ps auctoritatib⁹ superius inductis ex sīia Arist. in ḡrto metap. vt supra arguendo ad oppositū istius questiōis. ¶ Hoc etiā ꝓbat rōne. pma est. qz dato q ens inquātū ens non haberet ꝓprias passiones. sequeret q metaphysica nullam haberet demōstrationē: qđ est falsum. qm

UVA. BHSC. IyR_086_2

ppriū est metaphy. diffinire per essentialia simpliciter: ꝛ demōstrare per cās essentiales simpliciter pozes ꝛ notiozes: ac etiā per p̄ncipia entis simpliciter: inquātū ens est: vt vult Ax. ꝛ Cōmentato in .4. metaphy. locis pallegatis: ꝛ in .6. in p̄ncipio. ꝛ hoc ꝓsequit Cōmentato in cōmento p̄mo. ꝯña ꝓbat. qz demōstratio est ex premissis: que sūt per se perfeitate p̄mi modi ꝛ secūdi. Mediū enim per qō demōstrat ipsa ꝯclusio: que est ꝓpositio per se secūdi modi: est diffinitio subiecti: vel passio poz respectu passionis posteriozis: ex quib⁹ itegrat p̄mus modus dicendi per se: aut secūdus modus: ꝛ ita p̄m⁹ modus: ꝛ secundus dicendi per se: necessario ingrediunt ipsaꝫ ōmō strationes. Igit si nulla sit passio per se p̄mo competens enti inq̄tū ens est. sequit q̄ scōus modus nō ingrediet demōstrationes metaphysicā. Quo dato sequit hoc absurdum q̄ p̄mus ꝛ secūdus modus nō sint necessary ad demōstrationes: vel q̄ nullus syllogism⁹ in metaphyca erit demōstratiuus. ꝯis est falsum. qz tales syllogismi q fiunt in metaphyca: aut sunt elenci: aut sunt thopici: aut demonstratiui. Non elenci vt de se pz: nec etiaꝫ thopici: qz tales ꝓcedunt ex probabilibus tm̄: ꝛ non necessarys: igit tales erunt demōstratiui. ¶ Et cōfirmat. qz qō est perfectionis in habitu quo cognoscit cōclusio per p̄ncipia demōstratiua: nō est neganduꝫ a metaphyca: que est habitus nobilissim⁹: quo cognoscit cōclusio per p̄ncipia demonstratiua nobilissima: sed hr̄e ppias passiones de subiecto demonstrabiles veras ꝛ reales: ꝛ p̄ncipia qbus passiōes demōstrant: attribuit cuilibet habitui: quo cognoscit ꝯclusio per p̄ncipia demōstratiua tanq̄ eoꝝ pfectio. igit ꝛc. Maioz est manifesta: qz q̄ sparsa sunt in iferiozib⁹: collecta sunt in supiozib⁹. Minoz etiā pz. qz dato oppositū minozis: seq̄ret q̄ p̄mus ꝛ scōus modus non essent necessary ad demōstrationes. cuius oppositū vult Ax. p̄mo posterioꝝ. ¶ Nec valet dicere q̄ metaphyca sit sapīa: ꝛ nō scīa. qz (cū de rōne formali scie inq̄tū hui⁹ sit esse habitū quo cognoscuntur cōclusiōes per p̄ncipia demōstratiua: sīue demōstratio ꝓcedat ex causis iferioribus: sicut est in scīa que distinguit ꝯtra sapiam: sīue ex causis altissimis: sicut est sapīa) cōstat q̄ p̄ncipia demōstratiua reperiunt taꝫ in causis altissimis: q̄ in iferiozib⁹: ꝛ ex ꝯñti: q̄ hītus q est sapīa: est etiā scīa: put scīa est ille habit⁹ quo assentit ꝯclusioni deducte ex p̄ncipys necessarys ꝛ per se. ¶ Et cōfirmat. qm̄ certissima scīa ꝯtinet passionez probatā de subo: pp qd ꝛ a poz. sed metaphysica est certissima scīa: vt vult Ax. in ꝓlogo metaphyce: ꝛ Cōmen. in p̄mo de aīa. cōmen. p̄mo. igit ꝛc. ¶ Oz si tu dicas: q̄ metaphyca nō est scīa: pp qd: qz nō est scia per cāz in inferendo ꝛ in essendo. ¶ Cōtra aī. ꝛ sit scōa rō ꝓ conclusione. si ꝑus nāliter ꝛ aliud (hoc est distinctū realiter a posteriozi) pōt esse mediū sciendi posterius nāliter: ꝛ aliud (hoc est ipm posteri⁹ distinctū realiter) hoc nō est inquātū est aliud ꝛ distinctū: sed inq̄tum est ꝓrius nāliter: ꝛ vt sic est ꝓrius notū ꝑm se. Et cū ab ipso dependeat certitudo posteriozis: poterit esse p̄ncipiuꝫ cognoscendi ipm posterius: lz non sit realiter distinctum. Sed ita est in ente: ꝛ in passionibus entis: q̄ ens est ꝓrius nāliter eo qō ponit eius passio. ꝛ ab ipso dependet omnis certitudo ipsarū passionum. cuꝫ ꝯtineat virtualiter ipsas: qz ab ipso tanq̄ a radice ꝛ a fundamento fluūt omnes passiones metaphysicales. igitur stāte identitate eaꝝ ad ens: poterit ipsuꝫ ens esse p̄ncipium ꝛ ratio sciendi ipsas passiones. ¶ Et confirmat hoc: qm̄ Arist. in .6. metaphysice dicit. q̄ p̄ncipia ꝛ cause querunt entium inquantum entia sunt in metaphysica. Sed ista p̄ncipia nō sunt entis per se. qz ens inq̄tum ens (intelligendo reduplicative ly inquātuꝫ) non habet p̄ncipia sui cōplexa sīue incōplexa: sed solum entis in eo q̄ scibile est: ꝛ vt de eo aliquid scitur ꝛ demonstratur. quemadmodū ostensus est alibi. sed illud quod scitur ꝛ demonstratur non est nisi passio eius de quo demonstrat. ergo si entis sunt p̄ncipia in eo q̄ scibile. sequit q̄ eius sunt ꝓprietates ꝛ passiones. ¶ Et ad illud qō tu dicis q̄ scīa ꝓpter qd est per causaꝫ in essendo ꝛ in inferendo. ex p̄mo posterioꝝ. Respondetur q̄ causa est ad cuius esse sequit aliud: sicut ad ꝓrius natura. ¶ Ꝓro quo est nondū q̄ ad hoc q̄ aliquid sit causa necessaria respectu alicuius effectus. Primo requirit q̄ ipsa posita: necessario ponatur effectus. Scōm qō requiritur est: q̄ sit poz natura ipso effectu. Non enim solum per hoc q̄ vno posito: ponitur reliquuꝫ: concluditur aliquid esse causam alterius: qz cum risibili posito in esse ponatur humanitas sīue homo: non tamen ꝓpter ꝟ esse risibile est causa huius: qō est esse hominez: ꝛ hoc qz esse risibile est posterius naturaliter esse hominis. Tertiuꝫ qō requiritur ad hoc q̄ aliquid sit causa vltra istas duas cōditiones est: q̄ tale habeat ordinem essentialez imediatum: vel ad actuꝫ causandi respectu effectus: vel ad p̄ncipia sufficienter causatiua ipsius: sic q̄ quantū est ex se possit illud causare vbi nō sit aliquod impedimentum: vel habeat omnes conditiones requisitas ad actuꝫ causandi talis causa habens ordinem ad p̄ncipia: ꝛ non ad actuꝫ causandi pōt appellari causa remota: quemadmodum diceremus: q̄ calefactiuuꝫ habens calozem includit p̄ncipium sufficienter causatiuum caliditatis in ligno: ꝛ esset sufficienter p̄ncipium ꝛ causa quantum est ex se illi⁹ calefactionis: vbi haberet calefactibile sibi approximatum sufficienter: ꝛ ita esset causa quantum est ex se ꝛ p̄ncipium calefactionis: lz nō haberet actum calefaciendi ꝓpter īmoderataꝫ distantiam calefactibilis ad ipm. Unde nō est incōueniens q̄ aliquid sine omni actu calefaciendi sit aptum natum calefacere: imo aptitudo pōt esse in aliquo respectu alicui⁹ actus: qui est oino impossibilis subiecto apto nato: sicut dicimus: q̄ oculus cecus est aptus natus videre: cuꝫ cecitas sit negatio in subiecto apto nato. ex .5. metaphysice. capitulo de priuatione. Et etiā in posp̄dicamentis. Ad ꝓpm applicando vult Ax. q̄ scientia ꝓpter quid sit per causaꝫ in essendo ꝛ in inferendo. intelligens per cām in essendo: quicquid est ꝓrius naturaliter aliquo habens ordinez essentialem ad actū causandi: vel ad p̄ncipia sufficienter causatiua. Sic etiam de ente. Nam ens licz non actu causet ipsas passiones ꝓpter identitatem realem earū ad ipm ens: nec vt sic habeat actualē existentiā: lz ab illa sit abstractuꝫ: tamen ens est illud quo posito imediate ponit p̄ncipium: per qō vnaqueq; suarum ꝓprietatum possit sufficienter poni in esse: sicut omne aliud principiuꝫ: vbi habet conditiones illas que requirunt ad actum causandi: sicuti est distinctio realis: ꝛ existentia actualis. prima nāq; requiritur: quia nihil causat seipsum: ex secundo de anima. tex. cōmenti. 47. Requirit etiam existentia actualis: quia singularis existentis sunt actiones elicitiue ꝛ terminatiue. ꝓmo metaphysice. ¶ Oz autem detur talis causa abstrahens ab omni existentia ꝛ singularitate. patet de mente Aristo. secundo physicoꝝ. tex. cōmenti. 3. Ubi cōmenti. 38. ꝛ quinto metaphysice. text. cōmenti. 3. Ubi habet. Oz effectus vniuersalis cause sunt vniuersales. ꝛ effectus particularis cause sūt particulares. passio autem est vniuersalis: vt habet videri p̄mo posteriozum. capitulo de vniuersali. igitur eius causa erit vniuersalis. ¶ Item hoc de causa vniuersali alicuius effectus probatur scōo. qz in hoc distinguit accidens ꝓprium ab

accidente

UVA. BHSC. IyR_086_2

accidente per accidens: quoniã ꝓpriũ fluit a ꝓpꝛys principys speciei. Accidens per accidens fluit a ꝓpꝛys principys individui. ¶ Hoc idẽ confirmaꝫ per Aꝛ. iz. metaphyce. tex. cõmẽ. 19. vbi habet hanc eãdẽ sententiã. ¶ Et cõfirmaꝫ hꝫ solutio: ꝛ põt eẽ tertia ratio ꝑ ꝯne ꝓncipali: qz q̃cũq; hñt ordinẽ eẽntialez inter se: sic q; vnũ ex sui natura est ꝓius altero: ꝛ ꝏpẽdet ab ipso: per ꝓius potest demõstrari posteri⁹ ꝓpter quid ꝛ a ꝓiori: nõ obstante idẽtitate reali vnius ad alterũ: quod declaratur: qz cũ ordo eẽntialis ꝏpẽdẽtie ꝯsq̃tur extrema ꝫ suas qditates ꝛ rõnes formales: non variatur talis ordo per ea que aduenium rõni formali a posteriori. Ex hoc infert ꝓpositum sic. Sicut se habent aliqua vbi distinguuntur ꝼm rem: sic se habent vbi distinguuntur ꝼm rõnem formalem. Sed vbi est distinctio ꝼm rem: ꝓius potest demonstrare posterius: ꝛ ꝓius est ratio sciendi ipm posterius: igitur vbi talia non distinguũtur ꝼm rem: ꝫ precise ꝼm rationẽ formalẽ: ꝓius in eo q; ꝓius poterit demõstrare posteri⁹. Exẽplũ: ista habent ordinẽ eẽntialez. substãtia. virtus: potẽtia ꝛ operatio. Certũ est: q; vbi ista distinguũtur ꝼm rẽ: per subaz a priori possumus cognoscere virtutẽ: ꝛ per virtutẽ potentiã: ꝛ per potentiã operationẽ: ergo vbi ista tñ distinguũtur ꝫ rõnẽ formalẽ: vnũ poterit eẽ rõ cognoscẽdi respectu alterius. Ex quo cõcludiꝫ: q; cũ sit ordo eẽntialis iter passiones entis ꝼm suas qditates ꝛ rõnes formales: ꝛ hꝫ rõne entis qõ se habet vt ꝓncipiũ respectu ista ꝛ passionũ: passio ꝓior poterit eẽ ratio cognoscẽdi posteriorẽ. ¶ Aliter põt responderi ad ꝓpõnem Aꝛ. in ꝓmo posteriorꝛ. vz. q; mediũ ꝓpter qd est cã in eẽndo: ꝛ in inferẽdo: dicẽdo q; ipe accipit cãm extrensiue ꝑ ꝓncipio: ꝛ quacũq; rõne ꝓncipy: pones quã aliq̃ hñt ordinẽ eẽntialẽ ꝼm eẽ: ꝛ ꝼm ꝓprias rõnes qditatiuas: subm aũt est ꝓncipiũ ꝛ cã isto mõ ipsarũ passionũ q̃tuz ad ordinẽ eẽntialem: ꝛ est rõ essendi vnicuiq; in suo eẽ: ꝛ per cõsequens est rõ cognoscendi ipsas. Et nõ oz q; tale ꝓncipiũ distiguatur realr a ꝓncipiato.

Quãtum ad ꝛm arti. cõtra conclusionẽ obycitur: vbi dr q; ens hꝫ ꝓprias passiones demõstrabiles de ipso sic. Data veritate huiꝰ: sequereꝫ q; idem demonstraretur de seipso: cõsequentia probatur: qz passiones entis sunt idem realiter enti: ꝛ per te ỏmõstrabiles de ente: igitur idem demonstrabitur de seipo. ¶ Preterea ad idem secũdo arguitur. Passiones entis ꝼm Sco. distinguũtur formaliter ab ente. Sed illa que distinguuntur formaliter: distinguuntur ex natura rei: ꝫ Sco. igitur passiones entis distinguuntur ex natura rei ab ente. Sed que distinguuntur ex natura rei: habẽt distinctas naturas ꝛ essentias: igit ens ꝛ passio entis habẽt distictas naturas: ꝛ ita natura entis erit extra naturaz passionis: ꝛ ecõtra. Sz que habent distictas naturas ꝛ passio entis distiguunt realr ꝛ essentialr ꝫ ipz Sco. igitur ens ꝼm Sco. distinguũtur formaliter ab ente. Sed illa que distinguuntur formaliter: distinguuntur ex natura rei: ꝫ Sco. igitur passiones entis distinguuntur ex natura rei ab ente. Sed que distinguuntur ex natura rei: habẽt distinctas naturas ꝛ essentias: igit ens ꝛ passio entis habẽt distictas naturas: ꝛ ita natura entis erit extra naturaz passionis: ꝛ ecõtra. Sz que habent distictas naturas ꝛ passio entis distiguunt realr ꝛ essentialr ꝫ ipz Sco. igitur ens ꝼm ꝛ. Sz q̃libet ꝓmissaꝛ. Sz q̃libet ꝓmissaꝛ sumit ex fundamẽtis Sco. igitur sua fundamẽta sunt falsa. ¶ Item tertio argr. Si ens i sua maxima cõitate hẽret ꝓprias passiões: seqreꝫ q; passio ꝑdicareꝫ ꝑ se in secũdo mõ de ente: igit i ente erit rõ ꝓncipy ꝛ cãe istaꝛ passionũ: qz ꝼm Cõmẽta. scõo ỏ aia tex. cõmẽti. 67. ꝓpositio ꝑ se secũdi modi ẽ qñ subm est cã ꝑdicati: ecõuerso aũt ẽ in ꝓpõne ꝑ se ꝓmi modi: vbi ꝑdicatũ est cã subiecti. Igitur ens in sua maxima cõitate habebit rõnẽ cause ꝛ ꝓncipy: ex quo sequitur. q; nõ erit qõdaz cõe cause ꝛ causato ꝓncipio ꝛ ꝓncipiato. ¶ Item quarto ꝛ vltimo arguitur. Si subm vniuersaliter ponit habere cãlitatem effectiuam respectu ꝓprie passiõis: seqr q; qcqd erit ens: erit sic cã effectiua ipsi⁹ passionis: ꝛ ita cum materia ꝓma dicatur esse ens: sequitur q; sic erit causa effectiua passionis entis: consequens ẽ falsuz. Tum qz secũdo phycoꝛ dr: q; materia ꝛ efficiens nõ coincidunt in idem numero. Tũ ẽt qz mã ꝓma ẽ ens i pura potẽtia: efficiẽs aũt ẽ in actu: dicente Aꝛ. 3. physi. tex. cõmẽ. 17. Semp existimabitur spẽs aliqua mouẽs. etiã hanc sententiaz habet. 9. metaphysice. ¶ Ad ista respõdetur: ꝛ primo ad primũ: reflectendo argumẽtũ ꝯtra arguentẽ: qz ꝫ san. Tho. diffinitio ꝛ diffinitũ sunt idẽ realiter ꝛ exnã rei: ꝛ ꝑcise distiguunt ꝫ rõnẽ ꝛ itellectũ: ꝛ tñ non negaret san. Tho. q; passio sit ꝑ se nota de diffõne: q̃ non ẽ per se nota de diffinito: ergo distictio rõnis ꝫ ipz sufficit ad hoc q; aliqd demõstretur de vno: ꝛ tñ non sit demonstrabile de reliquo. Jõ rñdeo ꝛ dico: q; vbicũq; ẽ distinctio formalis ꝛ ex natura rei inter aliqua: vnũ potest demõstrari ỏ reliquo. Sz vbi ẽ oĩmoda idẽtitas ex nã rei: neutrũ demõstraꝫ de altero. Aut põt demonstrari: ꝛ rõ huiꝰ secũdi ẽ: qz ꝼm pbm. 7. metaphysi. tex. cõmẽ. 59. non põt formari qõ ꝓpter quid ipm est ipm. Unde dicit ibi pbs: q; q̃rere ꝓpter quid hõ ẽ hõ: aut homo ẽ animal rõnale: in qbꝰ vtiq; ẽ idẽtitas formalis: ꝛ ex natura rei: nihil ẽ querere. Rõ aũt primi ẽ: qz vbi ẽ distinctio formalis ꝛ quiditatiua inter predicatum ꝛ subm: q̃rendo ꝓpter qd predicatum ineſt subto: non est q̃rere ꝓpter qd ipsum ẽ ipsuz. ¶ Ad secũdũ argm rẽspondeꝫ. negando istam ꝓpositionẽ. Illa que distiguunt ex natura rei habent distinctas naturas ꝛ essentias. Unde illa que distiguunt ex natura rei precise sunt que possunt eẽ fundamẽta contradictionis: siue habeant distinctas naturas: siue nõ: vt in formalitatibꝰ diximꝰ diffuse. Sicut dicimꝰ q; diffinitio ꝛ diffinitũ fundamẽtaliter sumpta (nõ obstãte q; ꝏpoꝛtẽt eãdez nãm) dicũtur distingui ex nã rei: qz vt sic possunt eẽ fundamẽta cõtradictõis. Diffinitio. n. constituit diffinitũ (fundamẽtaliter loq̃ndo) ꝛ diffinitũ non cõstituit diffinitũ: g̃ in diffinitione ꝛ diffinito saluaꝫ cõtradictio. ¶ Ulteriꝰ aduertẽdũ: q; differt distictio ex nã rei a distinctiõe eẽntiali: qm̃ distinctio eẽntialis ꝑ ꝏpoꝛtat distictas nãs existẽtes aut subsistentes: quaꝛ vna existit: aut saltẽ põt existere sine reliqua. ¶ Sz ỏ. Illa que distinguunt formaliter habẽt distincta qd rei: ꝫ illa q̃ hñt distincta qd rei distiguunt realr: ergo ꝛc. ¶ Rñdeo: cõcedo assumptũ. Et cũ dicis: que hñt distincta qd rei sunt distincta realr. Nego istam: qm̃ dicimꝰ oẽ illud hr̃e qd rei: qõ exprimiꝫ ꝑ aliqꝺ vnuz nomẽ imꝏoꝛtãs aliquid: cui nõ repugnat aliquid subeẽ in effectu. Et quia distincti conceptus formales sic exprimuntur per diuersa nomina imꝏoꝛtãtia huiusmodi: dicimus q; ista habent distincta quid rei. ¶ Pro quo notandum est: q; quid rei potest intelligi vel vt accipiꝫ a realitate subiectiua: vel a realitate obiectiua. Si ꝓmo modo: sic quecũq; imꝏoꝛtant distincta quid rei sunt distincta realiter. Si accipiatur secundo modo: nego q; illa que habent distincta quid rei distinguantur realiter. ¶ Sed ꝯtra arguitur: quod est formaliter distinctuz ab alio ẽ extra realitatem alterius: ex quo habet distinctas realitates. Sz qõ ẽ extra realitatem alterius: distiguiꝫ realiter ab illo. ergo quod habet realitatem distictã ab alio: distinguitur realiter. ¶ Rẽspõdetur: qõ est extra realitatem subiectiuam alterius distinguitur realiter ab illo. Sed quod est extra realitatem quiditatiuã seu obiectiuam precise distinguitur formaliter ꝛ non realr. Et concedo q; ipsum ens est extra realitatem quiditatiuam passionis. Et si tu infers. Ens est extra realitatez qditatiuaz passionis: ergo distinguitur realiter a passiõe: ꝏña non valet. Arguis enim a distinctione realitatum

UVA. BHSC. IyR_086_2

obiectiuarum ad distinctionem realitatuz subiectiuaz. Modo non sequitur sunt distincta realitate obiectiua. ergo ꝛ subiectiua:quia ī vna realitate subiectiua possunt concurrere multe realites obiectiue. ¶ Ad tertiuz respondetur:ꝙ ens potest considerari tripliciter. Uno modo in se. Secūdo modo in ordine ad suas passiones. ꝛ tertio modo in ordine ad inferiora. Si primo modo: ens nec est causa:necꝫ causatum: sed abstrahit ab vtroqꝫ:ꝛ ē cōmune vtriqꝫ. Si secūdo mō:sic est cā:ꝛ concedo ꝙ quilibetcūqꝫ cōpetit vt respiciant istas passiones:illa ꝓ nām entis isto mō sūt cā istaz passionū:eo mō quo subm ē cā sue ꝓprie passionis. Si vero ens tertio mō ꝛsideret (cū inferiora q̄ ptcipāt rōnem entis aliqua sint cause aliq̄ causata) ꝙ habitudinez quā hz ad ista inferiora:abstrahit a cā ꝛ a cāto. ¶ Ad quartū ꝛ vltimū rñdetur nō esse incōueniens ꝙ aliquid quod est ens in pura po9 (sic mā prima) ꝙ nāz entis q̄ ē sibi eadem realiter:sit cā efficiēs vnitatis:ꝛ aliaz passionū transcendentiū:lz ꝙ illud qō addit formal'r ad ens (qō solum ens includit realiter ꝛ idētice) nullo mō sibi cōpetat cālitas efficiētis:ꝛ sic cōcedo māz eē real'r ꝛ idētice efficiens:nō aūt formal'r:sic ꝙ efficientia sibi cōpetat ꝓ ꝓpriam formalitatem: sz solum per aliqd qō ē idem sibi realiter. ¶ ꝓōt ēt dici: ꝙ mā q̄tū ad illud qō addit supra ens:ꝛ ꝑm proprią gditatē ē cā efficiēs sue ꝓpe vnitatis:qz nō solū enti:sz cuilibet inferiori ad ens correspōdet ꝓpria vnitas:q̄ cōpetit sibi in secūdo mō dicēdi ꝙ se:ꝛ ꝙ se primo: vt ē de mēte Doc. subti. in scō. di. ix. q. i. ꝛ ostensuz fuit alias pleriscꝫ locis. ¶ Et ad illud qō dr̄:ꝙ ꝺns est falsuz ꝑmo:qz mā ꝛ efficiens nō coincidūt:ꝛ secūdo qz mā eēt ī actu. ¶ Respondet ad ꝓmū:ꝙ efficiens bñs īmediatū ordinem ad actum efficiendi qō ē efficiens reale ꝛ physicū nō coincidit cū mā ꝓma:qz nihil ē tale nisi sit in actu ꝙ formam sensibilē ꝛ nāles. ¶ Et ꝑz hoc ꝙz ad alterū qō dixit Aꝛ. tertio physicoꝝ. superi9 allegatū. semp existimabit spēs aliqua mouēs. Sed efficiens bñs solum ordinez ad aliquod ꝓncipiū eēntiale intrīsecū:qō ē efficiens metaphysicū:a quo nata ē seq aliqua passio:bñ pōt coincidere cū mā:qz tale non opz eē in actu per formā:sz sufficit ꝙ sit in actu ꝙ suā eēntiā ꝛ gditatez:ꝛ sic ꝙz scōs articulus.

¶ Sed contra istaz determinationē arguit'. ens ē subz metacc:aut vt considerat' in se:aut in ordine ad passiones: aut vt respicit inferiora:si ꝓmo modo:ergo vt sic nō habet passiones:quod est falsum:ꝛ ꝛsequentia ꝙz:qz vt sic abstrahit a passionibus:si scōo modo:ergo ens est cā illarum:ꝛ vt sic est subiectuz methaphysice:ergo non est subiectuz ens:vt indifferens ad causaz ꝛ causatū. Si vt respicit inferiora:cōtra. ꝓius ens respicit suas passiones q̄ inferiora:qz ꝓior est habitudo entis ad predicata q̄ sibi competunt per se q̄ que competunt per accidens:inferiora accidūt enti ꝙ accns. passiones per se:g̃ ꝛc. ¶ Itē ꝙ ens in se:vt indifferēs ad causam ꝛ causatum non est subiectuz:qz subiectū in scientia comparat' ad habitum cuius est subiectum:sicut causa ad effectum:ex sentētia Ari. 5. metaph̄. tex. cōmē. 20. qz mensurat habituz:vt ēt ꝑ vult Doctor subti. in prologo primi. q. 3. sed ens ē subiectū metaphysice:ergo sub ea ratiōe sub qua est subiectum causat habitum:ergo non est subiectum: vt indifferens ad causam ꝛ causatum:sed precise vt causa:ꝛ tunc rediret opinio eoruz:qui dicunt ꝙ causa vt cā est subiectum metaphysice:quā improbat Aluic. primo metaph̄. capi. ꝑmo. ꝛ Albertus etiaz in ꝑmo sue metaphysice. ca. scōo. ¶ Ad hec respondet'ꝙ ens ꝑm totam suam idifferentiam ꝛ indeterminationem ad alia est subiectū metaphysice. quā indeterminationem habet ab intellectu abstrahente:ꝛ vt sic nullam passionem continet actualr ꝛ positiue:sed solū potentialiter ꝛ permissiue. et ita sub ista totali indifferentia ad illa de quibus ꝓdicaī non est actualiter causa:necꝫ causatum:ſz bene ꝓmissiue. ¶ Sz contra. sub illa ratione ens habz passiones actualiter:ꝛ est causa illaruz:sub qua est subiectum:sed ens sub rōne cōmunissima est subiectuz. ergo ꝛc. ¶ Ad ꝑ respōdetur distinguendo maiorez:aut enī cū dicis. sub illa ratione. intelligis rationem conceptibilem obiectiuaz. aut ꝙ ratione intelligis modum concipiendi. ꝓmo modo ēve. ra:qz quecūqꝫ ratio obiectiua formalis ponatur esse entis:vt est subiectum metaphysice:ab illa actualiter ꝛ in re fluunt oēs passiones metaphysice:que sunt ipsi9 ꝓmo:si vero ratio intelligatur scōo modo in maiori: maior est falsa:qz valde bene stat ꝙ a tali ratione entis actualiter fluant ipse passiones in re ꝛ in effectu:ꝛ tamen per intellectum abstrahentem ipsum conceptum entis a reb9 ēt ante actum intelligendi:si sit abstractio per intellectuz agentem:aut per actū intelligendi:si sit abstractio per intellectum possibilem:ipsuz ens habeat conceptum īdeterminatum ad oia illa de quibus dr̄:ꝛ tunc non continet illa nisi potentialiter:et vt sic non est causa actualiter. ¶ Ad illud qō addit' ꝙ ens ꝓr9 respicit passiones ꝛc. Hoc est falsum:qz modi intrinseci ꝓrius adueniūt enti: per quos contrahit' ad inferiora q̄ passiones:ꝛ ꝓrius ens respicit illud ō quo predicat' quiditatiue q̄ de quo predicat' per accidens:predicat' autem ens quiditatiue de deo ꝛ creatura: de passionibus non nisi per accidens. ¶ Ad zm respondetur ꝙ subiectum comparatur ad habitum non ꝑm conceptum eius simplicem:qz habitus scientie non est de simplicibus ꝛ incomplexis: sed de complexis:ꝛ eoruz cognitiuus:sed ens in eo ꝙ scibile continet passionem demonstratam de ipso:ꝛ vt sic est causa actualis ipsius:ꝛ sic lz ens ꝑm suam essentiam communissime acceptam sit subiectum metaphysice radicale: ꝛ sic potentialiter contineat virtualiter habitum:tamē nō ꝓtinet virtualiter actual'r habitū:nisi ī eo ꝙ scibile.

Quantum ad zm ꝛ vltimū artic. ꝑ ad ꝑme q̄nis argumēta ꝓncipalia respōdet'. ¶ Ad primū vt habitū ē in corpe. q. ꝑmittēdo. ꝙ efficiēs ē duplex qōdā remotū:ꝛ qōdam ꝓpinquū:efficiēs remotū est qō hz in se ꝓncipia effectiua alicui9:lz non habeat oia necessario regsita ad producēdū istuz effectū:ꝛ hui9 habet' exēplū a Sco. in tertio sniarū. dis. xx. q. i. Dicim9 eniz calefactiuum qō habet in se calorez:g ē ꝓncipium sufficiēter productiuū respectu alterius calozis i ligno. Si tale calefactiuū non ē approximatū ligno:dicit' esse calefactiuū remotū:ꝛ tale efficiēs remotū non hz immediatū ordinē ad actum:nec potest attigere ipsuz actum. Sicut dicimus ꝙ mā q̄ ē pars spēi ꝛ nature specifice est ꝓncipiū corruptionis:vt abstrahit ab existētia:non tamē talis mā ē cā ꝓpinqua corruptionis:ꝛ hoc ē qō ingt ꝑbus. 7. metaph̄. Quiditates ꝛ spēs nō corrūpuntur ꝛc. Efficiens ꝓpinquum ē illud qō habz in se ꝓncipia ꝙ ductiua respū effectus cū oibus necessario regsitis ad actū. ꝛ isto modo dicimus:ꝙ tale efficiens vltra ꝓncipia productiua q̄ includit:regrit existētia:singularitatem:ꝛ distinctionē in nā:iste sunt cōditiones necessarie ad ꝑ ꝙ aliqd dicat' eē efficiēs ꝓximū. vñ efficiēs ꝓximū appellatur efficiēs phycum ꝛ reale:sed efficiēs remotū dr̄ eē efficiēs metaphysicuz. ¶ His ꝓmissis:dico ꝙ ens dicit ꝓn'm respū suarū passionum :ꝓncipiuz dico ꝛ cā remota ita ꝙ cālitas ent] re" suaꝝ passionū nō ꝓt reduci ad aliquā aliā cālitatē nisi efficiētis ꝛ mālis. Et cū dicis efficiēs ꝙ habz

UVA. BHSC. IyR_086_2

habz ĩmediatũ ordinẽ ad actum distiguitur realr ab effectu. Sz efficiẽs remotum habens ordinem ĩmediatũ ad pncipia eẽntialiter intrinseca: que sũt sua rõ formalis: non habitis oibus necessario regsitis: non distiguit realiter ab effcũ: ex quo nõ realiter causat. ¶ Et si dicerres. Efficiẽs ẽ efficiẽs fm aliquam realitatez: sed ens abstrahit ab omni realitate existente ꝛ subiua. ergo ens nõ potest habere rõnem efficientis. ¶ Dico qꝫ efficiens ppinquum: seu physicum ꝛ reale est efficiens fm realitatẽ singularẽ: qz habet ĩmediatuz ordinem ad actũ: ꝛ actus est singularis. ergo tale efficiẽs est singulare. Tamẽ efficiens remotum. i. metaphysicuz ꝛ abstractuz: quod est efficiens precise fm realitatem quiditatiuam ꝛ essentiaz: abstrahens est a realitate existentie: ꝛ non est abstractuz a realitate quiditatiua. Sic quodlibet subiectum vt in cõmuni dicitur esse causa efficiens respectu ꝓprie passionis: ꝛ tamen abstrahit a singularitate.

Sed circa dictam solutionem oriuntur tres difficultates. vz. circa illud qõ dicis qꝫ subiectum est efficiens remotum passionis. Contra qõ primo arguitur sic. Illud quod est efficiens remotum: quãdoqꝫ erit efficiens propinquum: sed per te tale efficiens est remotum. ergo quandoqꝫ erit propinquũ: ꝛ per consequẽs non tũ erit efficiens per hoc qꝫ includit pncipia essentialia ipsarum passionuz: verũ etiã erit efficiens in efficiendo ꝛ causando. ¶ Scõo quia dicis qꝫ efficiens remotum includit pncipia essentialia ꝛc. Contra. qz pncipiũ productiuum est illud quod est aptum natuz producere. Sed quod est aptum natum ꝓducere quandoqꝫ producit. ergo pncipiũ essentiale ĩtrinsecuz quãdoqꝫ producet: vel saltem erit ratio ꝓducendi qõ pz: qz dato oppsito. s. qꝫ nunqꝫ producat: segtur qꝫ aptitudo in ipso pncipio ad ꝓducẽdũ erit frustra. ¶ Tertia difficultas. efficiens bz effectibile pro suo correlatiuo: sz vbi est vnũ correlatiuo rũ est ꝛ altez. ergo vbi est efficiẽs ibi erit effectibile. per naturam correlatiuoꝝ. Sed per te subiectũ est efficiens respectu passionũ. ergo passio est effectibilis.

Ad ista ꝛ pmo ad pmã istaruz difficultatũ rñdetur. cũ dicit. efficiens remotũ ꝛc. Dico cõceden/do istã: ꝛ boc qñ conditiones requisite ad ꝓducẽdũ sunt possibiles tali efficienti. cõditio aũt regsita ad causandũ est distinctio realis: vt pz in fine pmi articuli bui⁹. q. z. er govbi tollitur talis distinctio: ibi nõ potest esse efficiens actuale. ¶ Ad scõam cũ dicit. pncipiũ ꝓductiuũ ꝛc. Concedo vel aptitudie ꝓpinqua vel remota. Et cũ dicis aptitudo que nõ potest cõiungi actui est frustra. Dico qꝫ illa aptitudo potest bẽre suum esse: Sed vbi tale in suo esse ꝛ in sua actualitate preuenit aptitudinẽ: aptitudo ad tale positũ in eẽ nõ est frustra. ¶ Ad 3am cũ dicit: vbi est efficiẽs ꝛc. Concedo ꝓportionabilr. Dico tñ qꝫ subm est efficiens remotũ vt efficiẽs dicit ordinẽ ad pncipia essentialia ĩtrinseca: ꝛ non vt dicit ordinẽ ad actũ: ꝛ concedo: qꝫ sicut subiectũ est efficiẽs isto modo: ita etiã passio est effectibilis: ita qꝫ nisi in sua actualitate preueniret pncipia ꝓductiua ipsius subiecti quo ad ipsoꝝ causalitatẽ ipsa realiter efficeretur. ¶ Ad 2um arm pncipale qõ fiebat. de subo passio/nũ presupponit in scia qd est: ꝛ qz est. Rñdeo negãdo tibi: qꝫ (fm Sco.) qd est: distinguat realiter a qz est. Sco. eni in 4o sniaꝝ. di. i. q. z. bz: qꝫ qz est: est precognitio de eẽ essentie simplr. quid est. aũt est precognitio de esse essentie in spẽ. Modo esse essentie simplr nõ distinguit realiter ab ente. Unde qñ querit de aliquo si est: querit vtrum sit tale cui non repugnat esse existere. Cũ vo querimus quid est: querimus qd (in particlari ꝛ in esse) sit. ꝛ questiones tales non distinguuntur realiter.

Ad argumenta pncipalia 2c qõnis dõm est: qꝫ passio est equocũ: fm qꝫ distinguit in 5o meta. in multa significata. Sz passio que est in pdicamẽto qualitatis significat qualitatẽ fm quã est alteratio: ꝛ tũc vel sumitur absolute: vel cũ determinatione. Absolute sumpta est cõuertibilis cũ passibili q̃litate vel ẽ qõdã supius ad ipaz. Sumpta aũt determinate distinguit ꝓtra passibilẽ qualitatẽ: put passibilis qualitas dicit illa a qua aliqd denoiat denoiatione significãte pmanentiã forme in subo. Absolute igit tertio modus specierũ qualitatis est passio: q̃ dicit ꝓparationẽ q̃litatis ad subm natũ alterari fz eã: vel cõparationẽ q̃litatis ad sensuz cui infert passionẽ. Sz capiendo passionẽ pro aptitudine nãli: q̃ insequtur nãm specificã: nõ est per se in pdicamẽto q̃litatis: neqꝫ in alio aliquo pdicamẽto: sz solũ reductiue in eo in quo est subm. qꝫ aũt nõ sit p se in pdicamento: appz p b: qz in eo reponeret tanqꝫ spẽs. spẽs aũt est cõstituta ex gñe ꝛ dria: ex gb⁹ duob⁹ itegrat diffõ. Oẽ autẽ qõ diffinit bz aliquã passionẽ scibilẽ de ipso p ei⁹ diffõnẽ a priori: cuz passio egrediat a pncipys ĩtrinsecis ꝛ formalib⁹ spẽi: vt pz in alio loco. de medio demõstratiõis. Igitur passiõis eẽt passio in ifinitũ. qõ sic declarat: qz si passiõis sit passio: sit illa passio a. aut a. est per se in pdicamẽto aut non. si 2o mõ. g̃ p⁹ passio nõ est ẽt per se in pdicamẽto: qz eadẽ ẽ rõ de vna sic de reliq̃. Si p⁹ mõ: segtur pcessus in infinitũ: qz semꝫ quelibet erit per se in pdicamẽto tanqꝫ spẽs. ¶ Cõcessa ẽt illa maioꝛe: qꝫ patsit p se in pdicamẽto: põt rñderi ad minoꝛẽ qꝫ pdicamẽta sũt p diuersa q̃m ad ꝓceptũ formalẽ eoꝝ: ita qꝫ nullũ illoꝝ formalr ĩcludit alterũ: nec aliqd alteri⁹: lz p idẽtitatẽ in exñdo ꝛ idẽtice vnũ ꝓtineat alterũ. ¶ Ad 2m rñsuz est in coꝛpoꝛe qõnis: qꝫ cã que est cã ex ĩmediato ordine ad actuz cãndi distinguit realr a cãto: sz illa q̃ bz ordinẽ ad pncipia eẽntialia ĩtrinseca: ꝛ nõ ad actũ ĩmediate: nõ distinguit realiter: qz cãtuz puenit in suo eẽ actuali actũ cãndi: lz nõ preueniat pn⁹ essentialia cãtiua: ꝛ hoc est qõ dixit Sco. in 2o sniaꝝ. di. i. q. 5. loq̃ndo de relatiõe q̃ ꝓtinet per idẽtitatez in fundamẽto. Dicit. n. qꝫ ipsa ꝓtinentia q̃ est p idẽtitatẽ rel'onis ad fundam: q̃si puenit ipsaz accñtalitatẽ rel'onis: ne ipsa rel'o possit eẽ accñs: qz ipsa pfecte cõtinet in suba: q̃ tñ relatio: si nõ sic ꝓtineret: ex se non bẽret forte qꝫ eẽt per identitatẽ suba. Sic dicimus de passione cãta qꝫ cõtinet identice in cã. Ipsa. n. cõtinentia idẽtica preuenit ipm actũ cãndi sic qꝫ per pus bz eẽ actuale ipm cãtuz puta passio q̃ possit ab ipsa cã realiter ꝛ actualr cãri.

¶ Contraria vero est opinio opinioni que est contradictionis. palam quia impossibile est simul existimare eundem esse ꝛ non esse. Textu commenti. IX.

Questio. V.

Queritur. Utrũ opiniones ꝓtradictoꝛie sint ꝓtrarie: Arguit qꝫ non: qz si sic: segtur qꝫ in intellectu erit ꝓprie alteratio. cõs est falsuz. ꝛ ꝓz. 7o phy. tex. cõ. 20. igit ꝛ añs. ꝓña ꝓbat: ga ꝓtraria sunt q̃ mutuo se expellunt. Si igitur opiones sunt ꝓtrarie posset itellectus transmutari ab vna in reliq̃: ꝛ ita in itellectu fieret trãsmutatio cũ abiectione ꝓtrarꝫ que trãsmutatio nõ eẽt nisi in genere qualitatis. ¶ P. sicut se habẽt ꝓtradictoꝛia ad opiniones cõtrarioꝝ: ita ꝓtraria ad opiniones cõtradictoꝛioꝝ. Sed opiniones cõtrariorũ nõ sunt ꝓtradictorie. ergo neqꝫ ꝓtradictoꝛiorũ opiniones erunt contrarie.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ P̃.entia diminuta ꝫ quid nō possunt esse ꝓtraria: qz si sic: spēs albi ⁊ spēs nigri eēnt ꝓtrarie in medio: ⁊ in sensu: imo etiā in intellcū: qđ est falsuz: vt pz. Sz opiniones quozūcūqz obiectoꝝ sunt entia diminuta: qz sūt similitudines entiū. igit̄ ⁊c. ¶ P̃. arguit̄. Opiniones debent cōfoꝛmari his quoꝝ sunt opiniones: tū qz in aīa repꝛesentāt q̄ sunt extra aīam: ⁊ sunt similitudines eoꝝ: ⁊ ꝓpter hoc dicit̄ 3° de aīa. intellm esse oīa fieri: qđ bz itelligi per spēs ⁊ similitudines receptas: tū qz ꝓ tanto opinio ⁊ scia in aīa est vera: ꝓ q̄to cōfoꝛmat̄ rei intellecte: ꝫ ita est: qp contradictoꝛia extra aīaz nō sunt ꝓtraria: qz ꝓtradictio ⁊ cōtrarietas sunt oppōnes diminute ꝑm spēm. g̃ ⁊c.

Ad oppositum est Ax. 4°. meta. tex. cō. 9. ⁊ z° pꝛyermenias in fine.

Pꝛo determinatiōe isti° qōnis sūt tria notanda: quoꝝ ꝓmū est qp oīs repugnantia aliquoꝝ bz reduci ad aliquā spēm oppositionis: qz sic cōpossibilia ex rōnib° foꝛmalib° ꝓpꝛys sunt cōpossibilia: ita repugnātia ex ꝓpꝛys rōnib° foꝛmalib° repugnāt: ⁊ ista repugnātia nō est nisi q̄dā oppositio: qz si nō: illa que repugnāt seinuicē ꝓpaterent̄. g̃ vbi non se ꝓpatiunt̄ vnū alteri oppōit̄: ⁊ quū ista oppositio sit ex nā ītrinseca ipsoꝝ repugnantium: ſequtur qp per se opponunt̄: ⁊ ita ꝑm nām ipsoꝝ sunt in aliqua spē oppositoꝝ. ¶ Scōo notādū: qp oppositio ꝓtradictoꝛia est ꝑfect̄ ⁊ maxima oppositio. qp sit pꝛioꝛ pz: qz extrema ipsi° sūt simplr pꝛioꝛa. s. ens ⁊ nō ens: ⁊ in entibus cōmunissimis ⁊ vltimis in essendo ⁊ in p̃dicando reperit̄ ꝓtradictio: aut pōt saluari vbi nulla alia spēs oppōnis saluat̄: sic pz ite ens ⁊ nō ens. deum ⁊ nō deum. ¶ Pꝛobat̄ ēt ei° pꝛioꝛitas ex alio: qz talis oppositio ꝓtradictoꝛia iferēt ab oībus alys: ⁊ p̃supponit̄: ⁊ ipsa nullā aliā p̃supponit: ⁊ vlterius pōt reperiri in oīb° entib°. nō aūt alie spēs oppōnis. ¶ Item in aliquo pꝛioꝛi cōpetit gditati rei ⁊ nāe: in quo nō cōpetunt alia opposita: qz capiendo quācūqz eēntiā rei in esse gditatiuo pōt esse fundamētū ꝓtradictionis: ꝫ nō fundamentū aliarū oppōnuz. homo enī in esse gditatiuo consideratus neqz est idē: neqz diuersus ab asino: ⁊ tū sic consideratus est nō idē asino: nō tū est idez: tuz qz idētitas est passio nō ꝓpetens rei in tali ꝯsideratione: tū qz si eēt idē sic per nihil sibi aduenies posset fieri nō idē: ⁊ sic pz pꝛioritas ꝓtradictiōis. ¶ Pꝛobat̄ etiaz ei° maioꝛitas: qz qđ est rō repugnantie oīb° alys oppositis magis repugnat: ⁊ bz maioꝛē repugnantiā. Cōtradictio est hȝ. g̃ ⁊c. maioꝛ ē Ax. z° meta. tex. cō. 4. Pꝛimū in vnoquoqz genere qđ est cā essendi alys in aliquo esse: ipz est maxime tale. minoꝛ pz qz alia opposita ꝓ tāto opponunt̄: ꝓ quāto includunt oppositionē cōtradictoꝛiā: hoc videt̄ eē de mēte Ax. qui dicit 4°. meta. tex. cō. 6. oīa ꝓtraria debere reduci ad habitū ⁊ ꝑuationē: ⁊ ꝑuatiue opposita ad ꝓtradictoꝛia: que sunt ens ⁊ nō ens. ¶ P̃. ad p̃ncipale arguit̄: Que se totis opponunt̄: magis opponunt̄: q̄ꝫ que aliqb° rōnib° ipsoꝝ: sic que se totis sunt diuersa: ⁊ in nullis sunt cōuenientia: magis differūt: q̄ꝫ que aliquo mō cōueniūt. ex 5°. meta. c. de eodē ⁊ diuerso: ⁊. io. meta. tex. cō. 12. ꝫ contradictoꝛia sunt se totis distincta: cōtraria ⁊ alia opposita nō. igit̄ ⁊c. ¶ P̃. q̃ aliqō cōe diuidit̄ per aliq̄ diuidētia: magis opponunt̄ imediate diuidētia: q̄ꝫ ꝓtenta sub altero diuidēntiuz: Ista patet: qz quāto aliq̄ in pauciꝛibus cōueniunt: tanto plus differūt: ⁊ si ex se repugnant: magis opponuntur. Ex hoc inferēt: qp magis opponit̄ diuisiuz ⁊ suuz oppositū: q̄ꝫ diuidentia ⁊ diuisiuz inter se: ꝫ ens ⁊ nō ens imediate opponunt̄. g̃ plus opponunt̄ q̄ꝫ ꝓtēta sub ente: ⁊ diuidentia ipm: ꝫ cōtraria ⁊ alia opposita cōtinent̄ sub ente: qđ pz de relatiue oppositis ⁊ ꝓtrarys. etiā ꝑuatiue oppositis aliquo mō cōtinent̄ sub ente: qz ꝑuatio ꝓnotat aliqđ positiuū: quū sit negatio in genere. igit̄ ⁊c. ¶ Sz contra ista determinationē instatur: qz inferi° est ꝑfecti° superioꝛe: qz addit ad ipm sic̄ homo ad aial. g̃ si ꝓtradictio sit superioꝛ ad oēs alias oppōnes: qz icludit̄ eis: alie oppositiones erunt maioꝛes. ¶ Ad hoc rñdet̄: qp iferius vt includens aliquādo addit ad superi° perfectionē: quēad modū homo ad aial: aliquādo addit aliqd distrahens a rōne supioꝛis inclusi: sic̄ coloꝛ icludit lucez: qz oīs coloꝛ ē lux: ⁊ tñ coloꝛ non est ita ꝑfecta lux sic̄ lux in seipsa. coloꝛ enī est actus diaphani terminati: lux est actus diaphani iterminati: loquendo de luce pura ⁊ simplici: Ita in pꝛoposito: oīs oppositio addit ad p̃dictionē cōditionē distrahentē a maxima repugnātia. Patz de ꝑuatione ⁊ habitu que addit positionē subti determinati: pz de ꝓtrarys relatiuis: q̄ addūt positionē in vtroqz extremo: ⁊ sic distrahunt a vera repugnantia. ¶ Tertio notādū: qp opiones circa opinabilia nō tātū dicunt cognitionē ipsoꝝ: ꝫ etiā assensuz quēdā seu adhesionē: qđ idez est: qui assensus sunt oppositoꝝ maxime ꝓtradictoꝛioꝝ sunt cōtrary: ⁊ ꝫ seruatis cōditionib° que regrunt̄ ad cōtradictionez: Debbus habeāt ꝑmo elench. Doc aūt pꝛemissum ꝓbatur: qz sic̄ scia est cognitio certa certitudine euidentie, ex 2° posterioꝝ. quā euidētiā bz ex p̃ncipys demōstratiuis. ⁊ 6° elench. est habitus quo determinate vez dicimus: sic et fides ⁊ opinio ē cognitio adherēs vni parti cōtradictionis. est enī determinata enūciatio: sic̄ dr 6° ethico. ⁊ illud cui° est opinio est determiatū in extimatiōe opinātis.

His pꝛemissis. Rñdet̄ ad qōnē: ponēdo istam p̃nez. Opiniones ꝓtradictoꝛiorū sunt ꝓtrarie. Pꝛobat̄ ista p̃. tuz ex auēte Ax. z° peryermenias: in fine. tuz rōne: qz quū iste opiones repugnent: ista repugnātia aut est ꝓtrarietatis: aut relatiua: aut ꝑuatiua: aut ꝓtradictoꝛia: per sufficientē diuisionē. Sed ista nō est ꝑuatiua: qz istius repugnantie alterū extremuz est foꝛmal⁹ nihil: ꝫ cōnotet aliqđ positiuuz. Opiniones aūt cōtradictoꝛioꝝ ambe sunt positiue: nec repugnantia ista est cōtradictionis: per eandē rōnē: qz alterū extremū cōtradictiōis nihil est: qđ nō ē in ꝓposito nec etiā est repugnātia relatiua: qz tales opiniones date: nō referunt̄ ad seinuicē: vt pz: sic̄ qp vna posita altera ponat̄: Relinquit̄ qp talis repugnantia erit contrarietatis.

Sed hic insurgit difficultas: qz videt̄ eque bene cōtrarioꝝ esse cōtrarias opiniones: tuz qz cōtrarioꝝ sunt effect° cōtrary. Sed spēs ⁊ itellectiōes in intellectu sunt effect° ꝓtrarioꝝ. Igit̄ spēs ⁊ cognitiōes itellectiue erūt ꝓprie: opio est cognitio itelle[ua]. igit̄ ⁊c. ¶ Cōfirmat̄: qz cogni° ꝯfoꝛmat̄ rei cognite: aliogn nō eēt eius similitudo: nec vera in se ꝫ falsa. igit̄ si obta ex aīaz sunt cōtraria: ⁊ opiones erūt ꝓtrarie. ¶ P̃. ꝓria ꝓ tāto sunt contraria ⁊ repugnātia: ꝓ q̄to icludūt p̃dictoꝛia. g̃ vbi est cōtradictio in re: erit etiā repugnantia ꝓtradictionis in cognitione: sed in ꝓtrarys saluat̄ cōtradictio. ergo cōtrariozū erunt cognitiones contrarie.

Ad ista respondet̄: ⁊ ad ꝓmū dicit̄: qp contrariozum sunt ꝓtrary effectus in agentib° vniuocis et totalibus. ꝓpter ꝓmaz conditionē excludit̄ instantia de speciebus sensibilib° aut intelligibilib° contrarioꝝ que sunt causa equiuoca spēruz. ꝓpter z[am] excludit̄ instantia de intellectionibus simplicibus in intellectu: ac etiā sensationibus in sensu: vbi concurrunt ambe cōditiones: qz nec obiecta itelligibilia: aut sensibilia sunt totalis cā intellectionis aut sensationis. vbi. n. agens ē eiusdez rōnis cū effectu: si cause sunt ꝓtrarie: necesse est effectus eē contrarios. ¶ Et si dicas: qp ista rñsio cōcludit: qp etiaz opiniones

UVA. BHSC. IyR_086_2

niones cõtradictoriox non erunt cõtrarie:qz ꝓtradictoria sunt cã equiuoca respcũ opinionũ. ¶ Rñdetur q ꝑ cise concludit:si vniformiter arguaꝫ de ꝓtradictoriis sic argutũ est de ꝓtrarys:opiniones ꝓtradictoriox nõ ee cõ tradictorias:z hoc cõcedit. ¶ Ad cõfirmationẽ dico:q cognitio simplex vt distinguit ꝓtra cõplexã ꝓformaꝫ rei in repñtando:qz est filitudo z ymago repñtatiua rei:sed nõ in essendo:aliqn si res cui⁹ est ymago esset suba:z ipa ymago esset suba:qõ est euidẽter falsum. si vero loq̃mur de cognitione cõplexa:quuz ista ꝑter filitudinẽ rei ipoz tet assensuz vl dissensuz:nõ põt eadẽ cognitio siue actus siue habitualis esse duox ꝓtradictoriox sil in eodez intellcũ:aut etiã due qbus assentiaꝫ vtriqz:quo ad eẽ sil verũ aut simul falsuz de eodẽ. Sz bene possũt due cogni tiones aut habitus:z etiã idẽ habit⁹ quo assentit vnũ eẽ verũ:z aliud falsuz:z hoc totũ est in cognitiõe cõplexa intellect⁹:qz nõ põt intellect⁹ assentire vel dissentire:nisi cõ ponat z diuidat. ¶ Et p hoc rñdeꝫ ad illud qõ tangit in hac ꝓfirmatione:q nisi cognitio ꝓformareꝫ rei cognite: cognitio esset in se falsa zc. ¶ Rñdeꝫ negãdo ꝓñam:qz veritas nõ est in cognitione icõplexa:put veritas oppo nit falsitati:z fm hoc dixit Ax.3°de aia.tex.cõ.26.circa qõ qd est intellcũs simplex semp est verus:z hãc eandez ſniaz hz 9°meta.textu cõ.penul.vbi dr. circa qditatẽ simplicẽ nõ est error aut deceptio. Uñ si in opatione icõplexa cõcedit aliq veritas:que est ꝓformitas opationis ad obm:ista veritas est talis q̃lis est vniuscuiusq effect⁹ ad suã cãm cui natus est ꝓformari:z licz effect⁹ realis extra aiam hẽat filitudinẽ aliquã realẽ ad suã cãm:vel saltem possit hre:sic intelligẽdo q effect⁹ sit talis in re z eẽ:q̃lis est sua cã:nõ tñ hoc est verũ in effectib⁹ intẽtionalib⁹ aie: vbi tales effect⁹ ꝑcise sunt deriuate filitudines intentionales diminute z iperfecte:quũ deficiant a pfecto eẽ rei cui⁹ sunt filitudines:z ita stat obta realr esse cõtraria in re extra z incõpossibilia:z tñ spes ꝓtrariox aut cognitiones incõplexas nõ esse ꝓtrarias. ¶ Ad 3m rñdeꝫ:q si gd cõcludit ꝑcise cõcludit cognitiones esse ꝓtrarias rõne cõ tradictionis:z ita concedo:q opiones cõtrariox nõ sunt per se ꝑmo cõtrarie:sz per accñs:ꝑo quãto includunt cõ tradictionẽ. ¶ Ex bis pz ad.q.

Ad argumenta ꝑncipalia. ¶ Ad ꝑm dixim⁹ te itellectiua nõ est ppzie alteratio. Et ad illã auctẽ in.7. posset dici:q Ax.nõ logtur ibi fm opinionẽ ppziã:sz fz opinionẽ Plato.z hoc attestaꝫ Cõmẽ.ibi dicẽs:i fine cõdit declarare vim opionis ei⁹:sz itẽ quã intẽdit declare est:q nrm scire est quoddã remini sci. Quã recitat Augustin⁹.iz.de trinitate.z Ax.ꝑ poste riox. Unde arguit sic Arist.ex ista opinione sequitur q acquirere cognitionẽ in ꝑncipio nõ est gnãtio neqz alte ratio:z ꝑbat boc:qz homo fm hoc fit sciens z itelligens: qñ quiescit:et firmaꝫ quẽadmodu3 quãdo surgit a sõno ꝑma acceptiõe sciẽtie:sicut nec mutaꝫ:qñ post ipedimen tũ somni vel ebrietatis põt vti scia q̃ ꝑus nõ poterat vti: vel dato:q Ax.dicat hoc fm opinionẽ ppziã:rũsum est tn.q.ꝑdicta. ¶ Ad ꝓpositũ tñ z ad formã arg⁹ cõcedim⁹ alterationẽ posse esse in itellectu cũ abiectione cõtrary: nunqz tñ ista est mot⁹:aut per ipsam abyciꝫ aligd a suba itellect⁹:z talis alteratio corruptiua oino negaꝫ ab itelle ctu:quuz fit icorruptibilis. Alteratio aũt corruptiua per abiectionẽ ꝓtrary nõ exñtis in suba itellcũs:nõ est ipossibilis itellectui. ¶ Ad 2m rñdeꝫ negando maiorẽ:z filitudines. Nã due opiones ꝓtradictoriox bene possunt eẽ cõtrarie:sz due ꝓtrariox nõ possunt esse ꝓtradictorie:z rõ: qz ꝓtradictoria sic se habẽt:q alterũ est pura negatio:sz opiones sunt ambe positiue.igit zc. ¶ Ad 3m rñdeꝫ:q sz denẽ entia diminuta simplr:que dependẽt ab actu intelligendi in fieri z in cõseruari:seu ab actu collatiuo itellcs nõ posse esse ꝓtraria quẽadmodũ sunt intẽtiones 2cs: aut entia simplr rõnis:nõ tñ est verũ de entib⁹ diminutis:sic̃ sunt spes itelligibiles:z etiã opiones:que vltra ℞ q sunt forme intẽtionales:et sũt rões reales. sunt.n.intẽtiões: nõ put intẽtio distinguit ꝓtra ens reale:sed put intẽtio appellaꝫ illud per qõ potẽtia in alterũ tendit:z dr hec intentio q̃si in alterũ tentio:vñ cũ forme iste iformãt subz nõ pficiũt ipz in se:sz in ordine ad aliud.s.ad obm in qõ tendere faciunt ipsam potentiã cognoscẽ. ¶ Ad vltim⁹ pz ex dictis in corpore qõnis. ¶ Sz ꝓtra dicta isurgit vna difficultas:qz vr q opiones ℈dictoriox nõ sint cõtrarie: qz pñt esse sil in eodẽ intellectu fm Cõmẽ.naz si duo bomines cogitent duo ꝓtradictoria itellcũs sil hẽbit duas opiones ꝓtradictoriox.igit zc. ¶ Ad hoc rñdeꝫ q opiones ꝓtradictoriox nõ sunt ꝓtrarie:nisi sumanꝫ in ordine ad idẽ:z fm idẽ:modo in ꝓposito nõ ẽ sic:qz iste opiones sũt in itellectu in ordine ad diuersa fantasmata. ¶ Uel dicendũ est:q opiones ꝓtradictoriox fz Ax.nõ sunt cõtrarie:q̃litercũq sumanꝫ z ad Ax.i 4.° meta.z 2° peryermenias dr.q logtur ex ypothesi:z ex ꝓcessis ab aduersario:qui cõcedit ꝓtradictoria dici z ꝑdicari de eodẽ:z arguit:q si ꝓtradictoria verificanꝫ de eodez:multo magis contraria que videnꝫ minus repugnare q̃ ꝓtradictoria: vt oñsuz est supra:z sil rñdeꝫ ad illud scõi pyermenias. q logtur Ax.nõ q ita sit:sz soluz ex cõcessis ab aduersario. ¶ Sz ꝓtra.qz ex ꝓcessu Ax.ibi cõuincit ꝓtrariũ.nã arguit Ax.q si qs existimat ꝓtradictoria eidẽ inesse cõtingit:vt existimet ꝓtraria eidez sil inesse:z ꝑbat ꝓñam: qz ꝓtraria est opinio opinioni:q̃ est ꝓtradictiõis. Et subdit.ipossibile est sil existimare eundẽ eẽ z nõ esse idẽ:sil eni hẽbit ꝓtrarias opiones.vbi videꝫ absolute log:z non ex ypothesi:z Cõmẽ.psequtur q si duo ꝓtradictoria verificanꝫ de eodẽ:cõtingit sic dicẽti opinari:q duo ꝓtraria existãt sil in eodẽ in actu.vbi gra.q idez est calm z frigidũ sil:z ens z nõ ens:quod est ipossibile:mõ non adderet boc:qõ est ipoſe:si eẽt ipossibile ex ypothesi z nõ simplr. ¶ Itẽ si cõcedit ab aduersarys:q duo ꝓtradictoria sil insunt eidẽ:parifozmiter z multomagis cõcedent q cõtraria sic isunt.igit fm eos ꝓñs rõnis Ax.nõ erit manifestius ipossibile:q̃ añs ꝓcessuz.g rõ ducẽs ad ipossibile nihil ꝓcludet:qz talis debet iducere aligd ipossibilius:aut saltẽ manifestiꝰ in ipossibilitate q̃ ypothesis interimẽda. ¶ Et per hoc ẽt arguit cõtra illud qõ dr de 2° peryer.q ibi logtur fm opionẽ ppziã. Nã Ax.intẽdit ibi ꝑbare: q enunciationes ille que sunt de extremis ꝓtrarys:non sunt ꝓtrarie:sz ille q̃ sunt de ꝓtrario mõ enunciãdi:qõ ꝑbat per boc:qz sic̃ se habẽt enunciationes mentales:q̃tũ ad cõtrarietatẽ z nõ ꝓtrarietatẽ:sic se habẽt enunciationes vocales:qz ea q̃ sunt in voce:sunt earum q̃ sunt in aia passionũ note:sz enũciationes mentales q̃ sũt de contrario modo enũciandi sũt cõtrarie:z nõ ille q̃ sũt de cõtrarys extremis.igit zc.minorẽ ꝑbat.8.rõnibus:z ꝑma est q opinio qua vnus opinaꝫ:q bonũ est bonũ:z opinio q̃ alius opinaꝫ:q malũ est malũ:nõ sunt cõtrarie:qz ambe sunt sil vere:z tñ sunt de extremis cõtrarys.igit zc. Concludit igit Ax.ꝑbãdo minorẽ ex itẽtione ppzia:q oones mentales que sunt de cõtrario modo enũciandi sũt cõtrarie:z nõ que sunt de extremis cõtrarys:z itelligit p ꝓtrarios modos enunciãdi illos:quox vnus est affirmatiuus:z ali⁹ negatiuus. ¶ Ad boc facit.5.rõ ad ꝑbatiõez

UVA. BHSC. IyR_086_2

ꝑdicte minoris: que est: q ꝓtraria sunt q̄ plurimū distāt: sz enūciationes de cōtrarijs modis enunciandi plus distant: q̄z ille que sunt de reb⁹ ꝓtrarijs. ¶ Cōtra aliam rn̄sionē instatur: qz hītudo seu dependentia ad diuersa fantasmata nō tollit incōpossibilitatē istarū opinionū: qz impossibile est: q idē itellect⁹ firmiter assentiat vtriq; parti ꝓtradictiōis: ēt q cognitio ad quā segtur assensus dependeat a diuersis ꝓtrarijs. opio aūt est cognitio cū assensu: vt dcīm est. s̄. ¶ ꝑ. Iz cognitio itellectiua dependeat a cōtrarijs fantasmatib⁹: nō tn̄ assensus: sz totalr ab aīa assentiente. Nā si a quocūq; causat cognitio causat assensus. ita q cognitio z assensus essent idez: sic vnus z idem hō itelligit sil' duo ꝓtradictoria: qō opz ꝓcedere: ita assentiret duob⁹ ꝓtradictorijs sil': qō nō cōcedit. ¶ ꝑ. Iz contraria possint eē in eodē subo diuisibili per cōparatiōez ad diuersa: nō tn̄ in eodē subo idiuisibili: quēadmodū est itellectus: qz cōtrarium inexn̄s toti: ifozmat ipm̄ sm̄ qōlz sui: z ita videt alterū nō posse inesse nisi vnū repugnās z icompossibile fundet in altero icompossibili: qō est falsum. Et sic est finis istius qōnis.

¶ Principiū quidē dr̄ aliud qdē vnde. z infra.

¶ Quapropter z natura principiū z elementū: z mens z voluntas z suba z quod cuius causa. Textu cōmenti primi.

¶ Amplius vt finis hoc est quod est cuius causa vt ambulādi sanitas tex. cō. II. z postmodū.

¶ Et adinuicē cause sunt vt laborare causa est vechie z c̄. Ibidem.

¶ Et istud principiuz est causa finalis. omnes eniz cause nō sunt principia nisi ꝓpter istud primū. Cōmē. I. Qō .I.II.III. z.IIII.

Ueruntur q̄ttuoz de fine. Prio vtrū sit p̄n^m. 2° vtrū sit per se cā. 3° vtz sit cā efficientis. 4°: vtrū sit nobilissima causarū. ¶ Ad p̄^m arguit' q nō: qz de rōne p̄ncipy est eē p̄mū. ex sm̄a Ax. 5. meta. ca. de p̄n: tex. cō. p. de rōne finis est esse vlti⁹: vt hr̄ in eodez 5° tex. cō. zi. vbi dr̄. finis vltimoz aliqd est: z ad prauа trās ferentes dicimus perfecte perditū z perfecte cozruptuz esse cui nihil deest cozruptionis z mali: sed in vltimo est p̄mū z vltimum opponuntur. ergo z c̄. ¶ Ad oppositū tn̄ est Ax. ī p̄n°. 5. meta. vbi enumerat finē iter p̄n⁹.

Ad secundum arguitur negatiue. si finis eēt p se causa in eo istāti in quo agēs agit moueret actu causando effectum sic cozrñdentē: sz non mouet actu in eo instāti. igit̄ nō est per se cā talis effect⁹. maioz est māifesta: qz cā in actu actualr mouet. minoz aūt ꝓbat̄: qz cā que mouet actu est in actu: sz finis in tali instanti non est in actu. igitur non mouet actu: z per ꝓns nō actualr causat. maioz ꝓbat̄. qz motio segtur entitatem cause. igit̄ si motio est actualis entitas cāe est etiā in actu. ¶ ꝑ. b idē ꝓfir^r. nullū exn̄s pōt fundari ī nō existente: motio actualis est existens z fundatur in entitate cāe. minoz aūt ꝓbat̄. sanitas enī ꝓpter quā medicus operatur circa infirmū in eo instāti quo operat̄ nō est: qz nullū agens operat̄ ꝓpter illud qō iaz habetur. ¶ Ad oppositum tn̄ est Ax. in 5° meta. tex. cō. z.

Ad tertium q̄sitū arguit̄ ēt. negatiue. nā data vitate isti⁹. q. segtur q idē re^u eiusdē erit cā z causatū. ꝓns est falsuz. igit̄ anſ. ꝓna sic deducit̄. nā sicut finis est causa efficiētis. ita efficiens est causa finis. Igit̄ comparando finē ad efficiens: finis esset causa z causatū. Et vlterius segtur: q idē respectu eiusdē esset ꝓpius z posterius: z alia multa incōueniētia q̄ cōiter dedu cunt̄. ꝓne iste facilr ꝓbant̄ z patēt cuicūq; exptō ī pbia. ¶ Ad oppositum est Ax. 5° metaꝑb. textu cō. z.

Ad quartum q̄situz argr̄ sil'r nega^uc. si finis eēt nobilissima cāruz seq̄ret̄ q cālis finis cōpeteret nobilissimis entib⁹. ꝓns est falsuz: igitur z anſ. ꝓna ꝓbat̄. qz qō est pfectionis in ente nō dz negari nobilissimis entib⁹: causalitas est cōditio pfecta in ente z per te cālitas finis ē nobilissima cālitas: segtur ꝓpositū. falsitas ꝓntis tn̄ ꝓbat̄: tū qz nobilissima causata nō habēt cāz finalē: quēadmodū sunt īmobilia: teste Ax. 3° meta. tex. cō. 3. Tū etiā qz deus est agens respectu oīum causabilium: z tamē nō agit ꝓpter finē ipsoz: qō ꝓbatur qz aut talis finis esset ipmmet agēs p̄mū: aut esset aliud ab ipso: nō p̄mo mō: qz cālitas p̄mi efficiētis nō esset simpl'r p̄ma: sz esset causata ab aliquo p̄oze. s. ab ipso fine qui. vz. forte ponerēt esse amoz: quo se diligit p̄mū efficiens. Et tūc actio p̄mi agentis esset causata ex amoze sui: sz talis actio est illud qō suba p̄mi agentis. igit̄ eius suba cēt causata: qō sapit heresim in pbia. Si vo finis ꝓpter quē p̄mū agens agit sit aliud ab ipso p̄mo efficiente: sequeretur q de⁹ in agendo dependeret ab aliquo extra se ordinareꝫ ad illud. ꝓns est absurdū z incōueniens. igit̄ illud ex quo sequitur. z ꝓna pz: qz agens in agendo dependet a fine a quo actualiter mouetur.

Ad oppositum tn̄ est Cōmē. ca° de p̄n: ꝓ^o p̄i^o meta. vbi hz istō p̄n^m. Intēditur ad sciendū in hac scia qūo est in se: z qūo est p̄^m: z istō p̄n^m est cā finalis. oēs. n. cause nō sunt p̄n^e: nisi ꝓpter istō p̄mū. z ꝓ^o 3°. Cōplemētū: largitas z bonū nō iueniť in rebus: nisi ꝓpter cām finalē. z hanc eandē sniam hz Ax. in z° pbyco. tex. cō. zi. boc idem sentit Ax. 5. meta. tex. cō. 3. vt supza allegatum est.

Determinatio istarū. q. diuidit̄ in tres articulos: in quoz̄ p° ponunt̄ distinctiones. Jn z° eliciunt̄ ꝓnes determinatiue. q. Et 3° obiciet̄ ꝓtra solonē qōnis: z ꝓtra ipsas ꝓnes.

Prima distō ē h: finis cū beat rōz fmi z vltimi alicui q mō: termin⁹ ꝓt ꝓsiderari z^r. Uno° simp^r z absol^te: vt. vz. terminat z finit aliud qō terminat per ipz. Alio mō ꝓsiderat vt ꝓtrahit̄ ad actionē agentis: z est illud ꝓpter qō agēs agit. Primo° finis seu termin⁹ nō habet rōnē cāe: qz sic pūctus in linea posset dici cā linee: qō nō est veruz. Scōo mō finis est per se cā: z vt sic includit duo: quoz vnū est mālē z alterū formale: vnū per modū generis: aliud per modū dr̄ie: mālē est rō termini: forma le est q sit intentū ab agente: z istud ꝓprie cōstituit finē in rōne cause. ¶ Scōa distinctio est: finis est duplex: q dā est finis quo: quidā est finis gr̄a cui⁹: vt est de mente Ax. z° d aīa. tex. cō. 35. z z°: pb̄y. tex. cō. z4. Finis quo maxime p̄ncipalis est opatio nobilissima potētie: sm̄ quā potētia attingit̄ nobili^m obm̄: eo mō quo diceret̄ q visio pulcherrimi visibilis: est finis potētie visiue z b de mente Ax. in. io. ethico. Ubi hz q circa nobili^m z pfectissimū obm̄ potētie est pfecta delectatio z quietatio potētie. Sic nis gr̄a cui⁹ est ipm̄ obm̄ qō attingit̄ a potētia per talem opationē: maxime si sit optimū oīum eoz q̄ ꝓtinent̄ sub obo adequato potētie: vt colligit̄ ab Ax. in eodē li°. Ista dīstinctio est etiā Cōmē. z°celi. ꝓ^o. i7. Cū dicit q duplex est finis. s. dictus p̄maria intētione: z finis dictus scōaria intētione: vbi per finē dictū p̄maria intētione debemus itelligere finē gr̄a cui⁹: z finē rei operate: z per finē dictū scōaria intentione: finē quo z finem operationis vel ge-

UVA. BHSC. IyR_086_2

nerationis,finis q̄ apud Scotistas cōiter appellaī finis formalis.finis gr̄a cuius appellatur finis obtalis.¶ 3ª distinctio finis gr̄a cui⁹:gdaz est obz productū inesse reali per motū:gdā est p̄suppositus in tali eē i actiōe ⁊ opera tiōe po⁹.Exēplū p̄mi.forma nālis q̄ p motū ⁊ gnōnez p ducit dr̄ finis gnōnis:vt vult Ax.5.metaphy.ca.de nā. tex.cō.5.Exēplū scōi.de⁹ ē obm qđ attigit p itell'm ⁊ volūtatē:⁊ ē finis vltimate getatiuus eiusdē itell's ⁊ volū tatis.Qđ dixi de obto pfectissimo itell's ⁊ volūtatis:idē dicaī de obto sensus.¶ 4ª distinctio.finis adhuc est du plex:Quidā est finis attigēdus soluz p opationem.qui daz est finis g est cā finalis:finis p̄mo⁹ dictus ē oē illd i quo tāq̄ i obto getatur ⁊ satiaī po⁹:finis g ē cā finalis est illud pp qđ amatū ⁊ cōsideratū efficiēs agit p̄ducen do aliqd i effcū:⁊ isti duo fines sic distīguuntur:qm̄ stat aliqd eē finē attigendū p opationē respcū alicui⁹:qđ tm̄ respcū eiusdē nō est finis g ē cā finalis.Exēplū.de⁹.n.re spectu suiipsi⁹ē finis attigēdus p opationē:qz respcū sui ppzy intell's ⁊ voluntat' est vltimate getatiu⁹:⁊ in ipo est pfecta getatio ⁊ delectatio po⁹ intellectiue:ac ēt vo lūtatis diuine:⁊ tm̄ nō ē suiipsi⁹ cā finalis:qz in tali opa tione btifica ⁊ getatiua sui itell's nō efficit aliud ad ex̄:⁊ talis finis dictus isto mō est de⁹ respcū oiuz creaturarū intellectualiū tm̄:⁊ nō respcū alioz:sed finalis vltimus:⁊ vt Cōmēta.ingt: dictus p̄maria itētio ne:est de⁹ glorios⁹ respcū oiuz cābiliū:qz pp se amatuz ⁊ desideratū cāt ad extra gcqđ cāt.¶ 5ª distictio cōiter posita ab Auicen.6.meta.c.5⁰.est:q̄ res pōt itelligi esse cāta dupl'r.vel q̄m̄ ad entitatē:vel quātuz ad cālitatem. Est.n.cāta quo ad entitatē:qm̄ suū eē recipit ab alio:⁊ i esse aut in fieri eēntial'r dep̄dēt ab illo: vel pōt itelligi scōo mō esse cāta qm̄ suā cālitatē habz ex motiōe alteri⁹ cause que causalitas p̄segtur suā entitatē.¶ 6ª distictio. aliqd esse nobilius alio p̄tingit duobus modis:vno mō simpl'r:alio mō ſm qd.simpl'r vnūqōq̄ ens reale qđ est suba habz nobilius esse in se q̄ hēat in esse obtiuo itelle ctus creati.Exēpli gr̄a:lapis habet nobili⁹eē in re ⁊ in effcū q̄ hēat in intellū.Et ß vel vt ibi repīt̄aī sub rōne actu intelligibilis:vel entis vt actu itelligiī:⁊ ß est verū de oi eo qđ est pfecti⁹ cognitiōe itellectuali i itellū crea to:quēadmodū est q̄libz suba.hec.n.ponīt esse pfectioz simpl'r in se:⁊ in re q̄ sit ipsa cognitio itellectiua q̄ ē ac cidēs:⁊ p̄arādo talē suba ad cognitionē itellectualez hz itell's talis suba in se hz pfectius eē simpl'r q̄ hēat in cognitione actuali:aut i itellectu creato:sed vbi aliqd ē inferi⁹ ipsa cognitiōe itellectiua:hz nobili⁹ eē simpl'r in intellū creato q̄ hēat i se:p tāto qz obm in itellū hz tale eē pticipatiue quale eē hz ipsa cognitio intellectiua. Et hoc de mēte Austini.9.de trini.c.4.Supioza tam̄ ⁊ pfe ctioza q̄ sit itell'o bñt nobili⁹ esse ſz qd in itellū q̄ in se: qz in intellū bñt eē imāle ⁊ icoz̄ruplibile q̄tuz ē ex pte intellectus ⁊ nō in natura p̄pria.iferioza intellectione se habent oppōsito modo. Comparando tamen quod cūq̄ iferi⁹:siue sit subst̄atia siue accñs ad esse obtiuū qđ hz de itellu diuino hz nobili⁹ eē simpl'r ⁊ pfectu⁹ q̄ hēat in se eo q̄ habet tale eē pticipatiuū:quale eē hz formal'r ipsa cognitio diuina:qđ p̄baī.Per illō Augu.supza.Jo. p̄mo cap.Qđ factū ē in ipso vita erat.Ubi hz Aug.Res cognita est in vbo vita creatrix:⁊ hoc:qz cognitio ei⁹ ē real'r vita creatrix.Qz.n.de cognito dr̄ obtiue ß in ipa cognitiōe:opz inueniri real'r.¶ Ex his ponūtur q̄dā con clusiones respōsiue ad questionē:ⁿ in ß erit ōtermina

Prima. ¶ Actio secundi articu.

natiua p̄ma q̄ duarum questionuz:p3 ex q̄ctate Ax.2: ꝑ.finis est p̄n̄ᵐ ⁊ causa per se.ista ꝑ determi physi.ⁿ in.5.meta.vt allegatū est supza.Naz certuz ē q̄ illud qđ respōdetur ad iterrogationē factā p qōnē q̄rē tem pp gd de aliq̄ est cā:qz pp gd:q̄rit cām:vt hī ex sen tentia Ax.in.2.posterio.ⁿ.7.meta.tex.cō.penul. Et etiā rōne p3:qz respōsiuū debz assignari i spāli qđ interroga tiuū q̄rit in gnāli.Sed finis rñdeī ad iterrogationē fa ctā pp gd:vt si q̄raī.pp qd Sortes ambulat.Cōuenien ter rñdeī.vt saneī.g ⁊c.Nec ē rō Ax.2⁰.phy.ⁿ.5⁰.meta. vt allegatū est supza:Hoc idē p̄baī p illud.2.physi.tex. cō.89.vz.finis in agibilib⁹ se habz vt p̄n̄ᵐ i speculabilib⁹ Sed ita est q̄ p̄n̄ᵐ i speculabilibus est cā p se ⁊ eēntialis noticie ꝑnis.g in agibilib⁹ finis erit cā eoz q̄ sunt ad fi nez.¶ Hoc idē ꝑfirmaī.ſm Ax.in p̄n⁰.5.meta.vt etiaz allegatū est supza:finis hz rōnē p̄ncipy:sed ſz ipz totiēs dr̄ cā:quotiens dr̄ p̄nᵐ.igit finis ē cā.Confirmaī ēt p illud qđ dic Cōmē.ibi.Ubi ingt ß nomē cā dr̄ de oib⁹ re bus in q̄bus dixim⁹ q̄ ß notñ p̄nᵐ dr̄ de eis.Et ß vī snīa Ax.4.meta.tex.cō.3.vbi dic q̄ sic se hz vnū ⁊ ens: quē admodū p̄nᵐ ⁊ cā.Et inuit q̄ p̄nᵐ ⁊ cā inuicez ꝓuertunt sicut vnū ⁊ ens.Probaī etiā rōne q̄tū ad ß q̄ finis sit per se p̄nᵐ.Omne p se agēs agit pp finē.Igit finis habz rōnē p̄ncipy.ex ß q̄ p̄ venit i mētez agētis sub rōne bo ni ⁊ appetibilis:cū sit bonū ⁊ optimū alioz:vt dic Ax.i 5⁰.meta.Agēs aūt motū a fine p̄ducit formā:q̄ cōicatur māe:qua cōicata vltimo segī cālitas māe q̄ est q̄ ipsa substātificat formā.Ex q̄ appet q̄ in toto isto p̄cessu:il lud qđ est p̄mū a q̄ oēs alie cālitates originātur ē ipe fi nis.añs aūt assumptū i rōne est Ax.2.physi.tex.cō.49. Et probaī ēt sic. Omne agēs i cui⁹ actione p̄t accidere erroz agit pp finē:sz oñe agēs p se ē bō.g oē agēs per se agit pp finē.Et ß siue sit agēs ſm nāz:siue ſz p̄positu: quēadmodū p̄baī loco p̄allegato.Et notāter dr̄. Oñe agens p se:vt excludaī agēs p accñs:qđ ē casus vl' fortu na. Maioz assūpta i ista rōne p̄baī.ex.2.phy.tex.cō.62. Illa actio ē frustra q̄ nō ꝑsegī finē itētū:igit si nullus fi nis sit itentus nulluz agēs ageret frustra:nec erraret.igr̄ omne agēs qđ p̄t errare agit pp finē. tale aūt ē agēs nā le:ⁿ ēt agēs p itellcm̄.Utrūq̄.n.pōt errare ⁊ frustrari in actiōe sua.¶ Scōa ꝑ.finis ē cā cālitatis efficiētis. Ista ꝓclo.p̄baī sic.Agēs qōcūq̄ si ē p se agēs nō agit:nisi mo tuz a fine.sed mouēs ē cā nō solū motiōis passiue ei⁹ qđ moueī:sed ēt cuiuscūq̄ p se sequētis motionē passiuam: sed motionē passiuā agētis q̄ moueī a fine: segī motio agētis ad exī i re:igr̄ finis ē cā nō solū motiōis passiue:ſz quā agēs moueī:sed ēt motiōis actiue qua agēs agit p ducēdo aliqd in effectu.¶ Itē 2º ß idē p̄baī.eo mō fi nis hz rōnē cause qūo hz rōnē pp gd:sed finis hz rōnem pp gd.nō soluz respcū effcūs exī in re:sed ēt respcū agen tis.qđ p̄baī:qz nō solū illd qđ fit ordiaī ad finē:ⁿ ē pp fi nē:sz ēt ipz agēs p se agit pp finē.g finis ē cā nō solū effe ctus ad exī:sz ēt agētis q̄tū ad ei⁹ cālitatē.¶ Cōfirmaī. qz ipoſe est dari duo p̄ncipia eq̄ p̄ma simpl'r re" alic⁹ ef fectus:vel duas cālitates eq̄ p̄mas simpl'r:ſz si finis nō eēt cā cālitat' agētis:tūc cālitas agentis ⁊ cālitas finis eēnt eq̄ p̄me simpl'r.igr̄ ⁊c.¶ Jsta ꝑ ꝓfirmaī p illud qđ dic Ax.in.5.meta.ⁿ.2.phy.vbi supza.¶ Tertia ꝑ. finis quo seu gnōnis ē cā ſm eē qđ hz i itētione agētis. Hec ꝑ p̄baī ex distōnib⁹ p̄missis:nā.2⁰.physi.cō.24.vt dcm ē ⁊ Cōmē.ibidē cō.70.ponit q̄ duplex ē finis.gdā ē finis gnōnis:gdā ē finis rei genite:q̄ distō coicidit cū distōne supi⁹ posita ꝺ fine q̄.ⁿ gr̄a c⁹.Hnō aūt ē duplex:q̄daz ē nāl: q̄dā artificialis:finis gnōnis nāl' ē foz̄ª p̄ducta ab agen te nāli:vt foz̄ª subalis ignis.artificial':vt forma dom⁹ in domificatiōe.Forma artificial' p̄t hr̄e duplex eē: vnuz i mēte artificis ⁊ ē eē intētiōale:aliud i re exī ⁊ in effectu.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ Difficultas qõnis ꝙ̃ est. Utrũ finis sit per se cã i eẽ i-
tẽtionali: aut ẽt sit mouẽs agẽs ad agẽdũ: nõ ẽ ꝺ fine rei
genite siue ꝺ fine gr̃a cꝰ vltiato ꝛ p̃nꝰ: ſz solũ ꝺ fine gnõ-
nis ꝛ maxie gnõnis artificiaꝫ. Et ita ꝶ ꝓ ꝙ̃ nunc ponitur
ꝓbabiꝫ q̃ᵐ ad istã gnõnẽ artificialẽ: licz ẽt ꝺ gnõne nãli
hoc possit itelligi ꝛ ad ipaz applicari. ¶ Sit g̃ ꝓ talis. fi-
nis ꝙ̃ seu gnõnis ẽ cã p se: vt ẽ in itẽtiõe agẽt]. ꝓbaꝫ ista
ꝛcl̃o. Eo mõ finis bz rõnẽ cãe: quo mõ ẽ ꝑoz effcũ: qz ois
cã nã p̃cedit effcm̃ ꝛ ẽ ꝑoz ipo: ſz finis �something eẽ: qꝺ bz extra:
nõ ẽ sic ꝑoz effcũ neq; bis ꝙ̃ sũt ad finẽ: ſz solũ ẽ ꝑoz vt in
itentione agẽtis. Jgr̃ finis �something eẽ itẽtionale bz rõnez cãe.
hec ẽ rõ Auicẽ. 6. meta. c. 5. ¶ 2ᵒ argr̃ ad idẽ. Eo mõ finis
bz rõnẽ cãe: quo mõ nõ bz rõnẽ cãti: qz idẽ sub eadez rõ-
ne nõ ꝑt bre rõnẽ cãe ꝛ cãti: ſz finis scõz eẽ reale: qꝺ bz ex
est realr cãtus. scõz eẽ qꝺ bz i itentione agẽt]: non ẽ cãtus
ab agẽte: igr̃ finis vt est i itentiõe agẽtis sic ẽ cã. ¶ 3ᵒ ar̃
ad idẽ. Eo mõ finis bz rõnẽ cãe: quo mõ ꝰcurrit cũ agẽ-
te ad causandũ effcm̃: qz i oi cãtione ẽ ꝰcursus cãruz ad-
inuicẽ ad ponẽdũ effcm̃ in eẽ: ſz finis ꝰcurrit cũ agẽte vt
est i itẽtiõe ipsi⁹. nõ ãt vt ẽ ex: qz vt sic segr̃ actionẽ agẽ-
tis ꝛ nõ vnit ei: vt cãnti. igr̃ ꝛc. ¶ 4ª ꝓ. finis gr̃a cui⁹q; ẽ
finis rei genite nõ solũ ẽ cã: vt i itẽtione agẽt]: vez ẽt in-
eẽ reali. Jsta ꝓ ꝓbcl̃aꝫ ex p̃missis. ſ. ꝙ finis qꝺã ẽ finis
sub fine. qꝺã ẽ finis vltim⁹. Exẽpli gr̃a. i motu ad sanita-
tẽ ꝛrigit eẽ finẽ: q est sanita5: ꝛ finẽ q ẽ pfectio hois vl̃ hõ
fm corpus. Medicꝰ. n. intẽdẽs cãre sanitatez ꝛ appetẽs
ipaz nõ appetit sanitatẽ pp seipaz: ſz pp pfectionẽ hois.
ꝛ tũc finis q est hõ ꝶ eẽ reale ꝑexistit motui q est ad sa-
nitatẽ: ꝛ fm suũ eẽ reale mouet medicũ ad opandũ. Sa-
nitas aũt vt p̃cõcepta tãq; bonũ ꝙueniẽs hoi solũ in tali
eẽ mouet medicũ ad opandũ. ꝓbaꝫ q̃ p̃missa ꝓ fm pbz
scõo phys̃i. tex. cõ. 24. hõ est finis artificialiuz. Lõstat ãt
ꝙ hõ est vere cã artificialiũ: ꝛ ꝶ in eẽ reali. q̃ finis gr̃a cꝰ
est vere cã: tã i esse reali: q̃ in esse itẽtiõali. cũ bẽat vtrũ-
q; eẽ. Et ꝶ ꝓfirmaꝫ. p ea q̃ dicta sunt: sub ea rõne finis ẽ
cã: sub q̃ mouet agẽs ad agẽdũ: sed ita ẽ ꝙ finis gr̃a cui⁹
mouet agẽs ad agẽdũ: ꝶ eẽ reale qõ sibi ꝙpetit: vt patu-
it i exẽplo de motu ad sanitatẽ. Jgr̃ ꝛc. ¶ 5ª ꝓ. finis ẽ no-
bilissima oĩuz cãruz. Jsta ꝓ ꝓbaꝫ. auctoritatib⁹ ꝛ rõni-
bus. ꝓma auctoritas ẽ Auic. 6. metaph̃. c. 5. vbi bz. ꝙ si ꝺ
vnaquaq; cãrũ eẽt scia. illa q̃ eẽt ꝺ cã finali eẽt nobilioz
alys ptib⁹ illius scie: ꝛ ipsa eẽt sapia: q̃ ꝙña nõ valeret ni-
si finis eẽt nobilissima cãruz: cũ scia mẽsureꝫ ab obto ꝛ
sortiaꝫ suã dignitatẽ ꝛ pfectionẽ ab ipso: vt pz ex p̃ ꝺ aia
in p̃nꝰ. ꝛ. 5. meta. c. de ad aligd. Ad idẽ ẽ Lõmẽta. in fine
capli de p̃nꝰ: vt allegatũ est. s̃. Et silr in. 3. cõmẽ. eiusdem
5. meta. ꝓbaꝫ ẽt rõne ista ꝓ sic. Illa cã ẽ nobilioz q̃ ẽ mo-
uẽs ꝛ nõ mota actualr ab alio: q̃ sit illa q̃ ẽ mouẽs mota
actualr ab alio. Sz ita ẽ ꝙ cãlitas finis ẽ mouẽs nõ mo-
ta actualr ab aliq̃ cã ꝓrioze: ꝛ cãlitas efficiẽtis mãe ꝛ foz
me sũt mouẽtes mote actualr: g̃ causalitas cãe finalis ẽ
simplr nobiliõ ceteris causis. Discursus bonꝰ: ꝛ maioz ẽ
manifesta: qz i mouẽtib⁹ ꝛ motis mouẽs ẽ pstãtⁱ moto.
Et q̃to aliq̃ cã ẽ idepẽdẽtioz: tãto ẽ nobilioz ꝛ pfectioz:
qz sicut ens quãto ẽ idepẽdẽtius tanto nobiliⁱ: Jta ẽt cã
que ẽ ꝓprietas ꝛ passio entis vel saltez motus diuidẽs
ipsuz ens. Et notãter dr̃ i maioꝛi ꝙ cã mouẽs nõ actua-
liter mota: pp istãtiam: que posset fieri de poª ꝛ obto sibi
cozrespõdẽte: vbi poª mouet ab obto in ꝓductiõe actꝰ
ꝓpry: Et tñ poª est nobilioz obto. Ad qꝺ dr̃ ꝙ in ꝓduc-
tiõe actus poª que ꝰcurrit actiue ad talẽ actũ q̃uis sit
cõcurrat cũ obto vt cũ specie sibi ipressa ab obto ad cãn-
duz actũ ꝓpriũ: in eo tñ istãti quo ꝓduc actũ: nõ mouet
ab obto: qz nihil recipit ab ipso. Neq; patit: sed bñ mota
est ab ipo añcedẽter recipiẽdo spẽm repñtatiuã ipsius:
sed poª ꝛ obm in eo istãti quo agũt ad actuz ꝓducendũ ꝛ
opõnez actualẽ poc eliciẽdã p se ꝰcurrũt sine motiõe q̃-
cũq; vniꝰ ab altero. ¶ Oz si istares: ꝙ finis ñ sp actualr
mouet efficiẽs ad agendũ: qz bñs bituz non deliberat. q̃
nõ opz ꝙ agens bẽat sp actu itentionẽ finis: ſz sufficit ꝙ
intẽtio finis moueat virtualr bñtez babituz: sicut ẽt ap-
paret ad sensuz ꝺ multis q faciũt plura nihil cogitãdo ꝺ
illo fine: ſz solũ in habitu. Ex q̃ segr̃. ꝙ nõ ẽ vez ꝙ agẽs
nõ agat nisi motũ actualr a fine. ¶ Ad ꝶ rñdẽt de mẽ-
te Lõmẽta. 2. phys̃i. cõ. 86. Oz lz agens artificiale in oib⁹
actib⁹ suis: nõ actualr deliberet ꝛ cogitet ꝺ fine: vt est in
arte texẽdi ꝛ suẽdi: Jn aligb⁹ tñ oz ꝙ agẽs artificiale in
omni sua actiõe actualr cogitet ꝺ fine: vt in arte medẽ-
di ꝛ nauigãdi: ꝛ sic bz itelligi rõ adducta ꝙ agẽs pp finẽ
actualr mouet a fine: in aligb⁹ artib⁹ maxie ꝓncipalio-
rib⁹. ¶ Uel dõm ẽ ꝙ mouẽs motũ ab alio põt intelligi
duob⁹ modis: vno mõ ꝙ motũ recipiat aliquã formã in
actu ꝓmo reualic⁹ opatiõis seu actionis eliciende a tali
actu ꝓmo: nõ habz tñ motionẽ actualem a ꝑoze mouẽte:
sic ꝙ cũ mouet actualr ad actũ zm nõ depẽdet a cã ꝑoze:
neq; i habẽdo vtutẽ p quã mouet: neq; ẽt i actõe actua-
li: sic ꝙ recipiat aliquẽ influxũ: aut motionẽ i actu scõm
quã exit in actualẽ opõnez. Alioꝰ ꝙ hꝺ motũ oĩno bẽat
formã ꝛ vtutez p quã mouet ab alio. ꝓ mõ nos dicimus
ꝙ poª sensitiua mouet ab obto recipiẽdo spẽz sensibilẽ.
Sed poª sensitiua agẽs in ꝓducẽdo actum sentiendi: lz
cõcurrat cũ spẽ sensibili: aut cũ obto repñtato i tali spẽ:
vtutẽ tñ seu formã: p quã sensus agit: nõ recipit ab obto:
neq; ẽt actualẽ motionẽ ad actũ actualr recipit. Et ideo
q̃uis ambo ꝰcurrãt ozdie quodã eẽntiali: nulla tñ ista-
ruz cãruz actus sentiẽdi mouet actualr ab alia: ꝛ si sen-
sus nõ moueat ista scõa motione: q̃ est ad actualẽ sensa-
tionẽ: nisi motꝰ antecedẽt ꝛ remote ꝑozi motione q̃ ẽ ad
actũ ꝓm. zᵒ mõ mouẽs motũ nõ solũ recipit aliquẽ actuz
ꝓmũ: aut vtutẽ p quã mouet ad actũ zm. sed ẽt motiõem
actualẽ ad talẽ actũ zm recipit ab aliq̃ ꝑozi mouẽte: Jta
ꝙ vel in oĩ motione sua q̃ mouet ad exr̃ actualr mouet a
prioze mouẽte: vel saltez motio sua actualr ozigiaꝫ a mo-
tiõe actuali ꝑozis mouẽt] adeo ꝙ i mouẽte moto nõ eẽt
actualis motio ad effcm̃ cãndũ: nisi ꝓcederet ꝛ eẽt i actu
motio actualis ꝑozis mouẽtis ad eũdez effcm̃ cõez. Uñ
hoc posteriꝰ iõ mouet: qz ẽ actualr motũ a ꝑoze: ꝛ tũc di-
cimus ꝙ ista motio scõa istius scõi mẽbri ẽ motio virtual
ꝓria posteriõis a ꝑoze mouẽte. motio ãt q̃ ẽ poc ab obto
recipiẽdo spẽm: est motio habitualis remota: ꝛ p ꝶ ap-
paret: ꝙ oẽ illud qꝺ est mouẽs: qz actualr mouet ab alio
aut saltẽ vtualr ꝓximo: est ignobiliⁱ ipso mouẽte. Sed
si sit motũ ab alio ꝑoze habitualr remote: ꝛ antec edent
nõ segtur motũ esse ignobiliⁱ mouẽte: ex ꝶ dr̃ ꝙ omnis
motio q̃ agẽs mouet a fine vl ẽ actualis vl vtual ꝓria.

Quantũ ad 3ᵘᵐ arti. obycit̃ ꝺ tẽtermiationẽ qõnis.
ꝛ p cõtra illꝺ ꝙ finis sit cã: qz cã est illud
ad cuiꝰ eẽ segr̃ aliud: vt bz Boetiꝰ in topi. Sed ita ẽ ꝙ
ad eẽ finis nihil segr̃: sed ipse finis segtur ad alia. igr̃ ꝛc.
¶ ꝓ. scõz Lõmẽta. vt habitũ est supza: ꝓbaꝫ finẽ eẽ cãz
ex hoc qꝺ est p̃nᵐ. ¶ Lõtra ꝶ argr̃. Si oñe p̃nᵐ sit cau-
sa. segtur ꝙ punctus in linea sit causa linee: ꝛsequẽs est
falsuz: qz non videtur in quo genere cause possit esse. vt
falsuz: qz non videtur in linea genere cause possit esse.

Obꝯcitur (pz discurrenti per singula.
etiam contra conclusionem secũdam
determiatiuã tertꝫ q̃siti. vz. ꝙ finis ẽ cã cãlitat] agẽtis.
¶ Lõtra hoc. argr̃ ꝓmo ꝓsupponendo ꝙ eiusdẽ ad se nõ
potest esse ordo essentialis. Jstud ꝓsuppositum ꝓbaꝫ.
qz ordo essentialis est inter ea q̃ sunt distincta essentiali-
ter. Jd. n. non põt ordinari ad seipm essentialr. ¶ Scõz

UVA. BHSC. IyR_086_2

presuppositū est:ordo eēntialis nō pōt eē inter ea q̄ sunt eiusdē spēi.hoc pz de mente Ax.3.meta.tex.cō.ii. Lom/mendantis Platonē dicētem inter indiuidua eiusdem spēi nō esse ꝺ pri⁹:⁊ illud posterius eēntialr:pp qđ vt di/cebat ipse ponēda erat ydea spēi spālissime:vt posterius eēntialr posset reduci ad aliqđ prius. C 3m pſuppositus est q agens vninocū:⁊ ex ꝺnti forme ipi⁹ est eiusdē spēi cū forma geniti. ꝺ de se pz:qz gnō vninoca ē illa q̄ est i/ter extrema eadē vel similia fm spēz. C Ultimo ꝑsup/ponit.q finis ⁊ forma coīcidūt i idē nuō. ex.z. phy.tex. cō.70. Hoc stāte argr sic.finis gnōnis vninoce g est for⁹ est eiusdē spēi cū efficiēte:⁊ idē nūero cū forma:qz eadē forma que iducit p gnōnez est finis actionis agētis. Igr non est ordo eēntialis inter efficiens ⁊ finē. Sed si finis eēt cā agentis:eēt ordo eēntialis iter finē ⁊ efficiens: qz cāe simul ꝺcurrētes ad aliquē vnū effcm cāndū diuersoꝝ generum ordie quodā eēntiali sil'cōcurrunt. Igr fi/nis non potest sil'cōcurrere cum efficiēte: mouēdo ipm ad ꝓductionē effūs. C 2⁰ ꝓncipalr arguit. Finis ꝼz q est in itētione agētis nō est nobilior ipso eē agētis:qz nō ꝺz nobilius eē q̄ agēs i q̄ est. g̃ fm illud eē nō ē cā agēt]. C 3⁰ argr. Illud qđ ē cā alic⁹ videt ꝺare eē illi:aut aliqd influere in ipz. Ista ꝓpō pz:sed finis nihil ꝺat:aut ifluit in ipm agēs:qz si agēs hret eandē vim actiuam ⁊ nihil intēderet: eodē mō ꝓduceret effcm. Et ꝓfirmat. Nam certus est q in itentione ignis qñ gnāt ignē: nihil est:qz deſ oppositus:tūc q̄rit de isto mō eēndi in.nam aut iste modus eēndi in.erit mod⁹ essendi accītis in ſubto:aut forme ſubalis in mā:aut sicut locatū i loco. Et nō videt: q finis in itētione agētis ponit hre aliquē istoꝝ modo/rum eēndi i agente. C 4⁰ argr. De⁹ sub rōne finis vltimi ponit obm actus btificī.hoc aūt nō ē inquantus mouet aliqō agens ad agendū vt desiderabile. C 5⁰ sic. cālitas finis est oppositа cālitati agētis.p metaphy.sed efficiēs est ꝑm motus.g̃ de rōne finis nō est initiar: sed termiar motus:⁊ si sic.segtur q nō possit ꝑmo mouere agens ad agēdū. C 6⁰ argr. Cālitas ꝑma simplr nō resoluit i aliā cālitatē:sed cālitas efficientis est ꝑma. Igr cālitas effi/cientis nō resoluit in finē:neq causatur ab ipo:maioꝝ ē manifesta:qz qđ est simplr ꝑmū nō resoluit i aliqd ꝑus: minoꝝ aūt ꝓbat:qz si cālitas efficiētis nō est ꝑma: hoc ē qz dependet a fine.hoc aūt est flm:qđ ꝓbat.qz ꝺato hoc segtur q finis solū poneret effectū in eē circūscripto oī efficiēte:ꝺns est fls. Igr ⁊ añs:⁊ ꝺña ꝓbat. Nihil cāt ef/ficiens:nisi mediāte sua cālitate q̄ sit ab ipso:sed si finis cā:cālitatis agētis:tūc cā finalr sola poneret i esse cāli/tatē agentis:sine ipso agēte:qđ ꝓbat. Quia agens nullo mō eliceret suā cālitatez:qz si sic:aut seipso:aut ipsamet a fine:nō etiā eliceret cālitatez ꝑpriaz seipsamet cālita/te:qz idē nō est rō cāndi seipm. Igr agens nihil faceret ad effcm cāndū:qđ ē ipoſe. C 7⁰ ad idē ꝓncipalr ar. Qđ precedit ꝑmū cātuz est incātuz:sed cālitas primi agētis ri.minoꝝ aūt ꝓbat. Naz cā ꝓcedit cātuz.g̃ quicqd est rō cāndi ipm cātuz similr ꝓcedit. Sed ꝑmuz agēs ē causa cālitas ꝑmi agentis ꝓcedit primū cātuz. C Et ꝓfirmat. Aut ꝑmuz agens agit per essentiā ꝑpriā:aut per aliud a se distinctuz eēntialiter. Si ꝑmo⁰. Habeſ ꝓpositū.qz cuz eēntia sua sit ei rō cāndi ⁊ sua cālitas. segtur q ei⁹ cāli/tas est incāta. Si deſ z⁰. Luz illud sit cātuz depēdet ab ipso ꝑmo:sicut a cā. Et tūc q̄rendū est de eo qđ est ipi ōo rō cāndi aut talis ratio est essentia ꝑpria dei aut aliqd aliud. Si ꝑ mō hr itentū. Si 2⁰ mō ꝓcedit:vt ꝑus: ⁊ ita aut erit ꝓcessus in ifi⁰:aut stabit in hoc q cālitas ꝑmi entis effectiua est icāta. C Postremo argr secūdū Ax. ꝑmo posterioꝝ.nō cōtigit cās esse adinuicez cās:qz tūc idez eēt cā ⁊ effcūs re⁰ eiusdē:⁊ per ꝺns idem eēt cā sui/ipsius. Et rursuz idē eēt prius ⁊ posterius seipso:⁊ deni/qz sequeret q posſz fieri ꝺmōstratio circularis:qđ est ꝺ phm ꝑ posterioꝝ. Et possent iste ꝺñe oēs ꝓbari p istas maxias. Quicqd est cā cause:ē cā causati. Quicqd ē ꝑus prioze:est ꝑus posterioze:⁊ vlterius. oīs cā ꝑmaria plus

Obȳcitur ꝺ ꝓnē 3am supius positā.ꝑ sic.effcūs cu/iuslibz realis q̄libet cā eius ꝺz esse realis:tuz qz cā:q̄ est nō ens aut ens in po⁹non pōt eē ꝑm⁰entiꝝ realis ⁊ i actu: qz cū effectus realis dependeat eēntialr a sua cā ⁊ depē/dentia eēntialis sit realis:igr terminus depēdentie erit realis:qz nō est relatio realis:nisi extrema sint realia ⁊ maxie terminus. Et vlterius cū dependentia eēntialis sit semp ad ꝑus:⁊ aliquo mō pfectius.segt q effcūs rea/lis nō pt esse a cā nō reali. Tuz etiā qz cālitas effcūs rea/lis est respcūs realis. vt prius respect⁹ nō pōt esse maio/ris entitat] q̄ sit suū fundamentū. Igit fundamētū cāli tatis realis est ens reale:ſz ita est q effectus ꝓueniens a fine est realis:⁊ finis:vt est in itentiōe agētis nō ꝺz esse reale:sed solū itentiōale.scōz aūt esse qđ ꝺz eē. ens rea/le.igr ⁊c. C Scōo ꝓncipalr argr sic.eo⁹mō finis ꝺz rōnē causе quo mō ꝺz rōnez pp quid respectu agētis ⁊ respe/ctu eoꝝ q̄ sunt ad finē:qz qō pp qd ſp dic cām.ex.7.me/taphy.cō.59.sed agēs qōcūqz qđ est p se agēs agit pp fi/nez ex:⁊ nō pp finē i intētiōe:nō enī medic⁹ opat pp sa/nitatē ꝓceptā:qz illa ꝺz esse diminutum:sed opat pp sanitatez acgrendā i effcū q̄ ꝺz perfectū esse. Igit finis est cā vt ꝺz esse ex:⁊ in effcū. Cōfirmatur:qz oīe agens agit pp finē nō hituz.nō ät pp finem habituz:qz habiti/bus pñtib⁹ i mā cessat motus ꝑ de gnōne.tex.cō.55.ſz fi/nis:vt est in itentiōe agētis est habitus añ motionē ei⁹: ⁊ solū est habēdus:vt est ex.g̃ soluz vt extra ꝺz rōnē cāe. C Ex his ꝓt fozmari sic rō. Finis ē cā sub illa rōne sub qua oīa alia ordinanť ad ipm:sed oīa entia q̄ sunt ad fi/nez ordinanť i ipm fm eē reale ⁊ nō itentiōale:tū qz ta/le esse ē diminutū:tū qz ē ſaz habituz anteq̄ ad ipm ali/quid moueat.igit ⁊c. C 3⁰ arguit. Finis nō ē cā fm illō esse qđ ē posteri⁹ entitate agentis:sed eē in itentiōe agē/tis est posterius entitate agētis:⁊ ex ꝺñti sua cālitate:qđ ꝓbat.qz illud qđ ꝺz eē obtinе in aliq̄ ē posteri⁹ eo in q̄ ꝺz tale eē. Finis aūt ꝺz eē obtinе in ipso agēte p te.g̃ en/titas finis ē posterioꝝ entitate agētis. C 4⁰ ꝓncipalr ar. Eo mō finis ꝺz rōnē cāe quo mō distinguit ab agente:qz vt est idē agenti nō facit ꝑpium genus cāe:sed reducit ad cām agētē. Finis aūt nō distinguit ab agente vt ē in i/tentione ipsi⁹:sed soluz vt est extra:qđ ꝓbat. Quia obm qōcūqz exñs in aīa:sigd causat:cāt vt efficiēs ⁊ vt extra in effcū cāt vt finis ꝼz Auerroyz.iz.meta.cō.36.in exē/plo de balneo vbi ꝺz balneuz in mēte mouet vt agēs ō/sideratū ⁊ motuz:vt extra mouet vt finis. Igitur i iten/tione non habz aliud genus cause ab efficiente. C Itez quīto arguit ad idē.ō rōne finis fm phm in.5.metaph. ⁊.z.physicoꝝ.vt supra allegatū ē:sūt duo.ſ.q sit qd opti/muz ⁊ vltimū. Ista ꝺueniūt fini fm esse reale.g̃ ⁊c. ꝺña tenet cuz maiori.minoꝝ autem ꝓbat.qz finis in itentio/ne ꝓcedit ea q̄ sunt ad finem:⁊ vlterius in tali esse nō est qd optimum:Cum perfectius sit esse finis in re ⁊ in effectu q̄ in intētione agētis.tex.cō.z.ꝺ videt esse itē/tio phi in.5.meta.ca.de cā.vltimo.vbi vult q finis ⁊ ef/ficiens sūt sibi iuicē cause per se ⁊ nō p accns:sed agēs ē per se cā finis fm esse qđ ꝺz extra.g̃ etiā finis erit cā:vt

UVA. BHSC. IyR_086_2

est extra. ꝑbaꝫ ꝯña. Nā si finis sit cā: vt est in ītentione agētis: ⁊ agens est cā finis: vt est extra: tūc agens nō eēt per se cā finis: ꝺm q̄ finis hz rōnē cause per se: sed soluz per accidens. Cui⁹ oppo⁹ diē ꝑhus. vz. q̄ cāe sī sibi iuicē cāe p se ⁊ nō p accīs: B ē q̄stū ad eē penes qō sunt cause.

Obiicitur etiā ꝺcta 5ª ꝺclonē determinatiuam vltime qōnis sic. Causa est ꝺditio ⁊ ꝓprietas entis: vel ps subtiua ipsi⁹. igit eo mō quo dr ens eo mō dr cā: sed ens magis dr ō efficiēte forma ⁊ mā: q̄z de fine: qz certuz est q̄ efficiēs mā ⁊ forma sūt entia realia ⁊ ī actu. finis aūt est tm̄ ens in po⁹. maxie loquēdo ō fine quo: cū talis finis sit termin⁹ motus. Igit ens nō dr maxie de fine. ⁊ per ꝯñs neq̄ cālitas. ¶ Cōfirmaī ⁊ redit in idem. Cālitas simplr ⁊ realis est nobilioz cālitate ꝺm qd ⁊ metaphoꝛica siue ītētionali: cālitas agentis est cālitas simplr ⁊ realis. Causalitas finis ē metaphoꝛica ⁊ intētionalis. igr ⁊c. ¶ Itē ad B arguiī. Si finis eēt nobilissima cāruz: tūc potissima demōstratio eēt p finem. ꝯñs est flm. Tuz ex ꝺnia Ax. in p̄ de aia. tex. cō. ii. vbi hz. p̄n⁹ ois demōstrationis est ipm qō quid est. Finis autē non ptinet ad qditatē rei cū sit cā extrīseca. Tum ēt: qz qō qd est: ⁊ qditas rei sumiī a forma ⁊ non a cāis extrīsecis. igr ⁊c. ¶ Ad B argumenta ꝺcta determinationez questionis rñdeī. Et ad p̄muz respōdeī q̄ ad esse finis in intentione alia sequunī ⁊ ipse finis in esse reali segr alia ordinata in finē ꝺm tale esse: ⁊ isto mō finis est causa ꝺm eē intentionale ⁊ nō ꝺm eē reale. ¶ Ad 2ᵐ respondeī. ⁊ dr ad intētionē Cōmenta. cō. p̄ vt est allegatū. Oꝛ omne p̄n⁹ ē cā: ⁊ p̄ncipiū ⁊ cā se ꝺsequunī ꝙuertibilr. Et ad istantiaz de pūcto. Rñdetur q̄ punctus est cā linee. tuz qz linea diffiniī p pūctuz: tum etiā qz pūctus ꝺtinuat lineā ⁊ terminat ipsaz. Et dato q̄ pūctus non esset de eēntia linee in eo q̄ linea. est tm̄ de eēntia linee in eo q̄ terminata ⁊ cōtinua: cū cōtinuū sit illud cuius ptes copulātur ad aliquē terminū cōem vt dr in p̄dicamentis. Et ad illud qō infertur q̄ nō est cā efficiēs nec finalis. rñdeī q̄ est cā efficiens ꝺtinuationē aut terminatiōez linee: vel p quāto ingrediī diffōnez ei⁹: vt est termiata ⁊ continua ē cā formalis ipsi⁹: qz oēs ptes diffōnis sī forme: vt hz ꝯideri. 7. meta. tex. cō. 35. Albert⁹ tm̄. Scotus. ⁊ alij contradicunt huic ꝺnie Auerroys asserētes cām ⁊ p̄n⁹ se bre ꝺm magis cōe ⁊ minus cōe. Ꝺta q̄ ois cā ē p̄ncipiuz ⁊ nō ecōtra: ⁊ hoc capiēdo p̄n⁹ large: qz capiendo p̄n⁹ vt ꝺtrahiī ad cāz ex Cōmē. p̄ phyſi. cō. p̄. dr tm̄ de cā efficiēte. cā vo de cā finali: ⁊. iz. meta. cō. z3. cā dr de oib⁹ causis. ⁊ sic cā in plus se hz q̄ p̄ncipiū: capiendo p̄n⁹ stricte ⁊ ꝓꝓie. extēsiue tm̄ capiēdo p̄n⁹: p̄ncipium est cōius causa ꝺm istos. Neq̄ B diē Ax. q̄ seinuicē ꝺsequantur. sed solū ingt: quotiēs dr p̄ncipiū: totiens dr cā. ⁊ subdit. oēs. n. causē p̄ncipia sūt. Ex B ꝟnuens cām multiplr dici ex multiplicationē p̄ncipy. ¶ Sed ꝟ. hītū ē supi⁹ q̄ vnū ⁊ ens seinuicē consequunī sicut p̄n⁹ ⁊ cā ens ⁊ vnum se ꝺsequuntur ꝙuertibilr. g̃ ⁊c. Maioꝛ ⁊ minoꝛ habenī ex 4. meta. tex. cō. 3. ¶ Respōdeī q̄ p̄n⁹ ⁊ cā differūt formalr: quēadmodū superius ⁊ iferi⁹: siue magis cōe ⁊ minus cōe: que differunt ex nā rei ⁊ formalr ex pte vni⁹ extremi: qz hz supius seu magis cōe sit de eēntia iferioris: Nō tm̄ inferius est de eēntia supioris. Aristotiles āt volens ostēdere distōnez formalē ⁊ ex nā rei: inter vnuz ⁊ ens cōclusit: q̄ quēadmodū p̄n⁹ ⁊ cā sunt idē realr ⁊ distincta formalr. sic est de ente ⁊ vno. Sed quātū ad conuertibilitatē ⁊ ambitū cōitatis vtrobiq̄: nō est silitudo.

Ad obiecta cōtra tertiā questionē q̄ ꝑbāt q̄ finis nō est cā cālitatis agētis: ⁊ sūt ꝟ scōaz ꝓnem p̄ncipalē. ¶ Respondeī ⁊ p̄ ad p̄m admittendo p̄mū ⁊ 2ᵐ p̄suppositū ad hūc sensuz q̄ eiusdē ad se acceptū scōz vnā ⁊ eādē rōnē nō pōt esse ordo eēntialis ⁊ silr inter ea que sunt eiusdē spēi quatenus sūt eadē ex spēm ⁊ ꝺm eādē rōnē accepta: nō est sic ordo essentialis. idez tm̄ acceptū ꝺm diuersas rōnes formales: ⁊ alterius rōnis pōt hre ordinē essentialez ad seipsum: sicut sortes acceptus scōz rōnē veri fundat ordinē eēntialem ad se sub rōne boni. Et cōsilr dicaī de his que sūt eiusdē spēi: cū in ipsis possint cōcurrere diuerse rōnes formales. ex quo segtur q̄ forma agētis: vt est in actu p essentiā suaz: aut ēt ipm suppositū agēs p formā poterit esse agēs producens aliquē effectm̄: qz rō agendi ipsi agenti: est actus ⁊ forma ipsi⁹ teste Ax. 3. phyſi. tex. cō. 17. Semp existimabitur ingt spēs aliq̄ mouēs. forma aūt geniti que ē eiusdez spēi cū forma gnāntis accepta sub rōne boni ⁊ appetibilis in ītētione agētis poterit eē finis mouens agens ad agēdū: ⁊ ita habere ordinē eēntialem ad ipm in rōne p̄ncipy ⁊ cause. ¶ Ad 2ᵐ respōdeī. q̄ q̄cqd sit de aīce dente ꝯña nō valet. Cū inferī. g̃ finis ꝺm illud eē nō est cā agentis: nā vt diceī inferi⁹. Ad B q̄ aliqd sit cā alic⁹ non oz q̄ hēat nobilius eē simplr: nisi sit cā causans virtute ꝓꝓia: aut sit p̄ncipalr causans. vel pōt ꝺci q̄ arg⁹ concludit q̄ finis nō est cā agentis quātū ad eē. Cū B tñ stat q̄ sit cā ipsi⁹ q̄stuz ad eius cālitatē. de B amplī⁹ iferius ptractabiī. ¶ Ad 3ᵐ respōdeī admittēdo maioꝛē. q̄. vz. cā aliqd ifluit in cātuz: ⁊ negaī mioꝛ. nā finis dat ⁊ influit in ipz agēs artificiale amoꝛē ⁊ ōsideriū respectu sui loquēdo de fine quo: p quē amoꝛē: postmoduz agens moueī ad agēdū. Unde oꝛiginalr ⁊ p̄ncipiatiue est cā motionis agētis ad extra re⁹ eiusdē finis in esse reali. Et quādo ꝺcis. q̄ si agēs haberet eādez vim actiuaz ⁊ nihil intēderet. eodē mō ꝓduceret effcīm: negaī B: qz vbi non eēt intētio ⁊ appetitus vel rōnalis vel sensitiu⁹ vel nālis: ibi nulla seqreī actio in agēte. Et qñ q̄ris: qd ē in intentiōe ignis qñ gnāt ignez. Respōdeī q̄ in igne generāte est intētio ⁊ appetitus nālis: qui est ꝯclinatio nālis ignis in ignē gnāndū tāq̄ ī illud qō est eius pfectio: qz semp genitū: cū faciat ad ꝺseruationē spēi est aliquo modo pfectio gnāntis: vt est de mēte Ax. z. de aīa. text. cō. 35. Et cum tu q̄ris de mō essendi in. Dico q̄ finis ē in agēte obtiue: vel sicut cognitū ī cognoscēte. in agētib⁹ p cognitionem: ⁊ silr sicut appetibile ī appetēte. Et ex cō sequēti: qz ibi repsentaī p aliquā spēm ei⁹ repsentatiuā: pōt reduci iste modus eēndi in. ad motū essendi accītl in subto ⁊ forme pficientis in ꝓꝓio pfectibili. ¶ Ad 4ᵐ respōdeī. Oꝛ deus sub rōne finis vltimi ē obm act⁹ beatifici. Iste tm̄ finis non ē finis qui ē cā finalis: sed est finis obtalis attigendus p opationem ītellectus ⁊ volūtatī ī quo vtraq̄ po⁸ maxie getatur: ⁊ talis finis obtalis nō hz ordinē ad aliqō agēs qō moueaī ab ipso efficiendo ⁊ pducēdo aliqd in effcū. Sed si loq̄mur de fine q̄ ē cā finalis: cuius ꝓꝓia rō est mouere efficiēs ad agēdum: vt amatus ⁊ ōsideratus: talis finis de necītate requirit agēs: qō moueaī ab ipso: ⁊ isto mō re⁹ nullius ē cā finalis: nisi respcū cui⁹ ē cā efficiens: ⁊ ex ꝺnti de⁹ re⁹ sui non ē cā finalis: neq̄ ēt respcū actus btifici. Sed solum finis obtalis: qui nihil aliud ē nisi obm vltimate getatiuū potētie opatis circa ipm. ¶ Ad 5ᵐ respōdeī q̄ causalitas finis est opposita cālitati agētis multiplr: tum qz motio finis est motio metaphoꝛica p moduz. f. amati ⁊ desiderati: q̄ motio cū termīeī ad obm in esse amato est motio ītētionalis ⁊ re⁹ effcūs qui fit in eē reali ē etiaz realis. motio aūt agētis est motio realis tm̄ terminata ad esse reale ipsius effectus: tuz ēt qz motio efficiētis est inītiū motū ⁊ nullo mō terminās. de rōne aūt finis, nō ē solū

UVA. BHSC. IyR_086_2

mō initiare motū: sed etiā terminare. tuz etiā qz motus
proprie 7 realis initiat imediate ab ipso efficiēte sicut
a p̄ncipio imediato. a fine autē sicut a p̄ncipio remoto.
ḡre 2c. ¶ Ad 6m rñdet 2cedēdo maiorē: 7 negādo mio-
rē. Et ad pbationez ipsi⁹ 2cedit: q̄ cālitas efficientis re-
soluit finē. Et ad pbationē h⁹ cū dr: q̄ finis soluz po-
nert effcm in esse 2c. negat ꝓña. que ifertur. Et ad pba-
tionē ipsi⁹ 2cedit q̄ efficiēs nihil cāt: nisi mediāte sua
cālitate. Et cū tu infers q̄ talis cālitas est p̄ecise a fine.
Rēspōdet 2cedēdo. q̄ ē a fine mouentis ipm efficiens
ad agēdū: tñ elicitiue est ab ipso efficiēte. vnde lz origi-
nalr: siue occasionalr sit a fine mouētis. nūq̄z tñ ē ab ipo
fine: vt actus elicitus: seu vt actio imediate p̄ueniēs. vñ
p̄ tāto finis causat cālitatē agentis p̄ quāto ex amo-
re sui mouet ipz agēs ad cālitatē eliciēdā: fz quā causat
postmodū finē ad extra. Uñ talis cālitas efficiētis mo-
tiue est a fine. elicitiue ab ipso efficiēte. Et si dicas effi-
ciens mouet passiue ad eliciēdā suā cālitatē a fine. ergo
finis est cā motiōis passiue qua agēs mouet. Sz motio
actiua ipsi⁹ agentis imediate segtur motionē passiuam
ipsiusmet agentis. Et h̄ vr eēntialis cōsecutio motionis
actiue ad motionē passiuā. Igr motio actiua videt cāri
a fine. Rēspōdet 2cedēdo. q̄ ad motionē passiuā ī agē-
te: segtur motio actiua extra. Negat tñ q̄ sit eēntialr cō-
secutio vnius ad alterū maxie in agentib⁹ liberis: 7 ēt ī
nālibus q̄ p̄st impediri p extrīseca. admisso tñ q̄ eēt es-
sentialis 2secutio nō segtur: q̄ si motio actiua quā elicit
agens 2sequat ad motionē passiuā. q̄ nō sit motio acti-
ua elicitiue ab agēte: qz agēs ē illud: qō mouet ad extra:
7 elicit ex se suā cālitatē: q̄ est sibi rō agēdi p formā suaz
fm quā est ī actu. ¶ Ad 7m cū dr. qō p̄cedit p̄mū cātum
est incātuz. Cōcedit maior. 7 ēt minor: 7 2sequēter totus
processus vsq̄z ad vltimū ꝓñs illatū. qō etiā cōcedit. vz.
Dis cālitas in ipso ente est incāta. put cātuz dr eē illud
qō capit eē ab alio distincto ab ipso eēntialr. In p̄io ente
tñ imaginamur duplicē cālitatē. quaz vna ē motio rea-
lis ad extra: p quā p̄ducit effcūs in esse reali: q̄ ē realis
saltē ex pte effcūs: qcqd sit ex pte dei. Alia ē motio meta
phorica p quā p̄mū agēs vult p̄ducere aliqd ad extra ex
amore sui. sic q̄ pp se amatū 7 cōsideratū vult cāre effe-
ctuz i re: 7 tūc dicim⁹ q̄ licz p̄muz ens ex amore sui cāet
ipm effcm seu itēdat ipm cāre: 7 fm h̄ saluet cā finalis
in ipso: nūq̄z tñ 2cedit eē cā finalis re⁹ sui ipsi⁹: fz solū re-
spectu effcūs p̄ducti. vtraq̄z tñ cālitas ē incāta: fz tñ no-
stru modū intelligēdi p̄ri⁹ cōcipim⁹ p̄mū ens velle alia
a se ex amore sui q̄z efficere 7 cāre realr illa: 7 ita vr cāli-
tas p̄mi efficiētis ꝓexigere cālitatez finis q̄ est ipmmet
efficiens. p̄ro q̄to non efficit ad extra nisi ex amore sui.
¶ Ad 8m cū argr ex p̄ posteriorē. c. z. vbi oñdit q̄ circu-
lo ipole est demōstrare. nō ꝓtigit cās eē ad seinuicem cās: 7
2sequēter deducēdo ad icōueniēs: q̄ idē eēt cā 7 effcūs
aliud ē log de efficiēte 7 fine 7 alys cāis q̄tū ad entita-
tez ipsaz: aliud q̄tū ad eaz cālitatē: 7 cōparando effici-
ens ad finē fz entitatē ponūt alīq̄ ꝓpōnes. P̄ria ē. q̄ ef-
ficiens fm entitatē est p̄i⁹ fine accepto fm entitatem.
Ista ꝓpositio ꝓbatur. qz efficiens vel cōparat ad eē q̄ō
h̄z finis ad extra: vel cōparat ad eē finis in itētione. Si
p̄mo mō cū finis fm tale eē sit effcūs agētis. effect⁹ autē
est posterioz sua cā. Igr efficiēs est p̄rioz fine fm tale eē.
Cōfirmat. quātū ad h̄ esse ꝓxitas efficiētis respectu fi-
nis: finis vel ē suba vel accns. si ē accns 7 efficiēs q̄nq̄z ē
suba. segtur ꝓpositū q̄ efficiēs est p̄us. Si aūt finis ē ac-
cidens 7 efficiēs silr 7 finis est cātuz ab efficiēte fz tale
esse reale segtur idē qō p̄us ex ordie nāli: q̄ ē inter cām 7
cātuz. Si vero finis accipiat fz esse itētionale sic adhuc
efficiens est p̄rius fine: qz finis ī tali eē h̄z eē obtiuū in
ipso efficiēte. sed eē obtiuū ē posteri⁹ illo in quo ē. igr 2c.
Et ita segt q̄ entitas efficiētis est p̄rioz fine in q̄cūq̄z eē.
¶ Et si diceres q̄ efficiēs ē accns 7 finis suba. ꝓtra. nul-
luz accns pōt eē effectiuū subē: qz nō agit ad aliqd pfe-
ctius se 7 vltra spēm. p̄ria. igr tale efficiēs nō erit suba.
¶ Si vo loq̄mur de cālitate pficiētis 7 finis. Sit ista
scōa ppō. cālitas finis est p̄or cālitate efficientis: qz cāli-
tas cāe mouētis nō mote nō solū ē nobilior: vt ꝓbatum
est supra. vez etiā p̄or cālitate cāe mouētis mote. finis
aūt mouet 7 nō ē mot⁹. Efficiēs aūt mouet motū. q̄ cāli-
tas finis ē p̄rioz cālitate efficiētis. Cōsilr dōz ē de nobi-
litate: quēadmodū dcm ē de p̄ositate. Nā si loq̄mur de
eoz entitate vel efficiēs ꝓparatur ad finē in re ex: vel in
intētiōe. si p̄ mō vel efficiēs ē vniuocuz: vel equocum: si
p̄ mō ē eque pfectū: si 2° mō est pfecti⁹. ¶ Si vero effec-
t⁹ cōparat ad finē in itētione. Sit ista 3a ppō. agens est
nobili⁹ fz eē entitate forali finis: qz entitas simpr realis
est nobilior entitate fm qd 7 potētiali. entitas efficiētis
est h⁹. q̄ 2c. Et ulteri⁹ entitas q̄ est p se: ē nobilior entita-
te que ē ī alio: finis fm suū eē: in quo est cā: ē in efficiēte:
7 efficiēs h̄z eē p se. igr ꝓpositū. ¶ Si vero loq̄mur de
ipoz cālitate 7 q̄rat q̄ ipsaz sit nobilior. Sit ista 4a p̄.
positio tenēda. cālitas finis ē nobilior. cālitate efficien-
tis: qz talis cālitas efficiētis est mouēs mota 7 dependēs
a cālitate finis. ¶ Sed ꝺ cālitas iseqns entitatē p̄rio-
rez p̄cedit aliā: q̄ ilsegt entitatē posteriorē. cālitas effici-
entis est h⁹ re⁹ cālitatis finis. igr 2c. Rēspōdeo negādo
maiorē. nā certū ē q̄ ista p̄cedit q̄litatē ī ipa. 7 tñ q̄litaꝭ
p̄ri⁹ agit: q̄z suba: qz p̄us alterat q̄z generet. Silr q̄titas ē
p̄rior nā albedine ī ipsa: 7 tñ q̄titas ad h̄ q̄ īmutet sen-
sluz dependet a q̄litate 2c. ¶ Sed alio mō formal rō. cā
p̄rioz fm esse non dependet a posteriori fm eē: qz depen-
dentia ē ꝓexigētia hui⁹ ab h̄ ī alteritate nāe: 7 posterius
fm eē sic vr ꝓexigere p̄us 7 nō eꝺ. fz efficiēs fm eē est
p̄rius fine. g̃ nō dependebit a fine: vel si sic finis nō erit po
steriorē fm eē. Ad hoc rñdet glosando maiorē sic: q̄ p̄us
fm eē non dependet fm eē a posteriori. adhuc tñ stat q̄ dē-
pendeat q̄tuz ad cālitatē: vel quantū ad aliquaz ei⁹ ꝓ-
prietatē: sicut suba quantū ad eē nō dependet ab albedie:
fz bñ quantū ad hoc qō ē disgregare. Silr mā non dēpē-
det a q̄titate in eē: fz bñ quo ad eē extēsum: 7 quantum.
¶ Ex his rñdetur ad īstantiam p̄ncipalē: que erat vltia
sumpta ex p̄ posteriorē: ī qua dr. causē nō sunt ad seinui-
cez causē. Rñdetur q̄ verū est ī eodē genere causē: fz in
diuerso nō icōuenit: neq̄z ēt sunt sibi inuicez cāe quo ad
entitatē ipsaz: qz forma nō cāt entitatē māe: sed p̄suppo
nit ipsaz: cū sit ingnābilis 7 incorruptibilis. silr mā non
causat entitatē forme: fz substantificet ipam. Pariter
diōm est ō efficiēte 7 fine: q̄tuz ad hoc q̄ fz effici-
ens causet finē fm suā entitatē. nō tamē finis ē cā effici-
entis q̄tuz ad suū eē. ¶ Eodē mō rñdet ad illā maxiaz.
vz. Quicqd ē cā causē ē cā cāti. Et silr qcqd est p̄rius po-
re 2c. Iste ꝓpōnes hñt vitatē. vbi causē accipiant vni-
uoce 7 ī eodē genere. Sed si equoce accipiant: 7 ī diuer-
sis generib⁹. quēadmodū ē i ꝓposito: nō segtur icōueni-
ens qō ifertur. vñ in ista ꝓpōne. qcqd ē cā causē est cau-
sa cāti. variat p̄ma respcū medie: 7 media respcū vltie.
¶ Ad illud qō dr. ois cā p̄a plus ifluit ī effcū 2c. Rñdet
h̄ hre vitatē ī causis eēntialiter ordiatis ꝓcurrētib⁹ ad

Ad argūēta (eūdē effcūz in eodē gñe cāe.
ꝓtra tertiā cōclusionē respōdet
p̄mittēdo q̄ aliud ē cāz cāre ī aliquo esse: 7 aliud ē ipsaz
causare p̄ro aliquo eē. Stat. n. cām hre suā causalitatem

UVA. BHSC. IyR_086_2

in aliquo eē:ꝛ tñ cāre ꝑ alio. sic ꝙ aliud eē terminet cā/
litatē eiusdē: ſm hoc dicit: ꝙ finis quo: seu qui acgritur
per motū: dūmō non sit vltimus ꝛ ꝑxīs motui in esse i/
tentionali causat ꝛ mouet efficiēs ad agēdū. nō tñ ꝑ eē
intentionali cāt sed ꝓ esse reali. Ex quo segtur ꝙ si cā
finalis sit cā i esse intētionali: nō est cā in tali eē simplr
ꝛ absolute: sed in ordie ad esse reale. Ita ꝙ vnū cōcurrit
obtiue. ſ. intētionale nō ꝑcise ꝛ absolute ſz in habitudie ad
esse reale. ¶ Scōo nōndū est ꝙ esse obtiuū finis in ītē/
tione agētis: cū sit eē ipsi⁹ finis ꝓsentatū agēti: sub rō/
ne boni ꝛ appetibilis: ꝛ ꝫ per aliq̄z formā realez: q̄ ē spēs
ipsi⁹ repꝛesentatiua: tale eē obtinū est aliq̄ eē ex nā rei:
qz nō est aliqd cōstitutū in tali eē repūtato ꝑ actū intel/
ligēdi aut ꝑ actū collatiuū alicui⁹ po⁹ collatiue. Esse aūt
obtiuuz: qđ segtur actū itelligēdi: ꝛ dependet ab actu col/
latiuo itellectus: sicut sūt intētiones scōe: ē ꝑcise ens rō/
nis. ¶ Tertio nōndū ꝙ loquēdo de fine gra cui⁹ q ē fi/
nis ꝑexistēs motui talis est cā tā i esse ītētionali q̄z i esse
reali: vt si hō edificat domū: domus ē finis quo edifica/
tionis. Domus aūt ordiat ad hoiez ꝛ ꝓseruationē ipsiuꝫ
sicut ad finē ꝓncipalē: qz nō itendit edificato⁹ edificare
domū: nisi ꝓp salutē ipsi⁹. ¶ Et si ꝫ ꝫ instatur. Oz hō est
cā efficiēs artificialiū. g̃ non ē cā finalis ipso⁹. ¶ Item
scōo ō rōne finis est ꝙ sit qd vltimū. per Az. vbi supza
Homo aūt ꝓio⁹ ē artificialib⁹. Et rursuz. Si sanitas sit
cā deambulatiōis sortis: eo ꝙ ītēdit sanitatē. Sil⁹ gnā/
tiones isto⁹ inferio⁹ erūt cāe finales dei ꝛ itelligentia/
ruz: vel saltē actionis ipsa⁹. intendūt. n. gnātiones isto/
ruz iferio⁹: sicut sortes ītēdit sanitatem. Et ꝓpea tu di/
xisti ꝙ finis in ītētione ē cā ꝑ eē reali ipsiusmet finis. g̃
relingtur ꝙ idez erit cā suiipsi⁹. Nā finis in itentione
cōcurrit simul cū efficiēte ad cātionē finis ad ex. g̃ segt
ꝓpositū. ¶ Ad ista rñdet. ꝛ ad ꝑmū dr ꝙ nō ē icōueni/
ens ꝙ idē sit finis saltē gra cuius ꝛ efficiēs respcū eiusꝫ
dez. Deus. n. ē cā finalis: ꝛ efficiens oīum creaturarum.
¶ Ad zm rñdet. ꝙ dcm ꝓbi debz itelligi ō fine min⁹ ꝑn/
cipali q dr finis quo. si. n. itelligeret de fine gratia cui⁹.
nō posset saluari qūo de⁹ eēt cā finalis oīum cābilium.
¶ Ad 3m dr ꝙ nō est icōueniēs ista iferioza eē fines mi/
nus ꝑncipales actionū dei ꝛ itelligētia⁹: q̄uis de⁹ sit fi/
nis gra cui⁹ ꝛ ꝑncipalis respcū ipsa⁹. ¶ Ad 4m cōcedit
ꝙ idē ē finis q est cā ꝛ effcūs i eē ītētionali ꝛ i esse reali
ꝛ ex ꝓxi ꝓcedit ꝙ finis ſz eē ītētiōale ē cā suiipsi⁹ i esse
reali neq̄z icōuenit ꝙ idē re suiipsi⁹ sit cā ꝛ cātū penes di
uersa eē: quo⁹ vnū cōpetit sibi vt cā. alterū vt effectus.

His ſtātibus respōdet ad obiecta ꝫ tertiā ꝓnez
tertie qōnis. ¶ Et ad ꝑmū argu/
mētū rñdeo. ꝛ ad maiorē dico ꝙ cuiuslibz effcūs realis.
cā debz eē realis aliquo mō: vt dcm est supza. Et ad ꝓ/
bationē ꝑmā maioris ꝓcedit ꝙ illō qđ ē simplr nō ens:
aut ens i po⁹ nō pōt eē ꝑn⁹ ent] realis ꝛ i actu. Et ad illō
qđ iferet ꝙ effectus realis dependet eēntialr a sua cā: ꝛ dē/
pendentia eēntialis ē realis: qz dependētia sp ē ad ꝓius ꝛ
perfectius: vel saltē nō ad iperfectius. ex quo postmodū
inferet ꝙ effectus realis nō pōt eē a cā nō reali. Respō/
det ꝙ iste ꝓcessus nō ꝓcedit ꝫ dicta in qōne. qz cōcedit
cā finalis aliq̄ mō eē realis. Sz ad illud qđ ꝓcludit. vz.
dependentiā eēntialē effcūs eē realez. respondet negādo
hoc assumptū: qz nō ois dependētia eēntialis ē realis: qz
ſm entib⁹ pure rōnis ē dependētia eēntialis: ſz quā aliqd
dependet ab aliquo: ꝛ tñ nō ē realis. vnde dependentia es/
sentialis ē dependētia neccia p quā vnū. ſ. dependēs neccio
ad suū eē regrit illud a quo dependet. ¶ Et cū dicis ꝙ d/
pendētia sp ē ad ꝓius ꝛ ꝑfectius. Respōdet negādo: qz
dependētia neccia seu ꝓnexio pōt eē iter aliq̄ eque ꝑfecta
ꝛ pōt aliqd eē ꝑexactū ad esse alicui⁹: qđ tñ ē iperfectius
ꝑexigēte: quēadmodū forma ſubalis ꝑexigit q̄ntitatē in
mā. ad hoc ꝙ sit i mā ꝛ vniat ei: ꝛ tñ quātitas nō ē ꝑfe/
ctio⁹ forma ſubali. Sil⁹ actus sentiēdi ōpendet a spē sen/
ſibili ꝛ ꝑexigit ipaz: ꝛ tñ act⁹ sentiēdi est ꝑfectio⁹ specie
sensibili. verūtamē illud qđ ꝓmo ꝛ ꝓncipalr terminat ō/
pendētiā alicui⁹. illud ē ꝑfecti⁹ ōpendēte: sed si terminet
scōario aut ꝟtute alteri⁹: nō oz ipm eē ꝑfectius. Sic ē in
ꝓposito de fine i agēte artificiali. nā licz effcūs ōpen/
deat a fine in eē ītētionali: tale eē nō terminat ōpeden/
tiā effcūs ꝟtute ꝓꝓria: sed ꝟtute eē realis. ſ. ꝟtute itellis
ꝛ cognitionis dirigētis. Hec dicta sūt ad ꝓbatiōes ꝓmi
antecedētis q̄tenus min⁹ cōcludūt ꝓpositū opponētis:
sed nō ꝙ añcedēs assumptū de fine: ꝙ sit cā non realis
sit ꝓcedēdū. qz cōcedim⁹ cāz finalē eē cāz realē. ¶ 2a ꝓ/
batio ēt ipsiusmet añcedētis minus cōcludit ꝓtra intē/
tionē nr̄am ōterminataz supius. ad quā dr cōcedēdo. ꝙ
cālitas effcūs realis ē respcūs realis: ꝛ vlteri⁹ ꝙ talis re/
spectus qui ē realis nō pōt fundari in ente pure intētio/
nali: vt dcm ē. Sed in ordie seu habitudie ad ens reale
nō icōuenit. aut ꝟtute eē: qđ pticipat i itentione agentis.

Ad ſecūdum ꝓncipale cuz arguit. Eo mō finis
bz rōnē cāe ꝛc. Rñdet ꝙ finis ſz
eē intētionale bz rōnē ꝓꝓ qd: ꝛ nō tñ ſm eē reale. licz ꝑ
eē itētionali nō sit ꝓꝓ qd. Et cū tu dicis. medicus non
operat ad sanitatē pcōceptā pōt ꝫ negari: qz etiā ifirm⁹
q̄rit sanitatē: ꝛ medicus agit ad ipaz: qz pcōcipit eā tāq̄
obtuz ꝓueniēs: vel si cōcedit ista ꝓbatio cōcludit ꝙ sa/
nitas ꝑ eē itentionali nō ē finis: ꝛ etiā ꝙ ꝑ illo eē agens
nō agit: sed ꝙ in esse itētionali finis nō moueat ages ꝫ
nō cōcludit: ꝛ per hoc appet ad ꝓfirmationē cū dr. Dē
agens agit ꝓꝓ finē nō habituz ꝛc. Uez ē si nō hr sub oi ra/
tione sub qua ē sibi bonū. finis ät in intētiōe agētis ꝑci/
se ē hō. Et cū iferet ꝙ habitib⁹ pñtib⁹ in mā cessat mot⁹.
rñdet ꝙ pñtib⁹ habitib⁹ i mā i esse reali ꝛ sub hac rōne dā
cessat mot⁹. Et vlteri⁹ cū iferet. ꝙ oīa ad finē ordiant ſz
eē reale. Negat hoc. imo ordinant ad ipm finē ſm eē i/
tentionale: qz penes illud eē entia q̄ sunt ad finez: ordi/
nant ad finē respcū c⁹ hūt rōnē ꝓꝓ qd: sed entia ad finē
nō tñ icludūt ꝓꝓ qd respectu finis i esse reali: verū ēt i/
esse itētionali. Quia si q̄rat ꝓꝓ qd agens agit. ſ. edifica/
tor edificat domū. respōdet qz vult hr̄e domū vt vtilez
sibi: ꝛ vt bonū sue saluti ꝓueniēs: ꝛ ad illud qđ addit: ꝙ
tale eē intentionale est diminutū. rñdet ꝙ ꝫ est falsuz: qz
forte bz nobili⁹ eē pticipatū i mēte Az. q̄z i se licz nō ve/
rius: vt dcm est supza. ꝛ ēt lucidius iferi⁹ ꝛclarabit. Et
rursuz ad illud ꝙ finis i esse itentionali ē habitus. cōce/
dit. Sed dr ꝙ nō est habitus in illo esse ꝓ quo cāt seu

Ad tertium (quod vltimate intēditur.
ꝓncipale etiā pz qūo finis ē cā ꝑ
ſm cālitatē respectu agentis ꝛ nō ſz entitatez quocūq̄
mō: lz quātū ad eē pticipatuz a fine posset saluari ꝓio/
ritas entitatis finis ad entitatē agētis. tñ tenendo ꝙ fi/
nis ſz entitatē sit posterior entitate agētis. Dicit ꝙ illa
maior assūpta in argumēto est fla: qz nō oz ꝙ cā moues
aliā cāz ſz eē sit ꝑ oīo entitate cāe mote. ſz suffic ꝙ ſz
cālitatē sic sit ꝑ: quēadmodū dicimus ꝙ forma est cā
mouēs māz ꝛ ꝑn⁹ cālitat] māe neccessitans ipaz: ꝛ tamē
mā scōm entitatē est ꝓior saltē origine forma.

Ad quartum ꝓncipale cū dr. Eo mō finis bz
rōnē cāe finalis: quo mō distin/
guit ab agente. Cōcedit maior ꝛ negat mior. Et ad ꝓba
tionē cū dr. obm quodcūq̄ exīs i aīa cāt effectiue effcū
sibi cōueniētē ꝛc. ſm Auerroyz. iz. meta. ad ꝫ rñdet. ꝙ
in aīa est duplex motio realis obti pñtati: q̄rū vna ē mo

UVA. BHSC. IyR_086_2

tio itell's polis a fantasmate vel a spē itelligibili 7 obm repñtatū i istis mouet effectiue itellectū polez ad actuz intelligendi: ꝓcurrente tñ itellū agent]. Alia est motio realis i volūtate ꝟ quā obz itell'm sub rōne boni 7 appetibilis pñtaī seu offerī volūtati: qō obm sic pñtatū vna cū volūtate agēte mouet volūtatē pure passiuam: aut ēt seipsaz ad actū amoris 7 ōsidery 7 q̄libz istaz motionū: ptinet ad cālitatē effectiuā. Ita ꝙ sic itellectio actualis cātur effectiue ab itellectu agēt] 7 obto pñtato i fantasmate. Ita volitio actual: q̄ ē amoz vel desideriū obti repsentati cogniti 7 appbēsi sub rōne boni 7 appetibilis cātur effectiue ab obto sic appbēso 7 a volūtate agent] vt dcm̄ ē: 7 sic volitio ipsa seu ōsideriū ē effcūs real' cāt' real' a volūtate 7 obto volibili. In volūtate ēt ē motio metaphozica q̄ est ipsi' obti volibilis pñtis sub rōne boni: iquātū ꝑ amorē cātū: q ē ipa volitio: obz sic pñs capit eē volitū 7 amatū: qō eē volitū nō est nisi respcūs rōnis in ipo obto sic pñtato. ¶ Pro quo duo sūt nōnda quoꝝ pmū ē ꝙ i istis opationib' q̄ sunt. sentire. itelligere. 7 vel le seu amare: semp eaꝝ obta ꝓducunt ꝑ istas opationes in aliquo eē rōnis. s. sensibile terminās actual' actū sentiēdi ꝓducit ꝑ sentire i eē sensato: 7 obm i actu itelligēdi consimil' ꝓducit i eē itell'o 7 cognito ꝑ actualē itellectionē: 7 qō dixi de sensu 7 itellectu ita: itelligēdū ē de volūtate. dico q̄ ꝙ obm qō cāt effectiue vna cū volūtate actū volēdi ꝑ ipz velle imediate capit eē volitū 7 amatuz: 7 ista ꝓductio appellaī metaphozica: qz nō terminatur imediate ad aliqō eē reale exī: ſz ꝓcise ad eē rōnis. 7 fm Ar. 9. meta. tex. cō. 16. nō ponit istas opones imanētes eē act' ꝓductionis: ſz eē vltimos fines: 7 pfectōes potētiaꝝ opātiū: vt hr ēt ꝑ 7. io. ethi. q̄uis eadē ꝓductio metaphozica remote seu mediate terminet ad finez exī qz mediāte agēte. ¶ 2° nōndū: ꝙ ꝓducto obto volibili in eē amato 7 ōsiderato: vt dcm̄ ē: obm i quo fundaī tale eē amatū: qō ē pñs ipsi volūtati: sub ea rōne: sub q̄ amaī ōterminat agēs. cognoscēs. appetēs ad ꝓsecutionē ipius obti volibilis ꝟ eē qō hz exī i re: 7 ita quātūcūq motio metaphozica sit ab obto i esse itētionali. s. i esse amato 7 desiderato: termiaī tñ ad eē reale ipsi' obti qō est finis in effcū 7 i re: 7 hoc ꝙ quāto mouet agēs ad ꝓsecutionez finis in re. ¶ Ex hoc rñdet ad itētionez Auerroys quo ad auctozitatē pallegatā ꝺō: ꝙ ipse nō plus vult in illa auctozitate nisi distīguere motionē realē effectiuā i volūtate: q̄ ē ab obto volibili cānte actū ōsidery 7 amoris: a motiōe 7 ꝓductione metaphozica: q̄ ē obti nō vt volibilis 7 diligibil': qz hz totū ptinet ad efficiēs: ſz vt actuaī tñ terminatiue ē ad exī 7 ad eē reale ipsi' finis: 7 ꝑ talem motionē attigit finis ad exī: 7 efficiēs ꝓsegt ipm ꝟ tale eē. Ex q̄ segt ꝙ q̄tūcūq obz i esse itētionali sit ꝑn' ipi' ira lz obz in mēte vt pñs volūtati sub rōne volibilis mouet vt agēs: tñ vt actual' amatū i mēte mouet vt finis. 7 ꝑ tāto dī tale obz mouere ad exī i rōne finis: qz motio ei' vt ē amatū terminaī ad ipz finē exī ōterminādo ipz agēs: ad ꝓsecutionē finis i re. Et ad Auerroyz dī ꝙ non plus vult: nisi ꝙ obz i mēte sub rōne appetibil' mouet vt agēs: ſz nō vt actual' amatū. ¶ Sz istaī ꝺ istū modū dicēdi: tu dicis ꝙ obz vt amatū: ē ꝑn' isti' motiōis metaphozice q̄ attribuit finī. Cōtra. ex hz seqret ꝙ ꝑn' istius motionis qō ē obm vt amatū ꝟm eē rōnis eēt ꝑn' ipsi': qz certū ē ꝙ obm vt amatū ē ens rōnis: ſz tale ꝑ te ē ꝑn' cālitatis finaī. Igī talis cālitas finis erit ꝓcise rōnis: 7 ꝑ ꝓns nō erit cālitas realis. ¶ Ad hz ꝓt dici vno mō ꝙ ois motio 7 ꝓductio 7 vlīter ois respcūs eēntialis ōpēdet a termio ad quē q̄ a ꝑn': qz diffinit ꝑ terminū 7 nō ꝑ pn̄m a quo. vñ Ar. 5. phy. tex. cō. 4. Mutatio 7 motus magis denoiari. s. ōnoiatione a ꝑozi 7 q̄ ad nāz ab eo qō ē in qō: q̄ ab eo qō ē a q̄. 7 sic ibi distīguit spēs mutatōuz. De ista ōnoiatiōe logī Ar. 2. ō aia. tex. cō. 49. dicēs. A fine vnūqōq denoiari iustū ē. Cū igī termin' ad quē istius motiōis finaī sit realis. segt ꝙ ista motio 7 cālitas finis erit realis: 7 hoc q̄tū ad rē: lz quo ad nos alr ōnoiet: vt habitū ē. s. ¶ Uel ꝑt dici 7 meli' ꝙ qñ dr obz vt amatuz mouet i rōne finis. ly vt amatū. ꝑt accipi tripl'r. vno mō reduplicatiue 7 tūc ōnotaī illō qō segt. ly vt. eē ꝓcisaz 7 adeq̄tā cāz inherētie ꝓdicati ad subz. Sic ꝙ ꝓdicatuz ꝓdicaī ō ōtermiabili. p ly vt. vl'r: qñ dr obz vt amatum mouet efficiēs ad agēdū: 7 tūc eēt sensus ꝙ ista rō q̄ est eē amatū ē ꝓcisa 7 adeq̄ta rō ꝓp quā obz mouet in rōne finis 7 ē causa finalis. Scōo mō capiī. ly vt. pmissiue: 7 tūc ōnotat ꝺitionē aliq̄ quā subz secū pmittit: qñ ꝓdicatū sibi iheret: vt ꝺō. Soz. vt hō. est albus. 3° modo accipiī specificatiue. 7 tunc specificat aliquā rationem necessario requisitā ad hoc ꝙ predicatuz insit subiecto. ¶ Hoc premisso respōdet ꝙ obz appetibile vt amatuz mouet i rōne finis: vt ly vt. tenet pmissiue 7 specificatiue. nō āt reduplicatiue: 7 ē sensus. obz acceptū sub rōne qua amaī mouet vt finis. vl'ōnotat. 2° modo ꝙ obz mouet vt finis si ipm cōcomitet ista rō q̄ ē eē amatum ab agēte: ita ꝙ ista rō ē necio cōcomitās ipz obz: vt ē cā finalis: q̄uis nō cōpetat sibi ꝑ se: vt sit rō ꝑ se 7 eēntial' ꝓp quā finis cāt. Uñ illō qō ē rō mouēdi ipi fini formal' 7 ꝑ se ē ei' bonitas: vl' formal' q̄ segt ipaz ꝙditatē ꝓpriam finis vl' ē bonitas ꝙditatiua: q̄ appellaī bonitas radicalis: 7 istā bonitatē vt mouet efficiēs: ꝓcomitaī iste respectus rōnis q ē eē amatū. Oz āt possit eē aliq̄ cōditio necessario regsita ad eē alic': q̄ tñ nō ꝓpetit sibi ꝑ se: appet in mltis. Nā ꝓnexio 7 vnio cārū aduicē: approximatio passi ad agēs ē ꝺitio necio regsita ad hz vt cāe causent suū effcm̄: 7 tñ nullū istoꝝ ē eis ꝑ se 7 eēntial' rō cāndi: 7 tūc possz ꝓcedi ꝙ cāe vt ꝓnexe: vt vnite 7 approximate causāt effcm̄. Sil'r ꝓt exēplificari ō mobili qō mouetur motu ꝓprie dicto: tale mobile qō mouet ad formā accidētale: nec̄io ē i actu q̄ aliq̄ formaz ꝓzē illa forma: ad quā mouet: 7 tñ illa for' q̄ quā ē i actu: nō ē ꝑ se rō eēntialis: ꝟ quā mouet ad formā: Cū mot' sit act' entis in po' ꝟ qī po'. ex. 3. phyſi. tex. cō. 6. Sic ꝺōz ē i ꝓposito ō eē amato qō ē rō nec̄io regsita ad cālitatez finis. nō tñ ꝑ se 7 eēntial'. Sz rō eēntial' ꝙ ꝑ se ipi' obti: vt ē cā finaī ē pfectio ei': seu bonitas: 7 hz vl' ꝙditatiua vl' formal' q̄ ē passio ꝙditat] 7 nāe. vt ē ō mēte Doctoris sub. in ꝑ sniaꝝ. dis. ꝑ' qō vlti. ¶ Sz adhuc istaī: qz ex his dictis segt ꝙ aligs respcūs rōnis ꝓcurrat nec̄io ad effcm̄ realez seu ad cālitatē ei'. ꝓña pz ex dict]. ¶ Ad hz rñdet. ꝓcedēdo ꝓñs 7 ꝓñaz. vñ nō ē icōueniēs ꝙ aligs respcūs: sic nec̄io ꝓcurrat: ꝺūmō nō sit ꝑ se 7 eēntial'. Et si tu dicaꝝ. q̄ effcūꝝ real' ꝺpēdebit ab aliq̄ ente rōnis. Negaī ꝓña. nā secus ē dare. ꝙ aliqd ꝺpēdeat ab aliq̄. aut ꝑexigat ipz i suo eē. Aliud ꝙ ad suū eē nec̄io coexigat vl' ad ipsuz nec̄io cōseq̄tur. Cōcedo igī: ꝙ talis respcūs rōnis coexigit ad eē ipsi' effectus vl' saltē nec̄io ꝓseq̄tur ad cālitatē finis. lz nō ꝑ se 7 eēntial' regraī: 7 ꝙ hz nō videaī mirū appet i exēplo ō ꝓuatiōe vitas isti' dicti: qz certū ē ꝙ ad eē cōpositi q̄ fit 7 gnātur nec̄io ꝓcurrit ꝓuatio 7 coexigit: 7 tñ ꝓuatio est puꝝ nihil: 7 ens rōnis: q̄tū ad suū formale significatū. ex. 4. meta. tex. cō. 2. priuationes sunt non entia.

Ad quintum arg^m ꝑncipale ꝺ 3^am ꝓnē pz. respōsio ex his q̄ dicta sunt. ¶ Ad vlt^m vbi dr ꝙ finis 7 efficiēs sūt sibi inuicez cāe ꝑ se nō ꝑ acci-

UVA. BHSC. IyR_086_2

dens. rñdeť q ponendo finem esse cāz fz esse intentiōale est cā p se cālitatis agentis: ⁊ efficiens est p se cā finis fz eē qō hz extra i effcū. ¶ Et cū iferť: q efficiens ē cā p accns finis. si sit cā ipsi⁹ fm esse eꝝ: eo q dz esse cā ipsi⁹ finis fz illō esse i quo cāt. Respondeť q lz esse reale finis nō sit illud i quo cāt. tñ est esse ꝓ q cāt. Et q⁹ dcm est q finis i esse intentionali absolute nō est cā. sed i ordine ad esse reale ipsius finis eꝝ: ideo efficiens est cā finis q̄z tū ad illud eē qō aliq̄ mō regrit ad ei⁹ cālitatē.

¶ Ultio rñdeť ad istātias adductas ꝫ ꝓnē gntā. s. positā de nobilitate finis. Et ad ꝓmā cū dr: q ens magis dr de forma efficiēte mā ⁊c. Rñdeť ab aligb⁹ negādo assumptū. nā lz finis nō sit ens reale i eē i quo cāt: ē tñ reale fz eē ꝓ quo cāt. vel pt dici ⁊ meli⁹ q ly. magis ens. pōt itelligi idē qō reali⁹ ens: vel id qō nobili⁹ ⁊ pfecti⁹. Si ꝓmo mō itelligať: ꝓcedit q ens magis dr ō mā efficiēt] ⁊ forma: q̄z ō fine fz illō eē i quo cāt ⁊ fm eē formale qō sibi ꝓpetit vt ē cā: gegd sit ō eē qō hz pticipatiue. Si vero itelligať scdo mō negať assumptū. nec idē ē eē reali⁹ ens ⁊ nobili⁹. Nā eē reali⁹ est hre veri⁹ eē tale i re. nobili⁹ ät est eē pfecti⁹ i aliq̄ ꝓditiōe pfecta entis: q. s. in ente absolute sūpto ponit pfectionē. Exēplū. albedo i mēte cōcepta hz nobili⁹ eē: qz est immālis: inalterabilis ⁊ icorruptibilis: q̄z tū ē ex pte itellectus: q̄ ꝓditiones ponūt perfectionē i ente. sz tñ nō ē verior ⁊ realior albedo in mente q̄z ex. Ex hoc ꝓcludim⁹: q ens simpl'r sumptuz ⁊ absolute nō ꝓctū ad eē specificū finis: mag] hz ē nobili⁹ ⁊ aliq̄ mō pfecti⁹ dr de fine q̄z ō efficiēte ⁊ alys causis. licz forte alie cāe sint veriores i suo eē specifico ⁊ ōterminato ⁊ habeant maiorē realitatē q̄z finis i eē in q̄ cāt. Et q̄ dr q ens in po⁹ ē ens diminutū ⁊c. Rñdeť ꝓcedēdo hz esse vez respcū realitat] ⁊ vitat] eē specifici ⁊ ōtermiati ipi⁹ finis: sz nō ē ens i po⁹ excludēs oēz entitatē simpl'r. vnde nō valz ista ꝓña. hz ē verior lapis. g̃ veri⁹ ens. sic nō valz. hoc ē pfectissim⁹ lapis. g̃ pfectissimus ens. Ex quo segť q finis in eē intētionali pōt hre nobilius eē absolute ⁊ simpl'r: licz nō reali⁹ aut veri⁹ respcū eē ōtermiati ipi⁹ finis. De eē obtiuo finis nobiliori simp'r aut fz gd i itellu creato aut icreato satis dcm est supi⁹ in distōnib⁹. distinctiōe. 6. in corpe qōnis: añ ꝓnes ōtermiatiuas qōnis. Et conformiter ad illā distōnē rñdendo pōt dici ad ꝓpositū q finis quo: i itētiōe agēt]: ⁊ loq̄ndo ō fine artificiali ⁊ de fine agentis p cognitionē: ō quo ē difficultas. gegd sit de alys: ē ens reale pticipatiue: qz pticipat esse cognitiōis: fz quā ē obm mouēs ipsaz volūtatē vel artificē ad opandū: ⁊ tūc vtute cognitionis q̄ ē ens reale: aut ēt itellectus mouet ipz agēs ad agēdū: ⁊ talis finis sic intētus hz pfecti⁹ eē ⁊ nobili⁹ pticipatiue: q̄z sint entia q̄cūq̄ iferiora cognitiōe actuali intellectus: seu ēt ipso itellu dirigēte ⁊ volūtate iperāte executiōez finis. quēadmodum determiat Scotus in. 4°. dis. p⁹. q. p⁹. ⁊ i p dis. 3. q. 4. post quartū arti. vbi hz q obta i itellū diuino mouēt itellm creatū vtute itellus diuini: a quo ꝓdcūtur talia obta i eē obtiuo: ⁊ i eē itelligibili: ⁊ tūc ꝓcedit ipe q hō obta habēt aliqō eē ex nā rei: p qō possunt mouere itellcm creatū ad cognitionē ipsoz: ⁊ ita ex hz ꝓcluderet q nō solum finis ē realis i eē ꝓ quo cāt. verū ēt i eē in q̄ ē cā. ¶ Et p hoc rñdeť ad mltas istātias pser tim ad istā. cā dū realr cāt hz eē reale: qz cālitas segť entitatē rei: sz ita ē q cā finalis i eo istāti quo agēs agit realr cāt: g̃ hz eē reale. Ad quā istātiā rñdeť ꝓcedēdo ꝓñs ⁊ ꝓñaz: loquēdo ō eē qō cōpetit cāe vel formalr vel pticipatiue. Et si dicas. non qōlz agēs pp finē mouet a fine in eē itētionali: exq̄ non qōlz agēs ē cognoscēs finē pp quē agit. rñdeo q oē agēs p se itēdit finē: qz appetit ipz vel appetitu nāli vel sensitiuo aut volitiuo. Appeteť ät finē quocūq̄ istoz modorū ē finē itēdere: ⁊ eē i itētōe agētis. Istud aūt appetere vel pūponit cognitionē i appetēte vel i alio a quo dirigit. Si loq̄mur ō appetēte appetitu sensitiuo vel volitiuo: tale appetēs ē cognoscēs finē pp quē agit: ⁊ ō talib⁹ p cedit rō adducta. Si vero appetens solum appetat appetitu nāli: cū appetat vtute dirigētis i finē: qō dirigēs est ipsa itelligēt̄ia cognoscēs. adhuc hr itētū. Et h ē qō iquit Auerroys. iz. meta. cō. 18. Opus nāe est opus itelligētie. Ex quo segtur q ois finis vel formalr ē i itētione cognoscent] vel vtualr ⁊ pticipatiue: ⁊ ita pt saluari isto mō realitas cāe finalis. Pōt 3° mō respōderi saluando hȝ realitates per ea que dicta sunt supi⁹ ō eē obtiuo rei intelligibilis ⁊ volibilis: qō habet eē añ actū itelligēdi:

Ad ꝯfirmationem

(vt pmissum ē supra. argumēti pncipal' supe rius adducti. Cū dr cālitas simp' ⁊ realis ē nobilior cālitate fz gd. pz respōsio ex dictis. Nā ppō assūpta ꝓma iori ēva si sint cāe i eodē gñe cāe: in diuersis tñ nō icōuenit. Ut' iuꝛ viā q̄ nūc posita ē dr q cālitas finis ē realr ⁊ est nobilior ceteris causis: vt pbatū est supra. ¶ Ex hoc etiā respōdetur ad illud qō additur. vz. causalitas finis est cālitas fm quid: ⁊ metaphorica. respondeť negādo hoc assumptū q sit cālitas fm quid: qz finis realiter cāt ⁊ concurrit simul cū efficiente ⁊ alys causis. Cōcedit tñ q est cālitas metaphorica: qz motio ipsi⁹ finis in ratione amati ⁊ ōsiderati: ⁊ mouere sic vt amatū: ē mouere metaphoricē: qz mouere isto mō ē ꝓducere vel cōstituere rē i esse amato ⁊ ōsiderato. Et ꝓ quāto res capit sic eē amatū ab ipso fine dr istud cāre metaphoricum: ⁊ fz gd penes eē amatū qō est eē fm gd attributū ipsi rei a fine mouēte. vñ oē aggregatuz ex plurib⁹: quoꝝ vnū est tale simpl'r: aut ens reale: altꝝ ē ens rationis ⁊ fm gd: totuz natū est denominari denoiatione a posteriori: ⁊ quo ad nos a debiliori: seu ignobiliori: sed nō denoiatione quo ad nām ⁊ a priori de qua dcm est supra. Cū igiť ita sit q finis in eē obtiuo habeat aliquod eē ex nā rei. vt pmissuz ē: ⁊ aliqō eē rōnis: quod est eē amatuz ratione qua finis est amat⁹: appellatur ens fm quid. Et cālitas pmoueniens ab isto toto aggregato denoiatur ab ente fm gd. Et sic appellatur causalitas fm quid: ⁊ metaphorica: qz denoiatio toti⁹ aggregati semp segtur ōbiliorē ptem. Et ad illud qō cōmuniter dicitur: q causalitas finis est intentionalis. responsuz est q est intētionalis: vt distinguitur contra materiale: ⁊ appellatur intentionalis: qz est quedam intentio agentis per quā tendit in obiectuz ⁊ in finem ꝓducendum in esse reali. ¶ Ad vltimum ꝓ ista parte cū arguitur. Si finis eēt nobilissima causarum potissima demonstratio esset per finem. Respōdetur vno modo. concedendo ꝓsequens ⁊ cōsequentiā. Unde cū omnes cause possint demonstrari per finem. ⁊ finis in agibilibus sit sicut ꝓncipium in speculabilib⁹: cūq̄ ꝓncipium in speculabilibus sit illud a quo ōpendet tota certitudo ⁊ euidentia conclusionis seu demōstrationis: sequitur q etiam a fine sumetur omnis certitudo ⁊ euidētia cāti ⁊ ēt aliaꝝ cārū dependētiū ab ipo. Et cū dr. q qōquid ē: est ꝓn'm demōstrationis. respōdeť q qō qd ē itelligiť nō tñ ꝓ eo qō dicit qd ē eē rei: sz ꝓ omni eo qō dic pp qd: qō maxie cōpetit fini. Et cū dr q qō qd ē maxie accipiť a fo⁹. Negať hz. ⁊ si inueniatur ab Aꝛ. q qō qd ē sit fo⁹: itelligit Aꝛ. qō qd ē eē formā apropate: ꝓ q̄to qō qd ē notificat diffi'm: sic fo⁹ notificat illō c⁹ ē fo⁹ vl accipiť a fo⁹ vt a pte ꝓncipaliori ⁊ notiori intrinseca diffinito. finis aūt est cā extrinseca. Uel pt dici ⁊ ē scda rūsio: q certitudo cognitiōis pōt accipi: vel q:

UVA. BHSC. IyR_086_2

sit de certiori obo in se ⁊ fm ꝓpriā entitatē q̄ appellatur certitudo simplr: vel de certiori obo fz ꝓportionē ad po tentiā cognoscentē: vñ aliqd est certi⁹ in se: qō tñ nō ē cer tius fm ꝓportionē ad potentiā. illud. n. est certi⁹ in se qō plēs gradus in se ꝺtinet cognoscibilitatis. Illud autē est certi⁹ in ordie ad põm cogſcētē de quo ipsa plēs gradus cognoscibilitatis attingit: cū igit ita sit ꝙ forma in re sit nobis notior ⁊ euidētior quo ad nos: sic ꝙ de ipsa plures gradus cognoscibilitatis attīgimus: q̄ de fine: segtur ꝙ certior cognitio q̄ ad nos ⁊ fm ꝓportionē po^nr̄e itelle^ue ad obm itelligibile habeē de fo^a q̄ de fine: cū ℔ tñ stat: ꝙ per finē bēat cognitio certior simplr ⁊ quo ad nāz. Et (sic ad questionem.

Ad argumenta adducta in p̄n^o qōnis. ¶ Ad p̄^m pz rñsio ex ocīs. vz. ꝙ finis ē p̄n^m ⁊ p̄^m in eē itētionali: vlti^m aūt i esse reali: ⁊ p̄^m ⁊ vlti^m isto^o nō opponunt̄: qz ista nō accipiunt̄ fm idē. ¶ Ad z^m arg^m scōi q̄sti. Lōcedit ꝙ finis i eo istāti in q̄ agēs agit mouet actu cāndo effcm si bi cozrñdēt: ⁊ ita ꝓcedit maior ⁊ negat minor. Lū ad p̄batiōez dr: cā q̄ mouet actu ē in actu: cōcedit ꝙ ē in actu fz aliqō eē. s. aut ex agēs: aut i itētiōe agēt] ⁊ in eē obtino: neq; regrit ꝙ illō qō est actu mouēs: maxie met bapho^cc sit actual^r ex i re: fz sufficit ꝙ sit i actu fm aliqō eē obti nū: aut ex nā rei. ¶ Ad ꝓfirmationē p̄ ista via ⁊ z^o q̄sito. Rñdet ad qōnē admittēdo ipaz p nūc. fz negat ꝙ enti tas finis in eē in q̄ cāt nō sit exñs: vñ licz sanitas i eē rea li i istāti q̄ agēs agit nō sit sanitas exñs tñ in eē itētiōali ē aliqd exñs saltē bñs eē ex nā rei. ¶ Ad arg^tā tertꝝ q̄sti. Lū dr data vitate isti⁹ seq̄ret ꝙ idē re^u eiusdē ⁊c. Rñ sio pz ex bis q̄ dcā sūt ad istātias adductas ℨ ℨ^os p̄nē p̄n^cs ¶ Ad arg^tā 4^m. q. cū dr. si finis eēt nobi^ma cārū: seq̄ret ꝙ cālitas finis ꝓpteret nobi^mie entib⁹. ꝓcedit ꝓñs ⁊ ꝓña. ⁊ ad p̄^am ip̄obationē ipsi⁹ rñdet ad itētionē Ax. loco ꝑall. ꝙ imobilia q̄ sūt ōs ⁊ itelln^c nō bñt cāz finalē: q̄ attingat ꝙ motū aut mutationē: qz i ipsis ꝓductio aut actio nullū ꝑsupponit subm mutatū qō trāseat de ꝑuatōe ad actū: fz in ipsis ē simp^r emanatio de nō eē ad eē. De⁹ āt re^u oium aliarū itelligētiarū a se ē finis z^r. Uno^o ē finis: q ē cā finalis: qz ex amore sui ꝓducit ipas itelln^ae. Allo^o ē finis ob iectalis: seu attigēdus ꝙ opōnē: qz i ipo ōo tāq̄ i pfecti^mo itellībili ⁊ volībili: vnaq̄q; itelln^a getat ⁊ delectat: ōs āt re^u suiipsi⁹ ē tñ mō finis attigēdus ꝙ opōnē qz i seipo vl timate btificat ꝙ itell^z ⁊ volūtatē. ¶ Ad z^am ip̄obatōez. cū dr ꝙ ōs ē agēs re^u oiuz cābi^m: ⁊ tñ nō agit pp finē ipo rū: negat ℔ assūptū. Et cū tu dicis: aut talis finis eēt ipm met agēs p̄^m ⁊c. Rñdet ꝙ ē ipz p̄^m agēs i q̄ ꝓcurrit z^r cā litas. s. efficiēt] ⁊ finis. Et cū tu dicis. ḡ cālitas p̄mi effici ent] nō eēt simp^r p̄^o: fz eēt cāta ab aliq̄ ꝑte. negat ꝓña. Et cū dr ꝙ actio p̄mi agentis ē cāta ex amore sui: dato ꝙ p̄^m agēs sit cā final. ¶ Rñdet ꝙ talis cālitas p̄mi efficiēt] ⁊ amor iste ē qōdā simp^r icātū: idē simplr eēn^c dine. verū tñ fz nr̄m modū itellndi itell^m^o ipz velle diuinū vt ter miat ad creaturā: q̄ ad exñtiā ipi^o ꝑexigere ipmmet vel le aut amorē: q̄ se dr diligit: ⁊ ex ꝓnti cū pp se amatū ⁊ dsi q̄si cā amoris vt dtermiat ad creaturā ⁊ ad exñtiā eius. Et sic vr fm nr̄m modū itelligēdi: ꝙ cālitas effectiua dī gitipsaz. ¶ Pōt etiā dici ꝙ deus agit ꝓpter finē aliuz a se: qui nō est finis ipsius dei: fz effect⁹ ⁊ est finis min⁹ p̄n cipalis ꝓpter quē agit: vt dcm est in corpore qōnis.

¶ Ampli⁹ aūt alia fm numerū sunt vnū alia fz spēm ⁊c. Tex. cōmē. XII. Qō V.

Queritꝝ. vtr ididuaⁿ nāe fiat p hecbei tatē seu ꝑpetatē ididuālē: vel p māz ⁊ q̄titatē. ¶ Et ar ꝙ nō p ꝑpetatez ididuālē: qz data vitate h^o: seq̄ret: ꝙ ordo i ter ididua eiusdez spēi eēt ordo eēntial^r ⁊ p se. ꝓñs ē flm. Tū qz i ididuis ē pcessus i ifi nitū: fz i ordie eēntiali nō ē pcessus i ifi^m. ḡ talis ordo ñ ē iter ididua eiusdē spēi. Tū ēt qz ℔ ē ℨ Ax. i z^o meta. t. c. ii. Ubi cōmēdat ꝓlonē volētē: ꝙ i ididuis eiusdē spēi nō ē ℔ ꝑus: ⁊ illō posteri^o: ꝑp qō fz ipz ꝓlonē oia ididua vt posteriora reducebāt ad aliqō ꝑus sepatū: ad qō oia talia habebāt eēntialē ordinē: qō fm ipm erat idea spēi sepata ab ididuis. Ax. ꝓcordat cū ꝓla. i ꝑ. s. ꝙ i ididuis nō ē ordo ꝓoris ⁊ posterior] eēntial^r: ⁊ discordat i alio. Lōseq̄ntia p̄^a sic p^r. ꝑsupponēdo ꝙ ꝑpetas ididual^r i soz. nō ē accñs soz. fz ē eadē cū ſba soz. Et sil^r i alys. ꝓre/ suppoīt ēt ꝙ ordo iter aliq̄ attēdit penes p̄n^a distictiua: ita ꝙ tal^e ordo iter distincta: q̄lis eēt inter p̄n^a distictiua. Ex ℔ ar sic. Ordo q ē iter soz. ⁊ pla. ē penes dr̄ias ſbales. ḡ iste ordo erit ſbal^r: fz ois ordo ſbal^r ē ordo p se ⁊ eēntial^r. ḡ ⁊c. mīor vr nō: qz ſbale distīguit ℨ accñtale: ⁊ p se ℨ per accñs. ¶ Et ꝓfir^r ista rō: qz ordo p̄n^oz distictiuoz hz re duci ad illō p̄dica^m c^o sūt ipa p̄n^a distictiua: fz talia p̄n^a sūt de p̄dica^to ſbe re^u ipoz ididuoz q̄ distīguūt. ḡ talis ordo erit ſbal^r. ¶ z: p̄n^r ar. Data ista pone: seq̄t ꝙ dr̄ia spe^ca vl tima spēi spāli^me nō eēt pfecti^ma dr̄ia. ꝓñs ē flm ⁊ ℨ Doct. subti. S. Tho. ⁊ alios. Et vr eē de mēte Ax. 7. meta. vbi vult: ꝙ dr̄ia final^r sit tota ſba rei: ⁊ loḡ de dr̄ia spe^ca: qō ñ eēt: nisi tal^r dr̄ia ꝓhēderet oēz pfectiōez rei. ꝓña sic ōdu cit. Dis i^a dr̄ia ē pfectiō q̄ ꝑsupōit alias dr̄ias supiorez: fz dr̄ia spe^ca nō ꝑsuppōit oēs dr̄ias q̄ sī i ididuo: ⁊ eī dr̄ia ididual^r sic ꝑsuppōit tales dr̄ias. ḡ dr̄ia ididual^r ē pfectiō dr̄ia spe^ca. ¶ Et ꝓfir^r: qz q̄to act^o ē posteriō: tāto pfectiō. ꝑ Ax. 9° meta. ꝓrioza gnōne sūt posteriora fz ſbaz ⁊ pfe ctiōez: fz ita ē ꝙ act^o ididual^r seu ꝑpetas ipsi⁹ ē posteriot act^o ipa dr̄ia spe^ca. ḡ pfectior. ¶ Itē ꝓfir^r ℔: qz si sic esset quēadmodū ista pō ponit: seq̄ret: ꝙ dareē pfectio ifi^ta p ter deitatē ⁊ eēn^as dīnā. ꝓña sic ōducit. Nō. n. pp aliā cāz pōit eē ipol^e ꝙ spēs mltiplicēt i ifi^m: nisi pp ℔: qz dareē pfec^o infi^ta. s. aliq̄ dr̄ia i ifi^m posterior: q̄ ꝑsupponeret oēs alias: ⁊ ista eēt in ifi^m pfectior ista dr̄ia data. Assūi ar. Si dr̄ia ididual^r ē posterior ꝑsupponēs ifinitas dr̄ias: erit in ifi^m pfectior: fz nō ē ipol^e is ifi^tas i ididuis eiusdē spēi. ḡ se quit ꝓpo^m. ¶ ℨ p̄n^r ar sic: ꝑsupponēdo: ꝙ q̄titas ē p̄n^m p se diſiōis seu distōnis: ⁊ ℔ ꝓ^r: de mēte Ax. i. ſ. meta. c. de q̄ti^te vbi diffinit q̄titū p eē divisibile i ptes eiusdē rōnis: q̄ rū q̄lz nata ē eē vnū aliqd: ⁊ ℔ aliqd itelligēdo ꝙ ℔ aliqd ipz idiui^m. Ex ℔ ꝑsup^to ar sic. Data pōne scotista z^r seq̄t ℔ absurdū ⁊ icōueniēs: ꝙ idē idiui^m distiguet ab a^o duplici distōne: ⁊ p duo p̄n^a distictiua: ꝓñs ē fl̄s. ḡ añs. ꝓña āt ꝓ^r. qz ꝑpetas ididual^r fz istos ē p̄n^m distictiuū nūeralr vni^o ididui ab a^o. sil^r q̄titas exñs i eo sic ē p̄n^q distinctiuū. ḡ idē distiguet ab a^o distōne nūerali: ⁊ eiusdē rōnis duob⁹ p̄ncipys distictiuis q̄ erūt eq̄ ꝑ distictiua. ¶ Et cōfir^r ℔: qz q̄titas aut distīguit p se: aut distīguit p accñs. si dicas ꝙ p se: hr̄ ꝓpo^q. Si dicas ꝙ p accñs: ℨ ℔ z^r. Tuz qz ℔ ē ℨ Ax. loco ꝑall^o to: ⁊ ꝑdica^to. Tuz qz nō mag] distigueret q̄titas vnū ididuū ab a^o: q̄ reliq̄ accñtia. ¶ Itē ꝓfir^r ℔ idē: qz si q̄titas aduenit aliqb^o indiduis eiusdē spēi: aut dīdit ipa seu distīguit: aut iuenit ipa dīsa ⁊ distincta. Si ꝑ mō: hr̄ ꝓpo^m: qz i^a ñ sī dīsa nisi ꝑ q̄ti^tes. si deī z^m. ḡ cū alia accñtia aduēiāt ididuis i eē distincto: nō mag] q̄^tas sīdet: q̄ a^a accñtia. ¶ 4° p̄n^r ar. Si sit vez. ꝙ ꝑpe^tes ididuales distīguūt ipa idi^a: seq̄ret ꝙ tales ꝑpetates ididuales ꝓti neret i nā spe^ca eo^o q̄ iferi^o ꝓtiet i suo supiori. ꝙ si cōcedi-

UVA. BHSC. IyR_086_2

tur cū omne distinguibile possit distingui in omnia illa quoꝝ ꝓncipia distinctiua ꝓtinet in se virtualr: aut per se: sequtur q; spēs spāli^me possit diuidi per se in infinita. ꝓbaf ista vltia ꝓña: qz idiuidua in eadē nā possunt multiplicari in ifinitū respcū quoꝝ nā ipsa cōtinet per se ꝓpetates idiuiduales. ḡ per se sic poterit diuidi i ifinita. ꝓns est falsuz. Tū qz citra dr̄iam specificā spēi spālissime nulla est dr̄ia per se: vt est de mēte ꝓphyry i de vlib^o. vbi vult: q; spēs spālissima sit athoma. vel idiuisibilis: qō nō est intelligendū de idiuisibilitate opposita cuicūq; diuisioni: qz certuz est q; spēs spālissima diuidit in idiuidua: sz bz itelligi de idiuisibilitate opposita disiōi per se: r ꝓp hoc dixit cōmēdando ꝓphonē q; a gnālissimis ad spēs spālissimas descēdēdo: iubet ꝓplato gescere. ¶ Hoc idē ꝓfirmaf per Arz. io. meta. vbi vult: q; citra spēm spālissimā q̄cūq; dr̄ia est: est accñtalis. ¶ Quito ꝓncipalr arḡ. data ista pōne sequtur q; ꝓpetas idiuidualis erit dr̄ia eēntialis r q̄dā eēntia: ꝑns ē falsuz. r ꝓña ꝓbaf. In idiuiduo illud qō ꝓcedit eē actuale est eēntia: qz nōvr in idiuiduo posse repiri aliqd nisi sit essentia vel exñtia a qua est esse actuale ēt fz Sco. sz ꝓpetas idiuidualis ꝓcedit eē actuale exñtie fm Sco. ḡ ꝓprietas idiuidualis est eēntia. ḡ si distinguit: distinguit eēntialr: r cū nā specifica distīguaf in ifinita: ipsa spēs eēntialr distinguef in ifinita. ¶ Itē 6° arḡr. si ꝓpetas idiuidualis ꝓstituit idiuiduū. s. hecheitas: aut ꝓstituit idiuiduū per se. sic q; per se ꝓpetat ei: aut per accñs. Si 2° mō. ḡ poterit separi hecheitas ab idiuiduo r singulari: r ita remanebit idiuiduū: r nō p hecheitatē. si aūt cōpetat singulari per se: aut per se p^o mō: aut p se 2° mō: nō est dicēdū 2^m: qz tūc hecheitas eēt passio singularis. Neqz ē ēt dicēdū p^m. Tū qz ꝓpetas ididualis p̄dicaref qditatiue de ipso singulari: qō nō ꝓcedit a Scotistis: qz ꝓpetas talis est p^o diuersa ab oi qditate. Tuz qz talis ꝓprietas est modus itrinsec^o vt cōiter dr̄: r modus talis nō est de qditate illi^o cui^o est modus. ḡ non cōpetit singulari per se. ¶ Ultimo arḡr. hecheitas dr̄ ab ß hec hoc ꝓnomine demōstratiuo. cui si non cozrñdet aliquid demōstratū: cassuz est r vanū fm ꝓphiscianū in mīori volumine. Isto stāte q̄rif. Utz per hecheitatē aliqd demōstref: aut nō. si dicas q; sic. Si tale ōmōstratū nō est nisi ipm singl'are. ḡ segf q; hecheitati cozrñdet r subycif aliqō singl'are. ḡ hecheitas aduenit singulari ꝓstituto in eē singl'aritatis. Si aūt dicas q; ipsi hecheitati nō subycif aliqd demōstratū. ḡ ß ꝓnomē hecheitas ē vanū r ficticiū.

Ad oppositū tñ r p2o parte affirmatiua qōnis arguif. p^o suba per se opatur r per se terminat gnōnem. Ista ꝓpō pz q̄tū ad ꝓmā partē ꝓpterea: qz actio est per se suppositi seu singularis. ex ꝓmo meta. q̄tuz ad scōam appet per idē in p^o meta. in ꝓlogo. Act^o r gnōnes versanf circa singl'aria. Ex hoc arguif sic. suba ꝓma per se operaf. ḡ per se est ens. Ista ꝓña pz: quia cālitas r actiuitas insegtur entitatē rei. cū sit cōditio entis. ḡ vnūqōdq; sicuti operaf ita est ens. ḡ si per se operaf: per se est ens: sz suba p^o icludēs q̄titatē nō ē ens p se: sz p accñs q̄ten^o icludit ipaz. ḡ suba p^a nō est talis p q̄titatē.

In ista. q. p ponenf q̄dā ꝓambula. 2° determinabif qō fm multiplicē ꝓnem excludēdo opionē. S. Tho. de idiuiduatiōe p q̄titatē r mās. 3° loco determiabif qō iuxta op^o quā segmur. 4° vo loco rñdebimus ad arg^ta: r difficultates isurgētes ꝓtra 3^m arti^m. 5° soluemus auctes r rōnes p^c opionis que est. S. Tho. 6° r vltimo soluenf argumēta in ꝓn^o qōnis facta.

Circa ꝓmā partē sunt 4^or ꝓambula. p est aduertendū q; cū querimus de cā idiuiduatiōis ipsius idiuidui: nō accipimus idiuiduū aut ēt singulare: vt ista ꝓpoztāt ītentiones scōas: qz idiuiduū vt est ītentio 2^a idiuidnaf effectiue ab itellectu: formalr aūt ab itētione 2^a. q̄ est idiuiduatio. Et ꝓbilr dicēdū ē de singulari. Sz q̄rimus de idiuiduo p2o substrato bui^o ītētionis 2^e. s. de sorte. Plato. aut Lice. r q̄rimus cū idiuiduū sit ens in istis iferiozib^o incōicabile: cui ꝺdictozie repugnat plurib^o cōicari: ac etiā plurificari: qd est illud per qō repugnat tali enti plurib^o cōicari. Et nō q̄rimus de cā formali pp quā repugnat tali enti cōicari ad pla: qz talis cā formalis ē ipsa formalis repugnātia: vñ sic albū albedie formalr ē albū: sic repugnās repugnātia ipsa formalr repugnat: sz q̄rim^o de cā isti^o repugnātie: qd est illō q̄ tāq; fundamēto ꝓximo ipsi^o repugnet idiuiduo plurib^o cōicari. ¶ Scōz pambulū ē: q; cū q̄rim^o de singulari: nos nō q̄rim^o q̄ formalr singulare vel idiuiduū sit vnū nūero: qz certū ē q; vnū nuō ē vnū tale formalr p suā vnitatē nūeralē: sz q̄rimus quo tāq; fundat^o ꝓximo ipsi^o vnitatis nūeralis idiuiduū est vnū nuō: qō ē q̄rere: qd est illud ad qō ime^te ꝓsequtur vnitas numeralis. Ex quo appet q; male dicūt alig: q; indiuiduū māfr ē idiuiduū per mās: formalr per formā: q̄titatiue p q̄titatē: qz tūc qō facillima eēt: qz sic diceref q; idiuiduū albificatiue ē idiui^m p albedinē. Ita ꝑñ facile eēt assignare rōnē idiuidualē idiuidui in q̄titū tale aut tale. ¶ Tertiū ꝓambulū ē: q; cū q̄rimus ō singulari idiui: q̄rimus de singulari signato r determiato: r nō de singulari cōi vago r idetermiato: qō sing^re signatū ē simplr in cōicabile: i q̄ cōcurrūt due rōnes: q̄rū vna ē eē ß r sing^re: alia rō ē idiuisiōis: fz quā ē idiuisū a se. sing^re. n. r ē sing^re r ē idiuisū: pp quā idiuisione sortif ß nomē qō ē idiui^m. De vtraq; rōne i ipo q̄rim^o r vtriusq; cāz ingrim^o r q̄rendo de vna rōne q̄rim^o de alia. Et vlteri^o q; cd q; ē cā vni^o ē ēt cā alteri^o: qō declaf: qz qñ sunt duo effect^o eēntialr ordinati: q; cd q; ē cā vni^o ē cā alteri^o: r q; cd est cā ꝓpzis: ē cā posteriozis. fz ista duo. s. eē sing^re: r eē idiuisuz: sūt duo effect^o: q̄rū ꝓpz ē eē sin^re q̄ eē idiuisuz. ḡ q; cd ē cā sing^le ē ēt cā idiuisiōis: r ita si assignabim^o cāz pp quā idiui^m est sing^re: eādē assignabim^o eē cāz idisiōis. ¶ Ulti^m pambulū ē. 4^or sūt vnitates: q̄rū vna ē nūeralis: alia specifica: 3^a gnica. 4^a trāscendens: r iste vnitates distīguunf inter se quēadmodū entitates distīguunf: ad qs ipe vnitates cōsequunf. Et rō ē: qz vnitas ē pa^e entis: multiplicato subo: multiplicaf ꝓpa pa^e. Ex q̄ segf: q; cū sing^{rae} sit alia a nā specifica: r nā specic^a a nā gnica: r nā gnica a rōne forali entis iq̄tū ens ē: segtur q; ēt iste vnitates erūt a^e r distincte.

Quantū ad 2^m arti^m ē opio. s. Tho. r suoꝝ seqciū: q; idiuidua^e fiat p mās subtaz q̄titati signate. Ita q; cū i idiui^o ocurrāt duo. s. eē idiuisū a se: r disza q̄lz a^e. p2i^m idiuisiōis ē mā: sz disiōis ē q̄titas. p^m pz: qz i funda^to nāe nihil ē distictū. 2^m ēt pz: qz act^o sepat r distinguit. ex. 7. meta. tex. cō. 49. Ex q̄ ꝺcludif: q; nō solū mā ē ꝓn^m idiuiduatiōis: sz ēt q̄titas. ¶ p2o mā bñtur multe auctes: q̄rū p^a ē i. 7. meta. t. cō. 28. vbi bz Arz. q; gnāns generat aliō pp mās. Calias r Socra. ingt ipe diuersa sunt pp mās: eadē ēt spē. ¶ Itē i eodē. 7. bz tex. 2. 4. i. q; i quibusdā sbys qōgderateē: ē idē cū eo c^o ē: i gbusdā aūt nō. Sic i subys mālib^o. Et hāc eādē sniaz bz i. 8. meta. t. 2. s. Ex q̄ vf (sz nō ad itētionē. s. Tho. q; ponit mās eē ptē gdi tat) rei spe^{cc}) q; mā sit ex gdi^{trs} rei: r ñ ꝓpetat illi: qō bz p gditatē. Et ita cū mā sit i ididuo: r sit ex gditatē: vf q; sit ꝓn^m idiui i eo q; idiuiduuz ē. ¶ Itē bf ß idē i. 12. meta. t. 2. 49. vbi ꝓbat Arz. q; nō pñt eē ples celi ꝓmi: qz ñ pñt eē ples p^t motozes. Uñ arguit q; si eēnt ples ꝓmi celi foret ꝓn^m igt ipe circa vnūqōdq; spēs vnū: nuō vo m'ta: sz q̄cūq; sf nuō m'ta bñt mās m'tā. Uñ ꝺcludit. endelechia. n. vnū spē r nuō. p^m mo^ns imo^c. Arg^tr ḡ vni^{trs} celi ex vni^{re} p^t

UVA. BHSC. IyR_086_2

motozis per nō hēre mām: ⁊ facit mentionē spālr de mā prima. ¶ Hoc idem habetur i 3° de anima. ꝙ aliud est magnitudo: aliud magnitudis esse: in mālibus. tex. cō. 9. ex qua auctē arguit: vt ꝑus. ¶ Silr a Lōmē. habeť ꝙ si itellect⁹ eēt idiuiduatus: eēt mālis: ⁊ silr spēs intelligibi lis. ¶ Pro q̄titate ꝙ sit p̄n⁹ idiuiduatiōis: hr cōmē. 6. p° phy. ois multitudo ingt Lōmen. aut est fm formā: aut fm q̄titatē. Exquo segtur ꝙ cū multitudo fm formā sit formalis ⁊ specifica: fm q̄titatē sit mālis ⁊ idiuidualis: segtur ꝙ q̄titas sic est p̄n⁹ indiuiduationis. ¶ Pro hac pte adducit rō talis. Q̄cūq; aliq̄ passio per se p° cōpetit alicui: cuicūq; cōpetit: ꝓpetit rōne illi⁹. Sed ita est ꝙ di uisibilitas in ptes eiusdē rōnis per se p° cōpetit q̄titati. ex sṅia Ax. 5. meta. ca. de q̄titate: ⁊ q̄titas non facit vnū per se cū ſuba. qđ declarat. Tū ex sṅia Ax. 5. meta. ca. de ente ⁊ vno. Tuz per rōnē: qz vnū per se nō fit: nisi ex per se actu: ⁊ ex per se pō. quēadmodū vult Ax. 8. meta. ſz ita est ꝙ ſuba nō est per se pō respectu q̄titatis: qz vnū per se receptiuū ordinat eēntialr ad actū eiusdē gnis. g̃ pō ſub stātialis ordinat per se ad actū ſubalē: ſz q̄titas nō ē act⁹ ſubalis: ſz accītalis: ⁊ ſz gd. g̃ nō facit vnū per se cū ſuba. Ex hoc cōcludit: ꝙ cū ex ſuba ⁊ q̄titate nō fiat vnuz per se: nō pōt ſube quāte (vt icludit totū aggregatū ex ſuba ⁊ q̄titate) per se p° cōpetere diuidi in ptes eiusdē rōnis: ſz si cōpetit ſube: cōpetit tñ per accīs: ⁊ ita ſube per accīs ⁊ q̄titati per se p°. Ex hoc arguit vltra. qđ est p̄n⁹ per se p̄mū diuiſiōis aliquoz: est p̄n⁹ p̄mū eoz diſtōnis: ſz q̄titas est p̄n⁹ p̄mū diuiſionis in aliqua plura eiusdē rōnis. ergo est p̄n⁹ eoz distinctionis in q̄tuz sunt eiusdē rōnis: ſz spēs spāliſſima diuidit tali diuiſione. ergo cōpetit spēi spāliſſime per q̄titatē ſic diuidi. ¶ Et cōfirmat hoc: qz vnū indiuiduū nō distīguit ab alio idiuiduo. niſi p aliā ⁊ aliā formā. Sz forma nō est alia a forma: nisi qz recipi tur in alia ⁊ alia pte māe: ſz mā nō hz ptē distīctā ab alia pte: niſi ſit quāta. ergo per q̄titatē vltimate fit hec distīctio nūeralis. ¶ Et ꝓfirmat hoc: qz generās: vt dictū est superi⁹ generat aliud ꝓpter mām. g̃ mā geniti est quāta: ⁊ p̄n⁹ distinctionis ei⁹ est q̄titas: ꝙ ſit quāta talis mā ge niti. pbat: qz agēs nāle agēs in mām nō agit in mām nu dā: ſz in mām quātā. Aliogn ex nō quāto gnāret q̄tuz: ⁊ ex nō corpe corp⁹: vt deducit Lōmē. in de ſuba ozbis: ⁊ iō vult ꝙ dimēſiones iterminate p̄cedūt in mā formā ſub stātialē generandā ⁊ generationē ei⁹. Ex hoc inferť ꝓpo ſitū ꝙ cū mā geniti ſit q̄ta: ⁊ nō q̄titate gnāntis: qz illa q̄titas nālr p̄cedit via gnōnis q̄titatē geniti. ergo illa q̄titas gnāntis nāliter p̄cedit diſtinctionē geniti: qz qđ nāliter p̄cedit esse alicui⁹ nāliter p̄cedit ei⁹ diſtinctiōez g̃ q̄titas gnāntis nālr p̄exigit ad diſtōnē geniti. g̃ ē p̄n⁹ necio p̄exactū ad ꝟ ꝙ genituz diſtinguat a gnānte.

Quantum ergo ad iſtū z^m articulū. Lōtra iſtā oꝑ. pono tres ꝓnes. p̄ma est iſta. Mā non ꝓſtituit aliqd in eē idiuiduali. pbat. p̄mo auctē. z° rōne. Ax. hz in. 7. meta. tex. cō. 39. Qz mā accipit in vli: ⁊ in singulari. Uñ hz hec vba. Palā ꝙ aīa q̄dā ſuba est. coz⁹ vo mā: hō aut aīal qđ est ex vtriſq; vt vlr. ſz alig text⁹ di cant: vt vle: et ſubdit: ꝙ ſoz. aut cozisc⁹: vt singulr: ⁊ post ſubdit iferius: ſi vo ſimplr aīa hoc: ⁊ coz⁹ hoc vt qdē vle cipi i vli: ⁊ i ſingulari. ¶ Itez tex. cō. 35. hz hanc eandem ſṅiaz. Ingt eni. homo ⁊ equus: ⁊ que ita sunt in ſingulis: vel fm aliuz tex. In ſingularibus non sunt ſubſtantia: ſz quoddā ſimul totū. ex hac rōne ⁊ hac mā vt vlr: ſingula re vo ex vltima mā Socrates iam est. Ex qua ſṅia hz ꝙ homo ⁊ equus in cōi ſunt ex hac mā: ⁊ hac rōne: hoc ē for ma: vt vlr acceptis: Socra. ät ex hac mā ⁊ ex hac for⁹ ſi gnata. ¶ Hanc ſṅiam habet Ax. iz. meta. t. 9. z 7. vbi ha bet hec verba. Eoz que sunt in eadē spē: diuerſa non spē: ſed qz aliud est mā tua: ⁊ spēs: ⁊ mouens: ⁊ mea: rōne aūt vli eadez. In qua ſṅia vult. ꝙ p̄ncipia sunt ꝓportionata p̄ncipiatis quo ad vnitatē ipſoz p̄ncipiatoz. ⁊ diſtīctio nē eorūdē. vnde concedit Ax. vnitatē māe ⁊ diſtinctio nem: quēadmodū ipſius forme. Ita ꝙ sic forma hz vni tatē ⁊ diſtinctionem i particulari ⁊ vli: sic ēt mā. Ex his oībus auctoritatibus concludimus: quod mā vt mā est: nō hz de se vnitatē numeralē fm quā ei repugnet cōtra dictozie pluribus cōicari: ſed q̄tum est ex ſe: est plurib⁹ cōicabilis. Ex hoc arguit. qđ nō est de se incōicabile: nō pōt cōſtituere aliqd i esse icōicabili: ſed ita est: ꝙ indiui duū in iſtis iferiozibus hz eē icōicabile ⁊ iplurificabile in plura. ergo mā nō pōt cōſtituere aliqd i esse idiuidua li. Maioz est manifeſta: qz qōcūq; est p̄ncipiuz conſtitu tiū: non cōſtituit aliqd in esse oppoſito: ⁊ in vnitate ali qua oppoſita sue ꝓprie vnitati: ſicut iplicat cōtradictio nem: ꝙ albedo aliqd formalr conſtituat in esse oppoſito albedini: qz forma nō dat esse ſubiecto vel ſuppoſito for maliter: niſi tale esse quale est ſuum ꝓprium esse forma le. ergo ſi est aliqua entitas cōicabilis de se: nō cōſtituet aliquid in esse icōicabili. minoz est manifeſta ex dictis. ¶ Et confirmatur iſta rō: qz ſi mā eſſet ſic p̄ncipium idi uiduationis: ſequeret ꝙ māe esset mā. Probat: qz qđ est nā vlis: non contrahitur ad esse idiuiduale: niſi per māz: vt tu dicis: ſed ita est ꝙ mā est quedā natura vlis habēs ſub ſe indiuidua. ergo determiabit mā ad esse idiuidua le per aliam mām. ¶ Item arguit auctoritate Lōmē. z. de aīa. cōmē. 8. vbi vult: ꝙ idiuiduū ſubſtātie ſit indiui duū per ſuā formā ⁊ non per ſuā mām: ⁊ rō est iſta: qz qđ cūq; est p̄ncipale p̄ncipium entitatis in re: est ēt p̄ncipiū p̄ncipale vnitatis ꝟñtis entitatem: ſed forma in indiui duo est p̄n⁹ p̄ncipale entitatis idiuidui. g̃ ſic erit ēt vni tatis idiuidui: ⁊ ita magl a forma erit vnitas numeralis: ⁊ idiuidualis q̄ a mā. Contra iſtā opionē est ēt articulus dānatus pariſi⁹ ⁊ excōicatus qui dic: ꝙ ſigs dixerit deuz nō posse multiplicare formas ſine mā erroz. Itē ali⁹ arti culus. ꝙ dixerit formā nō recipe diſionē ſine mā. g̃ erroz. ¶ Qz ſi dicat: ꝙ iſta ſṅia nō est dānata ybiq; dato ꝙ ſit dānata pariſi⁹. ¶ Lōtra. ſṅia dānata alicubi per vniuer ſitatē famoſā: ybiq; est dānata aut ſuſpecta de hereſi: nō ſoluz auctē Dioceſani epi: ſz ēt auctē. D. pape: vt pz eē de hereticis. c. ad obolendā. ¶ Scōo p̄ncipalr pro iſta ꝓne rōne arguit. p̄ſupponēdo: qđ est de mēte. S. T ho. ꝙ mā est pars gditatis rei ſpecifice: cū quo cōuenit Sco. ſz nō ſit de itentione Auer. 7. meta. cō. 34. iſto ſtāte arguit ſic. qđ est de gditate: ⁊ de eēntia nāe ſpecifice: non est p̄n⁹ i diuiduationis: qz deť oppo⁹ ſeq̄ret ꝙ nā ſpecifica eſſet idiuidua: ſz per te mā ē de gditate rei ſpecifice. ergo ⁊c. ¶ Ad hoc rñdet. ꝙ mā fm ſuū esse pōt cōparari vel ad formā a q̄ hz esse: vel ad ip̄m gnāns a quo pducit forma dans eē māe. Fz ꝟ mā hz duos gradus i esse: g ꝛ sint vnū ⁊ idē in re: ⁊ ex nā rei: diſtinguunt tñ rōne: ⁊ ita esse māe pōt cōſiderari fm gradū: qui est a forma vel fm graduz qui est a gnānte: fm gradū qui est a forma: eē māe ē cōi cabile: fm gradū qui est a generante ei⁹ esse est esse icōi cabile. fm p^m gradū ꝓſtituit ſpēz. fm aliū gradū ꝓſtituit idiuiduū. ¶ Lōtra iſtā rñſionē iſtatur: mā ꝓſtituit idiui duū fm gradū g est a gnānte: fm ꝙ talis gradus est i re: ⁊ ex nā rei: aliogn non ꝓſtitueret idiuiduū reale: qz reale non ꝓſtituit niſi per illud qđ est i re: ⁊ ex nā rei: aut g̃ iſte gradus i re est cōicabilis: aut icōicabilis: ſi cōicabilis. g̃ non pōt ꝓſtituere idi^m: ſi icōicabil nō poterit mā fm iſtū

UVA. BHSC. IyR_086_2

gradū qui est in re constituere spēz:ꝛ ita materia nō erit pars spēi. ¶ Oꝛ si tu dicas:ꝙ constituit fz ꝙ ille gradus est a forma. ¶ Cōtra.q̄ro qd intelligis per istū gradū eē a forma:aut intelligis precise ipm gradū eē in re:aut aliqd ꝓnſ gradū:si p̄mo mō:aī.vt ꝑus.vz.ꝙ est cōicabilis:aut nō:ꝛ ꝓcedit:vt pri⁹:Aut si itelligis aliqd ꝓnſ gradū:aut illud est rei:aut rōnis:si aliqd rei:aut tale est idē graduī: vt est a generante:aut non:si dicas ꝙ non :ergo dabit distinctio realis in gradib⁹ entitatiuis māe:ꝛ ita in eē māe vt mā ē esset distictio realis:qđ est falsuz : si vo dicis:ꝙ ē idē graduī:vt est a generāte:ꝛ illud est icōicabile.ḡ ꝛ iste gradus vt est a forma. ¶ Oꝛ si tu dicas.nō segtur:qꝛ iste gradus vt a gnānte distinguit a seipso vt est a forma distinctiōe rōnis. ¶ Cōtra.nulla habitudo rōnis bz varia re illud qđ est in re. Sz iste gradus fm ꝙ est in re est incōicabilis:vt pri⁹.ergo non cōstituit spēm:fm ꝙ est in re sz solū per ꝛsideratione itell's. ¶ Si vo des zm ꝑncipale: ꝑncipalis divisionis.ſ.ꝙ illō ꝓnſ gradū est rōnis.ḡ mā fm esse rōnis ꝛ per ꝛsideratione intellect⁹ ē pars spēi : ꝛ non vt in re. Item ꝓtra idem z⁰.si mā cum gradu vt est a forma ꝓstituit spēm.ḡ mā vt sola rōne differēs a gradu:qui ē a generante cōstituit spēm.ꝓbat ꝓña.qꝛ mā vt ē a forª non distinguit a seipsa vt ē a generāte nisi per respcm rationis:qꝛ mā vt ē a forma non distīguit a seipsa vt ē a generante nisi per hoc ꝙ comparat ab itellcū ad ipsaz formā. Sz vtraq̄ cōparatio tam ad formaz q̄z ad generās ē respcūs rōnis cū fiat ab intellcū.ḡ segtur ꝓpositū ꝙ ipsa mā distincta distinctione rōnis a seipsa vt ē a gnānte cōstituit spēm. ¶ Et ꝛfirmat hoc.quādo dr mā vt sola rōne differens a gradu qui ē a generante:aut hoc qđ dicit: sola rōne differens importat rōnez formalē predicati vt sit sensus:mā per hoc qđ ē differre sola rōne a gradu qui ē a generante constituit spēm.Aut per ly sola rōne differens:intelligit aliquid ꝓsequens rōnez formalē predicati.vz.huiⁿ qđ ē cōstituere spēm.si p̄mo modo cuz hoc qđ ē differre sola rōne. nō importet nisi relationē rōnis.ergo mā vt ē relatio rōnis constituit spēm.Si vo importatur per ly differre sola rōne.aliquid consequens rōnē formalē p̄dicati:tunc quero de illo respcū cuiⁿ illud:vt dicit rōnē cōsequētē hoc:nō ē nisi mā fm se.ergo non fm gradū aliquem distinctuz distinctione rōnis constituit. sed mā fm ꝓprium esse qđ bz in re:qđ ē ꝓpositum. ¶ Scōa rō p̄ncipalis ad ꝓnez p̄mā ē talis.Quicquid p̄mo formaliter constituit in aliquo esse ꝛ in vnitate cozrespondenti tali esse se toto p̄mo repugnat ei diuidi diuisione opposita tali vnitati.Ita ꝙ circūscripto quocūq̄ alio per possibile vel impoſe:qđ ē de itellcū illius constitutiui:manēte solo intellectu eius formali:nō pōt tale diuidi diuisione opposita sue vnitati. ¶ Ista ꝓpositio assumpta ꝓbatur exemplo ꝛ rōne:p̄mo sic. rōnale p̄mo constituit boiez in esse rōnali:ꝛ in vnitate specifica manēte ipso rōnali quocūq̄ alio circūscripto:qđ nō est de itellectu rōnalis se toto repugnat rōnali diuidi diuisiōe specifica que opponitur sue vnitati.ꝓbat hoc idez rōne:qꝛ esto ꝙ aliqd ꝓ⁰ ꝓstituat aliqd aliud in eē formali ꝛ in vnitate cozrespondente tali esse:ꝛ non repugnet sibi se toto diuidi diuisiōe opposita sue vnitati:ex quo talis diuisio non repugnat ei se toto:si sibi repugnat aliquo mō:per aliō sibi repugnabit:sit illud aliō a.aut.n.a.se toto sic repugnat diuidi:aut per aliud.Si dicas ꝙ sic:habeť ꝓpositū:qꝛ istud a.erit illud per qđ ipm cōstitutū p̄mo ꝓstituit in suo esse formali.si aūt dicas:ꝙ per aliud sibi repugnat: tūc quero de illo:ꝛ sit illō b.ꝛ sic aut erit ꝓcessus in ifinitū:aut vbicūq̄ stabitur illud erit vltimū per qđ cōstitutū constituit in suo esse p̄mo ꝛ in vnitate cozrespondente tali esse ꝛ ei se toto repugnabit diuidi diuisione opposita tali vnitati.Dabita ista maioze q̄ nūc ꝓbata est assumio istā minozē sed mā p̄mo cōstituit indiuiduū in esse indiuiduale:ꝛ in vnitate eiⁿ.ergo māe repugnabit diuidi diuisiōe opposita vnitati nūerali:ꝓnſ est falsuz:qꝛ mā diuidit ꝛ numerat ipa numero distincta.ergo aliq̄ premissarū ē falsa. Nō maioꝛ vt ꝓbatū ē.ḡ minoꝛ:que ē positio tua. ¶ Ad ß rīdeť:ꝙ mā constituit indiuiduū icōpletū.qꝛ solūmodo cōstituit q̄tuz ad indiuisionē in se:sz non quo ad diuisionē a quolibz alio. ¶ Sed ꝓtra.qꝛ si mā cōstituit indiuiduū:cōstituit ipm in vnitate nūerali:qꝛ nihil pōt cōstituere aliqd in aliquo esse:nisi cōstituat illud in aliqua vnitate consequēte eē:cū vnitas sit passio entis adequata. Sz per vnitatē vnūqōq̄ ē idistinctū a se.ꝛ distinctū a quolibz alio. ergo idiuiduū per vnitatē quā bz a mā distinguet a q̄libet alio. ¶ Et ꝛfirmat:qꝛ indiuiduū icōpletū cōstituit per mām aut addit aliquā entitatē supra nām specificā aut nō.nō est dicēdū ꝙ nō.qꝛ tūc tale idiuiduū nihil eēt ꝑter spēm:ꝛ ita nō esset idiuiduū aliquo mō.Si vo mā ꝛ se cōstituēs indiuiduū addit ad nām specificā aliquā entitatē.ḡ ꝛ vnitatē.que vnitas nō erit specifica:sed nūeralis.Sed per talē vnitatē numeralē.illud cuiⁿ ē vnitas ē indistinctū numeralť a se.ꝛ distinctū nūeralť a quolibet alio.ḡ ꝓpositū. ¶ Itē ꝛfirmat hoc:qꝛ idiuiduū incōpletū per mām:aut ē cōicabile:aut incōicabile.ꝛ hoc loquēdo de cōicabilitate per idētitatē alicui.cui cōicať ipsum cōicabile.vel de incōicabilitate opposita cōicabilitati p idētitatē.ꝛ ē sensus.indiuiduū icompletū aut ē cōicabile alicui vt idē illi.aut incōicabile incōicabilitate opposita tali cōicabilitati.nō ē dicēdum p̄mū.ſ.ꝙ sit cōicabile:qꝛ tūc non esset indiuiduū aliquo mō.ergo erit icōicabile alteri per identitatē.ergo erit non idē illi:qꝛ qđ ē sic icōicabile:ē nō idē illi respcū cuiⁿ est icōicabile. Ex quo segtur.ꝙ si sit nō idē illi.ergo erit diuersū ab illo:tz ꝓña. qꝛ idē ꝛ diuersuz sunt opposita imediata circa idē.ex.io. meta.ꝛ a negatione vniⁿ oppositi imediati ad positionē alterius cū debito medio:valz argumētū:ꝛ ita segtur ꝓpositū.Ultimo accipio hoc indiuiduū incōpletū:aut est aliqd ꝑter soz.ꝛ qđlibz aliud idiuiduū.aut nihil. si nihil. ergo nulla res ē:ꝛ per ꝓnſ nō est aliqd:nec aliq̄ res.ꝛ ita tanq̄ figmētū ꝛ nihil relinquať.si aūt des ꝙ sit aliquid ꝑter soz.ꝛ extra ipz.ergo est aliqua res.ꝛ aliqđ vnū extra ipsuz soz.ꝛ ꝑter ipm.Sed qđ est aliquid vnū ꝑter aliud: est distinctū ab illo:qꝛ distinctio imediate fundať super vnitate rei.ꝛ ē passio entis.ꝛ ita ꝓpositus. ¶ Ultima rō ad ꝑncipale.ꝙ mā non sit ꝑncipiū indiuiduationis ē(ꝛ instať argumēto consueto de duab⁹ aīabus.vt ipm cōfirmemus ꝛ declaremus.) Nam certū ē ꝙ aīa intellectiua priⁿ nā est terminⁿ creationis q̄z infundať corpori.Sed in isto ꝓzi ē hec ꝛ singularis.ergo sua singularitas non ē a corpore.maioꝛ ꝓbat.Tū qꝛ actio est singularis terminatiue:vt habeť ꝑ meta.Tū ēt qꝛ ꝓza fm nām sunt illa que cōtingunt eē sine alys.ꝛ alia nō sine ipsis.vt ē de mēte Aꝛ.ſ.meta.ca.de priozi. Ad quē modū priozitatis reducit omnes alios modos ibidem positos.ꝛ.7.meta.habet ipse. Esse substātie est ꝑm oīuz entiū. Et subdit.Aliorū enī nullū est sepabile a suba. Ex quo cōcludit:ꝙ cum nō repugnet aie esse sine cozpoze:ipsa nō solū fm subam: sed fm existentiaz ꝛ singularitatē est priοꝛ natura cozpore ꝛ materia. Et in isto ꝓzi cū sit terminus creatiōis:sequit:ꝙ ꝑus erit singularis ꝛ hec:q̄z infundať cozpori.vnde aīa nō pōt eē in re aliquo mō:aut in cozpe sine sua singularitate:vel exītia singulari. ¶ Sed ad ß rīdeť.aia nō idiuiduať per cozpⁿ:neq̄ ꝓvniōne actualē ad cozpus: sed per aptitudinez ad hoc cozpⁿ. ¶ Cōtra hoc multipli

UVA. BHSC. IyR_086_2

ꝑmo aptitudo nō cōuenit alicui: ⁊ repugnat alteri ꝑ se per illud qō est cōe vtriq; :ſz necessario ꝑexigit diſtōez illoꝝ: qz detur oppoᵐ. Aptitudo ſic cōpeteret vni: ita ⁊ alteri. Sz ita est: ꝙ aptitudo ad hoc coꝛpᵒ ↄpetit aie a. ⁊ repugnat aie b. ergo aia a. diſtinguit ab aia b. diſtinctione ꝓcedente ipſaz aptitudinē. g̃ ꝑma diſtinctio ipſaꝝ nō est per aptitudines. ¶ ℙ. zᵒ aptitudo nō est ens abſolutū: ſz reſpectiuuz: qz rō aptitudinis nō pōt esſe aut itelligi ſine termio. g̃ est ens ad aliō: ⁊ nō ad ſe: ⁊ g̃ nō abſolutū: ſz abſolutū ſemp est ꝑs reſpectiuo. g̃ cū ſuba aie: ī qua fundatur ipſa aptitudo ſit abſoluta: ſequtur ꝙ erit ꝑoꝛ q̄z ſit iſta aptitudo. Ex quo ſequit vlteriᵒ cū iſta aptitudo ſit ens ſingulare: ⁊ ens ſingulare nō poteſt fundari niſi in ente ſingulari. (qz cū fundaꝛ̃tū ſit cā fundati ſaltē mālis in q̄: ⁊ effectᵘ ſingularis cā est ſingl'aris) ꝙ aia ꝑs erit ſingularis: q̄ ſibi adueniat iſta aptitudo. ¶ Et ↄfirmaꝛ̃: qz cā vt cā nā ꝓcedit effectū: ſz ita est: ꝙ ſuba aie ē cā iſtiᵘ aptitudinis q̄ est ſingularis. g̃ in iſto ꝑoꝛ ipa aia erit ſingularis. ℙꝛobaꝛ̃ hec vltia ↄña: qz ↄditio cāe nec̄io req̄ſita ad cāndū effectū ſingulaꝛē est ipſa ſingularitas. g̃ ſi aia cauſat aptitudinē ſingulaꝛē: in q̄cūq; ſigno intelligiꝫ cā: itelligiꝫ eē ſingularis. ¶ Itē 3ᵒ. ipſa aptitudo non est ens in actu: qz qō ꝓexigit nō ens: nō est ens in actu. Aptitudo ꝑexigit nō ens: qz coꝛpᵒ qō nōdū est vel ſaltē pōt itelligi nō eſſe. g̃ nō est ens in actu: Sz ita est ꝙ ℏ aia est actu ſingularis ſingularitate abſoluta: ⁊ in actu. g̃ nō est ſingularis per iſtā aptitudinē. ¶ ℙ. 4ᵒ. aia nō est ꝓpter coꝛpᵒ. g̃ nō diſtinguit ꝓpter diſtinctionē coꝛpoꝛis: aut bitudinis ad coꝛpᵒ: ↄña est euidens: qz ſic aliqd nō est ꝓpter aliud: ita nō diſtiguit ꝓpter diſtinctionē eiᵒ: qz vnūqō q̄ ſic ſe bz ad eē: ſic ſe bz ad vnitatē ⁊ diſtinctionē ↄñtē eē: añs ātappz: qz potiᵒ mā est ꝓp foꝛmā: q̄ ecōtra. ¶ Et ↄfirmaꝛ̃ ℏ qz Auerroys ꝑ de aia. 2ᵗᵒ. 53. mēbza leonis nō differunt a mēbris cerui: niſi qz anīa differt ab aia. Et zᵒ de aia. 2ᵗᵒ 60. meliᵒ est. n. exiſtimare: ꝙ diſtinctio foꝛmaruz ſit cā in diuerſitate mā̄e: q̄ ꝙ diuerſitas mā̄e ſit cā diuerſitatis foꝛmarū. ¶ Scōa ↄ ꝓncipalis bᵒ ſcōi arti. nulla ſuba pōt idiuiduari ꝑ aliqō accñs. ℙꝛobaꝛ̃ iſta ↄ triplr. ꝑ ſic. Nō minᵒ est poſſe deū ↄſeruare ſubaz ſine q̄libz accñte: q̄ eↄ: ſz ipoſſe est deū ↄſeruare ſubaz in re ſine ſua ſingularitate. g̃ nullū accñs est rō ſingularitatis in ſuba. maioꝛ ꝓba: tur ⁊ ꝑm ꝓbm: qui attribuit ſube rōnē entis ꝑmi ſimplr reſpcū alioꝝ. g̃ ꝑm ipz ſi est poſſe ens poſteriᵒ ſimplr eē ſine ente ꝓri ſimplr: multo magis ↄcedet: ꝙ ens ꝑs pōt eē ſine poſterioꝛi: minoꝛ est euidēs: qz nihil est in re ⁊ in effectu niſi ſit ſingulare. ¶ Itē zᵒ argḡ. ſuba est ꝑᵐ ens. cognitione diffinitione: ⁊ tpe. g̃ ꝑᵒ ſuba q̄ ē pfectiſſima ſubſtātia ſic est ſimplr ꝑᵒ reſpcū oīum alioꝝ: ↄña est euidēs: qz ſic ſimplr ad ſimplr: ita maxiᵐ ad maxiᵐ. ſz ꝑᵒ ſuba nō est niſi ſuba ſingularis: ſic̄ ꝑz ꝑ Aꝛ. in ꝑdicamētis. g̃ iſta ꝓcedit triplici ꝓmitate qōlibz accñs. ¶ ℙ. cōfirmaꝛ̃ ℏ. ſubñ recipiēs zᵃᵐ pfectionē. g̃ nō cōſtituitur in ſuo eſſe per illā ſcōam pfectionē: qz tūc poſteriᵒ cōſtitueret in eſſe ſuū ꝑs. ¶ Oꝛ ſi tu dicas ꝙ poſteriᵒ nō cōſtituit ꝑs in eē: ſz bñ in ſingulari. ¶ Cōtra. ſubñ vt ſubñ alicuiᵒ accñtis ſingularis de neceſſitate est ſingulare: cum ſit cā ſingularitate. vñ arguit ſic. ſic̄ cā in ſuo eē ꝑſupponit ad cāndū effectū: ita ꝑſupponit q̄tū ad oēm conditionē neceſſario req̄ſitā ad cāndū ipm effectū: ſz ſingularitas est bᵒ cōditio ꝓpterea: qz actiōes ſūt ſingulariū nō ſolū terminatiue: ſic ꝙ termiēt ad ſingulare: ſz ēt elicitiue: ſeu ꝓncipiatiue ſic ꝙ ꝓncipiant a ſingularibᵒ. ergo cū ſubñ ſit cā accñtis mālis in q̄: ⁊ ēt qz ↄſeruat ipm: ſequtur ꝙ nō tm̄ ꝑſupponit in eē: veꝝ etiā in eē ſingulari. ¶ Itē 3ᵒ ad iſtā ꝓnē argḡ ſic. In quolibz genere ꝑ ſe ē idiuiduū: circū ſcripto quocūq; alio: igr ⁊ rō idiuidualis est per ſe in q̄libet genere. ↄña ꝑz: qz idiuiduū nō est ſine rōne idiuidualis: añs aūt declaraꝛ̃ triplr. ꝑᵒ ſic. in quolibz gñe per ſe daꝛ̃ ꝑᵐ ꝑdicaˡᵉ. igr ⁊ vltiᵐ ſubyciˡᵉ. tz iſta ↄña: qz ꝑdicaˡᵉ ⁊ ſubycibile ſūt coꝛreᵘᵃ. g̃ ſi daꝛ̃ ꝑmitas ex ꝑte vniᵒ: dabiꝫ ꝑmitas ex ꝑte alteriᵒ: qm̄ iſta extrema debēt eē ad ſeinuicez ꝓpoꝛᵗᵃ. Sz ꝑᵐ ſubyciˡᵉ nō est ſpēs ſpāliᵐᵃ: qz iſta ē cōicabilis pluribᵒ: vt ꝑz ex diffōne ipſiᵒ: Illud aūt qō est cōicabile vel diſibile in plēs ꝑtes ſubtiuas nō est ꝑmū ſubñ: ex quo aliqō alterū ei ſubyciꝫ: vt ꝑs ſubiectiua. g̃ ꝑᵐ ſubycibile erit ipm indiuiduū. ¶ Et cōfirmaꝛ̃ hoc: qz ſpēs per ſe ꝑdicaꝛ̃ de idiuiduis: ⁊ includiꝫ in ipſis per ſe. ergo qōlibz indiᵐ erit vnū p ſe: qz detur oppoᵐ. ergo erit vnū per accñs. Sz eo mō quo aliqō est vnuz: eo mō recipit ꝑdicationē alteriᵒ. ergo ſpēs tm̄ per accñs ꝑdicaꝛ̃ de indiuiduo. ¶ Scō ↄ ꝓbaꝛ̃ idē añs: qz ſpēs ſz ꝑ ſe ꝑᵒ referatur ad genᵘᵐ: tm̄ per ſe nō ꝑᵒ referꝛ̃ ad idiuidua: ⁊ per ſe reſpicit ipſa: ſz 2do per ſe ⁊ eēntialis nō est niſi ad ens p ſe. ergo indiuidua ad que referꝛ̃ ſpēs ſunt entia per ſe. ergo nō indiuiduanꝛ̃ per aliqō accñs. Sz ita est ꝙ in genere ſubſtātie est per ſe ſpēs. ergo ibi erunt indiuiᵃ per ſe. ¶ Et ↄfirmaꝛ̃ ℏ. ꝑmū ⁊ perfectiſſimū eē in genere ſubſtātie nō est eē per accñs: ſz ꝑma ſubſtātia q̄ est idiuiduū bz eē ꝑmū ⁊ perfectiſſimū ī tali genere. ergo nō est talis per aliqd accñs. Añs huiᵒ vltime ↄñe ꝓ minoꝛi ꝑz per Ariſto. in ꝑdicamēto ſube. ¶ Tertio ꝓbaꝛ̃ idem añs: qz coordinationes ꝑdicamēntoꝝ ſunt ꝑmo diuerſe vel ſaltē ipermixte: ita ꝙ nihil vniᵒ est aliqd alterius. ergo qō est in oꝛdinatiōe ꝑnᵗˡ ſubſtātie: nō includit aliquid alteriᵒ ꝑnᵗˡ. indiuiduuz est bↄ. ergo ⁊c. ¶ Oꝛ ſi tu dicas. ꝙ indiuiduū exñs in ꝑdicamēto ſubſtātie est incōpletū. ¶ Cōtra hoc argutū ē ſupius: ⁊ añ nūc ſpāliter duplr. ꝑ ſic. Nā tale idiuiduū aut dicit ꝑciſe nām ſpecificā: aut aliqd aliud ſupra nām ſpecificā. Nō est dandū ꝑmū: qz tūc idiuiduū nō eēt idiuiduū: qz indiuiduū dr eē illud qō nō diuidit in plura. vñ idiuiduū dr: q̄ſi nō diuiduū: ſz ſpēs ipſa est per ſe cōicabilis ⁊ diuiſibilis in plura: qō per ſe ꝑz: qz ex nā ſua intrinſeca: idiuiduū aūt nō est ex natura ſua diuiſibile. ergo ſequtur ꝙ idiuiduū per ſe exñs in ꝑdicamēto nō est ꝑciſe ipſa ſpēs. Si aūt deꝛ̃ zᵐ ꝙ idiuiduū incōpletū aliquid addit ſupra nām ſpecificā: aut illud ↄpetit nature ſpecifice per ſe: aut per accidens: Si per ſe: habeꝛ̃ intentū. Si per accidens: arguiꝫ vt ꝑus. ¶ ℙ. zᵒ. omnis natura que est ſimplr indiuiſibilis ⁊ incōicabilis pluribus in iſtis iferioꝛibᵒ: est cōplete indiᵒ: qz nulla rō videꝛ̃ eſſe indiuidui inq̄tū indiᵐ est in iſtis inferioꝛibᵒ: niſi rō indiuiſibilis ſimplr ⁊ incōicabilis pluribᵒ: ſz indiuiduū per ſe exñs in genere: vt aliquid addit ſupra ſpēm: ē ſic icōicabile ⁊ indiuiſibile. ergo ē indiuiduuz completum. ¶ Et cōfirmaꝛ̃ hoc. illa entitas que additur ſupra naturam ſpecificam: aut est cōicabilis: aut incōicabilis. Nō cōicabilis: vt tu etiā concedis. ergo incōicabilis: ergo cōſtituet naturā in eſſe incōicabili. ergo ↄſtituet in eſſe idiuiduali completo: qz nihil aliud regritur ad hoc: ꝙ natura ſit indiuidua. ¶ Tertia cōcluſio ⁊ vltima articuli ſecundi ē iſta. Quātitas nō pōt eſſe ꝓncipiū indiuiduationis: ꝓbatur iſta cōcluſio octupliciter. Et ꝓmo ſic. Naz ſi ſic aut erit quātitas īterminata: aut terminata. Nō īterminata. Tū qz iſta ē in diuerſis indiuiduis: vt ē de mente Cōmē. in de ſubā oꝛbis. Illud aūt qō ſic ē in diuerſis īdiuiduis: nō pōt eē ꝓximᵐ indiduatiōis: vt ꝑz: Tū ēt: qz quātitas interminata ꝑcedit foꝛmā in materia: qō āt ſic ꝑcedit foꝛᵃˢ: ꝑcedit īdiuiduū ↄſtitutū ꝑ foꝛmā. Rō

UVA. BHSC. IyR_086_2

aūt idiuidualis simul est cuz ipso idiuiduo. q̄re ꝛc. Neq; pōt dici: q̄ q̄titas termiata. ꝑmo qz ista segtur formā in mā: ſz fz ponētes q̄titatē eē ꝑn̄ᵐ idiuiduationis: q̄titas idiuiduans p̄cedit formā: vt faciēs mām distictā ab alia mā: ꝛ capacez forme distincte: qz forma nō distīguit a forᵃ fz istos: nisi qz recipit ī distincta mā: que distinctio fit p q̄titatē. Scōo ēt appet ꝓpositū: qz q̄titas termiata variat per rarefactionē ꝛ cōdensationē nulla fcā mutatiōe in suba rei. g̃ idē manēs subalr mutaret ab vna singlaritate in aliā. ¶ Hoc idē ꝓfirmat per Aui. 3. meta. sue. qui vult q̄titatē mutari per diuersaz figurationē. ¶ Scōo ꝑncipalr: ad eādē ꝓnēarguit quēadmodū argutū est superius ꝓtra opionē imediate p̄cedentē: ex hoc q̄ suba est ꝑor nā q̄titate: qō nō tm̄ bz itelligi de suba q̄ est deᵘ: sed de suba que ē ꝑmū dīdētiū ens: qz Az. 7. meta. eo modo ꝓbat subaz eē ꝑmā: qūo ꝓbat eē vnū dīdētiū ipsiᵘ entis: qz ibi tractat de ordie eoz que dīdunt ipm ens: ꝛ pertractādo de suba: videt vt ingt ipse ptractari de oībus alys entibᵘ. Ex quo vr log de suba fm totū genᵘ subē. ¶ Oz si tu dicas: (vt dctm̄ est ꝑus de accīte) q̄ ꝑma suba est ꝑor q̄titate termiata in eēndo: nō aūt in dīendo: qz q̄titas est rō distīguēdi vnū idiuiduū ab alio: ſz nō est rō eēndi. ¶ Cōtra istā rn̄sionē istaᵗ: ꝓpterea: qz ista rn̄sio seipam destruit. si. n. ꝑma suba est ꝑor in eēndo ipa q̄titate: ꝛ pª suba nō pōt itelligi eē ꝑma suba: nisi inq̄tū hec. g̃ segtur ꝓpositū. ¶ Ꝑ. arguit: forma est ꝑor ꝓposito. ex. 7. meta. tex. cō. 7. Igit vel q̄titas erit ꝑor ꝑma suba: vt suba pª ē: vel si nō est sic ꝑor: nō erit forma in eēndo: respcū pª subē: vt ꝑma est. Sz qō nō est forma in eēndo: nō est forma in vnitate ꝓnte eē: ꝛ qō nō est sic forma q̄tū ad vnitatē: nō est forma q̄tū ad distōnē: que est passio vnitatis. g̃ quātitas nō erit forma ꝛ ꝑnᵐ distīguēdi. Assumptū ꝓbaᵗ: de vnitate ꝓnte esse: qz a quocūq; res bz eē: bz vnitatē ꝓntē eē: ꝛ nulla alia est cā vnitatis nisi ipsa entitas rei: ex quo habeᵗ ꝑma ps minozis: ſz q̄ suba tpe p̄cedat q̄titatē: aut possit p̄cedere ꝓbaᵗ: pter ea q̄ dcā sunt. ex aucte Az. i. 7. meta. Nā certū est: q̄ deᵘ pōt creare subaz panis sine q̄titate: qz si q̄titatē pōt creare sine suba: multo magis econuerso vt argutuz est supius. Et tūc segtur: q̄ panis creatᵘ tpe p̄cedit q̄titatē: ꝛ ita segtur ꝓpositū. ¶ Ad ꝟ pōt dici: q̄ deᵘ pōt creare q̄titatē sine suba: vt pz ī sacro altaris: ꝛ postmodū creare aliā subam ꝛ eā efficere q̄titate ꝓsernata. ¶ Ex hac rn̄sione sequunt aliq̄ q̄ sapiunt heresim in theoª. vz. q̄ aligs panis idē nūero nō transubatus erit idē idiuiduū nūero cū pane trāsubato: ꝛ ita idez nuō p̄ci se erit trāsubatū ꝛ nō trāsubatū. ¶ Segtur zº q̄ nullus panis singularis in eucharistia erit trāsubatus. ꝓña ꝓbatur. Nā certū est q̄ nullū singulare trāsubatur in aliud: nisi singularitas transubetur in singularitatē alteriᵘ (qz sicut suba nō trāsubstātiaᵗ in subam: nisi cuius desitioni succedit eē alteriᵘ: sic singulare nō trāsubstātiaᵗ in singulare: nisi cuiᵘ desitioni singularitatis succedit alia singularitas.) Sz ita est: q̄ cū panis trāsubstātiaᵗ in sacro altaris: manet singularitas istiᵘ panis: seu rō singularitatis q̄ est eiᵘ q̄titas. g̃ segtur ꝓpositū. ¶ Itē zº arguit ad ꝑncipale sic. Suba est maxie ens: per Az. 7. meta. tex. cō. z. ergo ꝑma suba erit maxime ens: ꝓña ē euidēs. Et tūc vltra. illud per qō ꝑma suba est maxime ens est magis ens ipsa per rōnē Az. loco ꝓallegato. ꝛ zº meta. tex. cō. 4. Sz quātitas per te est illud per qō suba est hec: ꝛ per ꝓña prima substātia. ergo quātitas erit magis ens q̄ ꝑma suba. ¶ Ad hoc rn̄detur: q̄ quātitas nō est illud per qō prima substātia sit substātia: ſz soluz est illud per qō distīguit: ita q̄ est rō distīguēdi. ꝛ nō est rō essendi. ¶ Cōtra hoc argutū est supra: qz qō cōstituit subam in eē singulari: nō tm̄ est ratio distīguendi: verū etiā est ratio essendi: ſz p quātitatem ꝓstituitur substātia ꝑmo in esse singulari. ergo quātitas est ꝑncipiū essendi. ¶ Itē scōo. quocūq; aliquid ꝑmo cōstituit in esse: eodē formalr distīguit: cum eadē sint ꝑncipia essendi ꝛ distīnguendi. ergo si per quātitatē nō cōstituitur suba in esse ꝑme sube: sed per aliud, illud erit ꝑncipiū ꝑmū distīguēdi: ꝛ nō quātitas. ¶ Ꝑ. 3º arguitur sic. cōtra istam rn̄sionem. accipio duas substātias ꝑmas que sint a. ꝛ b. exempli gra. Certū est q̄ a. ꝛ b. p̄cedunt natura ipsaz q̄titatem. Tunc sic. a. ꝛ b. in isto ꝑori circūscripta quātitate aut manēt in suo esse: ꝛ in vnitate ꝓnte esse: sic q̄ a. nō sit b. aut non: Si dicas q̄ sic: habetur ꝓpositū: qz a. manet in suo esse qō est esse singulare ꝛ icōicabile: ꝛ in vnitate singlari sine quātitate: ꝛ ita manet distīnctū a b. circūscripta q̄titate. Si vō dicas q̄ nō manet: aut hoc est: qz alterū corrumpit ꝛ desinit esse circūscripta q̄titate: aut qz vtrūq; sic corrumpit. Nō ē dandū ꝑmū: qz nō est maioz rō: q̄ circūscripta q̄titate corrūpat. a. q̄ b. cū bēant equalē entitatē ꝛ vnitatē: neq; dandū est zº: qz tūc suba ꝑma nō esset ꝑior natura q̄titate: vel non posset itelligi sic eē ꝑor. ¶ Ulterius ad destructionē posterioris: sequeret destructio ꝑioris essentialr: ꝛ ita deᵘ nō posset cōseruare ꝑus essentialr sine posteriori essentialr: a quo realiter differret: qō videt impoſe: qz maioz est dependētia eēntialis posterioris ad ꝑus in eē: q̄ ecōtra. ergo si deus ꝓseruat posterius sine ꝑori: multo magis ecōtra. ¶ Oz si tu dicas: q̄ a. ꝛ b. manent circūscripta quātitate: ſz non manent distīncta. ¶ Cōtra. qōlibet istoz est simplr in actu: qz qōlibet bz ꝑpriam mām: ꝛ ꝑpriam formā: aut ergo sunt vnū: aut distīncta. Si zº modo habeᵗ ꝓpositum: si ꝑmo modo segtur q̄ ex duobᵘ simpliciter in actu fiet vnū: qō est ipoſe: ꝑma ꝓña ꝓbaᵗ: qm̄ idē ꝛ diuersuz nata sunt dici de qolibz: ꝛ sunt imediate opposita circa ens. ex. io. meta. ¶ Et ꝓterea improbaᵗ q̄ a. ꝛ b. sint vnū: qz quero de esse actuali istoz: aut. n. est esse cōicabile: aut icōicabile circūscripta q̄titate. Si cōmunicabile. ergo vle. si incōicabile ergo qōlibet istoz esse erit singulare. ¶ Ꝑ. 4º ad ꝑncipale arguit sic: ꝓsupponēdo ꝑmo q̄ in re ꝛ in effectu nihil est reale nisi singulare: fm viā. S. Tho. Scōo ꝓsupponitur q̄ dependentia entis realis est ad ens reale: ꝛ terminaᵗ ad ipm. Ex bis duobᵘ arguit sic. illa cōditio que est necessaria simplr in terminante dependētiā realē nō est ab ipo dependente, (qz tūc ipm dependēs eēt cā q̄ terminᵘ dependentie terminaret ipsaz dependētiā realē: ꝛ ita terminaret in vnte dependentis: qz bēret ab ipso dependēte q̄ sic terminaret. ꝛ vlteriᵘ cū terminās dependentiā sit cā ꝓse dependentis si dependētia talis est cū cālitate ipm cātuz dependens eēt cā pp quā terminās dependētiā eēt sufficiēs cā ipius dependētis: ꝛ sufficiēter termiaret dependētiā eiusdē: (sub ista maioze sic ꝓbata: accipio istā minozē. q̄titas est ens reale dependens realr ꝛ eēntialiter a suba. ergo suba terminās talē dependentiā est ens reale. Sed nō ē ens reale: nisi per singularitatē. ergo suba sic terminās ē singularis. ergo singularitas que ē conditio requisita ad subam terminātē dependētiā q̄titatis nō erit a q̄titate. ¶ Et ꝓfirmaᵗ ꝟ: ꝛ redit in idē. Lausatuz idiuidue sube nō ē rō idiuidualis sube idiuidue: sed quantitas est hoc. g̃. zē. maioz ꝓbatur: qz cātum nō dat entitatē sue cāe: sed ꝓsupponit ipsaz: qz dato oppositō cā haberet a cāto suā vntē ꝛ esse: ꝛ ita idez esset cā suiipsius. minoz pz. ex snia Az. 7. meta. vbi vult: q̄ si suba est in actu: necesse est aliquā alterā subam eē in actu. Sz si q̄titū: aut quale sit in actu: nō est neēe ꝑexistere q̄tuz aut quale: nisi ptāte: ꝛ est tex. cō. 32. Ex qua snia sequit: q̄ suba est causa efficiens quanti

UVA. BHSC. IyR_086_2

aut q̃lis. Ut arguaꝫ sic. non pōt esse q̃tuz aut q̃le sine cā efficiēte: ſz pōt eē q̃tum aut quale ī fieri ⁊ generari sine quāto aut quali pꝛeexñte: ⁊ sic de alys accñtibus. ġ q̃tuz aut quale erit a ſuba effectiue. Nanc eandē ſnīaz hz Aꝛ. in pn̄o. 7. q̃ accñtia non sunt entia: nisi qz entis. per ly. qz: denotādo aliquā cālitatē in ſuba: qz si negeꝫ cālitas effectiua: saltē nō negabiꝫ cālitas mālis. ⁊ tūc vltra: vt ēt argutū est supius. Effectꝰ ꝓticularis seu singularis pſupponit cāz singularē: vt ē de mēte Aꝛ. 5. meta. ⁊ zº phy. ergo ſuba ī esse singulari pſupponiꝫ a q̃titate. ¶ Itē ad pncipale ſ arguiꝫ. Qō ē de se nā ꝑhibilis ad singularitatē nō est de se ℔: ⁊ singulare: ⁊ ex ꝑnti nō pōt eē alteri rō idiuiduādi. Ista ꝓpō pz: qz ſp tale cōtrabiꝫ per aliqd ad eē singulare: ⁊ tūc illud aliud est rō idiuiduandi: ⁊ nō nā ꝓtracta. ¶ Itē nā sic cōtrabibilis est pluribꝰ cōicabilis: qō ē cōicabile non pōt constituere aliqd iesse icōicabili: qz nihil cōstituit aliud fozmalr ī aliq̃ esse oppoſito ſuo esse fozmali: vel ſub mō eēndi ſibi ꝑdicēte ⁊ repugnante: ſz q̃titas est nā sic ꝓtrabibilis ad eē singulare. ġ ⁊c. ꝙa est nota cū maiozi. minoꝛ aūt ꝓbaꝫ. Tū qz ī gñe q̃tiꝰ sūt p se ſpēs ⁊ gnā sīc ī alys: vt ō se pz. Tū ēt qz due q̃titates differūt vt fozme: ⁊ p te ois dr̄ia fozmalis p fozmas est dr̄ia ſpecifica. ġ iſte due q̃titates sic differrent ſpecifice. q̃ si tu neges q̃ ois dr̄ia fozmarū sit ſpecifica: excipiēdo q̃titatē ab ista ꝓpōne vlī: que est fundamētū tui edificy rui noſi: per qō tenes: q̃ dr̄ia fozmarū sit ſpecifica. Tūc queri: qūo due q̃titates differūt nūeralr: ⁊ tūc dices. q̃ aut ſeipſis: aut per ſitus: qz vna est ī vno ſitu: ⁊ alia in alio. cōtra ꝑmū arguiꝫ q̃ nō ſeipſis differūt nūeralr: qz tūc q̃cū̃q̃ due q̃titates nūeralr differrent: ⁊ ita ſupficies ⁊ linea trīmō nūeralr differrēt: qō est falſū. Si dicas: q̃ p ſitus. aut eni tu accipis ſitū: vt est p se ꝑdicabilē: ⁊ ℔ mō ſitus nō est rō diſtinguēdi nūeralr: qz vt sic est posterioꝛ q̃titate: ⁊ nullū posteriꝰ est sic rō diſtinguēdi ſuū ꝑ. Si āt ſitꝰ accipiaꝫ. put est dr̄ia q̃titatis: put dr̄ q̃titas constare ex ptib⁹ hītib⁹ pōnē: certū est q̃ talis ſitus nō pōt eē sic ꝑncipiū diſtinguēdi: qz nihil aliō eēt dicere q̃titas a. diſtinguiꝫ a q̃titate b. per ſitum: ac si dicaꝫ q̃titas a. hīs ptes ꝑmanētes ⁊ ꝓtinuatas ad ſeinuicē diſtinguiꝫ ab alia q̃titate b. hīte huiuſcemodi ptes. Sz nō est notiꝰ q̃titatez differre a q̃titate ſm ꝑmanētiā ⁊ ꝓtinuitatē ſuaꝝ ptiuz q̃ ſm ſe. ġ non est notiꝰ q̃titatē differre a q̃titate magis ſz ſitū: q̃ ſm ſe. Ista vltia ꝙa. ꝓbaꝫ: qz permanētia ptiū ſitus est dr̄ia q̃titatis. Ex quo ſeqtur q̃ dicere q̃titatez differre a q̃titate ſm permanētiā ⁊ ꝓtinuitatē partiuz: ē dicere: q̃ q̃titas ſeipſa differt a q̃titate: ⁊ tūc vltra. dato q̃ ꝑmanētia ⁊ cōtinuitas in ptibꝰ faciat differre q̃titatē a q̃titate: aut ptes in q̃titate a ptibus alterius q̃titatis: vlterius est querēdū qūo ſitꝰ reſultās ex ꝑmanētia ⁊ cōtinuitate partiū differt ab alio ſitu: ⁊ ꝓcediꝫ vt ꝓus argutū est de quātitate: qz aut ſeipſo: aut aliquo alio. nō ſeipo: qz talis ſitus nō est de se hic: ⁊ ſingularis. ġ aliquo alio: ⁊ ꝓſeꝛtiz ꝓtra fundamētū ipſoꝝ: q̃ q̃titas iō est ꝑnm i ita remanet eadē qō q̃ ꝓus. ¶ Itē 6º. ad ꝑncipale arguiꝫ: tra ℔ fundam arguiꝫ sic. Qō est ꝑnm diſionis in ptes eiusdē rōnis. Cōni vlīs in ptes ſubtiuas: nō est ꝑnm idiuiduatiōis: ſz q̃titas est hȝ. ġ ⁊c. maioꝛ est nota: qz nihil est ꝑnm diſiōis alicui? qō ꝓtinet in se diſionē oppoſitā illi: ⁊ ē p se ꝑnm talis diſiōis. mioꝛ aūt ꝓbaꝫ. Vlē eni dicīt in suas ptes ſubtiuas sic: q̃ q̃libz ps ſubtiua est ipm vlē in recto: Ita q̃ ve rū est dr̄e: hoc est hoc in recto: sic appz inductiue in oib⁹. Sz q̃tū nō diuidiꝫ in ptes: quarū q̃libz sit ipm q̃tuz di uiſuz: ita q̃ ipm q̃tuz nō ꝑdicaꝫ de ipſa pte q̃titatiua ꝑdicatiōe in recto: vt de se pz. ġ q̃titas nō est ꝑnm diſiuuz. ſeu rō dīendi vlē in suas ptes ſubiectiuas: ita q̃ ſz diuiſio quāti cōcurrat cū diſione vlīs: tñ diſio quāti vt q̃tuz est: est alia a diſione vlīs: qz ille diſiones sunt oppoſite et diſtincte q̃ hñt oppoſitos modos ꝓdicandi totiꝰ diuiſi in suis ptibꝰ. diſiones iſtoꝝ sunt hȝ. ġ ⁊c. ¶ Et ꝓfirmaꝫ: qō est rō didēdi aliqō vnū diſibile: iest illi fozmalr: ſi sit per se rō didēdi: ſz q̃titas nō ineſt fozmalr ⁊ per se ſpēi q̃ diſiuiꝫ in suas partes ſubiectiuas: vt de se pz. ⁊ ēt ꝓbaꝫ: qz ſpēs est per se in ꝑdicamēto: ⁊ ēt per se diuiditꝫ: ſz q̃titas facit vnū per accñs cū ſpē: ⁊ nō ē per se ꝓtractiua ſpēi: qz nihil vniꝰ ꝑdicamēti p se ꝓtrahitur per aliqd alteriꝰ ꝑdicamēti. ġ ſegtur. ꝓpositū. ¶ Qz si dicaꝫ q̃ ſz q̃titas non faciat vnuz per se in eēndo: tñ facit vnū per se in diuidēdo. ¶ Sz ꝓtra: qz ſpēs q̃tum ad ſuū eē qō hz per se in ꝑdicamēto est per se diſibilis ⁊ cōicabilis pluribus īdiuiduis: ſz ſpēs vt hz eē per se in ꝑdicamēto. (loquēdo de ſpē ſubē) nō icludit ipſaz q̃titatē. ġ vt sic: nō erit per se diuiſibilis per q̃titatē. ¶ Itē 7º ꝓncipaliꝫ argr ꝓtra illō fundamētū qō ponūt: q̃ iō fozma sit diſtincta a fozma: qz recipiꝫ in diſticta mā: que mā est diſticta per q̃titatē. Contra ℔ aꝫ. ⁊ ꝓmo q̃ fozma diſtīguaꝫ a fozma per mām. qñ cūq̃ aliq̃ duo sic se hñt: q̃ vnū est pō: ⁊ alteꝝ actꝰ: potius pō diſtīguiꝫ p actū q̃ ecōtra. Ista est Aꝛ. 7. meta. tex. cō. 49. vbi vult: q̃ actꝰ diſtīguit ⁊ ſepat: ⁊ Cōmē. ī zº de aīa. 2ꝛº 60º. vt ſupiꝰ allegatū est: vult: q̃ mā magis diſtinguaꝫ per fozmaz: q̃ ecōtra. Et in ꝑ de aīa. 2ꝛº. 53. Sz ita ē: q̃ mā se hz vt pō. fozma vt actꝰ. ġ magis mā diſtinguēꝫ per fozmā q̃ ecōtra. ¶ Itē 8º ⁊ vltiº ipꝛobaꝫ aliud fundamētū: qz q̃cūq̃ duo sic se hñt q̃ vnū est ſubm: ⁊ alteꝝ est accñs: magis hz accñs diſtinctionē a ſubtō: q̃ ſubm ab accñte. Ista ēt est tua: qz ſm te accñs hz eē a ſubō: ⁊ etiā vnitatē: qz dicis: q̃ in eodē ſubiecto nō possunt fundari plura accidentia ſolo nūero dr̄ia: ſz ita est: q̃ mā est ſubm respcū q̃titatis. ġ potiꝰ q̃titas diſtinguēꝫ per māz: q̃ ecōtra.

Impugnata opīone. S. Tho. ⁊ alioꝝ: nunc de 3º arti: ponēda est pō Docto. ſubti. tenentis īdiuiduationē fieri per aliquā entitatē poſitiuaz ſimplr incōicabilē. ⁊ hoc in nā creata: quā entitatē poſitiuā appellat becheitatē: seu ꝓꝛietatē indiuidualē. ¶ Et ꝓ declaratione iſtiꝰ pōnis ponēꝫ alique ꝓclones: quarū ꝑma est ista. Natura ſpecifica cōtrabiꝫ ad esse indiuiduale per aliqō poſitiuū. ¶ Ista ꝑ. ꝓbaꝫ. ꝑ rōnib⁹. ⁊ ꝑmo sic. Quecūq̃ sunt vltime dr̄ie: q̃bus dr̄ñt alique poſitiue sūt entia poſitiua: ſz rō īdiuidualis est hȝ. ġ ⁊c. maioꝛ est manifeſta: qz illa q̃bus aliq̃ vltimate dr̄ñt sunt vltimata ꝓſtitutiua rei dr̄ñtis. ġ ſi faciūt differre poſitiue ꝓſtituūt in aliquo esse poſitiuo. vltima ꝙa. ꝓbaꝫ: nullū ens ꝑuatiuū facit differre poſitiue. minoꝛ aūt ꝓbaꝫ. qz dr̄ie īdiuiduales seu rōnes tales sūt vltima q̃bꝰ aliq̃ dr̄ñt poſitiue: cū īdiuidua ꝓtenta sub ſpē sint entia poſitiua. ¶ Et ꝓbatur ēt iſta minoꝛ: qz ois dr̄ia dr̄ñtiū reducīt ad aliq̃ ꝑ°diuerſa: alioquin esſet ꝓceſſus in īfinitū in ꝓncipys diſtinctiuis. Et est de mente Aꝛ. hoc aſſumptū 5º meta. ⁊. io. ſz īdiuidua dr̄ñt: ⁊ nō sunt ꝑmo diuerſa (qz ꝙueniunt in natura: ⁊ vt sic sunt aliquid idem entia ad moduz loquēdi. Aꝛ. io. meta. tex. cō. 12. ⁊. 5. meta. ca. de eodē vel diuerſo) ġ opz deuenire ad aliq̃ ꝑnª diſtictiua indiuiduoꝝ q̃ sunt ꝑmo diuerſa. Sz talia ꝑnª sunt rōnes īdiuiduales: qz sūt vltima diſtictiua. ġ ⁊c. ¶ Itē ⁊º ℔ idē ꝓbaꝫ. illud per qō ſpēs est athoma ⁊ idiuiſibilis est ens poſitiuū. ergo multo magis illud per qō idiuiduū ē indiꝫ. ꝙa ꝓbaꝫ: qz vnitas nūeralis est maioꝛ ⁊ pfectioꝛ q̃ ſit vnitas ſpecifica. ġ ſic vnitas ſpecifica est poſitiua ⁊ est paſſio entis poſitiui: ita vnitas īdidualis erit poſitiua: ⁊ ꝓſeq̃ aliqō poſitiuū.

UVA. BHSC. IyR_086_2

Sz tale ad qō ꝓsequtur nō est nisi ꝑprietas indiuiduales. igit ꝛc. ¶ Scōa ꝑ est ista. entitas positiua ꝓtrahens nāz ad eē idiuiduale est de se bec: idiuisibilis ꝛ incōicabilis simplr in creaturis. ¶ Et ꝓ declaratione huiꝰ notādū est: q sic idiuiduū in oi nā siue creata siue icreata est idiuisibile: ita rō idiuidualis ipz ꝓstituēs. ita q sic soz. est idiuisibilis in plres ptes subtuas: ita idiuiduū icreatū qō est ꝫ deꝰ: sz ē dria: qm qōlibz idiuiduū creatū est indiuisibile ꝛ icōicabile: sic q ei ꝺdicto ꝛie repugnat pluribꝰ cōicari: ꝛ diuidi: sed idiuiduo icreato tm repugnat diuidi ꝛ nō cōicari: sed ꝫ hz q possit plibꝰ cōicari ab infinitate sue eēntie ꝛ nāe: vt apud Theologos est manifestū. ¶ His positis ꝑbaf q rō idiuidualis in creaturis sit sic idiuisibilis: ꝛ de se bec per rōnē adductā cōtra opinionē de mā ꝓstituēte singulare. Illud qō se toto ꝑ ꝓstituit aliqō vnū in aliq entitate ꝛ in vnitate ꝓnte talez entitatē ei se toto ꝑmo repugnat diuidi diuisiōe opposita tali vnitati. Sz rō idiuidualis q̄ est ista entitas positiua: de q̄ habeꝫ ī ꝑª ꝓne est hꝫ. qf ꝛc. maioz est manifesta ꝛ ꝑbata est loco ꝓe allegato: qz rōnali qō ꝓstituit aliqd in esse specifico: repugnat diuidi diuisione specifica. mioz aūt ꝑbaf: qz ꝑprietas idiuidualis de q̄ est mētio se tota ꝑ ꝓstituit ipz idiuiduū in eē idiuiduali: ꝛ ꝓtrahit ipsaz nām ad singularitatē. q̄re ꝛc. ¶ Tertia ꝑ ē ista: ista entitas positiua se hz ad nāz specificā aliquoꝰ: quēadmodū se hz dria specifica ad genꝰ: sic. n. genꝰ ꝓtrahit ꝑ modū poᶜ per driaz specificā tanq̄ per actū distinguētē ꝛ ꝓtrahentē: sic ꝑpetas idiuidualis per modū actꝰ vel q̄si actꝰ ꝺbit ꝛ determinat ipaz nām ad eē idiuiduale: sz est dria: qm dria specifica ꝓtrahendo ꝛ diuidēdo nāz: nō excludit oēm diuisionē seu diuisibilitatē: sz solū illā q̄ opponit disioni specifice: ita q repugnat drie specifice (ad quā ꝓsequtur vnitas specifica sic passio: ꝛ ipsi ꝓstituto per driaz specificā. ſ. spēi) diuidi ī plres spēs: sz ꝑpetas idiuidꝫ aduenies nāe exꝯcludit oēz disionē: ꝛ ēt disibilitatē. Est ēt ꝓueniētia drie idiuidual' ad driaz specificā: qm sic dria specifica sumit a forma vl' a realitate forme: ita ēt dria idiuidualis: sz est discōueniētia iter istas duas drias: qm specifica sumit q̄q̄ a forma distincta a forma a qua accipit genꝰ: q̄q̄ genꝰ ꝛ dria specifica sumunt ab eadē forma: sz ab alia ꝛ alia realitate forme: seu formalitate: qō idē ē: ꝛ ab alio ꝛ alio ꝛceptu formali: ꝛ tūc dria specifica sumit ab vltimo ꝛceptu formali forme: ꝛ ab vltia realitate eiusdē: ꝛ tūc ē dria vltia: ꝛ hz ꝛceptū simplr simplicē: ꝛ ꝑ diuersuz ab oi alia dria. Sz dria idiuidualis sp sumit ab vltia realitate forꝯ: ꝛ sp hz ꝛceptū simplr simplicē: ꝛ est ꝑ diuersa ab oi alia dria. ¶ Ex qbꝰ oibꝰ ꝛcludit: q se hz per modū actꝰ respcū nature specifice: qō declarat sic. Oē illud qō est vnū p se cōstitutū ex pluribꝰ: ꝓstituit ex vno vt actu: ꝛ altero vt pō. Ista ꝓpō pz. ex. 8. meta. qz vnitas totiꝰ p se resultātis ex ptibꝰ nō est nisi ex rōne actꝰ: ꝛ ex rōne poᶜ: Sed ita est q singulare est ꝓstitutū ex nā specifica: ꝛ ex rōne idiuiduali vt est vnū p se. ꝑbaf: qz est per se in gne ipm singulare: ꝛ nihil est per se in gne: nisi sit vnū per se. ḡ ꝛc. ¶ Aduertēdū est ꝑ declatione istiꝰ ꝓnis: q nā q̄ ꝓtrahitur per ꝑprietatē idiuiduale pōt ꝓsiderari dupl'r. Uno mō vt gditas est: ꝛ vt ꝑnᵐ eēndi intrīnᵐ alicui in eē gditatiuo. Alio mō vt ens determinabile: disibile: ꝛ ꝺbile per vlterioꝛē actualitatē: sic qō nō hz vltimā actualitatē. Si ꝑº mō ꝓsidereꝫ: sic nā hz rōnē actꝰ: ꝛ forme ꝛ ꝑm ꝫ dixit Az. 5ª meta. ca: de cā. q forᵃē qōgdest ꝛ. 7. meta. tex cō. 35. vult q mā ꝛ forma sint ptes spēi ꝛ gditatis: quā spēz appellat ibi: qōgderat eē. Et ꝓpter ꝫ Cōmē. 2ᵗᵉ. 34. 7ᵒ meta. vult. q gditas sit tm forma: ꝛ nō mā: que ꝑm ipm est deferēs gditatē. Ex quo ꝛcludit: q nā vt gditas ꝛ ꝑnᵐ alicui ī eē gditatiuo hz rōnē forme ꝛ per oppᵐ ꝑpetas idiuidualis cōparata ad nām ꝑm tale eē: dr mā: ꝓptereaq mā oppo nit relatiue forme: sz cū ꝑprietas idiuidualis sit ꝑ diuersa ab oi gditate: ꝛ hēat oppoᵐ esse ipsi gditati: ꝓpter ꝫ: qz itelligēdo q̄cunq gditatē saltē limitatā: ꝛ in creaturis: in tali gditate sic itellecta nō itelligit aliqd: vñ ipsa sit ꝫ idiuisibilis ꝛ icōicabilis: imo in ipsa hoꝛ oppoᵐ itelligitur: sz in ꝑpetate idiuiduali itellr: vñ ipsa sit hec idiuisibilis ꝛ icōicabilis. g ipsa est ꝑ diuersa ab oi gditate: ꝛ ab oi eē gditatiuo. Et per ꝓns si gditas est forma: ꝑprietas idiuidualis: q gditati oppōit: appellat mā. Et ꝓp boc dixit Az. in. 7. meta. tex. cō. 4 i. vt supra allegatū est. q i gbusdā subys: qōgdest est idē cū eo cuiꝰ est: volens exꝑsse: q in subys ꝓsitis mā ꝛ forma icludunt in gditate: ybi exꝑplificat de naso simo: ꝛ de curuitate: ꝛ postmodū imediate subdit: q q̄cūq ꝓcipiunt cū mā: nō ē idez qōgdest: cū eo cuiꝰ est. vbi per māz nō pōt itelligere mām q̄ est altera ps ꝓsiti: qz oppoᵐ huiꝰ añ ꝑmisit. g hz itelligere de mā q opponit gditati: q̄ gditas est forma totiꝰ. ¶ Ex ꝫ segtur illud qō dicunt logici: q in q̄cūq ꝑpone subm hz rōnē māe ꝛ ꝑdicatū forme: ex eo q ꝑdicatū vr ie ꝛistere: aut ie esse ipsi subo. illō aūt qō subst hz rōnē māe: cū aūt becheitas seu ꝑpetas idiuidualis ꝓstituat nām in vltimo eē subiuo: segtur q hz rōnē māe: ꝛ ꝑsertim: qz eē cōstitutū per ipsaz becheitatē est ꝑ diuersum ab oi gditatiuo: cū sit icōicabile ꝛ idiuisibile. Sed nā ꝛº mō ꝑncipalr pōt ꝓsiderari: vt cōtrahitur ꝛ determinat: ꝛ quuz diuisibile semp habeat aliquā actualitatē a diuidentibꝰ ꝛ determinabile a determinante: segtur: q becheitas vt determinans ꝛ distinguens: seu diuidens: hz rōnez actus.

Quantum ad 4ᵐ articulū isurgunt aliq difficultates. ꝑma est: qm ꝑpetas idiuidualis est actus: ꝛ nā quā cōtrahit aliquo mō actꝰ (vt dixisti) ꝛ ꝑpetas idiuidualis ē posterioz actu gditatiuo. g vr q talis actꝰ idiuidualis sit pfectioz actu gditatiuo. ¶ Et cōfirmat: qz 9ᵒ meta. habet q posterioza gnōne sunt prioza ꝑm subam ꝛ pfectionē: actꝰ idiuidualis est posterioz actu gditatiuo. g est pfectioz. ¶ Ad ꝫ rñdet. negādo istā ꝓse quētiā. a. est actꝰ posterioz. b. g perfectioz: ista ꝓna tz. vbi actꝰ ꝑoz ꝛ posterioz sunt eiusdē rōnis: in eē gditatiuo vel in eē singulari ꝛ suppositali: exꝑplū. calitas segtur formā subalē ignis in mā: ꝛ tm nō segtur q calditas sit pfectioz forma subali ignis: ꝛ ꝫ qz calitas ꝛ forma subalis nō sunt eiusdē ordinis ꝛ eiusdē gnis: mō singularitas est actꝰ idiuidualis distinctꝰ ꝓtra actū gditatiuū: ꝛ oio alteriꝰ rōnis ab ipso. g ex eiꝰ posterioritᵗᵉ nō licz iferre maioz pfectionē. Et p ꝫ pz ad ꝓfirmationē adductā. ¶ Scōa difficultas est: qz dcm̄ est: q dria idiuidualis est dria dides per se nām specificā. Cōtra ꝫ ar. qz Az. io. meta. circa finem vult. q vltia disio q̄ ē per se ꝛ eēntialis: fiat per drias specificas. g nō dat vlterioz disio per se. Cuiꝰ oppoᵐ tu dixisti. ¶ Itē Porphyriꝰ dic: q spēs spāliᵐᵃ est atboma ꝛ idiuisibilis: qō nō hz itelligi: nisi de idiuisibiʳᵉ oppoᵗᵘ disioī p se. ¶ Et ꝓfirmat: qz nulla disio per se ē i ifiᵃ: disio spēi est hꝫ. g nō est i ifiᵃ. Uñ vt vult Porphy. i disiōe spēi iubet Plato gescere. ¶ Ad ista rñdet. ꝑ ad ꝑm q Az. loco ꝓallegato: igrit q̄ fuit ille drie vltie ꝛ eēntiales que faciūt specificā ꝺrietatē: ꝛ dterminādo se dic. q vltia disio sic faciēs specificā ꝺrietatē est disio per drias specificas: ꝛ si q̄ fit vlterioz disio: illa est q̄si per accns: nō ptinēs ali quo mō ad ꝺrietatē specificā. Ex ꝫ non habeꝫ. q nō fiat disio spēi ī idiuidua ꝫ ipz: imo magr segtur opᵐ: qz vult q disio spēi ī idiuidua fiat p accns: ꝛ ꝫ vez ē: qz fit p alia gd qō est oio exꝑ gditatē specificā: ꝛ alteriꝰ rōnis a gditate: eo mō q̄ dides p accns ē exꝑ rōnē formalē illiꝰ qō dicit

UVA. BHSC. IyR_086_2

& oino alteri⁹ rōnis ab ipso: neq; ptinēs ad eē gditatiuū
ꝟstituti p tale diuidēs. Et sic ꝟcedo fieri diuisionē spēi ī
idiuidua p accñs: vt diſio p accñs diſtinguit ꝺ diſionē g/
ditatiuā & eēntialē i illa q̄ hñt ordinē eēntialē iter se: q̄
liter nō ē in ꝓposito: qz spēs nō dīdit diſiōe gditatiua: ꝫ
est in aliq̄ ꝟstituta in eē gditatiuo p ipsa diſētia: neq; in
aliq̄ hñtia ordinē eēntialē: sicut sūt idiuidua: quēadmo
dū est de mente Ax. 3. metaph. ¶ Et ꝟfirmat ꝫ: qz nec⁹
glz recte sentiēs hz ponere diſionē spēi ī idiuidua: cū idi
uiduū sit ī recta linea p̄dicam̄ tali: sicut pz in p̄dicam̄to
subē. vbi pōit suba p⁹: q̄ est p⁹ subiectū in tota illa linea
p̄dicam̄tali: q̄ remota: vt īqt ibi Ax. ipole ē aligd alioz
remānere. ¶ Per ꝫ rñdet ad ꝟpozphy. q; spēs ē athoma
& idiſibilis diſiōe gditatiua. ¶ Et ad 3m q; diſio gditati
ua nō ē vltra spēz spālissimā & in ifinita: qz diſio gditati/
ua ē in illa q̄ hñt ordinē eēntialē iter se: in qb⁹ nō pōt po/
ni ꝓcessus ī ifinitū: & iō ī tali diſiōe iussit ꝟplato gescere:
& de ista diſione nō curauit Ax. qz solūmō curauit de di
uidēt ib⁹ q̄ cū diſo faciūt eēntialē p̄dicatiōez de his in q̄
diuidūt: & dicūt cām pp qd respcū passiōis scibilis & de/
mōstrabilis ō subo: ita q; ad duo ptēdebat. s. ad p̄dicatiōez
eēntialē: & ad p̄dicata essentialia q̄ dñt pp qd respcū pas/
siōis: qz oia ista ordinabat ad scīaz libz posterioz. ¶ 3a
difficultas. dcñ ē q; becheitas ē dīa cōstituēs vnū p se
idiuiduū cū nā & gditate. Dubitat & q̄rit. vtruz illa be/
cheitas sit suba vel accñs. si suba: ḡ idiuiduū erit subale.
si accñs: ḡ qōlz erit accñtale. ¶ Ad ꝫ rñdet: q; p̄petas
idiuidualis nō ē formal'r suba vel accñs: qz realitas q̄ hz
ꝟceptū simpl'r simplicē: & ē p̄ diuersa ab oī alio nihil gdi
tatiue & formal'r ī cludit: vt colligit de mēte Ax. 5. meta/
physice. ca⁹ō eodē vel diuerso: & io. eiusdē tex. ꝟmēti. iz.
Sz ita ē q; p̄petas idīdualis ē hō: qz sic in ꝓpōne p̄bica/
& nāli deueniēdū ē ad aliq̄ q̄ sūt p̄ diuersa se totis diſtin/
cta: & simpl'r simplicia: sic q; nihil vni⁹ est aligd alteri⁹: &
vnū nō icludit aliud ī suo ꝟceptu formali: sic ī ꝓpōne me
taphali seu formaliū ꝟceptuū. assūptū, pbat ꝫ p⁹ pte: qz
forma vltīa dās eē ꝓposito nihil īcludit ipsi⁹ māe: ſz ē p⁹
diuersa ab ipa: sic q; ē p⁹ act⁹ & p̄ receptibilis: & nullo⁹ po⁹
receptiua ī suo ordīe: & mā ē p⁹ po⁹: & nullo⁹ act⁹: & ita vnū
total'r ē ex aliud: & se toto diſtictū ab alio: sic ī ꝓpōne me
taphyſicali ꝟcept⁹ vltim⁹ actualis est ꝟcept⁹ dīe idiui/
dualis cōcept⁹ vltim⁹ potētialis est ꝟcept⁹ entis. ḡ dīa
idīdualis q̄tū ad suū ꝟceptū formalē ē ex ens: & nō īclu/
dit formal'r ipz: & sic nō icludit ens formal'r: ita nihil in/
cludit iferi⁹ ad ens isto? ¶ Aduertēdū tñ. q; lz dīa idi/
uidualis nō sit formal'r ens: aut suba vel accñs: illa tñ p/
petas q̄ determiat subaz ad eē idiuiduale real'r & identi
ce ē suba: & illa q̄ determiat accñs ē real'r accñs: ita q; p/
petas ē talis idētice: q̄lis ē nā quā ꝺbit aut determinat.
¶ Quarta & vltīa difficultas: qz si ꝑpetas idiuidualis ē
suba: cū suba dīdat. ex 2o de aīa. & ex. 7. metaph. in māz:
rū. ¶ Ad ꝫ rñr. q; suba vel accñs pōt cōsiderari: vel vt
nā & gditas: vl vt ens ī vltīa actualitate. si ꝓmo? sic suba
siue sit ꝓpo⁹: siue mā: siue forma abstrahit ab oī bechei/
tate. Si vo ꝓsideret suba ī vltīa ei⁹ actualitate: & q̄tū ad
actū vlti⁹ ei⁹: & vltimā ei⁹ realitatē: sic ꝑpetas idīdualis
est suba q̄ ē forma: & suba q̄ ē mā: & suba q̄ ē ꝓpositū: ita q;
cū qōlz isto⁹ acceptū vt nā sit ꝺtermiabile p aliq̄s vlti/
mas realitates actuales q̄ sūt eedē nāe ꝺtermiabili rea/
liter. seq̄t q; ꝑpetas idīdualis q̄ ē tal' realitas vltīa ē idē
tice fo⁹: idē⁹ mā: & ē ꝓpo⁹. ¶ Oz si tu dicas. nā p te est
eadē ꝑpetati idiuiduali. ḡ erit iſepabilis a tali ꝑpetate.
¶ Rñdebit in qōne de vnitate nāe. ꝟpto nūc tñ dr: q;
nā q̄ ē ꝫ ididuo: & ē eadē isti idiui⁹ ē iſepabil' a singl'ari
tate isti⁹ idiuidui. ¶ ꝟpto q̄ est nōdū. q; nā ꝓput hz aliq̄ꝫ
vnitatē & idētitatē ad singularitatē vel ꝑpetatē indiui/
dualē ē iſepabilis a tali ꝑpetate: ita q; destructa singula
ritate: destruit nā q̄tū ad talē vnitatē quā hz ab ipa sin
gularitate: & ita cū nā iformet ꝫ a ꝑpetate idiuiduali: & ō
termiet ab ipa: ē vna nuō (lz denoiatiue vt dicet ī qōne
ꝓallegata) ab vnitate nūerali ꝓnte ipsaz ꝑpetatē idiui/
dualē. Et ꝓcedo: q; destructo soz. destruit h⁹ hūanitas in
soz. nō tñ ꝓcedit q; destruat hūanitas ſm vnitatē speci/
fica q̄ p se ꝑ sibi cōpetit. Et ita lz destructo soz. destruat
h⁹ hūanitas: q̄tū ad vnitatē nūeralē: nō tñ destruit q̄tū
ad vnitatē specificā: lz ꝑcise q̄tū ad ꝫ eē signatū & singu
lare: qō hēbat ī ꝫ singulari: rōne cui⁹ nā erat eadez real'r
singulari & ēt ei⁹ singularitati. vñ ptes ī ꝓposito p se hñt
idē eē qō hz ꝓpo⁹ loq̄ndo de esse cōicato a ꝓposito ipsis
ptib⁹: & ita segit q; ad destructōez ꝓpositi ōstruit eē ptiū
qō hñt a ꝓposito. De eē ptiū & totius videas Sco. in q̄lz.
qō. 9. ¶ Oz si tu dicas. nā spe⁹ manet in ꝟplatōe soz. cor/
rupto. & ista ē eadē cū hūanitate soz. & hz eādē vnitatē. ḡ
hec distinguit real'r ab illa. ¶ Rñdet. q; nā ī ꝟplatōe est
eadē fz spēz: fz nō eadē fz nūez: & ita ñ oz q; ꝫ destruat
q̄ ē in ꝟpla. illa destructa: q̄ ē in soz. ¶ Et cuz tu dicis: q;
hz eādē vnitatē. de ꝫ diffuse dicet a nobis in qōne ꝑalle
gata: vbi dicem⁹ q; forte nō ē eadē vnitas positiua: lz for
te sit eadē ꝓuatiua. videas ibi. ¶ Uel dōz est: q; dato q;
vna & eadē nā hñs vnā vnitatē positiuā sit in oīb⁹ idiui
duis: & sit eadē real'r illis: nō segit q; nō possit separi ab
illis ꝫ ē eē sine q̄cūq; isto⁹ sub diſiūctōe. Et cū tu dicis:
q; illa q̄ sepant sūt distincta real'r: vez ē. vbi possint sepa/
rī fz eē exīntie: ita q; illō qō ē sepabile ab alio possit exi/
stere, ꝑa exīntia. nā ät circūscripta singula⁹ nulla exīstē
tiā pōt hre de se: ḡ vt sic nō distinguit a tali singl'aritate.
¶ Ultra iā dcā: solo p̄ncipalis qōnis. vz. q; nā idiuidue
tur p becheitatē: ꝟfirmat ex sn̄ia Ax. in. 7. metaph. cap.
de ptib⁹ diffōnis. tex. ꝟmē. 35. vbi hz: q; mā ē ps gditat'.
Mō qō ē de ītrinseca rōne gditatis nō ptinet ad rōnez
idiuidui inq̄tū idiuiduū ē: seu nō ē rō ei⁹ indiuidualis:
cū idiuiduū ſm ipm sit oino ex gditatē. ¶ Cōfirmat ea
dē solo p Cōmē. z. de aīa. ꝟmēto. 8. vbi vult q; idiuiduū
nō ē hoc p suā mām: ſz p suā fozmā inq̄tū hec. Sz certū
est ſm ipm q; forma vt forma ē tota gditas spēi & rō sin/
gularis ē ex gditatē. ḡ forma vt forma nō ē rō singulari/
tatis: ſz ſm ipm forma inquātū hec: est sic rō singularis.
ergo sub rōne becheitatis ē rō idiuidualis.

De quinto arti⁹ p̄ncipali: bis positis. rñdet ad
rōnes. S. Tho. & p̄ ad auctē Ax. i. 7.
Dicēdo q; sn̄ia Arist. ibi qñ dicit. Gnāns gnāt aliud pp
mām: ē q; idee q̄s ponebat ꝟplato: nō erāt necie ad gnō/
nē vniuocā: qz tā distictio q̄ ē gnāntis a genito: q̄ assimi
latio pōt ſuari in gnōne vniuoca q̄ sūt ꝺditiōes req̄site
ad ipaz: & hoc sine q̄cūq; pōne ideaz. agēs gnāns assimi
lat māz in forma q̄ agit. ꝑducēdo in ipa fozmā terminā
tē gnōnē: & ex q̄ pficit talē māz p fozmā terminātē: & mā
ei⁹ nō pficit p ipaz: sed est iā pfecta p fozmā: segit q; alia
mā ē ipsi⁹ gnāntis & geniti: ḡ ꝓpositū erit distictū a ꝓpo
sito: qz cui⁹ mā ē alia: & ipm ꝓpositū ex mā erit aliud. Di
co tñ q; forma ē p̄ncipalioz rō distinguēdi gnāns a geni
to: q̄ mā: qz illud qō ē p̄n⁹ p̄ncipali⁹ q̄ ꝓpositū hz vnita/
tez: est ēt p̄ncipali⁹ q̄tū ad distictiōez ipsi⁹. Forma aūt ē
p̄n⁹ p̄ncipali⁹ vnitatis ꝓpositi q̄ mā. ḡ p̄ncipali⁹ distin/
ctiōis. Distinguēdo tñ p̄nci⁹ assimilatiuū ꝺ p̄nci⁹ distin
ctiuū: forma ē p̄n⁹ assimilādi ꝓpositū in vnitate forme
ꝑducte: nō gdē nūerali: ſz nāe & spēi: & mā cū nō sit p̄n⁹
assīlatiuū: qz nō ē act⁹: & q̄litas eēntialis: vt est forma. dr
eē p̄n⁹ distinctiuū distinctū ꝺ assimilatiuū: qñ ḡ Ax. di/

UVA. BHSC. IyR_086_2

cit. Bnãns gnãt aliud pp mãm: aut tu itelligis pp mãm tãq̃ pp ꝑncipiũ distinctiuũ simplr. Et ꝟ nõ itellexit Ax. Aut itelligis pp mãm tãq̃ pp ꝑncipiũ distinctiuũ distinctũ ꝫ assimilatiuũ. Et isto mõ ꝓcedit. ¶ Uel põt dici q̃ gnãns gnãt aliud pp mãz: sic pp cãm ꝑexñtẽ alietatis ⁊ distõnis: mõ lz forma geniti dicat eẽ cã distõnis: nõ ẽ tñ cã ꝑexñtis alietatis ⁊ distõnis: ſz sola ei⁹ mã est sic causa ꝑexñs. ¶ Ad zam aucto. cũ tu dicis. Jn aliqb⁹ subys idẽ est qõ gd est: cũ eo cui⁹ est. ℟ñdeť q̃ eo mõ q̃ aliqõ ens bz: qõgdest eo mõ qõgdest ẽ idẽ sibi. Et ita cũ ſpẽs bẽat: qõgdest p se ꝑmo: qõgdest: est idez sibi p se ꝑmo: ⁊ qz sin gulare bz: qõgdest nõ ꝑ⁹: ſz solũ p ptẽ. ſ. p nãm specificã q̃ est ei itrinseca. Jta qõ gd est singularis: est idẽ sibi p se nõ ꝑmo. ¶ Uult g̃ Ax. q̃ in gbusdã subys: qõ gd est: nõ est idẽ cũ eo: cui⁹ est p se ꝑmo: ⁊ maxie in ꝓceptis cũ mã: qõ ẽ verũ ꝼm ipm capiẽdo mãz: nõ ꝑ mã q̃ est altera ps ꝓpositi: ſz ꝑ mã q̃ opponit forme toti⁹ ⁊ gditati: sicut est becheitas. Nã in oib⁹ hñtib⁹ talẽ mãm ꝓhentẽ gditatẽ nõ est idẽ qõ gd est: cũ eo cui⁹ est: ⁊ hoc loq̃ndo de idẽtitate ꝼm quã aliqõ vnũ ẽ aliqd idẽ alicui p se ꝑ. ¶ Utrũ aũt hoc sit vez: q̃ in ꝓceptis cũ mã itelligẽdo p mãm illud qõ ẽ altera ps ꝓpositi: qõ cũ forma facit vnũ p se: qõ gd est dicať esse idẽ cũ eo cui⁹ est: ¶ Dõm est ad intentionẽ Ax. q̃ in istis est oĩmoda identitas gditatis ad illud cui⁹ est gditas: ⁊ rõ est: qz ꝼm ipm nã illa q̃ caret illa mã est implurificabilis ĩ pl'a ĩdiuidua: qz si eẽt sic plurificabilis plurificareť in ifinita: ĩmo eẽt actu plurificata in ifinitis: qz gcgd põt eẽ in nã nec̃ia: ibi de facto est: qz po⁹ in istis nõ distat ab actu. Dicẽte Aris. 9. metaph. Est aũt po⁹ nihil sempiternũ. tex. cõ. 17. cũ igr nã q̃ caret mã sit nec̃ia. Si est plurificabilis: in ifinita ẽ plificabilis. g̃ ifinita ĩdiuidua eẽnt ĩ tali nã: ꝺñs ẽ falsuz: qz nulla multitudo ifinita ĩdiuiduoz põt eẽ in aliq̃ nã specifica simľ in actu. Assumptũ aũt q̃ nã plificabilis in pl'a sit plurificabilis in ifinita. ꝓbať: qz nã plurificabilis nõ determinať ad certũ numez suppositoz: qz q̃ rõne ẽ in tribus ⁊ in. 4. eadẽ rõne ⁊ in infinitis, vt declarat doc. subti. q. z. q̃libet. ¶ Ex hoc ꝓcludit ꝓpositũ: q̃ nã nec̃ia (cũ nõ sit plurificabilis ⁊ determiabil'p pl'es ꝑpetates ĩdiuidua les: ĩmo p nullã) sit de se hec ⁊ singularis: ⁊ nõ ꝑ aliq̃s entitatẽ positiuã sibi aduenientẽ: ſz solũ seipsa. Ex q̃ segť q̃ gditas: vel qõgdest: ⁊ illud cui⁹ est sunt oĩno idẽ: ⁊ illud cui⁹ ẽ qõgdest nõ ꝓcipiť cũ mã. vz. put mã accipiť ꝑ ꝓhẽte ipsaz nãm: neq̃ put mã est altera ps ꝓpositi. Et sic appet itẽtio Ax. q̃ ꝓfirmať p hoc: qñ talis nã q̃ ẽ nec̃ia est nã cui nulla ꝓpetit po⁹: vt declarať. iz. metaph. ꝓmẽ. 4. i. ⁊. 9. metaph. vt allegatũ est: g̃ talis nã nec̃ia nõ habz aliq̃s po am ad aliq̃s becheitatẽ: q̃re ⁊c. ¶ Et p hoc appet ad 3m qõ adductũ ẽ de. iz. metaph. q̃ si plures eẽnt ꝑmi celi: plures eẽnt ꝑmi motozes intẽdit ibi Ax. excludere a ꝑmo motoze nõ solũ mãm q̃ est altera ps cõpositi: sed ẽt mãm q̃ est ꝓhẽs gditatẽ: qz talis mã ꝓhẽs nõ põt esse in aliquo: nisi illud sit potẽtiale ad aliud: hoc ẽ ad aliq̃s realitatẽ ꝓhentẽ: ⁊ q̃si pfectibile p ipsaz. Sz cũ ꝼm ipm Ax. ꝑmus motor sit endelechia: ⁊ purus actus: sequiť q̃ nullã hẽbit mãm: loquẽdo de mã vtroq̃ mõ. ¶ Per ꝟ rñr ad q̃rtã aucte z q̃ est. z. de aĩa: vbi dr. q̃ aliud est magnitudo: ⁊ magnitudinis eẽ. Dico q̃ p magnitudinẽ itelligiť singulare mãle: ⁊ qz icludit mãm hoc est hecheitatem q̃ est exť gditatẽ. Jõ aliud est eẽ magnitudis ab ipsa magnitudie. Et cũ dicit. q̃ in gbusdã ẽ idez qõgdest illi cuius ẽ. Nõ ẽ itellus ei⁹: q̃ in mãlib⁹: hoc ẽ icludẽtibus mãm q̃ est altera ps ꝓpositi nõ sit idẽ qõgdest cũ eo cuius ẽ: ſz vult hẽre: q̃ in gbusdã: hoc ẽ in his q̃ nõ icludũt aliqd qõ sit mãle ꝓdistinctũ ꝫ gditatẽ ẽt q̃ icludat materiã q̃ est altera ps cõpositi: qõgdest ẽ idẽ sibi. ⁊ hoc apparet ex textu suo: qz exẽplificat dicẽs. Sicut caro ⁊ carnis eẽ sũt idẽ: ſz certũ ẽ q̃ caro ẽt abstracta a singularitate icludit mãm: vt de se ꝑz. Ergo mã talis nõ ipedit idẽtitatẽ gditatis: ad illud cui⁹ ẽ gditas. Neq̃ est vez (gd dicat Cõmẽ. in. 7. metaph. ꝓmẽ. 34.) q̃ mã sit extra gditatẽ rei specifice: qz hoc exꝑsse est õ mẽte Ax. in eo dẽ. 7. tex. ꝓmẽ. 35. vbi bz. mã est ps spẽi. Spẽm aũt dico: qõ gd erat esse. g̃ ꝼm ipm mã est ps gditatis. ¶ ℟ñdeť etiã ad illud qõ dicit Cõmẽ. 3. de aĩa. Qõ si itellect⁹ esset indiuiduat⁹: eẽt mãlis. Ad hoc ꝑz ex dictis. ¶ Uel dõz est ꝼm ipz q̃ si itellectus eẽt idiuiduatus multiplicareť ad multiplicatõez cozpoz hũanoz: ⁊ eẽt forma ifozmãs mãm: ⁊ in eẽ dependẽs a mã: ⁊ ita eẽt extensus ⁊ mãlis: ⁊ recipet extense ⁊ mãl'r spẽm itelligibilẽ. ¶ Ad auctem Cõmẽ. in ꝓmo phicoz: q̃ facit ꝑ quãtitate vbi dr q̃ ois multitudo est p formã vel p q̃ntitatẽ. ℟ñdeť vnico ver bo: q̃ multitudo entiũ mãliũ ẽ p q̃ntitatez a posteriori: ⁊ ꝓcomitãter. Uñ vez est q̃ ad quãcũq̃ distõnẽ nũeralẽ q̃ est p ꝑpetates idiuiduales nec̃io ꝓcomitať in re mãli distinctio q̃ntitiua: nõ tñ q̃ talis distinctio sit ꝑcise cã distinctiõis numeralis. Et ad illud qõ dr: q̃ multitudo est ꝼm formã. ℟ñdeť q̃ aut ipse accipit formaz vt ẽ forma ⁊ nã: aut inq̃ntũ hec. Si inq̃ntũ forma ipsa ẽ ꝑn m distõnis specifice: ⁊ nõ nũeralis: qz forma ꝼm ipm in. 7. metaph. cõmen. 34. ẽ tota gditas rei: g̃ nõ põt esse ꝓncipiũ distinctiuũ distõne opposita distõni gditatiue. Si vo accipiatur inq̃ntũ hoc: ꝓcedo formã esse ꝓncipiũ distõnis numeralis: ⁊ multitudinẽ numeralẽ eẽ p formã. ¶ Ad rõnes adductas ad ꝑmã: rñsum ẽ aliq̃liter reducẽdo ipsam rõnẽ ad oppositũ opinãtis. Naz certũ ẽ q̃ q̃ntũ nõ diuidit in suas ptes eo mõ q̃ vle diuidit in ptes subiectiuas: qz nulla ps in quã ẽ diuisio ẽ ipm totũ quãtũ diuisum. Bñ vez ẽ: q̃ in ipso vl'i omogeneo p accñs ꝓcurrũt due diuisiones: q̃rũ vna est vl'is in ptes subiectiuas: alia ẽ totius q̃ti in ptes q̃titatiuas: ſz iste diuisiões sunt alterius ratiõis: ⁊ ꝓcurrũt in eodez p accñs: q̃ sint alteri⁹ rõnis ꝑz: qz ps subiectiua ẽ ipm totũ vle diuisum: ps aũt q̃titatiua neq̃q̃. Simil'r totũ vle maxime specificũ diuidit in ptes eiusdẽ rõnis: ſz totũ q̃titatiuũ non sic diuidit tali diuisiõe: qz si vn⁹ nũerus ꝟstituať ex alio: nũerus diuus in suas ptes q̃titatiuas nõ est in ptes eiusdẽ rõnis. Silr Ax. nõ dicit: q̃ q̃ntũ diuidať in ptes eiusdẽ rõnis. ſ. metaph. c. de q̃nto. Sz dicit q̃ q̃ntũ diuidit in ptes q̃ insũt: quoz singulũ: aut vtrũq; natũ ẽ eẽ vnũ aliqd: ꝑ q̃ dicit q̃ ĩsunt: excludit diuisionẽ vl'is ĩ ptes subiectiuas: qz vult Aris. q̃ ptes in q̃s ẽ diuisio q̃ti insunt toti diuiso ⁊ actual'r cõponũt: ſz ptes subiectiue nõ ĩsunt toti diuiso: neq̃ actual'r ꝓponũt. g̃ hec diuisio nõ est illa: ꝑ hoc qõ dicit natũ est esse vnũ aliqd: excludit diuisionẽ ꝓpositi in ptes eẽntiales. ſ. mãm ⁊ formã: quoz nullũ natũ est esse vnuz aliqd: hoc ẽ p se exñs: ꝓpterea qz mã nõ põt p se eẽ sine forma. Neq̃ cõ ꝼm ꝓncipia Aris. ꝑ hoc qõ dicit: ⁊ ꝟ aliqd: excludit diuisionẽ generis in suas spẽs: quaz nulla est hoc aliqd. ex quo ꝓcludimus. q̃ lz in eodẽ sit rõ totius q̃ti: ⁊ totius vl'is: alia tñ est rõ toti⁹ inquãtũ est totũ quãtũ: ⁊ alia inquãtũ est totũ vle. Uñ sicut diuisiões sunt alie ⁊ alteri⁹ rõnis: ita ⁊ ipsa tota diuisa. ¶ Ad ꝓfirma. cũ tu dicis: q̃ gnãns gnãt aliud pp mãz: ⁊ q̃ gnãt de mã q̃ta. ¶ Ad ꝑm rñsum est in cozpoze qõnis: qz agens nãle nõ agit nisi in passuz: qõ est in opposita disꝑsone forme ꝑ quaz agit. g̃ mã passi est alia a materia generantis. ¶ Uel põt dici: q̃ generat aliud pp mãz put mã oppositť forme toti⁹. ¶ Ad zm. ſ. de mã q̃ta cõcedo q̃ forma alia ⁊ alia est in alia ⁊ in alia mã: nõ tñ q̃ alietas ⁊ distin

UVA. BHSC. IyR_086_2

tio materie sit cā distōnis formę: quēadmodū ꝓbatum est supi⁹ ex sīa Cōmē. p⁹. de aīa. cōmē. 53. t in. z. ꝓmē. 60. Neq; ēt q̄titas est cā distōnis māe: ꝓpterea: qz mā recipit ipsam q̄titatē: t hoc aliqd nō pōt recipi: nisi in eo q̄ est hoc aliqd. Ita q̄ sicut vnū pſupponit aliud quātū ad entitatē: ita etiā pſupponit q̄tū ad vnitatez. ¶ Et ad illud qđ tu dicis: q̄ dimēsiões p̄cedunt in mā formā substantialem: t presupponunt ab ipa: quicqd sit de intentione Auerroys: nego istam.

Propterea ꝫ tales ita ponētes sunt gnęq; rōnes. ꝓma qz forma q̄ determinat ad ꝓpriū susceptiuū. sicut ad pfectibile nō pōt pficere aliud susceptiuū. sicut albedo angelū: t sapiētia lapidē. Sz forma subalis cū sit act⁹ determiat ad mām subalez: seu ad po^am talē. g̃ nō poterit pficere tanq̄ ꝓpriū susceptiuum ipas dimēsiões. ¶ Itē z°. forma cū ꝓpo susceptiuo facit vnū p se: ſz ita est q̄ forma subalis nō facit vnū p se cum q̄titate: qz q̄titas est act⁹ p accīs: dans eē fm qd: t mā po⁹ p se: vt p se respicit actū subalē. g̃ ꝛc. ¶ Item 3°. act⁹ pſupponit potētiaz ordine origis: ſz nihil de genere ꝓdi pſupponit aliqd (ordine origis aut pfectōis) de genere posterioꝛi. g̃ forma subal' ñ pſuppōit q̄titatē. ¶ Itē 4°: illud qđ est rō terminādi dependētiā alicui⁹ nō dependet ab illo. Sz forma subalis ē rō terminādi dependētiā cuiuscūq; accītis: qz forma cū mā est cā oīuz accītiū. vt ē de mēte Arist. p⁹. phycoꝛ. tex. ꝓmē. 80. g̃ forma subal' nō dependebit a q̄titate. ¶ Ultimo. nihil dependet ab aliquo vt potētiali t susceptiuo: nisi de ei⁹ po⁹ educat. Sz ita est q̄ forma subalis nō educit de po⁹ dimensionū: qz act⁹ subalis nō educit nisi de po⁹ subali. g̃ ꝛc. Ex quo cōcludimus: q̄ forma exīs in mā nō pſupponit q̄titatē: sicut illud in quo imediate recipiat. Dicit tñ q̄ de substātia q̄ta q̄ pfuit vsq; ad instās gnōnis (tāq̄ de corrupto) generat aliud quātū. ¶ Et ad illud Auerroys: q̄ ex nō corpe gnāret corp⁹: dico q̄ ex nō corpe: vt ō corrupto nō gnāt corp⁹: ſz bñ in instāti gnōnis de nō cor^e generat cor pus: qz de eo qō fuit corp⁹ quātitate sibi ihērēte vsq; ad instās gnōnis gnātur aliud corp⁹ alia q̄titate sibi inhērēte: t nō est incōueniēs q̄ ex nō corpe ist⁹ generet cor pus: qz sicut de nō toto ꝓsito: t de eo qō est ps generat ipm ꝓsitū vt de pte: ita de eo qō nō ē corp⁹ in instanti gnōnis poterit gnāri corp⁹. ¶ Et ad illud qō dr cōiter: q̄ agēs nāle nō agit: nisi in subaz quātā: t nō attingit ad māz nudā. ¶ Ista auctoꝛitas nō est multū magnificāda: qz agēs attīgere passuz nō est nisi ipm pficere: cū aūt agēs nāle p formā subalē imediate pficiat tāq̄ ꝓpriū susceptiuū t ꝓpriū pfectibile eēntiā māe p^e t subaz ei⁹: sic agēs nāle attingit eēntiā māe: t ita mām nudā.

Quantum ad 6^m t vlti^m arti. Ad argumēta ꝓncipalia rñdet. ꝓmo ad p^m. ꝑmittēdo: q̄ ordo eēntialis est ille q p se ꝛsequt rōnes formales ipsoꝛ termioꝛ seu extremoꝛ. Uñ ad ordinē eēntialē duo concurrūt: quoꝛ p^m ē: q̄ ē ordo extremoꝛ fm eē qditatiuū. 2^m qō ꝛcurrit est: q̄ posito vno extremo necio ſsurgit habitudo ordinis ad aliud extremuz. Ex quo segt: q̄ ordo eēntialis ē tm iter qditates t eēntias qditatiuas. t vltimis ipsi⁹ ordinis. ¶ 2° pſupponit q̄ ordo subal' pt itelli trinsece q̄ sit subal' vl eēntial' cōcomitās ipa ꝓncipia distictiua. ꝓmo° ordo subalis nō est necī⁹ semp t vl'r: neq; vt sic pōt dici eēntialis. alio° est necessari⁹ t eēntialis. ¶ Dis positis. rñdet ad arg^m ꝛcedēdo: q̄ ordo iter idiuidua est p ꝓn^a distinctiua: q̄ sūt suba saltē idētice: t realiter vel denoiatiue: loquēdo de idiuiduis in pdicamento sube. Et cū tu ifers. g̃ iste ordo ē subalis: cōcēdo q̄ iste ordo ē subalis extrīsece: hoc est penes extrema subalia: nō tñ est subalis itrinsece: t vt sic nō ē eēntialis. ¶ Et p hoc rñdet ad aliud quū dr: q̄ iste ordo erit p se: qz penes ꝓn^a q̄ sūt p se diuisiua nāe specifice: dr q̄ iste ordo ē p se extrīsece t denoiatiue: nō āt itrinsece t formalr: qz soluz talis ordo ē p se q de nēcitate insegt extrema posita in eē qō nō est iter idiuidua eiusdē spēi: qz posito ſoz. t posito pla. nō de necessitate ſsurgit habitudo posterioꝛis ad ꝓus: aut eō. Et rō ē ista: qz q̄cūq; sūt eiusdē rōnis formalis: qcqd cōpetit vni: non repugnat alteri. Ergo si alicui idiuiduo in genere sube cōpetit eē ꝓus respcū alteri⁹: nō repugnabit alteri idiuiduo sic eē ꝓus. Uñ ista solo initiatur huic fundamēto: q̄ glibet effect⁹ vnus numeraliter possit eē a quolibet pluriū agētiū eiusdē rōnis ꝛcurrente eadē mā: quā opionē ifegt doct. sub. in z°. sīaz. di. 20. q. z. ex quo cōcludit: q̄ iter idiuidua nō ē ordo p se: neq; eēntialis ꝓpe. ¶ Ad z^m ar^m rñdet: negādo q̄ dria idiuidualis dicat pfectioꝛ dria specifica: ſz nō ꝛcedat: q̄ dria vltima specifica sit tota suba rei. nisi finalr: t ꝑpletiue: vt hz videri i. 7. metaph. Et cū tu dicis. Dria pſupponēs alias drias est pfectioꝛ: ꝛcedit si dria pſupponēs t pſupposita sint eiusdē ordis qditatiui: ita vt si vna est qditatiua t altera qditatiua: ſz vbi dria pſupponēs sit alteri⁹ generis t ordinis q̄tū ad esse qditatiuū: nō opz q̄ pſupponēs sit pfectioꝛ pſupposito: mō sic est q̄ dria idiuidualis est exˢ oēm ordinē rei q̄tū ad eē qditatiuū: qz nō ptinet ad qditatē. vt dcīm ē: neq; ad eē eēntiale qditatiuū: ſz ē ꝓmo diuersa ab oi qditate. igit nō est pfectioꝛ q̄cūq; pſupposita: t ita nō est pfectioꝛ duplr. Tū qz nulla illaz pſupposita includit in suo ꝛceptu. Tū qz est alteri⁹ rōnis t ordinis a q̄libz tali pſupposita. Et cū tu dicis. Act⁹ q est posterioꝛ via originis est pfectioꝛ. Uerum est: si sit eiusdē ordis t coordinatiōis eēntialis: t eiusdē generis cū ꝓoꝛe: ſz vbi sit alteri⁹ generis vel ordinis: nō segt. mō dria idiuidualis est act⁹ hypostaticus: dria specifica est dria qditatiua. g̃ iste drie sunt oīno alteri⁹ rōnis t ordis. ¶ Et ꝛfirmat hoc: qz certū est q̄ in cōposito qō gnātur ꝓus via originis inducit forma subalis in passo: q̄ aliq̄ q̄litas ꝛnis formā subalē: t tñ certū est: q̄ qualitas nō est pfectioꝛ forma subali inducta. ¶ Per hoc rñdet ad vltimā ꝛfirmatōez negādo q̄ sequat aliq̄ dria eē ifinitam. Et ad ꝓbationē dr q̄ qñ aliq̄ dria pſupponit differētias infinitas ordine quodā eēntiali t p se: illa drntia est infinita: qō nō est in ꝓposito: quēadmodū dictuz est. ¶ Ad z^m ꝓncipale argumētū rñdet: negādo q̄ idē distinguat duob⁹ ꝓncipys distinctiuis q̄ sint ꝓmo distinctiua: qō declarat: qz ex rōne q̄ti vt q̄tū est nō habet q̄ distinguat in ptes eiusdē rōnis ꝑcise: qz si quātū distinguat in bicubitū t tricubitū: t ista sint alterius spēi. tūc diuisio: q̄tī in eo q̄ q̄tū nō fit in ptes eiusdē rōnis. Sz qcqd sit de hoc. dr q̄ ꝓncipiū ꝓmo distinctiuū alicui⁹ in aliq̄ plura eiusdē rōnis est hecheitas seu ꝓprietas indiuidualis. Qōlibet aliud qō sic est ꝓncipiū distinctiuū cōcomitanter est ꝓncipiū distinctiuuz in ꝓsiles ptes t nō ꝓmo. Uñ idē pōt distīgui ab alio per duo ꝓncipia distinctiua distinctiōe alteri⁹ t alteri⁹ rōnis: sicut est distinctio vel diuisio q̄ fit p hecheitatē vel q̄titatē. Nā hecheitas sic est ꝓncipiū distinguēdi q̄ illud in qō totū diuidit: est ipsuz totū diuisuz: t includit rōnē ei⁹: qō nō est sic in diuisiōe q̄ti: vt q̄tū est: qz rō q̄ti nō includit rōnē toti⁹: sed aliq̄ alia rōnē q̄ est cōis toti diuiſo t pti in quā diuidit. Et p hoc ꝛcedit: q̄ ꝛz indiuiduū ꝓmo t p se indiuidueť p hecheitatē: t a ꝓoꝛi: tñ p accīs et a posterioꝛi indiuidua t p q̄titatē. ¶ Et ex hoc rñdet ad ꝛfirmatōez ꝓmā t ſcōaz

UVA. BHSC. IyR_086_2

qñ inferr. Qz si q̃titas aduenit idiuiduo p̃cõstituto in esse indiuiduali:nõ magis q̃titas erit p̃ncipiuz diuisionis z idiuiduatiõis:q̃ alia accñtia. Rñr negãdo ꝯñam: qz cũ q̃titas sit p̃m ens iter oĩa accñtia:qõ imediate iest subẽ:p̃us suba accñtal'r indiuiduabilr p q̃titatẽ q̃ p alia accñtia:z sic ẽt p̃us erit p̃n diuisiõis. ¶ Ad 4m argumẽ tũ cũ dr:q oẽs drie idiuiduales p se ꝯtinent in spẽ q diuidit:trãseat ista:z cũ ierr q spẽs p se diuidẽ in infinita:ꝯcedit etiam hoc ꝯñs:z ad ip̃obationez ipsi9:q spẽs est athoma z indiuisibilis: cõceditur q est athoma:hoc est idiuisibilis idiuisiõe opposita diuisiõi qditatiue:sed nõ opposita diuisiõi simplr. Qz nullus bz negare qõ species nõ diuidar in idiuidua de qb9 p̃dicar p se:z in p̃mo9 z p hoc appz ẽt ad illud ꝓplato. q sistẽdũ ẽi diuisiõe speciei specia3c in arte z scia: qz solũ in arte ꝯsiderãr p̃dicata q̃ faciũt ad spãlẽ ordinẽ p̃dicatiõis essentialis:z q̃ pñt dicere pp qd respcũ passiõis scibilis de subiecto: q̃lr nõ reperir in descẽsu spẽi ad idiuidua: qz in spẽ terminar oĩs ordo eẽntialis eoz p̃dicabiliũ q̃ faciũt ad sciam hñdaz de aliq̃ subo scibili: quẽadmodũ dcñ est superi9. ¶ Ad Ax.io.metaph̃.dcñ ẽ.s. ℨ solutionẽ p̃ncipalẽ. ¶ Ad 5m rñdet p̃mo p̃mittẽdo:q eẽ capit duob9 modis:z sil'r eẽntia. Uno9 put ẽ illud q̃ aliqd p̃mo recedit a nõ eẽ:z ẽ ex ĩtellcñ z potẽtiã sue cãe. isto mõ qõlz ens qõ ẽ p̃ter actũ inte9 siue sit totuz siue ps bz eẽ. Alio9 accipit eẽ p actu vltimo rei cui nõ aduẽit vlterioz act9 sic q nõ est alteri rõ eẽndi. Et isto mõ nulla ps ĩtrinseca alicui9 vel q̃si ps dr hr eẽ:ſz solũ illud qõ est in actu vltimate ꝯpleto. Ex quo segr. q (cũ vnũqõq3 sicut bz eẽ:ita bz eẽntiã) nõ solũ ꝯstitutũ p aliq̃ ꝯstituẽtia bz eẽ z eẽntiã: vez etiã ipsa ꝯstituẽtia. Esse ẽt vltra hoc qõ dcñ est capit p exñtia vl subsistẽtia rei:q est modus ĩtrinsec9 vtriusq3 eẽ p̃mo mõ z scõo mõ sumpti:posterioz nã q̃lz ipsoz. ¶ z° p̃mittit. q eẽntia q̃dã est qditatiua:z ẽ illa cui non repugnat ℨdictozie plib9 cõicari siue sit totalis siue ptialis rei. Alio9 capit essentia p eẽntia indiuiduali cui eẽntie repugnat plib9 cõicari:q eẽntia idiuidualis põt accipi vel p essentia totali idiuidui:vel p ꝯstituẽte ipm in eẽ idiuiduali. ¶ Ex bis rñdet ad argumẽtũ ꝯcedẽdo q dria idiuidualis est formalr eẽntia:z ẽt ꝯstitutiue:qz ꝯstituit vnã eẽntiã idiuidualẽ p se. Et cũ tu ifers. g̃ dria indiuidualis facit differre eẽntialr. si tu itelligas essentialr qditatiue. nego ꝯñam: qz dria talis ẽ p̃mo diuersa ab omni qditate. vt dcñ ẽ. Si tu itelligas eẽntialr. idiuidualr:ꝯcedo:z vlteri9 q sic facit differre accñtalr. vt distinguit ℨ differre essentiale qditatiuũ. Concedit ẽt q facit differre accidẽtalr:qz talis dria nõ ponit aliquẽ ordinẽ eẽntialẽ in nã:q ℨbit z diuidit p ipaz:quẽadmodũ dcñ est superi9. ¶ Ad 6m z penultimũ rñdet:q p̃petas idĩdualis cõpetit singulari p se in p̃mo9:z cũ tu infers. g̃ qditatiue cõpetit ei:nego argumentũ. Uñ p̃dicatio in p̃mo9 nõ solũ est qñ p̃dicatũ ip̃ortat qditatẽ subiecti: vel partẽ qditatis. Uez ẽt qñ rõ p̃dicati icludit intrinsece z formalr in rõne subiecti:sic ps essentialis ipsi9:vel q̃si ps:z hoc siue illud p̃dicatũ sit qditas:vel p̃mo diuersuz a qditate: sicut est entitas idiuidualis. ¶ Qz si tu dicas: q p̃m9 modus est qñ diffõ p̃dicar de diffinito:vel ps diffõnis.rñdet q extẽdẽdo nomẽ diffõnis ad quãcũq3 rõnẽ exp̃mẽtẽ eẽntialia ĩtrinseca rei:ppõ Ax. bz veritatez. Sz si accipiat diffinitio solũ p rõne qditatiua exp̃mente qditatẽ diffiniti:vel ptẽ qditatis.nõ est vez q soluz illa p̃dicatio sit p se in p̃mo9:in q̃ sic p̃dicar diffinitio de diffinito. g̃ ꝛc. ¶ Pro q ẽ nõndũ:q si aliq̃ rõ possit exp̃mere qcqd conuenit ad entitatẽ indiuidui:nõ tñ illa rõ erit pfecta diffinitio:qz nõ exp̃mit qõ qd erat esse. Et ꝓz phz p̃mo thopi. Diffinitio est exp̃mẽs qditatẽ rei. Et iõ ꝯcedo q singlare nõ est diffinibile diffõne alia a diffõne spẽi:z tñ ẽ p se ens addẽs aliq̃ entitatez entitati spẽi: ſz illa p se entitas quã addit:nõ ẽ entitas qditatiua:z sicut nõ bz ipz singulare ꝓpriã diffõnẽ eo mõ q̃ dcñ ẽ: ita nõ bz aliq̃ passiõnẽ:ſz tñ passiões spẽi:z ita ei9 nõ est demr̃atio: neq3 scia alia a scia spẽi. ¶ Ad vltimũ rñdet ꝯcedẽdo q ꝓnomẽ demr̃atiuũ:qõ nihil demõstrat cassum ẽ z vanũ. Et dico q ꝑpetas idiuidualis est hecheitas in p̃dicatõe denoiatiua. Qm hecheitas é zª itentio:q̃ nõ p̃dicaf de p̃ma:nisi denoiatiue z a posteriozi. Et cũ tu dicis. ipm demr̃atuz: aut ẽ idiuiduũ:aut nõ. Dr q hecheitas in abstracto non demr̃at totũ idiuiduũ:ſz ptẽ eẽntialẽ ipsi9:illã. vz. q ẽ vltimatũ ꝯstitutiuũ ipsius. ſ. ꝑpetatẽ idiuidualẽ:puta socreitatẽ vel platoneitatẽ. Si tñ accipiat hecheitas in cõcreto demõstrat ipm idiuiduũ totũ. Et cũ tu dicis: g̃ hecheitas nõ ꝯstituit ipz idiuiduũ: ſz aduẽit p̃cõstituto. Rñr qõ hecheitas vt é zª itentio nõ ꝯstituit indiuiduũ: ſz illud qõ est denoiatũ ab hecheitate vltimate z ꝓtialiter ꝯstituit:qz idiuiduũ nõ tñ ꝯstituit ex ꝑpetate indiuiduali:vez etiã ex nã specifica:penes quaz bz esse qditatiuuz:z sm hoc dixit ꝓporphyrius:q spẽs dicit totam qditatẽ indiuiduoz. Ex ꝑpetate aũt indiuiduali bz eẽ indiuiduale p̃mo diuersum ab oi qditate.

¶ Secundum se ꝟo dicuntur quecũq3 significant figuras p̃dicationis:quotiens eni dr totiẽs eẽ significat. Tex.cõ.XIIII. Qõ. VI.

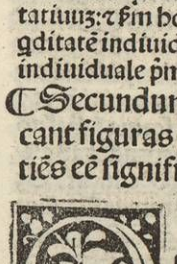

Uia. Lõcurrẽs me9.7.metaph̃.ptractat mãm de eẽ z eẽntia determinãdo ipsaz ℨ doct. subti. iõ ℨ ipm mouet hec qõ. ¶ Utrũ esse z eẽntia distinguant realr. ¶ Et argr p̃mo q sic auctoritatib9.z z°rõnib9. p̃ma auctas est Aris. z° posterioz dicẽtis:q eẽ nõ est suba rei. Ex hoc argr sic. Illa distinguunt realr: quoz vnũ nõ est aliud realr:sed esse nõ est eẽntia realr.g̃ ꝛc. Maioz ẽ nota:z minoz ꝑbat. Aliq̃ essentia est suba:ſz nullus esse est suba.g̃ nullũ eẽ est eẽntia. ¶ Scõa auctas est Auicen. ſ. metaph̃.cap.p̃.vbi bz q eẽ accidit enti: in eo q nõ ẽ necesse eẽ. Ex hoc argr sic. illud qõ accidit alicui non est illud realr cui accidit:ſz ita est q esse accidit eẽntie in eo q nõ ẽ necesse eẽ. g̃ relingt:q eẽ nõ ẽ eẽntia. ¶ ℨ auctoritas est Algaçelis in logyca sua: z eãdẽ sñaz bz Illari9. io°.de trini. quã ẽt approbat Boeti9 in lib. de hebdomadibus:vbi vult:q diuersuz est eẽ:z illud qõ est. ¶ Ex secunda via ꝑbat etiã rõne p̃mo sic. Illud qõ est indifferens ad aliud distinguit realr ab illo:ſz eẽntia est idifferens ad eẽ:z ad suũ oppm. ſ. ad nõ eẽ. g̃ eẽntia distinguitur realr ab eẽ. maioz nota: qz qõ est indr̃ns ad oppoſita nõ icludit aliqõ istoz realr:z essentialiter. minoz aũt de se pz. Nã eẽntia põt hẽre eẽ z nõ eẽ. Sicut eẽntia rose in hyeme nõ bz eẽ:z in estate bz eẽ. g̃ ꝛc. ¶ Itẽ z° ois creatura ẽ cõposita ex actu z poa realr. igit actus z potẽtia in creatura distinguunt realr:ſz eẽntia ẽ potẽtia respcũ eẽ: z esse ẽ actus. g̃ ꝛc. ¶ Et ꝓfirmat:qz creatura est possibilis eẽ:ſz qõlibz tale bz potẽtiã z actuz realiter distincta: quia ex quo est in potẽtia:nõ est puruz nihil. z ex quo recipit esse ab agente includit actũ: z ista duo se habent sicut res z res. igit ꝛc. ¶ Itẽ 3° arguit. Qõ bz eẽ ex alio oi stinguit realr ab eo:qõ cõpetit rei ex se: sed ita est q eẽntia rei cõpetit rei ex se. esse aũt ab alio:qz ab efficiente. g̃ essentia distinguit ab eẽ realr. minoz ꝑbat. circũscripto oi efficiẽte:z oi extrinseco ab homine:hõ est hõ: z hõ est aial:sed hõ nõ põt esse circũscripto efficiẽte. g̃ segr. ꝓpo

UVA. BHSC. IyR_086_2

situ. ¶ Item 4° arguit. Omne esse per se subsistens est infinitū: sz nulla creatura est infinita. g̃ nulla creatura hz eē p se subsistēs: sz illud eē qđ nō est p se subsistens: est in alio receptū. g̃ eē creature distiguit realr ab eo ī q̃ recipitur: sz recipit in eentia rei. g̃ distiguit realr ab eentia rei. maior pbat: qz sicut albedo si eet p se subsistēs nulli ihe rens: includeret totā pfectōez possibilē ꝓpetere albedini: z eet infinita in tali nā: sic dōz est de suba: z de eē subali: q si eet in se: z p se subsistēs: includeret pfectōez cuiuscūq; eē: z ita eet infinitū. ¶ Itē 5° argr̃. Nulluz eē subsistēs est creatū: oē eē creature est creatū. g̃ nullū esse creature est subsistēs. Discursus bon⁹. maior pbat. Naz eē subsistēti ꝓpetūt nobilissime ꝓditōes entis: sicut sunt eē pmū ens eē neče esse: z idepēdens: qz tale eē subsistēs est nobilissimū eē. Ex ista maiori cū alys ꝓpōnib⁹ assumptis: q̃ sunt de se euidētes: segr̃ ꝓclo intēta: z nullū eē creature sit eē subsistēs. Et tūc vltra. Nullū eē creature ē subsistēs. g̃ ē receptū in alio. Sz oē receptū distiguit realr a recipiente. g̃ eē creature distiguit realr ab eo in q̃ recipit: sz recipit i eentia: sic actꝰ vltimꝰ z ꝓpletiuus eentie. g̃ ꝛc.

Ad oppositum tñ argr̃. Cōmē. 4. metaph. ꝓmē. 3° hz: q ens z vnū significāt eandē nām z essentiā: z nō distinguūt realr. Idē. n. fm ipz z Aris. est ens: z hō. homo ímportat essentiā: ens ipm esse. ergo esse z essentia sunt idem.

In ista qōne sunt q̃ttuor articuli. In p°. recitabit opi. Thomistarū z impugnabit. ¶ In z° ponent q̃dā neča p via Doct. subti. in hac mā. ¶ In 3° ponet opi. Doct. subti. ¶ In quarto respondebit ad argumenta in pnci. q.

Quantum ad pmū articulū. Est opi. Thomistarū q eē z eentia in oib⁹ citra deū differunt realr: ita q eē est actꝰ p se vltimꝰ eentie: z pfectio eiꝰ: z ita fit va ꝓpositio z realis ex eē z eentia: z cū eentia sit p se poˢ respcū eē: in oib⁹ est ꝓpositio ex actu z potentia. Fundamēta isti⁹ positiōis sunt tacta arguēdo ad ptē affirmatiuā qōnis. Tū qz eentia ē indrns ad eē z nō eē: ꝑpter quā indrntiā ꝓcludit etiā distinctio realis. Tum qz esse recipit in essentia: sicut per se actus: in per se poˢ. z recipiēs z receptū distinguunt realr.

Sed contra istā pōnē instat octo medys: z pmo argr̃ ꝺ fundamentū acceptū ex pte idrie sic. Manēte eadē rōne: manet idē effect⁹. Sz tota rō ḡre ponit ab istis eentiā differre ab esse: est ꝑpter indifferentiā eentie ad esse: z ad nō esse. Nā vt dicit. lapis est in poˢ vt sit: z vt nō sit. g̃ vbi talis indrntia ꝟenit ibi ponenda est talis distinctio: sz ita est q ꝓsilis indrntia esse ad eē z nō eē. Esse. n. rose in hyeme nō est: in vere ē. Cōsilis etiā indrntia est eentie ad eentiā z nō essentiaz. Essentia. n. creature ab eterno nō est eentia (nisi ponas eentias eternas: mō platōico.) Essentia aūt creature est eentia post creatiōez. g̃ eē differt realr ab esse: z essentia ab eentia: qđ est ridiculosuz dicere. ¶ Et ꝓfirmat q̃tuz ad ꝟ q eentia rei create nō sit ab eterno: qz eternitas et duratio sunt ꝓditōes rei exñtis. Eternitas. n. est exñtia ĩterminabilis vite fm Boetiū: sz eentia creature nō est exñtia ab eterno. g̃ ꝛc. ¶ Cōfirmat z° Oz si eentia creature stit ab eterno. g̃ ꝛc. ¶ Cōfirmat z° Oz si eentia creature bēret eē ab eterno: creatura nō posset de nouo creari: qz creatio creature nō eēt ō simplr nihilo sui. Ex qb⁹ segr̃: q in creatura nō solū erit ꝓpō ex eē z eentia: vez etiā ex esse cū eē: z ex eentia cū eentia. ¶ Ꝑ. z°. argr̃ sic. Realitas rei nō differt a re: nec facit realē ꝓpōnē cū ipsa. (Dicere. n. q aliqd ꝓponit cū sua realitate videt ridiculū.) Sz actualitas rei z eē rei nihil aliud est q̃ realitas rei. (Qđ pz: qz nihil aliud est dicere rez eē actualr: q̃ eē realiter: z hr̃e eē nihil aliud est q̃ hr̃e realitatez: sicut nihil aliud est dicere: rem nō esse: q̃ rem nō hēre realitatē.) g̃ esse nullā realē ꝓpōnē facit cuz essentia. ¶ Ꝑ 3°. Dicere q hō verus ꝓponat cū sua veritate: vel hō affirmatꝰ cuz sua affirmatiōe: nō vr̃ bn̄ itelligibile. Cū igit rei actualitas. z per ꝓns esse: nō sit aliud q̃ positio veritatis: z affirmatio rei. ¶ Res. n. in poˢ nō est res vera simplr: sz ē res diminuta. vt appet. 9. metaph.) impole est q esse faciat ꝓpōnez cū essentia: vel q ab ipa realr distinguat. ¶ Ꝑ. 4°. esse z essentia hñt eandē ꝓtradictionē. Nihil. n. ꝑuat esse: qđ nō ꝑuet essentiā: nec est aliud nihil qđ ꝑuet essentiā a nihilo ꝑriuante esse: quare z affirmatio erit eadē. g̃ est idem esse z eentia. ¶ Ꝑ. 5° actus z potentia diuidūt ens: sicut ꝓditio distrahēs z pficiens: qđ eadmodū si dicerem: q hō viuus z hō mortuus diuidunt hoiem ipm. Licet nō sit oīmoda silitudo. sicut g̃ licz inferre: hō mortuꝰ. g̃ nō hō simplr: sic licz iferre. Ens ī poˢ. g̃ nō ens simpliciter. similiter lapis in potentia. ergo nō lapis simpliciter. Ecōtra aūt sequitur. Lapis in actu. g̃ lapis simpliciter: sicut sequit: hō viuus. g̃ hō simplr. sicut g̃ hō viuꝰ nō facit cōpositionē cū homie: sed excludit distractionē eius. z affirmat ipm esse simplr: sic actualitas ad lapidē nō ponit ꝓpōnem: sed affirmat lapidē simplr: quē potentia distrahebat aliquo mō. Actualitas igit rei quā ipoztat existere vel esse: nullā distinctionē realē vel ꝓpōnez facit cū lapide: g nominat eentiam. sic nec rez eē simpliciter: facit cōpositionez realem ad illā rem. Et hec ratio fundat in dicto cōmento. 9. metaph. cōmen. 7. Dicit. n. q eēntie que nō sunt extra aiam: nō dñr esse simplr: sz dicunt eē in anima appetitiua aut cognoscitiua. Illud enī qđ est in potentia: nō dr̃ eē: qz entia in ꝑpio aspectu sūt illa que sunt in actu: z iduxit hoc Ax. ad declarādū causam latentie ꝑpter quā hoc nomē ens nō dicit simplici ter apud vulg⁹ de eo qđ est in poˢ: z si sit in anīa in actu. Dec Cōmentatoz. Ex quo segr̃: q nullā cōpositionē ponit eē in actu: sz excludit distractōez: diminutōez: z imꝑfectionē rei: z ponit eā in eē simplr. ¶ Itē 6° arguit. Si eentia cōponit cū esse: z distinguit realiter ab ipso esse: aut est suba: aut est accns. si dicas q est accns. g̃ ex esse z eentia fit vnū per accns saltē in substātys. Qđ est cōtra ponentes istā opi. z ꝟa veritatē. si dicas q est suba: aut est mā: aut forma: aut cōpositū: sz nullū istoz ꝟ est. g̃ relinquit: q eē nō est suba: z p ꝓns nō facit ꝓpōnē subalē cuz eentia. ¶ Oz si tu dicas: q eē est substātia: z neges diuisionē istā sube in tria membra dicēdo: q ista diuisio est eoz q̃ sunt in genere: mō eē nō est p se in genere. ¶ Contra. mā z forma nō sunt p se in genere: sz reductiue. g̃ silr poterit dici de eē: qz omne qđ est suba (qualitercūq; est suba citra deū) ē p se: aut reductiue in gñe sube. Esse nō est p se in gñe (vt tu dicis.) g̃ erit reductiue. Sz contra. qđ est reductiue in gñe reponit vt pncipiū ipsi⁹: sz eē nō est pncipiū gnis sube. (qz tale pncipiū est mā vel forma subalis: vel agēs substātiale. qđ est compositū.) ergo eē nullo modo poterit poni in genere substātie: vt pncipiū ¶ Oz si tu dicas: q eē lz nō sit pncipiū quo aliqd existit in genere substātie: est tñ pncipiū quo aliqd simplr existit. ¶ Cōtra. omne qđ ponit in gñe vt pncipiū illius: est illud quo aliquid existit vt in tali genere (sicut appz discurrēdo p oīa pncipia genez.) sz eē vt tu dicis nō est illud quo aliqd existit. vt in genere sube. g̃ nō pōt poni vt pncipiū ei⁹. z p ꝓns nō poterit eē in tali genere reductiue. Neq; est in genere p se. g̃ erit nihil z vnū chimericū. ponēdo ipm realr distinctū ab eentia. ¶ Itē arguit 7°. Dato q eentia z eē distinguerent realr: z etiā eēt actus eentie: sequeret: q in qualibz gnātione eēnt duo termi-

UVA. BHSC. IyR_086_2

ni totales: ꝛ duo formales. ꝯñs est falsuꝫ. ergo añs. ꝯñtia ꝑbaꝫ ꝑsupponẽdo duo: quoꝝ ꝑm est q ꝯpositū p se vnū sit ex p se actu: ꝛ p se po[a]. Ꝫ vult Arist. 8. metaph. vbi nulla aliã rõnẽ assignat: q̃re ꝯpositū subale est p se vnū: nisi q ma est p se po[a]: ꝛ forma subalis ẽ p se act[a]. Scõo ꝑsupponit: q eẽntia est p se po[a] respcũ eẽ: ꝛ eẽ est p se act[a] eẽntie. Ex hoc ꝯcludit ꝯpositū: q illud qõ ꝯstituit ex essentia ꝛ eẽ: erit p se vnũ. Quo dato: sequit q erũt duo composita hñtia p se vnitatez: quoꝝ vnũ erit ꝯpositū ex mã ꝛ forma subali: alteꝝ erit ex eẽntia ꝛ eẽ: ſz vnũqõq ꝯpositū p se vnũ natũ est eẽ termin[a] totalis alicui[us] actiõis. g̃ in gnãtiõe subali erũt duo termini totales: ꝛ etiam duo termini formales: quoꝝ vnus erit eẽ: ꝛ alter forma subalis. Qõ ꝑbaꝫ: q ille est termin[a] formalis gnãtionis quo aligd gnãt: sed ita est: q eẽ ꝛ forma subalis sunt hõ. g̃ ꝛc. ꝓbaꝫ minor. eo mõ q̃ aligd est rõ eẽndi: eo[us] ẽ rõ gnãndi: ſz rõ eẽndi est ipm eẽ. g̃ erit ẽt rõ gnãndi. Uel põt formari ista rõ sic. Eo[us] q̃ aligd gnãt: eo[us] est. si p te ipm ꝯpositū nõ gnãtur p eẽ: sic q eẽ sit termin[a] gnãtiõis. g̃ nõ habebit eẽ p ipm esse. ꝯñs est falsuꝫ. g̃ aliq̃ ꝑmissaꝝ: nõ maior. g̃ minor. ¶ Itẽ argr vltimo: seq̃r: q̃ daret, pcessus in ifinitũ in eẽntys: q si ex eẽ ꝛ eẽntia fit ꝯpositū per se vnũ resultabit 3[a] entitas distincta realr a ꝑncipys cõstituẽtib[us]: q nõ est maior rõ q ex mã ꝛ for[a] resultet vna 3[a] entitas distincta realr a suis ptib[us]: (vt tu ꝯcedis:) q̃ ex eẽ ꝛ eẽntia. cũ sint ista p se po[a]: ꝛ p se act[a]: ꝛ g̃ sicut ex illis duob[us] resultat vna per se vnitas: ita resultabit vna p se eẽntia. Et tũc q̃r de illa eẽntia: qũo se hz ad eẽ vt pus: ꝛ sic ꝑcedet in ifinitũ. Nec valet dicere: q eẽ nõ sit termin[a] gnõnis: q ipz nõ ẽ: nec fit: ſz ẽ illud. q̃ aligd ẽ: q sic ẽt for[a] nõ dr eẽ: nec fieri: nisi rõne ꝯpositi. ꝛ tñ ẽ termin[a] formal' gnõnis ꝛ oẽs. sic dõm ẽ de ipo eẽ: ꝛ q̃cũq rõ assignabit ꝛ eẽ q nõ sit termin[a]: poterit assignari de for[a].

Dimissa ergo ista opione. ¶ Quãtũ ad z[m] articu[m] ꝑ introductõe opionis z[e] ꝯdictoꝛie ad ꝑcedẽtẽ quã seq̃r Doct. subti. q eẽ ꝛ eẽntia nõ distinguunt realr: videndũ est: qd itelligat p eẽ: ꝛ qd p eẽntiã. ¶ Pro q ꝑ nõndũ ẽ: q eẽ vno[o] accipit ꝑ eẽ eẽntie. Alio[o] ꝑ eẽ exñtie. Primo[o] eẽ ꝛ eẽntia nõ distinguuntur: nisi penes modũ ꝯcipiẽdi in ꝯcreto: ꝛ in abstracto q̃ distinctio ẽ distinctio rõnis: q penes modos ꝯcipiẽdi logycales: q sũt intẽtõales: ꝛ entia rõnis: ꝛ hoc mõ itelligit Sco. in. 3. sñiaꝝ. di. 6. q. ꝑ[a]: q esse ꝛ eẽntia distinguũt quẽ admodũ dcm ẽ. z[o] eẽ accipit ꝑ eẽ exístere: ꝛ tũc tale eẽ ꝑportat exñtiã actualẽ q̃ ẽ modus itrinsec[us] eẽntie ꝛ qditatis. ¶ z[o] est aduertẽdũ q eadẽ res ẽ eẽntia ꝛ qditas. Res. n. q̃ hz esse exñtie: vel saltẽ cui nõ repugnat eẽ exñtie dr eẽntia. ꝛ ille res qb[us] sic repugnat eẽ exístere: nõ habent rõnẽ eẽntie: neq̃ dñr eẽntie. Jõ chi[us]: aut entia ipossibilia nõ dñr hre eẽntias: ita q essentia vel est res ꝯuncta cũ exñtia: vl cui nõ repugnat exístere. Quiditas aũt est eadẽ res vt abstrahit ab exñtia: ꝛ qditas est oẽ illud qõ icludit eẽntialr in alio: ꝛ qditatiue: vel ptinet ad qditatẽ ꝛ essentiaz rei: siue illud sit diffinibile: sine nõ. ¶ 3[o] est aduertẽdũ: q eẽntia ꝛ qditas se hñt: sic supi[us] ꝛ iferi[us]. oĩs. n. eẽn[a] ẽ qditas: cui saltẽ nõ repugnat plib[us] cõicari: ꝛ nõ eõ. Qõ declaꝫ: q in dina nã sũt multe qditates ꝛ formalitates: ẽt fm Aꝝ. s. qditas intellect[a]: volũtatis: entis sube ꝛ spũs: ꝛ tñ est vnica essentia: ꝛ rõ est illa: q ille qditates dñr hre ꝑpriũ esse eẽntie: qb[us] nõ repugnat eẽ: ꝛ hre esse sine altero: ſz iste qditates in deo nõ ꝑnt esse: aut exístere sine eẽntia dina ꝛ exñtia ei[us]. g̃ iste qditates nõ sunt ples eẽntie. Ex q̃ seq̃r: q eẽntia ꝛ qditas ls sint idẽ ꝛz rẽ: tñ dr̃nt: q eẽntia est illud: cui nõ repugnat eẽ: qditas ãt est illud qõ exꝑmit ꝑ diffõnẽ: ꝛ ptinet ad quiditatẽ rei.

¶ Ulteri[us] 4.[o] est aduertendũ fm docto. subti. in q̃libeto. q. 9. q esse accipit duob[us] modis: ꝛ sil[r] eẽntia. vno[o] ꝑ ut eẽ est illõ q̃ aligd recedit a nõ eẽ: ꝛ p illud aligd recedit a nõ esse: ꝑ qõ est ex suã cãz ꝛ itellcm: ꝛ illo[o] vnũqõq qõ est ex po[aĩ] sue cãe ꝛ intellcm hz ꝑpriũ esse: ꝛ vt sic dr̃ hre ꝑpriã eẽntiã: ꝛ illo[o] mã ꝛ forma in ꝯposito subali hz ꝑpriũ esse ꝛ ꝑpriã essentiã. Alio[o] accipit eẽ ꝑ actu vlti[o] ipsi[us] rei: cui nõ aduenit act[a] vlterior: ꝛ illo[o] esse est illud q̃ aligd vltimate est: ꝛ illud nõ est rõ vlteri[us] essendi, sicut suppositũ subale: ꝛ solũ illud sic hz eẽ: ꝛ etiã eẽntiã.

His positis. ꝓpono tres ꝑpões: q̃rus ꝑ[a] est ista. Esse eẽntie ꝛ exñtie nõ hñt ordinẽ duratiõis ꝛ originis iter se: ita q essentia duratiõe ꝓcedat ipsaz exñtiã: vel originer eẽntia ꝑus: q̃ exñtia: aut q essentia originer ab eẽntia. ¶ Ista ꝑpõ ꝓz q̃tũ ad ꝑmaz ꝛ scõaz ptẽ. Qz qõcũq est ꝑus duratõe alio est singulare ꝛ exñs: qz duratio est ꝯditio exñtis inquãtũ exñs est: ſz eẽntia vt essentia de se nõ existit: ſz abstrahit ab exñtia: cũ sit indr̃ns ad exístere: ꝛ nõ exístere. g̃ eẽntia nõ ẽ ꝑor duratõe exñtia. ¶ Et vlteri[us] seq̃r q eadẽ rõne: q nõ est ꝑor origine: qz quicqd originat est exñs. ¶ Et ꝑpõ vlteri[us] ꝓz q̃tũ ad 3[um] ptẽ. s. exñtia nõ originat ab essentia: qz nullũ eẽ reale: ꝛ in actu originat ab eo qõ nõ est in actu. exñtia est ens reale ꝛ in actu: cũ sit realitas ꝛ actualitas rei. essentia aũt (circũscripta exñtia) nõ est in actu: ſz indr̃ns ad actũ: ꝛ po[am]. g̃ inter eẽntiã ꝛ exñtiaz nõ est ordo originis. ¶ z[o] ꝑpõ est ista. Inter eẽntiã ꝛ exñtiã est ordo nãe: qz ordo nãe ẽ iter illa: quoꝝ vnũ ꝑsupponit reliquũ: ſz exñtia ꝑsupponit eẽntiam: ꝛ nõ eõ. g̃ eẽntia est ꝑor nã exñtia. ¶ Itẽ qõ ꝯpetit alicui p se in ꝑmo[o] est ꝑus nã: eo qõ ꝯpetit ei p accñs: ſz eẽntia ꝯpetit rei p se i ꝑmo[o]. exñtia ãt nõ: ſz p accñs: qz accidit eẽntie q̃ sit in actu actualitate exñtie ꝓpter indr̃ntiã quã hz eẽntia ad actũ: ꝛ potentiaz ꝛc. ¶ 3[a] ꝑpõ est ista. Essentia ꝑcedit ordine pfectiõis ipsaz exñtiã. ꝑbaꝫ. Illud qõ ptinet directe ad genus sube: est pfecti[us] q̃cũq alia pfectiõe z[a] sibi adueniente: q̃ nõ ptinet ad illud genꝰ: eẽntia ẽ hꝰ: ꝛ nõ exñtia. g̃ ꝛc. Maior vr̃ nota: qz cũ ꝑdicamẽtũ sube dicaꝫ esse pfectissimũ ĩter alia: q̃cqd ẽ directe in illo: est pfecti[us] q̃cũq nõ exñte in illo. Minor ꝑbaꝫ: qz ꝑdicamñta sunt de eẽ eẽntie: ꝛ nõ de eẽ exñtie. vt hz Boeti[us] sup ꝑdicamẽta: qõ ꝑbaꝫ ab ipso: qz si ꝑdicamñta eẽnt de eẽ exñtie: rosa in hyeme nõ eẽt in ꝑdicamñto. ¶ Confirmaꝫ ista 3[a] ꝑpõ. Nobilissima pfectio cõpetit cuicũq̃ p suum ꝑpriũ genus: ꝛ p suã ꝑpriã dr̃iaz. iõ hõ est pfectior asino: qz hz dr̃iam nobiliorẽ eẽntialẽ q̃ sit dr̃ia asini: ſz genus ꝛ dr̃ntia ptinet ad qditatẽ ꝛ eẽntiã rei. exñtia aũt nõ. g̃ (cũ essentia sit illud p qõ nobilissima pfectio ꝯpetit rei: ꝛ nõ exñtia) eẽntia est nobilior exñtia. ¶ Et ꝯfirmaꝫ z[o]. Certũ est q hõ plus excedit asinũ in pfectõe: q̃ hõ in po[a] boiez in actu: ſz ita est q hõ excedit asinũ p eẽntiã. ꝛ hõ in actu boiem in potẽtia excedit p exñtiam. g̃ relinquit, q essentia est gd pfecti[us] exñtia. Maior assumpta vr̃ nõ. qz hõ in po[a] ꝛ hõ in actu sunt eiusdẽ spẽi: cũ habeãt eãdẽ diffõnẽ. hõ ãt ꝛ asinus sunt alterius spẽi: mõ illa q̃ sunt diuersaꝝ spẽrũ hñt maiorẽ dissimilitudinẽ in pfectione ꝛ in equalitate q̃ illa q̃ sunt eiusdẽ spẽi: q̃re sequit, ꝓpositũ.

Ex istis ꝑpõnib[us]. Jã quãtũ ad 3[um] articulũ rñdet ad q̃sitũ: ponẽdo q̃ttuoꝛ ꝯclones: q̃rũ ꝑma est ista. Esse eẽntie ꝛ exñtie nõ distinguunt formaliter. Jsta ꝯclo ꝑbaꝫ sic. Illa q̃ sunt oĩno idẽ fm diffinitiõez nõ distinguunt formalr: ſz eẽ eẽntie ꝛ exñtie sũt hõ. qõ ꝑbaꝫ: qz hõ nõ dr eẽ alterius rõnis formalis vt in potẽtia: aut in actu: ſz actus nõ addit ad eẽntiã: nisi exñtiã. g̃ exístentia nõ distinguit formaliter ab essentia. ¶ Et ꝯfirmaꝫ.

UVA. BHSC. IyR_086_2

Qō distinguit formaliter ab alio: si addat illi cōstituit aliquid formaliter distinctū. sicut pz inductiue in oībus hūtibus distinctas formalitates. Sz exītia addita nature et entie nō ꝓstituit aliquid formaliter distinctū et alteri? ratiōis ab entia et nā siue exītia. ḡ relinquit q exītia nō distinguit formaliter ab essentia. ¶ Scōa ꝓclo. Essentia et exītia non distinguunt realiter. ista ꝓclo pbat tripliciter. ꝑmo sic: qz in entialiter ordinatis et realiter distinctis p aliq̄ potentiā videt ꝑus posse separari a posteriori. sic q nō implicat ꝓtradictionē ex rone ꝑoris: vt ꝑus est esse sine posteriori: sz ita est q entia nō pōt separari ab exītia p aliq̄ potentiā. ḡ ꝛc. Maior ꝓsupponit ꝑ nūc: et pz ex bis q diximus circa tractatū formalitatū ad mentē Doct. subti. minor aūt pbat: qz actio cuiuscūq̄ potētie pductiue terminat ad exīs et singulare: qz actiones sunt singulariū. ex ꝑmo metaph. sz oē qō est singulare exīs: nō pōt separari ab exītia. ḡ ꝛc. ¶ Scōo pbat. Qō manet alio nō manente: vt hēre aliquā realitatē: sz entia sine exītia nullam hz realitatez: qz exītia rei est actualitas et realitas rei. ḡ ꝓpositus. ¶ Itē 3°. que distinguunt realiter se hūt sicut res: et res: qz distinctio realis est inter rē et rez: sz entia et exīstētia non sunt hō: qm̄ res loquēdo de vera et reali re est tm̄ existēs: et quertit cū ente in actu actualitate existētie put hz videri in tractatu nro ꝓallegato circa ꝓncipium. ¶ 3° ꝓclo. Essentia et existētia distinguunt: sicut gditas et modus intrinsecus. ꝓbat: qz modus intrinsecus est ille qui aduenies vel discedēs a re nō variat ei? rōnē formalē vel ꝓstituti p ipm. Sz exītia nō variat rōnem formalē essentie: neq̄ etiā ꝓstituti: vt pbatū est: qz hō exīs nō distinguit formaliter ab hoie in potētia. ḡ ꝛc. ¶ Quarta et vltima ꝓclo. Entia et entia existere distinguunt ex natura rei. ꝓbat illa ꝓclo: illa nō sunt penitus idē: quoꝝ vnū est indīns ad alterū: et ad oppositū ipsius circūscripto omni ope itellectus. Ista ꝓpō pz: sz entia est indīns ad existere et nō existere nullo itellectu cōsiderāte. vt ēt ꝓcedit aduersary. ḡ ꝛc. ¶ Et ꝓfirmat ꝑmo. Qz illa que sunt penitus idē: qcqd cōpetit vni: cōpetit alteri: et qcqd repugnat vni: repugnat etiā alteri: sz po° obiectiua repugnat exītie reali: et nō repugnat entie. ḡ ꝛc. ¶ Cōfirmatur hoc 2°. Illud qō accidit alicui: hz aliquaz distinctionē ex nā rei ab illo: qz nihil idē accidit sibi ipsi: sz exītia accidit essentie. ḡ ꝛc. Minor pbat. Si. n. exītia nō acciderēt entie. ḡ eēt de rone sui. ḡ nō posset quiditas et entia intelligi sine exītia: qz nihil pōt distincte intelligi sine eo qō est de entia sui. Oppositū tm̄ exprimur: qz itelligimus entiā intellcū diffinitiuo: cū diffinitio sit ipsius entie et abstrahit ab existentia. vt hētur. 7. metaphysi. tex. 2mē. 53. ḡ entia nō est oīno idē cū exītia. ¶ Cōfirmat hoc 3°. Essentia cōpetit rei p se in ꝑmo mō. et exītia accidēs. ḡ entia et existētia nō sunt idē oīno.

Quibus premissis. Quātū ad vltimū articulū: ꝓncipio qōnis: et ꝑo ad auctatē Ax. dicēdo q illa auctori stinctio seu nō idētitas ex nā rei. Sz ex hoc nō sequit distinctio realis iter entiā et ee. ¶ Ad 2am auctē q ē Auicen. dā simplr determiat ad ee existere: q dā determiantes ē nō ee. Quedā est cui ꝓtingēs ē ee. Et q dā cui ꝓtingit ad ee: q nō hz po^{am} itrinsecā p quā possit nō esse. Scda entia dr ee entia ipossibilis: q sic determiat ad nō ee: q nō hz po^{am} ad ee. Tertia et 4° essentia est q̄lz nā tm̄ est dici fm vnā opionē: q in nā nec̄ia ee existere est de entia talis nāe. sicut nōnulli Scotiste ponūt: q exītia est de rone formali entie diuine. Sic fm istos in quolz nec̄io ee est de rone formali entie. in alys āt nō. ¶ Sz ꝺ istā opionē instat: qz ista rnsio nō est ad mentē Doct. subti. Tenet. n. ipse Doctor: q q̄cūq̄ sunt in creaturis: et in deo: sūt eiusdē rōnis formalis: sz exītia reperit in vtroq: tā in deo q̄ in creatura: et exītia in creatura nō est de gditate essentie fm ipm. ḡ nec exītia sic erit de gditate entie diuine. ¶ Et improbat hoc etiā rone duplici. ꝑma. Quecūq̄ duo in suis ꝓceptibus formalibus simplicissimis et abstractissimis nō se inuicē formaliter icludūt: in nullo inferiori vniunt: vt vnuz sit idē formaliter alteri. ¶ Ista ꝓpositio pz: qz si ꝓceptus formalis vnius nō icludit formalē ꝓceptū alterius manētibus istis sub ꝓpria rone in aliquo (vnū nō includit formaliter alterum.) Sz ita est q exītia et entia sic in suis ꝓceptib° formalibus distinguunt. vt pz p Boetiū sup ꝑdicamēta volentez q ꝑdicam̄ta sint ō ee entie: et nō de ee exītie. ḡ ꝛc. ¶ Itē quādo duo ꝓceptus sunt ordinati ad aliquē vnū 3^{m} ꝓceptum: si ꝓceptus ꝑor nō est idē formaliter illi tertio: nec posterior sic erit idē: sz ita est: q ens importat conceptū ad quē isti alij ꝓceptus ordinant. s. ꝓceptus vnitatis: veritatis: et aliarū passionū entis: et isti cōceptus sunt ꝓpinquiores enti q̄ exītia (qō ꝓbat: qz passiones entis cōpetunt p se z°°: ipsi enti. exītia aūt cōpetit nō p se in ꝑmo°: neq̄ in z°°.) ḡ sicut passiones entis distinguunt formaliter ab ente: sequit etiā q exītia. ¶ Sz ꝺ: qz dictuz est q ee existere nō distinguit formaliter ab entia. ¶ Rndet q sz nō distinguat formaliter positiue: distinguit tamē formaliter negatiue. sic q non est de intellectu formali essentie vt entia est. ꝑmo° intelligēda est ꝑma ꝓclo posita supi°. scōo mō intelligit hec rō nūc adducta. dria inter distinctionē formalē positiuā et negatiuā pz in tractatu nostro formalitatū vbi agit de distone formali. ¶ Ideo rndet dū ē ad scōam auctoritatē aliq̄. ꝓmittendo q accidēs pōt accipi trib° modis. vno° ꝑ eo q acc̄taliter pficit rē in suo ee cōpleto atq̄ pfecto: sic albedo ē accns hois: alio° ꝑ eo q̄ extraneat a ꝓceptu formali et gditate alicuius: eo mō q̄ drntia dicit accidere generi: et iferius accidere suo superiori: et tale accns nō est accns ꝑmo° Tertio° dicit accns qōlibz mutabile: cuius ee ē cōtingēs. Loqndo de accidente ꝑmo mō: nulla exītia in aliquo ē eius accns. Sz z° mō capiēdo accns: exītia in quolibz siue sit creatū: siue increatū est eius accns. ꝑ quātō in nullo tali quiditatiue icludit: sz est modus siue gditatis. Si capiat 3° mō: sic in quolibz creato: ee est accns. quatenus tale esse est mutabile. In increato aūt cū excludat oēm mutabilitatē et ꝓtingētiā: esse nullo mō est accns eius: et ita itelligit q ens increatū est de se suū ee. quatenus tale icōmutabiliter et nec̄io sequit suā essentiaz. ¶ Ad algaçelē ꝛc. pz rnsio ex dictis: q. s. diuersuz est ee: et qō est: ꝑpter distinctionez rei a sua exītia que distinctio est ex nā rei: sz nō realis. ¶ Ad ratiōes rndet. Et ꝑmo ad ꝑmā in q̄ consistit totū fundamētū opiniōis Tho. q. vz. iō essentia distinguit ab ee realiter: qz entia est indīns ad ee et nō esse. Rndet negādo istā ꝓpositionē: qn̄ aliqd est indīns ad vnū et ad oppo^{m} ei°: q distinguat realiter ab illo: nisi addēdo q illud indīns hēat verā et ꝓpriā realitatē: ꝑterea qz distinctio realis est iter rem: et rez: loqndo de re exītie vel subsistētie: nō aūt de re entie. Un̄ iter hoiem in potētia obiectiua et asinū in potētia obiectiua nō est distinctio realis actualis: qz ista non se hūt sicut res et res illo mō. Entia aūt vt distinguit ab ee existere: nō ē res isto mō: neq̄ hz ꝓpriā et verā realitatē: cū sua realitas sit existētia et actualitas. ḡ vt sic: entia nō distinguit realiter ab

UVA. BHSC. IyR_086_2

esse. ¶ Ad 2m quũ tu dicis: q vnũqõq creatũ est cõposi tũ ex actu 7 potẽtia. Si tu intelligas q ista ꝓpõ ex actu 7 potẽtia sit ex re 7 re positiuis: negaꝫ. Si aũt itelligas q ista ꝓpõ sit: sicut ex habitu 7 ꝑuatiõe: ꝯcedit. Primus ꝓbaꝫ: qz accipio ista ꝓpõnẽtia q̃ sũt actꝰ 7 poª p te: 7 sint A. 7 B. 7 q̃ro: aut a. 7 b. sunt cõposita sic ex actu 7 poª: aut nõ. Si dicas q sũt cõposita. q̃ro de cõponẽtibꝰ vt ꝑus: 7 sic: aut erit ꝓcessus in ifinitũ: aut oz stare in hoc: q aliqõ creatũ nõ est ꝓpositũ tali ꝓpõne. 2m dcñ. ꝓbaꝫ: qz nullũ ens creatũ hz entitatẽ ꝑm oẽz gradũ pfectiõis q natus ẽ competere entitati i se: pp qõ caret illo gradu entitatis inq̃tũ ẽ ens: 7 ita dr eẽ ꝑuatus illo gradu inq̃tũ est ens: lz nõ sub rõne ꝓpa specifica: eo mõ q̃ dr. 5. metaph. ca. 6 ꝑuatiõe: q talpa ẽ ꝑuata visu inq̃tũ aial: nõ tñ inq̃tũ talpa. sic dr in ꝓposito: q oẽ ens creatũ ẽ ꝓpositũ ex ente: p q̃to icludit ipm: 7 ex ꝑuatiõe alicuiꝰ gradus entitatis: 7 ita ex positiuo 7 ꝑuatiuo: seu ex actu 7 poª: intelligẽdo p actũ aliqd positiuũ: 7 p poam aliqd ꝑuatiuũ. Sz lz sic includat ipm ens creatũ: habitũ 7 ꝑuationẽ: nõ tñ itelligo q ipsa ꝑuatio sit de essentia entis creati cũ nulla ꝑuatio icludaꝫ qditatiue i ente positiuo: sz itelligo q ad eẽ qditatiuũ entis creati seq̃ talis ꝑuatio: 7 ita ꝯter seu cõcomitãter ipa creatura ẽ ꝑuatio seu ens ꝑuatiuũ: ñ tñ qditatiue. ¶ Ad ꝓfirmatõez rñr: q qz vnũqõq est ꝓpositũ ex actu 7 poª mõ ꝓdicto: seq̃ q̃libz creaturã eẽ in potentia obiectiua. p q̃to põt eẽ terminꝰ poc. productiue simpliciter. ¶ Oz si tu arguas ꝓfirmãdo argm Tho. qz oĩs creatura: aut ẽ purus actꝰ: aut pura poª: aut ꝓposita ex actu 7 poª: nõ ꝑmo: aut scõo mõ. g 3o mõ. ¶ Rñdeo q argm nõ ꝯcludit: q creatura sit ꝓposita ex actu 7 poª: sicut ex re 7 re: sz solũ eo mõ q̃ dixim. vñ ista ꝓpõ nõ solũ tenet 7 ꝯcedit in oĩb⁹ citra deũ a theologis: vex ẽt ab Ax. qz lz ponerẽt quãlz itelligẽtiã citra ꝑmã esse actũ purũ ꝑuatiue (p ꝑuationẽ oĩs potẽtialitatis ad aliq̃ formã siue subalẽ siue accñtalẽ: vt hz videri de mẽte sua in. 12. metaph. 7 de mẽte Cõmẽ. ibidẽ. ꝑmẽ. 30. 7. 41. vbi negat oẽm potẽtialitatẽ in sempiternis 7 nec̃arys) tñ nõ ponerẽt ipse Ax. siue Cõmẽtator q̃lz itelligẽtiã citra ꝑmã eẽ actum purũ positiue p iclusionẽ oĩs actualitatis 7 pfectõis possibiliꝫ repiri in entib⁹. vt de se pz. q̃re 2c. ¶ Ad 3am rõnẽ ꝓncipalẽ dr: q quoties dr cã totiens dr p se: 7 ex se. sic. n. cã q̃dã est formalis: q̃dã est efficiẽs: ita põt dici aliqd eẽ ex se tale formaliter: 7 aliqd esse ex se tale effectiue: nec ista duo ꝯdicũt. s. q aliqd sit ex se formaliter tale: hoc ẽ itrinsece 7 qditatiue: 7 tñ ab alio effectiue. vñ ꝯcedimꝰ muscaz eẽ subam ex se formaliter: 7 tñ nõ eẽ subam ex se effectiue. Oz nulla suba dr eẽ suba ex se formaliter: 7 a se effectiue nisi ds. vt ẽt hz ꝯcedere san. Tho. de mente Ax. volentis oẽm itelligẽtiã scõaz dependere effectiue a p3. ¶ Ex ista distõne appz rñsio ad argm: ꝯcedẽdo q illõ qõ ẽ ex se tale: nõ ẽ illud qõ est ab alio tale. Si tu accipias vniformiter 7 in eodẽ gñe cãe ly ex se. Sz si tu itelligas diffoꝛmiter ly ex se accipiẽdo formaliter: 7 ly ab alio effectiue: nego illã ꝓpõnẽ assumptã intelligendo: ista distingui realiter. 7 tunc negaꝫ minoꝛ q̃ accipit sub illa maioꝛe: q hõ sit sua suba ex se effectiue: imo ẽ ab alio: 7 sicut hõ ꝑm exñtiã ẽ ab alio effectiue: ita ẽt ꝑm eẽntiã: qz esse eẽntie 7 exñtie nõ sepanꝫ in gnãtõe 7 coꝛruptõe. vt allegatũ ẽ supius de mẽte Ax. in. 4. metaph. Et p 5m lta arga ꝓsiliã soluũt. ¶ Cõtra istã rñsionẽ istaꝫ: qz vr q eẽntia abstrabat ab oi motu: 7 ab oi mutatiõe. 7 p ons ab efficiẽte. g̃ ista nõ ẽ ab alio effectiue. ¶ Et ꝓfirmaꝫ. Oz eẽntie rex ꝑm Ax. dñr eẽ eterne 7 icõmutabiles. g̃ nõ sunt effectibiles: 7 p ons nõ dependẽtes ab efficiẽte. ¶ Ad hoc rñdeꝫ: q eẽntia ꝑm rõnẽ eẽntie vt poꝛ nã exñtia abstrahit ab oi motu 7 mutatione: ita q ꝑcise ꝯsiderata ꝑm suam rõnẽ foꝛmalẽ abstrahit ab oĩb⁹ bis q̃ sibi ĩsunt p accñs: tñ includẽs ea q̃ ꝓpetunt rei in ꝑmo: dicẽdi p se: aut in scõo: 7 vt sic abstrahit ab oi efficiẽte: sz eẽntia nõ ꝯsiderata sic ꝑcise: sz in oꝛdine ad exñtiã: 7 ad ea q̃ sibi ĩsunt p accñs: non abstrahit ab efficiẽte: neq̃ a motu: aut mutatiõe. Ita q licz ista qditatiue 7 foꝛmaliter nõ includat: tñ ista sunt sibi cõpossibilia: 7 sic itelligo eẽntiã eẽ effectibilẽ. Loq̃ndo de eẽntia creata. Oz q̃cũq̃ res creata ꝓducit ꝑm esse exñtie: ꝓducit ẽt ꝑm esse eẽntie. ¶ Ad ꝓfirmationẽ de eternitate alis dixim. Oõ eẽntia ẽ eterna negatiue: non positiue. Negatiue: qz nõ ẽ ex tpe: neq̃ includẽs de se coexñtiã ad q̃libz ptẽ tpis. Sz tñ nõ ẽ eterna positiue: qz eternitas positiue ẽ ꝯditio exñtis: 7 illiꝰ qõ hz coexñtiã ad q̃lz dr̃iaz tpis de se 7 foꝛmaliter. Cõsiliter vr ꝺ icõmutabilitate: q ẽ icõmutabilis 7 nec̃ia eẽntia rei negatiue: non positiue. Negatiue: qz non est pole aliter se hr̃e in sua rõne foꝛmali 7 quiditate: non tñ eẽntia ẽ nec̃ia positiue: qz nõ ꝓpetit eẽntie 7 qditati create. ¶ Ad 4m. Rñdeꝫ negãdo maioꝛẽ: ꝓ quo ẽ nõndũ q ens subsistẽs ꝑm significationẽ vocabuli ẽ ens incõicabiliter exñs: sicut ẽ suppositũ in nã subali: seu in gñe subẽ: vñ solũ illõ supposituz dr̃ subsistẽs qõ nõ ẽ alteri cõicabile: tñ capiẽdo subsistẽs ꝓ exñte: dico q aliqõ ẽ subsistẽs ex se: 7 a se. Isto mõ ẽ tñ vnũ subsistẽs qõ est ds: qz de se existit: 7 a nullo hz suam exñtiam. Aliqõ subsistit ex se: 7 nõ a se: sicut suba creata. hz. n. ex se itrinc 7 foꝛmaliter (lz nõ qditatiue) subsistẽtiã ꝓ quã subsistit: sz tñ nõ subsistit a se: sz ꝓ dependẽtiaz ad ꝑmã cãm a qua in exñtia eẽntialiter dependet. Aliqõ vo nõ subsistit: nec a se: nec ex se. sed in alio existit: absolute tñ: qz suũ eẽ nõ est ad aliquẽ terminũ. Et isto. accñs absolutum existit in suba: 7 rõne subẽ subsistit: sz tale accñs in alio subsistẽs: nõ subsistit ad aliud: hoc est ad aliquẽ terminũ: sic q sua entitas sit relata ad terminũ: qz cũ sit entitas absoluta: ñ referꝫ ad aliquẽ terminũ. aliqd vo vltimo subsistit in alio: 7 ad aliud: sicut oẽ accñs respectiuũ. Per hoc rñdeꝫ. q oẽ subsistẽs ex se: 7 a se: est ifinitũ: sed negaꝫ q eẽntia creata. s. suba: subsistat ex se: 7 a se. Et ad ꝓbationẽ cũ dicis. Albedo si eẽt subsistẽs alteri nõ ihe rens eẽt ifinita. Nego istã ꝓpõnez: 7 ad ꝓbationẽ cũ tu dicis: q hr̃et totã pfectionez sue spẽi: negaꝫ hoc: qz si aliqõ indiuiduũ alicuiꝰ spẽi ex hoc solo q nõ est in mã: haberet totã pfectionẽ spẽi: (cũ ipa q̃tũ est ex se: possit esse in ifinitis idiuiduis: qz sibi nõ repugnat sic eẽ in ifinit) ex sola cã ꝑuatiua: q̃ est carere mã: 7 nõ eẽ in subto) videreꝫ q ipm idiuiduũ hr̃et pfectionẽ ifinitã. Sz gcgd potest hr̃e pfectionẽ infinitã est ifinitũ: qz in nec̃ys nõ differt eẽ a posse. g̃ ipa spes p sepationẽ a mã hr̃et pfectõez ifinitã: 7 ita spes ipsa nõ hr̃et determinationẽ: specificationẽ: 7 limitationẽ ab vltima sua dr̃ia q̃ dr̃ia vltia addita generi ꝓstituit spẽm. Cõsequns vltimũ illatuz est incõueniẽs: qz si ꝑcise aliqõ indiuiduũ accñtis sepet a mã (nihil positiue faciẽdo: aut ponẽdo circa ipz) ex sola separatiõe 7 carẽtia mãe nihil de nouo esset in ipo accñte qõ nõ ꝑfuerit. g̃ sicut antea nõ erat ifinitũ: ita nec mõ: vt sepaꝫ a suo subto. Si aũt tu intelligas: q foꝛma sepata a mã nõ hz eẽ pticipatũ nisi ab ipa mã: q̃si talis foꝛma numereꝫ 7 diuidaꝫ ꝑ ipsaz mãz (loq̃ndo de mã in q̃) ꝓpotua assumpta est falsa: 7 petis ꝑm 2m me: qz dico foꝛmam specificã posse ꝑticipari: diuidi: 7 nũerari: aliter q̃ p materiã: qz dico ipsam nũerari 7 diuidi p ꝓpetates indiuiduales q̃ sunt ipe hecceitates. ¶ Per hoc pz ad vltimũ ꝯcedẽdo. Oz nullũ subsistẽs ex se 7 a se est creatũ: sed bñ subsistẽs ex se. 7 nõ a se ponit esse creatũ. Et ad ꝓbatõez

UVA. BHSC. IyR_086_2

respondeo. subsistēti ꝑmo mō ꝓpetunt nobilissime cōditiones: ⁊ non scōo mō. Et sic ꝑz ad istā qōnem.

¶ Quecūqꝫ in eadem substātia entia differentiaꝫ habēt: eadē ꝛō specie his opposite dicta. Ante textū cōmēti. XVI. Questio. VII

Queritur vtꝫ plura accidētia possint eē in eodē subto vno ꝑticulari nūeꝛ: que ꝑcise distinguātur numeraliter: Et argī ꝙ nō: qꝛ a quo res hz entitatem: hz vnitatē: ſz ita est ꝙ accns hz entitatē a subo. ġ hz vnitatē a subto. ġ si subz est vnū nūero: accūtia que non hñt aliaz ꝛām q̄ numeralē: erunt vnū numero. ¶ Et ꝓfirmaī: sicut vnitas specifica est ab vna forma ſm speciez: ita vnitas numeralis est ab vna mā ſm numez (ſm Aꝛ. 5. metaphy. cap°. de vno.) Sz ita est ꝙ subm est mā accidētis. ġ si subm ē vnū nūero: accns erit vnū tali vnitate.

Ad oppositū tm argī. In cā extrinseca alicuius ſtāte vnitate: pōt eē pluralitas in effectu: ſz ita est ꝙ subm est cā extrinseca respectu accūtium. ergo ſtante vnitate in subiecto possunt plurificari ipsa accidentia.

In ista qōne sic ꝓcedit. qm̄ ꝑmo ipugnatur fundamentū cuiusdā opinionis. Scōo improbatur ipsa opi. in se. Et tertio rñdetur ad argumēta.

Primo arguit ꝫ fundamētū opi. sancti Tho. Fundamentū eius est: ꝙ qꝛ accns hz entitatez a subto: hz vnitatē. ⁊ ex hoc ꝙ hz vnitatē: q̄lis erit vnitas in subto: talis erit vnitas in accūte. ¶ Contra ℔ fundamentū argī. Aut enī itelligit ꝙ accidens hz vnitatem a subiecto formaliter: aut effectiue: aut materialiter. Si formaliter: tūc est sensus ꝙ vnitas subiecti formalis est vnitas accidētis: maxime ſm istam opi. que dicit ꝙ ens nō habet entitatē formalez nisi ꝑ subam: sed si vnitas subiecti est vnitas formalis accūtis. ergo nō poterit esse accidens: neq; itelligi sine suo subiecto. ꝓbatur ꝛña: qꝛ impossibile est aliqd eē: aut intelligi sine ꝓꝓia vnitate formali: ſz vnitas subiecti est hꝫ. ergo ⁊c. Si tu intelligis ꝙ accns hz vnitatē effectiue a subto: Tunc sic stante vnitate in cā efficiente pōt esse pluralitas in effectu. ġ dato ꝙ subm sit vnuz numero: pōt plurificari ipm accns: qō est effectiue ab ipso subto. ergo non ꝓbaī itentuz: ꝙ vnitas subti sit cā vnitatis accūtis adequate: sic ꝙ nō possit causare aliud accns: ⁊ ulteriꝰ sibi iherere. Si vo itelligat: ꝙ accns hz vnitatez a subo māliter: est sensus ꝙ accns ſm suū eē: ⁊ ſm suā vnitatē fundatur in subto. Si vo concludes: qꝛ subm est illud in quo accns fundatur: ⁊ est cā materialis in qua: si est vnū numero: nō possunt in ipso plura accūtia numero fūdari. Tu petis ꝓtra me. hoc babes ꝓbare: qꝛ de hoc est questio.

Secundo argī ꝫ positionē in se. ⁊ pbaī ꝙ plura accidētia solo numero dīa possunt esse in eodē sic. In omni ordie eēntiali ſtāte vnitate in ꝓzi eēntialiter: pōt esse pluralitas posteriozis: nō ꝑ se: nec adequatibētibus ordinē essentialē. Nā cā (qꝛ est ꝓz essentialiter causato) ſtāte vnitate in ipsa: pōt esse pluralitas in cāto. Et ꝙ dicaī ꝙ causatū nō iheret ipsi cause vlr. Hoc nō arguit ꝙ sit maioꝛ repugnātia ad pluralitatē eius qō inheret q̄ illi° qō non iheret: ⁊ maꝛie qm̄ illud qō iheret non inheret ꝑ se: neq; adeq̄te. Si. n. iheret per se: nec̄lo iheret: ⁊ illo ſtāte forte subm nō posset aliqd recipe eiusdem rōnis vbi iherens ꝑficeret totā capacitatē subiecti cui iheret. ergo per oppositū vbi nō per se: neq; adequate iheret: sic ꝙ nō ꝑficiat totā capacitatē subiecti cui iheret: ꝺato ꝙ subm sit vnum: pōt tm id plurificari in eo. Ista ġ sit maioꝛ sic ꝓbata.) Sz accns de quo est mentio hz ordinē eēntialē ad subm: ⁊ non ꝑ se: neq; adeq̄te ei inheret. ꝙ non ꝑ se apparet: qꝛ non nec̄io cū sit delebile: neq; adequate: cū possit subm aliud recipe itensiue ⁊ extēsiue (ℬ est ꝙ aliud itēsius pōt recipe: ⁊ ad aliud eiusdē rationis pōt se extēdere) ġ tale nō iheret ei adeq̄te extensiue. ġ ſtāte vnitate i subo poterit tale plurificari. ¶ Prꝛea 2° argī ꝙ ista opio sit falsa in accūtib° respectiuis: Tū ꝑmo: qm̄ (ꝑsupponēdo: ꝙ paternitas in cōmuni fundatur sup genuisse. igit hec paternitas sup hoc genuisse Silr filiatio fundat sup genitū eē. ġ hec filiatio sup hoc genitū esse) isto ſtāte arguit. Multiplicato fundamēto alicui° relationis: multiplicat ⁊ ipsa relatio: qꝛ multiplicato ꝓzi essentialr multiplicat posteri°: ſz ita est ꝙ multiplicat fundamētū relationis que est paternitas: qm̄ distinct act° generādi sunt aly atq; aly. ġ multiplicat paternitas fundata in ipsis: Tū 2° hec paternitas in isto patre ad būc filiū signatū est hec: ⁊ singularis: aut ꝑ hāc paternitatē ꝑ se ꝑmo referī ad būc filiū: aut ad filiū in cōi: nō ad būc filiū: vt tu dicis. ġ ad filiū in cōi. ¶ Sz ꝓtra. Quecūqꝫ due relatiōes sunt mutue: ⁊ seinuicē respicientes. si vna est singularis: ⁊ alia est singularis. Sz paternitas in isto pre est singularis. ⁊ hec. ġ relatio sibi correspōdens tāq; termin° ꝑm° illius relatiōis: erit vna vnitate singulari. Sz destructa hac filiatiōe: destruit hec paternitas. ġ per hāc paternitatē nō pōt pater referri ad aliuz filiū: qm̄ eadē simul eēt ⁊ nō esset. esset. n. ad exñtiā filiatiōis A. ⁊ nō eēt ad destructionē filiatiōis ℬ. ġ eadē eēt ⁊ nō eēt: Tū tertio. hec paternitas alio mō: seu ꝑ aliā habitudinē respicit hunc filiū signatū: ⁊ per aliam respicit aliū filiū. ġ per habitudines diuersas. Sz iste habitudines sunt diuersi respect° eiusdē rōnis. (Qꝛ ad terminos eiusdē rōnis fundatos in eadē paternitate.) ġ plures respect° eiusdē rōnis poterūt eē in eodē numero. ¶ Et cōfirmaī: qꝛ isti respect° nō fūdanī in ꝑnitate vt distincti ab ea: vt dicit ista opio. ġ sūt idē realr ꝑnitati. Tunc sic. multiplicato aliq̄ eiusdē rōnis qō ē idē realr alicui: multiplicat ēt illō cui ē sic idē: Sz ita ē: ꝙ respect° isti multiplicanī q sūt idē realr ꝑnitati. ġ multiplicat paternitas. ¶ Sz 3° triplr argī. Plures potētie respectiue sūt ad distinctas formas nūerales. ġ positio falsa. Añs ꝓbaī. Prꝛe supponēdo ꝙ po° respectiua māe est ad hāc formā ꝑmo: ⁊ nō ad formā in cōi: qō ꝓbaī: qꝛ ad illō est ꝑmo po° materie: qō ꝑmo in ipsa mā inducit ꝑ motū. Sz ita est ꝙ forma singularis ꝑmo inducit ꝑ motū: Qm̄ act° ⁊ gnātiones sunt circa singularia: ex ꝑmo metaphy. ġ qō inducit ꝑ motū in mobili: ꝑ° est singulare. ¶ Qꝛ si tu dicas ꝙ ly circa in aucte ꝓdicta ipoꝛtat circūstātiā subti mot°: ⁊ non terminī: ⁊ ē sensus: ꝙ illud circa qō (tāq̄ circa subm) ē motus: est singulare: nō tm illud circa qō est mot° tāq̄ circa terminū. ¶ Cōtra. Qō inducit in singulari ꝑmo tanq̄ in subto est ꝑmo singulare: ſz qō inducitur ꝑ motū inducit in subto singulari ꝑmo. ġ tale est singulare. ⁊ per ꝛña nō tm subiectū: circa qō est motus: vez etiā termin° est singularis: ⁊ ℬ est qō dicit Auctoꝛ sex ꝓncipiozum. ꝙ nā occulte opaī: ⁊ ꝓducēdo singulare: ꝓducit vlr. ¶ Ꝑ. q̄rto argī. Esto. n. ꝙ sit potētia ad albedinē A. in mā: ⁊ potentia ad albedinē ℬ. que numeralr distinguūtur. Aduenīat albedo A. ipsi māe que postmodū desinit eē. aut est eadez potentia ad albedinē ℬ. que fuit ad albedinez A. aut alia. Si 2° mō hꝫ itentū. Si ꝑ mō: cū ad albedinē ꝓteritā nulla sit potētia: seqtur ꝙ eadē po° simul erit ⁊ non erit. Est enim potētia ad albedinē ℬ. ⁊ eadem ad albedinem A.

UVA. BHSC. IyR_086_2

ꝛ ista non est put respicit albedinē A. ꝛ est prout respicit albedinē B. ergo eadē simul erit. ꝛ non erit. Uel pōt fori mari ratio sic. Eadē est potentia ad albedinē A. ꝛ ad albedinē B. sed A. est ipossibile naturaliꝝ iduci. B. autem est possibile. Ergo eadē est potentia ad id qō est possibile ꝛ ipossibile naturaliꝝ iduci. ¶ Itē arguitur gnto. potētia que est in te: ꝛ in me: aut distīguūtur in rōne subiecti pcise: aut distinguūtur ratione termini. Si scō mō. habetur propositū. Si pmo modo. ergo ois potētia que est in te ꝛ in me precise numeraliꝝ distinguūtur. ȝsequentia patet: quoniaꝫ principia distinctiua precisa ꝛ adequata numeraliter distinguuntur.

Ex his apparet rūsio ad argm̄ adductū in p̄n°. Nam dr̄ q̄ accūs hȝ entitatez effectiue a subto: ꝛ p ȝnās vnitatē. Siliꝝ hȝ talē vnitatē ꝛ entitatē mālē a subiecto: q̄ aūt depēdeat a subto in ꝑ duplici gñe cause: apparet de mente Ax. 7. metaphy. vbi vult q̄ si suba est in actu: neče est subaz p̄existere in actu: vt si aīal est in actu: neče est vt aliqō aīal p̄existat in actu a q̄ fit. Sz si sit q̄le: aut q̄tū in actu non est neče p̄existere q̄tuz: aut q̄le: nisi potestate. Ex quo ȝcludiť: q̄ pōt causari q̄titas ꝛ q̄litas effectiue: ꝛ ꝓduci solū a suba nulla p̄existente quātitate aut q̄litate. Qz aūt depēdeat accūs a suba in gñe cāe materialis: pz p eundē pm̄ ibidez. vbi vult q̄ accūtia diffiniunť p subn̄. Sz ex hoc non ȝcludiť: q̄ entitas accidētis ꝛ eius vnitas dependeat a suba seu a subto in genere cause formalis: Sz solū in gñe cāe efficientis ꝛ materiaľ Modo idē efficiēs pōt ꝓducere plures effect⁹ distictos fm numez. siliꝝ in eadē mā: ꝛ in eodē subto numero pñt fundari plura numeraliꝝ distincta. Et si tu accipies oppositū ȝtra me tu petis p̄ncipium.

¶ Principia ꝛ cāe queruntur entiū. ꝛ ifra.

¶ De ipso quod quid est nullā rationē facilit.

Tex. ȝmēti. I. Qō I.

Queritur vtz mediū in demfratiōe potissima sit qō qd est subiecti: vel passiōis: Et videť q̄ diffō passionis sit tale mediū. Nā scō posterioz habeť q̄ diffō maioris extremitatis est tale mediū qō appellat rōnē p̄mi termini. Sz p̄m⁹ termin⁹: aut maioz extremitas ē passio. ergo ꝛc̄.

Ad oppositū est Ax. 4. phyc. tractatu de loco. vbi vult: q̄ diffō loci dz eē talis: q̄ p ipsaz sciam⁹ nō solū qd est locus: vez etiā q̄ p ipsaz sciam⁹ ꝛ possim⁹ demonstrare oēs passiones loci. Oñdit. n. q̄tuoz ȝditiones que debent ȝpetere diffōni loci. quaz p̄ma ē q̄ ipsa sit talis: vt per ipsam sciam⁹ qd ē locus. Scō q̄ p eā soluanť oēs difficultates ꝛ qōnes circa locū. Tertio q̄ p eaz possim⁹ demfrare oēs passiōes loci de ipso. Quarto q̄ p ipsaz possit oñdi causa erroꝝ ꝛ discordie in opīonib⁹ circa locum. Ex quo sequitur propositum.

In ista qōne sunt q̄tuoz articuli. p̄ adducit ipugnatio Concurrētis ȝ Egidiū: ꝛ impugnatio ipsa excludiť. 2° argr̄ ȝ Egidiū ex intentione ꝑpria sub ȝclone determiatiua qōnis. 3° adducētur alique difficultates ad oppositū. Ultio soluet rō in p̄n° qōnis.

Circa p̄m est aduertendū: q̄ in mā de medio demfrationis recitat Concurrens me⁹ duas opīones. Quaz vna est Egidy Romani tenētis: q̄ mediū in demōstratione potissima dr̄ diffō passionis: non diffō identica: sed diffō dicēs. ꝑpter qd. volēs vlteriⁿ q̄ passio prima est demfrabilis de subto p passionez abstractiozis generis: ꝛ p diffōnē subti: nisi sit per se nota de subo: q̄ si ita esset remanet simpliꝝ indemfrabilis. ¶ Et ȝ ꝑ arguit sic Cōcurrēs. sit exēpli gra disciplinabilitas pma passio hominis: que habeat demfrari p sensibilitatē: que sensibilitas est passio aīalis. aut g̃ disciplinabilitas demfrabitur p sensibile absolute acceptū: aut p sensibile ȝtractū. Nō est dicēdū q̄ demonstreť p sensibile absolute acceptuz: qm̄ demonstratio nō esset per causaz ꝓpriā ꝛ adequatā: ergo demōstrabiť disciplinabilitas per sensibilitatē cō tractā: aut ergo sensibile ȝtractū est post rōnale: aut ante rōnale: Si est post rōnale. Certū est q̄ sensibilitas est in predicamēto qualitatis: ꝛ q̄ō est in p̄dicto qualitatis ȝtrabitur per ꝓpriā dr̄iam illius generis. Contractū aūt per dr̄iam generis qualitatis est spēs qualitatis: ergo sensibile ȝtractū est species qualitatis: ꝛ est post rōnale: ergo est passio: qz q̄ō est imediate post rationē specificam est passio illius cui cōpetit: ergo sensibile ȝctū erit p̄ma passio ꝛ nō disciplinabilitas: qz tale sensibile est ꝑus q̄ disciplinabile vl disciplinabilitas. Si dicas q̄ tale sensibile ȝtractū est ante rōnale. g̃ est qd ȝmuni⁹: qz illud qō ē ante dr̄iam ꝓpriā specificāest qd ȝmuni⁹ ꝛ vl'ius. g̃ non poterit eē mediū ad demfrandū disciplinabilitatē: qz non mediū adeq̄tū. Et vlteriⁿ segť: q̄ quū tale sensibile mediet iter rōnale ꝛ hoiem: aliqd mediabit iter partes diffinitionis: aut iter diffinitū ꝛ diffōnē: qō ē ȝ p̄m. 7. metaphyce. ¶ 2° argr̄ ȝtra illud qō dicit Egidi⁹. ſ. q̄ passio p̄ma sit idemfrabilis de subto. aut. n. passio p̄ma est indemonstrabilis de subto demfratiōe quo ad nos: aut demōstratione quo ad nām. Si demfratiōe quo ad nos. g̃ etiā passiones posteriozes erūt idemonstrabiles. ꝓbať ȝña: qz passiones posteriozes sunt nobis notiozes q̄ passiōes priozes. Probať hoc: qz passiones posteriozes magis hnt rōnē effect⁹ q̄ passiones pozes. Sz quecunq; hnt magis rōnē effect⁹ sunt nobis notioza. g̃ ꝛc̄. Maioz ꝓbať: quia passiones posteriozes plus distāt a cā. g̃ magis hnt rōnez effect⁹. Si dicas q̄ est idemfrabilis: demōstratione q̄ ad nām. Contra. ista passio p̄ma hz cām itrinsecaz in subto: sz oē hns cāz pōt demonstrari p illā. g̃ ista passio poterit demonstrari. Sz ista nō est nisi diffō subti. ergo passio p̄ma poterit demfrari per diffōnē subti. ¶ Ad ista rñdet: p̄mittendo de mēte Egidy: q̄ qñ ipse dicit vnā passionē demonstrari de subo per passionē abstractiozis generis: intelligit q̄ talis passio ȝtrabitur p diffōnē subti. Ita q̄ totū mediū erit vnū aggregatū ex diffōne subiecti: ꝛ passione abstractiozis generis. Et qñ arguiť sensibilitas vl sensibile est in p̄dicamēto q̄litatis. Cōcedo ꝟz Egidium: lz non ꝛcederē fm Scotū. Et quū dr̄. opz q̄ ȝbatur. ꝛcedo. ergo per ꝓpriā dr̄iam isti⁹ generis. Nego q̄ in ratione medy habeat ȝbi p dr̄iam ꝓpriā isti⁹ gnis. Et quū dr̄. illō qō ē in vno gñe: hz ȝbi p dr̄iaz ꝓpriā illi⁹ gnis. Dico: q̄ sicut duplex est ideterminatio: ita duplex est ȝtractio Indeterminatio. n. q̄dā est ad singularia. ꝛ ista est vniuersalis vel generis ad particularia. Quedā est ideterminatio ad effectū: ꝛ ista est ideterminatio cause vel p̄ncipiata. Si loq̄mur de ideterminatiōe vlis ad singularia: tale ideterminatū ad plura singularia hz determinari per ꝓpriā dr̄iam illius generis. Sed indeterminatū scō modo. i. indeterminatione cause: ñ oz q̄ determinetur per aliqd illi⁹ generis in quo ē. sed sic est q̄ medium hz rōnē cause respectu ȝnis. ergo si est ideterminatum: est ideterminatū ideterminatiōe cause: ꝛ ita determinabitur per aliqd alteri⁹ generis. Et quū tu dicis. sensibile ȝctū: aut est ante rōnale: aut post. Dico q̄ nec ē post: nec añ: Sz est aggregatū ex sensibili ꝛ rōnabili. Et dato q̄ eēt post: nō segť q̄ eēt ꝓpria passio ꝛ adeq̄ta respectu hominis: sed est aliqd p̄cedēs p̄mā passionē: qō se habet

UVA. BHSC. IyR_086_2

vt mediū demonstratiuū. ¶ Ad scōm rñdeť: sequendo p̄ncipia Egidy: q̄ passio p̄ma est idemonstrabilis ō subiecto demōstratione simplr: ⁊ hoc qñ est p̄ se nota. Et ita ꝓcedo q̄ est idemonstrabilis demōstratione quo ad nas turā: ⁊ demōstratione q̄ ad nos: q⁊ non pōt demonstrari aliquod mediū nobis notiꝰ ⁊ certius. Et quū tu dicis. Certum est: q̄ passiones posteriores dicuntur nobis notiores q̄ p̄ma passio. Nego tibi istā. Et ad ꝓbationē: qñ dicis passiones posteriores magis hñt rōnē effectꝰ. g̃ sūt nobis notiores. Rñdeť q̄ aliq̄ hr̄e magis rōnē effectꝰ: pōt eē duplr. Aut q⁊ plus distat a cā p̄ elongationez a cā: aut z^o p hoc q̄ excludit oēm cālitatē. Si tu itelligis primo mō: q̄ illud q̄ hz magis rōnez effectꝰ p̄ elongationē a cā: dicať eē nobis notiꝰ. Nego tibi istā: q⁊ certuz est q̄ relatio ſequens fūdamentū ⁊ terminū magis elongat a cā p̄ducente ipsaz q̄z terminꝰ ⁊ fundamentū: ⁊ tñ relatio non est nobis notioꝛ. Uñ gloso illā p̄ponez sic. q̄ q̄to aliqd magis distat a cā: ⁊ est ſenſibiliꝰ: vel distat a cā in rōne ſenſibilis: tale est nobis notiꝰ. Sz vbi tale est minꝰ ſenſibile: q̄z illud q̄ minꝰ distat: non est vez q̄ sit nobis notius: imo q̄ est ꝑpingus cāe dr̄ notiꝰ. Sz si intelligis distare a cā: vel hr̄e magis rōnē effectꝰ: p̄ exclusionē cuiuscūq; cālitatis. adhuc nego illā ꝑponez: q̄ q̄to aliqd magis distat a cā: sit nobis notius: q⁊ multa sunt q̄ sic magis distant a cā p̄ exclusionē cālitatis: ⁊ tñ non sunt notioꝛa: sicut in exēplo dato de relatiōe. Relatio. n. excludit oēz causalitatē: ⁊ tñ non est notioꝛ fūdamēto ⁊ termio. Applicādo ad ꝓpositū. passio p̄ª est euidentioꝛ de subo: q⁊ ſenſibilioꝛ. Et ſz non plus distet p̄ elongationē a cā q̄z alie passiones posteriores: tñ passio p̄ª (q⁊ est ſenſibilioꝛ) est nobis notioꝛ: ⁊ non habeo p̄ iconueniēti q̄ idē dicať eē nobis notiꝰ: ⁊ q̄ ad nām vbi in ipso ꝛcurrit maioꝛ ſenſibilitas: ⁊ ita passiones p̄ozes subti sunt nobis notiozes: quia ſenſibilioꝛes: ⁊ ēt sunt notiozes q̄ ad nām.

Dimiſſa ipugnatione Concurrētis: q̄tū ad z^m arti culū arguo ꝺ Egidiū tenendo istā ꝓnem determiatiuā qōnis: cuiꝰ ꝓbatio erit ipugnatio opīonis Egidy. vz. diffō subti est mediū in demr̄atōe potissima: q̄uā diffōnē non repugnat p̄mā passionē posse demonstrari. ¶ Pro hac ꝓne argr̄ multiplr. Et p̄ma ratio fūdatur in ſnia ⁊ dicto Ax. z^o metaph̄y. tex. ꝛmen. 4. Ubi hz: q̄ vnūq̄q; maxie ip̄m alioꝛ est per q̄ alys iest vniuo. Et exēplificat: sicut ignis est calidissim^m: q⁊ est cā caloris in alys: ⁊ subdit Ax. Quapropter semp entiuz p̄n^a eē vez q̄ p̄^m: penes cui^a accessuz ⁊ recessum alia sunt talia: illud est maxie tale. Assumať g̃ ista maioꝛ. Illud q̄ est p̄n^m et cā alioꝛ: q̄ sint talia: est maxie tale. Ad istā maioꝛez addia ⁊ p̄n^a ōmratiua. Probať. Nā q̄to magis aliqd appro in passionib^ꝰ. n. eēntialr ordinatis: q̄to passio est p̄oꝛ: tāto magis est ratio demr̄andi: ⁊ q̄to posterioꝛ: tāto minꝰ: q̄ nō est: nisi q⁊ q̄libz talis accedit vl recedit ab illo q̄ est maxie rō demr̄andi. q̄lis est rō seu diffō subti. Unde passio p̄ est magis ratio demr̄andi q̄z z^a: ſz magis ⁊ minꝰ attendit in ꝛparatione ad maximū. Ita q̄ si non est maximū tale: non est magis tale. Ergo diffō subti maxie est rō demr̄andi. ¶ Sz ad ß rñdeť: Oz p̄^m ⁊ maximuz p̄n^m demr̄atiuū est diffō p̄^e passionis. ¶ Sz ꝺ argr̄: p̄mitto: q̄ est dr̄ia iter sillogiſmū demr̄atiuū ⁊ dyaleticū. Nā dyaleticꝰ ꝛcludit p̄ mediū ꝓbabile. Sillogiſmꝰ demr̄atiuꝰ p̄ mediū nēcium: q̄ est cā nēcia passiōis: q̄ gdē vocať ꝓpter qd: Ita q̄ q̄rere demr̄ationez est q̄rere ꝓpter qd passionis de subto. Ex q̄ ſeqū q̄ oīs passio que hz ꝓpter qd: demr̄abilis est. Oīs aūt ꝓpō q̄ non hz ꝓpter qd est idemr̄abilis. Sz ꝼm Ax. 7. metaph̄y. ca^o vltio. Tex. ꝛmē. 59. In ꝓpōnib^ꝰ in q̄b^ꝰ p̄dicať aliud de alio: ꝛtingit querere ꝓpter qd: ⁊ reddere cām p̄dicati de subto. In ꝓpōnib^ꝰ aūt vbi idē p̄dicať de ſeipso: non ꝛtingit q̄rere ꝓpter qd: nec reddere cām p̄dicati. Tales ār ꝓpōnes sūt: in q̄b^ꝰ p̄dicať diffō de diffinito. Si g̃ ita est: oz q̄ ꝓpositiones in q̄b^ꝰ p̄dicanť passiōes de subo sint demr̄abiles. Ille aūt in q̄b^ꝰ p̄dicať diffō de diffinito sint indemr̄abiles. Qñ. n. p̄dicať passio de subo: ibi p̄dicať aliud de alio. ⁊ p̄ oñs ibi ꝛtingit q̄rere ꝓpter qd. Qñ aūt p̄dicať diffō de diffinito: p̄dicať idē de ſeipso. Qz diffō ⁊ diffinitū sūt idē realr ⁊ formalr: ſz distinguanť ex nā rei. ⁊ ideo tales ꝓpōnes non hñt ꝓpter qd. Uñ imaginādū est: q̄ si tres passiones oriant a q̄ditate: z^a reducit ad ſcōam: tāq̄ ad ꝓpter qd: ⁊ per illā demr̄ať. Scōa aūt reducit ad nāz ⁊ q̄ditatē subti. Quiditas aūt est idemr̄abilis de subo: q⁊ qñ q̄ditas p̄dicať de eo cuius ē q̄ditas: idē p̄dicať de ſeipso. ſingulū. n. quodq̄ dest: non est aliud a ſuimet suba: ⁊ q̄ q̄d erat esse dr̄ ſingli suba: vt dr̄ in. 7. metaph̄y. Et ita sunt duo genera ꝓpōnū. Quedā. n. ē ꝓpō resolubilis ad ꝑtem, ⁊ hec est oīs ꝓpō in q̄ p̄dicať aliq̄ passio de subiecto: quedā est ꝓpō irresolubilis: ⁊ est illa in q̄ p̄dicať diffinitio de diffinito: ⁊ sicut ꝓpōnes irresolubiles sunt radix ⁊ fūdamentū ꝓpōnū resolubiliuz: quo ad manifestationē veritatuz de eis: ita demr̄atio in qua p̄dicať diffō subti de diffinito: que demr̄at p̄maz passionē: est radix ⁊ fundamētū oīum demr̄ationū seq̄ntiū. Uñ ratio sic fozmari pōt. Oīs propō que hz ꝓpter qd p̄dicati de subto est demr̄abilis. Sz propō in qua p̄dicať p̄ma passio de subto est hꝺ. g̃ ⁊c. ¶ Sz ad istā rationē pōt rñderi dicendo q̄ propō in qua p̄dicať p̄ma passio de subto: non ē demonstrabilis: ſz habeat ꝓpter qd p̄dicati de subto: ⁊ ratio: Qz talis passio p̄ma est euidēs de subto: ⁊ ideo propō in qua p̄dicať talis passio de subto est p̄ se nota. Et ita intelligenduz est: q̄ propō que hz ꝓpter qd demr̄abilis. Uez est vbi p̄dicatū non iest euidēter subto: ⁊ sic nō est propō p̄ se nota: q̄ non est in ꝓpositio. ¶ Cōtra. propositio p̄ se nota ē illa que est euidēs ex terminis: ita q̄ euidens est p̄dicatū iesse subto ex sola notitia ꝛfusa termiorū q̄q̄d sit de notitia distincta: sicut ista est per se nota. (Oē totuz est maiꝰ sua parte) apud geometrā ex notitia ꝛfusa terminoꝛ. Qñ Geometra non ꝛsiderat distincte terminos suaꝛ propōnū inq̄tū geometra: ſz soluz metaphysicus. Et tñ geometra vtiť ista propōne pro p̄n^o p̄ se noto: ⁊ ß hz ex sola ꝛfusa notitia termioꝛ: ⁊ multis alys sic vtiť: sicut est de ista. Linea est lōgitudo sine latitudine ⁊c. Et non ꝛsiderat istā q̄tū ad termios distictos. Nō enī ꝛsiderat: Utꝛ linea sit suba vel accñs distincta ꝛtra coꝛp^ꝰ ⁊ supficiē ⁊c. Quibꝰ stātibꝰ arguiť sic. Oīs illa propositio est demōstrabilis que non hz oēm euidētiā possibilē haberi de iberētia p̄dicati ad subm̄. Sz propō in q̄ p̄dicať p̄ma passio de subto est hꝺ. g̃ ⁊c. Maioꝛ ꝓbat: q⁊ q̄diu propō non hz oēm euidētiā sibi possibilē: de ea ꝛtingit dubitare ⁊ q̄rere ꝓpter qd. ⁊ ita ē propō dubitabilis: ⁊ p̄ oñs demonstrabilis: p̄z maioꝛ. minoꝛ ār ꝓbatur. Presupponēdo: q̄ duplex ē euidētia propōnis. Una est ex termis. sic q̄ notis termis: statī euidēs ē itellectui p̄dicatū iesse subto: ⁊ ista euidētia facit propōnē p̄ se notā. ⁊ sic locutꝰ est Ax. p̄ posterioꝛ. Principia cogſcim^ꝰ inquantū termios cognoscim^ꝰ. Scōa euidētia est ex notitia cāe: ⁊ ista est distincta a p̄ma euidētia. Nā habita notitia ⁊ euidētia: q̄ maioꝛitas iest toti: ⁊ minoꝛitas ꝑti: adhuc possum^ꝰ ignozare cām que est: q̄ totuz ꝛtinet ꝑtem: ⁊ aliqd vltra: ⁊ sic demōstrat Alacen. q̄ totū ē ma-

UVA. BHSC. IyR_086_2

ius sua parte p ℔ q ꝓtinet partem: ⁊ aliqd vltra. Silr ꝫ sit euidēs apud itellectū: q motus ieſt mobili: ex sola notitia termioꝝ: non est tñ euidēs ex notitia cause. ſ. ex diffinitione corporis mobilis. ex q̄ diffōne haberē notitia ō cā motus. Jsta aūt scōa euidentia non regritur ad per se notitiā ꝓpositionis: sine qua ꝓpositio pōt esse per se nota: quēadmodū dcm̄ est. Ex ℔ argr̄. Jlla ꝓpō nō bz oēm euidētiā sibi poſem: q̄ bz euidētiā ex termis: ⁊ nō ex notitia cāe: ꝫ ꝓpō in q̄ p̄dicaꝝ pª passio de subo est hō: dato q sit p se nota. g̃ ꝛclo va. ℂ Sz ꝫ istā rōnē instaꝝ. Ax. zº phy. dic q tentare demr̄are nāz eē: ridiculū est: ex eo q nām eē est manifestū p se: ⁊ p se notuz nō oz demr̄ari. Et ℔ idē bz Cōmen. ꝛmen. 6º q̄raꝝ ibi. ℂ Ad ℔ rñdeꝝ: Oz p se notū: inq̄tū est notū ⁊ manifestū non oz demr̄ari: Oz tūc seq̄reꝝ q p ĩmanifesti⁹ pbareꝝ: vt deducit Ax. ⁊ Cō mētatoꝝ. ⁊ ita cū ꝓpositio p se nota q̄q̄ sit euidēs ex notitia ꝓfusa termioꝝ: q̄ est notitia q: ⁊ a posterioꝛi: nō pōt a posterioꝛi declarari: q ille posteri⁹ eēt manifesti⁹: ꝫ bñ ꝓpō p se nota ex notitia ꝓfusa termioꝝ q̄tū ad euidē tiā distictā q̄ est ex notitia cāe: ꝫ quā euidentiā nō est p se nota: pōt pbari: ⁊ ℔ nō est ꝫ Ax. Nā habita ista ꝓpō ne tāq̄ manifesta: q nā est in reb⁹: Ax. iuestigat diffōnē nāe p quā distincti⁹ cog̃scit nāz eē: ⁊ in alio gñe notitie ab illa p quā ꝓpō in q̄ enunciaꝝ eē de nā est manifesta p se. q̄re ⁊c. ℂ Per ℔ rñdeꝝ ad illō q̄ dicit Ax. ꝑ posterioꝝ. in ꝑn° scōi tractat⁹: q ꝓncipia nō ꝛtingit demr̄are. Uez est ī illa scia vbi hñtur p ꝓncipys p se notis: ꝫ bñ in alia ꝓoꝛi. Uñ aduertendū q ꝓpō p se nota nō demr̄aꝝ q̄tum ad euidētiā ex notitia cāe: nisi p ꝛceptū distictū termioꝛuz: g iuestigaꝝ p ꝓncipia metaphysicalia: ⁊ p ꝛcept⁹ spectātes ad metaphycā: qz diffō g ditatiua rei nō br̄ nisi p viā ꝓpōis ⁊ diſiōis. Jn gb⁹ ꝓcedim⁹ p ꝛcept⁹ metaphysicales. ex q̄ seq̄r: q ꝓncipia in sciētys spālib⁹ p se nota ex termis nō pñt pbari in ipsis: ꝫ in supioꝛi scia ⁊c. ℂ zª rō ꝓncipalis ē ista: ꝑmittēdo ꝑ: q q̄cūq̄ sūt ꝑnª essendi: sunt ꝑnª cog̃scēdi. zº ꝑmittiꝝ q illa q̄ exꝑmunt̄ p diffōnem sunt ꝑnª essentialia ⁊ itrinseca diffiniti. ȝº ꝑsupponiꝝ q passio fluat a subo p rōnē formalē spēi: ⁊ a ꝓncipys essentialib⁹ itrīsecis. Dis stātib⁹ argr̄. Quecūq̄ sunt ꝑnª essentie subti hñtis passiões sunt ꝑnª iherētie illaꝝ passionū: ꝫ q̄cūq̄ sunt ꝑnª iherentie passionū: sunt ꝑnª cog̃scēdi re spectu illaꝝ. talia aūt sunt illa q̄ exꝑmunt̄ p diffōnē subiecti. g̃ diffō subti est ꝑnm cog̃scēdi reª passionū. ꝫ ℔ non est nisi in demr̄atiōe potissima. g̃ ⁊c. maioꝛ pz ex ȝº ꝑmisso. mioꝛ ex ꝑ. alia mioꝛ assūpta pz ex zº. q̄re ⁊c. ℂ ȝª rō est: ꝑsupponēdo q sola ꝓpō ĩmediata est idemr̄abil⁹. Jmmediata āt est duplex: q̄dā ĩmediatōe subti: q̄dā ĩmediatione cāe: ⁊ cū illa que est ĩmediata ĩmediatiōe subti nō sit simplr ĩmediata: qz aliq̄ ꝓpō daꝝ: iter cui⁹ subiū ⁊ p̄dicatuz nō est mediū in rōne subti: ⁊ tñ pōt eē aligd mediuz in rōne cāe: ⁊ cuz ĩmediatio cāe sit simplr ĩmediatio excludēs oēm mediationez: ⁊ nō illa ĩmediatio q̄ est subti: ꝓpō ĩmediata q̄cūq̄ ĩmediatiōe subti bz reduci ad ĩmediatā ĩmediatiōe cāe: sic̄ ad ꝓpōnē simplr ĩdemr̄abilez. Sicut illō q̄ est ꝼm qd reducit̄ ad illō q̄ est simplr. Ex ℔ arꝛ sic. Prꝛopō ĩmediata est ĩdemr̄abil⁹: ⁊ mediata ōmr̄a bilis. g̃ q̄to aliqd est ĩmediati⁹: tāto ĩdemr̄abili⁹: et q̄to mediati⁹: tāto demr̄abili⁹: ꝫ nulla ꝓpō in q̄ p̄dicaꝝ passio de subo est simplr ĩmediata: ꝫ mediata. g̃ est demr̄abilis. Et vlteri⁹ seq̄r: q (si aliq̄ ꝓpō in q̄ p̄dicaꝝ zª passio de subo demr̄eꝝ p ꝑmā passionez: cū ꝓpō in q̄ p̄dicaꝝ p̄ª passio de subo. nō sit simplr ĩmediata) poterit br̄e euidē tiā ex alio. vz. diffōne subti. ⁊ ita p̄ª passio seu diffō ei⁹ nō demr̄abit simplr passionē scōaz: nisi reſoluaꝝ in diffōnē subti: ⁊ demr̄eꝝ p illā. q̄re ⁊c.

Circa tertiā ptē isti⁹ q̄ōnis mouēꝝ q̄dā dubia. ꝑm̄ est: qz mediū p qō demr̄aꝝ passio: ⁊ ipsa passio debēt eē eiusdē gn̄is: ꝫ diffō subti ⁊ passio non sunt eiusmodi. g̃ ⁊c. Maioꝛ pbaꝝ: qz mediū ⁊ passio sunt vnigenea: ⁊ eiusdē rōnis: seu gn̄is. Nō. n. ꝛtigit ōmr̄antē ōscēdere de gñe i genª. mioꝛ āt pz: qz diffō subti q̄cq̄ ē de gñe subē: ⁊ passio sēp de gñe q̄litat⁹. g̃ ⁊c. ℂ zº aꝛ. Mediū in ōmr̄atiōe oz br̄e rōnē medy: sic̄ q sit posteri⁹ subo: ⁊ ꝑus p̄dicato. si. n. eēt posteri⁹ vtroq̄ nō eēt mediū iter vtrūq̄: ꝫ tertiū ad vtrūq̄. silr si esset ꝑus vtroq̄ nō eēt mediū: sed ꝑmū. Mediū igr̄ oz eē ꝑus vno. ſ. p̄dicato: ⁊ posteri⁹ alio. ſ. subo: ꝫ diffō subti est ꝑoꝛ subo ⁊ passione. g̃ nō bz nām medy: ꝫ nāz ꝑmi. ℂ ȝº aꝛ. Si diffō subti sit mediū ad ōmr̄andū: aut g̃ ad demr̄andū ꝑmā passionē: aut demr̄andū ꝑtes ꝑmā: nō ad demr̄andū ꝑmā: qz illa ĩmediate inheret subo: ⁊ est euidēs: seu p se nota de subo. Nec ad demōstrādū ꝑtes: qz sic demr̄atio nō eēt ex ꝓpys ⁊ ĩmediatis: qz zª passio nō fluit a subo: nisi mediāte ꝑª: ⁊ ita ꝓpositio in q̄ p̄dicaꝝ zª passio de diffōne dep̄dēt a prioꝛe ꝓpōne. ſ. ab illa in q̄ p̄dicaꝝ ꝑª de diffōne: q̄re si demr̄aꝝ zª passio p diffōnē subi: non erit ex ĩmediatis: neq; ēt ex ꝓpꝛys: qz diffō non solū est cā zᶜ passiōis: ꝫ ēt oiuz aliaruz. q̄re ⁊c. ℂ 4.º arguūt nonnulli. Si diffō subti eēt mediū ⁊c. sequereꝝ q ℔ ꝑnm oꝛireꝝ a ꝑmissis demr̄ationis. vz. de q̄libz ente dr̄ eē vel non eē: ⁊ nō ꝑmisse ab eo. ꝛis est falsuz: ⁊ falsitas ꝛñtis. ꝑbaꝝ: qz tale ꝑnm est maxia dignitas q̄ igrediꝝ q̄libz demr̄ationem vtualr ⁊ non formaliꝛ: qō non est: nisi virtⁿ isti⁹ ꝓncipy saluer in q̄libz premissa. g̃ ꝑmissa oꝛit a ꝑnº: nō eꝛ. Probaꝝ ꝓna: qz tale ꝑnm oꝛit a q̄ditate rei. q. n. hō sit hō: ⁊ non sit non hō: hoc ē ex q̄ditate hois. Nā sic̄ repugnātia repugnāt ex rōnib⁹ formalib⁹: ita q̄cūq̄ sunt ꝓssibilia ex rōnib⁹ formalib⁹ sūt ꝓssibilia: ⁊ ita ex sua ratiōe formali bz q sit hō: ⁊ ℔ sit sibi ĩcompossibile. ſ. non hō. Si g̃ ratio formal' hominis sit mediū in demr̄atione in q̄ demr̄aꝝ passio de hoie (cū eē hominē vel non hoiem oꝛiaꝝ a rōne formali hois), ꝓpō in q̄ enūciaꝝ duo ꝺicto rū sub diſiūctione de hoie (q̄ est ꝑnm ꝑm) oꝛieꝝ a ꝑmissis demr̄ationis in q̄ demr̄aꝝ aliq̄ passio de hoie: ⁊ ita tale ꝑnm non igrediꝝ vtualr quālibet demonstrationē.

Ad ista rñdeꝝ. Et ꝑ ad ꝑm ꝓcedēdo maioꝛē: ⁊ negando mioꝛē. Non. n. passio ē p se in aliq̄ p̄dicāmēto. cui⁹ vna ꝑbabilitas est: qz dato oppositō esset spēs alicui⁹ p̄dicamēti. g̃ br̄et diffōnē. g̃ passionez: cū a dria vltima rei semp fluat aliq̄ passio. g̃ passiōis eēt passio in infinitū. Dōz igr̄ q passio in nullo est p̄dicamēto p se ⁊ directe: ꝫ solū reductiue. Et cū tu dicis q passio est in ȝª spē q̄litat⁹. Dico q talis passio in ȝª spē q̄litat⁹ non est passio q̄ est nālis aptitudo: ꝫ passio in ȝª spē est q̄litas sensibil de facili mobilis ꝛñs actū appetitus sensitiui: ℔ appz in p̄dicamētis a Sco. ca°. de q̄litate. ⁊ ēt a Burleo eodē ca°. Neq; ēt passio q̄ p̄dicaꝝ p se in zº mō est nālis po⁸ de gñe q̄litat⁹: q̄ est zª spēs q̄litatis: nā illa zª spēs est nālis facilitas ⁊ agilitas ad agēdū vl patiendū. ℔ pz p exēpla Ax. q̄ ponit ibi de pugillatoꝛe ⁊ curſoꝛe. Uñ nālis po⁸ vno: pōt accipi p reª po⁸ ad opationē: ⁊ sic ꝓtinet ad genª relationis. Uel pōt accipi p fūdamēto talis respect⁹: qō ē subz ⁊ ꝑnm tal' opatiōis: sic̄ itells ⁊ volūtas sūt ꝑnª ꝓductiua itellectionis ⁊ volitiōis. Ul ꝑt accipi p facilitate ⁊ agilitate vtēdi bō po⁸ ℔ ȝºº sumit̄ nālis po⁸. ⁊ ℔ ꝫ Doct. ī zº di. ix. Po⁸ aūt zº mō non distiguit̄ eēntialr ab eo cui⁹ est po⁸: ēt ꝼm Aug. 5. de triní. Jngt. n. de itellectu ⁊ volūtate sunt vna mens: vna eēntia: vna vita. non sunt g̃ accītia ipsi⁹ aie. q̄re ⁊c. Pōt ēt dici tenendo q si passio in secundo modo sit in ȝª specie q̄litatis: ista ꝓpō est gloſanda:

UVA. BHSC. IyR_086_2

mediū ꝛ passio sunt vnigenea seu eiusdē rōnis: nō qdem eiusdē gnīs: ſz eiusdē coordiatiōis ꝛ eiusdē ordis. Nō. n. diffō triāguli ordiat ad demr̄andū passiōem de q̄drato: qz diffō triāguli ꝛ passio q̄drati nō sūt ifra eūdez ordinē ꝛ eādē coordiationē: ſz bñ diffō subti qō est triāgulus ꝛ passio ei⁹ sūt eiusdē ordis. Nā diffō triāguli primo respicit triāgulū. z⁰ p̄mā passionē. ȝ⁰ scōam. ꝛ sic de alys: ꝛ ita oēs passiōes triāguli bñt ordinē ad diffōnē triāguli ꝫm pus ꝛ posteri⁹: qō nō est de passiōib⁹ q̄drati. ¶ Ad z^m rñr p̄mittēdo q⁹ duplex est mediū. qōdā māle: qōdā forma-le: ꝛ ſz cālitatē. Medio p⁹ mō accepto repugnat hr̄e rōnē p̄oris. Nā ē posteri⁹ p⁹: ꝛ p̄us z⁰. Sz mediū cāle: ꝑpter qō. vȝ. ynū declarat̄ de alio: seu reducit̄ in ipz: bñ pōt habere rōnē p̄oris. isto mō diffō subti est mediū. ē. n. cā ibe-rētie ꝑpetatū ꝛ passionū ad ipz subm̄: cū oēs passiōes ordine q̄dā fluāt a subo ꝙ rōnē formalē ei⁹: ꝛ ita rō formal̄ subti est cā ꝙ quaz reducit̄ passio ad subm̄: ꝛ declarat̄ de ipso. cā āt in eo ꝙ cā hz rōnē p̄mi: vt hz videri in. ȝ. meta. ter. ꝓmēti p̄mi. ¶ Ad ȝ^m rñdet̄ dicendo q⁹ diffō est mediū formale ad demr̄andā p̄mā passionez de subo. Virtuale āt ad demr̄andū ꝓntes: ꝛ cū dr̄ q⁹ p⁹ passio ē ꝙ se nota de subo. Esto q⁹ ita sit. g̃ nō est demr̄abilis ꝛc. negatur ꝓna: vt declaratū est in corpe qōnis. in p⁹ arti⁹. ¶ Aduertēdū tm̄: q⁹ qñ demr̄at̄ z^a passio de subo: nō demr̄at̄ ꝙ diffinitionē subti: ſz ꝙ p̄mā passionē: qz talis passio est rō formalis iherētie z^e ad subm̄: ꝛ aliq̄ mō est cā ipsi⁹. ¶ Pro q̄ notādū vt hz Sco. i p⁹. ꝛ in 4.⁹ ꝛ in mltis loc⁹: q⁹ qñ plures effect⁹ pueniūt ab eadē cā ordie q̄dā: cā nō est cā, ppī qua re^u posteriozis: nisi p̄ore posito in eē: ꝛ ita effect⁹ p̄or vr̄ ꝓstituere illō qō est cā posteriozis in rōne cāe ꝓpinq: ex q̄ segr̄: q⁹ posterior a p̄ore essentialr̄ dependet: ex q̄ sua cā nō est i actu sufficiēte: ꝛ in po⁸. pr̄ia ad cāndā ipsaz passionē posteriozē: nisi ipsa p̄ore posita in eē: ꝛ sic p̄or passio est aliq̄mō cā nō tm̄ in iferēdo: ſz ēt in eēndo: ꝛ dr̄ cā sine q̄ nō: ſz q⁹ cōiter dr̄: ſz ſz Sco. est cā ꝑexigitiua nō eliciti ua: ꝛ illo mō p⁹ passio respcū z^e est rō formal̄ iherentie: q̄re ꝛc. ¶ Ad 4^m ꝛ vltimuz rñdet̄: Oz ß p̄n^m. de q̄libz ente ꝛc. ꝑt accipi: vl̄ in termis gnālib⁹ ꝛ trāscēdētib⁹: vt forma-do ipz: quēadmodū dcm̄ est. ſ. de q̄libz ente dr̄ eē vel nō esse. Alio ꝛ z^oo pōt accipi in termis ſpālib⁹: vt dicēdo: de boie dr̄ risibile vl̄ nō risibile: q̄mōcūq; accipiat̄: semper accipit̄ a qditate. Sz acceptū cōiter ꝛ gnālr̄ oritur a qditate entis cōissime accepti. In ſpāli āt acceptū orit̄ a ue passiōis sit mediū: semp p̄misse oriunt̄ ꝛ dependent ab termis: ꝛ ß duob⁹ modis. ſ. effectiue: ꝛ cognitiue. Effectiues: qz termini ap̄pēsi in ītellectu: ꝛ ꝓpositi si sunt ꝓformitatē ꝓpōnis: q̄ est vītas ꝓpōnis. Cognitiue ēt tales termini ꝓtinēt vtualr̄ vītatez ꝓpōnis: ꝑ q̄ notitia ipsi⁹ ꝓnis non pōt br̄i sine notitia terminoz: ꝛ maxie subti: in quo ꝓsistit p̄ncipalr̄ rō ꝓnis. termini aūt p̄missaz (vtualr̄ saltez) radicalr̄ ꝓtinēt in terminis p̄mi ꝓncipy sic iferi⁹ ꝛ min⁹ cōe vtualr̄ ꝓtinet in magl cōi. Cū aūt p̄mū p̄n^m q̄tū ad ꝓnē ꝛ vītatez ꝓtineat in suis termis: segr̄ q⁹ vītas cuiuscūq; p̄misse dependeat a p̄ p̄n^o. cū ꝺpendeat a termis ei⁹. ꝛ sic p̄misse dñr oriri ab isto p̄n^o ꝛ ꝓtinet vtualr̄ i ipso. dr̄ ēt igredi vtualr̄ qualibz ōmatiōez: qz aligd formalr̄ igredit̄: qō vtualr̄ ꝛ radicalr̄ ꝓtinet in ipo.

Ultimo ad arg^m ꝓncipale adductū in p̄n^o rñdet̄: q⁹ duplex est rō seu diffō: q̄dā est qd: q̄dā ꝑ finiti. Diffō dicēs qd. est diffō idicās qditatē ꝛ essentiā diffmalis ꝑdicati ad subm̄: ꝛ cū passio ihereat formalr̄ subo ꝓ rōnē ei⁹ formalē: qz fluit ab ipso ꝙ talē rōnē: rō diffiniti ua subti dr̄ diffō passiōis: nō qdē dicēs qd. ꝛ isto⁹ rō passiōis ꝑ qd. nō qd. ē me^m ī demr̄atiōe potissima. q̄re ꝛc.

¶ Qm̄ vo physica sciētia est circa qōdā gen⁹ entis: nā circa talē ē substātiā in qua ē ꝓncipiū mot⁹ ꝛc. Tex. ꝓmēti. I. Qō. II.

Vtrum suba nālis possit eē subz p^m phīe nālis. ¶ Et p̄ ar̄ negatiue. Si eēt vez ꝙ suba nālis eēt sic subiectū: seq̄r̄ ꝙ āgelus ꝛ itelligētia posset moueri. ꝓns falsuz. g̃ ans. ꝓna ē cuidēs: qz āgelus est suba nālis ſz aduersarios. ¶ Falsitas ꝓntis septupliciter ꝑ. Et p̄. Si angelus moueret̄: mot⁹ recipet̄ subtiue ī ipso āgelo: ſz oē accidens recipit suū eē a subo. mot⁹ āt est accns fūdatū i āgelo: ꝛ āgelus est idiſibil̄: g̃ mot⁹ erit idīſibil̄. ꝓns falsuz. ꝛ ꝫ Az. ꝛ oēs ꝑpatheticos. ¶ Et ꝓfirmat̄ ista rō. ꝓtuitas ē de rōne mot⁹. g̃ in q̄cūq; est mot⁹ illō erit ꝓtiuū. g̃ āgelus erit ens ꝓtiuū: ꝛ hēbit ꝓtuitatē. ¶ z⁰ ar̄. ꝑbādo eādē falsitatez ꝓntis. ſi. n. āgelus posſz moueri moueret̄ in istāti. ꝓns falsū: qz mot⁹ tpe mēsurat̄. 4.⁹ phy. ꝓbat̄ ꝓna. illō mouet̄ i istāti cui nlla est resistētia: ſz ita ē ꝙ āgelo nihil resistit. g̃ āgelus mouet̄ i istāti. maior ꝑbat̄: qz successio in motu est ex aliq̄ resistentia mobil̄ ad motorez: vl̄ medy ad mobile: vl̄ vtriusq; ad ipz mouens: ex Cōmen. 4. phy. tra^c de vacuo. ꝓm. 7i. ſz nullū tale ꝑt dari re^u āgeli. g̃ āgelus mouet̄ in istāti. ¶ Itez 3⁰ eadez falsitas ꝓntis ar̄. Nā data vītate isti⁹ ꝙ mot⁹ recipet̄ ī idiſibili: seq̄r̄ ꝙ mot⁹ esset abstract⁹ ab oi mā: ꝛ ita (cū mot⁹ ꝓsideret̄ a pho nāli) aliquid abstractū a mā ꝓsideraret̄ a pho nāli. ¶ Itez 4.⁹ seq̄r̄ ꝙ phs nālis: eq̄ bñ ꝓsideraret de itellectu ꝛ volūtate āgeli: sic̄ ō motu illi⁹: qz q̄ bñt eq̄lez abstractionez a mā videnť ꝑtinere ad eūdez artificē: ſz eq̄ bñ est abstract⁹ mot⁹ a mā i casu isto: sic̄ itellect⁹ ꝛ voluntas ipi⁹ āgeli. g̃ si phs nālis ꝓsideret motū: ꝓsideret etiā itell'm ꝛ volūtatez. ¶ Itez 5.⁹ omne qō mouet̄ (citra corpus celeste qō mouet̄ motu regulari ꝛ vniformi) ꝑt sistere se: ꝛ aliq̄n velocitare ꝛ tardare motū suū: ſz āgelus ꝙ te sic mouet̄. g̃ poterit sistere se: ꝛ velocitare motū suū: ꝛ ita poterit tripudiare ꝛ saltare. ¶ Itez 6.⁹ ar̄. eadez falsitas sic. 6.⁹ phyc. ꝛ. 8.⁹ hr̄: q⁹ mot⁹ est visibil̄: ꝛ est re^u ei⁹ qō est diuisibile: vt ꝑbat̄ i 6.⁹ g̃ illō qō est idiuisibile nullo⁹ ꝑt moueri. ¶ Et ꝓfirmat̄. qō. n. mouet̄ didit̄ i ꝑtez motā: ꝛ partez mouentez. 8. phy. qōlibz tale est divisibile. ¶ Itez vlti mo ad idez. omne qō mouet̄ mouet̄ ab alio. āgelus mouet̄. g̃ ꝛc. ꝛ tūc vltra. illō a q̄ āgelus bz motū nō vr̄ esse nisi magnitudo: ſz nō vr̄ i q̄ gñe cāe magnitudo sit cā mot⁹ nisi i gñe cāe mālis: ſz ß nō: qz mā est itrinseca rei. magnitudo est extrinseca. q̄re ꝛc.

Ad oppositū ꝛ ꝑ qte affirmatiua ar̄. auctē Az. 6. meta^cc. tex. ꝓm. p̄mi. vbi hz Az. qm̄ vo phyca est scia circa qōdā gen⁹ entis: ꝛ circa suba z i q̄ est p̄n^m mot⁹: ꝛ stat⁹: ꝛ paz post subdit. phyca est theorica: ſz theorica circa ens qō est pole moueri: ꝛ circa substātiā. g̃ ſz ipz suba in q̄ est p̄n^m mobilitat⁹ dr̄ esse subm̄ phīe nālis: tale p̄n^m mobilitat⁹ i suba appello nālitatez. g̃ suba nāl' sub rōne nālitat⁹ dr̄ eē subm̄ phīe nāl. ¶ Itē Cōmē. 2. phy. ꝓm. 3.⁹ Sciendū ꝙ subm̄ isti⁹ libri est nā: ꝛ p̄n^a nālia: q̄ sūt cōia oib⁹ entib⁹ nālibus.

In ista qōne ꝑ ponā ꝓnes rñsiuā. z⁰ soluā rōnes in p̄n^o. ȝ⁰ monebo dubia: ꝛ soluā.

Quantū ad p^m sit ꝺ ꝺ. vz. ꝙ nālis suba ē subz phīe nālis. ¶ Et ꝑ ista ꝓne ar̄. sic. Illō ē subm̄ p^m fōmale i aliq̄ scia: ſz c⁹ rōnē ipm ē cogſcibile pfecti^ma cogni^ne poli bri ō. tali subo i scia ꝙ quā rōnē alia cogſcun-

UVA. BHSC. IyR_086_2

tur:sed ita est q nālitas sub rōne nālitatis est illud p qō suba ipsa est cognoscibilis pfectissima cognitiōe possibili bri de tali suba in scia nāli.g suba nālis dr eē subm pm scie nālis.maior ē mānifesta. Et āpli⁹ declarat exponēdo gd itelligit p nālitatē.Intelligo.n.p nālitatez gditatē z formalitatez ipsi⁹ subē:p quā appropiat subē: vt sit subm mot⁹ vl mobilitat] z alia xp passionū nāliū ꝓuertibiliū cū tali suba:ō gb⁹ ꝓsiderat phs nālis. Ista maior sic ōclarata,pbat.Perfectissima notitia alicui⁹ subti scibil'est sua notitia gditatiua:vt br ex.7.meta^cc. sz subm pm formale in scia pfectissimo mō ꝓsiderat i scia cui⁹ ē subm pm.g hz ꝓsiderari fz rōnē ei⁹gditatiuā.pbat ēt:qz si nō cogscere tur pfectissimo mō i scia cui⁹ ē subm.z possz sic cognosci in alia nō mag] videt eē subm i ista cz i illa:cū pserti sub iectū sit finis obiectalis scie:z sub rōne pfectissima q pt sciri de ipso in tali scia.Probat ēt maior p qōdā ex^m. Certū est:q hō pt itelligi ab itellectu cztuor modis. Uno⁰ i cztū ē aial rōnale.alio⁰ icztū ē aial pcise. 3⁰ incztū ē aial māsuetū nā. 4.⁰⁰ icztū ē nobilissimū aialiū. Ultia cognitio ō hoie q ē ō ipso i respcū ad aliō:nō pt eē pfectissima: Tū qz ipsa psuppōit cognitionē ei⁹ sub aliq rōne absoluti ad quā vt ad ꝓrē reducit. Tū ēt qz respcūs ē igbilior absoluto.Cognitio ēt q br i penultio gradu nō pt eē pfectissima:qz ista ē de subo sub rōne passiōis mō cognitio i ꝓceptu passiōis psupponit cognitionē gditatiuā subti.g ista nō ē p^a:neqz pfectissima.Cogni⁰ q dr de hoie i z⁰ gradu sub rōne aial' nō pt eē p^a z pfectissima:qz ꝓfusa.g pfectissima cogni⁰ de hoie erit cztū ad rōnē formalē ei⁹ gditatiuā.Ex hꝫ segt q itelligēdo nālitatē subē,p illa fōmalitate p quaz fluit a suba mobilitas z cetere passiōes nāles:cogni⁰ p^a z pfectissima de suba in scia nāli ē sub rōne nālitat]. Cz?pncipal'r argr. Illō ē subm pm scie nālis:qō est p vtual'r ꝓtētiuū oiuz passionū nāliū:sz suba nālis est hꝫ:qz suba nālis p z vtual'r ꝓtinet pmā passionē nālē q ē mobilitas:vt cōiter dr.g vtual'r ꝓtinet quālibz aliā passionē seqntē. Jtē ylti⁰ ad subaz nālē oia ꝓsiderata i phia hñt ordinē eētialē:z attributionē:vl vt pte⁹ subiectiue vl vt ptes eētiales.vl q cū qz mō q aliqō vnū ꝓsideratū i scia dz hr attributionē ad subm pm.g br ꝓpositū.

De secūdo pncipali. His pmissis rndet ad arg^a adducta i pn?cū dr. Data veritate zc. seqret q āgelus posset moueri:ꝓcedo ꝓñs z ꝓñaz:Et ad iprobationē pm ꝓntis rndet pmittendo duo psupposita. Primū est q mot⁹ localis pōt hr duplicē successionē z ꝓtinuitatē.Unā a magnitudie sup quā fit mot⁹.aliā a divisibilitate mobilis.Et eētialioz ē motui illa quā acgrit a magnitudie q ē p⁹:cz illa quā acgrit a mobilis divisibilitate q ē z^a.p^m sic declaro. signet vn⁹ pūct⁹ i mobili: pus mobile fz illū pūctū ptrāsit ptē porē magnitudis:cz ptē posteriorē:z sic quālibz ptē ipi⁹ ordie qdā:z fz illum pūctū i mobili pars posterior succedit parti priori:z sic hr successio i mobili:z ꝓtinuitas mot⁹ ab ipsa ꝓtinuitate z successiōe i magnitudie.Sil'r successio z ꝓtinuitas pt eē a divisibilitate mobil'.Signet pūct⁹ in magnitudie.mobile divisibile pus ptrāsit illū pūctū fz ptē porē cz fz ptē posteriorē:z ita ps posterior succedit pti pori i mobili i ptranseūdo illū pūctū:z sic ex ꝓpatōe mot⁹ ad mobile z ad spatiū:mot⁹ acgrit duplicē successionē. Probat ēt z^m p Ax. 5.metaphy.ca.ō cto.i fine illi⁹ capli vult q mot⁹ sit divisibil:nō pp mobile:sz pp magnitudinē:z ista st vba ei⁹. Dico ār:nō qō movet:sz qō motū ē zc. Et vult Ax. i illo loco:q mot⁹ sit cztz z divisibil:nō ab eo qō movet:qō est ipz mobile:sz ab eo qō motū ē:itelligēdo p illō qō motū ē:illō fz qō fit mot⁹:z mobile movet. Illō ār fz qō mot⁹ est:ē ipsa magnitudo z spatiū:z huic ꝓsonat tex.ꝓmē.vbi hr q mot⁹ nō ē cztz pp id qō movet:sz pp id q aliqd movet:p illō q aliqd movet itelligēdo magnitudinē z spatiū.g cztas z divisibilitas mot⁹ eēntialit⁹ē a magnitudie spacy cz a mobili. Cz? pmitto. Mot⁹ pt ꝓparari vel ad mobile respcū sue entitat] q subiacet motui:vel pt ꝓpari ad ipz spatiū. Si ꝓpareť ad mobile cztū ad suā entitatē: extēdit ad extēsionē mobilis:z hz ptes sil' exñtes:q ptes sil'sūt i ipso mobili.si ꝓpar ad spatiū:nihil hz fil i actu ni si idivisibile qō ē mutatū eē.qō ꝓtinuat ptē porē cuz pte posteriori mot⁹. Qz ār mot⁹ hēat ptes sil'exñtes:q diuidūt ad divisionē mobil':accidit sibi:qz accidit enti successiuo i cztū successiuū: q hēat ptes sil'exñtes:cū ō rōne successiui sit hr ptes i fluēdo:ita q vna imediate fluat post alterā. Qz ār mot⁹ sit divisibil'ad divisionez magnitudis:z sic sit cztz. Ꝑ ꝓpetit sibi p se:vt appz ex sñia Ax.loco pallegato Ex his ar. Remoto eo qō ē p accñs a motu:manet id qō ē p se. Ista pz:sz p accñs ꝓpetit motui: q dicar ad divisionē mobil':z p se ꝓpetit sibi q dicar ad divisionez magnitudis.g stat motū eē idivisibilē ex pte mobil:sz sit divisibil' ex pte magnitudis. Ex q rndet ad formā ar^n. Cū dicis:mot⁹ erit i āgelo:ꝓcedo.g mot⁹ erit i āgelo idivisibil'. Dico negādo ꝓñaz:q.vz.tal' mot⁹ sit idivisibil' idivisibilitate oppo^ta divisibilitati q p se ꝓpetit motui:qz ista divisibilitatē hz mot⁹ i āgelo q ē a magni^ne. Si tu itelligas q sit idivisibil' idivisibilitate oppo^ta divisibilitati q cōpetit sibi p accñs quā hz a mobili:ꝓcedo q tal' mot⁹ est idivisibil:qz nullā divisibilitatez hz a mobili:sz ista divisibilitaz sic dr p accñs:Et cū dicis:accñs hz eē a subiecto. Nego ista loquēdo de eē formali:qz dico q accñs sic nō hz vnitatez formalē a subo:ita nō hz entitatē formalē a subo. Nō hz aūt vnitatē formalē a subo:qz tunc nō posset itelligi tale accñs sine subo:qz nihil pōt itelligi sine ꝑpa vnitate formali:z ita nō oz q mot⁹ dicar eē i se tal' simpl'r:qle ē suū subz.Et si dicas:mot⁹ē divisibil'.g nō pōt fūdari i idivisibili. Nego ꝓñaz.qz lz cztū divisibile hñs ptes sil'exñtes nō possit fūdari in aliq idivisibili:tñ divisibile c⁹ ptes nō sūt sil'i actu:sz successiue z i fieri:z ipsi⁹ nihil ē i actu sil' nisi idivisibile:hñ pt fūdari i idivisibili subiue:z sic se hz mot⁹.qr zc. Et p hꝫ rndet ad z^m arg^m.qō erat ꝓfirmatio pmi cū dr. Cōtinuitas ē de rōe mot⁹:ꝓcedit ista.g si mot⁹ ē in angelo:seqr q āgelus erit ꝓtinu⁹. Rndet negādo ꝓñaz:qz nō seqr subz eē ꝓtinuū nisi qñ accñs qō sibi iexistit est ꝓtinuū hñs suas ptes sil':qō nō pōt dici de motu ꝓtinuo.Cōtinuū.n.c⁹ nihil ē sil'i actu nisi idivisibile:pōt fūdari i idivisibili.tale ꝓtinuū est ipse mot⁹:cū sit ꝓtinu⁹ z successiuus. Uel possum⁹ al'r rndere ad hāc ꝓfirmationē:z ad ar^m pm q denoiatio subi ab accñte pōt eē vl cztū ad eē accñtis:vl cztū ad iesse. Quā duplicē denoiationē innuit Ax.i ꝓn.scōi topico xp. Uñ subz cui iest albedo:pōt denoiari vl p hꝫ qō ē hñs albedinē:z cui iest:vl p hꝫ qō ē eē albū.Sz ñ sp subz ōnoiat cz^m ad eē foz^e:sz qñqz cz^m ad iesse:sic appz ō scuto:c⁹ vna medietas ē alba z alia nigra:q nō ōnoiat cz^m ad iesse: sz eē:vt dicar eē albū:aut nigrū:sz hñ ōnoiat cz^m ad iesse: qz ē verz dre q ei iest albedo:z ēt nigredo.Et tc a denoiatiōe q fit p iesse ad ōnoiationē sz eē i accñtib⁹:ñ valz ꝓña. Ex his pōt dici q mot⁹ ꝓtinu⁹ z divisibil' denoiat āgelū cztū ad in eē:sz nō cztū ad eē:sic q verz ē dre:q angelus ē id cui iest mot⁹ ꝓtinu⁹ z divisibilis. Et cū iferť.g ipse ē divisibilis aut ꝓtinu⁹. Nego ꝓñaz. Ad z^am iprobationē ꝓntis. Qñ dr.g angelus movet in istāti:nego ar^m. Ad pbationē. Angelo nihil resistit:dico q successio q est in motu cātur vl ex resistētia mobilis ad motorē.vl medy ad mob^e:vl vtriusqz ad moues. Resistētia mobil' ad motorē nō ē q moues nō possit vincere ipz mobile:qz tūc mutaret nō ē q moues nō possit vincere ipz mobile ꝓclinet lo⁰ moueret. Neqz talis resistētia est q mobile ꝓclinet

UVA. BHSC. IyR_086_2

ad ter^m intentū ab ipso mouēte: q̄ talis resistētia est p̄ce
cise in motu violēto: ſz resistentia talis ad motorē est: q̄
mobile semp est sub aliq̄ (dū mouet) cui repugnat īme
diate succedere termin^s itent^s. Un medij resistēs mobi
li ꝛ mouēti est oē illud q̄ mediat iter formā quā hz mo
bile: ꝛ ter^m ad quē mouet: ex q̄ medio ꝓuenit resistētia
respectu agētis virtutis limitate: q̄ nulla virt^s limitata
pōt mouere ipz mobile ad terminū itentū: nisi p̄ media
ordiata nālr iter formā quā hz mobile: ꝛ ter^m ad quē mo
uet. Cū āt ita sit: q̄ angelus moueat se ex virtute limita
ta ꝛ finita: q̄libz ps spatij ꝛ magnitudis mediās iter illaz
ptē in q̄ ē: ꝛ ptē illā ad quā mouet: dī ee me^m resistens: p
cui^s resistētiā ꝓuenit successio ꝛ ꝓtinuitas in motu ange
li. Ad 4^m q̄ dī. Seq̄ret q̄ phs nālis ꝛsideraret de i
tellectu ꝛ volūtate angeli: sic de motu: nego ꝛnam. Et cū
dicis q̄ mot^s ēt abstract^s sic intellect^s ꝛ volūtas angelica.
Nego ß assūptū: q̄ mot^s nō pōt ee successiu^s: neq; ꝓtinu^s
q̄ sunt de rōne ipsi^s: nisi p̄ habitudinē ad mām sensibilē
ſ. ad spatiū ꝛ ad magnitudinē. Intellect^s aūt angelicus
vt intellect^s est: ꝛ volūtas silr nullā hz habitudinē ad māz
sensibilē: ꝛ maxie q̄ ad p̄mā ei^s opationē que est intellige
re ꝛ velle. q̄ iste po^c nō sunt de ꝛsideratiōe phi nālis: sed
bñ mot^s. Ad 5^m ar^m: cū dicis q̄ angelus si possz moue
ri posset sistere se. ꝛcedo ꝛnam: q̄ est mouēs p̄ intellectuz
ꝛ volūtatē. Falsuz est tñ: q̄ oē q̄ mouet se: pōt sistere se:
vt tu assumis in arguēdo. ꝛ ß pp motū grauiū ꝛ leuiū: q̄
mouēt se: ꝛ tñ nō pñt sistere se: ſz oz addere q̄ illō q̄ mo
uet se p̄ cognitionē: ēt sistere se: ꝛ quū dicis. q̄ possz tripu
diare ꝛ saltare: ꝛcedo ꝛnās ꝛ ꝛnaz. Ad 6^m. Qñ argī. oē
q̄ mouet diuidit ꝛ. p̄ phm. 8. phys. ꝛ in. 6. q̄ si aliq̄d mo
uet est diuisibile. Rñdet q̄ aliq̄d moueri: vt dcm̄ est in
corpe q̄nis: ꝓtigit duob^s modis: vl motu bñte ꝛpletam
successionē ꝛ ꝓtinuitatē: vl motu nō bñte ꝛpletā successio
nē. Si loq̄mur de motu p̄^o: oē q̄ mouet tali motu ē di
uisibile. Un oē q̄ mouet: ex cui^s rōne accipit ꝓtinuitas ꝛ
successio: ē diuisibile: q̄ est tale q̄ ꝑus ℔ ptē ꝑorē ipsi^s
ptrāsit aliq̄d idē in spatio q̄ ptrāseat ℔ ptē posteriorez.
Et ß mō Ax. in. 6. phys. negat idiuisibile posse moueri:
q̄ tale nō est illō ex rōne cui^s possit accipi talis successio
ꝛ ꝓtinuitas in motu. Sz cū ß tñ stat: q̄ tale mobile possit
moueri accipiēdo ab alio ꝓtinuitatē ꝛ successionē: nec rō
nes Ax. in. 6. phys. plus ꝛcludūt: nisi q̄ idiuisibile nō pt
moueri motu bñte hz ꝛpletā successionē. Et q̄ adducit
ꝛfirmatōe de. 8. phy. Q̄ oē q̄ mouet: diuidit in duo:
q̄ vnū est p̄ mouēs: ꝛ altez motuz. Dico q̄ vez ē de eo
ꝛcoz^s motū: vez ēt iter ptē ꝑpiquā po^c organice mouē
ti: ꝛ partē remotā: q̄ tale mouet organice: sic aīa mouet
vnā ptē p̄ aliā. Et p ß vult bñe Ax. q̄ grauia ꝛ leuia non
mouēt se isto motu q̄ est mot^s aīalitū: exq̄ vult bñe ꝛcl̄one
uēt se p̄ cognitionē. Tū q̄ nō mouēt se organice: ſz si idi
uisibile q̄ est angelus mouet: nō mouet isto mō. ſ. motu
ta. Et si istares adhuc ꝑbādo q̄ tale mobile ē diuisi
bile: q̄ mouet ad locū: loc^s est q̄t^s. q̄ q̄ mouet est q̄tuz.
Rñdet. q̄ mouet ad locū: nō recipit locuz: ſz recipit
vbi: ita q̄ mouet ad locū tāq̄ ad termi^m extrīsecū: ꝛ mo
uet ad vbi: vt ad terminū itrīsecū: ſz vbi ē duplex: q̄dā
est vbi circūscriptiuū: q̄dā diffinitiuū. Angelus nō reci
pit vbi circūscriptiuū: ſz vbi diffinitiuū: q̄ āt recipit ta
le vbi nō est diuisibile: sic nec vbi ē diuisibile. Ad vl
timū q̄ est. Si idiuisibile mouet: mouet ab alio. Rñ:
cessiōis in motu: Et cū dicis q̄ magnitudo nō pōt ee cā
mālis mot^s: q̄ ē extrīseca: ꝛ mā ē itrīseca. Dico q̄ mā ex
q̄. est itrīseca: ſz mā in q̄. aut circa quā ē extrīseca: ꝛ a tali
mā hz successionē ꝛ ꝓtinuitatē ipse mot^s extrīsece ꝛ mālr:
ꝛ a vtute motiua āgeli: q̄ mouet se: mot^s hz suū ee effecti
ue. Aduertēdū tñ q̄ ista positio: q̄ suba nālis ē subñ
p̄^m phie nālis: est de mēte theologoz tenēdo subaz nālē
eē illā: cui^s nālitas est rō formalis p̄ quā appropriat ipsi
subē vt sit subz mot^s. Et sic sub tali suba nāli ꝓbēdunt
itelligētie: ꝑter p̄mā itelligētiā: q̄ nullo^s pōt moueri. Sz
seq̄ndo p̄ncipia phoz dicim^s q̄ suba nālis ē subñ p̄mū
phie nālis. itelli^s p̄ subaz nālē illā subaz: cui^s eē ꝛ diffini
ri dep̄det a mā sensibili. Et isto^s suba nālis idē ē q̄ coz
pus nāle: ꝛ sub tali suba ℔ phos nō ꝓtinent itelligētie: q̄
itelli^c ℔ ipsos sūt īmobiles: Tū q̄ ex pte ipsaz nō pt ac
cipi successio ꝛ ꝓtinuitas i ipsis: Tū ēt q̄ ℔ phos sūt act^s
puri ꝛ simplicissimi: ꝛ ex ꝛnāti nō in po^a ad vbi. Et tunc si
q̄rat. q̄d ℔ Ax. ē subñ phie nālis: seq̄ndo viā Sco. loq̄n
tis phyſice: Dōm ē q̄ coz^p phycū ē subñ phie nālis.

Quantum ad 3^m arti^m circa sol'onez arguñtoz: ꝛ
p̄sertī circa sol'onē sexti arguñti sūpti
ex. 6. phy. Dubitat: vtz rō quā facit Ax. q̄ oē q̄ mouet
parti ē in termio a q̄: ptī in termio ad quē: ꝛcludat de idi
uisibili: ꝛ vr̄ q̄ sic: p rōnē ei^s: Qz idiuisibile q̄ mouet: aut
est total'r i termio a q̄: aut total'r i termio ad quē: aut ptī
in termio a q̄: ꝛ ptī i termio ad quē. Nō p̄^o: q̄ tūc nō mo
ueret: nec z^o: q̄ tūc bret mutatū ee. q̄ dat 3^m. ſ. q̄ ptiz est
in termio a q̄: ꝛ ptī i termio ad quē. ꝛ si sic: vr̄ q̄ rō sua cō
cludat, ppositū suū: p quā vult, pbare q̄ oē q̄ mouet est
coz^p. Ad ß rñdet dicēdo: q̄ rō eo^s q̄ accipit ab Ax.
nō ꝛcludit de idiuisibili: ſz solū de diuisibili. ꝛ p̄zo q̄ notā
dū: q̄ dupl'r ē ptibilitas. Una ptibilitas mobil': alia pti
bilitas termini q̄ acgrit. si loq̄mur de ptibilitate mobil':
ꝛ vlteri^s termini q̄ acgrit: oē q̄ mouet: ex cui^s rōne acci
pit successio ꝛ ꝓtinuitas mot^s: ptī ē in termio a q̄: ptim in
termio ad quē: loq̄ndo de vtraq; partibilitate. Et p ß hz
Ax., ppositū suuz: q̄ oē q̄ mouet: ex cui^s rōne hr̄ ꝓtinui
tas ꝛ successio i motu: ē diuisibile ꝛ ptibile: ſz si loq̄mur tñ
de ptibilitate termini q̄ acgrit: dicim^s q̄ idiuisibile q̄
mouet ptī est in termio a q̄: ꝛ ptī in termio ad quē p q̄ꝫ
to ē i aliq̄ medio q̄ ē aliq̄d vtriusq;. Un idiuisibile exñs i
aliq̄ vbi diffinitiuo q̄ ē finis mot^s ꝑteriti ℔ ꝑus vbi: ꝛ
p̄n^m mot^s futuri ℔ posteri^s vbi: p illō vbi mediū dī ee ptī
i termio a q̄: ptī i termio ad quē: nō tñ ē ptī isto^s, put pti
bilitas accipit ex pte ipi^s mobil': ꝛ ex ß ꝛcludit: q̄ nō pōt
moueri motu bñte ꝛpletā successionē: ꝺ q̄ p̄n^r itēdit Ax.
6. phy. Circa sol'onē datā ad vlti^m ar^m: q̄ mot^s accipit
successionē ꝛ diuisibilitatē a magnitudie. Qz dcm̄ ē q̄ ma
gnitudo est cā mālis mot^s. Dubitat vtz magnitudo pos
sit ee cā efficiēs respū successionis mot^s: ꝛ vr̄ q̄ sic: qz oē
illō q̄ accipit suū ee ab aliq̄: vt a cā extrīseca: vr̄ accipe
suū ee ab illo tāq̄ ab efficiēte: vl tāq̄ a fine. mot^s āt acci
pit ꝓtinuitatē ꝛ successionē (vt dcm̄ ē) a magnitudine tā
q̄ a cā extrīseca. q̄ vl ab ipsa vt a fine: vl ab ipa vt ab effi
ciēte. Nō ab ipsa vt a fine: qz finis in ee reali ē posterior
bis q̄ sunt ad finē. Magnitudo āt p̄cedit ipz motū i esse
reali. vr̄ q̄ q̄ mot^s ꝺpēdeat a magnitudie: vt ab efficiēte.
Ad ß rñdet: Lōcedēdo ꝛnās ꝛ ꝛntiaz: qz ē de itentiōe
Sco. in. 5. metaphy. q. 4 q̄rit vtz ꝑpa rō q̄titat[is] sit diui
sibilitas: Ita q̄ mot^s nō tñ (℔ ipz: ꝛ ēt An. an. in eodē lo
co) ꝺpēdet a magnitudie: vt a cā mālī: vez ēt vt a cā effi
ciēte. Qz si tu dicas: mā ꝛ efficiens nō coincidūt. q̄ ꝛc. Di
co q̄ mā ex q̄ nō coincidit cū efficiēte: ſz bñ mā in q̄: seu
circa quā. Magnitudo aūt est cā mālis circa quā: aut in
qua. Et sic pz q̄d sit dōm de itētiōe Doctoris subtilis
ad totā questionem. quare ꝛc.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶Siquidē ergo nō est aliq̄ altera substātia pre ter nās ꝓsistētes. Tex. ꝓmē. III. Qō. III.

Queritur Utrum si eēt tm̄ suba nā cōsistens: phyca esset pri ma phia. Et arguit̄ q̄ nō: qz stāte isto ca su: itellect⁹ a sensibilib⁹ z mālibus posset abstrahere ꝯceptū sube: ꝯceptum entis: z sit ꝯceptū vnitatis: veritatis z bonitatl. Et isti ꝯcept⁹ abstracti nō ptinerēt ad nā lē: qz nō bṙent ordinē ad motū z ad māz sēsibilē. Qō de claratꝝ: qz lz nulla esset suba nisi nālis: nō repugnaret tm̄ (ex itellectu ꝯcipiēte) istis rōnib⁹ abstractis reperiri in aliquo alio q̄z in nā sensibili. Unde hec rō pōt reduci ad formā sic. Oēm rōnē itelligibilē: z oēm ꝯceptū iclusum in aliq̄ eēntialr vel virtualr pōt itellectus abstrahere: z ipm concipere absq̄ hoc q̄ ꝯcipiat illud a quo fit abstra ctio. Sz isti ꝯcept⁹ vles icludunt̄ in substātia nāli. Ergo pñt ꝯcipi ab itellectu: non ꝯcepta suba nāli. Ex quo segt̄ q̄ quū abstrahāt̄ ab omni habitudine ad substātiam nālem: z ad motū: nō erūt de ꝯsideratione phi nālis. er go ꝯsiderabunt̄ a metaphysico.

Ad oppositū tm̄ est Ax. 6. metaphy. tex. ꝯmēti tertij. z ꝯmētatoꝛ hz q̄ si nō esset alia substātia a sensibili: nulla eēt substātia ꝑ nāli: z si aliq̄ imobilis sit: manifestuz est q̄ ipsa suba est ꝑma: z q̄ sciētia isti⁹ est scia vlis: z phia ꝑma. ¶Ad hāc difficulta tem rñdet̄ dicēdo q̄ stāte casu quē ponit Aristo. nō esset metaphysica distincta a scia nāli. Nā metaphysica z alie sciētie: que sunt: physica z mathematica distinguunt̄ pe nes modū diffiniēdi diuersum: q̄ isequt̄ distinctionem obiectoꝝ formaliū: modus diffiniēdi metaphysici oīno abstrahit a mā: qz sicut ens qō primo ꝯsiderat: ita z qōli bet iquantū in ei⁹ ꝯsideratiōe cadit: nō icludit māz: quē admodū vult Ax. 6. metaphyce. tex. ꝯmēti. z. ¶Aduer tendū tm̄ q̄ ideo metaphysic⁹ abstrahit ens a mā sensibi li: qz ꝯsiderat aliqd qō est simplr abstractū ꝑm eē: sic̄ sūt sube separate: z qz talia abstracta ꝑm eē maxie ꝯsideran tur a metaphysico: Cōsequēter hz ꝯsiderare que sūt ab stracta ꝑm ꝯsiderationē: ita q̄ abstractio ꝑz ꝯsideratio nē est ꝓpter abstractionē ꝑm eē aliq̄z q̄ ꝯsiderat. Et ꝯsi deratio de abstractis ꝑm ꝯsiderationez in metaphysica est ꝓpter ꝯsiderationē abstractoꝝ ꝑm eē. vbi aūt eēt tm̄ suba nālis: nō eēt aliqd abstractuz ꝑm eē. q̄ nō oporteret ponere sciam aliquā: que abstractius ꝯsideraret q̄z phia nālis: que lz possit ꝯsiderare ens z alias qditates abstra hendo a motu: z a q̄titate. Ista tm̄ scia seu ꝯsideratio nō ptineret ad aliquā sciam ꝑ orē phyca: qz stante isto casu: nulla eēt ꝑ oꝛ que ꝯsideraret de ente ꝑ oꝛi simplr: qz ꝑma entia eēnt nālia. Et ita ꝯsideratio ō quiditate modo ab stracto ptineret ad eādē sciam ad quā spectat considera tio de qditate mō non abstracto. s. in ordine ad motuz z alias passiões nāles: z sic physica eēt ꝑma scia: z ꝑ⁹ phia. ¶Sz ꝫ hoc arguit̄: videt̄ enī q̄ ꝯcept⁹ entis abstract⁹ a substātia nāli ptineat ad aliā sciam a nāli: qz ꝯcept⁹ ab stractioꝝ ꝓpio obiecto ꝑmo alicui⁹ sciētie non ptinet ad eandē sciam. Sz cōcept⁹ entis in isto casu est abstractioꝛ q̄z sit ꝯcept⁹ sube nālis. igit̄ nō ptinet ad ꝯsiderationem scie nālis. ¶Ad hec rñdet̄. q̄ ad hꝫ q̄ ꝯcept⁹ abstractioꝛ nō egrediat̄ limites scie: regrunt̄ duo. Primū q̄ ꝯcept⁹ abstractus nō sit cōioꝛ q̄z subiectū ꝑmū. Scōm q̄ nō ab strahat̄ tāta abstractōe q̄ sit abstract⁹ ab ordine eēntia li: z habitudine ad subm ꝑmū: q̄ dico ꝓpter mathema ticā que in isto casu esset distincta a phyca: qz ꝯsideraret q̄titatē abstrahēdo ipsaz ab omni ordie eēntiali. z attri butiōe ad mām sensibilē. Uñ oōm est: q̄ sicut mō i phy sica ꝯsideratur aīal z rōnale vt sunt abstracta ab homie: Ita in casu ꝑdicto scia nālis cōsideraret ens: z q̄cūq̄ ab straherentur a substātia nāli: dūmodo nō circūscriberē tur ab ordie eēntiali ad subm̄ sciētie. sed ꝯsiderentur vt aliqd ipsi⁹. ¶Alio mō pōt dici ad rōnez Ax. q̄ si meta physicus ꝯsiderat qditates rez soluz in vli: si (ex casu) eēnt tm̄ qditates nāles substātiaꝝ nāliū: nō essent qdi tates vles: z vliter abstracte: que eēnt cōes alys a substā tys nālibus: qz (ex posito) si nullū aliud ens eēt: tūc phy sica hret ꝯsiderare oīum qditates: z ita metaphysica nō eēt ꝓ oꝛ scia nāli. Unde arguit̄ sic. Si metaphysica esset in isto casu alia a nāli: aut ꝯsideraret quiditates abstra ctas z vles: aut particulares. Nō secūdo mō vt pz: qz ta les nō considerat metaphy. neq̄ etiaz vles abstractas a nālibus: qz tales non eēnt (ex posito) qz oīs qditas esset nālis. igit̄ ꝛc. ¶Et hec est vna ꝓbabilitas ad oñendū intentionē Ax. esse q̄ metaphysicus ꝯsiderat qditates re rum solū in vli. z nō in particulari: qz dato oppositō: ple quētia Arist. nō valeret. s. si tm̄ esset substātia nālis. igit̄ phyca eēt ꝑma phia: qz posset dici: q̄ eēt scia distincta a nāli: que ꝯsideraret qditates particulares: vt abstrahūt a motu z a quantitate. ¶Ex his apparet quid dicendū sit ad hanc difficultatem.

Ad argumentū adductū in ꝓncipio apparet rñsio ex his que dicta sūt in corpore qōnis. Nā lz itellectus possit abstrahere a suba nāli ꝯceptū entis z substātie. semp tm̄ ꝯsideraret ista: vt sunt aliqd substātie nālis: qz non possent ꝯuenire alys a tali substātia. Ex quo segt̄ q̄ eēnt semp de ꝯsideratio ne nālis: cū nō abstraherēt̄ ab ordine essentiali: z attri butione ad subiectū ꝑmū scientie nālis. Et quū dicis: q̄ non repugnabit ꝯceptibus abstractis reperiri in aliquo itellectu cōcipiente. Negat̄ hoc: qz itellect⁹ cōcipiens si sit verus: hz cōformari rei concepte.

¶Ens multipliciter dicitur z sicut diximus in his que de quotiens. z ifra.

¶Alia vero entia dicuntur eo q̄ entis. Textu cōmenti. II. Questio. I.

Queritur vtrū iherentia sit de eēn tia accidentis. Et arguit̄ q̄ sic. z accipio ipm accidēs: puta albedi nē. Tunc quero: aut albedo per se iberet subiecto: aut per aliud: si per se habeat̄ in tentū: q̄ iherētia ad subiectū est sibi eēn tialis quuz cōpetat sibi per se: z itrinsece. si per aliud: quero de illo: aut iheret per se: aut per aliud: z ꝓceditur vt ꝑus: z ita aut dabitur ꝓcessus in ifinituz: aut opz stare in hꝫ q̄ albedo iheret subiecto per se. ¶Ꝑ. z scōo arguit̄ ad idē. Accidēs est aptū natum iesse subie cto: ista aptitudo aut est sibi essentialis: aut accidētalis. Si essentialis: habeat̄ ꝓpositū: quoniā cōpetit sibi per se z itrinsece. Si accidentalis: tunc sic: ex hoc q̄ accns est aptū natū ineſſe subiecto: oriat̄ analogia accidētis ad sub iectū: sed illa aptitudo cōpetit accidēti accidētaliter. er go analogia accidentis ad subiectū erit etiā accidenta lis. cōsequēs est falsum: z cōtra oēs phos asserentes esse ordinē essentialē iter accidens z substātiaz. Igitur illud ex quo segt̄ est falsum. ¶Preterea z tertio arguitur. Accipio accidēs: si de essentia sua nō est ista aptitudo in herentie ad subiectū: poterit cōcipi ipz accidēs sine ista iherentia. z tunc aut concipiet̄ vt ens in se: aut vt in alio. si vt ens in se. ergo concipitur vt substātia: z ita accidēs erit substantia. si vt ens in alio. ergo concipiet̄ cum apti

UVA. BHSC. IyR_086_2

tudine inherentie ad subm:⁊ ex ꝓcesso concipiebatur si/ ne aptitudine.igit̄ ꝓtradictio. ¶ P̄.arguit̄ 4.ᵒ ꝑm Auic. 2ᵐ meta.ca.p̄.suba est illud de cuiᵒ nā est esse in se.ergo a filī accīs est illud de cuiᵒ nā est esse in alio.igit̄ si esse in se:est rō entialis subē:eē in alio erit ratio formalis acci/ dētis. ¶ Et ꝓfirmat̄ ꝑ Boetiū ⁊ Porphyriū in ō vlibᵒ. Accītis eē ē iesse. Et Cōmē.7.meta.3ᵗᵒ.2. ens p̄ncipaliᵒ dicit de suba.secundario ⁊ determinate hoc est relatiue: vt ipse exponit dicitur de accidente.

Ad oppositum tñ arguit̄.Data veritate huiᵒ: ꝙ inherētia aptitudinalis eēt de essentia accītis:seq̄reť ꝙ gnā gnālissima accītiuz nō essent gnālissima:ꝫ haberēt aliqō supueniēs genᵒ.ꝓña ꝑ bat̄.q2 certū est ꝙ ab oibᵒ gnibᵒ gnālissimis pōt abstra/ hi ꝓcerᵒ inherētie aptitudinalis:si sit de ꝓceptu forma/ li ipsoꝝ:que inherentia predicabit̄ in qd:⁊ essentialr de oībus istis:qui cōceptus erit cōioꝝ quolibꝫ ipsoꝝ genexꝝ ⁊ minus cōmunis cū ꝓceptus entis.ergo iste ꝓceptus qui est esse inherēs:erit conceptus genericus cōis oibᵒ istis.

In ista qone p̄ p̄mittenť aliq̄ distictiōes. 2ᵒ vi/ debit̄ de opione Axᵉ. 3ᵒ recitabit opinio tenentium partem affirmatiuam.q.⁊ impugnabi tur.4.ᵒponetur opinio Doct.subtilis.

Circa p̄ᵐ artiᵐ ponit̄ distinctio cōmunis:q̄ est ꝙ du plex est inherētia accītis ad subm:quedā est actualis:quedā aptitudinalis.p̄ma inherētia actualis:q̄/ dā est in actu actualitate eēntie:q̄daꝫ est in actu actuali/ tate exītie ⁊ singularitatis.⁊ꝺa inherentia est vnio ali quoꝝ precise:ꝑm esse eēntie:⁊ gditatiuū:eo mō quo ima ginamur albedinē:ꝑm suā nām ⁊ essentiam vniri subē ⁊ exemplificādo in subys concipimus formā subalem ꝑm nām ⁊ essentiā suā vniri māe accepte ꝑm esse eēntie ⁊ gditatiuū ipsiᵒ:⁊ ex forma subali vnita māe ꝑm tale eē:vt ista abstrahunt ab oi singularitate:⁊ exītia resultat vnū cōpositū subale in cōi:ꝓpea:q2 p̄nª vl'a vel abstrahentia ab exītia ⁊ singularitate cānt cōpositū,ꝓportionabilr ꝫ illud eē qō cānt:⁊ de tali ꝓposito subali in cōi in quo ima ginamur formā sic vniri māe.,pbanť mlte passiōes phi/ ce:⁊ nāles:sic possumus imaginari vnionez actualē acci/ dentis ad subam:que vnio eo mō quo est in actu p̄suppo nit sua extrema sic esse in actu.v3.ꝑm actualitatē eēntie: que vnio tñ est per accīs:.ꝓpterea:q2 suba in rōne poten tie passiue ⁊ receptiue:nō determinat̄ ad actū accītalez: ꝫ subalem.Scōa inherentia actualis est vnio aliquoꝝ extremoꝝ in esse exītie ⁊ singulari.p̄ma vnio abstrahit ab exītia ⁊ singularitate.2ª cōcernit exītiā:⁊ ea ad que cōsegtur exītia.Inherētia aūt aptitudinalis est ipsoꝝ vnibilium in potētia:⁊ nō in actu.v3.accītis cū suba:ita ꝙ licz accīs sit sepatuz a subo:adhuc tñ icludit istā ihe/ rentiā aptitudinalē.Iste aūt iherētie sic dr̄t:q̄n 2ª que strari.si ista applicenť ad suba in ordine ad ꝓprias pas/ siones sibi ꝓpetētes.vñ demōstrat̄ de corpore pḧyco in lē vniᵒ ad alterū. De accīte demōstrat̄ ab Axᵉ.i liᵒ.7.tex.ꝓ. 3.ꝙ est inſepabilr vnitū subē:⁊ in p̄ pḧy.tex.ꝓ.39.ꝙ itel/ lectᵒ querēs sepationē passionū a subis:querit ipoſia.Ex quo vult de neēcitate ipm accīs ꝫ nāz ⁊ eēntiā icludere vnionē actualē ad subaz. Inherētia ēt aptitudinalis nō circūscribit̄ a demōstratiōe:q2 dato ꝙ itells cōcipiat accīs actualr sepatū a suba:isti tñ accīti ꝓpetit inherētia apti tudinalis ad ipaz subaz:⁊ p̄ dato ꝙ tale accīs sic ꝓceptū non abstrahat̄ seu p̄scindat̄ a p̄dicatis scōi modi:q̄ nata sunt sibi ꝓpetere. ¶ Scōa distictio est ista. ꝙ accīs pōt capi pro ꝓceptu formali accītalr:vel ꝑ denoiato ab ista accītalitate.de ista distinctiōe videas Anto.An.⁊ Sco/ tū in 4.ᵒ sniarū.di.iz.q.i. ¶ Tertia distinctio est:ꝙ aliō est eē de essentia alicuiᵒ.aliud est eē idē eēntialr.p̄ mō il lud ē de eēntia alicuiᵒ qō est idē illi gditatiue:⁊ in p̄ mō: queadmodū aial est idē gditatiue boi. Eē idē eēntialr ē cōuenire in eadē nā:exīte ⁊ singulari:⁊ pp ꝫ p̄sone dine dñr eē eedē eēntialr iter se:q2 bēnt vnā ⁊ eandē nām sin/ gularē ⁊ exītē. Iste identitates sic se bñt adinuicez:ꝙ si teneať ordo eēntialis inter spēs identitatū:sic ꝙ vna sit ꝓr:⁊ altera posterioꝝ:vna maioꝝ ⁊ altera minoꝝ.dicemᵒ: ꝙ gcgd est de eēntia alicuiᵒ:infert illud eē idē sibi essen/ tialr:⁊ nō ecōtra.q2 certū est:ꝙ subm ⁊ ꝓpria passio sunt idē sic eēntialr:q2 bñt vnā nām ꝓtractaz ad exītiā ⁊ sin gularitatē:penes quā neutrū istoꝝ est sepabile ab alio:⁊ tñ neutrū istoꝝ ē de eēntia alteriᵒ:q2 passio nō est de eēn tia subti:nec subm de eēntia passiōis:cū cadat in diffone ipsiᵒ vt additū.ex.7.meta.tex.cō.17.⁊.19.

Quantum ad 2ᵐ artᵐ ponunť due p̄nes.q̄rū p̄ª est ista.subm nō est de eēntia accītis siue absoluti:siue respectiui:⁊ ꝫ loq̄ndo de accīte ōnoiatiue sumpto. ¶ Ista p̄ pbat̄:qñ dato oppositō ipsiᵒ:seq̄reť ꝙ subm ⁊ accīs nō facerēt vnū ꝑ accīs:⁊ ita hō albᵒ nō eēt vnū ꝑ accīs:qō est ꝺ Axᵉ.5.meta.ca.de ente ⁊ vno.tex.ꝓ. iz.⁊.14.⁊ 7ᵒmeta.tex.cō.4.2.ꝓña ,pbat̄:q2 addēdo aliqd alicui qō est de eēntia eiᵒ:nō fit vnuz per accīs.maxie si illud cui additur est vnū ꝑ se.subm aūt ꝑ te est de essen/ tia accītis:⁊ accīs est ens ꝑ se:vt est de mēte Axᵉ.tex.cō. ꝓallegati.v3.i4.vbi vult.ꝙ ens ꝑ se diuidit̄ i decē gnā. ģ segtur ꝓpositū. ¶ Et ꝓfirmat̄:q2 si subm eēt de eēntia accītis.accīs nō diffiniret̄ per subam ex additione.ꝓñs est ꝓtra Axᵉ.in.7.meta.tex.cō.17.⁊.19.vt.ſ.allegatuz est. ģ ⁊c.ꝓña est euidēs. Illud nō diffinit̄ ex additiōe:in cuiᵒ diffone nō ponit̄ aliqd exᵗ nām ⁊ eēntiā eiᵒ:ꝫ sic est in ꝓ/ posito.igr ⁊c. ¶ Itē dato ꝙ subiectū sit de eēntia accītl qō quā ,ponit Axᵉ.i 4.ᵒpḧy.tex.ꝓ.58.nō eēt rōnabilis:ꝫ ꝑplicaret ꝺdictionē. Querit.n.si eēt ꝑpaciuz in quo nō eēt nisi sonᵒ ⁊ colorꝝ:an tale ꝑpaciū esset vacuū:an nō:⁊ ñdet ꝙ si tale ꝑpaciū nullū bēret corpᵒ:⁊ eēt receptiuuz corpo ris:eēt vacuuz:ꝫ si de eēntia soni ⁊ colorꝝ esset subm qō est corpᵒ:ex p̄mo itellectu istiᵒ q̄stī seq̄reť:ipm ꝑpaciū nō esse vacuū:⁊ etiā eē vacuū:q2 posito ꝙ ibi eēt sonus aut colorꝝ:ex itellectu istiᵒ seq̄reť ipm ꝑpaciuz esse corpore re/ pletū:⁊ ex altera ꝑte ponit̄ eē vacuū.ģ posita ista ypothe si:seq̄reť cōtradictio:ꝓ quā ista qō eēt irrōnabilis:neq̄ eēt ad ipſaz rñdēdū:q2 nō possent saluari regule disputa/ tionis.Cōcedēdo ꝓñs:⁊ negādo repugnans.Ex gbᵒ vide tur eē de mēte Axᵉ.subm nō eē de eēntia accītis. ¶ Sz hic surgit vna difficultas.si subm nō est de eēntia accī/ tis:ꝓ qd Axᵉ.ponit accīs ꝑm esse isepabile a subo:ponē do ipz eēntialr dependere a subo. ¶ Rñdeť ꝙ ideo Axᵉ. hoc posuit:q2 vult inter cām p̄mā ⁊ scōaz respcū effectus ,puenientis abvtraq̄ esse ordinē essentialē:qui ordo ꝑm ipm est simplr neēcius:itaq̄ causante p̄ma:quuz ꝑm ipm causet nāliter ⁊ neēcio:ēt neēcio causat causa scōa:⁊ hoc est qō inquit Cōmē.9.meta.3ᵗᵒ.7.quuz entia nō habuerint actiones ,pprias:non bēbunt essentias:volens ex hoc:ꝙ quuz multa entia citra p̄ᵐ ens sint neēcia in esse:sicut non possunt nō esse:ita nō possunt non bēre causalitatem sibi cōpetentē:⁊ ita segtur:ꝙ si nō causarent effectus sibi cō/ petētes:destruerenť essentie istarū causarū ⁊ ꝑm ipm siē ꝓñs est ꝓpossibile:ita ⁊ añs. Hoc est qō cōfirmat Aug.liᵒ de libero arb. Deᵒ res q̄s cōdidit sic administrat:vt eas ꝓprios motus agere sinat.Ex his segtur ꝙ quum subm sit aliq̄ causa respcū accītis:nō soluz mālis in qua:verū etiā effectiua ⁊ cōseruatiua:vt colligit̄ de mente Axᵉ.7.

UVA. BHSC. IyR_086_2

meta.tex.cō.32.nō poterit ipm esse sine subto:ꝛ ita non ꝓpter hoc:ꝙ subm sit de eēntia accītis:sed ꝓpter ordinē essentialem p̄me cause ad scām:non poterit accīs esse sine subto. ¶ Scāa ꝯclusio istiꝰ scōi articuli que sequit ex p̄ma est ista. Neutra iherētia:siue actualis: siue aptitudinalis est de essentia accītis ōnominatiue sumpti:siue sit absolutū:siue respectiuū ꝓ accīte absoluto. ꝓbatur. Qm̄ dato oppositō:tale accīs in suo intellectu:ꝛ quātum ad suum per se ꝯceptum gditatiuū implicaret contradictionē. vz. esse ad se:ꝛ nō ad se:ad aliud:ꝛ nō ad aliud:ꝯns est falsuz. igr illud ex quo segtur:ꝛ ꝙ sequat argr. Quia vtraq; inherētia est formalr respectus quax vna est actualis respcūs altera aptitudinalis:vna est ad terminū in actu:altera ad terminuz in poꝰ:ꝛ cum neutrius ꝯceptus:aut ratio possit intelligi aut eē nisi ad aliquē terminū:segtur vtrāq; inherentiā eē formalr respectū. Illa.n.entitas est formalr respcūs:que nō pōt ꝼz intellectū p̄escindi a termino:q̄liter ē in ꝓposito. ¶ Et cōfirmat hoc:qz Ax.4.metaꝑ.tex.cō.26, infert tanq; incōueniēs ꝯtra dicētes omnia apparētia esse vera. Oz data opinione ipsoꝝ oīa erunt formalr ad aliqd. Tunc accipio istud ꝯns illatū:aut bz ꝓ inconuenienti:ꝙ oīa sint ad aliqd idētice ꝛ denominatiue:ꝛsi sic:hoc non tm̄ non est impoſe.vez etiā maxie necessariuz:ꝓpterea qz oīa entia citra p̄muz ens hnt dependētiam essentialem ad ipm p̄mū:que dependētia est eadē realiter nūc dependenti a qua vnūqq; denomiatiue dicit dependēs. Igit denominatiue ꝛ idētice oīa:sunt ad aliqd p̄ter p̄mum ens. Si vero intelligat ꝯns illatuz:ꝙ oīa essent formalr ꝛ quiditatiue ad aliqd:sic ꝙ respcūs includat in eēntia:ꝛ in intellectu formali cuiuscūq; habetur ꝓpositū: qz ꝼz istū itellcīn vnūqq; absolutū i suo ꝯceptu iplicaret ꝯdictionē:q̄ ꝯdictio nō est:vbi respcūs idētificat fundamēto solū realr ꝛ idētice ꝛ nō gditatiue:qz cū idētitate reali respcūs ad fundamētū stat distictio formalitatum:ꝛ ex nā rei pp quā euitat ꝯdictio. Ex quo ꝯcludit:ꝙ si absolutū icluderet gditatiue ipz respcūz:ex eo ꝙ absolutum esset ad se:ex eo ꝙ eēt formalr respcūs eēt ad aliud:ꝛ ita nō ad se:ꝛ sic ꝼm eūdem ꝯceptū formalem qui sibi ꝯpeteret iquātū tale ens eēt ad se:ꝛ nō ad se:ꝛ sic ēt ad aliō: ꝛ nō ad aliud. ¶ ꝓ accīte respectiuo ꝓbat hec eadē ꝯclusio. In omni eo qō refert ē assignare aliqd qō p se p̄ refert:ꝛ aliqd:qō denomiatiue seu fundamētalr refert:ꝛ aliqd qō est p̄nm referendi:seu quo aliqd refert. Exē plū:pater p se p̄mo refert ad filiū. Fundamētū seu subz qō denomiatiue refert est Sortes aut ꝑlato. p̄ncipiuz seu ratio referēdi est ipsa paternitas. Ista ē mens Augustini. 7. de trini. ca. z. ꝛ 3. Omne qō relatiue dr est aliqd excepta relatōe. Si igr accīs respectiuū refert:oz ꝙ sit aliqd p̄ter ipsaz relationē. Sed inherētia:siue actualis: siue aptitudinalis accītis respectiui ē formalr respcūs. Igit accīs respectiuū est aliqd p̄ter talez inherentiaz: Sed illud qō est tale ꝼm suū ꝯceptū p̄ter aliud:nō icludit illud tāq; aliqd de eēntia sui. Igr accīs respectiuuz nō icludit inherētiā formalr ꝛ gditatiue. Ex gbꝰ ꝯcludimus:ꝙ lz inherentia vel actualis vel aptitudinalis necessario ꝼm Arist. ꝯsequat vtrūq; accīs:non tm̄ cōpetit alicui istoꝝ per se pfeitate p̄imi modi. Uñ aliud est dicere: ꝙ aliqd necessario ꝯsegtur ad aliqd. aliud ꝙ ei p se ꝯpetat. p̄mū ꝯcedit:ꝛ z m negat. Multa.n.sunt nēcia que nō sunt p se:vt in p̄ phycoꝝ.tex.cō.66. In exēplo de puatione q̄ nēcio regrit ad gnōnē ꝯpositi:ꝼz tm̄ p accīs.

Sed contra istā ꝯnez instat Joānes de Hādauo volēs:ꝙ de mēte Aristo.ꝛ Cōmen. est:ꝙ nō soluz inherentia aptitudialis:verū etiā actualis est de essentia accidētis ēt absoluti:ꝛ adducit rōnes: ꝓ ista ꝯclone q̄s facit Doctoꝝ Subti. in.4.sniaꝝ.dist. iz.q.p̄ma cōtra se positas ab An.an.in.7.meta.q.p̄ima. Quax p̄ma est. Illud quo aliqd formalr est ens:est ō essentia sui:sed suba vel depēdētia ad subaz est illud quo accīs formalr est ens:testāte Ax.7.meta.tex.cō.2. Accidēs ē ens:qz entis.ly qz. videt eē nota causē formalis. igit ꝛc. ¶ Itē Ax. dicit:ꝙ ens dr de suba ꝛ accidēte: sic sanum de sanis:sed vrina est sana p dependētiā ad aial sanum. Ita ꝙ ille ordo ad sanitatē in aiali est rō formalis sanitatis in vrina:ergo a sili erit in accīte. igitur ꝛc. ¶ Tertio. qz si inherētia ē alia ab albedine inherente. inheret aut seipsa:aut aliquo alio:si seipsa:standū erat i hoc:ꝙ albedo inherebat nō per aliud a se:si per aliō:datur ꝓcessus in infinitū. ¶ Itez 4ꝰ. Respectus creature ad deū est idē essentialr creature:g̃ respcūs accidētl ad subm est idē accīti essentialr. ꝯña ꝓbat:qz talis respcūs accītis ad subm videt eē intimioꝝ accidenti q̄ respcūs creature ad deū. qz accīs diffinitur per subz:ꝛ creatura nō diffinitur per deuz. ¶ Itē inherētia si sit alia ab accidēte. s. albedine:g̃ erit posterioꝝ ipsa albedine:qz fundatum est posterius fundamēto:quū dependeat ab ipso:ꝛ dependētia semp sit ad p̄ius:igit poterit albedo eē sine isto respectu dependentie ad subm:ꝛ vlterius ꝯcipi ꝛ diffiniri sine isto respcū:sed accīs non regrit terminuz respectus:nisi ꝓpter respectū:ergo poterit eē ꝛ diffiniri sine termino respectus.

Ista sunt argumēta Joā. de Handauo q̄ vult ipse demōstrare contra intētionē Doc. sub. posterius ponēdā. Sed qz Doc. soluit ista diffuse:breuiter perstrigendo. Rñdet. negādo ꝙ inherētia vl actualis:vel aptitudinalis sit illud quo accīs est formalr ens:ꝛ ad Ax. vt superius allegatum est:accītia sunt entia qz entis.ly qz. est nota causē mālis:ꝛ efficiētis. ꝓptereaqz quotiens dr cā:totiens dicit in eo ꝙ ꝼm se:ꝛ qz:ꝛ bz habitudines:que oīa sunt note cālitatis:in illo qō sequitur aliqō istoꝝ:ꝛ qz subsātia aut entitas subalis:nō est cā formalis entitatis accītis:sed tm̄mō mālis ꝛ efficiens. ꝓ tāto ly. qz. ipoꝛtat habitudiez taliū causax designataꝝ in suba. Unde cātuz vlr est illud qō est:ꝓ quanto est a sua cā in q̄cūq; genere causet:nō tm̄ ꝙ ordo ꝛ dependentia ad ipsaz sit de essentia ipsiꝰ causati:qz tūc nullus cātum esset absolutū. ¶ Ad 2m argumētuz. rñdet. ꝙ sanitas in vrina est q̄dam forma respectiua que ē respcūs signi ad signatū:qui respcūs fundat i aliquo absoluto. s. in colore:digestione:ꝛ dispositione aliqua q̄litatiua vrine:ꝓpter quā vrina significat sanitatez. Sed entitas in accidēte nō est precise respcūs accītis ad subam:sed est aliqō absolutū ad qō consegtur talis respcūs. Exēplum aūt Ax. valet quātū ad hoc:ꝙ vtrobiq; est respcūs ꝛ dependentia essentialis vrine. vz. ad aial:ꝛ accidentis ad subiectuz ꝛ in hoc est silitudo. Dissimilitudo autē q̄tuz ad illa que dicta sunt. ¶ Ad 3m respondet. ꝙ albedo inheret accidenti inherētia distincta ab albedine: saltem formaliter:ꝛ quiditatiue. Et quuz querit de inherentia inherente. Utrū inhereat seipsa:vel aliquo alio. Dicendum ꝼm aliquos:ꝙ seipsa inheret ꝛ statur in scōo:nō in p̄imo:qz omne per accidens habet reduci ad per se:testante Aristo. 2ꝰ phyſicoꝝ.tex. cōmē. 66. in exemplo de causis per se:ꝛ per accidēs. Sed ista est pure per accīs. Albedo inheret inherētia actuali:ita ꝙ nullo modo est p se. Ista autē inherentia inheret. est per se. igit ꝛc. Unde forsan ꝼm istos non est incōueniens concedere istaz positionem. inherētia inheret:esse per se in p̄mo modo: ꝛ non tantū in secūdo. Sicut quecūq; similes: similitu-

UVA. BHSC. IyR_086_2

do est similis:idētitas est eadem:ꝛ hȝ:ꝛ hoc concedēdo ꝙ effectus formalis predicet de causa formali:ꝛ ꝙ idē posset denominare seipm.sicut Scotus concedit:ꝙ calor calefacit:ꝛ vltrī⁹ ꝙ calet:ꝛ in intētionib⁹ gnālib⁹ et transcendentib⁹ ens est entale. vt in.3. distin. primi. q.3.

¶Sequēdo tamē cōez opinionē:ꝙ in ꝑncipys formalib⁹ deueniēduz sit ad illud qȝ ē ita quo:ꝙ nullo modo potest esse qȝ:vt in alys.s.efficiente:mā ꝛ fine. Dȝ est: ꝙ inherentia nō inheret:sed ē illud quo aligd inheret: sicut albedo nō ē alba:sed est illud:quo aligd est albū:ꝛ tunc dȝ eē:ꝙ ipsa inherentia albedinis inherentis: sī quā habitudinē habet ad fundamētū ipsius.puta ad albedinez:quocūqz nomine voceꝫ:habitudo illa est eadē realiter ipsi inherentie ꝛ predicaꝫ saltem per se in scōo mō de ipsa inherentia:qȝ amplius declarabitur inferi⁹.

¶Et si dicas:sicut ꝺceditur ista. inherentia seipsa inheret:ita vr̄ ista concedēda: albedo inheret seipsa: ꝓsupposito ꝙ inherētia actualis albedinis sit eadez sibi realiter:sicut vr̄ cōcedendū de mēte Arist.¶Ad hoc rēdetur.ꝙ hoc ꝓsupposito:inherentia actualis ē intimior inherētie (etiā ꝙ nō sit eadē sibi qditatiue) qȝ albedini. Vnaz inherentia actualis vel est eiusdē generis cū inherētia inherente: vel saltez magis ꝙueniūt in differentia diuisiua entis:que est eē ad aliud qȝ inherētia cū albedine:ꝓpter qȝ dicēduz est:ꝙ minus aliquo distincto a se inherētia inheret:qȝ albedo:de hoc amplius inferius.¶Ad 4ᵐ.rñdeꝫ negādo:ꝙ depēdentia accītis ad subm sit essentialioꝛ fundamēto suo:qȝ dependentia creature ad deuz.¶Et ad ꝓbationem ꝺcta hoc rñdeꝫ: ꝙ termin⁹ dependētie nō ponitur in diffinitiōe fundamēti respectus:qz respectus sit essentialis vl̄ idē fundamento:qz tūc creatura magis diffinireꝫ per deuz:ꝛ primaz cām:qȝ accīs per subz. Sed rō huius est: qz fundamētū respcūs quādoqz est forma īformās aliud ꝛ pfectio eiusdē:dans sibi esse simpl̄r:aut fm qd:ꝛ quuz perfectio nō possit perfecte ꝛ distincte itelligi ꝺceptu getatiuo intellectus:nisi intelligaꝫ illud cuius est forma. ꝓterea termin⁹ respcūs cadit in diffinitiōe fundamēti: quuz sit perfectibilis per talē formā:que est ipm fundamētuz respcūs:ꝛ hoc hȝ veritatem nō tātū ī formis accidentalib⁹ que sunt pfectiones fm quid subē:sed etiaz in formis substalibus:vt patet per Aristotilez diffinientem aiam:in 2ᵒ de aīa. Qui in eius diffinitione ponit ipz corpus organicuz:qȝ est terminus dependentie forme substalis:vt informātis ꝛ pficientis ad ipm corpus:vt īforma bile ꝛ pfectibile ꝙ ipsaz aīam. Est tamē differētia in formis substātialibus ꝛ accidētalib⁹. Quia ī subalib⁹ ponit in diffōne ipsaz aligd:qȝ facit vnū per se:cū forma substāriali que dat sibi eē simpl̄r. In accītalib⁹ aūt non ponit aliqȝ pfectibile:per talez formā accidentalez:ꝙ faciat vnū per se cū ipsa:sed solū vnū per accīs:cū ipa forma tali perfectibili nō det esse simpl̄r:sed fm qd. Sicut ētiā ipsa est ens fm qd:ꝛ hoc qz perfectibile subale non determinaꝫ per se:vt potētia:nisi ad actū subalem:ꝛ generaliter potētia ꝛ actus faciūt vnū per se:quādo sūt eiusdez generis:qȝ nō est in cōposito accītaliter.¶Ex his concludimus:ꝙ respectus dependētie creature ad deū est eētialioꝛ fundamēto:ꝛ magis idē qȝ respcūs dependentie accītis ad subm.¶Primū patet:qz essentialioꝛ est dependētia cuiuscūqz ad ꝑmaz cām:qȝ ad cām scōam. Quuz virtualiter ꝛ eminēter ꝺtineat cālitatem cuiuscūqz cause scde:ꝛ ita cuz deus sit ꝑma cā respcū creature:subz autē sit cā scōa respcū accītis: segtur ꝓpositū.¶Scōz etiā ꝓbaꝫ:qz respectus est idē fundamēto:sine quo fundamētuz eē ē impoſe:ꝛ implicat cōtradictionē:sed magis impoſe est creaturā esse sine respcū dependentie ad deum:qȝ accīs sine dependētia ad subm. Quod declaratur:qz sicut est magis ipoſe creaturā eē sine deo:qȝ accidens eē sine subto:ita est magis impoſe creaturā eē sine respectu dependētie ad deuz:qȝ accīs sine respectu dependentie ad subm:qz cōpossibilitas vel icōpossibilitas respectuuz ad fundamenta est ex cōpossibilitate vel incōpossibilitate terminoꝝ respectuuz:ex qb⁹ ipsi respectus essentialiter originant.¶Cōfirmaꝫ ista solutio de idētitate eēntiali respectuuz ad fundamēta in ꝓposito:qz dependētia siue actualis siue aptitudialis creature ad deuz est illa sine qua fundamētuz eē implicat ꝺdictionē: sed dependētia accītis ad subm nō est hȝ:qz lz accīs nō possit eē sine dependētia aptitudinali ad subm: nō implicat tñ ꝺtradictionē eē sine ꝺpendentia actuali ad ipsuz saltez fm theologos:qcqd sit de intētione Aȝ. vt dicebaꝫ iferi⁹.

¶Ad aliud rñdeꝫ ꝺcedēdo.ꝙ respcūs inherentie: siue actualis:siue aptitudinalis est posterioꝛ fundamēto: et pertractādo argumētū de inherētia actuali. Rñdeꝫ.ꝙ accidēs absolutū est ꝑius isto respectu inherentie:ꝛ distinctū eēntialiter ab ipso:ꝛ concedit:ꝙ ex rōne qditatiua accidētis nō repugnat sibi separi ab isto respcū:et vltrius cōcipi ꝛ diffiniri sine ipso. Ista tñ diffinitio nō erit diffinitio metaphyce loquēdo:sed logyce:qz nō erit conceptus quietās itellectū:vt dcm̄ est ꝑius. Et quuz ifertur ꝙ accīs poterit eē sine termino respcūs. Negaꝫ cōsequētia:ꝛ ad ꝓbationē dr̄:ꝙ accīs nō in eodē ordie requirit respectū ꝛ terminū respcūs. Nā respectuz coexigit vt ꝓsequētez ipm:sicut respcūs ꝺsegtur fundamētū: ꝛ nō tāqȝ aligd regsituz ad nām fundamēti:qȝ est ipm accīs:qz nullū ꝑius sic regrit ad suū eē illud qȝ est posteri⁹:ꝛ ita cōcediꝫ:ꝙ accīs regrit terminū respcūs pp respectū:vt ly ꝓpter.est nota alicui⁹ ꝓsequentis illō qȝ regrit ipm eo mō quo dicereꝫ ꝙ homo regrit rōnale pp risibilitatez:in ordine tñ ꝑioris:ꝛ cuiusdam regsiti ad nām accītis ipm accidēs regrit terminū respectus: ꝙ ē subm seu suba:ꝛ ita nō in eodē ordie ꝑioritatis ꝛ posterioritatis:vtrūqz regriꝫ ab accidente vt visum est.

Sed contra istaz determinationē instaꝫ ex ꝓncipys Doctoris subti. cui inititur ista solutio:iferēdo ꝙ ipsa ꝺdicat Arist.sic. Istud est vnū ꝓncipiū apud Scotū 2ᵒ.sniaz.dis.ꝑma.q.5. Qz ille respectus est idē realiter fundamēto:sine quo fundamētū eē est impoſe.habita ista maioꝛe:accipio istā minoꝛem:ꝛ iſero oppositū sue ꝛclonis sic. Sz ipoſe ē accīs absolutū eē sine respcū actuali ad subz fm Aȝ.ergo talis respcūs erit idē realiter accīti absoluto:mioꝛ est Aȝ. Nā ꝑ phycoꝝ dr̄. intellectus ḡrens sepationē passionū a subis:querit impossibilia.¶Cōfirmaꝫ.qz nō minus est ipoſe apō Aȝ. ꝙ accīs sit sine subto:qȝ ꝙ sit sine ꝓma cā:qz vt tactū est supius fz ipm:est necessaria cōnexio in cāndo iter cām ꝑimā ꝛ scōaz:vt sīc cā ꝑma neccio regriꝫ ad effectū: ita ēt cā scōa:ḡ sicut ꝑ neciaz dependētiaz ad ꝑmā nō pōt effectus eē sine respcū ad ꝑmā:ita erit de respcū ad scōaz.

¶Itē si respcūs ꝺpendētie actualis ad fundamētū accidētis respectiui ē idē realiter fundam̄to:ꝛ eiꝰ ꝓpria passio: parifozmiter erit de accīte absoluto:ꝛ q̄cūqz rō assignabiꝫ de respectiuo:eadē assignabiꝫ de absoluto:fz Aȝ.

Ad hoc respōdeꝫ.ꝙ ex alys ꝛ alys ꝓncipys: necesse est iferre alias ꝛ alias ꝺclusiones. Istud est vnum ꝓncipium apud Aȝ.ꝙ accidens neccio simpl̄r dependet a subto:non solū dependentia aptitudinali:fz etiaz actuali. Scotus ꝛ aly theologi negāt hoc ꝓpter sacramentuz altaris. Igitur oꝝ discordare ab eo in ꝺclusione.s.tenere ꝙ dependentia actualis ad subm non est

UVA. BHSC. IyR_086_2

eadem realr accñti absoluto: quuz sepeꝯ ab ipsa: meliꝰ est. n. theologo dissentire a pho in ꝛcl̃one vbi dissentit i ꝓncipio: cꝫ ꝓuenire in cõcl̃one ⁊ dissentire i ꝓncipio: quã cõcl̃onẽ nõ teneret: si ꝓncipiũ cũ theologo ꝛcederet. Dicendũ tñ est: qꝫ ille respcũs est idẽ fundamẽto realiter: etiã fm Aꝛ. sine quo fundamẽtũ eẽ est impoſe simplr: ⁊ B ex nã intrinseca fundamẽti: ⁊ per ꝓncipia intrinseca specifica: nõ ex aliqua cã extrinseca. Exẽplũ: mobile ꝓmuz .s. celũ nõ põt esse sine motu: nõ qz repugnet mobili: quũ sit tãtũ in potẽtia passiua ⁊ ꝺdictionis respectu motꝰ: sz hoc est ex habitudine necessaria itelligẽtie mouẽtis ad mobile fm Aꝛ. Ita in ꝓposito: si accñs nõ põt esse sine inherentia actuali: hoc nõ est ex idẽtitate accñtis ad subz: sed ex habitudine necessaria inter ꝓmaz cãm ⁊ subm in causando accñs. ¶ Ad cõfirmationẽ rñdebiꝫ i 4°. artic. Et ꝓ hec que dicta sunt. rñdeꝫ ad zᵐ. qꝫ iherẽtia actualis nõ est ꝓꝓria passio accñtis absoluti sicut respectiui. Tũ qz nõ ẽ eadẽ realr sibi vt ꝓbatũ ẽ. Tũ qz ñ isegr nãz accidẽtis ꝓ se: ⁊ intrinsece: quo ad ꝓncipia essentialia specifica ⁊ formalia ipsiꝰ: sed tñ ꝓncipia idiuiduãtia ⁊ mãlia: qz talis inherentia cõpetit accñti ab efficiẽte: qõ efficiens respicit accñs in eẽ exñtie ⁊ indiuiduali.

Quantum ad 3ꝫ arti. est aduertẽdũ: qꝫ Jo. ð Hãdauo in. 7. meta. q. i. tenet ptem affirmatiuã qõnis: cuiꝰ determiatio stat in. 4. ꝛcl̃onibꝰ: ꝛcta doctorẽ in. 4. sñiaꝛ. dist. iz. q. p³. ¶ Prima est: qꝫ demõstratio nõ abstrahit ab exñtia: ⁊ ab inherẽtia actuali: qz demõstratio nõ est de nõ ente. Sz nullo hoie exñte: hõ ẽ nõ ens: ergo de ipso sic absoluto nulla est demonstratio. ¶ Ꝑ. si nullus hõ esset: ⁊ tñ risibilitas demonstrareꝫ de ipso: opz qꝫ risibilitas sit aligd vel nihil: si nihil igr ð homine nihil demonstrat: si aligd vel est ens in subto: vel ens nõ in subto. Si ꝓmo mõ ergo actu inheret: si zº mõ: sic est suba. qꝫ ⁊c. ¶ Scõa ꝛcl̃o. qꝫ accñs nõ põt separi ab actuali inherẽtia. ꝓbatꝫ. Nã sicut ꝓꝓriũ subẽ est eẽ ꝓ se: ita accñtis est eẽ in alio: si igr accñs non actualr iberet: si est ens: erit ens qð est suba: qñs est fim: igr illð ex quo segtur. ¶ Cõfirmatꝫ. qz eẽ per se: ⁊ eẽ in alio diuidũt ipz ens: ergo sicut impoſe est eẽ subaz: ⁊ nõ esse per se actualiter: ita impoſe est eẽ accñs: ⁊ nõ esse actualiter in alio. ¶ Tertia ꝛcl̃o. qꝫ iherentia est de eẽntia accñtis absoluti: que ꝛcl̃o directe est ad qõnez: que ꝓbatꝫ ꝓ rõnes adductas in ꝓncipio qõnis. ¶ Et rñdet ad rõnes Scoti ꝺ istã ꝛcl̃onẽ: ꝑsertim ad illã. Nullus respcũs est ð eẽntia accñtis absoluti. Dicit ad maiorẽ: qꝫ nullus respcũs ẽ de essentia alicuiꝰ totalr absoluti: sed bñ respcũs põt eẽ de eẽntia alicꝰ absoluti a termio: lz nõ sit absolutũ a subto. mõ accñs. s. albedo cꝫuis sit absolutũ a termino ad quez nõ est fm suaz entitatẽ: quẽadmodũ pr̃ est ad filiũ: nõ ẽ tñ absolutuz a subto: qz ab ipso eẽntialr depẽdet. vñ nihil est absolutũ a subto: nisi suba. ¶ Quarta ꝛcl̃o. Aptitudo nãlis distinguiꝫ realr ab eo: cuiꝰ est aptitudo: quã ꝛcl̃onẽ ꝓbat sic. Illa sunt diuersa essentialr: quoꝛ vnũ ẽ respectus: ⁊ aliud absolutũ: aptitudo nãlis est respectus illius cuiꝰ est aptitudo: ⁊ illud cuiꝰ est aptitudo ẽ absolutuz. igr ⁊c. ¶ Et ad ꝓbationẽ oppositi isti⁹ conclusionis quã adducit Scotus rñdendũ est quuz dicit: que eadẽ gnãtione gnãñ: ⁊ eadẽ corruptiõe corrũpunt: sũt eadez realiter. Si ista eẽt vlr va: suba ⁊ cꝫtitas eẽnt idẽ realr: qz nõ gnãtur suba: nisi sit quãta: vt dicit Boetiꝰ sup ꝓdicamẽta. vñ si illa ꝓpositio Aꝛ. in. 4. meta. tẽx. cõ. 3. bz veritatẽ debz sic itelligi: que eadẽ gnõne gnãñ eque ꝓ sunt idẽ eẽntialr: si tñ gnãñ fz prio ⁊ posterioꝰ: tũc nõ oz. ¶ Et si dicas: qꝫ sic gnãt aptitudo: ⁊ illud cuiꝰ est aptitudo: negaꝫ. Naz lz in eodẽ instãti tẽporis generet subz ⁊ aptitudo: ꝓius tñ nãliter gnãtur subm cꝫ aptitudo: qz cã nãlr est ꝓior effectu. ¶ Jsta sunt q̃ ponit ꝺ doctorẽ.

Contra quã opinionẽ arguiꝫ: ⁊ ꝓmo ꝺ ꝓmã ꝓnem oppositã ꝛcloni docto. vz. qꝫ demõstratio sit exñtis. Cõtra. demõstratio nõ ẽ singularis. Igitur nõ est exñtis. añs ẽ Aꝛ. 7. meta. tex. c. 53. ⁊ ꝓ posterio. ꝓbatꝫ ẽt rõne: qz demõstratio ẽ passiõis de subto: que fluit ab ipso: ꝓ ꝓncipia specifica subti: ⁊ nõ idiuiduãtia: qz in hoc distiguiꝫ accñs ꝓ accñs ab accñte ꝓ se: qz vnũ cãtur a ꝓncipys intrinsecis ⁊ eẽntialibꝰ. s. accñs per se: aliud a ꝓncipys mãlibꝰ ⁊ indiuidualibꝰ. s. accñs ꝓ accidẽs. vnũ inest ꝓ ꝓncipia necessaria: aliũ ꝓ ꝓncipia cõtingentia. ꝓbatꝫ ꝛña. Singularitas ẽ itimioꝛ nãe specifice: ⁊ gditati cꝫ exĩstẽtia: qz nã specifica alicubi reperiꝫ cũ singularitate: vbi nõ repiꝫ cũ exñtia. Nã Boetius sup ꝓdicañta vult: qꝫ pñta: ⁊ tota coozdiatio pñtalis abstrahit ab exĩstẽtia: ⁊ nõ a singularitate ⁊ ꝓbatꝫ ẽt: qz certũ ẽ: qꝫ coozdinatio pñtalis ẽ finita in sursum ⁊ deorsum. ꝑ posterioꝛ. Primũ ꝓdicatũ est plurificabile ĩ plres spẽs ⁊ idiuidua: vt cõiter dicit: vltimũ subm oz sic eẽ implurificabile: sz nihil ẽ sic iplurificabile: nisi idiuiduũ ⁊ singlare. igr ⁊c. ¶ Et ꝛfirmatꝫ: qz saltez apð itellcñ aligd ꝑt concipi: vt singulare ⁊ iplurificabile: dato qꝫ nõ existat: ⁊ non eꝝ: qz omne exñs ẽ singlare. Nã exñtia in his iferioꝛibꝰ ẽ icõcabilis: g̃ idiuidua ⁊ singularis. ¶ Sz ꝺ istã rõnez istaꝫ nã exñtia ẽ modus intrinsecus gditatis: singlaritas nõ: vt est de mẽte Docto. in. z. dist. 3. q. 6. qz fm ipz iportat ꝓꝓriã realitatẽ. modu5 itrinsecus ẽ itimioꝛ gditati cꝫ realitas q̃ nõ ẽ modus. g̃ ⁊c. ¶ Ad hoc rñr. qꝫ in his q̃ sũt ꝓ se modus ẽ intimioꝛ gditati q̃cũqꝫ alia formalitate ⁊ realitate sibi aduenieẽte: sic ꝓiꝰ ens ẽ finitũ: cꝫ sit suba ꝑdicamẽtalis: aut coꝛpꝰ: ex eo qꝫ finitas ⁊ ifinitas sũt modi q ꝓpetũt enti ꝓ se: quuz qlz istoꝛ sit demñabilis ð eo: exĩstẽtia aũt cõpetit enti saltẽ creato ꝓ accñs: quũ nõ sit ðmõstrabilis de ente: nũcꝫ ꝓ rõnẽ bois ẽ demñabile qꝫ sit exñs: sz bñ qꝫ sit finitus: cõcediꝫ igr modũ eẽ intimioꝛez gditati si ꝓ se ꝓueniat gditati: si ꝓ accñs: sic exñtia nõ oz vel alr: ⁊ magis ad ꝓpositũ. gditas et nã ꝑt cõsiderariꝫ cꝫtuz ad eẽ ꝓ se: ⁊ vnitatẽ cozresꝑdẽtẽ tali eẽ: vel sẽdº quãtũ ad distictũ eẽ: si ꝓmoº sic singularitas ẽ intimioꝛ gditati: qz facit vnũ ꝓ se cũ illa: singlaritas. n. nata ẽ magis facere vnũ ꝓ se: cũ gditate cꝫ exĩstẽtia: si vero ꝛsideret gditas zº mõ minꝰ distiguiꝫ (vbi gditas bz vez eẽ ab exĩstẽtia) cꝫ distinguat a singlaritate: vt ꝓbatũ ẽ. nec valet ista ꝛña. a. ẽ intimiꝰ: g̃ minus distinguiꝫ: qz ista itimitas nõ est intimitas idẽtitatis: sed ozdinis in cõstituendo aliqð vnũ ꝓ se: ⁊ fm ꝺ illa que magis distinguunt boc ẽ minus sunt idẽ magis possunt facere vnũ ꝓ se: nazmã ⁊ forma subalis minus sunt idẽ cꝫ subm: ⁊ ꝓpa passio fm aliquos: ⁊ ꝑsertim Scotistas: ⁊ tñ mã ⁊ forma faciunt vnũ per se: nõ tñ subm cũ ꝓꝓria passione. ¶ Ꝑ. ad ꝓncipale argr. qð est ꝓncipiũ contingẽtie: nõ est ꝓncipiũ demõstrationis: sed exĩstẽtia in istis inferioꝛibꝰ est hõ: ergo ⁊c. Maioꝛ appet: qz demõstratio est necessarioꝝ: mioꝛ etiã: qz nihil gnãtur: aut cozrũpitur per se: nisi singulare exĩstẽs: ⁊ ꝓpter hoc dixit Aꝛ. 7. meta. tex. cõ. 35. qꝫ singulare cognoscit cũ itelligẽtia et sensu cũ actu vi deꝛ. abeunte vero ex actu non palã est vtrũ sit aut non sit: ⁊ paulopost subdit. mã fz se est incognita: siue sit sensibilis: siue intelligibilis: qð nõ potest itelligi: nisi ð materia ꝛtracta ad exĩstẽtiaz que est ꝓncipiũ ꝓximũ cozruptionis. ¶ Et ad illud qð adducit: qꝫ hõ non existens est non ens. Negaꝫ. qz ens ⁊ eius quiditas: quuz abstrahat a singulari: ⁊ ab oĩbus suis ꝓtibus subiectiuis: dicitur tam de nõ exĩstẽte: cꝫ de exñte: lz fm ꝓius ⁊ posterius:

UVA. BHSC. IyR_086_2

vel analogice. Alioquin nō diuideret ens p actū ⁊ potē/
tiā. in. 6. meta. et. 9. nisi diceret de vtroq; vñ oē illud est
ens: cui nō repugnat esse existere: ⁊ pōt esse termin⁹ ali/
cui⁹ potētie productiue: ⁊ per hoc appet ad formā prime
rationis: q; minor assumpta est falsa. ¶ Ad aliā respon/
det. q; inherentia aptitudinalis risibilitatis ē eadē cuz
inherentia actualis ipsi⁹: qz risibilitas est eadē res cum
subto: ⁊ qōcūq; est aptū natū inesse alicui: cui est idē: illō
etiā actualiter inest: sed sicut inherentia aptitudinalis
abstrahit ab existentia: ita ēt actualis in his que sunt p
se: ⁊ vnū trāsit in idētitatē alteri⁹. secus est de his q sunt
per accīs: ⁊ importāt distictas nās ⁊ essentias: sicut est ī
posito. ¶ Cōtra secūdaz ꝛclonem arguit sic. Per se
esse qō cōpetit sube: aut est per se eē subsistēs: aut p se eē:
vt distinguit ꝓtra ens in alio: aut per se eē: qō est ens ī se
⁊ solitarie acceptū. Si p̄mo⁹ sic nihil ē suba: nisi suppositz
⁊ singulare in p̄dicamēto substātie. Suba scōa non ē
sba isto mō: nec q̄ditates p̄dicamētales. Si scō mō: sic
forma subalis nō est suba: qz est in alio tāq; in subiecto.
Si z⁹ mō sic accīs ē ens p se: qz pōt esse ens solitarie ac/
ceptū: saltez apud theologos: ī sacramēto altaris. ¶ Ad
formā argu. Rñdet. q; ꝓpriū est substātie eē ens p se: ℔
est nō in alio p inherētiā: intelligēdo illud eē inherens:
qō dat eē fm qd alicui enti priori simplr: ⁊ nō facit vnuz
per se: cū illo cui dat eē: isto mō per se eē cōpetit oi sube ⁊
accīs seclusuz ab inherētia actuali: lz sit ens per se p̄sei/
tate tertij modi: nō tñ per se vt distiguit cōtra inherens
actu vel aptitudine: sed est inherēs aptitudinalr. ¶ Ad
ꝓfirmationē dicit: q; eē per se: qō diuidit ens ē eē cui re/
pugnat inherere: ⁊ eē in alio est illud. cui nō repugnat ī/
herere. p̄mū negat aptitudinē ad inherēdū. z^m ponit ta/
lem aptitudinē: ⁊ ista duo diuidūt ens: ⁊ vnū ꝓpetit sub/
stātie. s. eē per se: alterū accīti. s. esse in alio: ⁊ iste nō ipoz
tant eē actuale: lz aptitudinale: ⁊ lz ab esse aptitudinali
ad actuale valeat ꝯña negatiue. vz. ℔ non est aptū natuz
inesse: q̄ nō actualr inest: tñ affirmatiue nō valet. vz. hoc
est aptū inesse. q̄ actualr inest: cōmittitur fallacia ꝯñtis.
Dōm igr ad formā argu⁹ q; ista vt diuidūt ens nec̄io cō/
petūt substātie ⁊ accīti: ⁊ sic nihil mali segtur. ¶ Cōtra
3^am ꝯnez instat sic. Ens absolutū vt distiguit ꝓtra respe/
ctiuū: est ens absolutū a termino: qz respcūs diffinit per
esse ad aliud: sicut absolutū diffinit per esse ad se. Nam
tes ens ad absolutū ⁊ respectiuū: ⁊ sicut absolutuz p̄scin/
dit a termino: ita respectiuū ꝛz se est ad terminū: sicut q̄
posito. ¶ P̄. omne qō icludit habitudinē ad terminū:
tāq; aliquid de eēntia sua est ad terminū: sed oē accīs ē
b⁹ p te: igr ⁊c. Maior videt nota: qz dato opposito: ali/
quid eēt per se ad terminū ⁊ absolutum a termino. mior
patiue ⁊ eēntialr per te. Sz inherētia actualis est habi/
tudo ad terminū. pbat. Nā inherētia actualis albedīs
ad superficiez fundat in albedīe inherente: quū sit act⁹
eius: ⁊ terminat ad supficiez: qz ille est termin⁹ inherē/
tie: cui albedo inherens inheret: supficies est h̄. igr ⁊c.
¶ Ad rōnes que fuerūt p ista ꝯne soluētur. Rñdendo
ad argumēta pncipalia. ¶ Cōtra quartā ꝯnez arguitur:
Quia data ista ꝛclone: seqret processus in ifinitū ī apti/
tudinib⁹. ꝯñs est falsuz: igr ⁊ añcedens: ꝯsequentia p̄ba/
tur. Aptitudo nālis in aliquo indicatur ex nō repugnā/
tia ad illud ad qō est aptitudo: seu ex inclinatione natu/
rali ad ipsum. Pro tanto lapis non habz aptitudinē na/
turalez ad locuz sursuz: qz repugnat lapidi inq̄tum gra/
uis habere inclinationez ad locum sursum: ⁊ contra ip̄z
naturaliter inclinat. ¶ Isto stāte arguit. sit. a. illud cu/
ius est aptitudo: p̄scindat ab omni re realiter differēte:
remanēte precise in esse quiditatiuo saltem per intelle/
ctū. Tūc in ista p̄cisiōe: aut ipsi. a. repugnat habere apti/
tudinem naturalem realiter differētē: aut nō: si sic: nūq;
sibi poterit cōpetere ista aptitudo: nisi violēter. sicut lo/
cus sursuz cōpetit grauī: ⁊ ratio est: qz ip̄m. a. cōtra natu/
raliter inclinat. si. a. nō repugnat: ergo ante aptitudinez
. a. est aptum natum: ⁊ per consequēs habz aptitudinez
naturalez: ⁊ tunc queret de ista sicut ō priori: ⁊ sic in ifi/
nitum. ¶ Contra istaz ꝛclusionē sunt rationes posite in
quadā questione nostra vbi ꝓbatur idētitas realis pas/
sionis ad subiectuz. Nec glosa ad auctoritatez Az. i. 4.
meta. que facit pro ista conclusione: q; passio et subiñ sī
idez: est ad intentionez eius: imo magis ad oppositum.
Naz si intelligat Arist. q; illa sunt eadem: que eadez ge/
neratione simul generantur: simultate tēporis ⁊ nature:
nihil ꝓbaret de eo qō intendit: sed magis concluderet
opposituz propositi. Intendit. n. probare: q; ens homo: ⁊
vnus homo sint idez: qz quotiescūq; generat aut corrū/
pitur ens generat ⁊ corrumpitur vnuz: sed certuz est: q;
ens est prius nā vno: sicut qōlibet subiectuz ē pri⁹ ꝓpria
passione. Igit non simul ens ⁊ vnuz generantur eadem
generatione: ⁊ sic non concluderet esse vnuz ⁊ idez: qō
est contra ꝓpositum. ¶ Ad illud qō adducitur de quā/
titate est substātia. negat. q; ista duo generent eadē ge/
neratiōe: qz certum est: q; alia mutatio est ad subiectuz:
⁊ alia ad quātitatem. Prima est generatio simpliciter:
⁊ alia est fm quid. quare ⁊c.

Quantum ad 4^m artic. Dicenduz est: q; pars ne/
gatiua questionis est vera: pro cuius
determinatione ponuntur tres conclusiones: de mente
Doctoris subti. quaruz prima est: q; neutra inherentia
est de essentia accidētis absoluti fundamētaliter sum/
pti: fm rei veritatem. Ista cōclusio pz: ex primo arti. su/
perius posito: declarādo intētionem Aristo. ¶ Secun/
da cōclusio. inherentia aptitudinalis est propria passio
accidētis absoluti substratiue sumpti: ⁊ non inherētia
actualis. Prima pars pz: ex dictis: qz talis inherētia est
aptitudo naturalis: ⁊ aptitudo naturalis est passio natu
re specifice. Secūda pars probat. qz illud est ꝓpria pas/
sio alicuius nature: sine quo naturaz esse in re implicat
contradictionem: sed accidens absolutuz esse sine inhe/
rentia actuali non implicat contradictionem. igitur ⁊c.
Maior probatur: qz quuz passio fluat a natura specifica
per differentiaz eius essentialem: sicut impossibile ē na/
turam esse sine propria differentia specifica ⁊ essentiali
absq; contradictione: ita impossibile est naturaz esse si/
ne propria passione: minor autez apparet: qz si implica/
ret contradictionem accidēs absolutum esse sine depē/
dentia actuali ad subiectuz: Articulus fidei: qui tenet ℔
esset simpliciter falsus: qz repugnans veritati: ⁊ ex hoc
sequitur q; lz fm Aristo. inherētia aptitudinalis sit ꝓ/
pria passio nature: non tamen inherentia actualis. Pri/
ma pars pz: qz non est imaginabile sine contradictione
naturam specificam accidentis esse in re sine inherētia
aptitudinali: ⁊ hoc ex natura intrinseca accidētis: ⁊ pro/
pter hoc forte dixit Aristo. p̄mo physicoꝝ. Intellectus
querens separationem passionum a subiectis ⁊c. vt su/
perius dictum est. Innuens q; ille intellectus implicat
contradictionem: qui separat actu ⁊ aptitudine accidē/
tia a subiectis: lz ex quiditatiua ratione accidentis sibi
non repugnet separari: qz si sic: questio ponens sonuz in
vacuo esse sine corpore: ex suo intellectu implicaret cō/
tradictionez: ⁊ esset irrationabilis: vt superius dictū est.

UVA. BHSC. IyR_086_2

Ipsaz tamen proponit disputandaz in. 4. physicozuz: vt pretulimus superi⁹: quare separatio actualis accñtl ab⁹ a subto: licz sit impossibilis ꝼm Aristo. non tamen implicat contradictionem: z per ꝯns non ē passio: q̄uis cōcederet q̄ esset accñs inseparabile: z necessariuz respectu ipsius accñtis. Et tunc ꝼm Arist. respectus aptitudinalis ipsius accñtis ad subiectū esset magis necessarius q̄ respectus actualis: sicut cōcederet dependentiā ad subm esse necessariā: non tñ necessariaz tanta necessitate: q̄ta necessitate est dependētia ad primā cām: qz maius impossibile est accidens esse sine prima cā: ꝼm pb̄m: q̄ esse sine subiecto: ergo oppositū ē magis necessariū: z ita stat q̄ primū impoſe implicet ꝺictionez: z non alterū: z determinādo sic: questionē quātuz ad istam ꝯclonē: negāda eēt illa, ppō vlis: q̄ oīs respectus idētificetur fundamēto sine quo fundamētū eē est ipoſe: ſz solū quādo fundamētū eē sine respectu implicaret ꝺictionē ex terminis: z ex natura intrinseca fundamēti: sicut est de respectu aptitudinali accñtis ad subm: nō aūt actuali. Silr standō in respectib⁹ actualibus: non pōt natura accñtis sine cōtradictione esse sine dependētia actuali ad deum: sic q̄ ipm eē sine tali dependentia est simplr ipoſe: z hoc ex natura accñtis: quū ex nā qua est accñs: est ens posteri⁹. ergo dependens: z si sic. g̃ ab alio: z vlteri⁹: g̃ a prima cā: z ita ab ipsa dependēs. Nō est tñ sic ipossibile ipm eē sine dependētia actuali ad subz: vt p̄missuz est. Et ex hoc sequit: q̄ vna dependentia idētificaī fundamēto: z est propria passio: z alia non. ¶ Tertia ꝯclo. inherētia actualis est propria passio accñtis respectiui, pbaī ista ꝯclo: presupponēdo: q̄ due sunt habitudines accñtis respectiui: vna est eē in. que est ipsa inherētia actualis: alia est esse ad. que est habitudo ad terminū. Prima est propria passio eius: z cōpetit ei in scōo modo dicēdi per se. Scōa ē de quiditate eius: z cōpetit ei in primo mō: z iste habitudines habēt talē ordinez inter se: q̄ scōa prius ordie nature videī cōpetere accñti respectiuo: q̄ prima: tū qz qō est de intrinseca ratione alicui⁹ prius cōpetit sibi ordie nāe q̄ illud qō est extraneū: a ratione ei⁹ qditatiua. habitudo ad terminū est hȝ. ergo z̄c. Minoz probaī: qz respectus si diffiniī: ſp diffiniī per terminū: z nō per fundamētuz: vt pz in diffinitione eoruz que sunt ad aliqd. vbi dicit Ax. ad aliqd dicūtur quecūq̄ hoc ipm q̄ sunt aliorū dicunī: vel quomodolibet aliter ad aliud: vbi ſp exprimiī habitudo ad terminū: z non ad fundamētum. ¶ Sed si tu dicas: q̄ Aristo. ȝ. meta. distinguit species relatiuoz penes fundamēta: z non penes terminos: ex quo ſegtur: q̄ a fundamētis sumūt eē specificū. ¶ Respōdetur. q̄ ideo hȝ facit Aristo. qz fundamēta sunt nobis manifestioza q̄ termini: sed hȝ nō obstāte habitudo ad terminos est itimioz relationib⁹ q̄ ad fundamenta. ¶ Scōo probaī idē ꝑsupposituz sic. qñcūq̄ aliqd cōe diuiditur per duas differētias formales: pro quocūq̄ signo vna cōstituit spēm seu minus cōe: z alia: sed ens diuidiī per absolutuz z respectiuū: ergo ꝓ eodez signo: pro quo absolutū est ad se: pro eodē signo respectiuuz est ad aliud: sed absolutū prius nā est ad se: q̄ insit alteri: g̃ respectiuuz prius natura erit ad aliud q̄ insit suo fundamēto. Discursus bonus: z maioz est nota. Naz quuz substantia diuidaī per corporeū: z incorporeuz: ꝓ quocūq̄ instāti nāe corporeū constituit corpus pro eodē incorporeū ꝓstituit spūz. Diffinitio. n. ꝓstituiī ex genere z differentia diuidēte: minoz est manifesta: qz ista duo absoluta z respectiuū sunt imediate opposita circa ens: z euacuāt totaz nāz entis. ¶ Hoc ꝑsuppoſito probaī ꝯclusio: qz ille respectus idētificaī realiter fundamēto; z est ꝓpria passio eius: sine quo fundamētū eē ꝺictionez ex natura fundamenti. Sed respectuz esse sine inherentia actuali ad fundamētuz: implicat contradictionē ex natura fundamenti. igiī z̄c. Maioz pz ex dictis, minoz probatur. gcgd est essentialiter habitudo inter duo extrema necessario ad sui esse requirit illa extrema. Nā si tollantur extrema: tollitur ipsa habitudo que essentialiter dependet ab ipsis in esse. Sicut ergo tollere terminuz respectus est destruere respectuz: ita tollere fundamētuz respectus est destruere ipsum respectum: ergo impossibile est respectū esse sine fundamento: z ex ꝯsti respectuz eē absq̄ hoc: q̄ actualr inhereat fundamento. qd z̄c.

Ad argumenta principalia. Ad primū pz ex dictis in primo artic. ¶ Ad z^m respōdeī. q̄ illa aptitudo non est essentialis accidenti: hoc est quiditatiua: est tamē essentialis concomitanter: qz concomitaī essentiam accidentis: essentialiter et necessario: z isto modo concedo analogiaz z ordinez inter accidens z substantiā eē essentialez: qz necessario et essentialiter concomitātez: qz talis ordo necessario ozīt inter ista duo extrema: positis rationib⁹ formalib⁹ ipsoruz: quocūq̄ alio circūscripto. Et quuz tu dicis: si aptitudo est accñti essentialis: ergo competit accidēti per se z intrinsece. Respōdetur. q̄ competit accidenti per se z° modo: non primo modo: z isto modo est intrinseca accidenti: qz non distincta realiter ab ipso. Non tamē intrinseca qditatiue: z de intellectu formali ipsius. ¶ Ad tertiuz respōdetur. concedendo. q̄ ipsuz accidēs potest concipi sine illa inherentia: vt dictum est in corpore q̄stionis in primo articulo: z quuz dicis: aut cōcipietur vt ens in se: aut vt in alio. Respōdetur vno modo: q̄ ad hȝ q̄ concipiatur quiditas accidētis non opz: q̄ concipiaī vt ens in se: aut non. Nam mathematicus cōsiderat q̄titatem: z non cōsiderat eam vt est ens in se: aut in alio: qz non considerat quātitatem vt est substantia vel accidens: qz hec consideratio nō pertinet ad mathematicū sed ad metaphysicum: z ita mathematicus non cōsiderat naturam accidentis: vt ens per se: aut vt aptuz natū inherere. ¶ Uel potest dici: q̄ in ista abstractione considerat vt ens per se perfeitate terty modi: hoc est solitarie: non cū habitudine ad aliud. Et quuz tu dicis: tale ens per se est substantia. Negatur. qz ens per se quod est substantia: est ens cui oīno repugnat inherere: modo nature accidētis in tali p̄cisione non repugnat inherere. ¶ Sed cōtra: qz ista respōsio destruit seipsaz sic. Omne illud est aptuz natū inherere: cui nō repugnat sic inherere: ſz accñs in tali p̄cisione ē huiusmodi. ergo z̄c. ¶ Respondetur q̄ aptitudo ad inherendum est duplex: q̄daz est fundamētalis z remota: quedā formalis z ꝓpinqua. Prima aptitudo est ipm fundamētum: z natura cui nata est competere ipsa aptitudo formalis: sicut dicimus: q̄ homo secluſa risibilitate est risibilis fundamentaliter tātum: hoc est: est fundamētuz cui non repugnat risibilitas: que est aptitudo formalis ad ridēdum. Aptitudo formalis z propinqua est respectus quidaz aduenies fundamēto: constituens ipz in esse formali propinquo: ad eliciēduz actuz ad quez est aptitudo. Pzio modo capiendo aptitudinem: dico. q̄ capiendo accidens in tali p̄cisione: accidēs est aptum natum inherere aptitudine remota z fundamētali. Si capiaī scōo modo: sic negatur accidēs esse aptum natum inherere, sed ex hoc nō ſegtur: q̄ aptitudo formalis sit de intellectu accidētis: q̄ erat propositus: sed solum aptitudo fundamētalis q̄ nihil positiuum ponit vel absolutum vel respectiuū sed pria fundamentuz. Hoc q̄ dictū est: potest ꝺclarari exē

UVA. BHSC. IyR_086_2

plo. Naz alio modo homo est aptus natus disgregare vi
sus: z alio modo homo albus. Primo modo est apt⁹ apti
tudine remota: Scõo mõ aptitudine ppinq̃. ¶ Ad 4.⁹
z vltimũ rñdetur. q̃ dcñ Auicẽne sic hz intelligi. Acci
dens est ens de cui⁹ natura est eẽ in alio: hoc est ad cui⁹
naturaz segtur inherẽtia aptitudinalis ad aliud. suba ẽ
ens ad cui⁹ nãz nõ segtur ista aptitudo: imo ei repugnat:
z isto mõ suba est ens in se: vt ens in se opponit enti: qõ
est aptũ inherere. Ex hoc tñ non segtur: q̃ ista aptitudo
sit de essentia z nã intrinseca accidẽtis. Per hoc respon
det ad Boetiuz: q̃ accidẽtis eẽ est inesse: ppter hz: qz hz
de natura sua: q̃ insit: saltez in aptitudine: nõ tamẽ q̃ in
herentia talis sit de intrinseco cõceptu z formali ipsius
accñtis. Unde q̃ accñtis eẽ: est inesse: põt itelligi vel es
sentialiter per se: z gditatiue: vel cõcomitanter. Primo
modo ppositio Boety est falsa. Scõo modo vera: qz ad
eẽntiam z quiditatez accñtis segtur inherentia aptitu
dinalis: sed ista inherentia nõ est gditatiue ipz accidẽs:
z sic intelligit Boeti⁹. Et sic est finis istius q̃stionis.

¶ Sed substantia omnium primuz ratione z noticia z tempore. Tex. cõmẽ. IIII. Qõ. II.

Utrum Intẽtio nõ sensata recipiat
cũ intẽtiõe sensata in sensu
exteriori. que difficultas oritur ex cõcurrẽ
te ytra Anto. an. ¶ Et ar̃ primo q̃ nõ. Qñ
cũq; aliq̃ q̃litas ẽ pncipiũ respcũ alicui⁹
actionis z alicui⁹ act⁹: vbicũq; ponitur ta
lis qualitas: ibi ponit actio ipsius q̃litat
(stante dispõne materie:) sed ita ẽ q̃ spẽs obiecti sensi
bilis: siue sit intẽtio sensata siue sit intẽtio nõ sensata: est
pncipiũ actionis in sensuz. ergo si intẽtio nõ sensata reci
pieť in sensu exteriori: ibi erit sensatio obiecti repsenta
ti q̃ talẽ spẽm: sed sensus exterior nõ pcipit nociuũ z vti
le. ergo intẽtio nociui z vtilis nõ recipiť i sensu exteriori.
¶ Qz si tu dicas: q̃ ista sensatio respectu nocini z vtilis
ptinet ad potentiã nobiliorẽ: z respectu isti⁹ sensationis
sensus exterior est mã idispositus. ¶ Cõtra: qz spẽs exñs
in potẽtia nobiliori põt imutare potẽtiã ignobiliorẽ: sic
pz in somnis. Naz spẽs exñtes in memoratiua mouent
q̃q; cogitatiuã: z alios sensus interiores: ergo spẽs exi
stens in virtute nobiliori poterit imutare vtutẽ ignobi
liorẽ: z si sic q̃ oppositũ segtur: q̃ spẽs exñs in aliqua vir
tute ignobiliori poterit mouere eandẽ virtutẽ vel aliaz
nobiliorẽ. ¶ Scõo pncipaľ arguiť: spẽs sensibilis aut
est eadẽ cum sensatione eẽntiaľ: aut distinguiť eẽntiaľ
ab ipsa. Si tu des primũ: q̃ in quocũq; recipiť spẽs alic⁹
obiecti: recipieť sensatio: z ita sensus exterior recipiẽs i
tentionẽ nõ sensatã: pcipiet obiectũ ipsi⁹. Si vero dicas
q̃ distinguiť eẽntialiter. q̃ sensatio erit spũalior z nobi
lior q̃ sit ipsa: sz sp forma nobilior z spũalior hz recipi i
subo perfectiori z spũaliori. q̃ nũq; poterit recipi spẽs z
sensatio in eodẽ subo: aut in eadẽ pte subiecti. ¶ Et cõ
firmať. qz q̃cũq; sunt alteri⁹ pfectiõis (loq̃ndo õ formis
receptibili⁹ in aliquo subo) forma pfectior regrit subz
nobilius z perfectius.

Ad oppositum tamẽ arguiť. Agẽs qõ agit in
aliqõ passuz distãs: pri⁹ ordie
eẽntialr agit in mediũ: sz ita est q̃ obm sensibile cãns in
tentionẽ nõ sensatã imediatius respicit sensuz exteriorez
q̃ interiorẽ. q̃ prius imutabit sensum exteriorẽ pducẽ
do formã z itẽtionẽ nõ sensatã: q̃ moueat sẽsuz iteriorẽ.

In ista. q. tenet pars negatiua a nõnullis sequen
tib⁹ pncipia san. Tho. Jdeo p̃ arguo ꝺ
illã opinionẽ. ex gb⁹ rõnib⁹ apparebit veritas ptis affir
matiue. Scõo respondebo ad argumenta in pncipio q̃
faciebant pro dicta opinione.

Quantum ad pmuz arguiť. Primo ex pte obie
cti. zo ex pte repñtatiui. 3o arguiť ex.
pncipys aduersarioz. ¶ Primo ex pte obiecti argr̃ sic
Aut intẽtio nõ sensata causať imediate ab obiecto. Aut
a spẽ sensibili multiplicata ab obiecto. Si pmo mõ ha
beť ppositũ. Qz cũ obm extra imediate moueat sensum
exteriorẽ: imediate causabit in ipso itẽtionẽ nõ sensatã.
Si aũt dicas q̃ ista itentio causať a spẽ sensata. argr̃ sic.
Quecũq; sunt eiusdem rõnis: hñt eãdẽ formaz actiuã: z
eãdez virtutẽ seu eiusdẽ rõnis in pducendo aliquẽ vnũ
effectũ in passo apto nato recipe: dato q̃ effect⁹ sit rece
ptibilis in aliquo: sz spẽs sensate q̃ recipiunť in sensu ex
teriori z in sensu iteriori sunt eiusdẽ rõnis: g̃ hñt eãdem
virtutẽ actiuã respectu effectus pducibilis. maior vř ꝺ
se nota. minor pbať. Spẽs iste multiplicate: aut distin
guunť ex obto: aut ex potẽtia receptiua. Nõ distinguunť
ex obiecto: vt pz. nec ex subiecto. Probo. diuersitas reci
pientiũ respectu receptibiliũ nõ cõcludit neq; causat di
uersitatẽ receptibiliũ: sicut albedo que est in homie z in
asino: nõ distinguiť specifice: sed est eiusdẽ rõnis: sz ita ẽ
q̃ receptiua istaz speciez sunt sensus iterior z exterior.
ergo penes diuersitatẽ istaz virtutũ z potẽtiaz spẽs sẽ
sibiles recepte in ipsis nõ distinguunť hz spẽz. g̃ segtur:
q̃ si spẽs sensata in extimatiua: aut in cogitatiua pducit
intentionẽ nõ sensatã (cũ ista sit eiusdẽ rõnis cũ spẽ sen
sibili exñte in sensu exteriori:) illa eadẽ q̃ est in tali sen
su exteriori causabit eãdez itentionẽ nõ sensatam i ipso.
¶ Qz si tu dicas. q̃ intẽtio nõ sensata nõ recipiť i sensu
exteriori: qz sensus exterior nõ est mã apta nata recipe
re. ¶ Cõtra hoc arguiť. Forma eiusdẽ rõnis hz in subto
dispositionẽ vni⁹ rõnis. (Jsta pbať. pmo qz cõpossibili
tas vel incõpossibilitas forme ad subiectũ ẽ ex rõne for
mali ipsi⁹ forme. ergo vbi forma sit vni⁹ rõnis: est eque
cõpossibilis vel incõpossibilis subto. Probať z⁹ ista p.
positio: qz dispositio cõprehẽdiť sub pncipio mãli. pm
aũt mãle hz distigui per formã: z nõ eꝫ: vt hz Cõmenta.
zo de aia. cõmẽ. 60. diuersitas materiez est pp diuersita
tez formaz: z pmo de aia cõmẽ. 53. mẽbra leonis nõ dif
ferũt a mẽbris cerui: nisi qz aia differt ab aia. Ergo si for
ma est eiusdẽ ratiõis: habebit dispõnez in subiecto vni⁹
rõnis: (sz ita est: q̃ spẽs sensibiles multiplicate ab obto
sensibili sunt eiusdẽ rõnis. probať hec minor de mente
Az. zo de aia. tex. c. 71. z. 76. z. 118. z. 119. vbi ꝺcedit q̃ me
diũ z organũ sunt eiusdẽ rõnis: qz recipiũt spẽs sensibi
les ab ipso obiecto sensibili que rõ nõ valeret: nisi dice
reť q̃ ipse species sensibiles eẽnt eiusdez rõnis: qz dato
opposito nõ oporteret mediũ z organũ eẽ eiusdẽ rõnis.
Ex hoc segtur: q̃ si spẽs sensibiles hñt dispõnem vnius
rõnis in ppzio susceptiuo. ergo z i sensu exteriori q̃tum
ad receptionẽ intẽtiõis nõ sensate. ¶ Et ꝺfirmať: Qz sz
maior vel minor dispositio in susceptiuo faciat ad hꝺ q̃
forma itensius vel remissius suscipiať in ipso: tñ maiori
tas dispõnis nõ impedit quin ipsa forma possit recipi in
tali susceptiuo. ¶ p. zo pncipaľr arguiť. Spẽs sensibil
multiplicata in medio z i sensu aut ẽ cã equoca: aut vni
uoca respcũ intẽtionis nõ sensate. Si dicas q̃ ẽ cã vni
uoca. ergo eque pfecta cũ suo effcũ. g̃ i quocũq; recipieť
vna: poterit recipi reliqua. Si dicas q̃ ẽ cã equoca: z p
te est causa equoca totalis respectu intẽtionis nõ sensa
te: z cã equoca totalis semp est pstantior effectu: (qz ois
perfectio que formaliter cõtineť in effectu virtualiter
cõtineť in causa:) ergo cã est pfectior effectu: sed i quo
cũq; potest recipi forma perfectior: vř q̃ non repugnet

UVA. BHSC. IyR_086_2

in eodem recipi formã impfectionẽ.g̃ si in sensu exterio/ri recipiẽ spẽs sensibilis:recipiet ⁊ intẽtio nõ sensata vel saltez poterit recipi.¶ Oz si tu dicas:q argumẽtũ meũ ꝯcludit q ẽt sensatio nociui ⁊ vtilis poterit recipi i sen/su exteriozi.¶ Cõtra.qz sensatio p me nõ tm̃ dependet a spẽ sensibili:sed ẽt a sensu agẽte:sed sensus exterioz non hz vtutẽ actiuã respectu sensatiõis obiecti nociui ⁊ vti/lis:⁊ l̃ pp debilitatẽ virtutis cognitiue i sensu exterio/ri.g̃ ñ segt̃ q sẽsatio possit recipi i tali sẽsu:sz bñ spẽs ei⁹.

Ex secũdo medio.s.ex pte repñtatiui argt̃. Illõ qõ est repñtatiuũ formale alicui⁹:est repzesentatiuũ virtuale respcũ oium que virtualr cõti/nent in ipso.(Sicut repñtatiuũ formale hois est repze/sentatiuũ virtuale respectu aialis:⁊ respectu risibilis.) Sz spẽs sensibilis multiplicata i sensu exteriozi ab ob/iecto sensibili ẽ repñtatiuũ formale respectu ipsi⁹ obie/cti.ergo erit etiã repñtatiuũ virtuale cuiuscũq; virtua/liter ꝯtenti in eo.Sz intẽtio nociui ⁊ vtilis virtualr cõ/tinet̃ in obiecto sensibili.ergo vtute spẽi sensibilis repñ/tabit̃ talis intẽtio cuicũq; po⁹ cui repñtaẽ ipz p̃mũ ob/iectũ.¶ Et ꝯfirmat̃.Quecũq; sunt imutabiliter vnita: ⁊ vnũ hz ordinẽ eẽntialẽ ad reliquũ:vt imutabilr repñ/tatiuũ ipsi⁹:vnũ nõ repñtaẽ sine reliquo:sed ita ẽ:q ĩtẽ/tio nociui ⁊ vtilis hz ordinem eẽntialez ad aliqua acci/dentia sensibilia:⁊ ẽ vnita illis imutabilr.g̃ gcgd repñ/tabit ipsa accñtia sensibilia repñtabit nociuũ ⁊ vtile.

Ultimo argt̃ ex fundamẽto sã.Tho.hz.n.sã.Tho. q agens nãle prius agit in mediũ actiõe eiusdẽ rõnis q̃z agat in extremũ.⁊ dr̃ hoc eẽ ỏ mẽte Ax. 7.phycoz.tex.cõ.9.⁊.cõ.10.q vult:q mouẽs ẽ simul cũ mo/to:⁊ ẽ imediatuz ipsi moto p cõtactũ realẽ ⁊ mathema/ticũ nõ p cõtactũ solũ virtualẽ:⁊ ẽt scõo de aia.t.cõ.74. vbi habeẽ:q si eẽt vacuũ nihil videreẽ:qz spẽs colozis nõ posset ptigere ad oculũ.Et pbat sã.Tho.in p⁹ pte.q. 8.arti⁹.i.q de⁹ ẽ vbiq;p hoc qõ agit ⁊ opaẽ vbiq;. Ex q̃ ꝯclone ꝯcludit̃:q agẽs cozpale nõ agit in passuz cozpa/le:nisi sit imediatũ illi:vel ei localr pñs.Sz obz sensibi/le ex̃ nõ est imediatũ extimatiue aut cogitatiue:nec sibi localr ꝑsens.g̃ nõ poterit causare in tali po⁹ ipsaz inten/tionez nociui.¶ Oz si tu dicas:q illa cãtur imediate a specie i tali potẽtia.¶ Cõtra.spẽs nõ causat nisi in vtu/te obiecti:⁊ p quãto est ipm obm repsentatiue:sed obm qõ hz eẽ eẽntialiter extra:est pfectius q̃z sit ipsum obie/ctũ repñtatiue qõ ẽ ipsa spẽs in sensu.g̃ si obm̃ extra non cãt:relingt̃ q spẽs ẽt nõ possit ipsaz intẽtionẽ causare.

Quo ad zm arti.p̃ncipalẽ.q.Dis⁹ positis respõdeẽ ad argumẽta añ oppositũ.Et p̃mo ad p̃m premittẽdo p̃mo q spẽs p̃t eẽ in aliq̃ potẽtia duob⁹ mo/dis:vno mõ subtiue tm̃:alio mõ subiectiue ⁊ pceptiue. dr̃ spẽs eẽ subiectiue tm̃:qñ hz eẽ in po⁹ p̃cise in actu pri/mo:⁊ nõ i actu scõo:ita q obm repñtatũ p ipsaz nõ pci/pit̃ a potẽtia:in q̃ spẽs subiectaẽ:sed spẽs ẽ i po⁹ subtiue: ⁊ pceptiue:qñ potẽtia nõ solũ recipit ipsaz spẽz:sed pci/pit ẽt ipm obm̃ repñtatũ p ipsaz.¶ 2⁹ nõn⁹ q multipli/catis spẽb⁹ sensibilib⁹ i sensu exteriozi ⁊ interiozi deue/niẽdũ ẽ ad aliquã vnã potẽtiã q̃ ẽ p̃mo pceptiua obiecti repsentati per talẽ spẽz:ita q tale obm̃ lz possit pcipi ab alys potentys nobiliozibus:a nulla tamen potentia in/feriozi percipi potest ⁊ cognosci.

His statibus. R̃ndeo ad argumentũ cũ dicis: q̃cũq; q̃litas est p̃n⁹ alic⁹ actõis i quocũq; ẽ:ponit̃ actio respcũ cui⁹ est p̃n⁹.Cõcedo istam cuz illa glosa quã tu dedisti.vz.vbi mã ⁊ subiectũ natuz sit recipe talẽ actionẽ.Sed negaẽ:q sensus exterioz sic sit aptus natus recipe sensationẽ nociui ⁊ vtilis.Et cum dicis:spẽs existẽs in potẽtia nobiliozi p defluxuz ipsius põt imutare potẽtiã ignobiliozẽ.g̃ q oppositũ spẽs i po/tẽtia ignobiliozi poterit imutare potẽtiã nobiliozẽ.Re spõdeẽ cõcedẽdo:q spẽs exñs in potẽtys nobiliozib⁹ p defluxũ possunt imutare ignobiliozes:sz tãdẽ est ỏueni/re ad aliquã vnã ignobiliozẽ q̃ erit p̃mo pceptiua ipsoz obiectoz:⁊ a nulla alia iferioze pcipiunt̃ ỏ obiecta.Ũ si tu arguas.Spẽs existẽs in nobiliozi potẽtia p̃t imuta/re ignobiliozẽ potẽtiã.g̃ quãlibz ignobiliozez:nego ꝯse/quẽtiã.qz ꝯmittis fallaciã ꝯsequẽtis.Qm̃ si spẽs potest imutare aliquã ignobiliozẽ:nõ segtur q possit q̃libet i/mutare p rõnẽ dictã:sz tm̃modo illã que põt cõcurrere cũ obiectis ad causandam sensationem:⁊ que potest co/opari ipsi obiecto:vt in ipa eliciaẽ sensatio:⁊ act⁹ sentiẽ/di.Quod nõ ꝯcedit̃ ỏ sensu exteriozi.¶ Ad 2m argumẽ/tuz rñdeẽ negando:q spẽs sensibilis sit idẽ eẽntialiter qõ sentire.¶ Quod ꝓbatur.ꝓsupponendo primo q (quẽadmodũ dictũ est in cozpe q̃stionis:⁊ aliq̃liter p/batũ.)Species sensibiles in medio ⁊ in ozgano nõ pos/sunt diuersificari fm speciẽ:neq; ex pte agentis:neq; ex parte passi:seu subiecti.Hoc ꝑsuppositũ ꝓbaẽ sic. Agẽs est idẽ respectu spẽi in medio ⁊ in ozgano.Qm̃ obm̃ sen/sibile ẽ illud a quo effectiue causant̃ tales spẽs: mediuz aũt ⁊ ozganũ que sunt receptiua spẽrũ sũt eiusdẽ rõnis. Ex scõo de aia.ergo ipse spẽs dicunt̃ eẽ eiusdẽ rationis. Que ratio põt sic declarari.Ubicũq; est agens ⁊ passuz eiusdẽ rõnis:ibi ẽ effectus eiusdẽ rõnis.(Actio.n.⁊ qui/cũq; respcũs diuersificant̃ vel ex fundamẽto:vel ex ter/mino.g̃ si fundamẽtũ ⁊ termin⁹ sũt eiusdẽ rõnis:⁊ actio erit eiusdẽ rõnis:qz nõ vr̃ vnde possit diuersificari actio fm spẽz nisi ex altero extremoz.)Sed ita est q agẽs ⁊ patiẽs respcũ spẽi sensibilis i medio ⁊ i ozgano sũt eius/dez rõnis.g̃ actus ꝓueniens inter ista erit eiusdẽ rõnis. Et ex ꝓñti sequitur q effectus ꝓductus:erit etiã eius/dez rõnis:⁊ ita spẽs in medio ⁊ in ozgano.¶ Secundo ꝓsupponit̃:q qñ sunt duo indiuidua eiusdẽ spẽi:gcgd eẽntialiter ⁊ realiter cõpetit vni:ꝯpetit etiã reliquo.ista de se pz:si.n.igni a.cõpetit eẽ calefactiuuz:⁊ etiã igni.b. illud idẽ sibi cõpetit:qz esse calefactiuũ ẽ idẽ realr igni. ¶ Istis stãtib⁹ ꝓbaẽ ꝓpositũ tripliciter.⁊ p̃ q si spẽs sensibilis sit idẽ eẽntialiter qõ sentire:mediũ sentiet ⁊ cognoscet ipm sensibile.qz in quocũq; recipit̃ spẽs sensi bilis:recipit̃ ⁊ ipsuz sentire.Ex quo sunt idẽ realiter:sz spẽs in medio est idẽ realiter qõ sentire (probo istã. Oz spẽs in medio ẽ eiusdẽ spẽi ⁊ rõnis specifice cũ spẽ in oz/gano:sz spẽs i ozgano sensus ẽ idez (p te) realiter q sen/tire.g̃ ẽt spẽs in medio.)Et in quocũq; ẽ sentire:illõ for/maliter sentit ⁊ cognoscit:(qz ipole est formã eẽ in aliq̃: ⁊ nõ cõicare illi suũ effectũ formalẽ:qz hoc ꝓpriuz ẽ cu/iuscũq; forme q ꝓstituat suũ subm fm suũ eẽ formale.) g̃ si sentire ẽ i medio:mediũ sentiet.¶ Itẽ 2⁹ ab effectu arguit̃.Certum ẽ q in vigilãte vehemẽter distracto ad alia ipzimunt̃ spẽs visibiles multoz obtoz visibiliũ:⁊ tñ iste nõ videt.Si ir dormiẽte oculis aptis ipzimit̃ spẽs visibilis:⁊ tñ nõ videt.Si ir dormiẽs p sonũ excu/taẽ:qõ nõ eẽt nisi recipet spẽz soni:⁊ tñ iste dormiẽs nõ pcipit sonũ:qz ñ dormiret nz sẽtit.Itẽ de⁹ pt ipmeẽ actũ imaginãdi i imagia[ua] sine spẽ imagiabili:sic feẽ i visiõi/b⁹ ppheta.¶ Itẽ 3⁹ dic sibi ipsi sã.Tho.i p̃ pte.q.12. ar.2.Dicit.n.q i pria hẽbit̃ visio ituitiua de eẽn[tia]:⁊ tñ fz ipm nulla spẽs itelligibilis põt abstrahi de eẽntia diuina.g̃ de aliquo obiecto itelligibili põt haberi actus ⁊ opatio actualis sine spẽ:fz ipm:⁊ ꝓbatũ ẽ etiã:q spẽs põt hr̃i sine actu.¶ Et ꝓfirmat̃ hz.Certũ est q spẽs sen/sibilis est p̃n⁹ actus sentiendi ⁊ cã ipsi⁹:sed p̃cipiũ ⁊ cã

UVA. BHSC. IyR_086_2

distinguũtur realiter a cãto. ergo spẽs distinguet ab actu sentiẽdi. ¶ Per hoc respõdet ad argumẽtũ tuũ. Quũz tu dicis. Si sensatio distinguit eẽntialr a spẽ: g erit pfe/rtio: ipsa sensatio q̃ spẽs: g recipiet in subto nobiliori z spũaliori: q̃ recipiat spẽs. Rñdeo q sensatio recipit in subto spũaliori q̃ sit subm in quo recipit species sensibi/lis: tñ subiectiue: sz nõ oz q subz in quo recipit sensatio sit spũali subto in quo recipit spẽs sensibilis z subtiue z pceptiue. Uñ si tu arguas. Subm aliqõ in quo recipit spẽs sensibilis est mãlius illo subto in quo recipit sensa/tio: ergo quodlibet in quo recipitur species sensibilis est materialius quocũq; subiecto i quo recipitur sensa/tio. Negatur argumentum: quia tu committis fallacia ẽ/ñis: ponẽdo ẽñs. Et sic pz q̃stũ ad istã difficultatem.

¶ Aliorum. n. cathegoreumatum nullum est separabile. Tex. cõmen. IIII. Qõ. III.

Utrum suba sit suba sit sepabilis a quolibz accñte. ¶ Et pmo arguit negatiue. loquẽdo de suba i ꝓpa/ratiõe ad accñs cõe. Et argr sic. aut suba inq̃tũ suba ẽ sepabilis sic a quolibz acci/dẽte: aut iquãtuz hec. Si pmo g redibit opinio illa q qz suba puta dei pcedit qõ/libet accñs segtur q suba vt suba pcedit qõlibet accñs. Si ño dicat q suba vt hec põt separi a q̃libz accidente. Cõtra arguitur sic. Data veritate isti⁹ segtur q hõ pote/rit eẽ sine quolibz accidẽte: z p ẽñs sine q̃titate z q̃lita/te. ẽñs ẽ falsuz. igr z añs. falsitas ẽñtis pz. nihil põt sepa/rari ab eo qõ est ẽ eẽntia ipsi⁹: sz q̃litas z q̃titas sunt de eẽntia hois. g ꝛc. maioz hui⁹ prosylli. pbat. qz illa q̃ sũt insepabilia ꝟz ꝓceptũ: videnr eẽ isepabilia ꝟm esse. Sz illud qõ est de eẽntia alicui⁹ est insepabile ab illo ꝟz cõ/ceptũ. g erit isepabile ꝟz eẽ. minoz aũt ꝓsylli. pbat. Cer/tuz. n. est q ista. hõ est aiatus. est p se in pmo⁰: z aia est ẽ essentia hois: sz oẽ aiatuz est corp⁹ organicũ. corp⁹ ãt or/ganicũ iportat q̃titatez z q̃litatez. g hõ iquantũ hõ in/cludit q̃titatez z q̃litatez: qz sicut icludit organizatõez. ita etiã q̃titatez z q̃litatez sine quib⁹ corp⁹ nõ est orga/nicuz. ¶ Itez. pbat secũdo falsitas ẽñtis pmo illati. nõ põt aliqõ esse corpus nisi sit figuratuz: sed figura est de pdicamẽto q̃litatis: g cũ hõ sit corp⁹ nõ poterit esse sine qualitate. ¶ Tertio. pbat idẽ: nõ põt esse hõ: nec ꝛ itelli/gi: nisi cõsteret ex suis ptib⁹: sed q̃cũq; ptes hois sic se hñt hõ in suo cõceptu z ꝟm rẽ de necessitate icludit q̃titatẽ. igr ẽña pma z pncipalis est euidẽs. ppea. qz q̃titas z q̃litas sunt accñtia cõia ipsi⁹ sube. ¶ Scõo pncipalr argr. pro/bando q falsuz sit subm specificũ posse separi a ꝓpria passiõe: q̃tũ ad depẽdẽtiã: vt dicũt Scotiste z Anto. an. dicit. n. ab istis q qõlibz subz est pri⁹ tpe sua passiõe q̃m ad idependentiã: nõ tñ ꝟm cãlitatez. Nã qz est cã nec/tu q ẽ ipsa passio: z vt sic est insepabile ab ipsa: z ex ẽñti specificũ simplr z p se est isepabile a ꝓpria passiõe q̃cũ/q; mõ. Et argr sic. Illud qõ icludit cãlitatẽ necessariam respectu alicuius effectus tãq̃ aliqd de essentia sui: non põt aliquo mõ separi ab effectu. ¶ Ista ppõ pz. Naz si nõ ri a termio respcũs:) sz ita est q hõ z qõcũq; subm speci/ficũ icludit cãlitatẽ nec̃iaz respcũ. ꝓpe passiõis tãq̃ ali/qd de essentia sui. g hõ z qõcũq; specificũ subm vt sic nõ poterit separi a passiõe. mioz aũt pbat. Aut. n. hõ z qõlz subm specificũ includit cãlitatem necessariaz passionis tãq̃ aliqd de eẽntia sui: aut tãq̃ accñs. Si pmo mõ hr̃ i/tentũ. Si scõo mõ: argr sic. Aut. n. cãlitas ista est accñs p accñs subiecti. Aut ꝓpriũ. si pmo mõ. g talis cãlitas nõ cõpeteret subiecto p se z nec̃io: qm̃ accñs p accñs est qõ ꝓtingẽter ꝓpetit subiecto: g si talis cãlitas ẽ accñs: ꝓtin/genter cõpetit subiecto. Si aũt dicat q est accñs ꝓpriũ. segtur. pcessus in ifinitũ i cãlitatib⁹ respcũ. ꝓprie passio/nis: qz cãlitas ista nec̃ia: est ꝓpria passio. ex q̃ ẽ accñs ꝓ/priũ. z respcũ cuiuscũq; passionis est assignare cãz itri/secaz ipsius in subiecto cuius est passio. ergo respectu il/lius cãlitatis erit assignare aliã cãlitatẽ: z sic in ifinitũ.

Ad oppositum tñ est Arist. in. 7. meta. circa pn̄m. Qui vult: q substantia sit pri⁹ q̃libet accñte: z illa ꝓritas ẽ pri⁹itas nãe: z ꝟz ipsuz. 5. meta. cap. de ꝓri. illa sunt pri⁹a ꝟm nãz. q̃cũq; cõtingũt eẽ sine alys: z alia nõ sine illis. Et ẽ. tex. cõ. 16.

In ista. q. sunt. 4. arti. In p̃ aliq̃ necessaria pre/mittenr̃. In z⁰ determiabit q̃stio de accidẽte cõi iuxta pmũ argumẽtũ in pn. In z⁰ termina bit. q. de accñte ꝓprio iuxta z̃m arg̃m. In 4⁰ rñdebitur ad argumenta in principio questionis.

Quantum ad pmũ pmo nõn̄ est: q possibile ac/cipit dupl'r. Uno mõ p eo qõ põt esse termin⁹ po⁰ productiue alicui⁹ agentis nãlis: z isto mõ ni/hil est pole: nisi qõ est ꝓducibile ab aliquo agente nãli. ¶ Scõo mõ capit possibile p illo qõ nõ iplicat ꝺdictio/nez in se z repugnãtiam in suo conceptu: z tale appellat ab Ax. possibile logicuz. 5. meta. cap. de potẽtia. z ẽ. tex. cõ. 17. Unde possibile logicuz est cõpositio formata ab intellectu cuius termini non implicant cõtradictionez. ¶ Secũdo notandum q alteratio z generatio simpli/citer dicũtur esse due mutationes realiter distincte: z qz ista ꝓpositio negatur ab aliquibus presertim a concur/rẽte. ideo dupliciter probatur. z primo sic. Alle sunt due mutationes: quaruz sunt quatuor termini: sed alteratio/nis z generatiõis sunt quatuor termini. ergo ꝛc. Maior assumpta est manifesta: z minor probatur. qz mutatio ẽ inter duos terminos per se. Alteratio. n. est ab esse ꝟz qd ad esse ꝟm quid. Generatio est a non esse simpliciter ad eẽ simplr. 5. phyco. tex. c. 6. Isti ãt sũt q̃tuor termini. igit actiões z passiões medie erũt distincte. ¶ Et ꝓfirmat̃ ꝟ. qz mutatiões distinguunt̃ ex pncipys effectiuis: qz cã ef/fectiua nata ẽ distinguere suũ effcm̃ saltez originalr z effe ctiue. Distinguunt̃ ẽt ex termis. ex mia Ax. 5. phyco. qui distinguit mutatiões penes terminos ad quos: z magis distinguũt penes terminũ ad quẽ z ꝺnominãt q̃ ex ter/mino a quo. tex. cõ. 4. Sed termin⁹ ad quẽ alteratiõis ẽ accñs: gnãtiõis aũt ẽ subsãtia. Isti ãt sũt termini distin/cti: g z mutatiões sũt distincte. ¶ z⁰ ꝓfirmat ꝟ idẽ: muta tiones ille sunt distincte realiter: quarũ vna põt eẽ alte/rano exñte. ꝑz hoc p pmũ pn̄m. sed ita est q exñte altera/tione põt non esse gnãtio: vt pz i multis: g alteratio z ge/neratio distinguunt̃ realr. ¶ Sz si dicas: q alteratio que ordinat ad gnõnez est eadẽ realr gnõni: sed alterat io q nõ ordinat ad gnõnem distinguit ab ipsa. ¶ Cõtra hoc arguo sic. Alteratio ordinata ad gnõnez põt esse sine ge/neratiõe: g ista alteratio distinguit realr a gnõne: ẽña bo/na: z añs pbat. Esto. n. q sit aliqõ vnũ alterãs qõ alteret ipm alterabile p aliquãtũ tps: sit illud tẽpus. A. in vlti/mo istãti tpis. A. corrũpat p aliquã potẽtiã ipz alterãs: qõ sit ignis exempli gratia. Certum est q ad istam alte/rationem nõ segtur forma substantialis: qz nõ põt ꝓduci forma substãtialis sine gnãnte: ꝟz ita ẽ q i isto istanti nõ ẽ gnãns. g i isto istãti nõ gnãt forª substantialis: nec̃ ꝓpositũ: erit g alteratio ordinata ad gnõnez: dato q non

UVA. BHSC. IyR_086_2

sit gnātio. ꝑ oppositū ꝓbaꝫ. q sit gnātio ab aliquo gnānte: qđ tñ nō sit alterās: qz pono q ignis alteret stupā: ⁊ volo q in fine illi⁹ alteratōis destruaꝫ vt ꝑus ignis alterās: ⁊ ꝓducaꝫ de nouo ali⁹ ignis: tūc ī illo alterabili dispositō gnābiꝫ forma subalis ignis a gnānte: qđ non erit alterās. qꝺ ꝛc. ¶ ꝑ. z⁹ arguitur aliter ad idē sic. Si gnātio est eadē: alterationi: aut est eadem in ꝑncipio alterationis aut ī fine: si in ꝑn⁹: ⁊ nō est gnātio: sine genito: ergo ī ꝑn⁹ alteratiōis erit suba genita. si vo dicis q gnātio ē eadē alteratiōi in fine alteratiōis. Tūc sic. Alteratio a ꝑn⁹ vsq; ad finē est vna simplex mutatio: ⁊ nō minus simplex ꝙ termin⁹ ei⁹: ſz ita ē q ī ꝑn⁹ alteratio ē vnica ⁊ simplex mutatio. g ⁊ ī fine. Ex q̄ segtur q non erit ī fine mutatio alteratio. ⁊ mutatio generatio.

His premissis. Quātū ad z^m arti. pono ꝓnem istā. Nō repugnat subē vt suba est eē sine quolibz accīte (loquēdo ō accīte cōi ⁊ absoluto.) ¶ Ista ꝓ ꝓbaꝫ dupliciter. ꝑmo in ꝑticulari ō accīte cōi absoluto. z⁹ gnāliter de oī accīte. ꝑ sic. Quecūq; sic se hñt q sūt duo absoluta eēntialiter ordīata fm ꝑus ⁊ posteri⁹ ⁊ realiter diuersa: nō repugnat ꝑoni eēntialiter separari a posteriori. ¶ Ista ꝓpō ꝓbaꝫ: ⁊ ꝺclaraꝫ. ꝑ ī ipsa sumiꝫ hꝫ qđ dico. duo absoluta: qz si vnū eēt absolutū ⁊ alterꝫ respectiuū dato q ista hrent alias ꝺditiones: adhuc staret q absolutū nō posset eē sine respectiuo: qz albe⁹ a. ⁊ albe⁹ b. cōparata ad respectū silitudis q fundaꝫ ī ipsis albedinib⁹ cētūcūq; ista ⁊ respcūs sint duo eēntialiter ordīata et realiter diuersa: nō poterit separi albedo a silitudie ambabus albedib⁹ positis in eē. Scō dico. Duo eēntialiter ordinata sic q vnū sit ꝑi⁹ altero: qz vbi eēnt silia nō possent separi ab iuicē. ȝ⁹ dico. Duo realiter diuersa: qz vbi essent eēntialiter ordīata ⁊ nō realiter diuersa: sed eadē: nō posset vnū separi a reliquo. sic appet de eēntia creature: ⁊ ō respcū ipsi⁹ ad deū. Silr de eēntia cōpositi subalis: ⁊ dependētia ad partes itrinsecas eēntiales a qua ōpēdētia fundamētū absolutū nullo mō ꝑt separi. ¶ Ista ꝓpositione sic declarata assumo istā minorē sub ipsa (suba vt suba ⁊ accīs cōe sūt duo absoluta (saltē loquēdo de aliquo accīte cōi) eēntialiter ordinata: ⁊ realiter diuersa: g non repugnabit subē vt suba est (q̄ quolibz tali accīte cōi ē ꝑior) eē sine ipso. ¶ Et ꝓfirmaꝫ ista rō: qz ꝑi⁹ ī suo ꝑori nō depēdet a suo posteriori cētū ad eē: qz cū sit ꝑius ī aliq̄ ꝑori hz eē ī q̄ nō itelligiꝫ posteri⁹: iō sibi nō repugnabit eē sine posteriori: ⁊ hr ex. ȝ. meta. vt allega^m ē. t.c. 16. vbi dicīt ꝑora ꝋz subaz ⁊ nāz sunt q̄cūq; ꝓtingūt eē sine alys ⁊ alia nō sine ipsis: ad quē modū ꝑositatis reducit oēs alios modos: sed suba ⁊ accīs cōe absolutū sunt hꝺ: ergo ꝛc. ¶ z⁹ ꝓbaꝫ eadē ꝺcło gnāliter sic. Illa que sunt termini distinctaꝝ ꝓductionū eēntialiter ordinataꝝ vni nō repugnat eē sine reliquo (sicut ꝓductioni ꝑriori non repugnat eē sine ꝓductione posteriori) sed ita ē q suba ⁊ accīs sunt termini distinctaꝝ ꝓductionū (qz substantia gnōnis: accidēs alterationis: aut alicui⁹ alterius mutationis seu ꝓductionis accītalis: q̄ distinguiꝫ cōtra generationē simpliciter) ⁊ gnātio est ꝑior realiter alteratione ⁊ quacūq; alia mutatiōe: igiꝫ substātie nō repugnabit eē sine accidēte. maior est manifesta: ⁊ miꝰ ꝓbaꝫ: cētuz ad scōaz ptez. q gnātio sit ꝑior alteratione eēntialiter: ⁊ alys mutationib⁹ accidētalib⁹: qz mutationes accipiūt eē ex ꝑncipys ⁊ terminis ipsaꝝ: ⁊ silr ordinē accipiūt ex ipis. Tuz qz hoc dicit Aꝝ. ȝ. physicoꝝ: vt allegatū est supius q mutatiōes specificanꝫ a terminis: ⁊ parifozmiter non negat q a ꝑncipys fozmalib⁹ elicitiuis. Tum qz mutationes sūt relones ⁊ respcūs ō ꝑdicamēto passionis ⁊ relatiōes accipiūt spēz ⁊ ordinē a fūdamēto ⁊ termis. Jgr qualis ozdo īter ꝑn^m gnōnis: qđ ē suba: ⁊ terminū eius: ⁊ ꝑn^m: ⁊ terminū alteratiōis seu aliaꝝ mutationū accidēs talium: talis erit ozdo īter gnōnē ⁊ alias mutationes: ⁊ ita (cū suba sit ꝑor eēntialr q̄lz accīte: ex ℔. 7. meta. t.c. 40) seq̄ꝫ ꝓpositū: q gnō erit ꝑor eēntialr q̄lz alia mutatione accītali. ¶ Oz si dicas. q ozdie ozigis alteratio ꝑcedat gnōnē: qz nō ꝑt agēs nāle gnāre: nisi ꝑus alteret ſbz gnōnis. ¶ Cōtra. si agēs nāle ꝑri⁹ alteret q̄ generet ℔ ē ꝓ perfectionē ⁊ limitationē vtut (actiue ipsi⁹ agēt). Nō. ꝑt agēs limitatū ⁊ ipfectū imediate ex sua limitatiōe attigere terminū. ꝑ ⁊ ꝑncipalr itētū: qz (quū agēs ipfectus ex sua ipfectiōe ꝓcedat ō ipfecto ad pfectū) termin⁹ ꝑintētus a gnānte ē suba: termin⁹ itēt⁹ ꝓ accīs ē fozā accītalis: g ꝑus tale agēs īducit fozmā accītalē q̄ subalē: sed si eēt aliq̄ virt⁹ actiua pfecta: nō hñs aliqđ ꝺriū ī passo qđ subycit ei⁹ actōi: ꝑ itroduceret termin⁹ ꝑ itēt⁹: q̄ illđ qđ ꝓ accīs itēderet. Ulteri⁹ cū agēs nāle iueniat ī passo disꝑōnes ꝺrias fozme itrodcēde: cozrūpit eas que cozruptio nō ꝑt eē nisi ꝓ alteratōez: ⁊ to^m ℔ ē ex resistētia passi ad agēs ꝓ ipfectionē vtut (actiue agēt) nālis. Exq̄ sequit q vbi eē pfectū agēs itroducēs fozmā subalē ꝑri⁹ eēt gnātū q̄ alteratū: qz nō itroduceret fozmas accītales disꝑonētes passū. ſz solū ꝺseruātes fozmā ſbalē ī passo: q̄ posteri⁹ ozdie nāe itroducerent q̄ fozā subſtātialis.

Quantum ad z^m arti. Utruz suba possit separi a quolibz accīte ꝓpio sic q talis sepabilitas nō ipliceꝫ ꝺdictionē. Nōn^m ē q duplex ē opio de subto re^u passiōis: ⁊ ō cālitate ei⁹. Una opio tenet: q subiectū ē tm cā mālis passiua ⁊ ī q̄ fundaꝫ ipa passio: ita q subz nō hz nisi cālitatē mālē. q̄ opio ē. sā. Tho. ⁊ seq̄ciuz ei⁹: dicētiū. q nō cātur passio a subto: ſz a cānte subz effectiue: ꝑ modū seq̄le: sic cū gnāt suba: gnāt q̄titas: nō q suba sit cā effectiua re^u q̄titat (exītis ī ipa: ſz solū ꝑ viaz seq̄le: qz quū suba gnāt: gnāt ⁊ q̄titas. Alia ē via Doct. sub. q̄ tenet. q ſbz nō tm ē cā mālr re^u sue passiōis: ſz ē est cā effectiua eiusdē ex eo q subz icludit ꝑn^a eēntialia sufficiēter ꝓductiua ipi⁹ passiōis: q̄ sūt gen⁹ ⁊ ꝺria subi: ꝑ ꝓpa passio fluiꝫ a ꝺria specifica: ⁊ iō subz ꝑt ꝺici eē ꝑn^m efficiēs talis passiōis. ¶ Si teneaꝫ ꝑ⁹ via nr̄ ponēdo istaz ꝓnē ꝺnr. q suba vt suba ē: ē sepabilis a ꝓpria passiōe nec (posito ꝑn⁹ istoꝝ) ꝑt oppo^m hꝫ. ꝓnis teneri: q ꝑ ꝓbaꝫ sic. Ois po^a passiua ē po^a ꝺdictiōis q̄ ē idifferēs ad qōlz extremū eiusdē: ſz po^a subi re^u passiōis ē po^a passiua nō ꝓductiua: g ꝛc. g poterit subz eē sub ꝓpa passiōe: ⁊ sub non eē ipi⁹. maior ꝓnci^a ꝓbaꝫ auctē ⁊ rōne. Auctē sic. Aꝝ. 9. meta. t. cō. 17. ꝓbat: q ois po^a passiua sit po^a ꝺdictiōis: sic. n. vult ꝓbare: q act^a sit ꝑor po^a: ℔ mō. Incozruptibile ē ꝑus nā cozruptibili. Sz icozru^le ē act⁹: cozruptibile po^a. g ꝛc. ꝓbat ār miozē: qz cozruptbile ꝑt eē ⁊ nō eē ſz po^a est q̄ aligd ꝑt eē vel nō eē vl simp^r vl ſz qd. g ꝛc. Tūc ār sic. aut ista ē diffō adeq̄ta po^a passiue: aut nō. Si sic: ergo ois po^a passiua ē tal: q respicit eē ⁊ nō esse: saltē successiue. Si nō: g po^a termiaꝫ ad alterā ptē ꝺdictiōis: ſz nulli tale ē pole eē: vt dicīt Cōmē. g eēt pole eē: ⁊ nō eēt pole eē: ¶ ꝑ. z⁹ Aꝝ. dicit: pole ār oē ꝓtigit nō actu eē. Aut itelligit q pole nō sit ī actu absolute ⁊ sit purum nihil simpr aut intelligit q non sit in actu: qz est possibile ⁊ in potētia: non ꝓmo modo: qz secūduz ipsuz purum nihil non transmutatur ad eē. ergo scō mō: ⁊ ita intelligit q possibile est illud quod est sub non eē alicuius: ⁊ postmodū est sub esse. ¶ ꝑ. tertio ista sunt verba Aꝝ. Est autē potentia nihil sempiternū. Ratio vero hec: omnis potētia simul ꝺdictionis ē: qđ qdē. n. non possibile existere: non vtiq; existit in aliquo. Possibile aūt oē ꝓtingit nō actu esse. Ex qua ſnīa colligiꝫ: q oē qđ est possibile potentia

UVA. BHSC. IyR_086_2

passiua:icludit negationē actus ꝛ eē. ¶ 2° ꝑncipaliꝝ ma/
ioꝛ ꝑncipalis arguiť rōne. passiōes diſiūcte entis ſūt ta/
les q̄rū vna icludit negationē alteriꝰ:g̃ poª icludit nega/
tionē actꝰ:ꝛ p ꝯns potētie vt poª est nō repugnat eē sine
actu:ꝛ ex altera pte pōt esse i actu:g̃ potētia ⁊dictionis.
¶ Rñdeť q nō repugnat potētie passiue esse sine actu
inq̄m poª est:ſz bñ ei repugnat inc̄ptū hec: hoc ē inc̄ptus
est potētia passiua determiata in spē:siť repugnat homi/
ni:vt hō eē sine risibilitate:ſz nō inc̄ptū ſuba aut poª pas/
siua i nā. ¶ Cōtra:aut teneť vniuocatio potētie passiue
ad q̄libet potētiam passiuā:ꝛ ſiꝝ actus ad actū q̄ēlz
receptibilē in potentia:aut nō:ſi dicas q sic:sic arguiť.
q̄cḡd essentialiter ꝓpetit supioꝛ ēntialiter ꝓpetit infe/
rioꝛ:ſz ēntialiꝝ cōpetit potētie passiue:vt passiua ē:eē in
re sine actu receptibili:g̃ nō repugnabit potētie passiue:
vt i determiata spē:ꝛ ita nō repugnabit hoi ic̄ptū poten/
tia passiua talis ꝛ determinata eē sine risibilitate. Si vo
teneať equocatio potētie ꝛ actꝰ. Cōtra. ꝯña Aꝛ. nō vale
ret. ſ. hic actꝰ ꝑcedit hāc potētiā:g̃ oēm potētiā. ſtat. n. q
actus g importať p hoc q̄ dico icoꝛruptibile ꝑcedat po
tētiā ipoꝛtatā p hoc q̄ dico coꝛruptibile:ꝛ tñ q actꝰ nō
ꝑcedat q̄libz potētiā. imo ꝯña ipa ꝓmitteret fallaciā
ꝓsequētis:qꝛ bñ seq̄reť:actꝰ icoꝛruptibilitat] ꝑcedit oēz
potētiā:g̃ potētiā coꝛruptibilitatis:ſz arguere eꝫ nō va/
let. ſ. hāc potētiā ꝑcedit:g̃ oēz:qꝛ arguitur ab iferioꝛi ad
suū supⁱ affirmatiue vl̄r ꝛ distributiue. Uñ Aꝛ. intēdit
ꝓbare: q actꝰ simpl̄r est ꝓioꝛ poª:ꝛ ex ꝯñti q̄cūq potē/
tia. ¶ ℟. 2° ꝫ reſpōſionē datā tu dicis q buic potētie i/
quātū hec repugnat esse sine actu:siť māe celi repugnat
eē sine forma ſubali ſz aliquos. ¶ Cōtra. q̄ro qd addit
ly hec. supra potētiā passiuā. aut addit aliquid ptinēs ad
cālitatē mālē ꝑcise:aut ad aliquā aliā cālitatē. Si ꝓmo
cū cālitas mālis tñ sit eē in quo aligd ē:ꝛ istud sic eē in
quo non ponat aliquā necessitatē: neq ex pte subti: neq
ex pte forme: g̃ adhuc ñ repugnabit māe eē sine forma.
Si vero des 3m. habeť itētū: q ipsa necessitas inexñtie
forme nō ē ex pte subti vt subiñ ē. ℟ est vt cā mālis in q̄.
Neq valet fugere ad iclinationē māe respcū forme: qꝛ
si penes istā iclinationē forma eēt i mā nēcio: g̃ ois foꝛª
nēcio eēt i mā: qꝛ ad ipsaz nāliter iclinať. ¶ Oꝛ si dicať.
q magis iclinať in istā. ¶ Cōtra. maioꝛ aut mioꝛ iclina/
tio nō necessitat mām sub forma: nisi forma esset illa ad
quā mā sume iclinareť: q̄ nulla est: vt nūc ꝑsuppono. qō
alibi ꝫ declarari. ¶ Itē 2ª rōne arguiť ad hāc maioꝛē
ꝑncipalē q. ois potētia passiua sit potētia cōtradictiōis
sic. Possibile distinguiť ꝓtra necessariuz ꝛ ipossibile. ipos
sibile. n. ita respicit nō eē:ꝛ ad ipm determinať: q nullo
mō respicit eē. Uñ ipole est illud qō nullo modo pōt eē.
Necessariū aūt ita respicit eē: q nullo mō non eē: qꝛ ne/
cessariū est illud qō ita ꝫ eē qō nō pōt non eē: vt ps per
Aꝛ. 5. meta. cap. de necessario. tex. cō. 6. Si ergo possibi/
le dcīa potētia passiua determinareť ad esse sic: q non
posset eē sub non eē illi⁹ respectu cuius est potētia passi/
ua: eēt simpl̄r nēciuz: si vero ad nō eē determiareť: sic q
non posset recipe eē: eēt ipossibile. g̃ cū possibile sit me/
diū iter nēciuz ꝛ ipole sic respicit eē: q etiā potest eē sub
non eē:ꝛ ita ad neutrū istoꝝ determinatur. ¶ Item ad
idē tertio argť sic. Jō potētia passiua est ad eē: qꝛ ēt pōt
ab alio recipe. ſ. ab agēte. Si aūt ab alio recipit eē c̄ptus
est ex se illo circūscripto: ē sub nō eē: qꝛ ois mutatio ē in
ter oppositā: si ergo potētia passiua de se ē sub nō eē: ꝛ si
bi nō repugnat hre eē p ages. g̃ respicit eē ꝛ nō eē. ¶ Ad
illō qō dr̄. q passio ſequēs ſubz: gnātur ad gnōnē ſubi p
modū seq̄le. ¶ Cōtra ꝫ argutū ē supⁱ: qꝛ termini distī/
cti regrūt actiōes distictas: qēadmo ē i ꝓposito ō p/
ꝓia passiōe ꝛ de ſubto: quoꝝ vnū est q̄litas ſz viā cōez:
ꝛ alterū ē ſuba: loquēdo ō ſubto i genere ſube: g̃ ista duo
diuersis acqſitionibꝰ ꝛ actionibꝰ inducunť ab agēte seu
ꝓducunť. ¶ Et ꝓfirmať ℟. qꝛ illud ē cā p se alicuiꝰ qō
circūscripto quocūq alio ipso posito: ꝓducť effectus in
eē: ſz circūscripto gnānte ad imaginationē: ꝛ posito subo
in eē: segtur de necessitate ipsa passio q̄ fluit a dria speci
fica ſubti: ꝛ ex ꝓpꝛys ꝓncipys ipsiꝰ. g̃ ſubiñ ē cā respectu
passiōis. Assumptū ꝑ maioꝛi. ꝓbať. Ꝛz sit de se euidēs:
qꝛ cā ē illud ad cuiꝰ eē seq̄ť aliō. ¶ Itē ꝓfirmať: q ſubz
sit cā passiōis p se: qꝛ illud ē cā p se alicuiꝰ effectus: qō cōti/
net in se ꝑnª sufficiēter ꝓductiua ipsiꝰ. Sz ita ē q ſubz ē
hꝫ: cū a ꝓncipio ipsiꝰ fluat ipsa passio: vt dcīm ē:ꝛ vr̄ q sit
cā effectiua. Tū ex rōne supius adducta de potētia pas/
siua: q̄ ē poª ⁊dictiōis. Tū qꝛ posito subto in eē reducit
ipsa passio de non eē ad eē: in re ꝛ existentia actuali: Oꝛ
aūt sic reducit effectū de non eē reali ad esse reale: est cā
efficiens: cuius cālitas ꝑncipaliter respicit effectuz q̄ ad
eꝝñtiā actualē. ¶ Itē ista rñsio: q passio ꝓducť ꝑ mo/
dū seq̄le: tollit oēz viā ad ꝓbādū aliqd eē ꝑ se ꝛ realiter
effcīn alicuiꝰ agētis: qꝛ dicā q caloꝛ nō capit eē effectiue
ab igne: sed est seq̄la ignis. Silr̄ q mūdus nō est effecti/
ue a deo: sed ē seq̄la dei: ꝛ breuiter q ois effectus ē seq̄la
sue cāe: ꝛ nō a sua cā effectiue. ¶ Ex his apparet ōtermi
natio terty articuli ſm ꝑmam opionez. ¶ Oꝛ si teneať
opinio q ſubm nō tñ sit cā mālis: sed ēt effectiua. ℟ Rñr
ad difficultatē negatiue. vz. q ſubm non est sepabile ab
accidēte ꝓpꝛio. Et hoc ē qō dicit Sco. in meta. q ꝛz subz
possit separari a passiōe c̄ptus ad idepēdētiā: qꝛ in nullo
ſubm dependet a ꝓpꝛia passiōe: nō tñ est sepabile c̄ptus
ad cālitatē: qꝛ est cā necessaria eiꝰ:ꝛ qꝛ posita cā necessa/
rio cānte effcīn necessitate simplr̄: de nēcitate ponit effe
ctus: iō posito subto: nēcio ponit passio. Hec que dicta sūt
de sepabilitate: q ſubm est sepabile ab accñte: itelligā/
tur de sepabilitate ſz potētiā logycā: q̄ potētia ē nō re/
pugnātia terminoꝝ:ꝛ ēt poª meca que ē q in ꝯceptu foꝛ/
mali ipsiꝰ ſube vt ſuba est:ꝛ inc̄ptū hec ſuba nō includit
aliqō accñs:ꝛ ꝓpter hoc nō repugnat ſube vt ſuba est eē
sine quolibz accñte: saltē cōi. Sed si loq̄mur de sepabili
tate ſm potētiā pꝫycā ꝛ nālē cū talis potētia respiciat
mām sensibilē ꝛ c̄ptaz. de qua bz ꝓduci cōpositum ſuba/
le: et ēt cū agēs nāle nō agat nisi mediātibꝰ q̄litatibus
actiuis aut passiuis) nō pōt ſuba vt ſuba est nālis separa
ri vl̄r a quolibet accñte cōi: ꝛ sic ad qōnē rñsuz est ꝛc.

Modo de vltimo artic. rñdeť ad argtª ꝑnci. Et
ꝑmo ad ꝑmū dicendo: q nedū ſuba i
cōi: sed ēt in ꝑticulari potest separari a quolz accñte. Et
cum dicť. ergo homo poterit esse sine quātitate: conce/
do ꝯnaz: ꝛ ꝯns: qꝛ hoc nō est ipossibile: vt dicit Sco. i re/
poꝛtationibꝰ parisiēsibꝰ. di. 4 z. q. z. primi. ℟ Reſpōdēdo
ad 3m argm. qꝛ ſuba vt sic ꝯcludit ꝑcise in suo cōceptu foꝛ
mali illa q̄ sūt in genere ſube: nō aūt que sunt in alys ꝑ/
dicamētis. ergo quelibz ſuba poterit habere ꝯceptū foꝛ
malez quiditatiuū non includendo nec intelligēdo c̄p/
titatē. Et cū dr̄ homo est coꝛpus oꝛganicuz ꝛ animatuz.
Dico q coꝛpus oꝛganicū qō ponitur in diffinitione aie
nō dicit c̄ptitatem: sed dicit totū: habens plures partes
specifice distinctas: nō tñ vt extensas per c̄ptitatē. ꝛ bre/
uiter in nulla diffinitione ſube regriť necessario accñs.
¶ Notandū tamē q manus: caput: ꝛ cetere partes que
sunt oꝛganice possunt ꝯsiderari vno mō vt sunt disposi/
tiones quantitatiue seu qualitatiue: alio modo vt dicūt
ptes specificas eēntialiter diuersas: penes diuersas foꝛ/
mas ſubales. ℟ Primoº vt oꝛganicū dicit tales disposition
nes: non ponit in diffinitione homis: sed bene secundo

UVA. BHSC. IyR_086_2

modo:qz caput vel manus vt sunt organica scdo mō:nō dicunt nisi plures ptes subales:z ꝓposita plura specialia ex mā z formis substātialib⁹ specifice distinctis:z ita nō dscribit aīatū p organicū ipoztās q̄titatē z q̄litatē:sz solus ipoztās plures rōnes subales eēntialr z specifice distinctas. ¶ Ad scdaz ꝓbationē falsitatis ꝓnīs:cū dr corpus ē figuratū ꝛc. Dico q figura dupl'r accipit. Uno⁰ positiue.alio⁰ ꝓuatiue.·Primo⁰ dicit q̄daz dterminationē extrisecā alteri⁹ generis a q̄titate:z hec figura ē in pdicamēto q̄litatis ꝑt dicit determinationez q̄dā q̄litatiuā extrisecā alteri⁹ generis z exneā.s.a corpe z a q̄titate:quo logtur Az.de figura in pdicamētis. in ca.ō q̄litate.scdo⁰ figura accipit ꝓuatiue:z isto mō dicit determinationē q̄dā intrisecā q̄ nihil positiuum addit vltra corpus de genere q̄titatis aut de genere subē:sz tm̄ ꝓuationē ad vlteriozes ptes:sic logtur auctoz sex ꝓncipiozū de figura.q artifex facit figurā icisionis nihil addēdo: sz potⁱ⁹ remouēdo.Ex bis rndet q si capiat figura ꝓuatiue:nō ē polē corp⁹ de pdicamēto subē z multo minus boiez eē sine figura:sz b̄ iplicat ꝯdictionē:z est simpliciter ipossibile:sz si capiat figura positiue:n repugnat corpori de pdicamēto subē:nō soluz vt corpus:sed vt in spē eē sine figura:z ita nō repugnabit corpori ō pdicamēto subē eē sine q̄titate:sic ēt sine q̄litate absq eo q ista separatio iplicet ꝯdictionē. ¶ Ad z^am ꝓbationē cū dicit. Nō ꝑt eē bō nisi ꝓstet ex suis ptib⁹ ꝛc. Dico q bre ptē ex ptē ꝑt itelligi dupl'r. Uno mō eēntialr z entitatiue.alio⁰ dimensionalr z extensiue.·Primo⁰ ps est ex ptez:qñ fm suā eēntiā nō ē illa ps ex quā dr eē:z b̄ mō circūscripto quolibz accīte:caput est extra pedē:z distinguit ab illo:z sic vnū eē ex aliud nō est p q̄titatē:sed p essentiaz rei q̄ ab alia eēntia distinguit.z⁰⁰ ptē esse ex ptē de necessitate est p q̄titatē.Ad ꝓpositū applicādo.bō necessario ex sua rōne formali ꝓstat ex suis ptib⁹:q̄ruz vna ē ex aliam eēntialr:nō dimēsionalr z extēsiue. ¶ Ad z^m ꝓncipale z vltimū rndet.q cālitas itriseca in subto ꝑt accipi dupl'r.Uno⁰ p cālitate actuali:alio mō p cālitate aptitudinali.ꝑmo mō est accns p accns:z tñ necessariū z insepabile:z negat q oē accns p accns cōtingenter insit sic q nō necessario.secūdo mō cālitas est ꝓpria passio:z accns ꝓpium.Et cū tu dicis:q añ ista cālitatez:erit alia cālitas prior.Negat.qz sicut actiōis nō est actio:ex.5.phys. tex.c.io.Et mot⁹ nō est mot⁹i rōne ꝓncipy elicitiui:neq in rōne termini:ita cālitatis non ē cālitas in tali genere ꝓncipy aut termini:vñ cālitas nō cātur:sz ē q̄ aligd cātur:sic albedo nō est alba:sz ē illud quo aligd ē album.

¶ In qua igitur nō inerit rōne ipm dicente ipz hec rō eⁱ⁹ qō qd erat eē. Tex.c.XI. Nō. IIII.

VTrum predicata pertinētia ad qō quid ē sint pcise per op⁹ intellectus. Quia in ista.q.adducit opi.sā. Tho.q̄ ab An.an.ꝑobat.iō.M. Ꝙan. Neritoneñ.sustinendo ipsaz:ꝓbat trib⁹ argumētis:q pdicata ptinētia ad qō qd est:sunt collecta fm rōnē z itellcm̄:cuius oppo^m tenet An.an.z aly Scotiste. ¶ Et p ꝑ argum̄to. ꝑsupponit duo.·Primū.q scia est de eternis z icozruptibilib⁹:ista ꝓpositio pz:ex snīa Az.ꝑ posterio.z.7.meta. tex.cō.53. Scōm qō supponit est:q quotiēscūq itellus intelligit ꝯnes z ꝓncipia necessaria sp pariformiter itelligit.nec ē vez:q diuersificet in itelligēdo. ¶ Istis stātib⁹ argr sic.Dis scia ē ō eternis z necessarys:sed ꝯ scibilis z ꝓncipia nō sūt eterna z necia:nisi p itellcm̄.g pncipia ꝯnis bñt eē p itellectū.Discursus ē bon⁹:z maior pz per p^m suppositū.Qz āt ꝯ sit eterna:z ꝓncipia sint eterna pz.Sz q nō sint nisi p itellcm̄ apparet.Nā ꝯ est ꝓtigēs: puta ista.bō ē risibilis.silr bō ē anial rōnale.g si bñt esse eternū:ē p q̄to ꝓsiderant p itellcm̄. ¶ z⁰ ꝓncipalr ar.z ptī ē necio regsita ad b:vt forma iformet mām. ¶ Pretī intellect⁹ pōt id intelligere ac si eēt in se.Istud declarat.Rosa.n.nūc nō est corpus:itellectus tī pōt itelligere rosaz eē corp⁹ cū possit itelligere oē qō ꝑt eē. ¶ Istis stātib⁹ argr sic. Esto q corp⁹ sit ꝑmū pdicatū q̄ditatiuū rose:quero:aut b̄ est vt rosa est in actu corp⁹ aut in aptitudine:si ꝑ mō:g vnio actualis rose cū corpe ei actu:sed hoc est falsuz:qz rosa nūc nō est corp⁹ in actu:sz ī aptitudine:igr rosa ē corpus q̄tū ad vnionē aptitudinalē extremoz:qz pp istaz vnionē ꝓpō est vera z necessaria: b aūt nō pōt esse:nisi p quāto itellect⁹ cōsiderat rosaz q̄m ad istaz aptitudinē:g corp⁹ non inest rose nisi p ꝓsideratiōnē intellectus:sed tale corpus est pdicatū q̄ditatiuū: ergo pdicata q̄ditatiua nō sunt nisi p ꝓsiderationē itellectus. ¶ 3° argr.ꝑmittēdo duo.ꝑmū.Certū ē q Az.attribuit incozruptibilitatē vlib⁹.ꝑmo posterioꝝ.z z⁰ degnōne:qz cū scia sit de vlib⁹.g vlia sunt incozruptibilia. Scdo ꝑsupponit:qđ Az.z⁰.de gnātione vult q sicut de corporib⁹ elemētalib⁹ est scia:ita de gnābilib⁹ z corruptibilib⁹.·Probat.n.in scdo de gnātione de mixtis ꝓpositis ex elemētis cozruptibilitas:sed ista sunt vlia.ergo vlia sunt gnābilia z cozruptibilia. ¶ Ex bis ar. Ista sūt opposita.s.cozruptibile z incozruptibile.ergo Az.diuersimode de istis locutus ē:vt arguat in forma sic. Nulla opposita ꝑñt ꝓpetere vni z eidez fz idē eē:sed eē gnābile z ignābile:esse cozruptibile z icozruptibile sunt opposita:z attribuunt ab Az.ipsis vlib⁹.ergo fm idē esse nō cōpetūt vlib⁹:sed q sint ingnābilia z icozruptibilia nō pōt esse nisi per considerationem intellectus:ergo talia sunt per considerationem intellectus.

Ad oppositum arguit:ꝓbando q principia conclusionis in ōmōstratiōe habent aliqō esse ex natura rei:z arguit ꝓmo sic: illud est ens reale qō est ꝓncipiuz alicuius effectus realis.Sz sic ē q ꝓncipia demōstratiua sunt cāe z ꝓncipia alicui⁹ effectus realis:g ꝓncipia ōmōstratiua bñt aliqō eē reale.maioz est manifesta:nā causatio realis nō debet nisi enti reali:qz ipossibile est q effect⁹ realis dependeat ab ente rōnis:ens.n.reale ē illō qō nō ꝑsupponit ens rōnis. Minoz vero ꝓbat.Nā ꝓncipia demōstratiua sūt cause noticie ꝯclonis:sz cognitio est effectus realis:qz qlibet qō est ī pdicamēto est ens reale:vt pz:ex.5.meta.vbi distinguit phs ens reale in.io.pdicamēta:g cū noticia cōclusionis causeꝑ ꝓncipys:ꝓncipia sunt realia. ¶ Et cōfirmat hoc.Illa q sunt ꝓncipia agēdi z mouēdi itellcm sūt realia:qz actio in itellectu z motio ē realis.Sz ꝓncipia demōstratiua agunt z mouent itellectuz:ergo bñt esse reale. ¶ Itez z° ex pte termini:illō qō per se termiat actū itelligēdi:z a quo dependet actus itelligēdi ē ens reale:sz ꝓncipia demōstratiua p se terminat actū itelligēdi:z ab eis ꝺpendet z mēsurat actus itelligēdi:ergo talia sunt entia realia. Discursus ē bonus:z maioz ē manifesta:q̄tū ad qualz sui ptē:qz terminare actū realē ꝓpetit enti reali.Uñ Az.5.phycoruz remouet a relone q possit p se termiare motū pp minimā eⁱ⁹ entitatē. Sz relatio realis bz maioz entitatē q̄ ens rōnis:qz ens rōnis ē respcūs rōnis:respcūs āt rōnis

UVA. BHSC. IyR_086_2

est miozis entitat⁹ q̄z respc̄us realis. g̃ si relatio realis nō
pōt p se termīare actū realē: multo minus ens rōnis pote/
rit termīare actionē realē: g̃ qō p se termīat actū intelli/
gēdi ē ens reale: cū act⁹ itelligendi sit actio realis: p̄nci/
pia ōmōstratiua sic termināt. g̃ ꝛc. ¶ Quātū ad alia p̄
rez maioz ꝓbaī. qz ipole ē q̄ ens reale ōpēdeat ꝛ mensu/
reī ab ente rōnis. qī ꝛc. mioz ät ꝓbaī. Nā act⁹ itelligēdi
in demōstratiōe p̄us termīaī ad p̄n̄m q̄ ad ꝓnē. Ulteri⁹
mēsuraī a p̄ncipys: q̄to. n. p̄ncipia sunt pfectioza: tanto
actus intelligēdi est pfectioz. g̃ mensuraī a p̄ncipys.

In ista. q. ponā ꝑ aliq̄ notāda ex gb⁹ patebit vita⁹
ptis negaᵘᵉ. q. ꝛ° rn̄debo ad argᵗᵃ in p̄n°.

Quantum ad p̄mā ptē sunt q̄tuor notāda q̄z p̄ᵐ
est: q̄ ꝓpones p̄mi ꝛ scōi mōi vificaī
ꝛ sūt vere q̄ᵐ ad eē entie: vt eē eēⁿᶜ abstrahit ab eē exi/
stētie: ꝛ itelligo sic: q̄ ꝓpō p̄mi mōi ē sic va: q̄ p̄dicatum
verificaī ō subto i eē gditatiuo: ꝛ icluditur i ꝛceptu fo/
mali ipi⁹. Sz ꝓpō scōi mōi sic vificaī: q̄ p̄dicatū: lz non
includaī i subto: ꝟ ē i ꝛceptu formali ipi⁹: tn̄ ꝛpetit sibi
rōne nāe: ꝛ gditatis. Qō ꝺclaraī sic. Nā ē dr̄ia iter accn̄s
cōe: ꝛ accn̄s ꝓpriū. accn̄s cōe egreditur a p̄ncipys idiui/
dui. accn̄s aūt ꝓpriū egrediī a nā specifica ꝛ quiditate.
¶ z° nōnᵐ ē: q̄ eē eēntie tā i effcū ꝛ i re: q̄z i itellu obtiue
abstrahit ab eē exītie: sīc. n. eē eēntie abstrahit a suppo/
sito ꝛ singlari: ita ab oi exītia. Certū ē. n. q̄ i re eē eēntie
nō ōtermiat sibi singlaritatē tāq̄z aliqd ō eēntia sui: sed
nā ꝛ eēntia ē poz nāl⁹ ipa singlaritate: ꝛ sīc ē poz ipa sin/
gularitate: ita ē poz nāl⁹ exītia. Sīl⁹ i itellu obtiue nā ꝛ
eēntia repītanī itellectui abstracta ab oi singlaritate ꝛ
exītia: sīc pz: q̄ spēs itelligibilis lapidis repītat lapidē
in cōi nō repītādo būc aut illū. ¶ 3° ē nōnᵐ: q̄ duplex ē
eē obtiuū: vnū ē añ actū itelligēdi: aliō post actū itelligē
di. Et p̄mo° adhuc duplr. Uno° vt actu mouēs itell⁹ ad
actū itelligēdi z° habitual⁹: nō vt actu mouens: sz vt i/
mediate motiuū. Exēplū vtriusq̄ mēbri. Lapis hn̄s eē
in itellu ꝑ spēz itelligibilē repītātē ipz: vt ista spēs actu
mouet itell⁹: hz eē obtiuū actual⁹ ꝛ p̄mo°: sz q̄n hz eē per
spēz itelligibilē q̄ nō mouet actu itellcm̄: sz ē i ꝓxima di/
spone ad mouēdū: hz eē i itellu obtiue habitual⁹. Scōo
mō p̄ncipal⁹ aliqd dr̄ eē i itellu obtiue post actū intelli/
gēdi: ꝺpēdēs ab ipo actu itelligēdi i fieri ꝛ i ꝛseruari. qō
hz eē i itellu obtiue añ actū itelligendi: siue actual⁹: siue
habitual⁹: hz aliqō eē ex nā rei. Qz ät hz eē i itellu obti/
ue post actū itelligēdi: hz p̄cise eē rōnis: ꝛ isto° figmēta ꝛ
intētiones z° hn̄t eē i itellu obtiue. ¶ 4ᵐ ꝛ vltiᵐ nōnᵐ ē:
q̄ eē eternū pōt accipi dupl⁹ vt al⁹ dixim⁹. Uno° positi/
ue. alio° negatiue. Illō ē eternū positiue: qō non solū ca/
ret p̄ncipio durationis: sz vltra ꝟ hz coexītiā ad oēz dr̄iā
tpis. Sz eternū negatiue ē p̄cise illō q̄ nō ē ex tpe: seu n̄
incepit eē: ꝛ nō hz p̄nᵐ durationis. ꝑ mō dicim⁹ singlaria
exītia sine p̄n° durationis: (sīc itelligētia fz viā Axᵉ.) sūt
eterna. Scdo° gditates ipe abstrahentes ab oi exītia: ꝛ
oi durātiōe tpali dr̄ eē eterne: qz nō sūt ex tpe: nec hn̄t
p̄ncipia durationis: cū abstrahāt ab oi duratione. ¶ Qō
dr̄i ō eterno: dico ō nēcio. Nēciuz. n. pōt accipi positiue
qō hz exītiā idefectibilē: ꝛ isto° dicim⁹ itelligētias esse
nēcias fz Axᵉ. Alio° nēcium capiī negatiue: ꝑ eo qō ē i/
possibile alr̄ se hr̄e: ꝛ isto° eēntie rez pn̄t dici eē nēcium
q̄ᵐ ad p̄dicata sua gditatiua: qz ipole ē tales gditates ꝛ
essentias aliter se hr̄e: quātuz ad talia predicata.

Quantum ad z^am ptē. q. Dis p̄missis rn̄r ad argu
mēta: ꝛ ad p̄ᵐ p̄supositū ꝛceděo: q̄
scia ē ō eternis negatiue: qz ō essentys ꝛ gditatib⁹ rez: q̄
sic sī nēcia maxie loquēdo ō scia istoꝝ iferioꝝ. Et cū di/
cis: p̄ncipia ōmatiua nō sūt nēcia: nisi qz itellcūs: sic ea
itelligit. Negaī ℞: imo sūt nēcia ꝛ eterna ex se negatiue:
qz abstrahētes ab oi exītia ꝛ dr̄ia tpis. Cōsil⁹ ipa p̄n⁹ ō/
mōstratiua añ q̄z actu itelligāī: cū bēant eē i itellu obti/
ue p spēs repītātes ipa: qō eē ē ex nā rei i tali eē obtiuo:
dn̄r eē eterna ꝛ nēcia p Axᵉ. qz talia repītatiua i itellcū
añ oēz actū itelligēdi repītāt ipa p̄dicata gditatiua: vt
imutabil⁹ vnita suis subtis: ꝛ sic apta nata sunt eternal⁹
repītare: qō eē obtiuū: (cū sit aliqō esse ex nā rei:) dici/
mus p̄ncipia ōmatiua bre ex nā rei añ actū itelligēdi.
¶ Ad z^m arg^m. rn̄r p̄supponēdo: q̄ coz p⁹ qō p̄dicaī ō ro/
sa nō exītē: sīc abstrahit ab eē exītie: sic vnio fozme sub
stātialis rose ad suā mām abstrahit ab esse exītie. Et sic
ꝛcedit: q̄ coz p⁹ qō p̄dicaī ō rosa non exīte nō est i actu
actualitate exītie: neq̄ vnio ipi⁹. Cōcedit tn̄ q̄ ē i actu
tā coz p⁹: q̄z vnio: actualitate eēntie: nō simpl⁹: sz obtiue i
intellu. Añ ad ℞ q̄ coz p⁹ vificer p se i p̄mo° ō rosa: suffi/
cit: q̄ bēat tale eē obtiuū i itellu: i aliq̄ repītāte: ꝛ i aliq̄
spē itelligibili mouēte itell'm vl potēte imediate moue/
re ad ꝛcipiēdū formā subalē rose cū sua mā vt vnitā. Et
q̄cū q̄z sic bn̄t tale eē obtiuū i itellu añ actū itelligēdi ba/
bēt aliqō eē ex nā rei. Añ nō dico coz p⁹ vificari de rosa:
qz foz rose cū sua mā ꝛcipiī vt vnita: vt tu dicis: sz dico
q̄ sic vificaī: qz illa ex nā sui sī sic nāl⁹ ꝛceptibilia: ꝛ vt
vnita mouēt itell'z p spēz: aut sī i po^a ꝓxima ad mouen/
dū. ¶ Et si dicas. Nō ē vnio in cōi: nisi i aliq̄ pticulari.
¶ Dico q̄ vez ē: q̄ nō ē vnio i cōi ꝛ vl i re: nisi sit vnio
in pticulari i effcū ꝛ actuali exītia. Sz i esse obtiuo apō
intell'z negaī ℞. ꝛ dato q̄ dareī: q̄ ista nō p̄n̄t esse vnita
obtiue i itellcū: nisi in aliq̄ pticlari eē obtiue: nō seq̄ī pp
℞ q̄ tale pticulare sit exīs i effcū: ppea qz singlare inq̄/
tuz singlare p̄t repītari apud itell'z sine quacūq̄ exītia
actuali: sīc Soz. nō exīs p̄t repītari p spēz q̄ sit ꝓpriū et
formale repītatiuū ipi⁹: q̄ spēs vnifozmiter repītat: si/
ue Soz. existat: siue nō. ¶ Ad vltᵐ respōdeī. p̄mittēdo
vt alias sepe dcm̄ ē: q̄ duplex ē cozruptibile: qōdā ē coz/
ruptibile po^a remota: qōdā ē cozruptibile po^a ꝓpinqua.
Cozruptibile po^a remota ē qō hz i se p̄n^m cozruptiōis: nō
tn̄ hz oēs ꝺditiōes necio regsitas ad cozrūpi: sīc sūt exī/
tia ꝛ singularitas. Et isto° dicim⁹: q̄ illō ē calefactiuum
pō remota: qō hz formā i se: q̄ p̄t eē p̄n^m calefaciēdi: non
tn̄ hz illas ꝺditōes necio regsitas ad actualē calefactio/
nē: q̄ sī approximatio passī ad ipz calefactiuū: ꝛ remotio
ipediměti: ꝛ isto° q̄lz nā ꝓposita ex mā ꝛ forma circūscri
pto singulari ē cozruptibilis potētia remota: qz hz in se
p̄n^m cozruptiōis: qō ē mā ꝓma. Sz qz mā ꝓma nō ē p̄n^m
cozruptiōis: nisi ꝓcta ad exītiā ꝛ singlaritatē: iō nā cōis
vt abstrahit a singulari b⁹: nō ē cozruptibilis pō ꝓpinq̄.
Cozruptibile ät potētia ꝓpinq̄ ē ipz singlare: māle: sēsi/
bile: maxie subale: qz tale hz p̄n^m cozruptiōis itrisecū: et
oēs ꝺditiōes necio regsitas ad cozrumpi: q̄ sūt exītia ꝛ
singularitas. Sicut dcm̄ est de cozruptibili: ita dom est
de icozruptibili. Incozruptibile. n. vno° accipiī ꝑ eo qō
nō hz potentiā ꝓpinquā ad cozrūpi: ꝛ tale pōt dici icoz/
ruptibile potētia ꝓpinq̄. Alio° pōt accipi icozruptibile:
qō nō hz potentiā ꝓpinquā: nec remotā ad cozrūpi: ꝛ ta/
le pōt dici icozruptibile nō sōlū po^a ꝓpinq̄: verū ēt po^a re
mota. Incozruptibile ꝑ acceptū ē illud qō tātū excludit
po^am ꝓpiquā ad cozrūpi: sz nō po^am remotā: sīc ē nā ꝛpo/
siti vl⁹: q̄ lz nō bēat potētiā ꝓpinquā ad cozrūpi: tn̄ hz
potētiā remotā que ē ipsa mā cōis abstracta ab exītia:
vt dcm̄ ē: ꝛ tale icozruptibile po^a ꝓpinq̄ accipiī tn̄ nega
tiue: qz lz nō bēat potētiā ꝓpinquā ad cozrūpi: non tamē
ponit aliqd intrīsecū ꝑ qō sibi repugnet actualis cozru/
ptio. Aliud est icozruptibile: qō excludit nō tn̄ potētiaz
ꝓpinquā: sz ēt potentiā remotā: ꝛ tale accipiī nō tn̄ ne/

UVA. BHSC. IyR_086_2

gatiue:verū ēt positiue:qz vltra hoc ꝙ excludit oēz po/
tētiā ad corrūpi:ponit oīno aliqd repugnans ipsi corru/
ptiōi:sicuti q̄lz itelligētia ꝟz Ax.nō tm̄ nō pōt corrūpi:
vez ēt bz ītrisece nāz p quā sp ē:z nēcio est:z oīno repu/
gnat corruptiōi. ¶ Quib⁹ expositis dicim⁹:ꝙ scia ē ō ī/
corruptibilib⁹ simplr:q̄ sunt incorruptibilia positiue:sīc
sunt deus z intelligētie. Silr scia ē ō īcorruptibilib⁹ po⁹
ꝓpinq̄:q̄ sunt incorruptibilia tm̄ negatiue:sīc sunt nāe
vles gnābiliuz z corruptibiliū:que vltra hoc ꝙ sunt in/
corruptibiles potētia ꝓpinq̄:sunt corruptibiles potētia
remota:z ista nō cōtradicūt. ¶ Oz si tu dicas. Nā vlis ē
incorruptibilis po⁹ ꝓpinq̄.g nō pōt p̄dicari de corrupti/
bili po⁹ ꝓpinq̄:nec ꝛcludi essentialr ī ipso. ¶ Rndet di/
cēdo:ꝙ icorruptibile po⁹ ꝓpinq̄ positiue acceptū repu/
gnat oīno corruptibili po⁹ ꝓpinq̄:vt de se pz:qz qōlibz
tale bz nām simplr necessariā repugnātē oīno nāe possi/
bili:que.vz.pōt esse z nō esse:sed incorruptibile po⁹ ꝓ/
pinq̄ negatiue:nō repugnat corruptibili po⁹ ꝓpinq̄:ex
eo ꝙ lz nō habeat potētiā ꝓpiquā ad corrūpi:tñ bz po⁹
remotā:z nō ponit aliqd qō repugnet corruptiōi.qr ꝛc.
¶ Patet ergo resp̄sio ad oīa argumenta:z ista sufficiant
quantum ad istam questionem.

Quedam enim z illic eadē z ex spermate fiūt z sine spermate. Tex.cō.XXIII. Nō. V.

Queritur. Utrū genita p putrefa/
ctionē z genita ex semie
sint eiusdē spēi. Arꝛ ꝙ nō.p auctē Ax.de
gnōne aīaliū dicētis.q̄cūq̄ nō ex aīalib⁹:
sed ex corrupta mā hec gnānt qdē:altez
aūt genus z qō factū ē:neq̄ femella:neq̄
masculus. ¶ 2° arguit Ax.2° ō aīa.tex.c.34.nālissimū.n.
operuz viuētib⁹ē q̄cūq̄ pfecta z nō orbata: neq̄ spōta/
neā gnōnē bñtia facere altez q̄le ipm ē:sed q̄ bñt spōta/
neā gnōnē sūt q̄ gnānt p putrefactionē.g ꝛc. ¶ Itē Cō/
mētator.8.phys.cō.46.cōtra Auic.arguit ꝙ vni⁹ nāe ē
tm̄ vnus modus cōicandi:quā ꝓpōnē.pbat multiplr.p
qz diuersis gnōnib⁹ ꝼm spēz corrūdent māe distincte spē
z alteri⁹ rōnis:gnō vniuoca z ex semie est distincta spē a
gnōne eguoca.g ꝛc. Maior.pbat.qz gnōni vniuoce cor/
resp̄det semē p mā:gnōni eguoce corrūdet corpus pu/
trefactū.iste sm̄ māe alteri⁹ rōnis. Et tūc vltra.vbi māe sm̄
alteri⁹ rōnis:ibi ēt forme inducte sūt bꝫ:ſz vbi mā z for/
ma sūt alteri⁹ rōnis ab alys ibi sūt nāe distincte spē. igit
gnōni vniuoce z eguoce corrūdēt nāe distincte ꝼm spēm.
maior bui⁹ ꝑsyllogismi ꝓbat ex sn̄ia Ax.z.de aīa.tex.
cō.24.z.26.actus actiuoz sm̄ ī patiēte dispositō:z.2°.ait.
act⁹ vniuscuiuscq̄ ī ꝓpria mā aptus natus ē fieri. ¶ Cō/
firmat.p Ax.5.phycoz.tex.cō.7.distinctaz mutationuz
ꝟz spēz sūt distincti termini spē:ex ꝓnti distincte forme pe/
nes q̄s Ax.distinguit ipsas mutatiōes:igr gnōnis vniuo/
ce z eguoce erūt distincte forme ꝟz spēm terminātes bꝫ
mutatiōes. ¶ Probat 2°.pncipalr.ꝓpositio Cōmē.si ea/
dē nā posset cōicari ex semie:z p putrefactionē:eadē nā
fieret nālr z a casu.pbat.q̄ fiūt vniuoce:z ex semie fiunt
nāliter:z que equiuoce:fiūt a casu:ꝙs illatū ē euidēter
falsuz:qz qō fit a casu ē oppositū ei qō fit a nā:nā ꝑmum
fit ꝼm itētionē nāe.2ᵐ ꝑter intētionē nāe:ex bꝫ ēt seq̄re/
tur ꝙ aliq̄ vna tota spēs posſz fieri a cāu. Et tūc vltra cū
illud qō fit a casu possit fieri indifferēter ex q̄lz:z ex ifi/
nitis materys:aliq̄ vna spēs sic fieri posſz ex semie asini
z indifferēter ex q̄libz mā. ¶ Itē qō fit a casu ē mōstruo/
suz:z qōlibz tale ē iperfectū:z bꝫ nō itendit a nā.igr talis
nā nō poterit fieri vniuoce. ¶ P̄.3°.pncipalr.pbat.ꝓpō
Cōmē.si gnābile aliqō vnū ꝟz spēz pōt gnāri vniuoce z
eguoce:aut gnābit eguoce sp:z ō necessitate:aut freqē/
ter:zvt in plurib⁹:aut raro:z ī pauciorib⁹.nō ꝑmo mō.qz
nūq̄ gnāret vniuoce:neq̄ 2° mō:qz qō frequēter euenit
nāliter euenit:igr talis effcūs eēt effect⁹ nālis sue cause:
qō nō cōcedit.igr tale gnābit raro:ſz qō raro euenit ca/
sualr euenit:z qōlibet tale ē oppo^m ei qō fit a nā:vt pau/
lo añ deductū est:igr tale gnābile nūq̄ gnābit vniuoce.

Ad oppositum est Ax.7.meta.tex.c.23. vbi
bz:quedā.n.z illic eadē z ex
spmate fiūt z sine spermate:ex bꝫ argr sic.si eadē aīalia
fiūt ex spmate:z sine spmate:aut Ax.itelligit ꝙ eadē ꝟz
nūez sic fiūt:aut eadē ꝟz gen⁹:aut eadē ꝟz spēz.si ꝑ mō.
qz nihil vnū z idez nūero fit aut fieri pōt vtroq̄ mō:sic
ꝙ fiat ex spmate z sine spmate:z ꝑterea aīalia q̄ fiūt si/
ne spermate nō possunt eē eadē nūeraliter:cū bis q̄ fiūt
ex spermate:qz nihil idē nūero gnāt se:ex 2° de aīa.tex.
cō.7. Nec auctas Ax.intelligit ꝙ eadē ꝟz gen⁹:qz ꝑmo
Ax.eēt valde īartificialis z nullus:cū oē bñs sēsuz quo/
cūq̄ fit z genereť ē aīal:igr Ax.itelligit p ly eadē.idēti/
tatē specificā:z si sic habeť ꝓpositum.

In ista.q. ꝑmo recitabunť due opiniones extre/
males:que nō tenenť. 2°ponet opinio
media ꝓbabilioz:vltio resp̄debit ad argu^ta pncipalia.

Circa ꝑmū est opio Auerroys.cōmē.pallegato.in.8.
phys̄icoz tenēs nulla aīalia genita p putrefa/
ctionē seu eguoce eē eiusdē rōnis cū aīalib⁹ genitis ex
semie:q̄uis in multis accñtib⁹ videanť silia:p qua opi/
nione sūt rōnes adducte supi⁹i pede q̄stionis:q̄ opio fal/
sa est:si sic itelligať de oīb⁹ aīalib⁹ vlr:sīc rōnes sue ꝑten/
dere videnť:que eque ꝓcedūt de aīalib⁹ ipfectis:sīc de
perfectis:cui ꝺdicit magnus theologus Aug.3.de trini.
ca.5. Aīalia tā multa nulla mariū feminarūq̄ ꝛmixtiōe
ꝓcedēte:siue in terra:siue ī aq̄:que tñ crescunt:z coeū/
do alia pariūt:cū illa nullis coeūtib⁹ parētib⁹ orta sint:
z rō Augustini ē:qz genitū p putrefactiōez ꝓpagat a⁹ite/
rū ꝓpagātia:ſz aīal ꝓpagās aliō ex semie ē vniuocū ꝓpa
gato:qz gnō q̄ ē ex semie ē vniuoca:gnō āt vniuoca ē qñ
ꝑn^m formale:qō ē for⁹ gnānt] z termin⁹ formalis q̄ ē for⁹
geniti sūt eiusdē rōnis formalis vl eiusdē spēi. igr geni/
tū p putrefactionē:z p ꝓpagationē sūt eiusdē spēi: assū/
ptū āt pz:ī apib⁹ z muscib⁹:z euidēs ē ō plātis:qz plante
eguoce gnāte ꝓducūt semē:ex q̄ gnānť alie plāte eiusdē
spēi. Silr ipsemet Cōmē.cōcedit ī accñtib⁹ gnōnē fieri
ab vniuoco z equoco.vñ 2°de celo z mundo.cō.42.cō/
cedit calorē gnāri vniuoce a caloze ī substātys:z ēt equi/
uoce ex motu z ꝓcursu radioz. Cōcedit ꝑterea hoc idez
de substātys.s.ō igne 3°ō celo.cō.56.vbi bz ꝙ exit⁹ ignis
de lapide nō ē ō cap. trāslatiōis:ſz ō cap. alteratiōis:bꝫ ē
nō gnātur p lationē:ſz p alterationē:gnātur ēt ignis per
motū localē:vt expsse ponit.iz.meta.cō.18.z ꝑ methau/
roz ō ipressionib⁹ ignitis:bꝫ idē affirmat Auer.in gnōne
aīaliū.iz.meta^ce.cō.18.cōmēdādo opionem Themistij.
vespe ingt ipe videť fieri ō corpib⁹ equoz mortuoruz z
apes ō corpib⁹ vacaz:ꝙ āt oīa p̄dicta gnāta eguoce:sint
eiusdē spēi cū gnātis ex semie z vniuoce. pbat.qz q̄ bñt
easdē opatiōes circa eadē obta:z ab eisdē causis ꝑficiū/
tur ab eisdē corrūpūť:eosdē bñt mot⁹:siue q̄m ad sursuz:
siue q̄tū ad deorsuz:siue q̄tū ad motū ꝓgressiuū:z bñt
eadē organa mot⁹ ꝓgressiui:sunt hec oīa eiusdē spēi: sed
eadē organa mot⁹ ꝓgressiui:sunt hec oīa eiusdē spēi: sed
aīalia genita p putrefactionē:z per propagationez sunt
bꝫ.ergo ꝛc. Maior ꝑz.discurrēdo per singulas partícu/
las ei⁹:opatio.n.facť scire formā:sīc trāsmutatio māz:mā
sīc trāsmutatio ē actus māe:ita opatio formez:z si ꝛlegť
ꝓpositū:bꝫ ē rōne formez:opationes aūt circa eadē obie/
cta sūt eiusdez rōnis:vt ondit Ax.2°de aīa qz po⁹ diuti/

UVA. BHSC. IyR_086_2

guūt ꝑ actus ꝛ actꝰ ꝑ obta: ꝛ rō est: qꝫ effcūs hz distingui ꝑ a cā pticulari: ꝛ nō vl'i: poª aūt est cā vl'is respcū actꝰ ꝛ opationis: obm aūt ē cā pticularis: igr ab obto opatio magis distiguit specifice. ¶ Lōfirr: qꝫ visio albi ꝛ visio nigri distiguūt ſm spēz: qō nō eēt nisi obm ꝑmo distinguere actum: ꝛ sic obm ꝛcurrit vt ꝑncipiū distictionis specifice: ita ꝛcurrit ad vnitatē specificā. Neqꝫ valz qō dr a nōnullis qꝫ opatiōes distiguūt ex poª q̄ recipit opatiōnē: cū mā distiguat actū ꝛ formā ex. 8. meta. tex. com. ii. nā gegd sit de mā ex q̄ ō qua cōcedit qꝫ distiguit aliquo mō effcū spē: loq̄ndo ō mā ꝛpōnis: q̄ inexistit rei: tam mā in q̄ nō sic distiguit. aliogn albedo ī ligno ꝛ ī lapide nō eēt eiusdē spēi: ꝛ ēt si daret qꝫ talis mā distigueret in formis subalibꝰ: nō tn ꝛcedēdū ē ō formis accntalibꝰ. ꝛ postremo si daret de formis accntalibꝰ q̄ educūtur de poª māe: nō tn de his que nō sic educūt: quēadmodum sunt opationes sensitiue: que sunt circa eadē obta: ꝛ ſm spēz: ꝛ ſm genꝰ. Cause ēt eedē ꝛseruatiue: aut eedē corruptiue ꝛcludūt idētitatē effcūs: qꝫ effcūs distincti ſz speciez hūt cās distictas ſm spēm ꝛseruatiuas ꝛ corruptiuas. Lōsilr motus ꝛsiles arguūt vnitatē in nā quā cōsequūtur: vt oñdit Ax. ꝑmo celi. ꝛ Lōmēt. ibidē cō. 8. motus vnus non prouenit nisi ex vnitate nāe. Deide eadez orgāna motus cōcludunt ꝑpoª. Nā vt dicit Lōmē. ꝑ ō aīa. cō. 53. mēbra leonis nō differunt a mēbris cerui: nisi qꝫ aīa differt ab aīa: sī mēbra nō distinguūt spē seu orgāna aialiū: nz aie ipsoꝝ. ¶ Lōfirmaꝫ ꝟ ꝑ Salie. ꝑ ꝑlonū ꝛ alios medicos q volūt qꝫ ꝛpositio ꝛ figura sequ cōplonē aialis: est. n. ꝛpositio dispositio q̄dā: siue ordiatio mēbris officialibꝰ attributa complonē ꝛnis. Arguit ꝑ ꝛpositio ꝑlonē: ꝑplo vero eadē formā eādē: cū sit ꝑpriū forme instīm in eodē istāti iductū in mā: ī quo forma substātialis iducit: hoc idē dr de figura: cū figura sit ex q̄litatibꝰ eēntialibꝰ associatis formis subalibus ꝑfectis. Et sic ꝑz. maior assumpta ī ꝑncipali arguēdo: qꝫ q̄cūqꝫ media gnāliter possunt ꝛcludeꝛ vnitatē specificā siue sumptā ex accidētibꝰ: siue ex opationibꝰ ꝛcludūt ꝓpositū sic vel sic gnātoꝝ. ¶ Preterea. ꝟdic Auerroy Ax. magr suꝰ in. 7. meta. tex. cō. 23. vt argutū ē ad oppositū. q. vbi vult qꝫ sicut aliq̄ fiūt ab arte ꝛ a casu: qñ. ſ. ꝑncipiū ē ī mā sine arte q̄ eēt ꝑncipiū motus factiōis: sī idē fieret ab arte ita vult qꝫ q̄dā nālia fiant a nā ꝛ casu: q̄dā nō: ꝛ Lōmē. ī eodē. 7. cō. 31. vult qꝫ illa possūt gnāri sine semīe: ꝛ ꝑ ꝛnis equoce: in quoꝝ mā pōt iduci virtute celesti aliq̄ virtꝰ similis virtuti seminis ī ꝓpagatis. ¶ Aduertēdū tn qꝫ Lōmēta. nō vult aīalia genita ꝑ putrefactionē cōnumerari iter genita a casu: vñ in. 12. meta. cō. 13. hz becverba: Et ſz hoc subē q̄ fiūt ex putrefactione collocanꝫ in eis q̄ fiūt ex ꝛueniētibꝰ nō in eis q̄ fiūt ex casu: ea. n. q̄ fiūt ex casu nō hūt ordinē: neqꝫ sūt spēs intēte a nā: iste aūt videnꝫ eē spēs intēte a nā: ſz tn diminūtē a spēbus gnātis ꝑfe ꝛ mſe: ꝛ plura eoꝝ fiūt in tēpozibꝰ ōterminatis: nisi ē igr ī istis dr qꝫ fiāt casu. Hec Lōmē. Uñ si vnq̄ ī casu ꝟ pōt exponi duobꝰ modis. vno mō ſm viā cōez qꝫ dici eē ꝑ se: ꝛ a casu: sī. n. referaꝫ ad cām ꝑticularē q̄ ē causa putredinalis fit a casu: qꝫ talis calor nō itēdit nisi resoluere corꝑ in elenta: ꝛ nō intēdit nālr gnōnē aīalis qō fit: quēadmodū intēdit virtꝰ que existit ī semine: ō quo natū ē gnāri aīal: sī vo hz gnō aīalis putrefacti referaꝫ ad cām vl'em: q̄ ē virtus celi regitiua oium que fiūt nālr hic inferiꝰ: nō euenit a casu: ſz est ꝑ se itēta. nā de intētione vl'is cause ē: vt oēs forme que sūt in poª māe ad actū deducanꝫ. Uel aliter pōt dici ad intētionē Lōmē. qꝫ generatio putrefactoꝝ quo ad sitū māe putrefacte in tali loco sub tali ꝛstellatione ē euentus casualis: sed postquā mā est sic dispositā ꝑ influxū celestē: ꝛ ꝑ calorē indu: ctū ab influxu celesti: qꝫ ꝓducaꝫ talis ſpēs aīalis vel talis ad quā hz ꝓportio: seu habilitas māe disponit: ꝛ hoc a vtute formatiua: que ē a tali influxu. hoc ē ꝑ nāz. ꝛ nālr aīal gnātur: ꝛ ꝑ se. Nec rōnes Lōmēta. ꝓ opione sua concludūt ꝺ aduersariū: vt dicē rndēdo ad argu ꝓncipalia.

¶ Est ꝛ alia opinio penitꝰ huic ꝺria que est Auicenne dicētis qōlibz aīal q̄tūcūqꝫ pfectū posse gnāri vtroqꝫ mō equoce ꝛ vniuoce: ita qꝫ nō incōuenit hoiem posse gnāri ex putrefactiōe ꝛ ex semīe: ꝛ hoc hz ipse in tractatibꝰ de diluuys q̄ fiūt ꝑ ignē ꝛ aquā: voluit. n. qꝫ stelle cōmixte viribꝰ elentoꝝ oia formare possint ꝛ pficere: ꝛ nām non regrere feminā: nisi ꝓp locū bn accōmodatū gnōni: ꝛ iō dicit matricē nō exigi ad gnōnez: nisi vt melꝰ formetur embrio: et qz raro repit pfectus locus gnōnis alicꝰ aīal sicut ē hoīs ꝓp repētinas mutatiōes elentoꝝ: ideo ꝓuidit nā certuz locū: q est matrix femine: ſz tn ꝛtingit qñqꝫ locū gnōnis cuiuscūqꝫ aīalis eē cōtēperatū ī elentis: ꝛ tūc asserit stellas ꝓducere illi aīalis spēz: cui locus est cōtēperatus ꝛ dispositꝰ in ipsis. Et fundamēta istiꝰ opinionis possūt eē ista. vnūqōqꝫ ē nāliter gnābile ex his ī que resoluit: ſz qōlibz aīal imediate resoluit in elenta. igr qōlibz aīal ē imediate gnābile ex cōmixtiōe elentorū sine semīe: vt arguaꝫ sic: quoꝝ ē sīlis modus resolutionis: est ēt sīlis modus gnōnis: sed oium aialiū est sīlis modus resolutionis: qz oia aīalia imediate resoluūtur ī terrā. q̄ oium aialiuz est similis modꝰ gnātionis ex terra: ꝛ per ꝛnis si aliqō aīal pōt gnāri imediate ex terra: ꝛ qōlibet sic pōt gnāri. ¶ Scōo argr. ꝑ ista opinione. cōtrarioꝝ sunt cause cōtrarie: sed gnātio ꝛ corruptio hoīs sunt mutationes cōtrarie. ergo gnātionis ꝛ corruptiōis sunt ꝓncipia contraria. Lōstat autem qꝫ corpora celestia cum elementis sunt sufficiētia ꝓncipia corruptiōis oium aialiū absqꝫ agente vniuoco sue speciei. ergo similiter corꝑa celestia cū elementis cōtrario modo se habentibꝰ sunt sufficientia ꝓncipia generationis oiuz animaliuz absqꝫ agente vniuoco ꝓprie speciei: qz nō ē maior ratio: q̄re corꝑa celestia cum elemētis sint ꝓncipia sufficientia corruptionis: ꝛ non sint ꝓncipia sufficientia generationis. ¶ Tertio argr. qō pōt virtus inferior potest superior: ꝛ eo amplꝰ ꝛ nobiliori modo. ꝓbaꝫ ista. qz virtus inferior agit mota a superiori: ꝛ causalitas sua est totaliter dependēs a superiori: igr ois cālitas cause inferioris virtualr ꝛ eminēter cōtinetur in supiori: ſz agētia particularia ꝓducunt aīalia perfecta: cuz semine: vt homo hoiem. ergo multo eminētius virtus celestis poterit ea gnāre sine semine: cū tota virtus seminis contineaꝫ virtualiter in virtute celesti. ¶ Lōfirmaꝫ ꝛ redit in idem corꝑa celestia hūt determinatū aspectuz stellaruz ſm quē ipse stelle hūt virtutē gnātiuaz respcū horuz inferiorum: sed stelle ſm aliquem determinatū aspectum gnānt animalia imꝑfecta sine semine: igr ſz aspectum nobiliorē poterūt gnāre aīalia perfectiora sine semine: ꝛ ſm aspectuz nobilissimū animalia nobilissima.

¶ Quarto argr. que sunt ꝓpingora ꝑmo ꝓncipio ī esse: videnꝫ imediatius posse ab eo ꝓduci: sed aīalia perfecta sunt ꝓpingora in eē ꝑmo ꝓncipio. ergo imediatiꝰ ꝓduci possunt ab ipso. ¶ Et ꝛfirmaꝫ. qz sicut se hz ars in artificialibus: ita se hz nā in nālibus. ex. 2ª ꝑhyco. Sed ars ꝓducit artificialia eiusdē spēi ex diuersis materys. vz. duas statuas eiusdē figure: ex lapide ꝛ ligno. ergo ēt natura ꝓducere poterit duo naturalia eiusdē spēi: vnuz ex mā ſpmaᶜ: ꝛ aliō ex mā putrefacta. ¶ Sz ista opio ē

UVA. BHSC. IyR_086_2

falsa:qz qcqd sit ō aialib⁹ iperfectis:tñ aialia pfecta:sic̄ est bō aut equus:nō videt posse gnāri:nisi vniuoce: z ex semie:qz bō pfecta aialia ples cās ad sui eē:z ad sui gnō̄ nem regrūt q̄ ipfecta:nō.n.sufficit cā equoca solum:sed cū hac regrit ēt vniuoca ad eoz gnōnē:cū pstiz vniuo ca supza equocā addat aliqd pfectiōis in cāndo:vbi eg uoca sit limitata z finita:z ita aliqō aial pp sui pfectio nē regrit vtrāq3:q̄s tñ nō regrit aial ipfectū:qō pp sui i perfectionē pōt gnāri solū ab equoca:que vt sic supplet vicē vni^cc. Nec rōnes sue ꝓcludūt. ¶ Et ad p̄mā rñdet cū dr. vnūqōq3 ē gnāl^c. ꝓcedat maioz cū ista ōtermina tiōe. vnūqōq3 imediate resoluit i ea ex qb⁹ imediate ge nerat:z e ꝑ:qz vltimū via ꝓpōnis z gnōnis ē p^m via reso lutionis:sz negat minoz. q⁹ aial imediate resoluat i ele mēta:sz i cadauer z i cozp⁹:Et pterea dr z° ad maiorē q⁹ nō ē ꝓsilis modus gnōnis z resolutionis:qz p pla media generatur animal perfectuz q̄z resoluatur:prius enim in tali gnōne aialis gnātur fetus z embrio:postea coz et epar q̄z ip̄m aial:z tñ non resoluit pri⁹ in coz z epar q̄z in embrionē:z ita non eodez mō fit aliqd q̄ mō resoluit:qz per plura media fit q̄z resoluat:imo si modus su⁹ arguē di teneret nullū aial gnāretur ex semie:qz vnūqōq3 aial resoluit i elemēta. ¶ Ad z^m dr q⁹ si cozpora celestia: cū elemētis mō ꝛrio se bñtib⁹ sūt sufficiētia p̄n^a cozruptiua aialiū:nō tñ seqtur q⁹ sint sufficiētia p̄n^a gnātiua:qz faci lius est cozrūpere q̄z gnāre:si.n.rō Auic. ꝓcluderet nullū aial gnāret ab vniuoco:qz nullū cozrūpit ab vniuoco.

¶ Ad z^m negat maioz. Ad ꝓbationē dr seqndo p̄n^a Ax. q⁹ cālitas cuiuscūq3 cāe iferiozis virtualr:hoc ē eminen ter ꝓtinet in p̄ma:qz sicut p̄ma excedit scōaz i entitate: ita ēt i cālitate:sz tñ nō obstāte hoc nō p̄t cā p̄ma aut su perioz sine iferiozi:z hoc ex duplici rōne:nō.n.aliqd pōt eē a p̄ma simplr z imediate nisi tal' effect⁹ sit simplr p fect⁹:qz a cā simplr pfecta cānte ex necitate nāe:qō est cāre p̄m vltimū vtutis sue:nō pōt aliqd puenire: nisi sit simplr pfectū i eē. aial qōcūq3 sic nō est simplr pfectum ens. g̃ nō p̄t aial imediate cāri:sz opz q⁹ cōcurrat aliq̄ cā media nō solū i rōne p̄ncipy mālis:sz ēt efficiētis:vt ba beat ōtermiata z limitata pfectio aialis que sibi ōbeat. z hoc ē qō dixit Lōmēta. 7. meta^cc. tex. c. 28. t. 31. vbi bz. q⁹ ipole ē:vt sube sepate imediate trāsmutēt māz: qz oē tale ē in mā z cozp⁹:vñ a cā media cū sit limitata i enti tate ꝓuenit limitata pfectio effcūs. z^a rō ē q⁹ ō bis que ꝓcurrūt ad trāsmutationē māe talis ē ozdo i cāndo ista inferioza gnābilia z cozruptibilia:q⁹ ex eoz ozdie essen tiali qōlibz natū ē dare suo cāto aliq̄z actualitatē z pfe ctionē:z ex B ꝓuenit q⁹ i istis iferiozib⁹ q̄to aliqd ē pfe ctius:tāto a p̄lib⁹ causis dep̄det. ex qb⁹ oīb⁹ pz ista ꝓpo positionē assūptā eē falsaz:gcqd pōt cā iferioz p̄t supioz: quā tñ theologus ꝓcederet:qz fz ip̄m ōs agit mere libe re z ꝓtigēter ad ex̄. ¶ Et p B respōdet ad ꝓfirmationē cōcedēdo cozpa celestia bre ōterminatū aspectū ad hec inferioza:nō tñ ex se sūt sufficiētia ad ꝓducēdos oēs ef fectus maxie pfectos sine cāis vniuocis:naz edificatoz bz determinatū aspectū ad edificiū:nō tñ p̄t illō sine i strumēt] ꝓducere. z dato q⁹ cozpa celestia bſent optimū influxū re^u gnōnis hois:sic̄ pole ē bri:adhuc tñ nō posset gnāre hoiez:nisi ꝓcurrat bō. ¶ Ad 4^m rñdet. q⁹ mālia z imālia mō oppositō se bñt cū cānt a suis cāis. imālia cū possint eē simplr pfecta q̄to sūt ꝓpingoza p̄ p̄n° tāto in digēt pauciozib⁹ cāis:mālia vo cū sua pfectio sit in mā: q̄to sūt pfectioza:tāto p plura media ꝓducūtur. ¶ Ad cōfirmationē ꝓcedit maioz:z silr tudo i aliquo:nō i oīb⁹: qz qō in oīb⁹ ē silr ē idē. nā lz duo artili^a eiusdez spēi pos sint fieri ex diuersis materys distictis spē: vt rō ꝓcludit nō tñ plura aialia eiusdē spēi bñt mās diuersaz spēz loquēdo ō mā ꝓpōnis:z nō alterationis:nā forme artifi cialiū sūt accītia. forme aialiū sūt sube. ¶ Dimissis igi istis duab⁹ opionib⁹ extremalib⁹. s. Auicene z Auer. te nēda ē via media:z ꝑ quā psequūt rñsiones date ad fun damēta vtriusq3 opionis. vz. q⁹ aialia ipfecta pñt gnā ri vniuoce z equoce:qz pp ipfectionē istoz aialiū: cā equoca p̄t supplere cālitatē cāe vniuoce:sz i aialib⁹ pfe ctis regrit nec̄io vtraq3 cālitas pp pfectionē ipsoz aia liū:qz cū vniuoca addāt aliquā pfectionem i cāndo cāe equoce:vr q̄si pficere z cōplere cālitatez cāe equoce:ad būc sensuz itelligēdo q⁹ eoz ꝓcursu vtriusq3 cāe re^u aial' gnāndi ꝓuenit vna cālitas totalis pfectioz q̄z sit cālitas partialis q̄ eēt p̄cise ab altera ipaz:z hoc ad qōnem.

Ad argumēta

p̄ncipalia. Ad auctē Ax. primo de gnōne aialium. Rñr q⁹ ibi Ax. nō plus vult:nisi q⁹ aliq̄ aialia ipfecta genita p pu trefactionē (cū ꝑ gnānt) gnānt gdē altez gen⁹ anialiuz: qō postmodū redit ad spēz ꝓpriā gnāntis p aliq̄ inter media:sic̄ rane genite ex mā putrefacta gnānt ranūcu los q⁹ videt pisciculi puuli:g appellant marsiliōes:z isti postmodū efficiunt rane:z ꝓsilr dr de gbusdā vermib⁹ q⁹ faciūt sericū:g ꝑ gnānt oua:ex qb⁹ gnānt pāpiliones: q⁹ postmodū trāsmutāt ad p̄mā spēm:vnde ꝓcesserunt. ¶ Ad aliā auctez scōi de aia itēdit Ax. q̄cūq3 aialia sūt pfecta z nō ozbata:neq3 spōtaneā gnōnē bñtia gnānt ta le q̄le ip̄z ē:sz ex B nō p̄t iferri q⁹ si pfecta gnānt silē q⁹ i perfecta nō gnānt:sz vult bre q⁹ sic gnāre ꝓpetit oīb⁹ aia lib⁹ pfectis vlr:sz nō cōpetit vlr ipfectis:qz nō aliqb⁹ i perfectis. p̄mū ꝓbat. nā dr. 4°. methauroz. tex. cōmē. 19. vnūqōq3 pfcm ē cū p̄t gnāre sibi silē:z ita segt saltē aia lib⁹:B ē pfectū. g̃ p̄t facere sibi silē:qō nō segt de ipfect: ita q⁹ auctaꝯ Ax. bz itelligi affir^uc nō nega^ue. seu ꝓstructi ue nō destructiue:vñ si tu arguas. B ē pfectū. g̃ gnāt sibi simile. g̃ si nō ē pfectū nō gnāt sibi silē:tu ꝓmittis falla ciā ꝓntis destruēdo añcedens. ¶ Ad rōnes Auerro. ne gat illa maioz assumpta vlr ō oi nā:q⁹ vnius nāe sit tñ vn⁹ modus cōicādi. ista ꝓcedit i naturis pfect] nō i ipfe ct]. ¶ Et ad p̄mā ꝓbationē:qz diuersis gnōnib⁹ rē. Re spondet q⁹ mā q̄dā ē alterationis:q̄dā ꝓpōnis. p̄ma ē ex qua trāsmutata z cozrupta aliqd gnātur:z hec nō inexi stit ei qō fit. alia ē ꝓpōnis ex qua itrinsece ꝓstituit illud qō fit. Loq̄ndo ō p̄ma mā diuersis gnōnib⁹ fz spēz coz respōdet diuerse māe alteratōis:z sic generatōi eguoce cozrespōdet mā putrefacta:z gnōni vniuoce mā semia lis seu semē:sz istis nō cozrūdet diuerse māe cōpōnis:qz in mā putrefacta iducit virtute solis z aliaz stellaz q̄ dā virtus formatiua ita p se ozdinata ad gnōnem nālis eiusdē i spē:sic vtus forma^uc exns in semie:z B vult Lom. iz. metB. tex. 18. vbi vult q⁹ calozes gnantes q̄libz spēz spērū aialis bñt ppias mēsuras ex q̄titate motuū cele stiū:z disponib⁹ stellaz i ppingtate z remotione ipsarū: que q̄titas motuū ē velocitas z tarditas motuū plane taz:qb⁹ alterant māe istoz iferioz p ifluxus calor qui vebunt ad hec iferioza mediāte motu z lūne. disponēs aūt stellaz i ppingtate z remotōe bñt itelligi: vl penes distātiā fozmalez:z silr ppingtatē: vl penes distantiam mālē seu situalē. p̄mo mō calor gnāns aial i mā putrefa cta mēsurat:z bz ꝓpriā mēsurā re^u ōterminati aialis ex distātia vl ppingtate ad gradū mediū toti⁹ latitudis ca lozis:ita q⁹ sic ex diuersa distātia vel ppingtate ad gra duz mediū imixtione q̄litatū p̄maz resultat:alia z alia mixtio el'oz q̄ mixtio ē dispositio ad diuersa mixta fz spēz:ita dōz est ō calozib⁹ gnāntib⁹ aialia:vt ingt Auer. bñt determinatā mēsurā ad gnōnē determinati aialis

UVA. BHSC. IyR_086_2

in spē ex remotōe vel ꝓpingtate formali istoꝝ caloꝝ ꝫz q̄ isti calores plus vel minꝰ appꝛopiquant ad gradū me diuz totꝰ latitudis caloris in mā putrefacta: ⁊ vt sic sub tali disponē ita determinat ad vnū aīal in spē q̄ nō ad aliud. ¶ Pōt ēt 2° itelligi dispō scōz ꝓpingtatē ⁊ distā tiā mālē stellaꝝ ꝫm situ ⁊ locuz penes q̄ pōt accipi alia ⁊ alia ꝓportio ī istis caloꝛib⁹ ifluxis a celo: ꝑ q̄ꝫto stelle plus vel minꝰ ꝯiūgunt cū sole ꝫm ꝓpingtatē vel distan tiā ad q̄nit mām putrefacte: aut semialis. ⁊ sic est alius ⁊ alius caloꝛ cōmixtꝰ ex viribꝰ stellaꝝ influxꝰ ad vitā aīa lis gnādi. ¶ Ad ꝯfirmatōez. distīctaꝝ mutationū spē sūt distincti termini spē. Rñdet q̄ ista ꝓpō nō ē pª ⁊ ime diata: ꝫz dependet ab alys duabꝰ q̄ si sint vere erit ⁊ ꝓpō vera. si vo vna illaꝝ sit falsa: ⁊ ista ꝓpō assumpta ꝑ ma ioꝛi erit falsa. ꝑª ꝓpō aq̄ dependet veritas ipsiꝰ maioꝛis ē ista. forme fluētes vel forme ꝫm q̄s ē fluxꝰ sūt alteriꝰ rō nis. 2ª ꝓpō ē. foꝛª fluēs vel ꝫm quā ē fluxꝰ est eiusdē rō nis cū foꝛª terminate fluxū ⁊ motū. Q̄z āt opoꝛteat istas ꝓpones eē veras si illa data dz esse vā pz: q̄ idē vbi pōt acq̄ri ꝑ motū rectū ⁊ circularē: q̄ motꝰ sunt ad seiuicē in ꝓpabiles. 7. phyco. t. c. zz. Et hoc iō est: q̄ forma termi nās nō hz in se talē distōnē specificā seu alteriꝰ rōnis: sīc forma fluēs vel ꝫm quā ē fluēs. Dic tñ possz dici q̄ vbi fluēs ꝫz lineā rectā ⁊ circularē sūt eiusdē rōnis: ꝫz si sint alteriꝰ rōnis sunt q̄ꝫtuz ad aliq̄ accñtia sibi competētia: q̄ sūt rectitudo ⁊ circularitas: ⁊ q̄ ad ista fit icōpabilitas nō quo ad vbi fluētia: aut quo ad motꝰ ꝑ se: ꝫz q̄cūq̄ sit ō exēplo: saltē hoc ē verū q̄ exīte forma fluente alteriꝰ rō nis a foꝛª terminante: nō oz ex distōne motuū cōcludere distōnē termioꝝ. ¶ Ad argm̄ igit̄ forme fluētes in gnō ne vniuoca ⁊ equoca: vel ēt ipsi fluxꝰ sūt eiusdē rōnis: q̄ dicimꝰ q̄ vtus formatiua ī semīe: ⁊ ī mā putrefacta ⁊ ca lores g̃ sunt instꝝ vtriusq̄ sunt eiusdē rōnis: ⁊ hoc cōce dit Auerro. vt allegatū est ī. iz. metaphꝫ. Ex q̄ postmodū segt̄ q̄ cū iste forme fluētes sint eiusdē rōnis cū formis terminātibꝰ: loq̄ndo de formis ꝫm q̄s est alteratio vlti mate disponens ad formā aīalis aīalia ipsa genita erūt eiusdē rōnis. ¶ Ad 2m̄ ꝑn̄ Auerro. negaꝫ ꝑª ꝟña. Ad ꝓ bationē. q̄ fiūt equoce fiūt a casu. negaꝫ ꝫ etiā ꝫz ipz. vt dcm̄ est in. q. Ex ꝯmēto palleg°: nisi dicaꝫ q̄ mā putrefa cta q̄ꝫtū ad aliq̄ accñtia que sibi accidūt sit ꝑn̄m casuale aīalis putrefacti. vt dcm̄ est ifra: ꝫz q̄ꝫtū ad dispōnes a ce lo influxas ē ꝑ se ꝑn̄m ⁊ ñ casuale. Et ad illd. q̄ꝰ fit equoce euenit ꝓter intentionē 2c̄. negaꝫ ꝫ. ita. n. vtus formatiua in mā putrefcā ꝑ se ordinat ad gnōnē muris: sīc vtus in semine. Et alia q̄ iducunt nō fūt ꝟ ꝓpositū: cū dr̄ q̄ tota uoce ⁊ equoce: negaꝫ ꝟña: q̄ gnō equoca nō ē casual: ni si ex aliq̄ accñte ipediēte gnōnē aīalis: ⁊ ifluēte ad aliq̄ō eē diminutū ⁊ ipfectū ipsius: ꝫz cū tale accñs nō natū sit euenire freq̄nter: ⁊ in pluribꝰ in tali gnōne tota spēs nō fiet isto mō: q̄ nā facit de possibilibꝰ q̄ꝰ meliꝰ ē. Et ꝟce tertys: q̄ ex infinitis accñtibus q̄ possunt accidere māys putrefactis: imo ēt māe semiali. Et tale casuale est mon struosuz ⁊ nō itentū a nā: q̄ nā itēdit eē pfectuz aīalis: ꝫz ipedita ꝓducit illud ꝫm eē ipfectū. ¶ Ad 3m̄ Auerroys rñdet q̄ raro venire ī cōpationē ad cāz a q̄ puenit sic q̄ nō eueniat ꝑ se a tali cā itendente ipm: ꝫz aliud: facit effe ctū eē casualē. vt dcm̄ fuit ī. q. de vīa pscia. Et ꝟcedo q̄ si aliq̄ō aīal in spē gnāt equoce: ⁊ ex mā putrefacta non gnātur ex ista semp: ⁊ de necitate: q̄ tunc tale aīal in spē q̄ꝫ gnāret ex semīe: neq̄ ēt ex ista mā gnātur raro: vt ꝓpt̄ ad istā mām putrefactā alteratā ⁊ dispositā ꝑ gnā tiōe ipsiꝰ: ꝫz freq̄nter ⁊ ī plibꝰ. Et cū dr̄. q̄ freq̄nter eue nit nāliter euenit: ꝟcedit hoc. Et q̄ tale aīal nāliter fit ⁊ gnāt: ⁊ ex hoc nihil mali segt̄. Concedit tñ q̄ si raro eue nire ꝓparet ad gnātionē equocā ⁊ vniuocā: ⁊ q̄ꝫat vtrū aīal equoce fiat raro vl̄ vniuoce ꝟcedit q̄ raro fit equo ce in ꝓpatiōe ad vniuocā gnātiōez: ita q̄ si iste determi natiōes raro ⁊ in pluribꝰ comparent ad gnōnē equocaz ⁊ vniuocā raro aīal fit equoce: ⁊ vt in pluribꝰ vniuoce: ⁊ hoc est cōpare istas determinatiōes ad dispata. Si aūt ista determiatio raro cōpet ad cām equocā a q̄ fit aīal: ⁊ q̄ꝫat vtꝝ aīal fiat ab ista cā raro vel nō: vt in pluribus vel nō. Cōcedit q̄ fit nō raro: ꝫz vt in pluribus: ⁊ hoc est cōpare istas determinatiōes ad cām equocā sub disiun ctione ad ꝟdictoꝛia. vt dicit doct. subtī. in ꝑmo. dist. z. q. quarta. Et sic est finis.

¶ Calias ⁊ socrates diuersa quidem ꝓpter materiā. Tex. cōmē. xxviii. Qō. vi.

Queritur. Utrū mā possit eēt hec: ⁊ singularis ꝓpꝛa singu laritate: ⁊ nō singularitate cōpositi: cuiꝰ est mā. ¶ Arguit̄ q̄ nō. Illud q̄ē hoc ⁊ singulare est actualr hoc aliq̄d ⁊ singula re: sed mā nō est hꝫ. igit̄ 2c̄. Cōsequentia nota: ⁊ maioꝛ est manifesta: q̄ nihil hz ꝑ priam singularitatē: nisi sit actualiter tale: minoꝛ aūt est ꝟ. z. de aīa. tex. cmē. z. Ubi hz q̄ mā est poª hoc aliq̄d. igit̄ nō est actu hoc aliquid. ¶ Et ꝯfirmat̄. si. n. mā esset de se indiuidua ⁊ singularis: sequeret̄ q̄ vnū indiuiduū esset plura. ꝟñs est falsum. igit̄ ⁊ añs: ⁊ ꝟñtia ꝓbat̄. Quā docūq̄ est aliq̄ō totū homogeneū eiusdē rōnis in toto ⁊ in partibꝰ: quicq̄d aduenit ꝑ se toti: nō repugnat ptibus: sed ita est q̄ singularitas aduenit alicui māe determīa te. s. māe hꝰ ignis. gratia exēpli. Igit̄ nō repugnabit ꝑ se partibus eius: ⁊ si sic sequit̄: q̄ vnū indiuiduuz poterit esse plura. maioꝛ est manifesta. similr minoꝛ cū dr̄ia īdi uidualis sit ꝑ se determinatiua illiꝰ māe: cui aduenit ex quo facit vnū ꝑ se cuz illa. ¶ Et ꝯfirmat̄: q̄ vnio actua lis partiū in toto: cum sit relatio realis: ꝓsupponit extre ma realiter diuersa: ⁊ in actu. Quia nihil vnit̄ sibiipsi: ꝫz semp vnitū: ⁊ cui vnit̄ sunt realiter ⁊ actualiter diuersa: sed ita est q̄ partes eiusdez rōnis in mā realiter vniunt̄ in tota mā. g̃ iste partes sunt sic diuerse: q̄ vna numera liter distīguit̄ ab alia. ¶ Scōo ꝓncipalr argī. si. n. mate ria sit singularis ꝓpꝛia singularitate: aut determinatur ꝓcise ad vnā singularitatē: aut ad plures. Non ꝓmo mo do: q̄ nā māe est vlis. g̃ de pluribus singularibus ꝑdica bilis ꝑdicatione per identitatē: ⁊ in recto: ⁊ si sic: sequit̄ q̄ est ꝟtrabibilis ad qōlibz tale singulare. si vo detur q̄ nō determinat̄ ad vnā singularitatē: habeꝫ ꝓpositū: q̄ nō est de se hoc ⁊ singularis. ¶ Tertio arguit̄. data veri tate istius q̄stionis: mā esset per se in genere tanq̄ꝫ spēs. Et vlterius sequitur: q̄ simpliciter simplicia in aliquo cōuenirēt quiditatiue. Utrūq̄ ꝟñs est falsum. igit̄ ⁊ an tecedēs. Prima ꝟñtia sic deducit̄. Omne constitutū ex actu ⁊ potētia est per se in genere: vel tanq̄ꝫ indiuiduū: vl tanq̄ꝫ spēs: ꝫz ita est q̄ materia eēt hꝫ: q̄ certū est q̄ hec materia includit nāz māe: ⁊ ꝓpꝛietatē indiuidualē: que est actus eius. Igit̄ hec mā esset cōposita ex actu ⁊ potē tia: q̄ omnis nā que est cōtrabibilis per aliquē actū: est potētia respectu eius. igit̄ mā sic esset potentia respectu actus indiuidualis: sed sicut nō repugnat huic materie hēre actū determinantē ipsaz circūscripta omni forma: que nata sit perficere ipsaz mām in esse formali. Ita nō repugnat māe in cōmuni accepte: sic determinari q̄ aliq̄ē actū seu differentiaz essentialē ante oēm formā sibi

UVA. BHSC. IyR_086_2

aduenientē. Sed omne ꝯstitutū ex dr̄ntia essentiali est per se species in aliquo genere. igit̄ mā esset per se in genere tāq̄ spēs. ¶ Scōa ꝯntia sic deducit̄. Nec materia signata includēs nām māe ꝛ ꝓprietatē indiuidualē est eque bene simplr simplex: sicut mā in cōi: sed plures materie signate ꝯueniūt qditatiue in mā cōi ꝛ vli. igit̄ ꝓpositū. vz. q̄ simplr simplicia ꝯuenirēt in aliquo quiditatiue. Cōfirmat̄: qz sicut mā absolute accepta est pura potētia: ita hec mā signata. Quū sit īmediate receptiua forme substalis: que forma recipit̄ tāq̄ in subiecto ꝓmo ꝛ īmediato in essentia māe: vt nūc ꝓsuppono: quicquid dicat Auerroys. sz potētia pura est simplr simplex: ꝛ ꝓmo diuersa ab omni actu. igit̄ ꝛc̄. ¶ Quarto ꝓncipalr argr̄. si mā cōtraheret̄ ad singularitatē: cū possit eē in alia singularitate ab illa: posset transmutari ab vna singularitate in aliā. ꝯñs est falsuz: qz singularitas est eadē realiter nāe. igit̄ est inseparabilis ab illa. ꝯntia ꝓbat̄. Omne illud qđ recipit aliquē actū: qui est extra quiditatez ipsi⁹: quātuz est de se: pōt esse sine illo: ꝛ exquo est capax ipsi⁹. ꝯñter est capax cuiuscūq̄ eiusdē rōnis cū illo: sed ita est q̄ singularitas est extra rōnem formalē māe. si mā contrahit̄ ꝑ ipsaz singularitatē: ꝛ q̄libet alia singularitas est eiusdem rōnis cū singularitate sibi aduenientē: sequit̄ q̄ sic poterit trāsmutari ab vna in aliā: ex quo īferr̄: q̄ mā nullo mō est determinabilis ꝑ singularitatē ꝓpriā.

Ad opposituz tū arguit̄. Effect⁹ singularis cā est singularis. zᵒ phyco. tex. cōmēti. 38. ꝛ. 5. metaph. tex. ꝯmē. 3. Sz mā est causa cōpositi singularis. igit̄ ꝛc̄. sz nō est singularis singularitate cōpositi: qz illa segr̄ mām: ꝛ est effect⁹ ei⁹. igit̄ ꝛc̄.

Determinatio isti⁹ qōnis diuidit̄ in tres articulos. In ꝓmo ponunt̄ quedā dist̄ones. In scōo eliciunt̄ quedā ꝯclones. Et 3° respō debit̄ ad argumenta ꝓncipalia.

Circa primā partē ꝑmittit̄: q̄ duplex ē vnitas māe: quedā est vnitas ꝓuatiua: q̄dam positiua: ꝓuatiua fm quaz mā nata est esse vna: vel portio ipsi⁹ nata est vniri cū alia mā: ꝛ facere vnū totuz cōstitutū ex partib⁹: sed q̄ nō vniat̄ est per aliquē actuz formalē subalē aut accitalē: per quē distinguit̄ ab alia: ꝛ separat̄ ab illa: circūscripto tū actu distinguēte: mā hec ꝛ illa facerent vnū indiuiduū ꝛ singulare in tali nā: vnitas positiua māe est vnitas quam positiue includit ipsa mā: vt est sub actu formali distinguente: que vltra hoc qđ distinguit̄ ab alia materia per formā: cū ipsa sit realiter diuersa a forma se ipsa etiā distinguit̄ ab alia materia determinata per aliā formā. ¶ Secūdo notādū est: q̄ indiuiduū esse in actu cōtingit dupliciter. s. vel existētie: vel subsistētie. ꝓmo mō omne illud dicit̄ esse indiuiduum in actu qđ est tale extra intellectū omnino per aliquā essentiā: seu entitatē ex natura rei: ad quam īmediate insequit̄ aliqua distinctio. Quēadmodū ptes homogenee: in toto homogeneo: que partes sic se habēt: q̄ vna habz actū distinctū ab alia. Licet nō habeat esse separatū ab illa: sed vnitū. Indiuiduū aūt dicit̄ eē in actu subsistentie: quādo nō solū hz distinctū esse ab alio: vel etiam hz esse separatū: ꝛ subsistens seorsum ab illo: ꝛ isto modo partes in toto nō sunt in actu subsistētie ꝛ separationis. ¶ Tertio notandū: q̄ materia pōt ꝯsiderari dupliciter. vno mō vt nā quedā distincta ab omni ꝓprietate indiuiduali: ꝛ vt sic est nā q̄dā vlis ꝑdicabilis de pluribus indiuiduis indifferēs ad qōlibet tale. scōo modo mā pōt considerari vt determinata per hecceitatez seu ꝓprietatē indiuidualē. ꝓmo modo est in potentia ad quālibet singularitatē. Ita q̄ nullā sibi determinat: sed quālibet secum compatit̄ respectu cuiuscūq̄ indiuidui mālis. Scōo mō necessario est singularis saltem denominatiōe differētia idiuiduali sibi aduenientē: ꝛ vna numero ab vnitate singulari ꝛ nūerali: que insegr̄ ꝓprietatem indiuiduale sibi aduenientē: sicut passio suuz subiectum. Naz cū vnitas sit passio entis: multiplicato ente: multiplicat̄ vnitas. Cū igit̄ ratio nature ꝛ ratio singularitatis sint distincte entitates: cozrespōdebit eis distincta vnitas. Quarū vna erit vnitas nāe pluriū cōmunicabilis: alia erit singularitatis incōicabilis. ¶ Quarto notandū: q̄ trāsmutatio est duplex: q̄dā est ꝓbica: q̄dam metaꝑbica. ꝓma est subiecti vni⁹ numero realis ad formā essentialr distinctā. scōa est nāe nō determinantis sibi aliquē actū: qui natus sit esse ꝑ se act⁹ ipsius. ¶ Quinto ꝛ vltimo notandū: q̄ hoc aliquid ꝛ singulare ad mentem Aristo. q̄dā est vltimatū qō non est ozdinabile ad aliquē actuz vlteriozē: qui possit esse actus eius per se ꝛ ꝓmo: aut participatiue. Et tale hoc aligd est tāmodo singulare per se subsistēs: qō est ipm suppositum. Aliud est hoc aliquid: qō nō est vltimatum: sed ozdinabile ad actū vlteriozē: qui actus est ipsi⁹ tantūmodo participatiue: ꝛ alterius ab ipso per se ꝓmo. ꝓmo mō sumendo hoc aliquid nihil qō est alteri ratio: aut ꝓncipiū essendi intrinsecuz respectu alterius pōt sic dici hoc aliquid: qz qōlibet tale ozdinat̄ ad esse ipsius cōstituti seu compositi: per tale ꝓncipiū: qō est actus ipsius compositi per se ꝓmo: ꝛ cuiuscūq̄ intrinseci constitutiui participatiue: ꝛ tale esse qō est cōpositi hz ozdinez ad esse ꝓncipy: qualis ozdo est forme ad mām ita q̄ tale esse est ꝓus esse ꝓncipy ꝓzitatis forme ad mām: quāuis esse ꝓncipy sit ꝓus ꝓzitate materie ad formā: que ꝓzitas est ꝓzitas ozigenis ꝛ gnātionis: ꝛ ꝓzitas esse compositi ad esse ꝓncipy est ꝓzitas perfectiōis: ꝛ hoc de mēte Cōmentatoris. 7. metaphy. cōmen. 35. vñ ꝓ tanto esse compositi est ꝓus esse cuiuslibet partis intrinsece: qz quelibz pars est: ꝛ hz esse cōmunicatuz sibi a composito.

His premissis ponūt̄ ꝯclones. ¶ Prima ꝯclusio. Materia est vna numero ꝓpter quātitatiue omniū gnābiliū ꝛ cozruptibiliuz. Ista ꝯclo ꝓz ex qōne ꝑcedenti de vnitate materie. ꝓzo nunc tamē ꝓbatur sic. Illud est vnū numero ꝓuatiue qō nō hz vnitatez quā natū est habere ꝓpter aliqua extrinseca ipm distinguentia: quā tamen hēret circūscripto extrinseco distinguente. Ista ꝓpositio ꝓz ex diffinitōe vnitatis ꝓuatiue: sed materia oium generabiliū ꝛ cozruptibiliū circūscriptis formis distinguētibus nata est sic habere vnitatez si ab ipsa circūscriberentur oēs forme: siue subales: siue accidētales distinguentes ipsam. igit̄ oēs tales materie essent vna numero. ¶ Secūda ꝯclo. Materia vna numero positiue pōt esse in genito ꝛ cozrupto: ꝛ ex cōsequēti pōt esse eadē omniū generabiliū ꝛ cozruptibiliuz successiue. ꝓbat̄ ista ꝯclo. Illud qō fm omnē suam entitatem est in diuersis indiuiduis successiue est penitus idē numero: ex quo de se nullā includit amissionē entitatis super quā fundat̄ idētitas ei⁹. Sed ita est q̄ materia fm oēm suā entitatē nulla facta variatiōe circa ipsam potest esse successiue in genito ꝛ cozrupto: ꝛ ex ꝯsequēti in omnib⁹ generabilibus ꝛ cozruptibilibus. igit̄ ꝓpositū. ¶ Tertia ꝯclusio. Alia est mā numero in gnānte: ꝛ alia in genito. Ista cōclusio ꝓz: tū ex auctozitate Aristo. 7. metaph. textu cōmē. 28. vbi hz. Generans generat aliud ꝓpter materiā. Et similr. 12. metaphy. textu cōmen. 27. vbi hz Aristo. Que sunt in eadez specie diuersa non specie: sed qz singulariū aliud tua materia ꝛ spēs ꝛ mouens ꝛ mea:

UVA. BHSC. IyR_086_2

vniuersali aũt rõne eadem: tum etiam rõne. Quia generans naturale: nõ producit aliquid nisi ex aliquo: in quo recipit actus eius: sed hoc nõ põt esse materia generantis: qz patiens est in oppõsita dispositiõe ad ipsum agẽs. Talis oppõsita dispositio nõ est in materia generantis: qz nihil est in oppõsita dispositiõe respectu sui ipsi⁹. igit generãs agit in aliã mãm. ¶ Quarta cõclusio. Materia est eadẽ nũero: z indiuidualiter in omni trãsmutatione phica z naturali: respectu geniti z corrupti: sic q idẽ indiuiduũ in actu existẽtie: vel substãtie q̃ prefuit substantiales z est in potẽtia ens oẽs dispositiões substãtiales z accidẽtales: z hec dicit ꝑma materia: z ꝑmũ hyle. ¶ Ex ista cõclusione sequit vnũ corrolariũ. vz. q quantũcũq fiat diuisio z diuisio materie in trãsmutatiõe: semp tñ remanet idem indiuiduũ vel ẽm existentiã vel substãtiam. Probat hoc corrolariũ. omne homogeneũ diuisibile in partes eiusdẽ rõnis cõtinet in se plures singularitates seu becheitates in actu existẽtie: sz materia sic est homogenea z diuisibilis in partes eiusdẽ rõnis. igit ꝛc. ꝓbat maior. Omne totũ cõtinens in se actualiter plures partes realiter distinctas: quarũ q̃libet põt seorsum existere ab alia cõtinet ꝑncipia distinctiua illarũ partium. Talia ꝑncipia sũt ipse singularitates: vt de se pz. igit ꝛc. ¶ Quinta cõclusio. Materia est singularis alia singularitate a singularitate compositi: z constituti per ipsam. Ista conclusio ꝓbat. Quocũq aliquid est in actu extra causam z intellectuz eodẽ est hoc z singulare ꝑmo: qz sic esse extra causaz z intellectũ nõ competit nisi singulari: imo vle siue nõ singulare non põt competere alicui: nisi in intellectu sit obiectiue. Sed ita est q materia cuz sit realiter diuersa a forma vt nũc presuppono z multo magis a composito est aliquid in actu ꝑter formã z compositũ extra suã causam z intellectũ: z hoc seipsa ꝑmo. ergo materia est hec z singularis seipsa ꝑmo: z nõ singularitate forme aut cõpositi: maior est manifesta: qz quicquid est extra intellectũ. vt dcm̃ est: est singulare. minor aũt ꝓbatur. Qz omnis entitas ꝑcipue absoluta seipsa ꝑmo est in suo esse: qz seipa ꝑmo recedit a nõ esse ad esse. Nam licet multa cõcurrant ad suũ esse: quẽadmodũ materia ad esse forme: z forma ad esse materie: tamẽ nullũ cõcurrẽs est ꝑma ratio essendi sibi in suo esse. Igit seipsa ꝑmo est hec z singularis: mã ꝑma est entitas absoluta. igit habebit ꝓpriam singularitatẽ distinctã a singularitate cõpositi. ¶ Et cõfirmat: qz sicut mã habet entitatẽ eẽntialiter distinctã ab entitate cõpositi extra intellectũ z suaz causam: ita hz vnitatẽ cõsequentẽ suaz entitatẽ isto modo. Sz talis vnitas nõ est nisi vnitas singularis. igit ꝛc. Hoc est q̃ hz Aristo. iz. metaph̃. textu cõmen. z7. vt sic allegatuz est: vbi vult: qz tam causa mãlis q̃ formalis z efficiẽs habent vnitatez z distinctionẽ specificã z numeralem ꝓportionatã ipsis ꝓncipiatis: per illud q̃ dicit. singulariũ aliud tua materia z motus z mouens: z spẽs numero: ratiõe aũt vniuersali eadẽ. Utrũq n. per se ꝑncipiũ compositi: opz habere indifferentiã cõsimilez indifferẽtie compositi: z determinationẽ similẽ determinatiõi compositi: qz neq indifferẽs constat ex determinatis: neq determinatũ ex indifferentibus indifferẽtia vniuersalitatis. ¶ P. z secũdo ꝑncipaliter ad hanc conclusionem arguit. Quecũq sunt ꝓza ẽm nãm: videtur etiã esse ꝓza duratiõe ad hunc sensum: q eis non repugnat esse sine posteriozi: qz hoc posito: intellectus intelligens ꝑus esse sine posteriozi: nõ includet ꝓtradictõez. hec videt esse snia Aristo. 5° metaph̃. capl'o de ꝓze: vbi Aristo. cõmendat Platonẽ diffinientez ꝑus ẽm naturã dicens: ꝓza ẽm substantiam z naturã sunt: quecũq contingũt esse sine alys: z alia nõ sine ipsis: sed ita est q materia saltẽ via originis z generationis est ꝓz natura forma z cõposito. Igit materia in isto ꝓzi habebit ꝓpriuz esse extra intellectũ. z cõsequenter erit hec z singularis nõ ab aliquo extrinseco sue entitatis. ¶ Item z3: arguitur. Nulla cõditio que requirit in causa ad actũ causandi: bz esse ab ipso causato. qz tũc causa in causando depẽderet a causato: z inquãtũ sufficiens ad causandum esset causata a causato: z esset illud causatuz suiipsius causa: z ꝑ tanto posset dare cause causationẽ suiipsius: sed singularitas materie est necessaria cõditio ad causandũ ipm compositũ: qz causatum singulare requirit causaz singularem. ergo impossibile est singularitatez materie esse a singularitate cõpositi: vel alterius extrinseci a materia. ¶ Preterea singularitas materie que est extra intellectum videt esse eadem realiter materie: sicut z vnitas eius singularis. ¶ Ex hoc arguit sic. Impossibile est aliquid dependẽs a posteriozi naturaliter esse idẽ ꝓzi realiter: quia tunc esset ꝑus z non ꝑus: materia est ꝓz naturaliter ipso composito ꝓzitate originis. vt dcm̃ est. Igitur nihil causatuz per ipm compositũ siue qualitercũq preexigẽs naturã compositi: potest eẽ idẽ materie. Maior ꝓbatur. Ubi est vera z realis idẽtitas: ibi nõ sit formalis: ibi impossibile est hoc esse: z illud non esse. Quia tunc idem realiter esset: z nõ esset. Sed possibile est ꝑus naturaliter eẽ sine posteriozi nãliter. igit multo magis absq eo q derelictũ est vel causatũ a posteriozi naturaliter: z ita poterit eẽ materia hec z singularis sine singularitate compositi. ¶ Ultima cõclo. Materia nõ est de se hec z singularis. Probat ista cõclo. Nulla natura potẽtialis z perfectibilis per aliquẽ actum est de se hec z singularis: sed materia sic est potẽtialis z perfectibilis per diuersos actus. igit nõ est de se hec. Maior ꝓbat: qz natura de se hec est actualissima: nullo modo determiabilis per diuersos actus. igit si sit determinabilis: nõ est de se hec. Pntia ꝓbat: qz non põt talis natura perfici per formas realiter diuersas a tali natura: siue per diuersas realitates actuales: que aliquo modo ipsam perficiãt vt actus ipsius: quemadmodũ sunt nature intelligentiarũ que sunt necessarie simpliciter: z act⁹ puri. vt testat Cõmẽtator. iz. metaph̃. cõmen. 30. z alibi frequẽter. minor est manifesta. igit ꝛc. Cõfirmat ista cõclusio. nam illud nõ est de se singulare q̃ de se est plurib⁹ cõmunicabile cum sui diuisione. materia est hꝺ. g ꝛc. Maior ꝓbat: qz q̃ est cõicabile sic q plurificat in illis non est de se hoc z singulare: sed diuidit z numerat per actus diuidentes ipsum: z sic est singulare denoiatiue z q̃si paccñs.

Ex his respõdetur ad argumenta adducta in ꝓncipio. ¶ Ad ꝑmũ pz ex dictis in corꝑe. q. ¶ Ad zm concedit q materia est vnum indiuiduũ quãtum ad actuz subsistentie z separationis ab alys materys. Est tamẽ plura indiuidua in potẽtia seu in actu existentie. ¶ Ad 3m respondet: q materia vt natura non magis determinat sibi vnaz singularitatem q̃ aliam: sed soluz determinat sibi singularitatem vbi est sub aliqua forma determinata: quia plures partes z portiões materie requiruntur ad subsistentiam sub vna forma q̃ ad subsistentiã alterius. Et cum

UVA. BHSC. IyR_086_2

tu infers. ergo nō esset vna numero omniū generabiliū ⁊ corruptibiliū. ℞espondeť negando ꝓsequentiā. Est enīz vna numero omniū generabiliū ꝑuatiue. vt dcīm est in corpore questionis. ℞ositiue aūt adhuc possz esse vna numero successiue. vt dcīm est. q; si tu diceres. ℞lures portiones ⁊ partes materie requirunť ad vnam formam cū ad aliā. ergo nō posset sic esse vna ⁊ eadez respectu omniū. Dicitur q; lz nō possit esse vna ⁊ eadez respectu omniū quantū ad actum totalē subsistentie: esset tamen eadē quantū ad aliquē actum existētie. ¶Ad 4m respondeť negando: q; materia eēt per se in genere tāq; species. Qz omne qō reponitur in genere isto modo icludit genus ⁊ differentiā eēntialē quiditatiue: mā nullus genus includit: neq; aliquā differentiā isto modo. Quia est pars eēntialis: ⁊ ꝑncipium in genere ꝑmo diuersa ab omni genere: ⁊ similr a differētia essentiali. Igit sibi repugnat ratio spēi. Assumptū ꝓbať: qz capiēdo materiaz ꝑmaz: ꝓ potētia pura ⁊ realitate potentiali vltima ad formam est simpliciter simplex: nihil includēs quiditatiue: qz actus ⁊ potētia sunt ꝑmo diuersa: sic q; nihil vnius est aliquid alterius: ⁊ ita materia nō includit actum eēntialem generis: aut differētie quiditatiue in ꝑdicamēto substātie. igit ꝛc. ¶Ad id qō addit: q; simpliciter simplicia in aliquo cōuenirent ꝛc. ¶Ad hoc respondeť: q; quot modis dicit compositus: tot modis dicit simplex. Compositū est duplex. Quoddā est compositū compositione eēntiali: quoddā est compositū ex actu ⁊ potentia: qualitercūq; se habeant actus ⁊ potētia: siue se habeant sicut res ⁊ res: siue vt realitas ⁊ realitas. ℞rima compositio appellaťr cōpositio phyca ⁊ realis. 2a metaph. Loquendo de compositione phyca ⁊ reali: ista est ex partibus eēntialiter ⁊ realr distinctis: quēadmodū est cōpositio hominis ex materia ⁊ forma: seu ex anima ⁊ corpore. secunda aūt est ex aliq realitate determinabili ⁊ contrabibili per aliam realitatē determinantē. Quarum illa que est determinabilis se habet vt potentia respectu determinantis. Et illa que est determinans se habet vt actus: ⁊ hoc siue iste due realitates se habeant vt distincte res: siue se habeant vt distincte formalitates solum: quarū vna nō icludit reliquā quiditatiue: ⁊ in ꝑmo modo. Istis duabus cōpositionibus correspondět due simplicitates: quarū vna excludit cōpositionez ex partibus eēntialiter distinctis: alia excludit cōpositionez ex actu ⁊ potentia. ℞rima compositio nō requiriť ad hoc q; aliquid sit per se ⁊ directe in genere: qz accidentia vt albedo: sunt in genere isto modo: ⁊ tamē nō sunt cōposita hꝫ compositiōe. vt habet videri. 8. metaph. textu cōmē. iz. Secūda compositio bene requiriť ad hoc: q; aliquid sit directe: ⁊ per se in genere. ¶Ulterius est aduertenduz: q; tale simplex qō excludit compositionē ex partibꝰ eēntialiter distinctis: quoddā est simpliciter simplex: qōdā vero non simpliciter simplex: sed absolute simplex: simpliciter simplex voco qō nō resoluiť in plures cōceptus seorsum cōceptibiles: quoz vnus sit determinabilis: et alius determinās: qui cōceptus includanť quiditatiue in eo qō resoluiť: sed simplex absolute est ille qui nō resoluiť in plures partes eēntialiter diuersas. Licet resoluatur in actū ⁊ potentiā: seu in conceptū determinabilē ⁊ determinantē: quoz quilibet pōt terminare actuz intelligēdi seorsum sine alio. ¶Tertio est aduertēduz: q; simpliciter simplex est ꝑmo diuersum ab omni alio conceptu: ⁊ nihil includit quiditatiue. vt in. 5. metaph. capi. de eodē: vel diuerso. ⁊ io. metaph. textu cōmē. iz. Licet includat aliquid identice: aut denominatiue. Simplex aūt qō includit actuz ⁊ potentiam: quocūq; modo includat: continet in se aliquod predicatum: qō predicať quiditatiue de ipo. Et dato q; tale esset ꝑmo diuersuz quantum ad quiditatē generis ⁊ differētie eēntialis: ita q; nihil per se includeret in ꝑmo modo dicendi per se: quod eēt per se in genere ⁊ directe: tamē ei nō repugnat vt cōtineat aliquid quiditatiue: qō est trāscēdens.

Ex his respōdeť ad argumētum. Qz lz materia ꝓma accepta in se: ⁊ vt est pura potentia: nihil actualitatis includat: neq; phyce: neq; metaphyce: tamē hec materia ꝓma signata seclusa omni forma substātiali ⁊ accidētali: non est simpliciter simplex: sed includit materiaz in cōmuni quiditatiue: ⁊ pōt resolui in conceptuz materie in cōmuni accepte: ⁊ in hecheitatē sibi aduenientē: ⁊ ita quantūcūq; sit simpliciter simplex quātū ad quiditatē genericā ⁊ specificam: ⁊ etiā quantū ad differentiā essentialē: nō tamē est simpliciter simplex quantum ad omnē quiditatem trāscendentē seu predicamētalem: dūmodo talis predicamētalis non fit directe in genere. ¶Ad quīntū argumentū respondeť: negando q; hec materia ꝓma: seu materia signata per hecheitatē nō sit in pura potētia respectu cuiuscūq; actus phyci ⁊ naturalis: quia talis materia signata nullā formā sibi materialē determinat quēadmoduz: neq; materia in cōmuni: sed bene talis materia nō est in pura potētia respectu actꝰ metaphyci: Qui est conceptus obiectiuus realis determinans naturam materie ad esse hoc ⁊ singulare. ¶Ad vltimū quum dicitur: q; si materia determinareť per talem singularitatem posset materia trāsmutari ab vna singularitate in aliam. Negať consequētia. Uerū est q; quodcūq; est indifferens ad aliquas realitates realiter ⁊ formaliter diuersas: quātuz est ex se: potest transmutari ab vna in reliquā: modo differētie indiuiduales sunt eedē realiter: lz non formaliter materie ꝓme. ¶Et si dicas materia ꝓma manet singularitate corrupta. ergo sunt distincte realiter materia ⁊ singularitas. ¶℞espondetur: q; lz natura māe maneat in se singularitate corrupta: non tamē eē singulare māe ⁊ signatū manet corrupta singlaritate. modo singularitas nō est eadē realiter materie ꝑm essentiā eius ⁊ quiditatē: sed ꝑm esse singulare: qō habet in hoc indiuiduo materia: qō indiuiduū non manet corrupta singularitate ⁊ rōne: que erat ꝑncipiū indiuiduādi materiā: neq; hoc repugnat ei qō dicit in ꝑmo phyficoz. Qz materia est ingenerabilis ⁊ incorruptibilis: qz hoc intelligitur de materia vt est eēntia ⁊ natura extra intellectū ⁊ potentiam sue cause: sed non de materia vt hec ⁊ singularis.

¶Horum aūt non est diffinitio: sed cum intelligentia aut sensu cognoscūtur. Textu commenti. xxxv.

Questio. VII.

Utrum. Singulare per se ⁊ directe intelligatur ab intellectu.

¶Et arguiť ꝑmo q; nō: qōdest: est p se ⁊ ꝑmū obiectū intellectus: singulare non hz qōquidest. Tuz qz eēt diffinibile: Tū qz singulare inquantū singulare dicit aliquid incōicabile: qōdest aūt est cōicabile: vel saltē sibi nō repugnat cōicari. ḡ singulare nō hz qōdest: ⁊ ex consequēti nō pōt per se ꝑmo intelligi. ¶Itē 2° arguiť. Si singulare esset ꝑmo intelligibile ⁊ directe: aut per eadez spēm cum spē vlis: aut per aliā ⁊ aliā spēm: nō per eadē: qz nulla vna spēs pōt aliquid repñtare sub rōne idistincti ⁊ distincti: lz spēs vniuersalis repñtat indistincte species singularis distincte. ḡ nō per eandē spēm: neq; etiā

UVA. BHSC. IyR_086_2

per aliã ꝛ aliã: qz sicut ꝓ vnũ singulare causareť ſpēs vni uersalis: ita ꝛ ꝓ qōlibet singulare causareť ſpēs eiusdem vlis: quo dato: sequiť: aut ꝙ infinite spēs vlis eēnt in itellectu: aut ꝙ eadē spēs posset intēdi in infinituz: ꝓñs est falsum. ḡ ꝛ añs: ꝑñtia est euidēs: qz spēs vlis gigniť a spē singularis. ḡ sicut gignereť ab vno singulari: sic posset gigni a quolibet alio: ſz cũ talia possint ire in infinitũ segť ꝓpositũ ꝙ talis spēs vlis vel possit multiplicari in infinitum vel saltem intēdi in infinitum.

Ad oppositum tñ arguiť: quicquid perfectiõis competit potētie inferiori: non debet denegari a potētia nobiliori: sed perfectionis est in potētia sensitiua ꝙ cognoscat singulare. ḡ hoc non dz denegari a poª intellectiua q̃ est nobilioz.

In ista qõne ꝓmo poneť ꝛ oppugnabitur opi. ſ. Tho. Scõo diceť ad q̃stionez ꝑm vias ꝓpriã. Tertio mouebunť difficultates ꝑ zmam articu. ꝛ solueńť. Quarto respondebiť ad rõnes in ꝓncipio.

Quantum ad ꝓmuz est opi. ſ. Tho. in ꝑma pte. q. 86. articu. ꝓmo. ꝙ singulare nõ põt ꝑ se ꝓmo intelligi a nobis: sed si itelligiť: intelligiť indirecte: ꝛ ꝑ reflexionẽ ad fantasmata. ꝑ. dicti rõ est talis. Intellectus nihil itelligit nisi abstrahẽdo a mã: ꝛ a cõditionibus mãe: sed mã ꝛ cõditiões mãles sunt ꝓncipia indiuidũatia: qõ aũt abstrahiť a conditiõibus indiuiduanti bus est vle. ḡ intellectus nihil ꝓmo itelligit nisi vniuersale. Secũdi dicti. ꝙ intellectª intelligit ipm singulare reflectẽdo seˀ ad fantasmata: rõ ẽ: qz ls spēs vlis maneat in intellectu: nũq̃ tñ ꝑ talẽ spēm põt itelligere ipm singulare: nisi intellectus hñs talẽ spēm sibi impressam: cõuertat se ad fantasma: ꝛ tũc ex ista ꝙuersiõe cognoscit singulare relucẽs in fantasmate. ¶ Cõtra istã opi. istať ꝓmittẽdo: ꝙ duplex est abstractio. est. n. abstractio spēi itelligibilis a fantasmate: ꝛ abstractio vlis a singularibª: abstractio spēi itelligibilis fit ab itellectu agente: abstracº vlis a singularibª fit ab itellectu possibili. ꝛ est q̃ talis intellectus cõsiderat nãm in se: vt indifferẽtẽ. ad qõlibz suppositũ ꝛ singulare de quo talis nã est ꝑdicabilis poª ꝓprima. Uñ nunq̃ aliqõ obiectũ est potētia ꝓprima vle nisi ex cõparatiõe intellectus cõparãtis tale obiectũ vt ꝑdicabile ad suppositũ de quo natũ est dici ꝛ predicari. Isto stãte arguiť sic. Abstractio q̃ fit ꝑ intellcm possibilem nõ est nisi ab obto cognito: sed abstractio vlis a singularibª fit per intellcm possibilẽ. ḡ intellectus possibilis ꝑus cognoscit singlare a quo abstrahit vle. alioquin abstraheret ab incognitis. ¶ Et cõfirmať. intellectª cognoscẽs nãz repñtatã per spẽm itelligibilẽ itelligit ipaz sub aliqua vnitate: qz. 4. metaꝑh. tex. cõmẽ. io. ꝙ vnũ nõ itelligit: nihil itelligit. Ista vnitas nãe q̃ attingiť: aut est vnitas vlis: aut singularis: ſz per te est vnitas vlis. ḡ cognoscit sub rõne vlis: ſz cognito vli cognoscit singulare: (qz singulare ꝛ vle sunt simul nãli itelligẽtia) ḡ in quo ¶ Secũdo ꝓncipaliˀ arguiť ex fundamentis. ſ. Tho. ꝙ ista opiõ ꝺdicat fundamẽtiˀ suis. Tenet. n. ipse: ꝙ gcgd est in re: ꝛ in effectu: est singulare. ¶ Ex hoc ꝑsupposito arguiť sic. Illud qõ est in re est singulare. gcgd ꝓmo itelligit est in re. ḡ gcgd ꝓmo intelligiť est singulare. maioz ꝑ. ipsª: minoz aũt ꝓbať. Causa nã ꝑcedit effectuz. ḡ qõ ꝛ mẽsura ipsius actus a q̃ talis actus eẽntialˀ dependet: sed mẽsura ꝛ vlterius cã dñr eẽ ꝑora eẽntialˀ. ḡ qõ ꝓmo itelligiť est ꝑus oi actu intelligẽdi. ¶ Et ex hoc arguiť sic: qõ ꝑcedit oẽm actũ itelligẽdi est in effectu ꝛ in re: ſz qõ ꝓmo itelligiť est hª. ḡ erit in effectu ꝛ in re. ḡ erit singulare: ꝛ ita hẽtur ꝓpositũ. ¶ Itẽ ꝫº arguiť ex fundamẽtis ipsiˀ in ꝓma pte. q. 84. ar. 7. ꝛ q. 86. arti. ꝓmo. dicit. n. ꝙ itellectª noster ꝙiũctus nihil itelligit nisi ꝑ cõuersionẽ ad fantasmata. ¶ Ex hoc arguiť. Iste actus conuersiuus quo intellectª se conuertit ad fantasmata nõ est nisi actus cognoscitiuª quo cognoscit se. actũ ꝓprium. ꝛ obiectũ relucẽs in fantasmate: ſz tale obiectũ relucẽs in fantasmate est singulare. ḡ in omni suo actu itelligẽdi itelligit singulare. ¶ Itẽ 4º argť. Ista ꝙuersio ad fantasmata ꝑm opio. Cõcurrẽtis mei nõ est nisi actus discursiuus quo itellectus discurrit ab actu intelligẽdi ad spẽm itelligibilẽ: ꝛ a spẽ itelligibili ad ipm fantasma. ¶ Ex hoc arguiť. Omnis discursus ꝑsupponit notitiã simplicẽ illius ad qõ discurriť (qz sicut discursus ꝑsupponit cõpositionẽ ꝛ diuisionẽ: ꝛ ꝓpõ seu diuisio intelligẽtiã simplicem: ita discursus ꝑsupponit simplicẽ intelligẽtiã:) ſz ꝑte itellectus in ista ꝙuersione discurrit ad fantasmata. ḡ ꝑintelligit ipm fantasma: aut obiectũ repñtatũ in ipo: ſz tale obiectũ est singulare. ḡ ante reflexionẽ ꝛ ꝙuersionẽ ad fantasma intelligit singulare. ¶ Nec obstat ꝙ dicatur ꝙ singulare ꝑcognoscitur ante ipsuz discursum. quãtũ ad quid noīs: ſz nõ quãtuz ad qd rei: qñ de hoc nulla est difficultas: siue. n. cognoscitur vno modo: siue alio modo: semp habeť ꝓpositũ ꝙ singulare ꝑintelligiť ante reflexionẽ. ¶ ꝑ. 5. arguiť. Si in ista reflexione intelligiť singulare: aut itelligiť ꝑ spẽm itelligibilẽ: aut ꝑ spẽm fantasticã: siue ꝑ fantasma. nõ ꝑ spẽm itelligibilez: qz ista spēs itelligibilis ꝑ te tñ repñtat nãm abstractã ab omni singularitate: ꝛ ab omni mã indiuiduali. ḡ tñ ꝑ talẽ speciẽ intellectª intelligit nãm in se: ꝛ nõ in singulari: nec ꝑ speciem fantasiabilẽ. Tũ qz ista tñ mouet fantasiã. Tuz ẽt qz talis spēs est imꝓportiõata itellectui possibili: cum sit extẽsa: ꝛ mãlis: ꝛ itellectus iextẽsus ꝛ imãlis. ḡ nullo mõ in ista reflexiõe ex ꝓncipijs suis põt itelligi oẽm singulare. ¶ Itẽ arguiť ꝫ põnẽ in se. Si singulare nõ est ꝑ se ꝓmo itelligibile: aut hoc est rõne singlaritatis: aut rõne mãe. Non rõne singularitatis. vt ẽt ꝓcedit. ſ. Tho. in qõnib' ꝑallegatis: qz tũc deª q est singularissimus ꝛ ãgelus nõ possent seipos intelligere. Si rõne singularitatis mãlis q̃ est ꝑ mãm. Cõtra. mã nõ impedit itelligibilitatem rei: qz ꝑm. ſ. Tho. est pars qditatis rei specifice. Sz spēs ipsa est per se intelligibilis ꝛ directe. ergo materia non impedit per se intelligibilitatem rei. Et per hoc ꝓbatur secũda pars disiunctiue assumpte: ꝙ materia non est illud per qõ singulare nõ est itelligibile ꝑ se. Oz si tu dicis mã ꝺcta ad singularitatẽ ipedit talẽ itelligibilitatez. Quero de illo qõ addit singularitas sup mãm in se: tale nõ est nisi ens: nõ diminuẽs de entitate rei: ſz qõ est tale nõ diminuit de itelligibilitate: qz vnũqõq; sicut se hz ad entitatẽ: sic ad itelligibilitatẽ. ḡ istud supadditus mãe: nõ impedit itelligibilitatẽ rei: cuiª est talis mã cõtracta. ¶ Et ꝓfirmať. qz tale includẽs mãm ꝓtractã est ens vltimatũ ꝛ cõpletũ in actu. Uñ ꝓbus in ꝑdicamentis. caꝑo de suba. Prima suba est maxime suba: ꝛ maxime in actu: ſz qõ est ens maxime in actu est maxime itelligibile. ḡ singulare erit maxime intelligibile de se: ꝛ directe: ꝛ ꝑ hoc ꝑz falsitas istius opi.

Quantum ad zmam articulũ. Dõm ẽ aliter ad qõnẽ. ꝑ qua. Premittẽtur ꝓmo aliq̃ distinctiões. Secũdo eliciẽtur ꝙclusiones rñsiue ad qõnem. Prima distinctio sit ista: ꝙ singulare est duplex. qõdaz est singulare signatũ. quoddã est singulare vaguz: singulare vagũ nihil aliud est q̃ nã determinata ꝓprietate indiuiduali vaga ꝛ indeterminata. ſ. hac vel illa ideterminate. sicut ꝙcipiẽdo nãz in aliquo supposito indeter-

UVA. BHSC. IyR_086_2

minate accepto. Singulare signatū est ipsa nā determinata ꝑpetate indiuiduali signata ꝛ determinata. ſ. Socrateitate vel ꝓplatoneitate. ¶ Scōa distinctio qꝫ singulare signatū pōt itelligi duob⁹ modis. vno⁰ vt est vnū p se: ꝛ sic nihil aliud ē ꝙ nā cū ꝑpietate indiuiduali: qz ista duo se hñt: sicut po⁹ p se: ꝛ act⁹ p se: ex qbus duobus resultat vnitas p se: ex. 8. metaphꝫ. scōo mō pōt intelligi vt est vnū p accñs: ꝛ tale ē aliqō vnū: nō tñ icludēs nām ꝛ singularitatē: veruꝫ ēt multa alia accñtia mālia: ꝛ indiuiduātia: sicut locus: tps: magnitudo: figura: q̄ dicunt ꝓncipia indiuiduātia a posteriori ꝛ p accñs. ꝓprietas aūt indiuidualis ē ꝓncipiū indiuiduās a ꝓori ꝛ p se. ¶ Ultima diuisio ē qꝫ aligd eē itelligibile pōt eē vl' ex nā sui: vel p ꝙpationē ad itellcm̄ cognoscētē. Aligd. n. est de se itelligibile: qō tñ nō pōt attingi ab itellcū ꝑp aliq̄ ꝓportionē ipsi⁹ ad obiectū. ¶ Dis stātib⁹. sit ista p⁹ ꝟcl'o. Singulare q̄lz mō sumptū est p se itelligibile. Jsta ꝟcl'o pz ex dictis. singulare. n. qūocūq; sumptū inq̄tū tale: nihil diminuit de entitate rei: sz poti⁹ addit ad entitatē. ꝯ nihil diminuit de cognoscibilitate: qz vnūqōq; sic se hz ad entitatē: sic ad cognoscibilitatem. ꝯ tale singulare ex nā sui saltē est itelligibile ꝛ cognoscibile: ꝛ ō oīb⁹ bis diffusi⁹ videbit in. 7. metaphꝫ. ¶ Z⁹ ꝟcl'o. singulare signatū acceptū sub ꝑpa rōne singularitatis nō est intelligibile ab itellectu ꝙiūcto: ꝛ hoc cōparādo tale obm ad virtutē cognoscitiuā itellect⁹ nr̄i ꝙiūcti. Jsta ꝙclusio diffuse declarabit in. 7. metaphꝫ. ꝑ nūc tñ ꝑbaī sic. ꝓpotētia q̄ cognoscit aliqō vnuꝫ obm distincte ꝛ pfecte: cognoscit ꝑm ꝑpriā vnitatē. Sz itellect⁹ nr̄ ꝙiūct⁹ nō cognoscit vnitatē ꝑpriā singularis. ꝯ nō distincte ꝛ pfecte cognoscit singulare sub ꝑpa rōne singularitatis. Maior ē mānifesta: qm̄ ipoſe est potētiā cognoscere aliq̄ entitatē distinctā: nisi cognoscat qcqd est idē realr eidē entitati: vbi talis sit absoluta: sz ita ē: qꝫ vnitas vniuscuiusq; entis est eadē realr enti. ꝯ si ens cognoscit pfecte ꝛ distincte: cognoscitur ꝟnter sua ꝑpa vnitas. Minor aūt ꝑbaī: qz si intellectus distincte cognoscit vnitatē singularitatis: cū p vnitatē ꝑpriā vnūqōq; sit idistinctū in se: ꝛ distinctū a quolz alio: cognoscet tale obm eē distinctū a q̄libz alio: ꝛ p ꝑns qꝫ hoc nō est illud: sz itellect⁹ nō sic distinguit singulare a singulari. vt statiz ꝑbabit. ꝯ sequit ꝓpositū. ¶ Et ꝙfirmaī. Nā cognitio pfecta ꝛ distincta alicui⁹ est respcū alicui⁹ itētiōis vel realitatis quā itellect⁹ distincte cognoscit. Sit exēpli gr̄a. ista intētio q̄ intellectus cognoscit distincte A. posito A. circūscripto quocūq; alio extriſeco: nō distinguit itellect⁹ ipm A. a quolibz alio circūscribatur ab A. dr̄ia loci: tpis: magnitudis ꝛ figure: q̄ aduenīūt singulari a posteriori: ꝛ ipsi itētiōi A. Nō. n. A. dr̄ eē hoc ꝛ singulare: qz sit in hoc loco: sz ideo est in hoc loco: qz est hoc. Sil'r nō iō singularꝫ est hꝫ: qz hz hanc magnitudinē ꝛ hāc figurā: sz poti⁹ iō magnitudo ꝛ figura ē hec: qz sunt in hac suba. ¶ Et hoc ꝙfirmaī ex ꝓncipys. ſ. Tho. qz accidentia capiūt vnitatē ꝛ distōnē a subtis. ex hoc seqt̄: qꝫ cū oīb⁹ istis circūscriptis A. nō possit distingui a q̄libet alia itētōe eiusdē rōnis: ꝛ spēi. itellect⁹: nō distincte ꝛ pfecte cognoscit A. ꝑm ꝑpriaz ei⁹ vnitatē. ꝛ ꝯ A. (qō ponit rō singularitatis) nō cognoscit pfecte ꝛ distincte ab itellectu: ꝛ rō huius dicti est: qz singularitas nō est rō agēdi in itellcm̄: sz nā. Intellect⁹ aūt cognoscit obm sub ea rōne sub q̄ mouet: ꝛ q̄ est sibi rō agēdi. ꝯ itellect⁹ cognoscit obm sub rōne nāe: qꝫ aūt singularitas nō sit rō agēdi: apparet p hoc: qz illud est rō agēdi qō est ꝑn⁹ assimilandi passiuꝫ. singularitas nō est ꝑn⁹ assimilādi: sz distinguendi. ꝯ nō est rō agēdi: de qb⁹ supi⁹ in. 5. q. ¶ Jtē ponit singularitas ꝙditio ōterminata agētis: ꝛ ita ꝑn⁹ limitatiuū ꝛ determinatiuū actiōis: ꝛ nō ꝑn⁹ agēdi. ¶ Pro euidētia tñ duaꝝ ꝟclonū ponitaꝝ ac duaꝝ subseqntiū sūt aliq̄ nōnda: quoꝝ ꝑmū est: qꝫ aliud est singulare intelligi sub rōne singularitatis: sic qꝫ singularitas sit rō intelligēdi. Aliud ē qꝫ singularitas dicaī eē obm itellcm̄: aut ps obiecti itellecti. ꝓximo mō singl'aritas nō ꝙcipiī a nobis: qz sic ꝙcipe singularitatē est ꝙcipe ipsaz distincte ꝛ seoꝛsuz ab alia singularitate: ꝛ a nā seu gditate. Scōo modo singularitas bñ concipiī ꝛ itelligiī a nobis: qz qñ aliq̄ vnū obm ꝙcipiī adequate: qcqd eēntialr icludiī in illo: secūdario ꝛ ex ꝙnōi ꝙcipiī. Sz totū singulare sic itelligitur tāq̄ obm adequatū vni⁹ itellectiōis. ꝯ ēt ꝙcipiet singularitas in ipo: nō tñ sic: qꝫ sit modus obti itellecti: aut rō itelligēdi. ¶ Scōo est notandū qꝫ in hoc ꝙuenit sensus ꝛ itellcūs: qꝫ neuter apꝑhēdit singul'es seoꝛsū a nā: aut ab alia singular'e loqndo ō singular'e q̄ ē ꝑpetas idiuidualis ꝙstituens p se vnū cū ipsa nā quā vocamus becceitatem: sed tñ differūt in hoc: qꝫ intellect⁹ apꝑhendit ipsaz gditatē seoꝛsum a singularitate. sensus aūt nūq̄ apꝑhendit nām seoꝛsum a singularitate. ¶ Ultimo est notādū qꝫ aliud est aligd ꝑmo itelligi: aliud p se intelligi: aliud est directe itelligi. Illud dr̄ ꝑmo itelligi qō ꝑmo ꝑmitate oꝛigis itelligiī: vl' ꝑ: ꝑmitate adeq̄tōis: ꝛ ß z⁰ duplr: vel ꝑm adeq̄tōez ad po⁰ᵐ: vl' ꝑm adeq̄tiōez ad vnū actū itelligēdi. ꝓpio (. i. ī ꝓximitate oꝛigis) aligd itelligiī qō via oꝛiginis p⁹ mouet itellcm̄. scōo mō q est ꝑm⁹ modus adeq̄tiōis qñ est tale qꝫ p ei⁹ rōnē potētia attingit qcqd attingit. 3⁰ mō. ſ. adeq̄tiōis ad vnū actū: qō adeq̄te: ita qꝫ nō vt ps terminat aliquē vnū actū intelligēdi. Jsto mō nos dicimus: qꝫ q̄tuz bipedale adeq̄te intelligiī: ꝛ ꝑmo ꝑmitate adequatiōis: pars aūt eius nō sic adequate: neq; ꝑmo itelligiī. ꝓper se intelligi est intelligi per rōnez ꝑpriā. sicut p accñs itelligi: p rōnē alteri⁹. vt de sensibili secūdo de aīa pz. Directe aūt itelligi est itelligi p ꝑpriā spēm: ꝛ nō p reflexionē potētie ad ipam spēm: aut ad aliq̄ repñtatiuū ipsi⁹ obti. Ex qb⁹ oīb⁹ nos ꝙcludimus: qꝫ singulare signatū nō sit p se intelligibile sub ꝑpria ratiōe singularitatis. vt dcm̄ est: neq; directe intelligibile vt ꝑbabiī in seqnti ꝟclone. Nec ꝑmo itelligibile ꝑmitate oꝛigis: vt ēt ꝑbabiī in eadē ꝙclone. Jꝑm tñ singulare est ꝑmo itelligibile ꝑm adeq̄tionē ad actū itelligēdi: qz pōt itelligi ab intellectu nō vt ps alterius: neq; vt aligd eēntialr incluſuz in alio. ¶ Sit ꝯ ista 3ª ꝟcl'o. singulare signatū itelligiī ab intellectu ꝙiūcto reflexe. hoc pz p expositionez cōem. tex. cōmē. io. 3⁰ de aīa. vbi habeī: qꝫ sic ꝑp idē ꝑn⁰ᵐ abstractū ꝛ sepatū: sicut est itellect⁹: cognoscit ꝛ itelligiī caro. i. indiuiduū carnis: ꝛ carnis eē: hoc est gditas carnis: istud ꝑn⁰ᵐ in cognoscēdo carnis eē ꝛ ipsaz carnē se hz vt linea extēsa ad seipsaz vt circūflexā: qcqd dicat Bur. ¶ Probaī ēt rōne: qꝫ indiuiduū signatū itelligaī reflexe. Illud qō itelligiī nō p ꝑpriā spēm: sz p reflexionē potētie ad aliqō repñtatiuū ipsius: intelligiī reflexe. Sed ita est: qꝫ intellectus noster ꝙiūctus in itelligendo singulare signatū nō itelligit ipm p ꝑpriā spēm immediate repñtantē ipz. Sz p reflexionē ad fan⁰ᵐ. ꝯ tale singulare signatū itelligiī reflexe. Maior pz ex descriptōe eius qō est itelligi reflexe. minor declarabiī in 4ª ꝟclone immediate seqnti. ¶ Que sit ista. Singulare vagus ꝑmitate oꝛiginis ꝛ directe itelligiī ab itellcū ꝙiūcto: q̄ ꝟcl'o directe est ℨ. ſ. Tho. Jsta ꝟcl'o ꝑbaī breuiter. Ars ꝛ cognitio intellectualis inseqt̄ nām: sz ita est qꝫ in actiōe nāli agēs ꝑducēs nō ꝑmo itendit vle: qm̄ tunc ꝑducto vl'i: puta cozpe: nō ꝑtēderet vlterius actionē. Neq; tale agēs ꝑmo intēdit singulare signatū: qm̄ ꝑducta tali singulari adhuc cessaret actio nāe. Sz ꝑmo itendit ꝑduc-

UVA. BHSC. IyR_086_2

rem nām in aliquo suppositō: qō est indiuiduū vagū. ergo sic erit in cognitiōe intellectuali: q̄ spēs repñtatiua obti
p̄mo repñtabit nām in aliq̄ suppositō ideterminate acce
pto. (Repñtat.n.nā p̄ cū multis accūtib⁹ nām ipaz cō
trabētib⁹: z seinuicē mutuo) z repñtat ipam nām in se:
qñ intellect⁹ pōt abstrahere oē obz iclusuz in p̄obto: z sic
oēm rōnē itelligibilē separe ab alia rōne intelligibili: z
tūc ista spēs secūdario repñtabit ipsaz q̄ditatē z nām in
se. 3° spēs repñtat nām ipsaz determinatā multis circū
stātys signatis relucētib⁹ in fantasmate distinctiozi mō
ad quā nām itelligēdaz cū istis circūstātys signatis de
terminātib⁹ ad hoc vt distincte possit ipa itelligi: oz itel
lectū reflecti ad tales circūstātias in fantasmate relucē
tes: z tūc itelligit distincte: eo mō quo distincte cognosci
pōt ipm singulare signatū z non cognoscimus singulare
signatū distincti⁹: q̄z ex cognitōe istaz circūstātiaz que
repñtant in fantasmate: z signū h⁹ ē: q̄ ipz singulare co
gnoscimus ex cognitōe istaz circūstātiaz: qz sicut obm
itelligim⁹: ita ipz significam⁹. Uñ si volum⁹ signare soz.
dicim⁹ q̄ soz. est bō lōgus: grossus: crisp⁹: niger z̄c. Et ita
nos hēmus: q̄ pmū cognituz p̄mitate ozgis est singula
re vagū. Loquēdo de cognitiōe itellectiua. z^m cognituz
est ipsa nā z q̄ditas in se. z^m cognitū est singlare signatū:
qō sic itelligit reflexe: quēad modū dcm est z̄c.

Quantum ad 3^m articulū sunt alique difficulta
tes. Cōtra z^am cclonē argt̄ tripl⁹. p̄: qz
illud ē maxie itelligibile qō ē maxie sensibile: sz vnitas
singularis sub rōne singularitatis ē hūjmodi. z̄c. maioz ē nō.
z minoz. pbat: qz vnitas ē p se sensibilis. ex scō de aīa. q̄
maxia vnitas ē maxie sensibilis. ꝛ̄ia est euidens. Sicut
simpl⁹ ad simp⁹: ita maximū ad maximū. vnitas singla
ritatis ē maxia. Tū qz idiuisibilis z iplificabilis. Tū
qz maxie realis vt de se notū ē. igit̄ z̄c. (z° argt̄. Si.n.
iō singularitas nō itelligit ab itellcū nō: qz nō sit rō agē
di respcū itellect⁹: segt̄ q̄ ipa nō poterit ab aliq̄ intellcū
passiuo alicui⁹ obti itelligi: z cognosci: z ita nō ab itellcū
āgelico: ꝛ̄ns est falsum. ꝛ̄ia ē euidēs. Nihil.n. cognoscit
sub aliq̄ rōne distincte: sic q̄ illa rō sit modus obti itelle
cti: z rō cogñcēdi: nisi sit rō agēdi z mouēdi intellcīn. sin
gularitas nō est hūjmodi. q̄ a nullo itellectu poterit aliqd itel
ligi sub rōne singularitatis. (Itē 3° argt̄. itellect⁹ nr̄ co
gnoscit exñtiā sub rōne exñtie: sz exñtia nō ē isto mō rō
agēdi: qz nō est nā: neq̄ q̄ditas. q̄ relingt̄ q̄ aliqd pfecte
p̄^m rñdet̄ q̄ sensibile cōe nō. pducit. ppriā spēm in sensu
tñ facit ad modū vl̄ oriaz imutatiōis: sicut sensibilia. ppa: sz
aia. Et iō nō sentit̄ nūerus: aut vnitas nisi mediātib⁹ q̄li
tatib⁹ sensibilib⁹. sic q̄ nō sentim⁹ vnitates rōne singlari
tatis. s. duo obta sensibilia inq̄ntū duo: sed solū vt duo di
stincta loco: tpe: figura: colore: z sic de alys: ita q̄ vnitas:
aut nūerus non pcipit̄ sine alys accūtib⁹ sensibilib⁹. Et
ad formā argumēti quū dr̄: illud ē maxie itelligibile z̄c.
Cōcedit̄ maioz z negat̄ minoz. Nā vnitas nāe ē magis
sensibilis: qz accūtia sensibilia. ppa q̄ isequunt̄ nām: effi
caci⁹ mouēt sensuz q̄z accūtia q̄ isequunt̄ singularitatez.
Nā p̄ accūtia sequunt̄ entitatē q̄ ē rō agēdi in sensum z
itellcīn: sz nō accūtia q̄ insequunt̄ singularitatē. Et ad il
lud thopicoz. sicut simpl⁹ ad simpl⁹ z̄c. (Rñdet̄ q̄ tz in
bis q̄ sunt p se: z nullo⁹ p accūs. Sicut nō sequit̄. albū est
extēsuz. q̄ magis albū ē magl extēsuz: albū ē dulce. q̄ ma
gis albū ē magl dulce: ita i ppōsito. vnitas nō sentit̄ nisi
mediāte sensibili. ppo cui accūtalr ꝛ̄iungit̄: z qz sensibi
lia. ppa nāe vt nā est: efficaci⁹ mouēt: q̄z accūtia sensibi
lia singularitatis: qz sunt accūtia ei⁹ qō ē. pxima rō mo
uēdi z nō accūtia singlaritatis. iō ꝫ vnitas sentit̄ z nō il
la. (Ad z^m rñdet̄ p̄mittēdo q̄ duplex est actio: q̄dā est
actio nālis: q̄dā itellectualis. Actio nāli⁹ ē illa q̄ hz fieri
respcū māe sensibilis aliq̄ mō. Actio intellectualis q̄ hz
fieri respcū itellect⁹ z māe abstracte ab oī q̄litate sensi
bili. Si loq̄mur de actiōe nāli: p̄nci^m isti⁹ actōis formale
passiuū aut actiuū ē ipsa nā z q̄ditas. vt pz p phz. z. phy
sicoz. Nā est p̄n^m mot⁹ z q̄tis eius in q̄. z̄c. Si loq̄mur
de actiōe itellect⁹: respcū isti⁹ actiōis pōt aliqd eē p̄nci^m
agēdi: dato q̄ nō sit nā z q̄ditas. dūmō sit entitas actua
lis: qz act⁹ z itelligibile ꝛuertunt̄. (His p̄missis: rñde
tur negādo istā ꝛ̄ntiam. Intellect⁹ nr̄ nō pōt intelligere
singlaritatē: q̄ neq̄ itellect⁹ angelic⁹. z rō ē ista: qz si itel
lect⁹ noster recipit itellectionē ab obto: recipit mediāte
actiōe nāli q̄ fit in sensu: respcū cui⁹ nihil pōt eē rō agen
di: nisi nā. Sz si itellect⁹ angelic⁹ recipit itellectiōez ab
obto: nō recipit mediāte actiōe nāli: vt distinguit̄ ꝫ itel
lectualē. Sed imediate patit̄ ab obto: z ita pōt imutari
ab oī entitate actuali. (Pōt ēt aliter rñderi ad p̄mam
istātiā itez negādo ꝛ̄ntiaz eādē. (Pro q̄ est nōndū q̄
defect⁹ in cognoscibili arguit itensiozē virtutē in cogno
scente: vt vult Az. in lib. de sensu z sen. Si.n. visibile di
minueret in ifinitū: oporteret visuz crescere in ifinituz
ad hoc vt pcipet visibile: cū aūt singularitas ipsa sit mi
nime cognoscibilitatis in ꝛpatiōe ad nāz: nō opz cogno
scentē nām cognoscere singularitatē: sz itellect⁹ āgelic⁹:
q̄ est maiozis vtutis cognoscitiue q̄z itellect⁹ hūan⁹ ꝛiun
ctus: pōt cognoscere ipaz singularitatē dato q̄ ipa nō p
cipiat̄ ab itellcū hūano: ex eo q̄ talis itellect⁹ angelicus
est pfectiozis vtutis cognoscitiue. (Sz ꝫ istā rñsionez
adhuc instat̄: itellect⁹ nr̄ est sūme dispositus respcū cuius
cūq̄ itelligibilis q̄ ē oīa fieri: ex 3° ō aīa. Sz passuz sum
me dispositū pōt imutari a q̄cūq̄ agēte. igit̄ poterit itel
lect⁹ nr̄ imutari a singularitate. (Ꝑ. q̄z to passuz est mi
noris po^c: tāto agēs debili⁹ pōt ipz mouere z agere i ipm
pp minoz resistētiā passi ad agēs. Sz itellect⁹ nr̄ ē ipse
cti⁹ passuz q̄z sit itellect⁹ āgelic⁹. q̄ obm debili⁹ in actua
litate poterit efficaci⁹ mouere itellcīn nr̄m pot̄z q̄z itel
lectū angelicū: z ita singularitas sic poterit mouere ipz.
(Ad p̄^m istoz rñdet̄ dicēdo: q̄ aliqd esse sūme dispositū
pt eē vl̄ puatiue vl̄ positiue. illō ē sūme dispositū puā
tiue qō hz carētiā cuiuscūq̄ ꝫry for^c iducēde: sz positiue
sūme dispositū ē illud qō hz oēm pfectionē nec̄io reqsi
tā ad actū agēt̄l. Intellect⁹ dr̄ sūme dispositus p̄mo^o: qz nō
hz formā ꝫriā formе introducēde: nō tñ ē sūme dispositus
z^o. qz nō hz pfectā vtutē cognoscitiuā in ꝛpatiōe ad itel
lectū āgelicū. Intellect⁹. n. nr̄ nō tñ ē receptiuus z passi
uus: vez ēt opatiu⁹: z sz ipe inq̄ntū passiu⁹ z receptiu⁹ di
cat̄ eē ipfect⁹: tñ inq̄ntū opatiu⁹ ē pfect⁹: z eē opatiuū in
ipo nihil aliud ē: q̄z ipm eē cognoscitiuū. Uñ suuz opari
est itelligere. z B arguit pfectionē in ipo: qz g̃ itellectus
āgelic⁹ pfectius ē opatiu⁹ q̄z nr̄. iō aliqd pōt cognoscere
pfecte z distincte saltē: qō nr̄ sic distincte attigere nō pōt.
(Et si tu arguas. passiuū a plurib⁹ vr̄ eē ipfecti⁹. g̃ itel
lect⁹ āgelic⁹ erit ipfectior itellcū nro. (Rñdet̄ negan
do assumptū: q̄ passiuū a plurib⁹ sit ipfecti⁹. Nā vbi pas
suz nō pōt pfici nisi patiat̄: si ē a pl'ib⁹ passiuū ex hoc nō
dr̄ ipfecti⁹. (Ad z^m argumētū rñdet̄ negādo: q̄ qñ pas
suz ē debili⁹ q̄ semp agēs possit ipz mouere. Uez ē tñ B
assūptū: vbi passuz nō magis determiat̄ ad actū pfectū
q̄z ipfectū z B cēntialr: z ordine q̄dā eēntiali. Certū ē. n.
q̄ mā p^a ē ipfecti⁹ passū: q̄z suba corporea: z tñ nō segt̄ q̄ si
aliqđ agēs pōt imutare subaz corporeā iducēdo aliquaz
formā accūtalē in ipsaz ime^te q̄ possit imutare mām p̄
mā imediate ad formā accūtalē. Et B ē: qz mā p^a deter

UVA. BHSC. IyR_086_2

minat de se vt ppriū susceptiuū ad actū pfectionē q̄z sit accntal' act⁹. z ē act⁹ subalis determiat de se ad tale susceptiuū: qđ ē mā p⁹. In proposito itellect⁹ nr̄ lz sit ipfectior itellcū āgelico ex ordine eēntiali quē hz ad sensū g patiť passiōe nāli z a nā determiat ad agēs pfecti⁹: z ad formā pfectionē: q̄z sit entitas singl'aritatis: z b̄ q̄tuz ad cognitiōez pfectā ei⁹: z distictā: vbi aūt nō eēt iste ordo eēntialis: sic forte ē ī aīa sepata: pcederē itellcm posse pati z imutari ab ipa singl'aritate. ¶ Ad 3^m arg^m fcm ī p^n articuli rndeť negādo ēt istā ꝓnaz. Exītia pcipiť ab intellectu nr̄o. g̃ z singl'aritas. exītia. n. nō tm̄ distat a gditate z nā q̄tū singl'aritas. Exītia. n. lz ñ sit ō eēntia nāe z gditatis: tm̄ nō hz distinctā formalitatē a gditate. ē. n. gd z act⁹ actualitate z gditate ipsi⁹ nāe. g̃ q̄cūq; rō ē p^m formale cognoscēdi nām: pōt eē p^m formale cognoscendi exītiā. singl'aritas āt nō ē de eēntia nāe: imo p̄ diuersa a nā: z hz distictā formalitatē a nā: z ita mouēs ad cognitōez nāe ñ mouet ō nec̄i^r ad cognitōez singl'aris ꝛc̄.

Deinde ar̄. ꝓra istā ꝓclonē vltimā. Tu dicis q̄ singulare vagū p̄ itelligiť ab itellcū ꝓiuncto. Cōtra. q2 obm dz ꝓpoztōari po^c: lz ita ē q̄ singl'are vagū nō ꝓpoztiōat itellectui possibili. g̃ itellect⁹ possibilis nō itelligit p̄ singulare vagū. ¶ z° ar̄. Si singulare vagū p̄° itelligereť: seq̄reť q̄ frustra ponereť itellcūs agēs. Intellect⁹. n. agēs nō poniť nisi ad abstrahēdū gditatē a ꝓditiōib⁹ mālib⁹ z idiuiduātibus: lz p te gditas ipa pōt apprehēdi imediate ab itellcū cū ꝓditiōibus idiuiduanti bus. g̃ supfluet actio intellect⁹ agētis. ¶ Itē 3° ar̄ q̄ ista positio nō sit ad mentē Doctoris subt. ponit. n. Doctor subt. in. 3. di. p̄. in p̄n°. q̄ spēs spālissima p̄ itelligiť ab itellectu nr̄o: cui⁹ singulare fortiꝰ z efficacius mouet sensuz (qđ ēt positū ē supra ī alia. q. arti°. 2° in p̄n°. p p̄ā ꝓclone.) Sz si singulare vaguz p̄ intelligiť. g̃ nō spēs spālissima. ¶ Ad p̄^m istoz rndeť: q̄ iter obm z potētiā dz eē ppotio: lz ppotio semp ē iter dissimilia fm spēm z nām: sic iter actū z po^am: actiuū z passiuū: totū z ptes: mām z formā: q̄ oīa sunt diuersa in nā z in spē: z ista sic se bñt: q̄ nō bñt eūdē modū eēndi nālē. Ex q̄ segť q̄ cū obm respcū po^c hēat talē ppoztionē: nō opz intellcm hre talē modū eēndi nālē: q̄lē modū eēndi hz ipm singulare qđ mouet ipz. ¶ Pōt ēt dici in spāli: q̄ itellect⁹ assimilať obiecto: nō qđē quātū ad eē nāle: lz q̄tū ad aliquē actū receptuz ab obto: q̄ est spēs itelligibilis: aut act⁹ itelligēdi: z b̄ est q̄ dr̄. z. de aīa: q̄ cognitio fit p assimilationē cognoscentis ad cognitū. Iste aūt actus recept⁹ in itellcū possibili in quo repñtať obm cū sit ei⁹ nālis silitudo: eque bñ est īmālis: sicut ipsemet itellect⁹: q2 itellectus sicut nō ē forma extēsa in mā: z in eē dependēs a mā: ita gcūq; actus recipiť in ipo itellcū est sic īmālis z inextensus: q2 oē qđ recipiť in aliq̄: recipiť p modū recipiētis. Uñ si sensus q est po^a in mā recipit spēm ab obto sine mā extēsa: tamē multo magis itellcūs q est īmālis. Ex q̄ ꝓcludiť: q̄ itellectus possibilis assimilať singulari qđ recipit quātū ad spēm ipsaz: q̄ est ipm obm repñtatiue. Assimilať inquaz q̄tū ad eē īmāle z inextēsuz: qđ hz ipz obm rōne spēi in q̄ repñtať. ¶ Ad z^m rndeť negādo: q̄ supfluat actio intellect⁹ agētis posita ista opīone. Actio. n. itellect⁹ agentis nō tm̄ poniť ad abstrahēdū gditatē a ꝓditiōib⁹ mālib⁹: vez ēt ad hoc vt vtute ipsi⁹ gignať spēs intelligibilis in itellcū. In qua spē itelligibili hz obm eē īmāle: qđ pus hēbat eē in fantasmate māle: z extēsuz: z hoc est qđ egregie ingt Auerro. 3. de aīa. ꝓmē. 18. Actio intellectus agētis est vt trāsferat obm de ordine in ordinē: hoc ē de ordine eē mālis z extēsi ad ordinē eē īmālis: z inextēsi. Est. n. duplex actio itellect⁹ agētis. Una est actio realis fm quā de fantasmate gignit spēm intelligibilē in intellectu possibili. Alia est actio metaphozica fm quā de obiecto mālī z extēso gignit obm fm eē īmāle: z inextēsum. Uñ cū obm hēat tale esse q̄le eē hz suū repñtatiuū: z cū fantasma hēat eē māle extēsuz: qđ est eē sensibile z imaginabile: obm repñtatū in fantasmate scdario z ex ꝓñti hz sic eē māle: z extēsuz. Et cū spēs itelligibilis hēat esse spūale z inextēsuz: sic tale eē hz obm ipz repñtatū in spē: z hz hoc vez est qđ ingt Cōmē. qđ obm trāsferť de ordine in ordinē: hoc est de ordine mālīū z sensibiliuz ad ordinē spūalīū z itelligibiliū. Isto mō nos dicimus: q̄ singulare vagū trāsferť sic de ordine in ordinē: q2 de eē qđ hz in fantasmate: ad eē qđ hz in spē itelligibili: q̄ spēs intelligibilis: nō pōt ꝓduci a fantasmate solo: q2 nūq̄ effectus equocus excedit suā cām equocā totalē. vt supi⁹. q. alia in p̄n°. pmi arti. est oñsuz. Sz spēs itelligibilis ē effectus equocus respcū fantasmatis: z ē pfectior fantasmate. g̃ nō pōt gigni solū virtute fantasmatis. g̃ vt sic nec̄io regrit̄ actio intellectus agētis. ¶ Oz si tu dicas Cōmē. z Az. dicunt: q̄ si gditates eēnt sepate: vt posuit Plato: frustra poneret itellect⁹ agēs. ¶ Dico q̄ hoc segť ex positiōe Platonis: q2 forma sepata z īmālis pōt sufficiēter mouere intellcm possibilē. Sz gditates fm Platonem erāt sic sepate. g̃ sufficiēter poterāt nō ꝯcurrere alio agēte īmāli mouere ipm intellcm possibilē: q2 agens īmāle pōt mouere passuz īmāle. ¶ Ad vltimū du^m dr̄. q̄ Sco. in positiōe illa dicit: q̄ spēs spālissima est p̄mū cognitū. qcquid sit de cognitiōe singularis: ita q̄ omittendo difficultatē de cognitiōe singularis que alibi fm ipm erat ptractāda (quēadmodū z nos in. q. alia istum passuz reportauimus ad hāc. q. vbi hz locū) z loq̄ndo de his que fm oīum opi. sunt p se cognoscibilia: spēs spālissima fm ipm est p̄mū cognitū ab itellectu ꝓiuncto p̄mitate origi nis z in notitia ꝓfusa: ita q̄ cōparat magis vle ad minuz vle: quo ad cognitionē nostram: z non vle ad singulare. ¶ Uel possumus dicere: z est q̄s ides: q̄ ipse loquit̄ de bis cognoscibilib⁹ que pñt cognosci fm ppriā eoz rōnē z fm ppriā eoz vnitatē. singulare aūt inq̄tū singulare fm ipm nō est cognoscibile fm ppriā vnitatē. loquēdo de singulari per se: z signato: z qōlibet vle pōt cognosci a nobis fm ppriā vnitatē. g̃ loquēdo de istis cognoscibilibus. vt dcm̄ est: pcedit po° sua.

Quantum ad vltimū articulū. ¶ Ad argumēta ꝓncipalia ante opposituz adducta respondeť. z p̄mo ad p̄mū: p̄mittendo q̄ obiectū p̄mū alicuius potētie pōt accipi q̄ttuor modis. Uno mō p̄mum p̄mitate adequatiōis: fm adequationē ad potentiā. Secūdo mō p̄mū p̄mitate pfectiōis. Tertio mō p̄mū p̄mitate originis. Quarto mō p̄muz p̄mitate pcisionis seu exclusiōis. Primū obiectū intellect⁹ p° p̄mitate est ens inquātū ens: z hoc ex nā potētie intellectiue que est totius entis z fm oēm ambitū entis dicēte pho. 3. de aīa. q̄ opz intellcm esse īmixtū ad hoc vt oīa intelligat. Obiectū p̄mū z^a p̄mitate respcū intellectus: est deus glorio sus: de quo habeť in. io. ethicoz. q̄ in ipo ꝓsistit felicitas nr̄a nālis. Obiectū p̄mū 3^a p̄mitate: est singulare vagus: vel cōparādo vle ad vle: cōceptus speciei specialissime: cui⁹ singulare fortiꝰ mouet sensuz. Quarto mō obiectuz p̄mū est ipm qōquideſt: seu quiditas abstracta a singularitate: q2 qōquideſt: seu quiditas sic separata pcise attingiť ab intellectu: z nō ab aliqua alia potētia: loquēdo de attingētia in cognoscēdo. Ex ista distōne apparet risio ad argumentū. ¶ Pōt etiā dici: q̄ qōdeſt est p̄mū obiectū intellcūs p̄mitate originis respcū singularis signati vel singularis cognoscibilis fm ppriā rōnez singula

UVA. BHSC. IyR_086_2

rietatis:q; q ditas ipsa ꝑintelligit ante singulare signatū: quēadmodū habitū ē in corpe.q.7c. ¶ Ad aliō argm rn/ deī ꝑmittēdo q illō qō ē formale alicui⁹ repsentatiuuz: est vtuale repsentatiuū reᵘ alteri⁹: vl saltē pōt eē. Dico āt formale repñtatiuū reᵘ alicui⁹: qō ꝑ 7 adeqte ipz repsen/ tat: sz vtuale repñtatiuū ē reᵘ alicui⁹: qñ illud repñtat vt ps q ditatiua: vl eentialis: vl vt aliqd iclusū q̄mōcūq; in obo ꝑ. ¶ 2° ē nōnm: q sic se hz singulare ad vle in eendo: ita repñtatiua ipsoz. q̄ sunt spēs ipe talia oba repñtātes se būt in repñtādo: sz singulare ꝛtinet vle eentialr. g repsentatiuū singlaris vtualr repsentabit ipz vle. ¶ 3° ē no tādū: q lz qōlibz repñtatiuū singlaris sit vtuale repñta/ tiuū reᵘ vlis: nō tñ oz: q q̄t sūt spēs singlariū. tot dicāt eē spēs vliuz: qz ista repñtatiua singlariū q̄ sūt vtualia re/ psentatiua reᵘ vliuz: nō repñtāt nisi vnū obm vle: 7 ita in rone repñtādi oēs iste spēs ocurrūt: 7 ꝑnt dici vnū vtua/ le repñtatiuū: Tū qz ocurrūt ī vna rone repñtādi respcū vlis: Tū qz tūmō vnū obz repñtāt: 7 ita ex rone repsen/ tādi: 7 ex rone repñtabil ꝑnt dici vna spēs: 7 vnū repñta/ tiuū. ¶ Per hꝫ rndet ad fōmā arm. dicēdo q p eādē spēz itelligit vle 7 singlare: q̄ spēs ꝑ ē singlar: vl idīdui vagi. scōario 7 ex nōti ē ipi⁹ vlis. ¶ Et cū tu dic. q eadē spēs nō ꝑt repñtare vle 7 singlare. ℞ñ⁹. ꝓcedēdo q eodē mō nō pōt eadē spēs ista duo repñtare: sz bñalio 7 alio: qz ꝑ⁹ singlare. scōario 7 vtualr ipz vle. 7 hꝫ fit vtute itellus ab/ strahētis q ditatē 7 nāz ab oīb⁹ ditiōib⁹ idiuiduātib⁹: q itells ē pcisiu⁹ 7 abstractiu⁹ cuiuscūq; rōnis itelligibil: q̄ icludit i obo. Et qñ dr q eadē spēs nō pōt repñtare sub istis rōnib⁹ distincte 7 idistincte. Dico q eadē spēs nō pōt repñtare sub istis rōnib⁹ ꝑ 7 imediate illō qō repñtat: sz repñtādo aliqō vnū ꝑ: ꝑt illō distincte repñtare: repñtan/ do āt aliqd iclusuz in illo: ꝑt idē repñtabile repñtare idi stincte rone illi⁹ qō scōario repñtat. Jn q̄ repñtato illud ꝑ repñtabile aliq̄ mō cōtinet: sic ps subiectiua in toto vli. Et sit finis q̄stū ad istā qōnem.

¶ Primū enim substātia q̄ vniuscuiuscq; ꝓpria vniuscuiuscq; que non inest alīj 7c. Textu cō/ menti. XLV.

Questio. VIII.

In septimo metaphy. Locurrēs igredit māz de vni/ tate nāe. ¶ Pro cui⁹ arguñtoz solone: Queritur: vtz ꝑter vnitatē singularē sit dare aliquā vnitatē realē miorē vnitate nūerali. ¶ Et argr negatiue: qz data ve/ ritate isti⁹ positiōis: segt q ī aīa erūt due aie itellectiue: ꝓns ē falsū. g 7 añs. Et ꝓña ꝓbat. Certuz ē ꝓcedit Sco. sz ista cōis 7 vlis realr distinguit ab vnitate Soz. vt Soz. Qō ꝓbat ex fūdamētis ipsi⁹ Sco. Quecunq; sic se hūt: q vnū pōt manere alio nō manēte. illa distinguunt nis distinguet realr a soz. sz in hoie in cōi ē mā: 7 fozma: vnitatē vtriusq;. g exīte hoie cōi in soz. ibi erūt due aie itellectiue. ¶ 2° pncipalr argr. Ule ē igenerabile 7 icoz/ ruptibile. ex. 7°. metaphy. sz cozruptibile 7 icozruptibile dīnt pluſq; genere: loquēdo de gñe physico. g quid est ipsi⁹ cōis: erit alterius generis physici 7 susceptiui ab eo qō est singularis cozruptibilis. Quo dato segt: q aīa itel lectiua hois in cōi nō possit recipi i eodē susceptiuo: cum aīa sortis: 7 ita aīa itellectiua hois in cōi erit q̄dā aīa ab/ stracta 7 sepata ab oī mā. ¶ Ultio argr. Si aīal hz vni/ tatē ꝓpriā distictā ab vnitate singularis: vel ab vnitate ꝓpe spēi: segt q aīal poterit trāsmutari realr ab vna spē in aliā: 7 ita poterit trāsmutari a fozma assini ad fozmam hois: 7 eō. ꝓns est falsuz. g 7 añs. ꝓña ꝓbat. Odcūq; ē in/ differēs ad aliq̄ plura distincta realr: q̄tū ē ex se: pōt trās/ mutari ab vno in reliquū: sz ita est: q aīal est huiusmodi respectu suaꝝ spērum. ergo 7c. Hoc idē ꝓbatur de hoie respectu suoꝝ idiuiduoꝝ 7c.

Ad oppositū 7 ꝑ parte affirmatiua qōnis argr. Illud ē ens reale: vl ex nā rei qō ē ꝑnm agendi (vel actiōe reali in passuz trāsmutabile: vel actiōe itentiōali in sensuz 7 itellectū) ē ēt distictū ens ex nā rei ab eo cui nō ꝓpetit sic eē ꝑnm 7 rō agēdi. Sz ita est q nā est hꝫ: 7 nō singularitas: seu rō singularitatis. g 7c. Maioz ē manifesta: qz actio realis nō debeī: nisi ꝑnō rea/ li. sil actio itētiōalis in sensuz 7 itellectū (cū ipsa sit ens reale: 7 dependeat a ꝑnō elicitiuo ipsi⁹) de necessitate opz dare q ei⁹ ꝑnm sit ens reale. miōr āt ꝓbatur. Illud ē ꝑnm agēdi in actiōe nāli: 7 in actiōe itētiōali. in q̄ agēs assilat sibi passum: sz illud in q̄ passuz assilat agenti est ipsa nā: 7 rō nāe. Qō ꝓbat: qz ignis gnāns ignē nō assimilat igni genito in vnitate singulari: aut in singularitate: sz assilat tūmō in nā specifica. g nā sic erit ꝑnm 7 ratio agendi: vt distinguitur a singularitate.

In ista qōne sunt q̄tuoz articuli. In ꝑmo sunt aliq̄ neccia ꝑmittēda. In 2°: ꝓnes eliciēde. In 3°: difficultates mouēde 7 excludēde. In quarto rōnes in ꝓncipio facte sunt soluēde.

Quantū ad ꝑm q̄tuoz sūt notāda. ¶ Prio notāduz est: q ē dīa iter singulare: nāz: 7 vle. Sin/ gulare. n. ē illud qō est icōicabile plurib⁹: 7 idiuisibile in illa. maxime hꝫ est vez in creaturis. Rō. n. cōis idiuidui taz creati q̄z icreati ē: q sit iplurificabile: 7 idiuisibile in plura. Rō. n. icōicabilitatis ꝓpetit tñ idiuiduo creato. Ex q̄ segt q idiuiduū creatū: 7 ē icōicabile 7 idiuisibile in plura. 7 pp hꝫ appellat idiuiduū: q̄si non diuiduū: seu nō diuisuz: 7 qz tale idiuiduū ē icōicabile: vt dcm ē: oz vt ꝓstituat in tali eē p aliquā entitatē icōicabilez: 7 simplr idiuisibilē. Jsta āt entitas vltimate ꝓstitutiua ipsi⁹ ē ipa singularitas: quā nos appellam⁹ ꝓpetatē idiuidualē seu becheitatē: 7 qz vnicuiq; entitati cozrñdet sua ꝓpa vni/ tas (vt hz Sco. in 2° sniaꝝ. di. 3. q. 6. 7 in eodē li° di. iz. q. ꝑ⁸) Jō singularitati idiuisibili cozrñdet sua ꝓpa vnitas: que est ei⁹ passio p se p⁹ sibi ꝓpetēs: a q̄ totū singulare est vnū. 7 ista vnitas dr eē realis: 7 ēt maxia: realis talis q dē qz est ꝑter oēz actū itellect⁹ in actuali exītia: 7 in re. ma/ xima ēt: qz ē idiuisibilis 7 icōicabilis plurib⁹. Nā cuz de rone vnitatis sit idiuisio (saltē ꝓcomitāter) ois illa vni/ tas dr eē maxia: q̄ ē maxie idiuisa: 7 ita vnitas idiuidua/ lis ē maxia vnitas 7 realis. Nā vo seu ens nāe est illō qō est actu cōicabile plurib⁹: vel ēt actu participatū 7 diui/ suz in plura: 7 est ipsa nā 7 q ditas in multis singularib⁹: q̄ q̄tū est de se nō determinat ad aliqō singulare: sz si ē in vno singulari q̄tuz ē de se: sibi nō repugnat eē in alio: 7 ita ista nā est ideterminata ideterminatiōe ꝓuatiua ad qō/ libz singulare ad būc sensuz: qz de se nō est ꝺtermiata ad hꝫ singulare magis q̄z ad illō: sz bñ est apta nata determi nari. Jsta ēt nā est ideterminata ad vltatez in actu: 7 ipsa vt actu participata a plurib⁹ idiuiduis nō ē vlis in actu: sed solū in po⁹. Ule. n. in actu est illud qō hz duas condi tiones. quaꝝ vna est: q est abstractuz a quolibz suppositō: 7 est vnū obiectū numero potentia ꝓxima dicibile: 7 ꝑdicabile de omni suo supposito. hꝫ aūt non ꝓpetit natu/ re: vt est in plurib⁹ suppositis: qz nā vt est in vna existen tia: aut singularitate nō est idifferēs ad qōlibz singulare vt dicibilis de quolibz tali ꝑdicatiōe in recto: 7 per iden titatē dicentē. hoc est hoc: sed solūmodo hoc est verū de

UVA. BHSC. IyR_086_2

ipsa nā vt abstracta a quolibz singulari: ⁊ vt est vnū obiectū itelligibile numero bñs aliquā vnitatē ſm quam pōt p̄dicari de quolibz: dicēdo q᷑ B est ipm. Jsta aūt abstractio nāe a quolibz suppositi fit: vel ab itellectu agente: vel ab itellectu possibili ſm diuersas opiones de opatione ipsi⁹ vl̄is in actu. Scōm aliquos. n. itellect⁹ agens facit vl̄e in actu p̄ q᷑to de fantasmate p̄ducit spēm itelligibilē repsentatē obiectū vl̄ ⁊ abstracte. Et actio itellect⁹ agētis termiat̄ ad nām in eē obiectiuo abstracto a quolibz singulari. ⁊ talis nā in tali eē ē vl̄is in actu. Secundū alios vl̄e in actu fit ab itellectu possibili: q᷑ actio itellect⁹ agētis terminat̄ ad spēm itelligibilē abstractā ſm eē: ſz non abstractā obiectiue repsentatiue: q᷑ primū q᷑ p̄ducitur ab itellectu agente de fantasmate in itellectu possibili est spēs itelligibilis repsentās ipm singulare vagū: vt aliq̄liter p̄batū est supra. q. 35. articulo 2ᵒ cōclusiōe 4ª. Jntellect⁹ autē possibilis cui⁹ est abstrahere oē obiectū: ⁊ oēm rōnē itelligibilē iclusam in p̄mo itellectu abstrahit ipsam nām a p̄ditiōib⁹ idiuiduātib⁹: ⁊ p̄siderat ipsaz in se. ⁊ talis nā p̄siderata ab itellectu possibili in tali eē abstracto: dr̄ esse vl̄is in actu. B est: est vnum obiectū nūero potētia p̄xima dicibile ⁊ p̄dicabile de oi suppositō: cui⁹ est nā. Secunda p̄ditio quā bz vl̄e in actu est actualis attributio p̄dicatiōis ipsius nāe ad suppositum de quo p̄dicat̄: ⁊ talis actualis attributio (que non est nisi p̄paratio itellect⁹ in ipsa nā p̄ modum p̄dicabilis ad q᷑libz supposituz: de quo p̄dicatur) fit ab itellectu: ⁊ est relatio rōnis in ipsa nā: que relatio rōnis est ipsa vniuersalitas: ⁊ itentio 2ª. de qua cōsiderat logic⁹. Et de ista vex est q᷑ dicit Cōmentator in p̄mo de aīa. cōmento. 8ᵒ. Jntellect⁹ est q᷑ facit vniuersalitatē in reb⁹: ſz ipa natura substrata ipsi vl̄itati coniuncta appellat̄ vl̄e metaphysicum (p̄siderata in tali eē abstracto) q᷑ de ipsa cōsiderat metaphysic⁹: de ipsa formal diffōnes: de ipsa demōstrat p̄pas passiōes. ¶ Ex B segt̄ vnū cōz̄: q᷑ cū B p̄cretū vl̄e sit p̄cretū ōnoiatiuū: oz assignare in significato isti⁹ p̄creti illud q᷑ denoiat̄: ⁊ illō q᷑ ōnoiat. Q᷑ oē p̄cretū significans aliquā formā: supponit p vtroq᷑: ⁊ pro fundamēto: ⁊ pro forma. Fūdamentū aūt denoiatū ab vl̄itate (q᷑ est itentio 2ª) est ipsa nā. forma aūt denominās est ipsa vniuersalitas: ⁊ ita vl̄e duo ip̄ortat: quēadmodū dictum est. ¶ Sz est hic aduertēdū: q᷑ vl̄itas non attribuit̄ nature vnifōrmiter. Nā ſm maiorē ⁊ minorē p̄uenientiā in rationib⁹ formalib⁹ p̄tentis in idiuiduis repertā ab itellectu: idē itellectus attribuit aliā ⁊ aliā rōnez vniuersalis: istis rōnib⁹ formalib⁹ ⁊ itentionib⁹ p̄mis: de q᷑bus considerat metaphysic⁹. q᷑ enī itellect⁹ non p̄cipit tantā cōuenientiā idiuiduoz̄: vel speciez̄ eiusdē generis: q᷑tā percipit in idiuiduis eiusdē spēi. ideo attribuit cōceptui generis seu nature istā itentionē sc̄dam vl̄itatis q᷑ est gen⁹: ⁊ quia maiorē reperit in idiuiduis eiusdē spēi: attribuit spēi istā itentionē vl̄itatis que est spēs. Qm̄ hoc nomen spēs est ipositū ad significādā ipsam vl̄itatē specificaz. ⁊ B est q᷑ ingt Themistius in p̄mo de aīa. q᷑ intētio generis: seu hypostasis: est collecta ex tenui similitudine ipsoruz singulariuz: q᷑ singularia talis generis: vel spēs ipse bñt minorē p̄ueniētiā q᷑z idiuidua spēi specialissime. Ex bis segtur q᷑ p̄missuz est: q᷑ ad rōnē vl̄is in actu regritur natura ipsa que est actu participata in multis: ⁊ ipsa itētio vl̄itatis attributa nāe per actū itellectus p̄parātis talez nām vt p̄dicabilē ad idiuidua: de q᷑bus nata est p̄dicari. Et B est q᷑ ingt phs in p̄mo posterioz̄: q᷑ vl̄e est vnū in multis: ⁊ de multis (supple) p̄dicatū: ita q᷑ vtraq᷑ condi tio regrit̄. Loquēdo autē de nā substrata vl̄itatis (logice) isti nature cozrñdet sua p̄pria vnitas que est vnitas realis. minoz̄ vnitate nāli. Q᷑ sit realis: p̄batur̄ ifert⁹: q᷑ sit mioz̄: apparet: q᷑ diuisibilis ⁊ plurificabilis in plura: nō pluralitate specifica: que sibi opponit̄: sed pluralitate dispata. ſ. idiuiduali: cum qua stat ipsa vnitas nāe. oīs aūt vnitas in plurib⁹ plurificabilis seu cōicabilis est minoz̄ vnitate iplurificabili. Ex B apparet tertiū mēbz̄: vl̄ tertia p̄ditio p̄petēs vl̄i in actu: q᷑. ſ. tali vl̄i in actu (foy mal̄r accepto p̄ intentiōe 2ª vl̄itatis: que oziginat̄ ab itellectu) cozrñdet vnitas rōnis que insegtur ipsaz itentionē sc̄dam vl̄itatis: sic̄ passio suū subm. ⁊ de isto vl̄i in actu formal̄r accepto: non p̄ denoiato pñt exponi oēs auctes que dicunt vl̄e causari ab itellectu. ¶ 2ᵒ p̄ncipal̄r est notādū: q᷑ nā ipsa cui cozrñdet vnitas ex nā rei alia abvnitate nūerali bz duplex esse: quoz̄ vnū est in actuali exiſtia: ⁊ in re (nō enī est separata ab idiuiduis ⁊ singularib⁹ ſm eē.) Aliud esse bz obiectiuū in mente: ſz tale eē obiectiuuz pōt esse duob⁹ modis. vno mō in habitu. alio mō in actu. Jn habitu illud bz eē in itellectu q᷑ bz esse ante actū itelligēdi: aut p̄ter actū itelligēdi. Jn actu vō quando actu mouet itellectū. Si loq᷑mur de p̄mo eē. tale primū eē dr̄ eē reale: ⁊ ex nā rei: ⁊ tale eē pōt bre ipsa nā per aliq᷑ repsentatiuū repsentans ipsaz in esse abstracto ab oīb⁹ singularib⁹. ⁊ isto mō nos dicimus: q᷑ oē vl̄e metaphysicū bz de necessitate tale eē obiectiuū in mente. Si loq᷑mur de eē actuali obiectiuo: aut istud eē obiectiuum est añ actū itelligēdi (eo mō quo obiectū mouens itellectū ordine nāe p̄cedit actū itelligēdi) aut segt̄ ipm: ⁊ ab eo causat̄. Si p̄mo mō: tale eē adhuc appellamus esse ex nā rei. q᷑ solū dicim⁹ illud eē ens rōnis: q᷑ dependet ab actu collatiuo itellect⁹: vl̄ ab actu itelligēdi in fieri: ⁊ in cōseruari. ⁊ sic vl̄ia. ⁊ nā ipsa pñt ēt hoc mō bre ex nā rei eē obiectiuū. Si 2ᵒ mō accipiāt: vt segt̄ actū itelligēdi et causat̄ ab ipso: eo mō quo causanť itentōes scēe ⁊ figmēta: Jsto mō q᷑libet tale est ens rōnis: ⁊ non dicim⁹ nām ipsam bre tale eē. Ex quo ꝯcludim⁹ q᷑ ipsa nā vt in singularib⁹ bz vnitatē ex nā rei: eadē nā vt in eē obiectiuo intellect⁹ in habitu: aut in actu: ante actū itelligēdi: dr̄ etiā bre vnitatē ex nā rei. Hāc distictionē eē obiectiui posui etiā supi⁹ in quadā alia questiōe. ⁊ in tractatu nr̄o de formalitatib⁹. ⁊ alibi diffuse. ¶ 3ᵒ est notādū: q᷑ duplex ē determiatio nāe. Una est ideterminatio p̄uatiua. alia est ideterminatio positiua. Jndetermiatio p̄uatiua est: ſm quā nā nō est determiata: ſz est apta nata determinari. ⁊ isto mō dicim⁹ q᷑ nā ex sua rōne formali nō ē determiata ad singl̄aritatē: sibi tñ nō repugnat ex rōne sua formali determiari. Cōsimilē ideterminationē p̄uatiuā ponim⁹ in ipsa nā respcū vl̄itatis. Nō. n. ē determiata ex sua rōne formali ad ipsaz vl̄itatē. que est ab itellectu agēte: aut possibili. ē tñ de se apta nata determiari. vñ ista duo eē: q᷑ est eē vl̄e: ⁊ singulare: ꝯpetunt ipsi nāe p̄ accīs: ⁊ p̄ali q᷑ extrīsecū. singularitati. n. ꝯuēgit a gnānte. vl̄itati aūt ab itellectu agēte. vl̄ possibili ꝯcurrēte obiecto in fantasmate. Et B ē q᷑ ingt Aui. i. 5ᵒ metaph⁹. egnitas ē tñ egnitas: neq᷑ vl̄is: neq᷑ pticularis: nec̄ aīa: nec ex̄ aīam: q᷑ itelligēdū est de ipsa egnitate ſz rōnē suā gdītatiuā ſm quā est ideterminata ſz q᷑libz istoz̄ eē. 2ª ideterminatio p̄ncipalis: quā bz ipsa nā: dr̄ ideterminatio positiua ⁊ ria determiatiōi singularitatis: q᷑ ideterminatio est talis: q᷑ nā nō tñ nō est determiata p̄ singularitatē: vex etiaz bz eē abstractū oīno a q᷑libz singularitate vtute itellect⁹ agētis aut possibilis: ⁊ istud eē abstractū a q᷑libz singulari appellat̄ ideterminatio positiua ⁊ 3ria: que ideterminatio de necessitate regrit̄ ad B q᷑ ipsa natura sit vl̄is in actu: q᷑ vl̄e in actu ē illud q᷑ bz idifferētiā ad q᷑libz singulare. Nūq᷑ aūt nā: aut quodcūq᷑ obiectuz pōt habere

UVA. BHSC. IyR_086_2

talē idifferētiā: q̄dīu ꝯcipiť in aliquo singulari: qz vt in singulari nō est idē oīb⁹ alijs: ſz p̄cise illi in quo ꝯcipitur. Ergo ad hoc q̄ nā ſit ꝯplete vlis in actu: opz q̄ bēat esse abstractū ab oīb⁹ singularib⁹. Ex quo ſequť q̄ p̄ma ideter minatio q̄ est p̄uatiua nō ſufficit ad ſ̄ q̄ nā dicať eē vlis in actu: ſz cū illa regriť z⁹ q̄ est positiua. ¶ 4° z vltīo no tādū est q̄ triplex ē opio ſequaciuz Docto. ſubti. de ipſa vnitate nāe. Prīmi dicūt nāz nō hře ī singularib⁹ aliquā vnā vnitatē positiuā: ſz p̄cise p̄uatiuā. ¶ Pro q̄ ē nōm fm̄ iſtos: q̄ vnitas positiua ē: ſz quā aliq̄ vnū actu z po sitiue ē vnū. ſic q̄ ē in ſe idiſtictū: z diſtictū a q̄libz alio. Unitas p̄uatiua ē vnitas ſz quā aliq̄ vnū nō hz vnita tē ꝓpter aliq̄ extrīſeca diſtīguētia z diuidētia ipz: tñ cir cūſcriptis ipſis diſtinguētib⁹: natū est hře ꝓpriā vnitatē eo mō q̄ dicim⁹: q̄ mā p̄ā in oīb⁹ gnābilib⁹ z corruptibi lib⁹ nō hz vnā vnitatē: neq̄ est vna: qz mā ſoz. diſtinguiť loco z ſubo a mā. pla. z ſ̄ ē ꝓpter formas diuersas ꝑben tes z diuidētes iſtas mās: circūſcriptis tñ formis diui dētib⁹ z diſtīguētib⁹: mā Soz. z mā. Plato. eēnt vna nu mero. z ſz ſ̄ pōt itelligi q̄ dicit Ar. p̄ phyſi. z p̄ de gene ratione: Qz mā ē vna nūero oīuz gnābiliuz z corruptibi liū nō q̄dē vna numero positiue: ſz p̄uatiue: qz circūſcri ptis formis diſtinguētib⁹ ipſam hře mā vnitatē ꝓpriā ſibi ꝓpetentē: fm ſ̄ dicūt iſti ſeq̄ntes Doc. ſubtilē: q̄ nā in multis nō hz aliquā vnitatē positiuā: ſz tñ p̄uatiuaz. nō q̄dē positiuā: qz diſtīguiť z numerať nā p̄ oīas idiui duales ꝑbētes ipſaz ad diuersa esse ſingularia: penes q̄s oīas est alia z alia: in alio z in alio ſingulari: ſz iſta alie tas z diſtictio est tñ p̄ extrīſeca: qz circūſcriptis iſtis dif ferētys ꝑbētib⁹ ipſa ſimplr remaneret vna. z ſ̄ ſaltē ad imaginationē. ¶ Altera opi. ſcotiſtaꝝ est: q̄ nā in ſingu lari ꝓter vnitatē numeralē hz aliā vnitatem positiuā ex nā rei circūſcripto oī ope itellect⁹: que vnitas ꝓpetit ipſi nāe: vt ē in oīb⁹ idiuiduis: nec est icōueniēs fm iſtos: q̄ vna nā hīs vnā vnitatē positiuā diſtīguať z numereť in plurib⁹ idiuiduis: qz lz cū vnitate nāe nō ſtet multitudo oppoſita tali vnitati. pōt tñ cū tali vnitate ſtare multitu do oppoſita vnitati maiozi: q̄ mltitudo est diſpata reſpe ctu vnitat nāe: z nullo mō ei oppoſita. Neq̄ ſequť: q̄ nā iſta vna ſic plurificata in plurib⁹ dicatur eē filis vnitati nāe diuine: ꝓpter tres oīas. p̄ā oīa est: qz nā diuina fm ꝓpriā vnitatē determiať ad exīntiā. z est ō ſe exīns p eēn tiā. Nā aūt creata nō determiať ad exiſtere neq̄ ad non exiſtere: ſz abſtrahit ab vtroq̄. ſi. n. determinareť ad exi ſtere: eēt de ſe: z p essentiā exīns. ſi ad nō exiſtere: eēt ipoſ sibile ipſam eē: q̄ est falſuz. Scōa oīa est: qz nā diuina est iplurificabilis in plurib⁹. ſi ē in plurib⁹ ſuppoſitis: est fine diuiſiōe z nūeratiōe ſui. Qz vna numero ē in trib⁹: ſz nā creata ē plurificabilis z diuiſibilis ī plura. Tertia oīa est: qz ſuppoſitū nāe diuīe nō participat nām oīnā: tā eēntiā diuinā in ſe ꝓhēdit: z appellať ſuppoſitū p eēntiā: qz to ē ſuppoſitū p participationē nāe create: que nā est alia z alia: alietate nūeralī in plurib⁹ ſuppoſitis z ſingularib⁹. ¶ Tertia opio ē aliquoz dicētiū: q̄ nā creata hz vnita tē z entitatē positiuā ex nā rei: ꝓter vnitatē nūeralē: q̄ vnitas alia ē in nā ſortis: z alia in nā plato. ita q̄ in duo bus idiuiduis nō tñ ſunt due vnitates ſingulares: verū et due vnitates nāe. ¶ Qz ſi tu dicas. Dis vnitas q̄ ē pre ter vnitatē ſingularē est vnitas ſpecifica. Si ḡ in Soz. z plato. ſit alia z alia vnitas nāe. ḡ in Soz. z plato. erit alia z alia vnitas ſpecifica. z ſic ſortes z pla. diſtinguūtur fm ſpēm. ¶ Rñdeť q̄ aliq̄d hře vnitatē nāe ſpecifice diſtī ctā ab alia vnitate ſpecifica pōt eē duob⁹ modis. vno mō in ſe z itrīſece. alio mō p̄ accīns z extrīſece. Nā in ſorte z plato. nō hz diuersas vnitates ex ſe: z ex nā itrīnſeca: ſz p̄ accīns: qz p̄ oīas idiuiduales diuidētes z diſtinguentes ipſam nām. Mō illud q̄ hz aliā z aliā vnitatē p̄ aliq̄d extrīnſecū diuidēs ipz: nō oř diſtingui fm ſpēm: ſi talis vnitas dicať eē ſpecifica. ſz ſolū illō q̄ hz aliaz z aliam vnitatē nāe ſpecifice ex ſe: z ex ſua rōne formali. Jō bō z aſīn⁹ diſtiguūtur fm ſpēm. Nō aūt Soz. z Plato vt dcm̄ est. Qz circūſcriptis a Soz. z platone ad imaginationem differētys idiuidualib⁹ diuidētib⁹ ipſaz nām: talis natu ra non hře diſtinctas vnitates: ſz p̄cise vnā. q̄ cōpetit ſibi per accidēs: z nō per ſe q̄ habeat diſtictas vnitates: ¶ Que aūt iſtarum trium opinionuz ſit verioz: z magis ad mentē Doct. ſubtilis. Exiſtimo q̄ p̄ma z tertia ſint magis ad mentē ipſius.

Quantum ad ſcōm articulū in q̄ne: pono q̄tuoz ꝯclones. p̄ma est hec (Quomodocūq̄ deť vnitas nature: ſiue vno mō: ſiue alio) ꝓter vnitatem numeralē realez: dať in ſingulari aliq̄ vnitas nāe realis minoz vnitate numerali. Et ad ſ̄ adducunť nouē rōnes. ¶ Prīma ratio adducēda est talis. Natura lapidis ha bet aliquā vnitatē realē aliā ab vnitate numerali. ergo vnitas nāe que est in lapide realis: nō est vnitas numera lis. p̄ña est euidēs: antecedēs aūt ꝓbatur. Accipio nāz la pidis que est in hoc lapide: aut iſta nā est talis: q̄ ex ſua rōne formali ſibi repugnat plurib⁹ cōmunicari: aut non. Si dicas p̄mū. ergo nō poterit natura que est in lapide itelligi ſub rōne cōmunicabilis. aut vlis ſine ꝯdictione. Probať ꝯſequētia: quotiēſcūq̄ aliq̄d cōcipiť ſub modo ꝯcipiēdi ſibi repugnāte ille ꝯcept⁹ est falſus: z implicans ꝯdictionē: z est ratio in ſe falſa: z de omni falſa: et de ipſa nihil pōt vere affirmari: ex ſentētia Ariſt. 5. metaphyce. cap⁰. de falſo. Sz ita est in ꝓposito. Qz iſta natura est de natura ſua icōmunicabilis: z itelligitur vt cōicabilis. er go ratio iſta ſiue ꝯcept⁹ quo cōcipitur vt cōicabilis erit falſus. Et confirmatur: ſicut ꝯceptus ille eſſet falſus ipli cans ꝯtradictionē: quo ꝯciperet deus ſub rōne vniuerſa lis: aut diuiſibilis in plura: ita in ꝓposito. ¶ Itez cōfir matur: ſicut itelligere boīem irrationalē est ꝯcept⁹ ipli cans ꝯtradictionē. Sic in ꝓposito. Cum modus cōcipiē di repugnet nature: ex modo ꝯcipiēdi z ex natura conce pta fiet vnū in itellectu aggregatū ex duob⁹. quoz vnū alteri repugnat. Si ꝙ detur ſcōm: q̄ nature ex ſua rōne formali: nō repugnat plurib⁹ cōmunicari. z hoc circūſcri pto omni actu itellect⁹. Singularitati aūt cuicūq̄ ex na tura ipſi⁹ repugnat plurib⁹ cōmunicari. ergo nā circūſcri pto omni ope itellect⁹ diſtinguitur a ſingularitate. Sed vnicuiq̄ enti cozrñdet ꝓpa vnitas. ergo iſti nature cor reſpōdebit vnitas realis alia ab vnitate numerali. An tecedēs iſti⁹ vltime ꝯſequētie declarať. Quia multipli cato ſubiecto: multiplicať paſſio. ergo ſi nā est diſtinctū ens a ſingularitate: z hoc ex natura rei: ſequitur q̄ etiaz vnitas iſequēs naturā diſtinguatur ab vnitate numera li. ¶ Secundo p̄ncipaliť arguitur. Unius actiōis in ſen ſum est vnū obiectū fm aliquā vnitatē realē. Sz iſta est alia ab vnitate nūerali. ergo datur alia vnitas realis ab vnitate nūerali. maioz est manifeſta. Quia actio ſenſus vel ipſa ſenſatio terminať ad aliq̄d vnū: q̄d vnum nō po teſt eē fm rōnē z itellectū: cuz tale vnū p̄cedat z actū ſen ſus: z actū itellectus. minoz autē ꝓbať. Sub illa vnitate obiectū ſenſus termīat actū ſentiēdi: ſub qua mouet ipz ſenſum: ſz mouet ſub rōne nāe: z nō ſub rōne ſingularita tis. Probať hoc: qz illud est p̄n⁹ formale agendi in quo agens aſſimilat ſibi paſſum. hoc eſt p̄ncipium apud oēs pḥos: z apud ſanctū Thomā. ſed agēs aſſimilat ſibi paſ ſum ſub ratione nature: z nō ſub ratione ſingularitatis:

UVA. BHSC. IyR_086_2

vt etiã ꝺceditur ab aduersarys.ergo nã est ꝑncipiũ agendi:tã in actiõe reali:q̃ in actione ītentiõali in sensuz.Ex hoc arguiť:sicut ꝑncipiũ agendi in sensum est ipsa nã:ita ratio terminãdi actũ sensus est ipsa nã.Probo ꝫ duplr. Prio.gnãtio vniuoca hz ꝓ ꝑncipio formali ⁊ terwino formali aliqd eiusdẽ rõnis:q2 generatio vniuoca est illa in qua ꝑncipiũ formale ⁊ terminꝰ formalis sunt eiusdez rationis:ſz gnãtio ꝺceptus in mẽte.⁊ etiã in sensu est aliqualr vniuoca:qõ ꝓbať ex sentẽtia Ax.7.metaphy.tex. ꝺmẽti.30.qui vult gnãtionẽ domus extra a domo ī mẽte eẽ vniuocã.ergo similr gnãtio vel ꝓductio obiecti in sensu erit vniuoca.g̃ si ꝓncipiũ formale istius actionis erit nã:⁊ terminꝰ formalis etiã erit natura:vt distinguitur a singularitate.Ex hoc arguiť sic. qõ est ratio terminandi actionẽ sensus ex nã rei circũscripta singularitate est aliqõ ens reale habẽs vnitatẽ realẽ:ſz natura est hꝺ. ergo nã habebit vnitatẽ realẽ aliã ab vnitate singulari. Scõo ꝓbať:idẽ(vz.q ratio terminãdi actuz sensus sit ipsa nã)sic.Sub ea rõne aliqd terminat actũ sensus:sub qua cognoscit̃. Sz obiectuz sensibile non cognoscit̃ sub rõne singularitatis:ſz solũ sub ratione nature.g̃ ⁊c. Maior est manifesta:minor aũt ꝓbať: q2 obiectuz sensibile ſm ꝓpriã vnitatẽ numeralẽ non cognoscitur a sensu:neq̃ ab ītellectu:q2 circũscripto situ:loco.⁊ alys que aduenĩunt a posterioꝛi ipsi singulari:si singularia sunt simillima:nulla ista potentia ꝺistinguit vnũ ab alio:sed tm̃ cognoscit̃ ſm aliquã vnitatẽ.ergo ſm aliã vnitatem ab vnitate numerali. ¶ Et ꝺfirmať:Q2 neq̃ sensus: neq̃ ītellectꝰ cognoscat singulare sub ꝓpria rõne singularitatis:q2 detur oppositũ.ergo sensus ⁊ ītellectus cognoscũt ipm obiectũ ſm conceptũ sibi ꝓpriũ:⁊ alteri īcompossibilẽ:sed quecũq̃ potẽtia sic ꝺprehẽdit obiectũ:ꝺistiguit illud a quocũq̃ alio.ergo poterit talis potẽtia ꝺistingue re tale obiectũ:ſz hoc est falsum.igiť illud ex quo ſegtur. Hec ratio videbiť magis in.7.metaphysi.(dño ꝺcedente)vbi fundabiť efficacioꝛibꝰ fundamẽtis. ¶ Itẽ arguitur tertio ꝑncipalr. Mensura ꝑma alicuiꝰ generis habz aliquã vnitatẽ realẽ: ⁊ nõ nisi aliã ab vnitate numerali. ergo ꝺcl̃o vera. Añs probať. ¶ Presupponẽdo ꝑmo q Ax.io.metaphy.tex.ꝺmẽti secũdi ⁊ terty.,pbat q ratio mensure maxie ꝺpetit vni:seu vnitati:ita q vnitas ẽ cõditio ītrinseca mẽsure:⁊ ratio mẽsurandi. ¶ Presupponitur scõo:q ens reale non põt mensurari ab ente rõnis: qõ ,pbatur:q2 cũ mẽsuratũ ꝺpẽdeat a mẽsura essentialiter(ſi sit mẽsura in genere:eo mõ quo logtur Ax.in.io. metaphysi.)⁊ ens reale non põt ꝺpẽdere essentialr ab ente rõnis.ergo ſi mẽsuratũ est reale:⁊ mẽsura est realis. ¶ Presupponiť 3o q ĩter ĩdiuidua eiusdẽ spẽi nõ est oꝛdo eẽntialis.hoc pz ꝺ mẽte Ax. 3o metaphy.tex. ꝺmẽti xi.vbi in hoc ꝺcordat cũ Pla. Nec valet qõ ꝺcit Cõmẽ. q ĩter ĩdiuidua eiusdẽ spẽi non est ꝑus ⁊ posteriꝰ,posterius inquã.qõ ꝑstituantur per ꝑus.Quia hoc nõ est ad intentionẽ Arist.qui vult assignare rõnẽ ꝓpter quaz Pla. ponebat ydeã spẽi specialissime:p cuiꝰ participationẽ indiuidua erãt illud qõ sunt:⁊ non ponebat ydeã generis. Ratio ipsius erat:q2 in spẽbꝰ est oꝛdo eẽntialis: propter quẽ posteriꝰ põt reduci ad ꝑus. In ĩdiuiduis aũt non est talis oꝛdo:⁊ ideo ĩdiuidua bñt reduci ad ydeã spẽi: sicut ad ꝑus:cuius participatiõe habẽt esse. ¶ Dis stãtibꝰ arguiť sic. Illud qõ est ꝑma mẽsura generis(vt ꝑma mensura) est aliqõ vnũ vnitate reali:⁊ nõ est vnũ vnitate numerali.ergo ꝺať alia vnitas realis ab vnitate numerali. ꝺñtia est euidẽs:⁊ antecedẽtis ꝑma pars est nota ex primo ſuppoſito:⁊ etiã ex scõo(Sicut enĩ mẽsura a qua ꝺpẽdet ens reale est realis:ita oĩs cõditio que cõpetit sibi in eo q mẽsura erit realis. Sed cõditio mẽsure est ipsa vnitas.ergo ista vnitas erit realis.) ſecũda pars antecedẽtis apparet ex vltimo. Nã ꝑma mẽsura generis nõ est aliqd singulare:ꝺcẽte Ax.q in ĩstis non est ꝑus ⁊ posterius.ergo erit alia vnitas ab vnitate numerali. ¶ Item arguiť quarto. Forme ſm quaz ꝓprie est cõparatio est vnitas realis:⁊ ista est alia ab vnitate numerali. ergo ꝑ positũ.Antecedẽs ꝓbať ꝓ ꝑma parte:certuz est q nihil vnuz ⁊ idẽ comparať sibi ipsi.opz enĩ q illud ſm qõ fit cõparatio sit aliqõ in ꝺiuersis:⁊ ſi ſz istud fit comparatio ſm equalitatẽ aut ſimilitudinez maxie eẽntialem oꝛ q tale per qõ fit cõparatio sit vnũ:⁊ habeat vnitatem vt ꝓbať iferiꝰ. Ista aũt vnitas non põt eẽ rõnis. Nam ſi ista vnitas eẽt rõnis:ſequereť q ſicut fit ꝺparatio scõm Ax.7.phyſi.in spẽ specialissima: ita posset fieri in genere:Qõ ꝓbať. Nõ minus genus est vnũ vnitate rõnis in ītellectu:⁊ vnũ ītelligibile numero apud ītellectũ q̃ sit spẽs ⁊ forma specifica.ergo ſi illud in quo fit ꝺparatio sit vnũ vnitate rõnis:ita q ista vnitas ſufficiat:non magis erit cõparatio in spẽ q̃ in genere. Sz hoc ꝺñs est ꝓtra intentionez Ax.ergo ⁊c. Scõa pars añtis pz. Nihil ꝑprie ꝺparať sibiipsi:neq̃ idẽ ꝑprie est ſile sibiipsi.g̃ ꝺparatio nõ fit reſpectu alicuiꝰ:qõ ſit vnũ ⁊ idẽ numero:⁊ tale ꝺ necessitate hz aliquã vnitatẽ.g̃ hz aliã vnitatẽ ab vnitate numerali. ¶ Itẽ arguiť qnto.Silitudo:eq̃litas: identitas sunt relatiões reales.ergo bñt fundari ſup aliquod vnũ reale:q2 nõ maioꝛis entitatis est fundatũ q̃ fundamentũ.Assũptũ ꝓbať:Q2 iste relatiões cũ sint equipantie fundãtur ĩmediate ſup vnũ:ſicut ꝑmũ ⁊ ĩmediatũ fundamẽtũ:vt habz phs.5.metaphy.cap. de ad aliqd.ſz istud vnũ nõ est aliqd vnũ numero:q2 ſilitudo ſpecifica ſimilr ĩdẽtitas.nõ possunt fundari ſup vnitatez ſingularis:ſz ſup vnitatẽ nãe in spẽ:q2 ſingulare in q̃tuz ſingulare est:⁊ p rõnez ſingularitatis est oĩno ꝺiuersum ab alio. Ista aũt vnitas nãe que est realis:vt ꝓbatũ est:ẽ alia ab vnitate numerali.g̃ ꝑpositum. ¶ Q2 ſi tu ꝺcas vt ꝺcit Perueus:q est vnitas ꝺformitatis:q2 vnũ ſingulare est cõforme alteri ſingulari in eadẽ ſpecie:⁊ nõ ſingulari alteriꝰ spẽi:que ꝺformitas fundať in vno:⁊ termiať in altero. ¶ Cõtra hoc arguiť. Quecũq̃ mutuo referunt:referũtur relatiõibꝰ fundatis in ipſis formalr. Sed duo ĩdiuidua eiusdẽ spẽi.ꝺcunť ſilia ſilitudie mutua.g̃ qõlibet istoꝝ fundat in se ſilitudinẽ.ſilitudo aũt ista fundat in aliq̃ vnitate.aut g̃ fundabiť in vnitate numerali: aut in aliq̃ alia vnitate. Nõ est ꝺcẽdũ ꝑmũ: q2 in ſingularitate(vt ſingularitas ẽ)talia ĩdiuidua sunt oĩno ꝺſilia. g̃ fundabiť ista ſilitudo in aliq̃ alia vnitate ab vnitate nũerali.⁊ cũ ista ſilitudo ſit realis(q2 hz eẽ circũſcripto omni ope ītellectꝰ)ſeq̃ q ꝺcl̃o erit va. ¶ Itez sexto arguiť. Si ois vnitas realis ẽ nũeralis.g̃ ois ꝺiuersitas realis erit nũeralis.Cõsequẽtia ꝓbať. Idẽ.n.⁊ ꝺiuersũ sunt ĩmediate oppoſita.ex.io.metaphy.⁊ quot modis ꝺ vnũ oppoſitoꝝ:tot modis ꝺ ⁊ reliquũ.ex p thopicoꝝ.g̃ quot modis ꝺcet vnũ:tot modis ꝺcet ꝺiuersuz:qõ ſibi opponiť(idẽ.n.ipoꝛtat idẽ qõ vnũ)g̃ ſi oẽ vnũ reale ẽ nũerale.oẽ ꝺiuersuz erit nũerale. Probať. ẽt eadẽ ꝓña: q2 vnũ est illõ qõ ẽ idiſtictũ in se:⁊ diſtictũ ab alio.g̃ eo mõ quo aliqd ẽ vnũ:erit ab alio ꝺiuersuz. Falsitas ꝑncipalis ꝺsequẽtis ꝓbať:Q2 ſi oĩs ꝺiuersitas realis esſet numeralis. g̃ oĩa ꝺiuersa realr:eq̃liter differrẽt.ꝺñs est euidẽter falſuz:⁊ ꝺña ꝓbať. Ubicũq̃ ꝑnª sũt eq̃lia ⁊ eq̃lr diſtictiua: ibi ẽ eq̃lis diſtictio:ſz vnitates nũerales sũt ꝑnª diſtictiua: reſpcũ ꝺiuersitatis nũeralis:⁊ iste vnitates sũt eq̃les in oĩbus ſingularibus:⁊ equalr diſtinctiue. ergo ꝺiuersitas ꝓueniẽs ab istis vnitatibus erit equalis. minoꝛ p

UVA. BHSC. IyR_086_2

ꝑma parte pz. ꝓo secūda ꝑbatur. Non enim vna vnitas numeralis est maior aut mīor alia vnitate numerali: cū eque sit quelibz icōmunicabilis ⁊ idiuisibilis realr ⁊ extra itellectū. ergo vna non magis distinguet q̄z reliqua. ¶ Oz si tu instes. Si. n. ista ꝑpō assumpta sit vera (q̄cūq̄ ꝑncipia distictiua sunt eq̄lia ⁊c.) sequit q̄ diuersitas nūeralis erit maxīa diuersitas: qz sūpta illa maiore addo minorē: sz vnitates ille nūerales sunt maxīe vnitates in se: ⁊ reales. g̃ diuersitas cozrīdens istis vnitatib⁹ erit maxīe diuersitas: qō est falsuz. ¶ Ad ls rñdet: q̄ maior sic bz itelligi. Quecūq̄z p̄n⁹ distinctiua sunt eq̄lia: ⁊ eq̄liter distictiua: diuersitas cozrīdēs ꝑportiōabilr istis ꝑncipys distinctiuis est eq̄lis. Sz tūc dico q̄ vnitates iste nūerales nō sunt ꝑncipia distinctiua maxīa distinctiōe: sz solū distinctiōe numerali: que ꝑportiōabilr istis ꝑncipys cozrīdet. Unde bñ seq̄t q̄ si ꝑncipia ista distinguāt ⁊ sint eq̄lia: ⁊ equalr distinctiua: diuersitas illa que insequit ista ꝑncipia (q̄liscūq̄z sit) in gradu suo erit eq̄lis: qz vbi eadē causa ⁊ eque pfecta: ibi idē effect⁹: ⁊ eque perfectus. ¶ Itē 7° arguit ad ꝛcl̄onē ꝑncipalē. Nulla vnitas realis amouet ab aliquibus: nisi illa icludāt aliquā diuersitatez oppositā tali vnitati. Jsta ꝓpō ꝓbatur: qz oppositum nō remouet ab aliquo: nisi ꝑ aliud opposituz: aut ꝑsentiā ei⁹: sz ita est: q̄ idiuidua eiusdez spēi non includūt aliquā diuersitatē extra intellectū oppositā vnitati nature specifice. g̃ ab istis numeralr distinctis: nō remouebit vnitas nature extra itellectū. maior ꝑbata est: minor de se pz: qz diuersitas aliquo⁹ eiusdē spēi est diuersitas numeralis. Jsta aūt diuersitas non opponit vnitati nāe specifice: sed solū vnitati numerali. Et ꝛfirmat ista ratio. Quecūq̄z non sunt distincta neq̄z diuisa extra itellectū: necessario sunt idistincta ⁊ idiuisa extra itellectuz. Jsta ꝓpositio pz. Sed idiuidua eiusdē spēi sunt indistincta ⁊ idiuisa extra itellectuz in eadez spē: qz circūscripto omni ope itellect⁹ Soz. nō distinguit spēa ⁊ Platone. ergo ista sunt idistincta ⁊ idiuisa extra itellectū: sz ois idiuidem spēi habebūt aliquā vnitatē extra itellectū. ¶ Itē arguit octauo ad ꝑncipale. Diuersitas maior supueniēs diuersitati minori remouet aliquā vnitatē extra intellectū: quā minor remouere nō pōt. Jsta ꝓpō pz: qz imperfectuz non pōt in effectū cause pfectiozis: sz diuersitas specifica remouet vnitatē specificā extra itellectū: ⁊ ista est minor diuersitate numerali. g̃ diuersitas numeralis extra itellectū nō poterit remouere vnitatē specificaz sine diuersitate specifica. ⁊ per ꝛns cū diuersitate numerali: vltio arguit. Quecūq̄z distinguunt realr: ⁊ non ꝑm oēm ꝓpositio pz: qz si a. ⁊ b. distinguunt realr ⁊ nō ꝑm omnez rōnē iclusaz in eis: babent aliquā vnitatē realr. Jsta rōnē iclusaz in eis: ꝓueniūt in aliqua vna rōne: ⁊ si nō dicei distinguunt realr: ⁊ nō ꝑm oēm rōnem iclusaz in eis. g̃ ⁊c. Probat minor ꝑmo. Quia exēpli grā. Soz. extra itellectū nō distinguit a Platone iquantū hō: qz si sic. ergo ois hō distingueret a Platone: Oz ly iquantū. reduplicatiue tentū: ifert vle. ꝛns est falsum. igit ⁊ añs. Probat quo: qō non cadit sub ꝛdictozio illi⁹ (sicut albedo nō distinguit albū: nisi ab eo qō cadit sub non albo) ergo būnitas in sorte non distinguet Sozte ab aliquo: nisi cadat sub ꝛdictozio bois. s. sub non boie: sz Plato nō cadit sub non boie: nec est verū q̄ sit non hō. g̃ humanitas in sorte non distinguet sozte a Pla. ergo Sozтes ⁊ plato sunt idistincti in būanitate. ¶ Alie rationes possent adduci ad bāc eandē ꝛcl̄onē ꝑbandā: quas (gratia breuitatis: ⁊ ne multitudo rōnum fastidiū afferat) omittim⁹. ¶ Secūda cōclusio ꝑncipalis est ista. Unitas nāe est realis: non tm̄ vt habz esse extra itellectū in suis singularib⁹: verūz etiā vt habz eē in itellectu obiectiue. ¶ Hec ꝛclusio declaratur ꝑmittēdo duas ꝓpōnes. ꝑma est q̄ aliqd habet esse duob⁹ modis. vno mō extra itellectuz oīno. alio mō in itellectu. In itellectu aūt duob⁹ modis. vno mō subiectiue. alio mō obiectiue. Subiectiue: sicut act⁹ itelligendi: habit⁹: spēs itelligibilis. Obiectiue adhuc duob⁹ modis. vno mō habitualr ⁊ ꝑmo. Alio modo actualr ⁊ secūdario. Prio mō: sicut obiectuz in spē que nō actualr mouet itellectū: sed est in po⁸ ꝓxīa ad mouenduz. z°. mō qñ ipsa spēs actu mouet itellectū. Obiectū in spē dr habere esse actualr in itellectu obiectiue. Sed iste scōs modus adhuc subdiuidit: qñ aliqd bz esse obiectiuū actualr in itellectu ante actū itelligēdi saltē ozdie nāe. Aliqd habz esse post actū itelligēdi: accipiēs esse p ipm: aut per actū ꝛparatiuū itellect⁹. Primo mō nā vlis in actu idetermināte positiue bz esse: q̄liqz in itellectu p spēm repsentātē ipsam. z° mō. itentiones scōe sic bñt eē in itellectu: q̄ intentiones scōe cāntur per actū collatiuū itellect⁹: ⁊ tam diu manēt in ipso itellecto: q̄diu manet act⁹ itelligendi. ¶ Scōa ꝓpō que facit p declaratione ꝛclusionis est: qz Ax. distinguēs ens in aīa: ꝛtra ens extra aīam: non accipit ens in anīa subiectiue: neq̄z etiā in aīa obiectiue: siue habitualr siue actualr ante actū itelligēdi. ꝑma ꝑs declarat. Nā. 5. metaphysi. distinguit ens in ens in anīa. ⁊ ens extra aīam. ens extra aīam īmediate diuidit in. io. genera. ergo qōlibz qō est in genere ꝑm ipz est ens ex̄ animā: sz spēs itelligibilis ⁊ habit⁹ sil̄r act⁹ itelligēdi sunt vere q̄litates exītes p se in ꝑdicamento q̄litatis: ⁊ sunt entia in aīa subiectiue. ergo entia in aīa subiectiue sunt entia extra aīam ad modū loquēdi ipsi⁹. Scōa pars ipsius ꝓpositionis ꝑbat: qz genera ⁊ spēs ꝑm ipm: capiēdo ista ꝓ itentiōib⁹ ꝑmis sunt in aīa obiectiue: sed ista sunt ex̄ anīmā: qz sunt per se in genere. ergo entia in anīa obiectiue sunt entia extra aīam. Ex quo segtur q̄ ens in aīa distinctū ꝛtra ens extra aīam est ꝑcise ens obiectiue in anima actualr post actū itelligēdi: vel accipiēs eē p aliquē actū collatiuū itellect⁹: de quo dcm̄ est in vltimo mēbro isti⁹ distinctiōis. Ex hoc apparet ꝛclusio nra: q̄ siue capiatur nā vt bz eē obiectiuū in anima habitualr: siue vt actualiter ante actū itelligēdi: nā isto mō accepta est ens ex natura rei. g̃ sibi cozrīdet aliqua vnitas ex natura rei. ꝛña pz: qz vnicuiq̄z entitati cozrīdet sua ꝓꝑia vnitas: cum vnitas sit passio entis. ¶ Tertia ꝛclusio: Oz vnitas vniuersalis in actu ē vnitas rōnis. ¶ Pro cui⁹ itelligētia ē aduertēdū: q̄ vle cuz sit nomē concretū: vt dcm̄ est superius pōt accipi: vl pro ꝛceptu quē p se ipozтat hoc nomē vle: vl pro ōnoiato a tali ꝛceptu: qō ē fundamētū ipsius cōceptus. Si capiatur vniuersale pro p se conceptu: tunc vniuersale isto mō nihil aliud est q̄ relatio rationis. qua itellectus comparat vnā itentionē ꝑmaz in itellectu ad aliam intētionē ꝓximā per modū ꝓdicabilis: ⁊ subiectibilis. s. comparādo animal ad hominez: ista comparatio nō est nisi respectus rationis in aīali derelictus ab actu collatiuo itellectus. Qui respectus rationis ex parte animalis appellatur gen⁹: ⁊ ex parte hominis respectus derelictus in eo appellatur spēs: quia ista nomina genus ⁊ species sunt imposita ad significādos istos respectus: et isti respectus sunt intētiones secunde fundate in intentionibus ꝓmis: ⁊ in cōceptibus ꝓme intentiōis. Hoc est in ipsis quiditatib⁹ ⁊ rationibus formalib⁹ itellectis ⁊ cōsideratis ab itellectu. Ex quo sequitur q̄ vlitas que

UVA. BHSC. IyR_086_2

est p se ꝯceptus vl̄is: est ens rōnis: ⁊ eius vnitas est mere intētionalis. Et fm B̄ pōt itelligi illud cōmune dcm̄: q̄ vl̄e depēdet ab itellectu: ⁊ est de ꝯsideratione logice. Alio mō pōt accipi vl̄e non ꝑ p se significato. sz ꝑ denominato a ꝯceptu vl̄itatis: qō denoiatū ē fūdamētū ipsi⁹ vl̄itatis: ⁊ tūc tale denoiatū pōt capi: vel ꝑ fūdamēto remoto vl̄itatis: vel ꝑ fūdamēto ꝓxīo: ⁊ imediate denoiato ab vl̄itate. Si capiatur vl̄e ꝑ mō: sic nā ipsa actu exīs in singularib⁹: ⁊ participata ab ipsis dr̄ vl̄is. dr̄ sic iquā: q̄ nō est de se hec: sz sibi nō repugnat eē in multis: ⁊ vlterī⁹ cū sit idetermīata ꝑuatiue ⁊ negatiue: (q̄ idetermiatio facit ad ipsaz vl̄itatē) nā isto mō dr̄ vl̄is: non q̄dē in actu: sz remote ⁊ in po⁹. Alio mō capiendo vl̄e: nā abstracta ab oīb⁹ singularib⁹ indeterminata positiue: ⁊ ꝯsie: dr̄ vl̄is in actu: q̄ tota rō vl̄is: ⁊ ꝓpleta ꝯsistit in idetermiatione nāe respectu cuiuslibz singularis. Uñ sic rō singularis ꝯsistit in B̄ q̄ ipsa nā sit determiata p singularitatem: ita ratio vl̄is ꝯsistit in B̄ q̄ ipsa nā est idetermiata i. determiatiōe oppositā determiationi q̄ bz fieri p singularitatē. Istā āt ideterminationez positiuā nō bz nā: nisi ab itellectu agente ꝑducēte spēm itelligibilē rep̄sentantem ipsaz abstracte. Uel ab itellectu possibili fz aliā opinionē: cui⁹ est abstrahere q̄ditatē ⁊ nāz ab oī singularitate. Et fm B̄ pōt exponi illud Cōmen. in p̄ de aīa. ꝯmento 8. Q̄z itellect⁹ agēs est ille q̄ facit vl̄itatē in reb⁹. Ex quo ꝯcludit: q̄ vl̄e fūdamētale (vel ꝑ fūdamēto ꝓxīo: vl̄ ꝑ fūdamēto remoto) bz vnitatē ex nā rei. De vl̄i ꝑ fundamēto remoto pz ex dictis in p̄a ꝯne q̄ habeat talē vnitatem ex nā rei. De vl̄i ꝑ fūdamēto ꝓxīo. B̄ idē apparet ex dictis in scōa ꝯne. Nā illud q̄ bz eē ex nā rei. bz vnitatē ꝓportiōal̄r sibi cozrñdētē. Sz nā exīs obiectiue in itellectu: determiate ⁊ positiue bz eē ex nā rei: q̄z sic bz eē ante actū itelligēdi vel ordīe tp̄is: vel ordīe nāe. g̃ talis nā bz eē ex nā rei. ⁊ p ꝯs bz vnitatē sibi ꝓportiōaliter cozrespondentem.

Sed quantū ad 3m artīm circa ea q̄ dicta sunt insurgūt due difficultates. ꝓ1a difficultas est: q̄z dcm̄ fuit in p̄a ꝯne q̄ nā bz aliquā vnitatē realē miozē vnitate nūerali: ⁊ distinctā ab illa. Cōtra B̄ argr̄. Quicqd ē in vno numero ⁊ singulari est vnū nūero ⁊ singulare. Sz ita est q̄ nā specifica est in singulari q̄ est vnū numero. g̃ ista nā erit vnū nūero: sz qcqd ē vnuz nūero est pluribꝰ icōicabile. g̃ ista nā vt ē in singularib⁹: aut in quocūq̄ singulari erit incōicabilis. (Ad B̄ argm rñdet: q̄z sīl̄ dicerē. Quicqd est in vna spē est vnū spē: sz ita ē q̄ nā aīalis ē in vna spē: puta in boīe. g̃ nō poterit diuidi in plures spēs: neq̄ pluribꝰ spēb⁹ cōicari: Et iō rñdendū est: q̄ sic aliqd est aīatū denoiatiue. ⁊ aliqd ꝑ se p̄. (denoiatiue: sic cozp⁹ dicit eē aīatū. ꝑ se ꝑmo: sicut bō: q̄z ista est ꝑ se in ꝑmo mō. bō est aīat⁹: sic ēt in ꝑdicatis accidētalibꝰ supficies ē alba denoiatiue. supficies alba ē alba. vel icludit albedinē ꝑ se ꝑmo: q̄z subm icludit ꝑdicatum.) Ita dōm est in ꝓpōsito. q̄ aliqd est ꝑ se ꝑmo vnuz nūero: aliqd ꝑ se nō ꝑmo vnū numero. aliqd vo pure denoiatiue: ⁊ p accīs est vnū nūero. Exēplū ꝑmi. dicim⁹ q̄ ꝑpetas ididuaľ. s. sorteitas ē vna nūero ꝑ se p̄: q̄z vnitas nūeraľ ē passio ꝑ se p̄ isequēs talē ꝓprietatē idiuidualē. ꝑ quā vnitatē singularitati seu ꝓprietati idiuiduali repugnat p se ꝑmo diuidi in plura: ⁊ pluribꝰ cōicari. Exēpluz scōi. Soz. ꝯstitut⁹ ex sorteitate: ⁊ ex nā est ꝑ se vnū numero: sz non ꝓxīo. est enī ꝑ se talis: q̄z ꝑ partē: vel q̄si partem ītrinsecā ⁊ essentialē. s. ꝑ ꝓprietatē idiuidualē q̄ est vltimate ꝯstitutiua ipsi⁹ Soz. nō tñ ꝑmo est talis: q̄z solū est vnū nūero ꝑ vnitatē imediate ꝯsequētē suā ꝓpetatē idiuidualē. Exēplū tertiū, nā specifica que est in sorte dr̄ eē vna nūero denoiatiue: q̄m sic denoiaťr singularis a ꝓpetate idiuiduali ꝓbēte ipsam: ita denoiaťr vna ab vnitate ꝯsequēte talē ꝓprietatē. Unde est verus vl̄r: q̄ qōcūq̄ potētiale ⁊ ꝓbibile ifozmaťr ab aliquo ꝓbēte: ꝯsiter ifozmaťr ab vnitate ipsi⁹ ꝓbētis: ⁊ denoiaťr ab ipsa. Ex B̄ rñdet ad fozmā argumēti. cū tu dicis. q̄cqd est in vno nūero: est vnū numero. ꝯcedo. vel per se ꝑmo: vel ꝑ se nō ꝑmo: vel denoiatiue: ⁊ ꝯcedo q̄ nā isto mō ē vna numero denoiatiue. (Et cū tu dicis. Qō ē vnū nūero ē icōicabile: ꝯcedo. si sit vnū nūero p se: si p accīs ⁊ denoiatiue, ego nego. Et ꝯcedo vlterī⁹: q̄ illud qō est sic vnuz nūero pōt eē vl̄e: sz nō vnuz numero alys modis. s. ꝑ se: aut ꝑmo ⁊c. (z⁹ difficultas cōis est. Ista nā bz vnitatez ꝓpriā ⁊ distinctā ab vnitate numerali. aut g̃ tota ista nā est in vno singulari: aut non. Si dicas q̄ nō. g̃ tale singulare ē imp̄fectū in nā: ⁊ non icludit rōnē formalē nāe specifice: fm oēz sui pfectionē: qō est absurdū. Si āt dicas q̄ tota ista nā sit in singulari: ⁊ totū est illud cuius nihil est eē. ex 9° phȳsi. g̃ nihil istiꝰ nāe erit extra tale singulare: ⁊ ita non erit in alio singulari. (Ad B̄ rñsum est al⁹: ꝯcedēdo: q̄ tota nā specifica ē in vno singulari. sz nō ꝑcise: neq̄ adequate in illo: ita q̄ dato: q̄ tota sit i vno: est ēt tota i alio. (Et cū tu dicis. Totū ē illud cuiꝰ nihil est eē. ista diffō sic bz itelligi: cuiꝰ nihil ē eē. i. cui nihil deficit regsitū ad eē totiꝰ. ⁊ sic cōcedo q̄ in sorte. exēpli gr̄a. nihil deest qō sit regsitū ad esse hois. non tñ dico: q̄ totū regsitū ad eē homis sit ꝑcise in sorte: ⁊ per hoc apparet determinatio istius questionis.

Quantum ad 4m artīm. Restat soluere argᵃ p̄ncipalia adducta añ oppositū. (Ad primū igiť argm rñdeo: negādo ꝯnam. s. q̄ sequať: q̄ due aie itellectiue sint in sorte. Et ad ꝓbationē rñdet ꝑmittendo tria notāda. p̄m q̄ oīs entitas q̄ditatiua alicui⁹ gnis: siue se habeat vt totū: siue vt pars: pōt accipi vt nā: vl̄ vt B̄ ⁊ singulare: vt nā: est ꝑ se naliter seipsa vt hec: ⁊ ipsa vt nā: non distīguiť a seipsa vt hec: nisi ꝑ becheitatē: que becheitas cū sit eadē realr ipsi nāe: ipsa ⁊ nā non sunt aliqua duo distīcta realr: q̄z tñ becheitas distinguiť formaliter a nā: ⁊ ē ꝑmo diuersa ab ipsa in nullo ꝓueniens cum ipsa q̄ditatiue eo mō quo dr̄ia cētialis est ꝑmo diuersa a gñe: distīguiť ipsa becheitas a nā formalr ex nā rei: ita q̄ ipsa nā vt nā distīguiť a seipa vt hec: distictiōe predicta. (z° notādū ē q̄ aliq̄ duo non dr̄ eē duo talia: nisi habeāt duas ꝯditōes: q̄z vna est q̄ sit aliq̄ rō cōis vtriq̄. z⁹ est q̄ illa rō realr distīguať: ⁊ numereť in ipsis. Alia itellectiua vt nā: ⁊ aīa itellectiua vt hec: non ꝓueniūt in aliq̄ vna rōne formali: q̄z supi⁹ ⁊ iferi⁹ nō dicunť ꝓpe cōuenire: sz vnū ipsoz ē illō q̄ ꝯtinet altez: ⁊ in q̄ alteruz ꝓuenit. Itē cū aīa itellectiua vt nā: ⁊ aia vt hec. se hēant vt nā ⁊ becheitas. ⁊ ista sint ꝑ diuersa non ꝓuenientia in aliq̄ vna rōne q̄ditatiua: nō br̄ p̄a ꝯditio q̄ est de ꝓueniētia in rōne formali. ⁊ ex ꝯsti non br̄ z⁹ q̄ rō aliq̄ nūereť ⁊ distīguať in ipsis. nō. n. rō nāe distīguiť i nāz ⁊ becheitatē: neq̄ eōz: neq̄ becheitas ꝓuenit cū nā i rōne nāe: neq̄ eōz. g̃ hec nā ⁊ nā nō dicunť eē aliq̄ z⁹ diuersa realr. Ex q̄ segť q̄ hec aīa itellectiua ⁊ aīa itellectiua nō sunt due res: neq̄ duo distīcta realr. (Ultio notādū ē: q̄ sic cō posituz in cōi accipiť vt nā ꝓposita (loq̄ndo de ꝓposito subali) ita ptes eētiales ꝓponētes ꝯstituūt ipz ꝓpositū accepte sub rōne nāe: ⁊ ita si aīa itellectiua ꝯstituit hoc ꝓpositū in cōi: ꝯstituit vt nā: ⁊ silr mā p̄a vel cozp⁹. Per oppositū ꝓposituz subale singulare cū sit hoc: ꝯstituitur ex aīa itellectiua vt est hec: ⁊ ex cozpore: vt est hoc. Ex quo segtur ꝓpositū: q̄ (cū nā non distīguať realr a seipsa: vt hec) hō in cōi non distinguitur realr ab hoc homine. Et

UVA. BHSC. IyR_086_2

ita nō segtur per ea que dicta sunt: qp aīa ītellectiua hois in cōi distinguatur ab aīa ītellectiua hois singularis: qz ista sunt vnū z idē fm rē. ¶ Oz si tu dicas: saltē hec aīa ītellectiua p te distinguit ex nā rei ab aīa ītellectiua in cōi. g saltē due erunt aīe ītellectiue ex nā rei. ¶ Rndet qp si hec aīa ītellectiua distingueret ab aīa ītellectiua in cōi p aliquā eēntiā que esset in ipsa: z nō eēt in aīa ītellectiua in cōi: tunc seqret qp eēnt due. Sz non est sic in ꝓposito: qz solū ista duo distīguunt penes becheitatē: que est vltim⁹ gradus: z vltīa realitas eēntie: z nō est aliqua eēntia: aut gditas: imo ꝑmo diuersa ab oī gditate z essentia. ¶ Sz ȝ ß argt. Singulare dicit aliqō tertiuz distinctū a partib⁹: z aliqō ꝯstitutū ex becheitate z nā quā cōtrahit. g ß singulare qō est hec aīa ītellectiua p aliquam eēntiā distinctā a partib⁹ ꝯstituētib⁹ distīguet ab essentia aīe ītellectiue. ¶ Rndet: qp nō qōcūq singulare dicit aliqō tertiū distinctū a partib⁹ ꝯstituētib⁹: nisi sit vltimatū ß aliqd z singulare: ſz vbi sit alteri rō eēndi: nō importat aliqd ȝᵐ distinctuz a nā z becheitate. ¶ Uel pōt dici: z redit in idē: qp q̄tiēscūq nā ȝbitur p se per ꝑpriaz vel q̄si distinctū a ptib⁹: vel q̄si ptib⁹ ꝯstituētib⁹. Sz nā aīe ītellectiue nō ȝbit per ꝑpriā becheitatē isto⁹: ſz per becheitatez toti⁹ singularis. z q̄si p accīs. z ita efficit ß p becheitatē toti⁹ vltimate. Mō illō qō sic ȝbit p accīs nō ꝯstituit aliqō vnū ȝᵐ a ꝯstituentib⁹. Ex q̄ segt qp hec aīa ītellectiua nō dicit aliqō ȝᵐ distīctū ab anima: vt nā. ¶ Pro declaratiōe isti⁹ rnsionis est aduertendū: qp esse seu eēntia pōt accipi trib⁹ modis. Uno⁰ accipit eē ꝑput ē illud p qō aliqō ꝑ recedit a nō esse. Per illō ät aliqd prīmo recedit a nō eē: p qō est extra potētiā sue cause: z ītellectū. z isto⁰ oē illō hz ꝑpriū esse: seu eēntiaz: qō est extra nihil: z extra ītellectū z potētiā sue cause. Alio mō capit eē p eēntia z gditate: z isto mō illud hz ꝑpriū esse qō est gditas: vel aliqd ptinēs ad gditatē ꝯstitutiue: vl ꝑdicatiue. Tertio mō capit esse ꝑput eē est act⁹ vltim⁹: cui non aduenit aliqs ali⁹ actus: dās simplr eē: z illud sic hz prīo eē: qō nō est ozdīabile ad aliō: neqz ē alicui alteri rō eēndi. z isto mō trīa ꝯposītū subale. s. ipm suppositū dr bre. ꝑpriā essentiā: z ꝑpriū eē: qō eē nulli aly ꝯpetit a singulari. Lapiēdo eē ꝑmo mō: cōcedim⁹ qp qōcūq singulare vt distīguit ȝ nāz: z ēt ipsa becheitas hz ꝑpriū eē ex natura rei distīctū a nā. z sic hec aīa ītellectiua fm aliquaz eēntiā: isto mō distīguit ab aīa vt nā: ſz distīctio ista p tale eē nō ꝛcludit aliq eē plura: fz aliquā rōnē specificā. sicut gradus albedinis vt tria hz ꝑpriū eē isto mō distīctū ab albedie: z trīa gradus ītēsiōis: z ipsa albedo nō plurificant in rōne formali albedinis. Neqz dicunt due aīe ītellectiua: vt hec: z aīa ītellectiua vt nā: z rō ꝑpter quā ista capiat ēt scdo mō. sic singulare vt singulare est: aut ipsa becheitas nō hz ꝑpriū eē distīctū a nā: neqz aliquā essentiā: qz qcqd dicit singulare vt singulare est (de singulari creato loqndo) est ex se icōicabile: ſz quiditas vt gditas est cōicabilis: z rei vt sic nō repugnat plurib⁹ cōicari. g sin gulare vt singulare nō distīguit a nā p aliquā eēntiam vel eē qō dicat eē eēntie gditatiuū. z fz ß dicit ꝓrphyrius qp spēs dīc totā gditatē seu totā eēntiaz idiuiduoz: qz illud qō addit singulare supra spēm z nām nō ptinet ad gditatē: ſz est ꝑ diuersuz ab oī gditate. Lapiēdo eē tertio mō: sic solū singlare ꝛpletū p se exīs: qō nō est alteri rō eēndi hz ꝑpriū eē: z cū hec aīa ītellectiua nō sit singulare ꝛpletū. isto mō non distīguit p aliqō eē ab aīa ītellectiua vt nā. ¶ Ex his segt vnū cozrelariū: qp ly illa q̄ dicunt distincta eē ꝑmo mō non dicant plurlficari fm rationē specificā. illa tīa que hnt distīcta eē scdo mō. aut ȝᵒᵒ pnt plurificari. z ß si illa que hnt distīcta eē scdo mō habent distinctā exītiā: vel saltez sibi non repugnet: qō dicoppter hoiem z asinū in po⁹ obiectiua. que (qz habent distinctas eēntias isto mō: cū non repugnet eis hre distīctas exītias) pnt dici z dicunt plura aialia: z plura indiuidua aialis. Loqndo ät de his q̄ hnt distincta eē tertio mō: illa dicunt plurificari in rōne indiuiduali: z in rōne specifica ꝛtracta ad eē idiuiduale. ¶ Pōt alr rnderi ad argumētū breui⁹ (p qō ꝑbat. qp hec aīa ītellectiua, z aīa ītellectiua vt nā sint due aīe ītellectiue formalr distīcte: z ex nā rei) ꝑsupponēdo qp (cū pluralitas sit fūdamētuz diuersitatis: qz diuersitas est relatio disquiparātie: q̄ hz fundari sup multa inq̄tū multa sunt) ad ß qp pluralitas sit fūdamētū diuersitatis aliquox in aliq̄ vna rōne: opz qp pluralitas ista accipiat z ꝯstituat ex vnitatib⁹ ꝯsilib⁹ z ꝯformib⁹: qz si vnitates diffozmiter accipiant: diuersitas iter ista nō ifert pluralitatē in illa rōne in q̄ notatur eē diuersitas. vñ nō dr ꝙueniēter qp hō z aīal dicātur eē plura genera: aut plures spēs spāliſſime ex eo qp ista multitudo q̄ est hois z aīalis nō accipit in vnitatib⁹ ꝯsilib⁹: ad ß eni vt sint plura genera oz vtrobiqz accipe vnitatē genericā: z pluralitatē ꝯstitutā ex talib⁹ vnitatib⁹. ß qō appz in ītentiōib⁹ logicis: apparet ēt in ītentiōib⁹ realibus: qz hō z aīal nō dicunt plura aīalia: neqz plures homines: nō obstāte diuersitate aliq̄ ex nā rei iter hoiem z aīal. ex eo qp ista diuersitas nō fundat ſup multitudinez ꝯstitutā ex vnitatib⁹ ꝯsilib⁹. Ex q̄ segt qp cuz qōcūq singulare distīnctū ȝ nām nō distīguat a nā penes ꝯsimilez vnitatē: fm quaz nā ecōuerso distīguit a singulari: ex istis vnitatib⁹ non pōt iferri pluralitas et multitudo in nā: z ita hec aīa ītellectiua: z aīa ītellectiua vt nā: non pnt dici due aīe ītellectiue: ēt qp hec aīa ītellectiua distīguat p aliqō eē ex nā rei ab aīa ītellectiua vt nā: eo mō quo dcīn ē supi⁹. ¶ Sz tīa Cōcurrēs meus nitit ꝑbare qp aīa ītellectiua vt nā: z vlr qōlibz supi⁹ respcū iferioris distīguit realr: z fm rē p ꝑn⁹ sūptū a Sco. qz illa distīguūtur realr. q̄z vnū pōt eē sine reliq̄. ¶ Rndet qp illa ꝑpō sic ītelligit a Docto. qp illa distīguunt realr: q̄rum vnū pōt exīstere p se: z ꝑpa exīstētia sine reliq̄: vel saltez sibi nō repugnat. Sz vle seu nā cōis nō pōt exīstere prōpria exītia sine singulari: qō desinit eē: lz exīstat in alio singulari ad exītiā ei⁹. Ex quo segt qp illa non distīguit realr a singulari cozrupto: z rō. qm distīnctio realis attēdit penes eē z eē: exītie vel subsīstētie. nā aūt circūscripto singulari: nō est res exītie. g non pōt fundari distīnctio realis iter nām cōem: z singulare. Hec q̄ dicta sunt ad ꝑᵐ argᵐ sunt dicta fm opi. Scotistaz q dicūt nāz habere aliquā vnitatē positiuā in oīb⁹. quā opi. seqndo rnsum est ad ꝑᵐ argᵐ p ea q̄ dixim⁹: q̄ via maiorem hz difficultatē: q̄z relique due opi. q̄s seqndo facilis ē rn⁹. ¶ Ad zᵐ argᵐ rndet: pmittēdo: qp cozruptibile z icozruptibile pnt accipi duob⁹ modis. queadmodū alis dixim⁹. et ē de mēte Doctozis subtilis. in 3° sniaz. di. zz. Uno mō capitur cozruptibile: vt est tale po⁹ remota. alio⁹ vt est cozruptibile: po⁹ ꝑpinq̄. ꝑ⁰ mō illud dr cozruptibile: qō hz in se: vñ possit dici cozruptibile: nō tīa pōt attigere actū cozruptiōis: qz non hz aliq̄s ꝛditiones req̄sitas ad actū cozruptionis. Sicut calefactiuū potētia remota qō hz in se calozē: vnde possit dici calefactiuuz: z non habz passum approximatū: z alia que req̄runt ad actuz calefaciendi. Tale tamē cozruptibile potentia remota non pōt exire in actū: nisi fiat in potētia ꝑpinq̄: sic nec calefactiuū potentia remota (qō hz in se calozē: z non passum approxi-

UVA. BHSC. IyR_086_2

matū:ꝛ alia q̄ regrunt ad actū calefaciendi) nō pōt exire in actū calefaciēdi: nisi fiat in poª ꝓpinq̄. Corruptibile vo potētia ꝓpinq̄ nō solū hz in se: vñ possit corrūpi: verūetiā imediate pōt attingere terminū corruptiōis ōducto q̄cūq; alio. Applicādo ad ꝓpositū: qō qd est: ꝛ qditas subemālis est corruptibil'p mō.ſ. poª remota: nō tñ poª ꝓpinq̄. Ita ꝙ ista est p se scō mō. Quiditas ignis ē corruptibilis tali corruptibilitate: sic ista est p se zᵒᵒ. color ē visibil'. ꝙ ātū hꝫ sit vex declaraū. qz certū est ꝙ mā pª icludit p se in qditate spēi mālis ēt fꝫ scñ Tho. Sz mā ē ex q̄ res pōt eē ꝛ non eē. ex. 7. metaphy. g̃ vt sic. talis qditas est corruptibilis poª remota. Sz loq̄ndo de corruptibili zᵒ mō. i. poª ꝓpinq̄ (cū nihil sit corruptibile: isto mō nisi id qō hz mām ꝛctā ad actualē exñtiā) solūmō singulare exñs ē p se corruptibile poª ꝓpinq̄. Et p hꝫ rñdeť ad arᵐ. cū tu dicis. Corruptibile ꝛ incorruptibile dīnt plusq̄ gñe: ꝛcedo: capiēdo vnifozmiter corruptibile ꝛ incorruptibile .ſ. in poª ꝓpinq̄ actualr ꝛ positiue: ꝙ si diffozmiter capiātur: negať. Uñ illō qō est incorruptibile poª ꝓpinq̄ negatiue: pōt eē corruptibile poª remota. hꝫ āpliº declarabiť iferiº. ¶ Sz ꝛ ea q̄ dcā sunt istať. Tu dicis. ꝙ ipa qditas est incorruptibilis saltē poª remota. ꝛtra: qz scīa ē de eternis ꝛ nēcarys: ꝛ incorruptibilibº. g̃ (cū tales qditates sint corruptibiles fꝫ te: ꝛ p ꝛñs nō eterne: neq; nēcie) cognitio quā hz itellectº de istis qditatibº non erit sciētifica. ¶ Ad hꝫ rñdeť: quēadmodū alꝫ dcm est: ꝙ eternū capiť duobº modis. Unoᵒ capiť eternū positiue. Alio mō negatiue. Eternū positiue est illō qō hz durationē ifinitā ꝛ coexistentiā de se ad oēs dīnas tpis. Eternū negatiue ē illō qō abstrahit ab oī dīna tpis: ꝛ qō nō hz ꝑnᵐ duratiōis: neq; finē. Cōsil'r neciuz pōt accipi duobº modis. Unoᵒ positiue. alioᵒ negatiue. ꝓzio mō illud ē neciuz qō de se hz exñtiā idefectibilē. Necium negatiue ē illud qō ipole ē aliter se hre. Uñ hz ꝑᵐ iferat zᵐ: non tñ eꝫ. Aliqd. n. ꝑt sic se hre: ꝙ ipole ē ipm alr se hre: ꝛ tñ non hz exñtiaz idefectibilez: qz de se abstrahit ab oī exñtia: ꝛ ab oī dīna tpis. Cōsil'r dicēdū est de eterno: ꝙ eternū positiue acceptum ifert eternū negatiue: ꝛ non eꝫ. Stat. n. ꝙ aliqd nō hēat ꝑnᵐ duratiōis: ꝛ tñ nō coexistat de se oī dīe tpis: sic̄ qditates fm Arz. nō hñt ꝑnᵐ duratiōis: ꝛ tñ de se non coexistūt alicui dīe tpis: qz abstrahūt ō se ab oi tali exīstētia. Applicādo ad ꝓpositū. Scīa ē de incorruptibilibº potentia ꝓpinq̄ negatiue: ꝛ de eternis negatiue. ꝛ silr de necēsarys. ¶ Et tūc rñdeť ad obiectionē motā supiº q̄ ē. Corruptibile ꝛ incorruptibile. Eternū ꝛ tpale: Nēciuz ꝛ otingens. Ista sunt opposita: ꝛ dīnt plusq̄ gñe. g̃ si nā ꝛ qditas ē incorruptibilis. nēcia ꝛ eterna: nō vꝫ ꝙ possit eē eiusdē rōnis cū corruptibilibº: tpalibº: ꝛ ꝛtingētibº: neq; stabit cū istis. Rñdeť ꝙ capiēdo ista vnifozmiter: ipsa diffērūt plus q̄ gñe. Nā incorruptibile poª ꝓpinq̄ negatiue: qō negat aptitudinē ꝓpinquā ad corrūpi dī de ipsa qditate: ꝛ tñ ista qditas ē eiusdē rōnis cū corruptibili poª ꝓpinq̄ positiue. ¶ Pzo quo ē notādū: ꝙ incorruptibile poª ꝓpinq̄ pōt accipi vel positiue ꝛ actualr: vl negatiue ꝛ q̄dāmō potētialr. Incorruptibile poª ꝓpinq̄ actualr ꝛ positiue ē illō qō ꝑuat potētiā ad corrūpi: ꝛ actū corruptionis. ꝛ vlteriº ponit aliqd p qō sibi repugnat talis poª ad corrūpi: ꝛ actº corruptiōis. Scōo mō incorruptibile ꝑuat tñ actū ꝛ nō potētiā ad corrūpi: nisi loq̄ndo de poª ꝓpinqua. ꝛ tale incorruptibile poª ꝓpinq̄ dī eē tale negatiue. hꝫ est non hñs potētiā ꝓpinquā ad corrūpi. Cū q̄ tñ stat: ꝙ hēat potētiā remotā: qz nihil in se icludit p qō sibi repugnet poª: aut actº corruptiōis. ꝛ ita negat actū ꝛ potentiā ꝓpinquā ꝛ ponit potētiā remotā: vt declaratū ē supeꝛius. Incorruptibile ꝑmo mō fm potētiā ꝓpiquā omni no opponitur corruptibili fm potentiā ꝓpinquaz. ꝛ isto mō ꝛcedo ꝙ corruptibile ꝛ incorruptibile dīnt plus q̄ genere ꝛ spē: fz incorruptibile fz potētiā ꝓpinquā zᵒᵒ: nō ponit corruptibili poª ꝓpinq̄: fz stat cū ipso: ꝛ loq̄ndo de tali incorruptibili. Corruptibile ꝛ incorruptibile nō distinguūtur fm spēm: neq; sunt alteriº gnis. Ex quo appz rñsio ad argᵐ. ¶ Ad vltimū argᵐ rñdeť negādo ista ꝓpositionē: ꝙ illō qō est idifferēs ad plura: q̄tū est ex se possit realr trāsmutari ab vno in reliquū. dī tñ ꝙ ista ꝓpō est vera aliqbº ꝛditionibº reseruatis: q̄z pª est ꝙ illō qō est ens mutabile sit singulare: ex eo ꝙ (cū motº ꝛ opatio dicať eē singularis) hz fieri circa singulare tāq̄ circa subiectū: qz singulare nō recipiť nisi in subto singulari: ꝛ hꝫ ē qō egregie igt phs ꝑ metaph. Actº ꝛ opatiōes sunt circa singularia. Scōa ꝛditio ē ꝙ illa fꝫ q̄ fit trāsmutatio non sint ꝓpossibilia. lac. n. est idetermiatū ad albedinē ꝛ dulcedinē: ꝛ tñ non realr trāsmutať ab vno in reliquuz: ꝛ hꝫ qz sit ābo sūt ꝓpossibilia. Tertia ꝛditio est: ꝙ illō qō est idifferēs ꝛ trāsmutabile nō necio determinat sibi aliqō vnū illoz: nam dato ꝙ sibi aliqō illoz necio determiet: nō trāsmutabiť ab vno in reliquū. Ultia ꝛditio est: ꝙ ex ipso idifferēti: ꝛ illo ad qō ē idīns nō fiat aliqō vnū idēticē ꝛ realr. Ex quo segť: ꝙ (cuz nā idifferēs ad singularia nō sit qōdā singulare exñs) necio tñ ē exñs in aliq̄ singulari: ſz de se: ꝛ ex sua rōne fozmali nō icludat talē exñtiā: ꝛ vlteriº (cuz ipsa singularia sint ꝓpossibilia in tali nā. ꝛ vltio cū ex nā ꝛ singulari fiat aliqō vnū idētice ꝛ realr.) non segť ipsam. ſ. nām posse realr transmutari ab vno in reliquū. Ex q̄ appz argᵐ nō ꝛcludere: ꝛ ēt appz qd sit dōz in ista mā de vnitate nāe fꝫ ꝑnª Doct. subti. Sit igr finis istiº qōnis cū dei bñdictione. Qō. IX.

Onsequenter q̄riť. Utz vle sit aliqd reale exñs extra aīam: ¶ Et argr ꝙ non. ꝓpetas ꝛ passio vlis est eē semp ꝛ vbiq̄: fz nihil est eē aīam qō hēat eē semp ꝛ vbiq̄. g̃ nihil est eē aīam qō sit vle. ꝛña nota: ꝛ maioz fil cū miozi est euidēs. ¶ zᵒ ꝓncipalr ad idēar guiť. Oē qō est eē aīam in istis iferioribº ē corruptibile: ſz vle nō ē corruptibile (cū de ipso habeať scia: scīa est de incorruptibilibº.) g̃ vle nō est extra aīam.

Ad oppositū tñ arᵍ. vle est aptū natū dici ō multis. g̃ vle ē aliqd in re. añs ē manifestū ex ꝑ posteriozꝫ. ꝛña ꝑbať: qz ista aptitudo ad dici ō multis: aut repugnat rei: aut nō. Si dicas ꝙ nō: habeo propositū: ꝙ est aliqd in re sic aptū natuz dici de multis. Si dicas ꝙ sic. g̃ itellectº nūq̄ poterit attribuere istā aptitudinē alicui nāe: nisi faciat ꝛceptū in se falsuz. hꝫ ē nisi ꝛciat ipsam rē sub ꝛditiōe sibi repugnāte: fz hꝫ est falsum: Qm̄ ꝛceptº nāe sic vlis nō est ꝛceptus in se falsus. g̃ ista aptitudo nō repugnat rei q̄ ē nā. ¶ zᵒ argr. Obiectū nāliter p̄cedit actū: sic̄ cā suū effectū: fz obm̄ itellectº ē ipm vle. ex 3º de aīa. ꝛ ex zº: vbi hr: ꝙ singulare est ꝺuz sentit: vle dū itelligit. g̃ relingť ꝙ vle p̄cedit actū itelligendi: Sz qō p̄cedit actū itelligēdi est aliqd in rebº. g̃ vle ē ens reale. ¶ Ad idē arᵍ. Subm̄ scie p̄cedit ipsaz sciam ꝛ actū eiº: fz subm̄ ē aliqd vle: loq̄ndo de subto ꝑ. g̃ vle precedit actū itelligēdi. ¶ Et ꝛfirmať hꝫ de mēte Auic. ꝑ metaᶜᵉ. ca°. 5. Ens ꝛ res ꝑª ipressiōe ipzimunt in aīa: nec pñt manifestari ex alys notioribº ꝛ certioribº se. Ex hꝫ argr sic. qō ꝑº occurrit itellectui tāq̄ obiectuz ꝑᵐ cogñscibile p̄cedit oēm actū itellectº. sed ens in sua maxia cōitate ꝛ res sic ꝑº occurrūt itellectui. g̃ ens ꝛ res in sua maxima cōitate p̄cedūt actū itellectº. ¶ Et scōo ꝛfirmať ex ſnia sci Th. q̄ vult: ꝙ ꝑmum cognoscibile ab itellectu est magis vle.

UVA. BHSC. IyR_086_2

ergo primū cognoscibile via originis: ⁊ in cognitiōe cō/
fusa est ens ⁊ res: ⁊ ista sunt cōissima.

In ista qōne p̄mo p̄mittēda sunt aliq̄ que dicta
sunt in p̄cedēti qōne. ¶ Scōo po/
nende ꝯclones. ¶ Tertio rōnes soluēde q̄ facte sunt in
principio questionis.

De primo p̄mittēduz est: q̄ duplex est intētio.
Una est itētio p̄ma: alia est itētio scōa
Intētio p̄ma ē ꝯcept⁹ imediate abstrahibilis a re: vt hz
Sco. in p̄mo sniaꝝ. di. 23. q. i. Unde res cognita dr̄ ee itē
tio p̄ma: ⁊ nō quocūq̄ mō: sz vt cognita. Lapis. n. nō est
intētio p̄ia: sz lapis vt cognit⁹. Intentio scōa nō est nisi
respect⁹ rōnis: q̄ de relinq̄tur in obiecto ꝯsiderato ab itel
lectu: q̄ respect⁹ causat̄ p actū itellect⁹: nō quēcūq̄: sed p
actū cōparatiuū: quo itellect⁹ compat aliq̄ plura sub ba/
bitudine superioris ⁊ inferioris. magis cōis ⁊ min⁹ cōis. pre
dicabilis aut subycibilis: ⁊ iste respect⁹ rōnis est ipsa cō/
paratio passiua: ꝛm q̄ vnū obiectū itellectū compat̄ ad
aliud obiectū itellectū: q̄ ꝯpatio sortit̄ diuersas denoia/
tiones. puta vl'is aut pticularis: spēi aut gnis: ⁊ sic de alys
intentiōib⁹ scōis: de qb⁹ ꝯsiderat logicus. ¶ Scōo p̄mit/
tendū est illud qō dcm̄ est de vl'i in p̄cedēti qōne q̄ vl'e
vel pōt capi logice. ⁊ vl'e sic sumptuz nō est nisi ipsa scōa
intētio vl'itatis: q̄ est relatio rōnis. vel pōt capi vl'e me/
tha⁶. p̄to re substrata ⁊ denoiata ab itētiōe vl'itatis: ⁊ hoc
dupl'r: vno mō p̄ fundamēto remoto ipsi⁹ vl'itatis: qō ni
hil aliud est: nisi ipsa nā actu exīs in singularib⁹. vl' scōo
mō p̄ fundamēto p̄pinquo: qō imediate natū est deno/
minari ab ipsa vl'itate: ⁊ ē ipsamet nā abstracta ab oi sin
gulari p actū abstractiuū itellect⁹ agētis aut possibilis.
(vt dictū est) indetermiata positiue aut ꝛrie. ¶ Ultio
notādū est: q̄ aliq̄d pōt ee in aia vel subiectiue vel obie
ctiue: obiectiue duob⁹ modis: vno mō bitual'r. alio mo/
do actual'r. Et actual'r adhuc duob⁹ modis. vno mō ante
actū itelligēdi saltē ordine nāe. alio mō post actū intelli
gendi vt dependens ab ipso in fieri ⁊ in ꝯseruari.

Quibus p̄missis de scōo p̄ncipali ponunt̄. 6. p̄nes.
p̄ma ꝯclo: q̄ vl'e logice sumptū est tm̄ in i/
tellectu vltimo mō obiectiue: ⁊ nullo mō est extra itelle
ctū. ¶ Ista ꝯclusio pz: nullus respect⁹ rōnis q̄ est puruz
ens rōnis est extra itellectū: cū tale oīno dependeat quē/
admodū dictū est ab actu itelligēdi in fieri ⁊ in ꝯserua/
ri: imo ēt ab actu collatiuo itellect⁹. Sed vl'e logice sum
ptū est purū ens rōnis: ⁊ est itētio scōa. q̄ nullo mō est exī
itellectū ⁊c. ¶ Secūda ꝯclusio. vl'e sumptū metha⁶. p̄to
fundamēto remoto vl'itatis est aliq̄d extra itellectum ⁊
ens reale. Ista cōclusio pz ex dictis in precedenti qōne.
¶ Tertia ꝯclusio: vl'e sumptū meta⁶⁶ tertio mō p̄ fun/
damēto p̄imo vl'itatis ē aliq̄d ex nā rei. Ad hoc facūt
rōnes adducte in p̄cedēti qōne: ⁊ rōnes ēt adducte in op
ponēdo ad istā qōnē. ¶ Quarta ꝯclusio ē ista: vl'e sūptū
logice de necessitate ē i itellectu actualiter ⁊ obiectiue.
Ista pz ex dictis. ¶ Quīta ꝯclusio est ista. vl'e sūptū me
taph⁶⁶ p̄ fūdamēto remoto nō est de necessitate in itel/
lectu actualiter: imo neq̄ ēt bitual'r: qz ipsa nā circūscri/
pto oī actu itellect⁹ ⁊ oī repītatiuo: est actu exīs in suis
singularib⁹: ⁊ hz aliquā vnitatē vel positiuā vel p̄uatiuā
extra itellectū oīo: sz talis nā est fūdamētū remotū vl'i/
tatis: q̄ vl'e sūptū meta⁶⁶ isto mō est aliq̄d in reb⁹. ¶ Ul
tima ꝯclo: vl'e sumptū p̄ nā vt est fūdamētū p̄imū vl'i/
tatis de nēcitate est in itellectu obiectiue bitual'r: sz nō
actualiter. ꝓria pz pz: qz nihil pōt ee abstractū ab oīb⁹
singularib⁹ qō fit obm in potētia p̄xima motiuū itelle/
ctus nisi p aliqō repītatiuū exīs in itellectu: sed qōlibz
tale hz ee obiectiuū in itellectu bitual'r de nēcitate: q̄ ꝛ
vera. Secūda pz pz: qz nō est nēciū nāz in tali esse obie/
ctiuo abstractā actual'r mouere ipz itellectū ad ꝯsidera
tionē sui: sz pōt bre tale ee obiectiuū abstractū habitua
le circūscripto oī actu itelligendi. vt arguat̄ in fo2⁸. Sic
se hz spēs itelligibilis ad itellectū: sic se hz obiectum re/
presentatuz p spēz: sz spēs intelligibilis in intellectu pōt
manere: cessante oī actu itelligēdi: dicēte ph̄o. 3⁰ de aīa.
p̄mēdādo antiquos textu p̄mēti. 6. q̄ aīa est locus spēz
nō tota: sz itellect⁹: ⁊ appellat̄ itellect⁹ loc⁹ spēz: qz loc⁹
hz virtutē ꝯseruatiuā locati: ⁊ qz itellectus ꝯseruat spēs
intelligibiles ēt cessante actu itelligēdi: ideo itellect⁹ est
locus spēz itelligibiliū: qz igit̄ sic est: segtur q̄ nā nō de
necessitate in ee obiectiuo qō hz in itellectu: actualiter
mouet ipm. Ex qb⁹ appet determiatio qōnis.

Sed restat nūc tertiuz p̄ncipale. vz. soluere argu/
mēta adducta añ oppositū. Ad quorū
p̄mū dr̄. q̄ nā vl'is fz qō est fundamētū p̄xi⁹ ⁊ imediatū
vniuersalitatis respicit ipsa singularia vt abstrahunt ab
oī actuali existētia: ab oī loco: ⁊ ab oī situ: qz sicut tota co
ordinatio p̄ti abstrahit ab oī exīntia: ita (cū ipsuz singu
lare sit per se in p̄to.) abstrahit ab oī exīa ⁊ ab oī loco.
Uniuersale g̃ metaphysicū p ipsa nā determinata posi/
tiue ⁊ ꝛrie abstrahit ab oī esse vbiq̄ sicut abstrahit a lo/
co: ⁊ ab exīntia: imo pōt ēt dici q̄ ipsa nā sic abstracta ab
oī singulari est idifferens ad quodlz tale. Sed nūq̄ ali/
qd sic est idifferens ad qōlibet singulare: nisi sit abstra/
ctuz a quolibet singulari: ⁊ ita nā ista vniuersalis abstra
hit ab esse vbiq̄: qō ꝯpetit singularibus existentibus i
quantum existentia sunt: que abstrahunt ab oī predica/
mento. Et cuz dicis q̄ p̄priū vniuersalis est esse vbiq̄.
Dico q̄ hoc nō est p̄prium sibi ꝯpetens per se: sed soluz
per accidens rōne singularium: ⁊ non rōne singularium
inquantum singularia sunt: verum inquantum sunt exi/
stentia: ⁊ habent respectuz ad vbi: ⁊ ad locū. que oīa sunt
extra rōnem singularis: vt singulare est. Hoc idem dici
mus de vniuersali logice sumpto. tale vniuersale non hz
habitudinem ad singularia: nisi eo modo quo dictū est:
⁊ hoc vt vniuersalitas est intentio secūda imediate ap/
plicabilis intentioni p̄time ⁊ nature. ¶ Ad secūdum ar
gumentuz responsum est in precedenti qōne: ⁊ concedo
q̄ aliquod vniuersale metaphysicū: qō. s. est compositū
ex materia ⁊ forma est corruptibile potētia remota: ⁊ est
incorruptibile potentia propinqua: ⁊ ista nō cōtradicūt
vt dictū est in p̄cedenti qōne. Scientia aūt est de his q̄
sunt incorruptibilia potētia p̄pinquat. Sz cū hoc stat: q̄
sit de corruptibilibus potētia remota: ⁊ p hec sit dictum
sufficienter ad istam qōnem.

¶ Ex p̄dictis itaq̄z syllogizare opz. ⁊ infra.

¶ Dico materiā substātiā que nō est hoc aliq̄d
ens actu ⁊c. Textu cōmēti. III. Nō. I.

Queritur Utz mā possit separari a
forma. Et q̄ non possit se
parari a forma adducuntur tres ratiōes
satis efficaces. Et arguitur presupponen/
do p̄imo. q̄ si mā debeat separari a for/
ma: oz q̄ p̄ducatur in esse a deo. ¶ Pre/
supponit̄ etiā scōo q̄ mā est ens in pura potentia: ⁊ quic
quid est extra essentiaz māe est in actu: istud pz. quoniā
quicquid est extra puram potentiaz de necessitate est in
actu: ergo quodcūq̄ est extra essentiam materie cum sit
extra puram potentiā: de necessitate est in actu. ¶ Ter
tio presupponitur: qō illud qō additur predicatis quidi
tatiuis inclusis in materia: est extra essentiaz māe. sicut
illud quod additur predicatis quiditatiuis inclusis in

UVA. BHSC. IyR_086_2

boie:est extra essentiã bois. ¶ Istis stantibꝰ arguit sic. Esto ꝙ deus ꝓducat mãz in eẽ:q̃ro gd ꝓducitur in illa creatiõe:aut aliqd de nouo.aut nihil.nõ est dicẽdũ ꝙ nihil.qz ois ꝓductio realis ⁊ noua est ad aliqd eẽ. ḡ opz ꝙ ista ꝓductio terminet ad aliqd eẽ nouũ. Sz certũ est ꝙ tale eẽ qđ de nouo ꝓducit est ex̃ eẽntiaz mãe. Sz qđ est extra eẽntiã mãe est ens in actu. p zm̃ pſuppositũ. ḡ illud esse est aliqs actus:⁊ in isto esse ꝓducit mã: ḡ relinq̃t ꝙ mã nõ põt ꝓduci sine actu. ¶ ℘. arguit sic. Illud eẽ qđ ꝓducit:aut ẽ aliqd additũ p̃dicatiꝫ gditatiuis mãe:aut nõ. Nõ ẽ dõz zm̃. qz illd eẽ qđ ꝓducit nõ ꝓpetit mãe sem per ⁊ de necessitate. p̃dicata aũt gditatiua ꝓpetũt nec̃io mãe: ḡ illud eẽ qđ ꝓducit est aliqd supadditũ p̃dicatis gditatiuis:sed qđ est extra p̃dicata gditatiua mãe ẽ ens in actu. ḡ illud eẽ est aliqs actꝰ in quo ꝓducit mã. ¶ Et ꝓfirmat. illud qđ iest alicui:⁊ nõ semp ⁊ nec̃io ineſt:ẽ aliquid p̃ter illud qđ ineſt ei semp ⁊ nec̃io:ſz ita ẽ ꝙ illud esse qđ ꝓducit nõ ineſt mãe nec̃io ⁊ ſp:⁊ p̃dicata gditatiua insunt necessario ⁊ semper. ḡ illud esse est aliqd p̃ter p̃dicata gditatiua. Tũc sic. Illud qđ ẽ aliud ⁊ magis distinguit ex nã rei ab aliquo q̃ distinguat illud qđ distinguit solũ ex nã rei:distiguit realr:qñ ois distinctio maioꝛ distinctiõe ex nã rei videt esse distictio realis: ſz ita est: ꝙ aliqd nec̃io ineſt ipsi mãe: ⁊ semp:⁊ distinguit ex nã rei a tali subo: ḡ relinq̃t:ꝙ illd qđ sibi nõ ꝓpetit semp ⁊ nec̃io maioꝛi distinctiõe distiguit a mã q̃ illud. Sed exñtia actualis distiguit magis a mã: q̃ p̃dicata gditatiua. ḡ ista exñtia actualis distiguit realr a mã:sed ꝙ distinguit realr a mã est forma: ḡ mã erit p illud eẽ in aliquo actu formali. ¶ Scõ ꝓncipalr arguit sic. Certũ est ꝙ mã si creat a deo est subm ⁊ fundamẽtuz creatiõis:ſz illa creatio est accñs mãe:⁊ ꝓseruatio ipsi⁹. qđ ꝓbat. Nã creatio q̃q̃ ineſt mãe:⁊ q̃q̃ nõ. simus ḡ in p̃ instãti in q̃ mã accipit eẽ:mã hz tũc creatiõẽ. post aũt illud istans nõ hz illã creatiõẽ: ḡ creatio dicet eẽ qđam accñs respectu mãe. Oẽ aũt accñs est actꝰ: ḡ q̃ creat est fundamentũ illiꝰ actꝰ ⁊ forme. ¶ Et ꝓfirmat boc. certũ est enĩ ꝙ subm alicuius mutatiõis distinguit realr a termino illiꝰ mutatiõis:ſz subm est mã: ḡ oz assignare aliquez terminũ q nõ est realr mã:ſz talis terminꝰ nõ põt eẽ nisi forma: ḡ de nec̃itate oz dicere: ꝙ q̃ creat mã creat sub aliqua forma terminãte creatiõẽ: ḡ nõ gnãbit sine forma ¶ Tertio ⁊ vltio arguit ex fũdamẽtis Scoti. Mã. n. p ipz est in p̃dicamẽto reductiue:nõ directe. Indiuiduuz aũt ꝓpletũ est p se in p̃dicamẽto directe. isto stãte arguitur sic. Si ꝓducit mã sine forma:tc mã eẽt idiuiduũ cõpletũ. ſz oẽ tale ẽ p se in p̃dicamẽto: ḡ mã eẽt in p̃dicamẽto. Discursus bonꝰ:⁊ maioꝛ assũpta ꝓbat. oẽ qđ est ℔ aliqd p Ari. 7. meta. ẽ singulare ꝓpletũ: ſz ī isto casu in quo ꝓducit mã ẽ ℔ aliqd. ꝓbat. Naz ꝓductio terminat ad exñs ⁊ singulare. ſz qđlz tale ẽ boc aliqd. ḡ ꝓductio ista terminata ad mãz terminabit ad ℔ aliqd. ex ℔ iferẽ p positũ. nã oẽ tale singulare ẽ in p̃dicamẽto p se ⁊ directe. ḡ mã erit directe in p̃dicamẽto.

Ad opposituz tñ arguit ꝓbãdo: ꝙ mã possit separi a forma: qz nõ minꝰ dependet accñs a subã: q̃ mã a forma: ſz accñs pt separi a subſtãtia. vt pz. ḡ tc. ſz qz maioꝛ negat a Thomiſtis. ꝓbat sic. Magis dependet posteriꝰ a ꝓri q̃ ꝓdeat priꝰ a suo posteriori. (semp. n. dependẽtia est ad aliqd ꝑus: vt pz ex diffõne dependẽtie q̃ talis ẽ. Dependẽtia ẽ ꝑexigẽtia huiꝰ ab ℔ in alteritate nãe. sp. n. id qđ ꝑexigit ẽ ꝑus ꝑexigẽte ⁊ si sic: relinq̃t ꝙ illud qđ ẽ posteriꝰ magis dependet a ꝓri q̃ eꝯ) ſz accñs ẽ posteriꝰ subã. mã aũt ẽ ꝓz forma via ozigis. ḡ magis dependebit accñs a subã: q̃ mã a forma.

¶ Sz forte dicere t: ꝙ sicut accñs ꝑdet a subã sic mã dependet a forma: ⁊ sic forma ẽ ꝓz mã: qz mã recipit esse a forma ⁊ in ℔ est gd posteriꝰ forma: ⁊ forma simplr ẽ ꝓz mã. ꝓz rioꝛ forma in aliq̃ ordine: tñ simplr mã ẽ ꝓz formam. vt arguat sic. q̃cũq̃ sunt aliq duo ordines: quoꝝ vnus ẽ simplr ꝓz alio: gcgd ẽ in ordie ꝓzi: ẽ simplr ꝑ quẽcũq̃ exñte in ordie posteriori. Exẽpli gra. ordo subaz est simplr ꝓz q̃cũq̃ exñte in ordie accñtiũ: ⁊ gcgd ẽ in ordie subaz ẽ simplr ꝑ quẽcũq̃ exñte in ordie accñtiũ. ſz ita ẽ ꝙ ordo ozigis: ⁊ ordo pfectõis sũt duo ordines. g sic se hñt ꝙ ordo ozigis ẽ simplr ꝓz ordie pfectõis. ⁊ ℔ loq̃ndo in nã limitata ⁊ finita: ḡ gcgd est priꝰ ozigine: ẽ simplr priꝰ q̃cũq̃ ꝓzi pfectione: ſz ita ẽ ꝙ mã est prioꝛ ozigine forme: ſz forma sit ꝓz pfectiõe. ḡ mã simplr erit ꝓz formam. Discursus bonꝰ. ⁊ minoꝛ ꝓbat ꝙ ordo ozinis sit simplr ꝓz ordie pfectiõis: ⁊ p ois ꝙ gcgd ẽ in isto ordie sit simplr priꝰ q̃cũq̃ exñte in ordie posteriori. Nã isti ordines sũt tales in nã limitata: ꝙ ordo originis ꝑcedit ordinẽ pfectiõis: qz illa q̃ sunt ꝓza gnõne sũt posteriora pfectiõe. Nã. n. ſp. ꝑcedit de ipfecto ad pfectũ: ⁊ ℔ est ex limitatiõe ⁊ ipfectione cũ nõ possit imediate attigere terminũ ītẽtũ. Tũc sic. Agẽs nãle priꝰ attingit ipfectũ q̃ pfectũ: ḡ gcgd ẽ ipfecti ẽ simplr priꝰ quocũq̃ pfectiori: ſz mã ꝑ est iperfectioꝛ forma: ḡ simplr ꝓz. Tũc ultra. Mã ꝑ est simplr prioꝛ forma: ⁊ oẽ simplr priꝰ in suo prioꝛi nõ depẽdet a posteriori: ḡ nõ repugnabit mãe esse sine forma. Nec obstat ꝙ. 7. meta. tex. cõ. 7. dicat forma eẽ prioꝛ mã ⁊ ꝓpositoꝛ: qz ibi Ax. logt metapcc. vt forma ẽ actus simplr ⁊ absolute: ⁊ nõ pḧyce vt forma ẽ pfectio seu actus pfectiuꝰ mãe depẽdẽs ab ipsa vt a subſtãtificante: ⁊ boc pz ex probatione ipsius.

In ista. q. teneo ꝛclõnẽ quã ꝓbat ista rõ. quia pbata ꝑ rñsiõe ad argam in ꝑnm: ꝑmitto duo dicta de mẽte Sco. pm ꝙ eẽ eẽntie ⁊ eẽ exñtie extra itellectũ semp se comitant ita ꝙ vnũ nõ põt eẽ sine reliquo ⁊ boc habet a Sco. p sniaz. di. 36. si. n. ꝓducit aliqd in esse exñtie: ꝓducit ẽt in esse eẽntie. si aliqd est in potẽtia ad vnũ istoz: ẽ ẽt in poa ad altez. ¶ Scõz dcñ eẽ. eẽntie in itellectu obiue sepat ab eẽ exñtie. ℔ ꝓbat. ꝓdicamẽta. n. vt dicit Boetiꝰ sũt ꝫ eẽ eẽntie: ⁊ tñ abstrahũt ab oi eẽ exñtie: qz ista sunt vlia: ⁊ tñ dicũt eẽ eẽntie: ⁊ ℔ ī itellectũ abstrabentẽ. Licz ḡ eẽ eẽntie ⁊ exñtie sepent i itellectu: tñ extra itellectũ nũq̃ sepant.

His stãtibus. rñdeo ad argam i pede cõnis addu cta: ⁊ gra disputatiõis: ⁊ õ gra ſpali admitto ꝑsupposita: ſz illa ꝑũ negari. Et cuz dr mã ꝑ ꝓducit: ḡ acgrit aliqd eẽ nouũ: qđ ẽ aliud a mã. Dico ꝙ illud eẽ nouũ qđ acgrit mã est eẽ eẽntie ⁊ esse exñtie: qz oẽ qđ ꝓducit: ꝓducit in eẽ eẽntie ⁊ exñtie. Et cũ dr: illd de nouo ꝓductũ: est extra essentiam mãe. Dico qđ illud de nouo ꝓductũ est ens reale ⁊ ipsũmet eẽ eẽntie: ⁊ exiſtẽtie: ⁊ nõ est aliqd ꝑter eẽntiã: cũ sit ipsamet eẽntia realis mãe. Et cũ arguit ℘. ꝙ illud de nouo ꝓductũ est aliõ a p̃dicatis gditatiuiꝫ: ⁊ p̃dicata gditatiua semp insunt ⁊ nec̃io mãe. eẽ aũt exñtie nõ semp iest mãe: ḡ illud qđ acquirit mã in tali ꝓductiõe est ex̃ eẽntiã mãe: ⁊ p ois est aliqs actꝰ ⁊ forma. Dico ꝙ eẽ exñtie acgsitũ in ꝓductione aliquo mõ est ex̃ eẽntiã mãe: exñtia. n. est ex̃ gditatez ⁊ eẽntiã mãe: nõ realr. ꝙ sit distincta res: neq̃ formalr: ꝙ hẽat distictã formalitatẽ. Sz ex̃ ℔ mõ: qz nõ ẽ de itellectu formali: ⁊ gditatiuo mãe. Dicim. n. aliqd esse ex̃ ꝓ realr. Uno mõ realr qñ distiguit realr ab illo: ⁊ sic exñtia nõ est ex̃ eẽntiã mãe. Alio mõ formalr: ⁊ ℔ ꝓpr: vt possitiue vel negatiue. Illud. n. dr eẽ ex̃ eẽntiã alicuiꝰ formaliter positiue: qñ hz distictã formalitatẽ ab illo: sic dicit

UVA. BHSC. IyR_086_2

mus: q̄ asinus est extra eēntiā hois. Illud aūt dr̄ esse ex̄ eēntiā alic⁹ formaliter negatiue qō nō ē ō q̄ditate ipsi⁹ nec de intellectu formali: nec p̄dicaī de eo i p̄ mō dicēdi p se: sic dicim⁹ q̄ gradus albedis ē ex̄ eēntiā ei⁹ formaliter negatiue: q̄ si albedo diffinit̄: nō diffinit̄ p grad⁹ itēsiōis: iz tñ gradus nō ē ex̄ eēntiā albedis formaliter positiue: q̄ est mod⁹ itrisec⁹ ei⁹: ⁊ mod⁹ itrisec⁹ nō hz distictā formali tatē ab eo cui⁹ est modus: q̄ nō p̄t distincte ꝛcipi sine eēntia ei⁹ cui⁹ est mod⁹: ⁊ qōcūq̄ hz distictā formalitatez ab aliq̄ p̄t ꝛcipi distincte sine illo. Ad ꝓpositū aūt dico q̄ esse exīs tie qō distinguit̄ a p̄dicatis q̄ditatiuis: nō ē ex̄ essentiā māe formaliter ⁊ positiue: iz bñ negatiue ⁊ est realiter eadē res cū ea. ¶ Dr̄ si dicaī. Ista exīstia aliq̄ mō est ex̄ essentiā: q̄ est act⁹. Cōcedo q̄ ista exīstia q̄ est ex̄ essentiā māe est act⁹: iz ñ est act⁹ oppositꝰ po⁹ subiue māe p̄⁹: iz est act⁹ oppositꝰ po⁹ obiue ipsi⁹. Sz mā p̄⁹ est i po⁹ subiua nō obiua. Et dico q̄ mā p nullā po³⁵ p̄t separi ab actu exīe in re ex̄ itellz oio. ¶ Cū postea in ꝓfirmatiōe arguit̄. Il lā qō iest nō sp ⁊ nēcio distinguit̄ maiozi distōne q̄ illō qō sp ⁊ nēcio iest. Dico p̄mittēdo q̄ qñ aliq̄ duo p̄dicata ꝓpetūt alicui vnifozmiter accepto: ⁊ p eadez p̄n⁹. si vnuz ꝓpetit nēcio: ⁊ aliud nō: maiozi distōne distinguit̄ illō qō nō ꝓpetit nēcio ⁊ sp q̄ illō qō sp ⁊ nēcio ꝓpetit. ⁊ tūc dico q̄ p̄dicata q̄ditatiua nō ꝓpetūt ipsi māe vnifozmiter accepte: ⁊ p eadē p̄n⁹ p q̄ ꝓpetit exīstia. Exīstia. n. cōpetit māe realiter ⁊ ex̄ itellectū oio. p̄dicata aūt q̄ditatiua cōpetunt rei i esse obiuo ⁊ abstracto nec p eadē p̄n⁹. Nā exīstia ꝓpetit nēcio p p̄n⁹ idiuidualia. p̄dicata aūt q̄ditatiua p p̄n⁹ eēntialia itriseca q̄ abstrahunt ab actuali exīstia ⁊ singularitate. Exq̄ nō segit̄. q̄ (q̄ exīstia nō ꝓpetit semp ⁊ nēcio: ⁊ p̄dicata q̄ditatiua ꝓpetūt semp ⁊ nēcio) maiozi distōne distinguaī exīstia a mā q̄ distinguāī p̄dicata q̄ditatiua. ¶ P. dato q̄ esset vex q̄ exīstia distingueretur maiozi distōne q̄ p̄dicata q̄ditatiua: nō segit̄ pp̄ B q̄ talis distō sit distinctio realis: eo mō: q̄ capit̄ distō realis p̄ prie: q̄. vz. est iter rē ⁊ rē: nec ista mō exīstia distinguit̄ realiter ⁊ maiozi distōne. Exēpli grā. accipiaī ista ppō. hō ē aial: ⁊ ista alia. hō est exīs. maiozi distōne distinguit̄ exīstia ab hoie. q̄ aial: q̄ aial ꝓpetit hoi in p̄ mō dicēdi p se: ⁊ distinguit̄ ab eo ex nā rei. Exīstia aūt nō ꝓpetit hoi in p̄ mō dicēdi p se: q̄ distinguit̄ maiozi distōne q̄ distinguatur aial: ⁊ tñ exīstia nō distinguit̄ realiter ab hoie. Et cuz dr̄. ois distictio maioz distōne ex nā rei ē distō realis. Dr̄ negādo B: q̄ vaī latitudo i distōne ex nā rei: q̄ aial distinguit̄ ab hoie ex nā rei: ⁊ aial rōnale sit̄: iz plus aial q̄ aial rōnale: q̄ p̄m⁹ dicit ptē. ⁊ z^m dicit totū. ⁊ tñ aial nō distinguit̄ realiter ab hoie: ⁊ ita cū exīstia nō distinguaī realiter: non erit actus formalis. ¶ P̄ot etiā dici breuiter q̄ exīstia sp et nēcio ꝓpetit eēntie: vt hz vex eē ⁊ reale: nō tñ vt hz esse fm gd: ⁊ obiectiuū. ¶ Ad z^m p̄ncipale cū dr̄. illa creatio tione. Ad B rñdeo p̄mittēdo: q̄ creatio dicit dependētiā in essendo rei create ad deū: ⁊ ista p̄t hr̄e duplicez hitudinē: vnā ad nō eē imediate p̄cedēs eē: aliā ad ipz eē rei create: q̄si p̄bitū: exēpli grā. sim⁹ in p̄ istāti creatiōis lapis mediate p̄cessit: p̄t ēt in q̄cūq̄ istāti posteriozi esse lapis ꝓpari ad seipz: q̄si p̄babitū in aliquo instāti p̄zi: glz istoz respectuū est respcūs rōnis. Tūc dico q̄ dependēdis: est creatio. Illa aūt dependētia penes respectū ad esse p̄babitū est ꝓseruatio rei create. Et ista dependētia ad deū est eadē res cū creatura: cui dependentie aduenit duo respect⁹ rōnis. q̄z vno ipsa dependentia est creatio: alio ē ꝓseruatio: ⁊ talis dependētia nō est accīs creatura. loquēdo de accīte eo mō q̄ logit̄ porphy. qō adest ⁊ abest p̄ter subi corruptionē: iz est accīs metaᵉ. B ē ex̄ neū ab essentia rei create: qō accīs isto mō est idē realiter cū re creata. Et cū dr̄. creatio q̄ñq̄ iest: q̄ñq̄ ñ iest. Dico q̄ q̄tū ad illud qō p se ipoztat creatio: qō ē ipsa dependētia semp manet ad deū dātē eē: iz nō est formaliter creatio nisi vt hz respectū ad nō esse: ⁊ ita dependētia corrūpit̄ q̄tū ad respectū rōnis quē hz ad nō esse p̄cedēs: nō q̄tū ad entitatē. Cū dr̄. creatio ē accīs. Nego. ⁊ dico q̄ ē idē cū mā p̄ᵃ. Et si dicas: qō distinguit ē act⁹ formalis: ꝓcedo. si formaliter distinguit. creatio aūt nō distinguit formaliter: sed entitatiue ⁊ eēntialiter. ¶ Ad ꝓfirmationē cū dr̄. subm alicui⁹ mutatiōis distinguit̄ realiter a termio ꝛc. Dico ꝓcedendo maiorē: negādo miozez. vz. q̄ qñ p̄ducit̄ mā fit subz. Est. n. bñ subz simpliciter: nō tñ in ppōsito: sic q̄ qñ p̄ducit̄ p creationē fit subm trāsmutatiōis. Uñ duplex est p̄ductio. vz. simpliciter ⁊ est subita cōuersio: ⁊ trāsit⁹ de nihilo in aliqd. alia est p̄ductio trāsmutatiua. Si loq̄mur de p̄ductione simplici: sic dico q̄ terminus p̄ductionis ⁊ subm nō distinguuntur realiter: sed bene loquendo de productiōe trāsmutatiua. ⁊ sic Cōmē. ⁊ Ax. locuti sūt: q̄ subm ⁊ termin⁹ distinguunt̄ realiter. In creatiōe aūt nō est aliq̄ subm trāsmutatū. Ergo nō est mutatio. Nūq̄. n. ē mutatio vbi nō est subm mutatū: q̄ trāseat de p̄uatōe ad fozmā: ozdie duratiōis ⁊ tpis. ¶ Ad vltimuz rñdeō q̄ hoc aliqd ⁊ singulare p̄t itelligi. Uno mō p singulari vltiato q̄ nō p̄t eē rō alicui essendi i esse singulari: ⁊ appellaī singulare: ⁊ B aliqd vltimatū. Alio⁹ p̄t accipi B aliqd ⁊ singulare q̄ ita est B aliqd q̄ p̄t eē alteri rō eēndi. Et isto mō mā p̄t eē B aliqd. Et ad hāc itētionē logit̄ phs z⁰ de aia. tex. c. z. dicens q̄ mā ē po^a B aliqd. spēs aūt fm quā aliqd dr̄ B aliqd z^m q̄ est ex ipis: est simpliciter B aliqd. s. p se subsistēs hñs actualitatē vltimā nō ozdinabilē p se ad aliquē actū vlteriorē: ⁊ isto z^o mō nō est B aliqd. iz bñ p^o: q̄ i isto casu vbi mā crearet̄ sine fozᵃ eēt talis ēt ita q̄ posset esse p̄n^m eēndi alicui iesse idiuiduali ⁊ singulari.

¶ Actus alius alteri⁹ est materie ⁊ forma. Textu cōmenti. VI. Questio. II.

Quer̄ vtrum in ꝓposito subali sint plures forme subales realiter distincte. Et argit̄ q̄ nō. Uni⁹ entis vnicū est eē. iz eē est a fozᵃ. q̄ vnū ens hz vnā fozᵃᵐ. maioz est manifesta. eē. n. ⁊ ens se ꝓsequūtur: q̄ se hñt sicut effcs formalis ⁊ cā formalis. miozēt ē nota: q̄ cū fozᵃ sit p̄n^m eēntiale itrisecū dat p̄ ⁊ p̄ncipaliter eē. q̄ sī erūt plures fozᵉ: erūt plura eē. ¶ Et ꝓfirmaī p̄ B p Ax. 7. meta. ca. de vnitate diffōnis. vbi vult: qō gen⁹ nihil est p̄ter ea q̄z est genus. ¶ Cōfirmaī z⁰: q̄ vult p̄terea ibi: q̄ dr̄ia vltima sit tota suba rei: ⁊ diffō. ¶ Et z⁰ ꝓfirmaī q̄ vult ibi vlteri⁹ q̄ in substātys nō est ozdo. Sz si i ꝓposito eēnt plures fozᵉ nulla ista z̄ ppōnū essz vera: q̄ gen⁹ essz aliud p̄ter dr̄iaz. ppea q̄ gen⁹ sumeret̄ a fozᵃ poze: ⁊ dr̄ia a fozᵃ posteriozē. Sil̄r dr̄ia nō eēt tota suba rei: q̄ nō ipoztaret fozmā gnis: ⁊ z⁰ eēt ozdo i substātys: q̄ vna eēt p̄oz: altera posteriozi.

Ad oppositū tñ arguit̄. Illa distinguunt̄ realiter in aliq̄: quoz vnū nā aut tpe p̄cedit reliquū. Sz ita est q̄ forma subalis corpis (put corpus est altera ps ꝓpositi) p̄cedit tpe q̄tūq̄ aliā inductaz in viuēte. q̄ ⁊c. maiorē nō. miozē aūt ꝓbat: q̄ oz formaz pficiētē aliq̄ vnū pfectibile p̄supponere ipz in esse: sed corpus organicū est pfectibile ab aia: q̄ p̄supponit̄ ab aia. ¶ Et ꝓfirmaī. Dē extēsuz ō nēcitate distinguit̄ realiter ab eo q̄ est iextēsuz: iz fozᵃ corpeitatis de gñe subē est extē

UVA. BHSC. IyR_086_2

sa.aīa aūt itellectiua ē simplr inextēsa:g̃ forr corpeitatis distinguit realr ab aīa itellectiua in boīe.

In ista.q. dimissis alijs opinionibꝫ:tm̃ mō recitabit opinio Tho.cū suis fundamētis et motiuis ꝛ impugnabit. ¶Scōo ponet opinio doc.subti. ¶Ultimo articulo soluent rōnes.s.tho. Deinde rōnes in p̃ncipio questionis.

Circa p̃mū articulū est opinio.s.thome ꝛ suorū sequaciuz:qꝫ in quolz cōposito subali sit tm̃ vna forma subalis dās eē ꝓpletū ꝛ pfectum ipsi māe. Pro quo est notādū qꝫ lz fm ipm forma subalis sit vna simplr in re:ꝛ vna simplex res:est tm̃ plures virtualr:ꝛ hoc p quāto pōt eē p̃nm pluriū:ꝛ distictaꝫ operationū:in ipso ꝓposito:ꝛ fm hoc est qōdā p̃nm illimitatuz virtualr ꝓtinēs plures formas:illas.s.q̃ nata sunt eē p̃na illaꝫ opationū q̃ꝫ ipsa est v̄tualr ꝓtētiua:ꝛ hec videtur esse snia Ari.in.z.de aīa.tex.cō.zi.vbi vult:qꝫ vegetatiuū ꝓtineat in sensitiuo:sicut trigonuz in tetragono:ꝛ sic imꝑfectū ꝓtinet in pfectiozi:ita qꝫ sensitiuū ꝛ vegetatiuuz sit vnū fm subam:plura aūt in rōne p̃ncipy operatiui. Et rō isti⁹ est:qꝫ quāto aliqd est pfecti⁹:tanto vr posse eē p̃nm pluriū opationuz sine distōne in sui suba. Ex quo segt:qꝫ aīa itellectiua in boīe poterit eē vnū p̃nm respcū oīuz opationū que sunt a virtute vegetatiua ꝛ sensitiua. ¶Pro qua opinione adducunt.i.4.rōnes.pa rō est ista. nā data opi.Scoti qꝫ sint plures forme subales in eode: segt qꝫ ois forma subalis post p̃mā formaz erit accidēs. ꝓns est falsuz:g̃ ꝛ añs:ꝓna ꝑbat ꝑ dr̃iaz quā ponit ꝓmētator in ꝑ phy.iter formā subalē ꝛ accñtalem:qz subalis aduenit enti in po⁹ ꝛ accñtalis aduenit enti i actu. ¶Or si tu dicas. Accñtalis aduenit enti in actu cōpleto:subalis aduenit enti in actu icōpleto. ¶Cōtra.certū ē qꝫ Cōmen.ꝑ phys.ī Auic.vult ꝑbare:qꝫ nulla forma subalis est de eēntia māe p̃me ꝛ arguit:qm̃ dato ꝺ seqret:qꝫ q̃cūqꝫ forma aduenire māe p̃me:eēt accns:sed certū ē:qꝫ data ypothesi:qꝫ forma subalis aliq̃ eēt de eēntia māe p̃me illa eēt icōpleta:g̃ relingt qꝫ erit forma accidentalis fz ipz qꝺ aduenit enti i actu icōpleto. ¶Ꝑ z°. Aꝫ.ꝑ de gnōne ꝺ antiquos:arguit qꝫ si elemētuz eēt p̃nm māle in gnōne subali:sequeret (ingt) qꝫ ois gnātio subalis esset alteratio:fz certū est qꝫ alteratio est ad formā que est accidēs:g̃ gnō que fieret exīte p̃nm māli qꝺ est elemētum essz ad formā accñtalē. Sz certū est qꝫ forma elemēti ē actꝰ icōpletꝰ.g̃ qꝺ aduenit enti in actu icōpleto ē accns. ¶Ꝑ.3°.aut tu itelligis qꝫ forma subalis ꝑor adueniens māe p̃me sit icōpleta:qz imperfecta:aut qz potētialis ad aliā formā.si tu itelligas p̃muz:certū ē:qꝫ forma subalis asini est iperfectior q̃ forma subalis boīs:aut eq:ꝛ tm̃ certuz est qꝫ illud qꝺ aduenit asino in suo actu subali ē accidēs. Si aūt itelligas scōo mō.ꝺ. Sicut mā ꝑa se hz ad actuz:sic forma subalis ad potētiā. Sed mā p̃ma de se nullo mō est in actu.g̃ forma de se nullo mō est in potētia:ꝛ ꝑ ꝓns nō pōt eē potētialis ad aliā formā substātialē vltiorē. ¶Ꝑ q̃rto.forma subalis dat eē simplr:fz quod dat eē simplr dat eē ꝓpletū.g̃ forma subalis dabit eē cōpletū. ¶Itē 5°argr fm Ari.ꝑ de gnōne. Gnātio vni⁹ est corruptio alteri⁹:ꝛ ecōuerso:fz si in aliquo ꝓposito subali sint plures forme:tūc hec ꝓpō nō erit vera.qz separata aīa itellectiua ab boīe:exēplī gra.nō gnātur aliqd:fz remanebit illud qꝺ prefuit in boīe.g̃ relingt qꝫ ista ꝓpō ē falsa. ¶Or si tu dicas:qꝫ Aꝫ.itelligit de corruptione totali:nō aūt de partiali. ¶Cōtra.nihil dr simplr de aliq̃ nisi illud sit tale fm oēs ptes:aut fm plures ꝛ potiores. (vt hz videri in.5.phy. Sicut nihil dr eē calidū:nisi habeat plures ptes caliditatis:aut potiores) fz potiores ptes in gnōne ꝛ corruptiōe sunt forme vltime.g̃ nihil dr ceē corrūpi:nisi corrūpaī fm oēs eius ptes. Ex quo segt:qꝫ corrūpet fm vltimā formā q̃ faciebat ad eē ipi. ¶Itez 6°arguit:data veritate isti⁹ opi.sequeret:qꝫ oēs forme subales p̃cedētes vltimā eēnt frustra ꝛ ociose:cōsequēs est falsuz.g̃ ꝛ añs.falsitas ꝓseq̃ntis pz:qz nā nihil agit frustra.scōo meta.ꝛ.3.de aīa:ꝓna ꝑbat:qz fm Arist. z.de aīa.pri⁹ ꝓtinet in posteriozi sicut trigonū i tetragono.g̃ vegetatiuū ꝓtinet v̄tualr in sensitiuo ꝛ intellectiuo: sz qꝺ ꝓtinet v̄tualr in alio supfluit ꝛ est ociosum in nā si ꝓtineat formalr.g̃ ꝛc. ¶Or si tu dicas:qꝫ pri⁹ ꝓtineri in posteriozi hz itelligi tm̃ v̄tualr:mō q̃ iperfectū ꝓtinet in pfecto:nō tm̃ hz itelligi qꝫ tale pri⁹ cōtineat in posteriozi fm eēntiā ꝛ subaz rei:qz cū ista ꝓtinētia v̄tuali stat distō fz eēntiā ꝛ subaz. ¶Sz ꝺ. Nā Aꝫ.loco ꝑallegato:dicit. qꝫ trigonū ꝓtinet i tetragono. Sz certū ē qꝫ trigonū nō est ipfecti⁹ tetragono:imo pfecti⁹: qz figura triāgularis ē pfectior q̃drāgularis:sic ternari⁹ ē pfectior nūer⁹ q̃ qternarius:vt docet Arist.ꝑ celi ꝛ mūdi.g̃ nō pcise est ꝓtinētia v̄tualis vegetatiui in sensitiuo.ꝛ sensitiui in itellectiuo:sz est ēt ꝓtinētia fz eēntiā ꝛ subaz rei. ¶Itē 7°argr: q̃cūqꝫ p̃dicabilia accipiunt a diuersis formis:vnū nō p̃dicat de altero:nisi ꝑ accns:sic appet ꝺ istis p̃dicabilibꝰ grāmaticū ꝛ logycū. Nā qz grāmatica ꝛ logica sūt diuerse forme:iō ista ē ꝑ accns:grāmaticū ē logicū. Sz ꝑte in boīe sūt diuerse forc:aut in aliq̃ idiuiduo subali:g̃ p̃dicata q̃ sumunt ab istis:p̃dicabunt de se iuicez p̃dicatiōe ꝑ accns:ꝛ ita cū viuū aīal ꝛ hō accipiant a diuersis formis vt tu dicis:viuū p̃dicabit de aiali ꝑ accns. ꝛ aīal ō boīe. qꝺ ē euidēter falsū. ¶Or si tu dicas: qꝫ ꝓpō supta ē va. vbi forme diuerse nō hñt ordinē eēntialē iter se.neqꝫ ad aliqꝺ vnū ꝛm:alr ipsa est falsa. ¶Cōtra.eq̃ hñ logyca et grāmatica hñt ordinē eēntialē iter se:sic aīa vegetatiua ꝛ sensitiua:ita qꝫ nullā rōnē poteris assignare ꝺ istis formis qn possit assignari de logyca ꝛ grāmatica:fz ista nō p̃dicant de se iuicē ꝑcise.g̃ ꝛc. ¶Ꝑ.8°argr ad p̃ncipale. In boīe ñ sūt plures forme subales. De q̃ magis vr.g̃ neqꝫ in alys:ꝓna ē euidēs:ꝛ añs ꝑbat:qm̃ dato oppositō segt (cū ꝓor sit aīa vegetatiua aīa sensitiua:ꝛ sensitiua prior aīa itellectiua:vt ꝛcludit opi.ꝺ pluralitate for⁹) qꝫ plāta fiet aīal bzutū:ꝛ aīal bzutum fiet hō. Pria ꝓna ꝑbat. qz fz Ari.de plāt.triplex ē gen⁹ vuētiū.qꝺ dāvinit vita vegetatiua sicut plāta:qꝺ dā vita sensitiua:sic aialia:qꝺ dā vita itellectiua.sic hō.g̃ aīa vegetatiua ꝓstituit plātā. in q̃cūqꝫ igr istāti embrio i mrice viuit vita vegetatiua: erit plāta:qz ipole ē ꝓstitutiuū eēntiale alicui cōpetere: nisi illud ꝓstituat ꝑ tale ꝓstitutiuū in eē ꝓueniēti tali cō stitutiuo:sz ꝓstitutiuū plāte ē aīa vegetatiua q̃ ꝓpetit embrioni in aliq̃ ꝓor.g̃ talis embrio erit plāta. ¶Or si tu dicas:qꝫ aīa vegetatiua ꝓstituat plātā.si ipa nō ē ordinabilis ad aliā formā subalē:sz in ꝓposito nō ē sic. ¶Cōtra. vnaq̃qꝫ forma nata ē dare suū eē formale suo ꝓpō subiecte siue ordinet ad aliō siue nō:ꝛ g̃ forma vegetatiua dabit aliqꝺ eē formale embrioī:sz tale eē formale nō ē nisi eē vegetatiuū qꝺ ꝓpetit plante.g̃ ꝛc. ¶Scōa ꝓna ꝑbat.ſ. data opinioe de plu.formaꝝ:segt qꝫ bzutū fiet hō:qz certū ē qꝫ sensitiua dat aliqꝺ eē sensitiuū ipsi embrioī:ꝛ nō tū ē qꝫ sensitiua dat aliqꝺ eē sensitiuū ꝑfectū vel dat eē rōnale.g̃ ē sensitiuū irrōnale:fz tale sensitiuū ꝑficit postmodū ꝑ rōnale.g̃ bzutū fiet hō:ꝛ irrōnale fiet rationale.g̃ idem trāsmutabit ab opposito in oppositum. ¶Itē ad p̃ncipale 9°argr. Data ista opinioe:segt qꝫ erit aliq̃ forma i mā ꝑpetua ꝛ eterna. ꝓns ē falsum:g̃ ꝛ añs:ꝓna ꝑbat. Agēs gnāns nihil corrūpit:nisi illō sit icōpossibile forme gnāde:vt ꝓcedit ois schola ꝑbozuz:fz ita ē ꝑ si ex aliq̃ suba ꝓposita ꝛ corpea gnāret alia suba corpea.

UVA. BHSC. IyR_086_2

forma corpeitatis que est in corrūpēdo: nō repugnat for me gnāde: imo ē sibi ꝓpōis: ꝛ necio regsita ad eē ipsi⁹: ḡ ista forma corpeitatis nō corrūpet ab aliq̄ agēte gene rāte: ḡ erit forma corporeitat| coeterna māe: ꝛ ita redi bit opi. Auic. ¶ Et cōfirmaꝛ. Aꝛ. 2. de gnōne. tex. c. 34. hz: ꝙ in hūtib⁹ symbolū. s. in elemētis facilior ē transit⁹: hz illa facilitas ꝑm ipm nō ē nisi: qz cū elemētū trāsmu taꝛ in elemētū: si hz q̄litates symbolicas: agēs generās nō corrūpit illas q̄litates. Et exhz ꝛcludit: qō cū difficilius sit trāsmutare plura q̄ paucioꝛa: in talib⁹ hūtib⁹ q̄li tates symbolicas facilior est trāsmutatio. Uñ rō Ari. fū daꝛ in ista ꝓpōne. agēs trāsmutās aliqō passuz iueniēs in tali passo formā ꝓpossibilē forme ītroducēde non cor rūpit ipaz. Ex quo segt ītētū: ꝙ cū forma corpeitatis sit cōpossibilis oi forme māl: nūq̄ corrūpetur a generāte. ¶ Ité ad ꝓncipale io⁹ arguit. Si in aliq̄ idiuiduo subē ꝓpōite eēnt plures forme subales: aut ille forme educe renť de eadez po⁹ māe: aut de alia ꝛ alia. si ꝑ mō: ꝺ aꝛ du pliciter. ¶ Tū qz Cōmētatoꝛ. iz. meta. ꝓmen. ii. vult: ꝙ po⁹ in mā numerenť ꝛ distinguanť ꝑm distōnes spērū ꝛ formaz: ḡ si spēs seu forme sūt plures: relingť: ꝙ potētie sunt plures: ꝛ hoc est quod vult Aristo. z. physic. ꝙ si pos se egrotari ꝛ sanari sunt idē: sanitas ꝛ egritudo erūt idē. ¶ Tū ēt qz duo actus ꝓficerēt eādē potētiā. ¶ Naz q̄lz istaꝛ formaꝛ subalitū eēt perfectio māe ꝑm eādē poten tiaz) ꝓns est falsuz: qz act⁹ ꝓficiēs vnā potētiā adequate: ꝓficit ꝑm vltimū capacitatis sue: ḡ talis capacitas ꝛ po tētia nō poterit ꝓfici ꝑ aliā actualitatē. Et vlteri⁹ segtur ex aucte pallegata. z. phy. ꝙ si sit idē posse respectu egri tudis ꝛ sanitat|: ꝙ erit idē sanitas ꝛ egritudo. ¶ Si aūt dicas: ꝙ iste forme subales educunť de mā ꝑm diuersas potētias. Cōtra. iste potētie in mā nullū hūt ordinē eēn tialē iter se cuz sint ꝛmediate fundate in mā: ꝛ ꝛmediate ꝓsequāť eēntiā māe. ḡ neq̄ iste forme subales q̄ educūť de talib⁹ potētys habebūt ordinē ītersē eēntialē: ꝛ ḡ in eodē erūt plures forme subales: nullū hūtes ordinē iter se. ¶ Ꝑ. ii⁹ arguit. si in aliq̄ idiuiduo subē eēnt ples for me subales seq̄reť ꝙ dareť aliqd simplici⁹ in corporib⁹ q̄ sit elemētū: ꝓns ē falsū. ḡ ꝛ ans: ꝓna ꝓbaťur: qz elemētū puta ignis. ꝛ est ignis: ꝛ est corp⁹. ḡ in q̄tū corpus ꝛcludit aliquā formā prioꝛē q̄ sit forma ꝑ quā est ignis: forª aūt per quā est corp⁹ est ꝑor: ꝛ ꝓstituit in isto prioꝛi aliqō cō mā: forma aūt subalis ignis ꝓstituit ꝓpositū ꝛcludēs for mā subalē ignis: formā corporeitatis: ꝛ māz ꝑmā. ḡ hī ꝑ positū: ꝙ aliqd erit simplici⁹ igne. ¶ Ité. iz⁹ argī: qz da taveritate isti⁹ opiniōis segť ꝙ simplex erit ꝓpositū aut mixtū: ꝓbaťur ꝓna: qz ꝓpositū qō est mixtū: aut ꝑ eādē for mā est corp⁹ ꝛ mixtū: aut ꝑ aliā ꝛ aliā. Si ꝑ eandē habeť ꝓpositū. si ꝑ aliā ꝛ aliā: ꝛ cū forma corporeitatis ꝑus cōsti tuat cōpositum q̄ forª mixtiōis: ꝛ tale ꝓpositū ꝓstitutuz nō sit nisi corp⁹ simplex. ḡ corp⁹ simplex fiet mixtū ꝑ for mā mixtiōis sibi aduenientē. ¶ Ité. iz⁹ arguit ad ꝓnci pale. Si in aliq̄ idiuiduo subē sūt plures forme subales aut iste habebūt ordinē iter se: aut nō. Si dicas ꝙ ñ. ḡ to tū ꝓpositū ex ipis formis erit vnū vnitate aggregatōis. si aut dicas ꝙ habeāt ordinē: aut iste ordo est eēntialis: aut accñtalis. Si dicas ꝙ ē ordo accñtalis. ḡ poterit nō eē iste ordo iter istas formas: ꝛ ꝑ ꝓns segť idez qō ꝓius: ꝙ totū ꝓpositū erit vnū ꝑ aggregationē. si aūt dicas ꝙ ē essentialis. ḡ iste ordo erit de eēntia forme q̄ ordinaťur ad alterā: ꝛ tūc gra exēpli. sit illa forma aīa sensitiua q̄ ordi naťur ad itellectiuā: aut. n. iste ordo erit de eēntia aīe sensi tiue in q̄tū sensitiua est: aut in q̄tū sensitiua hois. Si z⁹ aut in diffōne spēi: ꝓns est falsum: ḡ ꝛ ans: ꝓna ꝑz: qz ordo iste nō ē de eēntia aīe sensitiue accepte in gñe: ꝛ aīa sensi tiua: vt est in aīali tāq̄ in gñe pōit in diffōne hois. ¶ Ita ꝙ diffinitio hois nō ꝓphēdit nisi rōnē sensitiui in cōi: ꝛ ꝓpriā dr̄iaz specificā.) ḡ cū iste ordo eēntialis ꝛclusus in spē nō ꝛcludať in diffōne: segtur: ꝙ aliqd erit eēntia le in spē qō nō ꝓtinebiť in diffōne eius: qō erat ꝓbāduz. Si ꝑ mō. ḡ ois aīa sensitiua erit ordinabilis ad itellecti uā: ex quo ordo ad itellectiuā est de rōne sensitiui vt sen sitiui⁹ est. ¶ Ité. 14⁹ ꝛ vltimo arguiť. data illa positiōe sequereť ꝙ essent due aīe sensitiue in hoie. ¶ Dato ꝙ sen sitiua in hoie ordineť ad itellectiuā) ꝓbaťur ꝓna: qz cer tum est ꝙ hō ꝛ asinus ꝓueniūt in rōne sensitiui: ꝛ non in illa rōne que sit ordinabilis ad aīaz itellectiuā. ¶ Diffe rūt. n. qz hō hz sensitiuā ordinabilē ad itellectiuā: asin⁹ nō) ḡ alia ē rō sensitiui in q̄ ꝓueniūt hō ꝛ asin⁹: ꝛ alia in q̄ differūt: ꝛ ꝙ ꝓns erūt due sensitiue in hoie.

Licet ista opinio videať apparēs ex argumentis adductis: tamē ipsis nō obstātib⁹ teneo aliā opinionē tāq̄ ꝓbabiliorem ꝛ magis cōsonam veri tati catholice: ꝛ phie. ¶ Et ꝓpterea ꝓmo arguiť ꝺ ipsaz ex fundamentis Aristo. ꝛ Auer. scō per rōnes. ¶ Prio sic. Auerroys sup 4⁹ physicoꝛ. Cōmē. 71. tractatu de va cuo: ponit differētiā inter motū aīalium ꝛ motuz elemē toꝛ: dicens. necesse est ꝙ inter motorē ꝛ rez motā sit re sistentia: ꝛ ipsa resistētia aut erit ex ipso moto(qñ. s. mo tum ex se diuiditur in motoreꝛ in actu: ꝛ rem motam in actu: sicut est dispositio in aīalibus ꝛ corporibus celesti bus:) aut erit ex ipso medio in quo mouetur: ꝛ hoc erit quādo res mota nō diuiditur in motorē ꝛ rem motaz in actu sicut est dispositio in corpibus simplicib⁹. ¶ Doc idem sentētialiter dicit Arist. 8. physicoꝛ tex. cōmē. 28. Ex ista auctoritate manifeste habeť: ꝙ animal mouens sic diuiditur in duo. s. in motorē ꝛ motum: quoꝛ vtrūq̄ est in actu: sed si in aīali: ꝛ per cōsequens in hoie nō esse ꝛ nisi vna forma subst̄ātialis. s. anima rōnalis: nō essent in ipso duo in actu: sed solūmodo vnuz. s. aīa rōnalis: aliud autez esset in potētia. s. mā ꝑma: ergo in homine ꝛ quoli bet alio aīali sunt ad minus due forme subst̄antiales. s. aīa. ꝛ forma dās esse corporis: qō est altera pars eius: vt sit in ipso motoꝛ in actu. s. aīa: ꝛ motum in actu aliud ab ipso. s. corpus. ¶ Ad hoc dicunt quidaz: ꝙ aīa nō mouet corpus ꝑm ꝙ vnitur corpori vt forma: sed per potētiam motiuaz cuius potētie motiue actus presupponit corp⁹ effectuz in actu per aīam: ꝛ sic aīa ꝑm vim motiuā fit ps mouens: ꝛ corp⁹ aīatuz fit pars mota. ¶ Sed hec respō sio nō soluit argumētū: qm̄ ꝑm hoc: nō magis diuidereť aīal in motorē ꝛ motū in actu: q̄ elemētū. qm̄ eodē mō dicet ꝙ forma elemēti nō mouet ꝑm ꝙ forma: sed ꝑ po tentiā motiuā: cuius actus presupponit corpus elemēti ꝓstitutū in esse per formā elemēti: vt illud qō est forma elementi sit mouēs ꝑm vim motiuā: ꝛ corpus elementi sit motum. Concordāt autē Aristo. ꝛ Cōmētatoꝛ ꝙ aīal diuiditur in motoreꝛ ꝛ motuz in actu: nō autē elemētū. ergo hoc est soluz: qz illud qō mouetur in aīali per se: ē ꝑ aliā formaz subst̄ātialez in actu a forma mouēte. ¶ Ꝑ. secundo anima vt forma corpis ꝛ aīa vt mouens per po tentiā motiuaz nō est aliud ꝛ aliud in actu: sed est vnū ꝛ idem in actu: bñs duos modos: videlz dare esse seu actū ꝑmuz ipsi corpori: ꝛ actū scōm qui est mouere. Sz Auer roys dicit ꝙ aīal mouens se: diuidiť actu in motorem ꝛ motuz: ideo opz ꝙ motum sit actu diuisum a mouente. qō esse non potest nisi mouens sit actu diuisum ab actu moti. Unde Cōmentatoꝛ. 8⁹ physicoꝛ ꝓmē. 30. facit qō dam argumētuz volens ostēdere: ꝙ etiaz elemēta diui

UVA. BHSC. IyR_086_2

dantur in motorem ⁊ motum:⁊ soluit dicens. Si igitur aliquis dixerit ꝙ corpora simplicia sunt cõposita ex mā ⁊ forma:quorũ vtrũq; est distinctũ ſm diffinitionẽ a reliquo:dicemus ad hec ꝙ ꝑma mā nõ est existẽs in actu: ⁊ illud qõ mouet ex se debet diuidi in motorez ⁊ motuz in actu:qm̃ illud qõ est in potẽtia neq; mouet: neq; mouetur. Si igitur lapis. verbi gratia. moueretur ex se cõtingeret vt eẽt mouẽs ⁊ motũ eodẽ modo ꝑz formã: qm̃ nõ est existẽs in actu nisi ſm formã. ¶ ℙ.3°Aristo.ꝑ de aĩa tex.ɔmẽ.71.ꝑbat:ꝙ aĩa nõ est numerus ɔpositus:ex punctis que sunt in corpore:qz tunc ipossibile esset aiaz separari siue absolui a corpore.per corruptionem ipsius aie:vel per aliũ modũ:qz ipossibile est pũcta a corpore separari nisi corpus diuideretur in pũcta:qõ est ipossibile vt pz.6°physicorũ:⁊ ideo si aĩa esset numerus cõpositus ex punctis que sunt in corpore:aĩa nõ posset a corpore separari:sicut nec pũcta possunt. Habet ex his Aristo. pro ipossibili ꝙ aĩa nõ possit a corpore separari: qm̃ tũc aĩal mori nõ posset:nisi per corruptionẽ sui corpis:qõ etiam Ari.habet ꝑ ipossibili. vnde in hoc loco dicit Cõmentator sic. Deide dedit eis.s.Ari.aliud ipossibile.s. dicẽtibꝰ aĩam esse numerũ cõposituz ex pũctis que sunt in corpore:⁊ est ꝙ aĩa nõ est abstracta a corpore: ita ꝙ ipossibile est ꝙ aĩal moriatur nisi per corruptionẽ sui corpis. Ex his aperte ɔcludit ꝙ apud Aristo. est impossible ꝙ aĩal nõ possit mori nisi per corruptionẽ sui corpis:sed si in aĩali eẽt tm̃ vna forma.s.aĩa nõ soluz hoc esset ipossibile ĩmo necessarium. Quare ⁊c. ¶ ℙ.4°Aristo.ꝑmo de aĩa tex.cõmẽ.72.ꝑbat ꝙ aĩa nõ est corpus: qz tunc duo corpora essent simul.s.corpus qõ esset aĩa:⁊ corpꝰ in quo eẽt anima:quoniã ipsa est vbiq; in corpore viuo. Ex hoc apparet:ꝙ opinio Aristo. fuit:ꝙ anima aĩalis ita esset forma corpis aĩalis:ꝙ tamẽ nõ esset pars formalis intrinseca ipsiꝰ corpis aĩalis:qz si sic:nõ sequeretur ꝙ in aĩali essent duo corpora q̃uis ipsa esset corpus:sicut nõ sequitur.ꝙ in homine sint due aĩe:quãuis aĩa rõnalis que est anima:sit in homine tãq; pars ipsius hominis:sed soluz sequeretur si aĩa esset pars corpis aĩalis: ꝙ in aĩali eẽt corpus:⁊ aliquid aliud:posito ꝙ aĩa sit corpus. Sicut ẽt qz aĩa est pars animalis:bene sequitur.igit̃ si in animali est anima:in aĩali est aliud ab aĩa:qz semꝑ totũ includit aliquid aliud a parte. ¶ ℙ.⁊ quinto principaliter sic arguitur:ſm Aristo.z.de anima.tex.cõmen.7. Anima est actus corpis pḣyci ⁊c. Sed corpus pḣycũ est aliquid in actu per formã substãtialẽ. ergo anima ifozmans corpus presupponit ex parte ipsius perfectibilis aliquã formaz substãtialez in actu. Nam detur oppositũ. ergo anima nõ esset actus corpis:sed tm̃ esset actꝰ mãe prime. ¶ Sed ad hoc respõdetur ꝙ aĩa continet in se virtualiter formaz mixti seu formam corporeitatis ⁊ anima sub ratione qua anima presupponit seipsam: vt supplet formaz mixti. ¶ Sed cõtra istaz respõsionẽ instatur. Aut enim ipsa anima ꝓpter cõtinentiã virtualez ſm quã cõtinet formaz mixti:habz aliquã distinctionẽ realez in se ⁊ in essentia sua:aut nõ. Si dicas ꝙ sic. Cõtra quadrupliciter. Tum qz habetur intẽtũ:quia ex ista ɔtinentia virtuali cõceditur distinctio realis forme mixti ab anima. Tum etiã qz hoc est falsum:ꝙ vz.ipsa anima vt vna forma habeat distinctionez realẽ in essentia. Tuz tertio:qz forma que est anima non esset eque simplex sicut forma mixti. Tum quarto:qz si aliqua distinguunt realiter in essentia aie sint ista. A. ⁊. B. aut eniz. A. se tenet ex parte informãtis:aut ex parte ifozmabilis. Si detur ꝑmum.g̃ erit actus mãe:⁊ non erit actus corporis. Si detur secũduz ergo relinquitur ꝙ materia ſm. B. presupponit aliquid ex parte ifozmabilis:qõ erit. A. Sed quecũq; duo in forma sic se habẽt ꝙ vnũ est informãs alterũ ifozmabile illi sunt distincti actus ⁊ distincte forme realiter:qz nihil informat seipsum:ergo. A. ⁊. B. in aĩa erunt distincte forme. Si autez tu dicas ꝙ ꝓpter cõtinẽtiaz virtualem aie respectu forme mixti nulla sit distinctio realis in ipsa aĩa ⁊ forma mixti:sequitur:ꝙ aĩa ſm rem est actus materie:⁊ nõ corpis:cuius oppositũ tenet Aristo. Unde nõ est dicẽdum:ꝙ (quum Aristo. loquitur de anima ꝓut est ꝓncipium reale) posuerit ipsam esse ꝓncipium actuz ꝑmuz corpis ſm rõnem ⁊ intellectuz:qz pertractat ibi de ꝓncipio viuentiuz realiter:⁊ pḣyce.⁊ nõ logice. ¶ Aliter rñdent alig dicẽtes:ꝙ aĩa est actus corpis in quo corpore includitur aĩa:⁊ corpus cõstituitur ꝙ animaz:ga per aĩam corpus ⁊ est organicuz:⁊ est potẽtia vitam habens. Dicit̃ aũt aĩa actus ꝑmus corpis respectu actus secũdi qui est operatio. Talis eniz potentia ad actum scõm nõ est abyciens ⁊ excludens animã.⁊ dicũt ꝙ ista locutio aĩa est actus corpis:est similis huic. calor est actus calidi:⁊ lumen est actus lucidi. nõ ꝙ seorsuz sit lucidũ sine luce per aliaz formã:sed quia est lucidũ per lucem. Similiter dicũt ꝙ aĩa est actus corpis:nõ qdẽ cõstituti in esse corpis sine aĩa per aliaz formaz:sed qz est corpus per ipsaz animam. Et ꝓbant hoc per textum Aristo.z°.de aĩa.tex.cõmẽ.io.vbi dicit.ꝙ cum dicit̃: aĩa est actus corpis potentia vitã habẽtis:tale nõ est abyciens aiaz siue excludẽs. ergo sequit̃ ſm Aristo.ꝙ in tali corpore includitur aĩa. ¶ Sed cõtra istã solutionẽ instatur. Nam Arist.z°.de aĩa.tex.cõmẽ.4.dicit.ꝙ anima nõ est corpus:qz corpꝰ nõ est in alio tãq; in subiecto. imo corpus est subiectuz ⁊ mã ipsius. Et ex hoc concludit ꝙ aĩa est forma ipsius corpis:qz corpus est sibi subiectũ: sed si hoc est ver̃:ipossibile est vt in corpore:cuius aĩa ẽ actus:includat̃ aĩa:ita ꝙ sit pars formalis ipsius corporis. qz tunc aĩa essz actus sui ipsius:ac ẽt subiectũ. Unde alr aĩa ẽ actꝰ aĩati:alr corpis. ẽ. n. actꝰ aĩati:nõ tãq; subiecti:sed tãq; ꝑs formalis ⁊ actualis ipsiꝰ. quũ. n. de eẽntia ipsius animati sit aĩa:si essz actus animati tãq; subiecti: tunc aĩa esset subiectuz anime. Et si dicitur ꝙ anima rationalis est forma corpis humani. Hoc habet itelligi subiectiue:qz.s.corpus humanuz est subiectũ anime rõnalis. ¶ Et per hoc apparet ꝙ corpus per aĩam non est organicum. Nam corpus cuius anima est actꝰ (sicut forma est actus materie) non includit animam: ergo sicut non est corpus per animaz:ita per eandem non est organicum:sicut enim corpus est subiectum et materia anime:ita corpus organicum. ¶ Quod etiam dicitur.ꝙ ꝑ animam est potentia vitam habens. Cõtra. anima est vta corpis:ergo sicut impossibile est animam esse in potentia ad vitam que est anima cum habet eam:ita ipossibile est vt anima sit in potentia ad vitam. non enim idẽ potest esse in potentia ad seipsum. ¶ Quod etiaz dicit ꝙ anima est actus corpis primus qui est in potẽtia ad actum secũdum. ¶ Contra. Illud quod est in potentia ad operationem vite:non est in potentia ad vitam. imo actu habet vitam. Aristo. autem dicit ꝙ anima est actꝰ corpis habentis in potentia vitam. ¶ ꝓtereaq; secũdo. dato ꝙ posset intelligi (quemadmodum dicunt) ꝙ corpus cuius anima est actus: sit in potentia ad vitam (hoc est ad operationem vite:) Quuz dicitur ꝙ ista potentia animaz nõ excludit ſm Aristote. Contra. ex hoc non concluditur:ꝙ anima sit constituens corpus tanq; forma ipsius:sed solũ ꝙ in tali corpore ẽ anima in actu: sicut in materia existẽte sub forma ignis: est potẽtia ad comburere:que potentia nõ excludit formam ignis:sed

UVA. BHSC. IyR_086_2

quãuis talis materia actu habeat formã ignis: nõ ꝓpter hoc sequitur ꝙ talis forma sit pars materie siue de eẽntia eius. ¶ Quod autẽ dicunt ꝙ ista locutio. aïa est actꝰ corporis. est similis huic: calor est actus calidi: ꝛ lumẽ ẽ actus lucidi. ¶ Dicendũ ꝙ hoc est falsum. imo potiꝰ est similis huic. Calor est actus ignis: ꝛ lumẽ est actus solis: quãtuz ad hoc videlicet. qz sicut corpus est qd materia/le respectu aïe de cuius essentia non est aïa: ita ignis est subiectuz: ꝛ quid mãle respectu caloris: de cuius eẽntia nõ est calor: ꝛ ita ẽt sol est subiectũ lucis de cuius eẽntia nõ est lux: siue lumen: sed ista locutio: anima est actꝰ animati: bene est similis huic. Calor est actus calidi. Nam anima est actꝰ animati: qz est pars formalis eiꝰ: ꝛ sil'r calor est actus calidi: qz calor est pars calidi. Qõ autez hoc sit veruz: manifestuz est: quoniam hec est falsa. Calor est actus calidi potẽtia calorẽ habẽtis. impossibile est eniz vt res sit in potẽtia ad aliquã partem sui. Nunc aũt Ari. dicit: ꝙ anima est actus corporis potẽtia vitaz habẽtis siue aïaz habentis in potẽtia: sz ista (anima est actus animati) bene est similis huic (calor est actus calidi) quia sicut ipossibile est: vt calidũ sit in potẽtia ad calorem: ita impossibile est: vt animatũ sit in potẽtia ad aïam. appello autẽ caliduz: illud cuius pars est calor: ꝛ similiter animatuz cuius pars est anima.

Postmodum per rõnes arguitur cõtra ipsam opinionem in se ꝓncipaliter. Et primo per rõnes nãles. Secũdo per rõnes theologicas.

Quantum ad ꝑmꝰ gntupliciter arguitur. Prio sic. Impossibile est eũdem effectũ ꝛ eiusdez rõnis causari a quibuscũqz ꝛ qẽtũcũqz diuersis agentibus. ista ꝓpõ ꝓbat: qz diuersa agẽtia alteriꝰ rõnis: habent formas per quas agunt alterius rõnis: ꝛ actiões alterius rõnis: ꝛ hoc colligitur ex mẽte Cõmẽta. in. 5. phyc. cõmẽ. 38. Nã ẽm ipm alia ꝛ alia forma ꝛ alterius rõnis: cõcludit aliã ꝛ aliã actionẽ ꝛ alterius rõnis: ꝛ ex consequenti aliuz ꝛ aliuz terminum. Hec eadez sentẽtia habetur ex. 8. metaphy. tex. cõmen. 12. Si agens aliud: ꝛ actio alia. ¶ Probatur etiã ratiõe hec eadez ꝓpositio. qz agentia alterius rõnis nõ videntur posse aliquid efficere ꝛ generare qõ sit terminus mutationis substantialis: nisi alterãdo ipsum passuz alterationibꝰ diuersis ꝛ alterius rationis. Sicut etiã ipsoꝝ qualitates alterãtes sũt alterius rõnis. Ista maioꝛe ꝑncipali sic ꝓposita ꝛ ꝓbata subsumo istaz minorez. Sed corpus viuuz qualitercũqz ꝛ a quocũqz corrũpatur: semper in ipso remanet idez cadauer: ꝛ idẽ effectꝰ eiusdẽ rõnis. hec minor ꝑz ad sensum ꝛ experiẽtiaz: quoniã tale cadauer habz accidẽtia eadẽ ꝛ eiusdez rõnis cum accidẽtibus que erãt in ipso viuente. Idem quoqz apparet ex motu ꝛ ex operationibꝰ eius: quoniã easdem opationes habet ꝛ motus cadauer in qõbus ꝛ motibus cadaueris in qõ corrũpitur idem viuum ab aqua: ꝛ ab alys corrũpentibus. Motus autẽ ꝛ operationis eiusdez rõnis arguit ipsuz ꝛ supposituz esse eiusdez rationis ex sentẽtia Cõmẽta. ꝓmo celi ꝛ mũdi. cõmento. 8ꝰ Motus vnus nõ ꝓuenit nisi ab vnitate nãe: ergo (cũ tale cadauer derelictum nõ possit idez ꝓduci a diuersis agentibus) nõ est aliquid de nouo ꝓductum: sed tñ est aliquid derelictum. Sed ita est: qõ nunc habet vnã formaz substãtialẽ que nõ est aïa: ergo ꝓius habebat duas: per quaz vnaz ꝛstituebatur viuens. ꝛ per alteraz corꝑ. ¶ Et cõfirmatur: ꝛ in idez redit. Corrũpentia diuersaz rationuz: nõ nata sunt inducere in idem passum: effectũ eiusdem rationis. Sed ita est ꝙ corrũpentia (per suppositum) sunt diuersarum rationum: ergo nũqz effectꝰ erit eiusdem rationis. seu forma inducta in mã: ergo per oppositum si effectus est eiusdem rõnis: sequitur ꝙ nõ est aliquid de nouo ꝓductum ab agentibus sic diuersis. ¶ Item arguitur secũdo ꝓncipaliter. ꝓsupponẽdo: ꝙ materia ꝛ forma substãtialis sunt causa omniũ accidentiuz saltem absolutoꝝ. Ista ꝓpositio ꝓbatur: qz forma substãtialis est ꝓma perfectio mãe nata imediate pficere ꝛ actuare mãm. Non enim nata est ꝓius perficere aliquod accidens q̃z substãtiam mãe. Tum quia forma pficiens ꝓsupponit suuz perfectibile ꝓius ordine nature ꝛ originis: substãtia autem nõ potest ꝓsupponere aliquod accidens ordine nature: quuz sit ꝓior quolibet accidente natura: ex septimo metaphysice. textu cõmenti quarti. Tum qz perfectio determinata ad aliquid pfectibile nata est cõstituere vnũ p se cũ illo. Modo ex forma substãtiali ꝛ accidẽte nõ potest fieri vnum per se. Ex quo cõcludimus ꝙ mã prima ꝓius nata est habere oẽs suam perfectionez actualez a forma substantiali: q̃z sibi adueniat aliqua alia forma accidentalis. ¶ Isto ꝓsupposito stãte arguitur. Nullum accidens maxime perfectum ꝛ absolutum fundatur imediate in mã prima: sed solum mediãte forma substãtiali: sed eadem accidentia sunt in animali viuo ꝛ mortuo. ergo in mortuo ꝓsupponitur eadez forma substãtialis: que ꝓius. Sed talis forma substãtialis nõ est anima. ergo est aliqua alia forma que ꝓfuit in viuente. Maioꝛ est nota ex dictis: minoꝛ autez apparet ad sensum ꝛ experiẽtiaz: qz si equus sit albus: eadem albedo remanet in cadauere: que ꝓfuit in ipo viuente. ergo ꝛc. Cõsequẽtia primo illata est euidẽs: qz nisi esset eadem forma substãtialis: nõ essent eadẽ accidentia: quũ accidẽtia nõ migrent de subiecto in subiectum. ¶ Sed ad hoc faciliter respõdetur dicẽdo: ꝙ ista accidentia nõ sunt eadez: sed similia: que cõsequunt aliquam formaz de nouo genitaz. Qõ declaratur. qz agens corrũpens: generãdo aliquid de aliquo corrũpendo: assimilat ipsuz illi corrũpendo: quum nõ possit perfecte ipz genituz sibi ipsi agenti assimilari. Ex quo sequitur: ꝙ generat cadauer cum accidentibus similibus corpori corrũpendo. ¶ Cõtra rñsionẽ in se ꝑ instaã: qz agens gnãns nihil generat de accidentibꝰ: nisi que per se insequuntur formaz generãdaz. ꝛ habent ordinẽ essentialez ad ipsaz. Sed talia accidentia nõ per se cõpetunt forme cadaueris: sed per accidens: neqz habent ordinem essentialem ad ipsaz formã cadaueris. ergo ꝛc. Maioꝛ est manifesta: qz agens quãtũ dat de forma: tãtum dat de accidẽtibꝰ cõsequẽtibus ad formaz: vbi sit ordo essentialis ꝛ per se: sz vbi sit ordo accidẽtalis: sicut agens nõ intẽdit illa accidentia: ita nõ generat illa: ꝛ quũ sit ordo accidẽtalis forme generãde ad talia accidentia: poterit generare cadauer sine istis accidẽtibus: qõ est euidẽter falsum. ¶ Itẽ si dicas: ꝙ ista accidentia per se cõpetunt forme ex natura gnãtionis. Aut hoc erit ex ratione agẽtis aut ex rõne materie: aut ex rõne forme que inducitur. Non ex rõne agentis seoꝛsum: qz tale agens semper induceret consimilem effectum. Non ex ratione materie vt de se patet. Nec ex ratione forme inducte: quia semper induceretur cum similibus accidẽtibus: qz vbi agens eiusdem rationis: ꝛ materia eiusdez ratiõis: ibi sequitur effectus eiusdez rationis: vt colligitur de mente Aristo. 8ꝰ metaphysice. Si agens idem: ꝛ materia eadem: qõ factum est: est idem. Et probatur etiã ratione. Quia iter extrema eiusdez rationis: nõ nata est sequi nisi habitudo ꝛ actio eiusdem rationis. Ex quo sequitur: ꝙ a consimili agente in ipsa materia: semper ꝓduceretur forma cadaueris cum similibus accidentibus: qõ est euidenter falsum. ¶ Itẽ

UVA. BHSC. IyR_086_2

arguitur secūdo cōtra fundamēta istius resp̄sionis. qz agens ꝓducens intēdit sibi assimilare passum in forma qua agit: z nō ipsi corrūpendo: qz tunc quuz corrūpendū sit oppositū actioni agētis z forme qua agit: agens ꝓducens assimilaret effectuz suum suo oppositō: z ita calidū assimilaret effectū suū frigido: qō est impossibile. Unde forma qua agit agens corrūpens ipsum viuum: opponit ipsi corrumpēdo: qz magis ipedit actionez eius q̄z ꝓmoueat. ergo sequitur q̄ per actionez agentis naturalis: ex natura actionis cadauer nō assimilat aīali corrūpendo. ¶ Itē 3? ad p̄ncipale argr̄. Si esset vez qō dicit ista opinio: sequeretur q̄ homo nō vere generaretur: neq; nutriretur. Et vlterius q̄ nō possz corrūpi. Ista sunt absurda inconueniētia. ergo z antecedens ex quo sequūtur. Primuz consequens deducitur sic: Aristo. in primo physicoruz. vult q̄ tria sint p̄ncipia ipsaruz rerū naturaliū. videlicet materia: forma: z priuatio. Habet etiam in. 7? metaphysice: q̄ forma est terminus formalis generationis. Sit ista maioz. (ita intelligēdo. s. q̄ licet generatio sit ꝓpositi vt termini totalis: est tn̄ forme vt termini formalis. Et ratio ipsius est: qz nihil pōt esse illud qō terminat generationē: nisi ipsuz habeat aliquid quo terminet ipsam generationez: qz vnicuiq; qō. corresp̄det ꝓpriū quo. Si eniz aliquid agit vt qō. de necessitate aliquid ē sibi ratio agēdi vt quo. Sliter si aliquid terminat aliq̄z actionez vt qō: opz dare q̄ aliquid sit ratio terminandi eandē actionē. vt quo.) Isto stāte assumitur ista minor sub illa ꝓpositione maioze. Sed in gnātione hois (stante ista positiōe) nullus pōt assignari terminus formalis gnātionis qui sit de eētia hois (ꝓbatur ista minor: qz illud est aut mā: aut forma que ē anima ītellectiua: aut aliqua forma p̄cedēs animaz ītellectiuam. Nō mā: vt de se p3. Non aīa ītellectiua: qz ista nō est termin? actionis agētis nālis. Nō forma p̄cedēs: qz illa corrūpitur in īstāti quo hō generatur: z per cōsequēs terminat actionez corruptiuā: z nō generatiuā) ergo relinquitur: q̄ homo: aut cōpositus: qō est hic homo: nō posset dici vere gnāri. ¶ Et cōfirmatur. Nihil est qō. respectu alicuius actionis: nisi per aliqd qō est quo. sed in tali casu nihil ē quo respectu hois. ergo homo nō pōt esse qō. respectu generationis. ¶ Secūdū cōsequens deducit: z deductio eius p3 ex deductione p̄rimi. Certū est q̄ in nutricatiōe aliquid generatur vt terminus formalis: sed per istam positionem nullus terminus formalis potest assignari. ergo ꝛc. ¶ Oz si tu dicas q̄ ipsuz cōpositus terminat actionē virtutis nutritiue. Doc improbatum est: qz nihil potest terminare actionē in rōne qō: nisi per aliquē terminuz formalē sibi ī̄existētez: qui nullus est in ꝓposito. ¶ Oz si tu dicas q̄ aīa ītellectiua: vt in mā q̄ aduenit per nutricationem. ¶ Contra dupliciter. Prio qz ꝓducere aīam intellectiuam vt in materia est agere ad vnionem anime intellectiue cum mā: z non est agere ad aliquez terminū substātialē formalē. Sed actio terminata ad vnionē nō est generatio. ergo ꝛc. ¶ Item secūdo qz ois actio substātialis noua est ad aliquez terminuz formalē substātialez nouū: alioquin aliqō ꝓpositum gnāretur de nouo: z nihil esset sibi rō generādi de nouo acgsitū: sed ista sunt absurda z incōuenientia: ergo actio nutritiua nō potest esse ad cōpositū qō nutritur: neq; ad vnionē forme cū materia: nisi ponatur forma que sit ratio generādi. passiue: z terminādi actionē agētis. ¶ Tertiū cōsequēs sic deducitur. Corruptio substātialis est ad aliquē terminū substātialez formalē (vt p3us) qui desinit esse per actionē corruptiuā agētis: sz nullus est talis in ꝓposito: vt ē euidēs ex dictis. ¶ Oz si tu dicas q̄ corrumpit ipsuz cōpositū qō est hic homo. ¶ Cōtra dupliciter. Tuz qz nihil potest corrūpi: nisi sit sibi aliqua ratio corrūpendi. Tuz ēt qz (sm opi. san. Thome.) idē ē hominis est ipsius anime separate a corpore: z totius. ita q̄ aīa habet idē esse cum toto. Alioquin (dicit ipse) non posset idē homo numero resurgere: dato q̄ esse hominis esset interruptū: z totaliter corruptuz. Sed aīa ītellectiua remanet post separationē a corpore in suo esse: z habz idez esse extra corpus: qō habet in corpore. ergo sicut ea aīe intellectiue nō corrumpitur: esse totius nō corrūpit: quum hoc z illud sint idem. ¶ Itē quarta z penultima ratio cōtra vnitatē formarū p̄supponit duo. Primo q̄ nulla forma cōtinet virtualiter aliam esse realiter: quia essentialiter illa que nō potest cōtinere virtualiter effectus illius alterius z nō pōt esse p̄ncipiuz operationum illius alterius. Ista ꝓpositio p3. qz sicut effectus sunt repugnātes z cōtrarij. ita forme videnť esse contrarie z repugnātes. ¶ Secūdo p̄supponit: q̄ esse quātuz extensibile: esse cōpositū ex cōtrarijs: esse corruptibile: isti effectus repugnāt anime intellectiue. Nā anima intellectiua est imaterialis z spūalis. ideo nō potest esse p̄ncipiuz aliquoz istoz effectuuz: qui effectus pueniunt a forma corporeitatis: z a forma mixti. Ex his arguiť sic: illa forma nō est essentialiter eadē alteri: nec continet virtualr illaz: que de se z per se nō potest esse p̄ncipium operatiouz illius: nec cōtinet virtualiter tales operationes. Sz ita est q̄ anima ītellectiua nō potest esse p̄ncipium operationū ꝓuenientiū a forma corporeitatis: qm̄ nihil potest esse ratio essendi alicui in aliquo esse: qō est sibi oio incōpossibile z repugnās. Sicut albedo nō potest dare esse alicui qō sit repugnās albedini: sed esse corporeum: quātuz: z extensibile sunt effectus oino repugnantes aie ītellectiue: z sunt effectus forme corporeitatis. ergo aia intellectiua nō cōtinet virtualiter formaz corporeitatis: nec est sibi eadez essentialr. ¶ Et cōfirmatur. Quando cūq; de aliquibus duobus verificātur duo cōtradictoria realia z realr distincta illa realr distinguunť: sz de aia ītellectiua z de forma corporeitatis verificāt sic duo ꝺ dictoria: qz forma corporeitatis est quāta: aīa intellectiua nō. imo habet in se positiue z actu aliqd qō repugnat extensioni. ergo aīa intellectiua z forma corporeitatis distinguuntur realiter. ¶ Item quinto z vltimo arguitur ad p̄ncipale p̄supponēdo duo. p̄m (qō dicit Aristo. scō de aīa. tex. cō. 24.) q̄ actus actiuoz sunt in patiente disposito: z in tex. cō. 26. Actus vniuscuiusq; in ꝓpria materia natus est fieri. Exquo infertur q̄ in materia substantiali in qua debet recipi forma substātialis vltima z specifica: p?o opz ponere aliquā formaz ītediate disponētez ad vltimā formā. ¶ Secūdū p̄suppositū est q̄ forma vltimate disponēs necessitat ipsaz mām ad formā vltimaz. Ista ꝓpositio p3: quoniā passiuz sūme dispositū natum est perfici ītediate ab agente circūscripto quocūq; alio. vt colligiť de mēte Aristo. 9? metaphy. tex. cō. 10. ¶ Quibus stātibus arguiť sic. Sit ita q̄ ex semine habeat ꝓduci z generari aliqua forma substantialis vltima: que sit verbi gratia. forma specifica asini: istam formaz specificaz de necessitate precedit forma vegetatiua: qz ex sentētia Aristo. in. 16. libro de aialibus. Embrio p̄ius viuit vita plante q̄z vita sensitiua. Tunc arguiť. ista forma substātialis precedēs. aut manet cū forma vltima introducta: aut desinit esse. Si dicas p̄m. habeo ꝓpositū: q̄ due forme subales sunt sil. Si dicas scōz.

Quoniaz ista forma precedēs ītediate disponit ad formā vltimā. ideo cōtra istos negantes tales dispositiones ītediatas z necessarias. Arguiť

multipliciter ꝙ tales nō cozrūpātur. ¶ Et primo diuisiue sic. si habet cozrumpi: cozrūpetur ab aliquo contrario. aut tale contrarium erit forma vltima: aut erit ipsa materia: aut agens generans. Non est dicenduz primū: propterea: quia dispositio ad illud ad quod disponit ipa dispositio: nō habet oppositionem ⁊ contrarietatem. immo conuenientiam ⁊ conformitatez. ergo virtute istius forme non cozrumpetur ista dispositio. Non est danduz etiam secunduz: ꝙ. s. cozrumpatur a materia. Tum quia materia nō agit: sed est principium mere passiuum. Tuz etiam quia ista dispositio est ratio proportionis ⁊ assimilationis materie ad ipsaz formam. Neqz danduz est tertium: ꝙ cozrumpatur ab agente: quia illud nō cozrumpitur ab agente: quod est maxime promotiuum: ⁊ nullo modo impeditiuum actionis agentis. Sed ista dispositio est huiusmodi: quia maxime est consona agenti: siue facilitans ⁊ perficiens eius actionem. ergo ⁊c. ¶ Et cōfirmatur: quia agens generans: per actionem suam assimilat sibi passuz in quod agit: sed materia sub ista dispositione assimilatur agenti: ⁊ simile nō cozrumpitur a simili: ergo ⁊c. ¶ Et iterum confirmatur: quia agens generans: ⁊ per se generat: ⁊ per accidens cozrumpit. per accidens autem cozrumpit propter incompossibilitatem alicuius forme existentis in passo ad formam quam generat vltimate. (ita ꝙ tota ratio cozruptionis alicuius in passo est repugnātia ⁊ incompossibilitas forme ad formaz vltimate introducēdam.) Sed hic nulla potest reperiri repugnantia: ⁊ incompossibilitas. ergo hec forma precedens formaz vltimam nō cozrumpetur ab ipso generante. ¶ Item arguitur secundo ad idez generaliter de omni forma disponente. Et presuppono vnum: videlicet ꝙ forma vltimate disponens ad formam vltimam siue sit substantialis: siue accidentalis: talis inqz forma vltimate disponens in quocūqz instanti causatur: nō stat cum forma cozrumpenda. patet hoc presupposituz: quia tunc forma corrūpenda esset in materia cum dispositionibus omnino repugnātibꝰ tali forme. Tūc sic. Ista forma vltimate disponens in eo instanti in quo vltimo introducitur: aut simul erit cuz forma generanda: ita ꝙ in quocūqz instanti est ista dispositio: est illa vltima forma generanda: aut in alio ⁊ alio instanti. Non in alio ⁊ alio instanti: quia (quum iter quecunqz duo instantia cadat tempus mediū) sequeretur ꝙ in aliquo tēpore materia esset sine vlla forma substātiali. Qō ꝓbaꝫ: qz vltima dispositio vel forma disponēs ad vltimā formā gnāndā: nō stat cū forma cozrūpenda: ꝯ in illo instanti in quo est talis vltima dispositio non erit forma cozrūpenda. ꝯ nulla forma subalis erit in mā. Nec pōt dici ꝙ sit aliq̄ dispositio accidētalis in mā sine forma subali ꝫ Thomā. ⁊ ita remanebit mā nuda in toto illo tpe. ¶ Si autem dicas tima gnānda. ¶ Contra arguitur sic. Aut illa forma disponens est prioz origine ⁊ nā forma vltima gnānda: aut posterioz. Si tu dicas ꝙ est prioz: babeꝫ intentū: qz quū illa vltima dispō: sit in mā mediāte aliqua forma subali quā ꝓsuppōit: ⁊ illa forma subalis nō sit illa forꝫ gnānda: qz illa nō ꝓsupponiꝫ: ꝫ segꝫ ordine nāe illā dispōnē vltimā: segꝫ ꝙ in eodē instāti erit aliqua forma subalis cuz forma vltima gnānda in mā. Si vo dicas ꝙ ista dispō ē posterioz forma gnānda. Contra. seqreꝫ ꝙ alteratio ꝑce dens dispōnes ad illā formā generādā nō bret aliquem terminū ⁊ eēt infinita. ꝯa declaraꝫ: qz talis terminꝰ aut est forma subalis vltimo genita: aut est aliq̄ forma accidētalis sequēs talē formā. Nō est dādū ꝑmū. ꝓbaꝫ hoc tripliciter. ꝑmo: quia forma substātialis est per se terminus gnātionis: ergo nō est per se terminus alterationis: ⁊ maxime hoc sequitur ex positiōe Magistri Franciſci de Neritono: ꝙ vult: ꝙ gnātio non distinguatur realiter a forma genita. ergo sicut forma substantialis distinguitur realiter a forma accidentali: ita generatio ab alteratione: ⁊ ḡ qō est p se terminus vnius: nō est p se terminꝰ alterius. Itez 2° ois mutatio finita ꝑus est finita itrinsece ꝙz extrinsece. forma subalis est terminꝰ extrinsecus alterationis. ḡ ꝑus bz aliquē terminū intrinsecū quo itrinsece finiāt: ꝙ nō videꝫ posse assignari seqndo opinionē istorū. Itez 3° motus ⁊ terminꝰ sunt eiusdē rōnis: ſz ita est ꝙ forma subalis nō est eiusdē rōnis cū alteratiōe: neqz cuz forma que p alterationem acquiriꝫ. ḡ forma subalis nō pōt sic esse terminus. Si vero detur ꝛm mēbz. s. ꝙ terminus p se alteratiōis sit forma accñtaliſ: illa. s. que p se segtur formā subalez vltimo genitā. Istud destruitur: qz in quocūqz est mutatio: in eodē est terminus mutatiōis. Bꝫ est de mēte Arist. in multis locis: ⁊ pcertim in p̄ de gnōne. tex. c. 23. ⁊ rō huiꝰ est: qz mouēs per motum intēdit pficere ipm mobile: ⁊ nō destruere: ⁊ motus est actꝰ ⁊ pfectio mobilis. Et ꝓpter hoc dixit Aristo. ibi: ⁊ in p̄ phy. ⁊ in. ſ. Qz idez subm manet sub vtroqz termino mutatiōis State ista maiore assumo istā minorē. Sed forma accidētalis sequēs formā vltimā genitā nō est in eodē subo in quo est alteratio pcedēs: (qz alteratio ē in ꝓposito ex mā ⁊ forma cozrūpēda. Ultima dispō est in cōpositō ex mā ⁊ forma gnānda.) ergo nō idez subm sub mutatione ⁊ termio mutatiōis. ¶ Sz ad hāc gnālē rōnē cū in p̄nº dr. aut forª dispōnēs est in eodē istāti cū forª gnānda ⁊c. ab istis rñdeꝫ: ꝙ in quocūqz istāti ē vltima forª gnānda cozrūpiꝫ ⁊ desinit eē vltia forma disponens: ⁊ ipsa dispō inducta ab agēte in mā. ita ꝙ ꝑm eē forme gnānde est ꝑm nō esse ipsaz dispōnuz: ⁊ tūc agēs gnāns inducit in māz nudā formā gnāndā. ¶ Cōtra (qcqd sit de incipere eē: ⁊ desinere esse.) Nos logmur de eē forme vltime disponentis. Et queriꝫ: vtz talis forma vltima disponēs: quū habeat suū eē: in quo instāti bz ꝑm esse: ⁊ ꝓcedit argm vt ꝑus: qz aut in eodē instāti: aut in alio: ⁊ ita vt ꝑus. ¶ P. cōtra illud qō hic dr ꝙ. vz. in p̄ eē forme vltime gnānde vniꝫ ipsa forma māe nude. ¶ Cōtra hoc arguiꝫ: qz ſz in eodē instāti in quo forma vltima disponēs bz ꝑm nō esse: introducaꝫ forma gnānda: tñ prius nā dispōnes ipse cozrumpuꝫ ꝙz forma vltima introducaꝫ: ⁊ prius est imaginari mām nudā carentē quacūqz forma: ꝙz mā ipsa perficiaꝫ forma vltima. Ex hoc arguiꝫ sic. Agens nullā formaz generat de mā: nisi ad quā mā determinaꝫ p aliqō intrinsecū. ḡ forma genita nō vniꝫ māe nude. ꝯa pz. Et añs est cōmēta. in. 12. meta. cōmē. 18. vbi vult: ꝙ agēs nihil extrahat de mā: nisi in ipsa sint ꝓportiōes ⁊ habilitates ad formā extrabendā. ¶ Hoc etiā ꝓfirmaꝫ rōne: qz sicut se bz agens in causando effectiue: ita mā in causando subiectiue ⁊ māliter. Sz agēs sic se bz in agēdo ꝙ nihil agit nisi determineꝫ: vel sit determinatū ad ꝓprium effectū ꝓducendum. Ergo sic se bz mā: ꝙ nihil causabit māliter respectu forme in substātificādo formā: nisi per aliqō intrinsecū determineꝫ ad ipsam. ¶ Qz si tu dicis ꝙ agēs ꝓducit determinatā formā in materia ex pñtia ipsius ad mām nō bītem cōtrarium ⁊ repugnās agenti. ¶ Cōtra. qz agēs physicū in agēdo ꝑsupponit māz que prius ordine originis ⁊ via gnātionis presupponitur ꝙz ipm agēs agat. (Propter bꝫ dixit Ari. ꝓ phy. ꝙ mā est ingenita de qua agēs generat.) Et agēs ꝑsupponēs talem māz: ꝑsupponit ipsaz magis inclinatā ad vnaz formā: ꝙz ad aliā: si de ipsa dz ꝓducere determinataz formā. (Nec ſcōa ꝓpō arguiꝫ sic. sicut se bz agens ad māz in gnāndo

UVA. BHSC. IyR_086_2

sic se hz ad iclinationē mãe quo ad determinatã formã gnãndã. Sz sic se hz agẽs gnãns in gnãndo q̃ pſuppõit mãz ad hũ q̃ ꝓducat forᵃᵐ. g̃ ad hũ q̃ ꝓducat de ipa determinatã forᵃᵐ pſuppõit ipſaz magis determinatã ꝛ iclinatã ad illaz. Iſta ꝓpõne aſſũpta ꝓ maiore ꝛ ꝓbata: ſubſumit iſta mior) ſz ita ẽ q̃ in illo iſtãti nãe in q̃ mã ꝓſideraꝝ vt nuda: hz eq̃lẽ iclinationẽ ad oẽz formã: ꝛ nõ magl ad vnã q̃z ad aliam. g̃ de ipſa oẽs forᵉ educentꝝ: aut nulla.

Hec argumẽta hz videantꝝ ꝓcedere ꝺ ponẽtes fieri reſolonẽ vſq̃ ad mãz pri mã: tñ efficaciᵒ ꝓcedũt ꝺ san. Tho. g ponit nullã vltimã diſpõnẽ puiã ad formã gnãndã manere in aduẽtu forᵉ. Uñ mã (ex iſta opiniõe) nõ determiaꝝ itrinſece ad forᵃᵐ qz ꝓ nullã formã ſibi iexñtem. Neq̃ extriſece. qz nõ per agẽs. (qõ ꝓbaꝝ.) Tũ qz agẽs nõ determiat mãz ꝓ forᵃᵐ ſuã ſubalẽ: qz illa imediate nõ agit. ꝓ ipz Thomã. Neq̃ ꝓ formã accñtalẽ: qz illa nõ attingit in actiõe ſua terminũ ſubalẽ: vt alꝫ ꝺclarauit: ꝛ ẽ de mẽte Doctoris ſubtilis in. 4. di. iz. q. 3. Tũ qz maior diſpõ regriꝝ in mã: ꝛ in maiorᶻ gradu reſpectu forme pfecte q̃z ipfecte. Licz dareꝝ: q̃ reſpectu impfecte ſufficit determiatio que fit ꝓ agẽs: nõ tñ videꝝ hũ ſufficere reſpectu pfecte. ¶ Et cõfirmaꝝ hũ: qz ſi in mã nulla fiat diſpõ ꝓparans mãm poſitiue ad formã: ſz ſolũ ꝓuatiue diſponẽs: precíſe in illo gradu fiet diſpõ quo forma corrũpiꝝ: ꝛ tũc diſpõ corruptiua in mã eſſz. ſufficiẽs ꝓ gnõne cuiuſcũq̃ forme ſiue pfecte: ſiue iperfecte: ꝛ tũc videꝝ ſeq̃ q̃ qõlibz poſſz gnãri ex quolibz ꝛ nõ determinatũ ex determiato: qõ ẽ falſuz. Nec valet fugere ad ordinẽ formaꝝ: ſic q̃ ipfecta ꝓcedat pfectã. hũ nihil ẽ: qz mã nuda põt imediate pfici ab agẽte põte ẽm illã formã quã ꝺtinet vtualꝫ: ꝛ quũ ſit idifferẽs ad quãcũq̃ formã: poterit quãcũq̃ recipe: vbi nõ ſit impediẽs. ¶ P. vltimo arguiꝝ ꝺ corruptiões iſtaꝝ diſpõnũ: dũ tales affirmãt: q̃ in aduẽtu cuiuſcũq̃ forme corrumpanꝝ. Nã certũ eſt q̃ alteratio ſeu accñs iductũ ꝓ alteratiõez poſitiue diſponẽs ad formã gnãndã hz eẽ pfectũ in illo gradu: quo vltimate diſponit ad formã: aliogn alteratio nõ eſſet finita aut termiata. Aut g̃ tale accidẽs corrũpiꝝ in iſtãti quo habz eſſe acgſitũ ꝛ cõpletũ: aut in alio. Nõ ꝑmo modo: qz accidẽs ſiꝝ eſſet ꝛ nõ eſſet in eodẽ inſtãti: ſi in alio: g̃ iter hoc ꝛ illud mediat tẽpus: g̃ in toto tpe intermedio alteratuz geſcet quo dato ſegtur: q̃ generatio forme ſubalis nõ eſt finis alterationis precedẽtis: qõ eſt contra Auerroym primo phyſicoꝝ. ꝛ ita generans non generaret alterãdo: ſz moueret imediate ad formã ſubſtãtialẽ: qõ eſt ꝺ Ari. ꝛ oẽs philoſophãtes: ꝛ ꝺ ſenſum. Et vlteriᵒ ſeq̃ꝝ: q̃ paſſiuz vltiate diſpoſitũ nõ pficereꝝ imediate ab agẽte põte nõ ipedito: qõ ẽ ꝺ Ariſt. 9. meta. Uñ põt ſic formari rõ. Nullũ accñs corrũpiꝝ in fine alterationis ꝓ quã acgriꝝ: qz in illo iſtãti pficiꝝ. Igiꝝ ſi in illo inſtãti corrũpeꝝ: in illo iſtãti ſiꝝ eẽt: ꝛ nõ eẽt. Sz ꝓ te forᵃ ſubalis nõ gnãꝝ niſi accñtia iducta ꝓ alterationẽ corrũpanꝝ. ꝛ in illo iſtãti gnãꝝ qñ accñtia illo corrũpũꝝ. g̃ forᵃ nõ gnãꝝ in fine alteratiõis: vl ſi ſic. ſeq̃ꝝ: q̃ forᵃ gnãꝝ qñ accñtia iducta ꝓ alterationẽ adhuc manẽt: qõ eſt ꝑppoᵐ. Iſta rõ ꝓcedit ꝺ san. Tho. g põit diſpõnẽ ad formã ſubalẽ termiari ad aliquẽ gradũ ad quẽ nec̃io ſeq̃ꝝ corruptio forᵉ corrũpẽde: ꝛ gnõ forᵉ gnãnde ꝓ modũ ſequele. Non ſic Sco. g ponit tñ terminũ extriſecũ iſtiᵒ alteratiõis: ꝛ nõ itriſecũ: ꝛ ẽt q̃ nullus ẽ gradus in alteratiõe iductus ab alterãte: vt alterãs ẽ. g̃ ſit icõpoſſibile forᵉ corrũpẽde. ſz talis iducit vl a gnãnte: vel a ſuba genita: ꝛ ita alteratio finit extriſece: ꝛ rõne agẽtis: ꝛ rõne termini. De hũ videas in. 4. di. iz. q. 3. Sed tunc ex iſta opinione reſpõdẽdum eſſet ad obiecta ſuperius cõtra reſponſionẽ de termino extrinſeco: de quo alias.

Postremo arguitur Theologice: q̃. vz. hec via negãs pluralitatẽ formaꝝ ꝺicat fi dei catholice ꝛ vitati: cũ ex ea ſequaꝝ q̃ corpᵒ ieſu xpi vi uus nõ fuiſſz idẽ corpᵒ qõ erat mortuuz: qõ ẽ ꝺ Doctores catholicos ſacratiſſime fidei: ꝛ pſertiz ꝺ Aug. ꝛ Ambro. q̃ multis rõnibᵒ nituntꝝ oñdere q̃ idẽ fuerit oino corpus xpi viuũ ꝛ mortuũ. Et ꝓ pſupponiꝝ vnũ fũdamẽtũ: q̃ ad vnitatẽ numeralẽ effectũ regriꝝ vnitas forᵉ: ſic ẽt mãe Et hũ colligiꝝ de mẽte Ari. iz. meta. tex. ꝺmẽ. 27. Et rõne ꝓbaꝝ. Sic. n. ꝓpoſitũ depẽdet eẽntialꝫ a mã: ita ꝛ a forᵉ: ꝛ ꝓncipaliꝰ a forma q̃z a materia: quuz forma ſit ꝓnᵃ ꝛ ꝓncipaliᵒ ꝓſtitutiuũ ꝓpoſiti. Ex hũ arguiꝝ. illõ q̃ depẽdet ab aliq̃ eẽntialꝫ q̃tũ ad eẽ depẽdet ab eodẽ eẽntialiter q̃tũ ad vnitatẽ ꝓñtẽ eẽ: qz q̃cũq̃ aligd eſt ens: ẽ ẽt vnũ: cũ ens ꝛ vnũ ꝓuertantꝝ. ex. 4. meta. tex. cõ. 3. Sz ita eſt q̃ ꝓpoſitũ depẽdet eẽntialꝫ a forᵃ: q̃tũ ad eẽ. g̃ ẽt q̃z ad eiᵒ vnitatẽ: ꝛ ita nõ erit vnũ ꝛ idẽ: niſi hẽat vnã ꝛ eandẽ formã. ¶ Iſto ſtãte data iſta poſitiõe ꝺuplꝫ ꝓbatur ꝓña ꝓncipalis. ꝓ ex vnitate corpis in ſe. 2ᵒ ex nã ꝺine ypoſtaſis. ꝓ ſic: qz in corpe xpi mortuo nõ remanſit aliq̃ forma que prefuit in corpore viuo: ſed alia ꝓ te virtute ꝺina fuit in xpi corpe creata. Ex q̃ ſeq̃ꝝ q̃ totũ ꝓpoſitũ reſultãs ex mã ꝓᵃ ꝛ ex forᵃ 2ª creata nõ hẽbat idẽ eẽ: neq̃ eãdẽ vnitatẽ: quẽadmodũ pz ex ꝑmiſſo ſuperiᵒ. ¶ Et ꝓfirmatur q̃ hũ corpᵒ ꝋz ſuũ eẽ diſtinguebaꝝ realꝫ ab illo: qz ab alia ꝛ alia forma vl ꝺiuerſa reſultat aliud ꝛ aliud eẽ cõpoſiti realꝫ ꝺiuerſũ: ſz ī ꝓpoſito fuerũt forᵉ realꝫ diuerſe. g̃ ꝺiuerſa ꝓpoſita: ꝛ ꝺiuerſa eẽ ꝓpoſiti realꝫ. ¶ Etiã confirmaꝝ 2ᵒ. Nã ꝋz ſan. Tho. ꝓpoſitũ dicit tertiã entitatez diſtinctã realꝫ a ſuis partibᵒ: ſz ita ẽ q̃ ex forᵃ illa creata ꝛ ex mã ſua reſultabat vna 3ª entitas realꝫ diuerſa ab entitate totius cõpoſiti: q̃ reſultabat ex vniõe aĩe ītellectiue ad mãz xpi. g̃ hec entitas ꝛ illa erãt realꝫ diuerſa. Sz 3ª entitas ꝛ ipm ꝓpoſitũ ſubſtãtiale ſunt ꝓ ſe oino idem ex nã rei. (Licet diſtiguanꝝ ꝋz rõnẽ.) g̃ relinq̃ꝝ q̃ hũ corpus ieſu xpi viuũ: ꝛ illud mortuũ diſtinguebanꝝ realꝫ ꝛ eẽntialꝫ. Sz quecũq̃ diſtinguuntꝝ ſic realꝫ ꝛ eẽntialꝫ ſũt ſimplꝫ diuerſa. g̃ corpᵒ xpi viuũ ꝛ mortuũ erãt ſimplꝫ diuerſa. ¶ Et 3ᵒ ꝓfirmaꝝ hũ ex fũdamẽtis ſan. Tho. ſic. Totũ eẽ hoĩs ẽ eẽ aĩe ītellectiue: vt dicit ipſe. g̃ totũ eẽ ieſu xpi viui q̃tuz ad eẽ hoĩs erat eẽ aĩe ītellectiue: ſz tale eẽ aĩe ītellectiue nõ habuit corpᵒ xpi mortuũ: qz ī eo ñ erat aĩa ītellectiua. g̃ relinq̃ꝝ q̃ hũ corpᵒ ꝛ illud erãt ſimplꝫ diuerſa. ¶ Sz forte tu dices q̃ fuit idez rõne mãe: ꝛ rõne ypoſtaſis. ¶ Cõtra. Quũ ex igne gnãꝝ aer: certũ ẽ: q̃ eadẽ mã ẽ in igne: ꝛ in aere genito. ꝛ tñ nõ ꝓcediꝝ q̃ ignis ꝛ aer ſint idẽ numero. Ex quo ſeq̃ꝝ q̃ nõ maiorẽ idẽtitatẽ ꝛ vnitatẽ hẽret corpus xpi viuũ ꝛ mortuũ: q̃ ignis corruptus: ꝛ aer genitus ex ipſo. ¶ Et ꝓfirmaꝝ: qz oppoſita ꝺtraria ad ſe inuicẽ ſuccedũt in eodẽ ſubiecto: ꝛ in eadẽ mã. Et tñ nõ ꝓcediꝝ q̃ vnũ ſit aliud: aut q̃ hẽat idẽtitatẽ cũ ipſo ꝓpter identitatẽ ſubiecti: ꝛ ita corpᵒ xpi viuũ ꝛ mortuũ nõ hꝛent maiorẽ idẽtitatẽ q̃z duo ꝺtraria ꝛ op poſita ad ſe inuicẽ ſuccedẽtia in eodẽ ſubiecto. ¶ Ite 2ª ꝓfirmaꝝ. Illa q̃ ſunt idẽ ꝋz mãz: ſunt idẽ ẽm qd ꝛ diuerſa ſimplꝫ. ſicut appet de igne q̃ gnãꝝ ex aere. g̃ corpᵒ xpi viuũ ꝛ mortuũ eẽt idẽ ꝋz qd: ꝛ diuerſuz ſimplꝫ. Ex q̃ ſeq̃tur q̃ iſte ꝓpões q̃s ꝓcedũt theologi. vz. idez corpᵒ xpi iacuit in ſepulchro qõ pfuit ī cruce: ꝛ ſiꝫ iſta. idẽ corpus xpi qõ fuit in ſepulchro reſurrexit ad vitã: eẽnt falſe ſimplꝫ: ꝛ ve ꝋz qd. Et ita articulus fidei eſſet falſus ſimplꝫ: ꝛ verus ꝋz qd: qõ abhozrẽt aures catholice audire: ꝛ ſapit manifeſtiſſimã hereſim. ¶ Immo ꝓbaꝝ q̃ illõ corpᵒ qõ iacuit ī ſepulchro ſimplꝫ nõ poterat reſurgere ad vitã: q̃

UVA. BHSC. IyR_086_2

illud nō pōt resurgere ad vitaz: cui repugnat simplr oīs vita. Sz ita ē q illi corpi repugnat oīs vita: qō ꝓbar: qz qō destruit oīo z desistit eē pp vitā ei sic repugnat viue re: z tale corp⁹ qō erat in sepulchro est hō: qō ꝓbar: qz tale corp⁹ erat qōdaz ꝓstitutū realr diuersuz fm san. Tho. ab oīb⁹ ptib⁹ sil' sūptis. s. mā z forª illa q̄ dabat eē illi māe quā tu appellas formā vicariā. Sz certū ē q cū fuit vnita aīa itellectiua māe desyt eē: z corrupta fuit forª vicaria: z ex hoc z entitas corpis inc̄tuz tale corp⁹. g̃ nullo mō isti corpi potuit vita ꝓpetere: aut ipm viuificare.

Ex parte ypostasis diuine deducit' z⁹ p̃ncipalr p̃ª ōña p̃supponēdo: q sicut verbū diuinuz assumpsit nām humanā ad vnitatē ypostasis z persone: ita potuit assumere lapidē z nāz diaboli: imo sil' z seī posset ipz vbū vtrāq̄ nāz supponitare: z ad vnitatē sui suppositi assumere. ¶ Isto stāte argr: illa q̄ sūt diuersa simplr z fz ꝑpas formas specificas pñt in eodem supposito vniri ad vnitatē suppositi. g̃ nō maiorē idētitatē habuit corpus xp̄i viuū z mortuū q̄ duo diuersa simplr. imo cū opositta pñt sic assumi ad vnitatē suppositi: sequeret q corp⁹ xp̄i viuū z mortuū nō maiorē idētitatem bret q̄ duo opposita simplr q̄ ad vnitatē ypostasis assumerent' vz, exēpli cā. si stāte assūptiōe hoīs vbū assumeret alīnū: idem suppositum esset rationale: z irrōnale: z ita qualis erit idētitas rōnalis ad irrōnale: talis erit corpis xp̄i viui ad corp⁹ mortui. ¶ Multe alie rōnes possēt adduci: q̄ sūt ipsoz Theologoz: sz iste ꝑ nūc sufficiāt.

Dico ergo alr ad qōnē: ponēdo aliqua notāda. ¶ Prio notādū ē: q q̄cūq̄ due forᵉ subales specifice vltīate sūt icōpoles in eodē supposito. loquēdo nāl'r. Rō hui⁹ ē: qz forª specifica vltīa dat vltimatum esse ꝑpletum z pfectum. Nihil aūt habz esse cōpletum z perfectuz in actu duab⁹ rōnib⁹: qz tūc aliqua ista rū circūscripta: nil min⁹ suppositū hns eē vltīatū ꝑ aliā forª ꝑplete z sufficiēter bret eē: z ita aligd eēt ꝑpleta rō eēndi alicui sufficiēter z pfecte: q̄ tñ subtracto: nihil minus supp̄m hns eē: bret ꝑpletū z pfectū eē. Ex q̄ segtur: q cuicūq̄ ꝓpetit vna forª specifica vltīa: non pōt ei altera ꝓpetere. ¶ zº nōdū ē: q forᶜ ille subales dñr icōpoles: q̄z vna ꝓtinet vtualr alterā: illa aūt forª virtualr ꝓtinet aliā cui⁹ effcs z opones pōt supplere z cāre ipsa circūscripta: sz forª mixti pōt eē p̄n⁹ opōnū z effectuū ꝓueniētiuz a forª corpeitatis. g̃ forª mixti vtualr ꝓtinet forªᵐ corpeitatis. Declarat' assūptū ꝑ miozi. Certū ē q effect⁹ forme Oes aūt istoz effect⁹ pōt supplere forª mixti z elemēti sine forª corpeitatis. g̃ segt' ꝓpositū: q forma mixti ꝓtinet vtualr formā corpeitatis z̄. Sil'r vlteri⁹ cū aīa itellecti ua possit eē p̄n⁹ oiuz opōnū z effectuū ꝓueniētiū ab aīa. Segt' q aīa itellectiua ꝓtinet vtualr aīaz sensitiuā. z q̄ dicī de aīa sensitiua: dico eē de vegetatiua. z ꝑ op⁹ cū aīa itellectiua nō possit eē p̄n⁹ effectuū ꝓueniētiū a forª corpeitat'. q ex rōne aīe itellectiua nō pōt seq eē q̄tū: eē ista repugnēt aīe itellectiue: segt' q aīa itellectiua nō cō tinet vtualr formā mixti: aut forª corpeitat'. ¶ Ex gb⁹ sequunt duo: q̄ ꝑ p̄m ē: q aīa sensitiua z aīa itellectiua vt distincte forᶜ sūt icōpoles i eodez subo: ista ꝑz ex dcis. ¶ z⁹ q̄ segt' ē q forª corpeitatis z forª mixti vt distincte forᶜ sūt icōpoles in eodē. ¶ Sz ꝑ istud ꝑ⁹ corr⁹ istat. ꝑ qz nō vt q aīa itellectiua vtualr ꝓtineat aīaz sensitiuā z ei⁹ effect⁹ posit supplere: qz certū est q aīa sensitiua est q̄ta z extēsa. itellectiua aūt inextēsa. g̃ sensitiua nō pōt ꝓtineri nicas. itellectiua aūt nō organicas. g̃ vna nō ꝓtinet aliā. ¶ Adp⁹ rñdet' q illō q̄ ē de se inextēsuz z q̄tū: nō pt ꝓtineri vtualr nec realr z idētice in eo q̄ est inextēsuz z immāle de se. Sz illud q̄ est extēsuz p accñs z ab extrinseco: bñ pōt ꝓtineri imāli z inextēso. Mō sic est de aīa sensitiua: qz ipsa tñ p accñs est extēsa. s. p quātitatē sibi aduenientē. g̃ nō repugnabit ei sic ꝓtineri in aīa intellectiua. ¶ Ad z⁹ R̄ndet sā. Tho. q aīa itellectiua bz aliq̄s opatiōes que ꝓpredūt a mā z sunt imerse māe: aliquas vero opatiōes que supegrediūt māz: z sunt oīo eleuate a mā. Prime opatiōes sunt sensitiue q̄ exercent' p organa z dependēt ab organis. zᵉ opones sunt opatiōes itellectiue: q̄ sunt itelligere z velle: in gbᵃ aīa nō vtī organo. Et fm hoc pōt dici: q aīa intellectiua ē forª ꝓprehensa a mā inc̄tᵐ sensitiua. sz inc̄tᵐ itellectiua ē forª supegrediēs māz. Dicit g̃: q nō est incōueniēs q eadē aīa itellectiua sit p̄nᵐ illimitatū istaꝝ opationū alteri⁹ z alteri⁹ rōnis: potēs vtrāq̄ opationē exercere: aut p seipaz: aut mediāte organo corpali. ¶ Sz ꝫ ista dcā: z prio ꝫ bꝫ q̄ dicit: q aīa itellectiua vt itellectiua: est forª eleuata a mā arguit' dupl'r. zº ꝫ hoc q̄ dicit aīam itellectiuā nobiliorē ꝑ hoc q ē minus imersa materie. ¶ Prio sic. hō nō ē hō mediāte aīa itellectiua nisi ꝑput aīa itellectiua informat corpus: g̃ nō opat' opatione ꝑpa hois nisi ꝑput aīa intellectiua informat corpus z ipsam mām. g̃ hō vel nō intelligit fm aīam vt ꝑ p̄nᵐ formale ipsius: vel si itelligit fm aīaz: intelligit ꝑ ipaz vt informat corpus: ꝫñ ꝑma est cuidēs: qz sic se bz aīa in eēndo: ita se bz in opando. ꝑbar aūt assūptū. Nā ꝓpositus ex suis partib⁹ nō ē illud q̄ est nisi ex suis partib⁹: z nō ex partib⁹ vt sunt diuise z separate: sed vt sunt vnite. sicut appet de mēte Ari. in. 7. metaphy. circa finē de syllaba ba. qz nō ꝓponit' ex. b. z. a. nisi vt vnitis: z hoc est vex fm ipsum nō soluz de partib⁹ mālibus quaꝫ vocat elemēta: vex etiā de partib⁹ essentialib⁹ q̄ sūt mā z forª. Ex quo sequit': q aīa intellectiua q̄ocūq̄ se bēat ad opationes suas: semp ē ꝓprehēsa a mā z imersa māe. ¶ Arguit' zº Aīa itellectiua fm gradū supremū sue pfectionis essentialis informat mām: sz intelligere nō pōt cōpetere aīe itellectiue fz aliquē gradū supiorē q̄ sit suprem⁹ gradus. g̃ itelligere nō ꝓpetit sibi vt excedit māz sz solū vt informat. Añs est manifestū. Qñ dato oppositō: segt' q hō p aīam intellectiuā non erit spēs ꝓpria āgelo: qz hō nō est hō nisi vt aīa informat māz: z g̃ si nō informaret fm gradū supremū: nō esset hō spēs ꝓpria angelo: qz aīa itellectiua fm suū gradū supmū est imediata āgelo. ¶ Ꝑ. scdo tu dicis q aīa intellectiua per intelligere supegredit' mām: qz quāto forma est nobilior tāto min⁹ est imersa materie. ¶ Cōtra. Istud imergi ē vbū metaphoricū. aut ꝑ illud magis: aut minus imergi itelligitur maior z mior gradus nobilitatis: z si sic: nō ē vex: q maior z mior gradus nobilitatis faciat forª superexcellere māz: sic q ipsa nō informet: qz certū ē. q forª mixti ē nobilior q̄z forª elemēti: z tñ vtrāq̄ forª informat mām. Aut tu intelligis illud imergi sic: q minus imergi ē abstrahere a situ z a loco: z si sic intelligis: nō ē ad ꝓpositū. vz. q aīa itellectiua dicat' minus imergi māe: qz abstrahat a situ. qz certū ē cū ipa sit ſba imālis (quōcūq̄ se bz ad corp⁹) abstrahit ab oī situ: qz ꝑ te nulla ſuba imālis ē situalr in loco (qcqd sit de positiōe nra.) g̃ adhuc posito q abstrahat a situ de se: ipsa tñ est imersa māe: qz ipsam actualr informat. Exquo sequit' q rñsio de supegressiōe māe et minori imersione nō satisfaciat. ¶ Ideo iuxta p̄missuz corre⁹ est dicēdū. Qz forma imālis pōt ꝓtinere virtualr formā mālez. Prio quo modus ponit' talis. Qz forma q̄ est p̄nᵐ illimitatū q̄dāmō: z est p̄nᵐ plurium opationum

UVA. BHSC. IyR_086_2

dissimiliū que nō pñt exerceri p vnā determinatā ptez corporis: sz regrit diuersas ptes dissimiles ⁊ diformes in ꝓplexiōe: poterit talis forma exercere illas opatiões organicas p diuersa organa: nō obstāte: q ipsa sit imālis in se. Sz ipsa sicut in essendo pficit totū corpꝰ organicuz ⁊ quālibet partē eiꝰ: ita ⁊ in operādo. ⁊ ita regrit ad lz vt possit pfecte opari in tali corpe opōnes ꝓueniētes toti ⁊ ptibꝰ suis: q suuz pᵐ ⁊ adequatuz pfectibile habeat ptes dissiles: ⁊ diformis ꝓplexiōis. Ex quo segt: q cū aīa itellectiua sit pfectissima formaª pbyca iter oēs alias formas: ⁊ sit actꝰ corpis: poterit ipsa supplere vicez aie sensitiue: ⁊ ita ꝓtinebit ipsaz aiaz sensitiuā vtualr: ⁊ ēt subalr. Ex q̄ appet: q ꝓpō assūpta est falsa: q formaª imālis: q̄ tū ē actus corpis pficiēs corpꝰ in eē: nō possit ꝓtinere vtualr formā aliquā mālem eductā de potētia māe.

Quantū ad zᵐ arti. Ex his ponūt ⁊ rñdēdo ad qō nē q̄tuor ꝛclones. q̄z pᵃē ista. Oz in mixto iaiato. silr ⁊ in corpe elemētari ē tm vna formaª subalis. Ista ꝛclo ꝓbat. qz formaª ꝓtinēs vtualr aliā ē icōpolis illi: vt distincta realr ab ipsa. Sz formaª mixti ꝓtinet vtualr formā corpeitatis. Lōsilr dicēdū est de forma specifica elemēti ⁊ de formaª corpeitatis. g ⁊c. ⁊ zª ꝛclo. In q̄lz aiato ō necitate oz dare ad minꝰ duas formas subales. Ista ꝓ lz satis pateat ex dcis ꝑ pozē opi. tñ adhuc ꝓfirmat auctatibꝰ Ari. ⁊ Cōmē. ac ēt rōne. ¶ Prio sic. pª auctas cōmē. est p metaᶜᶜ. cōmē. 17. Henꝰ ingt ipse ē aliud a mā. Henꝰ .n. ē formaª vlis: mā aūt fm q ē in ea: nō oz eē in actu aligd oio: ⁊ ex eis q̄ recipit nullā bz formā oino: neq; vlez: neq; pticularē: sz p recipit formā vlez: ⁊ postea mediāte forma vli recipit formas alias vsq; ad idiuiduales: ⁊ ē vna nuō: fz q ē subz formaꝫ idiuidualiū: ⁊ mlta fz formas: qz diuidit ī eas. Et postmodū subdit. Henꝰ aūt ē vnū in formaª media iter actū ⁊ potētiā in multꝫ. Ecce q̄ clare dic Cōmēta. q mā pª p recipit formas vles: ⁊ postmodū alias vsq; ad formas idiuiduales. ¶ Ad idē est qō dic Cōmēta. 7. meta. ꝓmē. 35. Nomē forᶜ dr de formaª vli q̄ declarat qditatē spēi: ⁊ de formaª pticulari q̄ ē formaª māe ōmōstrate. Et in eodē. ꝓmē. 43. Manifestū ē q diffō ē sermo cō positꝰ ex dris: ⁊ nō dic ex dris ⁊ gñe: qz genꝰ apud ipm ē formaª vlis: ⁊ dria ē pticularis. Et q ipse itelligat de formaª q̄ ē altera ps ꝓpositi: ⁊ nō p̄cise de formaª declarante: appet p illud qō dic in p pbyꝝ. ꝓmē. i. Que. n. ingt ipse sūt pter māz pmā ⁊ vltimā formā sūt māe ꝓpōite: ⁊ formaᶜ cōpōite. Si dat formaª vltia: cū vltimū bēat ordinē ad pᵐ: oz dare pᵐ in rōne formaᶜ. ¶ Itē in. 6ᵒ pbyꝝ. ꝓmē. 59. oñdit: q ptes organice aialis bñt distictas formaᵉ specificas. vñ ait. Est ⁊ motꝰ gnāti alicꝰ totiꝰ ꝓpositꝰ ex motibꝰ ptiū in gnōnibꝰ ꝓpositꝫ ex motibꝰ diuersis. Et postea dic. Non segt vt trāsmutatū qō p̄cedit in ea sit de spē trāsmutati posterioris: sz de alia spē: licz trāsmutatio dicat esse eiusdē spēi. Ex q̄ snia vult: q in gnōne in q̄ gnāt ptes organice aialis nō opz vt trāsmutatū posteriꝰ: lz ē genitū: sit ō spē geniti ꝓris: lz trāsmutatio sit eiusdē spēi in lz qō ē trāsmutatio subalis. Et exēplificat ipse: sicut domꝰ ꝓpōit ex gnōne alioz corpoz: nō segt vt ptes trāsmutatiōis sint eiusdē spēi: ⁊ hoc silr ingt ipse paz post. Accidit i gnōne aialiū ⁊ aliorū corpoz organicoz. ¶ Itē dic. 12. meta. cōmē. 27. cāe ingt ista sūt eedē in formaª gnāli: ⁊ diuerse in formaª spāli. Et intēdit ingt ipe p lz qō dic in eadē formaª: formā gnālē: ⁊ p lz qō dicit: ⁊ differunt fm formas: formas spālissimas. Multe alie auctes possent ad lz ꝓpositū īduci fz Arist. ⁊ ꝓmē. sz qz locꝰ ab auctē nō multū ē efficax: iō iste addu ete p nūc sufficiāt. ¶ Rōne ēt pfirr. sic. Qm statī seqt ꝺdictio dato opp: isti ꝰ ꝛclonis. qō declarat. qz corrupto aiato: seqt: q aliquod vnuz eēt in actu sine gnōne substātiali: corrupta formaª subali in ipso. Et vlteriꝰ seqt: q ñ eēt in actu: qz nō p formā subalē corruptā: neq; p aliquā aliā: qz illa nō potuit gnāri in tā quo tpe: aut in istāti in quo corrūpit viuēs: vt declaratū ē impugnādo pozē opinionē. g ad vltādam ꝺdictionē oz ponere ad minᵃ duas formas subales. ¶ Et pfirmat lz de boie: qz aīa itellectiua si sit forma hois subalis: nō pōt supplere vicē formaᶜ corpeitatis: vt declaratuz ē supiꝰ. g ad minꝰ in boie erunt due formaᵉ subales. ¶ 3ª ꝛclo ē ista. Nō sūt tot formе subales in ꝓpōsito: quot sūt p̄dicata qditatiua. Ista ꝛclo ꝓbatur. Ille formaᶜ nō sūt distincte realr: q̄z vna ꝓtinet alia virtualr. Sz formе subales q̄ sumunt a diuersis predicatis eēntialibꝰ vna ꝓtinet alia vtualr. vt pz ex dcis. g relinq̄t q nō sūt tot formе subales distincte. ¶ 4ª vltia ꝛclo. In q̄lz ꝓpōsito subali tot sūt formе subales realr distincte quot sūt ptes organice realr distincte. Ista ꝓ pz ex dcis: ⁊ maxie ex snia Auer. in. 6. pbyꝝ. ꝓmē. 59. allegato.

Quantuz ad vltimū arti. ad rōnes alteriꝰ opi. rñdeт. Et p ad pmā: dādo eādē rñsionem quā ipsi dāt. Oz illud qō aduenit enti in actu pfecto: ē accidēs. ¶ Sz ad istātias q̄ adducunt de forma corpeitatis fm Auic. dr q rō ꝓmē. in p pbyꝝ. pcedit ꝺ ipz. Tenebat. n. ipse q formaª corpeitatis eēt coeterna māe: ⁊ de eēª ipsiꝰ: ita q ex mā p: ⁊ ex formaª tali fiebat vnū ens i actu ⁊ vnū suppositū i actu ꝓpleto ⁊ pfecto: qđ suppm erat ita pfectū i eē fōmali ꝓpetēte tali nāe. s. māe: sic formaª vlª hois ꝓstituit hoiez q̄ sic vltiate ꝓstituit hoiez q̄m ad oē eē formale qđ debeт hoi inq̄tū hō ē: ita ista forma ꝓstituebat māz ⁊ eēntiā māe in vltio eē formali qđ possit sibi ꝓpetere inq̄tū talis nā aut suppositū subsistēs ī tali nā. g sequit. q q̄d aduenissz māe cū aduenissz ei sic ī actu vltimo ꝓpleto: ⁊ eēt ei q̄tū ad suū eē pfectum aduēticia ⁊ extrinseca: fuissz sibi accns ppria: qz accns ē illud ad qō subanullo mō in rōne susceptiui: ⁊ q̄tū ad suū eē qō sibi ꝓpetit inq̄tū suba: p se ⁊ eēntialr ordinat. Sic dōz ē de mā: q ex q̄ habuisset actū vltimatū in eē suo formali i rōne susceptiui nō fuissz p se ⁊ eēntialr ordiata ad aliā formā subalē: ⁊ ita ois formaª sibi aduenies fuisset accns. ¶ per idē rñdeт ad zᵐ de p de gnōne. Oz si elemētū fuissz pnci piū māle in trāsmutatiōe subali: q gnō fuissz alteratio. Oz elemētū ē ens in actu ꝓpleto: nullo mō inq̄tū tale ordinabile p se ad aliquā formā siue subalē siue accūtalez. Loquēdo de illis formis q̄ sunt ꝓpie passiões insequentes ꝑpas formas subst̄atiales. Et tūc segt q gnō substialis eēt alteratio: ꝓpterea qz tale susceptiuū qō est elementū nō eēt p se ordinatū ad illā formā que eēt terminus alteratiōis: qz ex susceptiuo ⁊ ex susceptibili non fit vnū p se: nisi vnū sit p se ordinatū ad aliū: ⁊ cū in alteratiōe subz nō per se ordineт ad formā fz quā ē alteratio. iō talis forma est oio tali subo accūtalis: ⁊ ita ex rōne i pfectiōis nō ꝛcludit rō Ari. fz ex ordine subiecti ad formā. ¶ Ad 3ᵐ arg. Rñdeт pmittēdo: q poª ⁊ actꝰ sunt dr̄ie entis diuisiue: ⁊ accipi duplr. vno mō poª ⁊ actꝰ sunt dr̄ie entis diuisiue: ⁊ sic potētia capit ꝑ potētia obiectiua fm quā aligd pōt esse obiectū alicuiꝰ potētie ꝓductiue. De qua potētia loquit Ari. in. 9. metaphy. ⁊ actꝰ sibi correspondes est actꝰ exercitie: ⁊ ista sunt diuisiua entis: q̄z oē ens: aut ē in actu exercitie: aut in potētia obiectiua: sic q est posse eē. Alio mō capiunt actus ⁊ potētia ꝑ potētia subiectiua vel actiua: et actus sibi correspondes est actus formalis. De qua potētia loquit Arist. in. 5. metaphy. ca. de potētia: ⁊ ēt in. 9. Loquendo de potētia ⁊ actu pmo modo: Quādo arguis in fine rōnis. Concedo maiorez assumptā: q sicut se habz materia ad potētiaz: sic se habet forma ad actū. Et cū tu dicis: mā nō est in actu. Nego istā. Loquēdo de actu op

UVA. BHSC. IyR_086_2

posito potētie obiectiue. Si vo loquamur de potentia r actu scdo mō. Nego maiorē: qr mā est ens in pura potentia: sz forma nō ē ens in pura actualitate: qr solū actꝰ purus simplr oīo ꝓpetit ipsi deo. Uñ sicut deꝰ est pmꝫ simplr in actualitate: ita mā pᵃ pᵐ in potētialitate: loquendo de potētialitate subiectiua. Actꝰ aūt formalis qcūq; sit vel accñtalis: vel subalis ex iperfectione sui hz qd vltra hz qd est actus: possit eē poētia subiectiua vl receptiua alicuiꝰ actꝰ. Ex hoc rñdet ad illud in pn̄ rōnis diuisiue. Unde tu dicl: aut forᵃ pōt aduenies dr potētialis: qr ipfecta rc. Dico qd vtroq; mō est potētialis sic itelligēdo qd totū cō positū ex mā r forma pōte est potētiale p se r pfectibile per formā vltimā: r qr totum sic est potētiale: iō ex ñti forma dr potētialis: qr qō ꝓpetit toti per se: ꝓpetit parti per accñs: vel saltē p se nō p. Aduertēdū tñ: qd sz totū ꝓpositū vt dcñ est recipiat formā vltimaz per se p. rō tñ recipiēdi nō est ipsa forma prioꝛ: sz mā pma: que est receptaculū r fundamētū pᵐ oīuz formaz. Or si tu dicas: dcñ est qd forma subalis ē aliquo mō potētialis ad aliā formā. Forma potētialis ē forma ipfecta. forma ipfecta est illa cui deficit aliqd: sicut hr. 5. meta. cap. de pfecto. Tūc querit. Aut sibi deficit aliqd subale: aut accñtale. Nō accidētale: qr tūc forma vltima esset accñs. Non ēt substātiale: qr tūc forma vltima eēt de essentia ipsiꝰ forᵉ pōris: qō nō ꝓcedit. g rc. Ad hoc rñdet qd forma pōt esse ipfecta r deficit sibi aliqō accñtale. Pro quo aduertēdū: qd accñs accipit p eo qd accñtalr pficit aliud r fm qd ifformāt. Uel p eo qō est exneū a qditate: sic qd nō est de essentia ipsiꝰ: eo mō quo dr ia extraneat generi: r infe rius in recta linea ꝑdicamentali suo supiozi. Et sicut duplex est accñs: ita duplr pōt dici aliqd accidētale. Uñ si accñtale accipiat p extraneo: dico qd forme prioꝛi aduenit aliqd accñtale. Si aūt accñtale alio mō accipiat p eo. vz. qd dat eē fz qd: r nō p se ifformat: dico qd forme pōrinō sic aduenit aliqō accñs: r p ons non est sit ipfecta. Ad 4ᵐ rñdet: qd eē simpliciter pōt itelligi vel pro eē vl sumpto: vl p esse ꝓpleto r pfecto. pmo mō negat qd forma substātialis det eē simplr: qr non est vez qd talis forma det qōcūq; esse. g nō dat eē vl r. scdo mō ꝓcedit qd aliqua forma subalis dat sic esse simplr. alia vo nō. Illa forma que est vltima dat eē simplr hoc est pfectū r ꝓple tū: alie vo nō dāt sic esse: sz oēs ordinant eēntialr ad tale esse. Si tñ eē simplr accipiat vt distinguit ꝺ eē fm qd: et sic quelibz forma subalis dat eē simplr. Ad 5ᵐ rñdet qd est corruptio alteriꝰ: r eꝺ. loquēdo de corruptiōe totali r vniꝰ sit corruptio alteriꝰ in ꝑdicatione eēntiali. Sz solū vniꝰ: segt corruptio alteriꝰ: r ꝓcomitāter: qr ad gnōnē totalez telligi in quacūq; gnōne r corruptiōe: qr nihil dr simpliciter tale: nisi sit tale fm oēs eius ptes: aut saltē prioꝛes itelligēdo denoiatōez fieri simplr: qr nihil denoiat simpliciter ab aliq forᵃ: nisi hēat eē ꝓpletū r pfectū sub illa forᵃ. Et ita nihil dr esse genitum ꝓplete r pfecte: nisi sit aliqd corruptū r eꝺ. Possumꝰ ēt dicere: qd corruptio vniꝰ est gnō alteriꝰ: vl in fieri: vl in facto eē. Et ita nihil corrupit qcūq; corruptiōe sine ptiali: sine totali: nisi aliqd generet vel in fieri: vel in fcō eē: r p hz soluit oīs qō. Ad 6ᵐ rñdet qd vegetatiuū r sensitiuū ꝓtinent in intellectiuo vtualr: sicut dcñ est in corpe qōnis. Sz corpo reū vel forᵃ corpeitatis nō pōt ꝓtineri vtualr in itellecti uo: r ēt sensitiuo: inq̄tū sensitiuū ē. Et cū tu dicis: qd forᵃ corpeitatis ꝓtinet in sensitiuo aut itellectiuo: sic̄ trigonū in tetragono. ꝓcedo qd sic cōtinet vtualr in illo sic̄ impfectū ꝓtinet in pfecto. eo mō quo dicimꝰ qd vnūqd̄q; ipfectū ꝓtinet vtualr i suo pfectiozi. nō tñ pp hz segt: qd ipfectū ꝓtineat in pfectiozi subalr. Et ad Azx. in p celi qd ternariꝰ ē pfectioz q̄ternario. Rñdet qd vnū nūerū ē pfectiozez alio ꝓtingit dici duplr. vel qr cōioz: vel qr actualioz r pfectioz. Si loq̄mur p mō: ꝓcedo: qd ternarius est pfectioz q̄ternario: qr ternariꝰ in oībꝰ entibꝰ reperitur: vbi nō repit q̄ternariꝰ. In oī. n. ente citra deū ē ternariꝰ. vnitas: spēs: r ordo: vt docēt theologi: r ēt phi. In oī ente etiā siue limitato: siue illimitato est ipse ternariꝰ vnitas: veritas: r bonitas. In oī ente ēt reperit qd: q̄le r q̄tū. Loquēdo de q̄titate perfectiōali: vt docet Azx. io. meta. volēs: qd oē ens oī enti ꝓparatū: est sile: vel dissimile: eq̄le vl ineq̄le: idē vl diuersū: idētitas: vel diuersitas: fundat sup ens inq̄tū qd. Sil'itudo vel dissilitudo sup ens: inq̄tū q̄le. eq̄litas vel ineq̄litas sup ens inq̄tū: q̄tum. Ex quo sequit qd iste ternarius est nūerus pfectioz q a cōioz r vlioz. Et hoc est qō dicit Azx. in p celi oñdēs qd iste nūerus repit in oībꝰ coꝛpibꝰ: qr coꝛpꝰ est qō ē diuisibile scōm tres diuisiōes: r ita fm nūez ternariuz. r p bat postmodū ex tribꝰ signiꝯ talē nūez eē cōioꝛē. r pᵐ est hoc qō allegat. s. qd iste nūerus datꝰ est nobis a nā ad sacrificationē deoz: i quo laudamꝰ deos: qr multiplex ternarius repit in deo: r in itelligētys. Repitur. n. in ipsis memoria itellectiua: itelligētia: r volūtaꝯ. Sil'r suba: virtus: r opatio. Quaternariꝰ vo nō sic habz locum in itelligētys. Sed si loq̄mur de nūero pfectiozi fm actualitatez r essentiā: negat qd ternariꝰ sit pfectioz q̄ternario: qr ternariꝰ r glz nūerꝰ mioꝛ (potētialr acceptꝰ: r q̄tū ad eiꝰ vnitates māles) ꝓtinet in maiozi. Or aūt ꝓtinet aliud ē pfectiꝰ illo. q̄re rc. Ad 7ᵐ rñdet ꝑmittēdo: qd ꝑdicata q̄dā accipiūt a forma ꝓpozi: q̄dā a forma posteriozi. Exēplū. hō sumit ab aīa itellectiua: albū ab albedie. ꝑdicata que sic sumunt a talibꝰ formis: q̄dā sumunt a formis nō hñtibꝰ ordinē eēntialē iter se: sz accñtalē sicut albū r hō. q̄dā vo sumunt a formis hñtibꝰ ordinē talē: sicut aīal sumit a forma ꝓpe: q est aīa sensitiua. Ratiōale sumitur a forma posterioꝛe. s. aīa itellectiua. Predicata q̄ sumūtur a formis hñtibꝰ ordinē accñtalez: vnū nō ꝑdicat de alio p se: sz hñ ꝑdicata q̄ sumunt a formis hñtibꝰ ordinē eēntialē. Aduertēdū tñ qd si illa ꝑdicata eēntialia ꝑcise sumant ab ipsis formis: vnū nō ꝑdicat de alio p se: neq; illud qō sumit a forᵃ ꝓpe: neq; illō qō sumit a forᵃ posterioꝛe. Uñ ista nō ē va p se i p mō neq; i 2ᵘᵐ. Rōnale ē aīal. Neq; ista: aīal ē rōnale. Sed vbi ꝑdicata nō ꝑcise sumunt ab ipsis formis: sz ab aliquo iclude forᵃ ꝓpe r forma posterioꝛe: qō tñ ꝓncipaliꝰ icludit formam posteriorē q̄ ꝓpe: ꝑdicatū sūptū a forᵃ ꝓpzi pōt p se ꝑdicari de eo qō sumit a forᵃ posteriozi: lz non ꝑcise sumat ab ea. Sicut ista ē p se: hō ē aīal. Nā hō lz sumat ꝓncipaliter ab aīa itellectiua: tñ nō ꝑcise sumit ab aīa itellectiua: qr vltra aīaz itellectiuā hō icludit aīaz sēsitiuā. Per hz respōdet ad forᵃᵐ argumēti ꝓcedēdo maiorez cū istis ꝓditōibꝰ q̄s dixim. Et cū tu dicl qd ñvalz ēt i hñtibꝰ ordinē eēntialē: qr grāmatica r logyca hñt ordinez eēntialē: r tñ grāmaticū nō ꝑdicat ō logyco. Rñ. qd lz daret ordo eēntialr iter obta ō gbꝰ ꝓsiderāt iste artes: nō tñ segt: qd sic ē ordo eēntialr r neciꝰ in obis: qd sic sit ordo essentialis iter artes r scias in ordine ad itellectū adiscentē ipsas. Uez ē tñ: qd vbi scie hñr pfecte: qd eēt ordo eēntialis iter ipsas: r tūc ista erit necia. logicuz est grāmaticū: qr ad pfectionē logyce regrit pfecta scia grāmatice. Aduertēdū vlteriꝰ qd ꝑdicatū sumptuz a forma prio-

UVA. BHSC. IyR_086_2

re:nō ꝑdicaꝫ ꝑ se de predicato sūpto a forma posteriori: nisi ex forma ꝑori ⁊ forma posteriori possit fieri vnū per se. Unde lz detur ordo eēntialis iter formas g est necessari⁹:nō tn̄ iste ordo est ꝑ se pfeitate in ꝑdicando nisi ambe forme faciāt vnū ꝑ se:qz qō nō est ꝑ se ⁊ de se vnū: nō est alicui ꝑ se vnuz:⁊ ita nihil pōt per se ꝑdicari de ipso. ¶ Ad ꝓpositū:lz sit ordo eēntialis ex pīsupposito iter logicā pfectā ⁊ grāmaticā pfectā:ista tn̄ nō erit per se.logicū est grāmaticū. ꝓpterea qz logyca ⁊ grāmatica nō faciunt vnū per se:sed vnū ꝑ accns:⁊ hoc:qz vnū istoꝝ non est per se forma respectu alteri⁹. ¶ Ad octauū rndeť dicendo q forma vegetatiua dat eē plāte loquēdo de forma vegetatiua que nō est ꝑ se ordinabilis ad aliā formā sic q nō est ꝑ se in po[a] ad illā. Et cū tu dicis forma vegetatiua in aīali dat eē vegetatiuuz:g̃ dat eē plante. Nego ꝓñaz:ꝓpterea:qz ista nō est forma vltima:lz ē forma potentialis ad aliā formā vlteriorē. ¶ Et per ꝫ rndeť ad ꝓbationē sc̄e ꝓñtie de sensitiua. q si ponaꝫ distīgui ab itellectiua:dat eē sensitiuū:lz nō eē sensitiuū in aliq̄ spē determiata. Et cū tu dicis:dat eē irrōnale:dico q dat tāz eē irrōnale negatiue ⁊ ꝑuatiue. sic q illud cui dat eē .ſ. ipz ꝓpositū:nō est rōnale:est tn̄ aliqd cui nō repugnat rōnalitas:⁊ tale sensitiuū qō sic dat eē irrōnale(.ſ. negatiue ⁊ ꝑuatiue tm̄)nō ꝓstituit bzutū:lz sensitiuuz qō dat esse irrōnale positiue ⁊ ꝛie:ꝓstituit bzutū. Uñ irrōnale positiue ⁊ ꝛie ē illud qō nō tm̄ negat rōnalitatē:vez ēt ponit aliquid qō repugnat rōnalitati. sicut fo[a] specifica asini sensitiua nō tm̄ negat rōnalitatē in asino:vez etiā ponit aliqd repugnās rōnalitati. ¶ Oz si tu dicas sensitiuū ordinabile ad formaz vlteriorē est in aliquo gn̄e:g̃ erit in aliq̄ determinata spē. ¶ Dico q eē in determiata spē:pōt eē in fieri:vel in facto eē.nō nihil est in genere:gn sit in determiata spē:altero istoꝝ modoꝝ:⁊ ꝓcedo q tale sensitiuū qō ordinaꝫ ad aīaz itellectiuā est in fieri in spē būana. si āt itelligas q illud qō ē in gn̄e sit i determiata spē in fcō eē. negaꝫ hoc . ⁊ ꝫ nō est ipo[le]:lz maxime neciuz:sequēdo ꝑncipia Aristo. ¶ Ad 9[m] arg[m] rndeť negādo ꝓñtiā:qm̄ forma corporeitatis:⁊ forma mixtionis:dicūtur eē idē real[r] �sm viā quā teneo. cū igr̄ formaꝝ ꝓducibiliū mixtiones sint opposite ⁊ disperate:sequit q ēt forme corpeitatis erunt opposite ⁊ disperate: qō declaraꝫ sic. Dis trāsmutatio ē ex oppositis:g̃ forma dans eē vltimū rei:que hz corrūpi:ē opposita forme generāde. Sz forma corporeitatis ⁊ mixtiōis sunt dispositiones ad formā vltimā:g̃ erūt opposite tales forme mixtionis ⁊ corporeitat[is]. ¶ Pōt ēt rnderi tenēdo:q forma corporeitatis ⁊ mixtiōis nō distīguanť real[r].negādo cō sequētiā rōnis ꝑncipalis:⁊ ad ꝓbationē diceret:q agēs gnāns nō tm̄ corrūpit illō qō sibi repugnat formal[r]:verū ēt ꝟtual[r]. Uñ repugnantia virtualis est respectu effectuū vel dispōnū eoꝝ que formal[r] repugnant. sicut dicimus q cā intēsiōis albedinis virtual[r] repugnat calidi/tati. cū igr̄ ita sit q forma generāda ⁊ corrūpēda formaliter repugnent:dispōnes faciētes ꝑ istis formis ꝟtual[r] repugnabūt:⁊ ꝑ ꝓñs agēs itēdēs corrūpere formā aliq̄ subalē secūdario:⁊ ex ꝓsequnti corrūpit oēs ei⁹ dispōnes: q̄ faciebāt ꝑ ꝓseruatiōe ipsi⁹. Itē si iste dispōnes aliquo mō ꝓseruarenť a forma ipsa q̄ corrūpiť.corrupta ipa forma cōseruāte:secūdario ex ꝓñti corrūpūť ipse dispōnes ꝓseruate. Ex quo ꝓcludim⁹ q agēs corrūpēs:⁊ corrūpit ea que sibi repugnāt formal[r] ⁊ ea q̄ sibi repugnāt ꝟtualiter:⁊ q̄si ꝑ accns:qz rōne forme cui⁹ vltia corruptio ītē diť ab agēte. ¶ Et ad ꝓfirmationē cū dr̄ in bn̄tib⁹ simbolū(in z⁰ de gnōne)facilior ē trāsit⁹. dico q ꝑ tanto ꝫ est vez:qz q̄litas simbolica nō ita resistit agēti:⁊ resistē do debilitaꝫ:sicut q̄litaꝫ ꝛia. Uñ si resistit:ꝑ accns resistit:⁊ nō ꝑ se. Modo difficili⁹ ē (vt ingt Arz. ibi.) transmutare plura quoꝝ qōlz ꝑ se resistit agēti q̄ transmutare paucioza. Ex q̄ segr̄:q facili⁹ possit trāsmutari elemē tū bn̄s q̄litatē simbolicā:q̄ aliud elemētū bn̄s q̄litateꝫ oīno repugnātes. Ulteri⁹ agēs corrūpēs:in agendo non agit in q̄litatē simbolicā:lz tn̄ in q̄litatē ꝛiā. Sz quia corrūpit formā subalem corrūpēdā secūdario ⁊ ex ꝓñti corrūpit q̄litatē simbolicaz. Et �sm ꝫ possum⁹ dicere:q q̄litas illa simbolica manet dupl[r]. Tū qz nō est de itentiōe corrūpētis:vt ipsaz corrūpat:neq agit in ipsaz ꝑ se corrūpēdo. Tū qz ꝓsilis regnātur:⁊ ita remāet i suo sili. ⁊ �sm ꝫ pōt itelligi intētio Lōmē. in. z. de gnōne. q qualitas simbolica manet. q̄re ⁊c. ¶ Ad io[m]. Rndeť ꝑmitt̄edo distinctionē ꝓsuetā dari a Scotistis de potentia: qz duplex ē potētia.subiua.⁊ obiua: q̄ distīccio dcā est a nobis in tractatu nr̄o formalitatū ⁊ alibi diffuse. Potētia subiua q̄dā ē absoluta ⁊ fūdamētalis:q̄dā respectiua:vt hz videri in ꝑ phy. q̄ distīctiōe ꝑmissa. Rndetur q pōt dari vtrūq;q ipse forme subales educunť de eadē potētia subiua fūdamētali. Et cū tu dicis de mēte Lōmē. q po[c] nūeranť ad nūerationē actuū. Rndeo q ipse intelligit vl de pō obiua q̄ sic nūeraꝫ ad nūerationē act⁹ exn̄tie. Ul si itelligat de pō subiua:itelligit de pō respectiua nō absoluta. Et ad illud qō dr̄.z. ꝓb. Oz si posse sanari ⁊ posse egrotari sūt idem:sanitas ⁊ egritudo erunt idem. Dico q logr̄ de pō obiua:⁊ actu sibi corrndēte. Et ꝓcessuz ē talē po[as] nūerari ad nūerationē actuū. Pōt ēt dari aliud mēbz:q de eadē pō educāt ipse for[c]. Et cū tu dicis q for[c] nullū ordinē eēntialē bēbūt. Rndeť negādo ꝫ. imo pt eē ordo eēntiaľ iter for[as]:dato q nullus eēt ordo ipaz po[as] rī exn̄do suo subo:qz po[c] pñt ordiari q̄tū ad termios ⁊ termiatiue:lz ñ ordinenť iter se. ¶ Pōt ēt dari: qō iste for[c] bn̄t ordinē eēntialē iter se. Et cū tu dicis: immediate fūdāt i mā p[a]. g̃ nullū bn̄t ordinē. Negaꝫ ꝓña:qz a sili ꝑ passiōeꝫ imediate fūdāt i suo ꝓpo subo:⁊ tn̄ bn̄t ordinē eēntialē iter se. Jta q ꝑ pus vna ieſt suo subo: q̄ alia. Nō tn̄ segr̄ q illa q̄ p[a] ieſt sit rō recipiēdi aliā:qz ꝑximū ⁊ imediatū susceptiuū ē ipz sbz:qō tn̄ ñ ē po[a] ꝑpiq̄ receptiuū z[c] passiōeꝫ nisi p[a] passio sit i ipo recepta. ¶ Ad ii[m] arg[m] rndeť:negādo q deť aligd simplici⁹ elemento: ꝫ via quā teneo:qz for[a] corpeitatis ⁊ for[a] mixtiōis sunt vna for[a] real[r] ⁊ subal[r]. Sz ꝫ aliā viaz bērem⁹ dicere:q dať aligd simplici⁹ ipo elemēto. Nō qdē i fcō eē.ꝫ i fieri. Et ad Arz. q elemēta sūt corpa simplicia rndeť. q sūt corpa sūme simplicia i fcō eē:qz nō dať aliqō ꝓsitū in actu ꝓpleto:⁊ pfecto:qō sit simplici⁹ elemēto:lz bn̄ aliqō est simplici⁹ in fieri:vt dcm̄ ē. Neq ēt elemētū dr̄ corp⁹ simp[x] simplicitate oppsita ꝓpōni ex ptib⁹ essentialib⁹. ꝫ simplicitate oppsita mixtiōi:⁊ ꝓpōni ex mixtibilib⁹ Et ex his appz solo ad seq̄ns qō ē. iz[m] arg[m]. ¶ Ad iz[m] rn̄ deť ꝓcedēdo:q iste for[c] subales bn̄t ordinē iter se. Et cū tu dicis:iste ordo eēntiaľ erit de eēntia for[c] q̄ ordiať ad alterā. Dico q tu es valde grossus: si existimas q ideo ordo alic⁹ dicať eēntialis:qz sit ō essentia ei⁹:lz iō ordo eēntiaľ:qz ē neci⁹ iter aliq̄ q sic neciō ordinať eēntialr: ⁊ ita cū ordo sensitiue bois ad aīam itellectiuā sit neci⁹. ⁊ ita cū ordo sensitiue bois ad aīam itellectiuā sit neci⁹. iō iste ordo dr̄ eēntialis. Et cuz tu dicis:aut iste ordo est eēntialis sensitiue bois iq̄[m] sensitiua ē:aut iq̄[m] sensitiua bois. Dico q est ipi⁹ sensitiue bois:iq̄[m] sensitiua bois ē. Et cū tu dic[is]:q diffō bois nō idicaret totā essentiā bois ⁊ qcqd ptinet ad totā eēntiā bois. Rñ:q diffō bois idicat qcqd ptinet ad qditatē bois. Iste āt ordo cū sit ſpēs rlo:ñ ē ō qditate bois:qz nullū ſpēciuū ē ō eēntiaľ ab soluti:⁊ ita diffō bois ñ exmit istū ordinē. Uñ tu nō di

UVA. BHSC. IyR_086_2

stinguis iter illud qō ē p se: ⁊ illud qō nec̄io cōcurrit. alicui. gd. n. nec̄io ꝓpetit alicui: qō tñ nō p se ꝓpetit. sicut ꝓtinctio est ꝑn'' nec̄iū trāsmutatiōis: ⁊ tñ ē p accīs ꝑn''. sic est in ꝓposito. ordo nec̄io ꝙcurrit ad eē hois: ⁊ tñ nō ē ō eēntia hois: ⁊ dato ꝙ eēt de eēntia: adhuc nō segt̄: ꝙ sensitiuū: qō ꝓtinet in aiali: qō diffinit hoiez: nō exp̄mat istū ordinē saltē p̄missiue: ⁊ potētialr: quēadmodū exp̄imit eēntiā hois p̄missiue: ⁊ potētialr: ⁊ ꝫ loquēdo de aiali vt est altera ps diffōnis hois: ⁊ nō vt determinat̄ p dr̄iam specificā q̄ est rōnale. ¶ Ad vltimū arg''. ¶ Rñdeť negādo ꝓtiā. ¶ Ꝓo quo est notādū: ꝙ sicut vl'e ⁊ ꝑticulare distinguunt̄ ꝯ rōnē ex opione tua (ita ꝙ idez pōt cāre distinctos ꝓcept'' obiectiuos rōne tñ distictos) ita ꝯ opinea eadē res ꝓtinet in se distictas rōnes formales obiectiuas hūtes i se aliq̄ ñ idētitatē ⁊ distōnē ex nārei. Sē sitiua g̃ hois ꝑt accipi vl'i rōne sēsitiui vl'i rōne ꝓpa ⁊ ꝑticulari. Et iste sūt distincte rōnes formales obiectiue: q̄ ꝯ distinguunt̄ ex nā rei: sunt tñ idē realr. Si accipiat̄ sensitiuū sub rōne cōi: sic cōuenit sensitiua in hoie cū sensitiua in asino: ⁊ vt sic sub ista rōne nō est ordiabilis sensitiua in hoie ad aiam itellectiuā: nisi potētialiter ⁊ p̄missiue. Si vo ꝓsideret̄ sensitiua in homie sub rōne ꝓpria: sic distinguit̄ a sensitiua in asino: ⁊ vt sic positiue ⁊ actu est ordinabilis ad itellectiuā. Ex quo segt̄. ꝙ ꝯ in eadē sensitiua sint due rōnes formales obiectiue que relucēt in ipsa sensitiua: nō tñ segt̄ ꝙ sint due anime sensitiue: nisi essent realiter distincte. sicut dat̄ exēplum. Duo gradus caliditatis in eadē caliditate nūero: nō sunt due calidītates: nisi q̄ñ sunt realr distincti ⁊ separati.

Ultimo iaz ad rōnē ꝓncipalē in ꝑn''q. rñdeť. ꝓtermittēdo: ꝙ sicut ens ⁊ vnū diuidit̄ in ꝓpositū ⁊ simplex: ita eē: ⁊ vnū eē. sic ꝙ eē nō magis determinat̄ ad ꝓpositū q̄ ad simplex: quēadmodū nullū diuisū sibi determinat aliq̄d diuidētiū. Uñ nō est imaginādū: ꝙ eēntia alicui'' sit ꝓposita: ⁊ tñ eē sit simplex: sicut g̃ ens ꝓpositū qō est vnū icludit multa entia ꝑticularia: ita eē ꝓpositū: multa eē ꝑticularia. Ꝫ saluz ē g̃ ꝙ vnū eē ꝓpositū sit ab vnica forma: tñ dicēdū ē ꝙ eē totale ipsi'' ꝓpositi vltimate ⁊ cōplete est ab vnica forma. ſ. a forma vltia ꝑ quā totū qō est in ipo ꝓposito se hz vt potentiale: ⁊ vt mā respectu illi'' vltime forme. ⁊ sic totū esse illi'' ꝓpositi totalis est ab illa vnica forma cōpletiue ⁊ pfecte. ¶ Ad ꝓfirmationē cū dicebat̄: ꝙ gen'' nihil est ꝑter eas q̄ sunt gnis ſpēs. ¶ Rñdeť ꝙ illa auctas trūcate adducit̄. Sed subdit Ari. si est aliqd: est qdē vt mā. Uñ si dr̄ia specifica eēt tota eēntia ⁊ gditaz rei: supflueret gen'' in diffōne: ꝙ dr̄ia specifica sufficiēter explicaret totā essentiā diffiniti. Unde vult Ax. ibidē: ꝙ gen'' ꝓportat qcqd est in diffinito ꝑter dr̄iaz vltimā ⁊ formā vltimā a q̄ accipit̄ differētia. ⁊ totū illud ꝓportatū p gen'' se hz vt potētiale ⁊ vt mā respectu vltime dr̄ie. Uñ ꝑtractat ibi de vnitate diffinitionis qūo p̄missīt in posteriozib'' Analeticis: et qūo ꝑtractat in. 8°. meta. de vnitate ꝓpositi: ⁊ sicut vult ibi. ꝙ vnitas p se ꝓpositi est ex p se actu: ⁊ p se potētia: ita vult ꝓceptū diffinitiuū esse per se vnū: qz est ex per se ꝓcepto actuali: ⁊ ꝓceptu potentiali. Et sicut in. 8°. meta. vult ꝙ actus sit ꝓncipalioz cā ꝓpositi entitatis: ⁊ ex p̄ñti vnitatis ei''. Ita in ꝓposito vnitas diffōnis ꝓncipalr est a dr̄ia vltima rei. Ex qb'' nō segt̄: ꝙ in potētiali qō ipoztat̄ ꝑ genus: nō icludant̄ multe forme: q̄rū q̄libz se tenet ex parte māe: quēadmodū in ꝓposito substātiali icludūt multe ptes ozganice que differūt ſm spēm p formas specificas distictas: ⁊ tñ qz totū icludēs illas formas ordinat̄ vt ꝑfectibile ⁊ potētiale ad ynā formam vltimā. Jō qdaz pfectibile ⁊ illa fit vnū p se. Unde vlr est verū ꝙ in ꝓpositis ꝯtis q̄ꝫto aliqd ē pfecti'' ꝓpositū: tāto plures ptes ozganicas eēntialr distictas icludit. Et tñ nō obstante illa pluralitate: cōpositū tale est pfecti'' vnū: q̄ꝫ illud qō non tot ptes icludit: ⁊ sic dr̄ esse veri'' vnū: qz pfecti'': nō tñ qz idiuisibili''. ¶ Per hoc rñdeť ad secundā ꝓfirmationē: ꝙ dr̄ia vltima est tota suba rei. Hoc nō est itelligēdū sicut vba sonāt: qz tūc in oī diffōne cōmitteret̄ nugatio: qz vel genus non ptineret ad subam rei: vel ratione dr̄ie vltime bis diceret̄. ¶ Intelligēdū est g̃ ꝙ tota suba rei cōpletiue ⁊ pfectiue est ab vltima dr̄ia: hoc est ꝙ ipsa ꝓplet ⁊ pficit totā subaz rei. ¶ Ad tertiā ꝓfirmationē cū dicebat̄: ꝙ in substātys nō est ordo: itelligēdū ē: nō ꝙ forme in aliquo vno ꝓposito nō sint eēntialr ordinate: ſz nō est ordo faciēs aut tollēs nugationē: qz sicut dicit Ax. ibi. si est nugatio in diffōne addēdo dr̄iaz ꝑtem posteriozi vt dicēdo aial bipes hūs pedes: ali'' ordo addēdo dr̄iaz posteriozē ꝑti nō tollit ipsā nugationē: vt dicēdo aial hūs pedes bipes. Ita ꝙ ali'' ⁊ ali'' ordo nō facit ⁊ tollit nugationē: ⁊ ꝫ maxie segt̄ negādo: ꝙ dr̄ia vltia sit cā vnitatis diffinitiōis: vt declaratuz est in metaphysicis. Q. de termino acq̄sito per mot'' distinctos ſpē.

¶ Eadem est mā vt ꝓncipium omnibus que fiunt ⁊c̄. Textu cōmēti. XI. Nō. III.

Queritur Utr̄ mā sit eadez nūo oium gnābiliuz ⁊ cozruptibiliuz. Utr̄ ꝙ nō. 7. me. Hnāns gnāt aliō ꝑ māz

Ad oppositū est Ax. ꝑ ꝑby. ⁊ ꝑ de gnōne.

Rñdeť ꝑ: in qōne ista pōt̄ triplex distō. ¶ 2°. multiplex ꝑ: ex q̄ patebit rñ. ad ar''i ꝑn''. ¶ 3°. difficultas mouebit̄ ⁊ soluet̄.

Quātū ad ꝑ'' ꝑ'' distō ē: ꝙ vnitas nūeralis ē duplex: q̄dā ē vnitas actualis. q̄dā ē vnitas aptitudinalis. Unitas actualis est: q̄ aliqō actualr ē vnuz nuō. Unitas aptitudialis q̄ ē vnū in aptitudie: sicut due aq̄: aut aliq̄ duo eiusdē rōnis: ⁊ homogenea nata sūt vniri ⁊ eē vnū. ¶ 2ª distō ē hec. Unitas actualis q̄dā ē isequēs formā toti'': q̄ distīguit̄ ꝫ māz oppositā gditati: q̄dā ē isequēs formā ptis q̄ distīguit̄ ꝫ māz: q̄ ē altera ps ꝓpositi. Quedā ē vnitas q̄ isegt̄ ens ſz ꝙ ens. ꝑª ⁊ 2ª vnitas est vnitas formalis. 3ª vnitas ē vnitas entitatiua. ¶ 3ª distīctio. duplex est mā: q̄daz est mā ꝓma seu remota: q̄dā 2ª seu ꝓpinq̄. hec distō ꝑz ex terminis.

De secūdo. Dis p̄missis ponūt̄ ꝓnes. ꝑª ē ista. Diuersis gnōnib'' ſz nūez cozrñdet distincte māe 2ª: nūeralr distincte. Ista ꝑz. Qm̄ alie dispōnes q̄litatiue ⁊ q̄ntitatiue nūeralr distincte sunt in mā. Soz. ⁊ alie sūt in mā. ¶ Pla. ¶ 2ª ꝑ ē: ꝙ mā ꝑª ē vna nuō oiuz gnābiliū ⁊ cozruptibiliū ꝑ ꝙationē distōnis formalis q̄ sumit a foꝛª ptis. Istud ꝓbat̄. Qm̄ illō qō nulla formā hz de se: ſz ē ꝑ diuersū ab oī tali foꝛª: nō pōt distīgui ab alio ītrisece p aliq̄z vnitatē q̄ ꝓsegt̄ formā: i eo ꝙ foꝛª. Sz mā ꝑª de se nullā formā icludit: ⁊ ē ꝑ diuersa ab oī foꝛª partl. g̃ ⁊c̄. ¶ 3ª ꝑ ē: ꝙ loq̄ndo ō vnitate actuali: q̄ ꝓsegt̄ ens ſz ꝙ ens: mā ꝑª ꝑt ee vna nuō reu oiuz formaz ad seīuicem succedētiū: ⁊ ꝫ vult Ax. i ꝑ ꝑby. ⁊ ꝑ de gnōne. Qm̄ dato oppositō nō eēt trāsmutatio ab vno i alterz. cōfirmat̄ ēt ſm ipm. Idem subm in trāsmutatiōe subali manet sub vtroq̄ termino trāsmutatiōis. ¶ Quarta ꝓclo est ista. ꝙ cōpando mām ꝓmā ad indiuidua simul actu exīntia: materia talis est alia ⁊ alia ſm vnitatē numeralē positiuam insequētez ens ſm ꝙ ens: hoc est vt vnitas ē passio entis: ⁊ cuiuslibz iferiozis ad ens. ꝑbat̄ dupl'r. ꝓtio sic. gnāns ſz Ari. generat aliud ꝑ māz: q̄ mā nō tñ est alia

UVA. BHSC. IyR_086_2

alietate forme: ꝛ ꝑ vnitatē formalē que insegꝫ ipsaꝫ formaꝫ quā bꝫ: veꝝ etiā est alia alietate ꝑria que insequit vnitatē ipsius vt ipsa est distincta a forma. Naꝫ sicut mā in ꝓposito subali loquēdo de mā p̄ma est p̄ncipiū distinctū essentialr a forma: sic bꝫ ꝑriā vnitatē distinctaꝫ ab vnitate forme: que vnitas nō tm̄ est vnitas specifica: sed etiaꝫ numeralis: qꝛ ꝓpositi singularis sunt p̄incipia singularia. ¶ Probaꝫ scō hec eadē ꝟ. Gnāns bꝫ māꝫ suā pfectā forª subali: sꝫ māꝫ geniti vl gnāndi pficit ipm generans ꝓsili forma in spē: sꝫ ipossibile est eandē māꝫ habere formā in esse geto aut eē pfectā forma: ꝛ carere forma: seu hr̄e ipsam in fieri: g̃ mā gnāntis ꝛ geniti nō sunt eadē. ¶ Loquēdo de vnitate q̄ insegtur formā totius q̄ est quiditas: ponitur ista ꝛclusio que est gnta. vꝫ. omnes māe sunt vnuꝫ gditatiue. ꝓbaꝫ. qꝛ nā māe gditatiue accepta p̄dicaꝫ eēntialr ꝛ in recto in p̄mo modo dicendi p se de hac mā ꝛ de illa: ꝛ bꝫ rōneꝫ vniuersalis p̄dicabilis de istis. igiꝫ oēs māe singulares sunt vnuꝫ in nā māe eoruꝫ. ¶ Sed ꝟ. Auerroys. iz. meta. cōmēto. i4. bꝫ. q̄ mā p̄ima nō bꝫ cōitatez alicuius p̄dicabilis de pluribus sed p̄cise cōitatem fꝫ causalitatē intrinsecaꝫ: et in hoc distinguit ipsaꝫ a cōitate generis p̄dicabilis. ꝛ hoc dicit eē de intentione Aꝝ. declarantis nām māe. igitur materia nō est sic vna. ¶ Itē instatur contra aliā cōclusionē vbi dicitur q̄ loquendo de vnitate insequente ens in se ꝛ in suis inferioribus ois mā in quocūq̄ cōpositō naturali ē vna nūero positiue. Cōtra. habꝫ ipse in eodē cōmento q̄ mā circūscripta forma nullā bꝫ vnitatē nisi p̄uatiuam per carentiā formaꝝ ꝛ dr̄iaꝝ indiuidualiuꝫ. igitur conclusio falsa. ¶ Ad hec respōdetur q̄ nā materie in esse abstracto a suis indiuiduis bꝫ rōnem vniuersalis p̄dicabilis vt declaraꝫ in. q. de indiuiduatione. ¶ Ad ꝓmē tatorē dr̄ q̄ intentio sua est q̄ resoluendo aliq̄ ꝓpositū singulare in materiaꝫ p̄imā saltem per intellectū remanet mā p̄ma nuda: que licet sit cōicabilis per modū p̄incipy materialis pluribus indiuiduis per causalitatē intrinsecā: que sibi debetur inquantum est mā: ista tm̄ mā nō est cōis cōitate vniuersali: que cōitas insequitur formaꝫ licet potentialem ad aliam formam vel saltem ad aliam realitatē forme: cōitas aūt materie fꝫ causalitatē insequitur hanc naturaꝫ pure potentialē ad formaꝫ. Ex hoc nō sequitur q̄ abstrahendo nām māe ab omnibus īdiuiduis nō sit talis nā vniuersal. ¶ Et si dicaꝫ q̄ mā in cōmuni p̄dicatur de hac mā nō in recto sed in obliquo. Cōtra. qꝛ hec. ꝓpositio. hec mā. est mā est eēntialis. quia p̄dicatū icluditur in rōne subiecti: sed p̄dicaᵐ de essentia subiecti p̄dicatur in recto. ¶ Ꝑ. quod dicit totaꝫ quiditatem alicuius p̄dicatur in recto. mā in cōi est hꝫ respectu huius māe: qꝛ hec mā nō addit supra materiā nisi hecheitatē: que nō ptinet ad gditatē. Nec obstat q̄ dicit ꝓmētatoꝛ p̄imo phycoꝝ commento. 69. mām nō habere quiditatem. ¶ Respōdeꝫ q̄ pro tanto dicit hoc: qꝛ vult totaꝫ quiditatē compositi nālis eē formam partis a qua mā est p̄imo diuersa. Loquēdo igiꝫ de quiditate que est forma partis mā nullam talem habet quiditatē: sed loquēdo de quiditate que sumitur ab ente seu ab essentia sic mā habet quiditatē. ¶ Ad scām respondetur q̄ loquendo de vnitate que sumitur a forma partis indiuiduali vel a differentia eius sic mā p̄ria non est vna numero positiue: sed tm̄ p̄uatiue. vnam tetigit cōmētatoꝛ ꝛ aliaꝫ p̄supposuit. Nec valet: istā nō posuit. ergo negauit ipsam. ¶ Sexta ꝟ: q̄ loquendo de vnitate aptitudinali: q̄ apta nata ē ꝓpetere ipsi māe: alr dām est fꝫ aliq̄s Scotistas: alr ꝑm alios. Pro opinione aliquoꝝ ponit ista ꝟ. v. q̄ oīuꝫ gnābiliū ꝛ corruptibiliū est eadē mā nuō. Probaꝫ q̄cūq̄ sunt eiusdez rōnis: ꝛ oīo homogenea ipsa nata sunt ꝛstituere aliq̄ vnuꝫ nuō. Sꝫ oēs māe sunt eiusdē rōnis: qꝛ nō daꝫ duo p̄ma in genere cause mālis: sicut neq̄ in alys: g̃ ex oib⁹ materys pōt fieri yna mā: ꝛ dicūt isti: q̄ oēs māe dicunt esse vna mā nuō p̄uatiue: seu aptitudinalr. Naꝫ q̄ sint diuerse seu diuise: hoc ē ab ipsis formis originalr ꝛbētib⁹ ꝛ diuidētib⁹ ipsas mās: ita q̄ ipsis circūscriptis. vꝫ. circūscripta forma subali: q̄titate: loco: ꝛ situ: oēs māe eēnt vna. ¶ Alia Scotistaꝝ opio tenet opposituꝫ. Pro q̄ ponit ista ꝛclo. Qꝛ oēs māe diuise ꝛ sepate circūscriptis ēt oib⁹ formis subalib⁹ seu accītalib⁹: adhuc distinguunt: vtputa si due māe fierēt exꝫ vniuersum adhuc yna eēt distincta ab alia. ꝛ hoc p suas eēntias: ita q̄ seipsis distinguerent: q̄ distinctio tm̄ eēt nūeralis: ꝛ nō specifica: cū distinctōis p̄nª eēnt ipe hecheitates. Nunq̄ tm̄ ꝛcedit: q̄ iste māe distinguerent formalr: vt distinctio formalis ē a forma: vt forma ē altera ps ꝓpositi: q̄re ꝛc. Per ꝟ pz rūsio ad aagumētum adductum in p̄incipio.

De tertio p̄ncipali isurgit yna difficultas: qꝛ Ari. dicit q̄ gnāns gnāt aliud ꝑ māꝫ ꝛ nō ꝑ formā: cū. 7ᵒ meta. dicaꝫ q̄ forª sepat ꝛ distinguit. Ad hāc difficultatē rūsū ē alias. epilogādo tm̄ ad ꝟ p̄mittūt aliq̄ ꝓpones. ¶ pª ꝓpō ē ista. q̄ forª est p̄nᵐ distinctiuū sic mā. ꝓbaꝫ. qꝛ eadē sūt p̄ncipia eēndi ꝛ distinguēdi: sꝫ forª est eq̄ bñ p̄nᵐ essendi sicut mā. g̃ ꝛc. ¶ Scōa ꝓpō. q̄ forma magis distinguit q̄ mā: qꝛ qō est magis p̄nᵐ ꝛ p̄ncipalius eēndi: ē magis p̄nᵐ distinguēdi: sꝫ forma ē p̄nᵐ p̄ncipaliº eēndi. g̃ ꝛc. ¶ Zª ꝓpō: forª approꝑate nō ē p̄nᵐ distinguēdi: ꝓbaꝫ. illud qō ē p̄nᵐ assiliandi: nō ē p̄nᵐ distinguēdi: qꝛ assimilare ꝛ distinguere sūt opposita: vel saltē dispata. sed forª ē p̄nᵐ assiliandi: qꝛ agēs ꝑ formā suā assiliat sibi passū. ꝛ ꝟ nō in singularitate: sꝫ in nā: ꝛ in spē: g̃ nō ē p̄nᵐ distinguēdi approꝑate. ¶ Ultia ꝓpō: mā approꝑate dr̄ eē p̄nᵐ distinguēdi: qꝛ nullo mō ē p̄nᵐ assiliatiuū. g̃ ei magis ꝛuenit distinguere approꝑate: q̄ forme. Ex ꝟ pz solo difficultarl.

¶ Quecūq̄ vtiq̄ sic trasmutātur ad inuicē ad māꝫ oꝫ redire. Textu cōmēti. XIIII. Nō. VII.

Queritᵗ Utꝝ idē nuō per poˢˢibinam possit repari qō est corruptū.

¶ Ista qō nō ē ptractāda ex p̄ncipys nālib⁹: sꝫ tm̄ theologicis. soluꝫ hic introduciᵗ vt videaᵗ q̄tuꝫ ex p̄ncipys. ſ. tho. ꝛ aliorꝫ ꝛtineat vitatē. Et aī ꝑ negatiue. Si. n. corruptū iteꝝ repaī: ista gnō aut ē eadē cum ꝑª gnōne: aut ē distincta: si dicas q̄ ē distincta. Arguitur sic. Ubicūq̄ sūt due ꝑductiones ꝛ due gnones: ibi sūt duo genita distincta: fꝫ p te hic sūt due gnones. g̃ sūt duo genita seu ꝑducta. Si dicas q̄ gnō zª ē eadē cū ꝑª. Aut. n. ꝑª est zª. Aut zª ē ꝑª. si dicas q̄ ꝑª ē zª. gnō zª ꝑsuppōit ꝓzē. g̃ si ꝑª ē zª: ꝑsuppōit isti zᶜ gnōni altera gnō ꝓz. Si dicas q̄ zª ē ꝑª. Arguo sic. qō gnāt ꝑª gnōne: ꝑ capit eē: ꝛ nūq̄ āplº fuit. g̃ si zª ē ꝑª segt q̄ ꝑ istā gnōnē: ꝑ capit eē ipz regnātū g̃ nō ē regnātū. fꝫ ꝑ gnātū. Sꝫ ꝓbaꝫ ꝑᵐ assūptū. ꝑ maiorē. ſ. q̄ si sint due gnones distincte: q̄ sint duo genita. qꝛ gnō est eadē cū re gēita. ꝓbaꝫ. qꝛ si nō ē eadē: aut ꝓcedit ipsa rē genitaꝫ. aut segt: aut ē sil cū ipsa. Nō ē dicēdū q̄ ꝓcedat. qꝛ gnō ē mutatio instātanea: ꝛ in eodē īstāti est cū re genita. Et ꝑ idē non pōt dici q̄ sequaᵗ: seqꝛet ēt q̄ ipsa gnō sequereᵗ. ꝓpriº res genita eēt q̄ gnāreᵗ: qō est possibile. si vo dicas q̄ gnātio ē sil cū re genita. g̃ ē eadē qꝛ nō vr̄ q̄ ista sil as possit eē nisi ex identitate vnⁱ ad altez: q̄re segt: q̄ si due gnones. g̃ duo genita. ¶ Secūdo principalr arguit. Si destructū est regnātuꝫ: certū ē

UVA. BHSC. IyR_086_2

q̄ in aliquo tpe fuit p̄mo gnātuz: sit illud tp̄s A. cū postmodū regnātur: in aliq̄ tpe regnātur: sit istud tp̄s B. tūc argr̄ sic. Si idē nūero genituz in tpe A. regnēt in tpe B, q̄ tp̄s A. fiet tp̄s B. Q̄m si mēsuratū est idem: r mensura oz esse eadē. Sed hoc est impossibile: q̄n tunc p̄terituz inquātu p̄teritū fieret pñs: r ēt illud regnātū inquātum p̄teritū fieret pñs. g̃ ipole est q̄ destructū regnēt.

Ad opposituz r p̄ pte affirmatiua q̄nis argr̄. Aug. zz. ō ciui. dei. cap. zo. ingt de carne nr̄a repāda in resurrectiōe: si oibus modis ista pisset: neq̄ ei⁹ mā vllis nāe latebris mā sisset. vñ vellet eaz reparet op̄s. Ex q̄ cōcludit: q̄ si totalr destrueret caro būana: posset ipsa eadē nūero repari.

Circa istaz q̄nē. Primo ē opi. s. Tho. in. 4. snīa. di. 44. q. i. q tz ptē negatiuā q̄nis: r vt meli⁹ videaī opi. sua: erūt. 4. faciēda. Primo ponam opi. san. Tho. cū eius motiuo r fundamēto. Secūdo arguā ꝯ. Tertio soluā eius fundamentū seu motiuū. Ultimo nñdebo ad argumēta in p̄ncipio. q.

Quantum ad p̄m: Fm ip̄z est aduertēdū q̄ corruptibile ē in duplici dr̄ia: q̄dā corruptibile q̄ totalr corrūpit̄: r desinit eē: sic q̄ hz eē totale iterruptū: q̄dā ē corruptibile: cui⁹ eē totale r idē māet. Primū corruptibile ē: sic nā būtoz: r alioz: q̄rū forma totalr corrūpit̄ seu desinit eē: q̄dā ē corruptibile: cuius forma manet: r idē eē toti⁹: sic nā būana: cui⁹ forma q̄ est aia itellectiua post corruptiōez manet i suo eē. Et hz idē eē (Fm ip̄m) q̄ ē eē toti⁹ r ꝯpositi: q̄n si hret aliud eē a corpe r a ꝯposito: seq̄ret q̄ vnio forme subalis cū mā eēt accñtalis. Si loq̄mur de tali corruptiōe talis corruptibilis: cui⁹ eē idez manet post corruptionē: idē nūero p̄t repari p̄ po^am dīnā. Si loq̄mur de alio corruptibili: cui⁹ eē totale est iterruptū. r desinit eē: r nō retinet idē eē: illud nō p̄t repari in idētitate nūerali: neq̄ repari idē numero de īmēsa potētia dei.

Quantum ad z^m. Cōtra istā pōnē istaī. Et argr̄ p̄ fundam̄tū sue pōnis p q̄ tz: q̄ idē nūero in nā būana p̄t repari: r nō in alys. z° ꝯclonē: r argr̄ sic p̄. Et p̄supono illud q̄ dicit. s. Tho. in p̄^a pte. q. 89. ar. p̄. q̄ aīa itellectiua hz eē ipfectū ex̄ coz^p: r in coꝛpe hz eē pfectū: ex q̄ p̄supposito argr̄ ꝯ fundamētū suū. Pñs oīno idē eē nō vr eē ipfectū ex eo q̄ pfectionē suā seu suū eē nō cōicat alteri. Sz aīa itellectiua ex̄ coz^p p̄ te retinet idez eē q̄ hēbat in coꝛpe: r idē eē toti⁹. g̃ nō ē ipfecta sepata a coꝛpore: ex eo q̄ suū esse nō cōicat coꝛpi. maioꝛ, pbaī: q̄ cōicare suū eē alteri vel pfectōez alteri: nō ē recipe pfectionē ab illo: sz magis dare. Uñ lz ad aligd q̄ ē pfectuz in se ꝯsequaī cōicare suā pfectiōez alys: sicut ē de itelligēte: ad quā ꝯseqūista pfectio: q̄ est cōicare eē alys in modo nō hēdo oz hēdi ex ista cōicatōe itelligētia nō pficit̄ i se: q̄ tūc seq̄ret q̄ de^o nō cōicādo eē istis iferioꝛib⁹: eēt impfectioꝛ in se: r ita pfectionē aliq̄ recipet a creatura: minoꝛ tuus. Ité argr̄ z°. Quecūq̄ hñt idē eē oīno: vnū respectu talis eē nō p̄t dici ipfecti⁹ reliq̄. Sz aīa itellectiua r totū cōpositū q̄ ē bō hñt idē eē. g̃ aīa itellectiua nō dr̄ ipfecta in tali eē: si sit sepata: r tī totū cōpositū ē pfecti⁹ in tali eē. Et cōfirmaī. Impole ē q̄ sit eē alicui⁹: nisi eē cū eē toti⁹. g̃ seq̄t: q̄ si eē toti⁹ est: r totū hñs idez esse. Ité z° argr̄ ex alio fundamēto ꝯ. s. Tho. tz ip̄e q̄ ꝯpositū dicit tertiā entitatē distinctā realr a suis ptib⁹. Jsta entitas totalr desinit esse in morte hois: aliogn bō nō vere moꝛeret: sz q̄cūq̄ hz eē iterruptū r destruit̄ q̄tuz ad suū esse: nō p̄t idē nūero repari. g̃ idē bō numero nō poterit repari. Ité 4° fm ip̄z p̄pe passiōes distinguūtur eēntialr a subtis poc aīe: r maxie poc sensitiue: q̄ (fm Az. in de sensu r sen. in p̄n? r in de sōno r vigilia) fundātur imediate i ꝯposito. Sil̄r q̄titas distinguit̄ eēntialr a suba: ista oīa coꝛrūpūt̄: r desinūt eē i morte hois. g̃ eadez passio: r eadē q̄titas nō poterit p po^am dīnā repari.

Secundo p̄ncipalr. Cōtra ꝯclonē in se argr̄ ēt. Si .n. de^o, pducat aligd in istāti a. r ꝯseruet ip̄m in tpe imediate seq̄nti: certū est: q̄ tale coꝛruptum erit idē nūero p te in istāti a. r etiā in tpe seq̄nti medio: atq̄ etiā in istāti b. ad q̄ termiaī tale tp̄s itermediuz. g̃ vbi ,pducat aligd in istāti a. r in tpe medio nō ꝯseruet: r itez in istāti b. ip̄m ,pducat: relingt̄ q̄ erit idē eē in istāti a. r in istāti b. ,pbaī ista ꝯña. Idētitas ipsi⁹ eē in istāti b. r in istāti a. si dep̄det eēntialr a ꝯseruatōe ipsi⁹ esse in tpe itermedio dep̄dēt in aliq̄ gñe cāe: aut in gñe cause mālis: aut formalis: efficiētis: aut finalis. Non p̄t dari q̄ ab illo eē sic ꝯseruato eēntialr dep̄deat in aliq̄ genere cāe: vt p̄z discurrēdo p oēs. g̃ nullo⁹ eēntialr idē eē in istāti a. r in istāti b. dep̄dēt ab ipo ꝯseruato in tpe itermedio. Probaī ista ꝯña alio me⁹: q̄r si eēt illud q̄ tu dicis: q̄ idētitas isti⁹ eē in vtroq̄ instāti dependeret ab ipo eē ꝯseruato in tali tpe medio. g̃ de^o q̄ erat in instāti p̄ori nō posset creare in istāti posteriori. Probaī ꝯntia. Nā idētitas eē in istāti isto posteriori dep̄dēt eēntialr ab ipo eē ꝯseruato in tpe medio dep̄dētia eēntiali: sed nihil idez r vnū p̄t esse r ,pduci sine eo a q̄ eēntialr dep̄dēt. g̃ nō poterit idē esse ,pduci in istāti posteriori: ni si ab eode agēte eēt ꝯseruatū i tpe itermedio ꝛc. Ité z° argr̄. p̄supponendo p̄mo q̄ q̄cūq̄ sic se hñt q̄ vnū est p̄us eēntialr: r aliō posteri⁹: vnitas r idētitas p̄oris eēntialiter nō dep̄dēt a posteriori eēntialr. Uñ lz ad distinctionē p̄oris distinguaī posteri⁹: nō tī ex̄. vt p̄z i exēplo. Naz stāte vnitate in cā p̄t esse p̄alitas in effectu. z° p̄supponit̄: q̄ duratio r diuersitas tpis seu istātiū: i quibus aliq̄ fiūt est posterioꝛ eēntialr ipso eē q̄ fit r gnaī. Isto stāte argr̄ sic. Diuersitas posterioris essentialr non ꝯcludit diuersitatē p̄oris in sua vnitate r idētitate: sz instātia r tp̄s in q̄ ip̄m esse p̄manēs durat: sunt posterioꝛa eēntialr re durāte. g̃ lz istātia diuersificent̄ siue tp̄s res p̄manēs r esse positū in tpe nō diuersificaī. maioꝛ p̄z ex suppositis. minoꝛ appet: q̄r siue istātia in tpe cōicent ad seiuicē: siue nō: semp remanet idē eē. Nā eē p̄manēs distinguit̄ eēntialr a successiuo: r remanet idē in eē: q̄buscūq̄ istātib⁹ ad seiuicē succedētib⁹. Itaq̄ ñ obstāte q̄ istātia diuersificent̄: semp tñ remāet idē esse: loq̄ndo de esse cāto r ,pducto. g̃ cū vnitas r idētitas ipsi⁹ nō dependeat eēntialr a tpe: variato tpe: r ip̄o nō ꝯseruato in tpe: adhuc poterit idem repari. Hoc p̄t sic ꝯfirmari. Si esse eēt idē in a. r in tpe seq̄nti: r vlteri⁹ sit in b. itelligendo q̄ b. instās ad q̄ tale tp̄s mediuz terminaī: ꝯcederes q̄ ip̄z eē est oīno idē. g̃ ēt vbi eēt in a. r in b. r nō ꝯseruaret in tpe itermedio: adhuc eēt idē. Probo q̄r i isto casu nō destruit̄ nisi hoc q̄ est durare in tpe itermedio: q̄ ē posteri⁹ eēntialr ip̄o esse durāte. g̃ pp diuersitatez h⁹ q̄ est durare: q̄ est posteri⁹ esse durāte nō variabiī ipsuz esse. Q̄r si tu dicas: mensuratū dep̄dēt eēntialr a mēsura: sz ita est: q̄ tp̄s est mensura isti⁹ esse. g̃ nō poterit eē idez esse nisi sit idē tp̄s. R̄ndeo q̄ mensuratū dependet essentialr a mensura q̄ est ei⁹ mensura essentialis: sz nō dependet essentialr a mensura q̄ est ei⁹ mensura accidentalis: mō esse p̄manēs dep̄dēt accñtalr a tpe: q̄r tp̄s nō mensurat ip̄m ens p̄manens: inq̄tū p̄manēs est: sz vt hz esse in fluxu: r in motu: ex. 4. physi. Sz vbi mensuratū dep̄dēt essentialr a mēsura: variata mensura: varia-

UVA. BHSC. IyR_086_2

tur mēsuratū. Isto° dicim°: q̄ scīa mēsurat̄ a scibili: ꝛ ita variato scibili variat̄ scīa. ¶ Itez 3°. ar̄. ꝓsupponēdo p̄°. q̄ mutatiões ille q̄ hñt terminos eiusdē rōnis: hñt eq̄lē ꝯpolitatē vel icōpossibilitatē: ꝛ q̄lz ipaꝝ ē possibilis vel ipolis i se. ¶ Pꝛesuppōit ēt 2°. q̄ mutatões oppoꝛ hñt terminū eiusdē rōnis: sic̄ gnō ꝛ coꝛruptio hñt ipz nō eē: vna p termīo a q̄: altera p termīo ad quez: ita q̄ nō esse ipsi° gnōnis qō ē termin° a q̄ ipsi°: ē eiusdē rōnis cū nō eē: qō est termin° ad quē coꝛruptōis. Isto stāte ar̄. sic. Si aliqd gnār̄: nihil p̄cedēs gnōnē est eiusdez rōnis cū nihilo destructōis in qō cedit ipz destructū. ¶ Pꝛobo hāc maioꝛez: qꝛ vtrobiq̄ nihil p̄uat ipz eē: ꝛ hz eq̄lē icōpossibilitatez respcū eē: ꝛ ei eq̄lr opponit̄. Sz nihil p̄cedēs gnōnez nō ipedit gn ipz esse idē possit gnāri. g̃ ꝛ ipz nihil ī qō cedit ipz destructū nō ipediet: gn ipz destructū possit repari. ¶ Pꝛobat̄ ꝟña. Qꝛ si nihil seq̄ns destructiōez alic° ipedit ꝓductiōez eē cui opponit̄: ꝫ eēt pp maioꝛē oppōnez ipsi° nihil ad eē: aut qꝛ vnū nihil magis p̄uaret eē q̄z reliquū. Sz nullū istoꝝ ē. Est. n. eq̄lis oppō ꝛ eq̄lis p̄uatio respcū eē. g̃ si nihil p̄cedēs gnōnē nō ipedit gn idē eē ꝓducat̄ ꝛ possit ꝓduci: seq̄t̄ etiā: q̄ nihil seq̄ns destructionē nō ipediet. ¶ Et ꝟfirmat̄. Qꝛ ē eq̄lis potestas ex pte ꝓducētis ꝛ eq̄lis polītas ex pte rei ꝓducibil': qꝛ nō vr̄ q̄ ipa res ꝓducibilis q̄ñ est destructa ī cludat maioꝛē ꝫdictionē ad eē: q̄z vbi ñ eēt destructa: ꝛ ipz nihil ī qō cedit ipz destructū: ñ magꝭ p̄uat eē: neq̄z magꝭ oppōit̄ q̄z alteꝝ nihil p̄cedēs ipaz gnōnē. g̃ seq̄t̄ q̄ idē esse destructū poterit repari: seu nō iplicat ꝫdictiōez gn ipz possit in vnitate numerali repari. ¶ Sed ꝫ surgit vna difficultas. Utꝝ idez nūero possit repari p po°m nālem. ¶ De ꝫ videas Sco. in. 4. sñiaꝝ. di. 43. q. 3. g tz ptem affirmatiuā ꝫ san. Tho. ꝛ ibi videbis mirabilia.

Quantuz ad 3m arti. ¶ Ad arg° in p̄n°q̄ faciūt ad oppom qōnis rñdet̄: ꝛ p̄ ad fundam̄ q̄bus nitit̄. s. Tho. pbare: q̄ eē iterruptuz nō possit idē nūero repari. cū dicit: q̄ si aīa itellectiua desineret eē q̄tuz ad oēm sui entitatē: nō posset eadē numero repari. Negat̄ ꝟña: silr negat̄: q̄ aīa itellectiua bēat idez esse cū eē toti° ꝓpositi. ꝫ. n. ē fl̄z: vt p̄batū ē. Et ad rōnē ei° cū dic̄: q̄ tūc vnio aīe itellectiue cū coꝛpe eēt accītal': negat̄ ꝟña. Nā vnio nō ē nihilī ad ens: sz entis ad ens: ꝛ vnūqōq̄ qō hz entitatē ex suā cām: hz ēt p̄ptiū eē: qꝛ nō est imaginādū q̄ aliqd sit ens ex se: ꝛ nō bēat p̄ptiū eē: sz aīa itellectiua vnit̄ coꝛpi. g̃ aīa itellectiua hz p̄ptiū eē: ꝛ etiā coꝛp° vt tactū ē. q. 19. supi° de idiuiduatōe. vñ ista vnio est p se receptiui cū p se recepto. Nihil āt p̄t recipe seipz. g̃ p se receptiuū: ꝛ p se receptū hñt p̄ptiū esse. Nec seq̄t̄ q̄ ista vnio sit accītal': qꝛ qñ receptiuū est tale p se: ꝛ receptibile ē ēt p se (ad qō p se ordinat̄ ipm receptiuū) totū ē p se resultās ex ipsis. ꝛ vnio ptis cū pte est etiā p se. g̃ (cū coꝛp° sit p se receptiuū aīe: ꝛ p se ordinat̄ ad ipsaz aīam: vt ad p se receptibile) totū resultās ex istis erit vnū p se.

Quantū ad vlti°m. Ad arg° in p̄n°. ¶ Ad p̄m qō adducebat̄ in p̄nci° qōnis: dō: q̄ ipm arg°m mltiplr peccat: ꝛ nulla est p̄pō assūpta q̄ nō sit fl̄a: qō declarat̄ discurrēdo p ipas. Cū tu dicis. illa q̄ hñt distictas ꝓductōes nō p̄nt eē idē nuō. Rñ°: q̄ vez est q̄ illa q̄ sūt distictis ꝓductōib° totalib° ꝓducūt̄: illa nō sūt idē nuō. Sz si illa bēant distictas ꝓductōes succesiue seu mutatiões: nō oz q̄ ad distinctas ꝓductiões sequat̄ distictio termini ꝓducti: qō declat̄: ꝛ theolocē ꝛ physice. Theologice: qꝛ resuscitatio erit distincta ꝓductio seu mutatio a gnōne: ꝛ tñ tu ꝛcedis: q̄ idez nuō bō poterit resuscitari. Hoc ē qō vult Aug. 3° de trini. ca. 9. Ult. n. q̄ idē possit gnāri vniuoce ꝛ eguoce. Iste sūt distincte mutatiões: ꝛ tñ idē termin° nūero: vl̄ saltē nō repugnat eidē termīo nuō ꝓduci distict] mutatōib°. Pꝛob' ēt p̄byce: qꝛ idēvbi p̄t acqri p motū circlarē ꝛ rectū: q̄ mot° adeo sūt alteri° rōnis q̄ sūt ad seiuicē icōpabiles. ex. 7. p̄hy. tex. cō. 22. Uñ est fallacia ꝟñtis ex distōne mutationū iferre distōnez termīoꝝ. bñ. n. ex termīs distictis ꝛcludim° ī ꝟña bona ꝛ formali distōnez mutationū: sed nō eꝫ: sz rō peccat ꝼm ꝛñs. Silr rñdet̄: q̄ dato q̄ eēnt distincte mutatões: nō sequit̄ q̄ mutatio p̄terita sit mutatio p̄ñs: itelligēdo ō p̄terita inc̄tū p̄terita: ꝛ de p̄ñti inc̄tū p̄ñs ē. vñ ego dico: q̄ sic̄ de° posset repare idē ꝓductū nūero: ita posz reparē eādē mutatiōez. Et cū tu dicis: aut mutatio 2ª fiet p̄ª: aut p̄ª fiet 2ª. Dico q̄ illa mutatio q̄ est p̄ª fiet illa q̄ ē 2ª: tñ p̄ª vt p̄ª: nō erit 2ª vt 2ª. ¶ Pꝛo q̄ nōndū q̄ in illa mutatiōe q̄ repat̄ a deo ē ꝟsiderare duplicē respcū. Pꝛim° respect° ē ad tp̄s p̄teritū cui coexti: ē ēt ꝟsiderare respectuz in ipa ad tp̄s p̄ñs cui coexistit. Lz g̃ ipsa mutatio ꝛ suba. i. entia mutatōis variet̄ ꝼz istos respect°: nō tñ diceret̄ variari ꝼm suā entiā: ꝛ q̄tuz ad respcū coexñtie: ad tp̄s p̄teritū. De° nō pōt facere q̄ ista mutatio nō fuerit sub isto respcū: ꝛ ita nō pōt facere p̄terituz ñ fuisse: ñ pōt facere illud qō ē p̄teritū: ꝛ habuit exñtiā ad p̄teritū hr̄e coexñtiā ad tp̄s p̄ñs. ꝛ ꝫ appet rñsio ad argūntū.

¶ Ad 2m cū tu dicis. Si idē effect° nuō repat̄: fuit ꝓductus in aliq̄ tpe ꝛc̄. ꝛcedo to°m vsq̄ ad būc passuz: cū tu dicis. g̃ nō poterit ipe effect° idē nuō repari: nisi tp̄s a. fiat tp̄s b. Ista ꝟña nō est necia: qñ ad distōnē posterioꝛis ñ seq̄t̄ (in ꝟña formali ꝛ necia) distō p̄oꝛis: ꝫ bñ ez. Mō tp̄s a. ꝛ b. sūt posterioꝛa essentialr effectu repato: ꝛ distincta eentialr ab ipo. g̃ ad distōnē tp̄is nō seq̄t̄ distō rei p̄manētis. Si ēt diceret̄ q̄ idē tp̄s a. fieret tp̄s b. nō esset incōueniēs. Et cū dicis. p̄teritū inc̄tū p̄teritū fiet p̄ñs. Nego ꝫ assūptū: qꝛ tp̄s p̄teritū vt p̄teritū ē: dicit respcū ad aliqd imaginatuz p̄trāsitū. vt tp̄s p̄ñs respcū ad aliqd imagiatū coexñs ipsi tpi p̄ñti. Isti sūt respect°rōnis: ꝛ ita q̄tūcūq̄ variarent̄ isti respect°: nō tñ seq̄t̄ q̄ variaret̄ eēntia tp̄is in se. ¶ Et si dicas. Unitas tp̄is ē ei° ꝓtinuitas: ꝛ silr vnitas mutatiōis ꝛ mot° ē ꝓtinuitas. g̃ destructa ꝓtinuitate destruit̄ ei° vnitas: ꝫ tp̄s a. nō ꝓtinuat̄ b. g̃ nō pōt eē idē. ¶ Rñ°: q̄ alia ē vnitas ꝼm quā aliqd est vnū i se. Alia ē vnitas ꝼm quā vnit̄ alteri. Pꝛima est vnitas absoꝛa. 2ª ē vnitas respectiua. Cōtinuitas tp̄is: ꝫ sit vnitas p̄tis ad p̄t̄: cui vnit̄: ꝛ sit vnitas respectiua: nō tñ est vnitas ipsi° p̄tis tp̄is ꝼm quā est eadē sibi ipsi. Uñ ista vnitas nō est ꝓtinuitas: ꝫ manet semp manēte eēntia isti° p̄tis tp̄is: dato q̄ alteri p̄ti nō ꝓtinuet.

¶ De primo qdē igit̄ ente ꝛ ad qō oēs. ꝛ ifra.

¶ Quoniā ꝟo est boꝝ qdē vltimū vsus vt visus visio: ꝛ p̄ter hanc nullū sit alterum a visu opus. Textus cōmē. XVI. Questio. I.

Quer̄t actōez ī manētē ꝛ trāseūtē. Utꝝ actio possit diuidi in

Et p̄bat̄: q̄ nulla sit actio ī manēs: ꝑponēdo q̄ actio est ab agente in passum. Agēs aūt est tale p po°m actiuā: q̄ po° actiua est p̄n°m trāsmutādi alteꝝ inc̄tū alterū. Ex ꝫ argt̄ sic. Illa actio nō manet in agente q̄ recipit̄ in altero ab agente inc̄tū alteꝝ est: sed actio est hꝫ: qꝛ trāsit in passuz qō ꝼm Aꝝ. ē alteꝝ ab agēte. g̃ relinq̄t̄ q̄ nulla actio possit esse ī manens: cū nō maneat in agēte. Si. n. maneret in agēte: seq̄ret̄ q̄ actio eēt foꝛ absoluta: qō est absurdū. ¶ Et ꝟfirmat̄: qꝛ ꝫ auctorem sex p̄ncipioꝝ. Actio est ꝼm quā in illud qō subiciť agere dicimur. Si g̃ dicimur agere in illud qō subiciť.

UVA. BHSC. IyR_086_2

ꝯsubm ⁊ passuꝫ recipit actionē. ¶ Itē 2° argr̄ ex fundamentis Doc. subti. ꝙ oīs actio sit trāsiēs: qr̄ ꝑm ipm poª passiua ⁊ actiua distinguunt ex nā rei: sꝫ actio trāsit a poª actiua in passiuā. ḡ oīs talis actio recipit ex poªᵐ actiuā. ḡ actio trāsiēs. ¶ Itez 3° argr̄ ꝺ Doc. sub. ꝙ ista diuisio sit supflua ꝑm ipꝫ: qr̄ ex fundamtis suis: ⁊ ꝑm eiꝰ opi. oīs actio fūdat̄ i agēte. ḡ oīs actio ē imanēs. Ex q̄ segt̄ ēt ꝓz ipꝫ: ꝙ oē agēs mutabil̄: qr̄ oē illud mutat̄ qđ recipit aliquā formā de nouo: sꝫ agēs est bꝰ. ḡ ⁊c.

Ad oppositū tñ est Arr. 9. metaphy. vbi vult: ꝙ actio suffi' diuidat̄ in imanentē ⁊ trāseūtē. Et exēplificat de imanente. Sic̄ visio est in vidēte: speculatio in speculāte. De trāseūte. sic̄ ⁊textio ē in

In ista qōne ⁊texto: edificaª i edificato. declabūt̄ ꝑ mlta de actōe imanēte ⁊ trāseūte: ex gbª patebit determiatio qōnis. 2° istabitur ꝺcā i ꝑti° ⁊ solueť. 3° rñdebit̄ ad arta i ꝑn°.

Quantum ad ꝑᵐ est ꝑ sciēdū ꝙ actio trāsiēs ꝑm Doct. sub. ē illa ꝑm quā aliqđ ꝓducit̄ in eē reali: vl' est terminª actiōis de gñe actōis receptª ex suppoᵐ agēs: q̄ actio trāsiēs hz duas ꝺitiōes: q̄rū vna ē ꝙ trāsit i aliqđ ex subtiue ⁊ termiatiue: exēpli gra. Edificatio trāsit i aliqđ ex: puta i domū: vt i terminū: ⁊ etiā trāsit i ipꝫ domū vt i subm: qr̄ edificaº recipit subtiue i domo edificaª. Actio imanēs q̄tū spectat ad ꝓpoᵐ ē illa ꝑ quā nihil ꝓducit̄ ad ex i eē reali: sꝫ bñ i eē ītētōali: q̄ lz trāseat ad aliqđ ex vt i terminū: nō tñ trāsit i aliqđ ex vt i subz. Exēpli gra. Volitio trāsit i obm volitū vt i terminū: qr̄ volitio hz fieri circa volilᵉ: nō tñ trāsit subtiue in obm volitū: sꝫ manet i volūtate: aut i ꝓpositō volente ꝑ volitōez: ēt lz obm ꝓducať i aliq̄ eē. Sꝫ gd (puta i eē volito) ꝑ ipꝫ tñ nihil ꝓducit̄ in eē reali: sic̄ fit ꝑ actiōez trāseūtē. Qđ dixi de volitōe: dico de speclatiōe: ō visiōe: ⁊ de oibª istis opōnibª q̄ manēt i ipo opāte. ¶ 2° nōnᵐ ꝙ ista actio imanēs distinguit̄ ab actōe trāseūte: de q̄ ē mētio in ꝓpositō: qr̄ ista actio imanēs ē de gñe q̄litat̄: actio trāsiēs ē de gñe actōis: vl' ē terminª actiōis taľ q recipit̄ vl' pōt recipi ex agēs. Silr ista actio imanēs ē gra sui: ⁊ ē vltimª finis poᶜ opātis: nō gra alicª alteriª ꝓducibilis ꝑ ipꝫ i eē reali. vt ꝺcm ē: sꝫ actio trāsiēs est gra alteriª vel est aliqđ ꝓductū ꝑ ipꝫ ex agēs. ō ꝑª actōe facit mētōez Arr. ꝑ ⁊ io. ethico. volens. ꝙ iste actōes sint vltimi fines potentiaꝝ. Silr i. io. meta. vult: ꝙ ꝓter opª qđ opª vocat istas opōnes imanētes: ñ sit aliqđ aliꝺ: ⁊ aliq̄ alia actio. Iste ār actiōes dñr opōnes ab Arr. ꝓꝓ duas ꝺitiōes q̄s bñt q̄ ueniūt ꝓꝓyssimo mō actōi de gñe actōis. ꝑª ꝺitio ē ꝙ illa actio depēdet ⁊tinue a sua cā i fieri ⁊ ꝺserua ri. sic̄ calefactio ab igᵉ calefaciēte. 2ª ꝺiᶜ est ꝙ trāsit in aliud vt i terminū. Istas duas ꝺitōes hz ista opō imanēs: q̄ ē volitio: aut itellectio. Intellectio. n. depēdet ⁊tinue a sua cā: puta ab itellcū ⁊ obto i eē. nō dico i fieri succssiuo: qr̄ eē itellectōis ē eē ꝑmanēs idiuisibile qđ totū sil' acgrit̄. Sꝫ dico ꝙ depēdet i suo esse (qđ accipit in ꝑ: ctio i itellcū. 2ª cōditio est ꝙ de necitate ꝑsupponit aliqđ ex: vt terminū ipꝫ: ⁊ penes has duas ꝺitōes ꝺicimª ipꝫ itellectōez ⁊ q̄tūq̄ ꝺsilēz opōnē eē actiōez: nō gdē de gñe actiōis: sꝫ de gñe q̄litatis. Ex q̄ segt̄ corelariū ꝙ actio trāsiens ꝑ assignata: q̄ agēs formal'r agit: importat relatōez ⁊ est forª respectiua: qr̄ de gñe actiōis. Sꝫ actio imanēs ꝑ assignata est forma absoluta: qđ appz de mēte Arr. locis ꝑallegatis. vbi vult ꝙ tales opōnes sunt pfectiōes poᶜ opātis. respectª aūt nō est forma pficiēs ꝑsubm in aliq̄ gradu pfectiōis. ḡ ⁊c. ¶ 3° ꝑncipal'r est nōndū: ꝙ actio trāsiens pōt accipi ꝑm viaꝫ Sco. vel ꝑ actiōe qua agens formal'r agit: vel ꝑ actiōe q̄ est terminª istiª actionis formalis q̄ appellat̄ actio acta. Si loq̄mur de actōe ꝑª: ita hz duas ꝺitiōes: q̄rū ꝑª est: ꝙ ꝑ ipsam aliqđ in eē reali ꝓducit̄: vel educit̄. 2ª ꝺitio est: ꝙ ipsa transit in aliqđ vt i terminū accipiente eē reale ꝑ ipsaꝫ: trāsit qđē termiatiue: sꝫ nō ꝑsubtiue: ꝙ recipiat̄ in aliq̄ ex ipꝫ agēs. Propterea qr̄ actio q̄ agens formal'r agit: nō sepat̄a fundam̄to ꝓximo ipsiª: ⁊ ab eo qđ est ꝓxia rō fūdādi ipꝫ actōez ⁊ relonē ꝺñtez actōez: poª aūt actiua ē in agēte. ḡ ⁊ actio. Sꝫ loq̄ndo ō actiōe acta: actio ista est talꝫ ꝙ ꝑ ipsaꝫ nihil i eē ꝓducit̄: sꝫ est terminª ꝓductª: trāsit tñ i aliqđ ex agēs nō solū vt in terminū. vex etiā vt in subm: ꝙ ār ista actio ve appelleť actio appet de mēte Sīplicy sup ꝑdicam̄ta: vbi q̄rit ꝓꝓ qđ facere ponit ꝑdicamētū: ⁊ nō factio: ⁊ rñdet ꝙ factio dr̄ ō actōe ⁊ effectu actōis: facere ār tñmō ō actiōe: sꝫ certū est ꝙ effectª actōis nō est ipa actio de gñe actionis: sꝫ effectª eiª: ⁊ tñ ꝑm ipm talis effectª actiōis ē actio. ḡ nō tñ dať actio q̄ agēs agit: vex ēt actio acta. Actio q̄ agens agit semꝑ est de gñe actiōis: sꝫ actio acta est in oī ꝑdicam̄to in q̄ ꝑt eē motª: aut aliq̄ forª q̄ posit termiare actiōez realr. Qr ēt deť ista actio acta: appz ō mēte Arr. in. z. de aīa. tex. ꝺñ. 140. vbi hz ꝙ actio visus est ipa visio: visio. n. nō est actio de gñe actōis: sꝫ terminª eiª. ḡ ꝓz ipm dať actio ꝓducta. Hoc idē hz Cōmē. in. 3. physico. ꝺmē. 18. vbi hz ꝙ motoꝝ ⁊ motū sr̄ diuersa: actio tñ ē eadē iter ipa: ⁊ logr̄ de actiōe q̄ est motª: capiendo motū ꝑ forª fluente. ¶ Ex his appz ꝙ cū ꝺcm̄ sit in ꝑª nōndo: ꝙ actio trāsiēs ē illa ꝑ quā aliqđ in eē reali ꝓducit̄ vl' educit̄: itelligit̄ de actiōe de gñe actōis. Quū vo dr̄ ꝙ actio trāsiens trāsit in aliqđ ex subtiue: ⁊ terminatiue: hz itelligi de actiōe acta ⁊ ꝓducta. Lz Sco. in q̄lz. q. 13. circa fi nē dicat: ꝙ actio trāsiēs est de genere actiōis: hoc hz intelligi ꝑm ipm de actiōe q̄ agēs formal'r agit: sꝫ loq̄ndo de actiōe acta vex est illud qđ dr̄ ꝙ ipsa recipit in aliq̄ ex ipm agēs. ¶ 2° ꝓplem̄to isti° articuli ꝑmi ē 4° ⁊ vltimo aduertēdū: ꝙ actio q̄ ē ꝑdicam̄tū pōt distingui in actiōez imanentē: ⁊ in actiōez trāseūtē. Lz hoc nō sit ad ītentiōez phi in. 9. metaᶜᶜ. 2° q̄ est nōndū: ꝙ sic̄ ad formā ꝺuctā in aliqđ passuꝫ: ex suppoᵐ agēs est aliq̄ actio de genere actiōis: ita ad formā ꝺuctā in ipso agente est aliq̄ actio eiusdē gnis. Sicut. n. caloꝝ ꝺnduct° in ligno ꝑ: supponit actōez de genere actōis in ipo igne gnānte: ita volitio ⁊ itellectio q̄ sūt forᶜ imanētes ꝑsupponūt actionē de gñe actiōis ꝑ quā tales forme in eē reali ꝺucunt: ⁊ tūc illa actio de genere actōis q̄ est ad formā ꝺuctā in ipomet agēte. dr̄ eē actio imanēs: illa vo q̄ est ad formaꝝ trāseūtē ex suppoᵐ agēs diceť actio trāsiens. Sꝫ ista distinctio. vt dixi: nō est ō mēte phi. dicit. n. in. 9. metaph. ꝙ ꝓter actōez imanentē nō est aliqđ aliud opª. Opª aūt vocat terminū opatū: sꝫ ꝓter actiōez de genere actōis q̄ est ad formā imanentē est aligs actª opatª: puta ipa volitio: aut itellectio. ḡ actio imanēs ꝑm ipm nō est de genere actiōis. ¶ Aduertēdū tñ ꝙ agēs pōt bre respcm̄ vnū ad terminū q ꝑª ꝓducit̄: q est terminª totalis ⁊ adequatus. Aliū respcm̄ pōt bre ad formā quā inducit in subm vel in passuꝫ. 3ᵐ respcm̄ pōt bre ad ipꝫ passuꝫ. Isti respectus sunt distincti. Aliud. n. est terminª totalis ipsiª gnātiōis: q est ipm ꝺpositū. Aliud est forma q̄ iducit̄ in mā. aliud est subz siue mā substātificās formā. Respcūs ār distinguunt ad distōnē terminoꝝ. ḡ isti respcūs sūt alⁱ ⁊ alⁱ. ꝑm respcūs appellat̄ ꝓductio actiua. scōs appellat̄ iductio: vel eductio actiua. 3° respectª appellat̄ trāsmutatio actiua: seu actio q̄ agens formal'r agit. Istis tribus respectibª actiuis cozrñdent tres respectus passiui:

UVA. BHSC. IyR_086_2

vn⁹ in termio totali: g appellaꝫ ꝓductio passiua. Ali⁹ in termio formali seu in forma: g appellaꝫ iductio passiua.

3⁹ in subto siue in mā g appellaꝫ trāsmutatio passiua: siue passio. ℂPenes p̄ⁿ respcm̄ termin⁹ totaꝫ ꝓducīt p se ⁊ p̄⁹: p quē respcm̄ forma nō ꝓducīt nisi p accūs: sz bn̄ p se ⁊ p̄ iducīt. ℂPenes 3ᵐ respcm̄ subm trāsmutaꝫ ⁊ patīt: sz ab isto respcū nō denoīaꝫ termin⁹ totalis: neq; formaꝫ: qz fl̄z est dicere: q ꝓpoᵐ subale trāsmutaꝫ. ⁊ sīl̄r for⁹: sed bn̄ subz: cui⁹ trāsmutatio ē act⁹. ℂPrimi duo respcūs actiui: ⁊ etiā passiui cozrñdētes sūt de gñe relonis ſm Sco. in. 4. di. 13. q. i. ⁊ in qōnib⁹ de aīa. ℂRespcūs aūt 3⁹ g ē trāsmutatio actiua ⁊ ali⁹ respcūs sibi cozrñdēs sunt de gñe actōis ⁊ passiōis. ℂPro q̄ est nōnᵐ q respcūs ſm Sco. sūt in duplici dr̄ia: gdā sūt respcūs ītrinsec⁹ adueniētes: gdā sūt respcūs extrīsec⁹ adueniētes. ℂRespcūs p̄mo⁹ sūt illi g oziunt ex nā fundamēti posito termio: sicut posita albedine A. ⁊ albedine B. de nečitate īsurgit sīlitudo a. ad b. ℂRespcūs ītrinsec⁹ adueniētes sunt illi g nō oziunt de nečitate ex nā fūdamñti posito termio: sīc posito igne agēte: ⁊ ligno cōbustibili nō de nečitate seqt cōbustio ⁊ actio in ipo combustibili: sz regrit applicatio agētis ad passuz: ⁊ dispō passi. p̄mi respcūs sūt de gñe relonis. scōi respcūs sunt de gñe actōis: vel passiōis: vel alioꝝ p̄dicāmētoꝝ: de qb⁹ agit auctor. 6. p̄ncipioꝝ. Ad ꝓpoᵐ respcūs agētis q est ꝓductio actiua ad totalē terminū ꝓductū: ⁊ respcūs inductiōis actiue ad formā iductā est de genere relonis: qz nō pōt poni agēs ⁊ termin⁹ totalis in fieri: aut ipa forma: gn tales respcūs de nečitate oriant. Sed respcūs agētis ad subz trāsmutatū cū sit extrīsec⁹ adueniēs. vt dcm̄ est: est de gñe actōis: ⁊ ex ñti dōz ē ꝑsīl̄r de respectib⁹ passiuis cozrñdētib⁹ istis actiuis.

Ex his inferꝫ cozrelariū rñsiuū ad qōnē motā in p̄n⁰ q distō actōis ī trāseūtē ⁊ īmanentē nō est distō actiōis q̄ est p̄dicamñtū seu de gñe actiōis. ℂIta q vtraq; actio dicaꝫ esse de gñe actiōis ad mētē phī.) sz q̄lz est exᵗ tale p̄dicamñtū actiōis: ⁊ vtraq; ē actio ꝓducta: q̄rū vna māet ī agēte: nō gdē inq̄tuz agēs est: sz inq̄tū pfectibile p ipaz actōez. Alia vo est pfectio alic⁹ extrinseci opati. Ita q distō Ax. actōis in actiōez īmanētē ⁊ trāseūtē ē distō actiōis acte ⁊ ꝓducte.

Quantum ad 2ᵐ arti. Cōtra ea q̄ dcā sunt argr̄: qz dcm̄ ē supi⁹ in 3⁰ notato p̄mi articuli: ⁊ ꝓbatū: q actio q̄ agēs formaliꝫ agit est in agēte. Cōtra. g̃ oē agens mutareꝫ. ꝓña ꝓbaꝫ. Tū qz qō recipit aliq̄ forma de nouo mutaꝫ ſm illā. Tū ēt qz Ax. 5. pḥyco. dicit q ad actōez nō est actio: qz ad motū nō ē mot⁹. Ista ꝓña nulla eēt: nisi diceꝫ q actio esset mot⁹. ℂAd ℔ rñdeꝫ negādo ꝓñtiaz. Et cū dicis. oē qō recipit aliq̄ formā de nouo: mutaꝫ. ℂRñ⁰: q q̄dā est mutatio ad se ⁊ q̄dā ē mutatio ad alterꝫ ſm Sco. in. 2. di. 1. q. 5. Mutatio est ad se ſm quā acgrīt forma absoluta: q̄ pōt acgri ꝑ̄a acgsitōe alio nō acgsito. Mutatio ad alterꝫ est respcū forme que acgrīt aliq̄ alio acgsito. Ax. nō ponit ad aliq̄ formaz eē motū: nisi q̄ pōt p se acgri: ⁊ iō negauit ad relonē eē motū: qz relo nō pōt acgri: nisi aliq̄ absoluto acgsito in aliq̄. Si loq̄mur de mutatōe in se: nego q oē illud qō recipit aliq̄ formaz muteꝫ ad se: nisi illa forma sit ad se. hoc est absoluta. Sed si forma sit forma ad alterꝫ: cedo q tale recipiēs formā muteꝫ ad alterū. Actio aūt nō ē for⁹ absoluta ⁊ ad se: sz est for⁹ ad alterꝫ: qz ad terminū ꝓductū: ⁊ ita recipiēs actōez mutaꝫ ad alterꝫ: ℔ est actio nō aduenit ipsi recipiēti: nisi p hoc: q termin⁹ aliqs ꝓduct⁹ absolutus alicui alteri acgrīt: ⁊ ita mutaꝫ ad alterꝫ. Motus aūt aut mutatio ꝑpe dcā ſm Ax. nō est ad formā respectiuā ꝑter vbi. sz ad formā absolutā. ℂVel possum⁹ aliter dicere scōo q mutatio est de duplici opposito: ad duplex oppositū: ℔ est de ꝑuatiōe mutatōis ad ipaz mutationē: ⁊ de ꝑuatione termini mutatōis ad ipm terminū. Agēs aūt recipiēs actionē nō trāsit de duplici opposito ad duplex oppositū. g vt sic nō mutaꝫ. minoꝝ ps: q̄m ꝑci se trāsit de ꝑuatiōe actiōis ad ipsaz actionez: sz nō trāsit de ꝑuatiōe termini ad ipm terminū: ⁊ boc loquendo de agēte actiōe trāseūte. ℂDaꝫ etiā ad hoc 3ª rñsio. Negādo: q oē recipiēs aliquā formā muteꝫ. q si tu dicas: saltez segr̄: q omne agēs recipiēs actionē patereꝫ. Negaꝫ ꝓña: qz nō omne recipe est pati. qđ declaraꝫ: qz certū est q actio p̄cedit passionē. Sicut cā nā p̄cedit effectuz: in eo ī̄stāti in q̄ agēs recipit actionē: in eo instāti nāe nulla est passio: qz in illo ī̄stāti nāe in quo est ꝑfus nā: nō est posteri⁹ nā: ⁊ in eo instanti nāe in quo actio aduēit agēti est ipa receptio. g receptio nō est passio: qz passio nō p̄cedit actionē: sz seqr̄ actionē. Dico g q omne qđ recipit aliq̄ formā receptiōe passionis: ⁊ passiōe inseqēte actionez: patīt. ⁊ qđ recipit aliq̄ formā p simplicē īherētiā actua lez forme inherētis ad ipm subm: nō patīt. nā iste respectus inherētie actiōis ad fundamētū est de genere relatiōis: sicut etiā q̄cūq; inherētia cuiuscūq; respect⁹ ē hꝺ. ℂAd 3ᵃᵐ pbationē ꝓñtie. ℂRñdeꝫ dicendo: q Ax. in. 5. pḥysico. nō ꝓbat: q ad actionē nō sit mot⁹ p boc mediū. q actio sit motus: sz p sīl̄e. vz. si ad motū non sit motus, g̃ neq; ad actionem est actio: ꝓña p3 a simili. ⁊ tūc vltra. Ad actionē nō est actio. g ad actionē nō est motus. Ista ꝓñtia p3. q̄m ex opposito ꝓñtis: inferr̄ oppositū añcedētis. Da. n. q ad actionē sit motus. (cum motus sit nečio cātus ab aliq̄ agēte) g̃ mot⁹ ꝑsupponit actionē: ⁊ ex ꝓñti seqtur: q si ad actionē sit mot⁹ q ad actionez erit actio. Ulteri⁹ seq̄reꝫ ꝓcessus in ifinitū: qz si ad actionē est motus: ⁊ cā mot⁹ vel effectiua vel formalis: q̄ agens agit: est ipsa actio. igīt actionis est actio. Et tūc vltra: aut. n. illa actio q̄ ē cā mot⁹ ꝑsupponit motū aut nō. Si nō pariformiter stādū erat in ꝓma: ⁊ dicēdū erat q ad actionē nō erat mot⁹. Si sic: g̃ ꝑsupponit aliq̄ actio ꝓor: ⁊ tunc q̄rit de ista vt ꝑus: ⁊ tunc. aut erit ꝓcessus in infinitum. aut stabit ad ℔. q ad actionē nō est mot⁹. ℂPōt etiā dici: q argu^m Ax. tenet p locū a minori. vz. ad motum nō est mot⁹: g̃ ad actionē nō est actio. Mot⁹. n. est act⁹ potētie passiue. Actio aūt potentie actiue. Si g̃ po^a passiua sine motu p̄cedēte pōt exire in actū suū q est mot⁹: multo magis vr̄ q po^a actiua possit exire in actionē: nulla actione p̄cedēte. ⁊ tūc postmodū seqtur ꝓpositū ꝓbi: q ad actionē non est mot⁹: exquo ad actionē non est actio.

Quantum ad vltimū arti. ℂRñdeꝫ ad argumenta añ oppositū p̄cedēdo: q actio ē ab agēte: ⁊ dico q actio q̄ agēs formaliꝫ agit est ab agēte: ⁊ etiā actio acta. Sz p^a semp manet in agente. 2^a q̄q; recipiꝫ in alio exᵗ agēs. Et cū tu dicis q actio q̄ agens agit trāsit in passum ⁊ est trāsiēs: qz potētia actiua agētis est ꝑncipiū trāsmutādi alterꝫ: inq̄tū alterꝫ. Dico q passum q̄q; est simplr̄ alterꝫ ab agente: q̄q; est alteruz ſm gd. vbi. n. agens agit in aligd exᵗ se: passum est alterꝫ simplr̄. Sz vbi agēs agit in se, ꝓducēdo aliq̄ formā: passum est alterꝫ fz gd. ꝓpter qđ dixit Ax. q potētia actiua est ꝑncipiū trāsmutādi alterꝫ: inquātū alterꝫ. denotādo: q potentia actiua vel est ꝑncipiū trāsmutandi alterꝫ simplr̄ qđ est simplr̄ diuersum ab agente: aut si nō est ꝑncipiuz trāsmutādi alterꝫ inquātū alterꝫ fz gd: ꝓpterea q agēs ꝓducēs in se aliquā formā nō recipit ipsaz inq̄tū agēs: fz inquātū passum. Uñ sicut potētia actiua p accūs ē in passo inquātū passum est (sicut ars medicine ⁊ sanādi p accūs est in sanato inquātū sanatū est. Sicut dr̄ 2⁰ pḥyſi

UVA. BHSC. IyR_086_2

cor:q medicus p accns sanat seipsuz.) Ita dicimus q actio ſm quā agēs formaliʳ agit: p accns est in ipo passo: hz p se est in ipso agēte. ⁊ ꝺ actio acta p accns ē in agēte: ⁊ per se est in passo. Et qꝫ dicis: q seqꝛeꝛ q actio eēt forma absoluta. Nego ꝺñaz: qz actio nō pōt itelligi esse sine termio. mō illa forma est respectiua q̄ ſm suū esse nō pōt ꝓscindi a termino. Ex q̄ ꝺcludit q cū actio sit ad terminū est forma respectiua. Per iā ꝺcām pz ad ꝺfirmationē de auctore sex p̄ncipioꝝ. ¶ Ad zm argum. Rñdeꝛ q ista ꝺña nō valz: actio recipit in poa passiua q̄ distingui tur ex nā rei a poa actiua. g̃ ista actio est trāsiēs: qz actio nō est trāsiēs: nisi qz recipit ex̄ suppositū agēs: vel saltez nata est recipi: mō lz deꝛ: q aliq̄ actio recipiaꝛ in aliquo ex̄ potētiā actiuā: nō tñ segꝛ: q q̄lz talis recipiaꝛ ex̄ supposito agēs. ¶ Ulteriº ista ꝺñtia nō valz. Actio recipit in poa passiua vel in passo: g̃ recipit in aliquo ex̄ potētiā actiuā. ꝺñtia nulla est. ¶ Pro quo nōndū: q dupliʳ accipit poa. Uno mō p fundamēto potētialitatis actiue: aut passiue. Alio mō p respcū potētialitatis actiue aut passiue. Primo mō poa est aliqd absolutū eo mō quo dr q calor est potētia calefactiua. Scōo mō potentia est forma respectiua ⁊ respcūs. Si capiaꝛ potētia p̄mo mō (cū eadē res absoluta sit ratio agēdi ⁊ recipiēdi) eadē res absoluta est poa actiua ⁊ passiua. Si aūt accipiaꝛ scōo modo: sic ꝺcedo: q poa actiua ⁊ passiua distinguunt formaliʳ ⁊ ex nā rei: ex q̄ appet falsitas ꝺñtie. ¶ Ad 3m argum dicet in qōne sequēti: qz tāgeꝛ eadē difficultas.

¶ Quozūcūq; igitur alteruz aliquid est qō fit p̄ter vsum bozuz actus in facto est. Textu cōmenti. XVI. Questio. II.

UTrum actio fundeꝛ in agente tāq̄ in subto. ¶ Et argr p̄mo ex fundamētis Scoti hoc eē falsuz. Nā data ista pōne: sequit q diuisio quaz ponit ipse actionis in imanentē ⁊ trāseuntē est superflua ⁊ supuacanea: qz si actio q̄ agens formaliʳ agit manet in agente. g̃ ois actio erit actio imanens. ¶ Oz si tu dicas q actio est duplex. Actio respectiua: ⁊ actio acta: ppositio Sco. intelligit de actiōe respectiua ⁊ nō de actiōe acta. ¶ Cōtra ex hoc sequit q argumentū qō adducit in p̄o metaph̄. q. 6. ad declarādā intētionē Ar. nihil ꝺcludit. Dicit. n. arguēdo ad intentionē eius: q actio vera manet in agēte: ⁊ actio acta transit in mām exteriozē. Ex B arguit volendo ꝓbare: q ex actōe ꝺcludimus subm eius esse singulare: qz actio singularis recipit in singulari: gnātio aūt est actus singularis. g̃ hz recipi in subiecto singulari. Ex hoc concludit. ipse q ex actiōe acta nos iuestigamus illud in quo est talis actio: esse singulare. Si aūt actio acta nō esset vera actio. tunc nō rñderet ad itentionē Ar. ¶ Itē argr ꝺ ista distōnez de actiōe respectiua ⁊ de actōe acta: qz data ista diuisione segt: q vni passiōi coꝛrñdebūt due actiones. sit ita q ignis a. agat i b. In igne a. erit vna actio respectiua. ⁊ in b. actio acta. b. aūt hz tm̄ō vnā passionē: qz est vnū passiuū g̃ vni passiōi coꝛrñdebūt due actiones. ¶ Itē zo argr te: cū ſm Sco. distinguat realiʳ ab agēte: ⁊ recipiat ipaz. g̃ omne agēs inquātū agens moueret: ⁊ semp moueret: ꝺñs ē falsuz. igit ⁊ añs. Oz sequat arguit. Omne qō recipit aliq̄ formā realē de nouo: post p̄uationē eiº mutatur seu mouet. Sz agēs recipiēs ipaz actionē recipit formā realiʳ distinctā ab ipo agēte: ⁊ trāsit de p̄uatione istiº forme ad ipaz formā. g̃ realiter mutat. Ad hoc facit qō dicit pbus in. 5. phȳsico. q ad actionē ⁊ passionē nō est motus: ⁊ q actiōis nō est actio. Nā tunc eēt ꝓcessus in infinitū. ⁊ vī ꝓbare. tex. cōmē. 13. q actio nō recipit in agente: qz si recipet actionez: boc eēt mediante actione: ⁊ illa actio iterū recipeꝛ mediāte alia actōe. ⁊ sic in infinitū. ¶ Ultimo argr. Data veritate istiº pōnis: q actio recipiaꝛ in agēte: sequit q vni actiōi coꝛrñdebūt due passiones. ꝓbaꝛ ꝺña. Certū est q oīs receptio alicuius forme est passio: sed agēs recipit formā q̄ est actio respectiua. g̃ recipiēdo ipaz patit. zo actio acta recipit in passo. Receptio aūt istiº actōis adhuc ē passio. g̃ actiōi respectiue coꝛrñdēt due passiōes: q̄rū vna est receptio actōis respectiue: alia ē receptio actōis ꝓducte ⁊ sic due passiones.

Ad opposituz tñ argr. Impossibile est aliquaz formaz eē in aliq̄ subto: nisi cōicet suū eē formale subto: qz dū forma est in aliquo subto informat ipm: ⁊ informādo dat eē formale: ⁊ ulteriº ꝺsti tuit ipm in tali esse formali. Sicut albedo si est in suba: necessario constituit subam in esse albo: sed p te actio respectiua recipit in passo. g̃ omne passuz aget ⁊ erit agēs per talem actionem.

In ista qōne gnq̄ sunt videnda. Primū vtrum actio fundeꝛ in agente. Scōm est vtrū actio fundeꝛ in motu. Tertiū vtz actio distinguatur eēntialiʳ a motu. Quartū mouēde sunt istātie ꝺ dcā. Quintū soluēde sunt rōnes in p̄nº qōnis.

Circa primū ponit ista ꝺclo: q omnis actio q̄ agēs formaliʳ agit fundaꝛ in agēte. Et premitto epilogando breuiter distōnē datā in ꝑcedēti qōne q̄ talis est. Actio capit duobº modis. vno mō p actione respectiua. alio mō p actione acta ⁊ ꝓducta. Actio respectiua vel est ad terminū trāseuntē ex̄ agens: vel ad terminū manentē in agēte. Si p̄mo mō dr transiēs: vt dcm̄ fuit. Si scōo mō dr imanēs: ⁊ nō dr trāsiēs rōne sui: qz ipsa recipiaꝛ ex̄ agēs: lz rōne termini ꝓducti p ipsaz. scōo mō dr actio imanēs ⁊ rōne sui: ⁊ rōne termini. Actio alio mō pōt capi p actiōe acta ⁊ ꝓducta: ⁊ ista est terminus p̄oris actionis: q̄ si manet in agēte: est imanens: si recipiaꝛ ex̄ agens est trāsiēs. Que distinctio (vt diximus) est ad mētez Arist. ⁊ nō p̄ma. ¶ Loquēdo de actiōe pº dicta pono ꝺclonez: q actio talis q̄cūq; manet in agente. Que ꝺclo ꝓbaꝛ aliqbº medys. ¶ Et p̄mo sic. Quozūcūq; p̄ncipioꝝ effectº sunt icōpossibiles: ⁊ ipa p̄ncipia sūt icōpossibilia. Sz ita ē q effectº actōis ⁊ passionis sunt icōpossibiles in eodē: ꝓbaꝛ. Agere est effectus actiōis. s. effectº formalis. pati effectº formalis passiōis. Sz ita est q agere repugnat passo. Sicut pati repugnat agēti. g̃ ⁊ p̄nª istoꝝ erūt icōpossibilia: ⁊ ita actio nō erit ꝺpossibilis passo: neq; recipieꝛ i ipo. ¶ Itē zo argr. sit ita q aliquod agēs agat in duo passa. Aut. n. istud agēs agit vnica actōe: aut pluribº. Si ꝺcas q agat vnica actōe: ⁊ ista recipit in passo. g̃ idē accns nūero recipieꝛ in plibº. Si ꝺcas q idē agēs agit pluribº actionibº. g̃ idē agens simlʳ habebit duas actōes eiusdē spēi. ꝺñs est ꝺ viā tuā. q idē sil possit bre plures actiones. g̃ ⁊c. ¶ Item 3o quecūq; referunt mutuo relatione reali: referunt ꝓpꝛys relatiōibº exñtibus in ipsis formaliʳ. Ista ꝓpositio ꝓbatur. Tū qz relatio bz referre ꝓpꝛiū fundamētū. Et quia aliogn reło nō eēt mutua. Uñ in boc distinguit reło realis: a reło nōnis: qz relatio rōnis nō est in fundamēto qō referr p ipsaz: lz bñ relatio realis: lz ita est q agēs referr ad patiēs relatiōe reali: ⁊ referr p actionē: q respectū actiōis. g̃ talis respectº fundabit in agente. ¶ P. cā nā p̄cedit suū effectū: lz effectº ipsiº actōis est passum inq̄tū passuz. g̃ actio nō fundabit in passo: vt passuz ē. minoꝝ ꝓbaꝛ: qz passuz: vt passuz ē: nō ꝓstituit in tali eē: nisi

UVA. BHSC. IyR_086_2

ꝑ actionē. ꝯ actio est ꝑor nā ipo passo in rone passi.

Quantum ad z^m videdū est vtz actio fundet in motu ⁊ vr̄ ꝙ sic: ꝑ auctorē. 6. ꝓncipiorū. Actio in motu firmabit. ꝯ fm ipm. subm ⁊ fundamētū ipsi⁹ actiōis est motus. ¶ Ad hoc arg^m rnd̄et dō ꝙ actio q̄ agēs formal'r agit: fundat in agēte: sz actio q̄ est termin⁹ isti⁹ actiōis est mot⁹ ipe. Ad auctorē. 6. ꝓncipiorū dico: ꝙ ipse nō vult ꝙ actio respectiua fundet in moto. Sicut in subto: qz (cū dicat ipe: ꝙ mot⁹ est in actiōe) seq̄ret ꝙ sic mot⁹ ē fundamētū ⁊ subm actiōis: ita actio eēt subm ⁊ fundamētū mot⁹: ⁊ ita daret circulus in fundatis ⁊ fundamētis. s. in dependentia eentiali fundati ad fundam̄tū. Vult ꝯ ꝓdictus auctor: ꝙ actio est in motu: hoc ē ꝙ nō pōt eē sine motu. put motus se extendit tā ad mutationē diuisibilē: q̄z ēt idiuisibile: ⁊ hoc loquēdo de actiōe respectiua q̄ est respcūs agentis ad passuz ⁊ nō de actiōe q̄ est simpl'r ꝓductiua: q̄rū dist̄ō in fine ꝑmi arti. ꝑcedētis qōnis declata fuit. Loquēdo de ista actiōe ꝓductiua: ista pōt eē sine motu ⁊ q̄cūq; mutatōe diuisibi li vel idiuisibili: qz nō est respcūs agētis ad passuz quod trāseat de ꝑuatiōe ad formā: vbi nulla ē mutatio: sed loquēdo de actiōe trāsmutatiua ista nō est sine motu aut mutatiōe: sz sic ista nō est sine mutatiōe: aut sine motu: ita e⁊ motus: aut mutatio nō est sine actione. Vult ꝯ ꝙ actio sit in motu nō gdē subtiue: sz ⁊secutiue. sic ꝙ seiuicez ⁊sequūt actio trāsmutatiua ⁊ ipe mot⁹.

De tertio videdū est. Utz actio realr distiguat a motu aliq̄ mō: ⁊ arguit vna opi. ꝙ ñ. Quoz opposita sūt eadē: ⁊ ipa sūt eadē: sz ita est ꝙ illō. qō opponit motui opponit ēt actiōi. ꝓbat ista. quies opponit motui: ⁊ ges ēt opponit actōi. Sic. n. mobile qō nō mouet: gescit: ita agens qō nō agit: gescit ab actiōe. ꝯ vtriq; ges opponit. relinq̄t ꝯ ꝙ mot⁹ ⁊ actio sint idē. maior vr̄ de se nō. maxie vbi opposita q̄ sūt eadē dn̄r eē opposita ꝑuatiue: qz vbi eadē ꝑuatio: ibi idē babit⁹: cū ꝑuatiōes nūerent ⁊ distiguant ad nūeratōez ⁊ distōnē babituū. ¶ Itē arg̈ z^o ad idē. oē illud qō ē for^a fluēs ⁊ succes siua bn̄s ptē post ptē in successione: vr̄ eē mot⁹: sz ita ē ꝙ actio est for^a successiua bn̄s ptē post ptē i fluēdo. ꝯ actio est mot⁹: maior ē mānifesta: qz successio ⁊ flux⁹ sūt ō rone motus. minor ēt ē mānifesta ⁊c. ¶ Cōtra ista3 opi. q̄ tz ꝙ actio sit eadē realr motui: arg̈ sic. Illa distiguunt realiter: quoz vnū pōt manere: alio nō manēte. Ista ꝑsuppono ꝑ nūc: qñ dato opposito seq̄t oppo^m ꝑmi ꝓncipy: sed ita ē: ꝙ actio pōt mānere. nō manēte motu: aut mutatōe. ꝯ actio distiguit realr a motu: minor ꝑbat. Nā certuz ē ꝙ graue exn̄s in loco deorsuz hz aliq̄ opōnē sibi ꝓpriaz trāseūte motu. ꝯ ꝓpositū. ꝑbat assumptū: qz qō ē in meliori dispōne: ⁊ hz esse ꝑfectius nō vr̄ ꝑuari: eo ꝙ est ꝑpa ꝑfectio ipsi⁹: ⁊ finis ꝓpri⁹ ei⁹. Sz opō (extendēdo nomen opōnis ad opōnē siue imanētē siue trāseūtē: siue sit opō ad formā siue nō) est ꝑfectio ⁊ finis ꝓpri⁹ ipsi⁹ opātis. ꝯ graue exn̄s deorsuz ⁊ gescēs gete opposita motui (cū habeat eē ꝑfecti⁹ ⁊ sit in meliori dispōne: q̄z vbi hz esse sursuz) nō caret ipa opōne que est ꝓpri⁹ finis: ⁊ vltima ꝑfectio ei⁹. ¶ Per h rnd̄et ad arguñta: ⁊ p⁹ ad ꝑmū ꝛcedēdo maiorē: sz negādo minorē. ꝓz q̄ nōn^m: ꝙ alia ē ges q̄ opponit motui: alia q̄ opponit actōi. ges que opponit motui dr̄ ges simpl'r: sz ges opposita actōi: est ges fz gd. ⁊ tūc dico ꝙ ista duo. vz. vtraq; ges nō est vna ⁊ eadē: sz alia ⁊ alia ⁊ vna opponit motui ⁊ nō actōi. Et ita gescēs fm motū: non gescit fm opōnē aut actionē. ¶ Per hoc rnd̄et ad z^m arg^m ꝛcedēdo maiorē ad hūc sensum: ꝙ illa forma q̄ fm se fluit. ⁊ hz ptes fluētes rone sui: ⁊ nō rone alteri⁹: illa ē mot⁹: cū mot⁹ formal'r sumpt⁹ (ex 3° phy.) nō sit nisi fluxus for^e. Sz vbi aliq̄ for^a nō fluat ꝑ^o. ⁊ p se: sz p accn̄s rone alteri⁹: nego ꝙ ista dicat eē mot⁹. Et tūc nego minorē ꝙ actio sit for^a ꝑ^o. ⁊ p se fluēs: sz est fluēs p accn̄s: ⁊ rone mot⁹: cū quo accn̄tal'r ꝛiūgit. ¶ Qz aūt aliqd sit for^a fluēs: ⁊ nō sit mot⁹ ipe formal'r sumpt⁹: aut ēt mal'r ꝑ forma fluēte: declar. Ubi. n. ad qō est mot⁹ localis nō est mot⁹ q̄ est flux⁹ forme: neq; ē mot⁹ acceptus ꝑ for^a fluēte: qñ est tale ꝙ in ipo qescit: mobile tn̄ vbi pōt eē fluēs: vbi ꝛiūgat cū motu: ⁊ ita rone mot⁹ cuz q̄ accn̄ficultas: vtz actio ⁊ passio sint idē realr: cui⁹ difficultat tenet ꝑs negatiua. ꝑbat tn̄ sic. Illa nō sūt idē realr: q̄rū vnū pōt eē sine reliq̄: sz actio pōt eē sine passione. sic ē in agēte ꝓducente aliqd nullo ꝑsuppōsito subto. ꝯ actio distinguit realr a passiōe. ¶ Itē z^o ois ꝓpō negatiua in q̄ remouet vnū gen⁹ gnālissimuz ab alio gn̄e gnālissimo: est simpl'r ꝑ^a ⁊ imediata. ꝯ ista erit imediatissima. Nulla actio est passio. ¶ Aduertēduz tn̄ ꝑ itelligētia istius difficultatis ꝙ hoc nomē actio ē equocū (vt hz Sco. in 4° sn̄iaz. di. iz. q. i.) ꝑ^o ad actionē q̄ ē opō īmanens (put itellectio ⁊ volitio dr̄ actio: ⁊ tn̄ in rei veritate sūt q̄litates) z^o. ad respcm̄ q̄ est ꝓducētis ad ꝓductū. 3° ad respectū inducentis ad īductū. 4°. ad respcm̄ trāsmutātis ad trāsmutatū. 5° ad formā actā ⁊ ꝓductā inq̄tū icludit respcm̄: q̄ est eē ab. ⁶Respcūs tn̄ importatus p eē ab: pōt eē multiplex: vel eē ab: hoc ē ab agēte inq̄tū ꝓducēs: vl eē ab agēte inq̄tū ē īducēs vel educēs: vel ab agēte inq̄tū est trāsmutās. in 5^a supza posita significatiōe nō accipit eē ab: vt īportat respcm̄ q̄ ē ab agēte inquātuz ꝓducens: neq; inq̄tū inducens. Sed ab agēte inq̄tū trāsmutās: ⁊ eē ab iportat respcm̄ de gn̄e passiōis: ⁊ tūc actio in ista 5^a significatiōe importat duo. Unū tā q̄ aliqd cōnotatū: ⁊ aliud tā q̄ ꝑncipale significatū. Cōnotatū est ipa forma acta. formale signātū est ipse respcūs iportat⁹ p eē ab: de gn̄e passiōis. Omnib⁹ istis modis pōt accipi ⁊ dici actio equoce. Scōm 4^m moduz actio diffinit ab auctore sex ꝓncipioz: dicēdo: ꝙ actio ē illa fm quā in illud qō subiect agere dicimur. Scōz gntā significationē: ⁊ 5^m modū accipiēdi actionē Az. 3° phy. si. exponit q̄tū ad oia q̄ dicit de actiōe: ita ꝙ ea q̄ ponit ibi: itelligit fm gntā significationē: ⁊ pp hoc dicit de actōe: de q̄ logt: ꝙ est opus ⁊ finis h⁹. s. actiui. op⁹ aūt ⁊ finis h⁹ est ipa for^a absoluta q̄ vt fluēs ē mot⁹. vñ ꝑmittit ibi ꝙ mot⁹ est actus actiui ⁊ passiui actiui vt ab ipo. passiui vt in ipo. dr̄ ꝯ actio ipsuz actū siue op⁹ vl finis agētis: inq̄tū ē ab ipo agēte.

Quantum ad 4^m articu. Cōtra ea q̄ dcā sūt obiect. Tu dixisti ꝙ actio acta icludens respcm̄ ad agēs: ꝙ iportat p eē ab. est actio: ⁊ iste respcūs iportatus p eē ab. est respcūs de gn̄e passiōis: qñ ly esse ab. iportat idē qō eē ab agēte: inq̄tū est trāsmutās: sz sic iportare est iportare trāsmutationē passiuā. ꝯ ly esse ab. iportat respcm̄ de genere passiōis. Nec dicta sunt in vltimo ꝓcessu supiori. Sz ō. Az. 3° phy. sico. tex. 2^m. zz. dicit. ꝓcessu supiori. Sz ō. Az. 3° phy. sico. tex. 2^m. zz. distinguit actōez p eē ab. ab ipa passiōe. volēs ꝙ actio ⁊ passio sint idē: sz distinguit solū p ista habitudines: q̄ ipotant p eē ab. ⁊ p eē in. ꝯ actio acta q̄tū ad istā habitudinē q̄ est eē ab. distiguit a passiōe. ꝯ nō iportabit respectū passiōis fm istā habitudinē. ¶ Itez argr̄. Tu dixisti ꝙ actio acta icludēs respcm̄ q̄ est eē ab. ꝑncipal'r ⁊ formaliter significat istū respcm̄. ꝛnotat aūt istā formā ꝓducta que est termin⁹ actiōis de genere actiōis. Cōtra. Nomē significans respcm̄ passiuū ⁊ formā absolutā: sic ꝙ ꝓncipali⁹ significat respcm̄ q̄tū formā: dz īponi magis a respectu q̄tū a for^a: sz ita est ꝙ nomē īposituz respectui passiuo est hoc qō dico passio. ꝯ totuz hoc. actio acta: ⁊ respcūs q

UVA. BHSC. IyR_086_2

est eẽ ab. magis dz significari ꝛ noiari noie passionis: q̃z noie actiõis: ꝛ p ꝯns actio in 5ª significatõe magis dicet passio q̃z actio. ¶ Ad ḥ rñdet. Ad p̃m. q Ax. dicẽs q eẽ ab. in actiõe distinguit a passiõe: nõ logt̃ de actione q̃ est gen⁹ ꝛ pdicam̃tũ: sz de actiõe q̃ est foꝛª pducta: ꝛ terminꝰ actõis: put actio ẽ pdicam̃tũ: ꝛ qõ sit vex appz ex tex. ꝯmẽ. 19. Quũ. n. p̃misisset q act⁹ actiui ẽ actio: act⁹ passiui est passio: probãdo p̃muz. ſ. q actio sit actus. subdit. Op⁹. n. ꝛ finis ẽ actus hꝰ. ſ. actiui. Actionez igit̃ appellat ipm op⁹ opatũ: ꝛ finẽ actiõis agẽtis. Tale op⁹ opatũ est ipa foꝛª pducta q̃ vt in fluxu: ꝛ vt fluẽs est mot⁹ mãliter sumpt⁹. Ista aũt foꝛª p q̃to est ab agẽte: ꝛ est effect⁹ eiuꝫ appellat̃ actio. Pro q̃to aũt recipit̃ in passo: appellatur passio. Uñ eẽ ab agẽte ꝛ recipi in passo sũt distincte habitudines: ꝛ ad diuersos termios. Alia. n. habitudo est eẽ aliqd p qõ passuz trãsmutat̃ ab agẽte: ꝛ alia ẽ hitudo eẽ aliqd qõ recipit̃ in passo. Quilibz tñ istoꝝ respectuũ est de gñe passiõis: q̃rũ vnus est trãsmutatio passiua: vel rõ fm quã aliqd trãsmutat̃ passiue. Aliꝰ respcũs passiuus est foꝛ receptibilis ad ipꝫ passuz: vt receptiuũ. p p̃mũ respectũ distinguit̃ actio acta a passione: quã circũloquit̃ Ax. p istã habitudinẽ q̃ est eẽ in. Uñ nõ distinguit Ax. actionẽ a q̃cũq; passiõe seu respcũ passiõis: sz solũ ab illa q̃ iportat̃ p eẽ in. qz respcũs passionis euidẽti⁹ iportat̃ p talẽ hitudinẽ: ꝛ ex hoc appet rñsio ad argm. ¶ Ad zm ar/gumẽtũ: rñdet̃ p̃mittẽdo vnã regulaz: q qñ sunt aliqua duo: q̃rũ vnũ itelligit̃ ꝛ cognoscit̃ ab itellcũ altero ignorato: vel vnũ est mãifesti⁹ reliq̃: illud qõ est manifestũ: bz significari ꝛ declari p illud qõ est manifestũ. Respectus passiuꝰ q est trãsmutatio passiua est nobis imanifestioꝝ foꝛª acta. ꝛ pducta est nobis mãifesta. q̃ respcũs bz significari noie ipsi⁹ forme. foꝛª aũt talis dr̃ actio: qz effectiue est ab actiõe trãsmutatiua. q̃ totũ includẽs respcũ ꝛ formã significabit̃ noie actiõis. ¶ Qz si tu q̃ras. Uñ ẽ q foꝛª pducta denoiat̃ actio. ¶ Rñdet̃. q effect⁹ qñq; imanifestus noiat̃ noie cãe. vbi cã est mãifesta: qñq; e circũlogmur ipsaz cãm p nomẽ ipositũ effectui. (Sicut charitas ẽ gdã habit⁹ volũtatis. vt dicit Theolog⁹ quẽ ignoramꝰ ipm signãmus p effectũ: ꝛ iponit̃ nomẽ isti habitui ab ipso effectu. Charitas. n. idẽ ẽ qõ dilectio.) Sic in pposito. Actio. n. q̃ est q̃dã foꝛª respectiua: est formal'r ꝛ fundamẽtal'r in agẽte: loq̃ndo de actiõe q̃ ẽ gen⁹. Ipaz tñ formã respectiuã ignoramꝰ: ꝛ qz itelligimꝰ ꝛ cognoscimus effectũ: signãmus ipsaz p effectũ ꝛ dicimꝰ: q effect⁹ est actio: qz effectiue ẽ ab actiõe. Hoc appz ẽt z⁹ ethyco. vbi dr̃: q act⁹ ipatus a volũtate est electio: nõ gdẽ vt sit formal'r electio: qz act⁹ q est formal'r electio: est ipa voliꝫ tio: sz ẽ electio: qz effectiue ꝛ causal'r ẽ ab electiõe. ¶ Ex bis oib⁹ sequunt̃ aliq̃ corelaria. Primũ est q actio fm gntã signãtionẽ ꝛ mot⁹ sũt idẽ real'r. Mot⁹. n. nihil aliõ est q̃z ipa foꝛª vt fluens: foꝛª vt fluẽs est mot⁹. ꝛ eadẽ foꝛª vt est ab agẽte est actio acta. q̃ actio acta ꝛ mot⁹ sunt idẽ real'r. distinguunt̃ tñ fm rõnẽ formalẽ: q̃ñ ex alia ꝯpõe: ꝛ respcũ alteriꝰ termini foꝛª pducta ẽ motꝰ: ꝛ ex alia dr̃ pfectã ad quã fluit ꝛ tẽdit dr̃ eẽ motus: ꝛ sic ex alia atq; alia hitudine actio ꝛ motꝰ sũt idẽ ꝛ distinguunt̃. ¶ Scõz corelariũ: q actio motus ꝛ passio sunt idẽ mãl'r ꝛ real'r. Probat̃: qz forma pducta penes diuersas hitudines dr̃ eẽ motꝰ: actio ꝛ passio. Per hitudinẽ ad agens: est actio. vt dcm̃ ẽ. Per hitudinẽ ad formã pfectã dr̃ eẽ motꝰ. Ea/dẽ foꝛª p hitudinẽ ad passuz in q̃ recipit̃ dr̃ esse passio. lo/quẽdo de istis termis actiõe ꝛ passiõe mãliter: q̃ñ sicut actionẽ actã dicimus ipaz formã q̃ ẽ ab agẽte: ita passionem appellamꝰ ipsaz formã receptã in passo: ꝛ dr̃ passio recepta. ¶ Utrũq; corelariũ appet ex dictis Ax. in 3º physi. q vult q vnꝰ mot⁹ sit actio ꝛ passio mãl'r. Licz ista duo distinguant̃ fm rõnez: ꝛ fm eẽ ab. ꝛ fm esse in. ꝛ est. tex. ꝯmẽ. zz. ¶ Appz ḥ idẽ p aliud exẽplũ qõ ipe ponit de distãtia q̃ est iter locũ sursuz ꝛ deorsũ: volẽs q sit eadẽ distãtia mãlis a sursuz in deorsuz: ꝛ eꝫ: sz nõ ẽ idẽ distare. Distare. n. nõ tñ iportat ipam distãtiã: ꝛ spaciũ interceptũ iter ipa extrema: vex etiã ipos termios distantie. ꝛ tũc alia distãtia formalis est a deorsum in sursuz. ꝛ alia a sursuz in deorsuz. Ista sũt idẽ mãl'r: sz distinguunt̃ fm rõnẽ. ¶ Huc vsq; hec q̃ dcã sũt sint dcã exponendo mentẽ Ax. in 3º phyco. de actõe acta q̃tũ ad illa q̃ dicit de ipa actõe. Sz ptractãdo itentionẽ Ax. de actõe: put actio est gen⁹ distinctũ ꝺ passionẽ real'r ꝛ cẽntial'r: est aduertẽdũ: q formale in actõe fm ipꝫ Ax. est eẽ ab ḥ. esse aũt ab hoc põt itelligi vt iportat respcm̃ passiuuz: vel vt iportat respcm̃ actiuũ: vt iportat respcm̃ passiuuz signãt idẽ q aliqd eẽ ab aliq̃. Uñ ista ꝺuertunt̃: vel saltẽ se ꝺse quunt̃ a. est ab ḥ. ꝛ a. est aliqd qõ ẽ ab alio. eẽ aũt ab alio iportat respcm̃ passiuũ: ꝛ ḥ ptinet ad genꝰ passiõis: sz eẽ ab hoc: põt accipi vt iportat respcm̃ actiuũ: ꝛ signãt idẽ q eẽ illud a q̃ est aliqd. ꝛ tũc ly eẽ ab hoc: est formale in actõe. put actio est pdicam̃tũ ꝛ genꝰ: qz actio est fz quã ab aliq̃ est aliqd. passio aũt ẽ fm quã aliqd ẽ ab aliq̃: mõ eẽ aliqd fm q ab aliq̃ est aliqd: ꝛ eẽ aliqd fz q aliqd est ab aliq̃. Iste sunt distincte rõnes: ꝛ tũc capiẽdo ly eẽ ab ḥ put iportat respcm̃ actiuũ: ꝛ actiõez de gñe actiõis: ꝛ ly ab ḥ put iportat respcm̃ passiuũ: ꝛ passionẽ ꝺ gñe passionis: ista nõ sũt motus real'r: ꝛ entitatiue. Sz bñ ista duo actio ꝛ passio bñt aliqd idẽ mãl'r. Motus. n. q est forma fluẽs est illud ad qõ termiat̃ actio. ꝛ ita possumus dicere: q actio ẽ ipe motꝰ mãl'r: ꝛ termiatiue. de rõne. n. mãe est termiare actionẽ agẽtis. q̃ cũ motꝰ terminet actionẽ: vr̃ motꝰ eẽ mãle in actiõe. Sil'r passio est motus mãl'r ꝛ subtiue: nõ qdẽ q passio fundet̃ in motu: qz oĩs respcũs ipsi⁹ forme fluẽtis ad agẽs fundat̃ in ipa est respcũs intrinsecus aduenies de gñe rel'onis: sz qz passio ꝛ motus seuicẽ ꝯcomitant̃ in eodẽ subto. iõ pñt dici eẽ idẽ mãl'r et subtiue: qz sicut motꝰ est in mobili: ita passio ẽ in mobili subtiue: cum passio sit respcũs mobilis ad mouẽs: ꝛ ista sufficiũt ad saluãdã intẽtionẽ Ax. q̃tũ ad ea q̃ dicit de actiõe ꝛ passiõe. Dicit. n. q actio ꝛ passio sũt idẽ ꝛ sũt vnꝰ motus: sicut via ab Athenis ad Thebas ꝛ eꝫ: qõ est itelligẽdũ de via accepta p ipa magnitudine mãli: ꝛ nõ p ipo motu facto supra talẽ magnitudinẽ. motꝰ. n. hinc illuc: ꝛ illinc huc sũt diuersi: ꝛ alij penes diuersos terminos. Aliꝰ. n. est motꝰ. vt ẽ ab Athenis ad Thebas: aliꝰ q est eꝫ: sz sint idẽ mãl'r. ḥ pz p aliud exẽplũ qõ ponit ipse de distãtia: qz sz sit eadẽ distãtia a sursuz in deorsũ: ꝛ eꝫ: nõ tñ idẽ distare: q̃ñ distare vt dcm̃ est nõ tñ iportat dr̃ stãtiã ꝛ magnitudinẽ: vex etiã ꝯnotat termios distãtie: ita ad ꝓpositũ actio ꝛ passio sunt vnꝰ motus mãl'r. Actio. n. est vnꝰ motus mãl'r termiatiue: qz actio terminat̃ ad motũ. hoc ẽ motus est illud p qõ agẽs est agẽs: p respcm̃ iportatũ p eẽ ab hoc. itelligẽdo p eẽ ab hoc: eẽ a q̃. Agẽs. n. fm Ax. est agens p istũ respcm̃ actiuũ q est eẽ a quo. Sil'r passio est idẽ motus mãl'r ꝛ subtiue: nõ qdẽ q fundet̃ ipsa passio in tali motu: (vt dicit Bur.) qz (vt dcm̃ est) oĩs respcũs fundatus in tali motu: est respcũs inducti ad inducẽs: vel educti ad educẽs: ꝛ oĩs talis respcũs ẽ itrinsecꝰ aduenies de gñe rel'onis. q̃ nullus istoꝝ respectuũ ẽ passio de gñe passiõis: sz passio ꝛ motꝰ sũt idẽ mãliter subtiue cõcomitãter. Qm̃ in quocũq; fundat̃ motꝰ: fundat̃ ipa passio: q aũt actio sit in agẽte subiectiue (lo/

UVA. BHSC. IyR_086_2

quẽdo de actiõe respectiua) ꝛ passio ī passo: appet ꝑ tex. Aꝛ. dicentis in hoc cap. oꝫ actũ ineẽ vtriſq; ſ. motiuo ꝛ mobili. motũ. n. eſt in ipo poſſe. Motiuũ aũt in opari. ℊ vult ꝙ ille actus q eſt opari: inſit ipi motiuo. ℂ Oꝛ ſi tu inſtes: Oꝛ dicit ẽt Aꝛ. in iſto cap. ꝙ cui iſunt hec. ſ. actio ꝛ paſſio: motus eſt. ℊ ℔m ipꝫ vr: ꝙ motus ſit illud in quo vt in ſubto fundaꝫ actio ꝛ paſſio. ℂ Rñdeť dõo. ꝙ alia lr̃a ꝛ alius tex. hꝫ: cui hec inſunt: motꝰ ineſt. ꝛ hoc erit verũ: qz actio eſt in paſſo terminatiue: qz terminaꝫ ad paſſuꝫ. Paſſio aũt ſubiectiue eſt in paſſo: ꝛ in eodẽ ſubto recipitur motus: q eſt forma fluen5. ℊ cui inſunt hec duo. ſ. actio ꝛ paſſio (alterꝝ. ſ. terminatiue: ꝛ alterꝝ ſubtiue) motus ineſt. ℂ Uel poſſumus dicere: ſtãte iſta lr̃a: motꝰ eſt ꝙ cui hec duo iſunt (nõ gdẽ ſubtiue: vt ī ſubiecto ſeu in fundamẽto: ſꝫ vnũ terminatiue. vt dcm̃ eſt: alterꝝ ſubiectiue) motus eſt: qz cũ paſſio fundaꝫ in mobili in q̃ mobili: fundaꝫ etiã motus: vr̃ ſeq ꝙ actio inſit motui. Non gdẽ tãq̃ in fundamẽto: ſed ꝯcomitãter ſubiectiue: qz in quocũq; eſt vnũ tãq̃ in ſubto: eſt etiã reliquũ. Uñ vr̃ ꝙ qñ aliq̃ vna forma fundaꝫ in aliq̃ vno ſubto: quicqd recipiť in tali ſubiecto: videť cõcomitãter recipi in forma recepta: motꝰ ineſt mobili ꝛ paſſo: paſſio ineſt paſſo. ℊ vr̃ quaſi ꝯcomitãter recipi ipſa paſſio in ipſo motu: qz recipiť in ſubiecto ꝛ fundamẽto cõi.

Quantum adv̈ltimũ articu. Reſtat mõ ſoluere arg^ta ꝑncipalia adducta añ oppoſitũ. ℂ Dico ℊ ad ꝑm negãdo: ꝙ diſtõ data ab Aꝛ. 9. metaph. ꝛ a Doc. ſubti. de opõne ī manẽte ꝛ trãſeunte ſit ſupflua. Et ad ꝓbationẽ rñſum eſt in. q. p̃cedẽti. arti. ꝑmo. notando z°. vbi dcm̃ eſt: ꝙ diſtõ actiõis in duo mẽbra p̃dicta nõ eſt ipſi^s actiõis q̃ eſt p̃dicamẽtũ: ſed eſt actiõis acte ꝛ ꝓducte. Uñ nõ pl^s vult Aꝛ. ibi niſi ꝙ actio acta: aut recipiť in agẽte: (nõ gdẽ inc̃ptũ agẽs eſt: ſꝫ inquãtũ pfectibile. vt dcm̃ eſt:) aut recipiť in aliquo exť ipm agens: illa q̃ manet in agẽte eſt ī manẽs: illa que recipiť exť eſt tranſiens. ℂ Põt etiã dici tenendo: ꝙ diſtõ deť de actiõe q̃ eſt gen^s negãdo q̃ inferť: ꝙ oĩs actio dicaꝫ eẽ ī manens: qm̃ illa actio de genere actiõis eſt ī manẽs q̃ nõ tm̃ recipiť in agẽte: vexť etiã eſt ad ter^m in ipo agẽte receptuꝫ: ꝛ ſic duplr manet ipſa actio: forꝝ. ſ. ꝛ termiatiue. Actio aũt trãſiens eſt illa: que lꝫ maneat in agẽte forma^r: nõ tm̃ eſt ad ter^m in agẽte receptuꝫ: ſꝫ in aliquo exť: ꝛ ita lꝫ maneat forma^r in agẽte tm̃ trãſit terminatiue. ℂ Ad motiuũ q̃ ſtatiꝫ tãgiť: ꝙ ſi ponaꝫ actio rel^a qua agens agit: ꝛ actio acta ꝙ duab^9 actiõib^9 coꝛrñdebit vna paſſio. ℂ Rñdetur ꝯcedẽdo ꝯñs ꝛ ñtiam dicẽdo: ꝙ nõ tm̃ hoc eſt verũ ꝙ duabus actiõib^9: q̃rũ vna eſt actio de genere actiõis: alia de genere aliq̃ abſoluto coꝛrñdet vna paſſio: veruꝫ etiã duabus actiõibus de genere actiõis põt coꝛrñdere vna paſſio: ꝛ ſic decľat Sco. in 4°. ſñia Aꝛ. di. 6. q. 2. Certũ eſt. n. ꝙ deus ꝛ ſol: vel homo ꝛ ſol ꝓducunt ipm gnãbile duab^9 actiõibus. Oꝛ teſtãte Cõmẽ. in. 5. phyſi. cõmẽ. 38. Si forma eſt alia ꝛ alia: actio erit alia ꝛ alia: ꝛ tm̃ cum ſit vnũ genitũ ꝛ ꝓductũ: ꝛ vnũ paſſum ibi tm̃ erit vna paſſio. Oꝛ ſi tu dicas: ꝙ idẽ paſſum trãſmutaꝫ a duob^9 agentibus. ℊ idẽ referť ꝑ ſe ꝑmo ad diuerſa: ꝛ ad duo. Dico ꝙ tota ratio ꝓpter quã aliq̃ vnũ relatiuũ nõ põt ꝑ ſe ꝓximo referri ad duo: eſt qz (cũ terminus dicaꝫ eẽ cauſa relatiõis ſeu reſpcũs.) ſi vnus terminus cauſat ſufficiẽter ꝛ adeq̃te ipaꝫ relationẽ: nõ poterit idẽ eſſentialiter dependere ꝛ ꝑmo a duobus: qz impoſſibile eſt eũdẽ effectũ dependere a duab^9 cauſis totalibus ꝛ ſufficiẽtib^9. ℂ Ex hoc ſequiť ꝫ Thomiſtas: ꝙ (cũ per vnũ filiũ ſufficiẽter cauſeť ipa paternitas in patre) nõ poterit pater ꝑ eãdẽ paternitatẽ referri ad plures filios: ſed vbi termin^9 nõ ſit cauſa totalis ꝛ ſufficiẽs ipſi^9 reſpcũs ſeu relatiõis: poterit idẽ ꝑ ſe ꝑmo referri ad diuerſa. ſic in ꝓpoſito genitum qõ gnãtur a duobus agentibus: a nullo eoꝝ gnãtur tãq̃ a cauſa ſufficiẽti ꝛ totali: ſꝫ a duobus ſimul. ℊ reſpectus paſſiuus qui erit vn^9 dependebit eẽntialiter ab iſtis duobus agẽtibus: ꝛ ita ſtantib^9 duabus actiõib^9 erit tm̃ vna paſſio ex vnitate paſſi: aut termini ꝓducti. ℂ Sed qz inſtaꝫ. Oꝛ ſi actiõi reſpectiue: ꝛ actioni acte coꝛrñdet vna paſſio: ꝛ dicaꝫ ꝙ actio acta non eſt vera actio. Ergo argumentũ qõ adducit Scotus ꝺtra ſe: nõ eẽt ad ꝓpoſitum: neq; etiã rñſio ad ipm. ℂ Rñdeť negãdo ꝯñtiam. vult. n. Doctoꝛ ꝙ per actionẽ actã tranſeuntem in mãm exterioꝛẽ ꝯcludimus obiectuꝫ ipſius: ꝛ ſubm eẽ ſingulare. Et inſtat cõtra ſe: qz actio manet in agẽte: ꝛ nõ tranſit exť. ℊ ex hoc non põt concludi ꝓpoſitũ. Rñdet ipſe ꝙ lꝫ actio qua agens agit manet in agente: non tm̃ actio acta. De qua eſt intẽtio in ꝓpoſito: ꝛ per quã ꝯcludiť in ꝓpoſito: nõ curando: vtrũ illa actio acta dicaꝫ eẽ vere ꝛ eſſentialiter actio: vel nõ: qz de hoc nõ facit mẽtionẽ Ariſto. ſed ſolũ vult bẽre: ꝙ actiões ꝛ gnãtiões qualeſcũq; ſint: biñt fieri circa ſingularia: tanc̃ circa obiecta: ꝛ ſic habetur intentũ. ℂ Ad z^m argumẽtũ pꝫ rñſio ex qõne p̃cedenti: dr̃ tm̃ ꝙ ſicut in p̃cipys que ſe habẽt vt qõ: nõ eſt ꝓceſſus in infinituꝫ: ita etiam in p̃cipys formalib^9 ſeu elicitiuis (ſiue ſint p̃cipia in rõne actus pmi: ſiue in ratione actus ſecũdi ꝓductiui) daꝫ ſtatus. ℂ Pro quo eſt nõndũ: ꝙ in omni actiõe veniendũ eſt ad aliqõ vnũ p̃cipiũ effectiuũ: qõ eſt ita qõ: ꝙ nullo modo põt eẽ quo. ſicut (exempli gr̃a): ignis agens in lignuꝫ: ita eſt illud qõ agit: ꝙ nullo mõ põt eẽ alteri quo: ſeu rõ formalis agendi. Aliquid vo eſt ita quo: ꝙ nullo modo põt eẽ qõ. ſicut (exẽpli gr̃a.) Potẽtia intellectiua eſt ita quo bõ intelligit: ꝙ nullo mõ põt eẽ qõ intelligit: qz oĩno iſta eſt falſa: intellectus ꝑ potẽtia intelligit. Sicut daꝫ ſtatus in p̃cipys effectiuis ꝛ formalibus: ita etiã in terminis ipſis qui ſunt ab aliquo agẽte. Aliquis. n. terminus ita terminat vt qui: ꝙ nõ põt eẽ alteri ratio terminãdi: ꝛ aliquis ita eſt quo: ꝙ nullo mõ põt eẽ qui. Applicãdo ad ꝓpoſituꝫ. Actio reſpectiua eſt illud quo agẽs formaliter agit: ꝛ eſt ita quo: ꝙ ei repugnat eẽ qõ: nõ ſolũ in ratione p̃cipy: verũ etiã in ratiõe termini: ꝛ ꝓpter hoc dixit Ariſto. 5° phyſico. Oꝛ actionis nõ eſt actio: neq; vt termini: neq; vt ſubiecti. Uñ ſicut dr̃ de ſilitudine: ꝙ ſimilitudo non aſſimilaꝫ: ſꝫ eſt quo aliqd aſſimilaꝫ. ꝓductio nõ ꝓducitur: ſed eſt quo aliqd ꝓduciť. Albedo nõ eſt alba: ſed eſt quo aliqd eſt albũ: ita dicim^9 ꝙ actio nõ agiť: neq; agit; ſed eſt quo aliqd agit: ꝛ ita negaꝫ: ꝙ actionis aliquo mõ poſſit eẽ actio. Et cũ tu dicis: ꝙ Aꝛ. 5° phyſi. tex. 2mẽ. iꝫ. ꝓbat hoc: ꝙ actio nõ ſit in agente. Nego tibi hoc: qz de hoc nullã facit mentionez ibi Aꝛ. ℂ Ad illud qõ tu dicis: ꝙ ꝓbat ad actionẽ ꝛ paſſionẽ nõ eẽ motũ per hoc: qz ad motũ nõ eſt motus: qõ argumentum nõ valeret niſi actio eẽt motus. Nego tibi ꝙ argumentũ ꝓcedat ꝓ hoc mediũ. (vbi gr̃a. Actio eſt motus) ſed ſolũ mõ per ſile: ꝛ per locũ a minoꝛi: quẽadmodũ dcm̃ fuit in qõne p̃cedẽti: ad inſtãtiã motã in p̃ncipio ſecundi articuli. vꝫ. ad ſecundã ꝓbationẽ illius ñtie. Et ita apparet q̃liter inſtãtie Beruei ꝛ tue nihil ꝯcludũt. ℂ Ad vltimũ argumentuꝫ rñdeť negãdo: ꝙ vni actiõi coꝛrñdeãt due paſſiões. nõ gdẽ negaꝫ hoc tãq̃ impoſſe: ſed qz non ſequiť ex poſitione mea. Et cũ tu dicis. Actio recipiť in agente. ℊ agẽs in recipiẽdo patiť. Dictũ eſt in q̃ſtiõe p̃cedenti: ꝙ actio iſta nõ recipiť in agẽte: mediante aliquo reſpectu de genere paſſiõis: qz iſta receptio nõ eſt paſſio: vt ꝓbatũ fuit ibi, ſꝫ recipiť mediante reſpectu de genere relõnis: q̃ eſt

UVA. BHSC. IyR_086_2

ipsa ībērētia actionis ad agens. Dico tñ q ꝓñs illatū nō
est ipole: qz sicut sup idē fundamentuz possunt multipli
cari respect⁹ itrinsecus aduenientes. g ꝝsequūtur nāz fun
dameti: multo magis poterunt multiplicari respcūs ex
trinsec⁹ aduenientes. g nō ꝝsequunt nām fundameti posi
to termio. Ex⁹ m ꝑmi. sup eadē albedine pñt multiplicari
plures filitudines reu pluriū termiozq: que filitudies de
nēcitate oziunt: positis extremis. Respcūs aūt de gene
re passionis sunt extrinsec⁹ aduenientes. g poterunt multi
plicari isti respect⁹ passiui respectu pluriuz terminoz: z
ita idē passum poterit bre vnū respectuz passiuū ad foz
mā quā respicit: z aliū respectum passiuū ad ipz agēs a q
trāsmutat. Erit g tñ vna actio de genere actiois in agē
te: z tñ duo respcūs passiui in passo: quoz vnus est trans
mutatio passiua. ali⁹ est receptio forme in subo. Primus
respectus ipozat habitudinez ad agēs trāsmutās. Scōs
respectus ipozat habitudinē ad formā: vt receptibilem
in ipso passo: tāqz in ꝓprio susceptiuo. Et sic pz quantum
ad istā questionem. quare ꝛc.

¶ Unū qz multis modis dicit. z ifra.
¶ Dicit aūt ex ꝯtrario: z ostēditur ipz vnū z cē.

Tex. cōmen. IX. Qō. I.

VTrum pluralitas z disibile sit pri⁹ idiuisibili. ¶ Argī q nō: qz pluralitas z multitudo diffinit p vnita
tē. dicēdo. multitudo est aggregatio vni
tatuz. g vnitas z idiuisibile nō diffinit p
multitudinē. pz ꝓña: qz alr daretur circu
lus in ꝓzitate z posteriozitate eēntiali. ¶ Z⁹ que sunt
p se sensibilia vnū nō magis diffinit p reliquū: qz eꝫ: sed
vnitas est p se sensibilis: sicut multitudo. g ꝛc. tenet ꝓña
cū minozi. ex z⁰ de aīa. tex. ꝓmen. 123. z tex. ꝓmē. 64. ma
ioz ꝓbat: qz que sunt p se sensibilia: sunt cognoscibilia a
sensu: non per altez: sed per rōnē ꝓpriā. ¶ Tertio. illa q
sic se hñt q vnū est ꝑus altero: z ꝑus includit in rōne po
steriozis. posteri⁹ diffinit per ꝑus: z non eꝫ: ista pz: sz vni
tas est ꝓz essentialr multitudine: z includit in ipsa. g ꝛc.
ꝓña pz. z minoz est ēt euidēs: nā vnitas ꝓstituit multitu
dinē: z ētiā de itellectu formali ipsi⁹: qz non pōt multi
tudo itelligi gn itelligat collectio seu aggrega⁹ vnitatū.

Ad oppositū tñ est Az. io. metaphy. tex. ꝓmē.
9. vbi ꝓcludit. Dicit aūt ex ꝓtra
rio. z oñdit ipm vnū ex diuisibili idiuisibile ꝓpter ma
gis sensibilē mltitudinē eē z diuisibile ꝙ idiuisibile. q
rē rōne ꝓz multitudo idiuisibili ꝓpter sensum.

In ista qōne ꝑmittitur distinctio de vno: z⁰ recita
bitur opio q nō teneť. 3⁰ dicet ad qōnē.

Circa ꝑm vnuz capitur duobus modis. vno mō sim
pliciter z absolute. alio⁰ determinate z scōm
gd. ꝓmo mō est passio ꝙuertibilis cum ente simplr: sic q
de quocūqz dr ens: dicit vnū. z sic non distinguitur ꝓtra
multitudinē: imo multitudo est vna: sicuti ens. Alio mō
vnū distinguit ꝓtra multitudinez: z opponit ei. de ꝓmo
logqtur Arist. 4⁰ metaphy. tex. ꝓmen. 3. z Cōmen. ibidem
ꝓtra Auic. z in. io. metaphy. ꝓmento. 5⁰

Quantum ad z⁰ articuluz est opio Cōmen. in. io.
ꝓnib⁹. Pria. q vnitas est pura ꝑuatio: qz ꝑuatio diuisibi
litatis. z⁰. q vnitas opponit multitudini tñmō opposi
tione ꝑuatiua. ¶ Ad ꝓmā ꝓnē ponit hec vba Cōmē. Qz
idiuisibilitas est ꝑuatio diuisibilitatis. z diuisibilitas ē
ꝙsi habit⁹. dedit tñ in ꝫ q diuisibilitas est magis mani
festa idiuisibilitate: z qz diuisibile est multū. z multuz ē
manifesti⁹ singulari: z ēt diuisibile est maī⁹. z maius est
manifesti⁹ minori. ergo ꝛcedere multū est ante ꝛcedere
idiuisibile. ¶ Probat igit Cōmen. ex triplici medio: q
diuisibile est ꝑus idiuisibili. Prio: qz diuisibilitas ē ma
gis manifesta qꝫ indiuisibilitas: qm habitus est manife
stioz ꝑuatiōe: ꝓpterea qz ꝑuatio diffinit per habitū. idi
uisibilitas est ꝑuatio diuisibilitatis. Et est aduertenduz
q Cōmē. dicit q diuisibilitas est qꝫsi habit⁹: qz qō ē sim
pliciter ꝑuatio est nō ens. idiuisibilitas vnitatis ꝑsuppo
nit in eo cui ꝛpetit realitatē positiuaz: q est pfectioz qꝫ il
lud qō ꝑsupponit diuisibile: qz idiuisibilia aliq: sicut in
suba: quemadmodū deus z intelligentie sunt pfectiozes
substātys diuisibilib⁹: qō aūt est ꝑuatio simplr respectu
alteri⁹ est simplr impfectius. ¶ Z⁰ ꝓbat Cōmen. qz mul
tum est manifesti⁹ qꝫ vnū. diuisibile est multū. idiuisibi
le vnum. assumptū ꝓbať: qz multitudo icludit vnitatē.
z nō econtra. ergo multitudo est magis sensibilis. ¶ Ul
timo arguit. maius est manifestius minozi. oē diuisibi
le est maius idiuisibili sibi cozrīdēte ceteris parib⁹. Et
addit Cōmen. q ꝑs dixit multitudinē eē magis mani
festā: ne aligs dicat q multū est ꝑuatio vnitatis: quoniā
tūc multitudo cognosceret per vnitatē. ¶ Scōam con
clusionē determinat dicēs. vnū opponit pluri sm habi
tum z ꝑuationē. idiuisibilitas. n. est ꝑuatio diuisibilita
tis. multū ergo z vnū sunt ꝫzia ea ꝫzietate sm quaz sunt
ꝫzia ꝑuatio z habitus: z vocauit ꝑuationē z habitū con
traria: qz ꝫzia reducunt ad ꝫ genus. ¶ Cōtra istā deter
minationē istatur. z ꝓmo ꝫ ꝓmā ꝛclonez p⁹ sic. nulla pu
ra ꝑuatio constituit aliqd itrinsece z essentialr qō sit per
se z directe in genere. sz vnitas ꝓstituit itrinsece z essen
tialr ipz numez de genere qꝫtitatis. g ꝛc. maioz est nota:
z similr minoz. nā in. io. metaphy. tex. ꝓñ. 4. dr q nume
rus est pluralitas vnitatū. Z⁰ qō est mēsura entis positi
ui: z ꝓmū metz in genere qꝫtitatis nō est pura ꝑua⁹. Ista
pz: qz mensuratū essentialr dependet a mēsura: maxime si
sit mēsura itrinseca z essentialis rei mēsurate: qz depēdē
tia talis semp est ad ꝑus z pfectius. vnitas aūt est men
sura itrinseca nūeri. ex sentētia Arist. io. meta. tex. cōmē.
zi. ¶ 3⁰ qō attribuit pfectissimo enti non est ꝑuatio: sed
vnitas est hꝫ: qz de⁹ est sūme vn⁹. g ꝛc. ¶ Preterea 4⁰ p.
fectio simplr nullā dicit ꝑuationē: qz est qd melius ipm
qꝫ nō ipm: vt dicit Ansel. monologion. i5. vnitas est per
fectio simplr: qz ei nō repugnat ifinitas formalis: sz bene
ꝑuationi repugnat: nā deus hz ifinitā vnitatē. ¶ Ultio.
nulla ꝑuatio suscipit magis z min⁹: cuz sit simplr nō ens
qꝫtū ad suū formale significatū. vnitas suscipit magis. z
min⁹: qz simplex est magis vnū qꝫ ꝓpositus. ¶ z⁰ argī
ꝫ scōam ꝓnē: qz expositio Cōmēta. destruit lrāz Az. Nā
phs vult q vnū z multa opponunt sm ꝑuationē: z etiaz
oppōne ꝫzia. vnde hz hec vba. Qm ergo quatuoz modis
oppositōes dicunt: z hoz sm ꝑuationē dicitur z alteruz
cōtraria vtiqz erunt: z neqz ꝫdictio: z neqz vt ad aliquid
dicta. dicitur aūt ex ꝛtrario: z oñditur ipm vnū. Ex qui
bus vbis pz q Az. ab oppōne que est iter vnuz z multa
tm excludit oppōnē relatiuā: z ꝫdictoriaz. Unde pōt sic
argui ꝛtra Cōmen. vnuz z multa non ꝛtrariātur sm Cō
mentatorē: nisi ꝛtrarietate que est iter habitū z ꝑuatio
nem: sed ꝛtrarietas que facit vnū modū oppōnis distin
guit ab oppōne: que est iter ꝓriuationē z habitū. ergo ab
oppōne que est iter vnū z multa. excludunt tres alij mo
di oppōnis. Cuius oppositū dicit phūs. qui vult q oppo
nant oppōne ꝑuatiua: z ēt ꝫzia. ¶ Itē si phs dixit. ideo
vnū z mlta opponi ꝫzie: qz cōtraria reducunt ad habitū
z ꝑuationē. a silī debuisz dicere q opponunt ꝫdictorie:
qz habit⁹ z ꝑuatio reducunt ad ꝫdictionē: cū habitus et
ꝑuatio sint ꝓtradictoria circa subm aptū natū. ¶ Ex q

UVA. BHSC. IyR_086_2

bus apparet ip̄obatio istius modi dicendi quo ad vtrã/
qꝫ ꝯclonē:Sed ꝯlatores Auerroys nituntur defendere
ip̄m dicentes ad istantias contra vtrãqꝫ ꝯclonez. Ad pri
mas dicunt ꝙ in vno:siue accipiat in cōcreto:siue in ab/
stracto ē ꝯsiderare duo. Unū.ſ.formale:aliud mãle. Ꝺo
male est ipsa idiuisio quã ip̄ortat vnitas.ꝛ sic vnuz dicit
simplr̄ p̄uationē.aliud mãle est ipsa entitas:que est fun/
damentū idiuisiōis.ꝛ sic vnū est gd positiuū. Et per hoc
soluūt istãtias ad p̄mã ꝯclonē:dicendo ꝙ ꝯcludūt q̄tuz
ad substratū ꝛ mãle in vno:ſz non q̄tū ad formale. Silr̄
ad istãtias ꝯtra scōam ꝯnē dicūt:ꝙ vnū rōne substrati ꝛ
mãlis repugnat multitudini repugnãtia ℨrietatis:ꝛ sic
intellexit Aꝛ.sed vnū q̄tuz ad formale p̄cise repugnat re
pugnãtia que est ſz habitū ꝛ p̄uationē:ꝛ sic intellexit Cō/
mentatoꝛ. Unde possum⁹ dicere ꝙ vnū repugnat simpli
citer repugnãtia p̄uatiue multitudini.ꝛ ſm gd repugnã
tia ℨrie⁹. p̄m̄ ꝓbaꝫ:qz qō repugnat ſm formã repugnat
simplr̄.pz ista.vnū aũt est bꝫ respcũ multitudinis repu/
gnat enī rōne idiuisionis:que est forma vni⁹:eo mō quo
zº phyc.dr̄ ꝙ p̄uatio est q̄dãmō spēs.tex.ꝯmē.i5.zᵐ ꝓba
tur.qō repugnat rōne mãe:repugnat ſm gd.vnuz repu/
gnat multitudini rōne mãe repugnãtia ℨrietatis.qz rōne
entitatis q̄ est mãle in ipso:vt dcm̄ est. igr̄ repugnat ſm
gd assūptū ꝑ maiozi.pz:qz mã nō p̄ncipalr̄ ꝯstituit eē: ſz
forma.g̃ ſz gd in ꝯpatiōe ad formã. ¶ Cōtra vtrãqꝫ ex/
cusationē.p̄mo ℨ p̄mã.vnū ē va passio entis: vel rōne fū/
damēti:vel rōne alicui⁹ additi supza ens:nō p̄ mō:qz idē
foret passio suiipsi⁹ ſm idē:ꝛ sic eēt p̄us ꝛ posteri⁹ ſz idez
ꝛ re⁹ eiusdē.si zº mō:vel illud additū est positiuū:vel ne/
gatiuū.si p̄ mō.hr̄ itentū.si zº mō:cōtra duplr̄.p̄rio quia
nulla negatio vel p̄uatio est eadez realr̄ enti positiuo: qz
tūc idē realr̄ eēt negatiuū ꝛ positiuū:ꝛ ita ens reale ꝛ rō/
nis:ſz vnuz vt est passio entis:ꝛ sub ea rōne sub q̄ est pas/
sio est idē realr̄ enti.g̃ vnū nō est simplex negaꝫ aut p̄ua/
tio. ℨº qz negatio ꝛ p̄uatio est realr̄ ꝛ formalr̄ nihil. si igr̄
vnū vt est passio entis ē negatio.igr̄ qō est formalr̄ nihil
est passio entis:ꝛ qō dcm̄ est de vno:vt est passio entis in
cōi dicatur de quolibz ente:ꝛ vno in particulari:qz teste
Aꝛ.4º metaphy.tex.ꝯm.3.idē est ens ꝛ ens bō:ꝛ vn⁹ bō.
¶ Cōtra scōam exp̄onē argr̄:qz si vnū repugnat repugnã/
tia ℨrietat| rōne entis ipsi multitudini: igr̄ multitudo nō
erit ens:qz nullū ℨriū ꝛ oppo⁹ p̄dicaꝫ de opposito. ꝺña ē
euidēs:qz rō ℨrietatis in vno:est ipsa entitas p te. ¶ P⁹
sub ea rōne vnū repugnat multitudini sub qua non ꝯsti/
tuit multitudinē:qz nullū repugnãs ℨriū inq̄tum tale
ꝯstituit itrinsece suū ℨriū ꝛ oppositū:ſz vnū ꝯstituit mul
titudinē inq̄tum ens:ꝛ nō sub rōne idiuisiōis:qz conce/
diꝫ ꝙ multitudo est ens:ꝛ nō ꝙ sit idiuisa.igr̄ ꝛc. vnum
nō ℨriaꝫ multitudini rōne entis. ¶ Sz hic isurgit diffi
cultas:qz si vnū rōne illi⁹ qō addit supza ens:siue sit posi
tiuū:siue negatiuū ℨriaꝫ multitudini:q̄ mō vnū inq̄tuz
vnū ꝛ ſm p̄priã formã ꝯstituit multitudinē:ꝛ est ps ei⁹.
¶ Rñdeꝫ ſm.S.Tho.ꝛ satis bene: ꝙ nō est icōueniēs
aliq̄ eē opposita vno.ꝓ.ſi ꝯsiderenꝫ ſm se vt bñt formas
p̄p̄as.ꝛ alio⁹ non esse opposita si ꝯsiderenꝫ vt altex iclu
diꝫ in altero:ꝛ est ps alteri⁹. Exēplificaꝫ de corpore ō ge
nere sube si accipiat vt est iaiatū ꝛ sub rōne tali opponiꝫ
aiato:vt sub tali forma. Si vo corp⁹ accipiat vt pfectibi
le p aiam:ꝛ p se ordiabile ad ipsaz:necnō ad eē toti⁹ ꝓpo/
siti vt ps itrinseca ei⁹.sic nō opponiꝫ:ſz magis constituit
aial. Exēplificaꝫ in nūeris ēt binarys ſm formã q̄ est bi
nari⁹ nō ꝯstituit trinariū:qz vna spēs nō ꝯstituit aliã. Si
vo ꝯsidereꝫ q̄tū ad mãle in nūero:qō est vnitas: sic ꝯsti
tuit. Applicãdo ad ꝓpm̄ ip̄m vnū in se acceptū:vt habēs
suã formã p̄priã opponiꝫ multitudini:qz nec vnū ē mul/
ta:nec eꝫ opponunꝫ aũt non alr̄ q̄ ℨrie p̄p̄e accipiendo
oppōē inter ea:qz ꝛ si aliq̄ mō opponãtur p̄uatiue:sic idi
uisibile ꝛ diuisibile:vt dicit Aꝛ.tñ nō p̄p̄e:qz p̄uatio ni/
hil dicit formalr̄ positiuū:ſz solã negatōez:ilz bñ ꝯnotati
ue.vnū vo non tñ ꝯnotatiue:ſz ēt formalr̄ ip̄ortat positi
uum.si ãt vnū ꝯsidereꝫ vt qōdã icōpletū:ꝛ vt icludiꝫ in
multi⁹:ꝛ est ps ipsi⁹:sic nō ꝯponiꝫ sibi. ¶ Sz ℨqz vnuz
ſm illō qō est:ꝛ ſm p̄priã formã ꝯstituit multitudinez.
¶ Rñdeꝫ ꝙ ꝛ si ſm p̄priã formã ꝯstituit: non tñ vt sic
p̄cise acceptū:ꝛ vt ꝯpletū in suo eē: ſz vt ſm talē formaz
est ordinabile ad aliud:ꝛ ita vt icompletū.

Dimissa igr̄ opione Auer. Alr̄ dr̄ ad.q. ponēdo du/
as ꝯnes.q̄ꝛ p̄ma est.vnū siue simplr̄ sum
ptū:siue ſz gd dicit aliã realitatē positiuã ab ente distin
ctã formalr̄ ꝛ ex nã rei ab ipso:q̄ tñ est eadem realr̄ enti.
Prīa ps pz ex dictis supi⁹:B forte inuit Auerr.4º meta.
tex.ꝯmen.3.dū dixit.ꝙ ens ꝛ vnū significãt eandē rē:ſz
modis diuersis.eadē.n.res induens duos modos positi/
uos est ens ꝛ vnū:nã ꝑ q̄tto est illō q̄ aligd recedit a non
esse.ꝛ est exꝫ nihil simplr̄ denoiaꝫ ens.ꝑ q̄tto vo eadē res
induit būc modū:ꝙ est illud qō est:ꝛ nō est alterum. est
vnū.ꝛ vnitas isto mō accepta nō est p̄uatio diuisiōis.q̄/
tuz ad suū formale significatū:ſz est positio p̄prie iden/
titatis:q̄ nō est aliud nisi ip̄m eē ip̄m:ꝛ nō alterꝫ. Sed qz
credo Cōmentatorē fuisse alteri⁹ opionis: vt p̄missuz est
supza.iō dimittaꝫ auctas:ꝛ teneaꝫ rō supza posita. ¶ Zª
ps ꝯnis ēt pz:qz passio distinguiꝫ formalr̄ a subo:cū sub/
iectū cadat in diffōne passionis:vt additū ex 7º metaᶜᵉ.
tex.ꝯmen.17.vnū:q̄litercūqꝫ sumptū est passio entis.igi
tur ꝛc. ¶ 3ª ps ꝯnis pz ꝑ Aꝛ.4º.metaphy.vt supius alle
gatū est.ens ꝛ vnū ingt ipse ip̄ortāt eadē nām:ꝛ se conse
quunꝫ:quēadmodū p̄nᵐ ꝛ cā:que non distinguunt realr̄:
ſz solū rōne formali. ¶ Scōa ꝯclo.vnū qō distinguiꝫ cō
tra multa ē posteri⁹ ſm rōnē pluralitate ꝛ diuisibili quo
ad nos:p̄us tñ simplr̄ ꝛ quo ad nām. Prīa pars istius cō/
clusionis pz per rōnē Aꝛ.in lra:vt supi⁹ expositum est a
Cōmētatore:qz qō est sensibili⁹ est nobis noti⁹ eo qō nō
est sic sensibile.pluralitas ꝛ diuisibile est bꝫ respcũ idiui
sibilis qō est vnū.g̃ ꝛc. Scōa ps ꝓbaꝫ:qz vnū est mensu
ra diuisibilis per quaz cognoscit:vt hz Aꝛ.supza.tex.cō
menti.2.ꝛ.2i.ꝛ est p̄nᵐ.mēsura aũt ꝛ p̄ncipiū est p̄us na
tura p̄ncipiato ꝛ mēsurato.igr̄ ꝛc. non eni est icōueniens
idē respectu eiusdē in diuerso gñe notitie ꝛ p̄ozitatis eē
p̄us ꝛ posteri⁹:ꝛ simil̄r noti⁹ ꝛ ignotius. Ex quo segtur ꝙ
quecūqꝫ ratio seu diffō assignabiꝫ de vno per multitudi
nez illa erit mãlis respectu illius que erit de multitudi/
ne p vnitatez. p̄ma erit per notioza ꝛ p̄rioza quo ad nos.
Scōa erit per notioza quo ad naturã:ꝛ per p̄oza simplr̄.
¶ Aduertenduz tñ ꝙ multitudo vno mō ꝯsiderata est
p̄oz vnitate:que alio mō ꝯsiderata est posterioz:ꝛ nō in/
conuenit idē ſz diuersas rationes ꝯsideratū esse p̄rius ꝛ
posteri⁹ aliquo.multitudo.n.ip̄ortat diuisiōez.ꝛ scōo di/
uisoꝝ aggregationē:seu diuisa ipsa simul accepta. Si cō/
sidereꝫ multitudo q̄tū ad diuisionez: sic est p̄oz vnitate
quo ad nostrū moduz itelligendi: nec sic diffiniꝫ multi/
tudo per vnū:ſz vnū per multitudinē: dicendo ꝙ vnum
est qō nō diuidiꝫ:ſz multitudo ꝯsiderata ſm se:vt aggre
gatur vnitatē:seu ipsa diuisa est posterioz vnitate:ꝛ diffini
tur ꝑ ipsaz dicēdo:pluralitas seu multitudo est aggrega/
tio vnitatū. ¶ Ulteri⁹ est aduertēdū ꝙ diuisio que pre
supponiꝫ vnitati:que cōuenit cū ente nō est diuisio con/
tinui:que p̄eintelligiꝫ vnitati q̄ est p̄nᵐ numeri:ſz est di
uisio quaz cāt ℨdictio.ſ.ꝙ B ens ꝛ illō ens dr̄ diuisa: eo
ꝙ B ens nō ē illō.vñ ē iste ordo ex nã rei:ꝙ in p̄ signo na
ture:itelligiꝫ ip̄m ens.ꝛ in zº ipsa diuisio.ꝛ in tertio ip̄m

UVA. BHSC. IyR_086_2

vnū q̄tū ad ens realitatē q̄ ꝑuat ipsaz diſionē.z i 4.ipsa
mltī° q̄ ex vnitatib⁹ colligīt z aggregat:q̄uis.n.ea q̄ di
uiſa ſūt mlta ſint:nō tn̄ hñt rōnē mltoz:niſi poſtq̄ iſti z
illi attribuīt q̄ ſit vnū. ¶ Ex his appz ōtermīatio.q.

Ad argumēta p̄n^a^ꝑz rn̄.ad p̄^m^ ar^m^ ex his q̄ ocā
ſūt. ¶ Ad z^m^ dī q̄ lz vnitas ſit
p ſe ſenſibil:ſic mltī°:iſta tn̄ nō ſentiūt ſine ſēſibilib⁹ ꝑ
ꝑus.Et ſi iſta duo ſint applicata ad ſenſibilia ꝑ ꝑa:mltī
tudo ē magl ſēſibil q̄ vnitas:qz qcqd ſēſibilitat ē i vno:
ē i mltī^me^ cū additiōe:nā ſit a.vnitas.a.nō facit mltitu^nem^
niſi a.addat alia vnitas q̄ ſit b. Et iſta duo aggregata ſa
ciūt aligd ſenſibili° q̄ a. ¶ Ad vltimū ꝑz ō ordie ꝑozita
tis z poſteriozitat vni⁹ ad mltitudinez:vt dcm̄ eſt.

¶ Dīa gñe ſūt:quoꝝ nō eſt cōis mā:nec gña
tio adiunctē:vt quoꝝ alia figura cathegozie.ſpe
cie ꝙo quozum idē eſt gen⁹:ꝛ diuerſa forma.

Textu ꝙmēti.XII. Qō. II.

Queritur vtz idem termin⁹ poſſit
acgri p diuerſos mot⁹ ſpe
cifice diſtictos. ¶ Argī q̄ ß ſit falſū.z ꝑ
ſic.ſi dareť q̄ for^a^ fluēs nō eēt eiuſdē rō
nis cū forma termināte:ſeq̄reť q̄ forma
nō flueret vt pficereť:ſz magl vt corrūpe
reť.ꝙñs ē falſuz.ḡ añs.z ꝙña ē euidēs: qz
in termio flux⁹ nō ē aligd eiuſdē rōnis cū fōma fluēte. ḡ
forma flueret ad ſui corruptionē. ¶ ꝑ.z: via ī terminū
nō hz aliō eē ſpecificū a terio:qm̄ via vī eē eiuſdē rōnis
cū termio:ſic hz Cōm̄.i 5°.phy.c^t^.9.vbi hz:q̄ ire ad frig⁹
nihil aliō ē q̄ ipz frig⁹ ad qō tēdit mobile:ſz fōma fluēs
ē via ad terminū flux⁹.ḡ erit eiuſdē rōnis cū ter⁹. ¶ ꝑ.
z^o^ z vltio.fōma fluēs hz rōnē icōpleti:termin⁹ vo ent cō
pleti.opletū z icōpletū:pfectū z ipfectū nō variāt ſpēm.
ergo forma fluens z impfecta:z termin⁹ q̄ eſt pfectio ad
quā tendit forma:nō diſtinguent ſm ſpēm.

Ad oppoſitū tn̄ ar.qz idē vbi pōt acgri p motū
rectū z circularē:q mot⁹ ſz Ax.7°
phy.tex.ꝙm̄.zi.nō ſūt ad ſeiuicē ꝙparabiles:z ita diſpa
ti:z alteri⁹ rōnis. Ex ß ar̄ ſic.termin⁹ q̄ acquirīt p vtrūq̄
motū:aut ē idē cū forma fluēte ſz vnū motū:z nō ſz ali
um:aut ē idē for^e^ fluēti ſz vtrūq̄ motū.nō ꝑt dari z^m^.qz
tūc idē ſz nūez z ſz ſpēz eēt idē duob⁹ diſtict ſpē.ſi dar
p^m^:dr̄ ꝙpo^m^:qz idē termin⁹ ſz nūez z ſz ſpēz:erit idē ꝑci
ſe alteri motui z for^e^ fluēti:z diſtict⁹ ab altero motu. z ſi
ſic:ſeq̄t:q̄ aliq̄ forma fluēs nō ē eiuſdez rōnis cū forma
termināte. ¶ z°ar̄.idē vbi ꝑt acgri p motū ſurſū:z p mo
tū deorſū:q vīr differre ſpē.ſilr idē pedale ī q̄ti^te^ vī poſ
ſe acgri p motū augm̄tatiōis z dimīutiōis q̄ ſūt mot⁹ di
ſtincti ſz ſpēz.ḡ ſeq̄t idē qō ꝑus. ¶ Ultio ar̄ theologice:
qī diuis (eo mō q̄ poſſum⁹ ibi imagiari motū z fluxū)
forma fluēs nō eſt eiuſdē rōnis cū forma termināte. Nā
flux⁹ for^e^ vl forma ſz quā ē flux⁹:ſūt dicere z ſpirare:ß ē
ꝑducere p modū itell'e.z ꝑducere p modū volūtatis:q̄
for^e^ ſūt alteri⁹ rōnis:z tn̄ termin⁹ iſtoꝝ motuū eſt eēntia
ꝑtāt reſpcūs z relatōes:eēntia dīna ē eſ abſolu^m^.qr̄ tc.

Ꝓro rn̄ſiōe ad iſtā difficltatē ꝑ ꝑmittēť oue di
ſtictiōes. z° rn̄debiť arguñt ī ꝑn°

Quantū ad ꝑ^m^ nōn^m^ ē:q̄ mot⁹ capiť duob⁹ modis.
vno° formalr.alio° mālr.vt hz Cōm̄.in 3°
pby.vbi vult q̄ mot⁹ vl accipiť ꝑ fluxu for^e^:vl accipiť ꝑ
fōma fluēte.z z°mod⁹ accipiēdi motū ē vior:z ꝑm⁹ famo
for. ¶ Z^a^ diſtiō ē iſta.forma fluēs ꝑt accipi vno° vt ipſe
cta.alio° vt pfecta.ꝑ°° capiť fōma fluēs inq̄tū fluēs:z vt
ſic dīc ordinē ad vlteriozē pfectiōez. z°° capiť vt termi-
nās motū.ſi capiať for^a^ fluēs vt ipfecta:ſic pfcm̄ z ipfcm̄
nō variāt ſpēz:z ita for^a^ fluēs ꝑt eē eiuſdē rōnis cū fōma
termināte.ſi ēt capiať forma fluēs vt dīc fluxū z ordinē
ad vlteriozē pfectōez.ſic ēt ꝑt eē eiuſdē rōnis cū for^a^ ter
mināte:ꝓpea qz accn̄s ſepabile ſic ē ille flux⁹ z ordo ñ va
riat ſpēz. ¶ Sz ꝺ iſtať:qz vī q̄ ſucceſſiuū z ꝓmanens di
ſtīguāť ſpe^cc^:ſic ꝑz ꝑ Ax.ī ꝑntis.lz for^a^ vt fluēs hz eē ſuc
ceſſiuū:z terminās hz eē ꝓmanēs.ḡ iſta ñ ſūt eiuſdē ſpēi.
¶ Ad ß rn̄^r^ q̄ ſucceſſiuū ꝑt capi formalr vl fūdam̄talr.
z°° capiť ꝑ eo cui ꝓpetit ſucceſſio:q̄ ſucceſſio nihil aliō ē
q̄ ordo alicui⁹ ſuccedēt ad aligd cui ſuccedit.z iſto⁹ ſuc
ceſſiuū z ꝓmanēs ſūt eiuſdē ſpēi. Si capiať ſucceſſi^m^ ꝑ°°:
ſucceſſiuū ꝺportat illō q̄ ſuccedit:z ipz ordinē ſucceſſio
nis:z adhuc ſucceſſi^m^ z ꝓmanēs nō diſtīguūť fz ſpēz. Et
ad Ax.rn̄^r^:q̄ ipe accipit ſucceſſiuū z ꝓmanēs:vt ſūt qdā
modi attributi ipſi q̄ti^ti^ magl vſitati: z notiores q̄ ſint
dīe eēntiales q̄titat ad:ꝑ q̄s circūlogť ipas dīas eēntia
les icognitas:Ita q̄ ſucceſſiuū z ꝓmanēs q̄^m^ ad ea q̄ cir
cūloquūť diſtīguūť fz ſpēz:ñ tn̄ q̄^m^ ad ipos modos ī ſe.

Hunc ex bis rn̄^r^ ad arg^a^.Et ad ꝑ^m^ dī:q̄ fōma fluēs
fluit vt pficiať. Ꝓro q̄ ē nōn^m^ q̄ termin⁹
mot⁹ qdā ē itrīſec⁹:qdā extrīſec⁹.Ex^m^.ī altera^ne^ termīata
ad gnōnē for^e^ ſubal:termin⁹ itrīſec⁹ ē q̄litas vltīate diſpo
nēs ad formā ſubalē gnāndā:ſz termin⁹ extrī^co^ ē ipa for^a^
ſubal gnānda. ¶ Hoc ſtāte rn̄^r^.q̄ ois for^a^ fluēs vl ordīa
tur ad aligd eiuſdē rōnis tāq̄ ad terminū:vl ad aligd al
teri⁹ rōnis.ſi ꝑ°°:tūc fluit vt pficiať ī ſe:ſz z°°:vt pficiať ī
alio:z aliq̄° ēt ī ſe:qz nō eſt dare fluxū for^e^ fluēt ſine aliq̄
termio itrīſeco ipi⁹ flux⁹ eiuſdē rōnis cū forma fluēte:lz
poſtmodū extrīſece termieť ad aliō. ¶ Per ß rn̄^r^ ad z^m^
Uia dī eē eiuſdē rōnis z gnis cū termio itrīſeco vl extrī
ſeco:ſz nō ē eiuſdē rōnis cū termio q̄lr cūq̄ termināte. z
ſic itellexit Cōm̄.loco ꝓallega. ¶ Ultio rn̄^r^ ad vlti^m^: qñ
dī q̄ termin⁹ hz rōnē ꝓpleti:Dico q̄ ꝓpletū ꝑt itelli⁹ vel
vltīate:ſic q̄ ñ ordīabile ad aliō ſimplr:vl ſic q̄ ñ ſit or
dīabile ad aliō eiuſdē rōis.ſi ꝑ°°:termin⁹ itrīſec⁹ vl extrī
ſec⁹ hñt rōnē ꝓpleti:z tale ꝓpletū ꝑt eē alteri⁹ rōis ab icō
pleto:z ēt eiuſdē rōnis cū eo qō eſt icōpletū. ſi vo capiať
alio°:dico q̄ aligd eiuſdez rōnis cū forma fluēte: ꝑt hr̄e
rōnez ꝓpleti:lz nō vltīati.cū ß tn̄ ſtat q̄ termin⁹ vltima
tus ſit alteri⁹ rōnis a forma fluente.

¶ Qō qdē igr̄ ſapiētia circa ꝓncipia ſcie. z ifra
¶ Propter qō z mathēaticā ſcīaz ꝑtes ſapie
ꝓie eē ē ponēdū. Cap. II. ꝓia ꝑte. ī fine. Qō. I

Queriť vtz metaphyca ſubalternet
ſibi oēs alias ſcias: Que qō
mouet ꝓp Cōcurrētē male ōterminātez
iſtā māz. ¶ Et ar̄ ꝑ q̄ ſic. Illa ſcia ſubal
ternat ſibi alias:q̄z ſubta ꝑt ōmr̄are:ſed
meta^co^ ꝑt ōmr̄are ſubz phie nāl:z ſic ſub
iecta alia z ſcia z. ḡ meta^ca^ ſbalternat ſi
bi ſcias nālē z alias.a°z vī nō.b^or^ ār̄ ꝑbar̄.qñ ex ꝑncipys
metaphycalib⁹ vī poſſe ꝑbari cōp⁹ mobile:ſeu ēs mobi
le eē. Iſtō.n.ē vnū ꝑn^m^ meta^lc^: vniuerſū eſt pfcm̄ ex ſuis
ꝑtib⁹:ſz ps vniuerſi ē ens mobile.ḡ ēs mobile ē. Silr me
taphy.ꝑbat entia īmobilia eē.ḡ vī poſſe ꝑbare ētia mo
bilia eē. ¶ z: ꝑncipalr ar̄. ꝑ^a^cā ē de ꝓſideratōe ſcie me
taphycal:ſz ī ꝑ^a^cā vtualr ꝓtieť effcūs oīum rez:z meta^co^
ꝑt ꝑbare ꝑmā cāz eē:vl ſaltez ꝓſiderat ipſaz ꝑmā cāz eē.
ḡ poterit ꝑbare quēlibz effcm̄ eē vtualr ꝓtentū in ipſa.

Ad oppoſitū tn̄ argr̄. Data vītate iſti⁹:ſeq̄reť
q̄ ſcie ſpeculatiue nō eſſent tres
ꝓtēte ſub ſcia ſpeculatiua in cōi. Cōſequēs eſt falſuz: z ꝺ
Ax.6.metaphy.tex.ꝙmē.z.q̄ ſequať argr̄. Nā Ax. diui

UVA. BHSC. IyR_086_2

dit sciaz speculatiuā in cōi in tria mēbra. Jn mathemati caz: phycā: z metaphycā: aut in ista diuisiōe ꝓphēdit scias subalternas: aut nō. si deē p^m. g̃ fuit dimiut^9 z insufficies: qz nō enūerauit scias subalternas: q̄ sūt plures q̄z due. si deē z^m. hr̄ ppo^m: qz cū in ista distinctiōe ꝓphendat scientias istas: q̄ nō sunt subalterne. g̃ mathematica z phyca hic enumerate nō sunt scie subalterne.

Jn ista qōne ꝑ ꝑmittent q̄dā distictiōes. z^o ponen tur q̄dā ꝺnes. Ultio rn̄debit ad arg^a.

Quantum ad ꝑ^m arti^m. ·Pria distictio est ista. Ali/ qd ꝑt ꝺbi duob^9 modis. Uno^o ꝑ dr̄iaz eēntialē. Alio mō ꝑ dr̄iaz accn̄talē. ·Prio mō ꝺbit aliqd qn̄ cū ꝺbēte facit vnū ꝑ se: eo mō q̄ al'. z qōlibz supi^9 in re cta linea ꝓdicamētali ꝺbit ad iferi^9 per ꝓpas dr̄ias eēn tiales. Scdo^o aliqd ꝺbil: qn̄ ex ꝺbibili z ꝺbēte fit vnū ꝑ accn̄s. ¶ z^a disti^o ē ista: ꝙ aliqd dr̄ subalternari duobus modis. vno^o ꝑ denoiatiōnē extrinsecā. alio^o ꝑ ōnoiatōez ītrīsecā. Scia subalternat̄ alteri sciētie ꝑ ōnoiationē ex trinsecā qn̄ subalternat̄ rōne subiecti: qō ꝺtinet̄ sub alio subo: z ex subalternatiōe subtī scia dr̄ extrīsece subalter nari. z^o mō scia dr̄ subalternari ītrinsece: qz ex se: z ex nā sui subalternat̄ alteri scie: sic minus cōe sub magl cōmu ne. ¶ Ex bis iferē z declarat̄: qd sit subalternatio: subal ternare. n. nihil aliō est: q̄z subm: vl' mediū alteri scie par ticulariter ministrare: z B loq̄ndo de subalternatōe sciē tie ad moduz loq̄ndi Ax. ꝑmo poste. Et ex ꝺnīti sequit ꝙ subalternari est accipe ab alio ptē subtī: vel saltē ptē me dy: vl' mediū. ¶ Ultīa distictio est: ꝙ ad subalternatio/ nē q̄tuor regrunt̄. q̄z p^m ē: ꝙ scia subalternata bēat subz ꝺtentū sub subo alteri^9: sicut min^9 cōe sub magl cōi. z^o cō ditio ꝙ scia subalternata addit dr̄iam accn̄talē ad subz scie subalternātis: q̄ ꝺstituit vnuz ꝑ accns sub tali subto. z^a ꝺditio est: ꝙ scia subalternās est sciētia pp gd re^u p̄nci pioz scie subalternate: z scia subalternata ē scia qz. 4^a cō ditio est: ꝙ scientia subalternata subalternat̄ ad minus duabus sciētys: z non tm̄ vni.

Quantum ad z^m arti^m elicium̄t q̄tuoz ꝺnes: q̄ruz ꝑ^a ē ista: ꝙ scia subalternata nō attēdi tur penes supi^9 z iferi^9 ꝑ se accepta. ·Probat̄ ista: qz dato oppsito: seq̄ret̄ ꝙ q̄t sūt supioza z iferioza in recta linea ꝓdicamētali: tot eēnt subalternatiōes. ꝺnis ē falsuz: vt de se pz. g̃ z anis. falsitas ꝺntis ēt ꝓbat̄: qz sic se hz subm ad subz: ita scia ad scias: sz per se iferi^9 ē ps subtiua supioris. g̃ scia de iferioi ē ps scie de supioi. ¶ z^a ꝺ est ista. Scia subalternata ē de subo vno ꝑ accns. hec ꝓbat̄ iductiue in pspectiua z musica. ¶ ·Probat̄ ēt aucte Linco. in ꝑ po/ steriox. subz ingt scie subalterne addit supra subz scien tie subalternātis ꝺditionē accn̄talez: q̄ nō est egrediēs a nā subti. ¶ Ex B appz q̄lr subz scie subalterne addit dif ferentiā accn̄talē: z B est qō cōiter dr̄: ꝙ subm scie subal terne supaddit aliquid alteri^9 gnis ad subz scie subalter nātis. Nā si supadditio alicui^9 eiusdē gnis cuz eo cui fit supadditio faceret scias subalternā: seq̄ret̄ ꝙ scia ō trian gulo fm ꝙ bz tres: subalternaret̄ scie q̄ habet̄ de figura. ·Probat̄ ēt ꝙ subz talis scie subalterne sit vnū ens ꝑ acci dens. Nā q̄diu ꝓcedit in ꝓceptib^9 ꝑ se: ex rōne ꝑmi sub iecti ꝑnt sciri ꝑn^a ꝑ se ad ꝺcludēdū passiones de iferioi/ bus. g̃ semp scia q̄ erit de iferioib^9 q̄ ad istas passiōes cō clusas ꝑ ꝑn^a virtual'r ꝺtēta in ipso subo cōi. erit ps scie de tali subo: vl' erit eadē fz gen^9 cū ipsa: sz ens ꝑ accns: q̄uis sit notū ex sensu: z silr ꝑn^a ei^9: tn̄ nō ꝑnt sciri pp gd: nisi ꝑ rōnē vtriusq̄ ptis: vel alteri^9 q̄ ꝑtinēt ad scias supioreз: sic ꝑn^a linee visualis nō ꝑnt sciri pp gd: nisi ꝑ rōnē linee z visualitat'. ¶ z^a ꝺ. Scia subalterna subalternat̄ pluri/ bus sciētys. ·Probat̄ ista ꝺ. Illa scia subalternat̄ plurib^9 sciētys: q̄ accipit ꝑn^m z euidētiā ꝓncipioz a plib^9. Sz scia subalterna ē hꝺ. g̃ z c̄. maioz vr̄ nō: qz scia subalternās tri/ buit ꝑn^a subalternate: cū ipsa sit pp gd re^u ꝓncipioz scie nes ōmrate i scia subalternāte sūt ꝑn^a ad ōmrandas pas/ siōes i scia subalternata. mioz ät ꝓbat̄. illa scia accipit ꝑn^a a plib^9 sciētys: c^o subz ē ꝓpo^m ex realitatib^9 diuersaz rō/ nū. ista ꝓpō ꝓbat̄. Nā subz sic ꝓpo^m ꝺtinet oppositas pas/ siōes: vl' saltē dispatas. g̃ oppo^ra ꝑn^a: aut dispata p q̄ ōnō strāt̄ passiōes. g̃ si ista ꝑn^a debēt cogsci: ñ cogscūt i vna z eadē scia: sz i plib^9 (Exēpli gra. Jstō ē vnuz pn^m i pspecti ua: visio fz lineā rectā ē pfectissima visio. si B ꝑn^m bz p/ bari: ꝓbabit̄ i duab^9 sciētys. z p ꝑn^a scia z. s. mathēatice z nālis. i mathēatica. n. ꝓbat̄ ꝙ linea recta ē bzeuissima z pfecta: i nāli ꝑ^r: ꝙ agēs nāle. q̄to ē magl appzoxiatū pas so: tāto pfecti^a agit. Ex q̄ ꝺcludit̄. ꝙ cū linea recta sit bze uissima. obz appzoxiatū po^c: p ipsā pfecti^9 attigit. Et ita segt ꝙ obz visibile appzoxiatū po^c visiue fz lineā rectaz cāt pfectissimā visionē. duo ꝑn^a accipiūt i ꝓba^nc isti^9. q̄/ rū vnū ōmrat̄ in mathēatica: z alterz i scia nāli (Tūc sic. scia q̄ accipit ꝑn^a z euidētiā ab alys subalternat̄ ill'. g̃ scia subalterna: plib^9 sciētys subalternabit̄. ¶ 4^a ꝺ ē ista. scia metaphy. ñ subalternat sibi alias scias. q̄ ꝺ seq̄t ex alys. Jsta ꝺ pz. Tū qz subta alia z scia z nō addūt ad subz me/ taphyce dr̄iaz accn̄talē: fz poti^9 eēntialē. Tū qz alie scie nō accipiūt ꝑn^a sua spālia. z euidētiā ipoz a metaphyca: qm̄ vna q̄q scia (max^e nālis z mathēatica) bnt ꝓpa ꝑn^a imediata z p se nō i suo ꝓpo gñe ex ꝓceptu termioz ꝓce ptoz i talib^9 sciētys. Un̄ lz aliq̄ ꝑn^m i meta^ca (qō geome ter tm̄ ꝺfuse cogscit) possit pfecti^9 z distincti^9 cogsci a me/ taphyco (c^o ē cogscere oēs gditates: z oēs ꝓcept^9 termio/ rū distincte) tm̄ geometro illō ꝑn^m ē imediatū z p se notū. Neq̄ ꝓbat̄ ꝑ illō ꝑn^m metaphyci: sz ex ꝓceptu ꝺfuso ter minoz fit geometro ꝺ euidēter va: sz q̄diu scia nō reci pit euidētiā suoz ꝓncipioz ab alia scia. ñ subalternat̄ il li. g̃ mathēatica ñ subalternat̄ metaphyce. Qō dixi ō ma thēatica. dico ēt ō nāli. i q̄ mlta sūt ꝑn^a ꝑ se nō: z euidētia ex termis: q̄z euidētia ñ ē a metaphyca: sic sūt ista: plu ra ētia eē: motū eē: nāz eē: z mlta alia q̄ sūt ō se euidētia.

His positis ō z^o arti^o rn̄r ad ꝑ^m arg^m. ꝓcedē maio rē: z negādo miorē. ¶ Et ad ꝓbatio/ nē dr̄ ꝙ ēs mobile ē ps vniuersi: sz ēs mobile eē nō ē eui dēs: nisi ex nālib^9: nō ex metaphyca. Et cū tu dicl ꝙ me/ taphyc^o ꝑt ꝓbare ētia ī mobilia eē. B negaret̄ a Cōmē. ꝑ phyc. ꝺm. vltio. z alibi freq̄nter. tñ admittendo ꝙ meta/ phyc^o possit ꝓbare ētia ī mobilia eē: nego istā ꝺnaz. ·Pōt ꝓbare entia ī mobilia eē. g̃ ētia mobilia. ·Rō isti^o ē: qz ni/ bil ꝑt ꝓbare metaphyc^o ī sciētys spālib^9: tāq̄ passionē ō aliq̄ subo: nisi illa passio ī cludat̄ pp gd z virtual'r ī subo me taphyce: z ꝑn^a illi^9 passiōis adeq̄te sic virtual'r ī cludāt ī ta li subo: sz ī subo cōissimo: qō ē ēs: nō ī cludit̄ pp gd re^u pas/ siōis spālis: sz solū re^u passiōis cōissime: z cū pa^o dem̄rata in scia nāli sit passio spālis: nō poterit metaphyc^o ex ꝓnci pys accepti ab ente ōmrare aliquā talē passionē: z p ꝺns nō ꝑt dem̄rare ēs mobile: aut cōp^o mobile. ¶ Sz ꝺ aīr: qz vr̄ ꝙ sic possz ōmrare ētia ī mobilia eē: ꝙ possit ēt ōmra/ re ens mobile eē. ¶ ·R ñr negādo ꝺnaz: qm̄ ētia ī mobi/ lia si ꝑnt ōmrari ī meta^ca. ꝑnt ōmrari p ꝑn^a ſupta ī me^ca ab ente: qz p ꝑpetates z passiōes ent'. q̄ sūt nec̄iuz vl' ꝺtiges act^9 vl' potētia. depēdēs: vel ī depēdens: q̄ oēs dicunt esse passiōes entis. ¶ ·P. nō valet: ꝙ sic dem̄rat vnū: demon stret z reliquū. ꝓpterea qz vnū ꝑtinet ad ꝺsiderationes metaphysici. puta ens ī mobile: ex eo ꝙ est ꝓncipiū z cau sa subiecti ꝓmi metaphyce. s. entis iquantū ens est: vt dr̄ in 6° metaphy. in ꝑn^o: vel ꝑ q̄to est ꝓma ps subiectiua en

UVA. BHSC. IyR_086_2

tis inq̃tũ ens est:qđ nõ ꝑt dici ō ente mobili:cũ sit pars subiectiua entis valde remota ab ente:ꝛ nõ sit ꝑn^{m} ipsi^{9}. ex quo segr̃.ꝙ dato ꝙ metaphyc^{9} possz ꝑbare entia immobilia ee(vl tãq̃ ꝑn^{a} sui subti:vl tãq̃ ptes subtiuas ꝑmas ꝛ ꝑncipaliſſimas)nõ segr̃ ꝙ possit ꝑbare entia mobilia ee:ſz opoꝛtebit hr̃e ꝑn^{a} spãlia multa ad ista ꝑbãda ꝓter ꝑn^{a} q̃ sumũr̃ ab ente. ¶Ad z^{m} dõz ꝙ artifex ꝛsiderás aliq̃ vnã cãz totalr̃ alicui^{9} effect^{9}:ꝛ ꝑbãs ipsã:ꝓt ꝑbare effectũ ee:ſz vbi cã nõ sit totalr̃ ꝛ adeq̃ta:nõ segr̃ ꝙ possit effcm̃ ōmrare. De^{9}ãt nõ est cã totalr̃ ꝛ adeq̃ta re^{m} effectuũ ꝛsiderator ī scia nãli.g̃ si ꝑbat deũ ee:nõ segr̃ ipz posse ꝑbare effcm̃ nãlẽ ee. ¶Uel alr̃ ꝓt dici:ꝛ meli^{9}:ꝙ ꝛsiderás cãz alicui^{9} effect^{9}:vt ẽ cã talis effcũ inq̃tũ tal: bz ꝛsiderare ipz effcm̃:ꝛ ōmrare ipz ee. Sz tũc negaꝛ:ꝙ metaphyc^{9} ꝛsideret deũ:vt est cã effectuũ nãliũ:inq̃tũ nãles sũt:ſz ꝑcise inq̃tũ entia.g̃ ad ipz spectat ꝛsiderare effcm̃ nãlẽ inq̃tũ ens:ꝛ vt ẽ ps subtiua ent]:ꝛ nõ vt tale ens est.ex q̃ nihil mali segr̃.q̃re ꝛc. Qõ. II.

Sab eodẽ textu q̃rit̃: Utꝛ scie me die: sic̃ pspectiua: musica:ꝛ astronõia sint magl phyce q̃ mathematice. ¶Et arg̃ ꝙ sint magl phyce.ꝑmo auct̃e Aꝛ.z^{o}phy. tex.ꝯm.zo.vbi bz. Demõstrat ãt:ꝛ q̃ magl phyca q̃ math^{ca}:vt pspectiua ꝛ armonica:ꝛ astrono^{a}: auctas ẽ expſſa:ꝙ iste tres scie sunt magl phyce. ¶Rursus ibidẽ Aꝛ.igr̃. Geometria gdẽ enī ꝛsiderat de phyca linea: nõ inq̃tũ phyca.pspectiua vo ꝛsiderat de linea nãli:inq̃tũ nãlis ẽ.Ex hac hr̃ ꝙ pspectiua ꝛsiderat lineã ꝛsideratõe nãli. ¶Itẽ ad ℬ fac̃ qđ dic̃ Lõm.ī ℬ loco dicẽs.Lũ Aꝛ. dicit ꝙ pspectiu^{9} ꝛsiderat de linea mathe^{ca}:nõ ꝛz ꝙ ma thematica:ſz ꝑm ꝙ nãlis:nõ ꝺz itelligi ꝙ ꝛsidera^{o} ei^{9} est ꝛsidera^{o} nãlis:ſz itẽdebat ꝙ ꝛsideratio ei^{9} ẽ ꝑpingoꝛ ꝛsideratiõi nãli. ¶Argr̃ ẽt rõne:nã mathe^{ca} abſtrahit a q̃litate ſenſibili.pspectiu^{9} nõ: imo ꝛsideraꝛ lineã vt est in q̃litate ſenſibili. ¶Itẽ ꝟnes pspectiue vtplimũ sũt nãles.g̃ ꝛc.ꝺña ẽ euidẽs:qꝛ scia bz ōnoiari a fine. ¶Itẽ ꝟnes pspectiue ꝯcludũt ꝑ maioꝛẽ mathe^{cas}:ꝛ mioꝛẽ nãlẽ. g̃ magl debẽt dici phyce q̃ mathe^{cc}.tenet ꝺña:qꝛ mioꝛe cognita ꝛ ſupta sub maioꝛi sil tpe cogſcit ꝟ. nõ sic est de maioꝛe. ¶Ultio scia capit vnitatẽ distinctionẽ ꝛ denoiationẽ a rõne formali subti.subz ãt pspectiue ꝛponit ex q̃ditate mathematica tãq̃ ex mãli.ꝛ ꝺria phyca tanq̃ ex formali.g̃ magis ꝺz dici phyca q̃ mathematica.

Ad oppositũ est Lõmẽ.Et argr̃ rõne:qꝛ scia capit vnitatẽ ꝛ denoiationẽ a ꝓncipys ōmra^{ues}.nõ a ꝟnib^{9}:ſz ꝑn^{a} ōmra^{ua} ī istis sciẽtys medys ꝓncipalr̃ sũt mathe^{ca}.g̃ ꝛc.a^{o} ẽ nõ:qꝛ ꝑn^{m} ī specub^{9} est finis in agibilib^{9}:vt dr̃.z^{o}phyc.tex.ꝯmen.89.ꝛ a fine vnũqq̃ ōnoiari iustũ est.z^{o}de aīa.tex.ꝯm.49.ꝑbaꝛ ẽt rõne:qꝛ de hac ꝟne:ꝙ terra est rotũda ꝛsiderat astrono mus ꝛ nãlis:ſz tñ penes diuersa media:qꝛ astronom^{9} pe ꝛsideratũ.ℬ ẽt dic̃.S.Tho.in ꝑ^{a} ꝓte.q.ꝑ^{a}.ar.ꝑ.mioꝛ pz:qꝛ ꝑn^{a} i istis sciẽtys medys:vtplimũ sũt mathe^{ca} q̃ applicãtrie ꝯcludũt passiões medicine.ſ.curari tardi^{9} de vulneribus circularib^{9}.q̃re iste scie vñr magl mathe^{cc} q̃ nãles.

Ad hanc .q.ꝑmitto ꝙ distinctio scia ꝑ^{a} nõ ẽ penes diuersa subta ī ozdie ad diuersa ꝑdi^{ta}:nã illa distinctio nõ ẽ simplr̃ ꝑ^{a}:q̃ daꝛ altera ꝓoꝛ ꝛ eẽntialioꝛ: ſz ista distõe obtoꝛ penes diuersa ꝑdi^{ta}: est alia ꝓioꝛ ꝛ eẽntialioꝛ.igr̃ ꝛc.maioꝛ pz.ꝛ mioꝛ ꝑbaꝛ:nã distinctio obiectoꝛ ꝑsupponit distinctionẽ suoꝛ ꝓncipioꝛ.a gb^{9} fluũt ꝛ emanãt passiões diuerſe:qꝛ idẽ vt idẽ nõ est natũ facere niſi idẽ.ex.z.de gen.tex.ꝯm.55.igr̃ diuersa obta hñtia distincta ꝑdicata nõ sũt ꝑ^{a} cã distinctiõis scia Aꝛ.ꝛ ℬ ẽ qđ igt Aꝛ.ꝑ.poste.ca^{o}.z5.Altera ãt scia ẽ ab altera q̃rũcũq̃ ꝑn^{a} nõ sũt ex eisdẽ:neq̃ ex alterutr̃l. ¶z^{o} ꝑmitto ꝙ a diuersis ꝓncipys obtoꝛ scibiliũ sumũr̃ diuersi modi diffiniẽdi.ex gb^{9} ꝟñr hr̃ distinctio scia Aꝛ.ꝛ ℬ ponit Aꝛ. 6.meta^{cc}. tex.ꝯm.z. distigues phycã a mathe^{ca}:ꝛ dina. ¶Tertio ꝑmitto:ꝙ cũ z^{x} sit scia:q̃tũ spectat ad ꝑpositus.vz.pure mathematica:pure nãlis:ꝛ media. Iste tres scie hñt triplicẽ modũ ꝛsiderãdi ꝛ diffiniẽdi.scia pure mathe^{ca} ꝛsiderat q̃titatẽ simplr̃ ꝛ absolute ꝓter q̃litatẽ ſenſibilem. nã geome^{a} ꝛ arisme^{ca} ꝛsiderat q̃titatez siue ꝛtinuã: siue discretã abſtrahẽdo a q̃litatib^{9} ſenſibilib^{9}. scia vo nãlis ꝛsiderat ꝑ ſe ꝛ directe q̃litates ſenſibiles in q̃titate siue ꝛtiua:siue discreta:ita ꝙ ꝑ ſe ꝛ ꝑ ꝛsiderat q̃litates ſenſibiles.ꝛ ꝑn^{a} eaꝛ:cũ ꝑ ſe ꝑ ꝛsideret coꝛp^{9} nãle:vt icludit ꝑn^{a} bꝺ q̃litatũ:q̃ sũt mã vt ꝑn^{m} potẽtiale ꝛ mobile:ꝛ foꝛ^{a} vt ꝑn^{m} opatiõis ꝛ mot^{9}:q̃titatẽ ãt in q̃ sunt bꝺ q̃litates ꝛsiderat scdario ꝛ idirecte:ꝛ nõ niſi in habitudie ad motuz. Scia vo media nõ ꝛsiderat q̃titatẽ simplr̃ ꝛ ab^{tc}: nec q̃litates ſenſibiles in q̃titate:aut ꝑn^{a} ipſaꝛ ꝑ itẽtiõe: ſed eꝺ q̃titatẽ siue ꝛtinuã:siue discretaz in q̃litate ſenſibili ꝛsiderat ꝑmaria itẽtione:ita ꝙ itẽtio ei^{9} ꝑ ſe ꝛ ꝑ ferr̃ sup q̃titatẽ.scdario sup q̃litatẽ ſenſibilẽ.ꝛ eꝺ est de scia nãli: nã ꝑ ſe ꝑ ferr̃ sup q̃litatẽ ſenſibilẽ. scdario sup q̃titatez. ¶Ex q̃ segr̃ ꝙ scia media ꝯuenit in aliq̃ cũ vtraq̃z.ſ.ma thematica ꝛ nãli:cũ mathe^{ca}:qꝛ ei^{9} itẽtio ꝑ^{a} est circa q̃titatẽ:quẽadmoduz est itẽtio mathe^{cc}:ſz ꝺffert ab ipsa:qꝛ nõ ꝛsiderat q̃titatẽ simplr̃ abſtrahẽdo a q̃litatib^{9} ſenſibilib^{9}:sic̃ mathe^{ca} ꝯuenit ẽt cũ nãli: qꝛ ꝛsiderat q̃litates ſenſibiles:de gb^{9} ẽt ꝛsiderat nãlis.ꝺffert aũt ab ipsa: qꝛ nõ ꝑ ꝛ ꝑ ſe ꝛsiderat bꝺ q̃litates ꝛ ꝑn^{a} ipsaꝛ:quẽadmodũ ꝛsiderat nãlis:magl tñ ꝯuenit cũ mathe^{ca} q̃ cuz nãli: qꝛ hec scia ꝓncipalr̃ ꝛsiderat q̃titatez:ꝛ nõ q̃litates ſenſibiles. ¶Ex q̃ segr̃ ꝙ scia media magl est de gñe sciaꝛ mathematicarum q̃ nãliũ: ꝛ eis magis ſubalternaꝛ. ¶Ex his apparet determinatio qõnis.

Ad argumenta in ꝟn^{m} Ad ꝑ^{m} rñdeo ꝙ Aꝛ. in illa auctate non plus vult:niſi ꝙ iste tres scie medie sũt ꝓpingoꝛes nãli:ꝛ magis ꝯmunicãt cũ ipsa q̃ mathema^{ca} pura. ꝛ ℬ est vez vt dcm̃ est. ¶Silr̃ ad scdam auctẽ dr̃: ꝙ pspectiua ꝛsiderat lineaz mathematicã:nõ inq̃tuz mathe^{ca}.ℬ est:nõ pure mathematice:ſz inq̃tũ phyca.applicãdo eã ad mãz ſenſibilẽ:ꝛ ℬ ẽt dicit auctas Lõmẽ.ꝛ ita ꝛsiderat talẽ lineã ꝛsideratiõe q̃ſi mixta ex duabus cõſiderationibus: ꝑncipaliusq̃ tamẽ conſideratione mathematica q̃ phyca.

¶Ad rõnes pz.Ad ꝑmã dico ꝙ ex hoc mathematic^{9} ꝺffert a pspectiuo: qꝛ abſtrahit a talib^{9} q̃litatib^{9} ſenſibilibus:pspectiu^{9} nõ:neq̃ alie scie medie:vt dcm̃ ẽ:ꝓterea dr̃nt a mathematica pura. ¶Ad aliaz possz negari añs: tñ admiſſo:negaꝛ ꝟña:qꝛ ſi scia denoiaꝛ a ꝟnib^{9} denoiaꝛ a posterioꝛi.a ꝓncipys ãt q̃ vtplimuz sunt mathematica in ꝓposito denomiaꝛ a ꝓoꝛi ꝛ eẽntialr̃. Et cũ dicis ꝙ a fine vnũqq̃ denoiaꝛ:ꝺcedr̃ ℬ in nãlib^{9}.in ſpeculabilib^{9} ãt nõ oz. Uel ſi ꝺcedaꝛ ẽt i sciẽtys:ℬ nõ ẽ ꝟ ꝓpositũ:qꝛ ꝑn^{m} i ſpecula^{b9}:vt dcm̃ ẽ:ſe bz vt finis agibilib^{9}. ¶Ad aliã. cõcesſo añte:negaꝛ ꝟña cũ ei^{9}.ꝑbatiõe:nã habita maioꝛe de oi:ꝛ minoꝛe sub ipsa sil tpe cogſcit maioꝛ ꝛ mioꝛ. ꝛ ꝟ. ꝛ qꝛ discursus sillogiſtic^{9} ſi depẽdet a ꝑmiſſis:ꝑncipalius depẽdet a maioꝛi:ſi maioꝛ sit mathematica.videt̃ totus discursus ꝑncipalr̃ ee mathematic^{9}. ¶Ad vltimã rñdetur ꝙ scia capit vnitatẽ ꝛ denoiationẽ a ratione formali subiectiua ſi sit ꝺria ꝑ ſe ꝛ eẽntialr̃ subti mãlis: ꝛ nõ ſi sit ꝺria accñtalis:sic̃ est in ꝓposito. Hec ad qõnẽ.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ De substãtia qdẽ theoria: nã substantiarum principia. ⁊ infra.

¶ Eteni si totum qȯdã oẽ: substãtia est prima pars. Textu ꝯmẽti. II. Qõ. I.

VTrum ens sit genꝰ. ¶ Et aſ qꝫ sic. p̃ aucte Cõmenta. iz. meta. ꝯmen. zᵒ circa finẽ. vbi declarãdo expõnẽ Alexãdri sup lram Azᵣ. ibi. ¶ Qm̃ si ℔ totũ fuerit q̃si aliqȯ vniuersuz) Cõmen. ponit hec vba. Et accipit Azᵣ. vniuersuz loco gnis: ne accideret dubitatio: q̃ accidit Alexãdro: cũ genꝰ dr̃ qñqꝫ vniuoce: qñqꝫ ꝟ pus ⁊ posterius. Et iõ omisit ℔ nomẽ genꝰ: ⁊ accepit vniuersuz in suo loco. Et iõ si hȯ genꝰ fuerit itellectũ p vniuersuz: erit va expõ. Hec Cõmẽ. Sz certũ est qꝫ Azᵣ. p vniuersuz itel ligit ens. g̃ ens ꝑm Cõmen. est genꝰ. ¶ zᵒ argr̃ ad idẽ. 4ᵒ thopicoꝝ. i fine. vbi ponit ꝯsiderationes ꝯstructiuas ad terminãdũ ꝓblemata generis inquit. si aliqd semp seq̃r ad aliud: ⁊ nõ ꝟuertibiliꝫ difficile est separe ab eo qꝫ non sit genꝰ ens: seq̃r semp ad qõlibz ꝑdicamentuz: ⁊ ꝑdicaꝫ in qd: ⁊ vniuoce: vt stati ꝓbabiꝫ. igiꝫ ens erit genꝰ. ¶ 3ᵒ argr̃. illud ẽ genꝰ: cui ꝯpetit diffõ gnis. ens ẽ hȯ. g̃ zc̃. maioꝝ est nota. mioꝝ ꝓbaꝫ. ens ꝑdicaꝫ in qd de pluribꝰ differẽtibꝰ spẽ. Oꝝ ꝑdicer̃ in qd. ꝓbaꝫ: Tũ qꝫ ꝑdicaꝫ p modũ determiabilis ⁊ ꝯbibilis: Tũ qꝫ ꝑdicaꝫ p modũ eẽntie: vl̃ subsiſtẽtis: seu p se stantis: cũ entitas rei sit p̃mũ habitũ ⁊ ꝓductũ in re. ⁊ qlibz istoꝝ modoꝝ ꝑdicandi est modus ꝑdicãdi in qd. igr̃ zc̃. ¶ Et ꝯfirmaꝫ: qꝫ ꝟ Sco. in p. di. 8. q. 3. Ens ꝯbiꝫ ad sua iferioꝝ p aliquos ꝯceptꝰ dicẽtes: quale: sz qõlibz sic ꝯctũ hz rõnẽ potẽtie reᵘ ꝯbẽtiuz: qꝫ oĩs ꝯceptꝰ q̃litatiuꝰ est actꝰ respcũ ꝯbibilis: quẽadmodũ est dria eẽntialis respcũ gnis. igr̃ ens ꝑdicaꝫ p modũ potẽtie: sz sic ꝑdicari est ꝑdicari in qd: q ẽ modus ꝓdicandi ꝓprius generis. igitur zc̃.

Ad oppositũ tñ est Azᵣ. 3ᵒ metaphy. tex. ꝯmenti io. vbi hz: qꝫ si ens ⁊ vnũ eẽnt genera nulla dria eẽt ens: qõ est itelligẽdũ qꝫ nulla dria esset ens qditatiue: cũ oĩs dria sit extra genꝰ qditatiue: sic̃ foꝝmale est extra mãle. genꝰ. n. est mãle respectu drieᵣ ꝯbẽtium: ⁊ ẽt respcũ spẽᵣ: vt vult Azᵣ. 7. metaphy. tex. ꝯmẽ. 43. igr̃ oĩs dria eẽt extra ens qditatiue. ꝯñs est falsuz: qꝫ ⁊ si ens nõ ꝑdicaꝫ qditatiue de dria vltima: cũ sit simplr simplex. ꝑdicaꝫ tñ qditatiue de nõ vltia. aliogn quelibz dria eẽt simplr simplex: qõ nõ ꝓcedit. ꝯña. pbaꝫ: qꝫ si sic. oĩs dria eẽt p̃ diuersa a gne: ita qꝫ nullũ genꝰ icluderet qditatiue: vt vult Arist. 6. thopicoꝝ. ca. 8ᵒ. q̃re eẽt p̃mo diuersa ab ente.

In ista qõne p̃mo ponen̄t q̃dã distinctiões. zᵒ ponen̄t ꝯnes. 3ᵒ rñdebit̃ ad argᵃ in p̃n?

Prima distinctio est ista: genꝰ ⁊ dria qñqꝫ sumun̄t a diuersis rebꝰ: qñqꝫ sumun̄t ab eadẽ re: sz a diuersis realitatibꝰ: itelligẽdo p realitates diuersas qditates que sunt distincta obiecta formalia. Exᵐ primi. ponẽdo plures formas in hoie realr diuersas: ab aia sensitiua sumit̃ aial: ab aia itellectiua sumit̃ rõnale. Exẽᵐ scõi. in albedine q̃ est vna simplex res colꝝ sumit̃a realitate potẽtiali: ⁊ pfectibili p realitatẽ quãdã actualẽ: a q̃ accipitur hec dria q̃ est eẽ disgregatiuũ: que due realitates lz sint vna simplex res: vna tñ realitas cõcipit̃ vt pfectibilis p aliã: ac si esset distincta res ab alia: ⁊ ita realitas a q̃ accipit̃ dria pficit illã a qua accipit̃ genꝰ. aliogn spẽs cõstituta ex gne ⁊ dria nõ eẽt p se vna: quia sicut in ꝓposito reali nõ est per se vnitas: nisi ex p se actu: et p se potẽtia: vt vult Azᵣ. 8. metaphy. tex. ꝯmẽti. 15. sic in ꝓposito rõnis. vñ in. 7. meta. tex. ꝯmen. ꝓallegati. assignat Azᵣ. vnitatẽ diffõnis: eo mõ q̃ ꝑmisit ī posterioꝝibꝰ analetic̃: ⁊ declaratꝰ erat ī. 8ᵒ. vbi s̃. Ex q̃ ꝯcludim̃ diffõnẽ ꝟstitutã ex gne ⁊ dria eẽ p se vnũ ꝯceptũ: qꝫ ẽ ex p se actu: ⁊ p se potẽtia: pello p se actũ ⁊ p se poam illa q̃ sunt in eodẽ ꝑdicamento. ¶ zª distictio ẽ. duplex est Ꝺctio: vna est p aliquã realitatẽ ⁊ formalitatẽ distictã a ꝯbibili: alia p modũ itrinsecũ: q nullã ponit realitatẽ ⁊ formalitatẽ distictã a re: quã contrahit. Exᵐ ꝑmi. oẽ genꝰ qõ ꝯbitur p driam que semp importat saltẽ realitatẽ distictã a ꝯcto: vt colꝝ p disgregatiuitatẽ: ⁊ aial p sensibile. Exᵐ scõi. Albedo ꝯbiꝫ p gradũ itensiõis: vt duo aut tria ad diuersa idiuidua: q̃ nullus ponit formalitatẽ distictã ab albedie. cũ albedo vt duo: ⁊ vt tria sint eiusdẽ rõnis fõmal: qꝫ bñt eãdẽ diffõnem.

His positis ponunt̃ ꝓnes. Quaꝝ pº est ista. nullũ idifferẽs ad finitũ ⁊ ifinitũ itensiue: aut ẽt cui repugnat bre rõnẽ potẽtie pfectibilis p aliud põt eẽ genꝰ. ista ꝯ pz ex dictis: q̃ pbaꝫ sic. oẽ genꝰ ẽ potẽtiale ad driam: sicut realitas ad realitatẽ: sz nullũ idifferẽs ad finitũ ⁊ ifinitũ ẽ potẽtiale ad aliquã realitatẽ. igr̃ zc̃. maioꝝ est nota ex ꝑmissis. mioꝝ ẽt pz: nã qõ est potẽtiale ⁊ pfectibile p aliquã realitatẽ: nec̃io est finitum: nullũ finitũ est idifferẽs ad finitũ ⁊ ifinituz: qꝫ qõ ẽ actu finitũ nõ põt stare cũ ifinitate itensiua. igr̃ zc̃. ¶ Sꝫ ℔ qõ dr̃ ifinitatẽ ꝓhibere aliqd eẽ genꝰ: ⁊ reponi in gne arguit̃: nã Azᵣ. 6. thopicoꝝ. cap. 19. reꝓhendit diffõnẽ linee recte: q̃ est. linea recta est: cuiꝰ mediuz nõ exit extrema. ⁊ subdit rõnẽ: qꝫ si linea recta esset ifinita sibi nõ ꝯpeteret hȯ diffõ: qꝫ linea ifinita nõ hz extrema. Ex ℔ argr̃. nulla diffõ est icrepãda: qꝫ nõ ꝯpetit ei cui icõpossibile est esse in gne. diffõ linee recte: q̃ dicta est reꝓhẽdit̃ ab Azᵣ. qꝫ talis nõ ꝯpeteret linee recte ifinite. igr̃ nõ est icompole linee ifinite recte eẽ in gne. ¶ Ad ℔ breuiter posset rñderi qꝫ rõ nõ ꝯcludit ꝺ ꝓpositũ. nõ. n. dicim̃ ifinitatẽ extensiuaz tollere ab aliq̃ rõnẽ generis: aut qꝫ nõ sit in genere: sz solũ itensiuã. Azᵣ. aũt in ꝓposito logtur de ifinitate linee extensiua: cũ q̃ possz stare rõ gnis. Uel alr rñdendo ad itentionẽ Azᵣ. reꝓhẽdit̃ diffõ data: qꝫ recto non repugnat fõmalr ifinitas. linee bñ repugnat talis ifinitas: qꝫ linea est lõgitudo: cuiꝰ extrema sunt duo puncta. si g̃ assignanda est aliq̃ diffõ linee recte dz assignari vna diffõ: q̃ sit recti: ⁊ alia q̃ sit linee: qꝫ linea recta cũ sit vnũ p accns nõ ꝑt bre vnã diffõnẽ. illa aũt diffõ q̃ est recti nõ dz repugnare ifinitr: qm̃ recto ñ repugnat ifinitas: qꝫ si repugnaret diffõ recti ifinitr: ⁊ rectũ ꝛpugnaret ei: qꝫ cuicũqꝫ repugnat diffõ. repugnat ⁊ diffinitũ. ℔ aũt diffõ. linea recta ẽ cuius mediũ supadr̃ finibꝰ: vl ẽt cuiꝰ mediũ nõ exit extrema. repugnat ifinito: ⁊ ꝓpterea hec icrepaꝫ ab Arist. nõ qꝫ nõ sit bñ data respcũ linee: sz recti: naz linee ipsiꝰtũ linea ẽ: bñ repugnat ifinitas: cũ sit lõgitudo sine latitudie ⁊ pfũditate: cuiꝰ extrema sunt duo pũcta: ⁊ sic linea icludit eẽntialr terminatiouẽ ⁊ finitatẽ: sz recti neq̃. ¶ Sz est difficultas. si dareꝫ ifinita albedo intẽsiua: vtr ista eẽt in gne. Rñdet qꝫ sic: qꝫ solũ ifinitas itẽsiua q̃ facit illud cuiꝰ est ifinitas eẽ ens pfectuz simplr: excludit rõnẽ gnis. sz ifinitas itensiua in albedie: aut ẽtitate nõ ꝯclurꝰ illõ cuiꝰ ẽ ifinitas sic eẽ pficiẽs: qꝫ nõ segr̃. ℔ ẽ pfectissima albedo. g̃ pfectissim ẽs simplr. ⁊ silr ō ẽtire. nũq̃ctissima albedo. g̃ pfectissim ẽs simplr. ⁊ silr ō ẽtire. nũq̃n. ad sũmũ i iferioꝝ segr̃ sũmũ in supioꝝ: seu vl̃: nisi illud sit pfectissimũ ꝓtẽtũ sub illo vl̃. ẽtitas aũt ⁊ albedo nõ sunt pfectissima ꝓtenta sub ente. igr̃ non excludũt potentialitatẽ reᵘ alicuiꝰ actꝰ pfectiui ipsoꝝ: ⁊ per ꝯns possent esse in gne. illud aũt qõ est pfectio simplr: quẽadmodũ ens non põt habere actualr in se aliquam potentialitatem ad talem actum. alioquin non posset bre ifinitatẽ

UVA. BHSC. IyR_086_2

intẽsiuaz q̃ est i ente simplr pfecto: cui repugnat ab alio excedi. igit nõ potest in q̃tũ tale ens bre potẽtialitatez. que regrit ad rõnẽ gnis: q̃re ens nullo mõ põt esse gen⁹. ¶ Scõa ꝛclo que segt ex pma. nullũ ens cui repugnat cõ trabi p distinctã realitatẽ ab ipsa põt eẽ genus. Jsta ꝑ pz ex dictis: nã oẽ gen⁹ est potẽtiale: ꝛ pfectibile p dr̃iam: sz oẽ tale pficit p realitatẽ: q̃ est extra rõnẽ formalẽ ei⁹: cũ dr̃ia ipꝛtet hꝫ realitatez. igr si cui repugnat ꝟbi ꝛ deter minari per talẽ realitatẽ non põt esse genus. Ex hac con clusione segt q̃ ens non põt eẽ gen⁹: qz sibi repugnat sic ꝟbi: Tũ qz est idifferẽs ad finitũ ꝛ infinitũ iten^uc: ꝑm quã ifinitatez illud cui⁹ est ifinitas ẽ pfectio simplr: ꝛ nullo⁹ limitata: et ex ꝺñti nõ põt pfici p aliud a se: Tũ qz illud q̃ sic ꝟbit hꝫ rõnẽ partis eẽntialis respcũ illi⁹ ad q̃ ꝟbi tur. enti repugnat bre rõnẽ partis: qz ps hꝫ rõnẽ ipfecti. ex 3° phyc. tex. ꝺmẽti. 64. Nulluz ens q̃ iclr essentialr in nobilissimis entibus: ꝛ in ꝑmo ente simplr pfecto põt eẽ hꝫ: igr ꝛc. ¶ Ex his oĩb⁹ segt ꝫ cozrelariũ: q gen⁹ pre dicat in qd: qz pdicat p modũ po^c: ꝛ p modũ partis eẽn tial. ¶ Sz adhuc ĩstat: qz saltẽ ens pdicat p modũ õter minabilis. q̃ p modũ potẽtie. ¶ Ad ꝫ rñdet negãdo cõ sequentiã: qz nullũ determiabile pdicat p modũ potẽtie nisi determinet p distictas realitates. ens aũt determia tur p modos ĩtrinsecos: q non hñt distinctã realitatez ꝛ formalitatẽ ab ente: vt alias visuz est. ¶ Sz ꝺ: qz ens nõ icludit istos modos: tãq̃ aliqd de eẽntia eius. q̃ videt q̃ sit in q̃dã potentia determiabilitat] re^ui ipso ꝟ. Rñdetur q ista po⁹ nõ est po⁹ phyca: ꝛ realis: sicut est potentia de termiabilitat] in gñe: vt declaratũ est in qõne de vniuocatione entis: sz hec est solũ metaphysica: que est q ꝫ in suo ꝟceptu formali non icludit hoc tãq̃ aliqd de eẽntia sua. ꝛ sic ꝟcipit q̃si vnũ sit extra aliud: sz ꝫ nõ est eẽ extra realr: ac ẽt formalr per distictas formalitates: sicut albe do q̃tũ ad suũ itellectũ formalẽ est extra suũ gradũ iten sionis. ꝛ tñ suus gradus nõ hꝫ distinctã formalitatez ab albedine: sicut nõ hꝫ distictã ꝟceptibilitatẽ. gen⁹ aũt est extra dr̃iaz ꝟbentẽ formalr per distinctas formalitates: ac ẽt realr q̃tũ est ex pte sui: sz si icludit identice dr̃iam. ꝫ est solũ rõne terty: in quo gen⁹ ꝛ dr̃ia ꝟueniũt. ens aũt hꝫ ex se rõne sue infinitatis ꝑmissiue: ꝛ ex sua maxia illi mitatione: vnde icludat p idẽtitatẽ q̃cqd ꝟbit ipm: imo q̃libz q̃ est sibi ꝟpossibile.

Ad argumenta ꝓncipalia. ad Lõmẽ. dr̃ q̃ ge nus q̃ñz dicitur vniuoce de suis spẽb⁹: q̃ñ. vz. iter spẽs non est ordo eẽntialis depẽdẽ tie: sicut iter boiem ꝛ asinũ: iter quos q̃cuis sit ordo essen tialis pfectionis: non tñ depẽdẽtie. sic tale gen⁹ nõ dr̃ fz ꝑus ꝛ posteri⁹ ꝑm depẽdentiã: sz solũ ꝑm eminentiã: ꝛ vt sic videt pdicari vniuoce re^ui illi⁹ q̃ pdicat ꝑm ordinez depẽdentie. q̃ñz vo gen⁹ recedit ab ista vniuocatione: ꝛ pdicat de spẽb⁹. quaꝛ vna depẽdet in eẽ ab alia. ꝛ vna ẽ cã alteri⁹: quẽadmodũ est numer⁹ ꝛ figura vna. spẽs enĩ numeri ꝛstituit in eẽ ab alia saltẽ q̃tuz ad mãles vnita tes. istud gen⁹ q̃ est numer⁹: pdicat ꝑm ꝑus ꝛ posterius ꝛ posteri⁹ ordie depẽdentie eẽntialis: noluit Aꝛ. accipe re ꝛ dicere q totũ ens se hꝫ ad sua iferiora: seu ad suas p tes: vt gen⁹: ne videret negare iter partes entis ĩstuz or dinẽ cãlitatis ꝛ depẽdentie: quũ aliqñ gen⁹ dicat vniuo ce. ꝫ est non ꝑm istũ ordinẽ: sed loco generis posuit vni uersuz: ex qb⁹ non segt q Aꝛ. velit q ens sit gen⁹. ꝛ ad il lud q̃ dicit Lõmẽ. supza. post ꝓn^m ꝺñti. ibi. s. Dico ãt q Aꝛ. itendebat dicere apud me: q ens: aut demrat vnuz gen⁹: ꝛ vnã nãm: aut genera diuersa: dico q ista distũcti ua Lõmẽtatoꝛis est ꝟa. p. 2ª parte. ꝛ ex ea nihil mali segt.

¶ Ad 2m arg^m: q̃ sumit ex 4° thopicoꝛ: rñdet q Aꝛ. in illa ꝺsideratione dicit: q si aliqd semp segt ad aliud ꝛc. difficile est euadere q nõ sit genus: sz non dicit q sit im possibile. q̃. n. ipole est: neq facile: neq difficile dr̃. quã uis g̃ ens sequat semp ad q̃libz: ꝛ pdicet in qd ꝛ vniuo ce: non tñ ipole est ab eo separe rõnez gnis: vt oñsum est: Sũt tñ alĩ terministe q ꝺcedũt ens eẽ ꝑmũ pdicamen tum. ꝛ dicũt ꝫ esse de itentiõe phi: quoꝛ intentioni oĩno aduersat phs hic in tex^u pallegato dicẽs. Si aliqd q̃ se quit ad oĩa: ponat esse gen⁹ ad oĩa: male ponit: ꝛ subintu lit. plura sũt q̃ oĩa sequunt vt ens: ꝛ vnũ. Ex ꝫ segt q ens nõ ẽ gen⁹. Sz ad hoc rñdet q Aꝛ. dic ens nõ eẽ gen⁹ ad oĩa pdicata. Sz ꝫ euasio nulla ẽ: qz Aꝛ. ifert. Si g̃ ens ge nus assignauerim⁹: palã q̃n gen⁹ erit oĩuz: eo q pdicat ꝺ eis. de nllo. n. gen⁹: nisi ꝺ spẽb⁹ pdicat. ¶ Sz ad ꝫ dicũt q ens ẽ gen⁹ oĩuz. de qb⁹ pdicat qdi^uc: sz ñ alioꝛ. Ꝺ. pbs ifert q si ens sit gen⁹ oĩuz. g̃ vnũ erit spẽs ent]: ꝛ tñ certũ ẽ q ens ñ mag] pdicat qdi^uc de vno: q̃ ꝺ q̃to ꝛ q̃li: ꝛ alys ꝺcret] alioꝛ pdicañtoꝛ: cũ vnũ sit pa⁹ ent]: ꝛ ꝺcedũt isti ꝺcreta pdicañtoꝛ se bre ad ens: sic passiones ei⁹. ¶ Ad 3m rñr: ꝺcedẽdo maiorẽ. si pdicat ĩ qd p modũ ptis eẽn tial: sz tũc negat mioꝛ: vt ꝺclaratũ ẽ ĩ corpe. q. ¶ Ad ꝟfir mationẽ dr̃ q oẽ ꝟbibile p aliq̃ realitatẽ distictã hꝫ or dinẽ ad ipz: sic po^a ad actũ. Si vo ꝟbit p modos ĩtrinsecos nõ ẽ vez: vt ꝺclaratũ ẽ p⁹. q. de vniuoca^uc ent]. ¶ Sz ꝺ: qz oĩs q̃litas ẽ act⁹. ex 5° meta. ca° ꝺ q̃li. ꝛ q̃ pdicat ĩ q̃le: pdicat p modũ act⁹. act⁹ ãt refert ad po^am: cũ sint rela^as. igr si modi ĩtrinseci dicũt q̃le circa ẽs ipoꝛtãt aliquẽ actũ q̃lificatẽ ipz ens. Rñdet q mod⁹ ẽ q̃lificãs ens: sz ñ. ꝑpe pficiẽs: Tũ qz ens ꝺtinet ipz idẽtice ꝛ fõmalr ex sua illi mitatõe ꝛ ifinitate pmissiua: Tũ qz ẽt i ꝑ signo nãe ꝺtinet modũ sibi ꝺpoleꝛ vtualr: sic subz ꝺtinet. ꝑaz passionẽ. ex q̃ segt q si sibi aduẽit fõmalr nihil sibi addit q̃ ñ sit cõ tẽtũ i ipo. ¶ Sz ꝺ: qz cũ mod⁹ aduẽit ẽti i eẽ fõmali: aut addit aliqd enti: aut nihil. z°° nõ: qz modus ẽ aliqd ex nã rei. si ꝑ°°: br̃ itẽtuz: qz ꝟcipiẽdo ens sine mõ: ens vr̃ aliqd ipfcm̃. ¶ Et ꝟfir: qz illõ ẽ ipfcm̃ q̃ natũ ẽ bre aliqd: vbi ꝟcipit sine illo: sz ens natũ ẽ bre modũ ĩtrinsecũ. puta ifini tatẽ: ꝛ p itellm ꝟcipit sine illo. igr ẽs sic ꝟceptũ ẽ ipfectũ. ¶ Cõfirmat 2°: qz Sco. i 8ª di. ꝑ°. dic q̃ q̃ñ res ꝟcipit sine mõ: ꝟcept⁹ ẽ ipfect⁹. ꝛ q̃ñ ꝟcipit cũ mõ ẽ pfect⁹: sz ꝟcept⁹ nõ ẽ talr vt talr: nisi qz fõmat rei ꝟceptibili. igr ꝛc. ¶ Ad ꝫ rñr ꝟcedẽdo q mod⁹ aduenies enti addit aliqd ex nã rei. Et cũ iferr. igr ꝟcipiẽdo ens sine mõ: ens erit aliqd ĩ pfectũ. negr ꝺña: solũ segt q ꝟcept⁹ erit ipfect⁹ ẽt ipoꝛte: ꝫ ẽ nõ adeq̃t⁹ rei q̃ ꝟcipit. ꝛ ita si ens erit ipfectũ. ꝫ erit q̃tũ ad ꝟcep^m ꝛ modũ ꝟcipiẽdi. nõ ãt q̃tũ ad rẽ ꝟceptã. ¶ Et ex ꝫ pz rñ° ad ꝑ^am ꝟfir^mem: nã a^or assũpta ẽ fla: si itel ligat ꝺ ipfectiõe ex pte rei. q̃ ꝟcipit. si vo ex pte ꝟcept⁹ cõ cedit: vt dcm̃ est. ¶ Aduertendũ tñ q si ens ꝟcipit sine mõ pcise ꝟcipiẽdo ipz fz suã rõnẽ fõmalẽ. ĩ q̃ ꝟceptu ab strahit a mõ q nõ ẽ de eẽn⁹ sua: ens sub isto ꝟceptu ñ dr̃ eẽ ipfectũ. ¶ Et ad ꝓbatõez: cũ aꝛ. illõ est ipfectũ q̃ na tũ ẽ bre aliqd ꝛc. Rñr ꝺcedẽdo ꝓpõnẽ cũ ista additiõe. si hꝫ q̃ dr̃ ipfectũ careat aliq̃ pfectõe: aut ẽt itelligat eẽ sine illa i aliq̃ signo. in q̃ talis pfectio nata ẽ sibi ie esse. alr non: nã catulus añ 9m diẽ nõ dr̃ ꝓprie puat⁹ visu: aut iper fect⁹ fz visuz: qz p tali tpe non nat⁹ est videre: aut bre vr̃ sum. Ad ꝓpo^m applicãdo: q̃ñ ꝟcipit ens q̃ditatiue in isto signo: nõ natũ est bre aut ꝟcipi cũ mõ q nõ igredit q̃dita tem ei⁹. igr ex ꝫ nõ põt dici ipfectũ: sz forte posset ꝺcedi: q̃tũ ẽt ipoꝛte: q ꝟcept⁹ esset ipfect⁹: qz nõ determina tus: nec adeq̃t⁹ rei a qua accipit: sz nõ diceret ipfect⁹ ex pfectione deficiente sibi in tali signo: que nulla deesset.

¶ Ad scõam ꝟfirmationez pz ex dictis.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ Sempiterna autez cuius elemẽta necesse est accipere. Tex. ꝯmẽti. V. Cõ. II.

Queritur vtꝝ metaphysicus possit ꝓbare prīmas substas separatas eẽ. ¶ Et argr̃ q̃ nõ: aut. n. mediũ p qđ̃ ꝓbaret substas separatas esse: eẽt mãle: aut īmãle. Si deꝝ ꝑm. g̃ erit mediũ physicuz ⁊ nãle: qz oẽ icludẽs mãm: aut aliquo mõ ꝯcernẽs ipsaz est physicũ ⁊ nãle: cum Ax. velit phycuz diffinire p mãz sensibilẽ. Si vo deꝝ q̃ tale mediũ sit abstractũ a mã. g̃ itelligeꝝ ab itellectu possibili si p ipz mediũ dz iduci ꝯclo itẽta. quo dato: segr̃ q̃ circa tale mediũ erit opatio itellectꝰ agẽt]: qz testãte Cõmẽta. 3. de aia. ꝯmẽto. 18. Intellectꝰ agẽs facit potẽtia intelligibilia actu itelligibilia: ⁊ silr poª itellecta actu itellecta: ⁊ ꝫ idẽ vult Ax. ibi paꝝ ante. Et tũc sic. Intellectꝰ agẽs nõ bz aliquã opationẽ: nisi qz abstrahit q̃dlatem a mã: ⁊ a ꝯditiõibꝰ mãlibus. g̃ tale mediũ abstractũ hẽbit habitudinẽ ad mãm ⁊ ꝯditiões eiꝰ: sz qõlibz tale ẽ mãle. g̃ ⁊c. ¶ 2ª ꝓncipalr̃ argr̃. gcũq̃ põt ꝑbare substas separatas eẽ: ꝑt ꝑbare nũeꝝ substaꝝ separataꝝ: ⁊ eaꝝ ordinẽ: sz metaphysicꝰ nõ põt bꝫ. g̃ ⁊c. maior ꝑz. ⁊ mior ꝑbaꝫ: qz nulla via vtiꝫ Ax. iz. metaphy. t. 8. physi. ⁊ alibi ad ꝑbãdũ nũeꝝ itelligẽtiaꝝ: nisi via motꝰ. g̃ circũscripto motu non põt bri nũerꝰ ⁊ ordo itelligẽtiaꝝ: sz metaphysicꝰ abstrahit a motu. g̃ ⁊c. ¶ 3ª ⁊ vltio argr̃. mediũ p qđ̃ metaphysicus ꝑbat ꝯnẽ datã: aut ẽ puꝝ nãle: aut puꝝ mecum. si ꝑm br̃ itentũ. si 2ª mõ. g̃ tale mm est abstractuz a mã. ⁊ ꝯsilr a motu. Ex ℞ argr̃ sic. Mediũ p qđ̃ demr̃aꝫ aliq̃ cõclusio dz eẽ notiꝰ ista ꝯne. g̃ tale mediũ erit notiꝰ. ꝯñs est falsuz: quia tunc abstracta essent nobis notioza ⁊ euidentioza: qđ̃ non conceditur.

Ad oppositũ tñ ẽ Auicª ⁊ Alexãder afrodiseꝰ: Alber. Sco. ⁊ ꝯplures alij.

In ista qõne ꝑ ponunt̃ q̃dã distictiões. 2º ostendit nabit qđ̃. 3º soluent̃ rõnes in ꝑnº qõnis.

Circa ꝑm notãd ũ est q̃ poª actiua ẽ duplex (vt ẽt dixi alias) q̃dã est poª productiua simplr̃ abstracta a rõne mutatiõis ⁊ motꝰ: q̃dã est poª actiua trãsmutatiua q̃ est ꝑnm pductiuũ p motũ ⁊ trãsmutationẽ. de pria poª pductiua simplr̃ facit mentionẽ Ax. in ꝑnº 8ⁱ meta. vbi vult q̃ poª actiua simplr̃ dr̃ in pluribꝰ q̃ aliq̃ eoꝝ q̃ dicunt̃ ꝼm motũ. vbi bz Cõmen. ꝯmen. ꝑ. q̃ poª ⁊ actꝰ dicunt̃ in pluribꝰ q̃ in rebꝰ trãsmutabilibꝰ. De ista poª ꝑductiua facit mentionẽ Cõmẽ. in 7º metaphy. ꝯmen. 31º circa finẽ. vbi vult q̃ illõ qđ̃ mouit Ax. ad ponẽdũ agẽs separatũ a mã fuit factio vtutũ īmaliũ: qz illõ qđ̃ non est mixtũ cũ mã necesse ẽ fieri ab eo qđ̃ nõ est mixtũ cũ mã. De ista poª ꝑductiua sine trãsmutatione facit mentionẽ Auicª. 9. metaphy. vbi vult q̃ itelligẽtia supioz causat itelligẽtiã iferiozẽ p simplicẽ emanationẽ ⁊ ꝑductionez. Cũ q̃ ꝯcedat Ax. iz. metaphy. tex. ꝯmẽti. 36. vbi vult q̃ ꝑª itelligẽtia mouet scẽaz ad actũ appetẽdi ⁊ itelligẽdi. ⁊ p ꝯns causat talẽ actũ: q cũ ꝼm ipz Ax. sit suba cª itelligẽtie: cãt subaz eiꝰ: ⁊ ℞ p simplicẽ ꝑductionez: qz ibi non subycit aliqđ̃ subz. ⁊ ex ꝯnti ibi nõ est trãsmutatio. Hãc eãdẽ mĩam bz Cõmẽ. in ꝯmẽ. ipsiꝰ tex. ꝓallegati. ⁊ ꝯmẽ. 44. vbi ꝫ Auic. iuebit̃ q̃ dicebat duo. ꝑm erat q̃ itelligẽtia ꝑducit itelligentiã. 2º q̃ vna tñ vnã ꝑducit: ⁊ q̃ vna actio tñ ꝯsegr̃ vnũ agẽs in ipsis itelligẽtys: Cõmen. ꝫdicit Auic. in 2º dicto: ⁊ nõ in ꝑ̃imo ꝯuenit cũ eo ī ꝓmo: dicens. q̃ ibi nõ est ꝑuentꝰ actio: ⁊ ꝯsecutio: vt vna ꝯsequatur vnũ agens: sz tñ est illic cã ⁊ causatũ: quẽadmodũ intellectũ ẽ cã itelligẽtis. Et ita ꝯcedit: q̃ sic intellectũ (℞ est obz itelligibile) est cã itelligẽtis inq̃tũ itelligẽs est: p hoc qđ̃ in eo causat actũ itelligẽdi: sic itelligẽtia supioz cãt itelligẽtiã iferiozẽ: sz tale obm cãns actũ itelligendi in itellectu est cã effectiua: qz obm itelligibile respcũ intellectionis nullã aliã bz cãlitatẽ: nisi efficiẽtis: vt ẽt declarat Cõmẽ. in. 36. ꝯmẽ. 12. metaphy. in exemplo de balneo: qđ̃ fz ipz mouet (sicut efficiẽs) in mẽte. ⁊ eꝝ mouet vt finis. ex quo segtur ꝼm ipz: q̃ itelligẽtia effectiue cãt aliã itelligẽtiã. ⁊ ℞ sine q̃cũq̃ motu: aut mutatiõe. qz ibi nullũ subm trãsit de ꝑuatiõe foꝛ ad ipsaz formã. que est ipsa itellectio: q̃ ẽ ꝼm ipm ⁊ Ax. eadẽ cũ suba itelligẽtie. ¶ 2ª distictio ꝓncipalis ẽ ista: q̃ q̃tuoz cãe pñt ꝯsiderari duobꝰ modis: vno mõ metaphice. alio mõ nãlr̃. ꝑº ꝯsiderant̃ q̃tuoz gnã cãꝝ: vt dãt eẽ circũscribẽdo motũ ⁊ mutationẽ. vt exẽpli gra. efficiẽs ꝯsideraꝫ a meº inq̃tuz est ꝑducẽs: ⁊ nõ trãsmutãs. rõ. n. ꝑductõis ⁊ trãsmutatiõis ī efficiẽte sũt diuerse: ⁊ respiciũt diuersa. vt alias dcm̃ ẽ: qz trãsmutaº est actꝰ mutabilis inq̃tũ mutabile est: ⁊ ita respicit subm mutatũ. Productio ãt est actꝰ ꝑducti: ⁊ ita respicit ipm ꝑductũ. mõ terminꝰ ꝑductꝰ: siue formalis: siue totalis distinguiꝫ realr̃ a subo mutato. g̃ ẽt iste due rationes: q̃ꝝ vna est ꝓductio: ⁊ alia trãsmutatio: sũt simplr̃ diuerse: ⁊ ẽt ad seĩuicẽ separant̃: vt oñsuz ẽ in ꝑ notabili. Uñ rõ ꝓducẽtis: seu dãtis eẽ ẽ ꝓꝛ ⁊ cõꝛ rõne trãsmutantis: vt declarabiꝫ iferi: ⁊ qz rõnes cões ⁊ vles maxie abstrahẽtes a motu ⁊ a mutatõe hñt ꝯsiderari a metaº. Jõ efficiẽs iq̃tũ ꝓducẽs maxie ꝯsiderabiꝫ a metaº. Silr̃ finis seu cã finalis põt ꝯsiderari vno mõ vt attigiꝫ ꝑ opationẽ ⁊ motũ. alioº vt est ad qđ̃ fz eẽ res fz suã eẽntiã ordinabiꝫ: ita q̃ lz res nõ possit attingere finẽ suum: nisi mediãte opatõe ⁊ motu: tñ ꝓꝛ ẽ rõ ipsiꝰ finis inq̃tũ ẽ ad qđ̃ res fz eẽ ordiabiꝫ: q̃ sit illõ ad qđ̃ ordiabiꝫ ꝼm opationez ⁊ motũ: qz sicut eẽ rei est ꝓus motu ordie nãe: ⁊ opatione ipsiꝰ: ita ẽt ordo rei ꝼm eẽ ꝑcedit ordie nãe ordinẽ rei fz opationẽ ⁊ motũ. Et vt sic finis in isto ꝓꝛi hz ꝯsiderari a metaphyco. Silr̃ mã ⁊ forma ꝯsiderant̃ ab eodẽ artifice: inq̃tũ sunt ꝑnª entis ⁊ q̃ditatis: mã. p q̃tto est ps q̃ditatis rei specifice fz Sco. ⁊ ꝼm. S. Tho. Uel ꝑ q̃tto ꝼm Cõmẽ. est deferẽs q̃ditatẽ: sz mã ⁊ forꝛª: vt dãt eẽ p motũ sunt de ꝯsideratiõe phie nãlis. ¶ Sz ꝫ ℞ vltimũ dcm̃ istaꝫ: qz Cõmen. in ꝓ phyc. ꝯmen. ꝑ. vult q̃ metaphycº cõsideret tñ de tribꝰ causis. s. de motore: ℞ est efficiẽte: forma ⁊ fine. Nãlis ãt cõsiderat de oibꝰ q̃tuoz causis. g̃ ꝼm ipz metaphysicꝰ nõ ꝯsiderat de mã. ¶ Ad ℞ rñdetur q̃ tres cãe tñ appꝛopiant̃ metaphyco: ⁊ ab eo appꝛopiate cõsiderant̃: q̃ sũt iste nũc dicte. s. efficiẽs: fõma: ⁊ finis: ⁊ mã nõ appꝛopiaꝫ metaº. Rõ ẽ: qz metaphycº oĩno abstrahit a motu: ⁊ a trãsmutatiõe: mõ iste tres cãe nõ ita ꝯcernũt motũ ⁊ mutationẽ: sicut mã: qz motꝰ ẽ actꝰ ⁊ pfectio materie: ⁊ diffinit̃ p ipsaz: q̃ ẽ ꝑm ꝑnm potentiale ⁊ mobile. ⁊ mã nõ sic appꝛopiaꝫ metaº: q̃ ãt mã sit de ꝯsideratione metaphyci: appz ỏ mẽte Cõmẽ. i 2º phy. ꝯñ. 21. vbi vult q̃ ꝯsideraº ỏ mã i ordie ad fozmã sit ꝯsideraº nãlis: sz inq̃tũ ẽ vnũ entiũ: ⁊ vt ẽ ps subtiua entis: ẽ ꝯsideraº ꝑ phy. ⁊ ita vt ẽ ꝑnm eẽntie: vel vt ẽ ps subtiua entis: abstrahẽs a motu ⁊ mutatiõe: ꝯsideraꝫ a ꝑ phco. qz sic ens qđ̃ ꝑ ꝯsiderat abstrahit a motu: ita ⁊ quodlibz ens inq̃tũ cadit sub consideratione metaphysici.

His positis ỏ 2º ponũt̃ due ꝯnes p determiatiõe qõnis. ¶ ꝑª ꝫ ẽ ista. Metaº ꝑt ꝓbare substas sepatas esse. Et argr̃ sic. illa demr̃aª ẽ metaª reali cuiꝰ ꝯnis: p quã ỏmr̃aꝫ ipa ꝯ. p aliqđ̃ mediũ abstractũ a motu ⁊ a mutatiõe: qđ̃ ẽ certiª ⁊ euidẽtiª ꝯne illata: sed substas sepatas eẽ ꝑt demr̃ari p tale mediũ. g̃ ⁊c. maioz ꝑ nõ: ⁊ mioz ꝓbaꝫ: qz p rõnẽ effectibilis inq̃tũ effectibile

UVA. BHSC. IyR_086_2

est p rōnē depēdētis inq̄tū depēdēs ē pōt demr̄ari p̄di/
cta ꝯclo:fz effectibile inq̄tū effectibile nō icludit motū
r mutatiōez eēntialr r p se:fz solū accñtalr:r p accñs: qr
si sic. Dē effectibile eēt trāsmutabile:cuiꝰ oppoᵐ oñsuz ē
i pᵒnotabili.g̃ tale mediū: qđ sumit̄ ex effectibili: ē puꝝ
metaphicū:r nō nāle. Sil'r tale mediū ē euidēti' intelle
ctui q̄ fit ꝯclo illata:qr euidēti' ē apud itellcm̄ q aliqd
fit effectibile fm pductiōez:q̄ q suba sepata fit.g̃ rc̄. Et
qđ dcm̄ ē de effectibili dicat̄ ēt de depēdēte: qr depēdē/
tia pscin dit a motu:r a mutatiōe. ¶ Sed ad ℔ rñdet q
mediū metaphicū ℔ sumptū nō bz euidētiā nisi ab aliq̄
nāli sensibili cū abstrahat̄ ab ipo. ¶ Contra ℔ argr̄. Lz
itellcūs depēdeat a sensibili nāli q̄ ad notitiā simplicez
terminoꝝ:nō tñ q̄ ad notitiā ꝯplexā pncipioꝝ r ꝯclonū
deducēdaꝝ ex pncipys. Quo ad pn̄ᵃ. Probat̄:qr pn̄ᵃ co/
gnoscim⁹ ex lumīe nāli itellcūs bīta notitia simplici ter
minoꝝ dicente Aꝝ. pᵒ: poste. Principia cogscim⁹ inq̄tū
termios cogscim⁹. Ita q dato qđ itellcūs nō pcipiat ex
sensu extrema pncipy ē cōiūcta in re:adhuc tñ itellcūs
euidēter cognoscit vitatē pncipy:r vt sic nō depēdet ab
aliq̄ notitia ꝯplexa sensitiua i re. sic̄ dato: q nūq̄ sensus
pciet extrema vnita in re isti' pncipy. Dē totuz ē mai'
sua pte: adhuc facta ꝯpōne termioꝝ in itellcū isti' pnci/
py: itellcūs firmiter assentiret: q oē totū ē mai' sua pte.
Hoc idē pz de ꝯclonib⁹: qr notitia ꝯclonū nō dependet
nisi ex notitia pncipioꝝ r deductiōe ipaꝝ ꝯclonū ex pn
cipys. Pncipia ät sūt ex se nota vel saltē pñt eē euidēter
nō. Et deductio ipaꝝ ꝯclonū ex pncipys ē de se euidēs:
dicēte Aꝝ. pᵒ poꝝ. Sylogismᵒ pfectᵒ nulliᵒ idiget vt ap/
pareat euidēter neciᵒ. g̃ noᵃ taliū ꝯclonū loq̄ndo de noᵃ
ꝯplexa nō depēdet ab aliq̄ notitia ꝯplexa accepta a sen/
sibilib⁹ r nālib⁹. ¶ Itē ꝯfirmat̄ hoc: qr passiones entis
sūt p se note de ente fm mltos: siue sint passiōes simpli/
ces siue disiūcte. Tū qr tales passiōes bñt ꝯceptᵘ simplr
simplices: r ita nō bñt mediū p qđ demr̄ant̄ de ente: qđ
sit diffō eaꝝ r silr ens. Tū ēt: qr dato qđ aliq̄ passio eēt
posterioz alia: nō vr p quā passionē pozez possit oñdi de
ente: nec facile ē videre istū ordinē passionū ad ipz ens.
Tū ēt: qr dato q pciper̄ iste ordo quemadmodū ponit.
Anto. Aꝝ. demr̄ar̄ passio posterioz p pozē: pmisse: p qs
demr̄ar̄ ꝯclo: nō eēnt multū euidētioꝛes ꝯclone. Ex q̄
iferr̄: q cū cā vel cātū: effectiuū vel effectibile: depēdēs
vel idependēs sint passiōes disiūcte ipsiᵘ entis: sunt p se
note de ente. q̄ruz euidentiā r notitiā q̄tū ad iherentiā
sibilib⁹ nālib⁹: fz ex solo lumīe nāli itellcūs bītis termi/
nis in itellcū: qb⁹ ꝯpositᵘ ad seiuicē: satiz ē euidēs ipsi i/
tellectui ex suo lumīe pdicatū in eo subto. r pp ℔ dixit
Aꝝ. 6. ethic. q bītus q̄ itellcūs assentit pncipy⁹ p se not]
appellat̄ itellcūs. Ex ℔ argr̄. p se notū est apud itellcm̄ p
babitū metaphycalē q aliqđ ens⁹ ē effectibile: r ex oñti.
gnitōe r euidētia nō depēdet metaphyc⁹ a nāli: argr̄ sic.
Tale effectiuū: aut ē effectuū a se: aut ab alio. si a se. g̃ est
pᵐ pn̄ᵐ r pᵐ ens: si ab alio: q̄ro de illo: r cū nō sit pcessus
in finitū: i ordie eēntiali effectiuoꝝ: deueniēdū ē ad ali/
qđ vnū qđ ē effectiuū simplr ieffectibile: qđ nō ē effecti/
bile metaphycalib⁹. ¶ Itē r z° pncipalr argr̄. p̄suppo
nēdo tria. pmū ē q lz sit idē pᵐ ens: r pᵐ pn̄ᵐ: r pmū mo/
uēs: fm tñ. pbādo vnū: pbam⁹ reliquū. Et ℔: qr lz ista sint
idē fm rem: distīguunt̄ tñ fm ꝯceptū formalē: qr stat q
aliqđ vnū sit pᵐ pn̄ᵐ r pᵐ ens: qđ tñ nō est pᵐ mouēs ad
būc sensū: q cāet realr pᵐ motū i celo. Multi. n. ꝯcedūt
pmā itelligētiā esse pᵐ pn̄ᵐ finale: r pᵐ ens: r tñ nō eē pᵐ
mouēs. Assumptū pbat̄. vz. q illa q̄ sūt idē i re pᵐ ens: r
pmū mouēs, pbādo vnū nō, pbam⁹ reliquū. Idē. n. ē hō:
aīal rōnale: r risibile: r tñ si, pbamus risibile de aliq̄. s. de
boīe: nō, pbam⁹ aīal rōnale ꝺ illo. ¶ Presupponit̄ z° pn̄
cipalr q rō dātis eē: est poz ordie nāe: q̄ sit rō mouēt]: lz
rō mouētis sit poz ordie origis q̄ ad nos: q̄ sit rō dāt] eē.
℔ ꝑsuppoᵐ, pbat̄. Tuz qr rō dātis eē ē cōioz r ylioz q̄ rō
mouētis: qr oē mouēs ē dās eē aliq̄ mō: r nō e⁹. Et illud
est pus aliq̄ ordie nāe a q̄ nō ꝓuertit̄ subsistēdi ꝓña: ex li
bro ꝓdicamtoꝝ. r ex. 5. metaph. ca. de pozi. tex. cōmē. 16.
Tū ēt qr rō dāt] eē respicit pᵐ effectū: q ē eē ex snīa Aꝝ.
4°: metaᶜᶜ. r. 6. in pn̄°: r auctoꝛ de cāis hoc ꝛfirmat dicēs.
Prima rex creataꝝ ē eē. g̃ cālitas q̄ respicit ipz eē ē cāli
tas pª simplr: r nō cālitas q̄ respicit motū. Ex q̄ iferr̄ ꝓ/
positū: q rō dātis eē ē poz rōne mouētis. ¶ 3° ꝑsuppoit̄
q qcqd demr̄at nālis: demr̄at p motū: aut p pn̄ᵃ motᵒ in/
q̄tū sūt pn̄ᵃ potētialia r mobilia. ℔ appz discurrendo p
oēs libꝛos phie nālis. ¶ His stātib⁹ argr̄ sic. Nālis nō
pōt pbare p media nālia pᵐ pn̄ᵐ r pmū ens eē. g̃ si bz ꝓ/
bari ab aliq̄ artifice, pbabit̄ a metaphyco: ꝺñtia est eui
dēs. r añs pbat̄. Illud nō, pbat nālis qđ nō icludit eēn/
tialiter i motu: aut i pncipys ei⁹ inq̄tuz mobilia sūt: aut
ordie eēntiali nō seq̄t̄ ad ista: fz eē pᵐ ens nō icludit eēn/
tialr i motu: neq̄ i pncipys motᵒ: nec ordie eēntiali: seq/
tur ad motū eiᵘ ad pn̄ᵃ motᵒ: qr in ꝓña essentiali nō seq̄t̄:
℔ ē pᵐ mouēs. g̃ est pmū pn̄ᵐ: aut pᵐ ens. g̃ cū nālis nihil
pbet: nisi coaccepto motu: seq̄t̄ ꝓpositū. ¶ Et ꝛfirmat̄
℔: qr ille ꝺcepᵗ⁹ nō cāt aliū ꝺceptū in itellcū quē nō ꝺti/
net vtualr vel eēntialr. Sz ita ē q ꝺcepᵗ⁹ pbꝛc⁹ de deo
nō ꝺtinet vtualr: neq̄ eēntialr cōceptū metaph⁹ᵐ. de eo/
dē. g̃ rc̄. Maioꝛ ē nō: qr qđ nō ꝺtinet aliud i entitate: aut
in cogscibilitate nō pōt facere illud actu cognitū i itel/
lectu. ꝺtinere in entitate ē ꝺtinere eēntialr. ꝺtinere i co/
gnoscibilitate est ꝺtinere vtualr: fz qđ neutro mō sic ꝺti
net nō pōt ducere itellcm̄ i cognitiōez alteriᵘ. mioꝛ pbꝫ:
qr eē pᵐ mouēs nō ꝺtinet eēntialr eē pᵐ ens: qr eē pᵐ ens
nō seq̄t̄ ad pᵐ mouēs i ꝓña eēntiali. vt dcm̄ ē: nec ēt sic
ꝺtinet vtualr: qr ꝺtinēs vtualr aliud ē pfectiᵘ ꝺtēto: vel
saltē nō ipfectiᵘ: qr ꝺtinētia vtualis vel ē equoca vl vni/
uoca si ē ꝺtinētia cāe equoce: cā equoca totalis in suo or
dine ē pfectioꝛ suo effectu: qr oēm pfectiōez quā bz effe/
ctus bz a sua cā. g̃ ois pfectio i effectu vtualr repit̄ in cā.
Et istā ꝓpōnē q cā equoca totalr in suo ordie sit pstātioꝛ
effectu ꝑsuppono, p nūc: cuius, pbatio hr̄ supiᵘ in. q. vt
suba pōt fūdare relonē poᶜ actiue. artiᵒ. pᵒ in pn̄°. r in 4°
snīa Aꝝ. di. iz. q. 3. a Doct. subt. Ex ℔ iferr̄ ꝓpoᵐ: q cū ꝺce/
ptᵘ pmi mouētis sit ipfectioꝛ q̄ ꝺcepᵗ⁹ pmi entis: ꝺcepᵗ⁹
pmi mouentis: nō ꝺtinet vtualr ꝺceptū pⁱ entis: q ät tal'
ꝺcepᵗ⁹ sit ipfectioꝛ. pbr̄. Tū qr ꝺcepᵗ⁹ pⁱ ētis ē absolutᵘ: r
ꝺcepᵗ⁹ pmi mouētis ē respectiuᵘ: r ꝺcepᵗ⁹ absolutᵘ ē pfe/
ctioꝛ respectiuo. Tū qr ꝺcepᵗ⁹ pmi ētis ꝺpetit deo ex se.
r p nāz ꝓpriā. Cōceptᵘ pmi mouēt] ꝺpetit ex alio: r extrī
secе ipsi ꝺo. g̃ rc̄. ¶ Sz ꝺ istā rōnē istat̄: qr fātasma ꝓdu
cit spēz itelligibilē i itellcū poli: r tñ spēs itelligibil' ē p/
fectioꝛ fantᵗᶜ. nō obstāte q ipz fātasma sit cā equoca re/
spectu spēi itelligibil'. Sil'r obz sensibile ex: ē ipfectiᵘ spē
sēsibili recepta i sēsu: qr obz ex ē māli⁹: r spēs sensibil' est
imālioꝛ. g̃ ꝓpō assūpta ē fla. ¶ Rñr q ꝓpō de obto co/
gnoscibili sic bz itelligi. nllz ipfectiᵘ eēntialr r obiue pt
ducere itellcm̄ i notitiā pfectioꝛis. fātasma ät lz sit ipfe
ctiᵘ q̄tū ad eē respcū spēi itelligibil': nō tñ ē ipfectiᵘ obtī/
ue: imo pfectiᵘ. Qr fātasma repñtat ipz singlare: spēs in/
telligibil' nāz abstractā a singlari. mō singlare iq̄tū sin/
gulare ē pfectiᵘ obz i re r i effectu q̄ sit ipsa nā. ¶ Ad ℔
facit qđ dic̄ Aꝝ. i pdicaᵗᵒ subē volēs q pᵒ suba q̄ ē singu/

UVA. BHSC. IyR_086_2

laris:est maxie suba.ꝛ p ons maxie ens: ꝛ ita cuz fantasma:ꝯtū ad illud qđ repñtaꝫ p ipm:dicaꝫ eē pfecti⁹: poterit cāre spēm itelligibilē:ſz ad ppositū ꝺcept⁹ ꝑmi mutetis:neqz eēntialr:neqz obtiue ē pfectioz ꝯ ꝺcept⁹ ꝑmi entis.ḡ iste ꝺcept⁹ nō ducet ī cognitiōez alteri⁹. Ad ꝫ ēt de fan^tc^ pōt dici breuiter qꝺ cū fan^tc^ ꝺcurrit itellcūs agēs ad cāndā spēm itelligibilē.ꝛ iō fātasma nō ē cā totalis. sic assumiť ī ppositō. ¶ Ad illud de spē sensibili: cū ipa spēs sensibilis sit silitudo deriuata ab obto: ꝛ vlteri⁹ diminuta ōficit aliq̄ mō a pfectiōe obti.obz.n.hz eē reali⁹ tale vel tale ī seipo:ꝯ in spē sensibili. Uñ color hz veri⁹ eē colozis:ꝛ reali⁹ ꝛ ēt actuali⁹: ꝯ spēs colozis q̄ nō ē color: nisi repñtatiue. Et ita ſz daret qꝺ ꝯtū ad esse īmale ipa spēs sensibil eēt pfectioz:nō tñ obtiue: ꝛ ꝯtū ad tale eē:respcū cui⁹ ē for^a^ imitatiua:ꝛ ymago repñtatiua ipsi⁹. Et vlteri⁹ spēs sensibilis ē mālis ꝛ extēsa ī ozgano:ꝛ sī dicit ītētiōalis: qz p ipsaz po^a^ sensitiua tēdit in obm vt interminū: nō tñ ē itentiōal vt distīguit ꝺtra māle. vñ qz spēs pficiūt subta nō in se: ſz in ozdie ad obta. iō dñr intentiōales. ¶ Ex ꝫ ad ppositū. (quū ꝺcept⁹ ꝑmi entis: nec ꝯtū ad esse:nec ꝯtū ad rōnē obtiuā sit ipfectioz ꝺceptu ꝑmi mouēt]:nec ꝯtū ad eē:nec ꝯtū ad obz adeq̄tur ꝺceptui ꝑmi entis.) Segť qꝺ ex ꝫ nō possit illud cogſci. Et p ꝫ hz euidētiā z^a^ rō adducta. ¶ Itez 3°:pncipalr arg. Illa scia nō ꝑbat p^m^ ꝑn^m^ eē qđ ē ōs: q̄ nō dat euidētiā p missis:ex qb⁹ hec ꝺclo ifert: ſz scia nālis nō dat euidentiā pncipys demſtiuis ꝛ pmissis ex qb⁹ hec ꝺclo ifert. metaph.sic.ḡ ꝛc. maioꝛ vř nō.ꝛ minoꝛ ꝑbať:qz cognitio metaph.de deo excedit cognitōez phi nālis de eodē:tā extēsiue pp multitudinē ꝓpetatū ꝛ passionū cognitarū ō deo:qz plēs ꝓpetates de ipo cōsiderat me^ca^ ꝯ nālis extēsiue:ꝯ ēt intēsiue pp pfectioꝛē coḡnez ꝛ altioꝛē modū coḡscēdi quē hz metaph.ēt loq̄ndo de coḡne qz. Nā ī tali coḡne ē dare latitudinē ꝛ excessum ℔ magis ꝛ min⁹. Uñ ad altioꝛē coḡnē loq̄ndo ō coḡne:qz. attingit meta. ꝯ nālis:qz pfecti⁹ ē coḡscere deū inꝯtū p^m^ ens ꝯ inꝯtū est p^m^ mouēs. Ex q̄ appet vitas ꝺclonis:qz si pfectioz cognitio bētur de deo a metaph.nō ḡ certitudo ꝛ euidētia isti⁹ ꝺclonis. Primū ens est.hř a nāli. ¶ Et ꝺfirmať ꝫ: qz ſz meta.depēdeat a nāli q̄ ad notitiā incōplexā habē dā de termis suoꝛ pncipioꝛ ac ctiā ꝺclonū:nō tñ depēdet q̄ ad notitiā ꝓplexā ō istis. ¶ Itē 4° pncipalr argř. si eēt veꝛ qꝺ metaph.nō posset ꝑbare p^m^ ens eē: qz me^m^ p qđ ꝑbareť est abstractū a sensibilib⁹:ꝛ nālib⁹ ex q̄ abstractiōe ab ipsis hz tale mediū euidētiā:ſeqreť qꝺ nulla demſtio posset fieri in meta^ca^ ꝛ mathe^ca^ q̄ nō eēt nālis. Cōsequēs est falsum.igiť ꝛ añs:ꝛ ꝓña argř:qz p te tota rō ꝓp quā mediū ordinatū ad istaz ꝑbādā.p^m^ ens est nāle: qz abstrahit a nālib⁹: ſz qđlz mediū in q̄cūq̄ demſtiōe abstrahit a nālib⁹: aut est abstractū.ḡ ꝛc. ¶ Itē vltimo argř. Illa scia q̄ ꝑbat p^m^ ens eē dat euidentiā oīb⁹ ꝺclonibus in scia meta^ce^. vel ꝑmissis ad oēs tales ꝺclones. Sz scia nālis nō dat euidētiā oīb⁹ ꝺclonib⁹ metaph.neqz ꝑmissis ad oēs tales ꝺclones:meta^ca^ vo sic.ḡ ꝛc. ꝓña ē nō.cū minoꝛi.maioꝛ aūt ꝑbať:qz eēntialioꝛ ē ordo ꝛ dependētia scie ad p^na^ subti:ꝛ ad ipm subm ꝯ ad alia: ꝛ ḡ si scia nō hz euidētiā ab altera scia q̄ ad alias ꝺclones:nec quo ad istā ꝺclonē:in q̄ demſtiť p^n^m^ sui subti. ¶ Confirmať ꝫ. Tū qz deť qꝺ scia bēat euidētiā ꝛ certitudinez q̄ ad p^n^ sui subti ab alia scia (cuz tota certitudo scie sit ex certitudie subti:ꝛ ꝓncipioꝛ ipsi⁹) segť qꝺ ois ꝺclo in tali scia hñte certitudinē ab alia:certificabiť p illā aliā sciētiā. Tū ēt qz ꝺclones in scia vtualr ꝺtinenť in subto p illi⁹ scie:cui⁹ est obz ꝑmū.ḡ ois certitudo obti erit certitudo illaꝛ ꝺclonū deducēdaꝛ ex pncipys in obto vtualr ꝺtētis. ¶ Et ꝺfirmať ꝛ°: qz si vna scia depēdet ab alia q̄ ad illa a qb⁹ eēntiali⁹ depēdet: vel respcū quoꝛ ē ordo scie eēntialioꝛ:multo magis q̄ ad alia. Et pp boc hz euidētiā rō Auic. ꝺ Auerroym:qꝺ vz. phica esset simplr poz metaph. ꝓterea:qz ab ipsa phica metaph. accipet oēm euidētiā pol'em hēri de pncipys subti ipsi⁹. Mō ex boc pōt sic argui. Illa scia ē simplr poz alia: q̄ accipit ab alia oēz euidētiā ꝛ certitudinē possibilē hēri de pncipys sui subti. (ꝛ nōter dř oēm euidētiā possibilē hři:qz vt ē dē mēte Auerro.z.phico ꝛ.ꝺmē.zz. In eadē scia in q̄ ē alia posterioꝛi:ſz demſtiōe pp qd nō pñt ipa demſtari. Ex q̄ segť:qꝺ eadē scia in q̄ est tale subm:nō hz oēm certitudinē ꝛ euidētiā possibilē hēri de pncipys ipsi⁹ subti. Sz vbi hřet talē euidētiā nō possz euadere qn eadē scia cēt simplr poz seipa. Mō assumpta ista maioꝛe:q̄ declarata est:accipio istā minoꝛez:) ſz metaph. hz a phica oēm euidētiā ꝛ certitudinē poleꝛ haberi de pncipys sui subti. ḡ simplr est poz phica metaph. minoꝛ ꝑbať:qz ōs ꝛ itelligētie sunt pn^a^ entis in ꝯtū ens est:ex.4.ꝛ.6.metaph.dicente Aꝛ. in pn°.6.-Principia ꝛ cāe q̄runť entiū in ꝯtuz entia sūt. vbi cōiter p pn^a^ entiū exponiť ōs ꝛ itelligētie. Et 4° metaph. oñdit Aꝛ. metaph. cōsiderare pmas cās:qz ꝺsiderat effectū pmarū cārū. mō de deo:ꝛ de itelligētys q̄ ad suuz esse nō pōt hři rō declatiua nisi in phia nāli. ḡ segť pposituz:qꝺ phia nālis est simplr poz. ¶ z^a^ ꝺclo est: qꝺ metaph. nō pōt ꝑbare subas sepatas eē a ꝓzi. hec ꝓz. Tū qz sūt cāe subi ꝑmi metaphy. vt ꝓz ex dictis. Tū qz sūt p^c^ ptes subtiue. Qꝛ cāe subti nō demſtenť a ꝓzi: ꝓz p Auerro.z.phyco.cōmē.zz.vt allegatū est:ꝛ.iz.metaph. cōmē.5. Qꝛ p^c^ ptes subtiue sic nō demſtenť:ꝓz p ipz.z.de aīa.ꝺmē.z7. ꝛ.6.metaph.cōmē.i. ¶ Rō ꝑmi ē:qz nihil est prius istis in scia. ¶ Rō scōi ē:qm̄ qcqd ē euidēs de subto p: est euidēs ēt de ꝑmis ptib⁹ ei⁹. ḡ sic nō fit demſtratio a ꝓri de subto:ita nō fit de ptib⁹ subtiuis. ¶ Sz ꝺ Auerro. istať:qz hz ipe locis ꝓallegatis.vz.z°.phyco ꝛ.ꝺmē.zz.ꝛ iz°.metaph.ꝺmē.5.qꝺ cāe subti ꝑmi pñt demſtari a posteriozi.ḡ ōs ꝛ itelli^c^ poterūt demſtari in metaphyca: ite dicit qꝺ subz nō pōt demſtari eē a ꝓzi:ḡre ex cāis subti cognitis cognitiōe qz. nō poterit demſtari eē a ꝓzi de subiecto. ¶ Itē ꝺ Auic.qꝺ ꝺdicat sibi: qz negat artificē pose ꝓbare pnci^a^ sui subti esse siue a ꝓzi siue a posteriozi:ꝛ tñ ꝺcedit hāc sciam metaph. ꝑbare ꝑmas cās esse.ꝓ siue metaph.ca. ꝓ.q̄ sūt cāe sui subti qđ ē ens. ¶ Ad hec rñr. Et ad ꝑmū qꝺ cāe subi ꝓbanť vbi nō sūt p^c^ ptes subtiue subti ꝑmi adeq̄ti:itelligētie aūt sūt hꝫ respcū entis:ꝛ sic ēt subm ꝑmū ꝑmitate pfectionis in scia nō vbi p^a^ sit ps subtiua subti adeq̄ti. vñ ī scia de aīa nō ꝓbať aiaz itellectiuā eē:ſz solū qꝺ est pn^m^ itellectiōis in hoie:ꝓsuppositō qꝺ sit si ꝓbať esse ꝓbať p habitū cōem toti scientie nāli. ¶ Ad z^m^ dř qꝺ eē ē oñsibile ō subto p rōnē formalē subiecti seu p pn^a^ ei⁹:nō tñ demſtabile.ens.n.qđ ipoꝛtať eē nō solū est ꝑmū qđ ies ynicuiq̄:ſz etiā est p se notū ſz se de illo:qz p nihil certi⁹ ꝛ euidēti⁹ de re iest ipsi rei ſz se:ꝛ q̄ ad nām qcqd sit de ozdie ꝛ cognitōe q̄ ad nos. si igiť eē demſteť de subto p rōnē ei⁹: aut pn^a^ sua non demſtabit p illō qđ sit cā iherētie eē ad ipm subz:exq̄ imediatissime iest ei:ꝛ ista demſtatio nō erit ꝓpe demſtatio: ſz q̄dā ostēſio ēt a posteriozi respcū pdi^t^ oñsi. Demſtatio ꝓpe est p ꝓzia ꝛ notioꝛa q̄ ad nāz si sit pp qd qđ nō est in pposito: vel alr pōt dici qꝺ si eē demſtať de subto p pn^a^ sua nō demōſtrabiť nisi p pn^a^ nota notitia qz. in scia cui⁹ ē subz.ḡ si demſtabiť eē ꝫ erit tñ a posteriozi ꝛ in ꝓcessu:qz nūq̄ erit ꝓcessus pp qd:nisi resoluant ipa pn^a^ in pn^a^ sua ꝓzia: qđ nō pōt fieri in eadez scia in q̄ ē tale subm de q̄ demō/

UVA. BHSC. IyR_086_2

strat esse: sz prima rnsio magis est ad mentez auctoris. Ad Auicē. dr q intelliᶜ pbant esse in metaᶜᵃ nō ex eo q sint cāe subti: sz qz pncipaliores ptes subtiue subti pmi: r tūc negādū eēt sm Auicēnā q gcgd est euidēs seu notū de subto sit notū de pmis ptib⁹ subtiuis. stat. n. q aliqd in scia sit notiᵘ q ad nos qz esse de ptib⁹ subtiuis: sz p de subto sit notissimū q ad nos r pⁿ suppoᵐ toti scie.

Modo quātū ad 3ᵐ articu. Ad argᵗᵃ pncipalia rnr. Et p ad pmū dō q mediuz pqđ demrat pmū pnᵐ eē: est īmāle abstractū a mā: iqz ᵐ est subz trāsmutatōis r motᵘ r put ipa est pnᵐ potētiale r mobile: sz tale mediuz nō ē īmāle abstrahēs a mā: vt ē pnᵐ eēntie r gditatis rei: vel saltē vt ē deferēs gditatē: r aliq mō nec̄io ꝯcurrēs ad ipsaz gdiᵗᵉˢ r eēntiā: r ꝓcedit q tale īmāle ē effectᵘ ipsi⁹ dei. pducētis iqztū pducēs ē: r nō iqztū trāsmutās: r silr dei finiēt̄: iqztū finis ē cā rei sz eēntiā: r nō sz opōnē: r motū. vt dcm̄ ē i corpe qōnis. ¶ Or si tu dicas: q illud mediū nō cogscit: nisi p babitū phycū r nāle. ¶ Cōcedit: q ad cognitiōez isti⁹ deuenit er cognitōe nāli. Sz dr q babito isto medio r cognito phyce r nāli rtellcūs abstrahēdo ꝓsiderat ipz mediū galiū bitū ab bitu nāli: qz p bitū metaph. q cognito per ipz demrat ipam pnē: mere metaph. Uñ ab ipo medio abstracto ab oi motu r mutatōe r ab oi mā sensibili īcipit ꝓsideratio meᵗᵃ r demratio pmi phi. ex bis cōcedit: q phica ē p̄or metaph. ordie origis: r via doctrie: sz ordine nāe metaph. ē simplr p̄or. Et b ēt ꝓcedit Cōmē. 6. metaphy. ꝓmē. 3. vbi bz q metaphycā discim⁹ post phicaz: sz metaᵗᵃ sit p̄or nā: r ita nō plus ꝓcludit istātia: nisi q ordie origis phyca p̄cedit metaph. r ꝑsuppōit ab ipa: q ad notitiā simplicē termiox bñdā: tam de pncipys qz ēt de pnibus: nō tm̄ q ad notitiā ꝓlexā ipox. ¶ Ad 2ᵐ argu. Rnr: dō qđ ex ordie mobiliū: nō tm̄ iqztū sūt mobilia: sz ēt sz eē: pñt cogsci ītelligētie r nūer⁹ ipsaz. vñ celi nō tm̄ depēdēt ab ītelligētys sz motū: vez ēt sm eē: qz ītelligentia dat ipsi celo figurā r qztitatē r cetera accītia q regrūt ad motū circulare. r b vr eē de mēte Auer. in de suba ordis. Ubi vult q corp⁹ celeste nō idiget vtute mouēte i loco tm̄: sz vtute largiēte ipsi celo i se: r i sui suba p manētiā eternā. r mlta alia dicit ibi q vñr facere ad istā pnē. Ex q nos ꝓcludim⁹ q ex mobilib⁹ iqztū bñt ordinē eēntialē sz eē possum⁹ cognoscere meᶜᶜ ipas ītelligētias: ita q sz p̄us phyce r nāli ex mobilib⁹ cogscam⁹ ipas intelligētias iqztū sūt mouētes ordie origis: tm̄ ex mobilib⁹ qztū ad eēntiā ipox r ordinē eēntialē q ꝓseqt eēntias eox: possum⁹ metaᶜᵉ abstrahēdo p ītellcm̄ a motu r mobilitate cognoscere ipas ītelligētias: inqztū sunt cāe isto rū mobiliū sm esse. ¶ Ad vltimū. Rndet: q illud metaphysi. r est abstractū sm cōsiderationez. Et cuz tu dicis q abstracta nō sunt nobis cognita perfecte. Respdet q si hoc est veruz: hoc bz intelligi de abstractis sm esse r sm consideratiōē. sicut sunt deus r intelligentie: sed loquēdo de abstractis tm̄ sm considerationem: hoc est falsum. Alioquin cōmunissima r vniuersalissima nō eēnt nobis p̄mo r perfecte cognita ordine nature r in cognitiōe distincta: qđ est falsuz: r cōtra Auicē. p̄mo metaphy. cap̄lo. 5. vbi vult q ens r res p̄ma impressiōe imprimunt in aīa: nec possunt māifestari ex alys notiozibus r certiozib⁹ se. Ex quo concludit: qđ nibil est nobis notius r certi⁹ cognitiōe distincta ipso ente communissime sumpto. quare rc̄.

¶ Sensibilis vero substantia mutabilis. si autem mutatio est ex oppositis r medijs rc̄.

Textu cōmen. VI. Questio. III.

Truz media ordinū sint cōpositā ex ordinib⁹. Arguit q sic. p̄mo auctē Aꝛ. 10. metaph. tex. 2m̄. 23. r de sensu r sen. c. 8 colore: vbi bz q medy colores sūt ex extremis. Et b idē sentit de sapozib⁹ r odozib⁹ medys. Hoc ꝓfirmat Cōmen. p phic. cōmē. 56. r. 47. r. 5. phyco. ꝓmē. 52. r alibi frequenter. ¶ Probr ēt rōne. Illud qđ ptcipat aliq sm magl r minᵘ ē ꝯpositū ex illis: sz media iter ordia ptcipāt ipa ordia sm magis r minᵘ. g rc̄. Maioz vr nō: r mioz pbat. Fiscū. n. vr magis albū qz rubeuz. qre rc̄.

Ad oppositū vr eē auctoz sex pncipioz q dicit q foꝛᵃ est ꝯpōni ꝓtingēs simplici r inuariabili essentia ꝓsistens: sz media ordioz sūt forme.

In ista qōne (vt pz. qre rc̄. p̄recitabit opio quā nō teneo. 2° ponet opio Doc. subti. 3° rndebit ad argᵗᵃ in pn°.

Est vna opinio que tenet partem affirmatiuam. q. p qua adducunt aliq rōnes: qrū p̄ma est ista. Agēs nāle qđ agit in subm bñs forma ordiā nō subito ītroducit totā formā intenᵘᶜ: sz in tpe r ptē post ptē. tūc sic: ista successio aut ē ex cōpossiᵗᶜ ptiū foꝛᶜ: aut ex insufficiētia agentis: aut ex subto nō potente recipe totā formā: aut postremo pp qlitates r dispōnes ordias. Nō p mō qz ptes foꝛᶜ sūt eiusdē rōnis r sūt portiones eiusdē foꝛᶜnate ꝓstituere vnā foꝛᵃᵐ totalē. Neqz 2°°: qz si agēs ē īpfectū amoueat ipfectio r qrat vt pus. Nō ēt 3°°: qz sic iste ptes foꝛᶜ sūt eiusdē rōnis iter se: ita r ī ordine ad subz r susceptiuū: r ēt in fine oēs ptes foꝛᶜ sūt sil in eodē subto. igit ista successio ē p dispōnes ordias ī subiecto repugnātes foꝛᶜ itroducēde: r sic sil sunt ordia ī formis remissis. ¶ 2° sic. Oē illud qđ stat cū motu ad aliq formā stat sil cū eē remisso illi⁹ foꝛᶜ. ista pz: qz in motu q fit sm aliq formā foꝛᵃ itroducēda sz quā fit motᵘ bz eē ipfectū qđ semp pficit. nā talis motᵘ nō ē nisi foꝛᵃ fluēs r icōpleta. vt dr. 3. phyco. Sz foꝛᵃ ordia ex q subm mutat stat cū motu: qz tal est cā successiōis ī motu sm Cōmen. 4°. phyc. ꝓmē. 71. qz successio nō pōt eē nisi rone foꝛᶜ ordie ī mobili exītis. igr rc̄. ¶ 3° sic. Tertū ē q ī mixto manēt qlitates elᵗᵒᵣ remisse. alr non magis dispōneret mā ad formā mixti qz ad foꝛᵃᵐ elti. igit cū qlz ps mixti sit mixta r qliᵗᵉˢ elᵗᵒᵣ sint ordie. segt q ī eadē pte māe sint qlitates remisse ordie. ¶ 4° sic. Sint aliq agētia ordia q sint apta agere mutuo ad seiuicē in dispōne debita ad agendū r patiēdū: r iter ista sit mediū qđ sit aer: r ista agētia sint calidū r frīdū sub talib⁹ gradib⁹ q alter possit agere ī relinquū p tale meᵐ b totū ē pole. tūc cū agēs nō possit agere ī distās: nisi agēdo in meᵐ vt bz videri ex 2° de aīa. tex. cōmē. 74. r vtrūq istoꝛ agat in reliquū: segt q vtrūq aget ī meᵐ: r cū actiōes sint ordie. igit foꝛᶜ ordie p manētes erūt ī eodē subto: sz nō erūt ibi sm eē itēsuz. g sm eē remissū. ¶ 5° sic. Si ordia nō pñt nālr eidē sil ieē: segt q qñ aliqđ subm trāsmutat cōtinue de vna foꝛᵃ in aliā formā ordiā foꝛᵃ cozrūpēda bz vltimū istās sui eē vl de foꝛᵃ gnānda daret p̄ᵐ iductū p motuz. ꝓs vtrūq est sm. ex. 6. phyco. tex. ꝓmē. 47. r. 8. phyc. tex. ꝓmē. 69. igr illud ex q segt. ꝓña pz. nā totū tps in q subz ē sub forma corrūpēda: r totū ī q est sub foꝛᵃ gnānda totū b r totū illud totalr se excludūt si ordia nō ponūt sil: r vlteriᵒ nlluz tps mediū ē iter illa: alr subz p aliqđ tps careret vtraq foꝛᵃ. Ex b argr. Si aliqđ frīdū altereт ad calitatē: motᵘ remissiōis frigoris erit vsq ad aliqđ istās datū citra qđ nibil erit iductū de calitate. g in illo instāti erit vltimū eē frīditatis: vel si nō: saltē dabit p̄ᵐ iductū de calitate: r ita p̄ᵐ ī motu calefactōis. ¶ Uel alr formet rō. istās co-

L z

UVA. BHSC. IyR_086_2

pulās vtrūq; tps: vl' se tenebit ex pte foꝛ q̄ coꝛrūpit: vl' ex pte foꝛ q̄ acgrit. si p̄ frig' hēbit vlti fui eē. si ꝛ ꝯda bit p̄ mutatio i calefa. ¶ 6. Agēs nāle nihil coꝛrūpit nisi cando aliqd icōpole coꝛrūpēdo: ꝛ ita ēt nō remittit aliq̄ formā: nisi cando aliqd icōpole illi fm aliquē gradū ꝛ fm qd illud cāt in maiozi gradu vl minozi coꝛrūpit gradū ipsi⁹ pexūtis. q̄re ꝛc. ¶ Ulti⁹ argr. Dē qō mouet hz aliqd vtriusq; extremi. igit cū mot⁹ sit a ꝺrio in ꝺriū hz aliqd vtriusq; ꝺry: q̄ ꝑpō Az. i. 6. tex. ꝯmē. 32. nō eēt vera nisi ꝺria seiuicē ꝯpaterent in eodē sub gradib⁹ remissis. ¶ Sz nō obstātib⁹ istis rōnib⁹ teneo ptē negatiuā. q. p q̄ pte p argr̄ auctate Az. 4. metaph. tex. ꝯmē. 27. vbi hz q̄ si ꝺria eēnt sil: tūc ꝺdictoꝛia eēnt sil. vñ dic sic. Qm̄ aūt ipole ē ꝺdictoꝛ sil eē verā de eodē: palā q̄ nec ꝺria sil incē eidē ꝓtigit. Et īmediate subdit ꝓbatoꝛ: q̄ vt dicit vnū ꝺriū ē puatio alteri⁹: q̄ nō est itelligēdū q̄ vnū ꝺrioꝝ sit puatio alteri⁹ eēntialr: q̄ qōlz ꝺrioꝝ ē foꝛ maliter aliqd positiuū: sz itelligit illatiue seu ꝯsecutiue. nā ad positionē vni⁹ segt negatio alteri⁹. Et B q̄ eēntia vni⁹ ē icōpossibil eēntie alteri⁹. segt. n. in B subto ē albedo. g̃ in B nō ē nigredo ꝛ e. ꝛ ꝑ pōnē tuā ponēdo ꝺria sil segt. in B subto est albedo ꝛ ēt nigredo. g̃ ista duo vīfica bunt de eodē sil. vz. q̄ in eo sit nigredo ꝛ nō sit nigredo: nec vadet fugere ad denoiatiōez: dōo q̄ hꝫ subm nō denoiat nigrū: nisi nigredo sit vltra dimidiū toti⁹ latitu⁹: aut i eē itēso re albedis. nā vn⁹ grad⁹ albedis ē eēntialr albedo: ꝛ i ipa saluat ꝯplete rō specifica albedis: q̄ simplex i q̄cūq; ē fz se totū ē: albedo ē foꝛ simplex: sz p Az. eēntia vni⁹ ꝺry icludit puatōez alteri⁹. g̃ si in aliq̄ subto sit albedo necio segt in ipo eē puationē nigredis. Cōfirmat: q̄ si euaderet tale subz nō denoiari q̄tū ad esse: q̄ denoiatio hz fieri p ꝯcreta denoiatiua: nō tn̄ euadit de denoiatōe q̄tū ad ineē: de q̄ denoiatōe hr̄ z⁰ thopi. c. z⁰ g̃ lz daret q̄ tale subm nō eēt nigrū: nō tn̄ fm istā pōnez dz ꝓcedi q̄ in eo nō sit nigredo: q̄ tūc positio cōcederet q̄ nigredo ieēt tali subto: ꝛ nō ieēt: q̄ō est ꝺdictio. ¶ Ꝑ. ad p̄n. Diuersitas diuersificās aliq̄ gen⁹ in spēs ē ꝺrietas. hoc ꝓbat auctate Az. i. io. metaph. tex. ꝯmē. 24. ingrit. n. ibi q̄ sūt ille dōrie q̄ faciūt specificā ꝺrietatē: ꝛ determinādo se dicit q̄ dōrie spēc⁹ sīt tales: alie āt sūt dōrie mā les ꝛ accītales nō ptinētes ad spēz: sz ad idiuidua. Et ꝓbat ēt B assūptū rōne: q̄ dōrie p se dīdētes gen⁹ i spēs sūt oppoⁱᵗᵉ: alioqn posset ꝯuēire vni ꝛ eidē: q̄ō ē fz: q̄ diuersificāt ipz gen⁹: ꝛ faciūt ipz diuersū i diuersis: ista oppō nō pōt eē nisi ꝺrietas: q̄ nō ē oppō ꝺdictoꝛia: q̄ spēs cōstituit p dōriaz: ꝛ nō ꝓstituit in eē p simplicē negatōez: si cut ē negatio ꝺdictōis: neq; p eandē rōnē est oppō puatiua: q̄ puatio formalr est pura negatio: dōria spēᶜᵃ nō ē foꝛ maliter negatio: neq; ē oppō relaᵗᵃ: q̄ talr oppō ē accīntalr. g̃ a sufficiēti diuisiōe talr oppō iter dōrias specificas ē oppō ꝺrietatr. ¶ Ex B ad ꝑpoᵐ. vbicūq; repit dōria spēᶜᵃ ꝺrioꝝ ibi repit oppō ꝛ repugnātia ꝺrietatis: sz i formis accītalib⁹ sub gradib⁹ remissis repit eēntialr talis dōria spēᶜᵃ. g̃ ibi ē oppō ꝺrietatis. igit sic in gradib⁹ itēsis nō se ꝓpatiūt adiuicē: ita neq; i remissis. ꝓbat ista vltia ꝓna: q̄ nā ꝺrioꝝ ē q̄ mutuo se expellāt ꝛ vicissiz īsint. Cōfirmat: q̄ vbi ē eq̄lis rō repugnātie ibi ē eadē icōpossibilitas. sic ē i ꝑpōsito: ꝛ ꝑsertiz B hz efficaciā ꝺ pōnē. s. Tho. q̄ vult q̄ in itroductōe gradus foꝛ tota eēntia foꝛ itroducat: ꝛ p ꝓns ibi est tota rō repugnātie ꝺrietatis. ¶ 3⁰ ꝑncipalr argr. Impole est duas spēs q̄ sunt eēntialr act⁹ ꝓstituere vnā p se spēm eque simplicē cū ꝓstituētib⁹. pz ista: q̄ vnitas p se i ꝺceptib⁹: ac ēt i reb⁹ est ex p se actu ꝛ p se po⁹. igr si qōlz ꝓstituēs ē eēntialr eq̄ i actu nō faciēt vnū p se ꝛ maxie qō sit eq̄ simplex cū ꝓstituentib⁹. nā vr

iplicatio ꝺdictiōis q̄ aliqd sit ꝓstitutū ex ptib⁹ foꝛmis: ꝛ tn̄ sit simplex. pz ista maioꝛ assūpta: sed due foꝛᶜ ꝺrie: ēt sub gradib⁹ remissis sūt eēntialr actᵃ. q̄ sunt foꝛᶜ: ꝛ foꝛᵃ ꝛ actᵃ formalr quertunt: sunt ēt actᵃ vltimi specifici: q̄rū nā determiat p vltimas dōrias specificas: ꝛ ois dōria vltrioꝛ ꝑter specificā spēi spālissime est mālis: ꝛ p accīs exio⁹ metaph. tex. ꝯmē. allega. igit tales foꝛᶜ ꝺrie nō pūt facere vnū p se: sic ē mediū iter ꝺria: tale ēt me⁰ ꝓstitutus est foꝛᵃ eq̄ simplex: sic extrema: q̄ ois foꝛᵃ accītalr ē simplici ꝛ inuariabili eēntia ꝓsistēs. Et ꝓbat ēt rōne: q̄ foꝛᵃ accītalr solū ꝓponit ex gñe ꝛ dōria: ꝛ nō ex diuersis reb⁹. Cōfirmat tota ista rō. nā si albedo ꝛ nigredo ꝓponūt rubeū: aut fuscū: segt q̄ totū ꝓpositū q̄ō ē vnū p se resultās ex istis eēt pfecti⁹ suis ptib⁹: ꝛ ita fuscū erit pfecti⁹ albedine. ꝓna ꝓbat: cū totū ꝓpositū vnū p se sit aliqd distinctū a suis ptib⁹ ēt sil sūpti. vt vult Cōmē. 7. metaph. tex. ꝯmē. vltimi: tale icludit oēz pfectiōez suaꝝ ptiū: ꝛ vltra B addit actualitatē ꝛ pfectōez toti⁹: quaz ipm totū superaddit ptib⁹. igit ꝛc. ¶ Rñr q̄ totuz p se vnū ē pfectius suis ptib⁹ fm entitatē ꝛ eēntiā: nō tn̄ fm vtutē ꝛ actualitatē. nā lz mixtū sit pfectius in entiᵗᵉ q̄ eltū ignis: ignis tn̄ est actualiᵗᵉ ꝛ actiui⁹. sic est ō me⁰ reᵘ extremoꝝ. est. n. pfectius in entitate: sz nō in actualiᵗᵉ ꝛ vtute. ¶ Sz ꝺ. q̄ vt⁹ ꝛ actualitas isegt entitatē rei ꝛ ꝑportionat ei: q̄ eēntia ꝛ q̄ditas vniuscuiusq; est act⁹ ei⁹. p Az. q q̄ō q̄d erat eē vbicq; appellat actū ꝛ formā. igit q̄ō est pfectius i eēntia ꝛ entitate: est ēt pfectiuꝫ in actualitate ꝛ vtute. Et ad īstātiā de igne dōm: q̄ lz ignis sit actiui⁹ mixto quātuz ad actōez coꝛruptiuā: tn̄ nihil ꝓhibet mixtū brē aliquā actionē pfectiuā q̄ est ei⁹ pfectio intrinseca nobiliozē q̄z sit actio ignis. ¶ 4⁰ ꝑncipalr argr. Si q̄liᵗᵉˢ ꝺrie non ꝓpatiunt in gradib⁹ itēsis: segt q̄ nec ēt i remissis. ꝓtia ꝓbat: q̄ repugnātia fm gredus intēsos i formis: aut est formalr: aut vtualis: formalis attēdit penes formā specificā vtualis penes vtutē ꝛ excessuz alic⁹ vni⁹ sup alterū: si formalis: cuz ista sit a foꝛᵃ speᶜᵃ: segt q̄ ista repugnātia erit fm totā spēm: ꝛ qōlibz idiuiduū ei⁹: vt de se pz. si vo sit vtualis: q̄ rōne gradus itēsus foꝛᶜ secū ꝓpatit graduz remissuz: vbi ē ꝓpoꝛ repugnātie ex pte itēsi supza remissuz maioris eq̄litatis: multo magis gradus itēsus secū ꝓpatiet aliū itēsuz ꝺriū: vbi gradus q̄ ē coꝛrūpēdus magis resistit q̄z vbi est remissus: ꝛ hoc maxie hz vitatez inesse pmāsiuo: q̄d sit in via ad coꝛruptōez.

Teneo igit ꝓnē ista rōnū. p q̄ ē nōn⁰ q̄ extrema in medio nō ꝯueniūt: nisi vtualiter: quēadmodū dr̄ ō eltis ꝯurrētib⁹ ad gnōnē mixti: ꝛ ad eē ipsi⁹: in q̄ nō ē ꝯueniētia formalis: lz solū vtual: tū q̄ foꝛᵃ eltī manet in mixto: sic ipfectū i pfecto: sic vegetatiuū ē in sensitiuo: ꝛ trigonū i tetragono: ex z⁰ ō aia. tex. ꝯmē. 31. Tū ēt q̄ lz in mixto nō sint q̄liᵗᵉˢ eltoꝝ: sunt tn̄ q̄liᵗᵉˢ silēs q̄litatib⁹ ipsoꝝ: q⁹ mixtū cāt silēs effect⁹: sic eltа. vz. mixtuz būectat desiccat ifridat ꝛ calefacit: ꝛ alis opōnes ꝓsiles opōnib⁹ eltarib⁹. Tū q̄ in mixto est vna foꝛᵃ subalis cōtinēs in vtute sua actiua formas eltoꝝ nō fm subam vt ptes suas: sz fm vtutē. Tum postremo: q̄ mixtū hz poᵐ q̄z dā nō solū subtiuā: sz ēt formalē seu pfectā: p quā ē ꝓxime resolubⁱᶜ in eltа. Et B vr̄ eē ītētio phi. pō de gnōne. tex. ꝯmē. 84. cū dicit: q̄ eltа manēt i mixto in poᵗ ꝛ vtute ex his ad ꝑpoᵐ: dico q̄ colores medy non sūt ꝓpositi ex extremis q̄cūq; ꝓpone actuali: sz solū virtuali q̄ ꝓpō nihil aliud est nisi nālis ꝯuiētia medy cū extremis magis q̄z sit vni⁹ extremi cū reliq̄. Ex gb⁹ segtur q̄ media iter ꝺria. vt exēpli gra. colores medy nō dicunt medy per ptícipatōez extremoꝝ: nec ēt q̄ sint medy dia p abnegationē extremoꝝ: sic vt⁹ mozalis ē me⁰ iter

UVA. BHSC. IyR_086_2

oto vitia: ꝫ dñr medy 4r. p.pp nãlẽ ꝓuenientiã medy ad extremũ: ac ẽt p approximationẽ quã nõ bz vnuz extremũ cuz reliquo. 2.o qz alterans remouẽdo extremũ nõ inducit statiz aliud: sed trãsmutat alterabile per formas medias ꝓius q̃ perueniat ad extrema. 3.o ꝓpter respectum ad sensum quẽ imutat. nã colores medy nec pfecte ꝓgregãt visum: nec pfecte disgregãt. 4.o qz teste Ar. in de sensu ⁊ sensa. ab eisdẽ cãis gnãr̃ q̃uis diuersi mode se hãtib⁹: a gb⁹ gnãr̃ extrema. ¶ Aduertẽdũ vltimo q̃ sicut est ꝓpõ essentialis ex mã ⁊ for⁹: ⁊ ꝓpõ q̃ti⁹ q̃ ex ptib⁹ integralib⁹: ac postremo ꝓpõ fm gradus pfectiõales: ita p oppom est simplicitas: ⁊ simplicitate opposita ꝑmis duob⁹ modis forma intẽsibilis est simplex: ꝫ nõ simplicitate 3.o: qz ĩ tali for⁹ sũt diuersi gradus pfectiõis: ⁊ vtutis q̃ ꝓpõ nõ repugnat simplicitẽntie for⁹.

Quibus ꝑmissis rñdẽduz est ad rõnes oppositẽ opiõnis q̃ ꝫ dicta nullo mõ ꝛcludunt. ¶ Ad ꝑmã cũ dr. agẽs nãle qõ agit p mã argu⁹ ⁊ alioz sequẽtiuz ꝑmittr̃ q̃ successio in acgsitiõe for⁹ p motũ nõ ẽ ex icompolitate ptiũ for⁹: neq; ex iſufficiẽtia agẽtis: ꝫ posset dici q̃ ex limitatõe sua hoc pueĩt: qz est agẽs finitũ ⁊ limitatũ: ⁊ oẽ tale agit cũ resistẽtia: ⁊ ꝓ ñs successiue: ꝫ ℔ dimittat̃: dico aũt q̃ successio ẽ ex diuisibilitate for⁹ in ptes graduales: q̃ sũt portiões ipsi⁹ eiusdẽ rõnis. naz albedo. expli gra. est for⁹ homogenea eiusdẽ rõnis in toto ⁊ in ptib⁹: ⁊ ex q̃ est homogenea est diuisibilis in ifinitũ: ex q̃ est diuisibilis in ifinitũ ẽ acgsibilis p motũ ⁊ successiue: ⁊ ex q̃ est acgsibilis p motũ ẽ for⁹ bñs q̃dã cõtinuitatẽ. ꝑmũ ꝓbat̃: gcqd ẽ demr̃abile de toto in homogeneis ẽ demr̃abile de ptib⁹ ei⁹: cũ totũ ⁊ ptes in istis sint eiusdẽ rõnis: ꝫ diuisibilitas in partes eiusdẽ rõnis est demr̃abile de toto homogeneo. g ℔ demõstrabit̃ de ptib⁹. 2.m ꝓz: qz qõ est diuis⁹ in partes põt ptibil⁹ ⁊ successiue acgri. Vltimũ ꝓbat̃: qz nisi for⁹ haberet cõtinuitatẽ in ptib⁹ nõ acgret̃: nisi p mutatiões instãtaneas: ⁊ ista ꝛtinuitas ẽ vtualis ⁊ itẽsiua. Successio ẽt in motu põt eẽ ex pte mobilis. Ex eo q̃ vna ps ei⁹ est ꝓpingoz mouẽti: ⁊ ex ñti nata ꝑus pfici ab ipo q̃ alia: ⁊ ℔ accipiẽdo ptẽ añ ptẽ ĩ ifinitũ: ꝫ ẽt possit dari ps q̃ tota sil possit pfici ab agẽte ꝓpter pfectõez ei⁹. vt vr̃ velle Ar. 8. phyco. tex. ꝛmẽt. 23. vt ẽt exponit Lõmẽ. Successio põt ẽt eẽ ex pte dispõnũ repugnãtiũ for⁹ ĩtroducẽde: iste tñ dispões sunt for⁹ ꝛria abyciẽda: p cui⁹ abiectõe iducit̃ ab agẽte for⁹ media: ad cui⁹ inductõez abicit̃ alia: gs gradus extremi ꝛry. expẽpli gra. Lũ calidũ icipit alterare fridũ nõ ẽ itelligẽdũ q̃ ĩtroducat̃ gradus calitatis p se distinct⁹ a gradu friditatis: ꝫ ĩtroducit̃ for⁹ media q̃ q̃uis sit eq̃ simplex sicut extreme: tñ bz aliqd de vtroq; extremo: qz pticipat rõnez vtriusq; vtualr eo mõ q̃ dcm̃ est. Et ex ℔ appz quõ mobile dũ mouet̃ pticipat ò vtro extremo in for⁹ media. Et quõ friditas expellit̃: qz introducit̃ aliqd sibi incõpole. s. for⁹ media q̃ ꝓpata ad extremũ ꝫ locũ alteri⁹: nec ẽt ex ℔ segt̃ vltimũ eẽ ĩ fridita te si fiat cõtinua depditio p formas medias appropinquãdo ad extremũ ĩtroducẽdũ. s. de tepido ad intẽsi⁹ tepidũ: q̃ tepiditas ĩ eẽ ĩtẽso totalr excludit friditatẽ: ⁊ in eo istãti q̃ bz eã in aliq̃ certo gradu in illo istãti friditas bz p⁹ nõ eẽ: in q̃ istãti calita⁊ bz vltimũ nõ eẽ pcedẽs eẽ: ⁊ sic nõ dar̃ p⁹ in calefactõe friditat. ¶ Sz ꝫ ℔ istar̃: qz in ꝛrys imediatis: si ꝛriũ corrumpẽdũ remittit̃ vsq; ad aliqd istãs: ⁊ nihil alteri⁹ ꝛry ĩtroducit̃ vsq; ad illud instãs: ꝛriũ corrũpẽdũ bẽret vltimũ sui eẽ: vt dareť p⁹ mutatio ꝛry inducẽdi. vtrũq; ꝛñs est ꝫ Ar. 8. phyc. vt alleg̃atũ ẽ. s. Et ñam ꝓbat Scot⁹. 2.o: sñar. vi. 2. q. 9. si. n. sit solus mot⁹ remissiõis egritudis vsq; ad aliqd instans: ⁊ tũc p.ĩducat̃ aliqd sanitatis: vel egritudo remouẽda haberet vltimũ sui in eẽ: qõ negat phs vel si nõ: sanitas saltem imediate seq̃ns egritudinẽ bẽret p̃mũ sui esse: ⁊ tũc esset p̃ma mutatio motus sanationis. qõ est ita inconueniẽs: sicut de p̃ma remissiõe motus egritudis. Inconueniẽs ẽt vr̃ q̃ agẽs remittat egritudinẽ: nisi cãndo aliqd incõpossibile sibi ingt ipse. ¶ Ad hoc rñdet Scotus in postꝑdicamẽtis. q. 39. q̃ ipole est accipe vltimũ instans forme pcedẽtis q̃ bz eẽ pmanẽs in subto qõ transmutat̃ in quo termio illa forma pcedẽs corrũpẽda bẽbat eẽ: ꝫ vltimus termin⁹ forme pcedentis est p̃mus termin⁹ forme subsequẽtis: in quo termio est forma subsequẽs ⁊ nõ pcedẽs. Et ad illud qõ infer̃ q̃ dareť p̃ma mutatio forme subsequntis: negat̃ q̃ deť p̃ma mutatio initiãs motũ ad formã subsequẽtẽ: q motus integrat̃ ex motu depditiuo forme pcedẽtis ⁊ acgsitiuo forme sequẽtis. motus iste est vn⁹ ex vnitate termini ad quẽ ꝓncipalis ex vnitate mobilis ⁊ tpis: neq; est verꝫ q̃ deť p̃ma sanatio: qz nõ tñ motus ad sanitatẽ est ex introductõe sanitatis: ꝫ etiã ex depditiõe egritudis. ¶ Ad intentionẽ doctoris vbi allegat̃ exponẽdus est. alr sibi ꝛdiceret. ¶ Ad illud q̃ ꝛriũ expellit̃ p incõpossibile dicẽt inferi⁹. Nec dicta sint p solutiõe p̃mi argumenti ⁊ mã alioz que sequunt̃. ¶ Ad 2.m ꝛcedit̃ maioz. ⁊ ad minorem dicit̃: q̃ ꝫ forma ꝛria stet cũ motu: ĩmo ipa sit motus mãliter sumptus loquẽdo de forma ꝛria que acgrit̃ in fine motus: ⁊ vlteri⁹ stet cũ ꝛtrario fm qd qõ est mediũ inter ꝛria simplr. vt Lõmen. vult. 5. phyco ꝛ. cõmen. 19. ⁊ 12. metaph. ꝛmẽ. 6. non tñ stat cũ forma ꝛria simplr. Et cũ dr̃ q̃ forma q̃ est alterꝫ extremũ ꝛrioꝫ est cã succes siõis in motu ꝛcedit̃: sed nõ est p̃cisa causa ⁊ totalis hꝫ successiõis: sed etiã diuisibilitas forme q̃ acgrit̃: ⁊ alia vt p̃missum est. ¶ Ad 3.m negat̃: q̃ q̃litates elemẽtoꝫ maneant in mixto. vt dictũ est: ꝫ ꝛsimiles gnãr̃. Et ad ꝓbationẽ q̃ mã nõ magis disponeret̃ ad vnã formã mixti q̃ ad formã elementi: negat̃ ñtia. nã ad formã mixti disponit̃ mã per alterationẽ elemẽtoꝫ nõ tñ alteratoꝫ: sed etiaz corruptoꝫ in instãti quo gnãtur mixtũ. Uñ fm diuersaz mixtionẽ elemẽtoꝫ ꝛcurrẽtiũ in gnãtiõe mixti mã magis disponit̃ ad gnãtionẽ vnius fm spẽm q̃ alteri⁹: vt. vz. ex ipsis corruptis fm subas ⁊ q̃litates suas agens nãle de materia educat formã ꝓuenientẽ mixtiõi elemẽtoꝫ ꝑus alteratoꝫ: el'ta aũt nõ simul ꝛcurrũt ad gnãtionẽ elemẽti: ꝫ vnũ põt cõuertere aliud in sui nãm. ¶ Ad 4.m admisso casu: dico q̃ agẽtia ꝛria agũt in mediũ fm diuersas partes medy ꝓpter diuersaz approximatõez agẽtiũ ad partes medy: q̃ nõ ꝑñt esse eq̃ approximata cuilz pti medy: illa ꝑus pfici̊t̃ ab agẽte q̃ est ei ppingoz: ⁊ tũc ptes alterate ad ꝛria: aut sunt eq̃ in actu p formas ꝛrias: aut non: si sic: cũ vnũ ꝛriũ sit actiui⁹ reliquo: illa ps q̃ erit in actu fm illud ꝛriũ actiui⁹: ceteris paribꝰ alterabit aliã ptem ad q̃litatẽ ꝛsimilẽ sibi: ⁊ aget in ipaz corrũpẽdo formaz ꝛriã p formas medias. vt dcm̃ ẽ. s. vbi ỳo ꝛria eẽnt eq̃lis vtutis in agẽdo ⁊ resistẽdo: qõ nõ dar̃: si cetera essent paria: puta agẽtia extrinseca: eẽnt eq̃ efficaciter agẽtia: neutra ps alteraret aliã: aut agẽs extrinsecũ nõ trãsmutaret illã corrumpẽdo oppositã q̃litatẽ in ipa. ¶ Ad 5.m ꝓz rñsio ex dictis: q̃ in actõib⁹ ꝛry in alterꝫ ꝛriũ nõ dar̃ vltimũ corrũpẽdi: qz agens ꝛriũ agit p formas medias. vt dcm̃ est. Et cũ dr̃ q̃ tps mensurãs eẽ corrũpẽdi excludit totũ tps forme ꝛrie inducẽde: trãseat. Et cũ tu dicis q̃ in illo instãti medio qõ ꝛtinuat vnũ tps cuz alio erit vltimũ esse ꝛry corrũpẽdi. negat̃ hoc: ĩmo añq̃ sit introductus aliqs gradu⁊ caliditatis p introductionẽ forme medie in eẽ intẽso: puta tepidi: erit depdita tota latitu-

UVA. BHSC. IyR_086_2

do frigiditatis. Exẽpli gra. Cum introduceꝫ tepiditas vt octo friditas hẽbit ꝑmũ nõ esse eiꝰ: ꝛ in illo instanti erit vltimũ nõ eẽ caliditatis ꝓcedẽs eẽ ipsiꝰ: ꝛ imediate post hoc introduceꝫ aliqs gradus caloris ꝛ remittꝫ tepiditas: in istãti g̃ medio vtriusqꝫ tpis illud qõ alterat ẽ sub neutro ꝺriorꝫ: ſz est sub forª media in eẽ itẽſo in q̃ forma corrũpẽda hꝫ ꝑmũ nõ eẽ: ꝛ ſi arguaꝫ de ꝺrys imediatis. dciñ est supra. ¶ Ad 6m etiã rñsuꝫ est: qꝺ agens nãle corrũpit formã extremã ꝺriã ꝑ aliquid incõpoſe ei: qz teste Cõmẽta. vt allegatũ est. ſ. mediũ ꝺriaꝫ aliquo mõ extremo nõ repugnãtia incõpossibilitatis: ſz solũ q̃. ad eẽ pfectũ ipsiꝰ acgrẽdũ. ¶ Ad vltimꝰ ꝓcediꝫ maiorꝫ ad minorẽz ꝺr qꝺ subm alterabile qñ est sub forª media hꝫ aligd vtriusqꝫ extremi ꝑ qꝫto mediũ hꝫ ꝓueniẽtiaz nãle cum ipis magis qꝫ vnũ extremũ cũ altero. Et ſi istꝫ de ꝺrys imediatis qꝺ ꝑpõ Ax. nõ põt ỽificari. Rñdeꝫ qꝺ altera bile dũ est sub ꝺrio qõ corrũpit in eẽ remisso dispõiꝫ ad alterꝫ ꝺriũ. Et ex eo qꝺ sic disponiꝫ ꝺr hꝫ aligd ꝺ termino ad quẽ: ꝛ ſil'r ois dispõ iducta q̃ sit via ad corruptõez forꝫ abiciẽde: sicut ẽ gradus forꝫ q remittiꝫ est icõpoſe ꝛ repugnãs forme ꝛ eẽntie eiꝰ q̃ ad eẽ pfectuz ipsiꝰ. eẽntia ꝑm eẽ pfectũ depdiꝫ ꝑ gradũ remissiuz ab alterãte cãtũ. Uel meliꝰ ꝺꝫ est qꝺ corruptio forme fit ꝑ icõpoſe: ſz nõ remissio: ꝛ hꝫ ẽ vexꝫ. vt ꝑz. Uel ꝛᵒ põt ꝺici qꝺ icõpoſe vel est itrinsecũ vel extrisecũ. ad corruptionẽ forꝫ nõ regriꝫ incõpossibile intrisecũ: ſz extrinsecũ: qꝺ est ꝺriũ agẽs ad expulsionẽ forme: q̃re argum nihil ꝛcludit.

Ad argumẽta in ꝑnº. ad Axꝫ. ꝑz qꝺ ꝺõm sit ex dictis in corꝫ. q. ¶ Ad Cõmen. ꝺr qꝺ est opiniꝫ oppoſite. ꝛ iõ auẽctates sue nõ cõuincũt. ¶ Ad rõnẽ rñdeꝫ qꝺ participatio illa nõ est ꝑm eẽ: ſz solũ ꝑm ꝓueniẽtiã nãlẽ ꝛ ꝛtinentiã ỽtualẽ ꝑm quã mediũ magis ꝓuenit cũ extremis q̃ extrema iter se.

¶ Est igitur aliquid tertiũ ꝓter contraria materia ꝛc̃. Tex. cõmẽ. VI. Qõ. IIII.

Truz metaphicꝰ ꝛsideret de duabꝰ cãis q̃ sũt mã ꝛ efficiẽs. vꝫ qꝺ nõ ꝑ Cõmẽ. in. iz. meᶜᶜ. cõmẽ. 6. vbi hꝫ qꝺ nãlis ꝛsiderat duo gnã cãruz. vz. mãm ꝛ efficiens: ꝑmus phs alia duo. ſ. formã ꝛ finẽ tm̃. ¶ Itẽ qꝺ metaphicus nõ ꝛsideret mãm appz ꝑ eũdẽ Cõmen. ꝺmẽ. ꝑ. phyco. ꝑº. vbi vult qꝺ phicꝰ ꝛsiderat de q̃tuor cãis: metaphicus tm̃ de tribꝰ. ſ. motore forª ꝛ fine. ¶ Itẽ qꝺ mã nõ sit de ꝛsideratõe metaphici argr̃. nã mã nõ est scibilis: nisi ꝑ analogiã ad forã. forª est ꝑnᵐ opõnis ꝛ motꝰ, talis ꝛsideratio ĩ ordine ad formã est tm̃ nãlis. g̃ ꝛc̃. Confirmaꝫ ꝑ illud qõ ponit Cõmẽ. zº phyc. ꝺmẽ. zi. vbi hꝫ hꝫ qõ ꝑmissuz ẽ. vz. qꝺ ꝛsideratio de mã. vt ẽ subm forꝫ ẽ nãlis: ꝛ lz ꝺicat ibidez qꝺ si ꝛsidereꝫ vt vnũ entiũ: ista ꝛsideratio ẽ ꝑmi phi. hꝫ nõ ꝛcludit nisi qꝺ mã ꝛsideraꝫ a metaphico iqᵐ ẽ ens: ꝛ est vna ps subtiua entis: ſz sic ꝛsiderare mãm nõ ẽ ꝛsiderare ipaz. vt est ꝑnᵐ ꝛ cã: de q̃ qriꝫ in pñti. igiꝫ ꝛc̃. ¶ Itẽ si mã ꝛ efficiens ꝛsiderantꝫ a metaᶜᵒ: aut ꝛsiderantꝫ a ꝓzi: aut a posteriozi. nõ ꝑᶜᵒ. vt testaꝫ Cõmẽ. ꝑº phyc. ꝺmñ. vltiº q̃tũ ad mãz: ſz q̃tũ ad efficiẽs oñdit ipse. ꝺmẽ. ſ. ꝛ. 6. iz. metaph. qꝺ nulla alia via põt demſare mãz ꝛ efficiẽs eẽ nisi via motꝰ: ois alia iutilis est ꝛ vana. ſz via motus est tm̃ nãlis. igiꝫ.

Ad oppositũ est ipemet Cõmẽ. ꝺmẽ. ſ. ꝑalegº. iz. metaph. vbi ꝺicit: qꝺ cõicãt iste due sciẽtie. vz. nãlis ꝛ metaᶜᵃ ĩ ꝛsideratõe de ꝓncipijs sube sensibilis: q̃uis alr ꝛ alr ꝛsideret hꝫ ꝓnciª: qz nãlis ꝛsiderat ea vt sunt ꝓncipia subę sensibilis in eo qꝺ sensibilis: ſz metaphicꝰ i eo qꝺ suba: hꝫ opiõnis est Auicẽ. ꝑº metaph. ẽ. z. Alexãder afrodiseꝰ. vt recitat Cõmẽ. iz. metaph. ꝺmẽ. ſ. Albertꝰ mag. in ꝑnº sue metaph. ẽ. 3. Scotꝰ. ſ. Thomas ꝛ alij.

Pro determiatiõe istiꝰ. q. Primo ponunt q̃dã notãda. Scõo ponent ꝛcłᵒ determiatiua. q. 3º rñdebiꝫ ad argutª.

Circa primũ est ꝑmuz nõndũ qꝺ q̃uis q̃ꝫ ad trãsmutatiõez nãlẽ 4ᵒʳ cãe ꝛcurrãt: due tm̃ ꝓncipaliꝰ cõcernũt motũ ꝛ ꝑnª motꝰ. vz. mã ꝛ efficiẽs q̃ forma ꝛ finis. ꝑma ꝑs declaratª: ꝛ ꝑmo quo ad mãm: qz illud maxie ꝛcernit motuz qõ ponit in diffõne motus: mã est hꝫ. g̃ ꝛc̃. Maiorꝫ est mãifesta: ꝛ minorẽ declaratª. nã diffiniatª motꝰ, ꝺr qꝺ est actꝰ entis in poᵗᵉ ꝑm qꝺ in poª. mã aũt est ens in pura poª subtiua ꝛ passiua. igiꝫ mã icludiꝫ in diffõne motus. Et ꝓterea nõ declaratª nã trãsmutatõis ꝛ motꝰ: nisi ꝑ mãz. vt ꝑz ꝑmo phyco. ꝑmo de gnõne. ꝛ. iz. metaph. nã ꝺr ibi qꝺ nõ est trãsmutatio ꝛ motꝰ: nisi sit subz deferẽs trãsmutationẽ. ingr. n. Cõmẽ. ꝑº phyc. ꝺmẽ. 71. qꝺ si trãsmutatio eẽt sine mã alterꝫ isto rũ accideret: aut qꝺ trãsmutatũ eẽt siñ trãsmutatiõe: aut qꝺ trãsmutatio eẽt i nihilo tãq̃ i subto. Quo ad efficiẽs. ꝑbaꝫ ipm ꝛcernere motũ: qz vbicũqꝫ logꝫ Ax. ẽ efficiẽte semꝑ appellat ipm ꝑnᵐ vñ motus: ex eo qꝺ efficientia actio passio: vt ꝛsideratª a nãli nõ sꝫ sine motu: a qbꝰ pñt abstrahi alie rõneꝫ nõ ꝛcernẽtes motũ: sic sũt ꝓductiuũ ꝛ opatiuũ: de qbꝰ ꝛsiderat metaᶜᵘˢ. ¶ Ex hꝫ nõndo segꝫ hꝫ corᵐ: qꝺ q̃uis be due cãe ptineãt ad nãlẽ ꝛ approꝑentꝫ ei: magis tñ ei approꝑaꝫ mã q̃ efficiẽs. ꝑbaꝫ: qz illa cã q̃ tm̃ iueꝫ i nãlibꝰ trãsmutabilibꝰ ẽ magꝭ phyᶜᵃ ꝛ nãlis q̃ illa q̃ aliq̃n iueꝫ exꝫ illa: mã ẽ hꝫ ꝛ nõ efficiẽs: qz nusq̃ ẽ mã sine trãsmutatõe: efficiẽs aũt iueꝫ vbi nlla ẽ trãsmutatio: qz i itelligẽtys iueꝫ efficiẽs sine motu. pficiũt. n. seiuicẽ ꝑ modũ itelligẽt| ꝛ intellecti: ex ꝛᵒ de aia. ꝺmẽ. 14. ꝛ. iz. metaᶜᶜ. ꝺmñ. 36. ꝛ. 44. itellcũs aũt ẽ cã itell'nt| i ist| effectiua sine motu. Due aũt cãe q̃ sꝫ forª ꝛ finis approꝑant metaᶜᵒ. Tuz qz i istis ꝓz ẽ rõ dãt| eẽ q̃ sit rõ monẽt|. vt dciñ ẽ alꝭ. Tũ qz be due cãe repiũt i imobilibꝰ ꝛ abstractis. ¶ zº nõndũ ꝓncipalr: qꝺ 4ᵒʳ cãe ꝛsideᶜᵉ a metaᶜᵒ abstrabũt a seipis vt ꝛsiderãt a nãli. nã vt ꝛsiderãt a meᶜᵒ abstrabũt a motu: ꝛ ab hiꝰ q̃ ꝛcernũt motũ: ꝛ pcise ꝛsiderantꝫ iq̃ᵐ dãt eẽ vl' extriᶜᵉ vt efficiẽs ꝛ finis: vl' itrinᶜᵉ vt mã ꝛ forª. sũt. n. ista vt ꝛsiderãt a metaᶜᵒ ꝑnª eẽntie ꝓpᵗⁱ ptinẽtia ad eẽ ꝛ ad gditatẽ rei. Et hãc ꝓnẽ teneo ñ tm̃ ꝺ mẽte Albti Sco. ꝛ alioꝝ: ſz ẽt de mẽte Auer. q. n. fz ipz efficiẽs forª ꝛ finis ꝛsiderentª a metaᶜᵒ: ꝑz ꝑ ipz. vt allegᵐ est ꝑ phyco. ꝺmẽ. ꝑ. q. mã ꝛsideraꝫ a metaᶜᵒ. ꝑz ꝑ ipm. zº phyc. ꝺmẽ. zi. Sz forte tu ꝺices: metaᶜᵒ nõ ꝛsiderat mãz ꝛ efficiẽs: nisi a posteᵖ ꝛ ꝛsideratõe q: ſz a ꝓzi ꝛsiderãt a nãli. Cõtra. qz i. iz. ꝺmẽ. ſ. ꝛ. 6. ꝛ ꝑ phyco. ꝺmẽ. vltiº ꝛ zº phyco. ꝺmẽ. zz. ista ꝑnª nõ demſrantꝫ eẽ: nisi demſratõe signi. igiꝫ a nãli nõ magis ꝛsiderantꝫ seu pfectiozi mõ q̃ a metaᶜᵒ. ¶ zº nõnᵐ: qꝺ ꝛsideratio ꝺ cãis sube sensibil' siue gnãbil' ꝛ corruptibilis siue eterne põt eẽ duobꝰ modis. vnoº q̃ᵐ ad eẽ: alioº q̃tũ ad rõnẽ ꝓncipiãdi: ꝛ q̃tũ ad gd est. Silr ꝑnª sube sẽsibil' pñt ꝛsiderari. vnoº iq̃ᵐ ꝑnª sube sẽsibil'. alioº ĩ eo qꝺ suba simplr. Et hꝫ colligũt ex cõmẽ. ſ. iz. metaᶜᶜ. vbi Cõmẽ. hꝫ hꝫ ẏba. qꝰ hꝫ incepit Ax. declare ꝑnª eterne sube: ꝛ posuit ẽt hꝫ qꝺ declatiue ĩ nãlibꝰ ꝛ ꝛsiderauit ꝺ eis ꝛsideratiõe. ꝓpa huic scie. vbi gra. qꝺ ẽ suba ꝛ ꝑª ꝛ forª: ꝛ qꝺ ẽ ꝑnᵐ ꝛ finis. Et postmoᵐ iferiꝰ subdit: nãt declat ea eẽ ꝑz qꝺ sũt ꝑnª sube mobil'. phs aũt ꝛsiderat ꝺ eis ꝑz qꝺ sũt ꝑnª sube ĩ eo qꝺ suba est: nõ sube mobil'. Ex q ꝓᵒ eliciũt duo: q̃rũ ꝑmũ ẽ qꝺ ad phycũ spectat ꝓbare eẽ ꝑnª ꝛtriusqꝫ sube: ꝛ qꝺ metaᶜᵒ accipit ea ꝛ ꝓsupꝓit tãq̃ ꝓbata in scia nãli: qꝺ. n. mã ꝛ forª sint: ꝛ qꝺ sint sube copis

UVA. BHSC. IyR_086_2

mobilis: ꝛ vlteri⁹ ꝙ ſube abſtracte ſint ꝑbat pb̄ycus ꝛ me⁹. q̄tum ad hoc accipit a nāli. z⁹ qō ponit ⁹ꝝ eſt ꝙ cū oꝛ ꝙ ad meta⁹ ſpectat igrere ꝛ ꝟſiderare ꝑn⁹ ſube ſēſibil' ſiue cozruptibil' ſiue eterne: vez ē i rōne ꝓncipiā di ꝛ q̄tū ad qd ē: nō āt i rōne eēndi ꝛ q̄⁹ ad qꝛ ē. nō. n. ꝙ bat meta⁹ mām ꝛ fozmā eē: neq; ſubas ſepatas a mā eē: ſz ꝝ accipit a phi⁹. ꝑbat āt ꝝ oīa eē ꝑn⁹: lz nō eodē mō q̄ phicus. nā phi⁹ ꝝo ꝑbat ea eē ꝑn⁹ ſube ſenſibilis inq̄⁹ mo bilis: metaphi⁹ ꝝo ꝑbat ea eē ꝑn⁹ ſube ſenſibilis i eo ꝙ ſuba: ꝛ ꝝ reꝑhēdit Cōmē. Alexā⁹ g dixit: ꝙ phi⁹ igrit ꝑn⁹ ſube ſēſibil: cozrup⁹ ēt vtroq; mō tā i rōne eēndi q̄⁹ in rōne ꝓncipiādi. ꝛ ꝑñr ꝙ meta⁹ ingrit ꝑn⁹ ſube ſēſibil'. eterne ēt vtroq; mō. ꝑ⁹ approbat ⁹ꝝ. z⁹ negat. ¶ Sed ꝛ Cōmē. 6. meta. ꝓmē. p⁹ bz ꝙ eiuſdē ſcie ē cōſiderare de aliq̄ ſi ē ꝛ gd eſt. igit ſi meta⁹ ꝟſiderat de ꝓncipys ſube icozrupti⁹ gd ſūt: ēt ꝟſiderat ſi ſūt: vl' ꝙ oppo⁹ ſi phs nā lis ꝟſiderat de iſtis ſi ſūt: bz ēt ꝟſiderare gd ſūt. ℞ñr ꝙ eiuſdē ſcie ē ꝟſiderare de aliq̄ ſi ē a ꝓzi: ꝛ p cāz: ꝛ gd ē. ſi n. aliq̄ ſcia ꝟſiderat de aliq̄ ſi eſt pp gd ſiue p cāz: eadē ꝟſiderat ō illo gd ē: aliq̄ tñ ꝟſiderat de aliq̄ ſi ē p effect⁹ q̄ nō ꝟſiderat gd eſt: ſic̄ phia nālis re⁹ ſubaz ſepataz. vt dcm̄ eſt. ¶ Sz q̄uis z⁹ dcm̄ ſupza poſitū ipzobet Cōmē. Auicē. tñ Sco. ꝛ aly ſentiūt cū Alex⁹ quā diſputa tionē determiauim⁹ i q̄dā. q. ordiaria. de hac mā ſufficit tetigiſſe itētiōez ꝓmēti quā ꝝ āno nō ꝙ vitate: ſz ꝙ reue

Quantuz rētia ſcolariū ſegmur.

ad z⁹ arti. ⁹ ōtermiatiua. q. ē ꝙ meta⁹ ꝟſiderat de mā ꝛ efficiēte ꝟſideratōe ꝑpa: ꝛ nō tm̄ ꝟſide ratiōe ptinēte ad nāle. Iſta ꝟcl'o pz ex dict': ꝛ ex illa pte ⁹. 6. pallega. vbi dic̄ Cōmē. Az. incepit bas duas cās. ꝛ p⁹mālē ꝛ declauit eā ꝙ illas ꝓpones eaſdē qb⁹ fuit vſus in ſcia nāli. ꝛ iō vr ꝙ ꝝ ꝟſidera? nō ē ꝑpa huic ſcie: ſz ē ps ſcie nālis: ſz qꝛ vicie ſūt bꝫ ꝟſideratōes: ꝛ neče ē vti vna ea⁹ i altera q̄ſi ꝑn⁹ fecit rememoratiōez ō ꝝ qō declatū eſt i ſcia nāli: ſz tñ ꝝ magis gnāl' ꝑſcrutat q̄⁹ i nālib⁹. Ex q̄ ⁹ ego elicio ꝙ: qꝛ mā ꝛ efficiēs ſūt de ꝟſideratiōe ꝑn⁹ ꝑbi nāl: fo⁹ āt ꝛ finis de ꝑn⁹ ꝟſideratōe metaꝑbici: Az. p⁹ determiauit i ꝝ lib⁹ ō ꝟſide⁹ mām ꝛ efficiēt]. vt ex bis facil⁹ determiaret ō fo⁹ ꝛ fine: ꝛ determinādo de mā ꝛ efficiēte ꝑus declauit mām eē ꝑ illas eaſdē ꝓpones qb⁹ vſus ē i nālib⁹ demſando ipaz eē: nō ꝙ ꝟſideratio ō mā bi. iz. meta. ſit oīo nāl: cū i rei vitate vterq; artifex. ſ. nā lis ꝛ meta⁹ bēat ꝓpziā ꝟſideratōez ō mā ꝛ fo⁹: ſz qꝛ iſte ꝟſideratōes ſūt m̄ktū ꝓpiq; neciū ē vt ꝟſideratio ꝑhica introducaꝛ i meta⁹ ꝑ modū ꝓncipy: ſic̄ ſigs i geome⁹ ꝑba ſup datā rectā lineā ꝟtingit triāgulū eqlatez collocare. p⁹ ꝑbatio ñ eēt, ꝑꝑa geome⁹: ſz ꝑhie nāliꝫ: introducereť tñ taꝛ demſratio vt eēt ꝑn⁹ demſrandi ꝟnē dictā: ita feť Az. mā vt faciliꝰ ꝑbaret ꝙ mā ꝛ foz⁹ ſūt ꝑn⁹ ſube: iq̄⁹ ſuba ē: mo⁹ ꝓncipy: ꝛ nō ꝑ modū ꝑpe ꝟſideratōis. Ex q̄ ꝛcludit q̄ tā nāl' q̄ meta⁹ ꝟſiderat ō mā ꝛ foz⁹: ſz ñ eodē mō: qꝛ meta⁹ gnāli⁹ ꝟſiderat q̄ nāl' ꝛ vl'⁹. Cōſiderat. n. ꝑhic⁹ ō mā ꝛ foz⁹. inq̄⁹ ſť ꝑn⁹ ſube: ī eo ꝙ ſēſibil' vl' mobil': meta⁹ ꝝ ſť ꝑn⁹ ſube ī eo ꝙ ſuba. vt. ſ. dcm̄ ē. Cōſtat āt ꝙ cōce ꝑt⁹ ſube ī eo ꝙ ſuba: ē ꝛcept⁹ cōioz q̄ ꝛcept⁹ ſube mobil'. Cōſiderat ꝙ meta⁹ vt ꝛ mā ꝛ foz⁹ ſint ꝑn⁹ ſube vt ſuba ē. Et ſi ſic vt ꝛ ſint ꝑn⁹ alio ꝛ pñtoꝛ: aut nō: ꝛ ſi ſic: vt ꝛ ſint ꝑn⁹ vlia: aut ꝓticlaria: ſz certū ē ꝙ iſte ꝟſide⁹ ſť meta⁹ nō nāles ꝛ vlioꝛes q̄ ꝑhice. ¶ Sz ō. qꝛ Cōmē. ꝑfato ⁹ꝝ circa finē dic̄: ꝙ ꝑmo Alexā. vificabiť cū dic̄: ꝙ ꝟſidera? ſubys: q̄ ſūt i motu ꝟz ꝙ accipit ꝑn⁹ iſtoꝛ a ꝑ ꝑho: ſitelligať ꝙ iſta ꝑn⁹ ſint cā foꝛal' ꝛ final' ac mālis ꝛ mo

uēs. Et iferi⁹ addit: iſta āt ꝑn⁹ ſūt nālis tm̄: cū fuerit itellecta ex iſtl ꝝ duo tm̄ ꝑn⁹: cā. ſ. mal' ꝑ⁹ ꝛ ꝑ⁹ mouēs. ¶ Itē iſtaꝛ ꝙ arg⁹ qō adduc Cōm̄. ⁹ ꝝ ꝙ aſſerit ꝙ ꝑn⁹ vtriuſq; ſcie. ſ. nālis ꝛ meta⁹. ſť alia ꝛ diſticta. arguit ſic. ſi ꝑn⁹ ſcie nāl' ſūt alia a ꝓncipys meta. vt tu dicis. g̃ iſte ſcie ſť diſti cte ꝛ ñ ſť vicie: neq; cōicāt i ꝟſideratōe de mā ꝛ foꝛa q̄ ſť ꝑn⁹ ſube ſenſibil'. ꝛ iō mā ꝛ foꝛa nō ꝟſiderať ꝝ ꝑpa ꝟſide ratiōe ptinēte ad metaphicā: cui⁹ oppo⁹ dcm̄ ē. ¶ Ad ꝝ rm̄r ꝛ ad ꝑ⁹ ꝙ Cōm̄. ñ plus vult: niſi ꝙ cā mālis ꝛ mouēs ſť de ꝑn⁹ cōſideratōe phici: nō āt foꝛa ꝛ finis: ſz iſta duo ſcdario ꝛ ex ꝓnti ptinēt ad ipm: ad metaphicū vo foꝛa ꝛ finis ꝓncipal' ſpectāt: ſcdario mā ꝛ efficiēs: ꝟſiderat nā lis māz ꝛ efficiēs abſo⁹ demſando ꝑmā māz eē ꝛ ꝑ⁹ mo toꝛē eē: fozmā āt ꝛ finē ñ cōſiderat abſo⁹: qꝛ ñ pōt ꝑbare ſic euidēter ꝛ ime⁹ ex me⁹ nāli aliq̄ ꝑn⁹ eē ꝑmā fozmā ꝛ ſil' finē vlti⁹. ꝟſiderat. n. ꝑ ꝛ ꝑ ſe foꝛa⁹ vt ē pfectio māe trāſmu⁹ ꝛ finē vt ē termin⁹ mot⁹ agēt]. Uel al' nāl' ꝑbat māz ꝛ fozmā eē. ꝛ ſil' ſubas ſepatas eē: ac ēt efficiēs ꝛ fi nē: qꝛ ſť: ſz iſta qd ſint: demſrat meta⁹: meta⁹ demſrat qd eſt ꝑ⁹ foꝛa: ſz ñ pōt ōmſrare: qꝛ ē. Meta⁹ igr accipit a nā li aliquē eē ꝑ⁹ motoꝛē ſimp⁹ ꝛ imo⁹: ꝛ ꝛcludit illū eē ꝑ⁹ fozmā ꝛ vlti⁹ finē. ꝑmā foꝛaz ꝙ q̄to ē act⁹ ſimpliciſſim⁹ ꝛ actualiſſim⁹ imitabil' a q̄cūq; ⁹z determiatū gradū p fectiōalē: ꝛ q̄ſi exēplar oīaz ꝓducibiliū: ꝙ vt ſic: eſt ēt effi ciēs. ꝙ q̄to ponit vnūqōq; i ſuo eē: aut in gradu ſue pfe ctiōis: finis vltim⁹ ꝙ q̄to ē fūmū bonū ꝛ appeti⁹: penes cui⁹ acceſſū vl' receſſū cūcta mēſurāť i eē. ¶ Uel ēt me taphic⁹ oñdit ꝑ⁹ ꝑn⁹ eē vlti⁹ finē z⁹. vno⁹ vt ē illō ꝓp qō amatū ꝛ deſide⁹ ⁹z ynūqōq; fit i actu ꝟm ſuā opōnē. alio⁹ vt ē pfectiſſimū en ſz i q̄ qlz nā itellcūal' bz pfecte getari: iſta āt ñ pōt ōmſrare phic⁹: ſz tm̄ meta⁹: ꝓſuppo⁹ tñ aliq̄ ꝑn⁹ nāli: lz remote. ꝛ iō foꝛa ꝛ finis ſť ꝑn⁹ approꝓata me taphico: efficiēs vo ꝛ mā ſť approꝓata nāli q̄ ſi ꝟſiderať a meta⁹ ēt ꝑpa ꝟſideratōe ptinēte ad meta⁹ ⁹z oz ip⁹z vti aliq̄ ꝑn⁹ nāli vt tādē ꝺuēiat ad ꝓpziā cōſidera⁹ meta⁹ bñdā de ipſis. ¶ Aduertēdū tñ: ꝙ lz i ꝑ⁹ foꝛa q̄ ē ꝺs cō currat rō efficiēt]. Cōmē. tñ nō ꝛcedit ꝙ meta⁹ demſret ꝑmū ꝑn⁹ eē ꝑmū efficiēs: ſic̄ ꝛcedit ip⁹z demſrare eē ꝑmā foꝛaz: eo ꝙ ꝟz ip⁹z efficiētia actio ꝓuēt⁹ ꝛ bꝫ ꝛcernūt mo tū ꝛ mutatōez. vt oñdit ip̄e. iz. meta. 44. ⁹t⁹. vbi reꝑhē dit Auicē. g ponebat iſta i ītelligētys: ꝛcedit. n. ibi cāz ꝛ cātū ꝙ modū ītelligētis ꝛ ītellecti: ꝛ tñ negat ibi ꝓuentū actōez ꝛ ꝟſecutōez ꝓp rōnē dictā. Intellcīn tñ ē cā itelli gētis i gñe cāe efficiēt]: qꝛ ꝟz ip⁹z obz i mēte mouet vt ef ficiēs. vt dic̄ i eodē. iz. ⁹t⁹. 36. i exēplo de balneo: qō i itel lectu mouet effectiue: vt ex̄ mouet vt finis. ¶ Sz ō ꝝ in ſtať. nā ſi ꝑhic⁹ ime⁹ ꝛ ex me⁹ nāli ꝓbat ſubaz ſepatā q mā eē: vr ꝓbare ſubaz ſepatā eē ꝑmā fozmā. ¶ ℞ñr ne gādo ꝓnam: qꝛ lz iſta duo ꝛcurrāt i eodē ſuba ſepata ꝛ ꝑ⁹ foꝛa: qꝛ tñ diſtīguūť rōne: ñ ſeq̄t ꝙ ꝑbādo vnū ꝓbeť al tez. ¶ Ad z⁹ rñr: ꝙ ꝑn⁹ vtriuſq; ſūt alia: ñ gdē ꝟz eē: qꝛ ſť idē ſubto. vt dic̄ Cōm̄. ſz ꝑciſe dr̄nt i mō ꝟſideradi: nō eſt āt icōueniēs diuerſas ſcias ꝟſiderare eādē rē modis diuerſis: ſic̄ q̄titas ꝟſideraťa nāli ꝛ a meta⁹: ſz diuerſiꝫ ꝟſideratōib⁹: aut modis ꝟſideradi. ꝛ ꝝ pz ad qōnē.

Ad argu ta ꝑn⁹ ad ꝑ⁹ pz ex dictis. ¶ Ad z⁹ dr̄ ꝙ ⁹ꝝ ꝑ tāto dic̄ meta⁹ ꝟſiderare ꝑmū motorē: qꝛ taꝛ mīn⁹ approꝓaꝛ nāli q̄ mā: qꝛ ꝑm⁹ motoꝛ reducīť i ꝑmā fozmā. vt dcm̄ eſt: logť. n. de bis i aūcate adducta: q̄ ꝑ aliq̄ approꝓatōez ꝑñt dici ꝓtiere ad meta ꝓhiſicā: qñ aūt in iſtis ⁹ti⁹ excludit mouēs a ꝟſideratiōe meta⁹: logť de mouēte ꝟz ei⁹ abſolutā approꝓatōez ꝛ nō ꝓpatiue ad aliō ꝑn⁹. ¶ Ad ꝫ rñr: ꝙ lz foꝛa ſit rō cogſcē di māz ꝛia ozigis ꝛ q̄ ad nos: tñ ꝟz ſe: cū ab ipa depēdeat foꝛa ñ ē ex̄. ē. n. ynū ꝑn⁹ ō ſe cogſci⁹. Uel dōz ē ꝙ q̄uis

L 4

UVA. BHSC. IyR_086_2

forma notificet mām q̄ ad ꝯsideratiōez hūdā a nāli: nō tñ q̄ ad ꝯsideratōez metaphicā q̄ est ꝑ abstractōez a sensibilib⁹. Et ad illa: q̄ fora ē ꝑn̄ᵐ opōnis ⁊ motᵒ: dr̄ q̄ est etiā ꝑnᵐ eēntie rei ⁊ qditat̄: ⁊ vt sic ꝑtinet ad metaphicū: ⁊ ꝑ hoc ad ꝯfirmationē dr̄ q̄ nō solū cōsiderat vt ps subtiua entis: sz ēt vt est ꝑnᵐ ꝯpositi q̄ ad esse ⁊ qditatē. vt dcm̄ est in cozpore. q. ¶ Ad vltimū rñdet̄ q̄ ꝯcludit māz ⁊ efficiēs eē: nō posse demr̄ari nisi a nāli. Et hoc cōcedit̄ ꝑm Cōmē. sed in rōne ꝑncipy: ⁊ q̄ sint ꝑnᵃ substantie sensibilis hoc potest ꝓbare metaphicus: ⁊ cōcedo q̄ ista ꝑncipia esse nō possunt ꝓbari nisi via motus ⁊ a posteriozi: sed in rōne ꝑncipiādi pñt ꝓbari metaᶜᶜsaltem a posteriozi: ⁊ q̄ aliquid possit ꝓbari in rōne ꝑncipy: ⁊ nō quo ad esse pz ex z⁰ de anima. vbi ꝓbat̄ animā esse ꝑncipiū vegetandi sentiendi ⁊c. Ex hoc medio: qz est quo viuimus sentim⁹ mouemur ⁊ itelligimus. Et tamē nō ꝓbat̄ aiam esse: qz est subiectū ꝑmuz ⁊ adequatū libri de aia: tale nō ꝓbat̄ esse: sz ꝑsupponit̄ toti scie ꝑm Auerro. ⁊ Auicēnā: q̄d dicat Scotᵘˢ ⁊ Albertᵘˢ. Uel alr̄ ista ꝑncipia sube sensibilis nō pñt ꝓbari quātū ad qz est: nisi a nāli ⁊ via motus: sz q̄tū ad qd est pñt ꝓbari a metaphico: cuiᵘˢ est ꝯsiderare qditates oīum entiū ⁊ ꝑsertim qditates abstractas ꝑm eē a motu ⁊ a mā: ista tñ qd sunt cōsiderat a posteriozi: ⁊ si dicat̄ q̄ ꝯsiderant̄ qditatiue ꝯsiderant̄ a ꝑozi ista sunt bȝ. vt tu ꝯcedis. g̃ ⁊c. Rñdet̄ cōcedēdo maiozē si sit ꝯsideratio pure qditatiua ꝑ simplr̄ ꝑoza: sz istā ꝯsideratōez nō hēmus nos: sz qditates tales cognoscimus per quasdā descriptiōes sumptas saltē ozi ginaliter ex effectibus a quibus abstrahendo venamur huiusmodi descriptiones.

¶ Omnia. n. materia sunt ⁊ eius que maxime sunt substātie vltime. Hec habet trāslatio noua: sed antiqua cōmentatozis sic habz. Et hec substantia est illud: quod est maius valde.

Textu cōmen. XV. Questio. V.

Queritur vtz cōpositū subale per se vnū sit pfectiᵒ forma. Et argr̄ q̄ nō auctate Cōmē. z⁰ phycoz. cōmē. 4. vbi bz: forma est dignioz hr̄e hꝫ nomē subā q̄ ꝯpositū: qm̄ ꝑ illā est cōpositū in actu: ⁊ cā est dignioz cāto: hoc idē vult Cōmē. 7. metaph̄. cōmē. 7. vbi dicit: ⁊ intēdebat q̄ quū forma sit ꝑoz cōposito ex mā ⁊ forma ⁊ cōpositū est subā: seq̄t̄ q̄ forma sit magis subā q̄ cōpositus. ꝓ hac ꝑte arguit̄ etiā rōne: qz illud qō est eēntialr̄ actus: est pfectius eo qō tantū est actus ꝑticipatiue forma est essentialiter actus. g̃ ⁊c. ꝑtia nō cū minozi. Maioz ꝓbat̄: qz actus est pfectio simplr̄ cū reperiat̄ formalr̄ in pfectissimo ente simpliciter: ⁊ actᵘˢ q̄tuz est ex se pōt eē formalr̄ infinitus. igit̄ ⁊c.

Ad oppositum tamen videt̄ esse hic Aristo.

In ista questione ꝑmo videndū est de ordine ꝑoritatis forme ad materiā ⁊ cōpositū. Secūdo de perfectiōe.

Circa primum ordo accipit̄ multiplr̄: ad ꝓpositū tñ duobus modis accipit̄. vno mō ꝑm originē. alio mō ꝑm pfectionē: ⁊ isti duo ordines in creaturis sunt oppositi: qz q̄ sunt ꝑoza via originis: sunt posterioza ꝑm perfectionē. Et hoc est ex limitatione seu impfectiōe nature: qz nā limitata semper ꝓcedit de imperfecto ad perfectū: in nā illimitata ⁊ simplr̄ perfecta est totū oppositū. nā que sunt ꝑoza via originis ibi: sunt ꝑoza etiā via perfectōis: q̄ ordo istoz duoz sit oppositus in creaturis pz ꝑ illud Aristo. 9. metaph̄. textu cōmē. 15. vbi dicit. ꝑoza generatiōe sunt posterioza ꝑfectiōe. ¶ Aduertendū tñ q̄ ꝑius origine est posteriᵒ perfectōe in creaturis: vbi sic ordinata cōparāre. ꝑmū declarat̄. nā actus est simplr̄ ꝑor poᵗᵉ: ex 9. metaph̄. tex. ꝯmē. 13. vbi de actu ꝓbat̄ ȝ ꝑoritas respcū potentie. s. diffinitiōe gnātiōe ⁊ perfectiōe: ⁊ inter alias ꝓbatiōes hec vna. s. ꝓbās ꝑoritatē tēporis seu generationis. oē q̄ō est potētia ens: fit ab actu ente. vt de se pz. sed illud a quo fit potētia ens: est distictū suppositaliter ab ente q̄ō fit: sz vbi in eadē nā limitata cōcurrat potētia ⁊ actus semp potentia ꝓcedit actū. zᵐ ꝓbat̄. s. q̄ ista deb̄eāt cōparari ad idē genᵘˢ: qz in mā cū aliquid generat̄ formā substātialē cōsequit̄ aliqua forma accidētalis: qz aliqua qualitas. Et tñ ista qualitas nō est perfectioz forma subst̄ātiali.

His premissis ponunt̄ ꝯclones. ꝑma est ista forma est simplr̄ ꝑor mā: ista ꝯclo pz: qz actᵘˢ est simpliciter ꝑor potētia. vt hic ĩmediate ꝑmissuz est. forma est actᵘˢ. mā est ens in potētia. g̃ ⁊c. ¶ Itē forma est cā per quaz mā est in actu. vt. s. allegatū est. Et hoc etiā vult Cōmē. z⁰ phycoz. cōmen. 30. sed cā est ꝑor cāto. igit̄ ⁊c. ¶ Sz cōtra hāc ꝯclonē instat̄: qz Cōmēta. ibidē dicit: q̄ materia est causa forme ꝑm q̄ forma nō pōt inueniri nisi per mām. igit̄ materia erit ꝑor forma. ¶ Itē ordo originis in cozruptibilib⁹ videt̄ simplr̄ ꝑor ordie perfectōis. materia precedit origine formā. igit̄ mā est ꝑor. Cōfirmat̄: qz saltē ꝑm aliquos theologos mā est separabilis a forma ⁊ nō eꝫ: sz ꝑius nō est impole separari a posteriozi: sz bñ ecōuerso. igit̄ ⁊c. ¶ Ad ista rñdet̄ ⁊ ad ꝑmū q̄ materia ⁊ forma sunt sibiinuicē cause q̄tū ad causalitatē eis competentē: nō quātuz ad esse. Et hoc vult Cōmenta. z⁰ physico ꝛ. cōmen. 65. vbi dicit: materia inuenit̄ per formā ꝑm q̄ forma est pfectio eius: forma aūt inuenit̄ per materiā ꝑm hoc q̄ mā est subiectū eius. Et z⁰ physicoꝛ. cōmen. allegato: postq̄ dixit q̄ mā est causa forme subdit: forma aūt est causa māe ꝑm q̄ materia non pōt esse in actu demōstrato nisi per illā. Hoc idē confirmat̄ per illud qō habet etiā Cōmēta. ꝑmo physicoꝛ. cōmen. 70. vbi bz hec verba. subiectuz sustētat formā ꝑm q̄ forma nō pōt esse sine subiecto: forma aūt sustentat subiectum ꝑm q̄ est cōplementū eius: ⁊ ꝑm q̄ subiectuz nō pōt denudari a forma. Ex his sequit̄ q̄ cū causalitas forme sit ꝑor causalitate materie: qz materia nō sustentat formā: nisi forma in formet ipaz: sequit̄ formā esse simplr̄ ꝑorē materia. Ad hoc facit ratio adducta de mēte Arist. in 9. metaph̄. qz nihil qō est in potētia fit in actu nisi ꝑ actū: aut hīs formā ⁊ actuz. igit̄ forma nō est in materia nisi per formā. igit̄ forma ꝓcedit materiā. ¶ Sed cōtra. qz si cōparet̄ ꝓuatio ⁊ forma sibi opposita ad mām ꝓus nā ĩest ꝓuatio māe q̄ forma. g̃ mā ꝑuꝫ est ꝓuata q̄ formata. Rñdet̄ q̄ ꝓuatiue opposita q̄ hñt ordinē nāe si cōparāntur ad tertiū: qō denoiat̄ eē ꝓus nā nō sic est ꝓus q̄tū ad ineſſe: sz solū q̄tū ad aptitudinē: qz. vz. tale pus natū est ineſſe q̄tū ex nā subiecti: nisi oppositū eiᵘˢ iducat̄ p agēs extrinsecū: sic est de forma respectu ꝓuationiꝫ: qz ꝓuatio ineēt māe nisi agēs extrisecū iduceret formā. In hūtribᵘˢ ordinē nature positiue qō est ꝓus nā q̄tū ad aptitudinē est etiā ꝓus q̄tū ad ineſſe. ¶ Sed ꝛ. q̄d sit de ordine ĩter ꝓuationez ⁊ formā in cōi. saltē loquēdo de forma signata ⁊ in particulari ⁊ ꝓuatiōe sibi opposita. ꝓuatio natura ⁊ tēpore precedit formā quantū ad ineſſe: ⁊ ita materia sub ꝓuatione precedit formā. Respōdet̄ q̄ forma ⁊ materia si comparent̄ ad idē numero materia ꝓcedit

UVA. BHSC. IyR_086_2

formã. si vo ad idẽ specie forma est simpliciter ꝑor: ꝛ sic intelligit ꝯclusio ꝓposita ꝙ forma ꝑcedit materiã quã tum ad esse: ꝛ etiã q̃tũ ad cãlitatez que debeť forme re spectu cãlitatis materie: vbi ista respiciũt idez in specie. Si vo respiciunt idẽ numero: forma est prior solũ q̃tum ad causalitatẽ: semp ītelligendo de priozitate nãe: nõ tẽ poris: qz in quocũq; ĩstanti tẽporis forma ifformat mãm materia substãtificat formã. ¶ Ad illud qõ adducit cõ tra ꝯclusionẽ de ordine originis dr ꝙ argumentũ ꝑcise ꝯcludit de materia ꝛ forma relata ad idẽ nũero. ꝛ ꝯ con ceditur. ¶ Ad aliud de separabilitate materie a forma. Hoc non ꝯcederet phs: nõ qdẽ ꝓpter hoc: ꝙ esse materie sit esse forme: aut totaľ causatũ a forma: sicut alig ignorantes nãm materie temerarie affirmãt: sed tm̃ ꝯ est ꝓpter ꝯnexionẽ causaꝝ simplr necessariã: ꝟm phm: qz im possibile est cãm primã causare sine causis scõis. Cũ igitur forma sit causa materie: ꝑ quãto est in actu formali: lz nõ in actu essentie: pro tanto deus nõ põt causare materiaz sine forma: qz forma ẽ causa scõa respectu cãe formalis materie: Sz si teneremus viã theologoꝝ: ꝑsertim Doctoris subtilis: sicut nõ implicat ꝛtradictionẽ: deũ facere materiã sine forma: ita nec; formã sine mã: quia nõ plus depẽdet forma subalis a mã: q̃ accidẽs a subiecto. Si igitur põt facere accns sine subo: vt in sacramẽto altaris: ita in ꝓposito. ¶ Sed ꝛtra: qz tunc iste forme eẽnt spuales. ꝛ si sic. essent ītellectuales. ¶ Rñdetur negãdo ꝟiam: qz sicut quãtitas est eiusdẽ nature si sit separata a suba: sicut si esset in suba: ita in ꝓposito: naz iste forme si essent sine mã: essent eiusdẽ nature: que lz non eẽnt extẽse in materia: eẽnt tm̃ extensibiles per materiaz: qõ repugnat forme pure ītellectuali: Uel põt dici ꝙ quãuis forma sit magis ens: ꝛ substãtia q̃ mã: non tm̃ est mĩ9 dependẽs: ĩmo magis: ꝓpter quã dependentiã nõ repugnat materie separari a forma: sed bene ecõuerso. ꝛ hec dicta sint sequẽdo Doctorẽ subtilẽ. in ꝛ° distĩn. iz ª. q. z. ¶ Secũda ꝯclusio. forma est prior ꝓposito. ista ꝓz: qz forma est por mã: vt dictũ est. ꝛ mã est prior ꝓposito: sicut ꝑncipiũ est prius ꝑncipiato: ꝛ qcquid est prius prioze: est ꝑus posteriozẽ. igit ꝛc. ¶ Tertia ꝯclusio. ꝓpositũ est magis ens ꝛ substãtia q̃ forma. ꝓbať. illud qõ icludit omnez perfectionẽ alteriꝰ: ꝛ vltra hoc aliaz supaddit est pfectius illo. ꝓpositũ est hꝰ respectu forme. igitur ꝛc. minor patz: qz ꝓpositũ addit ad formã perfectionez materie. ¶ Dicesmã est impfecta: itẽ est ens in potẽtia. Cõtra. materia hz stat a sumo ente: ꝛ mẽsuratur ab ipso. ¶ Itẽ mã est substãtia: cũ sit principiũ ītrinsecũ compositi substãtialis: ꝛ ex nõ substantys nõ fit substãtia. ¶ Itez mã est perfectior quolibz accñte: ꝛ causa ipsi9. ex ꝟmo phy. tex. ꝯmẽ. 80. materia cũ forma ẽ cã eoꝝ q̃ sunt. ingt Az. Ꝛursuz: sicut qõlibz accidẽs in suo genere hz suã perfectionẽ determinatã: ita mã. ¶ Ꝑ. materia habz ꝓpriã eẽntiã: cuz ꝙuertuntur. ¶ Itẽ bonuz dr equaľ enti. ꝟmo ethicoꝝ. ergo mã cuz sit distinctũ ens a forma habebit ꝓpriã bonitatez. ¶ Contra illud qõ dicitur ꝙ materia est ens in potẽtia: arguiť: qz materia nõ est ens in potentia obiecti ua: cũ tale sit puꝝ nihil. quemadmodũ est nũc antichristus: sed mã est ens in potẽtia subiectiua: ꝛ tale est essenialiter ens: vt dicit Cõmen. ꝯmento. 8. iz¹ metaphy. est eni tale ens ꝑmũ receptaculũ ꝛ fundamentũ omniuz forꝝ maruz: vt dicit Aristo. ꝛ° de gnãtione. tex. ꝯmen. 4. vbi Arist. vocat materiã pandoxes. i. receptaculuz. ꝓbať ētiã rõne: ꝙ materia sit per se ꝛ essentialr ens: qz qõcũq; recedit ab vno extremo ꝛtradictionis imediate. ꝛ statiz est sub reliquo: sed materia est extra nihil: qõ est ꝛtradictoriuz entis. igitur continetur per se sub ente: aut saltez est realr ens. ¶ Confirmatur: qz qõ per se ꝛ directe continetur sub diuidente alicuius vni9 cõmunis diuisi: continetur sub diuiso: sed materia continetur sub potentia: que diuidit ens: quia ens diuiditur per potentiã etiam subiectiuã ꝛ actum formalẽ aliquo modo: lz ista nõ sint prima diuidẽtia: sed potentia obiectiua ꝛ actus existentie. igitur ꝛc. ¶ Preterea arguiť ad principale. illud qõ ordinatur ad aliud tãq; ad finẽ est ignobilius illo ad qõ ordinatur. esse forme ordinatur ad esse cõpositi: sicut ad finẽ. ergo ꝛc. maior est manifesta: quia finis est nobilior his que sunt ad finem. Unde Cõmen. 5. metaphy. ꝯmen. 3°. complementũ largitas ꝛ bonũ non inuenitur in reb9: nisi propter finem. minor etiã patet: quia forma non inducitur ab agẽte in materia: nisi propter esse compositi. ¶ Et preterea. qõ fit per accidens est ꝓpter illud quod fit per se: quia omne per accidens habz reduci ad illud qõ est per se: sicut ad prius ꝛ perfectius. ex scõo phy. tex. cõmenti. 66. forma fit per accns: compositũ fit per se. igitur ꝛc. ¶ Iterũ confirmatur: quia Cõmen. 7. metaphysice. tex. cõmenti. 35. Ordo totius ad partes est ordo forme ad materiam: ꝛ ordo partis ad totuz: ꝛ ordo materie ad formaz: sed quicquid habz rationez forme est actualius ꝛ perfectius eo qõ habz rationem materie. igitur totum est actualius ꝛ perfectius forma. ¶ Item 3°. physicorum. totum ꝛ perfectuz conuertuntur. igitur qõ habz rationem partis est imperfectum. consequentia patz: qz totuz ꝛ pars sunt correlatiua. igitur si vnuz est perfectũ. reliquum est imperfectuz: cuz presertim sint relationes disquiparantie: ꝛ sint superpositionis et suppositionis. ¶ Item 7°. metaphy. tex. cõmenti. 8. esse hoc aliqd subsistens: ꝛ esse separabile ab alys maxime competit substantie: sed ista competunt composito. non forme: nã forma non est subsistens: cum sit in alio tãq; in subiecto: neq; etiaz est separabilis a materia ꝛ ab alys: sed ista competunt composito: vt de se patet. igitur ꝛc. ¶ Sed cõtra istam conclusionem ĩstatur: quia Aristote. septimo metaphysice. textu cõmenti septimi. concludendo dicit ex ītentiõe. quare si species est prior materia: ꝛ magis ens: ꝛ ipso qõ ex vtriscq; est: prior erit propter eandem rationez. In ista auctozitate ponit formam esse priorem composito: eo modo quo est prior materia: sed ponit formam non tm̃ priorem priozitate simpliciter ꝛ ordine originis vt dictuz est supra: sed etiam ordine perfectionis. igitur forma consimili priozitate precedet ipsum composituz. ¶ Ad hoc respondetur ꝙ auctozitas nõ cogit: quia Aristoteles premittit ꝙ forma est prior: ꝛ magis ens materia: ꝛ sic tangit duo comparando formam ad materiam scz priozitatem ꝛ maiozitatem in entitate et substantia. Cum vero comparat formam ad compositum: comparat secundum priozitatem: non secundum maiozitatem. Et hoc insinuat cum dicit. prior erit propter eandem rationem: naz qua ratione forma est prior materia: quia sicut principium principiato: cum sit aliquo modo principiũ materie: ita forma eadez ratione est prior composito: sicut principium principiato: sed quantum ad perfectionem substãtie ꝛ entitatis hic nulla fit cõparatio. ¶ Sz contra: quia in forma respectu materie cõcurrit duplex priozitas. s. nature seu originis et perfectionis: et vtraq; priozitate forma precedit materiam. igitur cuz consimili ꝑozitate precedat compositum: quia dicit ꝙ prior erit forma ipso composito propter eandem rationem. sequitur ꝓpositum vt prius. ¶ Rñdetur ꝙ in forma ꝯcurrit duplex priozitas: vt tu dicis: lz priozitatẽ nãe Az. distin

UVA. BHSC. IyR_086_2

guit ꝺ ꝓriozitatē ꝑfectiõis:ꝛ ꝼz ꝓriozitatē nāe ꝺparat foꝛ mā ad vtrūq; tā ad māz q̄ ad ꝺpoᵐ:ſz nõ ſm ꝓriozitatez ꝑfectiõis:nā ſi ſic ꝺparaſſz:ſic exiſtit in ꝺpatiõe foꝛᵉ ad māz vtrāq; ꝓximitatē:ita ēt feciſſz i ꝺpatõe foꝛᵉ ad ꝺpoᵐ: qõ nõ feᷓ. Vl̄ dõz ē ꝼz Doc. i q̄libe.q.9.q; cū foꝛᵃ ſit ꝑnᵃ ꝑncipale ꝺpoſiti.ly ꝑus.ꝛ magis nõ itelligiᷓ ꝼz ꝑfectõez: ſz ſm ꝑncipalitatem ꝛ idepēdentiā:quia entitas ꝑncipy ꝓrincipaliozis: qõ eſt forma eſt indepēdens reᵘ ꝓrincipia ti qõ eſt ꝺpoſituz:ꝛ reᵘ ꝓrincipy minᵒ ꝑncipalis:qõ eſt mā. ꝑncipiatū.n.depēdet a ꝑn°.ꝛ ꝑcipue ꝓrincipaliozi: ꝛ nõ eᵒ. Aduertenduz tñ vt dicit Doctoꝛ nr̄:forma in ꝺpoſito hz duplex eē.vnū eſt eſſe ꝓpriū qõ nõ tñ eſt eſſe eēntie:ve rū etiā eſt eē exñtie qõ ꝺpetit forme:vt diſtiguiᷓ eēntia liter a cõpoſito. Aliud eſt eſſe cõmunicatū ſibi a compo ſito. per ꝓrimū eē forma hz eē ꝑ ſe.p zᵐ hz eē ꝑ accñs: qz ad eſſe totiᵒ ꝑtes ſūt:et exiſtūt ꝑ accñs.quo ad ꝑᵐ eē: foꝛ ma eſt ꝓrioꝛ ꝺpoſito:ꝛ eſt ꝓrinᵐ eiᵒ.quo ad zᵐ: forma ē po ſterioꝛ ꝺpoſito.ꝛ eſſentia ꝺpoſiti eſt ꝓrinᵐ eſſendi vnicui qz parti.ꝛ reᵘ talis eē ꝺpoſiti forma fit ꝑ accñs: qz forma ſm ꝓpriū eſſe ordinaᷓ ad eē ꝺpoſiti vt ad finē.ꝛ ꝼz ℔ di xit Āz.7.meta.tex.ꝯn.59.q; gditas hz rōnē cāe: qz ē rō eēndi oibᵒ ptibᵒ ſuis itrinſecis ꝛ eſſentialibus. Sz ꝺ ℔ argr̄:qz ꝼz ℔ vr̄ q; forma generet ꝑ ſe:nā exq̄ forma hz.p priū eē.q̄ eſt ens ꝑ ſe:vt diſtiguiᷓ ab eē ꝺpoſiti: ꝛ vnūqꝺ qz eo mõ fit quo hz eſſe:ſegr̄ q; fõma fit ꝑ ſe. Ad ℔ rñ deᷓ q; eſſe ꝑ ſe vno mõ accipiᷓ ꝑ eo qõ hz vltimā actua litatez:ſic q; nõ eſt ꝑ ſe ordiabile ad aliquez actū ſimplr̄ vltra illū quē hz.alio mõ ꝑ eē quo aliqd ꝑ recedit a non eſſe.ꝑ ät recediᷓ a nõ eſſe ꝑ illud q̄ aliqd eſt exᷓ itellz ꝛ po tentiā ſue cāe.ſi loq̄mur de ꝑ eſſe:certū ē q; forma nõ eſt ens ꝑ ſe:nec fit ꝑ ſe:qz eē foꝛᵉ ꝑ ſe ordinaᷓ ad eſſe ꝺpoſiti: qõ eē eſt actᵒ vltimᵒ foꝛme participiue:vt dcm̄ eſt. Si vo loq̄mur de zᵒ eē:qõ eſt ꝓriū foꝛᵉ:cū tale eſſe ſit ex ꝑ pria nā in alio:tāq; in ſubo.iſtõ eē neq; eſt eē ꝑ ſe:neq; fit ꝑ ſe:vt diſtiguiᷓ ꝺ eſſe in alio. Sz quõ.g̃ forma eſt ens ꝑ ſe q̄tū ad ꝓriū eē. Rñ:forma dr̄ eſſe ꝑ ſe. ℔ eſt eſſen tialr̄.ꝛ ꝑ nāz itrinſecā:qz non ꝑ aliud.ꝛ ſic ꝑ ſe ꝑſeitate pri mi modi:ſz cū ℔ ſtat q; in alio ſit ens:ꝛ ſic fiat:ꝛ ſic nõ fit ꝑ ſe ꝑſeitate terty modi.℔ eſt ſolitarie. hec dicta ſint ad

Ad argumēta (queſtionē.

ꝓncipalia rñdeᷓ. Ad primuz q; auctas Cõmen.non cogit:qz ipſe eſt opionis oppoſite ad qõnē. Ad rōnez q̄ vtiᷓ in ꝺfirmādo opionez ſuā dr̄.vno° q; ſi rō ſua valeret:nulla cā eſſet eq̄ ꝑfecta eſſentialr̄ cuz cāto i entitate aut i ſuba:qz vnūqꝺq; cātū eſt illõ qõ ē in entitate ꝛ ſuba:a ſua cā:qõ ſi ꝺcediᷓ:nulla erit cā vniuo ca cū cāto:qz iſta ſūt eiuſdez ſpēi:ꝛ ita eq̄ ꝑfcā. Alr̄ ꝑ di ci q; rō ſua ſoluz ꝺcludit in cauſis efficiētib⁹ ꝛ vniuocis. iuxta illud Āz.z°.meta.tex.ꝯn.4. Unūqꝺq; maxie ipz alioꝝ eſt:ꝑ qõ alys ieſt vniuocaᷓ:ſz i cauſis formalib⁹ nõ tenet:qz ſi ſic.ſeq̄reᷓ q; effcūs formalᷓ ꝑdicareᷓ de cā foꝛ mali.ꝛ tūc iſta ꝺna eſſet bona.albedo eſt cā q̄re lignū eſt albū.igr̄ albedo eſt magis alba.ꝫ°° dr̄ q; rō Cõmen.tenet in cauſis totalib⁹:ſz forma nõ eſt totalis cā:q̄re ꝺpoſituz eſt in actu actualitate eſſentie:qz eēntia ꝺpoſiti nõ ſoluz eſt ꝑ formā:ſz ēt ꝑ māz:qz teneo māz ptinere ad gditatē ꝛ eſſentiā rei. Ad rōnez vltimā: q; forma eſt eēntialr̄ actᵒ:ꝺcediᷓ q; eſt actᵒ formalis:ꝛ vt ſic nullo mõ mā eſt actᵒ de ſe:qz repugnat māe oino iformare:cū ſit ſubz ſub ſiſtens omni foꝛᵉ:ac etiā vltimū: cum ℔ tñ ſtat q; mā ſit actᵒ eēntialis:vt dcm̄ eſt ſupra. Et ꝓterea.qõ ē eēntia liter actᵒ eſt ꝑfectᵒ eo qõ ē actᵒ ꝓticipatiue: ſi cetera ſint paria:vt qõ eſt actᵒ ꝓticipatiue:non icludat ꝑ ſe illud qõ eſt actᵒ eſſentialr̄:ſz oporteret q; vnū diſtingueretᷓ cõtra aliud:qõ nõ eſt in ꝓpoſito.q̄re ꝛc.

Siᷓr aūt ꝛ in artib⁹.medicinalis.n.ars rõ ſa nitatis eſt. Tex.ꝯmēti.XVIII. Qõ. VI.

Queritᷓ vtꝝ in mā reꝝ nālium aliqd foꝛᵉ ꝑexiſtat in mā ante ſui p ductiõez coagēs ad ꝺpoſiti gnõnē. Et arᷓ q; ſic:auctᵉ Cõmē. 8.meta.ꝯn.15°.vbi bz.Ex actu ꝛ põ nõ fit vnū:niſi p agēs ex trabēs ad actū:qõ nõ largiᷓ ei mltitudi nē:ſz ꝑfectiõez.Ex ℔ argr̄ ſic.Agēs qõ p ducit aliqd ꝼz totū ſuū eē.in ꝓducēdo nõ tñ largiᷓ ꝑfe ctionē:ſz mltitudinē i entib⁹:Sz agēs exhenz formā nā lez de põ māe nõ largiᷓ mltitudinē:ſz ꝑfectiõez tñ. igi tur ꝛc. Itē illõ qõ ē i actu nõ eſt aliõ ab eo qõ ē i põ:ſz illõ qõ fuit i põ ē i actu:ꝛ nõ ſūt duo diuerſa:vt igt Cõm. ibi.Sz ſi forma nõ ꝑexiſteret i mā: forma in põ ꝛ forma in actu eēnt aliq̄ duo diuerſa:qz diſtingueren̄ ſicut ens ꝛ nihil:quū forma in potētia ſit nihil:ſi nihil eiᵒ ꝑexiſtat

Ad oppoſitū (in mā realr̄.igr̄ ꝛc.

ē ꝑbs.7.meta. tex.ꝯn.29. vbi hz: q; ſic dom⁹ fit tñ ab exᷓ.ſic vtiq; ꝛ ignis:ſz fõma domᵒ ni hil hz reale ꝑexñs in mā.igr̄ neq; forma ſubalis ignis.

In iſta qõne due ſūt opiones oīno oppoſite. q̄z vna tenet ptē affirmatiuā. Altera negatiuā.

Pro prima opione ſūt mlte auctes ꝛ rōnes. ꝓa auctas eſt Āz.z°.phy.tex.ꝯn.3. vbi diffinit nāz ꝑ ℔ qõ eſt ꝑnᵐ mouēdi ꝛ geſcēdi eiᵒ i q̄ ē ꝛc. ꝛ ibi vult q; ꝑnᵐ nāle eſt i rebᵒ nālib⁹:ſz tale nõ ꝑt eē ꝑnᵐ paſſiuū:ſz actiuū:qz diᷓ q; tale ꝑnᵐ nõ ē illõ i q̄ ē aligd.ſ. motᵒ:ſz ꝑnᵐ qõ eſt i alio:ꝑ ℔ innēs iſtõ ꝑnᵐ nõ eē paſſiuū: Tūc ſic. Iſtõ ꝑnᵐ qõ nõ ē in q̄ aliqd recipiᷓ:ſz ipz recipiᷓ in alio:aut ē forma cozrūpēda i gnõne nāli: aut gnānda. nõ ꝓmū:qz quū iſtõ ꝑnᵐ coagat gnānti ad formā gnāndā eſſet ꝑnᵐ ſue ꝓpe cozruptiõis.igr̄ dādū eſt zᵐ.ſ.q; iſtõ pn cipiū eſt foꝛa gnānda.ꝛ ſi ſic.ſegr̄ q; hꝺ foꝛa ſm aliqd ſui ꝑeſt i mā. Cõfirmaᷓ iſta rō. Nā q̄ ē ꝑnᵐ motᵒ ꝛ get ꝛc. ꝑncipaliᵒ dr̄ ō forma q̄z ō mā.ex z°.phy.tex.ꝯn.12.ſz quū forma ſit actᵒ hz rōnē ꝑncipy actiui.mā quū ſit in pō re ceptiua oppoſita actui:hz rōnē ꝑncipy paſſiui.igr̄ nā bic diffinita magl accipiᷓ ꝑ ꝑn°.actiuo q̄z paſſiuo.g̃ ſi in oibᵒ nālibᵒ ſit nā ꝑ ꝑn°. paſſiuo i oibᵒ nālibᵒ erit nā:vt eſt ꝑnᵐ actiuū.ꝛ tūc ſegr̄ idē qõ prⁱᵒ. Cõfirmaᷓ zᵒ ℔ idem.zᵒ phy.tex.ꝯmē.3.ponit Āz. dꝛiaz iter nālia ꝛ artificialia: ꝑ ℔ q; nālia hñt in ſe ꝑnᵐ ſui motᵒ:nõ ät artificialia: aut igr̄ iſtõ ꝑnᵐ ē actiuū aut paſſiuū.nõ zᵒᵒ:qz eq̄ hñ artificia lia hñt in ſe ꝑnᵐ paſſiuū ſue factiõis: ſic ꝛ nālia:aliogn i poſſibile eēt ea fieri.g̃ tale ꝑnᵐ eſt actiuū. ꝛ tūc idem qõ ꝓus. Itē zᵒ phy.tex.ꝯn.78. Si domᵒ eēt eoꝝ q̄ nā ſūt ſic fieret a nā:ſic nūc fit ab arte. Et i eodē.tex.ꝯn.86. Si ars nauifactiua eēt i lignis:ſilr̄ faceret nauē. Ex ℔ arᷓ. ſi domᵒ fieret a nā:ſic fit ab arte:eodē mõ fieret.ꝛa ꝺſili ꝑn°.ſz ab arte fit vt a ꝑn° actiuo.g̃ ꝛc. Silr̄ ex z°auctᵉ. Si ars nauifactiua eſſet i lignis:ſilr̄ faceret nauiz:ſic nūc nā in nālib⁹ opaᷓ:ſz ars ē ꝑnᵐ actiuū.g̃ ꝛc. Itē ibidē tex. ꝯn.84. Diᷓ Āz.q; a nā ſūt q̄cūq; a q̄dā pn°. i ſeipſis mo ta accedūt ad aliquē finē.ꝑnᵐ ät a q̄ aliqd mouet ē actiuuz:ſic ꝑnᵐ in q̄ ſonat ꝑnᵐ paſſiuū.g̃ ꝛc. Itez 6ᵒ meta. tex.ꝯn.i.Āz. pbās phyſicā nō eſſe ꝓpaticaz arguit ℔ ex obiectl:volēs q; ꝑnᵐ factibiliū ē i faciēte:vt ars ꝛ itellꝫ ꝛ hꝺ:nāliū i moto.ꝛ ℔ habz itelligi de ꝑn°.actiuo. aliogn dꝛia iter artificialia ꝛ nālia nlla eēt:ꝛ rō Āz.ad ℔ addu cta peccaret p eguocatiõez ꝑncipy:qz alr̄ ſumereᷓ reᵘ ar tificialiū.ꝛ alr̄ reſpectu nāliū. Itē zᵒ phy.tex.ꝯmen. 66.Āz.reducit caſum ꝛ foꝛtunā ad naturā ꝛ itellectum: ſed certuz eſt q; caſus ꝛ foꝛtuna ſunt cauſe efficientes: ſz per accidens.igr̄ nā per ſe eſt cā efficiens rei naturalis.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ Cōfirmaī p illud 3°ethi. violētū est: cui⁹ pn̄m ē extra: nō oferēte viz passo. ℔ āt eēt i gnōne nāli si passū nō conferret viz agēti extrīseco. ergo gnātio nālis eēt violēta. ¶ Itē Ax. 7. meta. tex. 2m̄. 29. dicit q⁹ a nā fiūt in q̄rūcūq; mā est ps aliq̄ forme: q̄ sic mouet mām. sic̄ mouet ab extrīseco. ¶ Rōnes ēt adducunt ad hāc pōnē: Tum qz dato oppōsito. q. seq̄reť q⁹ forma nālis crearet: qz p⁹ ducereť de nihilo sui: z q⁹ ēt ānihilareť: qz qñ corrūpereť ytereť in nihil: Tū qz gnō for^c nālis eēt violēta. 2ña ps ex dictis: maxie ex 3°ethi. vt allegatū est. ¶ Modus ponēdi formas q̄ ad pexñtiā eaz in mā p̄ter pōnē vetustissimā ꝓbaz: vt Anaxagoze: Empedocl': Democriti: et aliaz. vari⁹ est gdē z diuersus: quē pstringēdo sic ponit̄ p duo notabilia p̄mittēda. ¶ p̄m⁹ est. in mā ē duplex pō. s. passiua z actiua. Passiua pō est ꝑm quā mā est apta nata recipe oēs formas: q̄ mā nō est gd: nec q̄le: nec q̄tū aliq̄ō in actu: nec aliqd aliaz p̄dicam̄toz: ſz est q̄libz istoz in pō subtiua z receptiua: vt dī. 7. meta. tex. 2m̄. 8. Alia ē pō in mā formalis: ſz quā est habilis z facilitata ad recipiē dū formas: z ista aut est vna re⁹ oīum formaz: reducibi liū ō pō māe subtiua: aut plures vna. Si ponit̄ vna: vna erit ichoatio gnālis re⁹ oīuz formaz: vt vī velle Aui. in ꝑtrac⁹ sue sufficiētie. ca°. 2°. etiā Linconiēsis i libello suo de luce. ponēs formā corꝑoreitatis coeternā māe: q̄ est ichoatiuū q̄dā re⁹ oīuz formaz gnābiliuz z corruptibiliū: z dicūt ℔ eē de mente Ax. ꝑ phyc. tex. 2m̄. 50. vbi hz. Opz p̄n⁹ semp manere. igī forma manet semp in mā ſz aliqd sui: saltē in rōne gnīs: q̄ō est for^a corꝑoreitatis. ℔ ēt vī velle Cōmē. ꝑ meta. 2m̄. 17. Mā igt recipit ꝑ formas vles. z sic deiceps vsq; ad idiuiduales. Ista for^a corꝑoreitatis est q̄si habit⁹ in mā hñs oztū a creāte māz: q dat eē māe: z disponit ipsaz ad eē specificū forme: z vocat habitus: Tū ex eē q̄ hz p̄māsiuū in mā ad modū habit⁹: Tū qz ꝑparat: disponit z iclinat illō in q̄ est ad formaz gnāndā. z in isto habitu ichoanť oēs for^c q̄ hñt eē potētiale in illa: q̄ forme in isto eē potētiali nō hñt eē distictū ad seinuicē: qz act⁹ est q separat z distiguit. ex. 7. meta. 2men. 49. eē āt actuale istaz formaz ē a gnānte. ¶ 2°. notādū: ponēdo vnū ichoatiuū formaz: q⁹ sic se hz gen⁹ ad dīaz ad spēs: ita ista forma cōis ad alias formas in eē ꝑpleto. gen⁹. n. ꝓtinet dīas mō ꝓfuso: ſz ꝓtinet spēs mō distincto ꝑ dīas 3bētes. sic ēt forme q̄ hñt eē idistictū z ꝓfusū in for^a cōi: deducunť ad eē distictū ꝑ q̄litates z diuersas dispōnes ad formas distictas: z ſz ℔ ista forma corꝑoreitatis nō distiguit realr ſz eēntiā a formis specificis: que forme sunt vnū in suba māe: qz sūt vnū in mā a q̄ capiūt vnitatē. ēt qz sunt ibi potētialr: qz pō dicit idistictiones: quū opponaī actui: cui⁹ est distinguere. Ex q̄ segī q⁹ iste forme nō solū sunt idistincte in forma cōi: q̄ est corꝑoreitatis: ſz ēt iter se: put ſz eēntiā sūt in mā: q̄uis forte posset dici istud ichoatiuū cōe esse aliō z aliud in re⁹ ad diuersas formas in actū deducēdas a gnānte. Alio⁹ ponit̄ ichoatio forme ponēdo vniuscuiusq; forme ꝑpriā ichoationē in mā: q̄ ē ipsamet forma gnānda ſz eē eēntie: que forma in eē eēntie ē pō māe: nō q̄cūq: ſz formal'. vñ sicut for^a in actu ꝑpleto ē act⁹ māe. sic in pō est pō māe. Ex ℔ dicit ista opio: q⁹ quū gñaī aliqd ꝑpo^m gnātur tāq; termi nus total: ſz forma ſz eē exñtie est termin⁹ formal: ita q⁹ nō gnātur forma ſz eē essentiā: ſz ſz exñtiā. ¶ Et si q̄ratur an forma sit termin⁹ total' si generet ſz exñtiā. ¶ Rñ': q⁹ nō ꝑ eē termin⁹ total' qñ gñaī: vt i ℔: qz termin⁹ total' ē ille q̄ ꝑ se fit: z gnātur ꝑfeitate terty modi: ita q⁹ est solitarie z in se acceptuz. i. ꝑ se subsistēs. ¶ Pro ista opione sunt multe auctes z rōnes. ꝑ qz Ax. dicit 2°. phy. tex. 2m̄. is. q⁹ ꝓuatio est spēs z nā: ſz ℔ nō vī vez: nisi qz forma ipfecta est ꝓuatio reⁱ suiipsi⁹ in eē pfecto. ꝓua°. aūt p̄cedit gnōnē ꝓpositi: z forma in eē pfecto. q̄ forma in aliq̄ eē sic p̄cedit. ¶ P. Cōmē. ꝑ phy. 2m̄. 79. hz hec vba. Si mā in sua nā eēt fōmata: nō reciꝑet oēs formas: nisi ens gnāretur ex ente: quēadmodū si in sua nā esset ꝓuatio simplr: tūc oīno nihil gnāreť ex ea. Ex his vult Cōmē. q⁹ ꝓuatio ipozrat aliqd: z nō puz nō eē: ſz eē tale nō est nisi foza generāda in eē impfecto. igī z̄c. ¶ Itē Cōm̄. ꝑ phy. 2m̄. 81. Mā ſz q⁹ accidit ei ꝓua°. est ināta appetere se assimilari ꝑ ꝑn°. ſz q⁹ ꝑt: z ℔ est appetere receptiōez forme. Et itelligere ℔ ꝑ appetitū illō qō mā hz de motu ad recipiēduz formā: Dec Cōm̄. Tūc sic. illō qō hz mā de motu nō est nisi forma fluēs z ipfecta: qz talis ē mot⁹ mā'r sūpt⁹. igī forma ipfecta p̄cedit gnōnez ꝓpositi. z ℔ ponit̄ ichoatio ei⁹. ¶ Itē ꝑ phy. 2m̄. 62. Quēadmodū gnātio albi ſz q⁹ est mot⁹ indiget suꝺo z opposito suo: ita z trāsmutatio in suba. z i eodē 2m̄. inqt. Jn spmate. n. qō fit hō nō cessant ptes spmatis recedere: z ptes hois fieri donec for^a hūana pficiaī. z ℔ si forma hūana fit ptibil'. igī ſz ipz forma subalis ptibil'r acgrit̄ z pficit̄ in motu: qō nō vī posse poni. s. ptibilitas ista nisi penes eēntiaz z esse for^c q̄ acgrit̄. ¶ P. ꝓua° ſz oēs: vt distīguit̄ a negatiōe ex⁹ gen⁹ formaliter icludit aliqd positiuū. qō positiuū nō pōt eē mā: qz Ax. ꝑ phy. reꝑhēdit Pla. q nō distīxit iter ꝓuationem z māz: vt dīc Cōm̄. ibi. 2m̄. 66. z phs. tex. 2m̄. 79. z Cōmen. ibidē. Igī tale positiuuz qō icludit ꝓuatio nō ē mā: neq; ꝓpositū: vt de se ꝑz: neq; forma cōrūpēda q̄ est in termio a q̄ ipsi⁹ mot⁹: qz talis forma qñq; nō manet: manēte ꝓuatiōe. maxie si fiat trāsit⁹ ab illa ad fōmā vltimā gnāndā ꝑ formas itermedias: sicut si fiat transit⁹ a spmate ꝑ formā sāguis z carnis ad formā hois: aut eq. certū est: q⁹ cū forma sanguis aut carnis: manet adhuc ꝓuatio fōme hominis: z nō manet for^a spmatis. igī ꝓuatio nō ꝑ se importat formā in termio a q̄ mot⁹ q̄ est forma corrūpēda. igit̄ positiuū qō ipoztat ē forma gnānda in termio ad quem. ¶ Itē Ax. ꝑ phy. tex. 2m̄. 43. nō ex q̄libz fit qōlibz: sed ex determiato fit determiatū. g̃ q̄ fiūt nāt'r fiūt ex ꝑn°. ō termiato: ſz illō determiatū nō pt eē mā: quū sit i pō ꝓdictiōis. igī oz q⁹ sit aliqd forme qō ē in mā añ gnōnē ei⁹. ¶ Cōfirmaī. qz si for^a gnābil' nō ꝑesset i mā ſz eē fōmale formabile: nō possz assignari rō q̄re ex semie nucl magis gnāreť nuz q̄ oliua. igī opz dicere q⁹ forma nucis habeat in illo semie aliq̄ō eē añ sui gnōnē. ¶ P. for^a añ sui gnōnē est aliqd. z nō ē mā: vt māifestū ē. g̃ for^a añ sui generatōez hz aliq̄ō eē distīctū a mā: p^a pars añt] ꝓbaī duꝑl'r: tū qz eadē for^a añ gnōnē ē i pō. z postea i actu: ſz nō pt eē ydētitas iter aliq̄: nisi vtrūq; sit ens. g̃ for^a añ sui gnōnē ē aliqd. Z°. eadē ps añt] ꝓbaī. qz illō qō nō ē mag] aliqd q̄ chimera nō pt ꝓduci. igī si for^a añ sui gnōnē eēt oīno nihil ipa nō possz ꝓduci. ¶ Et ꝓfirmaī: qz ꝑ phyc. vt supra allegatū ē. tex. 2m̄. 79. Ax. reꝑhēdit Pla. q 2cessit aliqd fieri ex nō ente simplr: ſz nisi for^a suba'l' haberet aliqō eē: z eēt aliqd añ sui gnōnē: ipsa fieret ex nō ente simplr. fieret. n. ex nihilo sui: qō negat phs. ¶ Itē nll'z agēs finitū pt supra distātiā ifinitā: eo q⁹ nihil pt supra mai⁹ se: ſz iter ens z nihil ē distātia ifinita: quū sint 3dictoria: z in nll'o 2ueniūt. g̃ si for^a nālis pt ꝓduci p agēs nāle nō ē simplr nihil añq; ꝓducaī: z tū nō hz eē nisi in mā. ¶ Sz 3 istā op. istaī. ꝑ 3 2nē isti⁹ opionis i se. Dein 3 modos ponēdi. ꝑ sic. si fōa aliq̄ sit coeterna māe in q̄cūq; eē accidētali illa forma vt ē coeterna: segī q⁹ frustra ponit̄ mā in q̄cūq; trāsmutatiōe esse subm eius: cōsequēs est falsum. ex ꝓmo phy. z ꝓmo de gnātione. igitur z̄c. cōsequētia ꝑbatur. nō enim ponitur mā esse necessario subiectum in trāsmutatiōe suꝺali: nisi vt aliqd sit deferens trāsmuta-

UVA. BHSC. IyR_086_2

tionē: vt dīc Cōmen. ꝯ. 71. ꝑ pb̄y. 7 ꝯ. 63. 7 ēt vt aligd maneat idē sub vtroq; termio trāsmutatōis. ex. 12. meta. tex. ꝯ. 6. ſz foꝛª ꝼz eē essentie ē ignābilis: 7 manet eadē in tota trāsmutatōe: seq̄t̄ q; gcqd ponaī alīd deferēs trāsmutatiōez supflueret. ¶ Et ꝯfirꝛ: nā trāsmutaª subalis: quū sit actꝰ subti mutabilī: aut erit actꝰ māe: vt distīguit ab eēntia foꝛᶜ: aut essenª foꝛᶜ: aut vtriusq; silr. Si ꝑ°°: cuiꝰ vt subti trāsmutaª est actꝰ. eiusq; vt subti est id qđ est terminꝰ trāsmutatiōis. igr̄ terminꝰ q̄liscūq; iducꝰ p trāsmutatiōez imediate pficiet essentiā māe nō fozme. qđ est ɔ opinātes. Si z°°. g̈ gnō subalis erit ꝑ 7 p se actꝰ fozme vt subti: qđ est ɔ Ax. p̄ pb̄y. 7 p̄ ō gene. ¶ Et seq̄t̄ vlteriꝰ q; gnō subalī eēt motꝰ: quū subz eiꝰ esset ens in actu fōmali: ꝯñs est falsū ɔ Ax. 5. pb̄y. tex. ꝯ. 7. 7. 8. Si vo deī 3ᵐ: sequit idē qđ ꝑus: q; mā nō subycieī trāsmutatiōi subali rōne sui: ſz rōne fozme subal: qz sic ꝑ ipsam aliq̄ mō b̄ret eē: 7 etiā ꝑ ipsaz subsisteret motui 7 trāsmutatiōi. ¶ Sz ad hāc rōnē fozte rñdeī q; terminꝰ iducꝰ p gnōnē pficit māz tāq; subz: ſz fozmā seu essentiā fozme p̄exñtē pficit fozmalr. ¶ Cōtra. z°: qđ est eēntialr actꝰ nō est pō pfectibilis p aliū actū eiusdē rōnis cū ipso. terminꝰ iducꝰ ē hȝ. cuz essentia fozme: qz nō distinguit: nisi sic pfcm ab ipfecto. z°. qz eē eēntie fozme p̄cedēs in mā est actꝰ pfectioꝛ q̄ eē exñtie: qđ iducit a gnānte. Et ℔ vltimū ꝓbaī: Tū qz esse eēntie rei subalis ptinet directe ad genꝰ subē. esse exñtie: qđ p gnōnē acgrit: non: genꝰ āt subē est nobilissimꝰ genꝰ. g̈ qđ directe ptinet ad ip̄z est pfectio nobilioꝛ: nō ptinēte: sic ē eē exñtie. Tū qz nobilissima pfectio vniuscuiusq; ꝯpetit ei p suū ꝓpriū genꝰ. 7 suā ꝓpriā dr̄iaz q̄ ptinet ad eēntiā 7 gditatez rei. Tū z°. qz plus excedit hō in pō asīnū in pō ī pfectione: q̄ hō in actu hoiez in pō. hō āt in pō exceedit asīnū in pō p eēntiā. 7 hō in actu hoiem in pō p exñtiaz. g̈ eē existere nō est pfectiꝰ eēntia 7 gditate rei. Ex q̄ iferī ꝓpoᵐ q; essentia rei nō erit pō pfectibilī p exñtiā: eo mō q̄ ponūt isti in gnōne subali. ¶ Preterea. z°. p̄ncipalr argr̄. Jn oī trāsmutatiōe: 7 maxime in gnōne subali est assignare terminū fozmalez gnōnis: aut g̈ talis terminꝰ est foꝛª subalis gnānda ꝼz eēntiā: aut ꝼz exñtiā: Si ꝑ°°: qđ nāl̄r ꝓducī: seu capit esse ꝼz aligd sui nō pest in mā ꝼz illō eē in q̄ ꝓducī. igr̄ fozma nō pest in mā ꝼm essentiā: siue i gñe: siue i spē. 7 p ꝯñs si sic ꝓducaī ꝓducī de nihilo sui. Si deī q; fozma ꝼz exñtiā termiet gnōnē: Tūc aī. Exñtia ista fozme q̄ est rō terminādi: aut ē subā aut accñs: nō subā: qz fozma subalī est simplex: nō ꝯposita ex pl̄ibꝰ ptibꝰ subalibꝰ: maxie q; vna sit in pō ad aliā: sic hic ponereī: qz eēntia fozme eēt in pō ad exñtiā ꝼz istaz pōnē. Si vo exñtia sit accñs: 7 eēt terminꝰ fōmalī gnōnis quū motꝰ 7 mutaº denoieī a termio fozmali ipsiꝰ gnātio subalis eēt accñtalī: 7 esset gnō ꝼz qđ: 7 nō simplr. ¶ Sz ad ℔ fozte dr̄ q; nō p̄cise eēntia fozme: neq; p̄cise exñtia est terminꝰ: ſz foꝛª vl essentia fozme sub exñtia. ¶ Sz ꝯ: qz si essentia sub exñtia termiat gnōnē: aut sub rōne eēntie: aut sub rōne exñtie. Si ꝑ°°. g̈ eēntia ꝓducī 7 br̄ iteꝝ q; nō pest in mā. Si z°°. g̈ accñs termiat gnōnē. ¶ ℘. essentia fozme sub exñtia: aut dīc p̄cise eēntiaz: aut p̄cise exñtiā: aut vtrūq; nō p̄. vel z°° p te. g̈ daī 3ᵐ. ¶ Sz ꝯ z°. Tū qz fōma sub exñtia dīc vnū p accñs: quū sit aggregatū ex subā 7 accñte: vt ꝯcedit rñsio. igr̄. nō poterit p se terminare gnōnē. z°. qz eēntia fozme: vt sub exñtia ip̄ortat respcū ad exñtiā. g̈ sub rōne respectiua eēt terminꝰ gnōnis: qđ ē absurdissimū. ¶ Et p̄terea exñtia: aut fozma vt est sub exñtia nō pōt esse terminꝰ isto: qz nihil pōt eē terminꝰ alicuiꝰ actiōis: nisi in agēte sit p̄nᵐ fozmale agendi. exñtia nō est hȝ: Sz nā 7 eēntia fozme ꝼm oēs: 7 ō mente Ax. z°. pb̄y. ꝯ. 3°. Nā ē p̄nᵐ mouēdi 7 gesc̄ēdi ꝛc̄. 7 ℔ pz rōne: qz p̄nᵐ fozmale agēdi est illō q̄ agens assīlat sibi passuz. hȝ ē nā: nō q̄cūq; rō idiuiduaī: sic̄ est exñtia: q̄ potius est rō distīguēdi q̄z assīlandi. ¶ 3°. p̄ncipalr aī. ponit ista opīo q; eēntia fozme est in mā añ gnōnē sub eē icompleto 7 ipfecto: 7 deducit ad eē pfcm a gnānte. ¶ Cōtra. si sic. segt̄ q; foꝛª subalī suscipet magl 7 minꝰ. pbaī. naz p te fozma añ sui gnōnē hz eē icōpletū: 7 post gnōnez hz eē ꝯpletū. g̈ est pfectioꝛ q̄z ꝑus. ꝯñs est ɔ oēz pbiaz: qz ℔ dato: fozma subalī esset diuisibilis 7 partibilr acgsibilis: 7 ita p motū suū ēt gnārī eēt itendi 7 remitti. Jsta oīa ipsobat Ax. in p̄dicamētis q; suba nō suscipit magis ꝛc̄. 7 q; in suba nō est motꝰ. 5°. pb̄y. ꝯ. 10. ¶ Itē q; spēs subaruz sunt sic̄ spēs nūeroꝝ octauo meta. ꝯmen. 10. q̄z rō ꝯsistit in idiuisibili. ¶ Jtē q; gnō fozme subalī mēsuraī istanti. ꝓbaī rōne. 7 q; in fozmis subalibꝰ nō sint gradus ꝼm q̄s suscipiāt magl 7 minꝰ. maxie in fozmis pfectl gcqd sit ō fozmis elemētalibꝰ. sic q̄cūq; fozme suscipiūt magl 7 minus: cū itendunt aut remittunt nec̄io in eis deueniī ad mediū essentialr ordiatū inter extrema: qđ nec̄io aligd ꝑus pmutaī q̄z in extremū. a q̄ extremo quū recedit nec̄e est deueniri ad illō mediū. Et quū recedit ab eo medio nec̄e est deueniri ad alterꝝ extremoꝝ: sed fozme subales nō sūt hȝ: qz si fozma sanguis ponaī tale mediuz iter fozmā semis 7 carnis: nō est nec̄e q; mā exñs sub foꝛª semis: quū recedit a foꝛª semis trāseat ad fozmā sanguis: naz ſz mā nō possit trāsire ad fozmaz carnis si sit sub fozma seminis: nisi ꝑus ꝓueniat ad fozmaz sanguis: tū exuta foꝛª semis: nō est nec̄e eā adire fozmā sāguis: ſz corrupto semine pōt idui fozma aque: 7 postmodū fozma lapidis aut ligni. igr̄ quū p recessuz ab vno extremoꝝ in fozmis substātialibꝰ nō nec̄io ꝓueniī ad mediū: qđ sit eēntialr ordinatū iter fozmas: 7 ēt p recessuz ab illo qđ ponīt mediuz nō sit nec̄e māz trāsmutari ad alterꝝ extremoꝝ: sic̄ i exēplo a foꝛª sanguis ad fozmaz carnis: aut semis: ſz imediate poterit trāsmutari ad fozmā aq̄: 7 ꝯñr ad aliā fozmaz mixti: Relingt̄: fozmas subales nō hr̄e gradus ꝼz q̄s suscipiāt magl 7 minꝰ. ¶ ℘. ℔ idē ꝯfirmaī. Quecūq; foꝛª suscipit magl 7 minꝰ acgrit ꝑ motū 7 successionē. 7 silr̄ perdit: ſz foꝛª subalis depdit in istāti: qz si aīal subito corrūpit: subito amittit aīaz ꝼz quēlibz gradum ipsiꝰ: ita q; nō ꝑus ꝼz eē sensitiuū q̄z ꝼz eē vegetatiuuz: ſz subito. ita cito sic̄ corrūpit aīal: corrūpit eiꝰ aīa q̄tū ad qōlz sui eē. 7 si aīa q̄ vtualr ē multiplex in potētys 7 vtutibꝰ eiꝰ idiuisibilr corrūpit multo magl alie fozme subales erūt idiuisibiles. ¶ Cōfirꝛ z°. foꝛª q̄ in sua eēntia hz gradus denoiat subz i q̄ est ꝼz magl 7 minꝰ: sic̄ albedo denoiat subz suum magl vel minꝰ albū: ſz fozma subalī nō est hȝ. nā glibz hō cuilibz hoi est eq̄lr hō: 7 sic de alys. ¶ Ad hāc rōnez dr̄ q; pfectū 7 ipfectū ꝑt dicūt diuersuz modū eēndi i fozma. ſ. i actu: 7 i pō nō faciūt magl 7 minꝰ in fozma. fozma enī q̄ hz gradus ꝼz q̄s suscipit magl 7 minꝰ habz illos ꝼz vtrūq; modū eēndi. ſ. tā in pō q̄z i actu. oēs. n. gradus q̄s hz calor in actu p̄habuit in pō: sic̄ nihil fit in actu: nisi p̄fuerit in pō. Ex q̄ segt̄ q; pfcm 7 ipfcm ꝼz eādē rōnē potentie: aut actus faciūt magis 7 minus in fozma: sicut altedo vt q̄tuoz est pfectioꝛ in pō q̄z albedo vt duoz: q̄ est ēt in pō. ¶ Sz ℑ. fozma q̄ ꝓtinet pfectū 7 ipfectū in eadem ratione potētie aut actus: suscipit magis 7 minus. fozma subalis est hȝ ꝼm te. g̈ ꝛc̄. minoꝛ ꝓbaī: naz sicut eē essentie 7 existentie ꝓueniūt foꝛᶜ in actu: ita ēt in poª. Sz esse exñtie ꝼz opinātē est pfectioꝰ eē eēntie: ēt accipiēdo vtrūq; q̄z in poª. igr̄. ¶ Cōfirmaī ista rō. 7 redit in idez. Dis illa foꝛª suscipit magis 7 minꝰ: q̄ oēs gradus q̄s hz i actu ꝓinet in poª. foꝛª subalī est hȝ. g̈. ꝓbaī: qz gradus ꝓductus a gnānte ꝓtinebaī potētialr i foꝛª. aliogn fuissz ipole ꝓdu

UVA. BHSC. IyR_086_2

ri.¶ P̄.grad⁹ qcūq; actual.foꝛ citen sibil' accītalis:quuꝫ
eīt deduct⁹ ad actū non educīt nisi de po⁹ opposita actui
ad quez deducīt:talis nō ē nisi potētia obtīua.de q̄ agēs
exhibit actū.de tali pō exhibit agens gradū quēcūq; forme
subalis:si q̄s hꝫ gradus.igit talis gradus qcūq; sit pfuit:
in pō:siue sit ee:siue essentia.¶ P̄.ad pn̄m 4°. argr̄.foꝛ q̄
pest in mā añ gnōnē:aut vnit māe:seu ē in ipsa ſm quēli
bet gradū:q nat⁹ est sibi competere: dato q; bēat gradus
ſm te:aut nō.Si p mō:qō vr̄ dōz:qꝛ essentia ei⁹ est idiui
sibil'.igr̄ a gnānte nō deducīt ad esse pfectū:ꝛ p ꝯñs ꝫz ni
bil ipſi⁹ capit ee.Si vo.det z^m:segr̄ q; ille gradus q̄ pdu
cit in ipsa foꝛ⁹.pducit de nihilo sui:qꝛ q̄tūcūq; modicū
illō:dūmō sit aliqd positiuū:siue sit entitas: siue modus
entitatis semp bēbit ee ō nihilo sui pſupposito.¶ Et cō
firmaī.ꝛ redit in idē:qꝛ illō qō acgrīt p gnōnez:aut ē ali
qd pter totū illō qō pfuit i mā:aut nihil:ꝛ ſ̄ siue ptineat
ad essentiā foꝛ⁶:siue ꝯpositi. Si z°°.g̃ nulla erit gnō. Si p
mō.g̃ illō erit de nihilo sui ex ista positiōe:ꝛ ita creabīt.
¶ P̄.ſ in eēntial'r ordiat] ꝛ eiusdē rōnis agens ꝯtinens
vtual'r gradū pfectiozē ꝛ supiozez ꝯtinet vtual'r quēlibz
gradū iferiozē:ꝫz nō e ꝯ:ſz gradus actualitat] eiusdē foꝛ⁶
sunt eiusdez rōnis:ꝛ sūt essential'r ordiati ꝫz ista opionē:
qꝛ vn̄m ē in pō ad alterꝝ.g̃ agens ꝯtinēs vtual'r posteriozē
ꝯtinet vtual'r quēlibz ꝓez: ſz agens nāle ꝯtinet vtual'r
posteriozez.g̃ ꝛ quēlibz ꝓez.poterit g̃ pducere p^m gra
dū:ſic ꝛ vltimū.frustra g̃ ponet gradus iproduct⁹.¶ Lō
tra modū ponendi ista ꝝ opionū ar̄.ꝛ p ꝯ p^m:q ponit vnū
ichoatiuū gnis re^u formaꝝ ispālīū.argr̄ sic. Foꝛ⁹ spālis:q̄
ichoat in gñe:aut est aliqd pter formā gnis:aut nihil.nō
z°:qꝛ spēs supra gen⁹ addit dr̄iaz eēntialez:q̄ dic distin
ctā entitatez a nā:seu eēntia gnis:qꝛ teste Aꝝ. 7.meta^ce.
ꝯñ.43.gen⁹ ē qōdā pole re^u spēcꝝ:ꝛ se hꝫ vt mā re^u ipaꝝ.
Et pterea nulla eēt gnō re^u taliuz formaꝝ in spē: si nihil
addīt supra formā gnis.si sic.foꝛ⁹ specifica q̄tū ad illud
qō addit supra gen⁹ non est ichoata in forma generica: ꝛ
quū gñet q̄tū ad id qō addit gnātur de nihilo sui.¶ P̄.
sic gen⁹ hꝫ ppriā vnitatez distīctā ab vni^re spēi: vt vult
Aꝝ.ſ.meta.text.ꝯñ.iz.ita foꝛ⁹ gnis hꝫ vnitatem distictā
ab vnitate foꝛ⁶ specifice. Sz vnūqōq; qō est vnū p suam
spē^a ipoꝛtat aliquā distōnē supra fōmā genericā.ꝛ si sic.
segr̄ q; in foꝛ⁹ coꝛpoꝛeitat] foꝛ⁶ specifice hñt aliqō esse di
stictū.Cui⁹ opp^m dicit opio.¶ P̄.si in forma generica i
choanī forme specifice:aut tales foꝛ⁶ ꝯtinenī ibi ſm ali
qd sibi ppriū:aut nihil. Si z°°.igr̄ nullū hñt ichoatiuuz
q̄tū ad illō esse ppriuz:qō sibi ꝙuenit. Si p mō.igr̄ foꝛ⁶
ꝙuie ꝛ repugnātes erunt in essentia foꝛ⁶ generica.ꝛ pbaī
ñs:qꝛ foꝛ⁶ specifice ꝯtinenī ibi q̄tū ad eēntiā ppriaz ꝛ
gditatez eaꝝ in spē:ſz repugnātia ꝛ ꝙrietas formaꝝ ē ex
trīnsis specificis ipsaꝝ:q̄ ptinent ad eaꝝ gditatez ꝛ eēn
tiā specificā:qō pbaī:qꝛ si fōma specifica hois repugnat
forme specifice asini: ꝫ est:qꝛ rōnalitas hois repugnat
irrōnalitati asini.igit tales foꝛ⁶ nō ꝯtinenī in forma ge
nerica ſm essentiā:nec valz dicere q; ibi ꝓfuse ꝛ indistin
cte ꝯtinenī:qꝛ si ibi sūt ꝫz ppriā essentiā sūt ibi ſm qōli
bet qō ptinet ad essentiā:ꝛ ita ꝫz ꝑbas vnitates:ad q̄s sequunī distōnes earuz.
ꝛ p ñs ꝫz ꝑbas vnitates:ad q̄s sequunī distōnes earuz.
¶ Et pterea.si daī vna foꝛ⁹ q̄ sit ichoatio oīuz formarū
gnābiliū erit cōis oīb⁹ gnābilib⁹ nō solū elemtatis: ſz ēt
celta et mixta fiūt:qō iprobatuz est p phy. ꝛ p meta. Ex
B apparet ēt iprobatio scōi modi ponēdi re^u cuiuscq; foꝛ⁶
me ppriā ichoatōez i mā ex repugnātia ꝛ ꝙrietate foꝛ⁹:
ēt qꝛ non euadīt creatio:nisi auferaī oīno oīs gnō nālis:
qōs semp dicere q; aliqō nonū:q̄tūcūq; modicū pduci
tur:ꝛ illō nullo° p̄fuit.¶ Sz spāl'r ar̄ ꝯistuz modū:nā sī
vnaq̄q; forma ,pducibil' bēat ppriā formā in mā.igr̄ q̄li
bet foꝛ⁹ idiuidual' bēbit ppriā ichoatiōem:qꝛ q̄libz talis
est p se ,pducibil' nō foꝛ⁹ specifica vl' generica:ſz tales foꝛ
me idiuales sūt ifinite.g̃ erūt ifinite foꝛ⁶ ichoate in mā
ſm eēntiā:qō est ipole.¶ P̄.fōma q̄ ꝫz eēntiā pest i mā:
aut est coꝛruptibilis ꝫz tale:aut nō.si sic.g̃ gnābile ꝛ coꝛ
ruptibile nō ꝙuertunt:qō est ꝯ Aꝝ. p celi. text.ꝯñti.iz6.
Si nō.g̃ idez nūero poterit nāl'r redire postq; erit coꝛru
ptū.,pbaī ꝯña. Oē illō qō ē in potētia māe.agēs pōt edu
cere ad actū:ſz p te cū coꝛrūpit ꝯpositū forma manet in
mā in entitate potētiali:qꝛ sicut agens istā entitatē pol⁶ꝫ
nō eduxit:ita nō coꝛrūpit:ſz solū actualē.si g̃ eadē nume
ro remanet foꝛ⁹ ī pō.idē ꝯpositū nūero reparabīt.¶ Sz
ad ꝫ foꝛte dicereī q; ſm Aꝝ.nō reparaī idez nūero:nisi
sit idē mot⁹ geniti ꝛ repati.¶ Cōtra.quicqd sit de dicto
phi:tñ certū est q; entitas vna nūero ꝯpositi est ex vni^re
foꝛ⁶.vñ si p decē mot⁹ distīctos iducaī vna forma nūero
in mā ꝯpositū est vnū nūero.ꝛ rō est:qꝛ sic entitas ꝯpo
siti dependet a causis itrinsecis:ita ꝛ vnitas. potissima aūt
cāꝝ itrinsecaꝝ est foꝛ⁹ re^u cōpositi.¶ P̄.ex ista pōne segr̄
q; ois vna foꝛ⁹ eēt due foꝛ⁶:ꝛ forma eēt ꝯposita ex distīn
ctis reb⁹.vtrūq; ꝯñs est falsū.g̃ ꝛc. ꝓbaī p q̄tū ad p^m
ꝯñs. Ille sunt due res:q̄ꝝ vna manet:altera coꝛrupta: vl'
nō manente p p^m p̄n^m:ſz entitas isti⁹ foꝛ⁶ in pō manet:nō
manente actu quez habuit:ꝛ e ꝯ.g̃ actualitas ꝛ potentia
litas foꝛ⁶ sunt due res:ꝛ vltra:quū iste due res ꝯpetāt foꝛ
me eidez nūero.ista forma q̄n eēt in actu ꝯponereī cum
actu:ꝛ q̄n eēt in pō ꝯponereī cū potentia tāq; cū reb⁹ res
liter diuersis.¶ Preterea.ī diuersis materijs nūero di
stictis:sūt etiā diuerse ichoatiōes re^u eiusdē foꝛ⁶.g̃ in mā
aque ꝛ terre sic erūt ichoatiōes distīcte re^u foꝛ⁶ asini.aut
g̃ābe deducunī ad actū pfectū si ābe ꝯurrāt ad gnōnē
asini:vt si dareī q; elta ꝙeniūt ad gnōnez mixti:aut nul
la:aut vna sic:ꝛ alia nō:non z^m aut ꝫ^m.ꝑz.g̃ dabīt p̄^m.g̃ sic
sūt due ichoatiōes foꝛ⁶ asinine:ita erūt due foꝛ⁶ ibi geni
te:qꝛ sic vna iclinatio hꝫ pficī p vnū terminū:ita due pfi
cienī duob⁹.¶ Et ꝓfirmaī:qꝛ nūerata mā neēe est nūe
rari ea q̄ sūt i ea:qꝛ ipole est aliqd vnū ꝛ idē nūero sit ꝥ iue
niri in plurib⁹ nūero dr̄ntib⁹:mā aūt q̄ actual'r est sub di
uersis formis distīguīt nūero.igr̄ ꝛ ichoatio exīs i ipsa.
¶ Preterea.ꝯ illō qō dicūt ichoati^m foꝛ⁶ coagere ad ge
nerationez ei⁹.cuicūq; ꝓetit ee p̄n^m formale agendi ali
cui supposito nō pōt ee p se agēs:qꝛ agere p se pſupponit
ee p se.foꝛ⁹ subal' est hō.loq̄ndo de illa q̄ est i mā:ꝛ est ps
alteri⁹:aut g̃ ichoatiuuz foꝛ⁶ erit rō agēdi: supposito in q̄
est:aut extrīseco agēti:nō z°°:qꝛ nihil formal'r agit:nisi p
formā:q̄ sit in ipso:vt pz z°.de aīa.text.ꝯñ.z4.vbi Aꝝ. ꝺ
clarat diffōnē aīe p ee p̄n^m itrinsecū:q̄ viuūm⁹:sentim⁹ ꝛc.
Neq; ēt est dāndū p^m:qꝛ tunc supposītū:in cui⁹ mā est tale
ichoatiuū ageret ad cōsuptiōez sui:igr̄ nullo⁹ erit rō agē
di.¶ Preterea tale ichoatiuū si ageret:ageret i subz ,p
priū ꝺducēdo ipz ad actū pfcm illi⁹ foꝛ⁶:cui⁹ eēt ichoati
uuz:ſz nll'a foꝛ⁹ agit i subz ,ppriū maxia actiōe subali:aut
ēt vniuoca:qꝛ tūc:aut gnāret se:ꝛ ꝺduceret ad eē simpl'r:
aut z^c forme substantiales:vel accidentales eiusdem ra
tionis inducte p motū eēnt in eodē subiecto.vtrūq; con
sequēs est ipole euidēter.ꝯña q̄tū ad vtrūq; ꝯñs ,pbaī:
nā si forma in eē icompleto agit ad gnātionē sui in eē cō
pleto.ista gnātio esset ad eē simpl'r forme.ꝛ ex ꝯñti esset
vniuoca:quia p̄ncipiū formale ꝛ termin⁹ formalis eēnt
eiusdē rōnis. Ex quo segtur q; quū agēs actiōe vniuoca
prehabeat formā eiusdē rōnis cū forma quā ,pducit:op;
dicere:vel q; vna ꝛ eadē forma ,pducit se ad esse simpl'r:
qō est ipossibile.ꝛ ꝯ Aꝝ.z°.de aīa.ꝯmen.47.vel saltez q;

UVA. BHSC. IyR_086_2

due forme eiusdē rōnis subales vel accīdentales sunt in eo/
dē suppositō: qō est ꝑbatū. 5. meta. cap. de eodē ⁊ diuer
so. ¶ Contra illud. q̄ actio eēt violēta nisi poneretur in
mā actiuū itrinsecū coagēs agenti extrinseco. sic arguit.
īchoatiuū itrinsecū agens: aut est sufficiēs actiuū ad ge/
nerationē forme vel ꝓpositi: vel non. si sic: quū sit agens
nāle nāliter ⁊ necessario agit in passum sibi ꝓportiōatū
⁊ approximatuz: cūq; habeat mām in q̄ est ꝑ passo suffi/
ciēter approximato ēt ꝓportiōato tale īchoatiuuz semp
aget in ꝑducēdo formā: respcū cui⁹ est īchoatiuū. ⁊ ita si
vna queq; forma hz in mā ꝑriā inchoationē oēs forme
sil educerent de mā: vel saltē illa cui⁹ īchoatiuū esset for
tius: qō videt falsuz: qz ipfecti⁹ nō videt posse p se: ⁊ suffi
ciēter ꝑducere: qō est pfecti⁹. forma aūt gnānda que est
in actu est pfectior seipsa vt in po⁹. igr vt in potētia non
deduceret se ad actū. Si vo īchoatiuū itrinsecū sit īsuffi/
ciens actiuū: agens gnāns extrinsecū ꝑus aget q̄z itrinse/
cum: qz hz agens est mouēs motū. ⁊ extrīsecū est ꝑncipa/
liter agens: aliogn itrinsecū semp egisset: nisi moueat ab
extrinseco: ⁊ ita mānūq; esset sub esse geto alicuius for/
me. igr agēs extrinsecū in illo ꝑori quo agit: quū nulluz
hēat ꝑn⁹ itrinsecū sibi coagēs aget in māz actiōe violen
ta: ⁊ ita nō euadūt īnālitatē actiōis: quā conāt euitare.

¶ Dimissa igit ista opione tāq; supuacanea. quia nō sunt
multiplicāda entia sine necītate. Et quū ex sola potētia
subiectiua mām possit saluari nālitas gnātiōis: ⁊ euitari
creatio forme: Est ponenda opinio penit⁹ huic opposita:
quā īsegtur Doctor subtilis. ꝓ quo ponēde sunt q̄daz
distinctiones. ¶ Quaz ꝑ⁹ est. eoz que gnānt: q̄dā gnānt
vniuoce: q̄dā equoce. Illa gnānt vniuoce: quoz ꝑn⁹ for
male ⁊ termin⁹ formalis sunt eiusdē rōnis: vel fm aliq̄s:
quoz gnāns ⁊ genitū sunt eiusdē spēi. Equiuoce āt quo/
rū ꝑncipiū ⁊ termin⁹ formalis sunt alterius rōnis: vel ge
nerās ⁊ genitū sunt alterius speciei. Ex⁹ primi. hō hoiez
gnāt vniuoce. Ex⁹ scōi. sol gnāt vermē ex putrefactio/
ne. ¶ Zª distō. eoz q̄ gnānt vniuoce q̄dā gnānt īmedia/
te: vt ignis ignē: q̄dā mediate: vt asin⁹ asinū: ⁊ hō hoiem
mediante semine. ¶ Ex his ponunt aliq; ꝓnes. ꝓma est
ista. nulla forma nālis añ sui gnōnē est totaliter ab ītra: sic
dixit Anaxagoras: ⁊ alij philosophi q̄ dicti sūt epicurei.
quoz opio erat q̄ q̄libz eēt in q̄libz: sicut Aꝛ. ꝑ phy. re/
citat: nā fz istos nihil fit aut gnātur simpliter: imo si ex aq̄
appareat fieri aer. ille aer nō fit aut gnātur in rei vitate:
fz ꝑus erat in aq̄: ⁊ nō apparebat ꝓpter mixtionē ei⁹ cum
ptib⁹ aque: fz agētia nālia nihil faciūt suis actionib⁹: nisi
expellere accītia ⁊ dispōnes occultātes formas latētes
in mā: sicut splēdor lapidis p̄ciosi occultat⁹ p lutū: aliq̄n
p̄ tersionē ⁊ lucti remotiōem manifestat. ¶ Cōtra istaz
opionē iuehit Aꝛ. ꝑ physicoz. vbi ꝑbat. q̄libet nō esse
īquolibz: imo absurdū est dicere. q̄libz eē in eo: ex quo
gnātur. ⁊ ista opio est ꝫ sensuz: nā videm⁹ ex paruo ligno
gnāri ignē multo maiorē. absurduz aūt eēt dicere q̄ ille
ignis ibi ꝑfuisset actu. ⁊ nō apparuissz nobis. Opinionis
isti⁹ falsitas oñdit ab Arist. ꝑ phyc. p gnq; ꝓnes q̄s ponit
ibi. Quare ei⁹ īpugnatio hic omittit. Impugnatio hui⁹
opi. īcipit. tex. ꝓmen. 35. ¶ Zª ꝑ est. forme nāles nō sūt to
taliter ab ex. s. a datore formaꝛ: vt tenuit plato ⁊ alij stoici:
q̄ꝛ ipse ꝑnceps fuit. dixerūt. n. isti. agētia nālia soluz dis/
ponere mām ad susceptionē alteri⁹: ⁊ alteri⁹ forme: q̄ dis
posita forme ītroducunt a datore formarū mediāte sua
luce. ¶ Et ꝑ ista opione vt dicit Cōmen. 7. metaphy. cō
mento. 31. plato iducit q̄tuor rōnes valde difficiles. q̄rū
ꝓma est. Oē q̄d educit de po⁹ ad actuz: opz q̄ educat ab
aliq̄ existēte in actu: qz nihil agit vt est in po⁹: fz soluz vt
in actu. vt ēt est de mēte Aꝛ. 3. phyc. ꝓmen. 17. Sz plāte
⁊ aialia q̄ fiūt equoce ex nō semie. educunt de potētia ad
actū. g̃ educūtur p aliqd q̄ est in actu. cōstat aūt q̄ ages
in actu nō apparet nisi forma abstracta. i. separata a mā: q̄
solū talis absoluit ab oi potentialitate. forma aūt cōiun/
cta māe q̄diu est in mā est potentialis. ¶ Et ꝑterea nul
lū vniuocū forme est īductiuū talis forme: qz tunc talis
gnātio nō eēt equoca. g̃ q̄cūq; gnānt equiuoce gnānt ab
agēte separato. ¶ Zª iter ceteras fortissima ē. Quelibz for
ma subalis tā elemēti q̄z mixti: tā aiati q̄z iaiati q̄ dr esse
aia nō est ꝓplo q̄litatū ꝑmaꝛ: neq; ēt scdaꝛ: sz est quedā
forma addita illis ꝓplonib⁹. Queritur g̃ vtrū talis forma
supaddita genereť a se: aut ab agēte extrīseco: non a se: qz
tunc talis gnātio eēt a nō generāte. ex quo nihil generat
se: sz seipm saluat. zº de aia. tex. ꝓmen. 47. g̃ talis forma
gnābit a gnānte extrīseco. ⁊ si sic. neēe est illud eē idiui/
duū eiusdē gnis ꝓximi vel spēi cū genito: aut erit forma
separata. cōstat aūt q̄ in gnōne aie ex semie idiuiduū ge/
nerās ⁊ genitū nō sunt eiusdē spēi vel gnis ꝓximi. g̃ opz
dare formā separatā q̄ sit agēs in tali gnōne. Ultimū as/
sumptū forte ꝑbat sic: qz neq; semē: neq; aliq̄ virt⁹ exīs
in semie poterit dici eiusdē spēi vel gnis ꝓximi cū aia q̄
gnātur. Dec ampli⁹ declarabūt iferi⁹. ¶ 3ª rō. in trāsmu
tatiōe elemēto ꝓx seinuicē nō fit actio fm formas sub/
stātiales ipsoꝛ: sz solū fm q̄litates. qz actio ⁊ passio ē tm
rōne ꝓximitatis: vt ꝑbat ꝑ de gnōne. constat aūt q̄ forme
subales nō sunt ꝓxie: ⁊ ex ꝓnti nō sunt ex se actiue: aut pas
siue: vt dicit hic Cōmen. igit quuz elemēta educūtur de
po⁹ ad actū. neēe est vt educātur p aliqd existēs in actu
ꝓtinēte virtualiter pfectionē forme elemētaris. tale nōvi/
detur eē nisi forma separata: vñ q̄n ex duob⁹ elemētis ge/
nerat tertiū. ambo elemēta corrūpunt cū formis substā
tialib⁹. quū aūt q̄litates non generēt subam: gnāns indu
cens formā subalē in mā erit suba separata. i. nō ꝓiūcta ma
terie: vt ꝑbatū est. g̃ ⁊c. ¶ 4ª rō ē exꝑimētalis. videm⁹
eni a motu gnāri ignē in actu ex eo q̄ est ignis in poten/
tia: ⁊ nō possum⁹ dicere q̄ mot⁹ facit ignē: seu formā sub/
stantialē ignis: ex quo mot⁹ ē accīs. g̃ opz ponere formā
separatā gnāntē formā ignis q̄n gnātur ignis in motu cō/
fricatiōis aut collisiōis duoꝛ corpoꝛ in seinuicez. Silr
q̄n gnātur ex reflexiōe radioꝛ solariū i speclo ꝓcauo: ra
di⁹ nō ꝑducit ignē: sz agēs separatū. ¶ Ex his ꝓcludit pla/
to ꝓnē suā supra positā. Cui vt dīc Cōmen. ꝓm. allegato
obedit seu ꝓsentit Auic. ponēs oēs formas eē ab itelligē
tia agēte: q̄ erat fm ipz decia itelligētia applicata ozbi lu
ne. ⁊ hz hꝫ vba Cōmen. Auic⁹ obedit istis ꝓpōnib⁹. credi
dit oēs formas eē ab itelligētia agēte: quā vocat datorē
formaꝛ: ⁊ existiat q̄ ēt Themisti⁹ dicat hꝫ. In entib⁹ vo
que gnānt ex semie manifestuz ē de eo: ⁊ iā dixit hꝫ apte
in tracu libri sue abbreuiatiōis. In oib⁹ vo formis appz
hꝫ. ex hꝫ qō dixit in. 6. sue abbreuiatiōis de aīa. q̄ aia non
ē illō in q̄ sūt oēs forc tm̄. s. itelligibile ⁊ sensibile: sz est il
lud qō ponit oēs formas in materys: ⁊ creat eas: ⁊ ē ma/
nifestū q̄ ipse itēdit p hāc aiaz formā sepatā. Dec Cōm.
¶ Opio g̃ tā Auicc: q̄z Themisty fuit: q̄ oēs forc subales
reꝛ gnābiliū ⁊ corruptibiliu sūt a forª separata a mā: sz illā
formā sepatā nō ꝓsilr noiarēt. Nā Auic. noiauit illā itel
ligētiā agētē ⁊ datorē formaꝛ. Themisti⁹ vo vocauit eā
aiaz celi. i. q̄ dixit eē nō solū itētioālr ⁊ obtiue oēs fōmas
tā sensibiles q̄z itelligibiles: sz ēt potētialr ⁊ effectiue vo
luit eē oēz formā subalē gnābilez ⁊ corruptibilez. Dixit
eni aiam celi creare in mā oēz formā q̄ gnātur ⁊ corrūpi
tur. In tractatu eni de spmate exꝑsse asserit oēs formas
eoz que generantur ex semine creari ab anima celi.
In sexta vo parte libri de aīa. hoc generalr concessit de
oib⁹ generabiliū ⁊ corruptibiliū. hos aūt libros vocauit

UVA. BHSC. IyR_086_2

libros abbreuiatiõis. qz abbreuiãdo dicta antiquoz in
summa collegit melioza: z pncipaliora. Cui⁹ opinionis vr
et fuisse Alpharabi⁹ in suo lib⁹ de duab⁹ philosophys: vt
innuit Cõmẽ. in ℔ eodẽ ꝯmẽto: ita q oẽs voluerũt subz z
mãm fieri ab agente particulari ꝺiũcto mãe. formaz vo
ab agẽte vlt separato. ¶ Sed ɔ̃ hãc opinionẽ arguit Cõ
mentaz in ℔ ꝯmẽto. iferẽs ex hac opione q̃tuoz iconue
niẽtia. Quoz p⁹ est q gnãtio nõ fit ab agente mãli: z cõ
sequentiã ꝓbat. nã ꝑm istos. gnãtio forme nõ est nisi ab
agẽte separato. igr̃ z gnãtio simplr erit ab hꝺ agẽte: q ꝺis
illatũ sit icõueniẽs sic deducit. Eiusdẽ agẽtis est finis: z
id qõ est ad finẽ. idẽ medic⁹ eni iducit sanitatẽ z calorez
in corpore aialis p medicinã calidã. Et idem edificaz
disponit lateres z ligna: z iducit formã dom⁹. ꝺstat autẽ
q gnãtio forme est finis alteratiõis. vt oñditur ꝓmo de
gñone. in ꝓn⁹ tex. ꝯmẽti. i. vbi oñdit q si gnãtio est ipos
sibilis: z alteratio est ipossibilis: z ℔ nõ nisi qz gnãtio est
finis alteratiõis. ergo eiusdẽ agentis est alterare mãm z
gnãre formam: sed alteratio mãe per istos est ab agente
mãli: z ꝑm veritatẽ ita est. g̃ etiã gnãtio forme est ab eo
dem agẽte particulari: siue mãli. ¶ 3m icõueniẽs qõ de
ducit Cõmẽ. est q generãs nõ est formãs: q istud sequa
ur ꝓz: qz illud est formans qõ iducit formã: sz generans
non iducit formã: eo q ignis generans ignem nõ iducit
formã ignis ꝑm istam opinionem: sed iducẽs formã est
agẽs separatũ: qõ ẽ ꝺator formaz. aut aĩa celi. ergo gene
rãs nõ est formãs: q aũt istud sit icõueniẽs argr̃: qz sicut
in artificialib⁹: ita in nãlib⁹: sz in artificialib⁹ generãs ẽ
formãs: qz generãs domũ formaꝫ domũ: z gnãns statuaz
formaꝫ statuã. g̃ ẽt in nãlib⁹ generãs boiez formaꝫ homi
nẽ: z generãs equũ est formãs equũ. ¶ 4m incõueniẽs: q
subm z sua forma sunt duo in actu. q istud sit icõueniẽs
est manifestũ: qz ex subo z forma fit vnũ in actu. s. vn⁹ bo
mo: aut vn⁹ equus. igr̃ subm z forma sunt vnuz in actu: z
duo in potẽtia. ꝓz ꝺña: qz vnũ in actu z multa in actu op
ponunt: vt hz videri. 5⁹ metaphy. cap. de vno. vnũ eni in
actu põt eẽ multa in potẽtia: vt. 6. physi. tex. ꝯmẽti. 3. z q
istud sequaꝫ ꝓbaꝫ: qz a diuersis agẽtib⁹ in actu non ꝺcur
rẽtib⁹ ad eundẽ effcm fiũt diuersi effcũs in actu: sz agẽs
mãle z imãle sunt diuersa agẽtia in actu: z non cõcurren
tia ad eundẽ effcm: qz agens mãle facit subz ꝑm istã opi
nionẽ: z agẽs imãle facit formã. g̃ subm z forma sũt duo
in actu. ¶ 4m icõueniẽs est q vnũ in actu ꝑm q est vnũ
in actu depẽdet a duob⁹ agẽtib⁹ nõ subꝺiatis. q istud
sit icõueniẽs ꝓz: nã effect⁹ vn⁹: vt vn⁹ in actu nõ habz ni
si vnũ agẽs: qz si hz plura agẽtia: opz illa eẽ subꝺinata.
iuxta illud phi. 2⁹ phy. ꝯmẽ. 26. Sol z hõ generãt homi
nez ex mã: z q istud sequaꝫ manifestũ est: qz tã homo q̃z
equ⁹ q est vnus effect⁹ in actu ꝑm q hꝺ depẽdet ab agen
te mãli gnãnte subm. z ab agẽte imãli gnãnte formã. Et
q ista agẽtia nõ sint subꝺinata ꝓz ꝑm istos: qz si essent
subꝺinata ambo attingerẽt eũdẽ effcm nũero. z gcgd
eẽt termin⁹ actiõis vni⁹: eẽt etiã termin⁹ alteri⁹: qõ est ꝺ
opinates. ¶ Aduertendũ tñ ꝑ ampliozi notitia istaruz
opionũ ꝙuenientiũ in ꝙne q Plato z Auic. in aliqb⁹ ꝺis
cordãt: nã plato ꝑter ydeas q̃s dixit eẽ cãs specialiũ spe
ciez ꝺareꝫ vnũ agẽs ꝓmum icorporeũ a quo create sunt
oẽs ydee vna cũ toto vniuerso: quã opionẽ secuti sũt oẽs
Xpiani: iudei: z sarraceni: De quoruz secta fuit Auer. bi
oes tenẽt ꝺari vnũ creatorem: a quo oĩa celestia z terre
stria ꝓcessere: siue visibilia: siue inuisibilia. aliogn mun
dus fuisset eter⁹: nisi eẽt vnũ ꝓmũ a quo creata sũt oĩa
Discõueniẽs g̃ fuit Plato ab Auicẽa in põne vni⁹ primi
creatoris oium. in alio aũt ꝙueniũt q agẽs mãle ẽ illud
qõ imediate ꝺisponit mãm z subm. agẽs aũt separatũ i
mediate itroducit formã. ¶ Cõtra Platonẽ quantũ ad
creationẽ nõ arguit Cõmẽtaz in sepe dicto ꝯmẽto: sz so
luz ɔ̃ illud in quo ꝙuenit cũ Auicẽna. z hoc duplr. Et pri
mo sic. nõ est ꝓcessus de extremo ad extremũ: nisi ꝑ me
diũ: sz intrãsmutabile icorporeũ: z trãsmutabile corpore
um sunt duo extrema: q̃z mediũ est itransmutabile cor
poreũ. g̃ nullũ itrãsmutabile icorporeũ imediate poterit
trãsmutare mãz: sz nec̃io trãsmutat mãm: mediante cor
pore itrãsmutabili: qõ est corp⁹ celeste. sicut g̃ mot⁹ hoz
iferioz reducit ad motorẽ imobilẽ mediãte motu celi:
ita trãsmutatio mãe reducit in agẽs imateriale median
te agẽte nãli: qõ est celuz. ¶ Scõa rõ est ista. Generãs z
genitũ iuicẽ assimilant̃. igr̃ ipole est q forma separata a
mã simplr imediate ꝓducat formã imixtã mãe. z ex cõ
sequẽti itelligẽtie nõ possunt imediate trãsmutare mãz
Et hec que adducta sunt contra Platonẽ z Auicen. suffi
ciãt ad impugnationẽ aliozuz. vz. Themisty z Alphara
by: Ex quo ꝙueniũt in ꝺclone: sz discordẽt in mõ ponen
di dictã ꝺclonẽ. ¶ Sz restat soluere arguñta platonis.
¶ Ad ꝑm. quũ argr̃. Oẽ qõ reducit de potẽtia ad actũ z c̃.
Rñdet Cõmen. in ꝓallegato ꝯmẽto: dicẽs: q quũ ꝺside
rata fuerit demr̃atio Az. in ℔ loco sup hoc: q forme ma
teriales sunt generãtes formas mãles apparebit q semi
na sunt illa que dãt formas rez generataꝫ a seminib⁹ p
formas q̃s dederũt semia generantia: ita q nulla forma
aialis: ac ẽt plãte est a forma separata. s. ab ydea: sz fit ab
ipso semine per virtutẽ formatiuaz existẽtem in ipso ifu
sam semini ab eo a quo deciſuz ẽ semẽ: z hec virt⁹ forma
tiua non generaꝫ a celo: neq̃ ab aliq̃ itelligentia: sz gene
ratur a decidente semen: siue sit hõ: siue bos: siue qõcũ
q̃ aliud. In alys aũt que gnãntur equoce: z per putrefa
ctionẽ corpora celestia: vt dicit Cõmẽ. sunt illa que dant
corporib⁹ putrefactis aliqd loco semis z virtutuz q̃ sunt
in seminib⁹. sicut ergo semina z eoz virtutes formatiue
sunt effectiue a plantis z aialibus: ita mã putrefacta que
disponiꝫ ad formã aialis: z virt⁹ existẽs in ea est effectiue
a corporib⁹ celestibus: nã in spiritibus iclusis in corpore
putrescibili virtute celi: qõ est alterãs ꝑmũ iprimiꝫ q̃dã
virtus formatiua que est virtualr effectiua: seu potẽtia
liter tale aial generãdũ. z ꝑm aliã z aliã virtutẽ generaꝫ
aliud z aliud aial. ¶ Ad 2m rñdetur: ꝺcedẽdo assumptũ.
vz. q quelibz forma subalis in quocũq̃ ente. z maxime
aĩa est forma addita cõplexioni: vt dicit hic Cõmen. qz
dicit q aĩe non fiũt a ꝙlone: nisi ꝑm opionẽ ꝺicẽtiũ ani
mã eẽ ꝙplexionẽ. Et ꝺceditur q talis foꝛa gnãtur ab ali
quo idiuiduo eiusdẽ generis vel spẽi cũ genito. Et quuz
dr̃ q in gnãtione aĩe ex semine idiuiduũ generãs z geni
tũ nõ fiũt formalr eiusdẽ spẽi vl gnis c̃. Rñr q sz idiui
duũ gnãns z genitũ nõ sint fõmalr eiusdẽ gnis. ꝓximi vl
spẽi: sunt tñ vtualr z p vtutẽ actiuã q̃ ꝓtinet effectiue ipz
aial generãdũ: q̃re semen per virtutẽ formatiuã exñtez
in ipso ẽ idẽ i spẽ vtualr: sz nõ formalr ipsi genito. ¶ Ad
3m rñr: q illud qõ mouet mãm nec̃io est corp⁹ habẽs q̃li
tatẽ actiuã: aut potentiã: que agit p corpus hñs q̃litatez
actiuã. vñ non tñ est actio z passio p q̃litates ꝓmas: sz ẽt
p formas subales elemẽtoz agentiũ per q̃litates tãq̃ p
istrumẽta ꝑm ipm Auerr. Et quũ dr̃. elemẽta nõ esse con
traria ꝑm formas subales ipsoz: sed tñ ꝑm q̃litates. istõ
negaꝫ: quia ℔ est ꝺcta Arist. 2. de gnãtione. ꝯmento. 48.
z ꝺcta eũdẽ Cõmẽta. ꝓmo physi. ꝯmẽ. 52. verũ est q non
sunt ɔ̃tia: capiẽdo ɔ̃tietatẽ stricte: eo mõ quo capit Arist.
10. metaphy. ꝯmen. 13. 14. z. 22. z in ꝓdicamentis: sunt tñ
ɔ̃tia put ꝺrarietas sufficit ad trãsmutationẽ. qualitates
igitur elemẽtoz virtute eẽtoz itroducũt ipsas formas
subales i mã: vl ꝑt ꝺici ad mẽtẽ Sco. q fcã alteratiõe p

UVA. BHSC. IyR_086_2

qualitates disponētes ad formā substātialē ignis in ma
teria de qua dz gnāri ignis. ⁊ hoc ab igne generāte de ta
li mā sūme disposita ⁊ calefacta fōma subalis ignis edu
cit formā ignis de potētia in actū. ¶ Et cū dr. ignis non
agit inq̄tū ignis: ¶ Rñdet q̄ illud qō debet alicui poten
tie p̄mo. ſm q̄ primo distinguit ꝫ partē: debet illi rōne
oīum suaꝝ partiū. Si igr agere debet primo ꝓposito ex
mā ⁊ forma. igit debet illi rōne oīuz partium. ⁊ ita rōne
māe: ꝫñs est falsuz: qz ꝓpetit solū rōne formē. formē eni
est agere: māe vo pati. z°. de gnōne. ⁊ B est: qz forma habz
ꝫrietatē. g̃ ignis inq̄tū ignis nō agit: sic q̄ agere debeat
p̄mo igni. ¶ Alr rñdet Sco. Ignis nō agit inq̄tū ignis
actiōe in sensuz: qz sensus non est subē ignis. ideo subdit.
Agit inq̄tū calidus: sed q̄ agat in mā nāli alia actiōe nō
icōuenit. ¶ Uel 3°mō dici pōt q̄ ignis inq̄tuz ignis nō
agit imediate: qz actionē talē opz p̄cedere actionē p q̃li
tates: ⁊ illa p̄cedēte: segr postmodū actio ignis p formā
suā subalē. ¶ Sz arguebat: qz qñ ex duob⁹ elem̄tis gene
rat 3m: ambo de necitate cozrūpunt ⁊c. ¶ Rñ q̄ nō opz
generās ⁊ genitū in facto esse sint simul: ſz sufficit q̄ sint
simul in fieri: ⁊ dū gnābile fit. vñ. 7. phyc. Mouēs ⁊ mo
tum sunt simul: nō tñ oz q̄ mouēs ⁊ motū sit simul in fi
ne mot⁹. sic in ꝓposito. ¶ Ad 4m rñdet Lōmen. q̄ quia
subm formē nō hz eē nisi per formā. Jō actio agētis non
pēdet ab ipso: nisi qz pēdet de forma. Et post subdit. Illō
qō generat subm formē: est illud qō generat formā: ⁊ nō
generat subz: nisi qz generat formā. Hec Lōmen. ¶ Ex
B ad ꝓpositū. mot⁹ generat ignē ⁊ formā ignis: nō tanq̄
agēs p̄ncipale: ſz tāq̄ ist̄rumētale: cozpoꝝ seinuicez pcu
tientiū: que accipiūtur in gnōne ignis: tāq̄ agēs p̄ncipa
le. Sil̄r dū generat ignis a radys reflexis: p̄ncipale agēs
est sol: ⁊ radi⁹ reflex⁹: seu mot⁹ rady reflexus est agēs in
strumētale. Ex quo ꝛcludit q̄ oē qō fit: fit a suo sili: vel
virtualr vel formalr. De respōsiōes dantur ad argumē
ta Platonis: sequēdo p̄ncipia ⁊ dicta Lōmen. que q̃tuz
satisfaciāt obiectis: posterius videndū erit.

¶ Tertia ꝫ p̄ncipalis ponēda. p determinatiōe qōnis est
ista. forma subalis ante sui gnōnē nō hz aliqō esse actua
le in mā: siue ꝓpletū: siue icompletuz. Jsta ꝫ pz ex impu
gnatiōe opionis Alber. ⁊ Linconiēsis: que prima posita
fuit ad qōnē in p̄n°. Tū qz talis forma in tali eē: aut esset
p̧ducta: aut nō. si nō. g̃ esset icreata: qō est falsuz. Si esset
p̧ducta. vel igr ex aliquo sui: vel ex nihilo. Si ex nihilo.
igitur forma ſm eē tale: eēt creata. Si ex aliquo sui: tunc
eēt p̧cessus in ifinitū: Tū qz si forma habeat tale esse in
mā ante gnōnē: seq̄ret q̄ semp erit aliqō ꝓposituz ex mā
cū forma subm gnōnis: ⁊ per ꝫñs nō erit ens in pura po
tentia: nec erit trāsmutatio hui⁹ toti⁹ in totū nullo sensi
bili remanēte eodē: qō est ꝫ Arz. p̄ de gnōne. tex. ꝓmē. zz.
hec aliqualr discussa sūt supi⁹. Et iō hec sufficiant.

¶ Quarta ꝫ. forma subalis ante sui gnōnē nō hz in mate
ria aliqō p̄ncipiū actiuū qō sit p̧ductiuū ⁊ effectiuū eēn
tie ⁊ substātie eius. ¶ Pro declaratōe istius cōclusiōis
est aduertēdū: q̄ p̄n̄ actiuū formalr. pōt itelligi duob⁹
modis. vno mō: q̄ per eius actionē attingat essentiā for
me subalis: tāq̄ terminū formalē sue actiōis. alio mō q̄
sit actiuū: iducēdo aliquā formā: que sit dispō ad formā
substantialē generādā. Primo mō negat res nāles habe
re tale p̄n̄ itrinsecū sue gnōnis subalis: sed scōo mō con
cedit maxime in his que generāt ex semie. ¶ Et vt me
lius itelligat hec positio videndū est. qd sit semen. Et z°
ad qd ponit: in qb⁹ sit semē: aut rō semialis. ¶ Quantū
ad p̄mū dr q̄ semen est subа cozpoalis gnābilis ⁊ cozru
ptibilis mediās iter generās ⁊ genitū non p̄ncipaliter i
tenta a nā: sed vt sit via ad aliqō ꝓpositū generādū simi
le generāti. Ratio aūt seminalis pōt dici aliq̃ q̃litas cō
sequēs formā seminis disponēs actiue: aut passiue: vt ex
ipso aliqd genereť a nā p̄ncipalr itentuz dr semē eē suba
cozpoalis que cozrūpit. Nā in gnōne pfectoꝝ nā hz ta
lem determinatū. pcessuz: vt pcedat ab iperfecto ad pfe
ctū: vt forma que est p̄or in gnōne nāli semp sit ipfectior
hoc est qō dicit Arz. 9. metaphy. tex. ꝓmēti. iſ. Prioza ge
neratiōe sunt posterioza pfectione. i. sunt posterioza ſm
subam ⁊ pfectionē. Et sic in gnōne ex semie nā iducit vl
timā formā pfectā: mediātib⁹ alys formis ipfectis: ⁊ nō
manētib⁹ in termino. Jn semine eni sūt q̃tuor. p̄m est q̄
semē est suba cozpoalis: q̄ pōt generari ⁊ cozrūpi. 2m ē
q̄ forma seminis nō est vltima: quā itendit ipz generās:
sed est p̄ma vel media in ꝓgressu gnōnis nālis. alioquin
ea habita cessaret gnātio. 3m est q̄ forma hui⁹ subе que
est semē nō manet: ſz cozrūpit: qz ipfecta est: ⁊ nō est i
tenta a gnānte: vel a nā: vt sit in termino: ſz vt sit via in
gnōne vltime foꝝ. 4m qō est in semine est q̃daz q̃litas
ꝫñs formā ipfectā semis: que ꝓcurrit ad agēduz dispo
sitiue: vel ad patiendū. Et de hac rōne semiali logr Lō
mētator 7°. metaphy. ꝓmēto. 31. ⁊. iz. metaphy. ꝓmen. 18.
vbi appellat istas virtutes formatiuas exītes in semini
bus virtutes diuias. ⁊ B etiā ex sniа Halieni ⁊ Arz. ¶ Ex
hoc ꝛcludit. in qb⁹ sit semē vel rō semialis: nā soluz in il
lis formis reperit: que sūt vie ad alias formas: ⁊ nō ma
nent in termino: nec itendūtur finalr a nā: sed cozrūpun
tur. ⁊ B in ꝓgressu nāli. Ex qb⁹ segr q̄ forma cozporeita
tis que disponit ad aiam: ⁊ manet cū ipsa nō est semē: ne
qz rō seminalis. ¶ Oītum ad 2m. ad qd ponit semē: Rñ
detur q̄ semē nō ponit vt sit p̄nm actiuū attingēs vltimā
formā substātialē gnāndā. pbat. ponēdo istaz ppōnem.
Nullū iperfecti⁹ pōt esse p̄nm p̧ductiuū totale entis pfe
ctiozis sic. oīs entitas ꝓducta vt ꝓducta ē accepta a cau
satiōe vel cālitate ipsi⁹ p̧ducētis. ſz ipossibile est ab ente
iperfectiozi eē cālitatē: ⁊ cātionez entis pfectiozis. g̃ ⁊c.
maioꝝ pz. minoꝝ pbat: nam si a minozi ente p̧ducit ma
ius ⁊ pfectius tollit oīs ozdo nobilitatis ⁊ pfectionis in
agētib⁹. Nobili⁹. n. agēs est qō ꝓducit nobiliozē effectū.
Si vo ipfecti⁹ posset ꝓducere pfecti⁹ nūq̄ ex nobilitate
ꝓducti possem⁹ arguere nobilitatē in ꝓducēte: qō Aris.
negat. Scōo ꝓbatur hoc idez sic. gcgd est in ꝓducto est
in ꝓducēte formalr: aut virtualr: ſz ꝓtinēs aliud forma
liter vel virtualr q̃tū ad oēz suā entitatē nō est ipfecti⁹
ꝓtēto: ꝓducēs totale in suo ozdie respcū ꝓtēti est hz. g̃ ⁊c.
maioꝝ pbat: qz si plus entitatis sit in ꝓducto q̃ in ꝓdu
cente. quero de ista entitate qua excedit ꝓductū ipm p
ducēs a quo sit effectiue. nō a ꝓducēte: qz iaz sua entitas
equat per aliud qō est in ꝓducto. g̃ ista entitas data: aut
erit a seipsa: aut a nullo: quoꝝ vtrūq̄ est absurdū. minoꝝ
pz: qz si ꝓducēs ꝓtinet formalr gcgd est in ꝓducto. certū
est q̄ equat sibi. si virtualr. ergo ꝓducens erit pfecti⁹. qz
ꝓtinētia ista virtualis erit ꝓtinētia cause equoce: ⁊ pba
tū est: q̄ talis causa ꝓducēs effcm ꝓtinet virtualr totas
entitatē ⁊ pfectionē effect⁹. igitur talis cā equoca nō po
test eē iperfectioz effectu. quum non possit esse equalis
pfectionis cū effectu: qz equoca erit pfectioz: qō est ꝓpo
situ. ¶ Z° ꝓbat hoc idē: Lā vniuoca nō pōt eē ipfectioz
suo termino. g̃ nec equoca. añs pz: qz vbi vniuocatio. ibi
vnitas spēi. ⁊ p ꝫñs pfectio eadē ſm spēm: ꝫña ꝓbat: qz
cālitas que ꝓpetit nobilissimis ētib⁹ ⁊ vniuersalissimis
nō est iperfecta: neq̄ ipfectioz termino suo: siē nec vniuo
ca. Equoca est hz: qz talis ꝓpetit deo ⁊ itelligētys. simi
liter cozporib⁹ celestib⁹ q̃ sunt nobilissima cozpoza. igit
istis oīb⁹ nō ꝓpetit minoꝝ pfectio in cāndo q̄ agētibus
vniuocis. ¶ 3° ad idē sic. qō ꝓpetit agēti equoco partialr

UVA. BHSC. IyR_086_2

ꝯcurrēti cū alio agēte ad ꝓductōez vni⁹ termini: multo plus ꝓpetit totali agēti eguoco respcū sui termini: sz certū est ꝙ cā eguoca ꝯcurrēs cū cā vniuoca est pfectior cā vniuoca secū ꝯcurrēte ad ꝓductōez eiusdē termini. igitur cā eguoca totalis ꝯcurrēs ad cāndū eūdē effectū sine vniuoca erit pfectior q̄ cā eguoca ptialr ꝯcurrēs ad cātionē eius. Maior videt nō: qz qñ cōcurrūt ad idē cā vniuoca ⁊ eguoca: vniuoca addit aliqd pfectōis ad cāli tatē eguocā: qz talis eguoca ē aliq̄lr ipfecta. g̃ vbi cōcurrit se sola ad cāndū eūdē effectū cā ista totalis cōtinebit duplicē pfectōez. vnā q̄ debet sibi: vt ē eguoca excedēs vniuocā secū ꝯcurrentē: ⁊ aliā q̄ debet vniuoce coagēti. Minor ꝓbat. Ax. iz. metaph. ponit totū ordinē accīta lē dependere ab aliq̄ spē eentialr superiore i cāndo: qz diffōmitas vniformis dz reduci ad cām vniformē. g̃ oib⁹ gnābilib⁹ ⁊ corruptibilib⁹ opz eē aliq̄ cām superiorē q̄ sit cā vniformitatis in cōtinuatiōe gnōnis. ¶ 4°. ꝓncipalr arḡt. Nulla forma dat pfectius esse effectiue q̄ si daret seipaz illi entitatiue: aut formalr: sz si forma cāe eguoce daret se alicui entitatiue nō daret pfecti⁹ eē seipsa: nec ꝓstitueret ipm in eē pfectiori q̄ eet ꝓpriū eē. g̃ si dat eē effectiue: nō dabit pfecti⁹ eē sua ꝓpa entitate. maior ꝓbat: qz nō possz dare agēs aliqd pfecti⁹ alicui q̄ dādo suā entitatē. Cū tota cālitas agēt sit sua entitas ⁊ tota cātio sit a sua entitate totali. ¶ Confirmat tota rō: qz modus dādi eē formalr ⁊ entitatiue in forma est pfectior q̄ modus dādi eē effectiue: qz ꝑm⁹ est dare eē eentialr ⁊ itrinsece. scōs est extrīsece: ⁊ q̄si accītalr. si igit forma dās eē pfectiori mō q̄ pōt sibi cōpetere nō dat pfecti⁹ eē seipsa: multo mīn⁹ si dat eē mō ipfectiori ex q̄bus oīb⁹ stat ipsa ꝓpō ꝓmissa. vz. nullū impfecti⁹ pōt esse ꝑn̄m totale ꝓducēdi pfecti⁹. ¶ Sz ꝯ istā ꝓnē istat. illud qō pōt eē ꝑn̄m corruptiuū in aliq̄ genere respcū pfectionis pōt esse ꝑn̄m gnātiuū pfectionis in eodē genere: sz in genere subarum ipfecti⁹ pōt corrūpere pfectius: qz aqua corrūpit ignem: ⁊ tñ aq̄ est ipfectior igne. g̃ ipfecti⁹ in tali genere: poterit etiā gnāre. Maior videt nota: minor ꝯcedit a Doctore subti. in 4°. dist. iz. q. 3. ꝙ ipfectū in eodē genere corrūpit pfectū: ⁊ pz ēt explīētalr de aq̄ corrūpēte ignez. ¶ Ad hoc rñdet negādo istā ꝓnaz. Impfectū pōt corrumpere pfectū in eodē genere. g̃ pōt gnāre: tū qz facilior est mutatio corruptiua q̄ gnātiua: qz facili⁹ est destruere q̄ cōstruere. vt hr ꝓmo ꝓpz. ⁊. 7. thopicoꝝ. Tū qz iter pfectū ⁊ ipfectū eiusdē gnis pōt eē formalis repugnātia ⁊ ꝯrietas respcū eiusdē susceptiui: ⁊ penes talē repugnātiā possunt forme hēre ad seiuicē trāsmutatiōez: ⁊ ex hoc sequitur ꝙ pñt sibiinuicē succedere in eodē susceptiuo. Tuz quere impfectiorē: ⁊ eꝫ: qñ vnuz pōt succedere alteri in eodē gñe. Tū qz impfecti⁹ in eodē gñe pōt esse actiuius q̄ pfectū saltē actiōe transmutatiua ⁊ corruptiua: sz nō subm. Exēplū. ignis est pfecti⁹ actiuū q̄ mixtū ꝋz actiōe ꝓmo mō sumptā: sz mixtū ꝑm actiōez secūdo modo. ¶ Sed ꝯ. cōparādo actiuū ad actiuū qō est simplr pfectius ꝑm entitatē ⁊ eentiā est simplr pfecti⁹ ꝑm vtutez. igit si corrūpēdū sit pfecti⁹ ꝑm entitatē: erit ēt pfectius ꝑm virtutē in resistēdo corrūpēti. ¶ Rñdet ꝙ argum. tāgit difficultatē de reactiōe ⁊ aliā quā alias disputaui: que, vz. actio sit facilior vel difficilior: an gnātio vel corruptio: p nūc tñ dom est: ꝙ nihil ꝓbibet agēs ipfectius eentialr eē pfectius accītalr aliquo corrūpendo vel pernes vtriusq̄ ꝯry applicatōez diuersaz ad totū passuz in qō agit: aut ad ptē eius in quā ꝓmo agit: ⁊ tūc erit ꝓportio maioris inequalitatis: vel toti⁹ ad totū penes qualitates actiuas aut passiuas: vel totius ad ptē ꝓpter maiorez ꝛtrarietatē toti⁹ ad partē resistentez q̄ sit toti⁹ passi ad eandē partē vt determinat in mā de reactiōe: ⁊ dixi penes q̄litates actiuas aut passiuas: qz tales pñt eē intensiōis virtutis in agēdo: aut resistendo in impfecto q̄ in perfecto: qz nō incōuenit ipm corrūpēdū nō obstāte ꝙ sit pfecti⁹ ꝑm subaz hēre q̄litates min⁹ actiuas: aut resistitiuas ꝓpter quas indisponit subm formе corrumpende vt ipa forma postmodū nō possit resistere corrūpenti. nā lz in dispōsito subto p q̄litates ꝯrias forma corrūpenda sit resistētia ipsi⁹ formе subalis ad agēs corrumpens: ipa tñ ex indispōne subti reddit impotens ad resistēdū: quū ei⁹ esse dependeat a subto in esse ⁊ in ꝯseruari. ¶ Sz adhuc instat ꝯ fundamentū ꝓncipale ꝯclonis ponende: ꝯ hoc. vz. ꝙ causa eguoca totalis alicui⁹ effect⁹ in aliquo ordine sit pstātior effectu: qz gcgd sit de alys: instantia videt in ꝓmptu de spē sensibili q̄ ducit totaliter ab obiecto sensibili extra ꝑm doctorē subti. ⁊ tñ species hꝫ est perfectior obiecto sensibili: qz hoc ē māle: species aūt hz esse immāle aliquo mō: ⁊ imāle excedit materiale ꝑm pfectionē. ꝙsilr fantasma in sensu ꝓducit speciez itelligibilē: ⁊ tñ fantasma ē impfectius. ¶ Respōdetur. ꝙ spēs sensibilis deficit a pfectiōe obiecti: cui⁹ est spēs: qz est deriuata ⁊ diminuta similitudo ei⁹: qz lz ipm repsentet: nō tñ est tale realr in actu quale est obz: nō. n. spēs albedis est realr ⁊ actualr albedo: sicut albedo est in se verior albedo: ⁊ hz verius ⁊ realius esse albedis q̄ hēat spēs ipsa: ⁊ ita deficit a realitate ⁊ veritate illi⁹ qō repñtat. vñ lz cōcedat ꝙ sit albedo obtiue ⁊ repñtatiue: nō tñ ꝙ sit albedo realr: ⁊ sic cōcessit Ax. visuz esse colorē in po⁹ nō i actu. z. de aīa. ¶ Ad illud qō additur ꝙ spēs sensibilis est imāl⁹. Negat qz est spēs extensa in orgāo ⁊ medio: ⁊ in istis subtis recipit extēse: ꝙ aūt tales spēs dicant intētiōales hoc est: qz sunt itentiōes: p q̄s po⁹ tendūt in obta: vt itentiōales appellent: put intētionale distinguit ꝯ absolutuz. nō ꝯ māle. nā hꝫ intētiōale ꝓportat tēdētiā in alterꝫ vt in terminū. spēs. n. repñtatiua alicuius obti in hoc distinguit a formis accītalib⁹: quaꝝ sūt spēs: qz ille perficiunt subm in se: nō in ordine ad aliud: iste aūt spēs q̄uis sint in subto semp: tñ ꝓncipali⁹ inq̄tū sunt tales ꝓportāt habitudinē ad eaꝝ obta tā q̄ ad terminos. ¶ Aly aūt moderni se expedientes de ista difficultate dicūt spēm sensibilez cāri nō tm̄ ab obto exī: sz ēt a sensu agēte: ⁊ ita obm nō est causa totalis. ¶ Sed hec rñsio est ꝯ Doctorē in ꝓmo snīaꝝ. di. 3. q. 7. ⁊ ꝯ Augu. ꝑm ꝙ doctor exponit ibi auctoritatē Augusti. iī°. de trinita. cap°. secūdo. respondēdo ad argumenta opīonū. ¶ Ad illud de fantae rñdet ꝙ cū fantae cōcurrit inter agens ad cāndā spēm. Et ꝓterea lz fantae eentialr sit imperfecti⁹ spē itelligibilis: nō tñ obtiue ⁊ repñtatiue: qz obz qō repraesentat ꝓ fantasma qō est sine est pfectius obto repñtato p spēm itelligibilē qō est vle. Et vlteri⁹ fantasma obiectiue continet essentialr spēm intelligibilē: qz obiectuz relucēs in fantasmate ꝓtinet eentialiter obm relucens in spē. ¶ Sz ista zª rñsio ꝓsupponit spēm itellicm ꝑ⁹ repñtare vle: sed si poneret repñtare ꝓmo sine. tūc instantia de fantae haberet efficaciā. ⁊ ideo teneat ꝓma rñsio. Ex his appet ꝓpō ꝓmissa supius. s. nullū impfectius potest esse ꝑn̄m ꝓductiuū pfectionis: que nō est negāda ꝓpter aliq̄s pticulares istātias. Ex hoc ifero ꝯclonē ꝓncipaliter intentā sic. Nullū simplr impfecti⁹ ꝑm spēm vel genus pōt eē totale ꝑn̄m actiuū in suo ordine respcū pfectionis: sz semē est ipfecti⁹ simplr forma viuēte. igit ⁊c. Maior est ꝓbata: minor est Aug. iz. de tri. ca. i7. Omne viuēs ꝓstāti⁹ nō viuēte: viuētia ingt nō viuētib⁹ ꝓferē-

UVA. BHSC. IyR_086_2

da iudicam⁹. Ad hoc rñdet q̄ semē nō agit vtute ꝑpa: ſz vtute decidētiſ semē: ⁊ ipſecti⁹ pōt eē ꝑn^m ꝓductiuū pfectionis: i vtute alicui⁹ pfecti. ¶ Cōtra. cāe accñtal'r ordinate nō necio ſil' ↄcurrūt ad effectū. Decidēs semē ⁊ ipz ſūt accñtal'r ordinata. igit nō opz ſil' ↄcurrere ad effectū cāndū: ⁊ ita vnū. ſ. semē nō agit in vtute decidētis. Maior pz: minor ꝑbat: q⁊ deciſo semie nulla eſt actualis cātio decidētis ad effciñ: q⁊ ↄtinuat gnātio ſiue decidens ſit: ſiue nō ſit: cāe aūt eēntial'r ordinate necio ſim' ↄcurrunt. ¶ Cōfirmat: q⁊ in vtute nō entis nihil agit eo mō quo eſt nō ens: ſz decidēs semē: qñq; nō eſt qñ viuēs aut aīal gnātur: ſicut ſortes gnātur pre ſuo exīte mortuo. ſimiliter dato q̄ ſit bz rōnē nō entis reſpcū fetuſ gnāndi. ꝑbat: q⁊ nō eſt pñs ipſi corpori ex quo gnātur. g̃ quū ſit abſenſ bz rōnē nō entis: gnāns aūt ſim' eſt cū genito: q⁊ mouēs eſt ſil' pñtial'r cū moto. 7. phyſ. text. ↄmē. io. igit decidēs semē reſpcū gnātionis eſt nō ens. ¶ ℘. Nihil formal'r agit niſi p formā q̄ ſit formal'r in ipſo. vt eſt de mēte Aꝛ. z⁰. de aīa. q⁊ actiōes ⁊ opōnes agētis ſi ſunt elicitiue ab agēte: opz q̄ in ipo ſit ꝑn^m formale elicitiuū iſtaꝛ actionū. nihil. n. agit p ſe p formā q̄ ſit in alio. igr ſi semē agit ad terminū ſubalē viuētis: nec̄io vtus p quaz agit eſt formal'r in ipo vndecūq; efluxerit: aut igit erit ſuba: aut accñs. ſi accñs igit per talē vtutē non pōt attingere formā viuā: q⁊ neq; semē: neq; aliq̄ accñs exiſtēs in semie eſt eque pfectū cū forma viuente ſi ſuba eſt illa vtus: quēadmodū multi dicūt de vtute formatiua ſeminis ⁊ ſpū gignitiuo. ¶ Cōtra. q⁊ talis ſpūs nō eſt viuēs. igit ſequit idē q̄ ꝑus. ¶ Rñdet q̄ ſpūs gignitiuus eſt viuens in po⁹: ſz nō in actu: ⁊ hoc eſt q̄ vult Cōmēta. iz. metaph. ↄmē. 18. vbi bz. vtutes q̄ ſunt in ſemib⁹ q̄ faciūt aīata nō ſunt aīata in actu: ſz in po⁹. ¶ Sz ℘. ſi tales virtutes ſunt in po⁹ aīata: aut in po⁹ paſſiua: aut actiua. ſi p̄mō hoc eſt falſum: q⁊ tales vtutes formatiue nō pñt recipe vitā: hoc etiā nihil eſt ad ꝓpoſitū: q⁊ dicere q̄ tales vtutes pñt recipe aīam ⁊ vitā eſt exīre ꝓpoſituz: q⁊ de hoc nō diſputam⁹ vtr poſſint trāſmutare paſſiue ad formā viuentē: ſz q̄rimus de ꝑn^o actiuo a quo effectiue trāſmutant: ⁊ vtr ipſe generēt aīaz: ⁊ tūc dicere q̄ iſte virtutes ſunt in po⁹ actiua aīata: tu petis ꝑncⁱ^m: q⁊ hoc ipugnam⁹. nā idē eſt ac ſi direret. iſte vtutes pñt ꝓducere aīam: q⁊ hñt po⁹^m actiuā reſpcū ei⁹: ⁊ ſic aſſignat idem p idē. ſi vo det q̄ iſte vtutes ſint in po⁹ actiua aīate: q⁊ pñt efficere aīam hoc improbatū eſt. ¶ Sed aliter rñdet dicēdo q̄ argu^tā ſupi⁹ adducta ↄcluderēt. ſi anima ſimpl'r gnāret. ¶ ℘ro quo nōndū ꝑm iſtos: q̄ ꝑm Cōmēta. 7. metaph. ↄmē. 31. ⁊. iz. metaph. ↄmen. 18. Duplex eſt agēs. vnuz p ducēs ⁊ faciēs: aliud mouēs ⁊ exībēs. ℘rimū eſt ſicut ille q̄ facit figurā. Scōm eſt agens q̄ mouet mām ad formā ꝑm Cōmen. dicūt iſti: gnāns nō eſt agēs ꝓducens ⁊ faciēs: ſz mouēs ⁊ exībēs. Inqt. n. Cōmenta. illo ↄmē. 18. iz⁰. metaph. gnāns aīam nō eſt dicere q̄ ponit animā in mā: ſed exībit illud q̄ eſt aīa in po⁹ ad eſſe aīam in actu. Ex his dr q̄ agēs ꝓducēs ⁊ faciēs ſemp eſt nobilius vl eque nobile cū ꝓducto: ſz agēs exībens nō opz. vnde. 7. meta^cc. ↄmē. ꝑallega. vult q̄ corp⁹ p aliq̄ q̄litatē actiuā exībit formā gnāndā de po⁹ māe. ¶ Cōtra hoc arguitur. Quocūq; mō agēs cauſet terminū opz q̄ ꝑbabeat ipſuz in ſua vtute actiua. ꝑbat: q⁊ cātiōe ⁊ cālitate agētis tot⁹ termin⁹ accipit eē. Et oēm entitatē ⁊ pfectionez quā bz termin⁹ bz ab agēte. igit talis entitas ⁊ pfectio ē in virtute: aut in forma agētis p quā agit: ſz vtus aut fo^a actiua agētis ꝓportiōat et equat entitati ſue. igit agēs non eſt ipfecti⁹ termino quē ꝓducit: ſz ipoſe eſt min⁹ ens ꝑm gen⁹: aut etiā ſpēm: ꝑbabere maius ens ꝑm gen⁹: aut ſpecie. g̃ nō eſt dr̃ia in agēte q̄ſtū ad pfectionē ſue actōis: ſi ue ſit exībēs ſiue ꝓducēs. ꝓſupponere. n. mām de qua ſit eductio forme vel in quā ſit impreſſio forme ꝓducte nō tollit gn opoꝛteat formā ꝑbaberi in vtute agētis: p quaz educit de nō eſſe ad eſſe. ¶ Ad ↄtm adducta poſſet dici. vno⁹ q̄ nō dicit Cōmē. q̄ corp⁹ babēs q̄litatē actiuā per ipſaz q̄litatē: ſicut p ꝑn^m actiuū gñet: ſz p formā ſuā ſubſtātialē gnāt: per q̄litatē diſponit. vñ qñ Cōmē. dicit: q̄ corp⁹ bñs q̄litatē actiuā: aut po⁹^z gnāt: p po⁹^z itelligit formā ſubalē. alio mō pōt dici ad ↄtm^z dicēdo Cōmēta. fuiſſe oppoſite opionis quā tenemus. iō de ↄmēto nō eſt curādū. ¶ ℘. ad ꝓncipale arguit: q̄ semē nō ↄcurrat actiue ad formā gnāndā q̄ eſt aīa. nā ꝑm medicos ꝑtim cōciliatorē. dr̃ia. 48. virtus exiſtēs in ſemie corrūpit: q̄ eſt vtus formatiua: quū embrionē plaſmauerit. nā cōſtituto ope ſuo vana eſſet ei⁹ ꝓmanentia. eſt. n. semē de ꝓximo ↄuertibile in illud q̄ dz gnāri: ⁊ ita magis bz rōnē paſſiui q̄ actiui. ¶ Ex hoc argr. Nullus effectus eſt ſine p ſe cā efficiēte: ſz in eo iſtāti quo corp⁹ vltimate organiçatū aīaī ſeu viuificat nō eſt semē: nec̄ vtus ei⁹ formatiua ꝑm iſtos. g̃ ⁊c. ¶ Ad hoc rñdet. q̄ cā in actu regrit effciñ in actu in fieri: ſz nō in facto eſſe: ſpma. n. ſi generat boez nō eſt ſil' cū boe genito: ſz ē ſil' cū boe dū eſt in gnāri. ¶ Sz ℘. eo mō quo agēs p motū eſt in actu: eo mō effect⁹ eſt in actu. ⁊ ℘: q⁊ cā in actu ⁊ effect⁹ in actu quo ad effectus ſibi ꝓporⁱ^cs in fieri vel in facto eſſe ſim' ſunt ⁊ nō ſunt ex 5⁰. metaph. text. ↄmē. 3. ⁊ z⁰. phyco. textu ↄmē. 17. Sic. vz. q̄ ſicut effect⁹ in fieri regrit cauſam in actu reſpcū fieri a qua eēntial'r dependet: ita effectus in actu in facto eē in eo iſtāti quo accipit eſſe ↄpletū ⁊ pfectū ꝑſupponit cām in actu dantē tale eē: aliogn tale eſſe ↄpletū eēt a nullo: ſz in eo iſtāti q̄ iducīt aīa i corpore vltimate orgāiçato ⁊ diſpo⁹ aīal: aut viuens capit eē ↄpletū. igit oz ibi aſſignare aliq̄z cāz ꝓducētē aīaz: ſz hoc agēs nō ē semē: nec̄ aliq̄ vtus ei⁹ vt deductū ē. g̃ ⁊c. ¶ Et cōfirmat. nā quū rei ꝓmanētis ſit dare ꝓmū eſſe geniti ex 8⁰. phy. text. ↄmē. 69. Simus i illo iſtāti q̄ ↄpoſitū ſubalē p̄: eſt: aut p mō ē a ſe: aut ab alio: aut a nullo. nō p̄mō: q⁊ nihil gnāt ſe: q̄ſtū ad eē ſimpl'r ⁊ ſubale. ſic eēt i ꝓpoſito: nec̄ pōt dici q̄ ſit a nullo: q⁊ tūc ſuū eē eſſet indepēdes ſimpl'r: q̄ vr̄ abſurdū. g̃ dādū ē q̄ ipm ↄpoſitū accipiēs eē ↄpletū ſit ab alio a ſe: ⁊ ita ab aliq̄ cā que eſt in actu reſpectu effect⁹ i tali eē. ¶ Sz ℘ bz q̄ dr̃ vtutē fo^z^uaz cozrū pi ſeu nō eē q̄ñ iducīt aīa i mā. nā in eodē iſtāti tpis eſt iductio vlti^c fo^z^c diſponētis ad aīaz: ⁊ iduc⁹ aīe: ⁊ ſic vltima orgāiça⁹ ⁊ aīatio: ſz orgāiçatio ē a vtute forma^ua. g̃ in iſto iſtāti in q̄ ē aīatio ⁊ iductio aīe ē vtus fo^z^ua. ¶ Ad bz dr̃ q̄ lz orgāiça⁹ ⁊ aīatio ſint in eodē iſtāti tpis: ſūt tñ in diſtictis iſtātib⁹ nāe: ita q̄ ꝑus nā ē inducta vlti^a fo^z^a diſponēs añq̄ iducat aīa vel educat de po⁹ ſubti: ⁊ in eo i. iſtāti nāe q̄ eſt aīatio: cū vtus fo^z^ua nulla bēat opōnē ſupfluit. ⁊ p ↄnēs in tali mēſura quo ē iſtās nō eſt talis vtus: ſaltē i tali iſtāti ē termiata ⁊ ꝓpleta oīs ei⁹ cālitas ⁊ opatio. g̃ in iſtāti q̄ corp⁹ aīat nulla bz cālitatē: ſz ipoſe eſt in tali iſtāti aīatoez eē ſine cālitate ſue cāe. g̃ aīatio nō ē a vtute fo^z^ua. ¶ Et ↄfirmat: q⁊ cā ⁊ cātū i actu ſūt ſil' nāli itelli⁹: q⁊ nō ſolū ſe ↄcomitant in q̄cūq; iſtāti nāe ſz eē: ſz ēt p q̄cūq; inſtāti vnū itelligit ⁊ reliquū. Aly dicerent ad bz q̄ vtus ſemis manet in tota alteratōe p̄ceden te iductionē vltīe fo^z^c diſponētis: ⁊i iſtāti iductiōis iſte fo^z^c deſinit eē: ⁊ bz p̄^m nō eē. Et bz vr̄ dr̃e Scot⁹ in. 5. metaph. ⁊. 7. ſz tūc iſurgūt maiores difficultates ⁊ ↄſideraret. n. ponere gnōnē fo^z^c diſponētis p modū ſeqlle: aut gnōnē fo^z^c ab agēte ſepato. ¶ Sed p̄ter iſta vi dēdū ē ad qd ponit ſemē: ⁊ qd ſit termin⁹ actiōis eius.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ Rñdeť ꝙ semẽ agit ad alterationẽ ꝑtiã seu ꝓceden
tez terminũ gnõnis. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ nõ agit vt suffi
ciés actiuũ.nã virtus actiua vnifozmis nõ põt agere in
passo vnifozmi effectñ diffozmez:ſz vtus actiua semis est
vnifozmis:qz semẽ ẽ homogeneũ.igiť vtus actiua semi
nis nõ põt cãre tantã diffozmitatẽ: q̃ta appet in ptibus
ozgãicis aialis: nec ꝓ ꝯns põt alterare ad tãtã diffozmi
tatẽ. Maioz hui⁹ rõnis ps.qz diffozmitas in effectu vel
accidit ex diffozmitate agẽtis vel passi. vñ vtus q̃ facit
tãtã diffozmitatez ozgãoz ĩ corpe aiaľ ẽ actio diffozmis
ifluẽtie celi siue calozis celestis q̃ q̃tũ ad ℔ ẽ ꝑsona vtu
ti diuie:ꝛ ad istã actõez diffozmẽ aliq̃ mõ ꝯcurrit semen
vt cõcausa. Et hoc vť velle Cõmẽ.ꝯmẽto ꝑallegato vbi
dicit: ꝙ vtutes fozmatiue in semib⁹ hñt ꝓpas mẽsuras
ex q̃titate motuũ celestiũ ꝛ dispõnib⁹ stellarũ in ꝓpinq
tate ꝛ remotiõe ipaz. ¶ Sz ad istã rõnẽ ꝑmissaz medi
ci rñderẽt semẽ nõ eẽ vniforme vtualiter ex eo ꝙ deci
dit a diuersis ptib⁹ corpis aialis a qb⁹ retinet vtutẽ effe
ctiuã illaz ptiũ:etiã nõ est vniforme: qz semen viri agit
in semẽ mulieris qõ ẽ alteri⁹ rõnis a semie agẽte. Quic
qd sit de hoc saltẽ certũ est ꝙ ifluẽtia celestis coagit se
mini ad alteratõez vltimate disponẽtẽ ad fozmã aialis
ꝛ ꝑncipali⁹ ꝯcurrit q̃ semẽ:ꝛ qõ dcñ est de semine itelli
gi ť de rõne semiali:qz rõ seminalis nihil aliud est q̃ foz
ma ſubalis semis: vel aliq̃ q̃litas actiua ꝯnis fozmã ſuba
lẽ semis. ¶ Sz isurgit difficultas adhuc a quo cãtur ef
fectiue fozma aialis vel cuiuscũq̃ viuentis. ¶ Rñdeo
ꝙ tales fozme in mã dispõsita nõ inducunť nisi a deo:qz
tales fozme nõ a semie vt ꝓbatũ ẽ: nec a decidẽte semẽ:
qz deciso semie põt stati cozrũpi: nec celũ quũ nõ sit aia
tũ:nec itelligẽtia quũ ista nõ agat: nisi mediãte cozpoze
celesti ꝛ motu ipsi⁹. vt vult ꝓbus:ꝛ Cõmẽ.ꝑsertiz.7.me
taphysi.ꝯmẽ.28.ad nihil igiť tãq̃ ad terminuz attingit
itelligẽtia:ad qõ nõ attingat mot⁹ aut cozpus celeste:qz
ista duo.ſ.itelligẽtia ꝛ ozbis nõ agũt ex equo vt duo atti
gẽtia imeť eũdẽ effectũ eo mõ q̃ vtus actiua in semie vi
ri coagit vtuti actiue in semie femelle ad alteratiõez ꝑ
uiã fozme aialis itroducẽde:ꝛ eo mõ quo obm itelligiť ꝛ
itellꝫ ꝯcurrit actiue ad actũ itelligẽdi: q̃rũ vnũ in agen
do nihil recipit ab alio:ſz ozdie eẽntiali sic agãt ꝙ vnũ
ꝑncipali⁹ agit q̃ reliquũ:ſz itelligẽtia agit in hec iferio
ra mediãte motu vt habitũ est in ꝯ⁰ ꝑallegato g motus
est ab ipa. ¶ Est ẽt articulus dãnat⁹ Parisi⁹ ꝙ itelligẽ
tie educant fozmas de mã. relinq̃t igiť ꝙ solus aligs sit
cã effectiua istaz fõmaz. ¶ Sz ozit dubiũ:qz vť ꝙ iste
fozme creenť quum ꝓducanť de nihilo. ¶ Rñdeť ꝙ
creatio est ꝓductio de nihilo vt ly nihil excludit tã cãm
mãlẽ ꝛ ſubtiuã q̃ foťalẽ oppositã vel dispataz:qõ ꝓbaťur.
ſi qd fit de aliq̃ tãq̃ de ſubto nõ ẽ creatio ſm oẽs.ſilr
ſitũ:ſicut ſi albũ fieret ex nigro:siue fieret ex dispato:ſi
qcqd sit de bis q̃ sunt in deo est creatio maxime theolo
ozdinẽ tpis:aut nãe positiue:itaq̃ nõ esse: aut nihil ꝑce
dit eẽ tpe:aut ẽt nã positiue:qõ dico ꝓpter itelligẽtias q̃
ꝓducunť a deo de nõ eẽ ad eẽ tãtũmõ ozdine nãe ꝑuati
ue nõ positiue ſm ꝓbm.ꝛ iõ nõ terminanť creatõe theo
logica:ſz bñ phyſica. vt est de mẽte doctozis.in z⁹ diſ.p⁹
q.z. Assumptũ aũt de oz⁹ᵉ nãe po⁹ᵉ ꝓbať. ſi de⁹ ab eter
no creasset mundũ:nõ eẽ mũdi ꝑcessisset eẽ tãtũmõ oz⁹ᵉ
nãe positiue.nõ tpis. ꝙ nõ tpis appet.nã ãte talẽ crea
tionẽ nõ fuisset tps nisi imaginatũ:nõ reale:ſz ꝙ ozdine
nãe positiue ꝑcessisset. ꝓbať: qz mundus ſm theologos
est tot⁹ nã possibilis vt distinguiť ꝯ nãm neciã. g ſibi nõ
repugnat bẽre potentiã añ actuz ozdine tpis: ꝛ ꝓ ꝯns in
ſuo ꝯceptu fozmali nõ icludiť. vt sit. g põt ꝓduci de non
eẽ ad eẽ ozdine nãe positiue:qõ nõ est de intelligẽtys ꝛ
toto mũdo ſm Azz.quũ bẽant nãm simpliť neciã. Appli
cando ista ad ꝓposituz fozma ꝓduciť de aliquo tãq̃ ex
ſubto:ꝛ ẽt tãq̃ ex termio a quo. igiť nõ creať. ¶ Sed ꝯ.
ſaltẽ entitas fozme vt distinguiť a mã:quuz nõ ꝑexistat
educeť de puro nihilo ſui ad aliqõ esse. nã ꝓduciť de ni
hilo ſui tãq̃ ex termio a quo:ꝛ ẽt ex nihilo tãq̃ ex ſubie
cto qõ sit ꝑs ipsius. igiť creať. Ad hoc rñdeť: ꝙ lz fozma
ꝓduciť de nihilo ſui ſubtiue ꝛ termiatiue tñ ꝓduciť de
aliq̃ tãq̃ ex termino a quo:ꝛ ẽt tãq̃ ex ſubto ꝑsupposito:
qz vtrũq̃ ꝑsupponiť in ſua ꝓductiõe. iõ ei⁹ ꝓductio non
est creatio:qz creatio nullũ illoz ꝑsupponit. Et addo ꝙ
fozma ꝓꝑa nõ ꝓduciť neq̃ gnãtur:ſz ꝯpositũ:ſz tñ fit ꝛ
gnãť vt in ℔:ꝛ ita ꝑ accñs. vt ps.7.metaph.tex.ꝯmẽ.27.
ꝛ sicut nõ gnãtur ita non põt dici creari loquẽdo de fozma q̃ in eẽ depẽdet a mã:ꝛ ſilr in fieri. ¶ Sed ꝯ.qz ꝓus
fozma est aliquid in se ãteq̃ insit ſubto in quo sit. in isto
ꝓzi nõ ꝑsupponit ſubm. g creať. Rñdeť ꝙ ꝓz est foz⁹
ſm eẽntiã ꝛ qditatez añq̃ insit:qz ineſſe ꝑsupponit esse:
nõ tñ foz⁹ est ꝓz in existẽdo ꝛ q̃tũ ad esse existẽtie ipso
ſubto:imo eꝯ ſubm est ꝓus quũ ipa foz⁹ in fieri depẽdat
a ſubto ꝛ terminet actiõez agentis vt in hoc. vñ ꝓzitas
nãe fozme ad ſubz est tñ ꝓzitas q̃tũ ad ꝯceptũ fozma
lẽ ꝛ qditatiuũ:qz.vz.fozma põt concipi cõceptu fozmali
ſuo ſine ſubto ꝛ si diffiniť fozma ꝑ ſubm diffiniť tñ per
additamẽtũ. vt ps z⁹ de aia. ¶ Sz adhuc istať ꝯ hoc ꝙ
iste fozme sint ĩmediate a deo:qz ista positio vť ꝯuenire
cũ opione Plato.ꝛ Auicẽ. q̃tuz ad hoc ꝙ iste foz⁹ exeat
ab agẽte supiozi:quã ipugnat Auerro.7.metaph.cõmẽ.
ꝑallega. Et tũc oz rñdere ad rõnes Auerroys adductas
supi⁹. ¶ Rñdeo.ad hoc dť ꝙ ista opio nra dissentit ab
opione Plato.in hoc ꝙ nõ ponit istas fozmas viuentes
eẽ siľ creatas a deo ꝛ cozpozibus ifusas:quẽadmodũ po
suit plato:ſz succesſiue ꝓduci factis dispõnib⁹ in cozpo
rib⁹ nãlib⁹ gnãbilib⁹ ꝛ cozruptibilibus. Dissentit ẽt ab
opione Auiť.in hoc ꝙ ista opio non ponit istas foꝛas ꝓ
duci ab aliq̃ itelligẽtia citra deũ:sed ab ipo deo ꝑuia di
spõne facta ĩ cozpoze nãli. ¶ Sz qz vñr rõnes Auerro.
militare ꝯ bãc põnẽ. iõ discurrẽdo ꝑ ipas vt videať q̃m
ꝯcludant sic rñdeť:ꝛ ꝓmo ad ꝑmã que accipit mediũ ex
fine:ꝛ ex bis q̃ sunt ad finẽ:quũ dť ꝙ ex opione seq̃reť ꝙ
gnãtio nõ sit ab agẽte mãli ꝛc. rñdetur negãdo ꝯntiam.
nã fozme nãles nõ viuẽtes sunt ab agẽte mãli dispositi
ue ꝛ ẽt effectiue:qz sunt termini actõis nãlis agẽtis mã
lis:ꝛ iducunť ab ipo:ſz q̃tũ ad aias:dico ꝙ lz nõ iducan
tur a talib⁹ agentib⁹:sunt tñ ab ipsis ꝛ ꝑnt dici gnãri ab
ipsis:qz inducẽs fozmã ad quã imediate ꝛ necario segť
ozdine nãe tñ:ꝛ nõ tpis alia fozma gnãt illã fozmã: sed
agẽs mãle est hꝺ respcũ aie. g ꝛc. vñ iducta fozma corpo
reitatis ꝛ vltimata ozgãiçatiõe in mã de⁹ necio necita
te imutabilitatis: vel ẽt ineuitabilitatis ſm ꝓbm. ꝓdu
cit aiam:ꝑ accñs tñ ea ꝓductõe q̃. ꝓducit aiatũ ꝯpositũ.
¶ Sz ꝯ.qz sic ꝓducere nõ est nisi ꝓducere dispositiue
aiaz:qz aia nõ est termin⁹ actõis ei⁹ qõ iducit fozmã coz
pozeitatis. Dico ꝙ sic agere est agere pluſq̃ dispositiue.
nã actio agẽtis mãlis ſm ꝓbm ꝯponit necitatez agẽti. ꝓ
mo qõ est de⁹ ꝛ ſm theologos de⁹ necio necitate imuta
bilitatis ex legib⁹ ꝑfixis a sapia ſua ꝛ ſm ifluxũ gnãlez
agit iducẽdo fozmã in mã. igiť sicut ſi ponereť foz⁹ gnã
ri ꝑ modũ seq̃le ꝯcedereť ꝯpositũ gnãri ab agẽte mãli:
multo magis vť hoc posse cõcedi in ꝓposito. Ulterius
quuz gnõ sit terminus alteratõis ex ꝓmo ꝓyco. ꝛ ꝓmo
de gnõne eius est gnãre: cui⁹ ẽ alterare vltimate mãz:ꝛ

UVA. BHSC. IyR_086_2

quũ agẽs mãle alteret mãz: iſto mõ nõ agens ĩmãle: ſequit ꝓpoſitũ. Addo ẽt ꝙ agens diſponẽs mãm in tpe ꝓ itroductiõe fozme q̃z diu fozma eius iducta ꝓcedit vltima fozmã ozdine tpis tale agens tñ agit diſpoſitiue: qz nõ nec̃itat ad illã fozmã vltimã: in ꝓpoſito aũt non eſt ſic: qz vltima ozgãiçatio nec̃itat cozp⁹ & agẽs ad aiatiõez in eodẽ iſtãti tpis quo iducit͂ hꝫ ozganiçatio & ſic gnãt:

¶ Sz arguebat͂ ꝙ eiuſdẽ agẽtis eſt finis: & id qõ eſt ad finẽ ꝛc. ¶ Rñdet͂ ꝙ verum eſt vbi agẽs hz in vtute ſua actiua vtrũq; :ſz vbi ꝓp ꝓfectõez finis agẽs nõ continet ipz nõ opz. Et ad hoc faciũt exẽpla adducta de calore & ſanitate & de edificatore: & quũ infert͂ ꝙ gnãtio eſt finis alteratiõis ꝓcedit͂: ſz tñ eſt finis extrinſec⁹ nõ itrinſec⁹.

¶ Ad 3ᵐ icõueniẽs qõ deducit Cõmen. ꝙ gnãns nõ cẽt formãs: pz ꝑ idẽ ꝙ generans in inaiatis eſt formãs ſimpliciter: in aiatis ẽt eo mõ quo dcm̃ eſt: ſubm formaz͂ forma vltima diſponẽte: & ẽt forma vltima ad quã diſpoit ex nec̃itate nãe ſm ꝑhm & theologũ ex cõi influxu & generali ab agẽte nãli. ¶ Ad 3ᵐ incõueniẽs ꝙ ſubm & ſua foz⁹ eẽnt duo in actu ꝛc. Reſpõdet͂ negãdo ꝓñaz. Et ad ꝓbationẽ: qz agẽtia que nõ ꝓcurrũt ad eũdẽ effm̃ cãnt duo in actu. Dicit͂ ꝙ vez eſt vbi iſta agẽtia nõ ſunt eẽntialr ozdinata iter ſe & reſpcũ effectuũ: q̃z vn⁹ nõ ozdinatur ad aliũ: ſz nõ eſt ſic in ꝓpoſito. nã agẽs nãle ſubozdinat͂ ꝑmo agẽti in tota actiõe ꝓcedẽte iductionẽ fozme: & ſubz & foz⁹ faciũt vnũ ꝑ ſe in actu. vt de ſe pz: argumẽtuz tñ militat ꝫ Platonẽ q ponebat ideã ſepataz a ſenſibilibus iducere talẽ fozmã ſubalẽ in mã: idea aũt & agẽs ꝑticulare mãle nõ ꝑñt eſſe eẽntialr ozdinata: qz ſm Plato. ſunt eiuſdẽ ſpẽi iter q̃ nõ eſt ozdo eẽntialis: ſicut nec inter idiuidua eiuſdẽ ſpẽi ex 3º metaphꝫ. tex. ꝛmẽ. xi. & in lꝫ Az. cõmẽdat Platonẽ. ¶ Sz adhuc iſtaz͂: qz vbi agens aliud & actio alia ſm Cõmẽ. 5. phyco. ꝛmẽ. 38. ſed idea & qõcũq; agẽs ſepatũ ſi ponat͂ cũ agẽte mãli erũt agentia diuerſa. igit͂ & actiões. & ꝑ oñs termini erũt diuerſi. igit͂ effect⁹ erũt duo in actu vt ꝓus. ¶ Rñdet͂ ꝙ termini formales vtriuſq; actiõis erũt diuerſi: eẽntialr tñ ozdiati. vt dcm̃ eſt: ſed termin⁹ totalis & ꝑmus gnõnis erit vn⁹. ſ. ipm̃ ꝓpoſitũ qõ ꝓſtat ex termio formali vtriuſq; actõis.

¶ Et ſi dicas. idẽ termin⁹ nõ põt terminare duas actiones: ſicut ſunt iſte. ¶ Rñdet͂ negãdo hoc bñ vez eſt ꝙ duas actiões diſpatas & nõ ſubozdinatas nõ põt idẽ termin⁹ ꝑ ſe terminare: ſed ſi actiões ſint ſubozdinate: hoc aſſumptũ eſt falſũz. nã ꝑ tãto eſt vez ꝙ idẽ termin⁹ ꝑmus vni⁹ põt eẽ termin⁹ alterius: qz agẽs mãle inducit fozmã vltim͂ diſponẽtẽ ad fozmã alterã i eodẽ gñe ſubali: & q̃libet iſtaz͂ facit vnũ ꝑ ſe cũ alia & eſt ꝑn⁹ eẽndi ipi ꝓpoſito in eẽ ſubali ſimplr: ac ẽt ambe ozdinant͂ ad vnũ eſſe qõ eſt toti⁹ compoſiti qõ ꝑ ſe ꝑmo terminat vtrãq; actionẽ: qõ dici nõ poterat ſm Platonem. vt de ſe pz. Ex his appet ad fozmã argumẽti quũ dr̃ vnũ in actu & multa in actu opponunt͂: vez eſt ſi ſint in actu vltimo cõpleto: & vnũ nõ ozdiaz͂ ad aliud: ſic nõ ẽ in ꝓpoſito. Et ad illud ꝙ a diuerſis agẽtib⁹ ñ ꝓcurrẽtib⁹ ad eũdẽ effm̃ ſũt diuerſi effect⁹: pz ꝙ iſta agẽtia ꝓcurrũt ad vnũ & eũdez effm̃ q eſt ꝑmus termin⁹ & totalis vtriuſq;. vt dcm̃ eſt.

¶ Sz 5. agẽs mãle nõ põt ꝓducere aiam. igit͂ neq; ꝓpoſitũ aiatũ. ꝓñtia ꝑbaz͂: qz ꝑ te tale agens excedit͂ a perfectiõe aie. q̃ cũ ꝓpoſitũ aiatũ ſit ꝓfecti⁹ aia: ſeq̃t͂ ꝓpoſitũ. Rñdet͂ ꝙ effectus ꝓfectioz aliq̃ cã nõ põt eẽ ab hꝫ cauſa. ſic a ꝑn⁹ totali & ĩme⁹: ſz vbi cã ꝓfecta ꝓcurrit cũ alia ĩpfecta ſic ꝙ eq̃ ĩmediate ꝓcurrit ad cãtionẽ effect⁹ cuz impfecta: tali⁊ effectus ꝓfectioz põt cãri ab ĩpfecta: ꝑtiz vbi i effcũ ꝓfectiozi ꝓcurrũt duo termini foꝛales eẽntialr ozdinati q ſũt termini actiõis vtriuſq; agẽtis: & ſũt ꝑnci⁹ eẽndi ipſi effectui vt eſt in ꝓpoſito. ¶ Sz ꝓ. qz ꝑfozmiter poſſz dici ꝙ vt⁹ foz⁹ exiſtẽs in ſemie ſil͂ ꝓcurrit cũ itelli⁹ & celo ad cãtionẽ aie. ¶ Rñr ꝙ itelli⁹ & celum ad cãtionẽ aie: ſicut ꝓs ad ꝓpm aiam: neq; in ipa aia eſt aliqd cãtuz tãq; termin⁹ ĩmediatus actiõis celi & itellie. ſicut ẽ in ꝓpoſito actiõis diuie & actiõis nãlis. Et lz de⁹ reſpcũ cuiuſcũq; actiõis agẽtis nãlis: ad cui⁹ terminũ foꝛmalẽ effectue ꝓcurrit. ſit cã vlis: reſpcũ tñ illius termini ad quẽ nõ attingit actio nãlis ſicuti eſt ania eſt agens ptr⁹ & ſpãle.

¶ Uel põt breuiter dici ad iſtãtiã ꝙ effect⁹ ꝑfectioz nõ põt cãri a cã impfecta ſm illã rõnem que excedit vtutẽ ei⁹ cãtiuã: & ita lz aial ſit ĩmediate a vtute formatiua exiſtẽte in ſemie: nõ tñ ſub ea rõne ſub qua vtus: aut ſenſituuz: ſz ſub aliq̃ rõne ꝓpꝛi. ſ. ſub ratõe corꝛis: eo ꝙ rõ cãndi ipm aial nõ eſt aia: ſed forma corꝛoꝛeitatis: & ſic aial ſub rõne corꝛis ñ excedit vtutẽ foꝛatiuaz. ¶ Sz adhuc inſtaz͂: qz a ſili dicã ꝙ aia eſt a virtute formatiua ꝫ vnũ eſſe qõ eſt eẽ ſubale: & nõ ꝫ eſſe viues aut ſenſitiuũ. Reſpõdet͂ ꝙ qñ in aliquo ꝓcurrũt zᶜ rõnes formales realr diſtãt põt illõ cãri ab vna cã ſm vnã illarũ & nõ ſm aliaz. & ſi vna illarũ nec̃itet ad aliam illud poterit eẽ a duab⁹ cãis ſm aliam & aliaz rõnẽ. ſicut eſt in ꝓpoſito de aniali ĩcludẽte formã corꝛeitatis & aiam q̃ ſunt zᶜ foꝛme realr diſtãt: ſz vbi rõnes formales in eodẽ ſunt idẽ ſm rẽ nõ poteſt illud cãri realr ſm vnã rẽ nõ ab vna cã: gn etiã cãet ſm aliã ſic ſe hñt in aia eẽ ſubale & eſſe viues. ¶ Ad 4ᵐ rñdet͂ negãdo illud ĩcõueniẽs ſeq ex iſta põne doctoꝛis: bñ ſeq̃t͂ ex opione platõis: ꝓpterea qz idea & agẽs mãle ſm ipm ſunt eiuſdez rõnis: qz ponit͂ idea vt ſit gnõ vniuoca q̃ ꝓſupponit vnitatẽ ſpẽi iter gnãns & genitũ: iter q̃ nõ põt eſſe ozdo eẽntialis. vt dcm̃ eſt. ¶ Et ad illud qõ iferẽ ꝙ ſi agens ſeparatũ & mãle eẽnt ozdinata eẽntialr ambo attingerẽt eũdẽ effm̃. ꝓcedit͂ de effectu totali q eſt termin⁹ ꝑmus ſeu adeq̃tus: ſz nõ de effectu q eſt termin⁹ formalis. hoc nõ opz. Etiã dr̃ ad hoc ꝙ ꝺs ꝓcurrit ad ꝓductionez cuiuſcũq; termini ꝓducti ab agẽte nãli ꝑ cõem influxũ gnãlem: ſpãli vo ꝓcurrit cũ ꝓducit aiaz.

¶ Sz alia duo argumẽta adducebant͂. ¶ Primũ erat nõ eſt ꝓceſſus de extremo ad extremũ niſi ꝑ mediũ ꝛc.

¶ Ad hoc rñdet͂ dicẽdo: ꝙ lz agẽs nõ ꝓcedat de extremo ad extremũ ſine medio in aliquo ſenſu: nõ tñ ſimpliciter: ita ꝙ actiõe eiuſdẽ rõnis agat in mediuz q̃ agit in extremũ. ſol. n. gnãt minerã in viſcerib⁹ terre & nõ gnãt in medio: neq; in ſupficie terre & maxime hoc eſt verum qñ mediũ nõ eſt eiuſdẽ rõnis cũ extremo. ꝙ ſi daret idẽ agẽs eadem actiõe eiuſdẽ rationis ageret in mediũ & in extremuz. ſil͂r ſi agẽs agat ꝑ duas vtutes actiuas alteri⁹ rõnis ꝑ vnã vtutẽ põt agere in extremũ & nõ in mediuz: ſicut ſol illuminat mediũ & gnãt vmẽ in vẽtre terre ꝑ aliã & aliã vtutẽ. ¶ Ex hoc ad ꝓpoſitũ dr̃ ꝙ agẽs ſepatũ actiõe vni⁹ rõnis agit in corꝓ⁹ celeſte cãndo motuz ꝑ quẽ alterat͂ mã & diſponit͂ corꝓ⁹ aialis mediante calore celeſti: & luce & influẽtia vt de ipo educat foz⁹. q̃ facta diſpoſitiõe ab ipo agẽte ſepato qõ eſt deus educit͂ foz⁹ de mã ſic diſpoſita. ¶ Et ad formã argu⁹. Agens ĩmãle nõ põt ĩme⁹ agere in mãz: niſi mediãte aliq̃ corꝑe in transmutabili ꝓcedit͂ hꝫ & eſt ſic in ꝓpoſito: ſz nõ ꝙ agat in mediũ eadẽ actiõe q̃ agit in extremũ. ſ. in mãz corꝓoꝛale. Et ꝓcedo ꝙ a tali agẽte nihil põt ꝓuenire ime⁹ nouũ niſi poſitis cãis medys actiuis aut paſſiuis ꝫ Az. ſicut eſt i ꝓpoſito. ¶ Et ſi dicas facta diſpõne i mã agẽs immãle nõ põt ſine medio in rõne cãe efficiẽtis aliqd agere in mã. ſ. ꝓducẽdo in ipſa aliq̃ formã ad quã nõ cõcurrat aliud agens: negaz͂ hoc: qz ſolũ illud hꝫ ꝓcurrere

UVA. BHSC. IyR_086_2

qđ hz in vtute sua actiua formaz ꝓducẽdã qđ ẽ agẽs ꝑm. vt ꝓbatũ est.s. ¶ Sz ꝛ. mouẽs est sil'cũ moto.ex.7.phy ficoꝝ.tex.ꝯmẽ.io. ¶ Rndeť q sufficit q sit sil'ꝑm vtutez nõ ꝑm esse. ꝛ: qz arᵗ Ax. q si ĩmouẽtibꝫ & motis eẽt ꝓcessus in infinitũ ex oĩbus istis posset fieri vna magnitudo ꝛtinua infinita: hoc aũt nõ seq̃reť vbi mouens & motũ sil' essent tũmõ ꝑm vtutẽ. ¶ Rndeť q vnũqđq motũ sil' est cũ moto: loq̃ndo de mouẽte ꝓximo: & de sil'tate: nõ qdez localiz de sil'tate q̃ est p idistãtiã ad motũ: aut ꝑm esse: aut ꝑm vtutez sic est agẽs ĩmale reſpcũ corpis sil'hoc est idistãs: cuius agẽs corporeũ simil sit local'r cũ eo qđ ĩmediate mouet ab ipso: & ex ꝟ segť ad ꝓpmꝫ phĩ q si essent infinita mouẽtia cõpozalia cũ ista sint simil'cũ ꝓxime moto ꝓtactũ mathema^cꝫ ex oĩbꝫ istis fieret vnũ ꝛtinuũ infinitũ. ¶ Alia rõ fuit adducta. gnãns & genitũ iuicẽ assimilãť ꝛc. ¶ Rndeť ꝯcedẽdo hoc assumptũ vel assimilatõe fozali ĩ gnõne vniuoca simpl'r vl' assimilatõe vtuali in gnõne equoca in q̃ ꝯcedit ꝓueniẽtia & sil'itudo virtualis forme iter gnãns & genitũ: vbi agẽs hz formã quã ꝓducit virtual'r tñ in se & nõ fozal'r. Et q in oĩ gnõne sit talis ꝓueniẽtia ꝑz ex.7.metaꝑh.tex.ꝯmẽ.30. & in.iz.metaꝑhy.tex.ꝯmẽ.iz. vbi ꝓp talẽ ꝓueniẽtiã Ax. ꝯcedit oĩa fieri ab vniuoco aliq̃ mõ. Jn ꝓposito seq̃ndo põnẽ istaz. iter ꝓducẽs sepatũ & ꝓductũ. s. aiam est ꝓueniẽtia & sil'itudo vtualis: sz iter agẽs mãle & ꝓductũ qđ est terminꝰ totalis est sil'itudo formalis. ¶ Sed ꝛ. qz ois talis gnãtio eẽt equoca q̃ eẽt alicuiꝰ fozᶜ viuẽtis. ¶ Rndeo negãdo ꝯiam: qz dato q forma viuẽs sit ab agente sepato & sic aiatio corpis organici: tñ totũ aiatũ nõ solũ est a tali agẽte sepato: sz ẽt ab agente mãli qđ est eiusdẽ rõnis cũ ꝓducto: mõ in gnõne vniuoca sufficit ad vniuocationẽ q ꝓducẽs & ꝓductũ sint eiusdez rõnis: qcqđ sit de ꝓncipiis formali & termiõ formali ipsi. Quãuis ẽt possit dici q terminꝰ fozalis subalis q nec̃itat ad aiam sit ab ipso generãte mãli ex quo saluať sufficiẽter vniuocatio que nõ saluať si agẽs est ꝑcise alterãs & nihil gnãns gnõne subali. ¶ Sz adhuc instať: qz a sili posset dici q creatio forme. s. aiẽ intellᶜ eẽt ꝓductio vniuoca. ¶ Ad hoc rndeť negãdo q idẽ sit dõm de creatiõe & ꝓductione de q̃ est mẽtio in ꝓposito: qz creatio ꝑus terminať ad ordinẽ nature in exñdo: ita q aĩa vt exñs ꝑus nã: ꝓducit ẽt in esse ẽntie & exñtie q̃ isit mãe: & q̃ ꝓducať ꝯpositus: aliogn nõ crearet: qz creatio in instãti q̃ aligd creať nihil oĩno ꝑsupponit. vt dcm̃ est. s. Sz in ꝓposito nõ ꝑus nã q̃tus ad exñtiã ꝓducit fozª mãlis q̃ ꝯpositũ: qđ ꝓbať: qz forma ꝓducit vt in ꝟ in ꝑ: istãti sui eẽ. vt dcm̃ est. s. sed fozª mã eẽ in mã est ꝯpositũ bẽre eẽ. g nõ ꝑus ꝓducit q̃ ꝯpositũ ꝓducit fozª: & hec est sñia Ax. 7. metaꝑh. tex. ꝯmẽ. 27. vt. s. alleg^m ẽ. vñ si fozª ꝑcedit ꝯpositũ ordine nãe: hoc est solũmõ ꝑm gditatẽ & ꝯceptũ formalẽ q habeť ꝯplete añq̃ ꝯpositus ꝯcipiať ꝑm suã gditatẽ & nõ alio mõ. s. ꝑm exñtiã. s. rea posset ẽt ꝑcedere oẽm depẽdẽtiã forme ad subm: qz forma põt ꝑus ꝯcipi vt exñs q̃ in exñs: sed inre sil'est exñs & in exñs. Stat g ꝛc'o ꝑncipal'r intẽta q forma viuens ĩmediate est a deo: & ꝑsertiz aĩa sensitiua: & hoc ꝓductõe q̃ nõ est creatio. ¶ Sz ꝛ. qz dcm̃ est. s. q terminꝰ ꝑmus totalis q est ipm ꝯpositũ. s. aĩal fit & est terminꝰ vtriusq̃ agẽtis. s. mãlis & ĩmãlis. igiť cõpositũ eadẽ ꝓductiõe ꝓducit quo ꝓducit aĩa: segť q agẽs mãle ꝓducit animã. ¶ Ad hoc rñsuz ẽ supza ĩmediate. nã eadẽ ꝓductõe pasiua ꝓducit compositũ ab vtroq̃ agẽte: sz nõ eadẽ ꝓductiõe actiua. Et vlteriꝰ si eadẽ paᵘᵃ: nõ tñ fit ꝯpositũ ꝑm eãde rõnẽ. vt dcm̃ est. vñ in eodẽ istãti tꝑis ꝯcurrũt oĩa ista. s. inductio forme corporeitatis forma viuẽs. s. aĩa & gnõ totiꝰ aĩalis: & qz istas formas esse in mã est cõpositũ hre eẽ: & ipm fieri & gnãri. iõ ipm eẽ ꝯpositi fit ab vtroq̃ agẽte: sz sub alia & alia rõne formali: nec sequiť. agẽs materiale ꝯcurrit ad idẽ eẽ totale ꝯpositi: siue: qđ idez ẽ: ad eãdẽ ꝓductionẽ ꝯpositi q̃ ꝓducit aĩa. g ꝯcurrit ad ꝓductionẽ aĩe. negať ꝯntia: sed opz addere ad eãdẽ ꝓductionẽ: & q ꝓductio ad idẽ terminet sub eadẽ rõne formali: que sit formalis rõ terminãdi actionẽ eius & agentis ꝓducentis aĩam: qđ nõ est in ꝓposito. ¶ Sz ꝛ. q nõ sit eadẽ ꝓductio passiua cõpositi respcũ vtriusq̃ agẽtis: quia duab' ꝓductiõibꝫ actiuis cozrñdẽt due ꝓductiones passiue: cũ isti reᵘᵉ sint mutui: & idẽ respcũs actiuus nõ possit bẽre habitudinẽ ad plures passiuos: neq̃ eᵒ respcũs actiui multiplicanť in istis agẽtibꝫ. q̃ & vnũ ẽ mãle & alterũ immãle. ¶ Rndeť q si actio sit in passo si passiuz est vnũ actio est vna. & tũc nõ põt saluari dcm̃ Cõmenta. in 5°. phyco. ꝛ. si agẽs aliud & actio alia. si aũt actio sit in agẽte formal'r: & actio sit respcũs agẽtis ad passiuz: & passio respectus passi ad agens: actiões sunt plẽs: & passio est vna: qz passum est vnũ: & tũc negãda est illa ꝓpõ. actiões sunt plẽs. g passiões. ¶ Sed ꝛ. qz tũc idẽ ꝓductũ & genitum referet ad plura agẽtia p se ꝑmo. ¶ Rndeť vno mõ q idẽ ꝓductũ qđ est ꝯpositũ nõ referet ad diuersa agẽtia ꝑm idẽ: hoc est rõne eiusdẽ termini formalis. vt dcm̃ est supra. Et hoc nõ incõuenit. Uel dicendũ est q forte nõ est ĩconueniens super idẽ abᵗᵘᵐ qđ est compositũ qđ fit fundari distinctos respectꝰ ꝓductionis passiue ad diuersa agẽtia. sicut sup idẽ albũ possunt fundari distincte similitudines ad diuersa alba: nec tñ hñs plures ꝓductões passiuas est plura ꝓducta: sicut nec hñs plẽs similitudines est plã sil'ia: neq̃ hñs plures scias est plẽs sciẽtes: qz cõcretũ denominatiuũ significãs formã nõ pluificať: nisi rõ suppositi pluificet: qđ nõ ẽi in ꝓposito. ¶ Quinta ꝯclo. nũc ponẽda est ista. Jn mã rez nãlium est ꝓncipiũ passiuũ penes qđ accipiť nãlitas motus & mutationis nãlis. Jsta hz duas partes. ꝑma est. omne corpꝰ nãle hz ꝑnᵐ passiuũ sui motꝰ & mutatiõis. zª est. Ab isto ꝓnciꝑ passiuo attendiť nãlitas in motu. ¶ Prima ꝑs est manifesta: omne mobile recipit motũ quo mouet: sz qđ recipit aliud est ꝓncᵐ passiuũ vel hz in se ꝓncᵐ passiuũ eius qđ recipit. g ꝛc. ¶ Scda pars ꝯclonis probať: nãlis mutatio est ꝑm quã passum mutať: sicut est aptuz natũ mutari a quocũq̃ agẽte. vñ. 8. phyco. ꝑhus assignãs cãm: q̃re elemẽta nãliter mouenť ad sua loca. s. leuia sursuz: & grauia deorsum. dicit q cã huiꝰ est: qz sic sunt apta nata moueri: sed nũq̃ ens nãle est sic aptum natũ moueri ꝑpter ꝓncipiũ actiuũ in exñtẽs sibi: sed tñ ꝑpter ꝓncipiũ passiuũ quo sic nãliter ĩclinať. g ista nãlitas est ex parte ꝓncipy passiui nãliter inclinati. ¶ Ꝑ. zª nã vt est ꝓncipiũ motus & mutatiõis nãlis est ꝓncipiũ ĩtrinsecũ: qz est ꝓncipiũ motus & getis eiꝰ in quo est: sz nã rõne ꝓncipy passiui est ꝓncipiũ intrinsecũ: qz est ꝓncipiũ motus & getis eiꝰ in quo est: & nõ rõne ꝓncipy actiui. g ista nãlitas accipiẽda est ex parte ꝓncipy passiui & nõ actiui. Minor ꝓbať ex zª phyco. tex. ꝯmẽ. 3. vbi dicit q accidit infirmo g mouet ad sanitatẽ q̃ sit medicus vel hẽat artẽ que est ꝓncipiũ actiuũ sanitatis: qz tũc sanaret inquantũ medicus: qđ est falsuz. accidit. n. infirmo g sanať esse medicũ. ¶ Tertio hoc idẽ ꝓbať ex diffinitiõe nãe: qz nã est ꝓncipiũ motus & getis eiꝰ in quo est ꝑmo & ꝑ se. loco vbi supza: sz impossibile est q ꝓncipiũ motus actiuũ sit in moto ꝑmo & ꝑ se: qz q mouẽs & motũ in eodẽ cõcurrãt: hoc accidit: qđ ꝑz: qz possunt separari. nã motꝰ est in aliquo mobili vbi nõ est ꝓncipiũ actiuũ. vt declarabiť inferiꝰ.

UVA. BHSC. IyR_086_2

igit nā vt est ꝑncipiū motus nālis ꝛc. nō dr̄ de ꝑn⁹ actiuo sed passiuo. ¶ Aduertēdū tn̄ q motus dr̄ tripl'r. vno mō nālis: alio mō violētus. 3⁹ neutralis. ꝑmo modo qū mobile nāl'r iclinat in formā quā recipit. z⁹ mō qñ contranāliter inclinat. 3⁹ mō qñ nec nāliter iclinat ad formā quā recipit: nec ad ↄriā: sed est indifferēs ad vtrāq;. ¶ 6ª ↄclo. q̄uis ens nāle bēat in se ꝑn^m itrinsecū actiuū sue gnātōis actiue: nō tn̄ bz ꝑncipiū actiuū itrinsecū sue gnātiōis passiue. ꝑma ps p3: qz nihil gnāt nisi ꝑ potētiā actiuā ꝛ gnātiuā exīstētē in ipo: qz si agēs agit actione q̄ est formal'r in ipo vt nunc suppono: multo magis agit ꝑ formā q̄ est ꝑncipiū formale agēdi q̄ est in ipso formali/ter. zª ꝓbat. ¶ Tū qz nihil gnāt se. z⁰ de aīa. ↄmē. 97. ꝛ ꝑ⁹ de trin'. cap. ꝑmo. ¶ Tū qz si hoc esset maxime hoc accideret in his q̄ gnānt ex semine ꝛ semē bēret istā vtutē actiuā in gnātione aīalis: sed hoc nō est: qz semē corrūpit in īstāti quo gnātur forma ſubalis aīalis. igr̄ ꝛc. ¶ 7ª ↄclusio. q̄uis corpora simplicia nō bēant in se ꝑncipiuz actiuū sue corruptiōis: mixta tn̄ bñt bz ꝑn^m actiuū. ꝑma ps p3: qz corpora simplicia sūt eiusdē rōnis in oīb⁹ suis partib⁹. iō vna ps nō pōt agere in aliā ptē ipsaz corrūpēdo. scōa ps p3: qz corpora mixta sunt cōpositā ex ↄry5: ꝛ vnū ↄtrariū agit i reliquū: qñ actio est ex ↄtrarietate. ¶ 8ª ↄclo. omne ens nāle bz in se ꝑncipiū intrinsecū actiuuz motus localis nālis: nō tn̄ neutralis aut violenti. zm̄ p3: qz ꝑpter hoc motus est neutralis vel violētus: qz bz ꝑncipiū actiuū extrinsecū. ꝑmū ꝓbat: qz corpora simplicia ſm q bz bñt in seipsis ꝑncipiū actiuū talis motus. g̃ et mixta: sed oīa entia nālia sunt: aut simplicia: aut mixta. g̃ oīa nālia habēt bz ꝑncipiū. ꝑmū assumptū ꝓbat. ꝑmo auctoritate Cōmentatoris. z⁰ phycoz. tex. ↄmē. ꝑmi. dicentis. nō inuenit corpus simplex qō altere ex se: aut generet ex se: sicut inuenit corpus simplex qō trālfert de loco ex se. ¶ Itez idē ↄmen. 3⁹ ingt ↄ Auicē. Et hoc non est sicut existimauit Auicen. qñ nō dubitat q ista moueant ex se ꝛ nō ex motore extrinseco. s. q̄ttuor elemēta: ſz de hoc varie loquit in diuersis locis: de hac mā aliq̄liter visum est in. q. de intellcū: sufficit nunc tetigisse qō tenemus. ¶ Nona ↄclo. Omnia q̄ ꝑprie augmētant habent in seipsis ſz q bz ꝑncipiū actiuū sue augmētationis. p3 ista ↄclo: qz aīa vegetatiua ꝛ calor nālis sunt ꝑncipia actiua alterātiōis que ꝑexigit ad augmētationē ꝑprie dictā. ¶ Ex hac ↄclone sequit hoc corrlariū. Corpora simplicia nō bñt in se ꝑncipiū actiuū augmētationis: eo q ipsa derelicta proprijs naturis sunt vniformia in oīb⁹ suis ꝑtib⁹. ꝛ per ꝺñs nō possunt se alterare: nisi per accñs: ꝛ sic nō possunt bēre ꝑncipiū augmētationis actiuū. vñ aer ↄdēsatus vltra ꝑpriā dispōnē in loco sibi ↄueniēti ſm nām quū sit in minori loco q̄ sibi ↄueniat nāliter mouet se localiter ad locū sue nāe ↄgruentem. s. maiorē ꝛ in mouēdo se ꝑ se ad maiorē locū rarefacit se ꝑ accidēs. ¶ Decima ↄclo. Omnia corpora mixta saltem etherogenea habēt in se ꝑncipiū sue alterātiōis actiuū. nā aīalia ꝛ plāte nō sunt eiusdem dispōnis in oīb⁹ suis partib⁹. iō vna pōt mouere aliā: ꝛ sic de oīb⁹ alys corporibus mixtis que nō habent vniformitatē in partibus. ¶ Sed ↄ istā ↄclones: ꝛ qō dicit i probatōe precedētis ↄclonis instat ꝓbādo q vniformia in partib⁹ per se possint se alterare. nā aqua calefacta derelicta ꝑprie nature reducit se nāliter ad frigiditatē. g̃ corp⁹ simplex vniforme per se pōt alterare seipm. ¶ Or si dicas alterat a cōtinēte: nihil. n. alterat aliquid nisi sit cōtrariū. Idē nō cōtrariat sibiipsi. g̃ ꝛc. ¶ Cōtra. aqua redit ad maiorez frigiditatē q̄ sit frigiditas ↄtinētis: sed minus frigidū nō causat magis frigidū. g̃ nō frigefit a ↄtinēte. ¶ Confirmatur. si aqua frigefieret a cōtinente tandem fieret equalis frigiditatis. ꝛ per ↄsequens nō fieret actio vlterius: eo q simile nō agit in suū simile. ¶ Ad hec respondet. q minus frigidū pōt causare magis frigidū in subiecto habēte maiorē aptitudinē vel inclinationē ad frigiditatē: sicut paruus ignis pōt causare maiorē ignez in subiecto magis susceptiuo vl' magis dispositō ad formā ignis. ¶ Ad confirmationē dicit q quū aer ꝛ aqua deuenerunt ad equalē frigiditatē adhuc aer vlteri⁹ frigefaciet aquā: simile aūt nō agit in suum simile. si sit simile tam in forma q̄ in aptitudine ad formā: qō non est in ꝓpositō. ¶ Sed quāuis quātum ad euacuationē argumentoꝝ ꝛ ad ꝓbabilitatē cōclusionis ꝑmisse imediate sic posset responderi: tamē cōformiter dicēdo ad doctorem ſubtilē possumus dicere: q etiaz corpora simplicia possunt per se alterare se: ꝛ vt sic habēt ꝑncipiū intrinsecum actiuū sue ꝓprie alteratiōis que est ſm qualitatez conuenientē sue ꝓprie nature: quāuis nō alterat se ad qualitatē disconuenientē: sed hoc sit solum ab extrinseco agēte. Et quādo dicit. alteratio fit a ↄtrario: ꝛ simile nō agit in simile ꝛ bz. Rndet q aq̄ calefacta bz ↄrietatez ꝛ repugnantiā ad formā suā ſubstātialē ꝛ inclinationez eius. ꝛ ideo pōt agere in seipaz ꝛ simile similitudine formali nō agit in simile: sed bene vbi est tantū simile similitudine virtuali. sicut est in actiōe eguoca: de qb⁹ alias diffuse tractauimus: ꝛ ꝑpter hoc diximus q in actione vniuoca idē nō agit in se ad ꝓpositū si aqua calefacta ꝑducit in se frigiditatē ista ꝓductio est eguoca: qz non ꝑducit frigiditatē in se ꝑ aliq̄ qualitatē eiusdē rōnis cuz frigiditate ꝓducta: sed solū ꝓducit ipsaz per formā suā ſubstātialē: que ↄtinet ipsaz frigiditatē virtual'r.

Ex his ↄclusionib⁹ premissis patet determinatio questionis. videlicet ante generationez forme ſubstātialis nihil forme esse in mā q̄ō sit sibi coeuum ꝛ inchoatiuuz forme: ꝛ ex ↄsequēti nihil esse in materia: nisi potētia pure passiua ipsius q̄ dicit ſubiua trāsmutabilis ad formā. ¶ Sz huic determinatiōi est annexa vna maxima difficultas. ¶ Utrū ista potētia passiua māe sit distincta eēntialiter a ꝓuatione: ꝓ qua difficultate ſoluēda ponūtur aliq̄ ꝓpositiōes. quarū ꝑme est ista. ¶ Negatio dr̄ equoce de ꝓuatione ꝛ cōtradictione. ꝓbat: negatio que dicit de ꝓuatiōe est negatio in genere: sed que dicit de contradictione est negatio extra genus. ꝑma semper ꝓsupponit aliq̄ positiuū de quo dicit. secunda nullū ꝓsupponit. ꝑma nō dicit de nō ente simpliciter: ſz de eo q̄ est ens. secūda dicit tam de ente q̄ de nō ente. Exemplū ꝑmi. cecitas importat negationē visus: ꝛ negat tam actum q̄ potentiā naturalē ad actū videndi: nō tamē negat aptitudinem. cecitas. n. nō dicit de nō ente. nō enim cōcedit q chimera sit ceca: ita q negatio importata per cecitatem solum verificat de ente. Exemplū secūdi: nō videns nō lapis dicit tam de chimera q̄ etiā de ligno: per negationez in genere intelligo negationē vt in aliquo positiuo: per negationē extra genus que nullū genus entis ꝓsupponit ad hoc vt vere dicat de aliquo. ¶ Secūda ꝓpositio. Negatio que includit in ꝓuatione est realis ꝛ habet esse in subiecto de quo dicit circūscripto omni opere intellectus: sed negatio extra genus habet esse per op⁹ intellect⁹ tm̄. ꝑma pars p3: qz illa negatio est realis que est remotio forme realis que ineſt vel infuit: vel inerit: vel est apta nata ineſſe: ꝛ per oppositum illa que non est remotio forme inexīstētis: vel que infuerit: vel que nō inerit: nec sit nata ineſſe: non est realis: negatio importata per ꝓuationē est remotio forme: quātuz ad ꝑstas condi/

UVA. BHSC. IyR_086_2

tiones ⁊ nō negatio extra genus. igit̄ prima negatio erit realis. scōa nō. Maior ps. vbicūq affirmatio remouet̄ ab aliquo subiecto extra aiam. s. circūscripto omni opere intellectus. negatio competit ei ex natura rei ⁊ realiter: qz ista negatio nō est nisi illa remotio. ⁊ per oppositū vbi illa remotio nō est realis: illa negatio nō est realis. Minor ꝓbat̄: quia potētia naturalis ad videndum remouetur realiter a forte si sit cecus: qz fortes circūscripto omni actu intellectus est cecus: ⁊ nō videt̄ actu: neq; potētia: ⁊ per oppositū affirmatiōes istarū negationū nō homo: nō lapis: nō de⁹: nō remouent̄ a deo ꝓter aliquid: vel etiā ab homine: quia remotio ꝓsupponit inesse vel infuisse: vel saltē potestatē vel aptitudinē ad inesse. ¶ P. nihil remouet̄ realiter ab aliquo subiecto nisi per aliquid positiuū vel negatiuū extra animā sibi icompossibile: sed lumē remouet̄ ab aere extra animā ⁊ non per aliquid positiuū extra animaz sibi incompossibile: quia lumē nō habet aliquā formā contrariā. ergo remouet̄ per aliqō ꝓuatiuū. ¶ P. ad idē arguit̄. omnis mutatio realis habet extrema realia: sz generatio ⁊ corruptio sunt mutationes reales. igit̄ termini earum sunt reales. Maior ps: quia mutatio nō est nisi respectus ⁊ habitudo inter terminos: a quib⁹ mutatio essentialiter dependet. igit̄ si mutatio est realis ⁊ termini sunt reales. prima tio est terminus vtriusq; mutatiōis: qō ꝓbat̄. nā Aris. 5. physicoꝝ. textu cōmen. 5. Generatio inquit est a non subiecto in subiectū: corruptio ecōtra: ⁊ subdit. dico aūt subiectū ens affirmatiōe monstratum ⁊c. ¶ Confirmatur auctoritate Aristo. secūdo de anima. textu 2mē. 101. dicētis visum per accidēs apprehēdere tenebrā que est priuatio lucis. ¶ Item secūdo de anima. Quies est per se sensibilis: quies aūt est ꝓuatio motus saltez in termio a quo: hoc aūt sibi nō cōpeteret nisi ꝓuatio esset ens reale: aut ex natura rei. ¶ Itē confirmat̄ per illud qō dicit Cōmenta. 2mo physicoꝝ. cōmen. 81. ꝓuatio est causa appetitus materie ad formā: ⁊ ibidē. ꝓuatio est annexa materie. simile habet in 2mo physicoꝝ. textu cōmen. 66. ⁊ 67. q; ꝓuatio est ꝓncipiū: ꝓncipiū ⁊ causa entis realis est ens reale. vt ps. igit̄ priuatio est ens reale. ¶ Cōtra istū modū dicendi arguit̄ ꝓbando q; negatio extra genus que est extremū cōtradictiōis sit ens reale: cuius oppositum dictū est: ⁊ arguit̄ sic. Homo est nō lapis circūscripto opere intellectus. ergo negatio extra genus competit ei ex natura rei. cōsequentia est euidēs: ⁊ antecedēs. ꝓbat̄: quia circūscripto omni opere intellectus: homo aut est lapis: aut nō lapis: sed nō est lapis. ergo nō lapis. ¶ Item arguit̄. Nulla affirmatio remouet̄ formaliter ab aliquo extra animā existēte nisi per negationem formaliter oppositā: ⁊ extra intellectum sibi inexistentem: sed homo extra animā formaliter remouetur a lapide. ergo per negationē realez sibi formaliter inexistentem. Maior ps: quia vnum oppositz nō remouetur nisi per aliud oppositz sibi incompossibile. ¶ Item manente inferiori manet superi⁹: sed negatio est superior ad prīationes: quia omnis priuatio est negatio ⁊ nō econtra. ergo si nō manet negatio extra animā non manet priuatio. ¶ P. Quanta est incompossibilitas inter terminos trāsmutatiōis: tāta est inter terminos a quib⁹: sed impossibile est terminos ad quos generatiōis ignis ⁊ generatiōis aque esse simul in eadē materia. ergo ⁊ priuatiōes istaruz formarū erunt incompossibiles in eadē materia ꝓter animā. nam si vna ineat eadez ratione ⁊ alia. Maior ps: quia eodez modo distinguunt̄ ⁊ mensurant̄ termini a quib⁹. s. priuatiōes ⁊ habitus quib⁹ opponunt̄. Nam si habitus ⁊ forme distinguūtur specie ⁊ priuatōes distinguunt̄ specie. ⁊ si numero: numero. Uñ sicut visus ⁊ auditus distinguunt̄ specie positiue sic surditas ⁊ cecitas ꝓuatiue. ¶ Ad hec respondet̄: ⁊ ad ꝓmū q; circūscripto omni opere intellect⁹ homo neq; formaliter est lapis: neq; nō lapis: eo q; formalis cōpositio huius affirmatiōis lapis cū homine vel diuisio ꝓsistit precise in opōne intellect⁹. est bñ homo fundamētaliter nō lapis: qz est res cui nō cōpetit esse lapidez: ⁊ quāuis iter cōtradictoria nō sit dare mediū absolute sumpta: tamē cum istis additiōibus formaliter: aut extra animam bene dat̄ mediuz. ¶ Ad aliud respondet̄: q; aliquid dicit̄ remoueri ab aliquo realiter duobus modis. vno modo ꝓprie ⁊ formaliter: quia. s. infuit vel est aptū natuz iesse: sed nō inest: ⁊ sic nihil pōt ab aliquo formaliter remoueri: nisi per negationē sibi formaliter inexistentem extra intellectū. ¶ Alio mō aliquid dicit̄ remoueri ꝓprie ab aliquo: nō q; ei infuerit: aut aptum natū sit inesse: sed tm̄ quia sibi nō inest: ⁊ si sic non remouet̄ ab illo per negationē sibi formaliter inexistētē extra animā: sed precise ꝓpter affirmationē sibi incompossibilē. ideo homo nō est lapis: quia homo est homo. naz quia ista affirmatio homo inest homini extra animā que est incōpossibilis lapidi ꝓ tāto homo nō est lapis: ⁊ nō quia aliqua negatio: sicut ista nō lapis insit homini extra animam formaliter. Uñ est non lapis: quia est homo ⁊ nō eq. ¶ Ad aliud dicit̄ q; enti in anima ⁊ enti extra animā nihil est cōmune vniuocū: ⁊ ideo negatio non est qd cōmune ad ꝓuationē ⁊ negationē extra genus nisi fm̄ vocem: priuatio aūt ꝓprie habet esse extra animā: nō aūt negatio extra genus. ¶ Ad vltimuz dicit̄ q; nulle ꝓuationes sunt oppositе in eodē nisi sint ꝓuatiōes formarū oppositarū que sint imediate circa idē de necessitate sequētes. sicut sunt ꝓuatiōes cōtrariorꝝ imediatorꝝ vt sanitatis ⁊ egritudinis: ⁊ quia nulle forme sunt sic imediate circa materiaz q; necessario se cōsequant̄. ideo nulle ꝓuatiōes sunt oppositе i materia. Sz respectu agētis naturalis aliqua possunt esse imediate: quia agēs naturale non pōt amouere vnū oppositorꝝ a materia nisi ponēdo reliquum. s. nō corrūpit frigiditatē in aqua nisi introducat caliditatem: ⁊ lz ita sit: nō tamē ꝓmo intendit corruptionē frigiditatis: sed solū per se intēdit inductionē caliditatis: sz quia hoc nō pōt nisi corrūpat frigiditatez. ideo per accidens intēdit corruptionem eius: ⁊ quāuis alique forme sint oppositе imediate in ordine ad agēs naturale ⁊ necessario cōsequant̄ susceptiuū earum: circa qō agit: sic q; si vna inest: susceptiuū eius caret alia: nō tamē iste ordo est ex materia que quātum est ex se immediate est susceptiua cuiuscūq; forme. agens vero naturale nō agit nisi in materiā quātam: ⁊ nō potest attingere ad nudā essentiaz materie. vt ponit Doctor subtilis in secūdo. distin. 12. q. secūda: lz in eodē secūdo. distin. 3. q. quarta. dicat aliter sequēdo opinionē Egidy: de quo alias. ¶ Tertia ꝓpositio. priuatio includit duo in signāto vnum principaliter tanq; formale signātum qō est negatio. aliud secundario. ⁊ ex cōsequēti ⁊ cōnotatiue. s. subiectuz aptuz natum habere formā oppositā ꝓtioni quātum ad suū formale significatū nihil positiuū includit: quia cuilibz entitati positiue que potest recipi in aliquo subiecto est priuatio opposita: quuz priuatio nō sit nisi carentia entis positiui: sed priuationi nō est priuatio opposita: quia sic esset ꝓcessus in infinitum. igit̄ ⁊c. ¶ Secundo. quia omnis entitas positiua nouiter acquisita est terminus alicuius actiōis positiue: sed ꝓuatio nō est terminus alicuius mutatiōis positiue: sed solius corruptiōis que nō est mutatio positiua. ergo ⁊c. Si vero priuatio capiatur

UVA. BHSC. IyR_086_2

quãtum ad illud qđ secundario. ꝛ ex cõsequenti importat: ꝑuatio est ens positiuũ: ꝛ si querat̃ per qd distinguit̃ ꝑuatio a negatione simplr extra genus. videt̃ q; debeat distingui per illud qđ est sibi itrinsecũ: quia vnumqđq; formaliter distinguit̃ per illud qđ est de essentia sui: priuatio nihil includit de eẽtia nisi negationẽ puraz. igit̃ ꝑuatio distinguit̃ formaliter a negatiõe per negationẽ simplicẽ. ¶ Ad hoc respõdet̃: q; vl; opz dicere q; ꝑuatio nõ distinguit̃ per intrinseca a negatiõe: sed solum penes connotata: ꝛ tũc opz negare illã vniuersalẽ. videlz nihil distiguit̃ formalr ꝛc. que vera est ī positiuis nõ in ꝑuatiuis: vel dicendum est q; ꝑuatio vt cecitas ꝛ alij termini ꝑuatiui tam in cõcreto q̃z in abstracto distinguunt̃ negatiue: hoc est sunt nõ idem cuicũq; a quo distinguuntur: quia distinctio positiua est passio entis: ꝛ iste sumit̃ penes aliquã entitatẽ positiuã intrinsecam. Non idẽtitas sumit̃ vel potest sumi penes ꝑuatiuuz ens: aut negationem. ꝛ tũc dico q; ista negatio ꝑuatiua est nõ eadẽ negationi extra genus seipsa formaliter: quia hec est alteri⁹ rationis ab illa: quũ negatio in cõmuni dicat̃ equiuoce de istis duabus. vt dcm̃ est: ꝛ ꝓcedo q; ꝑuatio distinguitur formaliter vel nõ est eadem formaliter negatiõi extra genus per negationẽ alterius rationis ab ipsa a qua distinguit̃. ¶ Et si querat̃. vnde est ista alteritas rationis. ¶ Respõdeo q; ista nõ potest assignari per intrinseca: nisi quia hec negatio est hec negatio: ꝛ illa est illa: ꝛ natura vni⁹ est alia a natura alterius. vnde forte ista negatiua ꝓpositio ẽ ĩmediata. hec negatio ꝑuatiua non est negatio extra genus. si vero alteritas rõnis istarũ negationum debeat assignari per extrinseca facile assignabitur. videlz. qz negatio priuatiua est negatio vt in aliquo positiuo: negatio extra genus nõ: quũ possit dici de simpliciter nõ ente. ¶ Sed adhuc instat̃ ꝓbando q; priuatio intrinsece ꝛ formaliter importat aliqđ positiuuz sic. Illud de quo vere põt dici istud verbum est z^m adiacẽs est vere aliqđ positiuũ: sed de ꝑuatione potest vere dici hoc verbũ est z^m adiacẽs. igit̃ ꝛc. Minor ꝓbat̃: qz ista ncedit̃. cecitas est. tenebre sunt. ¶ Ad hoc respõdet̃. q; ad hoc q; hoc verbũ est predicet̃ de aliquo vere nõ opz q; illud importet aliquã entitatẽ positiuam: sed sufficit q; dicat aliquod ꝑuatiuũ. ¶ Sed cõtra. quia in ista ꝓpositõe. cecitas est. subiectũ ꝓ nullo supponit: quũ ꝑuatio de signãto suo formali nõ importet nisi negationem forme. ¶ Respõdet̃ cõfomiter. q; nõ opz in tali ꝓpositiõe vbi predicat̃ esse secundũ adiacẽs subiectũ semper supponere ꝓ aliquo positiuo sufficit q; supponat pro aliquo ꝑuatiuo. ¶ Uel potest dici q; termini ꝑuatiui sunt termini cõnotatiui tam in cõcreto q̃z in abstracto. ideo supponũt ꝓ illis cõnotatis: ꝛ non tñ pro significatis formalibus. vnde ista abstracta ꝛ cõcreta eodẽ modo se habent ad ꝓnotata ꝛ signãta formalia: ꝛ vt sic sunt sinonoma. ideo quãdo dicit̃. cecitas est. ly cecitas. supponit ꝓ oculis cõnotãdo ipos nõ habere visuz eodẽ modo. sicut cecus. Et si dicas q; hoc est cõtra Arist. in postꝑdicamẽtis: vbi dicit: q; ꝑuatio nõ est ꝑuari. ¶ Respõdet̃ q; Arist. nõ vult negare istã ꝓpositionẽ cecus est cecitas: sz vult dicere q; cecitas aliud importat de signãto principali ꝛ de cõnotato. Ex bis apparet determinatio difficultatis quomodo priuatio distinguit̃ realiter a potẽtia passiua: quia quũ tam materia q̃z potẽtia eius sit aliqđ positiuũ reale: ꝛ ꝑuatio nullũ tale formaliter includat. sequit̃ q; distinguit̃ formaliter tam a materia q̃z a potẽtia eius: ꝛ tũc vltra. quũ ꝑuatio desinet esse in materia: manẽte ipa mã ꝛ potẽtia eius passiua fundamẽtali distinguit̃ realr ab ipsa vel saltem nõ est eadẽ realiter illi. Ex bis pz determinatio questionis principalis.

Ad argumenta alteri⁹ opionis oppositi. ¶ Respõdet̃ ꝛ primo ad auctoritatẽ Arist. z° physico. de diffinitiõe nature. Ubi dicit̃ nã est ꝓncipiũ nãle qđ est in alio nõ ꝓncipiũ in quo passiuũ ꝛc. ¶ Respõdet̃ q; nã in ista diffinitiõe accipit̃ ꝓ ꝓncipio passiuo: ꝛ quũ dicit̃ q; nã fm Aristo. nõ est ꝓncipium in quo: sed qđ est in alio ꝛc. ¶ Respondet̃ q; sicut ꝓncipium actiuũ nõ est qđ: sed quo agẽs agit: ita passium nõ est ꝓncipiũ in quo: sed quo aliqđ est in aliquo: ꝛ ita nã est ꝓncipiũ eius qđ est in alio. ſ. motus: ꝛ sic accipit Aristo. ꝓncipiũ naturale in diffinitõe nãe: ꝛ tale ꝓncipiũ passiuũ est in reb⁹ nãlibus: naturaliter ordinatuz ad motum. Et ex hoc nõ sequit̃ q; tale ꝓncipiuz sit aliquid forme generãde. ¶ Ad cõfirmationẽ quũ dicit̃ q; natura ꝓncipalius dicit̃ de forma q̃z de materia cõcedit̃. Et quũ dr q; forma est ꝓncipiũ actiuũ. ¶ Respõdet̃ q; nõ semper est ꝓncipiũ actiuũ: sed etiã passiuũ. nam per quãcũq; formã res est in actu per eãdẽ recipit passionẽ ꝓsequentẽ formaz ꝛ alios motus nãles per quos pficit̃ illud: cui⁹ est forma. sicut graue ꝓ suã formã determinat̃ ad locuz deorsum ꝛ pficit̃ ꝓ ipm: ꝛ vt sic graue ĩclinat̃ ad motũ deorsuz sibi nãlẽ a forma sua. ¶ Ad z^am ꝓfirmatoẽz de dria iter nãlia ꝛ artificialia. ¶ Rñdet̃. nãlia differũt ab artificialib⁹ penes ꝓncipiũ passiuũ: nãlia eniz habẽt ꝓncipiũ passiuũ nãliter ĩclinatũ ad formã nãlem. artificialia nõ: sed mã eoz vel est in potentia neutra respcũ forme artificialis: sic q; neq; ꝓ nãliter inclinat̃: neq; ꝓ tra nãliter inclinat̃. ſ. nãliter appetẽdo oppositũ ipsius: vel forma artificialis recipit̃ in mã ꝓtra nãlẽ eius ĩclinationẽ: sicut oẽs forme iducte ꝓ diuisionẽ cõtinui ꝛ ordinẽ partiũ in toto cõpositio artificiali: sicut in edificys ꝛ erectiõibus vbi lapides ponunt̃ sursuz ꝓtra eoz nãlẽ ĩclinatoẽz. Et quũ addit̃: q; artificialia bñt in se ꝓncipiũ passiuuz: hoc est vez: ſz tale ꝓncipiũ non bz aptitudinẽ nãlem ad formã. potẽtia. n. passiua est sine aptitudine nãli: sicut aptitudo nãlis sine potẽtia passiua nãli. Exemplũ ꝑmi. grauе est in po^a passiua ad esse sursuz: ꝛ tñ nõ bz aptitudinẽ nãlẽ ad eẽ sursuz: qz nõ ĩclinat̃ nãliter ad eẽ sursum quũ nõ pficiat̃ ꝓ vbi sursum: ſz ꝓ vbi deorsum. Exẽpluz scõi. Cecus bz aptitudinẽ nãlem ad actũ videndi: ꝛ tñ nõ bz potentiã passiuã nãlem ad hꝺ actũ: nec incõuenit aliqđ eẽ nãliter inclinatũ ad aliquẽ actũ: qui tñ nõ est possibilis recipi in apto nato ſubto. vñ aptitudo põt esse ex pte ſubtiq̃uis nõ sit ex parte actus: ꝛ si esset ex pte vtriusq; eẽt ibi potẽtia nãlis: qđ est falsuz: qz a potẽtia ad habitũ ipossibilis est regressus. aptitudo nãlis idicat̃ vbi aliqđ fm se ĩclinat̃ ad formã vel vbi forma nõ repugnat ei ex qua nã sua. ¶ Ad aliã auctoritatẽ. si domus eẽt eoz que nã sunt ꝛc. ¶ Rñdet̃ q; intẽtio Aristo. ibi est q; sicut ars agit ꝓ determiãta media ordiata ad finẽ vsq; ad vltimũ principaliter itẽtũ: ita nã. similis. n. est ꝓcessus vtriusq; quo ad hoc ꝛ nõ aliter: ꝛ ita si domus fieret a nã eũdẽ ordinẽ seruaret quẽ retinet vbi fit ab arte. ¶ Ad aliã auctoritatez. ſ. si ars nauifactiua esset in lignis. ¶ Respõdet̃: ibi nõ plus vult Aristo. nisi q; nõ est verũ naturã nõ agere ꝓpter finem: quia nõ deliberat quasi deliberatio sit causa ex cõsequẽti nõ deliberare sit causa. ꝓpter quã agens nõ agit ꝓ finem. vt sicut affirmatio est cã affirmatiõis: ita negatio negatõis: sed vbi ars nauifactiua eẽt in lignis q̃ ars nõ deliberaret: ſz mere nãlr ageret adhuc ageret ꝓ finẽ: sic eẽt facit nã: q; aũt nã ẽt q; nõ deliberet: agat ꝓ fi nẽ appz: qz frustrat̃: ꝛ qñq; errat ī sua opõne. ¶ Ad aliã auctẽ. vz. a nã sunt q̃cũq; a q̃daz ꝓnci° ꝛc. Ad hoc rñdet̃

UVA. BHSC. IyR_086_2

vno mõ q̃ nãlia hñt in se p̃ncipiũ effectiuũ aliquoz̃ mo
tuũ:non tñ oĩum:vt dcm̃ est in determinatiõe qõnis. qz
nõ respũ gnõnis subalis:z cuiuscũq; actiõis vniuoce.ar
tificialia nõ.z p hoc differũt artificialia a nãlib⁹. forma
eni nãlis cõiter est p̃ncipiũ actiuũ:q̃uis nõ sit de necessi
tate nãlitatis mot⁹ sic esse actiuũ. forma artificialis nec
actiuũ nec passiuũ p̃ncipiũ est:sz forma nãlis semp est al
terꝰ istoz̃.¶ Ad auctem.6.meta.de distinctiõe scientie
practice a speculatiua. R̃ndet̃ bz Cõmenta. ibidẽ q̃ pra
ctica distinguit̃ a speculatiua p hoc qõ ẽ circa obiecta: q̃
rum p̃ncipiũ est in nobis:que sunt ars z itellect⁹: z ita eo
rum p̃ncipiũ est in agẽte cognoscẽte:sz speculatiua versa
tur circa oba:quoz̃ p̃n̄ nõ est in nobis. Et hec distinctio
fm ipm est penes p̃ncipiũ actiuũ obiectoz̃ vtriusq; scie
tie.¶ Sz ꝟ:qz Az. dicit q̃ physica que est speculatiua ẽ
circa subaz in q̃ est p̃ncipiũ mot⁹ z stat⁹. inuẽs q̃ specula
tiua est circa obiecta:quoz̃ p̃ncipiũ ẽ in ipsis. z tũc si di
stinguat practicã a speculatiua penes p̃ncipia obiectorũ
oz accipe p̃ncipia vniformiter.aliogn argumẽtũ p q̃ꝫ p
bat distinctio scie practice a phyca nihil ꝺcluderet: sz cer
tũ est q̃ p̃ncipiũ artificialiũ acceptũ in ponẽdo dr̃iaz eo
rum:a nãlib⁹ est p̃ncipiũ actiuũ:qz volũtas:ars:z intelle
ctus:vt dicit Cõmen. q̃ p̃ncipiũ in nãlib⁹ sic ẽt accipiẽ p
principio actiuo.z sic in nãlib⁹ est p̃n̄ actiuũ sui motus:
aut mutatiõis nãlis.z ita stabit ꝓpositũ.¶ Ad ß r̃ndet̃
q̃ omne nãle bz p̃ncipiũ actiuũ alicui⁹ mot⁹ nãlis:non
tñ sue gnãtiõis passiue nãlis:qz nihil generat se: vt dcm̃
est.artificiale nulli⁹. Et ex ß nõ segt̃ q̃ ī mã sit aliqd in
choatiuũ forme:que bz gnãri:qz in ipsa est tñ p̃ncipiũ
actiuũ actionis eguoce.¶ Sz ꝟ:qz ex ista r̃ñsiõe sequit̃
q̃ physica scia nõ distinguit̃ a practica: nisi penes obiecta
nãlia ꝺsiderata quo ad illos mot⁹:z nõ quo ad oẽs mot⁹
eis nãles.z ita dr̃ia scie nãt̃ a scia practica penes obta nõ
erit vlis. Jõ alr̃ dr̃ q̃ est vlis penes obiecta:qz aliqõ na
turale bz in se p̃ncipiũ actiuũ oĩs mot⁹ q̃ sibi competit.
¶ Cõtra:qz segtur idẽ q̃ prius:q̃ physica nõ distinguit̃
a practica nisi quo ad ista nãlia. z ita Az. nõ distinguit a
practica nisi physicã de aliquo nãli. Jdeo alr̃ dr̃ q̃ oẽ p̃n
cipiũ artificialiũ p se ordinatũ ad esse eoz̃ inq̃ntũ artifi
cialia sunt est in agẽte cognoscente:sz non oẽ p̃ncipium
physicũ p se ordinatũ ad eẽ rei nãlis inq̃ntũ naturalis ẽ
est in agẽte:sz aliqõ est in passo:qz actio nãlis ꝺpẽdet vt
nãlis p̃ncipal⁹ a p̃ncipio passiuo existẽte in re mota. z ß
facit sufficiẽtẽ dr̃iaz iter artẽ z nãm:qz penes nihil qõ ẽ
in passo accipiẽ ars:sed tñ penes itell'm z voluntatẽ:que
ꝓstituũt artẽ:que sunt in faciẽte:que ars q̃si semp facit ꝟ
iclinationẽ passi:vt dcm̃ est supza. Sz si ens nãle bz p̃n
cipiũ actiuũ aliqõ sui mot⁹ nãlis:cũ hoc necessario sit̃ re
quiriẽ p̃ncipiũ passiuũ:qõ iclinat̃ in actionẽ naturalis
agentis.¶ Ad aliud de casu z fortuna q̃ reducuntur ad
nãm z itell'm zc. R̃ndet̃ q̃ nã accipiẽ vno mõ vt est p̃n
cipiũ actiuũ determinatũ ad vnũ oppositoz̃:z ad vnum
determinatũ modũ producendi:que nã isto mõ sumpta
distinguit̃ contra ꝓpositũ:qõ est idifferens ad opposita.
Alio mõ accipiẽ p̃ p̃ncipio nãli a quo sumitur natura
litas mot⁹.z nã isto mõ: seu nãle distinguitur ꝟ violẽtũ.
z sic alicubi põt esse nã sumpta p̃mo mõ: vbi nõ est nã zc
mõ. Exẽplũ. si ignis agat in aquã calefaciẽdo ipsam con
tra naz suã:ignis in ista actiõe est nã p̃ mõ: z nõ scdo mõ:
qz actio ignis non est fm iclinationẽ passi:imo ꝺtra eius
iclinationẽ.z sic violẽta. Casus z fortuna vt sunt cãe agẽ
tes reducũtur ad nãm p̃mo mõ z ꝓpositũ: ita q̃ ad na
turã sic acceptã reducit̃ casus:q̃ reperit̃ solũ in nãlibus:
ꝓpositũ:sed hoc nõ repugnat positiõi nostre:modo nõ se
quit̃. Nã est p̃ncipiũ actiuũ naturale.ergo q̃cqd est nã
est p̃ncipiũ actiuũ:z oẽ p̃ncipiũ naturale ẽ actiuũ. sic
videt̃ ꝓcedere rõ istoz̃.¶ Ad aliud de 3°ethicorum zc.
dico q̃ hoc qõ dicit̃ nõ conferenti vim passo:ly conferen
te vim.determinat ly passo.z nõ p̃ncipiũ extra. z si con
struatur cũ passo hoc qõ est cõferre vim põt itelligi duo
bus modis.vno mõ q̃ passiuz ꝓferat vim actiue:z coagat
agẽti extrinseco.z hoc est falsum:vt dcm̃ est. alio mõ icli
natiue:vt sit sensus.passum nõ ꝓbebet iclinationẽ z tẽdẽ
tiam in formã:que iducitur ab agente extrinseco. Et iste
sensus est verus:si ly nõ conferẽte vim.nõ tñ accipiatur
negatiue:sed etiã p̃uatiue:z cõtrarie: quia passum nõ so
lum nõ habz iclinatiõem ad formã:accipiendo nõ habe
re pure negatiue.sed ꝺtra formã inductã naturalr̃ iclina
tur.per oppositum.si ignis generet ignẽ de aqua:quãuis
nõ sit in materia agẽs itrinsecũ qõ coagat agenti extrin
seco.s.ipsi igni:qz tamẽ materia ignis affecta q̃litatibus
disponẽtibus per alteratiõem iclinatur nãliter in formã
ignis.ideo ista actio nõ est violẽta:sed physica z natura
lis.¶ Ad auctoritatẽ in.7.metaphy.tex.ꝟmen.29.r̃ndet
tur q̃ Az. nõ itelligit p partẽ forme:partẽ formalẽ:sz tñ
virtualẽ p̃o quãto in materia p̃cedit aliqua forma: que
ꝺtinet virtualr̃ effectiue:vel saltẽ dispositiue ipsam for
mã generandã:z dicit̃ forma ista p̃cedens esse pars:qz
forte secũ ꝺcurrit alia causa partialis secũ coagens ad ge
neratiõem forme:sicut quãdo calor efficit sanitatẽ: cum
quo ꝺcurrit dissolutio humoz̃:z multa alia.¶ Ad duas
rationes que hic formabãtur. vz. q̃ productio forme na
turalis esset creatio:z q̃ esset violẽta. Quantũ ad p̃mum
patet r̃ñsio ex dictis in determinatiõe principali.q. ꝟne
4ª. Ꝛtum ad scõm patet ex hoc qõ imediate p̃missuz
est:exponẽdo sententiã Arist. in 3°. ethicoz̃. de violento.
¶ Ad alias auctoritates que addebãtur exponendo mo
duz positionis istoz̃:qui ponit ichoatiões formaz̃.z p̃ri
mo ad illã que sumitur ex p̃mo physi. vbi dicit̃. Opz p̃n
cipia semper manere zc.¶ Ad hanc auctoritatẽ dantur
multe expositiões: vna est q̃ in omni trãsmutatiõe sub
stãtiali opz esse p̃incipia.s.materiã:formã z p̃uatõem.
semp enĩ p̃uatio in qualibz trãsmutatione est termin⁹
a quo:z forma est termin⁹ ad quẽ.z mã subz.¶ Alia ex
positio huius auctoritatis est q̃ p̃ncipia opz semp ma
nere q̃diu manet illud cui⁹ sunt per se p̃ncipia: z iõ ma
teria z forma que sunt p̃ncipia q̃tũ ad eẽ semp manẽt
p̃o quolibz tẽpore:in quo vez̃ est dicere q̃ p̃ncipiatũ
est.p̃uatio vo que est per se p̃ncipium trãsmutationis
semp manet p quolibz tempore:p̃o quo vez̃ est dicere
q̃ transmutatio est:z sic eo mõ quo aliqd est p̃n̄. eo mõ
manet.¶ Sz est alia expõ magis ad mẽtẽ Az. z Cõmẽ.
dicẽdo q̃ male p̃ncipiũ semp manet:cũ sit icorruptibile
p̃ma aũt p̃incipia ꝟia semp manẽt: nõ qz semp existant:
sz qz semp sunt termini cuiuscũq; trãsmutatiõis. vn⁹ enĩ
termin⁹ est p̃uatio.z ali⁹ est forma.nõ sic autẽ de ꝟys po
steriozib⁹.z ß est qõ subdit Az. vbi bz q̃ alia ꝟia nõ sũt
p̃n̄ª. nõ qdẽ absoˡᵗᵉ: z q̃cũq; mõ. qz quũ iter ꝟia posterio
ra possit esse trãsmutatio: segt̃ q̃ ipsa p̃nt eẽ p̃nª. Sz itelli
gẽdũ est q̃ ꝟia posteriora nõ p̃nt eẽ p̃nª p̃ima. z hoc est
vez̃:naz lz albũ z nigz̃ possint eẽ termini alicui⁹ trãsmu
tatiõis.z ita p̃nª:nõ tñ cuiuslibz.¶ Põt ẽt dici ad auctẽ
in se.q̃ ipsa ẽ ad oppoᵐ isti⁹ põnis:q̃ ponit oẽs formas ĩ
choari in forª corpeitat] ꝓpetua in mã:qz si sic. nũq̃ p̃ua
tio opposita isti forᶜ corpeitatis inerit mãe:q̃ est p̃n̄ᵐ:aut
ꝺz eẽ in q̃cũq; trãsmutatõe si ponit̃ ista forª corpeitat] eẽ
altez̃ p̃n̄ᵐ p̃mũ:nec valet dicere q̃ p̃uatio ꝺcomitat̃ istã
formã:qz ista deficit a suo eẽ purissimo z ꝺpleto:z qz tẽ
dit ī nihil:nã forª z p̃uatio vt sunt p̃nª sunt ꝟia z oino op-

UVA. BHSC. IyR_086_2

posita: ꝛ vnū excludit reliquū: ſꝫ iſta ipuritas manet cuꝫ forma corporeitatis. g̃ ſibi nō opponit. aliogn opposita eſſent ſil. ¶ P. ꝓuatio opposita negat qcqd ponit positi nū oppositū: ſꝫ ꝓuatio ꝯmitās formā corporeitatis nō negat ꝛ ꝓuat formā corporeitatis. igr̃ expō iſta ſtare non pōt. ¶ Ad aliā auctem. de ꝓmo meta. rn̄deť q mā ꝑma ꝑus recipit formas vles q̃ ꝑticulares: qz ꝑus recipit formas impfectas q̃ pfectas. Nō ät forme impfecte in plu rib⁹ repit̄ q̃ pfecte: ſicut rō corporis q̃ viuētis: ꝛ ꝑus viuētis q̃ aīalis: ꝛ dato q ſit vna forma recepta in mā ꝯpoſiti ſubalis. illa ꝑus pficit mām ſub rōne corporis q̃ ſub ratione viuētis: ꝛ ſic deiceps. nō tñ aliq̃ rō iſtaꝝ formarum eſt coeua māe. Auctas eſt etiā ꝺ opinātē: qz ſi materia recipit oēs formas: vt dicit Cōmē. quū oē recipiēs ſit in potētia ad illud qđ recipit: aut iſta pō eſt ſil cum actu aut ante actū: nō ꝑmo mō. g̃ ſcđo mō. ꝛ quū ꝶ nō ſit ordine nāe p̄ciſe: erit ordie tpis: qđ declarat̄: qz q̃cūq; ſunt ordinata ſm nām: ꝛ ſunt oppoſita ꝛ icōpoſſibilia illud qđ ē prius ſm nām eſt ēt prius duratiōe ꝛ tpe. aliogn duo oppoſita ſimul eēnt: eſſe in pō ꝛ in actu ſm aliquā formam ſunt duo oppoſita. g̃ in eadē menſura tpis nō pōt mā ſil eſſe in pō ꝛ in actu forme: recipiēs recipit formā inc̄ptuꝫ eſt ī pō. igr̃ ꝛc. Nec rō maxie ꝯcludit de ordiatis ſꝫ nāz ordie nāe poſitiue: ſicut eſſꝫ forte in propoſito. ¶ Ad auctoritates ꝛ rōnes alteri⁹ modi ponēdi reſpcū cuiuſcūq; forme ꝑtiā ĩchoationē. Rn̄deť. ꝛ ꝑmo ad ꝑmā. de ſcđo phy. vbi dr̄ q ꝓuatio eſt ſpēs ꝛ nā. Rn̄deť q priuatio q̃dāmō dr̄ nā vel forma: qz ſemp ꝯiūgit cū forma ꝛ cū priuatiōe vni⁹ forme ſp ꝯiūgit alia forma. Vl pōt dici q priuatio in ſuo itellectu ĩcludit formā: nā in nō facere videtur facere: vt dicit Ar. p̄ elēchoꝝ. vel ēt qz eſt q̃dāmodo forma māe: nā ꝓuatio denoīat mām ad modū forme. vñ ſicut mā dr̄ formata: ita dr̄ ꝓuata. ¶ Uel meli⁹ ad intentionē Cōmen. nā dr̄ de priuatiōe exīte in mā ꝑma: itelligendo ꝓuatiōem formā ſubalē impfectioꝛē. ꝛ ſic for⁹ terre pōt dici priuatio reſpcū forme ignis. talis. n. nō eſt priuatio ſimpl̄r: vt dicit Cōmē. ĩmo eſt vt forma māe. vnde ſm ipm. nā dr̄ de forma duob⁹ modis. vno⁰ dr̄ de formis qb⁹ non ꝯiungit priuatio: ſicut de albedie. albedo enī eſt forma cū q̃ non cōiungit priuatio oīno. Alio⁰ dr̄ nā ꝺ formis diminutis: cū qb⁹ ꝯiungit ꝓuatio: cuiuſmodi ē nigredo. nigredo. n. eſt forma cū q̃ ꝯiungit priuatio albedinis Et ſi arguaꝝ q ſic nigredini ꝯiungit priuatio albedis: ſic albedini ꝓuatio nigredinis. Rn̄deť q non eſt ſile: qz nigredini ſic ꝯiūgit priuatio albedinis: q ī ipſa: nec ē albedo formal̄r: nec virtual̄r: ſꝫ ſic nō ꝯiūgit albedini ꝓuatio nigredinis: nā in albedie virtual̄r eſt nigredo eo mō quo min⁹ pfectū eſt virtual̄r in magis pfecto. ¶ Uel vltimo mō pōt dici ad itentionē Cōmen. q priuatio magl ꝯiungit cū forma ipfectioꝛi: qz cū impfectioꝛi ꝯiungitur priuatio maioris pfectiōis: q̃ cū ꝺio talis forme: ſꝫ non eſt ſic de forma pfectioꝛi. ¶ Ex bis nō ſeq̄t formā generādā p̄cedere in mā ſm eē impfectū etiā q ei⁹ ꝓuatio p̄cedat in mā: vt pz ex dictis. ¶ Ad aliā auctez Cōmen. ꝑmo phy. ꝯn. 79. rn̄deť: q ſicut ſi in mā eſſet aliq̃ forma ꝯnaturlis māe: vt multi ponūt gnātio eēt ex ente ſimpliciter: qz ex ente in actu: ita ſi mā eſſet pura priuatio vt poſuit plato. gnātio eēt ex nihilo: qz ex pura ꝓuatiōe: ſꝫ nos nō ponim⁹ mām eē purā priuatiōem: ſꝫ eſſe ens poſitiuū real̄r diſtictū a priuatiōe: vel ſaltē nō idē real̄r. Et quum dr̄ Cōmen. velle priuatiōem nō iportare puꝝ nō eē. Reſpōdeť. vez eſt q̃tū ad ſuū māle ſignātū ꝛ ꝯnotatū: ſꝫ q̃ntum ad formale ſignātū iportat ſoluꝫ negatiōem. ¶ Ad aliud ꝯmēti. ſi. in ꝑmo phy. Ex ꝶ ꝯmēto habeť q vnū qđq; impfectū appetit ſimilari pfecto q̃tū pōt: ꝛ quū pfectiſſimū ens in nā ſit primū principiū qđ eſt de⁹. ꝛ deus ſit ens actualiſſimū: vnūqđq; ſuo mō appetit eē in actu. Ex quo ſeq̄t q quū mā ſub priuatiōe forme ſit ens in pura potētia ꝑmo diuerſa ab actu formali: quē non hꝫ ex ſe: ſꝫ pōt recipe p actionē agētis nāliſ. iō mā vt ſtat ſub priuatione forme nāliter appetit ipſam. priuatio tñ q̃ accidit māe nō eſt mā: neq; eſt ei⁹ appetit⁹. quē pono eē eundē eſſential̄r cū mā: ꝛ ita priuatio nihil poſitiuū dicit formal̄r: ſꝫ bñ ꝯnotatiue. ¶ Et ad illud qđ iferť: q mā habet de motu: ꝛ mot⁹ eſt forma impfecta ꝛc. Rn̄deť: q in mā añ gnōnez forme forma nō eſt in mā: neq; ſub gradu ĩperfecto: neq; pfecto: ſꝫ poſtmodū duꝫ fit ꝛ gnātur ſi ſit diuiſibilis ſm gradus: vt tenet Cōmen. de formis elemētarib⁹ prius itroducit̄ ſm gradū impfectū q̃ perfectum. ¶ Sꝫ ꝺ. qz Cōmen. logr̃ de forma vliter accepta: ꝛ nō ſolum de for⁹ elemētari. ¶ Dōm igit̄ q q̃ forma eſt ī fieri p trāſmutationē māe que alterat̄ ad diſpōnes ꝺueniētes illi forme. hꝫ forma pōt dici eē aliq̃ mō in mā ſub eē impfecto: qz hꝫ ibi eſſe diſpoſitiue ꝛ in fieri: nō tñ ſm eē: aut eſſentiā ei⁹: ita q nulla realitas forme eſt in mā in tota alteratiōe p̄cedēte gnōnē forme in q̃ poſtmodū fōma itroducit̄ tā fꝫ eē q̃ fꝫ eſſentiā: ꝛ ita tota gnātur ſeu iducit̄ ab agēte nāli. ¶ Sꝫ adhuc iſtať: qz mot⁹ māliter ſūptus g eſt forma fluens: eſt etiā in p̄dicamēto ſubē. Rn̄deo q vel vna tñ forma ſubalis ſimplex iducit̄ ab agēte nāli: vel plures. ſi vna tñ: q̃uis iſta ſit ſimplex ſm rē: tñ virtual̄r eſt plures: ſicut exēpli grā. forma elemēti eſt vna ſimplex forma. ꝯtinet tñ in vtute gradū entitatiuꝫ ſubē: ꝛ gradū corporeitatis. ꝛ pri⁹ ordie nāe iformat materiā ſm gradū ſubē q̃ corporis: ſꝫ in eodē iſtāti temporis forma aduenīat ſm vtrūq; gradū: ꝛ tunc for⁹ ſub gradu prioꝛi eſt mot⁹ māliter ſūpt⁹ reſpcū ſuiipſi⁹ ſub gradu poſterioꝛi ꝛ pfecto: ꝛ qz prioꝛ gradus ordiat̄ ad poſterioꝛē: p tāto ſub iſto gradu forma appellat̄ fluēs: nō qđ q mā nō maneat ſub illo gradu forme: ſꝫ ſoluꝫ ſub illo gradu p̄ciſe mā nō geſcit: ſꝫ tēdit ad vlteriorē pfectionem: ꝛ tūc forma fluēs non dicit̄ p deſitionē ſui: ſꝫ per tēdentiā ad vlteriorē pfectionē. ꝛ ꝶ quo ad gnōnē forme q̃ nō generat̄ p formas ītermedias: ſicut in aīalib⁹ q̃ gnāntur ex ſemine: q ſi ſit ſermo de iſtis: tunc mā eſt ſub multis formis fluētib⁹ per deſitionē ſui anteq̃ ꝺeueniat ad formā vltimate itentā ab agēte: ꝛ q̃tū ad iſtas: quelibꝫ gnātur aut corrūpit̄ total̄r ſm eſſe. ꝛ ſm eſſentiā. ¶ Ad auctoritatē Cōmen. ꝯmēto. 63. in eodē ꝑmo phy. rn̄deť q Cōm. non plus vult ibi: niſi q ſicut in gnātione accidētiū que eſt mot⁹ ꝯcurrit ſubm: et aliq̃ oppoſitū ei qđ gnātur: qđ oppoſitū deſinit eſſe cū forma vltimate itenta fit ꝛ generatur: ita eſt in gnātione ſubali vbi ꝯcurrit ſubz deferēs trāſmutationez: qđ prius eſt ſub forma oppoſita añq̃ ſit ſub forma gnānda. que primo itendit̄ ab agēte: ꝛ in hoc exēplificat in gnātione aīaliū ex ſpermate: qz enī forma ſpermatis nō eſt itenta a nā ꝓpter ſe: ſed ꝓpter alterū in hꝫ gnātione vt ſit via ad formā aīalis: vt ocñ eſt in corpoze q̃nis. ꝓpterea ſperma corrūpit̄ ꝛ alie forme q̃ ſunt oppoſite forme aīalis. quouſq; ꝺeuentū fuerit ad formā vltimā itroducēdā: neq; ex hoc habeť q forma itroducēda ſit partibilis ſm eſſe ꝛ eſſentiā: ꝛ vt ſic genereť: ſed ſolū eſt partibilis rōne accidentiuꝫ ꝓpriox: que ſucceſſiue acquiruntur: ꝛ oppoſite deperdūtur. Et ſic ſm Cōmentatoꝛē: forma ſubalis perficit. ꝛ diuiſibil̄r acgrit̄ rōne accidentiū nō p ſe. ¶ Sꝫ ꝺ. qz dicit. ſi forma būana ſit partibilis: ſed iſta additio nō fuiſſꝫ ponēda: ſi intelligeretur eſſe partibilis rōne accñtiū. ¶ R⁰. q Cōmen. dixit ꝶ: qz aliq̃ for⁸ ſubalis fꝫ ipꝫ ē diſibil̄: ꝛ diſibil̄r acgrit̄: qz for⁸ ipfecte vt for⁸ elemētares: ꝛ iſtis vez eſt qđ dicit: qz ſ.

UVA. BHSC. IyR_086_2

ꝓ ipꝫ introducūt in mā p ꝑte post ꝑtē: ⁊ qz diſibilitas gnō/
nis forma ꝫ ſubaliū ꝑt eē: vel ex ꝑte forꝯ: vel ex ꝑte accñ/
tiū. Explicādo de forā aialis voluit ꝛclarare diuiſibi/
litatē gnōnis forē ex his q̄ ſūt p ſe: ⁊ nō ex his q̄ ſūt p ac/
cidēs. ſi forā eſt ꝑtibilis eſt p ſe diſibilr acq̄ſibil. ſi idiui
ſibilis: ſolū p accñs. ¶ Ad aliō de ꝑuatiōe: quuz dr. ꝑua⁹
ichdit formalr aliq̄ō poſitiuū. ¶ Rñr p ea q̄ dcā ſunt i/
mediate poſt ſolōnē. q. ꝑncipalē. vñ negaſ: q ꝑua⁹ vt ꝑua
tio ē: ipōtet forālr aliq̄ō poſitiuū: ꝫ ſolū ꝛnotatiue: ⁊ tale
ē ſubz: ſeu mā i gnōne ſubali. ¶ Sz ꝛ dicebaſ: qz Aꝛ. re/
phēdit Pla. q ñ diſtixit iter māz ⁊ ꝑuatōez: volēs q mā
⁊ ꝑua eēnt vnū. ¶ Rñr q Aꝛ. recte rephēdit Pla. q̄tū
ad h⁹. q poſuit ꝑuatiōez eē i ſuba māe ⁊ q oīno eēnt vnū
ꝫ diffōnē: mā ⁊ ꝑua: ⁊ h⁹ ē falſuz ēt ꝫ nos. ponim⁹. n. ꝑua
tiōez nō ipoꝛtare māz i ſuo itellu fōmali: ꝫ ſolū ꝛnotādo
⁊ ipoꝛtādo ſcdario. ⁊ ex ꝛñti: ⁊ q̄ſi p accñs: qđ eſt ꝛ itētio/
né Pla. vt appz i pallegat] ꝛñt]. ⁊ q poſuerit plato ꝑua/
tionē i ſuba ⁊ eſſenᵃ māe p⁹ ꝑz ex Cōmen. ꝛñ. 79. p⁹ phy.
ponim⁹ ēt nō idētitatez realē nō ſolū forālez iter māz ⁊
ꝑuatiōez. Plato āt ponebat iſta eē oīno idiſtincta. ¶ Ad
aliō q nō qōlibz fit ex q̄libz: ꝫ determiatū ex determīa/
to. rñdeſ q p tāto vez eſt: qz nulla forᵃ gnātur niſi ꝑuys
diſpōnibᵒ exñtibᵒ in mā: q̄ ōtermināt māz magl ad ynā
formā q̄ ad aliaz. Et h⁹ eſt qđ dic Cōmē. iz. meta. ꝛñ. 18.
q imā ꝑcedūt ꝓpoꝛtiōes ⁊ habilitates q̄dā. ex qb⁹ ōter/
minata forᵃ gnaſ. Et p h⁹ ꝑz ad ꝛfirmatiōez. ¶ Ad aliō:
quū dr. Forᵃ añ ſui gnōnē h⁹ aliq̄ō eſſe diſtictū a mā ⁊c.
P vno⁹ q forā añ ſui gnōnē ē ens: ⁊ nō puꝛ nihil: maxie
ꝫ illos q tenēt ens vnīᶜ dici de ente i actu: ⁊ ō ente i pō
obtiua: qz actᵘ ⁊ pō: quū ſint modi ent] nō variāt rōnē eiᵘ
formalē. Et ꝛcedit q ens in pō obtiua ē ens ſimplr: vt eē
dcit ᶻᵐ adiacēs in ꝓpōne. ¶ Et ſi dicaſ. ꝫ qd: h⁹ nō eſt
ex ꝓpatiōe eiᵘ ad cōe dcm de vtroq. ſ. tā de ente in actu
q̄ ēt de ente in potentia: ꝫ ꝑciſe vt ens in pō cōparaſ ad
ens in actu: ⁊ nō vt ambo ꝓparañ ad ᶻᵐ. ⁊ ꝛm h⁹ facilis
eſt rñſio. ¶ Sz ꝛ: qz ex h⁹ videreſ ꝛcedēduz formā ante
ſui gnōnez bꝛe aliq̄ō eſſe eēntie. ⁊ h⁹ ꝛcederet Ꝛrācīſcᵒ de
Mayronis. ⁊ Dēricᵒ de gādauo. Jō alio mō ꝑōt dici: ne/
gata vnīocatōe entis ad ens in actu ⁊ in potentia. Tūc
ꝛcedit q tale ens in potentia eſt ens ꝛm qd: vt ambo cō/
parañ ad ens in cōi: nō tñ eſt puꝛ nihil: ⁊ ens in potētia
obiectiua iſto mō diſtinguit a nihilo ſimplr: ⁊ figmētis:
penes h⁹. vz. q ſibi nō repugnat eſſe exiſtere: q̄uis ſit nō
ens: vt nō ens opponit enti ſimplr in actu: ꝫ vt ens acci/
pit p ente ꝛm qd. ſic ens in pō nō eſt non ens: ꝫ ens iſto⁹
acceptū. nō tñ ex h⁹ ꝛcedit q forma in potentia bēat ali
q̄ veꝛ eē eſſentie: aut exñtie. de eſſe exñtie patz: qz h⁹ eſt
termin⁹ actiōis agētis: de eſſe eēntie idē: qz eſt idez realr
cū eſſe exñtie. ⁊ nō ſeparaſ ab ipō in re. Lōcedit tñ q for
ma ante ſui gnōnē h⁹ eſſe eſſentie in pō. ⁊ ſilr eſſe exñtie
ipſaz potentiā: vt dicit Scotᵘ in 2° ſniaꝛ. diſ. 3. q. vltima.
vbi ꝛcedit actū ⁊ potētiā cognoſci abſtractiue: ⁊ actᵘ exi/
ſtentie ⁊ potentie nō ſunt oppoſita: niſi iſta accipiātur in
alr pōt dici: ſequēdo dicta Cōmen. 9. meta. ꝛmen. 7. q ne
gat ens in potētia eſſe ens ſimplr: dr q adhuc ex iſta po/
ſitione nō ſeq̄ forma ante ſui gnōnē eſſe nihil: ꝫ mediū
iter ens ⁊ nihil. Nō. n. eſt ens ſimplr: vt dicit ibi Cōmē.
de ente in potētia: neq̄ nihil: vt nihil opponit ꝛdictozie
enti: qz tale nihil negat qōcūq̄ ens: nō ſolū quo ad ens in
ſe: ꝫ ēt quo ad modos entis: ⁊ cū ꝛcedaſ q forma añ ſui
gnōnē ſit ens i potentia: ens ⁊ modi eiᵘ nō negātur a tali
forma: ⁊ ſic iter ens ſimplr: qđ eſt ens pfectū ⁊ puꝛ nihil:
daſ mediū qđ eſt forma in potentia: q deſ tale medium
apparet p illud qđ dcit Aꝛ. 2° meta. tex. ꝛñ. 7. vbi h⁹ i/
ter eſſe ⁊ nō eē eſt mediū ipſa gnātio: ⁊ illō qđ fit: ⁊ eſſe ⁊
nō eſſe: vt ſunt termini gnōnis nō ſunt ꝛdictoꝝ: vt oñdi
tur in 4° meta. ¶ Per h⁹ rñdeſ ad ꝛfirmatiōem: quum
dr q forma fieret ex nihilo ſimplr: negaſ q h⁹ ſeq̄tur ꝫ
poſitionē nr̄am: ꝫ bñ ex pōne Platonis: qz ponebat pla/
to ꝑuatiōez eſſe de eēntia māe. ⁊ ex ꝛñti māz eſſe puꝛ ni
hil: qz ꝑuatio q̄tū ad ſuuz formale ſigñatū eſt purum ni/
hil. Ex quo ſeq̄ꝛ ꝛm ipꝫ gnōnē eſſe ex nihilo initiatiue ⁊
ſubtiue: qz tā termin⁹ a quo: q̄ mā que ponit ſubm gnā/
tionis eſt nō ens ꝛm ipm: ꝫ ꝛm poſitionē quā tenemus:
gnātio nō eſt ex nō ente ſimplr ſubtiue: qz ponim⁹ mām
eſſe ens realr poſitiuū ⁊ ꝑuatiōem q̄tū ad cōnotatū eſſe
aliqd poſitiuū: vt dcm eſt. ¶ Et cū addit in argūto q
forma fieret ex nihilo ſui: ꝛceditur vt nihil opponit eſſe
eēntie ⁊ exñtie forme: qđ eſt ei⁹ veꝛ ⁊ reale eē: ꝫ non vt
opponit eē in pō: qđ eſt eiᵘ eſſe ꝫ qd. ⁊ iſto mō forᵃ vt eſt
in pō nō eſt puꝛ nihil: vt dcm eſt: imo ē ens: ꝫ nō ſimplr
ens: ꝫ vt ly ens. determiaſ per ly potētiā: aut p ly ꝫ qd.
¶ Et ſi arguas. nō eſt ſimplr ens. g̃ eſt ſimplr nō ens. ex
2° phiermenias. Negaſ ꝓña in termīs ꝓpoſitis. Jn ſim/
plicibᵒ ꝛcedit. ſic eſt in ꝓpoſito. vñ iſta ꝓña eſt bona. nō
eſt ens. g̃ eſt nō ens cū ꝛſtātia ſubti: ſed cū ly ſimplr: ꝑut
determiat ly ens a parte ꝑdicati nō valz. ¶ Ad vltimū
p iſta opione rñdeſ q duplex eſt diſtātia ifinita: q̄dā eſt
poſitiua: que nihil aliud eſt: niſi exceſſus ifinite pfectio/
nis in aliq̄ vno ſup altez extremū a quo dr diſtare: ⁊ ta/
lis diſtātia eſt iter deū ⁊ creaturā. Alia eſt diſtātia nega/
tiua q̄ eſt p negatiōem cōueniētie extremoꝝ: aut ſaltem
p ꝑuatiōez pfectionis in vno extremoꝝ: q̄ ponit in alio.
ꝑma negatiua eſt iter ꝛdictozia. ſcda iter ꝑuatiue oppoſi
ta extrema ꝛdictionis: nullū h⁹ mediū: neq; ꝫ formā:
neq; ꝛm ſubm. vt dr ꝑmo poſterioꝝ. ⁊ 4°. meta. tex. ꝛmē.
27. Extrema ꝑuationis: ſiue ꝑuatiue oppoſita: ꝫ non ha/
beāt mediū ꝛm formā: qz ſunt ꝛdictozia circa ſubz aptū
natū: tñ bñ h⁹ mediuz ꝛm ſubz: circa qđ neutꝝ h⁹ fieri:
vt lapis reſpectu cecitatis: ⁊ viſus. ¶ Ex h⁹ ad ꝓpoſitum
dico q diſtātia poſitiua iter deuz ⁊ creaturā eſt ifinita: ⁊
ſup iſtā nullū agēs finitū pōt: ſicut nullum tale agēs pōt
creare. Si loq̄mur de diſtātia negatiua. iſta nō eſt ifini/
ta: qz iſta diſtātia nō eſt niſi exceſſus extremi poſitiui ſu/
pra aliō negatiuū: aut ꝑuatiuū: q̄ñ. n. excedēs eſt ꝛmedia/
tuz exceſſo: q̄ſtitas exceſſus erit ꝛm q̄ſtitatē excedentis.
quū āt ꝛdictozia ⁊ ꝑuatiue oppoſita ſint ꝛmediata: ⁊ ex/
tremū poſitiuū ꝛdictiōis nō ponat pfectiōem ifinitā ſu/
per aliud: niſi illō ſit ens icreatū. igitur diſtātia ſola que
erit iter ens icreatum ⁊ non ens erit ifinita: ⁊ nulla alia.
¶ Oꝛ ſi dicas negatiōem: ſeu nihil qđ eſt extremuz con
tradictionis bꝛe ifinitatē in ſe: qz negat entia infinita: ⁊
ipm deū. ¶ Cōtra. qz nihil non diſtat ab ente: niſi in de/
ficiēdo. non plus autez deficit nihil ab ente: q̄ ens illud
ponat: ꝫ ens cauſabile ſup qō pōt agens nāle ⁊ finitū nō
ponit ens ifinitū. ergo neq; nihil qō opponit ei erit ifini
tum. ¶ Ex his rñdeſ ad formaz argumēti: q loq̄ndo de
diſtātia iter ꝓtradictozia nullū agēs finitū pōt ſupra ta/
lē diſtātiā in q̄ nullū eſt mediū ſimplr ⁊ oīno. Si loqua/
mur de diſtātia ꝑuatiue oppoſitoꝝ: quū iſta bēat mediū
ꝛm ſubm ſup iſtā pōt agēs nāle ⁊ creatū: cui⁹ actio ſemp
ꝑſupponit ſubm circa qō agit. Negaſ vlteri⁹ q aliq̄ iſta/
rū ſit ifinita: ⁊ ſi alicubi repit q diſtātia ꝛdictoꝝ ſit ifi
nita: hoc h⁹ itelligi ifinita. i. ideterminata: qz ꝛdictio ſal/
uaſ: imo ſeq̄ ad quācūq̄ puā ⁊ maximā diſtātiā: ⁊ in oī
ente reᵘ alteriᵘ pt fūdari ꝛdictio. Dec dcā ſint ad. q.

Ad argumenta ꝓncipalia. Ad p̄ᵐ: qđ ſumit a Cōmen. 8. meta. vz. ex actu ⁊

UVA. BHSC. IyR_086_2

pō nō fit vnū ꝛc. ¶ Rñdeť q auctes Cōmen. nō sunt ꝫ ꝓpoⁿ nr̄z. logť. n. de actu exñtie: ꝛ de pō obtiua sibi corrñdēte: q̄ pō obtiua est reᵘ polis: qō ꝑt eē terminꝰ poᵉ actiue: qō ē in pō tali est ideꝫ cū eo qō ē actu tale: sīc soꝛi pō ē idē cuꝫ sorte in actu: q̄uis soꝛ. actu exñs sit pfectiᵘ ens se ipso: vt est i pō. ꝛ sic agēs deducēs sortē de pō ad actū existētie nō largiť mltitudinē: sz pfectionē. Et ad formā argumēti: quū dr̄. agēs qō ꝓducit aligd fz totū suuꝫ eē ꝛc. negať maioꝛ: si ꝓducat eť hēdo de pō obtiua ad actū: sz si ꝓducat ō pō subtiua. sic agēs largiť mltitudinē: ꝛ sic maioꝛ est va: sz Cōmē. ꝑᵒᵒ itelligit. ¶ Per ꝟ appz ad scōam auctē q illō qō est i actu: nō ē aliō ab eo qō ē i pō obtiua: qz quū actᵘ exñtie ꝛ pō obtiua sint modi entis: nō variāt rōnē illiᵘ cui aduenīūt: ꝛ ita nō variāt: nz genᵘ: neq; spēz: neq; idiuiduū. ¶ Et ꝟ dicta sint ad totā. q.

¶ Subitabit aūt vtiq; aliqs vt; altera aut eadem sint ꝓncipia ꝛ elemēta substātia ;. Textu cōmenti. XIX. Questio. VII.

Queritur vt; suba possit īmediate fūdare relationē poᵉ actiue. Et est sensus: Ut; suba possit eē īmediatū ꝑnᵐ actiuū reᵘ alicuiᵘ effcūs. ¶ Et aī ꝑ q nō: qz suba nō acgrit sūmā eiᵘ pfectionē ꝛ vltimā: nisi mediāte pfectōe minoꝛi: sz sūma pfectio subē est eiᵘ opatio: dicēte A;. ꝑ ꝛ. io. ethi. q actᵘ ꝛ opatōes sūt fines vltimi potētia;: ꝛ pfectiōes agētiū. mioꝛ aī pfectio q̄ sit suba pfecta p suā ꝓpriā opationē est aliq̄ accñs. ḡ suba nō ꝑt pfici sua ꝓpa opatiōe: nisi mediāte aliq̄ accñte. ¶ z° aī sic. A;. i ꝑdicañt] ponit nālē potentiā i ꝑdicamēto q̄litatis in zª spē. ḡ ois nālis pō ē q̄litas. ḡ nō suba. ¶ Jtez z° pō ꝛ actᵘ sūt eiusdē gnīs. ex. 9. meta. sz ois opatio ꝛ actus z° in istis iferioꝛibᵘ est accñs. ḡ pō ipsiᵘ actᵘ ꝛ opatōis erit accidēs. ¶ Ultio aī. A;. i de sensu ꝛ sensato. Jgnis nō agit i q̄tū ignis: sz inq̄tū calidus. ergo caliditas est sibi ꝓcise ratio agendi: ꝛ nō substantia.

Ad oppositū tñ arguo sic. Sicꝫ pō passiua se hz ad subaz: ita pō actiua: cū pō actiua dicať eē pfectioꝛ passiua: ꝛ magꝫ de itentiōe nāe: sz pō passiua ꝑ ꝛ simplr̄ ē ad subaz īmediate: ꝛ fūdať īmediate in suba. s. i mā ꝑª. ḡ pō actiua poterit īmediate fūdari in suba. ꝛ ꝓ oñs suba poterit īmediate agere ꝛ ꝓducere.

In ista qōne ꝑ ponēť ꝓclo rñsiua. Z° rñdebitur ad argumēta in ꝓncipio.

Quantū ad ꝑmā ptē tenēť ps affirmatiua qōnis: q̄ ꝓbať ꝑª posterioꝛi. Z° ꝓp qd: Et z° auctē. ¶ Qtū ad ꝑmᵐ ꝑ aī sic. Effectᵘ ꝑ se nō ꝑt eē nobilioꝛ sua p se cā efficiēte. sz suba est nobilioꝛ q̄libz accñte. ḡ nō poterit eē ab aliq̄ accñte. ḡ erit īmediate a suba. maioꝛ ꝓr̄: qz effectus vl̄ est vniuocᵘ: vl̄ eguocᵘ. Si ē vniuocᵘ. est eq̄ pfectᵘ cuꝫ sua cā. Si eguocᵘ: nō pōt dari q sit eq̄ pfectᵘ cū cā: qz nō eēt eguocᵘ: sz vniuocᵘ: ꝛ eiusdē rōnis cū cā. ḡ talis effectus ē ipfectioꝛ. ꝓbať (itelligēdo ipaz ꝓpōnē de cā totali eguoca i suo ordie: ꝛ i rōne cāe ꝓxie: q nō possit eē ipfectioꝛ effcū: ꝛ breuiter de q̄cūq; gnātiua: q nō possit sic eē ipfectioꝛ effcū: dūmō sit cā totaľ i suo ordie:) tū qz oēz pfectiōez quā hz effcūs hz a sua cā. ḡ ois pfectio effcūs virtualr̄ ꝛtinet in cā: sz nō ꝑt dari q cā sit eq̄ pfcā cū effcū si sit eguoca: vt ō se pz. ḡ erit maioꝛ] pfectiōis q̄ sit effectᵘ: Tū ēt qz si effcūs excedit suā cāz: q̄ tūcūq; sit simplex in re: ꝑt tñ oīdi i duo p itellz: in q̄ vno adeq̄tur sue cāe: ꝛ i altero excedit. sit illō i q̄ adeq̄t sue cāe. A. illō i q̄ excedit sit B. Jsto stāte aī sic. Cā p se nō ꝑt vltra effcm̄ sibi adeq̄tū: qz deť opp̄ᵐ. ḡ taľ effcūs nō adeq̄ret vtutē cāe. Ex q̄ cā possz vltra talē effcm̄: ꝛ ita effcūs eēt adeq̄tᵘ: ꝛ nō adeq̄tᵘ: qō ꝓplicat ꝫ dictōez. Psz igr̄ ista maioꝛ. sz effcūs fz A. ē adeq̄tᵘ sue cāe. ḡ ꝑcise taľ effcūs fz A. poterit eē a sua cā sz effcūs taľ fz B. excedit. ḡ taľ effcūs fz B. nō poterit eē a sua cā: ꝛ ita fz B. vl̄ erit a se: vl̄ a nllo. q̄ ꝛ vtrūq; ē ipole. ¶ Cōfirmať eadē maioꝛ ꝓpō. Foꝛª dās eē forale vbi dat foraľr eē nō dat pfectiᵘ eē q̄ sit ꝓpriū eē forale. ḡ vbi dat eē ipfectioꝛi mō q̄ sit dare eē foraľr: nō dabit pfectiᵘ esse q̄ sit ꝓpriū eē. Jsta ꝫa psz. qz si cā se bñs mō pfecto i cāndo: nō cāt aligd pfectiᵘ ēt nō cābit pfectiᵘ: vbi idē causet mō ipfectioꝛi. Sz dare eē foraľr ē pfectiᵘ dare eē: q̄ dare eē effectiue: ꝛ i gñe cāe efficiēt]: qz pᵐ dare eē: ē dare eē intrisece: ꝛ i rōne foꝛᵉ cōicāt] suā pfectōez alicui cui taľ foꝛª nata ē dare eē. Dare eē effciue ē dare eē extrinsece. ḡ vbi foꝛª dās eē foraľr: nō dat pfectiᵘ esse suo ꝓpo eē. ita ēt nec vbi dat eē effciue. ¶ Et cōfirmať: q̄tū ad ꝟ: q̄ dare esse foraľr sit pfectiᵘ dare eē: q̄ dare eē effciue (ꝛ ꝟ fz theologos) qz ipi ponūt: q nā dīna cōicata tribᵘ suppositis dat eis eē forale dīnū. Extrisece āt ꝛ reᵘ creaturaꝝ nā dīnā dat eē effciue. Mō certū ē q nā dīna pfectiōi mō dat eē suis suppositᵒ]: q̄ alicui creature. ḡ segť ꝓpᵐ: q dare esse foraľr sit pfectiᵘ dare eē: q̄ dare eē effciue. ¶ Ex his inferť ꝓpᵐ: q efficiēs ꝓducēs aliquē effz nō cābit aligd eē pfectiᵘ q̄ sit ꝓpriū eē. ꝛ ita accñs nulloᵘ poterit gnāre subaz. ¶ Ad ꝟ rñr: q accñs vtute ꝓpa nō ꝑt gnāre subaz: sz bñ vtute alteriᵘ: ꝛ ita nlz ipfectiᵘ ꝑt vtute ꝓpa i aligd pfectiᵘ: sz bñ vtute alteriᵘ. ¶ Sz ꝫ aī: qz q̄ro ō illo i cᵒ vtute agit: aut. n. est cā efficiēs termi gnōnis: aut nō. Si tu dicas q sic: ꝛ illō tale est suba. ꝛ ꝑ fōmā suā subalez ē p se gnāns. igr̄ pō actiua reᵘ gnōnis imeᵗᵉ fūdabiť i suba. ¶ Oꝛ si tu dicas: q agit p ipz accñs: ꝛ nō ꝑ fōmā ꝓpam. ¶ ꝟ 4ʳ. Qō. n. agit p fōmā alteriᵘ q̄ ē accñs i ipo: p accñs agit. ḡ sᵗba solū p accñs gnāret: ꝛ ita p se gnāns aut efficiēs excedereť a ꝓpo effcū. qō ē ꝑobatū. ¶ Jtē z° ꝫ ꝟ aī ex fūdamēt] san. Tho. hz. n. q istꝝ nō agit: nisi qz motū a ꝓncipaliοꝛi agēte: sz accñs ē cā istrūmēntaľ reᵘ sube. ḡ nō agit accñs nisi ꝓ q̄to mouēť a suba. ḡ suba p se erit mouēs efficiēs. ¶ Jtē z° ꝫ idē aī. Jncōueniēs ē aligd eē illō: i cᵒ vtute alterꝫ agit i aliq̄ gñe cāe: nisi sit ꝓncipaliᵘ agēs ꝛ idepēdēnᵗ i eodē gñe cāe: sz suba ē illō: i cᵒ vtute accñs agit i gñe cāe efficiēt]. ḡ ꝛ suba īmediate agit i gñe cāe efficiētis. ¶ ꝑ. 4° ꝫ idē. Accñs agere i vtute sube: aut ꝓportat aligd ablolutū: aut respectiᵘᵐ. Si absolutū: aut ē suba: aut accñs: Si suba. ḡ suba agit. Et ꝑterea ꝟ ē flm: qz accñs nō agit tāq; p rōnē foraľ agēdi: nisi taľ rō foraľ sit in ipso foraľr: sz nihil ē foraľr i accñte nisi accñs. ḡ ꝑcise aget inq̄tū accñs. Si āt des zᵐ ñꝫ. vz. q illō absolutū ꝓportatū p agere i vtute alteriᵘ sit accñs: seq̄t idē qō ꝑus. Si āt dicas q illō ꝓportatū sit respectiuū: nō ē nisi ordo accñtis ad subaz in agēdo. Sz qō hz talē ordinē ad alterꝫ in agēdo nō excludit gn illō alterꝫ agat. ḡ adhuc hēbiť q sᵗba ager: sic appz i cāis eēntialr̄ ordiat]: q̄ꝫ vna alteri subordiať i agēdo.

¶ z° declarať eadē ꝓpō a ꝑozi: ꝛ pp qd. Et aī sic. Oē agēs agit fz q ē i actu: ita q illō qō ē pfectiᵘ i actu: pfectiᵘ agit fz q ē i actu. ita q illō qō ē pfectiᵘ i actu: pfectiᵘ agit ꝫ ꝑhy. rex. ꝫñ. ¶ Hec ꝓpō colligiť ō mēte A;. 9. meta. ꝛ z° ꝑhy. rex. ꝫñ. 17. ꝓbaťēt rōe. si. n. rō agēdi ē actᵘ. ḡ vbi pfectioꝛ actᵘ: ibi pfectioꝛ rō agendi. ꝓbaťēt alioᵘ: qz rō actᵘ vl̄ ē pfectiōis simplr̄: vel segť ad pfectiōez simplr̄. sed qō est pfectiōis simplr̄: vel segť ad pfectiōez simplr̄. mag] segť illō qō est pfectiᵘ ꝛ maxie: qō est maxie pfectū. Ergo cū actᵘ sit pfectio simplr̄: qz repiť in deo: cū sūmitate ꝛ eminentia. vbi erit pfectioꝛ actᵘ: illud pfectiᵘ aget. ¶ Cōfirmať ꝟ: q ita itelliᵗᵘ q̄ sit pfectiones i actu dñr pfectiᵘ ꝛ ꝓncipaliᵘ agere. psz ḡ ista maioꝛ.) Sz ita est q̄ forma subalis est pfectioꝛ actᵘ q̄ꝫ foꝛª accñtalis: ꝛ ita poterit sibi īme ctius poterit agere q̄ꝫ foꝛª accñtalis: ꝛ ita poterit sibi īme

UVA. BHSC. IyR_086_2

diate ꝓpetere actio: ꝛ pō actiua. ¶ Ad ꝟ rñdeť dicendo: q̄ accñtia ordie quodā ifunt ipſi ſube: ꝛ qō ē pfecti⁹: ime/diati⁹ieſt: ꝛ illō qō ē ipfecti⁹ remoti⁹ ineſt. Actio āt ē ens diminutū. ģ remoti⁹ieſt ipi ſube: q̄ q̄litas aut q̄titas. Uñ nō pōt aliq̄d eē ꝓximū actiōi: niſi ſit ipfectū: qz qō ē ꝓxi/mū iperfectioi eſt iperfecti⁹. ģ ſi ſuba eēt ens ꝓximum actiōi, eēt ens ipfectū. ¶ Et ꝓfirmať iſta rō. Qz certū ē q̄ ꝓpō vna paſſūpta ē falſa: q̄ erat maior: qz certū eſt q̄ q̄titas ē pfectioz q̄litate: ꝛ tñ q̄titas nō eſt foꝛª actiua: ſz q̄litas. ¶ Cōtra ꝟ multiplr ať ſupponēdo: q̄ ſz pdicamē/ta ſint ordiata ordie pdicamēntali: nō tñ hñt talē ordinē i eſſe: qz talia pdicaméta ſic ſe hñt: q̄ res vni⁹ pdicamenti pōt imediate ꝓſeq eē alteri⁹ pdicamēti: ꝛ illō qō ē ipfecti⁹ pōt imediate ꝓſeq illō qō ē pfecti⁹. Sic̄ reſo ꝛ actio ime/diate pñt ꝓſeq ſubaz: ꝛ rē de pdicamēto ſube. Nā certū ē q̄ ſup ſubaz pt imediate fūdari reſo idētitat⁹ vl ſilitudi/nis eēntial⁹. Tū qz duo idiuidua eiuſdē ſpēi i pdicamēto ſube: circūſcripto ad imagīationē oī alio pdicamēto a re/latiōe ꝛ a ſuba ſūt idē in ſpē. ģ talis idētitas fūdať i iſtis dñaz eſſentialē) oñr eē ſilia ſilitudie eēntiali q̄ fundať tāq̄ i fūdamēto ꝓxio i dña ſpecifica ipſoꝝ. ģ ꝓpoᵐ. ¶ zº ꝟ idē: qz ſi taľ ē ordo accñtiū q̄tū ad ieſſe: ꝛ ad ꝓſecutio/nē ſui ſubti: q̄lis eſt ordo ipſoꝝ pdicamēto ꝝ (quū relatio ordiet̄ añ actionē) nō poſſz q̄litas agere: aut eſſe imedia/tū receptiuū actiōis ſine relatiōe: ꝛ ita q̄litas nō poſſz i/mediate agere: ſz mediāte relatōe: qō vr eē ꝟ Ax. 5. phy. tex. 2ñ. 10. vbi vult: q̄ reſo nō poſſit p ſe termiare motū. ģ mlto magl negabiť ab ipſo: q̄ poſſit p ſe p̄ncipiare mo/tū. ¶ 3º aľ ſic. Ax. 4. phy. trac⁹ de loco. vult: q̄ accidit lo/cato inq̄tū locatū ē: q̄ hēat q̄li⁹ nāles: vt pz i exē: ſuo ō cubo: qz ſi cubū eēt ſepatū ab oib⁹ q̄litatib⁹ nālib⁹: ꝛ eēt i aq̄: adhuc hret vbi. ģ vbi pōt ꝓpetere imediate ipſi q̄to: ſub rōne q̄ti: ſecludēdo p itellm ēt oēz q̄litatē nālē: ꝛ tñ certū eſt: q̄ ordie pdicamētali q̄litas mediat inter vbi ꝛ q̄titatē. ¶ Et i ꝓfirmatiōe: quū tu dicis: q̄ q̄titas ē pfe/ctioꝝ qualitate. Cōtra aľ ſic. Illō nō eſt pfecti⁹ qō ꝓſeq̄ť ꝓpoſitū rōne materie eo qō cōſequitur cōpoſitū ratione formę: qz ſicut forma eſt pfectioꝝ mā: ita oē ꝓſequens foꝝ mā inq̄tū talis ē pfecti⁹ ꝑñte māz: vt mā ē: ſz ita eſt q̄ q̄/litas ſeq̄ť ꝓpoſitū rōne foꝛª. q̄titas āt ꝓſeq̄ť ipz rōe māe. ģ rē. ¶ Itez 4º aľ ſic. Illō qō debeť ſubſtātys nobiliorī/bus: ꝛ eis attribuiť eſt pfecti⁹ eo qō non attribuiť talib⁹ ſubſtantys: ſz ita eſt q̄ qualitates pfectioꝝ attribuun/tur ſubſtātys nobilioꝝib⁹: ſicut apparet de celo: ꝛ ō iſtis riq̄ q̄titas maior nō ꝓpetit ſēp coꝛpib⁹ nobilioꝝib⁹. Ele/meta. n. ſūt ipfectiſſima coꝛpa reᵘ mixtoꝝ: ꝛ tñ hñt maio/rez q̄titatē, q̄re rē. ¶ 5º ꝛ vltio aľ ſic. Illō qō eſt rō ſube/di ꝓſilez finē: ſz q̄litates ſūt rōnes tales reᵘ ſubſtātie (qz ſuba pfecta: ſicuti ē bō p ea q̄ ſūt q̄litates attigit vltimū finē. Nā certū eſt q̄ itelligere ꝛ velle ſūt q̄litates i boie: ꝛ itelligere ꝛ velle bō attigit ſubas ſepatas: deū ꝛ itelli/gētias: i gbº ꝓſiſtit ſua vltia pfectio) ģ ꝓpoſitū. ¶ Et cō firmať: qz illō eſt maioꝛis pfectōis qō ꝓuenit cū pfectio/ne ſimplr i deo: q̄ illō qō nō ſic ꝓuenit. Sz q̄litates i no/tia i nob itelligere ꝛ velle ſūt q̄litates: ꝛ magis ꝓueniūt deo ſiue vniuoce: ſiue analogice: cū bis q̄ ſūt i deo. ſ. ſapia di/na itelligere ꝛ velle i deo: q̄ q̄titates. ģ q̄litates ſūt p/fectioꝛes q̄titatib⁹. ¶ Ad illō qō tu dicis: q̄ q̄titas nō eſt pn̄ᵐ actiuū imediatū. Cōtra: ꝛ nō ſit p̄ncipiū actiuū actiōe trāſmutatiua ꝛ cōzuptiua. eſt tñ pn̄ᵐ actiuū actōe itētiōali i ſenſū: ſic q̄ mouet ipz ſenſū: ꝛ ēt itellm: qz de ſe p̄t cāre actū itelligēdi. ģ vt ſic q̄titas eſt p̄nᵐ actiuuz: qō nullo⁹ ꝓpetit relatiōi ꝟz ſe. ¶ Sz aľ ꝟ rōnē p̄ncipalem. Per te iſta eſt va. Oē ens pfecti⁹ i actu p̄t eē pn̄ᵐ pfecti⁹ actiuū. Sub iſta ꝓpōne aſſumo iſtā mioꝛē. Sz mixtū eſt ens pfecti⁹ i actu q̄ elemētū. ſ. ignis. ģ mixtū erit pfecti⁹ actiuū: qō cōiter negať. ¶ Rñ⁹ ceſſa illa maioꝛe: dico ad mioꝛē: q̄ mixtū eſt pfecti⁹ actiuū: ꝛ hz aliq̄ opatiōem pfectioꝛē q̄ ignis: aut aliq̄ō aliō elemētū: reᵘ cui⁹ ē pᵐ pfecti⁹ actiuum: qz qō pōt in pfectioꝛē opationē eſt pn̄ᵐ pfecti⁹ actiuū. Dr tñ q̄ elmtū. ſ. ignis ē pfecti⁹ actiuū ꝟz actio/nē trāſmutatiuā ꝛ cōzuptiuā: ſz q̄tū ad actiōez pfectiuā: q̄ eſt reᵘ alicui⁹ pfectiōis pficiēt] ſubm. mixtū eſt pfecti⁹ actiuum: q̄ elementum.

¶ Probať 3º p̄ncipaľ ꝟ p̄ncipaľ: aucte Ariſ. 7. meta. tex. 2ñ. 32. vbi hz Ax. q̄ ppriuz ſube ex his accipe ē: q̄ neče eſt aliq̄ aliā ſubaz ꝑexiſtere: q̄ facit actu aiał: ſi ſit actu aiał. Sz ſi ſit q̄tū: aut q̄le: nō ē neče ꝑexiſtere q̄tū aut q̄/le: niſi poteſtate. Ex q̄ aucte habeť: q̄ ſi ſit in actu quan/tū: aut q̄le. nō eſt neceſſe ꝑexiſtere quantū aut quale. Ex ꝟ argr ſic. Impoſſe ē q̄ aliq̄d capiat eē: poſtq̄ nō fuit: niſi a cā p ſe efficiēte: q̄ nečio ꝑexigiť ad ꝟ: q̄ taľ effcūs capi/at eē. Sz q̄tū aut q̄le ad ꝟ q̄ ſit: nō nečio ꝑexigit q̄tum aut q̄le: imo tali nō exñte poterit cāri q̄tū aut q̄le. ģ cau/ſabitur a ſuba. ¶ Et ꝓfirmať: qz ſi ñ ē nečiū ꝑexiſtere ad gnōnē q̄ti ꝛ q̄liſ: q̄tū aut q̄le. mlto min⁹ erit nečiuz ꝑexi/ſtere ad gnōnē ſube: qz ſi ō ꝙ magl. ģ ō ꝙ min⁹: min⁹. n. vr q̄ ſuba dep̄deat a q̄to: ꝛ a q̄li: q̄ ipz q̄tū ꝛ q̄le. Sz ipm q̄tū: aut q̄le nō ſic dep̄det eēntiaľ ꝛ a q̄to ꝛ q̄li: q̄ nečio ꝑexigat ipm. ģ mlto min⁹ ſuba: ꝛ ita ſuba poterit gnāri ꝛ ſuba: nō ꝑexñte q̄titate: aut q̄li⁹. ¶ Ad hāc aucte Ax. rñ⁹ q̄ ſuba gñať a ſuba tāq̄ a p̄n⁹ remoto: ſz nō q̄tū ꝛ q̄le gñať a q̄to ꝛ q̄li tāq̄ a p̄n⁹ remoto: ſed ꝓpinq̄. ¶ Cōtra. Ax. itēdit ibi ꝓbare. quō ſuba eſt cā oiuz accñtiū: qz ꝑmi ſit ibi: q̄ accñtia nō ſūt entia: niſi qz entis: ſz ſi ad gnōnez q̄ti ꝛ q̄lis nečio ꝑexigiť q̄tū ꝛc. tāq̄ p̄n⁹, ppiquū. ģ non ꝓbaret itētū: ſz magl oppo⁹. ¶ ꝟ aľ: q̄ accñs nō attigit terminū ſubalē: qz accñs non coꝛrūpit ſubaz. ģ nō gnāt. 2ña pz: ꝛ añs ꝓbať: qz nihil coꝛrūpit niſi habeat maioꝛē ꝓportionē ſupza coꝛrūpēdū: ſz ꝟ non hz accñs: qz reſiſtit ſuba coꝛrūpēda cū q̄litate ſibi ꝓueniēte: mō qō ē pfecti⁹ in entitate ē pfecti⁹ i vtute: ſuba eſt hō. igr ꝛc. ¶ Et ꝓfir⁹: qz qō nō ꝑt coꝛrūpe q̄litatē ꝑñtē formā ſubalē: nō ꝑt coꝛ/rūpere ſubaz: ſz accñs ꝟ itiū nō ꝑt coꝛrūpe talē q̄litatē. qz ſuba hz vtutē ꝓpuatiuā illi⁹ q̄litat⁹. igr reſiſtit agēti cōzū pēti: mō ꝓparādo actiuū ad actiuū ſimplr pfecti⁹ ꝟz enti/tatē eſt ſimplr pfecti⁹ ꝟz vtutē. igr ꝛc. ¶ ꝟ. alterās nō i/ducit gradū icōpoſez alterabili. ꝛ pbať ꝟ ex rōne termi/noꝝ: qz nō ꝑt mouēs iducere gradū icōpoſez ſuo mobili. cui⁹ pba⁹ eſt: qz mobile manet i toto motu. ģ ſub oī gra/du p motū iducto: ſz nihil manet ſub aliq̄ ſibi icōpoſſibi/li. ¶ Hoc ēt pbať p aliā rōnē a ꝓpoſi. ꝑus nāliꝛ nō ꝑt coꝛ/rūpi p aliq̄d poſteri⁹ nāliꝛ. gcgd eſt iductū ab alterāte vt alterās ē: eſt poſteri⁹ nāliꝛ foꝛª ſubali rei alterabiľ. ģ p ni/hil tale iductū ab alterāte coꝛrūpiť ſuba alterabilis.

Quantum ad 3ᵐ p̄ncipale. Ad argª p̄ncipalia rñ⁹: ꝑmittēdo q̄ dupliꝛ ē actio. eſt. n. actio ꝓductiua: ꝛ eſt actio acta. Actio ꝓductiua ē ō gñe actio/nis. Actio acta eſt de gñe q̄litat⁹: aut q̄titat⁹: aut alioꝝ p̄/dicamētoꝝ. Actio ꝓductiua q̄nq̄ eſt ad terminū itrīſecū agēt⁹: q̄ ē pfectio ipſi⁹ agēt⁹: q̄nq̄ ad terminū extrīſecū: q̄ nō ē pfectio agēt⁹: ſz facti ꝛ ꝓducti. ¶ Tūc rñdeť dōo. ſi loq̄mur de ipſa actiōe ꝓductiua. illa nō ē pfectioꝛ ſuba. qz talis actio eſt reſpcūs: ꝛ foꝛª reſpectiua non eſt pfectio ſube: ꝛ loquendo de ipſa actiōe: nō oꝛ q̄ ſuba aliquo alio pficiať añq̄ ſibi ꝓpetat talis actio. Sz loq̄ndo de actio/

UVA. BHSC. IyR_086_2

ne acta q̄ est termin⁹ itrisec⁹: r pfectio ipsi⁹ subē. pōt concedi maior: r ad miorē dr: q̄ sūma pfectio subē ē opatio: q̄ est termin⁹ ipsi⁹ actiōis ꝓueniētis a po⁸ actiua: r ꝓcedi tur q̄ ad pfectissimā istā opatiōez nō deuenit ipsa suba: nisi ꝑus ordie nāe: vl tpis recipiat aliquā pfectiōem minorē: r ex ℬ nihil mali segr̄. ¶ Posz ēt dici: q̄ cuz suba sit pfectior oī actiōe acta r oī factiōe: nō oz q̄ ꝑus pficiatur alio cū̄ hēat actionē vel factionē: r ita lz suba q̄lis: vt est vnū aggregatū ex suba r q̄litate sit qd pfecti⁹ saltē ſz qd: cū̄ suba in se: tñ suba q̄lis vt ĩcludit pfectionē formalē r ꝑpriā subē distīctā ℨpfectionē q̄litatis: nō est perfectior itrisece cū̄tū ad ꝑpriā pfectōez: cū̄ suba q̄lis: vt q̄lis est: r ita in recipiēdo ipsaz q̄litatē: vel ĩ ꝑducēdo ipsā: nō oz q̄ pficiat pfectiōe alteri⁹ gnis a se: cū nullū tale possit eē pfectio ei⁹ itrisecа r subalis. ¶ Ad z^m rn^r: q̄ si auctas ꝓcluderet. nulla spēs de 3ª spē q̄litatis eēt īmediatū p̄n^m ꝑductiuū: qō ē euidēter falsuz: r ℨ Ax. ĩ ꝑdicamēt]. r in 2°. de aīa. de obiect] sensuū. ꝯa ē euidēs: qz p te ois nālis pō ē ĩ 2ª spē q̄litat]. Dōz est igr̄: q̄ nālis pō: vel accipit̄ ꝑ eo qō signāt: vl ꝑ eo qō denoīat. p°° nālis pō nō ē aliō cū̄ respcūs potētialitatis de ꝑdicamēto relatiōis: vel alteri⁹ ꝑdicamēti respectiui. 2°° accipit̄ ꝑ fūdamēto isti⁹ respcūs: r pō isto° dcā pt repiri in plib⁹ ꝑdicamēt]: r maxīe absolutis. Pōt ēt accipi nālis pō 3°°: pro facilitate vl agilitate vtēdi pō 2°° dicta: r ista agilitas seu facilitas ĩ vtēdo pō 2°°: ē q̄litas de gñe q̄litat]: r ē in 2ª spē. r ad ℬ fac exēpluz Ax. in ꝑdicamēto q̄litat]: g exēplificat de pugillatore r cursore: q̄ ad illā potētiā nālē: q̄re arg^m nō est ꝓtra ꝓpo^m. ¶ Ad 3^m rn̄deť q̄ duplex ē pō. vna est pō subtiua. altera est pō obtiua. Potētia subtiua ē p̄n^m passiuū receptiuuz alicui⁹ for^e. Potētia obtiua ē pō ſz quā aliq̄ō vnū pt ꝑduci in eē. Po^c subtiue opponit̄ act⁹ formal⁹. po^c obtiue opponitur act⁹ exīntie. Si loq̄mur de pō subtiua: r actu sibi cozrñdēte: negať q̄ pō r act⁹ sint eiusdē gnis: qz data veritate isti⁹: seqr̄et q̄ ois pō subtiua eēt ō gñe actiōis. Nā certū ē: q̄ actio q̄ recipit̄ in agēte: aut in passo: est de gñe actiōis. g̃ oē illō in q̄ recipet̄ actio: eēt de gñe actiōis ꝑ illā auctē. Sz loq̄ndo de pō obtiua r actu sibi cozrñdēte: vez ē q̄ pō r act⁹ sūt eiusdē gnis: eiusdē spēi: r eiusdē idiuidui: qz idē nūero qō ꝑfuit in pō est postmodū in actu: r ita equocať de pō. Mō pō actiua nō ē pō obtiua: ſz reducit̄ ad potētiā subtiuā. ꝓpter ℬ: qz vl ĩ ipsa recipit̄ actio: vl ꝑ ipsaz actio recipit̄ ĩ subo: r ita (quū nō sit pō obiecti ua) arg^m nihil ꝓcludit. ¶ Ad vltimū rn̄deť: q̄ Ax. ibi loquit̄ de actiōe ītentiōali in sensuz: r qz sensus nō se ꝑfundat vsq̄ ad subaz rei. iō ignis actiōe in sensuz nō agit in cū̄tū ignis: ſz in cū̄tū calidus. ꝓpterea qz dcm̄ est: q̄ suba nō est de se sensibil: ſz bñ accns ꝯis subam r̄c.

¶ Ampli⁹. si itellect⁹ sit sua suba sine itelligētia qd itelligit. Tex. ꝓmē. LI. Cō. VIII.

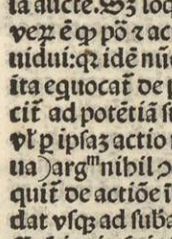

Veritur vtz itell's diuin⁹ itelligat aliud ab eēntia sua. ¶ Et ar̄ q̄ nō. Nā data vītate isti⁹: seqr̄et q̄ intellect⁹ diuin⁹ pficeret ꝑ aliō ab eēn^a sua. ꝯis ē falsuz. g̃ r aīs. ꝯa ꝑz: qm̄ itell's ꝑ itelligere dignificat r pficit̄: vt hz Ax. iz. meta. tex. ꝯm. 51. ¶ Itē 2°. ar̄: qz si sic. seqr̄et q̄ itell's diuin⁹ itelligeret ꝯposita: r ptes ei⁹: r cū ptes sint ꝑores toto ordie nāe: itell's diuin⁹ ꝑus itelligeret partes cū̄ totū. r ꝑ ꝯis in tali itellcū eēt ordo successiōis. Et vlteri⁹ seq̄t̄: q̄ itell's itelligeret discursiue: cū ex cognitione ptiū q̄ ꝑus ordie nāe cogscerent deueniret ĩ cognitionē toti⁹. ¶ 3° ar̄ sic. qm̄ dato q̄ itell's diuin⁹ itelligat aliō a se: seq̄t̄ q̄ itellectio sua sit re^u ifinito r sil. ꝯa ꝓbať: qz itelligibilia sūt ifinita saltē successiue. q̄ ꝑñt itelligi ab itellectu nr̄o: ſz q̄cūq̄ sūt successiue itelligibilia ab itellu nr̄o: sil actu itelligūť ab itellu diuio: cū itelligant vnico actu. g̃ itelligibilia ifinita sūt sil actu itellecta ab itellcū diuio. ¶ Et ꝑfirmať: qz si itell's diuin⁹ itelligit oīa itelligibilia alia a se: aut itelligit illa sub rōne cōi: aut sub rōne ꝑpa. nō sub rōne cōi: qz itellectio sua eēt ꝑfusa. Si sub rōne ꝑpa: aut ℬ erit successiue: aut sil. si successiue. g̃ itellect⁹ diuin⁹ itellecto vno erit ĩ pō ad itelligēduz alterz. si sil. g̃ sil itelligit ifinita. Quo dato segr̄ q̄ infinita multitudo erit ptrāsita sil ab aliq̄ itellu: qō sapit beresim ĩ phia.

Ad oppositū tñ argr̄. Si itell's din⁹ nō itelligit aliа a se. Ista ipolitas itelligendi: aut ē ex defectu itell's (qz. s. itelligibile est adeo pfcm̄ q̄ itell's ex sua vtute nō possit illō itelligere: sic dr̄ 2ª meta. q̄ itell's nr̄ se hz ad manifestissima in nā: sicut oculus noctue ad lucē solis.) Sz ℬ nō pt dici de itellu diuio: cū sit pfectissim⁹ r ifinit⁹: aut ista ipolitas est ex defectu rei cognite (sic vt res sit minīe entitat]: r ex ꝯsti minīe cogscibilitatis) ſz ℬ ēt nō pt dici de itellu diuio: qz defcūs ĩ cognoscibili arguit maiorē nobilitatē r pfectionē ĩ cogscente: qz vbi est talis defcūs ĩ cogscibili. si pō est itēsior ſz pportionē: pt illō cogscere. vñ Ax. in lib⁹ ō sensu r sensato vult q̄ si visibile diminueret ĩ ifinitū: oz visū q̄ oz ipz visibile pcipe augeri in ifinitū. puitas g̃ cogscibilis regrit maiorē vtutē po^c cognitiue: ſz nulla pō cognitiua pt eē itēsior r pfectior cū̄ pō itellectiua dei. igr̄ defcūs cogscibilis nō ipedit: qn pfecte cogscať ab itellu diuio cū̄tū est cognoscibile: r nō solū q̄libz a deo ē cogscibile hñs eē ĩ itellectu ei⁹ obtiue: ſz q̄libz distincte r sub ꝑpa rōne cognoscit̄ ab ipo: qz cognitio ꝓfusa ē iperfecta: nihil āt iperfectōis ē ĩ deo. q̄re r̄c. ¶ 2° ar̄ sic. q̄cūq̄ pō cogscit aliquā rōnē formalez de se: pt itelligere illā ĩ q̄cūq̄ p se icludit: ſz itell's diuin⁹ cogscit rōnē formalē ent]. igr̄ r̄c. maior vr̄ nō: qz cogscēs distincte aliquā rōnē. cogscit q̄libz cui iest formal⁹ illa rō: vt eadē sibi: qz nō stat aliq̄ duo eē idē realiter: r q̄libz cogscať distincte: gn cognito vno cogscať r reliquuz. maior ēt p3: qz itell's diuin⁹ cogscit se eē formal⁹ ens formal⁹ subaz r spm̄: r q̄cūq̄ ĩ eo icludūť q̄ditatiue. ¶ Ad idē 3°. ar̄ sic. si p ℬ q̄ itell's diuin⁹ itelligit creaturā: diceret ipfect⁹: m⁹to mag] ex ℬ q̄ ꝑducit creaturas. qz sic ꝑducere creaturas nō ē aliō: nisi ei⁹ ꝑductionē terminari ad creaturas. Ita itelligere creaturas nō ē aliō: nisi ei⁹ itellectionez termiari ad ipsas: ſz maior ipfectio vr̄ ꝑductōez termiari ad creaturas: cū̄ itellectionē: qz ꝑductio nec̄io regrit terminū ĩ actu: nō āt itellectio: qz sit res exīstat: siue nō: semp pōt itelligi. igr̄ r̄c. ¶ Cōfir. si ipfectiōis eēt in pō supiozi attigere vilia obta: multo magis eēt ipfectioz itellus cū̄ sensus: qz sensus nō cogscit nisi q̄litates: itell's cogscit m⁹to viliora q̄litatib⁹. ¶ Ad idē 4°. qñ aliqō obm hz veri⁹ eē ĩ aliq̄ repñtatiuo cū̄ i se ipso. veri⁹ cogscit̄ ĩ illo cū̄ in seipso: ſz res create veri⁹ hñt eē ĩ eēntia diuia cū̄ ĩ seipsis. g̃ veri⁹ cogscūť ĩ eēntia repñtāte cū̄ ĩ seipsis. ſz eēntia diuia ē repñtās itellectui diuino. g̃ itell's oīa repñtata itelligit r cogscit in re: r itueť. g̃ r̄c. ¶ Ad idē 5°. qñ aliqd ꝓtinet eminēter in aliq̄ ipole est vt cognoscať ꝑfecte ꝓtinēs vt ꝓtinens: nisi cognoscať ꝓtētū: ſz de⁹ ꝓtinet eminēter oīa alia a se: r cognoscit se p̄fecte vt ꝓtinēs. ergo r̄c. ¶ Et ꝑfirmať: qz qñ aligs itell's cognoscit ꝑfecte aliqd cognoscit oē illō qō in eo ꝓtinet (ꝑz ex rōne ꝑfecte cognitiōis: qz cognitio ꝑfecta ē de aliquo: qñ nihil ei⁹ latet itellectū) ſz itellect⁹ diuin⁹ cognoscit essentiā suā ꝑfectissime in q̄ oīa eminēter ꝓtinētur: igr̄ r̄c. ¶ Itē 6°. ois itellectus cognoscens cām: vt cā est cognoscit effectū illi⁹ cause. Intell's diuin⁹ est hꝺ respcū

UVA. BHSC. IyR_086_2

sit.igit. ꝛc. Maior est nota: quū cognitio cāe vt cā est ꝺsi stat in q̄dā habitudie cālitatis termiate ad effcm: sz im possibile est cognoscere habitudinē: nisi termin⁹ aliquo mō cognoscat: q2 relatio in eē ꝛ in cognosci ōpēdet a termino, minor declarat: q2 de⁹ cognoscit se sub omni rōne q̄ est in eo formaliter: sz de⁹ lz cātionē nō bēat actualē: tū hz in se vim cātiuā. Dis aūt vis cātiua est nēcia vt vis causatiua ipor tat aptitudinē ad cāndum respectu creature. g̃ ꝛc. Silr pz minor: q2 de⁹ cognoscit se eē cāz finalē oīuz: cālitas aūt cause finalis est formaliter in deo. g̃ de⁹ ipsam cognoscit: sz nō ē cā finalis sui. g̃ respcū alioꝝ a se. ¶ Et ꝓfirmat̄ h̄: q2 itellect⁹ cognoscēs aliquā nām pfecte ꝛ distincte, cognoscit q̄cqd est idē realr illi nāe. ꝛ h̄ est verū de omni itelletu: vbi illud q̄ est sic idē est absolutū vel respectiuū termiatū ad limitatū: sz eē cātiuum creature est q̄dā aptitudo nālis ipsi⁹ dei eadē realr cū eēntia sua. g̃ cognoscēs eēntiā cognoscet istā aptitudinē nālē: sz nō pōt cognosci talis aptitudo nālis nisi cognoscat termin⁹ ad quē ipsa terminat̄. g̃ ꝛc. ¶ Ite z⁹ argr̄. q̄ncūq; aliqd est demōrabile de aliq̄ cognoscēs subz distincte: cognoscit illud q̄ est sic demōrabile: sed ita est q̄ est demōrabile de deo: q̄ est melior omni creatura: g̃ cognoscit eēntiā diuinā eē melioꝛē oī creatura: sz h̄ nō est possibile: nisi cognoscēdo creaturas. g̃ nēcio cognoscit ipsaz. Nā habitudo q̄ est in ꝓparatiuo nō cognoscit̄ sine termio. ¶ Cōfirmat̄: quia ipossibile est ꝓpones ex terminis cognoscere: nisi termini cognoscant̄: sz istā ꝓponē de⁹ cognoscit. vz. De⁹ est melior omni creatura. g̃ cognoscit terminos: ꝛ p ons creaturā q̄ est alter terminoꝝ. ¶ Cōfirmat̄ iteruz: q2 de oib⁹ ꝺdictoꝝ altez de deo verificat̄. De⁹. n. vel est ex tpe: vel nō. Silr. de⁹ est coꝛpus: vel nō. Altez. n. dcm̄ de deo ipse cognoscit: sz ipossibile est: q̄ de⁹ cognoscat se nō eē ex tpe: nisi cognoscat tps. Silr ipole est cognoscere se nō eē coꝛp⁹: vl icoꝛporeū: nisi cogscat ipz coꝛp⁹. g̃ relinq̄t q̄ de⁹ itelligit alia a se. ¶ Ultio. oē agens p cognitiōez cognoscit effcm̄ quē ꝓducit: sz de⁹ est agēs p cognitionē: ꝛ cāt motū in celo. igr cognoscit motū: ꝛ ipz celuz q̄ mouet. ¶ Rādet q̄ cognoscit motū ꝛ celū sub rōne cōi: nō pticulari. ¶ Cōtra. certū est q̄ de⁹ si cogscit celū sub aliqua rōne: nō cognoscit ipz sub rōne sibi icōpossibili ꝛ repugnāte: sz ita est q̄ rō cōis ꝛ vlis repugnat ꝑmo mobili q̄ mouet: q2 tale vt vult ipe. iz. meta. tex. ꝺmē. 49. ē sim pliciter ꝓplurificabile. g̃ nō cognoscit ipm sub rōne cōi ꝛ vli: q2 tūc cogscereꝛ ipm falso: ꝛ sub rōne repugnāte: ꝛ cō troꝺicēte rei ꝺceptibili. sicut si aliqs itellect⁹ itelligeret boiez sub rōne irrōnalis. q̃re ꝛc.

In ista qōne p̄ponet̄ duplex distinctio de obto. Z⁹ loco ponēt̄ ꝓnes rūsiue ad qōnē. 3⁹ ꝛ vlti mo soluent̄ rōnes in p̄n⁹ p via Aꝝ.

Quantum ad p̄mū arti⁹ p̄ma distinctio est talis. Obm ē duplex. q̄dā ē motiuū: q̄dā termiatiuū. Obz motiuū est illud q̄ mouet vel ipzimit aliquā fozmā in po⁹. Obm terminatiuuz ē illud circa q̄ terminat̄ actio ꝛ opatio potētie. Ex q̄ segr̄ q̄ q̄dā obm ad potentiā hz rōnē mouentis ad motū: q̄dā hz rōnem terminātis ad termiatū: q̄ nihil aliud est: nisi potentiā bre relationē tēdentie ꝛ attingētie: in ipm obm: vt in tertiā, neq; agere in ipsaz: q2 multa sunt oba q̄ nullā actionē habēt in potentiā: sicut pz de po⁹ augmētatiua ꝛ nutritiua: q̄ sunt potētie mere actiue: ꝛ nullo mō passiue ab obiectis. Silr aliqd pōt mouere potētiā: q̄ nō est obm cir. q̄ verſat act⁹: ꝛ opatio po⁹: Sicut si de⁹ ifūderet spēz lapidis in itellectu fozt: de⁹ moueret potētiā itellectiuā fozm, nō tū eēt obm ipsi⁹ itellectiōis: sz lapis repsentat⁹ per talē spēz ifusam. ¶ Z⁹ distinctio est ista. obm termiatiuuz est duplex. q̄dā. n. p se ꝑmo terminat: q̄dā vo scōario ꝛ per se nō ꝑmo. Obm ꝑmo terminās est illud q̄ fz rōnē suā ꝓpriā termiat actū potētie. obm terminās neq; p se: neq; p̄ est q̄ terminat p rōnē alteri⁹. Exē⁹ pōt poni aliquo mō sile: q2 sensibile ꝓpriū ꝑmo ꝛ p se termiat actuz visus. Cōe aūt sensibile vt q̄titas nō sic termiat: tū non est oīno sile: q2 sensibile cōe est p se sensibile: sz nō ꝑmo. Uñ nō est ita secundario sensibile q̄n termiet p se: ꝛ non solum virtute alteriꝰ.

Quantum ad z⁹ p̄ncipale. His positis pono tres ꝓnes: q̄ꝝ ꝑma est ista. Act⁹ itelligendi depēdet realr ab obo motiuo: ꝛ mēsurat̄ ab ipso. Ista cōclusio ꝓbat̄: q2 effect⁹ depēdet realr a sua cā: sz actus itelligēdi est effect⁹ obti motiui. q2 ab eo causat̄ ꝛ ipzimitur: in potētia cui⁹ est actus. g̃ depēdet ab eo realr: ꝛ mēsurat̄. Ex hac ꝓne segr̄ vnū coꝛrelariuz. vz. q̄ act⁹ itelligēdi diuin⁹ nō respicit aliqd exr eēntiā diuinā. tāq; obz motiuū: cū ipsa itellectio diuina nō depēdeat: neq; mēsuret̄ ab aliquo exr se. ¶ Z⁹ ꝺ ē ista. Act⁹ itelligēdi coexigit nēcio ad sui eē obz p se ꝑmo termiatiuū. Q2 nihil pōt poni in esse in rōne termiati: nisi ꝓsupponat̄ termin⁹. Si. n. aliqd terminatur ad aliqd p se ꝑmo nō pōt esse sine ipso terminante. Ex ista maioꝛe sic ꝓbata. accipio istā minoꝛez. Sz oīs act⁹ itelligendi termiat̄ ad aliq̄ obm p se ꝑmo: ꝛ ad ipm hz respcm̄ tēdētie ꝛ attingētie: vt in terminū. igr nullus act⁹ itelligēdi poterit eē: nisi ꝓsupposito termio p se ꝑmo termināte. ¶ Ex q̄ ꝺne segr̄ h̄ coꝛrelariū: q̄ actus itelligēdi diuin⁹ ad nihil p se ꝓ terminat̄: nisi ad diuinā essentiā. ¶ Z⁹ ꝺ. Act⁹ itelligēdi q̄ termiat̄ ad obz vtute alteri⁹: nō depēdet eēntialr ab ipso: neq; coexigit ipm ad suū eē. imo obm tale ꝓsupponit actū: ꝛ mēsurat̄ ab ipso. Probatur ista ꝺ sic. Uñ aliq̄ obm nō est actu obm po⁹: nisi p h̄ q̄ potētia ꝓducit ipz in eē obtiuo vtute obti ꝑmi. q̄ ꝑmo respicitur a tali potētia: act⁹ illi⁹ potētie nō depēdet ab illo obto: sz magis eꝺ. Sz ita ē: q̄ q̄libz creatura que est obm scōariū. itells diuini est hꝺ. g̃ ꝛc. maioꝛ ꝓbat̄: q2 act⁹ alicuius potētie est rō ꝓducēdi aliquā gditatē in eē obiectiuo: aut itelligibili: ꝛ solū est tale p actuz po⁹: depēdet tale obm eēntialr ab actu po⁹. mioꝛ ꝓbat̄: q2 vnaq̄q; gditas creata ꝓducit̄ in eē itelligibili p actū itellect⁹ diuini. iō lapis est itelligibilis: q2 itells diuin⁹ ipz itelligit. Nā q2 vnūq̄q; ens vtualr ꝛ eminēter cōtinet̄ in eēntia diuina: sic̄ in cā ex sola ꝑsentia eēntie diuine ad itellz diuinū tēdentē in ipsaz eēntiā: ꝛ cognoscētē ipsam: vt obm ifinitū: itellect⁹ diuinus est sufficiēter in actu p̄: habita itellectiōe eēntie dine. vt obti ꝑmi ad ꝓducēduz q̄libz ens creatū in eē itelligibili: ꝛ ita segtur q̄ quodlibz ens creatum depēdet in suo eē obiectiuo ab actu intelligēdi diuino: ꝛ mēsuratur ab ipso.

His habitis q̄tū ad vltimum arti⁹ rñdet̄ ad rōnes Aꝝ. ꝛ Cōmē. in p̄n⁹ q̄nis. Et ꝓmo ad ꝑmā: dicēdo q̄ itellectio dignificat̄ ab obto motiuo: vl p̄ termiatiuo. nō āt ab eo q̄ termiat vtute alteri⁹. Ista āt obta iferioꝛa termināt rōne obti ꝑmary. s. eēntie diuīe: vt dcm̄ ē. q̄re ꝛc. ¶ Sz ꝺ: q2 Aꝝ. dic̄ i tex. q̄ meli⁹ ē aliq̄ nō itelligere q̄z itelligere: ꝛ exēplificat de visibilibus: sic̄ meli⁹ ē aliq̄ non videre: q̄z videre. Ex isto arguo sic. sic̄ se hz visus ad visibilia: ita se hz itells ad itelligibilia: sz ita ē q̄ maioris pfectiōis ē aliq̄ nō videre q̄z videre. igr ꝛc. ¶ Ad h̄ rñr q̄ ꝓpō Aꝝ. sic hz itelligi: q̄ meli⁹ ē aliq̄ nō itelligere motiue: vl termiatiue ꝑmo: q̄z itelligere aliquo istoꝝ modoꝝ. Sz scōario ꝛ ex ꝓnti intelligere nō est vex. rō ꝑmi est: q2 q̄ itelligit̄ motiue vel termia-

UVA. BHSC. IyR_086_2

tiue p̄mo: itellectio ex necessitate depēdet ab illo: ⁊ ita ī/ tellectio ordie nāe est posterior illo itelligibili: qz cā p se est p̄or causato. ⁊ p̄n̄ principiato. ⁊ B̄ est qō dicit Sco. in p̄ma ppōne theorematū. Intelligibile nā p̄cedit intelle ctionē si mouet ⁊ cāt itellectionē: ⁊ ita si itellectus diui/ nus ita itelligeret ista iferiora: itellectio dīna depēderet ab istis iferiorib⁹ essentialr. ⁊ esset posterior ipsis: ⁊ vlte rius mēsurareť ab eis. Et cū itellectio dīna sit eadē cuz suba dei: seq̄reť idē de ipsa: qō ifertur de itellectiōe diui na: Silr meli⁹ est nō itelligere terminatiue p̄ aliqd q̄ il/ lud itelligere: qz tale terminās ē siť cū itellectiōe: ⁊ quo dāmō coexactū ad illā: qō repugnat deo: ⁊ cuilibz qō est formalr in deo: sz qō terminat actū itelligendi: vt in alio (B̄ est virtute alteri⁹) nō est aliqd p̄us actu itelligendi: neq̄ coexactū ab ipso. ⁊ hoc si nullo mō p se terminat: sz solū per accns: qz aliud terminat. Et ad hoc facit exēplū Ax. de visibilib⁹: qz cū visio sit pfectio videntis: qōcūq̄ mouet ipm visuz: aut p se p̄mo termīat: pficit potētiā vi/ siuā. ¶ Ad scdam rōnē Ax. cū dicitur. q̄ itellect⁹ diuin⁹ itelligeret ꝓposita ⁊c̄. ¶ R̄ñdeť p̄mittēdo duo dicta. ¶ P̄mū q̄ ad discursuz non regriť ordo ⁊ succession tēpo/ris: q̄ vnū. vz. p̄us tēpore itelligatur: ⁊ aliud posteri⁹: ⁊ ra tio est ista. Qz sm Sco. in angel⁹ ⁊ in beatis in patria pōt esse discursus: ⁊ tn̄ ibi nō est ordo tēporis: neq̄ successio: qz in eodē instāti tēporis pn̄t sillogiçare. Scōz dcm̄ est: q̄ ordo nāe: ⁊ successio nature regriť ad discursuz: q̄ ali/ qd. vz. p̄us nā itelligať: q̄ reliquū: ꝓcessus tn̄ ab vno ad reliquū nō ꝓcludit actū discursiuuz. Ut exēpli gr̄a. Esto q̄ itelligā p̄us boiem: ⁊ postea risibilitatē. ex B̄ non ꝓclu ditur discursus: sz regriť: q̄ non tn̄ sit ordo nāe iter ipsa itellecta: vt intellecta sunt: sz q̄ ex notitia vni⁹ deueniať in notitiā alteri⁹. Regrunť ergo duo ad discursuz. vz. q̄ vnū post alterz itelligať ordine nāe: ⁊ q̄ ex notitia vni⁹ deueniať in notitiā alteri⁹. ⁊ iō p̄misse in sillogismo p̄us itelliguntť q̄ ꝓclo: ⁊ ex notitia p̄missarū deuenitť in noti/ tiā p̄nis. ¶ Ad argm̄ ğ cū dicis. Si de⁹ intelligeret extra se ꝓposita: seq̄reť ⁊c̄. Nego ꝓnam. Et quū p̄bať q̄ p̄us in isto casu itelligit vnū q̄ aliud. ꝓcedo: qz itelligit ea eo ordine q̄ nata sunt itelligi ab intellectu q̄ oia itelligit: sicut ipsa sunt itelligibilia: q̄lis ē itellect⁹ diuin⁹. Un̄ modus itelligēdi itell⁹ diuini est oppositⁿ mō itelligēdi itellect⁹ nr̄i. Intell⁹ nr̄ p̄cedit via originis a posteriorib⁹ ad po ra: itellect⁹ diuin⁹ eꝫ. Intell⁹ nr̄ p̄rius itelligit ꝓposita q̄ simplicia: itell⁹ diuin⁹ eꝫ. Rō p̄mi est: qz itell⁹ nr̄ in itel ligēdo dependet a sensu: itellect⁹ diuin⁹ cū sit pfectus: seq/ tur ordinē itelligibiliū fz eē: ⁊ ita p̄us itelligit cās q̄ cau sata: simplicia q̄ ꝓposita: ⁊ B̄ loquēdo de priozitate nāe. ¶ Et cū tu ifers postmodū. ğ discurrit. Negať ꝓna: qz ex notitia partiū nō deuenit in notitiā ꝓpositi: sz ex sola pre sentia eēntie diuine ad suū itell'm. itell⁹ diuin⁹ p̄us itelli git partes q̄ totuz: ita q̄ est ordo in itellectiōe diuina: q̄ vnū itelligiť post aliud: ⁊ nō ex alio: seu ex notitia alteri⁹ virtute essentie diuīe mouētis. Un̄ ali⁹ est ordo: q̄ B̄. in/ telligať post A. ali⁹ est ordo q̄ b. intelligať per A. Imagi nor enī tria istātia nāe. in quoz p̄mo est eēntia diuīa pre sens itellectui diuino: que mouet ipm itellectū diuinuz ad itellectionē sui. in zo istāti nāe eēntia diuīa sic p̄sens sub rōne actu intelligibilis repsentat oēs gditates crea tas: qz oēs ꝓtinētur in ipsa virtualr ⁊ eminēter: ⁊ ipsa: vt sic: mouet itellectū diuinū ad notitiā gditatū creatura/ rum: ita q̄ ex sola p̄sentia eēntie: itellect⁹ diuin⁹ itelligit gditates creatas: non q̄ ex notitia eēntie deueniat in no titiā illaz. Nō. n. est ordo essentie diuīe in p̄ori istāti ad gditates cognitas in zo istanti. vt cogniti sub rōne q̄ co/ gnitū est ad alterz obiectū vt cognitū: sz tn̄ ē ordo obie/ cti vt repsentatiui ad aliqd vt repzesentatū. Ita q̄ dato q̄ eēntia diuīa (q̄ ipossibile) nō itelligereť in p̄ori istan ti sm p̄priā rōnē: possz tn̄ repsentare in scdo istāti q̄dita tes creatas: ⁊ eaz itellectionem cāre in itellectu diuino. ¶ Et si dicať. Intelligēdo p̄tes: itellect⁹ est in potentia ad itellectionē toti⁹: ⁊ ita itellect⁹ erit potētialis ⁊ perfe ctibilis. ¶ R̄ñdeť: q̄ aliq̄ est potētia distās ab actu. ali qua est cōiuncta cū actu. p̄ma est physica ⁊ realis: ⁊ talis ponit ipfectionē in re potētiali. sz scda non ponit aliquā impfectionē. Un̄ in itellectu diuīo est potentia B̄ mō: q̄ B̄ ordine nāe p̄supponiť ad cognitionē alteri⁹: sz nō q̄ i/ tellect⁹ diuin⁹ itelligat B̄: ⁊ nō illud: qz vnico actu intel/ ligit tā eēntiā: q̄ oēs q̄ditates creatas. Est. n. tn̄ ordo na ture ⁊ p̄suppositiōis. sz nō potētialitatis: sic q̄ b̄ndo vnū tia q̄ est distās ab actu: tale est iperfectum: sz nō capiēdo potētiā alio? ¶ Ad vltimū. cū arguebať sic: aut itelligit sub rōne cōi: aut sub rōne p̄p̄a: dico q̄ vnico actu ⁊ simul itelligit infinita: ⁊ qōlibz sub rōne p̄p̄a termiatiue ⁊ vtua liter: nō p̄ ⁊ p se. sz scdario. ¶ Et cū iferť: q̄ infinita multi tudo erit ꝓphēsa ab itellectu diuino. Lōcedo p̄ns ⁊ cōse/ quentiā. ¶ Et si dicať: q̄ illud qō est ꝓphēsuz ab aliquo itellectu finiť ⁊ termiať scia eius: ⁊ ita sequereť: q̄ infini tū itellectiōe diuina finireť. ¶ R̄ñdeť: q̄ totā illā mul titudinē termiari duplr pōt itelligi. vno⁰ sm se. alio mō p actū ꝓphensiuū ipsi⁹ dei. Si itelligas p̄ mō: nego istam p̄naz. De⁹ itelligit scia ꝓphēsiua totā multitudinē. ğ ista multitudo ē finita in se. si aūt itelligis zo mō. vz. in ordie ad actū ꝓphēsiuū diuinū: sic q̄ exť illū nihil sit isti⁹ mul titudinis: ꝓcedo. Nā sicut dr̄ 3⁰ phy. q̄ totuz est illud ex tra qō nihil est. Ita dico q̄ tota multitudo est ꝓphensa: ita q̄ extra illū actū nihil est isti⁹ multitudinis. Mō si arguas. est finita in actu ꝓphēsiue. ğ est finita. Nego cō/ sequētiā: qz arguis. a fz qd ad simplr. ¶ Et sic pz solo ad rōnes Ax. ⁊ Lōmē. ¶ Sz tn̄ vlteri⁹ ad itentionē Aris. adducit alia rō sic. Si de⁹ itelligit aliqd extra se. ğ oz il/ lū itelligere infinita numero. ⁊ sic itelligit aliquā spēz nu meri distātē ab vnitate in infinitū: qz numer⁰ causať p̄ad ditionē vnitatis. Tūc seq̄reť: q̄ possz itelligere aliquaz spēz in infinitū pfectio: ē alia spē data: puta in nūeris: fz ta lis spēs est ens pfectissimū simplr: ⁊ qōlibet tale est de⁹. ğ ⁊c̄. ¶ Ad B̄ rñdeť p̄mittēdo vnā regulā: q̄ nūq̄ ad sū/ mū in iferiori: seq̄ť sūmū in supiori: nisi illō iferi⁹ sit pfe ctissimū ꝓtentuz sub supiori. Ex^m. si a. sit sūm⁰ ⁊ pfectissi mus asin⁰: nō valz ista ꝓna. A. est pfectissim⁰ bō. ğ est pfectissimuz aīal: sed bñ valet. A. est pfectissim⁰ bō. ğ est pfectissimū aīal (si p A. itelligať bō) q̄m bō est spēs pfe ctissima ꝓtēta sub aīali. ¶ Ad ꝓpositū. Ens est quoddā cōe ad oīa entia: ⁊ nūq̄ aliqd est pfectissimū ens: nisi sit pfectissimū ꝓtentū sub ente: q̄le nō est q̄titas. Naz suba est pfectior q̄titate. ⁊ō nō valet. est pfectissima spēs nūe/ ri. ğ pfectissimū ens. ¶ Sz alr z⁰ rñdeť negādo: q̄ si da reť aliq̄ multitudo distās in infinituz ab vnitate: q̄ talis multitudo eēt nūer⁰ ifinit⁰. Un̄ ꝓcedo: q̄ est multitudo i/ finita: nō tn̄ nūer⁰ ifinit⁰: qz 3⁰ phy. si. ois nūer⁰ est mēsu rabilis vno: sz nūer⁰ ifinit⁰ nō est sic mensurabilis: qz oē mēsurabile est finitū. ğ numerus ifinit⁰ eēt finit⁰. ⁊ vlte rius seq̄reť q̄ eēt nūerus: ⁊ nō nūer⁰. ¶ Uel 3⁰ ad B̄ rñ/ deť q̄ talis multitudo data eēt numer⁰. ¶ Et cū tu ifers: q̄ eēt mēsurabilis. ꝓcedo. Et cū iferť: q̄ qōlibz tale est fi nitū. R̄ñr q̄ illud qō mēsurať vno finities sūpto: ē fini tū. sz si mēsurať vno ifinities sūpto: tale mēsuratū nō est finitū: qz vnū ifinities sūptū pōt reddere nūer⁰ ifinitu. De B̄ lati⁹ dicet in. q. de futuris ꝓtingētib⁹ statū. arti⁹. 4. rñdēdo ad q̄rtā rōnē pb̄i. q̄re ibi ⁊c̄.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ Eximy theologie pfessoris. M. Antony Trōbete padauini ordinis minoꝝ: in preclaro Patauino studio metaphisicā publice legētis: ad Augustinū barbadico illustrissimum Uenetiaꝝ ducem questio de diuina prescia futuroꝝ contingentium sequitur.

Queritur vtruꝫ deus precognoscat futura cōtingēcia. Et arguitꝫ nō. Si deus scit me lectuꝝ cras: ꝯ istud futurum necessario eueniet: ꝓñs est falsuꝫ: qz sicut de isto: ita de quolibet alio futuro ꝯtingēti: ꝛ ita oia ex necitate euenirēt. quo dato: segturꝫ nō oporteret negociari: aut ꝓsiliari circa agēda a nobis. ꝓña ꝓbat. Illō necessario euenit: cuiꝰ opposituꝫ est ipossibile aduenire. Sed opposituꝫ huius futuri ꝯtingentis est hꝫ. Qō ꝓbatur: qz vel est possibile aduenire: vel nō. si nō: habeo ꝓpositū. si sic: ponat in esse. ꝛ tūc deus decipiet in sua cognitione quū deus cognosceret ab eterno opposituꝫ.

Ad opposituꝫ est hieronimus sup hieremiaz. Futuroꝝ scia soli deo ꝯpetit: sz si deus posset falli circa ista: nō esset scia ipsorum: qz scia est cognitio certa: ꝛ euidens. ex primo posteriorum. ꝛ. 7. metaphisice. tex. ꝯmē. 53.

Quoniaz ingsitio de diuina prescia futuroꝝ ꝑsupponit notitiā qūo futuruꝫ ꝯtingēs se hꝫ ad esse: qz sicut se hꝫ ad eē: sic ad cognosci ex. 2. metaph. tex. cō. 4. ideo ꝓ determinatione qōnis q̄tuoꝝ ꝓncipaliꝝ faciemus. ¶ Primo videdū est qūo capit a phis cōtingens. ¶ Secūdo an futurū ꝯtingēs sit ad alterā partez ꝺictionis determinatū. ¶ Tertio an ꝯtingētia bēant aliquā cām sui esse. ¶ Quarto de q̄sito videbit.

Quantuz ad ꝑmū articuluz sunt tres distinctiones. ¶ Prīa distictio est ista. Cōtingēs vno mō accipit vt distinguitꝫ ꝺ necessariū. Alio mō vt distinguitur ꝺ ens vt in plurib⁹. Primo mō est illud in cuius nā est possibilitas ad deficiēdū. vt est de mēte Auer. 2ᵒ physicoꝝ. cōmē. 48. ꝺ Auic. ꝛ tale ꝯtingēs est illud qō ē possibile esse vel nō esse: de quo logtur Arist. 9. meta. tex. cōmē. 17. vbi hꝫ hoc. Est aūt potētia nihil sempiternuz: ois nāq; potētia ꝺictiōis est: possibile omne ꝯtingit nō actu esse. Ex qb⁹ verbis ꝛcludit Arist. qꝺ ois potētia passiua est ꝺictiōis: ꝛ ita ꝙ quū possibile qō distinguitꝫ ꝺ necessariū sit in potētia passiua ad esse post nō esse: qz ē tenuius potētie actiue que agit per motū) segtꝫ qꝺ tale cōtingens hꝫ possibilitatē ad deficiēduz: ꝛ ita nullo mō est necessariū. Et ex ꝺ hꝫ euidētia ſnia Auic. ponētis ꝺfiaz inter ꝯtingēs vt in plurib⁹ ꝛ necessariū. Naz ꝯtingēs vt in plurib⁹ ꝑm ipm hꝫ ipedimētū. necessariū vero nulluz hꝫ ipedimentu. Unde ꝑ sue physice. ca. 13. dicit qꝺ hec est ꝺfferētia iter semꝑ ꝛ sepe. qz ei qō est semꝑ: nō aduersatꝫ ꝺ iuz ipediens. sz bene ei qō est sepe. nā si ab eo qō est semꝑ: remoueantꝫ ꝺ ia ipediētia: tale ꝯtingēs erit necium. Neq; ꝺ ſnia Auic. ꝺ dicit ſnie Auer. qz ꝙ Auic. ponat possibilitatē ad deficiēduz extrinsecaz. s. ex parte ipediētis extrinseci: nō tñ negauit itrinsecaz: sz vna ꝑsuppositā vi delicet itrinseca: alterā explicuit. Quare rō Auer. quam adducit in ꝓllegato cōmēto ꝺ Auic. nulla est. Alio mō capitꝫ ꝯtingēs vt distinguitꝫ ꝺ ens vt in plurib⁹. ꝛ tale est ens ꝯtingēs equaliter: aut in minoꝝ parte qō est ens cuale ꝛ fortuitū. ꝛ hoc sequēdo viā Auic. tenētis dari canes Auer. aut Themistij militant ꝺ hāc viam vt postea declarabitꝫ. ¶ Scōa distinctio. ꝯtingēs equaliꝝ qōdam est ex parte effectꝰ tñ. Quoddā ex pte cause agentis. Ex parte effectꝰ illud est ꝯtingēs equaliꝝ qō ab aliq; potētia actiua sic ꝓuenit: qꝺ de nā sua nō natū est ab hꝫ potētia actiua magis ꝓuenire q̄ nō ꝓuenire: sz idifferēter se hꝫ ad vtrūlibet. Sed ꝯtingēs ex pte cāe agētis: est agēs qō ex nā sua deducto ipedimēto est idifferēs ad agēdum ꝛ nō agēdū. ¶ Tertia distictio. qꝺ duplex est ꝯtingentia. Quedā per se. Quedā per accidēs. Cōtingētia per se est ſm quā aliquid est possibile aliter se hꝫ nō ex ipedimēto alicuiꝰ cause: sz solū ex plenitudine pfectionis ꝛ potentie potētis ponere in esse ipm effectū vel oppositū ipsiꝰ. Et hec ꝯtingētia attribuit volūtati. Propter quā ei attribuit dīuz ꝛ ꝑncipatum. phꝫ. 7. poli. c. 5. dicēs. Anime potētia qua eligimꝰ ꝓncipās est: ꝛ qō libeꝝ ab hac potentia existit: ab oibus est iuincibile. Et. io. ethi. Felicitas ē opatio optīa: ꝛ optimi: siue intellectꝰ: siue alicꝰ alteriꝰ qō ſm nām vr ꝓncipari ꝛ dñari. Et 8ᵒ meta. tex. cō. io. distīguit potētias rōnales ab irrōnalib⁹. volēs qꝺ rōnalis valet ad oppositā. irrōnalis est tātūmodo vnius oppositorū. Et vlteriꝰ vult qꝺ potētie rōnales sicut sūt scie ꝛ artes (quū equaliꝝ respiciāt oppositā ꝛ nō magis sint vnius q̄ alterius) si sint determinate vniꝰ: hoc est ex appetitu ꝛ ꝓpheresi determinātē. Et ꝯmētatoꝝ ꝑsequitꝫ ibi qꝺ appetitus determinās est volūtas: que hꝫ (vt ingt ipse) sit ab intellectu. s. vt ostēdēte ꝛ ꝑsiliante: itellectꝰ tñ ꝛ alie potētie rōnales sūt a volūtate ipante ꝛ regulāte alias potētias per modū impery: hꝫ ipsa reguletꝫ ab itellectu ꝑ modū ꝓsily. Neq; sic regulari arguit maioꝝ dignitatē in intellectu. Certū est. n. qꝺ Juriscōsultus regulat regem ꝑ modū ꝓsily. Iste tñ iuriscōsultus nō est dignioꝝ rege. qz rex ipm iuriscōsultū ꝛ alios regulat ꝑ modū impery: qō regulare arguit ꝓncipalitatē ꝛ nobilitatē. ¶ Oz si tu diceres qꝺ itellectꝰ ꝛ scia nō cōnumerantꝫ iter potētias rōnales. ¶ Hoc est ꝺ tex. ꝓallegatū: ꝛ ēt ꝺ tex. ꝯmen. 3. vbi enumerat artez medicatiuā iter potentias rōnales: que potētia ingt ipe est ifirmitatis ꝛ sanitatis. Cōtingētia ꝑ accidēs est illa hꝫ quā aliqd est possibile aliter se hꝫ ex impedimēto alicuiꝰ cause siue efficiētis siue materialis siue finalis. Et hec ꝯtingētia est qz cause non ꝓñt agere vel pati. vñ effectus est ꝯtingēs seu ꝯtingēter euenit ex ordine ad causas accidētales comitātes causas per se ꝛ impediētes ipsas. Et ista cōtingētia est ipsoꝝ nāliuz generabiliū ꝛ corruptibiliū. Huiusmodi. n. effectus causarū nāliuz q̄tuz est ex causis per se ipsoꝝ: necessario ꝓueniunt. qꝺ aūt ꝯtingēter eueniāt: hoc est ex causis per accidens ꝯcomitātib⁹ causas ꝑ se ꝛ ipsas ipediētes. Cause. n. nāles per se disposite remoto ipedimēto nō ꝓñt non agere. quare nēcio agūt. Et hoc est qō dicit Arist. 9. metaph. tex. cōmē. allegati. Necesse est ingt qñ vt ꝓñt actiuum ꝛ passiuū approꝙnquāt: hoc qdem facere: illud vero pati.

Ex his que dicta sunt segtur qꝺ ꝯtingētia effectꝰ causaꝝ nāliū hꝫ q̄tuoꝝ ꝙditiones. ¶ Prima cōditio est qꝺ est ꝯtingētia per accidēs. nō per se. Est. n. hꝫ ꝯtingētia ex pte idispositiōis māe aut alterius cause accidētalis aut ꝑ accūs. nō aūt ex ordine effectuuz ad causas per se. ¶ Scōa cōditio est qꝺ talis ꝯtingētia est contingētia ſm qd. nō simplr: qz est in ordine ad aliquā vnā cām vt impedibilē per aliā. nō est aūt in ordine ad totū ordinē causaꝝ ꝙuertētiū ad effectū. ¶ Tertia ꝙditio ē qꝺ est ꝯtingētia ꝑuatiua. nō positiua. Proꝛenit. n. ꝯtingētia hꝫ ex ꝑuatione seu ex defectu alicuius dispōnis causaꝝ. Cause. n. vltima dispōne priuate: nō agūt. ¶ Quarta cōditio est qꝺ est cōtingētia extrinseca nō intrinseca: quoniam nō est ex aliquo impedimento intrinseco: sed ex aliquo extrinseco accidente. Licet etiam posset dici qꝺ esset intrinseca ex parte possibilitatis effectuum ad deficiendum vt dictum est.

UVA. BHSC. IyR_086_2

Per oppositum possumus dicere in ꝑma contingẽtia supius posita ꝯtuor esse ꝺditiõeꝫ. ¶ Prima est q̃ est ꝺtingẽtia p se nõ ex aliquo accidẽti ꝓcomitãte sicut ꝓcedẽs. ¶ Scõa est q̃ est ꝺtingẽtia simplr: qm̃ nõ ẽ in ordine ad vnã cãm vt ipediaz per aliã: sed est in ꝓpatiõe ad totũ ordinẽ cãꝝ regsitaꝝ. ¶ Tertia est q̃ est ꝺtingentia positiua nõ ꝑuatiua: qm̃ nõ est ex ꝑuatiõe alicui⁹ debite disponis: ſz ex plenitudine ꝑfectõis ipsi⁹ cãe. ¶ 4ª est q̃ ẽ ꝺtingẽtia itrinseca nõ extrinseca: qm̃ nõ ex aliquo ipedimẽto extrinseco: ſz ex ꝑfecto dño cãe respectu sui effect⁹ ꝺtingẽtis: ꝛ ista est ꝑfecta ꝺtingẽtia. Oꝛ aũt deꝫ ista ꝺtingẽtia p se distincta a ꝺtingẽtia p accns ꝑz de mẽte Aris. 2. phy. q̃ distixit agẽs p se in agẽs ſm nãz ꝛ in agẽs a ꝓposito q̃ duo agẽtia hñt oppositos modos agẽdi: qm̃ vnũ agit necio. ſ. nãle: aliud ꝺtingẽter. ſ. agẽs a ꝓposito: ꝛ vtrũq; est agẽs per se.

Contra istas distictiões arguiꝫ. Et ꝑ ꝺ hoc q̃ in cõtingẽtib⁹ equalr reperiꝫ casus arguiꝫ sic: a ꝺtingẽti eq̃liter nõ ꝓuenit aliq̃ actio: sed effect⁹ casualis ꝓuenit a sua cã q̃cũq; sit: igiꝫ ꝛc. maioꝛ ꝑbaꝫ. Nã si cã a q̃ ꝓuenit effect⁹ nõ determinaꝫ ad altez oppositoꝝ: neutra actio est dignioꝛ vt sit. Sic arguit ꝺmẽ. 2. phy. cõmẽto ꝑallegato. Et. 9. meta. tex. ꝺmẽ. io. ꝺz q̃ si potẽtia rõnalis que est ad oppoſita nõ determinaꝛet ad altez (cum ipſa nõ magis sit vni⁹ oppositi q̃z alteri⁹) ſil q̃tum est ex se exiret in vtrũq;. ¶ Et ꝺ ꝓcludit ꝓpositũ q̃ effect⁹ cõtingẽs casualis nõ ꝓuenit nisi a cõtingẽti in minoꝛi ꝓte sic. Actio nõ iuenit ex ꝺtingẽti equalr nisi ex aliq̃ cã extrinseca ꝺiuncta cũ eo: ꝛ illa cã extrinseca nõ est cã vt in plurib⁹ illi⁹ causatiõis: qz tũc nõ ageret a casu. neq; est cã ꝺtingẽs equalr: qz a cã ꝺtingẽte equalr (manẽte equalitate) nulla ꝓuenit actio. igiꝫ q̃cũq; ꝓueniũt a casu: ꝓueniunt ab illo in minoꝛi ꝓte. ¶ Cõfirmaꝫ. nã cã totalis a qua ꝓducit effect⁹ casualis aut ꝓducit semp illũ effectũ aut frequẽter: aut nec semp nec frequẽter. nõ est dãdum ꝑm aut scõz: qz qõ fit ab aliq̃ semp aut frequẽter: nõ fit ab eo casualr. igiꝫ cã ꝓducẽs casualẽ effectũ aut ẽ eq̃lr idifferẽs ad ꝓducẽdũ ꝛ nõ ꝓducẽdũ illũ effectũ: aut ẽ nata ꝓducere illũ effz raro ꝛ i pauciozib⁹. ñ ẽ dãdũ ꝑm: qz si cã sit idẽns ad ꝓducẽdũ: si ex se sic sit idẽns oz q̃ ꝺtermiẽtur aliũde q̃z ex se ad ꝺ q̃ sit alteri⁹: ꝛ p ꝺns nõ fuit cã totalis. Relinq̃ igiꝫ q̃ cã totalis a qua ꝓuenit effect⁹ casualis ꝓducat ipm in minoꝛi ꝓte: qõ erat ꝓbãdũ. ¶ ℙ. si ꝺtingẽtia equalr essent a casu cũ motus ꝛ quies sint cõtingẽtia equalr respectu potẽtie motiue: sequereꝫ q̃ ambulare aut moueri eẽt a potẽtia motiua a casu: qõ nõ cõcediꝫ. ¶ Scõo ꝑncipalr arguiꝫ q̃ casus ꝛ ꝺtingẽtia nõ sit in ꝺtingẽtib⁹ in minoꝛi parte sic. Si de quo magis vr̃ ineſſe ꝛ nõ ineſt: ergo nec de quo minus. 2. thop. c. 17. sed magis vr̃ q̃ aliquid natuz sit ꝓuenire a sua cã: que respectu ipsius equaliter se ꝺz ad ipm ꝛ ad oppositũ q̃z illud qõ natuz est euenire in minoꝛi parte ꝛ in pauciozibus: ꝛ tñ tale ꝺtingẽs equalr nõ põt ꝓuenire a sua cã ſtãte eq̃litate vt arguꝛtuz est. ergo ꝛc. ¶ Et cõfirmaꝫ qz si in his que fiũt raro repiꝫ ꝺtingẽs ꝛ casuale: seq̃ꝫ q̃ quãto effectus rari⁹ ꝺtinget: posita ẽt cã a qua ꝓuenit: tãto magis erit casualis. ¶ Tertio ꝑncipalr arguiꝫ ꝺ secũdã distinctionẽ ꝛ ꝑsertim ꝺ illud qõ dictũ est: q̃ ꝺtingẽs equaliter ex pte effect⁹ est q̃n effectus est idifferẽs ad esse: ꝛ ad nõ esse vt ꝓducit a sua cã. Contra. effect⁹ q̃ producit aut producit a cã nãli aut libera. ꝑz si causa est naturalis naturaliter producit ꝛ necessario suũ effectuz: ꝛ talis cã est ex se determiata ad vnũ oppositoꝝ. ex. 2. phy. ꝛ. 9. meta. ergo effectus in cõparatõe ad suã cãm tñ natus est esse. igiꝫ ꝛc. Si vero cã est libera: cõtra cã ꝑma necio agẽte: ꝛ quelibet alia necessario agit: sed ſm viã ꝑbozꝝ causa ꝑ̃ma necessario agit. ergo ꝛc. ꝛ ita sequitur idez qõ ꝓius. ¶ Quarto arguiꝫ cõtra tertiã distinctionẽ ꝓbãdo q̃ effectus casualis ꝓueniẽs ab aliqua cã ipedita: ꝓuenit a causa vt in plurib⁹ ꝛ a cã p se: ꝛ ita cõtingẽtia ei⁹ ꝑ Aris. 6. meta. t. cõ. 5. ꝺicit q̃ ens ꝑ accns casualr est ens in pauciozib⁹ ꝓueniẽs a causa vt in plurib⁹. ex hoc arguiꝫ. Causa ipediẽs cãm nãlez ꝛ agẽtez vt in plurib⁹: ita per se ordinaꝫ ad effectũ casualẽ ꝓducẽdũ: sicut cã a qua effect⁹ natus est ꝓuenire vt in pluribus: sed ꝺtingentia que est a cã per se: ꝛ essentialr ordinata nõ videꝫ ꝺtingẽtia q̃ cidẽs. igiꝫ ꝛc. ¶ Et ꝺ firmaꝫ. nã sol ita per se in rõne cãe ordinaꝫ ad gnãndũ aĩal nõ ex semĩe ꝺcurrẽte caloꝛe putredinali aut aliquo alio: sicut ꝓpagãs ordinaꝫ ad generãdũ illud ex semine. igiꝫ ꝛc. ¶ Itẽ ꝺ illud q̃ ꝺtingẽtia volũtatis est ꝺtingẽtia p se. Qõ est p se ꝛ itrinsece tale nõ põt per aliqõ sibi aduenies fieri nõ tale. ista ꝑz. qz qõ est itrinsece tale ꝛ p nãm suã: est necessario tale. Sed a volũtate p aliqd sibi aduenies tolliꝫ ei⁹ libertas ꝛ cõtingẽtia. q̃ ꝛc. minoꝛ ꝑbaꝫ. qcqd iducit difficultatẽ in volũtate (quã in maioꝛi gradu iduceret maioꝛẽ difficultatẽ) poterit tñ intẽdi q̃ iducet impossibilitatẽ. Sz aliquis habitus aggnãtus in volũtate iducit difficultatez in ea resiliẽdi ab actu: ꝛ in maioꝛi gradu facit maioꝛem difficultatẽ. igiꝫ poterit esse in tali gradu q̃ iducet ipossibilitatẽ resiliẽdi ab actu: quã conatus volũtatis sit finitus. maioꝛ ꝓfyllĩ põt ꝓbari exẽplo ꝛ rõne. ꝓmo in ponderib⁹ si quid ipediat virtutẽ ambulãdi: tñ poterit itendi qõ simplr ipediet. ¶ Scõo rõne sic. si. n. in voluntate est habitus inclinãs ad vnũ actũ (sicut exẽpli gra intẽperãtia) ex aliq̃ pte volũtas resiſtit. Et quã conatus voluntatis resiſtẽs sit finitus ꝛ finite virtutis in resiſtẽdo: necessario volũtas vinceꝛ ab habitu vltra suã virtutez intẽso. minoꝛ ꝓfyllĩ ꝑbaꝫ q̃druplr. ¶ Primo qz intẽperatus ante habitũ abstinet sine difficultate: ꝛ acqsito habitu cũ difficultate: ꝛ tñ posſz intẽdi q̃ eẽt sibi ipossibile abstinere. ¶ ℙ. scõo si volũtas velit ꝺ habitũ aut cuz conatu finito: ꝛ tũc tñ posſz intẽdi habit⁹ q̃ vinceret eã. aut cũ conatu ifinito: ꝛ ꝺ nõ. ¶ ℙ. 3º ꝑ ꝑz. 3. ethi. c. 8. sicut in ptãte ꝓcietis lapidẽ est ꝓcere ipm: ſz nõ est in eius ptãte reuocare postq̃z ꝓiect⁹ est. ita in potestate nr̃a sunt opationes nr̃e añ habitũ: ſz nõ post habitũ. ergo ꝛc. ¶ ℙ. 4º ꝛ vltimo ꝑbaꝫ eadẽ minoꝛ. 7º ethicoꝝ. ꝓsuetudo est altera nã ꝛ hoc ꝺz cõmẽ. ꝑmo phy. cõmen. 71. igiꝫ habitus ꝓsuetudinalis est altera nã: sed cuz due nature trahũt ad oppoſita que erit potẽtioꝛ magis vincet conatum alterius. igiꝫ tñ poterit habit⁹ intẽdi q̃ vincet oẽz resiſtentiam voluntatis seu conatus ipsius.

Respondetur ad ista: ꝛ primo ad ꝑm dicẽdo q̃ effectus casualis non reperiꝫ in cõtingẽtib⁹ eq̃lr vt ꝺtingẽtia eq̃lis se tenet ex pte potentie actiue aut agẽtis. ꝛ ꝺ ꝛcludit rõ. Sz cũ ꝺ ſtat q̃ possit reperiri in ꝺtingẽtib⁹ equalr ex parte effect⁹. ¶ Pro quo notãdũ est q̃ agẽs est duplex. quoddã cuz rõne. qd̃daz ſine rõne. hec distinctio ꝑz. 9. meta. ꝛ. 2. phy. Si loq̃mur de agẽte ſine rõne sic dico q̃ cõtingẽs equalr reperi in potẽtys actiuis põt intelligi duplr: vt prętulimus. vno mõ q̃ ipm agẽs sit ꝺtingẽs equalr: ita q̃ ipm approximatũ passo nõ ipeditũ sit eq̃lr idẽns ad agẽdũ ꝛ ñ agẽ dũ: ꝛ sic ꝺtingẽs equalr nõ reperiꝫ in potẽtys actiuis ſine rõne: qz agẽs nãle ꝺz oppositũ modũ agẽdi cum agẽte liberο. (vt ꝑz. 2º phy. vbi distinguiꝫ agẽs a ꝓposito ꝺ agẽs ſm nãm ꝓ oppositũ modum ꝓncipiãdi. Et hec eadem ſnia habeꝫ expressius. 9. meta. tex. ꝺmẽ. 3. ꝛ. io.) Agẽs naturale est ex se respectu vnius oppositi tñ: ita q̃ est ex se

UVA. BHSC. IyR_086_2

determinatũ ad vnũ. Agẽs libeꝝ (qđ diſtiguiť ꝫ nãle) qđ ex ſe ẽ oppoſitoꝝ vt ſupi⁹ p̃miſſuz ẽ. Alio mõ ꝓtingẽs eq̃lr põt itelligi ex pte effect⁹. ſic q̃ effect⁹ pueniẽs a põ fit talis q̃ de nã ſua nõ magis nat⁹ ſit puenire q̃ nõ pue nire. ↄ iſto mõ ẽ ꝓtingẽs ad vtrũlibet in cauſis nãlib⁹. alr nõ. Et ita ꝓtingẽs ad vtrũlibz ẽ effect⁹ caſualis. aut põt eẽ. Nũq̃ tñ ↄcediť q̃ ſit caſus. Et ſic p̃t ſaluari op. Aui. quã impugnat Auer. vñ effect⁹ q nõ euenit ſp vl freq̃nter (q̃cũ q̃ alio mõ eueniat a ſua cã nõ itẽdẽte p ſeipz effectũ ne/ q̃ ad ipz p ſe ordiata) ſp erit caſualis ↄ cã appellabiť ca/ ſus vl fortuna. Uñ raro euenire ſimplr ↄ abſolute ſũptũ nõ facit effectũ eẽ caſualẽ: qz ſi ſic: fractio capitis reꝰ lapi dis ðcẽdẽtis nõ eẽt caſualis: qz nõ raro: ſz frequẽter eue nit talis effect⁹. ↄ p oppm̃ eclypſis ſolis eẽt caſualis: qz ra/ro euenit. ß aũt ẽ falſũ: qz talis effect⁹ ꝓuenit a cã p ſe itẽ dẽte ipz. Et q̃ ↄcludiť q̃ cũ effect⁹ ↄpať ad aliq̃ cãz effe ctiuã ex q̃ nõ ẽ nat⁹ euenire p ſe nec ſp: nec frequẽter: nec ab illa cã itẽdiť: ẽ effect⁹ p accñs ſiue ſit res ↄtingens ad vtrũlibz ſiue raro. Et ſic itellexit Auic. Et ad ß facit qđ dicť Doc. ſubtil. in p̃ ſen. di. 2. q. 4. q̃ nõ dr aliq̃d fieri raro vl vt in plib⁹: qz ipz i ſe ↄtigat freq̃nter vl raro: qz freq̃n/ tẽ lapis ðcẽdẽs frãgit caput q̃ luna eclypſeť: ſz dria iſta dz itelligi p ↄpatiõe alic⁹ ad ſuã cãz: vt dicať ille effẽs eueniẽs in maiori pte q̃ bz cãs determiatã ad ſuũ euẽtũ q̃ vt in plib⁹ pducit illũ effectũ. Raro dr euenire qñ nõ bz certã cãz ðtermiatã ad ſuũ euẽtũ: ſz tñ ꝓuenit ex ali/ q̃ cã ordiata ad aliũ effectũ: ipedita tñ ab illo effectu ad quẽ ordiať: ex tali ipeditiõe ꝓuenit iſtõ raro. Accipiť ẽt raro vl vt i plib⁹ put diſiũgit iter oppoſita ðdictorie nõ put iter diſpata diſiũgit. Effcũs. n. q ẽ caſualis ↄpat⁹ ad ſuã cãz a q̃ ꝓuenit: euenit vt in plib⁹ ab illa cã q̃ nõ eue/ niat: ↄcediť q̃ nõ raro ꝓut fit tñ diſiũctio iter ðdicto/ ria hec aũt diſiũctio fit qñ effect⁹ eguoc⁹ ↄpať ad cãz eq uocã ſub diſiũctiõe ad ðdictoria. Exẽpli grã. aial genitũ ꝓutrefactionẽ ↄpatũ ad cãz equocã: puta ad ſolem. aut gnãť a tali cã vt in plib⁹ aut nõ. ↄcediť q̃ vt in plib⁹. Ita .n. ꝓ ſe ẽ ſol cã ordiata ad gnãndũ nõ ex ſeie ſiť ꝓpagãs ẽ cã ordiata ad gnãndũ illõ ex ſeie. Sz iſte ðtermiatiões vt i plib⁹ aut raro: accipiũť ſub diſiũctiõe ad diſpata: qñ effect⁹ caſualis ↄpať ad cãz equocã vl vniuocã ſub diſ iũctiõe cũ iſta ðtermiatiõe vt i plib⁹ aut raro. ſic dicẽdo aial genitũ equoce aut gnãť a cã equoca vt i plib⁹ aut ra/ro. ſilr ð cã vniuoca. Et tũc rñ̃ q̃ raro ↄ ñ vt i plib⁹ gnãť equoce: ſz ſolũ vnice. Ex qb⁹ pz q̃ eẽ raro ſimplr ↄ abſo/ lute ñ faťrẽ eẽ caſualr: ↄ ſic ẽ expoⁿ itẽtio Aui. Aly ãt tẽdẽtes ad ſupficiẽ vbox dixeŕt q̃ raro vl freq̃n euẽi/ re nõ faťaliqd euẽire vt i plib⁹ vl vt i pauciozib⁹. Nã ra/ro euẽit eclypſis: ↄ tñ vt i plib⁹. ↄ ß qz lyt i plib⁹. ðnotat cãz determiatã talis effect⁹. Silr freq̃nter euenit q̃ la pis ðcẽdẽs frãgit caput: ↄ tñ ↄcediť q̃ talis effect⁹ ẽ ef fect⁹ pueniẽs vt in pauciozib⁹. Et dria iſtoꝝ termioꝝ ẽ: qz freq̃nter ↄ raro determinãt effectũ acceptũ in ſe ↄ ab ſolute. Sz iſti termini vt in plib⁹ ↄ pauciozib⁹ determi/ nãt eũdẽ effectũ in ↄpatiõe ad cãm determiatã q̃ poſita ſit de agẽte ſine rõne. Sz ſi loq̃mur ð agẽte cũ rõe. ſic effect⁹ caſualis aut foꝛtuit⁹ repiť in ↄtigẽtib⁹ eq̃lr ex pte poⁿ actiue: qz tale agẽs. quũ ſit libeꝝ ẽ idrñs ad vtrũlibz oppoſitoꝝ nõ ſolũ ex pte oboꝝ: ſz ẽt ex pte actuũ: ↄ ſi ſic: nõ ſolũ oppoſitoꝝ ↄtie (ſiť ẽ velle ↄ nolle vl amare ↄ odi re: q̃ actⁿ ſũt ãbo poſitiui ↄtij reꝰ eiuſdẽ ad q̃s actⁿ agẽs li beꝝ ẽ in poⁿ) ſz ẽt ẽ oppoſitoꝝ ðdictorie: qz bõ p volũta/ tẽ põt velle ↄ nõ velle aliqđ vnũ ↄ idẽ obm.

His p̃miſſis ad argtoꝝ foꝛmãdeť ↄ ad ſingłas p/ batões. Ad p̃m rñr ad maiorẽ cõ cedẽdo ipſaz in nãlib⁹ ↄ negãdo in liberis: qz nãlr agẽs ſp ẽ ðtermiatũ ad vnũ oppoſitoꝝ. Et q̃ztũ ad ß: arm̃ ↄclu dit q̃ in ꝓtingẽtib⁹ eq̃lr ex pte poⁿ actiue nõ repiť caſus in nãlib⁹. Et ſi dicas q̃ neq̃ ẽt i liberl. Negať. Et cũ dicis q̃ poⁿ ꝓtingẽs eq̃lr oz q̃ determieť. Cõcediť: ſz ip̃m determinãs ẽ ipſa volũtas: q̃ determinat alias potẽtias rõnales: vt bz Aꝝ. ↄ pmẽta. 9. meta. tex. cõ. io. Et ſi di/ cas. volũtas ðtermiat alias potẽtias ad alteꝝ oppoſito/ rũ (quũ ipſa ſit idrñs ad vtrũlibz) p qđ ipa ðtermiabiť ad alteꝝ: Rñdeť q̃ ſeipaz determiat. bz. n. ex pleni/ tudie ſue pfectiõis ↄ libertatis q̃ ſibi ꝓpetit p̃ ↄ eẽntialr: q̃ poſſit ſeipaz determiare ad actũ circa qõcũq̃ obm: q̃ determiatio nõ ẽ p̃z nã q̃ ſit ipa põ actus vt ẽ de mẽte Doc. i p̃. di. 39. Ex his rñr ad ꝓfirmationẽ ↄcedẽdo q̃ effcũs caſualis nõ ſp ↄ necio pducit a tali cã totali: qz nũ q̃ pduceret ꝓterq̃ ab ipſa aut a ꝓſili. pducit tñ ab ipſa in maiori pte ↄ freq̃nter. vt iſte determiatiões frequẽ/ ter aut in maiori pte diſiũgũt iter ðdictoria: nõ tñ inter diſpata: vt dcm̃ ẽ ſupi⁹. Et cũ dicis. qđ euenit ſp aut i ma iori pte: nãlr euenit ↄ nõ a caſu. vt dicť Aꝝ. z. phy. Rñde tur q̃ Aꝝ. itelligit illõ euenire nãlr qđ euenit ſp vel fre quẽter in ↄpatiõe ad aliq̃ cãz p ſe ordinatã ↄ itẽdẽtẽ ef fectũ cãtũ a q̃ effect⁹ nat⁹ ẽ freq̃nter euenire p ſe ↄ nõ ex aliq̃ cã accñtalr ꝓiũcta. Et p oppm̃. Illõ fit a caſu qđ eue/ nit raro ↄ vt in pauciozt⁹. ſic q̃ euenit p̃ter itẽtionẽ cãe aliud itẽdẽtis. Sz ſi effect⁹ ꝓceť ad aliq̃ cãz nõ p ſe or/ dinatã ad effcm̃: q̃ tñ cũ multis ꝓcurrẽtib⁹ nata ſit pdu cere effcm̃ vt in plib⁹: non min⁹ effcũs erit caſualis: ↄ qđ euenit ſic vt in plurib⁹ nõ nãlr euenit. Silr qđ fit raro ↄ vt in pauciozib⁹ fit a caſu vt iſta diſiũgũt iter diſpata: ñ iter ðdictoria: ↄpãdo effectũ ad cãz a q̃ ꝓuenit. Et cũ dr q̃ Aꝝ. põit caſũ i bis q̃ ſť ex ſp ↄ freq̃nr vex ẽ accipiẽdo ſp ↄ freq̃nr vt diſiũgũt iter diſpata ↄ nõ iter ðdictoria: vt expom̃ ẽ. Et ad totũ ꝓceſſũ q fit i iſta ꝓfirmatiõe pz ex di ctl. Ad aliõ ð motu ↄ gete rñr q̃ motⁿ aut ges vl ↄpať ad poᵃᵗmotiuã ſolũ: vl ↄpať ad poᵃᵗmotiuã ðtermiatã p appetitũ ↄ volũtatẽ. Si p̃ mõ: ſic ges aut motⁿ ẽ effect⁹ p accñs potẽtie motiue: ↄ eſt effect⁹ ꝓtingens ad vtrũlibz. Si ↄ mõ ſic ẽ effect⁹ p ſe ꝓueniẽs i maiori pte. Et ſi dicas. in aialib⁹ brutis q̃cqđ eſt p̃nm̃ mouẽs ẽ nãlr agẽs: igiť ſi poⁿ motiua eſt indrñs ad mouẽdũ ↄ nõ mouendũ: ſeq̃ť q̃ in potẽtys actiuis nãlr eſt ꝓtingẽs eq̃lr ↄ ad vtrũ libz. Rñdeť q̃ poⁿ motiua nõ eſt ſola cã ſufficiẽs reꝰ motⁿ: ſz poⁿ motiua cũ appetitu vt eſt de mente Aꝝ. z. de aĩa. ca. ð mouẽte. mõ in potẽtys actiuis nãlib⁹ ↄ ſufficiẽ tib⁹ nõ repiť ꝓtingẽs eq̃lr. Ad zm̃ pncipale rñr ꝓcedẽ do maiozez: ↄ ad minozez dr q̃ vex eſt q̃ illud ad qđ ſe bz agẽs eq̃lr: ẽ digniꝰ euenire q̃ illud qđ natũ eſt eueni re in minozi pte reᵘ alteriⁿ: niſi cã ꝓtingens eq̃lr ipediať. Sz vbi ipediť: qđ ẽ magis dignũ ꝓuenire: fit minus di/ gnũ. vñ qđ eſt min⁹ dignũ ꝓuenire nõ ꝓueniet a cã niſi illa ipediať a pducendo magis dignũ. Nã q̃ztũ eſt ex p/ te talis cãe: nũq̃ pduceť effect⁹ min⁹ dign⁹ euenire: ſz pp ipedimentũ: poſe eſt q̃ illud qđ eſt min⁹ dignũ ꝓus: fiat poſtea magis dignũ vt pueniat. Nec ſeq̃ť pp ß: q̃ nihil ꝓueniat nãlr ab agente in pauciozib⁹: qz lz oẽ agẽs exñs in poᵃ pfecta ſit natuz agere vt in plurib⁹ q̃ztũ eſt ex pte ſui: qz tñ in nã talis agentis eſt ptãs vt ipediať: iõ nãlr aliqđ ꝓuenit ab agente in pauciozib⁹: nõ tñ ita nãlr ſiť ab agente in plurib⁹. Ad zm̃ pncipale rñr ↄcedendo q̃ effect⁹ caſualis vel foꝛtuit⁹ põt ꝓuenire tã a cã nãli q̃ li bera. Et quũ dr q̃ cã nãlis nãlr ↄ nec̃io agit. Dicit q̃ du plex eſt neceſſitas. Una ſimplr abſoluta. Alia ðditiõata Neceſſitas in actiõe agentis nãlis eſt ðditiõata nõ ab/ ſoluta. Nã p̃ſuppoſito q̃ agẽs nãle ſit ↄ nõ impediať: de

UVA. BHSC. IyR_086_2

necessitate agit: sed q2 pōt nō esse: aut si sit: pōt ipediri: iō ꝓtingēter simplr ꝓducit. ¶ Ad aliā pbationē q̄ si effect⁹ casualis ē a cā libera: cā p⁹ necio agēte: r ipsa volūtas necessario agit. ¶ Rñr ꝓcedēdo ꝫ assūptum si cā p⁹ necio agit: q̄lz alia necio agit: r ita stāte ꝫ ꝓsupposito nō pt saluari ꝓtingētia q̄ ꝓuenit ex libertate agētis: vt tale agēs distinguit ꝫ nāle: q̄uis ꝓtingētia q̄ ꝓuenit ex ipedimēto passi: aut ēt agētis: possit sufficiēter saluari stante ista hy potesi. ꝓnit. n. Arz. cām ꝓmā necio r nāl⁹ cāre motū in celo. Et rō sua ē q2 qōcūq̄ ꝓmanēs r sempiternus ad qōcūq̄ ꝓmanēs r sempiternū sp r necio hz eādē hitudinē q2 habitudo nō pōt iter aliq̄ variari: nisi ex variatiōe alteri⁹ extremi. Extrema autē sempiterna sūt inuariabilia. igit r hitudo iter ipsa: sz p⁹ intelligētia mouēs: ē q̄dā suba sempiterna. r sil⁹ p⁹ mobile. g̃ sempiternus ꝫ: hz eādem habitudinē ad illud sicut mouēs ad motū. ¶ Et si q̄rat vñ g̃ ꝓueniet ꝓtingētia r nouitas in reb⁹: ¶ Rñdet ꝑz Arī. p⁹ diffozmitas ē in ptib⁹ alic⁹ sempiterni vnifozmis ꝑz totū. Q2. n. mot⁹ ille est vnifozmis ex vnifozmi habitudine mobilis ad mouēs: iō hz ptē nouā diffozmē: r ex hac diffozmitate ptium pōt vlteri⁹ seq alia diffozmitas: vl varietas in substātys genitis isto modo: r sic a causis vnifozmib⁹. s. intelligētia r celo: r se vnifozmiter adiuicē hñtib⁹ causat p aliqd vnifozme ꝓstās ex ptib⁹ diffozmibus vt mot⁹: r mediāte illo alia diffozmitas simpliciter. ¶ Rñdeo igit ad fozmā argumēti negāda ē ista ꝓpositio q̄ cā p⁹ agat ex necitate nāe. Sequēdo tñ ꝓn⁹ sua. vz. q̄ mūdus fuerit ab eterno r celū sempiternum: hec ꝓclo segt q̄ de⁹ necio se hz ad celū in rōne mouētis: cui⁹ rō est q2 ꝓn⁹ necii⁹ r oio pfectū ad nihil imediate ꝓtingēter se hz. ꝫ ꝓbat ꝑz ipz. Q2 nulla nouitas seu ꝓtingētia pōt saluari in ꝓncipiato imediate a tali ꝓn⁹. Nō. n. q2 illud ꝓn⁹ aliter se hz quū sit simplr necii⁹. Nec q2 illo vnifozmiter se hñte: aliqd aliud regrit vl ipedit: q2 nō ē ꝓn⁹ ipfectus: r ꝓ ꝓns nec ipedibile: nec insufficiēs: siue aliud requirēs. Et ita si ista ꝓpō eēt sufficiēter ꝓbata: nihil possz eē imediate r cōtingēter a ꝓn⁹ necio r sufficiēte. Et ita de nouo nō possz imediate creare qōcūq̄ creabile: ꝑz solū illō posset de nouo ꝓducere qō dependet ab aliq̄ cā media siue essz actiua: siue passiua: q2 nouitas r ꝓtingentia effect⁹ reducerēt ad cāz mediā. qō nō possz eē: si talis effect⁹ esset imediate a deo p ꝓpationē cuiuscūq̄ medy. ¶ Sz scōz theologos a ꝓn⁹ simplr necio r pfecte libere r p voluntatē agēte pōt ꝓduci effect⁹ nou⁹ r ꝓtingēs nouitate r ꝓtingentia solū tenēte se ex pte effect⁹ vt ōclarat Sco. p sen. di. 8. q. vlti. r in. z. di. i. q. z. ¶ Ex his rñr ad illud de voluntate q̄ (q2 volūtas nr̄a ē po⁹ intrinsece a ꝓ aliꝛ libera cui⁹ modus agēdi ē agere libere r ꝓtingenter) lz p⁹ cā se hr̄et ad volūtatē talē creatā necio: numq̄ tñ voluntas se habebit necio ad ꝓpriz velle re⁹ obi volibilis: r ꝫ q2 modus agēdi necio necitate nāli repugnat ꝓn⁹ itrinseco r foꝛ malr libero. Et ꝫ ē qō inqt Aug. De⁹ res quas ꝓdidit: sic admīstrat vt eas ꝓpos mot⁹ agere sinat. 7. ō ciui. dei. ca. 3. Et ad fozmā argumēti cū tu dicis. Uolūtas eo mō mouet q̄ mouet a p⁹. Rñdeo si volūtas mouet ad actū volēdi p aliquē influxū receptū in ipa a p⁹ cā in recipiēdo illū influxū mere nāl⁹ se hz: q2 in ptāte patiētis nō ē nō pati. ſz tunc nō mouet eo mō q̄ mouet. Uñ volūtas creata pt ꝓsiderari duob⁹ modis. Uno mō inq̄m passiua r receptiua. Allo mō inq̄m actiua r opatiua. p mō mere nāl⁹ se hz r necio. z⁰ mō libere r ꝓtingēter. Sz si volūtas moueat ad actū nō p aliquē influxuz receptū a p⁹ (vt existimo eē de mente doc. subti. in 4.⁰ snīa. di. i. q. i. in fil⁹ de cā p⁹ r z⁰ r in. z. sen. r alibi frequēter) tūc dicēdū ē q̄ ꝓcursus cāe ꝑme r scōe in cāndo nō est nisi determinat⁹ ordo cāz q̄ vna cā ꝓncipali⁹ ocurrit q̄ reliq̄. r tūc volūtas dr̄ moueri ad actuz volēdi a supiozi p q̄to volūtas creata min⁹ ꝓncipalr ocurrit r hz causalitatē insufficiētē. de⁹ aūt ocurrit ꝓncipalr pficiēs r ꝓplēs causalitatē volūtatis create re⁹ act⁹ volēdi. Et si sic dicaꝛ: tūc dōm ē q̄ sic in mixtiōibus syllogisticis ex vna ꝓpōne de necio r altera ꝓtingēte nō segt nisi ocio ꝓtingēs (q2 effect⁹ segt sp debiliozes ptē r ꝓditionē cāe ipfectiozis vt pz i oib⁹) sic in ꝓposito cū cā p⁹ nāl⁹ r necio ocurrat ad actū volēdi: voluntas ātlibe r ꝓtingēter: q2 talꝛ mod⁹ agēdi sibi ꝓpetit: effēs pueniēs ab istis erit ꝓtingēs r ꝓtingēter. ¶ Et cōfirmaꝛ ꝫ. Q2 certuz ē q̄ ista duo ꝓn⁹ ocurrūt in dīnis ad ꝓducēdum spūm scīm. vz. eēntia dīna r volūtas dīna: r eēntia ꝓncipali⁹ cō currit q̄ volūtas: r tñ nō obstāte q̄ eēntia nāl⁹ cōcurrat: r volūtas libe ꝓductiua qō ē spūs. s. libe ꝓducīt r nō nāl⁹. Sic dōm erit in ꝓposito. Ul dicereꝛ ad mētez ꝑbi q̄ ōs nō ocurrit effectiue in cātiōe alic⁹ effect⁹: ſz soluz in rōne finis. Sz p⁹ rñsio ē melioz. ¶ Ad 4.m rñr q̄ effect⁹ p accidēs est a causa: vt in plurib⁹: nō q̄dez respectu effectus per accidens: sed respectu effectus q est per se: ita q̄ ly vt in plurib⁹: dic hitudinē ad effectū ad quē eēntialr ordinaꝛ. Sz nō incōuenit vnā r eādez cāz esse vt in plib⁹ re⁹ vni⁹: r vt in pauciozib⁹ re⁹ alteri⁹. Et cuz dr̄ q̄ totalis cā ꝓducēs effciñ casualez: ita p se ordinaꝛ ad illuz effciñ sic q̄lz alia cā p se. Cōcedit ꝫ: ſz tñ in cā totali ocurrit aliq̄ ptialis ꝓter cui⁹ intētionē effect⁹ casualꝛ euenit q̄ re⁹ eiusdez effect⁹ ē p accñs. ¶ Et p ꝫ ꝑz ad ꝓfirmationez: q2 lz sol sit p se cā ordinata ad gnāndum aīal ex corpe putrefacto i rōne cāe vlis. tñ si talꝛ effect⁹ referaꝛ ad cāz ptialē. s. ad calozez putredinalez: ē effect⁹ p accñs: nā calor q est in putrefacto: nō intēdit nāl⁹ gnōnez talis aīalis: quēad moduz intendit vt q̄ est in spmate: vñ nō icōuenit effciñ esse p se re⁹ vni⁹ cāe: r p accñs re⁹ alteri⁹. Si referaꝛ effect⁹ ad cāz vlez (q̄ ē vt⁹ celi regitiua oīuz q̄ fiūt ꝫ iferi⁹ nāl⁹) nō euenit a casu: ſz est p se intent⁹: q2 ō intentiōe vlis cāe est vt oēs foꝛ q̄ sīt in po⁹ māe: ōducaīt ad actuz. Siꝛo effect⁹ eq̄uoc⁹ referaꝛ ad cāz ptialē rez. s. ad calozē putredinalez: est effect⁹ casualis: r p accñs vt dciñ est. ¶ Ad 5m r vlti. rñr p ꝑmittēdo q̄ volūtas hz ꝓ obo totū ens ꝑz oēz ābitū ent] qō ꝓbaꝛ. Tū q2 p Aug. io. ō tri. c. 7. ptes ymaginis sīt eq̄les. s. itell⁹ volūtaſ r mēozia: sic q̄ gcgd itell⁹ pōt itelligere: volūtas pōt velle: r mēozia recozdari. Tū q2 qōlz ens aut ē finis: aut ens qō ē ad finez: r volūtas ē vtriusq̄. Tū ēt q2 volūtatē nō effugiūt ipolīa. ex. z. ethi. vbi vult phs q̄ lz volūtas sit aut possit eē ipolīuz: nō tñ electio: ex q̄ segt q̄ cuz po⁹ potēs ipolīa r in ipolīa possit pluſq̄ in totuz ens: r volūtas sit hz: segt ꝓpm. Naz ens r totū ens ꝓtinet sub possibili: q2 ipolē ē nō ens. Cz p⁹ mittit q̄ qñ volūtas r habit⁹ ocurrūt ad eliciēdū actus: ꝓncipalioz cā ē po⁹: scōaria hīt⁹: ꝑbaꝛ. Q2 illa cā ē ꝓncipalioz q̄ vtiꝛ alia r nō eꝛ. Tū q2 ē vlioz. Tum q2 est liba in actiōe liba: alia autē nālis. Sic ē voluntas re⁹ habit⁹. g̃ rc̄. Et mioz ꝓbaꝛ. Q2 volūtas vtiꝛ hitu r nō eꝛ dicēte Auer. z. ō aīa. ꝓmē. 18. Nec. n. est diffō habit⁹. s. vt hīs habituz itelligat p ipz illō qō ē sibi ꝓpriū ex se: r q̄ voluerit absq̄ ꝫ q̄ idigeat aliq̄ extriseco. Ex q̄ snīa accipitur hec diffinitio habit⁹: q̄ est illud q̄ hīs vtiꝛ cuz voluerit. Sil⁹ volūtas ē vlioz: q2 nullus hitus respicit totuz obm adeq̄tū volūtatis: q2 nullus habit⁹ est g respiciat totum ens: r qōlibz ꝓtentū sub ente. Uoluntas aūt sic. Habit⁹ etiā iclinat p modū nāe cuz sit q̄litas q̄dā. igr rc̄.

Ex istis ꝑmissis cōcludo ꝓpositū p rōnes. ¶ Prīa. potētia ꝓtinēs totū ens ꝓ obo r qōlibz contentū sub ente: ex maiozi r maiozi gradu in obo vl in habitu nō argr intētio conat⁹ ipsi⁹ habit⁹ sup conatum potē

UVA. BHSC. IyR_086_2

tie in ifinitũ. volũtas eſt hꝫ. g q̃uis creſcat obm vel hĩt in voluntate: nõ arguẽt excreſcẽtiã ifinitã habit⁹ ſup conatũ ipſius voluntatis. minor pz ex dictis: ⁊ maioꝝ ꝑbaꝫ exẽplo. Si po⁸ mea motiua eẽt re⁹ oĩs põderis mouẽdi in ifinitũ: creſcẽte põdere i ifi⁹: nõ imobilitareꝫ po⁸ mea motiua: qz p id qõ ẽ: ꝑt ifinitũ põd⁹ mouere: ⁊ qõlz põd⁹ appo⁹ alteri põderi hz rõnẽ mobilis ab iſta po⁸. ¶ Pꝛo baꝫ ẽt eadẽ maioꝝ rõne. Exq̃. n. po⁸ p id qõ ẽ: põt in totũ ens: ⁊ in qõlz ipſi⁹: gcqd facit creſcere obz vl̃ hĩtũ: ⁊ q̃tũcũqz itẽdaꝫ: adhuc ẽ ſub po⁸. Et ita nõ ſegꝫ q aliq̃ itẽſio in hĩtu volũtatis vicat facultatẽ po⁸ aut imobilitet ipaz. ¶ Scõa rõ. Lã ptialis nec̃io coaccipiẽs aliã ptialẽ finitã in ſua opõne: ſi creſcat in ifinitũ: nõ tollit id qõ ꝟpetit alteri cãe ptiali coaccepte: ſz hĩtus in opãdo nec̃io coaccipit conatuz po⁸ finitũ in opãdo. g nõ tollit a conatu id qõ ſibi ꝟpetit ex ſe. maioꝝ pz exẽplo ſi duo traherent nauim. ſi po⁸ vni⁹ ſupponaꝫ alteri nec̃io in trahẽdo non eꝫ. poſito q potẽtia iſti⁹ q̃ alteri ſupponiꝫ nec̃io creſcat in ifinitũ: nõ tollet motũ alteri⁹ nec modũ trahẽdi. Rõ ẽ qz poſteri⁹ ꝓſupponẽs ꝑus nõ tollit ei⁹ opõnẽ nec modũ operãdi. Sz oĩs habit⁹ ꝓſupponit nec̃io conatũ volũtatis finitũ in ſua opõne. nõ eꝫ. ſi g hĩtus itẽdaꝫ in ifinitũ: nihil tollit a conatu po⁸. ¶ Cõfirmaꝫ. qz oĩs ifinitas ꝟtẽta in aliq̃ finitate ex ſui multiplicatiõe nõ reddit ꝟtinẽs infinitũ: nec ipz ſupat: qz nõ ꝟtinereꝫ in ei⁹ finitate. Exẽm. ifinita ꝑucta ꝟtinenꝫ in linea finita: quotquot puncta in linea nũerenꝫ: nõ creſcet linea nec̃z excedeꝫ ab eis: qz ifra lineã finitã oĩa ſunt ſignabilia. mõ ifra finitũ conatũ potentie ꝟtineꝫ oĩs hĩtus ei⁹: pz. qz nõ poſſz exire in actũ ſine conatu po⁸: ſz eꝫ. igiꝫ q̃tũcũqz intẽdaꝫ: nõ excedet potentiã nec moduz ei⁹ opãdi q eſt libere agere: ⁊ ita ſemp erit libera in opãdo. ¶ Tertia rõ. Habit⁹ circa obm po⁸ vel ꝟtentuz ſub eo: ſegꝫ po⁹³ in opãdo: nõ ecõuerſo. Sed oĩs hĩtus volũtatis eſt circa obm volũtatis: vel circa aliqõ ꝓtẽtuz ſub eo. igꝫ. mioꝝ pz ex dictis: ⁊ maioꝝ ꝑbaꝫ: qz circa obm potẽtie habit⁹ nõ põt ſine potẽtia. oĩs. n. actus circa obz adeq̃tuz magis in po⁹ᵐ reducit q̃ in hĩtuz.

Ex his appet rñſio ad rõnẽ gntã ꝓncipalẽ. Nã mioꝝ aſſũpta eſt falſa. ¶ Ad cui⁹ ꝓbationẽ ſilr dicimus q maioꝝ ꝓſilli eſt falſa: qñ illa oĩa iducẽtia difficultatẽ ſunt ſub finito conatu po⁸: ⁊ iducũt actũ finitũ: ſicut dicim⁹ de po⁹ motiua q̃ ſi poſſz. in põdera in ifinitũ p id qõ eſt finitũ: creſcẽte põdere: non vinceret po⁸. Et ita hĩtus q̃tũcũqz itẽſus (qz eſt de aliq̃ obo ꝟtento ſub aſpectu potẽtie: ⁊ ꝟtineꝫ ſub finito conatu ipſius: cuz regrat ipaz vt exeat in actũ: nõ ecõuerſo: cũ ẽt nõ iducat actũ ifinitũ. oĩs aũt act⁹ finit⁹: eſt ſub po⁸: qz põt in aliũ actuz. Et poſtremo cũ oĩs hĩtus ſe habeat: vt cã ſcõaria ad potentiã vt ꝓncipalẽ) ſp erit ſub finito conatu po⁸ ſicut ifinitas pũctoꝝ ifra linee finitatẽ. Per hꝫ pz ad ꝓmã ꝑbationẽ mioꝛis. ꝓſylli que pari mõ negaꝫ. ¶ Ad ſcõaz ꝑbationẽ dicte mioꝛis. ꝓſylli rñdeꝫ q volũtas põt reſilire ꝛ habitũ p ſuã libertatẽ: ⁊ cũ conatu finito. Nec hit⁹ poſſz tñ creſcere q vinceret illũ conatũ: ẽt ſi fieret ifinit⁹. qz eius ifinitas ꝟtineꝫ ſub finitate conat⁹ po⁸. ¶ Ad ꝛᵃᵐ. Nõ vult Ariſt. q hĩs hĩtuz nec̃io feraꝫ in actũ: ſicut lapis pieꝛ nõ põt reuocari. cũ ipſe ponat q quoſcũqz habitos act⁹. Sz exẽplũ Ari. eſt ꝑ difficultatem: qz volũtas ſegꝫ habitũ ⁊ iclinationẽ hĩtus. niſi cuz maxĩmo conatu ſe retraheret. qõ nõ ẽ ſpoſe. ¶ Ad q̃rtã ⁊ vltimã ꝑbationẽ mioꝛis. ꝓſylli. q hĩs hĩtuz nec̃io ferꝫ in actũ: ſicut lapidẽ. q̃

agere ꝛ nō agere q̄ sūt subordinata ꝟz pri⁹ ꝛ posteri⁹. pri⁹ .n. est posse agere vl posse nō agere: q̄z agere ꝛ nō agere. igit ipse idetermiatões sic erūt dispicte ꝛ subordiate. igr stat effcz ꝓtigēte eē ōtermiatū ōtermiatōe ō ieē. saltē extrise ce ꝛ idetermiatū idetermiaⁿᵉ ō poli. ¶ Et ꝟfirmaf B. qz qñcūqz aliq̄ due idetermiatões sī dispicte ꝛ vna ē ꝑz alter a: nō ē ꝺdictio: q ꝑ sepef a zᵃ. nā ꝑ ꝑt eē: vl saltē sibi nō repugnat eē sine posteriozi. testāte Ari. 5. meta. c. ō ꝑozi. vbi iducit modū ꝑozitatis ꝟz subaz ꝛ nām dicēs: q ꝑoza ꝟz subaz ꝛ nāz sūt q̄cūqz ꝓtigūt eē sine alys: ꝛ alia nō sine ipsis. Sz idetermiatio ō poli ē ꝑz idetermiatiōe de ieē vt oñsuz ē. igr ñ ē ꝺdictio q aligd sit idetermiatū ad posse agere ꝛ posse nō agere: ꝛ tñ sit ōtermiatū ad agere. Nā qñ volūtas vult: ꝛ hz in se actualē volitionē: tūc in eo instāti in q̄ hz actuale velle: ē determiata ad velle ꝛ ad agere: ꝛ ita determiata determiatiōe de ieē: ꝟz in eo instāti est idetermiata idetermiatiōe de poli: qz in eo instāti q̄ vult a. pōt nō velle. a. Qō declarat. nā ponat q volūtas creata tñ hēat eē in vno instāti: ꝛ i illo hēat actuale velle: tūc nō nēcio hret actualē volitionē. qō ꝑbat. Si in illo instāti hret eā nēcio (cū nō sit cā nisi i illo instāti qñ cāret eā) g̃ simplr volūtas qñ cāret eā: nēcio cāret. nō. n. mō ē ꝓtigēs cā: qz ꝑexistebat añ illō instās in q̄ cāt. ꝛ tūc vt ꝑexns potuit cāre vl nō cāre: qz sic B ens: qñ est: ē nēciuz vl ꝓtigēs: ita cā qñ cāt: tūc cāt nēcio vl ꝓtingēter. Ex q̄ igr i B instāti cāt B velle: ꝛ nō nēcio: iō ꝓtingenter. Uñ ē poᵘ hui⁹ cāe ad oppositū ei⁹ qō cāt. Et ista poᵘ est ꝑozis nāl r vt actus ꝑmi ad opposita q̄ sūt posteriora nāl r vt actus scōs actᵘ. n. ꝑm⁹ ꝟsiderat⁹ in ꝑ instāti in q̄ ē ꝑz nāl r actu zᵒ: ita ponit illū i esse vt effcm suū ꝓtingētē q vt ꝑz nāl r possz eq̄ ponere aliud oppositū i esse: ita q cā ꝓtigēter cāns nō solū qñ causat ē in poᵘ ad opposita successiue veruz ēt ad opposita ꝑ eodē instāti: ꝛ ista poᵘ est realis: quā ēt ꝓcomitat poᵘ logyca: q̄ ē nō repugnātia termīoꝝ. Uolūtati. n. vt est actus ꝑm⁹ etiā qñ ꝑducit B velle: nō repugnat oppositū velle. tū qz cā ꝓtingēs ē reᵘ sui effectᵘ. ꝛ iō nō repugnat sibi oppoᵐ in rōne effectᵘ. tū qz vt subm ē ꝓtingēter se hz ad istū actū vt ifozmat: qz subo nō repugnat oppoᵐ sui accītis ꝑ accīs. ¶ Ex his ꝓcluditur q ista ꝑpō. Uolens. a. pōt nō velle. a. ē ꝓcedēda in sensu diuiso neganda aūt in sensu ꝓposito. Jn sensu diuiso denotat q ꝑ q̄cūqz īstāti iest velle. a. volūtati: pōt sibi iesse nō velle. a. ꝛ tunc nō seq̄t q possit sil velle. a. ꝛ nō velle. a. Jn sensu ꝓposito ſignificat q B ꝑpō ē polis volūtas volēs. a. nō vult. a. vñ in sensu ꝓposito ē vna cathegozica: cuiᵘ subm ē hoc totuz. volūtas volēs. a. ꝛ ꝑdicatū nō volēs. a. ꝛ tūc attribuit B ꝑdicatū possibilr (B est cū mō polītatis) subo cui oio B ꝑdicatū repugnat: ꝛ ꝑ ꝙns ipossibilr sibi ꝓuenit qō notatur possibilr ꝓuenire. Jn sensu diuisiōis sūt due cathegorice enūciātes de volūtate duo ꝑdicata i vna ꝑpōne de iesse enūciat de volūtate B ꝑdicatū: velle. a. q̄ cathegozica itelligit ꝑ ꝑpōnē iplicitaz. Jn alia aūt cathegozica de possibili enūciat possibilr nō velle. a. ꝛ ista ꝑpōnū vna nō repugnat alteri ꝑ eodē instāti. Nā volūtati isti i eodē instāti ꝓuenit velle. a. cū possibilitate ad oppoᵐ ꝑ eodez instāti. ¶ Sz ꝺ ꝑdicta argr oñdēdo q in volūtate ꝛ vlr in nulla re sit ꝓtigētia. ꝓ ꝟio sic. oē qō ē: qñ est neče ē eē. sed nūq̄z aligd est nisi qñ est. igr semp neče ē eē. g̃ in reᵇ nihil ē ꝓtigēter. ¶ Lōfirmat. illō qō ē nēcio vl ꝓtigēter est: qz illō qō nullo mō ē: nō ē nēcio: nec cōtigēter. Dis. n. modificatio ꝑsuppōit suū modificabile: cū modificatio sit alicᵘ modificatiua. Lōtigētia aūt est q̄dā modificatio alicuⁱ effectus. igr res anteq̄z sit nō est ꝓtingēter. g̃ duz est: hz eē tale. vz. nēcio vel ꝓtingēter: ꝟz dū ē: nēcio ē. igitur ꝛc. ¶ ꝑ. zᵒ. oē futuꝝ de necessitate ē futuꝝ: cū idē de seipō ꝑdicet cū mō nēcitatis: ꝟz oē qō ē ō nēcitate futuꝝ nēcio eueniet. igr ꝛc. ¶ ꝑ. zᵒ. ꝺ illō qō dr ꝙ volūtati i eo dē istāti ꝓuenit velle. a. cū polītate ad oppᵐ: añ sic. Si ꝑ aliq̄ īstāti sit poᵘ ad aligd cuiᵘ opᵐ inē: aut ista ē poᵘ cū actu: aut añ actū. nō cū actu. pz: nec añ actū: qz tc eet ad actū ꝑ alio īstāti q̄z ꝑ q̄ iest ista poᵘ. ¶ Ad ꝑᵐ rñr ꝙ ista ꝑpō. oē qō ē ꝛc. ē distīguēda. ſ. ꝙ ꝑt eē vl cathegozica vl hypothetica tpal. sic ēt ista. aīal currere si hō currit ē nēciū Nec. n. ꝑt accipi vt ꝺditiōalis ē. ꝛ tūc ly neče: aut dic necessitatē ꝓñe: aut necitatē ꝓñt. Si ꝑᵒᵒ va ē. zᵒᵒ ē fla. ꝑᵒᵒ est sensus ꝙ si hō currit: nēcio seq̄t ꝙ aīal currit. vl sensus ē: ꝙ ista ꝓña ē nēcia hō currit. g̃ aīal currit. Sz si ly neče dicat necitatē ꝓñt]. tc ē sensus. si hō currit: B ꝓñs est nēciū aīal currit. iste sensus ē falsus. qz sp B ꝓñs ē ꝓtigēs. ſ. aīal currit. vñ stat aliq̄z ꝓñaz eē nēciā: cuiᵘ añ ꝛ ꝓñs sī ipolia g̃ ml to fozti⁹ añs ꝛ ꝓñs ꝑñt eē ꝓtigētia: ꝓña exīte nēcia. Si āt hec ꝑpō ē cathegozica: tūc sensus ē: B totū. vz. currere: si hō currit: ꝑdicaf ō aīali cū mō nēcitat]. ꝛ cathegorica tūc ē va. vñ B ꝑdicatū currere nō simplr sūptū: ſz cū hac ōtermiatiōe si hō currit: nēcio iest subo. nā ſz nō ist currere absolute ꝛ simpr nēcio aīali: tñ iest nēcio vt ōtermiaf ꝑ ly si hō currit: ꝛ iō q̄ ꝑdicatū sic ōtermiaf: nēcio iest subo: ꝛ significat vt ē cathegozica: q aīali nēcio iest currere si hō currit ꝛ ista ē va ō nēcio: ñ tñ seq̄t. g̃ aīal currere ē nēciū: qz af. a ꝟz qd ad simpr. ¶ Applicando B ad ꝑpoᵐ. ista ꝑpō. oē qō ē ꝛc. ꝑt eē ypothetica tpal sic. oē qō ē: qñ ē: nēcio ē. Si sic accipiaf tūc aut ly nēcio dic nēcitatē ꝓñe aut ꝓñt]. ꝑᵒᵒ ē va: qz ē sēsus oē qō ē: qñ ē: nēcio seq̄t ipz eē. ꝛ i isto sensu ē va. Si zᵒᵒ accipiaf ly nēcio. sic ē fla: qz ē sēsus. oē qō ē: qñ ē: ē nēcio. Nā certū ē ꝙ ꝓtigēs ē aliqd qō ē. ꝛ tñ nō nēcio ē: ſz in q̄cūqz īstāti ē: ꝓtigēter ē. Si vō ista ꝑpō accipiaf vt ē vna cathecᵃ: tūc ē va: qñ ista determiatio qñ ē: ōtermiat ꝑdicatū. alr ñ. Uñ B ꝑdicatū eē ōtermiatū ꝑ ly qñ ē: dr de subo cū mō nēcitat]. ꝛ tūc ē sensus. oē qō ē: qñ ē neče ē eē: ita ꝙ B totū. qñ ē neče ē eē: dr nēcio ō eo qō ē. ꝛ talʼ nēcitaꝭ ē nēcitaꝭ ꝟz qd. Ex q̄ postmodū ñ seq̄t. g̃ oē qō ē: ē neče eē: ſz ē falla ꝟz qd: ꝛ simplr: qz iste terminᵘ eē. simplr sūptᵘ: ꝑdicaf de subo cū mō nēcitatis: ꝛ ꝑpō ista mō est fla. nullus igr sensus verᵇ ꝑpōnis denotat q aligd esse in īstāti in q̄ est: sit simplr nēciū: ſz tñ q sit nēciuz ꝟz qd. ſ. qñ est: ꝛ vt esse: ōtermiaf ꝑ ly qñ est: ꝛ cū B stat q in illo īstāti in q̄ ē. sit simplr ꝓtigens: ꝛ ꝑ ꝙns q in illo īstāti possz oppᵐ illiᵘ iesse. ¶ Alr rñdet alij dicendo q ista ꝑpō. oē qō ē ꝛc. vl est ꝓposita vl diuisa. si ꝓposita: sic ē va: si diuisa: sic ē fla. Uñ oē qō ē qñ est in sensu ꝓposito: necessario ē. Jn sensu diuiso: ꝓtigēter ē. ¶ Ad cuiᵘ euidētiā est sciendū q accīs ꝛ gcūqz actᵘ accītalis alr ꝓpaf ad subm cui accidit: alr ad aggregatū ex subo ꝛ accīte. exēpli gra. iste actᵘ q est currere: alr ꝓpaf ad hominez absolute: alr ad aggregatuz ex subo ꝛ accīte. ſ. ad hoiez currētez. accīs ꝓpaf ad subz absolute tāq̄ ad illō cui ꝓtingēter ineſt nō nēcio: ſz ꝓpaf ad aggregatū tanq̄ ad illud cui necessario ineſt. ipole est. n. hoiez currere sine cursu ꝛ hoiez eē albū sine albedine. Ad ꝑpoᵐ dr ꝙ qñ ista ꝑpō. oē qō est ꝛc. est ꝓposita: tūc ꝓpatur actᵘ exīe ad aggregatū ex subo ꝛ actu. ꝛ sic nēcio talis actᵘ ineſt subo. ꝛ vt sic ꝑpō est nēcia: qñ aūt est diuisa: tūc actᵘ exīe ꝓpaf ad subz ꝑcise eo mō q̄ est diuisuz ab actu: ꝛ vt sic dcñ ē. ¶ Ad ꝙ ineſt sibi ꝓtingēter. ꝛ ꝑ B ꝑz ad ꝟfirmationem. ¶ Ad ſcōz. Rñdet ꝙ oē futurū necessario erit vel necessitate ꝓñe: vel necitate ꝓñtis: ꝑpositio ꝑmo mō est va: qz posito ꝙ. a. sit futuꝝ: seq̄t necessario ꝙ. a. erit. ita ꝙ B ꝓñs. a. erit necessario seq̄t ad hoc añs positum qō est. a. est futurū. ſcōo mō capiendo necessario: ꝑpositio est falsa. qz posito ꝙ hoc ꝙñs necessario sequatur ex añte posito: semper

UVA. BHSC. IyR_086_2

tũ in se erit ꝓtingẽs ꝛ ꝓtingẽter eueniet. ¶ Ad 3m rñr ꝙ est poª ante actũ ordine nãe: nõ duratiõis ꝛ tpis: qz illud qđ ꝑcedit nãl'r istũ actũ vt ꝑcedit actũ: nãl'r possz eẽ cuz oppõito istius actꝰ: ꝛ tũc negandũ est ꝙ ois poª est cum actu: vel ante actũ: itelligẽdo añ ꝑ ꝓzitate durationis. ꝑ aũt est itelligẽdo. añ. ꝑ ꝓzitate nãe.

Quantuz ad 3m articulum ponunt̃ qnqz ꝛclones.

determiate ptis ꝺictõis oz ꝙ hẽat aliquã cãz aliã a se. Probaf̃ sic: oẽ illõ qđ ex sua rõne formali ẽ idẽrns ad eẽ ꝛ nõ ẽ: neẽe est vt hẽat aliquã cãz determinãtẽ ipm ad eẽ vel ad nõ eẽ. futuꝝ ꝓtingẽs ẽ hꝺ. igr ꝛẽ. maioꝛ ꝓbatur qz exq̃ ẽ ideterminatũ ad eẽ ꝛ nõ eẽ: si seipso determinare ad altez (cum equal'r se hz ad vtrũlibz) sil'exiret in vtrũqz. ꝑ rõnẽ Ari. ꝛ ꝙmẽ. 9. meta. in fil'i de potentys rõnalibꝰ. minoꝛ pz. ¶ Scõa ꝛclusio ẽ ista. Intelligere futurũ ꝓtingẽs sub ideterminatõe oio: ẽ nihil itelligere. ꝓbaf̃. Ari. ꝛ ꝙmẽ. 4. meta. t. c. 10. Qui nõ itelligit aliqd eẽ vnũ: nihil itelligit: fz qđ ꝛplectit̃ vtrãqz ptez ꝺictiõis: nõ est vnũ neqz itelligit̃ eẽ vnũ. futuꝝ ꝓtingẽs sub indeterminatiõe ad vtrãqz ptẽ ꝺictiõis est hꝺ. ꝑ q futuꝝ cõtingẽs oio ideterminatũ itelligit: nihil itelligit. ¶ Doc idẽ ꝓfirmat doc. sub. in quolz. q. z. vbi hz: ꝙ illud qđ ꝛpli cat ꝺictionẽ est verissime nihil ꝛ solũ illud: qz illud excludit oẽ eẽ exit̃ intellz ꝛ in intellu. qđ. n. ẽ sic includẽs ꝺictionẽ: sicut nõ põt eẽ exi aiaz: ita nõ põt eẽ aliqđ itelligibile vel ens aliqđ in aia: qz nũqz ꝺictoziũ cũ ꝺictorio ꝛstituit vnũ intelligibile: nec sicut obm cũ obo: neqz sicut modus cũ obo. Ista tñ ꝑpõ ꝙ implicãs ꝺictionẽ nõ est intelligibile hz sane itelligi: qz si dicaf̃ ꝙ ꝺictoria nõ sil'apꝓhẽdunt̃ ab intellu q̃cũqz apꝓhẽsiõe ꝛ intellectiõe simplici: ℔ est fl'z fz eũdẽ doc. in. z. di. i. q. 3. qz certũ est ꝙ intell's apꝓhẽdit repugnãtiã ꝛ ꝺictionem iter duo ꝺictoria. Sz repugnãtia ꝛ ꝺictio est rl'o q̃ nõ põt apꝓhẽdi ab intellu nisi apprehẽdant̃ extrema a qb9 iesse ꝛ in cognosci depẽdet ipsa rl'o. eo mõ quo arguit Arist. ꝛ: de aia. de sensu cõi. tex. c. 145. vbi arguit ꝙ (qz est aliqs sensus ꝑcipiens ꝺriam inter sonũ ꝛ colorem) aliquis sensus ꝑcipit sonũ ꝛ colorẽ. Jta in ꝓposito. Dicẽdum est igr ꝙ iplicãs ꝺictionẽ nõ intelligit̃ certitudinal'r: ꝛ cũ assensu seu tãqz vnũ obm: vt dicit doc. sub. ibidẽ: ꝛ vt sic nõ est vnũ intelligibile: lz forte posset intelligi ideterminate ꝛ sine assensu: ꝛ vt repugnãs in se. ꝑmo mõ intelligitur. ꝓ. ꝛmõ non. ¶ Uel põt dici ꝙ si ꝺictoria itelligantur: nõ inquãtum cõtradictoria: qz vt sic vnuz excludit reliquũ in quocũqz eẽ siue in intellu siue extra intellectũ: lz bñ põt intelligi sub rõne oppõnis ꝛ repugnãtie: ꝛ breuiter sub aliq̃ rõne ẽtẽtionali que est respcũs rõnis ista mõ nõ est itelligere ipsa: vt ꝺictoria sil' ꝛ fũdamentalr. ꝑ rõne vioꝛ. zª ẽ realioꝛ. ¶ 3ª ꝛclo determiatio futuri ꝓtingẽtis ad ptẽ vnã sue ꝓtingẽtie ꝑ cãz ꝓtigẽter determinãtẽ nõ tollit ab ipso futuro ꝓtigẽtiã ꝛ ideterminatione q̃ ꝙpetit sibi ex se fofal'r. Jsta ꝓ. ꝓbaf̃. Illa cã nõ tollit ab aliq̃ rõne fofalẽ sibi ꝙpetẽtẽ: q̃ nõ dat sibi ꝺitionez repugnãtẽ: fz cã libe determinãs nõ dat ꝺitionẽ repugnãtẽ fofali rõni futuri ꝓtingẽtis. igr nõ tollit ei9 rõnez fofalẽ. maioꝛ pz: ꝛ minoꝛ ꝓbaf̃. qz ꝺitio repugnãs futuro ꝓtigẽti ẽ ita ꝺtermiari ad vnã ptez ꝙ nõ remaneat indeterminatũ ad aliã: fz ℔ nõ faẽ cã libere determinãs: qz exq̃ fcã determiatiõe ꝑt in opm determiationis: nullo mõ tollit ideterminatio ad ꝓtingẽtiã nec fofalis ideterminatio ꝓtigẽtis. Exẽm si determiauero me lectuꝝ cras: ꝑ volũtatẽ meã libere determinãtez (q̃uis ℔. vz. me legere sit determiate ptis ꝺictõis. tñ qz ista determiatio est in ptãte ꝺterminãt̃ volũtat̃) nõ tollit̃ ꝓtigẽtia a futura lectiõe: fz remanet ideterminatio sibi fofal'r debita: qz possũ velle legere ꝛ nõ legere. ¶ 4ª ꝓ. Cã ꝑª ꝛ ꝑncipalis determinãs futuꝝ ꝓtingẽs ad esse est ꝺina volũtas. Jsta ꝛclo ꝓbaf̃: qz illa cã ẽ ꝑ determinãs futurũ ꝓtigẽs ad eẽ in q̃ ẽ ꝑª efficiẽtia ꝛ ꝑª radix ꝓtingẽtie in reb9. Diuina volũtas est hꝺ. ℊ ꝛẽ. maioꝛ pz: qz efficiẽtis est determiare effcñ ad eẽ ꝛ ab efficiẽte ꝑ ꝓtigẽter agẽte cõtigẽs ꝑ determiaf̃ ad eẽ. minoꝛ ꝓbaf̃. Tũ qz fz Aris. 3. de aia. tex. c. 50. appetitꝰ ẽ ꝑn mot9 ꝛ opõnis in aialib9 determinãs poª ad motũ vl'getẽ reu q̃z ipsa poª motiua se hz indrñter ad vtrũqz oppositoꝝ. ꝛ ℔ idez vult in. 9. meta. de potẽtys rõnalib9. vt. ſ. dcñ ẽ. Si igr appetit9 ẽ determinare ꝓtingẽs ad vtrũlibz ad eẽ: multo magis ꝑm9 appetit9 simplr ꝛ idepẽdẽs cuiusmodi ẽ volũtas ꝺina. Tũ ẽt qz ꝑª ꝓtigẽtia libtatis est in ipsa volũtate ꝺina salte reu eoꝝ q̃ sunt ad exi fz Theologos. Qđ pz ẽt rõne: qz voluntate ꝺina necio cãnte (cũ ipsa sit ꝑª oiuz cã ꝛ pfectissima) q̃lz alia necio cãret. Agẽs. n. qđ nõ agit nisi motũ ab alio: eo mõ mouet: q̃ mouet̃ ab illo. ℊ si necio moueretur: necio moueret. Si hec ꝓbatio valeat: ꝛ ꝓbare oporteret rõnez datã ad ipsaz supi9. Sz gcgd sit. si idẽtia ad vtrũlibz ꝛ determiatio ad altez oppositoꝝ repiat̃ in aliq̃ poª diuina: rõnabile est ipsaz repiri in volũtate poti9 q̃z in itellu. gcgd. n. in deo ꝑcedit actũ volũtatis ꝺine: illõ mere nãl'r ꝛ necio se hz in eẽntia ꝛ i itellu ꝺino. nã quũ fz Aris. scia ꝛ itell's sint ꝺrioꝝ. ꝛ vtruslibz reu necio se hẽant: si exirẽt in actũ sine aliq̃ determiãte: sil'exirent in opposita. ꝙ aũt magis agãt vnũ oppositoꝝ q̃z reliquũ: ℔ est: qz determinaf̃ a ꝑ heresi vl'appetitu. Sz cũ ex his q̃ sit in nobis cognoscam9 ea q̃ sũt in deo: dicim9 volũtatez diuinã determinare intellz ꝺinuz: ꝛ ea q̃ sunt in ipso: ad altez oppositoꝝ in creaturis. ¶ Sed hic insurgit vna difficultas. si voluntas ꝺina est ꝑª radix ꝓtigẽtie in creaturis ꝛ determinat intellz ad altez oppositoꝝ: vñ ẽ ꝙ ad itra nõ agit ꝓtigẽter. fz necio: ¶ Itẽ si volũtas determiat itellectuz ad altez oppositoꝝ: ꝑ qd determiaf̃ volũtas ad altez vt magis agat vnũ q̃z reliquũ: ¶ Ad ꝑm rñdent aliq ꝙ voluntas cũ ex se ꝛ fofal'r sit ꝑn m liberũ: volũtas etiã diuina q̃tũ est ex se: libere ꝛ ꝓtingẽter agit ad intra. Qz ille modus q̃ dat necitatez essentie ꝺine in essendo: tollit a q̃lz poª libertatez in operãdo. cũ aũt determinari ad vnum oppositoꝝ sic ꝙ sit ipoſe al'r se hre det essentie ꝺine necessitatez in essendo. igr tollit a volũtate libertatem in opãdo. maioꝛ vr nota: qz oẽs ꝛcedũt ꝙ esse essentie diuine nõ est libeꝝ: fz necitaz: qz est necesse esse. Si igr talis modus cõpetit poc in opãdo: nõ erit libera. minoꝛ ꝓbaf̃ ꝑ ꝓbm. 5. meta. ca. de necio: q cũ dixissz: ꝙ necessariũ ẽ illud qđ ipossibile est al'r se hre: ꝛcludit in fine. ꝙ si est aliqd sempiternũ ꝛ imobile: erit necessariũ isto mõ. ¶ Lõ firmaf̃. Nã iõ deª est neẽe esse: qz sic se determinat ad eẽ ꝙ nullo mõ põt nõ esse. igr si volũtas ita oparef̃: ꝙ nullo mõ possz nõ opari: nõ eẽt libera in operãdo sicut ꝺina essentia nõ est libera in essendo. ¶ ℙ. poc rõnales ideo distiguunt̃ a nãlib9: qz valent ad oppositꝝ. ex. 9. meta. vt superi9 allegatũ est. tũc sic. poª ista determiata circa vnũ oppositoꝝ ꝙ nõ põt in reliquũ nõ ẽ poª rõnalis nec liba: fz nãlis. Sz volũtas ꝑ te: ita determiaf̃ ad vnũ opp ꝙ nõ põt in reliquũ. ℊ nõ erit poª rõnalis nec liba. ¶ Cõfirmaf̃: qz illõ qđ de se determiaf̃ ad vnũ oppm nõ ẽ dñans determinatiuũ reu alicui9 indrñtie respiciẽtis indrñter oppositꝝ. exq̃. n. respiceret tñ vnũ oppom nõ possz dominari ad iducẽdũ altez oppom: qz tũc nõ respiceret totaz indriaz: fz volũtas determinat indriaz poc rõnalis ad oppositꝝ (vt ꝓbaf̃ ex sepe dicto tex. 9. meta. ab Ari. ꝛ ꝙmẽ.

UVA. BHSC. IyR_086_2

tatoꝛe qui posteꝫ cū pho ostēdit ꝙ potētia rōnalis valet ad oppositā: dicit ꝙ ꝗuis poꝰ rōnalis sit ad oppositā sil' in poꝰ: nō est tn sil' inactu reꝰ oppositoꝛū: ſz determinaꝛ ab appetitu vel ꝓpereſi.) Ex qbꝰ ísti ꝛcludūt ꝙ volūtas etiā diuina ꝗtū est ex pte sui nō libere ꝛ necessario agit circa obm ꝗlecūq; sit: sed solū libere: ꝙ aūt nec̄io agat: hꝫ est ex pte obiecti vel nāe circa quā agit que foꝛte determinat sibi talē moduꝫ nec̄itatis: ita ꝙ necessitas est ex pte obi nō ex pte poc. ¶ Sed qcqd sit de ísta opinīoe: videtur posse dici ad mētez doc. subti. ꝙ duplex est libertas: q̄daꝫ simplr: quedā ꝺictiōis. libertas simplr ſz quā p̄n cipiū libeꝛ sic agit ꝙ ei repugnat determinari ad actuꝫ p aliqd p̄us. sed si determinaꝛ hoc est ex se: ꝛ ex plenitudine sue pfectiōis. ꝛ per opm p̄nm nāle sic agit ꝙ determinaꝛ ad actū p aliqd p̄ius vel si ei repugnat determinari per p̄ri: hꝫ ē: qꝛ tale p̄nm est simplr p̄m: sic ꝙ nō hꝫ p̄us: ita ꝙ nō repugnat ei inc̄tū nāle est: sed inc̄tuꝫ p̄m. qđ nō ē de libero: qꝛ dato ꝙ sit p̄nm posteri. adhuc repugnat: determinari p p̄ri. Ista declaranꝛ in exēplis. Ignis. n. est p̄nm ꝛ cā nālis: ꝛ sil'r celū: sed ignis determinaꝛ ad actuꝫ caliditatis vel ad calefacere a dāte sibi esse: sic ꝙ statim ꝙ a cānte hꝫ esse: statim determinaꝛ ad calefacere: sicut graue determinaꝛ ad descēsuꝫ a dāte sibi grauitatē. sil'r celū determiaꝛ ad rotūditatē a causante nāꝫ ipsi. ꝛ ista determinatio per p̄ius ꝓpetit oi p̄n: nāli vbi nō sit p̄nm simplr p̄m. quēadmodū est intellectꝰ diuinꝰ: aut nā dīna: ꝗbus repugnat ista determinatio per p̄riꝰ rōne p̄mitatis nō rōne nālitatis. Exēplū de volūtate. volūtas in quocū ꝗ est p̄nm posteriꝰ. qꝛ pſupponit itellectū in essendo ꝛ in operādo. volūtas aūt est idifferēs ad agēdū. ꝛ nō agēdū aut si determiaꝛ ad agere: hoc est ex se ꝛ ex ꝓpa pfectione. ita ꝙ si volūtas velit aliqd necessario nō determiaꝛ ad illud velle a causante volūtatē (posito ꝙ hec volūtas esset causata) ſz tn̄ a causante hꝫ ret p̄nm determinatū sui ad hoc velle. ¶ Ex quo ꝛcludiꝛ ꝙ necessitas nālis ē maioꝛ necessitas determiatiōis ad actū ꝗ necessitas libertatis. p̄ necessitas excludit idetermiationē ex pte p̄nci py ꝛ ex pte cāntis p̄nm. Et p oppm ponit duplicē determinationē ex pte vtriuſq; Scōa nec̄itas tn̄ excludit determinationē ex pte cāntis. ſz nō ex pte p̄ncipy qō seipz determinat ex sui pfectiōe: ita ꝙ si volūtas ē pfecta nō pōt nō agere circa debituꝫ obm. ¶ Ex qbꝰ oibꝰ segiꝫ ꝙ libertas simplr stat cū necessitate. Sz alia libertas q̄ est ꝺictiōis est libertas ꝓtingētie ſz quā aliqꝺ p̄nm est indr̄ns ad agēdū ꝛ nō agēdū sicut est volūtas creata: ꝛ hec libertas nō stat cū nec̄itate: ſz solū p̄ est in voluntate dīna reꝰ eoꝝ q̄ sunt ad itra. Scōa est in eadē volūtate respectu eoꝝ que sunt ad extra.

Per hoc pōt responderi. ad rōnes alteriꝰ opinionis dicēdo ꝙ ꝛcludūt ꝙ nec̄iū ꝛ libeꝝ libertate arbitry: nō stāt sil': ſz non ꝛcludunt de libero libertate simplr: vt pz discurrēti p singulas rōnes. ¶ Ex bis apparet solo p̄me difficultatis dicēdo ꝙ volūtas diuina respiciēs obm p̄mariū sūme nc̄iuz ꝛ pfectū: nullaz pōt hꝫ ꝓtingētiā in se aut i actu suo. Nec̄ ex pte sui: cuz sit p̄nm sūme pfectū: ꝛ nec̄iuz: ꝗuis etiā sit liberuz. Nec̄ ex pte obiecti p idē. Sz in volūtate dīna respiciēte obm scōariū. ſ. creaturā pōt eē cōtingētia: qꝛ opaꝫ seu agit circa obm simplr ꝓtiges: ita ꝙ ꝗuis volūtas ex pte sui: aut actꝰ: determiaret sibi modū nec̄itatis: tn̄ qꝛ ꝓtigētia ꝓpetit obo q̄ repugnat necessitati: actꝰ dīne volūtat] ē ꝓtiges circa creaturā. Uñ aliqs actꝰ volūtatis pōt dici ꝓtingēs triplr. qđ ex pte sui ꝛ nō obi: ꝛ est actꝰ volūtatis nr̄e tendēs in deū: in quo tota ꝓtingētia est ex pte poc vel actus ipsiꝰ. Quidā ꝓtingēs ex pte obiecti: ꝛ non ex pte poc: aut actꝰ. sicut actus volūtatis dīne circa creaturā vbi nulla ꝓtingētia ꝓpetit ex pte poc: ꝛ iste actꝰ appellaꝛ ꝓtingens obiue. Aliqs postremo actꝰ ē ꝓtigēs ex pte vtriuſq; sicut qñ volūtas creata diligit creaturā. ¶ Ex qbꝰ apparet solo difficultatis q̄ p mota ē: ꝙ cū sit idez velle quo deꝰ opaꝫ circa eēntiā: ꝛ creaturā: ꝛ ipſuz velle reꝰ eēntie ē nec̄iuz: vñ est ꝙ nō ē nec̄iuz reꝰ creature: ꝛ ꝓz rño: qꝛ ſz tale velle sit nec̄iuz foꝛaſr ꝛ itrīsece: nō tn̄ obiue ꝛ terminatiue, nā sic ꝓcediꝫ ꝙ velle diuinū ē ꝓtingēs: ꝛ icipit eē obiue: ꝛ p respectū rōnis quē hꝫ ad creaturaz. ¶ Ad aliā difficultatē rn̄r ꝙ volūtas seipsa determinat se ad actuz: ita ꝙ nō p aliud in rōne actꝰ p̄mi aut scōi: nec̄ ē ymaginandū ꝙ volūtas p̄us nā seipaz determinet: ꝗ velit: ſz p̄ma ei deꝰ determiatio est in pōne actꝰ volēdi. sic ꝙ in ꝗcūq; instāti vult obz: p eodē īstāti se determiat. ¶ Sꝰ ꝓ vltima ísti atticuli ē ísta. In ꝗcūq; īstāti volūtas dīna determinauit futurū ꝓtingēs ad alterā ptē ꝺictiōis: sic libere ꝺtermiauit ꝙ potuit ꝺtermiare oppm: ita ꝛ in ꝗcūq; īstāti p̄ti pōt determiare oppm illiꝰ qō determiauit. Exēpli gr̄a. ab eterno determiauit deꝰ petꝝ saluari: ꝛ potuit determinare ipz dānari: sicut vtrūq; oppositoꝝ eo īstāti q̄ determiauit fuit in ptāte sua: ita ꝛ mō: ísta ꝓ sic itellecta ꝓbaꝫ. Agēs in mēsura simplicissima: ꝛ nō successiua eodē mō se hꝫ ad suā determinationē. eternitas ē talis mēsura: qꝛ ibi nulla ē successio. igiꝫ sic̄ ꝓcipim⁹ mō ꝙ deꝰ ab eterno ita determiauit futurū ꝓtingens ad alterā ptē ꝙ potuit determiare oppm: sic ꝛ mō. cū sit eodē mō in eadē mēsura simplicissima ꝛ iuariabili carente ꝗcūq; successiōe. maioꝛ huiꝰ rōnis vr̄ nota: qꝛ ex oppsito p̄dicati iferꝛ oppm subi. da. n. ꝙ agēs nō eodez mō se hēat in mēsura q̄ opaꝫ. g̃ alio ꝛ alio mō. g̃ sua opatio eēt variabilis. igiꝫ ꝛ mēsura: cū mēsura ꝛ mēsuratū sint vnigenea ꝛ eiusdez rōnis: vt vult ꝓmēta. 4. phy. iij. cōmē. mioꝛ aūt ꝓbaꝫ p illud Boety. ſ. de ꝓſol'. ꝓſa. 6. vbi ait. Eternitas ē interminabilis vite in se tota sil' ꝛ pfecta possessio. Et Ricardꝰ z. de tri. 9. ca. Carere ingt initio ꝛ fine: ꝛ oī mutabilitate dat eternū eē. Prob̄aꝫ ēt rōne: qꝛ ꝗcūq; opatio dei siue ad itra siue ad eꝝ ē simplex ꝛ idiuisibilis. igiꝫ ꝛ mēsura q̄ sibi ꝓportionaꝫ. igiꝫ ꝛc. ¶ Declaraꝫ ēt ꝓpom. Si. n. per ipoſe itelligerem⁹ deū adhuc nō determinasse volūtatē suā ad alterā ptē ꝺictiōis: ſz ꝗſi deliberare vt̄ vellet ísti ꝓdestinare: vl nō. itell's nr̄ bñ cape posz: ꝙ ꝓtigēter ipz ꝓdestinaret vl nō ꝓdestinaret. sic̄ pz in actu volūtatl nr̄e: ſz qꝛ sp imagiamur actū volūtatis dīne ꝗſi ꝓteritū: iō nō ꝓcipim⁹ libertatē in volūtate illa ad actū: ꝗſi iā fit posit⁹ absolute ab illa volūtate. Sz ista imaginatio ē falsa. illud. n. nūc eternitatis in quo ē iste actꝰ semp pñs est. Uñ itelligēdū ē de volūtate dīna siue volitiōe eiꝰ: vt est ísti⁹ obi sic̄ si ꝙ ipoſe nūc icipet deꝰ hr̄e velle in ísti ísto: ꝛ ita libere pōt deꝰ in nūc eternitatis velle qō vult: sic̄ si ad nihil eēt volūtas sua determiata. vñ ꝓdestinatio cuiuſcūq; nō trāsit in ꝓteritū: ſz ipsa coexistit ꝓteritis q̄ trāsierūt: nō tn̄ ipsa ꝓteryt: si alia ꝓterierunt q̄ coexistiꝛunt sibi. ¶ Et si dicas vba ꝓteriti tpis dicunt de deo ꝛ ver verificanꝛ. igiꝫ ē aliqd in deo qō ꝓteryt. ¶ Rn̄r ꝙ ver ba diuersoꝝ tēpoꝝ dicta de deo put verissime cōpetunt deo: nō significāt ptes tpis mēsurātis actū aliquē i ipo: ſz ꝓſignificāt nūc eternitatis q̄ſi mēsuras actū diuū: inquātū est coexñs pluribꝰ ꝓtibꝰ tpis: ꝛ iō idē est deū ꝓdestinare ꝛ ꝓdestinasse ꝛ ꝓdestinaturꝝ eē: ꝛ ita ꝓtinges vnū sicut aliud. qꝛ nihil est nisi nūc eternitatis mēsuras actū dīne ꝓdestinationis ꝙ nec est pñs nec ꝓterit⁹: nec futurꝰ: ſz coexñs oibꝰ illis. ¶ Sz ꝺ ísta ꝛclone instaꝫ. tu dixisti ꝙ eternitas ꝛ instās ipsiꝰ est mēsura sine successione. Cō tra. in quocūq; mēsura est ꝓtinges: ibi ē poſis successiue

UVA. BHSC. IyR_086_2

ꝑtraꝯ ꝓs ꝺictiõis. Sꝫ in iſtãti eternitatis determinatur futuꝝ ꝯtingẽs a ꝺina volũtate. igr̃ in iſtãti eternitatis eſt ꝓlis ſucceſſio. qꝺ negatũ eſt. ¶ Ꝑ. ꝙ iſta poſitio ponat mutationẽ in ꝺiuina volũtate: arguit̃ ſic. Actꝰ ꝺiuine volũtatis determinãs ꝯtingẽs põt cadere ĩdifferẽter ſup vtrũꝯ oppoſitũ. igit̃ (ſi ſe determiat ad vnuꝫ ſic ꝙ nõ ad aliud) fit nec̃io mutatio in tali actu. ¶ Ad iſta rñr ꝑmo ad ꝑm dicẽdo ꝙ iſtãs eternitat̃: ſꝫ in ſe ſit ſimplex ꝛ iꝺiuiſibile: bñs eſſe ꝑmanẽs ꝛ ſiſ̃taneũ: ꝯpatit̃ tñ ſecũ vtrãꝯ ptẽ ꝺictiõis. Nã ſicut ꝯtinet in ſe aut ſecũ ꝯpatit̃ totũ tpis fluxũ: ita ẽt ꝺictoria q̃ ſunt in ꝺiuerſis ptib⁹ tpis. Nõ tñ ymaginãdũ ẽ ꝙ ex iſta ꝯtinẽtia: vl̃ potius coaſſiſtẽtia ad ſucceſſiuũ: ſequat̃ aliq̃ diuiſio vl̃ ſucceſſio in iſtanti eternitatis: aut in ipſa eternitate: qꝛ ſucceſſiuũ eſt oĩo extriſecũ ab eternitate. ¶ Et ſi tu arguas ꝺictoria ꝑſit eẽ ꝙa in iſtãti eternitatis: qꝺ ẽ iꝺiuiſibile. ꝙ vl̃erũt ſil̃ ꝙa vl̃ ꝺabit̃ ſucceſſio in eternitate: qꝺ ẽ ꝓpoſitũ. ¶ Ad ꝫ ꝺr̃ ꝙ ꝺictoria ꝺici ꝑſit eẽ ſil̃ ꝙa vbi ꝯpanit̃ ad aliqꝺ iꝺiuiſibile limitatũ: qꝺ ſit meſura ipſoꝝ: ſꝫ non eſt ſic in ꝓpoſito. iſtãs. n. eternitatis ẽ ſimplr̃ illimitatũ ꝛ imẽſuꝫ: quẽadmodũ exña ꝺina reu cuiꝰ ẽ meſura. Mõque ſunt in eaꝺẽ meſura indiuiſibili illimitata nõ ſunt ſil̃. ¶ Ex ꝫ ꝑz ad ſcõaꝫ ptẽ ꝓntis cũ inferẽ ꝙ ꝺabit̃ ſucceſſio i eternitate. Negat̃ ꝓna ſꝫ tñ ſeq̃r ꝙ ꝺabit̃ ſucceſſio vel in eternitate vel in aliquo cui aſſiſtit eternitas. ¶ Ad ſcõaꝫ iſtãtiã factã rñr negãdo ꝓnaꝫ. mutatio. n. ẽ trãſitꝰ ꝺe oppoſito in oppm: vt ly ꝺe. ipoꝛtat ordinẽ nãe vl̃ tpis. qꝺ nõ eſt in volũtate ꝺina ꝺeterminãte vel in eius actu. ¶ Oꝛ ſi ꝺicas. ꝑus nã volũtas ꝺiuina ẽ nõ ꝺeterminans q̃ ꝫ itelligat̃ ꝺeterminans: igit̃ ꝫ mutatio. Rñr ad hoc. ꝙ ſi ordo nãe oppoſiti ad oppoſitũ ſufficit ad mutationẽ (qꝺ negat Scotꝰ in. 4. ſen. ꝺi. 43. q. 5. arti. 3.) ordo nãe ꝙuatiuꝰ nõ ſufficit: ſꝫ poſitiuꝰ. Utꝛ aũt talis ordo ꝑ. uatiue ſũptꝰ poſſit ꝓpetere volũtati ꝺine aut alicui exñti in ꝺeo. Teneo ꝙ nõ. Quis aũt ſit talis ordo ꝙuatiuꝰ vel poſitiuꝰ: ꝺeclarat Doc. ſub. in. z. ſen. ꝺi. i. q. z. ꝛ in. 3. diſti. 3. q. i. ꝛ alibi frequẽter. ¶ Sꝫ inſurgit vna alia difficultas ex dictis. Dictũ eſt ꝙ ꝺeꝰ in iſtãti eternitatis libere ꝛ cõtingẽter ꝺetermiat futuꝝ ꝯtingẽs ad alterã ptẽ ꝺictionis. ſ. petrũ ſaluari. ꝛ ꝓcedit̃ ꝙ imutabilr̃ determiat hoc futuꝝ. igit̃ vr̃ ꝙ nec̃io determinet ꝛ nec̃io velit ꝫ futurũ ꝯtingẽs: ꝛ ita nec̃io ꝛ ꝯtingẽter ꝺeterminat. qꝺ ẽ ꝓplicatio ꝺictionis. ¶ Ad ꝫ rñr ꝙ ꝺuplex eſt neceſſitas vna imutabilitatis que excludit oppm poſſe ſuccedere ei qꝺ ineſt alicui. Alia eſt neceſſitas ieuitabilitatis ſiue ꝺeterminatiõis q̃ nõ ſolũ excludit oppoꝫ poſſe ſuccedere alteri oppoſito: ſꝫ oĩo excludit ipm poſſe in eẽ: quẽadmodũ ꝺicimꝰ ꝙ ignis ſic eſt nec̃io calidus. aut ꝺeterminat ſibi gradũ caliditatis: ꝙ nõ põt ſibi ꝺeterminare gradũ frigiditatis. Loquẽꝺo ꝺe ſola ꝑa neceſſitate: ꝺe nec̃io vult q̃ ꝫ vult: qꝛ non põt ſuccedere oppm ei qꝺ ineſt. neq; ex ꝑte actꝰ. neq; ex ꝑte obi: qꝛ ꝫ nõ poſſ̃ eẽ ſine aliqua mutatione in ꝺeo: cũ obm eſſe volitũ nõ ponat aliqꝺ exĩ ipꝫ ꝺeũ. ꝛ nõ põt ꝺe nõ volito fieri volituꝫ vel eꝫ: qn ſit mutatio in aliquo. nõ. n. eſt trãſit⁹ ꝺe ꝺictoꝛio in ꝺictoꝛiũ nullo aliter ſe bñte: qꝛ tũc nõ eſſ̃ rõ q̃re illud ꝺictoꝛiũ magis eſſ̃ mõ ex q̃ ꝑri⁹: ꝛ q̃re illud falſum. Sꝫ ꝺe ſcõa actũ cõplacẽtie reſpectu cuiuſcũq; itelligibilis (inq̃tuꝫ ſario vult qõcũq; creatũ volitiõe efficaci ſiue ꝺetermiꝺẽ. Immo ſic vult cõtingẽter creaturã ſitate vellet eã foꝛe: neceſſario ẽt (nec̃itate ieuitabilitatis) eã crearet. ſaltẽ ꝙ nũc ꝙ qñ vult eã foꝛe. qꝺ ñ tenem⁹ Cõtingẽter ſigr̃ ꝺeꝰ ꝺetermiat futurũ ꝯtingẽs ꝯtingẽtia op poſita neceſſitati ieuitabilitatis: ſed nõ imutabilitatis. hec ꝓz Sco. in quoꝫ. q. 16. Sꝫ foꝛte poſſ̃ alr̃ ꝺici ꝙ in iſtãti eternitatis ꝯtingẽter ꝺeterminat futuꝝ ꝯtingens excluſa vtraq; neceſſitate nõ ſoluꝫ ineuitabilitatis: ſed etiaꝫ imutabilitatis: ꝛ hoc ꝓm Docto. ſubti. in quoꝫ. 7. q. ¶ Et hoc ꝺe tertio articulo.

Quantum ad 4m arti. Dicẽdũ ẽ ꝙ alr̃ iſte articulus ꝺeterminãꝺus eſt ꝓz viam ꝓꝺoꝛ. Aliter ꝓm viam Theolo.

Quantuꝫ ad ꝑm ẽ aꝺuertẽꝺũ ꝙ ꝑbi ex ꝺuob⁹ fundamẽtis negarẽt ꝺei ꝑſciam futuroꝝ. ¶ Primũ ẽ. qꝛ cũ ꝑſcia ꝺei nõ ſtat ẽa ꝯtingẽtia futuroꝝ. Si enim ꝺeus præſciret futura ac ipſa ꝺeterminaret ad eſſe: fruſtra eſſent ꝯſilia: leges: pene: præmia. laꝺatiões: ac vituperationes: que oĩa ꝺeꝺucit ꝑ⁹. ꝫ°. ethicoꝝ. ¶ Secũꝺuꝫ fundamẽtum eſt. qꝛ ꝺeus: aut nihil intelligit extra ſe. aut ſi aliquiꝺ intelligit ſoluꝫ intelligit in vl̃i vt exponit Cõmen. iz. metaph. cõmẽ. 37. ꝛ in ꝺe ſomno ꝛ vigilia inquit cõmẽ. Declaratum eſt in ꝑma ꝑbia ꝙ iſte intelligentie abſtracte intelligunt nãm vl̃em ꝛ nõ ꝺant niſi ſimile eius qꝺ habẽt. impoſſibile eſt qꝺ ꝺẽt intẽtiones indiuiꝺuales oĩno cum nõ habeant nãm cõprehẽꝺi intẽtionẽ particularez: ꝛ ille foꝛme iꝺiuiꝺuales nõ indiuiꝺuãtur niſi per mãm ꝛc̃. ¶ Quinq; rationes ad iſtaꝫ cõcluſionez aꝺducunt̃. Prima. ſi ꝺeus intelligeret ſingularia ꝯtingẽtia: aut itelligeret ipſa in vl̃i: aut in particulari. nõ in vl̃i: qꝛ iſta cognitio eſt cõfuſa: que nõ cõuenit ꝺeo. ſi in particulari (cũ iſta ſint ifinita) tũc ꝺaretur infinitũ in actu: qꝺ negat ꝑ⁹. ꝫ. ꝑhy. ꝛ etiã ꝺeus itellige ret infinita. vtrũq; ꝓns eſt falſum. ꝺe ꝓmo ꝑz. ꝺe ſcõo vo ꝓbatur: qꝛ qꝺ ſcitur: ſciẽtis ſciẽtia cõprehẽꝺitur: qꝺ aũt ſic cõprehẽꝺitur finitur: igit̃ ifinitũ eſſ̃ finitũ. qꝺ eſt cõtradictio. ¶ Secũꝺa ratio ſi ꝺeus intelligit ſingularia aut ꝫ erit per receptionẽ ab ipſis: ꝛ hoc nõ: qꝛ vileſceret intellectꝰ ꝺiuinꝰ. Aut hoc eſſ̃ ꝑ motionẽ eẽntie. ꝛ hoc ẽt nõ põt eẽ. qꝛ (cũ ipſa ſint indiuiꝺuũ cõtinẽs totã ꝑfectionẽ ſiue quiꝺitatis eminẽter ſubſiſtẽs: excedẽs in ifinitũ quodcũq; aliuꝺ iꝺiuiꝺuũ cuiuſcũq; alteriꝰ ſpẽi) nõ poterit repũtare (vt ſil̃itudo) ſingulare creatum. ¶ Tertia rõ. ſi ꝺeus itelligit oĩa ſingularia: itelligit oẽs partes cõtinui: quo ꝺato: ſequit̃ ꝙ cõtinuũ erit actu diuiſuꝫ ꝯpleta diuiſione: ſic ꝙ nõ erit vlterius diuiſibile. ꝓns ẽ flm. igit̃ añs. ꝓna ꝑbatur. ſignet̃ aliqꝺ cõtinuũ. tunc arguit̃. aut itelligit oẽs partes ꝓportionales ipſi⁹. ſi ſic. igr̃ ꝑter ꝑtes q̃s ꝺs itelligit nõ ſũt alie ꝑtes in quas: aut nõ poſſ̃ fieri diuiſio ꝯtinui. ꝛ ſic diuiꝺẽꝺo cõtinuũ in tales ꝑtes tãꝺẽ terminabit̃ ipſa diuiſio. Si vo ꝺicas ꝙ ꝺs nõ itelligit oẽs ꝑtes ꝓportionales: igit̃ nõ intelligit oĩa ſingularia. ¶ Quarta ꝛ penultima rõ. qñ ſeq̃r ex iſta poſitiõe ꝙ nõ ꝺabit̃ ꝓceſſus in ifinitũ in numeris. ꝓns ẽ falſum. ꝛ ꝑbatur ꝓntia. ſignetur numerus diſtans in infinitũ a binario: quẽ ꝺs itelligit. iſte nũerus cõtinet ifinitas vnitates. ꝛ ex ꝓnti ẽ ifinitus: ſꝫ nũero ifinito non ꝺatur maioꝝ. ꝙ iſte ẽ maxímꝰ: ſꝫ vbi ꝺaꝫ maximũ: ibi nõ ẽ ꝓceſſus in ifinitũ. igit̃ ꝛc̃. ¶ Ultimo arguit̃. Si ꝺs intelligit exĩ ſe. ꝙ intelligit oĩa puncta q̃ ſunt in linea. aut ergo inter primuꝫ punctuꝫ quẽ ꝺeus videt. ꝛ quẽlibꝫ alium cognitum a ꝺeo ẽ ꝺare medium. aut nõ. ſi ſic: ꝛ in illo medio ẽ punctus: iꝺẽ punctus mediabit inter primuꝫ punctum ꝛ ſeipſum. vt ꝺ ſe patꝫ. ſi non eſt medium. ꝙ punctus erit imediatus puncto. quod eſt improbatum. 6°. phyſicoꝝ. ¶ Sꝫ his nõ obſtãtibus teneo cõcluſionẽ iſtaꝫ tãq; certam ꝛ indubitabilẽ. ꝙ ꝺs oĩa intelligit ꝓm oẽm moꝺuꝫ ſue intelligibilitatis. ꝛ ratiões ꝑ iſta ꝛcluſiõe aꝺducte

UVA. BHSC. IyR_086_2

sūt in.q.8.iz.met.de itelligere dino.q̄re.Et iō ꝓ nūc tm̄ sufficiat rn̄dere ad obta ꝫ ꝓnez.¶Et ꝑ rn̄r ad ꝑm funda mētū phoꝛ q̄ pscia dei de futuro ꝓtingenti nō tollit ab ipso ꝓtingētiā:qz scia ista est ex determinatiōe dine vo lūtatis.vt dicet:q̄ ē libera ⁊ ꝓtingēs.qđ aūt ē ꝓtingēs ex suppone alicꝰ simplr ꝓtigētis:ē simplr ꝓtigēs.sic qđ ē ne cessariū ex suppone simplr necy:ē necīuz simplr. Deꝰ ēt cogscit futuꝛ ꝓtigēs nō solū ex determiatiōe ꝓtigēti vo lūtatis dine:sz cogscit futuꝛ ꝓtigēs sic euenire:qđ pt nō euenire:qz cogscit ipz inq̄m ꝓtigēs ē.Cōtigēs aūt vt ꝓti gēs:ē illō qđ pt alr se hre.Exq̄ segt̄ q̄ (cū cognitio dina nō sit alr de obo:q̄ obz sit aptū natū ꝯz suā entitatē) in telligi ipsa de ꝓtigēti nō pt eē necia ex pditiōe obi.⁊ ita neq̄ ex pte volūtatis dine:neq̄ ex pte scie dei in se neq̄ ex pte obi cogniti (sub q̄ rone cogscit) tollit ꝓtigētia a reb⁹.Phs aūt q pōit pmā cāz necio se hre circa res crea tas:si ponat pscias ipsi⁹ reꝰ ꝓtigētiū:ꝓñr hz ponere ex p scia dei ⁊ ex ei⁹ volūtate oia euenire de necitate:sz qz dis cordam⁹ ab ipso ī ꝑn⁹ discordam⁹ ēt ī ꝓne.¶Ad zm̄ eoꝛ fūdamētū.Rn̄r q si dicat phs deū nihil itelligere ex se hz itelligi motiue ⁊ termiatiue ab ipsis reb⁹.sic q ipe res moueāt itellectū dinuz:⁊ p se terminēt itellectionē diuinā vt dcm ē ī.q.pal.de itelligere dino.¶Et p hz rn̄r ad ꝑm mēboꝛ p⁹ rōnis phoꝛ q̄ cognitio ī vli ē ꝓfusa:verū ē vbi itellectio sit p motionē ipsaꝛ reꝛ: aut eaꝛ p se ter miationē.Sz ꝯz theologos deꝰ itelligit vnūqđq̄ distincte ⁊ in ptic̄lari p eēn⁹ ꝑpam.¶Et ad iprobationē zm̄ nūbzi dce rōnis q̄ ōs itelligeret ifi⁹ra:ꝓcedit ꝓñs ⁊ ꝓña.Et vlte riꝰ q̄ ifinita itellibilia sūt actu ī itellectu dino.Nec rōes ꝫ vtrūq̄ ꝓñs ꝓcludūt.Nō rōnes iprobātes infim in actu ⁊ pstertiz in mltitudie:q̄s nō iduxi supi⁹:sz hz Aꝛ.3.phy. qz nō sūt demōstratiue.vt ipsemet fatet.tex.c.40.Jngt .n.rōnabilr qđ igr his speculātib⁹ ex hꝫ videbit ⁊c.quē modū loquēdi hz qñ fac tm̄ pbabiles rōnes.¶Et pser tim rō de nuō ifinito nō ꝓcludit:q̄ assumit q oīs nūer⁹ ē nūerabilis:q̄ rō eq̄ bñ ꝓcludit q ifinitas ī poa nō ē polis in nūeris sic.Oīs nūer⁹ in poa ē nūerabilis in poa.oē nu merabile ī poa ē ptrāsībile in poa.⁊ oē ptrāsībile in poa ē finitū in poa.igit oīs nūer⁹ infinit⁹ in poa est finit⁹ in poa. ¶Dōm ē igr q in rone Ari.ꝯz quā ꝑbat nō dari nūerū ifinitū in actu.vz.in ista.oīs nūer⁹ ē nūerabilis:oē nume rabile ē ptrāsībile.igr ⁊c.Altera p̄missaꝛ ē neganda.vz. minoꝛ:qz nūer⁹ ifinit⁹ (ꝯz modū sue ifinitatis in re) ē q accipiēdo de ipo ptē post ptē:nūq̄ sit tot⁹ actu accept⁹:⁊ ita repugnat ifinitati nūeri q sit ptrāsībilis.¶Et si di cas q ifinitas actualis in nuō: oīno repugnat nuō. Tū ꝑ.qz.5.meta.c.de q̄titate.⁊ ē tex.c.18.multitudo si sit fi nita:nūer⁹ ē.igr oīs nūerus ē mltitudo finita. Tū zº qz io.meta.tex.c.2.pluralitas ⁊ mltitudo mēsurāt vno:sed nulla multitudo ifinita pōt mensurari aliq̄ finito.ex. 6º phy.t.c.19.igr nō ē dare mltitudinē infinitā. Tū 3º nu mer⁹ cāt ex diuiōe ꝓtinui.3.phy.t.c.68.Sz ꝓtinuū nō pt eē actu diuisuz in ifinita:qz illa aut eēnt idiuisibilia aut disibilia.nō ꝑ mō:qz tūc ꝓpōeret ex idiuisibilib⁹.Si zº mō:tūc pt vlteri⁹ diuidi:⁊ tūc nō ē diuisū actu ifim:sic ar guit Aꝛ.6.phy.t.c.3.¶Rn̄r ad ista ⁊ ꝑ ad ꝑm dr:q ī ista rone ꝓmittit falla ꝓntis:qz segt̄ mltitudo ē finita.g̃ nu merus.sic arguit Ari.sz ōstruēdo añs nō valz.¶Ad zm dr q nūer⁹ ifinit⁹ nō pōt mēsurari vno aut q̄ūq̄ alio fi nito finities sūpto:sz bñ si ifinities sumatur.vnde nuō ifinito nō repugnat vno ifinities sūpto mēsurari.¶Ad 3m dr q nūer⁹ alr cāt q̄ ex diuiōe ꝓtinui.cāt.n.ex distin ctiōe eēntiaꝛ quā cāt ꝺdictio.vñ sic aliō ē vnū:qđ est sy nonomū enti (hz ē ꝓuertit cū ente.p ꝓmē.io.meta.ꝓmē. 5.⁊.8.) ⁊ aliō ē vnū de gne q̄titatis.ꝑm vnuz ē ꝑnm nūeri trāscēdētis.zm ē ꝑnm nūeri de gne q̄titatis.Et 5º.meta. tex.c.12.distiguit vnū nuō ab vno qđ ē ꝑnm nuōꝛ: volēs q vnū nuō repit in mā.Unum qđ ē ꝑnm nuōꝛ sine mā. Innuēs p hz q nūer⁹ alr cāt q̄ ex diuisiōe māe seu conti nui:cui⁹ ꝑn ē vnū qđ ē sinonomū enti.Ex gb⁹ oib⁹ cōclu dim⁹ q ex rōnib⁹ Ari.nō ꝓuīcimur negare mltitudinez ifinitā in actu in itellectu dino.¶Nec ēt rō ꝫ scōz ꝓñs pme rōnis pncipalis ꝓcludit.cū dr a phis q oē scitū:scie tis scia finit.¶Dōz ē q finit q̄tū ad actū sciēdi nō fm se vt dcz fuit.in.q.de itelligere dino.Scōz hz dixit Aug. iz.de ci.dei.c.18.pfecto oīs ifinitas q̄dā ieffabili mō do finita ē:qz scia ei⁹ ipsi icōphēsibilis nō ē:q̄re ifinitas nu meroꝛ scie dei q̄ ꝓphēdit eē nō pt ifinita ⁊c.Ex q̄ oclu dit q qcqd scia dei ꝓphēdit siue finitū siue ifinitum reꝰ scie dei finit:nō tm̄ in se.¶Et si arguas.tale vnūqđq̄ est q̄le est in itellectu vē cogscētis:aliqn cogscēs decipet. igr si reꝰ ꝓphēsibilis dine oia sūt finita (q̄ scia seu ꝓphēsio vissima ē) igr oia ifinita sūt finita in se.¶Rn̄r q illud qđ ē realr ⁊ simplr finitū:ē in se finitū:sz nō qđ ē finituz in actu ꝓphēsibilis:aut ꝯz quādā ꝓportionē ad actū ꝓphē sibilis ipi⁹.Nā nūeri ifiniti:ꝓcedit eē finiti reꝰ scie dei:nō in se ⁊ simplr:sz ꝯz quādā ꝓportionē ad scias ꝓphēdētes ipsos.Nec icōuenit ī vno actu ꝓphēsibilis ifinito ꝓcludi ⁊ ꝓtineri ifinita:qñ qdē iter duo pūcta finita in linea assi gnata ꝓtinent ifinita pūcta.Silr iter q̄scūq̄ duo istātia sūt ifinita itermedia.Jnter q̄scūq̄ duas lineas:sūt ifinite linee.iter q̄scūq̄ duas supficies sūt ifinite supficies me die.Sic in ꝓpositō.¶Ad foz⁹ rōnis dr ꝓcedēdo añs.⁊ negādo ꝓñaz.Nā ꝑ tāto ifim ꝓcedit esse finitū in scia dī: qz hz talē ꝓportionē ad ipaz q eā nō excedit.⁊ hz mō pt dici hre modū finiti:qz ifra ābitū talis scie finit ⁊ termi nat.realr tñ ꝯz q ꝓcipit a deo: aut ī se ꝓsideratū est ifim. ¶Sz adhuc isurgit vna difficltas:qz ifim ꝯz q ifim:ē ico gnitū.ex ꝑ phy.t.c.35.Et.z.met.t.c.11.Uñ cō.ibi.Jmpole ē.n.nos itelligere lineā ifinitā:nisi qñ acipim⁹ eā finitā. igit si ifinitas repugnat cogscibilitati:a nullo itellū erit cogscibilis.⁊ ita nō ab itellū dino.¶Jsta difficltas reg reret ꝓplixā ōtermiationē qūo ifim possit cogsci.p nūc tm̄ breuiter dicēduz ē q ifim accipit duob⁹ modis.ꝓmo fm modū sue entitatis.vt.s.ps accipit post ptē:eo mō q̄ ifim hz eē in reb⁹:⁊ sic a nullo itellectu nec creato nec icreato pōt cogsci:qz dū itell's gcūq̄ itelligeret ptē post ptē:nū q̄ oia itelligeret.⁊ sic ñ itelligeret vt ifim:sz fim. 2º pt ac cipi ifim vt oēs ptes q̄ sūt in po in ifinito sil accipiant vt qđā totū sil ī actu:⁊ sic pt cogsci ab itellū ifi⁹ ꝓphēdēte oēs tales ptes.cuiusmodi ē itell's diuin⁹.Et saluat dcm phi q̄ ad itell'z nr̄z:q itelligit discurrēdo ab vno in aliō. et vnū post aliō.Et sic vez ē illō scōi meta.q si cāe eēnt ifinite:nihil itelligeret a nob:qz oporteret eas oēs cog sci:Hoc aūt nō posst itell's nr̄ figillatiz discurrēdo ab vno in aliō:⁊ post vnū itelligēdo aliō.¶Sz ꝫ ista rnone ista tur dupl̄r.ꝑ:qz rō ifiniti cōsistit ī actu pmixto poꝰ vt vult Ari.3.phy.tex.c.58.Uñ se hz sic dies ⁊ agon vt igt Ari.⁊ Cōmē.igt.nō oz itelligere de eēntia ifiniti actū demon stratū:vt hoiez aut domū:sz actū ꝓpoꝰ cuz poa.igr sillas oīuz ptiū ifiniti:repugnat ētitati ifiniti.Sz q repugnat entitati alicꝰ:repugnat eiº cogscibilitati.qz vnūqđq̄ sic potest itelligi q̄tū ad oēs ptes sil.¶Jtē zifim ꝯz q ac cipit ps post ptē ī ipo:ē fim:qz qđ ē actu acceptū ꝑ ē fini cipit ps post ptē.igr sic cogscere ifim:nō est cognitio ei⁹ ꝯz mo dū sue infinitatis.¶Ad ꝑm rn̄r q qcqd repugnat entita ti simplr alicui⁹:repugnat eiº cogscibilitati:ñ tū oz q̄ qđ quid repugnat entitati ꝯz aliquē modū cēndi: repugnet

UVA. BHSC. IyR_086_2

cognoscibilitati. Exẽm albedini ⁊ nigredini repugnat eẽ tia simplici: secꝰ itelligẽtia ꝯpositiua: aut diſtiua. ꝑ mõ ðs
ſil'in ſubo eodẽ (ꝛ nõ repugnet eis eẽ in eodẽ ſubo abſo- itelligit ifiᵐ in q̃ itellũ nõ ẽ fl'itas. ⁊ꝰ mõ nõ. ¶ Sꝛ adhuc
lute) tñ nõ repugnat eis ſil'cogſci. vñ gcgd repugnat en- iſtaꝛ. qꝛ ſaltẽ itells din ſil'itelligit ifinita vl' ifinitos nũe
titati eaꝝ abſolute ⁊ ſimpl'r repugnat cogſcibilitati eaꝝ. ros. igr̃ ðs ſil'poterit itelligere vnũ ifiᵐ: qꝛ ex illis ifinit]
nõ mi gcgd repugnat ẽtitati eaꝝ �fz iſtũ modũ ſil'tatis: re- nuõ ĩtellectis: põt itelligi fieri vnũ ifiᵐ. Sic arguit phs
pugnat cogſcibilitati eaꝝ �fz iſtũ modũ. Sic in ꝓpoſito. 7. phy. t. c. 4. ſ. ⁊. 6. de ifinit]. ſi eẽnt in re eꝝ. ſi igr̃ itelligit
nũeri ifiniti ſr̃ in poᵃ ita q̃ nõ repugnat ẽtitati alicꝰ nũe- ſil'ifinita. igr̃ ſil'itelligit ifiᵐ. q̃ dato ſeq̃r q̃ ðs ifiᵐ poſſet
ri eſſe ſimpl'r: qꝛ q̃cũq; nuõ dato p̃t dari aliꝰ ⁊ aliꝰ in ifiᵐ. ꝓducere: qꝛ qð ſil'itelligit: ẽ factibile ab eo: qꝛ ſi ſil'itelli
nulli g̃ nuõ ifinitoꝝ repugnat eẽ ſimpl'r (⁊ tñ ſil'eẽ repu- git ifiᵐ: rõ cogſcẽdi ipſiꝰ hz vnã ydeã: ⁊ p ons poſſz ꝓduci
gnat eis.) ꝑñt tñ ſil' itelligi ab itell'u ifiᵗᵒ ꝯphẽdẽte totaz vt vnũ. ¶ Rñdeo q̃ cogſcit ifinita ſil'. ⁊ ifiᵐ ſil'. ſz ñ ſeq̃r
multitudinẽ ifinitoꝝ nuõꝝ. ¶ Per ꝟ rñr ad foraᵃˢ pᶜ rõis cogſcit ifiᵐ vno actu ⁊ ſil'. igr̃ ifiᵐ ẽ ſil' factibile ab eo. Uñ
negãdo maiorẽ q̃ gcgd repugnat entitati �fz aliquẽ mo- hec ẽ fl'a. oẽ cogſcibile a deo vnico actu: ⁊ ſil': ẽ ſil' factibi-
dũ: repugnat eiꝰ cogſcibilitati. Et mior ꝯcedit. ¶ Sꝛ ſi le ab eo. pꝛ. n. ꝟ eẽ fl'm de tpe. ſil'. n. cogſcit tps ⁊ oẽs ptes
arguas. gcgd repugnat entitati: repugnat cogſcibilitati: tpis: nec tñ põt ſil'totũ tps ꝓducere. Et iõ nec oẽ cognitũ
ifinitas repugnat ẽtitati. g̃ ꝛc. ¶ Maior ⁊ mior ꝯcedũt a ðo vnica ydea: p̃t ſil'ꝓduci a ðo. qꝛ vt dcm̃ ẽ: ſucceſſiuũ
Sꝛ negaꝛ argu. qꝛ ꝯmittit fallaciã figure dictiõis. nã ly (quẽadmoᵐ ẽ motꝰ ⁊ tps) vnã ydeã hñt in deo: ⁊ tñ repu
gcgd i maiõe dic eẽnᵃˢ. ly ifiᵗᵃˢ. dic modũ. Et ita ꝯmutat gnat eis ex nã eoꝝ q̃ ſint �fz ſe tota ſil'. Hoc idẽ ꝑz ĩ nob.
rẽ i modũ. ¶ Pro ðcl'atiõe tñ miorꝭ ẽ aduertẽdũ q̃ cũ qð. n. vno actu ꝯcipim̃ nõ poſſum̃ ſil'i effectu ꝓducere.
dr̃ ifiᵐ repugnat ẽtitati. ſi accipiaꝛ ifiᵐ �fz ẽtitates ipoꝛta- ¶ Ad rõnẽ ſcðaz pho ꝝ ꝑncipalẽ rñr q̃ ðs intelligit ſin-
tas ꝑ ptes ifiniti: ſic fl'a ẽ. Nulla. n. eaꝝ: nec aliq̃ entitas gularia ꝑ motionẽ eẽntie. ⁊ ad ĩprobatõez rñr q̃ (qꝛ eẽn
ipſiᵃˢ ifiniti: repugnat ifinitati. Si aũt accipiaꝛ ifiᵐ �fz mo- tia dina ꝯtinet vtualr̃ ⁊ eminẽter vnũqðq; ens) põt ĩpz
dũ ifiniti. g̃ ẽ ſil'tas illaꝝ entitatũ (qꝛ alr̃ nõ ẽ ꝑpe ifiᵐ: ſz repñtare ĩtellectui ſuo. Neq; obſtat q̃ ſit repñtatiuum:
finitũ) tũc nõ ſeq̃r ꝛcl'o: ſz ẽ figura dictiõis ꝯmutãdo rẽ excedẽs ſingulare ĩtelligibile. qꝛ ſi aliqð limitatũ p̃t eẽ
in modũ. ¶ Ad zᵐ rñr q̃ modꝰ cogſcẽdi ifiᵐ ab itell'u fi- rõ cogſcẽdi diſtincta reᵘ vniꝰ obi: mlto magl illimitatũ ad
nito ⁊ potẽtiali ẽ in accipiẽdo ptẽ poſt ptẽ: qꝛ iſte modꝰ illð ⁊ ad aliõ. Sꝛ ſi eẽntia eẽt limitata reᵘ alicꝰ vniꝰ ðter-
cogſcẽdi ꝓpetit tali intellectui ex nã ſua: ita q̃ ꝗtũcũq; minati cogſcibilis: ipa eẽt determiate rõ cogſcẽdi illud.
actu acceptũ ſit fiᵐ: tñ reſtat aliõ ⁊ aliõ accipiẽdũ i ifiᵐ: ⁊ igr̃ (ſi ipa ſit illimitata reᵘ pluriũ cogſcibiliũ) põt eẽ ex
ita cogſcit ifiᵐ ſincathegoᶜᶜ ñ cathegoᶜᶜ. q̃ totũ ifiᵐ ⁊ qð- ſe rõ cogſcẽdi qðcũq; illoꝝ. Illimitatio. n. non aufert ab
libꝫ ipſiꝰ ſit actu acceptũ ⁊ ptrãſitũ. Et cũ tu dicis q̃ mo- aliquo aliq̃ pfectiõez. Sꝛ ſtãte pfectiõe q̃ erat ad aliqd
dus ifinitatis nõ ẽ i accipiẽdo ptẽ poſt ptẽ. negaꝛ ꝟ. ĩmo q̃ſi põit pfectõez ſil'ez ad aliõ. ⁊ ꝯcedit q̃ tale illimitatũ
eẽ ifiniti (ſiue ĩ ꝛtiuis ſiue diſcret) ẽ i fieri ⁊ i ſucceſſiõe eq̃ pfecte ⁊ eq̃ diſtincte repñtat qðcũq; cogſcibile ac ſi re-
vt ſupiᵃ alleg ẽ ex. z. phy. ¶ Sꝛ adhuc iſtaꝛ ꝺ rñonẽ ad pñtareᵗ ꝑ ꝓpriũ ⁊ formale repñtatiuũ ipſiꝰ. ¶ Et cũ tu
ꝑ̃ſic. Sic ipoſe ẽ q̃ aliqd ſit ſub mõ ſibi repugnãte: ita dicis q̃ nõ ẽ eẽnª ꝑpa ſil'itudo hᵒobi aut illi. ¶ Rñr q̃
ipoſe ẽ q̃ ſub illo mõ itelligaꝛ eẽ itell'u vo. ſic i exẽᵒ dato. nõ ẽ ꝑpa. ſic q̃ ita ſit hᵒqð nõ alteriꝰ: ſz bñ ẽ ꝑpa. qꝛ pfe-
ſic ſil'tas eẽndi repugnat albedini ⁊ nigredini reᵘ eiuſdẽ cte ⁊ diſtincte repñtãs ipz ſub ꝑpa rõne. ¶ Sꝛ iſtaꝛ ꝺ rñ
ſubi: ita eis repugnat ſic itelligi. g̃ ſtat maior. q̃ gcgd re- ſionẽ: qꝛ Auer. loco ꝓalleg. ðſõ. ⁊ vigi. arguit q̃ itelligen
pugnat ẽtitati �fz aliquẽ modũ eẽndi: repugnat cogſcibi tie abſtracte nõ itelligũt ĩdiuidua. qꝛ ſi ſic: eẽnt mãles ⁊
litati ꝫ eũdẽ modũ eẽndi. ⁊ tũc accipiaꝛ iſta mior. infiᵐ agerẽt ꝑ ꝯactũ. g̃ ꝫ ipz nulla itelligẽtia p̃t itelligere ĩdi
ꝫ oẽs ptes ſil'acceptas repugnat entitati. g̃ infiᵐ ꝫ oẽs uiduũ ⁊ ſingl'are. ¶ Ad ꝟ rñr q̃ ꝯña ꝯmẽ. initiꝰ huic ꝓ-
ptes ſil'acceptas repugnat cogſcibilitati: ſz ðs ñ cogſcit poni. Oẽ agẽs ⁊ patiẽs ĩ q̃cũq; gñe ẽtiũ ẽ eiuſdẽ rõnis. ⁊
niſi qð ẽ cogſcibile. g̃ ðs nõ cogſcit ifiᵐ ꝫm oẽs ſuas ptes ꝑ ꝟ ꝫ ipz ĩ. z. ðaĩa. ĩ ꝯmẽ. is. itẽtiões ymagiate nõ põt
ſil'. Sꝛ ꝫ rñonẽ. ifiᵐ nõ accipiꝰ ꝫ ꝓpriũ modũ ifiniti ni mouer itell'z poſſez ſine aliq̃ qð ẽ itell's i actu: qð träſfert
ſi accipiaꝛ ꝫ ſil'tatẽ ptiũ. g̃ ðs ñ cogſcit ifiᵐ ꝫ q̃ ifiᵐ. aut eas ðordie ĩ ordinẽ: ꝟ ẽ ðordie mãlis ⁊ extẽſi ad ordinẽ
ifinita ꝫ q̃ ifinita. ¶ Rñr q̃ qñ dr̃. gcgd repugnat enti ſpũalis ⁊ inextẽſi: q̃ vt ſic träſferẽs eſt itellectus agẽs. q
tati ⁊c. vl' modꝰ accipiꝰ ꝑ mõ eẽndi. ⁊ tũc ꝯcedit q̃ gcgd facꝫ poᵃ itellecta: actu itellecta: ⁊ ita cũ ſingl'are ſẽſibile ſit
repugnat ẽtitati ꝫ aliquẽ modũ eẽndi illð ẽt repugnat mãle ⁊ extẽſũ: nõ poterit mouere itelligẽtiã abſtractã: q̃
cogſcibilitati ꝫ eũdẽ modũ. ſic arguebaꝛ i exẽplo de al- ẽ oio ĩmãlis ⁊ ĩextẽſa: ⁊ ita ſeq̃r (ſtãte iſta ypoteſi) q̃ cũ
bedie ⁊ nigredie: qꝛ repugnat cogſcibilitati vtriuſq; q̃ i- agẽs ⁊ patiẽs ſint ꝑpoꝛtiõata in q̃cũq; gñe ẽtiũ: q̃ ſtũ ad
telligaꝛ ſil'eẽ i eodẽ ſbo. Sꝛ ſi modꝰ accipiaꝛ. vt ẽ modꝰ eẽ mãle vl' ĩmãle: itelligẽtia abſtracta ñ p̃t itelligere ſin
cogſcẽdi aut cognitiõis: ſic negaꝛ iſta. gcgd repugnat ali gulare ſenſibile recipiẽdo ĩmediate ſpẽz ab ipſo vl' ꝑ eiꝰ
cui ẽtitati ꝫ aliquẽ modũ eẽndi: repugnat cogſcibilita- motõez. Sꝛ cũ ꝟ ſtat q̃ poſſit itelligere ſingl'are ſẽſibile
ti rei ꝫ modũ itelligẽdi: qꝛ aliq̃ modꝰ repugnat rei g̃ tñ ꝑ eẽnª ꝓpriã: q̃ vtualr̃ ⁊ eminẽter ꝯtinet ipz ſingl'are. vt
nõ repugnat eiꝰ cognitiõi. ſicut ſil'tas repugnat albedini dõz ẽ. Et ita ſeq̃ndo hãc rñſionẽ negãda eẽt ꝯña ꝯmẽ. qꝛ
⁊ nigredini in eẽ: q̃ tñ nõ repugnat eaꝝ cognitiõi. cũ poſ- negãda ẽ ꝓpõ cui initiꝰ. ñ. n. oꝛ q̃ agẽs ⁊ patiẽs obz ⁊ poᵃ
ſint ſil'itelligi ſil'tate ſe tenẽte ex pte cogñis. Ad ꝓpoᵐ ap- ſint eiuſdẽ rõis: ſz ſufficꝰ q̃ ſint ꝑpoꝛtõata. q̃ rl'o ꝑpoꝛtõis
plicãdo repugnat ifiᵗᵒ ꝟ̃ oẽs ſuaꝭ ptes ſil'. ⁊ tñ iſta ſil'taꝭ magl regrit diſſil'itudinẽ q̃ ſil'itudinẽ ꝑpoꝛtioabiliũ. ſic
nõ repugnat cognitiõi: ſic q̃ ſil'ſil'tate cognitõis itelligũ al's dẽz ẽ. vñ ꝟ rl'o ſp eſt iter diuerſas nãs ⁊ alteriꝰ rõnis.
tur ab itellu dino: q̃ ſil'tas ẽ modꝰ cognitiõis nõ cogſcibi quẽadmẽ iter totũ ⁊ ptes: iter mãz ⁊ foraᵃˢ: iter actũ ⁊ põz.
liũ. vñ ſic ðs actu nouit ifiᵗᵃ i poᵃ: ſiue ſint i poᵃ actiua ¶ Oꝛ ſi tu arguas. Inter põz cogſcẽtẽ ⁊ ipz cognitũ reg-
ſiue ſint i poᵃ actiua ⁊ paſſiua creature: ita q̃ ifinita i poᵃ rit maior ſil'itudo q̃ ſit ꝓpoꝛtio: qꝛ oĩs cogᵗ fit ꝑ aſſil'atio
ſint actu cognita a ðo: ſic ðz q̃ ðs ſil'nouit ifiᵗᵃ: ita q̃ ſit nẽ cogſcẽtis ad cogᵐ. ex ꝑ de aĩa. t. c. 33. z. ðaĩa. ⁊ alibi fre
ſiltas cognis ifiᵗᵒʳ: ñ tñ ðs nouit ifinita ſil': ita q̃ ſit quẽter. ¶ Ad ꝟ rñr q̃ iſta aſſilatio poᶜ cogſcẽt] ad cogni
ſiltatis ifinitoꝝ: qꝛ ſi ſic fl'z itelligeret. nã ly ifinita ſint a tũ nõ ẽ ꝫ eẽ nãe aut ꝫ modũ eẽndi nãlẽ vtriuſq; ſz ẽ ꝑ
ðo ſil'cognita: nõ tñ ifinita ꝫ ſil'tatẽ ſuã i eẽndo cogſcũt ſolã receptõez ſpẽi ⁊ ſil'itudis a re ſicuti ẽ ſpẽs itelligibi
a deo. ¶ Põt ẽt alr̃ dici q̃ ſecꝰ ẽ aliqd itelligere itelligẽ- lis aut actus itelligẽdi: ⁊ ita ꝑ ſpẽm aut ſil'itudinez aliq̃

UVA. BHSC. IyR_086_2

receptã ab obiecto: potẽtia assimilat obo ꝛ nõ fz modũ essendi nãlez. ꝛ ꝟ est qõ hz Ari. in. 3. de aia. ꝙ nõ oz itelle ctuz eẽ terrã realr ad ꝟ ꝙ terrã cognoscat: sed sufficit: ꝙ sit tale ītẽtionalr: q̃le ẽ illud qõ cognoscit ꝛ itelligit. vñ tex. c. 38. lapis nõ est in aia: fz spẽs lapidis. Hec rño ẽ ad hoc ꝙ itelligẽtia abstracta nõ est mãlis: si mãle itelligat ¶ Sz ꝺ rñonẽ ista: qz si ꝺmẽor hz ꝑ fũdamẽto sue ꝺñe: ꝙ agẽs ꝛ patiẽs sũt ꝓportiõata (hoc ẽ eiusdẽ rõnis in q̃/cũq; gñe entiũ q̃tũ ad eẽ mãle ꝛ imãle) seq̃r ꝙ singula/re sensibile nõ poterit mouere itellectũ nz. ꝺñs ẽ fz fz Ari. 3. de aia. tex. c. 10. igr ꝛc. ꝛ ꝺña pz. qz itellect9 nr ẽ imã lis ꝛ singulare ẽ sensibile ꝛ mãle. ¶ Ad ꝟ rñr. ꝙ aliõ est log de itellectu nro cui9 itelligere õpẽdet a corpe aut ab aliq̃ exĩte in corpe (cũ itellect9 polis recipiat ab ymagi/natiõe ītẽtionẽ itellectã. ex. 3o de aia.) aliud ẽ log de itel ligẽtia abstracta cui9 itelligere nullo mõ õpẽdet ab aliq̃ exĩte in corpe. Sz ẽ simpr abstractũ a corpe tãq; ab obo ꝛ tãq; a subo. itells igr nr poterit itelligere singulare p re flexionẽ ad fantasmata a qb9 mouer itells polis recipiẽ do spẽz itelligibilẽ. Sz directe ꝛ p se nõ põt moueri itel/lect9 a singulari sensibili neq; a spẽ imediata cãta ab ipo sicut ẽ fantasma cũ sit spẽs extẽsa ꝛ mãlis. Sz ꝟ dici nõ põt de itelligẽtia abstracta: cũ fz eẽ ꝛ fz ei9 opõnẽ ꝓpriã (que ẽ itelligere) nullo modo depẽdeat a mã ꝛ a corpe. ¶ Sz adhuc instat qz si itelligẽtia itelligit singulare p eẽntiã ꝓpriã (que eminẽter ꝺtinet ipz singulare) oz ꝙ eẽntia ei9 moueat talẽ itellectũ vt ẽ aliq̃ mõ sil'itudo ei9 ꝛ forma imitatiua ipsi9. Sz ita ẽ ꝙ eẽntia itelligẽtie nõ põt esse sil'itudo ipsi9 singularis cũ sit imãlis. ꝙ non pote rit eẽ rõ cognoscẽdi re eiusdẽ. ¶ Ad ꝟ rñr. ꝙ aliud est formale repñtatiuũ alicui9: ꝛ aliõ est vtuale repñtatiuũ illi9. Exẽplũ. ponam9 ꝙ vle ꝛ pticulare itelligant p ean/dẽ spẽz. sic ꝙ vle itelligat p spẽz min9 vlis. Spẽs min9 vlis est formale repñtatiuũ min9 vlis: ꝛ repñtatiuũ vtua le respectu magis vlis: ꝛ ita qõ est formale repñtatiuuz vni9 est respectu alteri9 virtuale. sic eẽntia itelligẽtie vir tualiter ꝛ eminẽter ꝺtinẽs singulare sensibile poterit eẽ vtuale repñtatiuũ: ꝛ ita ymago vtualr repñtans singula re sensibile ex ꝺtinẽtia vtuali singularis in essentia itel ligẽtie: qz ꝺtinẽs aliqd in entitate: ꝺtinet ẽt in cognosci bilitate. ¶ Et si ꝓteruiẽdo dicas ꝙ eẽntia isti9 singula/ris sensibilis nõ põt repñtari p eẽntiã oio imãlẽ. ¶ Ne gat ꝟ: qz iter rõnẽ cogscẽdi ꝛ obz cognitũ nõ regrit sil'i/tudo: fz ꝓportio. sicut nec iter po93 ꝛ obm cognitũ. vt di/ctũ est. ¶ Ad 3am rõnẽ ꝓncipales ꝙ via phoz cũ dr: si ꝺs itelligit singlaria: itelligit oẽs ptes ꝺtinui ꝛc. Rñdetur ꝺcedẽdo ꝺñaz. Et cũ iferr ꝙ ꝺtinuũ erit actu diuisuz cõ pleta divisiõe: negat ꝺña. ¶ Pro q̃ ẽ nõndũ ꝙ ꝺs itelligit diuisionẽ ꝺtinui eo mõ q̃ pole ẽ ipsaz fieri aut eẽ. fz cõti/nuũ sic ẽ pole dici ꝙ vna divisiõe exĩte in actu nec̃io stat po9 ad aliã. ꝛ cũ reductiõe poc nõ tñ ad fcm esse: fz ẽt ad fieri stat alia po9 nõ reducta ad actuz: neq; fz fieri. neq; fz fcm esse. ¶ Et ꝟ põt ꝺfirmari p illud Auer. 3. phy. cõ mẽ. 69. vbi assignat rõnez. vñ est ꝙ q̃ta magnitudo ẽ in po9: tãtã ꝺtingit esse in actu. nõ sic in numeris. rõ est fm ipm: qz oẽs poc que sunt ad ptes magnitudinis: sunt poc eiusdez potẽtialitatis ꝛ eiusdẽ rõnis. nõ sic in nũeris. sic etiã in ꝓpsito. poc q̃ sũt ad diuisionez: nõ sũt vni9 poten tialitatis totalis quẽadmodũ sũt poc ad augmẽtũ. ꝛ rõ. qz po9 que est ad diuisionez: ẽ po9 ad mãz: po9 ad augmẽ tũ: est ad foz93 fz Auer. loco ꝓallegato ꝺmen. 67. mã aũt est terminata ꝛ nõ terminãs. foz9 ꝙ oppom terminat: ꝛ nõ terminat ab aliq̃: ꝛ iõ (fz ipz) ifinitas accidit rei ex mã ꝛ finitas ex foz9. ꝛ iõ poc q̃ sũt ad augmentũ magnitudis (cuz sint poc ad formã vnã) sũt poc ptiales vni9 potẽtia/litatis totalis: ꝛ ꝙ opposm (cũ poc q̃ sunt ad diminutionem seu diuisionez magnitudis sint poc ad mãz ex pte cuius nõ est stat9 ꝛ termin9 (tales poc nõ sũt vni9 potentialitat totalis: ꝛ iõ nõ pñt sil'oẽs reduci ad actũ: fz cũ po9 reduc/cta ad actũ fieri vl facti esse: stat alia po9 nõ reducta ad actũ fieri vl facti esse. de9 igr ītelligẽs tales potẽtias ad diuisionez: sic ītelligit: ꝙ ītellecta vna diuisiõe in actu: itelli/git po93 ad alterã. ꝛ itelligit quãlz diuisionez seoz sũ termi/nari p ꝺtinuũ. ¶ Et si dicas. de9 sil'itelligit oẽs diuisiones ꝺtinui. igr ꝺtinuũ sil'erit actu diuisũ fz oẽs ptes in intel lectu dino. ¶ Rñr ꝙ diuisiões sil'actu itelligi ab itelle ctu dino põt esse dupl'r vl sil'tate se tenente ex pte actus ꝓphendẽtis oẽs actuales diuisiões: vl z° mõ sil'tate se te nente ex pte ptiũ diuisaz. ꝑ mõ de9 sil' intelligit oẽs diui siões ꝺtinui. qz nulla est diuisio q̃ nõ cadat sub actu itel ligendi dino. z° mõ ds nõ sil' intelligit tales divisiões: qz ta lis ītellectio ĩplicat ꝺdictionez: qz essz itelligere divisionẽ ꝺtinui sub mõ sibi oio repugnãte. ꝛ talis intells essz fal/sus. Et ꝟ est qõ dr a nõ nullis ꝙ ista ꝓpõ. de9 sil' itelligit oẽs diuisiões ꝺtinui: est distinguẽda. put ly oẽs. ꝑt tene/ri ptitiue ꝛ diuisiue. vl z° mõ collectiue. ꝑ mõ ẽ va. z° mõ fla. ꝑ mõ est sensus ꝙ q̃cũq; diuisiõe ꝺtinui assignata: il/la intelligit a do. z° mõ ẽ sensus. ꝙ oẽs diuisiões ꝺtinui sũt vise a deo ꝛ intellecte sic ꝙ ipsis signatis: nõ sũt ples signabiles: ꝛ iste sensus est falsus: qz quãlz divisionez intel lectã a deo ꝺcomitat poc infinite ad infinitas diuisiões potẽtiales: ꝛ ñ pñt q̃tcũq; signari: gn ples sint signabiles cũ sint infinite: quelibz tñ est visa a deo. vnde nõ potest aliqua assignari: quin sit visa a deo. ¶ Ad penultumam phoz rõnem respondetur vno modo cõcedẽdo ꝙ deus videt ifinitos nuos dicẽte Aug9. iz. de ci. dei. c. 18. Absit vt dubitem9 ꝙ ei. s. õo sit ignot9 aligs nũer9. ds. n. oẽs nuos nouit q̃s infinitos eẽ certũ ẽ. ꝛ negat ꝙ det aligs nũer9 infinit9 dicẽte Aug. vbi ꝑ9. infinitoz nuoz nõ est nũer9. ¶ Et ad ꝓbatiõez ꝙ det nũer9 ifinit9. Cũ ar. si ds videt infinitas spẽs nuoz. g̃ videt aliq̃s spẽz nũeri in infinitũ distãtez ab vnitate. ¶ Rñr ꝙ nũez aliquem esse infim aut distare in infim ab vnitate ĩplicat ꝺdictõez. qz p Ar. 3° phy. ois nũer9 ẽ nũerat9. oẽ nũeratũ ẽ fim. g̃ ꝛc. ¶ Ites nihil est mensurabile p aliqõ: qõ aliq̃tiens sũptũ ei9 q̃tã tatez nõ attigit. nũer9 aũt est mltitudo mẽsurata p vnũ: fz vnitas q̃tienscũq; sũpta nõ attigit nũez infinitũ. (si daret) igr vnitas nõ mensuraret talez nũez: ꝛ p ꝺns nõ essz nũer9. ¶ Sz hec rõ paz ꝙincit aduersariũ vt supe rius dcm est. ¶ Quicqd sit de ista rõne. seqndo rñsionẽ ꝺcedit ꝙ de9 videt multitudinez ifinitã nuoz. nõ tñ vi det numez ifinituz. neq; ois multitudo est numer9: fz so luz finita: fz bñ e3. ois nũerus est multitudo. Diffinit. n. numer9 p multitudinez tãq; p gen9: ꝛ ita est dare multi tudinez maiorez quocũq; nuõ assignato vl assignabili. qz tota multitudo nũeroz (cũ sit ifinita) excedit quelz numez datuz. quũ glz talis sit finit9. ¶ Aliter põt dici negãdo istã ꝺñaz. vz. de9 videt infinitos nuos. g̃ in nũe/ris nõ erit ꝓcessus in ifim. Et ad ꝓbatiõez ꝺcedit ꝙ de9 videt nũez in ifim distãtez ab vnitate seu hñtez ifinitas vnitates: ꝛ ꝺcedit ꝙ iste est maxim9 nũer9 q̃ maior dari nõ põt. Et cũ dr. g̃ nõ erit ꝓcessus in infi9 in nũeris. Rñ det ꝙ ifinitũ capit dupl'r. s. cathegorematice ꝛ sincathe gorematice. cathegorematice idẽ ẽ qõ ꝓstãs ex ptib9 ifi/nitis nõ hñs terminũ ꝛ finez. Ut ꝑt dscribi quẽadmodũ dscribit doc. sub. in q̃lz. q. 5. ꝙ est illõ cui nihil entitatis deest in nã in q̃ est infim. eo mõ quo est possibile oẽz enti tatez talis nãe cõtineri in aliquo vno: qõ addit: qz forte nõ est pole tale ifinim ꝺtinere p idẽtitatez seu fofalr oẽz entitatez nãe ꝛ essentie in q̃ est ifim: fz sufficit ꝙ ꝺtineat

UVA. BHSC. IyR_086_2

ẽm illã nãz virtualr ⁊ eminenter. ⁊ isto mõ si dareť nu/merus ifinit⁹ hñs in se ifinitas vnitates: cõtineret quẽlz aliũ nũeꝝ finitũ in se realr ⁊ p idẽtitatẽ: aut saltẽ vtualr ⁊ eminẽter: ⁊ ita ꝯtineret oẽz nũeꝝ q̃tũ polẽ ẽ ꝯtineri in aliq̃ vno. vl̃ pt ꝺscribi ifinitũ tale p excessũ ad qõcũq; ali ud finitũ i nã in q̃ ẽ ifini^{m} sic. ifini^{m} ẽ qõ excedit qõcũq; finitũ nõ fz aliq̃ ꝺtermiatã ꝓportionẽ: fz vltra oẽz ꝺter/minatã ꝓportionẽ vl̃ ꝺtermiabilẽ: ⁊ ita nũer⁹ ifinit⁹ in se vl̃itellũ dino (si dareť) excedit quẽcũq; aliũ nũeꝝ finitũ vltra oẽz ꝓportionẽ ꝺtermiatã assignabilẽ. Sz ifini^{m} capiť z^{o}: fincathegorematice: ⁊ ẽ illꝺ qꝺ ñ sic ẽ aliq̃^{m} gn mai⁹ illo dari posſz. ⁊ isto mõ ponim⁹ ifinitatẽ i nũer] suc cessiue. nã cũ nũer⁹ cãeť ex ꝺfiſiõe ꝯtinui. ex. z. phy. ⁊ cõti nuũ ꝺici possit i ifinitas ptes succeſſiue: segť nũeꝝ posse mltiplicari in ifi^{m} succeſſiue. Capiẽꝺo ifi^{m} fincathegorematice. Applicãꝺo ℔ ad ꝓpo^{m} si assigneť nũer⁹ ifinit⁹ cathegorematice i itellũ dino iſte nũer⁹ erit maxim⁹ ⁊ maior isto dari ñ pt: ⁊ ꝓcedo ℔ statũ. sic q; ad maiorẽ nũerũ ꝓcedi ñ pt. Sz si signeť nũer⁹ ifinit⁹ fincathegorematice in se vl̃ itellũ dino: sic i tali nuũ ifinito fincathegorema tice signato: nõ ꝺať stat⁹ sic nec ꝺať i ꝺiſiõe ꝯtinui. ¶ Et si arguas q; tũc ꝺeť stat⁹ accipiendo nuõs ifinitos fincathegorematice: qz si õs videt istos nuõs: videt aliquẽ numeꝝ i ifini^{m} ꝺistãtẽ a p⁹ ſpẽ nũeri. g̃ talis ꝯtinet ifinitas vnitates: ⁊ ex ꝓñti ẽ ifinit⁹ cate^{ce}. ¶ ℞ñ q; ꝺistãtia ista ifinita: vl̃ accipiť cathego^{ce} vl̃ fincathe^{ce} si p⁹: ꝓcediť ꝓña si z^{o}: negať. gcũq;. n. nũer⁹ ꝺistat i ifi^{m} cathegoze^{ce} hz ifinitas vnitates: fz si fincathegoze^{ce}: ñ ẽ veꝝ. ¶ Ad vlti^{m} cũ ꝺr iter p^{m} pũctũ g ẽ i linea ⁊ quẽlz aliũ z̃c. ¶ ℞ñr ab aligꝺ⁹ q; ista ꝺistributiua oẽ ⁊ qõlz: pñt teneri collectie vl̃ ꝺisiue. Si p⁹: nõ ẽ mediũ iter p^{m} pũctũ a ꝺo cognitũ: ⁊ quẽlz aliũ exñtẽ i linea. Si z^{o} ꝓcediť. Et ista rño pt ꝓfir mari p illꝺ Ax. 6. phy. t. c. 54. añ oẽ moueri p̃cedit mutatũ eẽ: ⁊ eõ ly oẽ nõ pt teneri nisi ꝺisiue: qz si tenereť colle ctiẽ: ista eẽt fla: añ oẽ mutatũ eẽ p̃cedit moueri: qz cũ mo ueri ñ sit sine mutato eẽ: añ oẽ mutatũ eẽ collectie sũptũ p̃cederet mutatũ eẽ. Silr ꝓcediť a pho. q; añ oẽ tps fuit tps q̃ ppõ nõ põt eẽ vã nisi capiẽꝺo ly oẽ ꝺisiue ⁊ p ℔ facilis ẽ rño ad arg^{m}. ¶ Alr pt ꝺici q; modus iſte arguẽꝺi nõ tz: qꝺ pt ꝺclari i mltis exẽplis. Nã arguo ꝺ nũer] quẽadmodũ aſ ꝺ pũct]. Quero vtꝝ iter p^{m} nũeꝝ: ⁊ quẽlz aliũ nũeꝝ cognitũ a ꝺo possit eẽ nũer⁹ maior. si sic: g̃ ꝺabiť numer⁹ maior p̃ nuõ ⁊ q̃cũq; alio a ꝺeo cognito. ⁊ p ꝺñs iſte i ifi^{m}. Est ẽt alia istãtia. q̃ro. n. vtꝝ p⁹ pte ꝯtinui ⁊ oi alia pte ꝯtiui a ꝺo cognita: sit ps mior i ipo: aut ñ. Si sic g̃ ꝺa ꝺñs ista ps nõ ẽ a ꝺo cognita. Si ñ ꝺať mior ps i ꝯtinuo: g̃ di ꝺať vnica rño. p q̃ ꝑmittiť q; iſte ꝓpones nõ sũt eeꝺẽ .iter p^{m} pũctũ i linea ⁊ quẽcũq; aliũ a ꝺeo visuꝫ: ẽ pũct⁹ medius ⁊ ꝺicere q; est aliquis punctus medius iter p⁹: ẽ vã vt pt iduci p oĩa singularia: qz iter p^{m} pũctũ ⁊ bũc aliũ a ꝺo cognitũ ẽ pũct⁹ medi⁹: ⁊ sic ꝺ singulr i ifi^{m}: g̃ ista nõ ẽ pũct⁹ medi⁹. Ex ista. n. segť: q; p̃m⁹ punct⁹: ⁊ glz ali⁹ aligs ẽ pũct⁹ medius iter p^{m} pũctũ ⁊ quẽlz aliũ cognitũ a ꝺo: qz ꝓpõ ꝓtic̃lar] ⁊ ꝺefiniti^{va} ẽ fla: ꝺ q̃lz singlar] ꝺẽce ꝓtic̃lar] ⁊ ꝺefinite ẽ fla: vt pz ituẽti. nõ ẽ ꝺare aliquẽ pũctũ singlarẽ q; sit medi⁹ iter p^{m} pũctũ ⁊ quẽlz aliũ visũ a ꝺo. ¶ Jtẽ si ẽ aligs pũct⁹ medius iter p^{m} pũctũ ⁊ quẽlz aliũ visũ a ꝺo: ⁊ iste pũct⁹ medi⁹ (gcũq; ꝺeť) ẽ ali⁹ pũct⁹ a p̃ pũcto. g̃ ẽ aligs pũct⁹ medi⁹ iter p^{m} pũctũ ⁊ seip̃z. qꝺ ẽ ipole: qz sic eẽt me^{m} ⁊ extremũ re^{u} eiusꝺẽ. Qz igr exꝺo ñ segť fl̃z: iõ ñ segť. iter p^{m} pũctũ linee ⁊ quẽ cũq; aliũ pũctũ a ꝺo visũ ẽ pũct⁹ medi⁹. g̃ ẽ aligs pũctus medi⁹ iter p^{m} pũctũ linee ⁊ quẽcũq; aliũ pũctũ a ꝺo visũ: fz ℔ ẽ fallacia ꝓñt]. ⁊ figure ꝺictiõis: qz i p^{a} ꝓpõne: pũct⁹ medi⁹ i ꝑꝺicato stat ꝓfuse tm̃: eo q; segť sig^{m} vl̃e affirmatiuũ mediate. In z^{o} pũct⁹ medi⁹ stat ꝺtermiate i subo: qz sine oi sig⁹ vl̃i p̃cedẽte. Arg^{r} g̃ affirmatiue a supiori ad sũũ iferi⁹ sine sig⁹ vl̃i. ⁊ p ꝺñs ẽ fallacia ꝓñt]. Cõmutať ẽt q̃le qꝺ i ℔ aliqꝺ. siue termin⁹ supponẽs ꝓfuse i terminũ supponẽtẽ ꝺtermiate. ¶ Per ℔ rñr ad fo$^{z^{os}}$ argu. cũ aſ. iter p^{m} pũctũ z̃c. pz q; ñ segť sic nõ segť. ꝺs oi nuõ viso videt maiorẽ. g̃ de⁹ videt nũeꝝ maiorẽ oi nũero viso. añs ẽ verũ: qz q̃lz ei⁹ singlaris ẽ vã: ⁊ ꝓñs ẽ flm: qz ex ipo segť q; ẽ polis aliq; nũer⁹ maior oi nuõ viso a ꝺo. ⁊ sic seq̃reť q; aliqs nũer⁹ ñ videreť a ꝺo. ¶ Eodẽ mõ rñr cũ aſ. iter p^{m} pũctũ ⁊ quẽlz aliũ visũ a ꝺo ẽ linea media aut ñ. ¶ ℞ñr cõcedẽꝺo ptẽ affirmatiuã q̃ vã ẽ. Et cũ aſ. si sic cũ in illa linea media possint assignari pũcta: illa pũcta media non erũt visa a ꝺo. Dꝺz ẽ q; ñ segť. pp cãz p̃ꝺcãz: qz i maiore linea media stat ꝓfuse: ⁊ i miore fit ꝺscẽsus ad lineã ꝺter miatã siue ꝺtermiate supponẽtẽ: sic ñ segť. Oi pte ꝯtiui cognita a ꝺo ẽ ps mior i po^{a}. ⁊ i illa pte miori sũt miores ptes i po^{a}: g̃ sĩ ptes mores i ꝯtinuo oi pte cognita a deo. ꝑmisse sũt vẽ ⁊ ꝺclo ẽ fla. q̃re ñ tz mod⁹ arguẽꝺi pp cãm p̃ꝺcãz. ¶ Et ad ꝓbatõez cũ capis (p positũ) linea cadit iter p^{m} pũctũ ⁊ quẽcũq; aliũ eiusꝺẽ linee visũ a ꝺo. ¶ Di co q; ñ ẽ ℔ po^{m} ⁊ ꝓcessũ: fz ꝓcessũ ẽ ponẽ: lineã i p̃ꝺicato. s. q; iter p^{m} pũctũ ⁊ quẽlz aliũ visũ a ꝺo ẽ linea me⁹ ex q̃ ñ se q̃alia vt pz ex p̃cedẽtib⁹. ¶ Sz aſ ꝺ p̃ꝺcãz rñonẽ. Cõcesſũ ẽ. q; hec ẽ fla. aligs ẽ pũct⁹ medi⁹ iter p^{m} pũctũ ⁊ quẽlz aliũ a ꝺo visũ. sua igr ꝺictõia ẽ vã: ℔. s. nihil siue null⁹ pũct⁹ ẽ medi⁹ iter p^{m} pũc^{m} linee ⁊ quẽlz aliũ visũ a ꝺo. Tc aſ sic. In q̃cũq; q̃to nullũ ẽ mediũ iter aliq̃: illa sĩ ĩmediata: fz p te i linea nullũ ẽ me^{m} iter p^{m} pũctũ z̃c. igr p̃m⁹ punct⁹ i linea ⁊ glz ali⁹ a ꝺo visus: sĩ ĩmediata. maior pz ex opposito. si. n. aliq̃ sũt mediata: ⁊ tñ sũt i eodẽ q̃to. g̃ ẽ me^{m} iter illa. g̃ p oppo^{m}. si nullũ ẽ me^{m}: illa sĩ ĩmediata. mior ẽ data ⁊ ꝓcessa. g̃ z̃c. ¶ Ad ℔ rñr q; hec ẽ va. null⁹ ẽ pũct⁹ medi⁹ iter p^{m} pũctũ ⁊ quẽlz pũctũ linee visũ a ꝺo. Tũ qz nec p̃m⁹ pũct⁹ ẽ medi⁹ iter p^{m} pũctũ ⁊ quẽlz aliũ eiusꝺẽ linee visũ a ꝺo. nec ali⁹ pũct⁹ a p̃ pũcto ẽ medi⁹ iter p^{m} punctũ linee ⁊ quẽlz aliũ eiusꝺẽ linee. g̃ null⁹ punct⁹ ẽ medi⁹ sic. Tũ qz q̃lz singlar] isti⁹ vl̃is ẽ va: vt pz iducẽti: qz nõ ℔. hic pũct⁹ h⁹ linee ẽ sic medi⁹. neq; ℔ pũct⁹ alio signato. et sic ꝺ singul. Tũ qz ei⁹ ꝺictoria ẽ fla vt p⁹ ꝓbatũ ẽ: hec. s. aligs pũct⁹ ẽ medi⁹ iter p^{m} pũctuz z̃c. Concedo g̃ q; null⁹ punctus est medi⁹ iter p^{m} pũctũ: ⁊ quẽlibz aliũ eiusꝺez linee. ¶ Ad fo$^{z^{os}}$ ar^{m} ꝺico q; mod⁹ arguẽꝺi ñ valz: fz ẽ falla ꝓñtis cui⁹ rõ ẽ: qz si ista fo^{a} valeret: teneret vtute isti⁹ medy: gcgd segť ad ꝓñs: segť ⁊ ad añs: iõ cũ seq̃: si nullũ ẽ me^{m} iter aliq̃ pũcta alic⁹ linee: illa sũt ĩmediata: vr q; seq̃tur: nullũ est mediũ iter p^{m} pũctum ⁊ quẽlz aliũ pũctum eiusꝺẽ linee. g̃ p̃m⁹ pũct⁹ ⁊ glz ali⁹ sũt ĩmediati. Sz ℔ fallit: qz ista. nullũ ẽ me^{m} iter aliq̃ pũcta alic⁹ linee: nõ ẽ ꝓñs ad istã: nullũ ẽ mediũ iter p^{m} pũctũ ⁊ quẽlz aliuz eiusꝺẽ linee: qz nõ segť. ñ nihil ẽ mediũ iter p^{m} pũctũ ⁊ quẽlibz aliũ eiusꝺẽ linee. igiť nullũ est mediuz iter aliq̃ puncta eiusꝺẽ linee: añs ẽ veꝝ: ⁊ ꝓñs fl̃z: fz ẽ tz ꝓñtia: qz in ista. nulluz est mediũ iter aliq̃ pũcta alicui⁹ linee neganť pũcta vl̃r. nõ sic aũt in ista. nullũ est mediũ iter p̃muz punctũ linee: ⁊ quẽlibet aliuz: qz negatio precedens signum vl̃e affirmatiuũ nõ negat vl̃r terminũ: cui illꝺ signũ vl̃e affirmatiuũ addiť. ꝺe gb⁹ modis arguẽꝺi pz in simili. si sic arguiť. si nihil põt eẽ minus ptib⁹ ꝯtinui ille ptes sũt

UVA. BHSC. IyR_086_2

minime: sz nihil põt esse min⁹ vna pte cõtinui ⁊ q̃lz alia pte eiusdẽ ꝯtinui: g̃ vna ps ꝯtinui: ⁊ q̃libz alia ps sũt minime: hic est silis defect⁹ q pri⁹: qz hec. s. nihil est min⁹ ptibus ꝯtinui: nõ est ꝯñs ad istã. nihil est min⁹ vna pte continui ⁊ q̃libz alia pte ꝯtinui: qõ tñ oporteret ad b̃ q fo⁊ arguẽdi valeret. hic tñ est bonus modus arguẽdi. iter q̃cunq; pũcta in linea nullũ est mediuz: illa sũt imediata: sz iter p̃m pũctũ linee ⁊ quelibet aliũ: nullũ est medium. g̃ ⁊c. Sed minor est falsa vt supra ꝑbatũ est.

Dimissa opi. phor q̃tũ ad istũ articulũ ponit cõclusio catholica theologor q̃ ẽ. De⁹ ifallibiliter nouit qõlibz futurũ ⁊ ꝯtingẽs ex determinatiõe diuine volũtatis. ¶ Dec ꝯclo ꝑbat sic. Aliqõ est futurz ꝯtingens: vel g̃ a se vel ab alio. nõ a se: qz nihil ꝑducit se ipm ad eẽ. ex ꝑmo de trini. Aug. ⁊ z° de aia. tex. ꝯmẽ. 47. igit ab alio: ⁊ cũ nõ sit ꝓcessus in infinitũ: est deuenire ad vnũ p̃mũ qõ est cã futuri ꝯtingẽtis: tale est de⁹. Sz quũ in deo ⁊z oẽs sint due rõnes cãndi: videlicet itellect⁹. ⁊ volũtas. cãbit g̃ futurũ ꝯtingẽs aut p itellectũ aut p voluntatẽ. nõ p itellectũ: qz itellect⁹ vt ꝓcedit volũtatẽ est p̃n̄ agẽdi mere nãl⁹ ⁊ nec̃io vt oñsũ ẽ superi⁹ẽt de mẽte Ari. igit volũtas diuina erit p̃n̄ futuri ꝯtingẽtis ⁊m q tale est. Sz cũ itellect⁹ diuinus natus sit itelligere q̃cqd est a volũtate diuina. aut determinat ipsa volũtas ad eẽ: segt q itellect⁹ diuin⁹ itelliget futurũ ꝯtingẽs ⁊ certificabit de ipso ⁊m modũ q̃ post dicet. ¶ P. ois cognitio respectu alicuius determinati effect⁹ vel est a cã ad effectuz vel ab effectu ad cãm: cognitio futuri ꝯtingẽtis diuina nõ est ab effectu: qz vt sic vilesceret itellect⁹ diuin⁹ g̃ est a cã. vel g̃ erit a cã q̃ est ipsemet de⁹: vel ab alia: nõ ab alia: qz p rõnẽ ꝓzẽ vilesceret itellect⁹ diuin⁹. g̃ talem effectũ de⁹ cognoscit p se inq̃tũ est cãns b̃ effectũ: sz nõ inq̃tũ est cãns nec̃io. Aliogn ois effect⁹ eueniret nec̃io. igit cognoscit tale ꝯtingẽs per b̃ q est ꝯtingenter cãns: sed de⁹ nõ ꝯtingẽter cãt p itellectũ añ oẽz actũ volũtatis diuine. igit cãt p volũtatẽ q̃ est p̃n̄ p̃mũ simplr ꝯtingẽter operãdi. Et ita p b̃ q itellect⁹ diuin⁹ ituet diuinã voluntatẽ determinãtẽ futurz ꝯtingẽs ad esse aut ei⁹ determinationẽ ifallibilem: itellect⁹ diuin⁹ nouit ifallibiliter talẽ effectũ futurz. Est g̃ modus cognoscẽdi futurz ꝯtingens hoc mõ. Intellect⁹ diuin⁹ itelligit futurz ꝯtingẽs ex determinatiõe diuine volũtatis determinantis tale futurũ ad alterã ptẽ ꝺictiõis: qõ ꝑus erat neutrũ: qz idifferẽs: ⁊ qz determinatio diuine volũtatis est imutabilis ⁊ nullo mõ ipedibilis: iõ itellect⁹ diuin⁹ itelligẽs talẽ determinationẽ: ⁊ b̃ vl ex ituitiõe ipsi⁹ determinatiõis in se: vel ex b̃ q ista determinatio repñtat in eẽntia ꝯcurrẽte volũtate determinãte: nouit itellect⁹ diuin⁹ tale cõtingẽs ifallibil⁹ futurz: qõ ꝑus erat in itellectu dino neutrũ ⁊ ideterminatum respectu ytriusq; ptis ꝺictionis. ¶ Uñ ymaginãda sunt. 4. istãtia nãe. in p̃ istãti in eẽntia diuina pñtant itellectui dino termini simplices quoz vnio est ꝯtingẽs. sic q eẽntia diuina est itellectui dino rõ itelligẽdi simplicia. In scõo istãti itellect⁹ diuin⁹ itelligẽs terminos simplices ꝓponit ipsos ad iuicẽ: ⁊ tũc cõplexio ẽ neutra in itellectu sic q neutra ps ꝺictiõis in tali istãti est determinate va. s. iudas dãnabit vel nõ dãnabit. In 3° istãti volũtas diuina eligit alterã ptẽ. s. istã. iudas dãnabit. ⁊ tũc ꝓpło ꝯtingẽs fit determiate va. Dac ãt ꝓplexiõe exñte determiate va ex acceptiõe diuine volũtatis. in 4° istãti eẽntia diuina repñtat istã ꝓplonẽ determinate verã itellectui dino: ⁊ tũc itellect⁹ istã ꝓplonẽ intelligit eẽ verã: ita q sic eẽntia repñtat ꝓplones nec̃ias itellectui dino: ⁊ ẽ sibi rõ itelligẽdi ipsas: ita ẽt sibi repñtat ꝓplones ꝯtingẽtes: ⁊ ẽ itellectui dino respectu ipsarũ rõ itelligẽdi. Differẽter tñ q⁊ re" nec̃iaz ẽ rõ itelligẽdi añ oẽz actũ volũtatis dine ipsa dina volũtate nõ ꝯcurrẽte ad vitatẽ ipaz seu ad eaz itellectionẽ. sz re" ꝯtigẽtiuz sic ẽ rõ itelligẽdi: q tales ꝓplones nõ ꝑcise cognoscũt vt repñtate in dina eẽntia: imo vt determinate a dina voliõe: ⁊ sic eẽntia dina nõ ẽ rõ itelligẽdi sine volũtate.

Contra istã ꝓnẽ istaz triplr. ꝑ sic. qñcũq; aligd determiaz ꝯtigẽter: sic q pole ẽ ipz nũq; fuisse determiatũ: p talẽ determiationẽ nõ põt b̃ri euidẽtia certa ⁊ ifallibilis de ipo. Sz volũtas dina ita determiat q pole ẽ ipaz nũq; fuisse determiatã. igr ⁊c. ¶ P. z° vel dina volũtas ẽ determiata re" oiuz vl nõ: si nõ b̃r ꝓpoſi tũ q p hꝺ determiationẽ nõ cogscerent oia cõtigẽtia. si sic segt q ẽ determiata re" act⁹ volũtatis create: sz b̃ vr falsũ. g̃ ⁊ añs. falsitas ꝓntis ꝑbat. nã q̃ro aut determinationẽ volũtatis dine segt nec̃io determiatio volũtatis create aut nõ. si nõ. g̃ p visionẽ talis determiatiõis nõ cognoscit ifallibil⁹ tale futurz ꝯtingẽs. si sic. g̃ sic nõ ẽ i ptãte volũtatis talis determiatio dina sic nõ ẽ in ptãte ei⁹ determiari ad actũ. ꝑuz p volũtatẽ dinã: ⁊ sic ita nãl⁹ agit talis volũtas sic̃ q̃cũq; alia cã nãlis: qz sic̃ posita ꝺterminatiõe dine volũtatis nõ ẽ oppositũ i ptãte agẽtis nãlis: ita i ꝓposito. ¶ P. 3° q̃tũcũq; volũtas nr̃a sit determiata ad alterã ptez ꝺictiõis: ⁊ itellect⁹ nr̃ clare videat determiationẽ: nõ segt q ifallibil⁹ talẽ ptẽ futurã cogscat ex eo q volũtas nr̃a ꝑt oppositũ velle. igr visio talis determiatiõis nihil fac ad b̃ q aligd ifallibil⁹ cogscat. cũ eniz volũtas dina nõ nec̃io: sz ꝯtigẽter determinet. segt q itellect⁹ diuin⁹ ꝑ b̃ q respicit talẽ determinationẽ in eẽntia sua nõ ifallibil⁹ cognoscat tale futurz.

Ad hec ñdet. ⁊ ꝑ ad p̃m dicẽdo q istꝺ arg̃m bz solui a q̃cũq; catholico. nã oẽs ponũt q de⁹ cogscit futura ꝯtigẽtia. vl g̃ ꝯtigẽter vl nec̃io: nõ nec̃io. b. n. tãq; icõueniẽs oẽs nituñt euitare. Si ꝯtigẽter tũc arg̃ ꝑbãdo q nõ ifallibil⁹ cogscit. nã q̃cũq; aligd sic scitur qõ ꝑt nũq; fuisse illꝺ scitũ: ñ ifallibil⁹ scit: sz qõcũq; futurũ sic scit q põt nũq; fuisse scitũ. g̃ nũq; futurz ifallibil⁹ scit. ꝺña pz. ⁊ ꝺclo ẽ falsa. g̃ aliq̃ p̃missaz: nõ minor vt pz ⁊z oẽs. g̃ maior cui initit tota vis rõnis. nã vbi põ nr̃a ponit determinationẽ dine volũtatis: arg̃m a fili põit sciam itellect⁹. Dico igr q illa ꝑpõ ẽ falsa q̃ assumit p maiori. ¶ P. ꝺ q̃ aduertẽdũ ẽ q ꝛz õtermiatio volũtat⁹ dine ad alterã ptẽ ꝺictõis possit ñ fieri ⁊ eẽ: ⁊ sic ꝓñr ꝺs possz ñ scire tale vl tale futurz. Ex b̃ tñ nõ segt q tal⁹ notitia de futuro determiato nõ sit ifallibilis. ⁊ rõ est qz nõ dr ifallibilis p eo qõ nõ ꝑt alr eẽ gn sic sciat. Sz p b̃ q ẽ ipole talẽ õtermiationẽ eẽ: ⁊ itellectũ dinũ nõ scire talẽ determinationẽ: sic̃ ipole ẽ aliqõ futurz eẽ ⁊ dinũ itellectũ nõ cogscere illꝺ. ¶ Sz istaz qz eq̃ bñ cogscerem⁹ certitudinalr effect⁹ futuros q sũt a volũtate nr̃a sic de⁹ nouit futura ꝯtigẽtia ab ipso ꝑueniẽtia. ¶ R ñdet q din⁹ itellus cogscit q q̃cd determiat dina volũtas ifallibil⁹ determinat. naz ꝛz volũtati dine i eo istãti q̃ determiat ꝯtigẽs ad altez oppositoz ¶ siderãdo ipam vt ẽ poz nãl⁹ actu ꝺtermiatiõis q̃ nõ solũ ipa volitiõe poz ẽ nãl⁹ ꝛz ẽt iq̃" ẽ volẽs: possit i eẽ altez oppositũ: ifallibil⁹ tñ determiat futurz ꝯtigẽs: qz ẽ simplr ꝛobliq̃bil: cũ sit p̃ regla re" oiuz ꝯtigẽtiũ. ¶ Ex b̃ ꝺcludit q cũ itell⁹ din⁹ illꝺ ifallibil⁹ cogscat qõ volũtas dina ifallibil⁹ ꝺtermiat: cũ voluntas dina ifallibil⁹ ꝺtermiet futurz ꝯtigẽs ad eẽ: relinquit q intellect⁹ diuin⁹ ifallibil⁹ cogscit ipm. ¶ Ex duob⁹ igit ꝑuenit ifallibilitas scie dei. p̃mo ex b̃ q gcgd diuina volũtas determiat itell⁹ din⁹ determiate apphẽdit: scõo qz scit itell⁹ diuin⁹ volũtatẽ dinã eẽ imutabilẽ: ⁊ nõ ipedi⁹ bilez. p̃m ocurrit in volũtate nr̃a: scõz nõ. ¶ Ex boc iferẽ

UVA. BHSC. IyR_086_2

ꝙ ly futurũ ꝓtingẽs determiatũ a diuina volũtate q̃tũ
est ex pte sui simplr & absolute possit eẽ & nõ eẽ. & ex ꝯnti
sciri aut nõ sciri ab itellectu dino: tñ stãte determinatõe
diuina tale futurꝝ nõ põt nõ esse: & ex ꝯnti ẽt nõ põt non
sciri: ita ꝙ vt dictũ est superiꝰ ista ꝓpõ. futurũ cõtingens
determiatũ a volũtate diuina põt nõ eẽ: est vera in sen
su diuisoꝛ: in sensu ꝓpõnis est falsa: & tũc necessitas futuri
ꝓtingẽtis ad eẽ est necessitas ex suppõne sue ꝓne. nõ aũt
simplr aut ꝯtis. vñ ois ꝺditiõalis va est neccia necitate
ꝓne: ꝛ tam añs q̃ ꝓns sint simplr ꝓtingẽtia: sicut in ista.
si tu curris tu moueris: ita in ista: si deꝰ determinat anti
ꝑm foze: antixps necio erit necitate ꝓne: & tũ vtrũqꝫ tã
añs q̃ ꝓns sunt ꝓtingẽtia. ¶ Ad zm cum dr volũtas di
uina aut est determiata respectu oiuꝫ aut nõ: rñdetur ꝙ
sic. Et cũ dr. vl talẽ determinationẽ segr necio determi
natio volũtatis create vl nõ. Dico ꝙ ly necio. põt eẽ de
terminatio ꝓne. vel ꝯtis. si p mõ vex est ꝙ determina
tionẽ volũtatis diuine necio segr determinatio volũta
tis create. nã ista ꝓna est neccia. deꝰ vult volũtatẽ creatã
pducere. b. p. a. istãti. g̃ volũtas creata in. a. instãti ꝑdu
cet. b. Et cum dr ꝙ ageret mere nãlr. B negar: qr ista de
terminatio diuine volũtatis nõ est neccia. nec nãlis. & iõ
nec determinatio volũtatis create. qõ. n. agit ex suppõne
alicuiꝰ ꝓncipy simplr liberi ꝓtingẽter agẽtis ẽ simplr li
berũ & ꝓtingẽter agẽs. Uñ si p ipossibile volũtas diuina
nõ ageret & volũtas creata ageret: libere & ꝓtingẽter age
ret. g̃ sicut in casu volũtas creata eẽt libera: sic nunc vbi
ei cooperar volũtas diuina erit libera & ꝓtingẽter agẽs.
vñ B argumẽtũ militat ꝯ oẽs doctoꝛes catholicos. nã ar
guit de scia ifallibili respectu nr̃e volũtatis: quẽadmo
dũ argutũ est de determiatiõe diuine volũtatis. nã q̃ro
aut talẽ sciaz ifallibilẽ respectu nr̃e volũtatis segr necio
determinatio volũtatis nr̃e vel nõ. si sic: segr idẽ incõue
niens qõ ꝑus. si nõ: segr ꝙ talis notitia nõ est euidens &
ifallibilis notitia de futuro: & ita ista rõ paꝛ concludit.
¶ Ad zm rñdetur ꝙ sil'itudo nõ est bona: qr ex determi
natione volũtatis nr̃e ad a foze vel nõ foze: non segr ita
esse causalr. Sz ad determinationẽ diuine volũtatis bñ
segr. a. eẽ p istãti p quo determinat ipsa volũtas. cũ di
uina determinatio sit rõ cãtiua ad eẽ. & iõ deꝰ videꝫ suã
determinationẽ q̃ est imutabilis: certitudinalr videt fu
turũ ꝓtingẽs. Sz volũtas nr̃a cũ nõ sit efficax ad ponẽdũ
volitũ in eẽ. nõ oz ꝙ eo ipso ꝙ itellectꝰ determinationẽ
nr̃e volũtatis itelligit ꝙ statiz ifallibilr cognoscat talez
determiationẽ. ¶ Sz adhuc istar. illud qõ nõ cadit sub
dina acceptatiõe nõ bz ꝙ sit cogscibile p dinã determia
tionẽ: qz determiatio dina ñ vr nisi q̃dã acceptatio rei p
ducibilis: sz pctñ volũtatis create nõ cadit sub dina ac
ceptatiõe. igr ꝛc. ꝓna ẽ nota cũ maiozi & miozꝑbar. tuz
qz sz oẽs deꝰ nõ põt eẽ cã pctã dicẽte Aug. auctoze deo hõ
nõ fit deteriox: tũ ẽt qz deꝰ odit pctñ: igr nõ põt ipz velle
& acceptare. ¶ Ad B rñdeꝛ ꝙ volũtas dina nõ bz actuz
volẽdi respectu pcti: qz pctñ velle nõ põt: sz bñ bz actuz
ꝓmissiõis respectu ipsiꝰ q̃ ꝓmissio nõ ẽ aliqs actꝰ positiuꝰ
volũtatis diuine: sed solũ negatiuus. s. nõ velle ꝓhibere
actũ pcti: & B fz doc. in ꝓ sen. di. 47. q. vnica. & tũc deꝰ bz
certitudinẽ de pctõ futuro: qz scit se cooperaturꝝ volũtati
create ad subsstratũ pcti si volũtas creata opabit ad ipz.
& B si fuerit pctñ ꝓmissiõis. vl deꝰ scit se nõ cooperaturꝝ
ad talẽ subsstratũ si fuerit pctñ omissiõnis. & cõcedit ꝙ
deꝰ opar ad subsstratuz. vl mãle pcti: sz ñ ad formale qõ ẽ
tarẽtia rectitudis debite: q̃ solũ attribuit volũtati crea
te. de B in 2. sen. di. 37. ¶ Uñ ꝑ declaratiõe huiꝰ ponar
regula ꝙ qñ aliqs effectꝰ ẽ a plibꝰ causis gñe diuersis vl
eiusdẽ generis causantibꝰ: tñ yt cã pticularis & vlis vl ẽt
cãntibꝰ vt cãe ptiales in oibꝰ istis pt ꝓtingere ꝙ positiuũ
illiꝰ effectꝰ est ab oibꝰ illis causis: sz aliq̃ ꝙatio vl defoz
mitas poterit ieese ex rõne vniꝰ cãe tñ & nõ aliarũ. ꝓba
bar B exẽplo. Ad ꝓducẽdũ boiem ꝓcurrit sol & hõ. ex 2o
phy. tex. c. 26. ponamꝰ ꝙ defectꝰ seis faciat mõstrũ: certũ
est ꝙ nõ iduceꝛ ista deformitas a sole: sed a defectu seis
tñ: tñ totũ ẽ ab vtraq̃ cã. Sil'r i cãto a q̃tuoꝛ causis aliq̃
deformitas iest ex pte efficiẽtis q̃ nõ iest ex pte mãe vel
eꝰ: & tñ positiuum ꝓducir ab oibꝰ causis. Sil'r si pr & mr
sint cãe ptiales fetꝰ q̃uis positiuuz sit ab vtroq̃: tũ ali q̃
õformitas poterit ineẽ ex pte seis pr̃is & nõ mr̃is vel eꝰ.
Hoc ẽt pz rõne: qz cãe cãntes distinct rõnibꝰ sic se hñt ꝙ
vna pfecte cãnte poterit alia nõ pfecte cãre: sz ipfecte: &
tũc licz effectꝰ positiuꝰ sit ab eis: tñ aliqs õfectꝰ in B erit
ex cã ipfecte cãnte q ñ ierit ex cã pfecte cãnte. ¶ Appli
cãdo hãc regulã ad ꝓpositũ entitas positiua pcti ẽ a vo
luntate dina & creata: & deformitas rectitudis vl carẽtia
iusticie q̃ deberet ineẽ ipsi actui: q̃ est rõ formalis pcti: ẽ
a volũtate creata & iputabilis ei: nõ aute ꝺ diuine.

Sed tamẽ istar sex medys ꝯ rñsionẽ: pbando. vz.
ꝙ talis actꝰ nõ sit volũtati create im
putabilis. Et ꝑ qz si volũtas dina determiauit tale posi
tiuũ futurũ (qõ ẽ ab vtraq̃ volũtate) nõ poterit volun
tas creata nõ elicere & cãre tale positiuum. & tale nõ erit
ꝓtingẽter: qõ aliq̃lr supiꝰ tactũ ẽ. ¶ Ꝑ. z. si volũtas diui
na silr ꝓcurrit ad actũ positiuuz pcti: aut ꝓcurret in rõne
cãe ꝓxis cãntis: aut i rõne posterioꝛis cãe: aut vtraq̃ vo
luntas silr ex eꝰ ꝓcurreret ad tale positiuũ. pz ista ꝑ suffi
ciẽtẽ disionẽ cãz: q̃ ordie q̃dã eẽntiali cãnt. Nõ ẽ dãdũ
zm qr volũtas dina ẽ pꝰ cã & idepẽdẽs. volũtas creata secũ
daria & depẽdẽs. g̃ ista duo ñ ex eꝰ ꝓcurrũt. Tũ ẽt qz cã
pꝰ pꝰnã agit ad effectũ q̃ cã scõaria. nã deꝛ opposituz: cã
zꝰ nõ erit mouẽs mota. Nõ ẽt ẽ dãduz zm. qz tũc volũtas
creata in aliquo ꝓxi ageret ad talẽ actũ positiuũ: in quo
nõ ageret volũtas dina. & tũc ipsa determiareꝛ p volũta
tẽ creatã: qõ ẽ absurdũ. Neq̃ ẽ dãdũ pm: qz volũtas diui
na in aliq̃ ꝓxi nã ageret ad actũ pcti: q̃ volũtas creata: &
in illo ꝓxi nãe: aut deꝰ ageret ad rectitudinẽ actꝰ. aut nõ
si agit i scõo signo nãe volũtas creata nõ poterit nõ age
re ad rectitudinẽ. Et ita nõ poterit peccare. Si vo volũ
tas dina i illo ꝓxi ñ agit ad rectitudinẽ. g̃ deꝰ erit cã pec
cati. & volũtas creata nõ poterit agere ad talẽ rectitudi
nẽ: qz deꝰ nõ agit. ¶ Ꝑ. z: cãns aliqõ subm ad qõ necessa
rio segr aliq̃ ꝙatio: cãr necio illã ꝙationez: sz defozmi
tas in actu pcti est ꝙatio ꝓns ad positiuuz subsstratuz. g̃
deꝰ cãndo actũ pcti: cãret deformitatẽ ei. ¶ Itẽ 4. actꝰ
g est malus ex genere. s. ex obiecto: nõ ꝑt separi a sua de
formitate: qz ꝯbit ipam: ex eo ꝙ ẽ p se cã ipsiꝰ. igr (si deꝰ
sit p se cã illiꝰ actꝰ) eẽt cã deformitatis. gcgd. n. est cã cãe
(. s. actꝰ) est cã cãti. s. deformitatis ꝓntis. ¶ Confirmar
qz agẽs q̃tũ dat de forma: tñ dat de ꝓntibꝰ ad formã. ex
scia ꝺmẽtatoꝛis. ꝺmẽ. 3z. 8. phy. (& B ẽ ex in ꝙatiuis &
positiuis) igir deꝰ cãns actũ: cãbit deformitatẽ q̃ ẽ ꝙa
tio ꝓns. ¶ Itẽ 5. deꝰ nõ tñ ꝓhibet deformitatẽ in actu
sz ẽt actũ subsstratũ: vt ibi: nõ ꝯcupiscꝛ ꝛc. ¶ Itẽ 6. & vl
timo. si deꝰ ꝓcurrit ad actũ pcti aut cãt totũ actũ illũ aut
ptẽ. nõ totũ: qz tũc totꝰ ille actꝰ bis causareꝛ & a duabꝰ cau
sis. s. a deo: & a volũtate creata: quũ illi actui nõ repugnet
esse totaliter & imediate a deo. Si detur scõm: tũc gcgd
in actu causabir a volũtate creata (quãtũcũqꝫ modicuz
sit) nõ causabir a deo: & ita segr ꝓpositum.

Ad hec respondetur ꝑmittendo sex suppositiones.
¶ Quaꝛ ꝓma est ꝙ vl'itas & particulari
tas in causando semꝑ attẽdunt in ordie ad idẽ genꝰ cãe
(sicut logr phs zꝰ phy. ꝙ sol & hõ generãt hominẽ. vnde

UVA. BHSC. IyR_086_2

distinguēs q̄tuor gnā causax:nō distinguit vnuz gen⁹cāe ꝫ aliud penes rōnes vl'is ⁊ pticularis in cāndo: sz sp idē gen⁹cāe sic distinguit. Agēs vl'e est illud qō p gnālē iflu xuz agit:⁊ agēs pticulare qō agit per pticularē ifluxum. Et differūt tripl'r. Primo qz vl'e agēs pōt in plures effectus:q̄ particulare nō solū nūero:sz spē distictos. Scōo qz penes actionē cause vl'is p̄cise:nūq̄ effectus specifica tur:nisi sil' ꝯcurrat actio agētis pticularis. Nā sol nunq̄ pduceret hoiez:nisi ꝯcurrēte actione hois. Tertia dria qz ista agētia sunt spē distincta:aliter deficerēt ꝯditiōes p̄dicte:nec vnū alteri subordinarēt. ¶ Scōa suppositio p̄mittēda est qꝺ agēs vl'e ⁊ pticulare sic se hn̄t ad effectū qꝺ (q̄uis vl'e habeat esse p̄us nā q̄ pticulare:⁊ hoc vl' qz est pfectius in esse:vel qz in aliquo p̄ozi suū eē hz:qz non est ꝺdictio vl'e esse sine particulari)tamen nullo mō cā vl'is causat p̄us:q̄ pticularis:imo simul in eodē instanti nāe causant. Est ḡ p̄ozitas iter cām vniuersalē:⁊ particu larē sz se acceptas.nō tn̄ respectu terty.s.effect⁹. ¶ Hoc pbar̄ tripl'r. Prio qz nō maiozi silitate cōcurrunt cāe di uersoz genez respectu terty:q̄ cāe eiusdē gener]: sz cāe diuersoz genez sic ꝯcurrūt qꝺ q̄uis habeāt p̄ozitatē na ture in esse:non tn̄ in causando.igit ⁊c. Maioz pbar̄.qz minoz ꝯnexio ⁊ ꝯcursus:vel nō maioz:est iter genera di uersa in causando:q̄ iter ea que sūt vnū genere. Minoz pbar̄.qz mā ⁊ forma (que genere differūt in causando) q̄uis in essendo hn̄t ordinez p̄ozitatis ⁊ posteriozitatis nāe:nō tn̄ in causando. ꝺdictio est.n.māz dare esse māle effectui in quocūq̄ signo nāe:nisi in eodē eēt ipsa forma qz ꝯpositū in nullo signo causar̄:nisi ꝯcurrant ambe sue ptes eēntiales. Scōo. si in aliq̄ p̄ozi nā causa vl'is cau/ saret:⁊ nō pticularis:quero qd p̄cise iducī in illo p̄ozi nā.aut aliqd.aut nihil.si secūdo mō.nulla est causatio: si aliqd qō ꝓductū est in p̄mo signo a cā vl'i:nō pōt ꝓduci in secūdo a causa pticulari.q̄ istud nō ꝓducer̄ a cā pticu lari in z⁰ signo nāe:qz habuit esse in p̄. 3⁰ sic.effect⁹ q nō pōt ꝓduci nisi in specifico eē:in q̄cūq̄ signo causar̄: non pōt ꝓduci nisi ꝯcurrat causa dans specificū esse. ista pz: qz sine cā dāte esse nō iducī effect⁹:sz cā pticularis dat specificū esse fm oēs.igit ⁊c. ¶ Tertia suppositio p̄mit tenda est:qꝺ ordo cāz eēntialiꝝ ordinataz in genere cāe efficiētis nō pōt attēdi p hoc qꝺ vna cā causet aliā (ita qꝺ causa supioz nihil faciat in effectu cāe iferiozis:nisi solū qꝺ causat cāz iferiozē.) Sz dico qꝺ nisi cā supioz ꝯcurrat effectiue in genere cāe supiozis efficiētis ad cānduz effe ctū sil' cū cā iferiozi:tollī ordo cāz eēntialiū ab vniuer so. ¶ Probar̄ hec suppositio p̄ auctib⁹ Arist.z⁰ phys. vt allegatū est. Sol ⁊ hō generāt hoiez. Quero q̄to sol con/ currit ad hois gnātionē:aut p̄cise vt cāns hoiem generā/ tez.aut vt ꝯcausans hoi gnānti ad ꝓducēdū hoiez geni/ tū. Si z⁰ mō:habeo ꝓpositu. Si p̄ mō. Cōtra. qz sol non creat hoiez gnāntē:qz iste fuit ab alio hoie totalr (p posi tū.) ḡ respectu ipsi⁹ sol nullā habuit causalitatē. igit ne/ q̄ respectu hois geniti pōt poni cā. ¶ Itē.iz.meta. ⁊.8⁰ phy.ponit Aris.qꝺ itelligētia mouet celū.aut ḡ p istū mo tuz (p quē.fm phm mediāte celo itelligētie agūt in hec iferioza) causat aliqd coagēdo causis pticularibus: aut nō.si p̄ mō:habeā ꝓpositū.si z⁰ mō:igit nihil aget ad eē specificū effectuū pticulariū:qz istud eē nō pōt cāri sine causis pticularib⁹. ¶ Cōfirmar̄ ꝫ ex auctore de causis. cā p̄⁹ plus ifluit in effectū q̄ cā scōa. ꝫ nō pōt intelligi:qz cā p̄⁹ ꝓducat scōaz:⁊ nō effectum ei⁹:qz nō plus ifllueret: ita.n.cā scōa totalr ꝓduceret effectū suū: sicut ipsa tota/ liter ꝓduceret a cā p̄ma. ¶ Probar̄ scōo hec suppositio p̄missa eē q̄druplici rōne. Tū p̄mo qz fm Aristo. itelli gentia ⁊ sol:potētia cognitiua ⁊ obiectū sunt cāe eēntia/ liter ordinate:⁊ tn̄ itelligētia nō ꝓducit solez:nec q̄ potē tia obm. Tū scōo qz cā p⁹ nō exīte: posset cā z⁰ cāre ef/ fectū suū qué hr̄et totalr in sua ptāte. Hoc ꝯnīs est falsuz qz ex ꝫ tollerer̄ ois ordo eēntialis:qz nō ē talis ordo vbi vnū possz eē aut cāre sine reliquo.aut ēt ipso nō exīstēte Tuz z⁰ qz sequerer̄ qꝺ in entib⁹ eiusdē spēi:darer̄ ordo eēntialis:qō negat Aris.3.meta. ꝺmēdādo Platonē tex. cō.ii. Et ꝯna est euidēs:qz vnuz pōt eē sine reliquo.ac ēt cāre. Tū q̄rto qz tolerer̄ ois cōnexio cāz inter se ⁊ ad vnū p̄muz efficiēs. ꝯnīs est falsum:qz.iz.meta.tex.cō.5z. Unitas vniuersi est in ordine ptiū ad se iuicē.⁊ ad p̄⁹:si cut vnitas exercitus.igit nō est dicēdū incōnexā eē vni uersi subam quo ad aliquā entitatē siue cālitatem. Cōse quētia p̄ncipalis p3.qz efficiētia pticularia nullam ꝯne xionē hn̄t cū efficiētib⁹ vl'ib⁹.nec q̄tum ad eē nec quan/ tum ad cālitatez. nō quo ad eē.qz hō pticularis generās nō est a sole sicut a totali cā:sz est ab alio hoie (nec q̄ ad cālitatem ex hypotesi) ⁊ tn̄ subordinar̄ soli eēntialr ad ꝓducēdū aliū hoiez.igr hoc est qz ꝯcurrūt ad eundē effe ctum. ¶ 4ª p̄mittēda suppō:ē qꝺ a q̄cūq̄ cā effectiua duo ꝓcedūt. vnū qō est actio seu ꝓductio:⁊ originatio qō est ip̄m cāre. Altez est termin⁹ ꝓduct⁹:siue ista ꝓductione causat⁹. Quo stāte dr̄ qꝺ cū cā vl'is ⁊ pticularis sil' cōcur runt ad eundē effectū:nō est itelligēduz de effectu qui ē agere seu cāre:sz de effectu q est ip̄m ꝓductū: siue cātuz. Oz aūt ista duplex distictaz cāz sint distincte actiones ⁊ nō ter mini:pōt ꝓbari p illud ꝯmē.5.phy.cōmen.38. Si forma alia:⁊ actio alia. vnde nō est eadē causatio q̄ potentia co gnitiua causat:cuz illa q̄ obm causat:sz sit vn⁹ act⁹ cātus. ¶ Quita p̄ambula suppō:ē qꝺ volūtas dr̄ libere opari pe nes ip̄m agere seu cāre actū:qō ꝓbar̄.qz respectu illi⁹ vo luntas libere se hz:quo remoto tollī ei⁹ libertas in opā do:remoto aūt agere a volūtate tollī libertas ei⁹ in opā do fm actū volitiōis. Nā volūtas si est po⁹ libera:ē p̄cise inq̄ntū actiua ⁊ ꝓductiua act⁹ volēdi ⁊ nō vt passiua aut receptiua:qz in ptāte patiētis nō est nō pati. Un̄ si deus cāret totalr actū volēdi in me:nō eēt mihi actus volūta rius. ¶ Ex ꝫ iferunt tria cozrelaria. p̄m quoz ē qꝺ in vo lūtate ē duplex act⁹ malus:sed vn⁹ est tn̄ iputabilis. Pri mus est ipsa ꝓductio q̄ volūtas ꝓducit malū velle qō ē q̄litas. Scōs act⁹ malus est ip̄m maluz velle. Et p̄m⁹ ipu tabilis est volūtati. Et scōs ē pp p̄m⁹ soluz.qō ꝓbar̄.qz re/ moto p̄ actu quo volūtas elicit ip̄z velle nūq̄ sibi iputa bit. Nā si de⁹ imprimeret mihi (totalr recipiēti) actum ody circa ꝓximuz:nō eēt mihi iputabilis:qz nō hr̄et rō nez volūtary.nec eēt in ptāte mea.⁊ tale non est iputabi le,ex 3⁰ ethi. ¶ Segr̄ z⁰ cozrelariū qō est. Act⁹ in volun tate q de se nō est iputabilis:sz solū pp cātionez q̄ libere elicit ab eo cui ē nat⁹ iputari:iste inq̄ act⁹ q̄tūcūq̄ cāet ab alia cā causante alia causatione: distincta a causatio/ ne volūtatis create:nō iputabit ei. Explū.mala volitio ideo iputabit volūtati:qz volūtas libere elicit ipsam: ⁊ vt malū sibi:sed licet idē act⁹ sit ab obiecto:nō iputabit obiecto:qz nō causat causatione qua iste act⁹ debeat sibi imputari. ¶ Ex hoc inferr̄ tertiū cozrelariū qꝺ act⁹ ma lus quātūcūq̄ sit a deo causaliter:non est deo iputabilis qz nō elicitus cū causatiōe:qua actus iste imputar̄. imo idebite faceret:si nō cōcausaret istuz actū:qz ex generali mundi cōstitutiōe est qꝺ cause p̄marie coagāt causis se/ cundarys agētib⁹. Aliter hec cessatio aut suspēsio causa/ litatis esset miraculosa.⁊ ideo sicut obiecto nō imputa/ bitur actus:qz nō causat causatione faciēte imputabili/ tatez:nec etiā ipsi habituī:si cōcurreret ad agēdū: ita ēt nec ipsi deo:qz agit per generalē influxuz:quo coagit oi/ bus agētibus particulārib⁹. Et hoc qō dr̄:itelligitur de

distinguēs q̄tuor gnā causax:nō distinguit vnuz gen⁹cāe ꝫ aliud penes rōnes vl'is ⁊ pticularis in cāndo: sz sp idē gen⁹cāe sic distinguit. Agēs vl'e est illud qō p gnālē iflu xuz agit:⁊ agēs pticulare qō agit per pticularē ifluxum. Et differūt tripl'r. Primo qz vl'e agēs pōt in plures effe/ ctus:q̄ particulare nō solū nūero:sz spē distictos. Scōo qz penes actionē cause vl'is p̄cise:nūq̄ effectus specifica tur:nisi sil' ꝯcurrat actio agētis pticularis. Nā sol nunq̄ pduceret hoiez:nisi ꝯcurrēte actione hois. Tertia dria qz ista agētia sunt spē distincta:aliter deficerēt ꝯditiōes p̄dicte:nec vnū alteri subordinarēt. ¶ Scōa suppositio p̄mittēda est qꝺ agēs vl'e ⁊ pticulare sic se hn̄t ad effectū qꝺ (q̄uis vl'e habeat esse p̄us nā q̄ pticulare:⁊ hoc vl' qz est pfectius in esse:vel qz in aliquo p̄ozi suū eē hz:qz non est ꝺdictio vl'e esse sine particulari)tamen nullo mō cā vl'is causat p̄us:q̄ pticularis:imo simul in eodē instanti nāe causant. Est ḡ p̄ozitas iter cām vniuersalē:⁊ particu larē sz se acceptas.nō tn̄ respectu terty.s.effect⁹. ¶ Hoc pbar̄ tripl'r. Prio qz nō maiozi silitate cōcurrunt cāe di uersoz genez respectu terty:q̄ cāe eiusdē gener]: sz cāe diuersoz genez sic ꝯcurrūt qꝺ q̄uis habeāt p̄ozitatē na ture in esse:non tn̄ in causando.igit ⁊c. Maioz pbar̄.qz minoz ꝯnexio ⁊ ꝯcursus:vel nō maioz:est iter genera di uersa in causando:q̄ iter ea que sūt vnū genere. Minoz pbar̄.qz mā ⁊ forma (que genere differūt in causando) q̄uis in essendo hn̄t ordinez p̄ozitatis ⁊ posteriozitatis nāe:nō tn̄ in causando. ꝺdictio est.n.māz dare esse māle effectui in quocūq̄ signo nāe:nisi in eodē eēt ipsa forma qz ꝯpositū in nullo signo causar̄:nisi ꝯcurrant ambe sue ptes eēntiales. Scōo. si in aliq̄ p̄ozi nā causa vl'is cau/ saret:⁊ nō pticularis:quero qd p̄cise iducī in illo p̄ozi nā.aut aliqd.aut nihil.si secūdo mō.nulla est causatio: si aliqd qō ꝓductū est in p̄mo signo a cā vl'i:nō pōt ꝓduci in secūdo a causa pticulari.q̄ istud nō ꝓducer̄ a cā pticu lari in z⁰ signo nāe:qz habuit esse in p̄. 3⁰ sic.effect⁹ q nō pōt ꝓduci nisi in specifico eē:in q̄cūq̄ signo causar̄: non pōt ꝓduci nisi ꝯcurrat causa dans specificū esse. ista pz: qz sine cā dāte esse nō iducī effect⁹:sz cā pticularis dat specificū esse fm oēs.igit ⁊c. ¶ Tertia suppositio p̄mit tenda est:qꝺ ordo cāz eēntialiꝝ ordinataz in genere cāe efficiētis nō pōt attēdi p hoc qꝺ vna cā causet aliā (ita qꝺ causa supioz nihil faciat in effectu cāe iferiozis:nisi solū qꝺ causat cāz iferiozē.) Sz dico qꝺ nisi cā supioz ꝯcurrat effectiue in genere cāe supiozis efficiētis ad cānduz effe ctū sil' cū cā iferiozi:tollī ordo cāz eēntialiū ab vniuer so. ¶ Probar̄ hec suppositio p̄ auctib⁹ Aris.z⁰ phys. vt allegatū est. Sol ⁊ hō generāt hoiez. Quero q̄to sol con/ currit ad hois gnātionē:aut p̄cise vt cāns hoiem generā/ tez.aut vt ꝯcausans hoi gnānti ad ꝓducēdū hoiez geni/ tū. Si z⁰ mō:habeo ꝓpositu. Si p̄ mō. Cōtra. qz sol non creat hoiez gnāntē:qz iste fuit ab alio hoie totalr (p posi tū.) ḡ respectu ipsi⁹ sol nullā habuit causalitatē. igit ne/ q̄ respectu hois geniti pōt poni cā. ¶ Itē.iz.meta. ⁊.8⁰ phy.ponit Aris.qꝺ itelligētia mouet celū.aut ḡ p istū mo tuz (p quē.fm phm mediāte celo itelligētie agūt in hec iferioza) causat aliqd coagēdo causis pticularibus: aut nō.si p̄ mō:habeā ꝓpositū.si z⁰ mō:igit nihil aget ad eē specificū effectuū pticulariū:qz istud eē nō pōt cāri sine causis pticularib⁹. ¶ Cōfirmar̄ ꝫ ex auctore de causis. cā p⁹ plus ifluit in effectū q̄ cā scōa. ꝫ nō pōt intelligi:qz cā p⁹ ꝓducat scōaz:⁊ nō effectum ei⁹:qz nō plus ifllueret: ita.n.cā scōa totalr ꝓduceret effectū suū: sicut ipsa tota/ liter ꝓduceret a cā p̄ma. ¶ Probar̄ scōo hec suppositio p̄missa eē q̄druplici rōne. Tū p̄mo qz fm Aristo. itelli gentia ⁊ sol:potētia cognitiua ⁊ obiectū sunt cāe eēntia/ liter ordinate:⁊ tn̄ itelligētia nō ꝓducit solez:nec q̄ potē tia obm. Tū scōo qz cā p⁹ nō exīte: posset cā z⁰ cāre ef/ fectū suū qué hr̄et totalr in sua ptāte. Hoc ꝯnīs est falsuz qz ex ꝫ tollerer̄ ois ordo eēntialis:qz nō ē talis ordo vbi vnū possz eē aut cāre sine reliquo.aut ēt ipso nō exīstēte Tuz z⁰ qz sequerer̄ qꝺ in entib⁹ eiusdē spēi:darer̄ ordo eēntialis:qō negat Aris.3.meta. ꝺmēdādo Platonē tex. cō.ii. Et ꝯna est euidēs:qz vnuz pōt eē sine reliquo.ac ēt cāre. Tū q̄rto qz tolerer̄ ois cōnexio cāz inter se ⁊ ad vnū p̄muz efficiēs. ꝯnīs est falsum:qz.iz.meta.tex.cō.5z. Unitas vniuersi est in ordine ptiū ad se iuicē.⁊ ad p̄⁹:si cut vnitas exercitus.igit nō est dicēdū incōnexā eē vni uersi subam quo ad aliquā entitatē siue cālitatem. Cōse quētia p̄ncipalis p3.qz efficiētia pticularia nullam ꝯne xionē hn̄t cū efficiētib⁹ vl'ib⁹.nec q̄tum ad eē nec quan/ tum ad cālitatez. nō quo ad eē.qz hō pticularis generās nō est a sole sicut a totali cā:sz est ab alio hoie (nec q̄ ad cālitatem ex hypotesi) ⁊ tn̄ subordinar̄ soli eēntialr ad ꝓducēdū aliū hoiez.igr hoc est qz ꝯcurrūt ad eundē effe ctum. ¶ 4ª p̄mittēda suppō:ē qꝺ a q̄cūq̄ cā effectiua duo ꝓcedūt. vnū qō est actio seu ꝓductio:⁊ originatio qō est ip̄m cāre. Altez est termin⁹ ꝓduct⁹:siue ista ꝓductione causat⁹. Quo stāte dr̄ qꝺ cū cā vl'is ⁊ pticularis sil' cōcur runt ad eundē effectū:nō est itelligēduz de effectu qui ē agere seu cāre:sz de effectu q est ip̄m ꝓductū: siue cātuz. Oz aūt ista duplex distictaz cāz sint distincte actiones ⁊ nō ter mini:pōt ꝓbari p illud ꝯmē.5.phy.cōmen.38. Si forma alia:⁊ actio alia. vnde nō est eadē causatio q̄ potentia co gnitiua causat:cuz illa q̄ obm causat:sz sit vn⁹ act⁹ cātus. ¶ Quita p̄ambula suppō:ē qꝺ volūtas dr̄ libere opari pe nes ip̄m agere seu cāre actū:qō ꝓbar̄.qz respectu illi⁹ vo luntas libere se hz:quo remoto tollī ei⁹ libertas in opā do:remoto aūt agere a volūtate tollī libertas ei⁹ in opā do fm actū volitiōis. Nā volūtas si est po⁹ libera:ē p̄cise inq̄ntū actiua ⁊ ꝓductiua act⁹ volēdi ⁊ nō vt passiua aut receptiua:qz in ptāte patiētis nō est nō pati. Un̄ si deus cāret totalr actū volēdi in me:nō eēt mihi actus volūta rius. ¶ Ex ꝫ iferunt tria cozrelaria. p̄m quoz ē qꝺ in vo lūtate ē duplex act⁹ malus:sed vn⁹ est tn̄ iputabilis. Pri mus est ipsa ꝓductio q̄ volūtas ꝓducit malū velle qō ē q̄litas. Scōs act⁹ malus est ip̄m maluz velle. Et p̄m⁹ ipu tabilis est volūtati. Et scōs ē pp p̄m⁹ soluz.qō ꝓbar̄.qz re/ moto p̄ actu quo volūtas elicit ip̄z velle nūq̄ sibi iputa bit. Nā si de⁹ imprimeret mihi (totalr recipiēti) actum ody circa ꝓximuz:nō eēt mihi iputabilis:qz nō hr̄et rō nez volūtary.nec eēt in ptāte mea.⁊ tale non est iputabi le,ex 3⁰ ethi. ¶ Segr̄ z⁰ cozrelariū qō est. Act⁹ in volun tate q de se nō est iputabilis:sz solū pp cātionez q̄ libere elicit ab eo cui ē nat⁹ iputari:iste inq̄ act⁹ q̄tūcūq̄ cāet ab alia cā causante alia causatione: distincta a causatio/ ne volūtatis create:nō iputabit ei. Explū.mala volitio ideo iputabit volūtati:qz volūtas libere elicit ipsam: ⁊ vt malū sibi:sed licet idē act⁹ sit ab obiecto:nō iputabit obiecto:qz nō causat causatione qua iste act⁹ debeat sibi imputari. ¶ Ex hoc inferr̄ tertiū cozrelariū qꝺ act⁹ ma lus quātūcūq̄ sit a deo causaliter:non est deo iputabilis qz nō elicitus cū causatiōe:qua actus iste imputar̄. imo idebite faceret:si nō cōcausaret istuz actū:qz ex generali mundi cōstitutiōe est qꝺ cause p̄marie coagāt causis se/ cundarys agētib⁹. Aliter hec cessatio aut suspēsio causa/ litatis esset miraculosa.⁊ ideo sicut obiecto nō imputa/ bitur actus:qz nō causat causatione faciēte imputabili/ tatez:nec etiā ipsi habituī:si cōcurreret ad agēdū: ita ēt nec ipsi deo:qz agit per generalē influxuz:quo coagit oi/ bus agētibus particulārib⁹. Et hoc qō dr̄:itelligitur de

UVA. BHSC. IyR_086_2

positiuo: qz istud hꝫ p se cāz efficiētē. Nō de ꝑuatiuo cuius nō est p se cā efficiēs. ¶ Sexta ⁊ vltima ꝑmittenda suppositio est qꝫ volūtas nō est totalis cā sue opōnis excludēdo deū. Nā actus volitiōis cātus in volūtate est a volūtate ⁊ obiecto. sicut a cāis ꝑticularibꝰ: sz a deo sicut a cā vlī coagēte tā potētie q̄ obiecto. vñ est vnus actus cātus in volūtate creata ad quē terminandū tres distincte cātiōes. ¶ Probāt aūt Doc. hāc ꝑmissaz suppositionez quadrupliciter. Primo qz alr deus nō esset oīpotēs nisi violētando volūtatē creatā: qz ponat qꝫ deus velit qꝫ sit mea volitio. tūc quero: aut volūtas mea pōt illam volitionē nolle: aut nō. si sic (cū sit eius totalis cā ex posito) faciet ipaz nō eē: ⁊ sic deꝰ nō poterit ipsaz facere. Si non pōt illā volitionez nolle. g̃ nō est eius cā totalis. ⁊ sic ipe dicē: ⁊ violētabit ipsa voluntas ne exeat in actū qui pōt sibi cōpetere. Et iterum (si volūtas est totalis cā sue volitiōis ⁊ ipsa est libera ⁊ indeterminata ad vtrāq; partē cōtradictiōis ipsiꝰ volitiōis. s. ꝓducēdū ipsaz ⁊ nō ꝓducendū) nō poterit deus ipsaz volūtatez determinare ad alterā partē: nisi violentādo ipsaz. ¶ Et si dicas. qꝫ hoc idē sequī ponēdo deū coagere volūtati ad volitiōez: qz ponit qꝫ volitio sit in ptāte voluntatis. g̃ vel deus nō poterit ponere eā in eē si volūtas creata nolit ipaz: vl si ponat: violētabit voluntatem. ¶ Rñdet qꝫ nō est simile. Nā aduersarius ponit volūtatē esse cām totalē ⁊ deū nihil agere. ⁊ iō nō pōt impedire qn exeat in actū: nisi violentādo vel tollēdo libertatē ipsius volūtatis. Sed ego pono volūtatē esse cām secūdariā que nō pōt agere: nisi coagēte sibi cā ꝑmaria. Iccirco si deus subtraheret suuz influxū gnālem ipa nō cāret: nō tñ ex hoc volūtas creata violētaret: qz etiā nūc subtracto obiecto voluntas nō pōt agere: ⁊ tñ nō est violētatio qꝫ volūtas nō possit agere sine obiecto. Et multo plus sine influxu cāe ꝓme cui subordinat. ¶ Secūdo ꝓbat ꝑmissa sup. qꝫ deꝰ coagat volūtati. Qz alr nō esset ꝓscius futuroꝝ ꝓuenientiū a voluntate creata: qz nō ponit sic pscius: nisi qz nouit determinationē sue volūtatis circa futura ꝯtingentia. Si aūt volūtas eēt totalis cā sui actus: hñs ipm in sua libertate posset ꝯtra determiationē diuine volūtatis. ¶ Sz ꝯtra hoc: qz tu ponis volūtatē eē ꝑmo liberā in eliciēdo ipsaz actionē: lz non respectu actus q est q̃litas. s. volitionis. cū g̃ dicis volūtatē esse totalē cām illius actiōis per quā ꝑmo ⁊ eēntialiter libere se hꝫ: poterit p istā in ꝯtrariū diuine determinatiōis. ¶ Rñdet. voluntas nō pōt habere actionē qn p istā aliqd ꝓducat. s. ipsum velle vel nolle: qz voluntas nūq̃ opat ꝑm ipm velle vel nolle: nisi ipm sit ꝓductū in ipa: sed cū velle aut nolle non possit cāri: nisi ꝯcurrēte causatiōe diuine volūtatis: deus sciēs suā determinationē respectu actus ꝓducēdi. scit certitudinaliter volūtatē creatā sibi debere coagere: qz scit determinate se nūq̃ ꝓducere volitionē ad quā nō ꝯcurrat voluntas creata vt causa. Et ita deus nō scit determinate actionē volūtatis create: q̃ est cāre p hoc: qz cōcurrat ad eādē cātionē effectiue: sed qz deus scit se concurrere ad actū ipm ꝓductū sequentē ipsam actionez. Modo si tu ponis qꝫ sicut ad actionē: ita ⁊ ad terminuz ipm ꝓductum p actionem: volūtas creata est totalis causa: sequitur qꝫ ipa poterit facere ꝯtra determinationē diuine voluntatis. ¶ Tertio ꝑncipalr ꝓbat qꝫ deꝰ ꝯcurrat ad volitionē in nobis: qz sicut terminat ad deū totus ordo cārū finaliū: sic pariformiter dz terminari totꝰ ordo cārū efficiētiū. Tū qz efficientia ⁊ indepēdentia nullā ponit ipfectionē ex parte efficiētis: qz sic efficiētia nō ꝓpete nō est p se efficiēs: eiꝰ nō est per se finis. vt in zª dis. ꝑmi sen. Doc. subti. declarat. igit nisi deꝰ eēt p se cā efficiens oīum: nō eēt ēt finis. Ad nihil. n. creatū rōnabile est tāta ꝑmitatē oīmode efficiētie subsistere ⁊ terminari. ¶ 4ª ⁊ vltimo ꝓbat idē ꝓpositū qꝫ deus ꝯcurrat ad volitōez nram sic. Deus ꝯcurrit ad cātionē effectuū nāliuz. g̃ ad effectus volūtarios: ꝯa ꝓbat dupl r. Primo qz minus videt qꝫ cātū a cāis nēcarys: subordinet agēti nō nēcario: sicut deo: q̃ cātuz voluntarie. Scdo qz in deū reducēdus est vterq; ordo: q ifra nām nō pōt in vno ⁊ eodez ꝯcurrere: ad hoc qꝫ sit oīmoda ꝯnexio in vniuerso. ordo. n. agentiū a ꝓposito ⁊ nēcio in nihil vnū in nā videtur posse reduci. Aūs ꝑncipale pz: qz nisi ꝯcurreret actio dei in calefactiōe ignis: ignis ita nēcio ageret pñte passo: sicut deꝰ (fm Phz.) nēcio ꝓducit itelligētiā secundā. nō. n. eiꝰ actio respcū itelligētie esset indepēdētioz q̃ esset actio ignis: ⁊ ita actio ignis eq̃ necessaria.

His ꝓmissis rñdet ad obiecta. ¶ Et ad ꝑmū negat ꝯsequētia. nā lz voluntas creata stāte determinatiōe dīne volūtatis nō possit non elicere actū suū (⁊ sic nēcio nēcitate ꝯsequētie) nō tñ nēcitate ꝯsequentis: sz libere ⁊ ꝯtingēter simpl r elicit. Et hoc qz volūtas diuina nūq̃ determinauit debere coagere: nisi qñ volūtas nra vult actū suū libere ⁊ ꝯtingēter elicere. Jō nō est imaginādum. qꝫ volūtas velit: eo qꝫ ab alio determinet ad volēdū: sed ipa libere se determinat ad volendū. ⁊ deꝰ semp coagit sibi p gnālē influxū. ¶ Et si dicas. Actio dīna q̃ deus agit ad actū volēdi volūtatis nre: nō est in potestate volūtatis. Et sine ista actiōe nō pōt actꝰ volēdi ꝓduci. igit volūtas nra nō poterit libere elicere ipm velle. ¶ Ad hoc rñdet qꝫ nō obstāte: qꝫ actio diuina respectu volitōis nō sit in ptāte nra: qz tñ deus regulariter pepigit coagere cāe scde in tota nā. iō volūtas nra hꝫ in sua ptāte actū volēdi. vñ si argumētū tuū esset bonū: sequeret qꝫ hō nō posset hoiem gnāre: qz ad ipm requiritur creatio q̃ nō est in ptāte hois. iō sicut deꝰ pepigit cuz nā qꝫ ordgāiçato corpore: regulariter creet aiaz ⁊ infundat corpori: ita regulariter omni cāe zc coagit. ¶ Ad zm pz ex dictis in zª suppōne ꝑmissa. nā lz volūtas dīna sit ꝑor in eē volūtate creata: nō tñ ꝑus nā cāt. vñ nec deꝰ determinat volūtatē ad volēdū: nec volūtas deū: sz ambo ꝯcurrūt simul deꝰ p gnālē influxū: ⁊ volūtas vt cā particularis. Et quū dr qꝫ voluntas creata est mouēs mota: ⁊ vlr q̃libz cā scda. Rñdet qꝫ p tāto cā scda est mouēs mota: qz est dependēter agēs: ⁊ alteri subordinata: nō tñ qꝫ recipiat aliquā motionē a cā supiore: aut aliquā formaz per quā agat: ⁊ dato qꝫ recipet aliqd a cā supiori: ex hoc non seqret: qꝫ cā vlis ꝑus nā ageret ad effcm: nisi disponēdo cām particularē. ¶ Pōt ēt dici qꝫ zª cā est mouens mota: qz in oī actiōe phyca agēs phycū. in agēdo patit ex quo agit cū aliquali resistētia. ¶ Ad zm rñdet negando istā. Omne cāns subm: causat ꝓpter quationē ꝑtez: q̃ plures cause cōcurrūt ad eundē effcm. Nā talis ꝓpter quatio pōt ꝓuenire ex deformitate vnius solius cāe vt declaratū est supra. ⁊ ita in ꝓposito ex defectu volūtatis create ꝓuenit ista ꝓpter quatio: nō ex defectu dei: qui (quantū est de se) cogit volūtati ad omne positiuū: ad qō ipa vult agere. vñ ageret ad decorē seu rectitudinē actus: si ipsa se disponeret: aut vellet. Nā volūtas creata posset dare rectitudinē actui quā tenet dare: ⁊ tñ nō dat: voluntas diuina (lz nō teneat: tñ q̃tū ē ex se) daret: si volūtas creata cooparet. vl r. n. deꝰ gcgd dat añcedēter: daret ꝯnter (q̃tū est ex se) nisi eēt ipedimētū. Dādo aūt volūtatē: dedit añce dēter opa recta q̃ sunt in ptāte volūtatis. ⁊ iō q̃tū est ex pte sui: dedit rectitudinē omni actui volūtatis: ⁊ volūtati ex ꝯnti daret: si ipa volūtaꝫ quēcūq; actū elicitū recte

UVA. BHSC. IyR_086_2

ageret ex ꝑte sui. Est igit defectus in effectu duaꝝ cārū nō ꝓpter defectū cāe supioris sz iferioris: nō qz cā superior causet rectitudinē in effectu z iferior obligatē: sed qz cā supior q̄tū ex se:cāret si cā iferior ꝑm suā cālitatez cāret. z iō rectitudinē nō cāri est ꝓpter hoc:qz cā secūda (q̄tū ad se ꝑtinet) nō causat. ¶ Sz adhuc instat sic:aut deus vult dare rectitudinē actui:aut nō. si sic:igit volūtas creata nō poterit deficere: z ita peccare. si nō: segt q volūtas creata nō poterit dare talem rectitudinez actui suo: z ita nec̃io deficeret: z nō libere. quo dato:sequit q nō demereret nec̃ peccaret. ¶ Ad hoc rñdet ꝑ q̄ttuor notanda. ꝓmū: q̄ sz in deo sit vnus actus simplex voluntatis: in ipsa tñ possumus imaginari duplicē actū. s. velle añs: z velle ꝓñs: velle añs est velle simplex: velle ꝓñs est velle efficax: qō alio noīe appellat velle bñplaciti. Si loquamur de ꝑmo velle: istud respicit media sufficiẽtia ad aliqd opādū vel agẽdū. secundū est velle determinatiuū rei ad eē: z respicit rei exñtiā. ¶ Scōm notandū. q̄ sicut in nobis velle z nolle sunt duo actus positiui: q ꝑportāt idē qō amare z odire: iter quos est mediū. s. nō velle: sic possumus imaginari in deo. vñ velle z nolle sunt actus oppositi ꝟry: sz velle z nō velle: sunt oppositi ꝟdictozy: iter quos nō est mediū. ¶ Tertiū notandū. q̄ nō velle pōt sumi duobus modis. Uno mō negatiue. Alio mō positiue z ꝟrie. ꝑmo modo tñ dicit negationez actus volēdi. scōo mō vltra hoc ponit aliqd repugnans. Exemplū in alys. Nō ratiōale alio modo competit animali in cōmuni. alio modo irrationali quod est differentia bruti. ꝑmo mō tñ accipit negatiue. secundo mō positiue z ꝟrie. sic q̄ nō tñ negat rōnalitatē: sz ēt ponit repugnās. sic in ꝓposito. ¶ Quartū nōndū. q̄ voluntas que hz tñ nō velle negatiue: nō excludit gn in eodē instāti: z ꝑ eodē instāti possit hēre velle respcū eiusdē obiecti. saltez in sensu diuiso. vt aliqualiter tactū est supi⁹. Exēplū esto q̄ sortes nō cogitet de aliquo diligibili: aut ipm penit⁹ ignoret. tūc hēbit nō velle tñ negatiue respcū ipsi⁹: nō tñ sibi repugnabit in eodē instāti hre actū volēdi respectu ipsi⁹ diligibilis. si fuerit actu cognitū z apphēsuz ab ipo. ¶ Ex q̄bus rñdet ad argumentū z ad fozmaz: q̄ in pctō cōmissionis: de⁹ vult dare rectitudinez illi actui volūtate añcedēte: qz vult volūtatē creatā hēre sufficiẽtia media ad hoc vt possit dare talē rectitudinē. vt dcm̄ est supra. ¶ Sz difficultas est de voluntate bñplaciti z ꝟñte. Et de ista dico q̄ de⁹ nō vult dare rectitudinē illi actui substrato. vt nō velle tñ accipit negatiue: sed non ꝟrie: qz sic ꝛmporaret idē qō nolle. Et cū infert q̄ volūtas creata necessario deficeret: negat ꝟñtia. bñ. n. sequeret. si nollet de⁹ dare rectitudinē: aut nō vellet talē rectitudinē positiue z ꝟrie qō non est in ꝓposito: qz respcū rectitudinis volūtas dīna tñmō suspēdit ipm velle: z q̄si remanet indifferēs ad velle z ad nolle. Eo mō quo dr a docto. subti. dis. 41. ꝑmi sen. q̄ de⁹ in ꝑmo signo z secūdo circa Judā hz nō velle gl̄iam z gr̄am. Ex hoc tñ nō segt q̄ neget illi simplr gl̄iaz z gr̄az. sic in ꝓposito. vñ cū ista nō volitiõe q̄ intelligit q̄si pcedere in volūtate dīna: stat q̄ de⁹ hēat: aut saltē sibi nō repugnat velle respcū rectitudinis q̄ actui ineē deberet. Uñ si arguat: de⁹ non vult istā rectitudinē. g̃ voluntas nō poterit dare istā rectitudinē. Negat argumētū: qz actus in deo qui excludit istā potentiam a creatura: nō est non velle: seu negatio simplex actus volēdi: sz nō velle ꝟrie: aut ipz nolle. ¶ Sed adhuc instat: qz si (cū hoc q̄ de⁹ nō vult dare rectitudinē actui) possit volūtas dare rectitudinē. g̃ intellcūs diuin⁹ nō certitudinalr sciret volūtatē defecturā. ¶ Respondet. deus non volēdo istā rectitudinē (vt dcm̄ est) hz vnū actū reflexū volitiōis quo vult se nō velle istam rectitudinē: z hoc est velle ſinere z ꝑmittere volūtatem deficere z peccare: z ita q̄ hoc q̄ intellcūs dīnus ꝓuidet volūtatē diuinā velle ſinere z volūtarie ꝑmittere: ac ēt nō ꝓhibere certificat itellcūs hāc volūtatē peccaturaz. Ita q̄ velle ſinere volūtatē peccare: nō terminat ad aliqd circa creaturā: sz tñ ad actū negatiuū volitiōis dīne: z ita nō tollit creature libtatē: neq̄ i ipa ponit necitatē aliq̄ ad peccādū. Qō dcm̄ est de defozmitate in actu: dicatur idē de peccato omissionis. ¶ Ad 4m ꝑncipale cuz dicitur. actus qui est malus ex genere z̄c. Respondetur q̄ in actu peccati accipit triplex defozmitas: seu malitia ꝑma est in actu malo ex genere quaz trahit ex indebito obiecto vt accipe alienum: vel quia actus transit in obiectum indebito modo vt odire ꝓximum. Secūda defozmitas est in actu malo ex circūstantys moralibus: sicut dare elemosynā nō debito fine: nec cui opz: nec quādo opz. Tertia defozmitas est in actu ex carentia actus meritozy qui est fozmalis ratio acceptationis diuine ex aliqua bonitate intrinseca actus. Ex hoc respōdet q̄ dato q̄ malitia ex genere nō possit nō inesse actui transeūti sup indebitū obiectū: ista tamē defozmitas nō peruenit ex omni causa concurrēte ad positiuū peccati: sed ex altera tantū. s. ipsa voluntate creata que libere determinat se ad agere circa indebitū obiectum: z ex hoc actus est sibi culpabilis. vñ si deus per se causaret eum sine voluntate: nō eēt culpabilis volūtati. ¶ Ad confirmationem respondet. q̄ agēs dat fozmā z ꝟñtia ipaz: nō tamē omne agēs: sz solū aliquod partiale concurrēs: sicut dicimus q̄ ꝑles trahit pulchritudinē a matre: z nō a patre vel ecōtrario. In ꝓposito ab agēte qō est voluntas nostra: contrahit ista defozmitas: non a deo. ¶ Ad 5m dico q̄ deus nō ꝓhibz actuz peccati ꝑ positiuo illo qō includit peccatū: sz actum cū defozmitate annexuz: sicut non occides. sic. n. est actus culpabilis: z sic ꝓhibet. ¶ Ad vltimū respondet. q̄ totuz positiuū in peccato est a deo z voluntate creata: nec sequit q̄ idē bis ꝓducat: quia si nul z in eodē instāti concurrit vtraq̄ causa vt ꝑmissuz est superius. ¶ Et si dicas q̄ idez ꝑm idem dependeret a pluribus causis. ¶ Respondet q̄ idē ꝑm idē potest dependere a plurib⁹ causis etiā eiusdē generis. si modo sint alterius ordinis z rationis: sz a pluribus causis eiusdem generis z ordinis: bñ est inconueniens vt alibi declarat̃. Et hec sint ad questionem.

Ad argumentū in ꝓncipio respondet negando istam cōsequētiam. Deus scit me lectuꝝ cras. ergo istud futuꝝ necessario eueniet: sic q̄ ꝟsequēs erit necessariū esse: quia diuina sciẽtia nō imponit necessitatē rebus: sz dico q̄ cōsequēs contingēter eueniet. Concedo tamē q̄ necessario eueniet necessitate ꝟsequētie: nō cōsequētis. vt est dcm̄ in corpore questionis. Et cuz dicis si ꝯtingēter euenit: poterit euenire. Concedo. Et cum dicis ponat in eē. Respondeo q̄ non ꝟcedo. Et cum dicis ponat in eē. Respondeo q̄ non ꝟ admitti: quia repugnat posito: huic videlz antecedenti q̄ deus sciat me lecturum cras. Unde sz possibili inesse q̄ deus sciat me lecturum cras. Unde sz ꝟ (vt sic) posito absolute nulluz sequatur inconueniẽs: z (vt sic) sit admittẽduz: nō tamē quādo repugnat posito. Et hec de ista questione dicta sufficiant. ¶ Finis.

¶ Laus Dipotentissimo Enti: z quicqd est melio⁹ laude.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ Questio magistri Antony Trombete super articulos impositos dño Gabrieli sacerdoti.

VTrum libellus intitulat⁹: Ricordo edit⁹ a ꝓsbytero Gabriele Biūdo sit heretic⁹: aut ſuſpectus de hereſi: vl eius auctor. ¶ Et arguit̄ q̄ ſic: Et p̄. Quicūq; falſam de fide iuenit opiniones: vel iuētā ſequtur eſt heretic⁹. Auctor libri talē opinionē iuenit: ꝛ medicus icarceratus ſequtur eam. Igit ambo: niſi eos peniteat cenſent̄ heretici. maior habetur. 24. q. i. Hec eſt fides pater beatiſſime. Et. q. 3. De reticus. ꝛ alibi pluries. minor q̄tū ad p̄mā partē: de auctore p̄z. Nāq; in. 19. articulo ſui libri dat ꝓſilia ꝓtra conſilia Jeſu xp̄i ꝛ matris eccleſie. ꝛ ſi ꝓſilia nō ſint de neceſſitate ſalutis: tñ hereticū eſt ꝓſulere ꝓtra cōſilia: q; B eſt ꝓpugnare ſpīm ſcīm. Et fuit error Vigilanty ꝛ ſequentiū: qui dānantes ꝓſilia dicebant ſe eē legis doctores: nō itelligētes: neq; que loquunt̄: neq; de q̄bus affirmant: vt refert ſanct⁹ Thomas in 3° ꝺ Hētiles. Iſte diſcipulus Vigilanty hz in articulo dicto hec vba formalia. Conſeglio che neli di nō feſtiui laſſi ſtudioſamēte la audition de la meſſa: Et ifert cozrelarie. E ſimelmēte ogni perdonāça: oratione vocale: pater nr̄i: e qualūche altra opera: quantūche ſancta. ¶ Et ſi dicat̄ faciēdo excuſatiōem eius in peccato: ꝛ ſecū peccando. Iſte oīno p̄tētdit ad charitatē ſm̄ quā ſuadet hoibus operari: ꝓſolādo miſeros: preben do proximo patrociniū: ꝛ alia hꝺ faciēdo. ¶ Cōtra. Iſte p̄refert in eodē articulo opera nō meritoꝛia etiā idifferē tia ꝛ minima auditioni miſſar̄: orationi: idulgentys ꝛ ceteris. Jngt eni: nele coſe etiā non meritozie vbi ly nō. diſtribuit ad oīa opera particularia idifferētia ꝛ minima: boc eſt que nō ſunt merita: neq; peccata. Et ita p̄ iſta verba log curioſe ꝛ ſine vtilitate de bello nauali: vl nouitatib⁹ p̄ferēt operib⁹ de ꝓſilio xp̄i: que iſte per ſua verba deſtruit: imo vt inquā dat ſtudioſe conſilia ꝺ cōſilia. Et ſi xp̄s nos ozare doceat Math. 6. hic docet nos nō ozare Et ſi eccleſia inſpirata a ſpiritu ſcō faciat nos participes de theſauro Xp̄i: ꝛ ſanctoꝝ: ꝛ iuitet nos ad idulgentias: Iſte idulgētys oībus etiā plenarys p̄refert opera idifferentia: ꝛ q̄ de plenarys ēt loquat̄ per iſta vba patz. Quel che dico dela meſſa: dico de ogni idulgentia. ly de omni. diſtribuit ad plenarias: ꝛ q̄ non habēt plenitudinē. quare auctor hereticus. minor quantū ad partē ſcōam de incarcerato q̄ fuerit heretic⁹ patz: q; inuentā opinionem falſam ſequit̄. Et intantū q̄ ꝓpter iſtū medicū iuit diſcipula ſua ad mulieres nobiles: ꝛ ad monaſteria: vt p̄imo in mozē ſerpentis peccatum induceret in ſexu fragili. poſtea in ſexu virili mediate. Et legebat ꝛ legi faciebat libruum iſtū mulieribus mirifice cōmendans opus: vt rez ſingularē ꝛ p̄cioſam intitulatā: Ricordo: quaſi nō fuerit nobis ſufficiēter tradita ſcriptura de noſtra ſalute niſi p̄ nouā huius hereticī traditiōez: hec oīa in ꝓceſſu ſine alīquo eius martyrio patēt. Neq; per ignorantiam excuſatur cū profiteatur ſe doctorē artium ꝛ medicie. q̄re ꝛc.

¶ Scōo ſic. Quicūq; male ſentit de eccleſie ſacramētis eſt hereticus: vt habet̄ extra de hereticis. cap. Ad abolē dam. Auctor huius libri male ſentit de ſacramēto pnie. igitur ꝛc. minor ꝓbatur: q; dicit hec vba formaliter. Lo me: feruore ꝛc. Sed cū homo poſt lapſum non poſſit ſaluari ſine penitētia. igit̄ nō poteſt ſaluari ſine attritione: ſiue cōpunctione que eſt pars penitentie ſm̄ oēm theologoꝝ ſcholā: q; non poſſint ſaluari ſine penitētia p̄z per Xp̄m dicentē Luc. 13°: Niſi penitentiā egeritis oēs ſimīl peribitis. Ad quā regrūtur lachryme ꝓtra iſtū hereticū: vt notat Magiſter ſen. in 4°. diſt. 14. Eſt aūt penitentia mala p̄terita plangere. Et intitulat̄ Ambro. Jtē Hzegorius: Penitere ē ante acta peccata deflere. Et ingt Magiſter. Penitētia eſt virtus mētis: ꝛ cauſa ſalutis ꝛ iuſtificationis: ꝛ logtur de parte penitētie que eſt in aīa. ꝓpterea Scot⁹ in eadē diſtin. dicit penitētiā eſſe pene tentionē. ꝛ penitere penam in ſe tenere: que eſt diſplicentia: ſeu deteſtatio peccatoꝝ continuata vſq; ad aliquod inſtans acceptationis diuine voluntatis: ſm̄ q̄ acceptauerit ipſam p̄ro ſufficiēte merito de congruo: ꝛ ita relinquitur q̄ eſt hereticuz. ꝛ male ſentire de penitētia: dicere q̄ ſine cōp̄uctione ꝛ lachrymis poſſit homo ſaluari: imo dicit iſte q̄ ſine deuotione: ꝛ ita indeuotus conſequenter ſaluabitur: quod falſum eſt.

¶ Tertio ſic. Quicūq; agit contra dignitatē eccleſie: ꝛ eā a domino datā auferre conatur eſt heretic⁹. Iſte auctor eſt talis. igitur ꝛc. maior p̄z. zz. diſtin. cap. Omnes. circa mediuz capituli. minor ꝓbatur: quia aufert dignitatem Pontificis: Cardinaliū: patriarcarum: epiſcopoꝝ: ꝛ oīuz ſacerdotum: dicēs vniuerſal̄r in 4° eius articulo: Tutti li ſpirituali hodierni ſono de hauer ſuſpecti: como meſſi de antichzisto. Etiā loquitur contra determinationē eccleſie: De penitētia. diſtin. 6. Quere ſacerdotē ſcientem: ꝛ iſte dicit: de minor litteratura. Contra etiā textum Auguſtini. de penitē. diſtin. 6. Laueat ſpiritualis iudex vt ſicut non cōmiſit crumen nequitie: ita nec careat munere ſcientie. oportet eni q̄ ſciat cognoſcere quicquid debeat iudicare. Judiciaria nāq; poteſtas B expoſtulat: vt que debz iudicare diſcernat. diligens igitur inquiſitoꝛ: ſubtiliſq; inueſtigator ſapienter ꝛ quaſi aſtute iterroget a peccatoꝛe qō forſitan ignorat: vl verecūdia velit occultare. Et ꝓpter hoc multi theologi voluerunt q̄ vnus penitens poſſet duobus vel quatuoꝛ ſimul ſua peccata detegere in foꝛo penitētie: ꝛ hoc ſolum vt in cauſa anime magis ſciētifice poſſet fieri iudiciuz: vtputa a duobus theologis ꝛ a duobus iuriſperitis ſimul ſoluētes argumenta in contrarium. Ego nō teneo ſic: q; ſacerdos repzeſentat Chriſtū. Chriſtus autē vnus eſt: ſed ſufficit q̄ ad minus p̄retēdebant tales theologi ſciētiam excellētē confeſſoris: quā iſte non conſulit: ſz potius damnat. dicit ꝛ q̄ confeſſoꝛ non ſit vite ſancte: Sz quomodo quis in ceno pannum lauabit. ꝛ quo mō quis in ſoꝛdibus exiſtēs: aliozuz ſoꝛdes mūdabit. Jō Yſaie ꝓmo. Mundamini qui offertis vaſa domini. Ad hoc ſunt text⁹: quos gratia bzeuitatis omitto. Augu. de penitētia. diſt. 6. cap. ꝓmo. circa mediū. Et 3ª. q. 7ª. cap. Qui ſine peccato eſt veſtrū ꝓmus in illā ꝛc. ꝛ cap. ſequēti. ꝛ ponūtur dicta Ambroſij ſup. Beati imaculati. ꝛ cap. ſequēti. in grauibus. Et ꝓma. q. ꝓ. ca: Neceſſe. Neceſſe eſt vt mūda ſit manus que diluere ſoꝛdes curat. ne tacta quoq; deterius inquinet. Et 23ª. q. 4. cap. Nabuchodonoſoꝛ. ꝛ zz. q. 5. Si Paulus. Et ponunt̄ verba Hzegozy in regiſtro. Et ꝓma. q. ꝓma. ca. Ꝙertur. circa finem. Sed quid plura: Cōfeſſoꝛ repzeſentat Chriſtū optimum paſtoꝛem animarum noſtrarum. igitur Cōfeſſoꝛ debz queri vt ſit optimus.

¶ Quarto ſic. Qui vult determiate loqui de occultis iudicys que dependent a mera diuina voluntate eſt hereticus. Iſte auctor ſic facit. igitur. maioꝛ patz per Auguſtinuz ꝺ Pelagiū. Jnſcrutabilia ꝛ incōp̄ehēſibilia nullus iterroget. Ego qō lego. credo ꝛ veneroꝛ: nō aūt diſcutio. Eſt. n. in mera p̄tāte figuli facere vnū vas in ꝓtumelia3. Aliud i honoꝛē. Et iſta icōp̄ehēſibilia dei nemo nouit: niſi cui voluerit filiꝰ reuelare. Minoꝛ ꝓbat̄: q; foꝛal̄r dicit. Dio ba boçidi variamente chi in ſubſtantia: e chi in

UVA. BHSC. IyR_086_2

segno abandonado permesso o lassata o fato tutto il mõ-
do cadere: siche e adimpito el dicto del psalmo. Non est
g faciat bonũ nõ est vsq; ad vnũ. Et ita p istuz pter xpm
totus iste hodiernus mũdus periret: qõ tñ nõ cõstat de
reuelatiõe facta sibi per spñ sanctũ: neq; per bullaz sup
hoc descendentẽ de celo. Neq; obstat auctas que hz in-
telligi de peccato originali ꝓtracto de cõmuni lege pre-
terq; a xpo. z eius matre per gratiam.

¶ Quito sic. sentiẽs assertiue aliter q; sacri theologi pre-
cipiant errat: vel est de erroze suspect⁹: iste auctor est ta-
lis. igit̃ zc̃. Maior pz. minor ꝑbaf̃: qz iste dicit foꝛal'r in
vno coꝛ°. 19. arti. a vespi z altri dini officy ꝓsegli andar li
laici per fuga de male compagnie z altri vani exercity:
z altra periculosa conuersatione el di de le feste: z nõ per
dilecto de la ozechia: ĩmo p dilecto de la ozechia. Ut au-
dientes conformẽt suam intẽtionez ministris ꝑ populo
ozantibus z laudãtibus deũ: z sunt verba sancti Tho. in
4.° distĩ. 15. articu. ꝑmo. Et subdit. tenẽtur seculares die-
bus festiuis ꝓpter hanc cãm dinis officys interesse. vbi
ly tenẽtur. est verbũ obligatõis. Et hãc eandẽ sniaz ꝑus
ãnotauerat Alexãder de Ales Doc. irrefragabilis in 4ª
parte sũme. Et iste auctor ꝓcipit aliter vt apparet: z assi-
gnat pro causa nõ causam: q̃re suspectus zc̃.

¶ Sexto sic. Dicere deũ peccare est hereticũ. Iste virtua
liter: lz nõ foꝛmal'r ex verbis suis dicit hoc. igit̃ zc̃. Ma-
ioꝛ pz. Nãq; hẽtur deutronomy. 32. De⁹ fidelis z absq;
vlla iniqtate. Et per hoc computaf̃ erroꝛ iudeoꝝ dicen-
tium in thalmut: q; deus quãdoq; peccat: quãdoq; a pec
cato purgaf̃: z luciferianoꝝ dicentiuz deũ peccasse in lu
ciferi deiectõe. Minoꝛ ꝑbaf̃: quia iste foꝛmal'r dicit in
2.° articu°. Lequal gratie nãle o spũale a lozo da dio da-
te in ꝑmio z in laqueo: in laqueo z ꝑmio z replicat idez.
atircu. zi. Et nõ guardio ad alchũe gratiete desgratiate
quale dio li ꝓcede in laço z ꝑmio: in ꝑmio z laço. Si de⁹
concedit gratiã in laqueũ cõcedit gr̃am ad peccandũ: z
qui est causa peccati peccat. Igit̃ p talẽ auctoꝛẽ peccaret
ds: qõ est hereticũ iudaicũ: z luciferianũ. sic̃. n. sũme cali
dum nõ ꝑmittit aliqd frigiditatis: ita in sũmo bono qõ
est deus nõ ꝑmittit̃ aliquid mali in sua essentia: neq; in
sua volũtate. Etiã gr̃a niuna he desgratiata: neq; gratia
gratũ faciẽs: qz hz doctoꝛes: talis nõ põt abuti: qz sic gra-
tia nõ eẽt gr̃a sed verteꝛeꝝ in culpã: neq; gr̃a gratis data:
qz in se est bona. simil'r z in alys. Data est. n. ꝼm apl'm lo-
quẽtẽ de ea vnicuiq; mãifestatio spũs ad vtilitatẽ alio-
rũ: z ita apparet q; impiũ est dicere che dio concede gra
tie disgratiate z gr̃e in laqueuz. Et si dicaf̃: sicut de scien
tia: qua hõ q̃nq; male vtit̃. Ex hoc nõ hz inferri che dio
ꝓceda desgratiate gr̃e: z gr̃e in laq̃o. Et si hec rõ nõ osten
dit heresiz ostẽdit saltẽ suspitionẽ de heresi.

¶ Septimo sic argr̃. Sentire exp̃sse ꝫ doctoꝛes ecclesie
est hereticũ. Iste auctoꝛ sentit ꝫ totũ libz Augu. de me-
ditatione qui liber est approbatus: nec ꝑ ipm reprobat⁹
in suo libꝛo retractationũ. g̃ hereticus. Minoꝛ ꝑbaf̃: qz
in 6.° arti. docet fugere ꝑdicatoꝛes sic̃ diabolos: q̃n psua
dent de meditatiõe z cõtemplatione. Neq; persuaderet
ꝑdicatoꝛ nisi ꝼm modũ Auguſt. qz omnis modus medi-
tandi ponit̃ ab eo in libꝛo dicto meditationũ p diuersas
oões ad p̃em per se: ad filiũ per se: ad spñ scñ per se:
ad totaz trinitatẽ simul. Docet ẽt hoiez offerre xpo deo
patri ꝑ remissiõe peccatoꝝ. Docet ꝓtẽplari mãdata: qui
bus veluti scalis ad p̃iaz tendimus. Docet meditari q;
pctñ est offensiuũ dei: impedimẽtuz gratie z glozie. In-
ductiuũ finalis supplicy z miseric: quã cõtẽplationẽ do
cet ẽt Scotus in 4.° dist. 14. Et tñ bas meditatiões pre-
dicatoꝝ iste docet fugere. Etiã destruit totã vitam con-
templatiuã: z reꝓbat quã tamẽ Xps laudauit in Ma
ria dicẽs. optimã partẽ elegit: q̃ non auferet̃ ab ea. Qua-
re ex hoc appz hũc auctoꝛẽ foꝛmal'r eẽ inimicũ xpi.

¶ Octauo arguit̃. Qui male sentit de Xpisto: ei⁹ passio-
ne: z eius miserys est hereticus. Iste est hõ. igit̃. Maioꝛ
pz. ex eo. n. q; male senserũt de xpo Machari⁹: Theodo
rus: Modestin⁹: Apolinaris: Ualentinus: Manichei:
Fotiniani z alij: dãnant̃. minoꝛ ꝑbaf̃. Est. n. male sentire
de passiõe xpi z mysterys misse dicere foꝛmal'r. senza al-
tra venenata meditatiõe deli mysterij dela messa e pas-
sione de Xpisto consigliata dal spirito de la rapina. in
18.° articu. Et dicit iste ẽt in 3.° articu. Quãto aspecta ala
deuotiõe z specialissimamẽte quanto concerne la cozru
pta z idolatra hoçi di facta meditatiõe de la passion de
xpo: que verba sunt hereticа z scãdolosa: pcbe di sopza:
dedit cõsiliũ suũ: postea a suo consilio particulariter ex-
cludit meditationẽ passionis xpi: quã appellat venena-
tam: cozruptã: z idolatrã que vba nullo mõ sunt toleran
da. Quibus si posset dari aliqs sensus bonus in apparen
tia: attamẽ semp scandaliçat pusillos. Et maxime appel
lat venenataz meditationẽ mysterioꝝ misse ꝑ tanto: qz
dicit: alia necessaria dimittẽdo z misse vacando idoluz
faciunt: sentẽdo. vt ingt. in. 19. articu. bauerli tanto affe-
cto ch̃ nõ la lasseria volẽtieri p seruir a vna ꝓpria neces
sita. Ex hoc secludit frequẽtiã misse tanq; idoluz: z sic p
istũ hereticũ sacrificiũ cozporis z sanguinis xpi idolum
est: qõ impiũ z crudele. Quare expedit ei: vt cũ suo libꝛ
suspẽdaf̃ mola asinaria: z demergaf̃ in pfundũ ignis.

Pro determinatiõe

huiꝰ q̃siti ꝑmittunt̃ quedã distinctiões.

Scõo loco ex his elicient̃ ꝯclusiones respõsiue ad qõnẽ.
3.° rñdebit̃ ad argumẽta in oppositum.

Prima

distinctio est q; aliud ẽ aliqd eẽ temerariuz in fide: aliud erroneũ: aliud hereticũ. Te-
merariũ est qõ asserit̃ tanq; certuz: qõ neq; auctoꝛitate:
neq; rõne efficaciter ꝑbari põt. vt q; mundus est finiẽ-
dus post cẽtũ ãnos: qõ ẽt posset eẽ verũ: si sic dispositiss
diuina ꝑuidẽtia. Erroneũ vo est: qõ est diffoꝛme rõni: z
alienũ a rectitudine veritatis. z tale est simpl'r falsuz in
fide: qz omne diffoꝛme ratiõi est falsum. sicut qõ est ꝓpoꝛ
me est verũ: z ita erroneũ supza temerariũ addit falsita
tez. Hereticũ vo erroneũ est in fide ptinaciter defensuz
q; addit duo ad erroneũ. ꝑmum q; falsitas sit notoꝛia: z
qõ illi ptinaciter adhereat̃: z hoc vt aliquis dicaf̃ ꝑpe
hereticus. Primũ videt̃ posse probari p illud qõ hẽtur
in caplo. Accusatus. §. sane. lib. 6. quã sniaz approbat: do-
minus archiepus Florẽtinus. in 2ª sũme. titu. de infideli-
tate. caplo. §. Ex quo infertur q; crimẽ heresis z falsitas
eius dz eẽ notoꝛia z manifesta circa aliqd determinatũ
in fide. Ex hoc sequit̃ hoc cozre⁹ q; cũ gs aliquid asserit
vl' cõmittit qõ absq; erroꝛe circa fidẽ affirmari põt: aut
ẽt cõmitti adhuc nõ est vt hereticus iudicandus. Exem
plũ ẽ de illo q adoꝛat demonẽ z baptiçat imaginẽ: nõ tñ
credẽdo q; demon hẽat aliqd dinitatis in se: sed solũ vt
demoni ꝓplaceat: z ab ipo aliqõ cõmodũ ꝓsequat̃: z filr
nõ credẽdo: q; imagies suscipiãt effect⁹ sacr̃ales: lz ex pa-
cto aliq; q; hz cũ demõe: iste sic faciẽs nõ ẽ hereticⁿ cẽsen
dus ex nã rei. 2ª ꝓditio q; ẽ ptinax adhesio pz: qz hẽ vl-
timũ z formale ꝓplectiuũ heresis. Nã vt hẽtur in decre
tis. 24. q. 3. ca°. Dixit apl's. Qui sniam suã: q̃uis falsaz ac
puersaz in fide: nulla ptinaci aniositate defendit neq; q̃
iter hereticos sunt ꝓputãdi: z. 24. q. 3. cap°. Inter sisma.
hẽtur. Inter sisma z heresiz hoc interest: qz sisma ab ec-
clesia recedit: heresis puersũ dogma õfẽdit. Huic ꝓoꝛ-
dat Bonauẽ. 13. di. 4. in dubitatiõib⁹ circa lram: vbi hz

UVA. BHSC. IyR_086_2

bereticus ꝓprie est: qui diuine legis cõtemptu aut ignorantia: pertinax ꝓprij erroris inuẽtor: aut alieni sectator veritati catholice mauult aduersari q̃ subyci. Hãc eandẽ sniam hz glo.ª.p.ª ad corinth.xi. sup illud. Audio inter vos eẽ scissuras. glo. ingt. Qui in eccl'ia dei morbidũ aliquid prauumq; sapiũt: r resistũt ptinaciter: prauaq; sua dogmata emẽdare nolunt: sz defensare psistunt: heretici sũt. Hoc ẽt dicit Alexãder de Ales. in z.ª. sum. q. 81. arti.º z.º C z.º ꝑncipal'r ꝓmittit q̃ bereticus multipl'r dr vt hz videri. z4. q. z. in glo. sup cap'lo. Illi q peregrinos: ex q̃ bus modis tñ tres accipio. Primo.º aligs dr bereticus. Metapho.ce r similitudinarie: qũo dr heretic.º simoniacus. vt p.ª. q. i. cap'lo simoniacus: q non dr bereticus: nisi p q̃dã similitudinẽ: qr videt q̃ emat sacra existimãdo sacra r dona gr̃e pecunia posse possideri: quãuis talis simoniacus nõ hẽat hz existimationẽ: aut ꝓbabil'r possit nõ hẽre: r talis dr bereticus ꝑsumptiõe iuris: sz nõ ex nã rei. z.º heretic.º dr q dubi.º est in fide: qr talis dr infidelis. vt habet ex de hereticis. cap.º ad abolẽdã: q̃uis Doctor subti. dicat in z.º sniarũ. dist. z4. q. vnica. fides nõ excludit oẽm dubitationẽ: sz dubitationẽ vincẽtem r trahentem in oppositũ credibilis. Tertio mõ dr ꝓprie bereticus ẽt ex nã rei: quicũq; falsam opiniõe in fide r notoriã iuenit r iuentã ptinaciter sequit. Et isto z.º mõ intelligũtur oẽs diffinitiones q̃ dant a theologis r canonistis. vt ꝓbatũ ẽ supra. C Ex hoc seq̃t hoc corre.m. vz. sigs erret circa fidẽ r ignoret se errare nõ est ꝓprie heretic.º. ꝓbatur. heresis est ab electione qua gs eligit volũtarie errorem circa aliq̃d determinatũ in fide: aut in sacra scriptura ptinaciter defendere. igit si intellectus nõ cognoscit se sentire cõtra aliq̃d determinatuz in fide voluntas nõ ptinaciter eliget defendere hz errorẽ ꝓtra fidẽ. Sz vbi nulla est ptinacia defendẽdi errorẽ suũ quẽ nõ soluz nõ cognscit eẽ errorẽ ꝫ fidem. sed ẽt ignorat illũ eẽ errorẽ inscibi nulla est heresis. igit r̃. Probat hoc ẽt sic. sicut fides est habitus in intellectũ gnãtus ex actib.º credẽdi qui sunt cõcomitanter a volũtate imperãte hz actus: dicẽte Augustl. sup Johannẽ. omel. z6. Cetera põt hõ nolẽs: sed credere nõ nisi volẽs: ita actus infidelitatis qui sunt heresis: sunt ẽt a volũtate impatiue: qr oppositorr eadẽ est ratio r disciplina. Igit sicut intellectus catholici ex determinatiõe volũtatis elicit actus cõformes veritati fidei catholice: ita p oppositũ bereticus ex determinatiõe voluntatis elicit actus diffor mes eidẽ veritati catholice: sz volũtas nõ põt impare istos actus diffor mes: nisi intellectus intelligat hos actus hẽre aliquã diffor mitatẽ ad aliq̃d determinatũ in fide. igit si nõ intelligit intellectus istos actus hẽre talẽ diffor mitatẽ ad illud q̃d determinatur in fide: voluntas nõ determinate r ptinaciter eliget defendere tales actus diffor mes: r sub ea rõne sub qua sunt diffor mes ad veritates fidei seu ad ea q̃ determinatur in fide. C Ex gbus oibus ꝛcludẽdũ est duo ꝓncipalia regrã ad heresiz: quorr vnum est error in intellectu circa fidẽ: r reliquũ est error in volũtate: q. vz. volũtas ptinaci r obstinata quadã firma adhesiõe adhereat opinioni erronee r sequat ipsaz. Ex quo infert: q. vnus error sine alio nõ facit heresim. hoc ꝛõs ꝓbat sic. Qñcũq; duo necessaria ꝛcurrũt ad cõstitutionẽ alicui.º deficiẽte altero ipsorr impossibile est illud eẽ. pz ista: sz hec duo ꝛcurrũt adhesiz. vz. error in intellectu circa fidẽ r ptinª adhesionis in volũtate. igit r̃. Maior ẽ mãifesta. minor aũt pz ex dictis diffõnib.º supius positis. Tũ qr Dieronym.º dicit q. heresis dr ab electione: r notat in cap'lo heresis. z4. q. z. Et hoc qr bereticus eligit defensare errorẽ suum. Tũ ẽt qr Augustl. de baptismo ꝛ Donatũ hoc idẽ dicit. Ingt. n. sigs sentiat de xpo. qõ fotinus opinatus est r baptizet in eccl'ia. r hãc credat esse fidẽ catholicaz: nõ dico eũ eẽ bereticũ: nisi mãifesta doctrina fidei catholice resistere maluerit: r illud qõ tenebat elegerit. C Ex his oibus seq̃t aliud corre.m q. sigs parat.º sit se corrigere de quocũq; errore dicto vel facto: r in sua opione se remittit: vel ad iudiciũ sancte Romãe eccl'ie: vel ad iudiciuz dei: q cuiuscũq; erroris r falsitatis est cognitor: bereticus minime censendus est. hoc pz p illud qõ hẽtur. z4. q. z. ca.º dicit apls. Et ad hoc forte dr: q. ẽt sine ipa remissiõe seu ꝓtestatõe dãnat aligs ab eccl'ia p heretico: qr eccl'ia nõ hz iudicare de secretis r occultis: sz de manifestis: qr de occultis tm̃ iudicat de.º: r ex ꝛnti de itentiõe cordis. vt dr. 33. dis. cap'lo. erubescãt. igit vbi est euidẽtia facti qõ sit erroneũ in fide: sicut est adorare demonem r̃. ab eccl'ia iudicabit bereticus q hz cõmittit. C Et cõfirmat p illud qõ dr de hereticis. cap'lo qcũq; r cap'lo accusatus. lib. 6. vbi hẽtur q. adorans bereticuz est heretic.º. C Itẽ impole est q. agẽs aliqõ erroneũ in fide nõ male sentiat de fide: qr impole est eẽ malitiã in volũtate agẽtis: nisi sit error in intellectũ: qr oĩs malus est ignorãs seu errans. z.º ethicorr. Si igit aligs opat malus in fide: aut ptinẽs ad fidẽ etiã male sentit de fide. C Ad hoc rñdetur: q. de istis male opatis que videtur eẽ cõtra fidẽ duplex est iudiciũ. s. dei r eccl'ie. Judiciũ dei est ꝑm interiora hoĩuz: qr eius est iteriora cognoscere: aliud iudicium est ex his que apparẽt ex euidẽtia facti: quicũq; iudicat iudicio dei heretic.º vere est heretic.º ex nã rei: q vo iudicat iudicio eccl'ie dr bereticus ex ꝑsumptiõe facti r coniectural'r: r sic ꝑsumptiõe iuris: qr opat tale factum p qõ apparet ipm male sentire de fide: sz tñ iste nõ est semp: r ex nã rei bereticus: r ad discernẽdum hoc magis ptinet ad theologuz q̃ ad canonistas: dicet theologus q. gcqd sit de iuris ꝑsumptione: iste sic opans nõ põt: aut dz dici vere ex nã rei r determiate hereticus: r rõ apud ipz est. Quia qñ aliquis effectus depẽdet a duabus causis nũq; ex natura rei ex illo effectu põt iudicari ꝑcise altera causa. Cum igit opans erroneũ in fide. vz. adorans demonẽ possit hoc facere: vel qr credat in demone eẽ aliqd diuinitatis q̃ sit causa adoratiõis: vel vt facilius aliqd obtineat ab ipo nullã credẽs eẽ diuinitatẽ in eo. igit ex hoc iferre alteram cãm. vz. q. hoc faciat: qr credat demonez fore adorandũ est fallacia ꝛntis: r ꝛntia nulla. vñ ingrẽduz est vt ex erroze fidei hoc fecerit: qõ vtiq; facile est videre. nã sicut habit.º fidei cognoscit p actũ fidei q est credere r cõfiteri ea que sunt fidei: r habitus castitatis p caste viuere: ita cũ heresis sit habitus infidelitatis: qr est spes eius põt cognosci p actus sibi corrñdẽtes: r tunc eccl'ia põt iudicare aliquẽ eẽ bereticũ igrẽdo de vita: de moribus r de actib.º eius credẽdi: aut discredẽdi. C Ex his rñdet ad instantias supraposita: r ad ꝑma pz ex dictis. C Ad confirmationẽ ẽt pz: q. adorans bereticũ est bereticus ꝑsumptiõe iuris: sz non ex nã rei r ꝑm rem: dr ẽt bereticus talis adorans similitudinarie: qr hz agit ac si male sentiret ẽ fide. C Ad aliud dico q. presupponit vnũ falsum q. qs nõ possit opari aliqõ erroneuz in fide seu pctiñ absq; hoc q. male sentiat r puersitatẽ fidei habeat: qr tale agẽs põt cõmittere aliquod enorme sciẽs se peccare r credẽs firmiter qõ facit esse enorme. Et sz oĩs malus erret: nõ tñ erroze itellcũs q est heresis seu error male sentiẽs de his que sunt fidei: sz bñ errat oĩs malus erroze alicui.º vtutis: cui.º ꝛriũ in vitys opat. C ꝑ. male allegat auctas. oĩs ignorãs malus ẽ nõ eꝛ.

Ex quibus oib.º ꝑmissis ponũt ꝛclones. Prima. auctor isti.º libelli nõ ẽ bere.co: nec q̃ li-

UVA. BHSC. IyR_086_2

bellus in se quocūq; mō cēseat hereticꝰ. ꝓbat. Ille non est hereticus quoquo modo: cuiꝰ opa aut scripta nō attestātur de dubietate fidei: aut irratiōabilitate ꝺ ꝓtēta in scriptura sacra: aut determinatōes ecclie: sz auctor istiꝰ libelli est hꝺ: atq; etiā libellus ipse. igit̄ rc. Maior pz: qz sentire aliqd indignum de ꝓximo suo sine sufficiēti causa est offēdere charitatē r ꝓximo iniuriari: r ꝓpterea. ex. de scrutinio faciēdo. capl̄o vnico. illū quē infirmitas humana indignū non nouit dignum debemus existimare. Minor aūt pz. ꝑ ex vita ipsiꝰ auctoris: quiꝫ fert̄ sacerdos est spiritualiter viuit semotꝰa mundanis r ab omni ambitiōe dignitatis: cuius gra. vt dicit August. de vtilitate credēdi. heretici adinueniūt nouas r falsas opiniones in fide. nā inquit ipse. Hereticus est qui alicuiꝰ tēporalis cōmodi r maxime vane glie principatusq; sui gratia falsas ac nouas opiniones vel gignit vel sequit̄: que snīa habet̄ in decretis. z4. q.3. capl̄o hereticꝰ. zº qz hic auctor dānat hypocrisim. i. simulatā sanctitatē hypocritarū r superstitiosaz queadmodū erat illa fratris hieronymi: cōtra quē in hoc libello iuehit̄: que hypocrisis est spēs heresis. iuxta illud ꝓauli. In nouissimis dieb⁹ recedent quidaz a fide attendentes spiritib⁹ erroris r doctrinis demoniox loquētiū in hypocrisi mendaciū. fingunt. n. heretici magnā austeritatē vite r mortificatōez r detestationē vitioz. vt videtes deuotione afficiantur ad eū: r sic disseminare valeant errores. ¶ Cōfirmatur ista ratio: qz impugnās hereticū nō debet vti ꝺtra ipsuz doctrina hereticā: qz in demōstratione: aut ratiōe ostensiua vtereꝫ falsis ad ꝺcl̄onē falsam: quā ipse intenderet: qō nō est ꝓbabile. ¶ Secūda pars ꝺcl̄onis p̄missē que est. q; libellus nō est hereticꝰ. pz: qz nō ꝺtinet aliquid qō sit diffortme a rectitudine fidei r p̄ncipys eius: imo qōlibet ꝺtentū in ipo est maxime consonū rōni r veritati catholice fidei. vt pz ex rn̄sionibus que fiēt ad argumēta. ¶ Scōa ꝺcl̄o p̄ncipalis est. dato q; libellus ꝺtineret aliquid qō minus ꝓbatū videreꝫ in fide: nisi illud sit dāna tum ab ecclesia: aut notoriū cōtra fidē: nō est censendus hereticus. hec ꝓbat. nā heresis ab electiōe erronea dicit̄. vbi nulla est electio erronea volūtatis sequētis errorem: ibi nulla est heresis ꝓprie: sz ex snīa que nō est notoria ꝺtra fidē: neq; est ꝺtra determinationē ecclie nulla est electio erronea: qz neq; ex precepto dei: nec ex ꝓcepto ecclie. igit̄ cū sit hꝺ in tali libello. sequit̄ q; libellus nō est hereticus. ¶ Ultima ꝺcl̄o. dato q; auctor dixisz in libello aliqd erroneū i fide: ꝓtestās se nolle dissētire a veritate fidei: accusans ignorātiā suā: r remittēs se ad sapiētiū iudiciū: nullā ꝺtrahit heresiz. hoc pz ex dictis: r ꝑsertiz. ex capl̄o. dixit apl̄us. z4. q.3.

Quiꝰ p̄missis rn̄deꝫ ad argumēta r ad p̄mū cōcessa maiore. negat̄ minor nō dicit libellus. che studiosamēte se lasse la messa i çoni nō festiui: sz sīgs gerat curam familie: aut alicuiꝰ reipublice ꝑus agat ea ad que siue ex charitate: siue ex iustitia legali teneꝫ q̄s audiat missaz ad quā nō teneꝫ: eo maxime q; sīgs deesset sibiipsi ac ꝓximis quo ad nēcia que sunt ad sustentationē vite: r etiā quātū ad ea que minꝰ faciunt ad hoc peccaret dūmō ille ad ea teneat̄ ex charitate: que etiā si nō eēnt meritoria ex natura ꝓprie: sz indifferētia ad meritū r demeritū: quēadmoduz est datio elemosyne pauper: datore existēte in pctō mortali ad hꝺ. iure nāe ac ēt diuino magis bō teneꝫ r iustitie: quā qsq; ꝺz ꝓximo suo: magis satisfacit q̄s ex auditione misse. De actibus indifferētibus ad bonitatē moralē r gratuitam r malitiam eius oppositam videat̄ Scotus r Landulfus. zº snīax. dist. 40. q; aūt sic intelligat quēadmodum dictū est preferēdo opera iustitie legalis simul r miseri cordie in ꝓximū auditioni misse: quādo iure nature bis magis tenemur: apparet q; illud qō dixit. nō se facia ido lo de la messa. i. nō habeat aliquā existimationē superstitiosam de auditione misse que existimatio superstitiosa esset cuz quis tāti faceret eius auditionē vt deesset alys operibus secularibus in se r in ꝓximū: cū xps in euangelio ꝑferat misericordiā faciēdā ꝓximo cultui latrie qui debeꝫ deo. Matth. 15. vbi reprehēdit superstitiosam ac pernicioſaz doctrinā pharisеoz: qui docebant vt derelicto pr̄e in miseria r necessitate munera offerrēt ad altare cū dicebant. Mun⁹ quodcūq; est ex me tibi ꝓderit: r saluato ad hec ait. honora patrē tuū r matrē tuā rc. Sz addit q; ly non meritorie. distribuit ꝑo omnibus operibus indifferētibus. negat̄ hoc: si ly non. determineret ly cosse. qō nō est in ꝓpoto. ¶ Et ad illud qō dicit de indulgētys. Rn̄deo q; melius est vnicuiq; accipere indulgētiam r orare q̄s alia operari. si cetera sunt paria. Sz vbi ex aliqua circūstātia aliquid iustius r rectius est agēdū q̄s accipere indulgentiaz magis ex cōmuni iustitia r rationabilitate tenemur ad illud q̄s ad indulgentiaz. Nec obstat qō dr̄. 8. cantico x. Ordinauit in me charitatē: qz iste ordo ꝺz seruari ceteris paribꝰ si sit equalis equitas r rectitudo iustitie: qō nō esset in ꝓposito siquis omitteret charitatē ꝓximi: aut aliquid aliud cōgruentiꝰ agēdum. ¶ Ad zm̄ respondeꝫ similr negando minorem. nō enīz dr̄ in libello q; quis possit saluari si sit adultus sine cōtritione simplr. Sz bene sine cōtritione que sit dolor in parte sensitiua q; est per signa sensibilia. s. p effusionez lachrymarū: per suspiria r hꝺ: qz ista nō sunt frequenter in potestate hominis: r deus nō exigit a nobis qō est nobis impossibile. ¶ Uel dicendū est q; quecūq; cōtritio precedēs confessionē nō necessario requirit̄ ad deletionem peccati: sed sufficit attritio aliqualis cū intentione faciēdi qō precipit ecclesia. si modo nō ponat̄ obex virtute sacramēti cōfessionis: cui assistit virtus diuina: deletur pctm̄. videat̄ Scotus in 4º snīarū. dist. 14. q.4. r eodē. dist. 17. q. ꝓma: neq; est verū qō inferꝫ q; tūc dimitteret pctm̄ sine pnīa: imo dimitteret cuz maxima pnīa: quia confessio est maxima pars r potissima pnīa. Unde Scotus. in. 17. di. 4. q. ꝓma. hz. q; hoc sacramētuz cōfessiōis est maxime penale. est. n. ꝓfusio adducēs gratiaz r glīaz. vt dr̄ ecclesiastici. capl̄o. 4. ¶ Ad 3m̄ rn̄deꝫ. similr negatur minor. nō. n. iter spūales de gbꝰ loquit̄ ꝺnumeratur pontifex maximus: aut ꝑlati maiores ecclesie: loquitur enī de hypocritis qui simulāt vite sanctitatez cū vestibus hispidis r grossis. vt decipiant sub nomine sancti tatis de gbus inqt ille poeta in metamorphoseos. Multi nomie diuoz thalamos iniere pudicos. Et de his precipue loqtur. vt denūciet persecutionē quā nūc patitur ecclesia ab hypocritis: quaz ꝑdixit Daniel. capl̄o. 7. q. p. phetauit de 4or̄ psecutōib⁹ q̄s passura erat ecclia xpi pfigurādo in q̄tuor bestys quas vidit: quaruz ꝓma est leona que signāt persecutōez tyrānoz r impatoz: quā patit p̄mitiua ecclesia: qui vt leena deseuierūt per varios cruciatus in christianos r ecclesiā christi. secūda bestia quā vidit erat similis vrso. r hec significabat psecutionez hereticoz: qui varys r falsis doctrinis fideles vexauerunt: r multos perdiderūt errorib⁹ suis. 3ª erat similis pardo: qui habet colorē varium: r signāt persecutionez que nūc est hypocritaz: qui sub vario colore sanctitatis multos decipiunt: r ad vitia inducunt: ac deniq; interituz: r hanc sequeꝫ persecutio antixpi que signātur p q̄rtā feram: q p̄cipue cū hypocrit̄ pugnabit ꝺ veros fideles. Et qz hꝺ auctor libelli itēdebat dānare hypocrisiz

UVA. BHSC. IyR_086_2

fratris Hieronymi.ex qua Hypocrisi ecclesia patiebaꝫ. qui supza aurũ se ostẽdebat:q̃ hipo iterpzetatur supza. z crisim auzꝫ:q̃si desuper auzꝫ. Ideo auctoz isti⁹ libelli iuebitur contra spũales hypocritas:z nõ otra veros catholicos:cũ pfertim hipocrisis videaꝫ ꝛplementũ heresis.vn de sup illud Isaie.9. Disperdet dñs ab israel caput z caudaz.Hiosa. Dis heretic⁹ hypocrita est. z Bernardus sup cantica. Nõ sufficit hereticos eẽ:nisi cuz hypocrite sint. ¶ Et ꝛfirmaꝫ rõne:qz heretic⁹ nitiꝫ paliare pctñ suum: sic hypocrita zc. ¶ Et ad illud qõ dr. sacerdotẽ ꝛfessoꝛẽ debere mediocri litteratura eẽ istructũ. Ꝟ dicit:qz nõ oz ꝛfessoꝛẽ esse tante doctrine quãte debz eẽ qui p̃dicat publice:z populũ instruit:vt est de mẽte Doctoris subtilis in 3°.sniaz.dis.24.q.vnica. Henrici de gãdauo:z aliozũ. Et in hoc libello repbendiꝫ iprudentia aliquoz confessoz:q̃ interrogãdo ꝛfitentes sunt nimiuz exgsiti z scrupulosi:docẽtes suis interrogatiõib⁹ penitentes vitia que ipi ignozãt:de qbus dr. 38.dis.cap. Quis.q̃ melius est ea in sacerdote:z alio quocũq; ignozare q̃ scire. ¶ Ad q̃rtum rñdeꝫ q̃ hõ cõiecturaliꝛ põt arguere ab effectib⁹ visibilibus ad occulta iuisibilia dei.z iudicare.iuxta illõ ꝓpauli ad Roma.cap.p. Inuisibilia dei per ea que facta sunt itellecta ꝛspiciunt:nõ q̃ certitudinaliꝛ cognoscaꝫ voluntas diuina:sed cõiecturaliꝛ. Et ex his que in sacra scriptura ꝓmittit in ꝓmiũ z penã. ¶ Et ad illud:q̃ tot⁹ mũdus periret:rñdet Joãnes in sua canonica.cũ dicit. Tot⁹ mũdus posit⁹ est in maligno.z psalm⁹ vt allegatũ est. Nõ est qui faciat bonũ:nõ est vsq; ad vnum. Et hec hñt itelligi nõ tñ de peccato originali:sz etiã actuali.vt est de mẽte Augustini in lib.de nã z gratia. ¶ Iste oẽs auctoritates hñt solui in ꝓposito.z q̃ q̃d dicetur pro istis:dicet ad expositiõem libelli. ¶ Ad qntũ rñdetur q̃ capit auctoz libelli in verbis.itendit auctoz:q̃ qs non dz accedere ad diuina. vt cantibus z sonis aures delectet. sed vt iterna meditatiõe ꝓtempletur sacra mysteria. nam vt habetur 92.dist.cap. In sancta. Dũ blãda vox queriꝫ in sacro ministerio ꝓgrua vita negligiꝫ z cantoz:minister deuz moribus stimulat:cũ populũ vocib⁹ delectat. Et q̃ hec iten dat is auctoz apparet:qz hunc libellũ edidit cõtra flozentinos qui vtunt istis cantilenis in sacris. ¶ Ad sextum negaꝫ. q̃ libellus asserat deuz peccare:aut posse peccare formaliꝛ aut virtualiꝛ. Et ad ꝓbationez:q̃ si deus dat alicui gr̃am in laqueũ:dat illã ad peccandum:Dico q̃ dare gr̃am in laqueũ põt intelligi duob⁹ modis. vno modo ex parte dãtis.alio mõ ex parte vtentis. Primo mõ non datur gr̃a a deo alicui in laqueũ:qz non dat deus gr̃am gratis datã ad malũ operãdũ:sz vt ea vtatur ad bonum: aut possit vti:cõstituẽdo tñ ipm in libertate arbitrij:vt sit liber ad vtrũq;.s.malũ z bonũ.z hoc ꝓpter meritũ suũ cõsequendũ ex libertate ad vtrũq;.aliogn hõ non mereretur:qz necessitareꝫ ad alterũ. Et Ꝟ est q̃ sapiẽtie Ecclesiastici dr. Deus ab initio cõstituit hoiem:z posuit euz in manu ꝛsilij sui zc. Si scõo mõ intelligaꝫ dari gr̃a quo ad vsum.sic deus denoiatur dare gr̃az in habitudine: z relatione ad effectũ malũ eo mõ quo denoiatur ex aliq̃ relatione in creatura ex tẽpoze talis:vel talis:pcipue ex õnominatiõe extrinseca. Ad hoc facit qõ dicit Prophetа in psalmo.65°. Igne nos dc⁹ examinasti:sicut examinat argẽtũ. Induxisti nos in laqueũ. Et Paulus ad Roma. pio. Tradidit illos deus in reprobũ sensuz:vt faciãt ea q̃ nõ ꝛueniũt zc. Et Ezechiel 3°. Si cõuersus iust⁹ a iustitia sua fuerit:z fecerit iniqtatẽ:ponã offendiculũ coram eo:ipse moziet. Hoc idẽ dicũt sancti:Augustin⁹. 23.q.4. Nabuchodonosoz:z sunt vba Augu. in lib. de libero arbitrio.inqt. Cur medicamentũ vni⁹ medici manu confectum:aly ad iteritũ:aly valuerit ad salutẽ: nisi qz bonus odoz Christi alys est odoz vite in vitã. alys ẽ odoz mozis in mozte zc. Et Hieronym⁹. Heretici comedũt panẽ polutũ:que snia habeꝫ dist.50.cap. Sacerdotes. que oia itelligunt:nõ ex parte rei in se:sz ex parte vtẽtis. ¶ Ad septimũ.de meditatiõe dr q̃ nõ est ad ꝓpositum:qz libellus nõ logtur de meditatiõe q̃tuz ad subam meditationis:eo mõ quo logtur Augu.z q̃tuz ad hoc ipse tradidit oẽs modos adozationis ex parte adozati: z ẽt adozantis q̃tũ ad subaz adozatiõis. Sz logtur liber de qbusdã superstitiosis allicimẽt] que exurgũt ex spiritu inanis glorie:aut rapine. vt ꝛuocata multitudine populi pecunias p̃dicatozes extoqueãt:aut populũ ad aligd sibi ꝛmodũ alliciãt:cũ talib⁹ fictis meditatiõib⁹ pretẽdũt isti hypocrite sanctitatẽ maximã:z multas habere diuinas reuelatiões: vt fidẽ z auctozitatẽ apud populos acgrãt:z iste meditatiões sunt venenate:qz ex mala z venenata intentione ꝓficiscũtur. ¶ Ad vltimũ pz ex dictis. Opera enĩ mozalia z gratuita seu meritozia soztiuntur suã bonitatem a fine: ꝓpter quẽ itendũtur: cũ circunstãtia finis sit pzima circũstãtia iter oẽs circũstãtias mozales: z nullũ bonũ opus põt eẽ bonũ bonitate meritozia:nisi sit mozaliter bonum.

¶ Articuli extracti ex libello p̃sbyteri Habzielis Biundi:quoz alig putãtur scandalosi:z auriб⁹ pusilloz offendentes:alig vo erronei atq; heretici credunt. Arti. I.

Per quale occulto desiderio:gola:z appetito desozdiato:essa natura in grande multitudine de subiecti se acosta:o uero al viuere Clericale z ecclesiastico: o uero al viuer religioso:o uero neli acti perfecti extrisci:ouero itrisci:de charita: o uer deuotiõe. Se acosta dico al suo dio molto vanamẽte nõ tirata dalui:ne electa:ne chiamata:ne iuitata se nõ in genere cũ la multitudine reproba da la paucita de li electi separata:e nõ cũ quella chiamata. Articulus. II.

¶ Le qual gratie o naturale:ouer supzanaturale a lhozo da dio datte in premio z lacio: ĩ lacio z p̃mio:a lozo sono materia z occasione de somniare de hauere:z quello che hãno hauerlo in magioze grado asai. Arti. III.

¶ Nõdimeno per quãto al presente me occozre: li trouo asai bene expressi in cinq; ydoli piu celebri e notabili.de quali el p̃mo e la statua de Nabuchodonosoz.El scõo de Bel.el 3° Baal.el 4° moloch.el qnto e lo idolo del Zelo posto da Ezechiele.de quali tri p̃mi sono generali e particulari:particulari e generali:tutti tri perho variamente spectãti:p̃ncipalmẽte a lo acto extrinseco.El q̃rto e 5° come sono p̃ncipalmẽte demonstratiui del acto vniuersale:cosi sono manifestatiui de quelle particularmente quãto aspecta ala deuotione:z specialissimamẽte quãto cõcerne ala corropta z idolatra boci di facta meditatione dala passion de Christo.quali tutti insieme e ciascadu no per se constituiscono la nephanda abbominatione casone de la desolatione de ogni virtude e gratia de la natura humana. Arti. IIII.

¶ E per tãto de meritare per la sua dispositiõe e sufficientia q̃llo che lui nõ merita:z successiuamẽte de esser obligato de cõmunicarsi ad altri: como bono e sauio per nõ esser ingrato e inutile seruo:ma fare fructuoso el suo talẽto:dandolo ad vsura per el suo signoze:somniãdo bauer quello ch̃ lui nõ ha receuuto da dio:ne e per bauer mai: p che tali doni excellẽti z sopza naturali nel acto: o nelo effecto:o ne luno e laltro:nõ sono ne dati ne dabili a q̃lle persone le quale sono pmesse cadere nel lacio de la lucifériana p̃sumptione da essi doni. Ex B. Arti. V.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶El qual effecto molto piu chiaramente e totalmẽte ha loco in ogni tẽporale ouer ſpiritual dignita: ꝓlatione adminiſtratione: ⁊ cura: o uero gouerno de altri quando ſono apertamẽte: o uero occultamente deſiderati: non che cercati o procurati ſotto q̃lũche pfectiſſimo apparẽte: ⁊ laudatiſſimo fine. etiã de la ſalute de tutta la bũana natura: e ỏ la corte celeſtiale e gloria diuia. Ex b. Arti. VI

¶Et ceco facto da la propria centrale luminoſa e chiara malitia: quale e la ſagitta de la pfecta nequitia che procede da larcho ſemꝑ teſo da la ſpaſmata volũta de eſſer ſimile a dio ne la ſua ſubſtãtia ⁊ acti bona e bella: forte e grãde: ſauia e ꝯmunicabile: e como coſa diuina vola nel di de la aſſumata ⁊ excecãte notitia. Arti. VII.

¶Po perho eſſere in ſpecie da eſſo medemo dio accepta to quello che e ſtato refutato ⁊ reprobato in genere: ⁊ ſimelmẽte refutato in ſpecie. ⁊ reprobato quello che e acceptato: electo: ⁊ chiamato in genere: acto: perſona: o ſtato per molti modi a la humana preſumptrice cecita incogniti. Articulus. VIII.

¶Dio ha hoçidi variamẽte chi ĩ ſubſtãtia: ⁊ chi in ſegni abãdonãdo: facto: permeſſo: ⁊ laſciato tutto el mõdo cadere. ſiche ſingularmẽte ⁊ ꝑticularmente: como per nui dicto ſe adempie quello che ſe dice nel pſalmo. Non e chi facia bene: nõ e perfina ad vno. Arti. IX.

¶Perche la diuina iuſtitia ⁊ electrice bonta: come li ſui electi nel tempo: ⁊ nela eternita per ſegni manifeſti bene inteſi da chi e chiamato: gratificãdo a ſe quelli. Chiama prima non ſolo in genere: ma in ſpecie a li ſtati a loz conformi ⁊ oppoztuni. Poi li iuſtifica in eſſi nela identita del ſpirito deli fũdatoꝛi datali gratia de piena cognitione e perfecta volunta dele coſe: ſecundo il diuino da loꝛo ĩ tutto: o parte cognoſciuto de ſe beneplacito: obſeruabile: ⁊ obſeruãde in quelli. Arti. X.

¶E pertanto dapoi la perdonança de peccati per gra ſença merito ſperata: ſobzuamẽte deſiderata: ⁊ deſiderando domãdera ⁊ ſperara quelle gratie che ſerãno neceſſarie al proprio ſtato. per adempimẽto in ſe del diuino beneplacito in quello. Arti. XI.

¶Miſura aduncha ogniuno bene il ſuo ſtato: ⁊ cõſideri il fine de quello: ⁊ li meçi per quali ha a puenire ad eſſo: ⁊ inteſo quello ſe forzi di caminare quãto po inſtãtemẽte per li meçi inteſi piu dzitti ⁊ ꝓportionati ad eſſo. Et fine dixi: nõ tempozale: ma itẽtionale: el quale depẽde da la itentione ⁊ mente ⁊ ſpirito de li fũdatoꝛi de quello: ſe e vero ⁊ ſubſtãtiale: ⁊ nõ chimerico ſtato: quali ſono ſempze quelli che hãno hauuto initio da homini: quantũqꝫ acoſtumati: nõ perho euidẽtemẽte da ſpirito ſancto guidati: per che tali nõ ſe poſſono chiamare ſtati: ma ruine. Articulus. XII.

¶Per tãto auiſo ch̃ lo vero acoſtamẽto a dio preſo in ꝓprio ſignificato ſtrettamẽte per altro acto ch̃ de ſperare in lui: o uero p fede verſo lui caminare in affecto de charitade: cioe per altro acto proprio dela creatura: per quale ella da ſe moſſa: non tirata verſo dio camina volendo a lui peruenire: ⁊ a ſuo de lei modo con lui vnirſe: e acto de ꝑſumptiõe ⁊ rapina: ⁊ de lo angelo apoſtata. Et perho e ſecuro hogidi di non paſſar la certeça dela diuina vocatione. Articulus. XIII.

¶Le ꝓſone ali quali e conceſſa gratia de poſerſi guardare dal peccato mozale: Laudo che ſe cõfeſſano tre ouer quatro volte ifra lanno al piu: Laltre perſone laudaria che ſe confeſſaſſino da poi le caduto nel peccato mozale piu ꝑſto che poſſeſſeno: per che ſeria optimo remedio a ꝓſeruarli ſẽça pctõ mozale. Arti. XIIII:

¶Confeſſoꝛi ſiano electi piu preſto groſſi che ſcrupuloſi: cioe piu preſto de minoꝛ litteratura ⁊ ſufficientia che de magioꝛe: doue e ſegno de ſcrupuli. Et queſto dico quãdo li ſcrupuli ſono nela via del ſpirito: che altramẽte nõ ſono da me extimati ſcrupuloſi ⁊ digni da eſſer ſchiuati: p che li ſcrupuloſi quali temo: ⁊ hanno natura de venenare altrui: como ſono in ſe venenoſi: ſiano cercati adũcha de mediocre vita: nõ de molto ſancta: de mediocre diligentia nelo examinare la via del ſpirito: nõ de ſuttile inueſtigatione de altre parte che de le circũſtãtie di pecca ti: per che tutti li ſpirituali hodierni ſono da hauer ſuſpecti: como meſſi de Antichriſto. Arti. XV.

¶Li peccati di dio quali cõfeſſano li ſpirituali de lucifero ſono de queſta natura per exemplo. Quãdo lhomo ſe accuſa de non hauer deuotione: contritione: compũctione: lachryme: feruoꝛi: ⁊ altre coſe de queſta natura: le q̃le non ſono in poſança de alchuna creatura: ma ſolo el creatoze le po dare: ⁊ da a chi vole: ⁊ como a lui pare: ⁊ etiam de ordinaria iuſtitia non e obligato a darle ad alchuna perſona. per che ſença tutte queſte coſe ſe po lhomo ſaluare. Arti. XVI.

¶Ma como ſente el predicatoze perſuaderli ala meditatione: contemplatione: o via de guſti ⁊ ſentimenti ſupnaturali: fuga da quello como dal diauolo o da lucifero de quali colui e miniſtro. Arti. XVII.

¶Chi non ſe ſente tracto dal deſiderio: e fuſe in loco nel q̃le e vſança a ſuoi ſimili cõmunicarſi piu volte cõ molto timoze vada ala cõmunione nele feſte piu principale per fino al numero de tre o quatro volte: ma ſi nõ e ſtretto da tale vſança: ⁊ vedi non ſequir ſcandalo alchuno de ſuo ceſſare dala cõmunione ceſſi piu preſto che ſequir tale exemplo. Arti. XVIII.

¶La meſſa ſia audita da ciaſchuno cũ grande attẽtione ⁊ quella deuotione che ſera conceſſa nel chiedere perdono di peccati paſſati: ⁊ gratia de vera emẽdatione di q̃lli cũ altre ſimile petitione: quale ſerãno da dio ſpirate ptinẽte a queſta natura: cioe ouer ala perdonãça de peccati ouero ala ĩpetratione dela virtu neceſſaria a la obſeruatione deli peccati. nel ꝓprio ſtato: ⁊ ſecundo la ꝓpria vocatiõe: o uero la ſpeciale miſericozdia e ſalute: ⁊ vita eterna ſença altra venenata meditatione de li myſtery dela meſſa o paſſione de Chriſto: conſigliati dal ſpirito de rapina: ⁊ ſença altri ſegni extrinſeci de deuotiõe ⁊ particulare reuerentia inuſitati vniuerſalmẽte da le ꝯmune coſtumate perſone. Arti. XIX.

¶Li di nõ feſtiui chi po oda la meſſa: ſimelmẽte chi nõ po: nõ ſe ne curi niente: ma attenda a la obediẽtia del ſpirito de dio nel ordine de la charita ⁊ obſeruatione de li diuini ꝓcepti: nõ ſe facẽdo idolo: ne de la auditione de la meſſa: ne de altro acto ſpirituale o virtuoſo apparẽtemẽte: imo ſi haueſſe ogni commodita e liberta de audir la meſſa: ⁊ ſentiſſe hauerli tanta affectione che non la laſſaria volẽtiera per ſeruire ad vna propria neceſſita: o del ꝓximo: ⁊ piu preſto laſeria venir alchun ſcandalo: etiã minimo ne la ꝓpria famiglia: o no laſeria de conſolare o adiutare el proximo: etiã nele coſe minime. Conſeglio a tal perſona che ne li di non feſtiui laſſi ſtudioſamente la auditione de la meſſa: ⁊ attẽda a qualche opera de charita: o de ſubuẽtione: o de conſolatione del ꝓximo adaptãta: o de ſubuẽtione: o de conſolatione del ꝓximo adaptãta a ſua doſi ale altrui voglie nele coſe etiã non meritozie de ſua natura: pur ch̃ nõ ſiano de peccado. Loꝝ.

¶Quel che dico dela meſſa: dico de degiuni: perdonãça: oratione vocali: cioe pr̃ nr̃i: o officio ſença obligatiõe di cti. ⁊ di qualũche altra opera: quãtunche ſancta e meritoꝛia apparẽte. Et ſi fuſſe pertinente a la ſubuẽtione del ꝓximo: ſia laſciati neli caſi nõ neceſſary: cioe ĩpoztãti ne

UVA. BHSC. IyR_086_2

ſcãdalo:ne dãno notabile del proximo da chi ſe sente ha uere posto affectione a tale opera ꝛ acto virtuoſo o meri torio apparente:ꝛ reſtringaſi la pſona ſolo ala vera neceſ ſita:nela quale nõ biſogna hauere reſpecto.ſe nõ ala obe diẽtia deli diuini p̃cepti e biſogno del ꝓximo. Lozᵐ.

¶ A veſperi ꝛ altri officy diuini ꝓſeglio andare laici per fuga de male cõpagnie:o altri vani exercity:o periculo/ ſe conuerſatione el di dele feſte:non per dilecto dela oze chia:che oltra el pagamẽto in tal dilecto receuuto porta cõ ſeco molto dãno nõ cognoſciuto. A chi e datto ſpẽder vtilmẽte tale tempo in caſa ſua in bone e laudabile ope/ ratione:o uero in ſubuẽtiõe tẽpozale o ſpirituale de pzo/ ximi:nõ laudo molto hogidi tali andamẽti:ꝛ de queſto ꝛ de molte altre coſe. a queſto aricozdo le raſone nõ po/ no:per ch̃ hãno altre radice:ꝛ nõ cadeno in queſto loco.

Articulus. XX.

¶ La oratione vocale non neceſſaria per obligatiõe ſem pze deue dare luogo in quelle pſone che a dio:nõ a ſe me/ deſime ſeruono:como fãno le pſumptuoſe de gran facti: ꝛ goloſe de meriti:quale ſono vere figliole de lucifero.

Articulus. XXI.

¶ Et nõ guardano ad alchũe gratiette diſgratiate:quale dio li cõcede in laccio ꝛ premio:in premio ꝛ laccio:retri/ butione ꝛ materia ꝛ occaſione de ruina:ꝛ ruina eterna. perche ſe auederano poi finalmẽte che ſerãno ſtati non vcelli cioe ſpirituali:ma ſerpẽti ꝛ diauoli. Arti. XXII.

¶ Laſciati molti in vere neceſſita:ꝛ non adiutati robara donãdo al diauolo:quello ch̃ era de Jeſu xp̃o. molto piu ſi murera muri ſuperflui o curioſi:o picture:o fara calici o pianeti oltra la neceſſita:o altra coſa vana ꝛ ſuperflua per comparatione de la vera neceſſita de poueri ſotto q̃/ lunche coloze di pieta. Arti. XXIII.

¶ Fugano le femine le conuerſatione e frequentia de cõ feſſione:ꝛ altri colloquy cuꝫ patri ſpirituali non neceſſa ry ala confeſſione nel tempo dela cõfeſſione:ꝛ molto piu neli altri tempi:per che altramẽte facendo li anũcio che caderãno nil laccio de occulto o manifeſto inamozamẽ/ to:etiã ſi fuſeno decrepite e frigide naturalmẽte:in que/ ſto tempo che el diauolo e ſegnoze de la campagna: cioe de la carne neli piu:ꝛ nel reſto del ſenſo ꝛ parte ſenſitiue: ꝛ dela raſone inferioze dela humana natura. ꝛ perho nõ e chi reſiſter li poſſa in queſte parte:ꝛ perho e da fugirlo e ſtar nele roche cõ molta guardia ꝛ circũſpectiõe. Lozᵐ

¶ Li maſchi laſſino anchoza lozo le conuerſatione de ho mini ſpirituali de ogni ſozte:guardãdoſi da peccati:e da le vie iductiue a quello:e nõ farãno pocho. Et tagliano a le ſue dõne le vie dela ſpiritualita in lozo apparẽte redu cẽdole e retegnẽdole a li acti virtuoſi e laudabili de na/ tura del ſuo ſtato:ꝛ a q̃llo ſolo ꝓueniẽti ꝛc. FINIS

FRATER PHILIPPVS Albꝛicius Mant. Ser/ uozum ozdi. obſeruãtie:ad Reuerendũ in Xp̃o patrem Magr̃m Antoniũ Trombettã.

Mole grauis frugũ liber expectatus ab omni
Extierat:domino verbera nulla petens:
Aſt opus aeternos pr̃ hoc quo currat in ãnos
Sparſa prius greſſus ozdine ferre iubes.
En modo compta ſimul:ſũmũcq̃ p aera ſacro
Afflatu:ꝛ ſcotico perſonat aere tuba:
Quae ratione facit contraria caſtra reuoluẽs
Quẽ ſeqtur:cunctis iam ſupereſſe ducem:
Eſſe quid eſt rerũ patet hic:atq̃ vbere largo
Luxuriant ſophiae dogmata ſancta dei.
Grãde ſophis preciũ:tibi:nr̃o tnomina ſaeclo
Parturis:at quot erũt ſpicula marſq̃ tibi:
Cõdita nã rabido tibi gens inimica ſequetur
Dente:tamen palmã nõ mala marte dabũt.
Cũ tua percutiet:tibi tũc dabit hoſtis honozes
Inuidus:armato quid nocet vmbza duci:

IACOBVS PHILIPPVS Expellibᵘ nigris Tro/ ianus in laudem magr̃i Antony Trõbettae Patauini.

Pythagoras:ſi vera refert:animaeq̃ reſumũt
Functa ſepulchrali cozpoza noſtra face.
Aeonio fabiũ grauis Ennius oze mozantẽ:
Et canit aemilia fortia geſta manu:
Et male ſucceſſũ populo cãnenſibus armis:
Et Curios fratres:Hãnibaliſq̃ fugam.
Ec quis Trombettã: librat dũ ſingula: Scoti
Joãnis sacro nõ putet oze loqui:
Hoc duce nũc ſãctas ſupeꝛ cognoſcimᵘ arces:
Et pia naturae nũc adaperta via eſt.
Ergo nõ poterit quãuis carioſa vetuſtas
Antoni aegregiũ perdere fratris opus.

UVA. BHSC. IyR_086_2

¶ Index totius operis. ⁊ ꝑmi libri qõnes.

Qõ. ꝑ⁹ Utrum ens prima diuisione diui
dat ꝑ finitũ ⁊ infinitum.

z⁹ Utrum demonstrationes quas facit S. Thomas ad demõstrandã prõ
põnẽ Arist. a ꝓzi. s. oẽs homies natura scire desiderant sint virtualiter vna.

3⁹ Utruz eodem appetitu intellectus appetat scientiã ⁊ ipsum intelligere.

4⁹ Utz sensus visus sit nobilioz sensus oĩbus alys.

5⁹ Utz cogitatiua distinguat ab extimatiua: ⁊ utz imagiatiua ⁊ memoratiua sint poc apphẽsiue.

6⁹ Utrum natura obiecti sensibilis sit obiectuz primum ⁊ formale sensus.

7⁹ Utrũ singlaritas sit cã sine q̃ nõ in actiõe sensus.

8⁹ Utrũ ab hoc moueri ⁊ ab illo possit abstrahi vnũ cõmune qõ competat alicui vniuersali ꝑmo.

9⁹ Utz de mente doctoris subtilis sit ꝙ metaphꝫcus consideret quiditates solũ in vniuersali.

io⁹ Utz magis vlia sint nobis notioza minꝰ vlibus.

ii⁹ Utz inferiꝰ dicat esse pfectiꝰ q̃ supiꝰ ⁊ magis vle.

¶ Questiones secundi libri.

Qõ. ꝑ⁹ Utrum ꝑma ꝓncipia ꝓplexa sint ꝑ se nota aut dependeant a sensu.

z⁹ Utrum difficultas intelligendi sit ex parte intellectus aut ex parte rerum.

3⁹ Utz si demãt cã per effcm possit dari regressus.

4⁹ Utrum detur status in causis.

5⁹ Utrũ generatio subalis distinguatur a termino.

6⁹ Utrum difficilius sit corrumpere q̃ generare.

¶ Questiones terty libri.

Qõ. ꝑ⁹ Utrum in intelligentys possit esse motus subiectiue.

z⁹ Utrum propositio per se conuertatur in per se.

¶ Questiones quarti libri.

Qõ. ꝑ⁹ Utrum ens inquantum ens habeat prinципia loquendo de prꝫncipys incomplexis: ⁊ vt inquantũ tenet specificatiue.

z⁹ Utrũ ens qõ est cõmune deo ⁊ creature sit vniuocum sic ꝙ habeat aliq̃z vnaz rationẽ formalez cõmunem deo ⁊ creature.

3⁹ Utrum ens transcendenter sumptum: ⁊ vt subiectuz metaphꝫce habeat veras ⁊ ꝓprias passiones de se demonstrabiles.

4⁹ Utrum passio sit eadem realiter cum subiecto.

5⁹ Utrum opiniones contradictoziox sint ꝓtrarie.

¶ Questiones quinti libri.

q̃rũt q̃tuoz de fine. Primo vtrũ sit ꝓncipiũ. z° vtrũ sit per se. 3° vtz sit causa efficiẽtis. 4° vtrũ sit nobilissima causarum.

5⁹ Utrum indiuiduatio nature fiat per hecceitatẽ seu ꝓprietatẽ idiuiduale: vel ꝑ mãz ⁊ q̃titatẽ.

6⁹ Utrum esse ⁊ essentia distinguantur realiter.

7⁹ Utruz plura accidentia possint esse in eodẽ subto vno ꝑm numerũ q̃ ꝑcise distinguãt numeralr.

¶ Questiones sexti libri.

Qõ. ꝑ⁹ Utrum mediũ in demõstratõe potissima sit qõ qd est subti vel passionis.

z⁹ Utrum substantia naturalis possit esse subiectuz primum philosophie naturalis.

3⁹ Utrum si esset tiñ substãtia natura ꝓsistens: phꝫsica esset prima philosophia.

¶ Questiones septimi libri.

Qõ. ꝑ⁹ Utrum inherentia sit de essentia accidentis.

z⁹ Utrum intentio non sensata recipiatur cuz intentione sensata in sensu exteriozi.

3⁹ Utrum suba sit sepabilis a quolibet accidente.

4⁹ Utrum predicata pertinentia ad qõ quid est sint precise per opus intellectus.

5⁹ Utrũ genita per putrefactiõem ⁊ genita ex semine sint eiusdem speciei.

6⁹ Utruz materia possit eẽ hec ⁊ singularis propria singlaritate: ⁊ nõ singlaritate ꝓsiti: cc ẽ mã.

7⁹ Utz singulare ꝑ se ⁊ directe intelligat ab itellu.

8⁹ Utz ꝓter vnitatẽ singularẽ sit dare aliquã vnitatem realẽ minozem vnitate numerali.

9⁹ Utrũ vniuersale sit aligd reale exñs extra aiam.

¶ Questiones octaui libri.

Qõ. ꝑ⁹ Utrum materia possit separari a forma.

z⁹ Utrum in composito substantiali sint plures forme subales realiter diuerse.

3⁹ Utrum materia sit eadem numero omniuz generabilium ⁊ corruptibilium.

4⁹ Utrum idem numero per potentiã diuinã possit reparari qõ est corruptum.

¶ Questiones noni libri.

Qõ. ꝑ⁹ Utrum actio possit diuidi in actionẽ imanentem ⁊ transeuntem.

z⁹ Utrum actio fundetur in agẽte tãq̃z in subiecto.

¶ Questiones decimi libri.

Qõ. ꝑ⁹ Utrum pluralitas ⁊ diuisibile sit prius indiuisibili.

z⁹ Utrum idem terminus possit acquiri per diuersos motus specifice distinctos.

¶ Questiones vndecimi libri.

Qõ. ꝑ⁹ Utrum metaphꝫsica subalternet sibi oẽs alias scientias.

z⁹ Utrum scientie medie: sicut perspectiua: musica: ⁊ astronomia sint magl phꝫsice q̃ mathẽatice.

¶ Questiones duodecimi libri.

Qõ. ꝑ⁹ Utrum ens sit genus.

z⁹ Utrum metaphꝫsicus possit ꝓbare primas substãtias separatas esse.

3⁹ Utrũ media ꝓzioꝝ sint cõpositꝫ ex contrarys.

4⁹ Utrum metaphꝫsicus consideret de duabus causis: que sunt materia ⁊ efficiens.

5⁹ Utrũ cõpositũ subale per se vnũ sit pfectiꝰ forꝰ.

6⁹ Utrũ in mã rez nãlium aligd fozme pexistat in mã añ sui pductionẽ coagẽs ad ꝓsiti gnõnẽ.

7⁹ Utruz substãtia possit imediate fundare relationem potentie actiue.

8⁹ Utz itellcũs diuinꝰ itelligat aliõ ab eẽntia sua.

¶ Questio de pscietia dei futuroꝝ ctiñgẽtiũ.

Qõ Utrũ deus pcognoscat futura contingentia.

Qõ Utrum libellus intitulatus: Ricordo: editus a presbytero Gabriele Biũdo sit hereticus: aut suspectꝰ de heresi: vel eius auctor.

¶ Expliciunt questiones Eximy sacre theologie Doctoris Magri Antony Trõbette ordi. Minoꝝ. Uenetys sumptu ac expẽsis heredũ Nobilis Uiri Dñi Octauiani Scoti Liuis Modoetiensis. Per ꝓbyterum Bonetũ de Locatellis Bergomẽsem diligẽtissime impressẽ. Anno salutifere icarnationis dominice. Secundo supra Millesimũ gngẽtesimũ q̃z. 3° nonas febzuarias.

UVA. BHSC. IyR_086_2

A
Antonij tróbette
¶ Questiones
¶ Cótra hoc
formalitates

B
vniuersali argñ
ad metaphysicũ
minorẽ sub isto
intellecónẽ

C
babita p sensũ
tũ: t limitatũ
pbaẽ ẓña.
Anathema. t

B
tionez. Nã lz
¶ Scỏo t
eẽ a talib9
abstractã: absq3
bil ẓcludit.
gradus itrisec9
pzima: que est
accidente per
babz imediatũ
niones

E
nerationis.
pzesuppositũ
mõ initiare
tio itell's polis

F
t oino alteri9
ctio materie sit
sitũ. ¶ Item
Qỏ diltiguiẽ

G
tudine iherẽtie
do est similis
vel analogice.
plo. Naz alio

H
in spẽ ex
vniuersali aũt
per aliã t aliã
re nãz in aliquo

I
ergo pzimũ
mus: q asinus
forma
quãuis talis

K
q in aliquo tpe
ḡ subm t
coẓ: q medic9
est eẽ ab. magis

L
est p rõnẽ
strañ esse: lz
duo vitia: ẖ
mobilis: t

M
ẓcurrẽti cũ alio
¶ Rñdeẽ q
qỏ bz in ẋtute
tiones t nõ

N
¶ Eximij
determinatũ ad
tie in ifinitũ.
tñ in se erit

O
positiuo: qz
¶ Questio
hereticus ppzie
FINIS

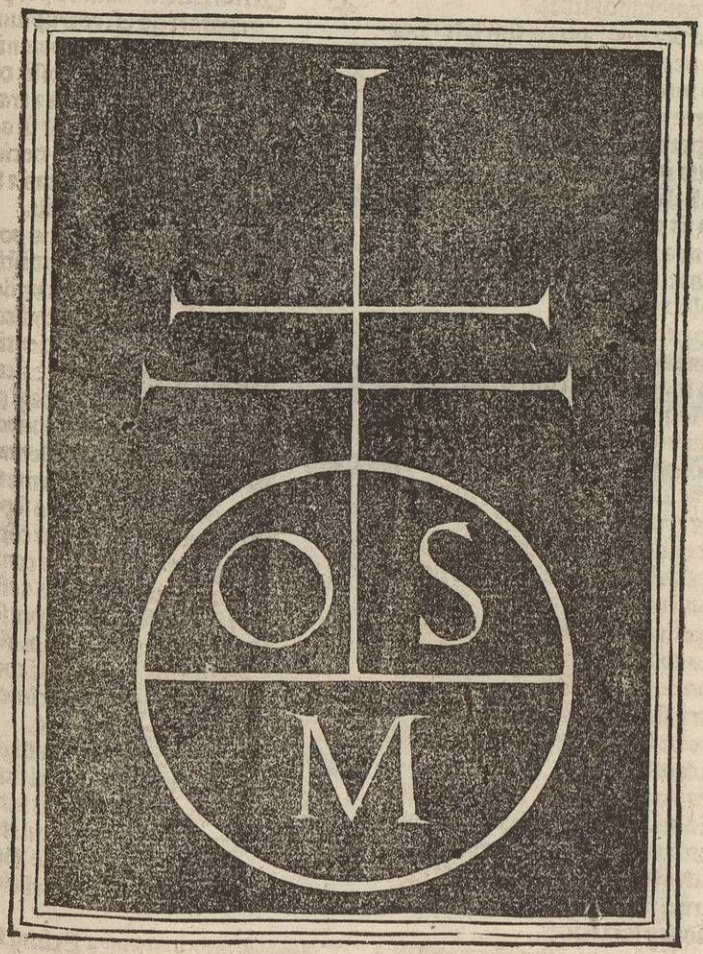

UVA. BHSC. IyR_086_2

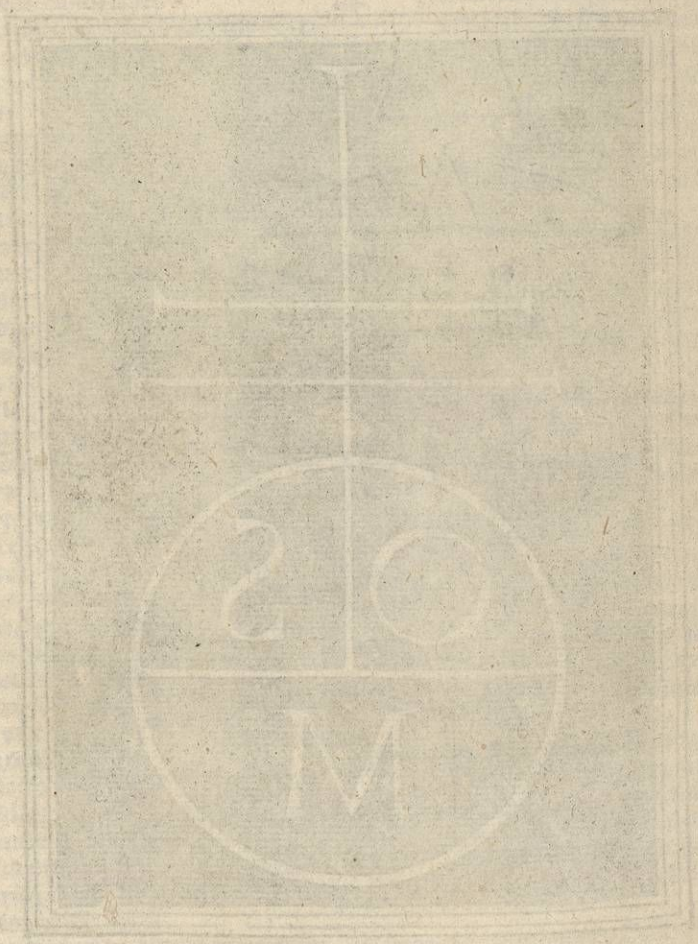

UVA. BHSC. IyR_086_2